

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_206198

UNIVERSAL
LIBRARY

Osmania University Library

Call No ^T 294.1
849V

Accession No ^T 538

Author జె.ఎం.రామలింగం, కంఠాక్షి

Title వర్ణన ఇ.కా.వి.వి.వి.

This book should be returned on or before the date last marked below

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీవచన భూషణము

శ్రీమల్లోకాచార్య ప్రణీతము.

ఇయ్యది

విశదవాక్కిళ్ళామణియగు

శ్రీమణివాళ మహామునులవారిచే రచియింపఁబడిన

వ్యాఖ్యానముతో సహా

కావ్యరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతస్థాన దాంతవాచస్పతీశాసన

విరుద్ధాలంకృతులును,

ఆంధ్ర శ్రీభాష్యకారులునగు

శ్రీమూక కందాడై శేషాచార్యులవారిచే

ఆంధ్రీకరింపఁబడి

స్వకీయ

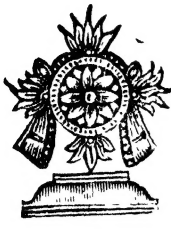
వేదాంతముద్రాణమున

ముద్రింపఁబడి ప్రచురింపఁబడినది

M A D R A S.

1925.

All Rights Reserved.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీవచన భూషణము

స వ్యాఖ్యానమ్.

పాతు శానియర్.

ఆత్మికమణివాళుసాయిచినది.

శ్రీశైలేశదయాపాత్రం భీభక్త్యాదిగుణాన్తవమ్!

యత్ప్రసవణంవశే రమ్యజామాతరంమునిమ్!

ఆత్మికమణివాళుసాయిచినది.

లక్ష్మీనాథసమారమ్భం నాథయామునమధ్యమామ్!

అస్మదాచార్యపర్యంతం వందే గురుపరమ్పరామ్!

యోనిశ్శుభాచార్యం నామృజయుగ్గురుక్మ వ్యామోహతస్తదితరాణిప్రణామేన!

అస్మద్రో ర్భగవతోఽస్య దక్షిణసిద్ధిః రామానుజస్య చరణాశరణంప్రపద్యే!

ఆత్మికమణివాళుసాయిచినది.

నూతాపితా యువజనుస్తనయావిభూతిః సర్వంయదేననియమేన మనన్వయానామ్!

ఆద్యస్యః కులసతే ద్వికుళాభిరామం శ్రీమత్తదస్త్రియుగళం ప్రణామమిమూర్ధ్నా!

భట్టసుసాయిచినది.

భూతం సరస్వతీహదాహ్వాయ భటవాద శ్రీశక్తిసార కల శేఖర యోగినాహమ్!

భక్త్యాచార్యమరకాల యత్ప్రీతిమిత్రాన్ శ్రీమత్పురామృతమునిప్రణతోఽస్మి సత్యమ్

రహస్యాన్తనంధ్రదాయ శ్శానియర్.

మణివాళుసాయిచినది.

లోకగురుగురుభిస్సహపూర్వైర్గు కూరికులోత్తమదాసముదారమ్!

శ్రీనగపత్యభిరామవరేశౌ శ్రీప్రశయానగురుంచభజేహమ్!

ఈముణ్ణిహధవపైసామ శుసాయిచినది.

లోకాచార్యాయగురవే కృష్ణపాదస్యసూనవే! సంసారభోగిస్త్వత్త జీవజీవాతవేనమః!

లికవాయ్ ముటిప్పిల్లై సాయించినది.

లోకాచార్యకృపాసాత్రం కౌణ్ఠిన్యకులభూషణమ్!
సమస్తాన్మగుణావాసం వందేకూరకులోత్తమమ్॥

మణివాళమామనిసాయించినది.

సమస్తీశైలనాథాయ కున్దీనగరజన్మనే! ప్రసాదల్భపరమప్రాప్య కైజ్జర్యశాలినే!
లోకాచార్యపదామ్బోజ రాజహంసాయితాత్తరమ్!
జ్ఞాననైరాగ్వజలధిం వందేసామ్యవరంగురుమ్!
శ్రీజహ్నువదధీశదాసమమలమ శేషశాస్త్రీవిరమ్!
సుందరవరగురుకరుణాకన్దళిత జ్ఞానమద్విరంకలయే॥

అక్రియమణివాళర సాయించినది.

శ్రీశైలేశదయాసాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్జవమ్!
యత్స్త్రిప్రవణంవందే రమ్యజామాతరంముమ్॥

శ్రీ వ చ న భూషణ శ్త ని య శ్లో.

పురుషకారవైభవశ్చ సాధనస్యశారవమ్
తదధికారికృత్య మస్యస్థురూపసేవనమ్!
హరిదయామహేతుకీం గురోరుపాయతాశ్చయో
వచనభూషణే-వద జ్ఞగన్గురుమతమాశ్రయే॥

సాక్షాత్పదవిదనంస్కృతరూపవేద సారాధ్యసజ్జిహమహారసవాక్యజాతమ్!
సర్వజ్ఞలోకగురునిర్మిత చూర్యభోగ్యమ్ వందే సదా వచనభూషణదివ్య శాస్త్రీమ్॥

అకర్ణోత్కర్ణైకృణ్ఠ ప్రియాణాంకర్ణభూషణమ్!
గురుణా జగతామక్తం వ్యాప్తంవచనభూషణమ్॥

పేఱురరువిక్కుమవళే త్తె పెరుమై యాఱు పెఱువాఱ్ ముత్తై యవఱ్
కూఱుకురువైప్పనువర్ తొళవతెలైయాకియ కుళిక్ క్కవరుళే తాఱ్
మాటిల్ పుకళ్ త్తే నఱుకురువిఱ్ వణ్డైయొడలామ్ వశనభూషణమతిల్
తేటిడ సమక్కరుళే ముసున్నైచ్చియైవఱ్ కళిల్ కళి శేరెణ్ మనసే.

తిరుమామకళేత తీరరుళేత్తే ముమ్, తిరుమాల తిరువడి శేర్ వళిన్ నైయమ్,
అవ్వళియైళిన్దనవనై త్తే పున్నైయమ్, మెయ్ వళియూన్ఱియమిక్కోర్ పెరుమైయమ్,
ఆరణమ్ వల్లవ రమరుమ్ నన్నెటియైయమ్, నారణ్ణాతాళే తరునఱుకురునీలియమ్,
శోతినానరుళే తూయమాకురువిఱ్, సాతమామలర్ పణివవర్ తన్నైయమ్.
తీరిణ్ నానవర్ తేవనుయిర్ కళై యేతుమిన్ఱి యెరుక్కుమ్బడియైయమ్,

మన్నియవిస్వముమ్ మాకతియుమ్కురు వెన్నునిలెపెటు మిఁపొరుల్ తన్నెయుమ్
అతైవిలావేత మతసుళనైతైయుమ్ వశనభూషణ వట్టియాలరుళియ
మత్తయవర్ శికామణి వణిఁపుకట్టముడుమ్మై యితైయన నెళ్ళి నేరులకారియన్
తేమలర్ చేప్పనడి శిన్దెశియపవర్ మానిల త్తన్బమ తెయ్ తివాట్ పవరే.

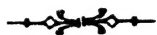
లోకాచార్యకృతే లోకహితే వచనభూషణే।

తత్త్వాన్మదర్శినోలోకే నన్నిసాశ్వ సుదుర్లభాః॥

జగదాచార్యరచితే శ్రీమద్వచనభూషణే తత్త్వజ్ఞానచ్చతన్నిష్ఠాండేహినాథయత్తస్త్రిమే

ఉలకాశీరియన్ తిరువడిక శేశరణమ్.

జీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

శాన్ శ్రీ మోక్షాతమసన్నిక్కుమ్ శనియన్ శే.

కోరిలులకా శిరియన్ కూరకులోత్తమతాతర్

తీతిత్తిగుమలైఁచూత్వార్ శెల్లుఁగురవైమణవాళర్

ఓతరియపుకట్ట తిరునావుడైయపిరాన్ తాతరుడన్

పోతమణవాళమానిపొన్నడికల్ పోన్ శ్రీ వనే॥

వాళియులకా శిరియన్ వాళియవన్ మన్నకులమ్

వాళిముప్పయైయెన్నమ్ మానకరమ్—వాళి

మనమ్ శూన్ద పేరిన్నమ్ మల్ కుమికునల్లార్

ఇనమ్ శూన్ద నిరుక్కుమిగుప్పు॥

ఓతుముప్పయైయులకా శిరియనరుల్

ఏతుమటవాత వెమ్మెరుమాన్—నీతి

వల్లువాచ్చిటునల్లార్ మామత్తయోన్ పాతమ్

తొల్లువార్ క్కువారాతుయర్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

జీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

తిరునామము. ఆనందభైరవిరాగం - ఆదీతాళం.

ఉపవల్లవి॥ ఎన్ని శాస్త్రములపైన । తనయెదుటనిల్వనివ్వదు॥

వల్లవి॥ అన్ని శాస్త్రములవంటిది గాదమ్మా

శ్రీవచనభూషణ మన్ని శాస్త్రముల మించినదోయమ్మా॥

చరణములు ॥ సాంగాఖిల సంస్కృతద్రవిడ । రూపవేదార్థ సారసంగ్రహసారస్య

మిమిడి । పొంగి లోకగురుపుంగోస్తులెన । గంగనార్యభోగ్యంబైవెల

సిన దన్ని శాస్త్రములవంటిది గాదమ్మా॥

పురుషకారోపాయనైభవము । అధికారికృత్యసరణి సద్గురుసేవేషునము
 హరిదయామహిమయార్యసాధనము । పరమభోగ్యమని గురుతుగదెలసిన
 దన్ని శాస్త్రముల॥ ౨॥

వర్ణాశ్రమజన్యాద్యహంకృతిని । శ్రీహరిగానుల వర్ణాదులెన్నేవారిధృతిని । తూర్వ
 ముగాబలుతునియలుజేయును । ద్వీమహిమగలదివ్యశాస్త్రమిది॥ అన్ని॥ ౩॥

భోగేచ్ఛనించుకయొద్దనెను । విహితవిషయత్యాగముజేయుటేవిధియనెను । ఆగమా
 ధములుయన్నియేకమై బాగుమీరశ్రీపతియైవెలసినదన్ని॥ ౪॥

విడువేయుగనైయున్నదనుచు । విలక్షణులకు నడిమి జేసేషునులు । ఈడుదెలసి
 బల్బోడుగూడిహరిని । యాడుచుబాడుచునతిశయించినది॥ అన్ని॥ ౫॥

ప్రకటప్రభావశాస్త్రమనుచు । దెలియకుభవిని । నొకరు నీయర్థమిట్టిదనుచు । నక
 లుషమనొలకు ననుష్ఠాతలు యొకానొకరు నీయర్థినిగలరనె॥ అన్ని॥ ౬॥

పరదారధనేచ్ఛవద్దనెను । మమకహంకృతిని పరనిందస్తుతులు మానుమనెను । పర
 విరోధమునభక్ష్యభక్షణము సరిశిగూడదని చాటెడి శాస్త్రము॥ అన్ని॥ ౭॥

ఒప్పుగమారంగేళునివంటి । రామానుజగుని । కప్పగించెనన్నస్యదననుకొనక ।
 అప్పటప్పటికి నరిసిజూచినను । కుప్పతెప్పలుగ తేనియలూరును॥ అన్ని॥ ౮॥

మంగళహారతి.

శ్రీరాగం - అటతాళం.

మావరవర పురవసులకు మణవాళేషుహాములకు
 శ్రీవెంముత్రిదండమునకు చెన్నగుకామాయములకు॥ మావరవరపుర॥

రంగనాయకులకు సంతరంగగోష్ఠీసల్పసత్య । సంగులకితరవిషయ నిస్సంగు
 లకు । శృంగారముగలవద సరసిజములకును జానువులకు । బంగారపు జంఘలకును
 భాసిల్లెను కటితటికిని॥ మావరవరపుర॥ ౧॥

ముజ్జగంబులచుభరించి ముద్దుగుల్కుచుండచ్చి బాండ్లకు తినుమాలికలకువిపుల
 వత్తంబునకు । నజ్జజూపుయగు భుజద్వయంబులకు కరంబులకును । గొజ్జగివాసలు
 గొనుకోశ ముద్రహస్తములకు॥ మావరవరపుర॥ ౨॥

ఘనతజెందు బ్రహ్మసూత్రమునకు గళమునకును సమృతము । దనరునక్త్ర
 మునకు తిరునయనములకు ముఖమునకును । మొనసితిరుముడికిని శిఖకుముందుశంఖ
 చక్రములకు । మున్నుద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రములకు శుభగిరిశులైసె॥ మావరవరపుర॥ ౩॥

విషయ సూచిక.

ప్రథమ ప్రకరణము.

విషయము.

పుట సంఖ్య.

ఆవతారిక	1
శ్రీనిచనభూషణమును రచియించుటకు భగవద్విముచయము	4
శ్రీనిచనభూషణ తత్త్వము	5
మూలగ్రంథముయొక్క ప్రకరణవిభాగము	6
ఆరు ఆర్థములను ప్రతిపాదించునదియనియు, ఆరుప్రకరణములు గలదనియును సమర్థించుట	7
తొమ్మిదియర్థములను ప్రతిపాదించునదియనియు, తొమ్మిదిప్రకరణములు గలదనియును సమర్థించుట	8
శిండు అనుసంధానతనములు ప్రవర్తించుటకు హేతువుల నెలుపుట	9
తిరువాయ్ మొదలైన యీగ్రంథమున్ను త్వయార్థవివరణమునట	9
తొమ్మిది యర్థములను ప్రతిపాదించుపక్షమునను ద్వయవివరణమునట	10
తిక్కవ రెండురహస్యములను వివరించునదియనట	10
ప్రమాణకారము	12
చేదము ఆపారుషేనుమని ప్రతిపాదించుట	13
చేదకబ్ధము	15
వేదార్థవిచారము భగవదాగాధనమునట	15
అధికారధీనిమునుబట్టి కర్తృముల యుపయోగమునఁ గల శీఘ్రము	16
స్మృతిహాస పురాణంబులఁగొని వేదార్థమును నిర్ణయించునదియనట	17
వేదముయొక్క పూర్వభాగార్థమును స్మృతులమూలమున నిర్ణయించునది యనట	19
పాత్రభాగార్థమును ఇతిహాసపురాణంబులఁగొని నిర్ణయించునది యనట	19
స్మృతులకంటెను పురాణంబులకంటెను ఇతిహాసంబులకుఁగల ప్రాబల్యము	21

పురుష కారి వైభవము.

శ్రీరామాయణమున పురుషకారభూతురాలగు పిరాట్టియొక్కవైభవము చెప్పఁబడిన దనుట	25
మహాభారతమున ఉపాయభూతుండగు సర్వేశ్వరునివైభవము చెప్పఁబడినదనుట	28
పురుషకారము నుండివలసిన లక్షణములు	33
విశ్లేషత్రియమునను కృపాద్రిత్యప్రదర్శనము	35
సంశ్లేషవిశ్లేషములులయందు పురుషకారమగుటను తెలుపుట	41
సంశ్లేషవిశ్లేషవిదళిలయందు పిరాట్టి పురుషకారిమగు విధము	44
పిరాట్టి చేత నేర్పరులను నిర్దుపాటుచేయునట్టివిధములు	46

ఉపాయ వైభవము.

మహాభారతమున ఉపాయవైభవము చెప్పఁబడినదనుట	59
పురుషకాగోపాయ సాధారణవైభవము	59

ద్వితీయ ప్రకరణము.

విషయము.

పుట సంఖ్య.

ఉపాయాంతరములఁ బ్రజించుటకుఁ బ్రధాన హేతువు స్వయావవిరోధమునట	169
ఉపాయాంతరము అజ్ఞుల కుపాయమునట	170
ఉపాయాంతరము జ్ఞుల కుపాయమునట	170
ఇందులకు హేతువులు	170
ఇందులకు ప్రమాణములు	171
ఇందులనుగుఱించి తిరుక్కరుకైప్పిరాకాపిల్లాన్ అనువారి శ్రీసూక్తి	173
ఉపాయాంతరము ఫలముకు సద్భవము కాకపోవుట	175
అపాయాంతరముల నవలంబించుటలో నగు బాధకములను ఆ నేకవిధములుగా ఉపహరించుట	175
నేదాంతకాశ్చయము ఉపాయాంతరములను మోక్షసాధనములనగా విధించుటకు హేతువులు	178
ఉపాయాంతరము కష్ట సాధ్యమునట	183
ప్రపత్తికి ఉపాయాంతరమునుగల వోషము లెవ్వయును లేనగుట	184
ప్రపత్తికిగల సౌభ్యమును పలువిధములుగా నుపపాదించుట	185
సిద్ధిపాణినివలలైన భవము	192
చేతనుండు సర్వేశ్వరుని లభింపఁగోరునప్పుడు ప్రపత్తియున్న ఉపాయముకాకపోవుట	192
సర్వేశ్వరుండు చేతనిని లభింపఁగోరునప్పుడు యీ చేతనునికిగల పాతకములు అటంకములు కాకపోవుట	193
ఇందుల కుదాహరణములు	193
ప్రపత్తియును నొకప్పుడపరాధమునగుట	194
ఇందులకు దృష్టాంతము	196
కృపవలనఁ గలుగు పారతంత్ర్యముకంటెను స్వాతంత్ర్యమువలనఁగలుగు పారతంత్ర్యమునుగల ప్రాంత్యము	197
ఇందులకు వేదప్రమాణము	197
ఇందులకు దృష్టాంతము	198
చేత నేశ్వరులకుఁ గల రక్ష్యరక్షకత్వసంబంధ మెవ్వరచేతను తొలగించుట కశక్యమనట	202
ఇందులకు ప్రమాణములు	
ముగ్గిరి యధికారులకున్న పురుషకారమావశ్యకమనట	204
తనకును తలంచుకొను మంచి చెడుపగుట	209
ఇందులకు దృష్టాంతములు	207
శేషత్వపారతంత్ర్యములకల నేస్వబుద్ధిపూర్వకమగు దోషనిర్మల్యమును సర్వేశ్వరుని భోగము	208
కాటంకములనట	209
ఇందులకు దృష్టాంతములు	210
సరమార్తుండగు ప్రపన్నుండు ఇంకను శరీరముతోనుండుటకు హేతువు భగవదీచ్ఛయనట	213

విషయము.

పుట : సంఖ్య.

భగవంతునికి దివ్యదేశములన్నింటి యందుఁగల శ్రీతి పరమార్థ డగు ప్రపన్నుని చరమ శరీరము వినియముననుఁడుట	214
ఈతని చరమశరీరవాసము లభింపుటకై భగవంతుండు దివ్యదేశములయందు వెంచేసియుండుట	215
చరమ శరీరవాసము లభించినచో, సర్వేశ్వరునికి దివ్యదేశములయందు శ్రీతి లిక్కువగుట	216
ఇందులకుఁ బ్రమాణము	216
నామ తనకుఁగలుగఁజేసికొనునట్టి మేలుకంటెను సర్వేశ్వరుండు కలుగఁజేయునట్టి మేలు శ్రేష్ఠమును విషయమున లిక్కుకొనుటకై పృథ్విరాష్ట్రాపిభౌతానుచారి శ్రీమాత్త్రిమదహరించుట	220
తనకుఁగాఁగలుగఁజేసికొనెడి మేలు అపానుకరమని దృష్టాంతపూర్వముగ నిరూపించుట	221
అహంకారమును, వియోగములను ఈచేతనుని నశింపఁజేయునవి యుట	222
ఇంగలనగుఁజేరిచి పూర్వాచార్యుల అనుష్ఠానముల నుదహరించుట	223
ప్రతిపూజానమోవిషయముల క్రొర్యముఁబఱపుట	225
విషయాంతరములనుండి సుఖము నపేక్షించుటలోఁగల యపాయమును దృష్టాంత పూర్వకముగా నిరూపించుట	226
అర్చప్రస్తుండు విషయ చర్యనమాత్రముననే ప్రాణములను విడనాడునని దృష్టాంత పూర్వకముగా నిరూపించుట	227
ఈ విషయమును గుఱించి నమ్మాళ్వారుల శ్రీమాత్త్రిమదహరించుట	228
శబ్దాదివిషయములఁ జేమించునట్టి యజ్ఞాని నాస్తికునివంటివాడనుట	228
అట్టివాడగు జ్ఞాని అస్తిక నాస్తికుని వంటివాడనుట	228
కేవల నాస్తికుని దిద్దుపాటు చేయవచ్చుననుట	229
అస్తిక నాస్తికుని దిద్దుపాటుచేయుట యశక్యమనుట	22
అహంకార విషయప్రావణ్యములు భాగవత విరోధమును గలుగఁజేయునని యుట	230
నామరూపములుండియు, భాగవత విరోధముగలవారు దగ్ధమైన వస్త్రము వంటివారనుట	230
భగవంతుడెవరించినట్టియవతారంబులన్నియును భాగవతవిరోధమును తొలగించుటకైయని యీవిషయమున నంటియరు శ్రీమాత్త్రిమదహరించుట	231
భాగవతాపరిచారము లనేకవిధములని వాటిని క్రమముగ పేర్కొనుట	232
వాటిలో జన్మనిరూపణ మొక్కటి	232
జన్మనిరూపణముయొక్క క్రొర్యమును పలువిధములుగా నుపపాదించుట	233
భాగవతాపచారము కథికారి నియమము లేదనుట	236
అందులకుఁ బ్రమాణమును జూపించుట	237
భాగవతాపచారము విషయమున నిదర్శనములను జూపించుట	23
ఈచేతనుండు చెడిపోవుటకు భాగవతాపచారమేచాలుననుట	241
భాగవతాపచార విషయమున జన్మవృత్తిని నియమము లేదనుట	242
జన్మవృత్తియును యత్కర్మాప కర్షణములు ఫలాఫలంబులకు పేరువులు కావనుట	247
ఫలాఫలంబులకు పేరువులు భగవత్సంబంధ తద్రూపిత్యంబులనుట	248

విషయము.

పుట సంఖ్య.

భగవత్సంబంధమున్నను నైచ్చాన్యసంధాని మావశ్యకమునట	249
ఉత్కృష్టజన్మమున జన్మించినవారు అపకృష్టమునను తలంచుకొనినట్లయిన యేవోషములేదనుట	250
నైచ్చము జన్మసిద్ధమునట	251
శేషత్వానుకూలమగు ఉత్కృష్టజన్మము శ్రేష్ఠమునట. ఇందలకుప్రమాణములు	251
నికృష్టజన్మమువలనఁ గలిగిన దోషముపోవుట విత్తము సంబంధమువలనననుట	252
అట్టి సంబంధము కలుగుటకు జన్మాభిమానము బాత్తుగ పోవలయుననుట	252
ఇందులకు ప్రమాణములు	253
విత్తము సంబంధముయొక్క మాహాత్మ్యము	254
విత్తములగు భాగవతులవిషయమున నీచేతనునికుండవలసిన యధ్యపసాయము	254
భాగవతులను ఆచార్యసమానులనుగాఁ దలంచుకొనుటకుపేరువు	256
అట్లు రలంపక పోవుట యపచారమునట	256
ఇందులను గుఱించిన ప్రమాణములు	256
భాగవతుల వైధవమును ఆనేకవిదర్శనములఁగొని నిరూపించుట	263
వసిష్ఠుని సంబంధము యొక్కవైధవము	263
శ్రీవిభీషణులవారికి శ్రీరామచంద్రుం డొనర్చిన యాదరణ	264
జటాయువు చరమశరీరముకు బ్రహ్మమేధసంస్కారమును శ్రీరామచంద్రుండుొనర్చుట	265
ధర్మపుత్రులు విమరుని చరమశరీరముకు బ్రహ్మమేధక్రకారము సంస్కారంబులొనర్చుట	265
ధర్మవ్యాధుని వాకిట కాచుకొనియుండి ఋషులు ధర్మసంబోధనంబులఁబొగొట్టుకొనుట	267
శ్రీకృష్ణుండు విమరుని గృహమున వారగించుట	270
శ్రీరామచంద్రుండు శబరిపెద్దన భోజనమును భుజించుట	271
మారనేరి నంబిగారి చరమశరీరముకు పెరియనంబిగారుబ్రహ్మమేధ సంస్కార మొనర్చుట	272
భాగవతులుకొని వారిజన్మోత్కర్షను గుఱించిన నింద	273
భాగవతుండుకాక, కేవలము వేదార్థములనెఱింగి యున్నవాఁడు కుంకుమపువ్వుకు మోపికొని పోవు గాదిదవంటివాడగుట	274
భగవత్సంబంధమువిషయమున శ్రీకులశేఖరాశ్వాసుల యనుష్ఠానము	275
పెరియశ్వాసులయొక్కయును వారికుమారులయగు అండాకుయొక్కయును అనుష్ఠానములు	275
అటువిధములగు పరిశుద్ధమైనట్టి యాత్మకు పిరాట్టితో పాద్యము నచ్చుట	277
ప్రపన్నుని చర్యాప్రకరణము	277
తనను, సంసారులు మొదలగువారిని జూచినప్పుడు ప్రపన్నుని కుండవలసిన యధ్యపసాయము	280
ప్రపన్నుడు సకాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిఁపొందించుకొనవలసిన ప్రాక్షయములు	284
తృతీయ ప్రకరణము.	
భగవంతునికి మంగళాశాసనములేయుట స్వరూపవిరుద్ధము కాదని నిరూపించుట	291
ఈ విషయమునుగుఱించిన వివరణములు	293
తక్కిన యాశ్వాసులకంటెను పెరియశ్వాసులకుఁ గల వైలక్షణ్యమును ఆనేక పేరువులను బట్టి యుపపాదించుట	303

విషయము.

పుట సంఖ్య.

అనుకూలులయినవారి లక్షణములు	313
అనుకూలులయినవారిలోఁగల సంబంధముయొక్క వైధవము	314
ప్రతికూలుల లక్షణములు	316
ప్రతికూలుల యుద్దేశ్యానులలోఁగల భేదములు	317
ప్రతికూలుల కర్మములు నిశించువిధము	322
ప్రపన్నుని కుండవలసిన వస్త్రవ్యాధులను శిర్కొనుట	328
భగవద్వైంకర్యమును తెలుసుకొను విధము	331
ఆచార్యకైంకర్యమును తెలిసికొను విధము	332
కైంకర్యము చెందు విధములనుట	332
కైంకర్యమును భక్తిమూలముగాఁజేయునియెడల భీతిమూలముగా నైనను చేయవలయుననుట	337
కైంకర్యముఁజేయునియెడల యధికారమును పోగొట్టుకొనుననుట	338
కైంకర్యమును ఫలసాధనముగానెంచక ఫలమునుగాఁదలంచునది యనుట	338
ఇందులను గుఱించిన వివరము	339
కైంకర్యపరులగు విమరాదుల యనుష్ఠానములు	340
కైంకర్యదశయందువలెపూర్వపుదశలయందునుస్వరూపమునత్రకాకింపఁజేసికొనవలయుననుట	341
పూర్వమంగుండు దశలకు క్రమముగ శిర్కొనుట	342
అయాదశలయందు పురస్కరించు కొనవలసిన వాటిఁజెలుపుట	343
అజ్ఞానాదులు పోవునట్టి విధములు	344
అజ్ఞానాదులకు హేతువులు	345
ఈతనికి నాల్గు దశలవలెనే నాల్గు గుణములు కలవనుట	346
నాల్గుగుణములఁ జేర్కొనుట	347
ఈ నాల్గును సర్వేశ్వరునికి కలవనుట	347
సర్వేశ్వరుని జ్ఞానాదులకు విషయములఁజెలుపుట	347
చేతనుని జ్ఞానాదులకు విషయములఁజెలుపుట	349
అకృత్యకరణ లక్షణము	350
భగవదపచార లక్షణము	351
భాగవతాపచార లక్షణము	354
అసహ్యపచార లక్షణము	355
ఇవి యొకదానికంటె నొక్కటియెక్కువ క్రూరముగాను నిపాద్యోపేయవిరోధులుగాను నుండుననుట	356
ఆచార్యునికి తనవిషయమునను శిష్యుని విషయముననున్న ఉండవలసిన యధ్యవసాయము	359
ఆచార్యునికి దృష్టా దృష్టఫలములు లభించువిధము	361
సాక్షాత్ఫలమున్న ఆచార్యత్వమున్న నిద్రించు విధము	363
సరియైన యధ్యవసాయములేనట్లయిన ఆ భయములకును స్వరూపనిధి లేదనుట	

విషయము.

పుట సంఖ్య.

అచార్యభిమానము విషయమును ఆపోపదేశము	485
అచార్యభిమానము యంత్రాకముని పీఠపఠము	486
అచార్యభిమాననిష్ఠుండు దుష్టభమగు భగవద్విషయముఁ గోరకూడనుట	488
ఈతనికి పరత్వానులన్నియును ఆచార్యుండే యనుట	489
ఈతనికి ప్రతికూలులు, అనుకూలులు, అనుభయములును పలానివారని తెలుపుట	492
ఈతని జ్ఞానానుష్ఠానముల కుపయోగము	494
ఈతనికి నిషిద్ధానుష్ఠానముతోఁ బాటు కాన్త్రు విహితములగు స్వభార్యా భోగాదులును కూడని వనుట	494
స్వరూపము చెడిపోకుండుటకై యీతని కుండవిసిన యవస్థ	498
ప్రాప్త్యభూమి ప్రాంత్యాదు లీతనికవశ్యముగా నుండవలయుననుట	499
అచార్యుని విషయమున భగవత్పరకత స్వీకాగోపాయములను గుఱించిన ప్రమాణములు	501
అచార్యభిమానము స్వతంత్రోపాయమనుట	505
ఇందులకై యధికారిని నిర్ణయించుట	506
అచార్యభిమానము గలుగఁ జేయునట్టి ఫలపరంపర	508
ఈ గ్రంథము ద్వయాంశ ప్రతిపాదకమనుట	512

తెలిసిగొనిన శ్రీనైషధ సంప్రదాయ గ్రంథములు.

శ్రీమదాంధ్ర శ్రీభాష్యము, శ్రీ రామానుజప్రహ్లాదాశ్రభాష్యమును తెలుగు	16-0-0
అచార్యహృదయము. పిల్లై లోకాచార్యులవారి తమ్ములగు ఆఱకిను మణివార్యులగు మారో నాయనార్ సాయించిన దివ్యమయిన శ్రీవైష్ణవసిద్ధాంతగ్రంథము. ఇది శ్రీ నాథ వాళమహామనులు సాయించిన వ్యాఖ్యానముతోఁగూడ తెలిసింపబడి ద్రావిడభాషలో నుండు మూలవ్యాఖ్యానములతోఁగూడ ముద్రింపఁబడినది.	8-0-0
స్తోత్రరత్నము. శ్రీయారావందారులు రచించిన స్తోత్రము. టీకాతాత్పర్య పీఠిక సయితము. ఇందు ప్రతిశ్లోకమునకు మధురంబులగు పద్యంబులును కలవు.	0-12-0
ఈశావాస్యోపనిషత్తు. శ్రీ రామానుజ సిద్ధాంతపరములగు టీకాతాత్పర్యములతోను పులమయిన పీఠికతోను గూడియున్నది.	0-8-0
కేనోపనిషత్తు. డిటో డిటో	0-8-0
అథ్యాత్మచింత. భగవద్విషయముకు పన్నీ గాయరప్పిటి వ్యాఖ్యానము సాయించిన ఆర్థ కియ మణివార్యజయ్యరువారు సాయించినది. ఇందు సులలితములగు శ్లోకములతో రీతి మంత్ర, వ్యయ, సరమశ్లోకాధ్యములును అర్చిరాది మార్గమును వివరింపఁబడినది. ఇది చక్కగ తెలిసింపఁబడినది.	0-4-0
యతిరాజవింశతి. శ్రీ మణివార్యమహామనులు రచించిన స్తోత్రము, టీకాతాత్పర్య పీఠిక సహితము. ఇందు ప్రతిశ్లోకమునకును మధురంబులగు పద్యంబులును కలవు.	0-4-0
ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యపద్యసహితము	0-8-0

కందాడై శేషాచార్యులు,

ప్రొఫైటరు, వేదాంతముద్రాక్షరశాల, 88, మేడుబావులవీధి, మద్రాస్.

శ్రీ నంబిళ్ళగారి శ్రీపాదముల నాశ్రయించి వారియెడల యెక్కువ ప్రేమాతి శయములు గలవారగు శ్రీ వడక్కుత్తిరువీధిపిళ్ళగారి గర్భమున వారి యాచార్యుల వరప్రసాదముగ ఒక్క కుమారుడు జన్మించెను. వీరికి పిల్లలై లోకాచార్యులను పేరుపెట్టిరి. వీరు సకలశాస్త్రములను కరతలామలకముగా జేసికొని ఈ శ్రీవచనభూషణమును గ్రంథమును రచించిరి.

వీరి కాలమున సంప్రదాయమునఁబడు తెన్నాచార్యసంప్రదాయము మిక్కిలి వృద్ధిలోనికి వచ్చినదాయెను. ఈ సంప్రదాయము విషయమున గ్రంథజాలమును బలపఱచుటకై శ్రీ నంబిళ్ళగారును, పెరియవాచ్చాంబిళ్ళగారును, వడక్కుత్తిరువీధిపిళ్ళగారును దివారాత్రములు కృషిచేసి ఆళ్వారాదుల గ్రంథముల కెన్నియో వ్యాఖ్యానములను అరుంబదములనున్న రచించి భగవద్విషయము మొదలుగాఁగల యద్వైతగ్రంథసూత్రముగ గ్రంథజాలము నెంతయో బలపఱచిరి.

పాశురములా! వేలకొలది. వాటికి వ్యాఖ్యానములా ఒకటికి పది. అరుంబదములా లెక్కలేవు. శ్రీ పిళ్ళ లోకాచార్యులవారికి వీటినన్నింటిని చూచిన తోడనే వీరి మనస్సున నొక సంశయము కలిగెను.

ఈ వేలకొలది పాశురములను అర్థముతో తెలిసికొనగలవాఁడెవ్వడు? వీటి వ్యాఖ్యానములను అరుంబదములనున్న పరిశీలించే వాఁడెవ్వడు? జనుల కంత జ్ఞానమున్న శక్తియున్న లేవు. కాలమున్నలేదు. ఇవ్వాళయున్నవాఁడు రేపుండు సంశయము. లోకసిద్ధి యుట్లండ, వీటినన్నింటిని చదివి, యవగాహనచేసికొని, జ్ఞానానుష్ఠానంబులను సంపాదించుకొని, వాటిమూలముగ మోక్షమును బొందవలయునన్న, అంత మగ్లభవము వేటొక్కటి లేదు. ఏమి చేయవలయునా? అని చిరకాలము యోచించి, యీ చేతనులకు ఉజ్జీవస్థానము ముఖ్యముగాఁ దెలియవలసినది అర్థపంచకముకదా? దానిని సులభముగా నొక్కమాటలో తెలుపునట్టివి తిరుమంత్ర, ద్వయ చరమశ్లోకములే. వీటి యర్థములఁ దెలిసికొని యందుల కనుగుణముగ ప్రవర్తించినట్లయిన, సూక్ష్మములో మోక్షమన్నట్లు, యీచేతనలు సులభముగా కడతేరగలరు. ఇట్లు తలంచి తిరుమంత్ర, ద్వయ, చరమశ్లోకముల యర్థములను వివరించునట్టి చిన్నచిన్న గ్రంథములను రచించిరి. ఇవి ముముక్షుస్వహి మొదలగు పదునెనిమిది. తరువాతివాని యీయర్థములను రహస్యముగా ననుసంధించుకొనుచున్నందున నివి రహస్యములను పేరున ప్రసిద్ధిచెందిన వాయెను. ఇట్టి చిన్నచిన్న రహస్య గ్రంథములను రచించుటకు వీరే ప్రాథమికులు. తరువాత వీరినిచూచి వడకల సంప్రదాయమువారును ఇట్టిరహస్యగ్రంథములను రచించుటకు మొదలిడిరి. నైష్ఠవసంప్రదాయమున తిరుమంత్రాదుల కింతకుముందే ప్రాచుర్యమున్నను వీరికాలముననే వాటియర్థములను సక్రమముగ వివరించునట్టి ప్రత్యేక గ్రంథము లేర్పడినవి.

సత్సంప్రదాయప్రవర్తకులలో ప్రాథమికులగు శ్రీనంబిళ్ల పెరియవాచ్చాంబిళ్ల మొదలగు వారికిన్ని వీరికిన్ని గల తారతమ్యమేమనగా— వారు లోకస్థితిని జనులయొక్క జ్ఞానశక్తులనున్న గమనింపక, గ్రంథజాలమును వృద్ధిపఱచుటనే ముఖ్యోద్దేశముగానెంచి గ్రంథములపైని గ్రంథములనువ్యాఖ్యానములనున్న వ్రాసి పోయిరి. వీరన్ననో, లోకస్థితిని జనులజ్ఞానశక్తులనున్న గమనించి సూక్ష్మముల మోక్షమన్నట్లు సుతథముగా జనులకు జ్ఞానానుష్ఠానస్థానంబులను గలుగఁజేయుటయే ముఖ్యోద్దేశముచుగాఁ దలంచి, నారముచు తెలుపునట్టివియగు చిన్నచిన్న స్వతంత్రగ్రంథములను వ్రాసిపోయిరి.

వీరు రచించిన గ్రంథములలో కొన్నిజ్ఞానప్రతిపాదకములు. మఱికొన్నియనుష్ఠానప్రతిపాదకములు. అనుష్ఠానప్రతిపాదకములగు గ్రంథములలో శ్రీవచనభూషణము ప్రధానమైనది. జ్ఞానప్రతిపాదకములగుగ్రంథములలో ముముక్షుప్పడి ప్రధానమైనది. కావున అందఱును తిప్పక యీ రెండుగ్రంథములను తరుచుగ నేవించుట వాడుకలోఁగలదు.

తేనెటీగ యన్నిపాపములలోమండు మకరందమునుగొనివచ్చి యొక తావునఁ జేచ్చునట్లు వీరున్న వేద, వేదాంత, స్మృతీతిహాసపురాణంబులలోను ఆశ్వాదారులురచించినట్టిప్రబంధములలోనునుండు సారభూతములైనట్టియర్థములనన్నింటిని యొకతావునఁజేర్చి యీ గ్రంథమును రచించిరి. ఇట్టి విషయంబుల నన్నింటినిగొని యీగ్రంథమును రచించినందు దీనికి శ్రీవచనభూషణమునుపేరు స్థాపకనామమని వేలుకెప్ప నక్కఱలేదు, ఈ గ్రంథముయొక్క వైభవమును గుఱించి శ్రీ మణివాళమహామునిలే ఉపదేశరత్నమాలయందు తెలిపియున్నారు.

అన్నపుకథ మదుమైపుణ్యులగుగారింజన్, ఇన్నరుకొల్ శెయ్యదకరెయ్యనైయిలుమ్, ఉన్నిల్ తిగళ్ వచనభూషణ త్రిశ్శీర్షయ్యుక్కిరై, పుగ్గలవివార్తై మెయ్యిప్పోగు.

తా. అట్టి మహిమాలిశయముగల పిళ్ళలోకాచార్యులు కృపతో ఆనతిచ్చిన పకిల ప్రబంధములలో శ్రీవచనభూషణము అను దివ్యమైన శాస్త్రముయొక్కమహిమ వేలొక్క శాస్త్రమునకు లేదు, మేము ఇట్లు వచించుట ఎట్టి స్తోత్రముకాదు, ఇదివాస్తవమని.

మున్నమకురవోర్ ముత్తీద్దవచనధర్మ దన్నై మిగ్గొణ్ణుక్కనోర్ దమ్మయిర్కు,

మిన్నణియార్ చెరచ్చమైత్తవరెకీర్ వచనభూషణ మెక్కేర్, ఇక్కరైట్టార్ పిన్.

తా. సమస్తపూర్వాచార్యులు సాదించిన శ్రీమాన్తులను విశేషముగ అధ్యసించినవారియొక్క స్వరూపమునకు ప్రతాపకరమైన ఆధరణముగ దీనినిచేర్చియుంచి తర్వాత ఆసిళ్ళ లోకాచార్యుల వారే శ్రీవచనభూషణమునెదు తిరునామమున, ఈ శాస్త్రమునకు ఉంచినవారైనని.

ఆర్ వచనభూషణత్రి శాశ్రోహరుశెల్లామణివార్, ఆరడుకొన్నేలనుట్టిప్పార్,
ఓరొరువరుణ్ణాగిల తనై గాణుళ్ళమే, యెల్లాత్తు మణ్ణాదదన్దోరదు.

తా. శ్రీవచనభూషణమునందలి గంభీరమైన అర్థవిశేషములన్నిటిని దెలిసికొనువారెవరు అ.

గునఁజెప్పిన ప్రకారముగ నడుచుకొన వారెరుగి ఓమనసా! క్రిందు చెప్పిన ప్రకారముగఁ జాణిగొనుటయును నడుచుకొనుటయును అంతటికని అశక్యమని.

ఉయ్యనినైపుడైయూగుల్గురుక్కుచ్చింజ్జిప్తే. వైశుగురుమున్నవవాయ్మెట్టిన్ద,

శిష్యుకలైయామనచనభూషణత్రివాల్పాచార్యులై, క్కుల్లదమక్కా మనిలైయిల్ నిల్లుసుళిన్ద,

తా. ఉజ్జీవింపనిచ్చగలవారలూగా పూర్వమందు శిష్యులకాచార్యులు సాంఘిక ప్రశ్నలను శ్రవచనభూషణమనవలె అతిగభీమగు అర్థవిశేషములను అభ్యసించి తానికి అనుగుణమైన నిష్ఠయందు శేటనొందిన బుద్ధివిశేషము గలిగి నిలుతురుగాక.

శేళికర్ పాల్ కేట్టకెల్ల మ్మెక్కులై, చ్చిన్దదన్నిల్మామాణ వేయూన్దమననలకెయ్గ,

అరిక్కెల్లార్ గల్ తామనచనభూషణత్రివాల్పాచార్యులై, క్కుల్లదతన్నోకవర్దన్ద,

తా. ఆచార్యులపన్నిధిని తామువినిన జ్ఞాప్తుమైన అర్థములను మనస్సునందలి కల్పమునందలి నిలకడనొంగునట్లు చింతననుచేసి అనుష్ఠింప సామర్థ్యముగలవారలు ఆచార్యులను శ్రవచనభూషణజాత్యమను అభ్యసంపకుండుటకు కారణమేమని.

శిచ్చిమ్మిరదాయన్దామ్మడెయోర్ కేట్టక్కాల్, మెచ్చుమ్మెయ్కొమ్మై దాన జాగిల్,

నచ్చిదాదిగరయుమ్మిర్ వచనభూషణత్తుక్కుల్ ముదియుడెయోర్, మత్రియత్తరాయ్.

తా. సత్సంప్రదాయముగల వారలందఱును వినినపుడు మెచ్చునట్టి వ్యాఖ్యానములన్నయెడల జ్ఞానవంతులారా అట్టివానిని అపేక్షగలిగి సావకాశముగ మీరు అభ్యసంపవలయునని.

శీర్ వచనభూషణత్రికామ్మెక్కులై, చ్చిం దైతన్నాల్ తేలియనాయ్ వాయ్కొన్దాకెప్పిలమాయ్,

అరియర్ గాల్ యెన్దనక్కునాగుమిని నాగానిన్దదైయో, ఉన్దమక్కా-వ్విన్దముళతామ్.

తా. ఆత్మంతజ్ఞాప్తుముగు శ్రవచనభూషణార్థములను మనస్సులోఁదలచినను వాకా అను సంధించినను వాలును. అద్యులారా! మా కల్లప్పడును మనోజ్ఞుమగుచున్నది, అయ్యో మీ కెట్టియానందముగలుగునో యెఱుంగునని.

వీరు మోక్షసాధనముగా నీగ్రంథముయొక్క తట్టతుదిని నిర్ణయించినట్టి యాచార్యభిమానమును గుతించి కొంచము శైలుపవలసియున్నది. వీరి యభిపాయప్రకారము ఆచార్యుండనగా “అరియతన వడయ వరివిత్త యాచార్యకృత్యతైయుమ్” అని వీరే సాయించినట్లు తెలియనివాటిఁదెలిసి శిష్యునికి మొదటినుండి తుది వరకును జ్ఞానానుష్ఠానంబులఁ గలుగఁజేసినవాడని యర్థము. శిష్యుండనగా తన సంశయములన్నింటిని పోగొట్టి తనకు మంచిజ్ఞానానుష్ఠానంబులఁ గలుగఁజేయునట్టి యాచార్యునివలన స్వమును తెలిసికొని యాచార్యప్రీతిగాను వాటినిన్నింటిని బాగుగా ననుష్ఠించుకొనువాడని యర్థము.

ఆచార్యభిమానమనగా—తానిచ్చిన విద్యను వృద్ధిపఱచుకొని తదనుగుణముగా ననుష్ఠించుకొనువాఁ డగుటంజేసి వానివిషయమున యాచార్యునికిఁగలప్రీతి విశేషమని యేర్పడుచున్నది. ఇదియే శాస్త్రీయమగు శిష్యాచార్యసమాశ్రయణమని కేసోపనిషత్తు వీరికయందు దానుండు తెలిసియేయున్నాఁడు.

ఈ గ్రంథకర్తకు పెరియార్వారన్నను శ్రీ మధురకవియార్వారన్నను యెక్కువ ప్రీతి. పెరియార్వారులు తక్కిన యార్వారులవలెనే స్వార్థపరులు కాకుండ, పరా

ర్థపరులై, భగవంతునికి మంగళాశాసనముఁ జేసి యందుమూలముగ భగవంతునికి గలుగునట్టి యతిశయమేతమకొక ప్రయోజనమునుగాఁ జలించియున్నందున తక్కిన యాశ్వాదులకంటెను వీరిని యెంతయోయెక్కువగా శ్లాఘించియున్నాఁడు. కావుననే ఆచార్యుండు శిష్యునిదిద్దుపాటు చేయుటయనఁగా మంగళాశాసనపరునిగాఁ జేయుటయని పలుమారు వీరు తమగ్రంథమునఁ జెప్పియున్నారు.

ఈసేని చెప్పినప్రకారము పెరియాశ్వాదుల విషయమున నెక్కువ యభినివేశమున్నట్లు, శ్రీ మధురకవులన్ననువీరికి యెక్కువ యిష్టము. తక్కిన యాశ్వాదులు ఒకప్పు డొక్కమాటను మరియొకప్పు డొక్కమాటనున్న చెప్పుచుందురు. వీరిలో “తేవుమత్తియేన్” అన్నట్లు ప్రాప్యప్రాపకములన్నియును తమ యాచార్యులగు శ్రీ సమ్మాశ్వాదులవేయని తలంచి వారినితప్ప వేటొక్కవిషయము నెఱింగి యుండరు. కావుననే, తక్కిన యాశ్వాదుల శ్రీసూక్తులట్లుండగా, వీరియొక్క శ్రీసూక్తినిన్ని అనుష్ఠానమునున్న ఆధారముగాఁగొని ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమని నిరూపించినవాఁడెరి.

పూర్వాచార్యులందఱిలో వీరి మతప్రకారము ఆచార్యాభిమాన నిష్ఠులగు శ్రీయామునాచార్యులవారినిన్ని శ్రీవడగునంబిగారినిన్ని తమయాభిప్రాయముతోనేకీ భవించినవారినిగాఁగొని వారి నెంతయోయాదరించి గ్రంథమును ముగించినారు.

శ్రీమణవాళమహామునులవారు పరమకృపతో ఈగ్రంథమునకు వేంచేపుచేసిన వ్యాఖ్యానమును చదివినట్లయిన, ఆయా రహస్యార్థము లన్నియును వారివంటి మహానియలకే గోచరములు కాని, యితరుల కంతగోచరములుకావని విశదపడును.

స్వ వి ష య ము.

మన యాంధ్రదేశముననుండు వారలందఱికిన్ని మన పూర్వాచార్యులయభిప్రాయములను తేటతెల్లముగ తెలియఁజేయుటకై ద్రావిడభాషలోనుండు గ్రంథములనున్న సంస్కృతభాషలోనుండు గ్రంథములనున్న తెనిగించుట కారంభించి మొదట శ్రీభాష్యమును తెనిగించి ముగించి, అటుపిమ్మట శ్రీనైషనసంప్రదాయమున నెక్కువ ప్రసిద్ధిరొందినవగు “శ్రీవచనభూషణ” “ఆచార్యహృదయ” గ్రంథములను వ్యాఖ్యానములతోఁగూడ తెనిగించి రెంటినిన్ని యేకకాలముననే ముద్రించుకొనుచు వచ్చితిని. అయితే గతసంవత్సరమున ఆరుమాసములు ఖాయిలాలోపడి యుండి శరీరములో శక్తినంతయును కోల్పోతిని. కావున శ్రీవచనభూషణమును మాత్రమే ముందుగ ముగించినాడను. ఆచార్యహృదయమునున్న క్రొద్దిదినములలో ముగించుటకై ప్రయత్నించుచున్నాఁడను.

ఇట్లు,

కండాడై శేషాచార్యులు

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

పిల్లైల్ కాచార్యర్ తిరువడికళేశరణమ్.

పెరియజేయర్ తిరువడికళేశరణమ్.

శ్రీవచనభూషణత్తక్కు-

పెరియజేయర్ తిరువాయ్మలర్ స్తుతియ

వ్యాఖ్యానత్తిక్ అవతారికై.

సకలవేదాధ్యక్షామాన తిరుమన్త్ర్రిల్, పదత్రయత్తలుమ్ ప్రతిపాదిక్కుప్పదుకిఱ ఆకార త్రయముమ్ సర్వాత్మసాధారణమాక్తయారే, “యత్రన్దయః ప్రథమజా యేపురాణాః” ఎన్నిఱ

సకలవేదార్థములను సంగ్రహముగాఁజెలుపునదియగు తిరుమన్త్రమునందుండు *మాఁడుపదములచేతను ప్రతిపాదింపఁబడు మాఁడు ఆకారములను జీవులకందఱికిని సర్వసాధారణము అగుటం జేసి “యత్త్రియః ప్రథమజా యే పురాణాః” (యజు. ఆచ్చి. ప. ౬౨) (ఏవరమపదమున సర్వమును సాక్షాత్కరించినవారును, అనాదిసిద్ధులును, పూర్వమును నవీనులు అనఁగా నింతకుపూర్వమునుభవించినవే యయినను రోజురోజు నూతనముగా భగవద్గుణముల ననుభవించునట్టి నిత్యసూరులుకలరొ) అని చెప్పియున్నట్లు నిత్యసూరులవలెనే తక్కినజీవులందఱును శుద్ధసత్త్వమయముగు

* “ఓమ్ నమోనారాయణాయ” అనునది తిరుమన్త్రము. “ఓమ్” అనియు, “నమః” అనియు, “నారాయణాయ” అనియు నివి యందుండు మాఁడు పదములు. వీటిలో “ఓమ్” అనునది జీవుఁడు సర్వేశ్వరునికితప్ప వేఱొక్కనికి శేషభూతుఁడు కాఁడగదని తెలుపుచున్నది. దీనినే యనన్యార్థ శేషత్వమందురు. “నమః” అనునది జీవునికి సర్వేశ్వరుఁడే కరణముగాని, వేఱొక్కఁడు శరణముకాడని తెలుపుచున్నది. దీనినే యనన్యశరణత్వమందురు. “నారాయణాయ” అనునది జీవుఁడు సర్వేశ్వరునికే భోగ్యమైన వస్తువుకాని వేఱొక్కనికి కాడని తెలుపుచున్నది. దీనినే యనన్య భోగ్యత్వమందురు. ఈపైన గనఁబఱచిన అనన్యశేషత్వ, అనన్యశరణత్వ, అనన్యభోగ్యత్వములే తిరుమంత్రమునందలి మాఁడు పదములచేఁ దెలుపఁబడిన మాఁడు ఆకారములు. ఇవి బద్ధముకైనస్థలమునందు జీవులందఱికిని సమానములయినట్లు “దాసభూతా స్సువీరస్సుర్వే హ్యోత్మానఃపరమాత్మనః” అను హరిత స్మృతివాక్యమువలనఁ దెలియుచున్నది.

నిత్యసూరికగోపాతీ, శుద్ధసత్త్వమాన పరమపదత్తిలే, నిత్యాసక్తుచిత్తజ్ఞానరాయ్కొట్టు, నిరస్తర భగవదనుభవజనిత నిరతిశయానంత్రప్రసాదగున్మృత్యుయోగ్యతైయుజ్జాయుక్కుచ్చెయ్ లేను మ్, “ఆనాదిమాయయా సుప్తః” నిజిపడియే, తిలవైలవిద్దాదినిచ్చివత్ దుర్వివేచిత్రగుణమరత్య యానాభగవన్మాయాకాహిత స్వప్రకారాయ్. అనాద్యవిద్యా సచ్చితానంద పుణ్యాభ్యా కర్మాగుణమాక సురనర తిర్యక్ స్థానానానికీలోటున్, “మాటిమాటి పులపిఱప్పమ్పిఱన్దు” దేహత్మాభిమానము. స్వస్వాతిస్త్యము. అన్యకేషత్వముమాకిఱ పదపట్టియిలే వినిన్దు. తత్తదనుగుణసాధ్య సాధనభిలే చిట్టి, మాతానుసెవత్ దీనిగ్గమ్విరతతై యేట్టిన్కుట్టు, ప్రాప్త కేషియాయ్ పరమప్రాప్త్య ప్ర పరభూతనానకన్యైలో ఆత్మ్యవైవిధ్యుభారాయ్, గర్భ జన్మ బాల్య యాచన వార్ధక్య నరణ నరభృతి కిఱ అనన్ధానప్రత్తిలే, నిరస్తర విరతి వివిధ నిర భవ ముఖ్యుడైయును భవిత్యుడైకెఱ విస్మయాచననరిలే ఆరెనువ శిల్కు జాయమానకాల భగవత్కటాక్షవిశేషత్వారే రజస్తమస్సుక్కులో తైవైయన్దు, సత్త్వమ్ తైవైయడుత్తు, మోక్షుచియుజ్జానాలుమ్, తత్త్వహిత పురుషార్థజ్ఞై యుపడియకన్యైయుజ్జీవిక్కు నేణుకైయాలమ్, అవైకన్యై శాస్త్రగుణత్వారే యతి

పరమపదమున * జ్ఞానసంకోచ పార్వతాను లేనివారై నిరంతరము భగవంతుని యాధివింతుట వృతంగలుగు నిరతిశయానందముచే త్తైత్తిలగురునిదగినవారయినను, “ఆనాదిమాయయా సుప్తః” (మాంధూ. ౨. ౨౧) (ఆనాదియగు మూలప్రకృతిప మూయబడిన స్వరూపము గలవాడు) అని చెప్పియున్నట్లు, తిలయందుండు తైలమువలెను భారువునందుండు అగ్ని వలెనున్న ప్రత్యేకముగాఁ బెరియరానియు, సత్త్వరజస్తమో గుణములకోఁగూడ నుండునగు యు, జీవులచే నతిక్రమింప శక్యముకానియు, ఆనాదియగు మూలప్రకృతిమూలముగ స్వస్వరూ పము తెలియనివారై, ఆనాదియగు నవిద్యామూలముగ సంహించుకొనిన పుణ్యపాపకర్మముల కను గుణముగ సుర, నర, తిర్యక్, స్థావరరూపమును ప్రభవకీర్ములనును “మాటిమాటి పులపిఱప్పం పిఱన్దు” (ఒకటివిడువగా వెనుక్కిదానిలో పలుమాటు జన్మించి) (తిరువాయ్. ౨.౬. ౮) అని నమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించినట్లు పలుమాటుజన్మించి దేహత్మాభిమానము, స్వస్వాతిస్త్యము, అన్యకేషత్వము అనబడు నొక గుంటలో (చురవళ్ళలో) పడి అందుల కనుగుణములగు సాధ్యసాధకముల నిడుచు యక ప్రకృతి లగని “యానాకు ప పొగిన్దు” (తి. వి. ౯౫) (దేనివైన నకలించి సర్వేస్వరునుండి పేటగుదు) ని నమ్మాళ్వారు కాలించినట్లు, సర్వేశ్వరు నుండి నేటుచెయనట్టి యైవైన నొకప్రతిమునువై బట్టకొని న్నాభావిక గి నకేషయు, పరమప్రా ప్యమును, పరమప్రాపకమునునగు సర్వేశ్వరునియెడల విసుక్కుటై, గర్భ, జన్మ, బాల్య, యాచన, వార్ధక్య, మరణ, నరకములనబరకనట్టి యేడు అవధులలో నెల్లకాలము విస్తృతములు, నానావిధములును, అనం ములునునగు ముఖ్యులనగు భవందుడునున్నట్టి యీ సంసారలగు జీవులలో నెవరికి యిది కొంద రికి జన్మింపబోవునపు కలుగునట్టి కగుత్కటాక్షపదమున రజస్తమోగుణములు క్షీణించి సత్త్వ గుణము కట్టిల్ల వానిమునకై యాశగలిగినన, స్వరూపమును పురుషార్థములను ముఖావస్థితముగఁ బొందుట “ఆపహితావ్యా” శాస్త్ర ప్రజానావాన్య ప్రకారము జీవులును సర్వేశ్వరునినలెనే అపహితావ్యాత్మ్యైవై గుణములు గలవాడేయనను, శిక్షావధిపమునెగాను నున్నవాడైచిన శరీర సాంబంధ్యవలన విర బావన నుకోరని లది యుచున్నది. ఇట్టి యీ జ్ఞానసంకోచ మునే వేగాంశులు సంహరించుచు, ఇట్టి సంసారాభ నిత్యసూరుల కెన్నడును లేదు. కావున వాని ఎన్నడును జ్ఞాన సంకోచము లేవారుగా దెప్పబడినారు,

యస్మాక్కుశుశవిత్, కాస్త్రజ్ఞశ్చ తత్రయానవేదమావతు, ఆనస్తా వై వేదాః* ఎన్నిట పడియె
 ఆనస్తమాయ్, స్వాధ్యస్తయిత్తత్ సర్వశాఖాశ్రయస్యాయాది నాశేషమాయుక్తైరయాలే,
 అల్పమతిశయము ఆవగాహిత్తై శ్రద్ధాసాధ్యమన్యథాకైరయాలిమ్, అన్తపే నాగిరామస్యకాగ
 మహిమ సాయత్కృత పరావరత్వవిభాగము (ప్రసాద) కావచ్చునట్లే ప్రజీర్ణశాయ్,
 వేదోపబృంహణశ్చన స్మృతీరహస్యరాజ్యలింగ; సారాసారిపేక చతుర్విక్రొజీయ తా
 త్విగ్యాంశమ్ తేరయాష్టయాయమ్, వై అష్టిక్రొ సంసారచరణోజీవకమునాన సర్వే
 స్వరకా తాన ఆచార్యనాయ్ తెల్పిత్తమ్ సకలవేదసారమున రహస్యప్రయముమ్, అతిస
 ద్ధావతేయా అపిగూఢాగ్ధశాతైరయాలిమ్, వికరమాన్యైక క్షుద్రాపిత్తైరన్యాయజమతినల
 మరుశ్చెన్నగ్ని సకలవేదకాస్త్రతాన్వ్యజ్ఞానము కరిలముంకము సాయత్కృత పరా
 జ్ఞుశ పాకాలానికాన అహ్వారికశ్చ తిష్ఠయిత ద్రావికాన రహస్య పాజ్ఞానాన నివ్యప్రబంధ
 ఘన ఆశివితకా లర్థదర్శనముల్లొక్కొక్కయాయమ్, దుశ్శిష్టవేదాన అష్టమ్ముడి యి

దేశసికానియే యుజ్జీవింపవలసియున్నది నను, వాటిని కాస్త్రద్వారా తెలిసికొనవలయునన్న
 కాస్త్రములలో ప్రధానముల నెదిమను, ఆనంతా వై వేదాః* (కృ. ప్ర. ౧. ౧-౪౪) = న్నల్లు వేదము
 ఆనంతమై తన యర్థమును నిర్ణయింపవలసినవవును నున్నశాఖా శ్రయస్యాయాలనపే
 షీలవిభాగమున దగ్గరకేసి స్వల్పబుద్ధిగల మనకు దానియర్థము లభ్యగ్రహించి వాటిని నిర్ణయిం
 చుట ముష్టి ప్రాంతమువలనను, అట్టి వేదమును సంపూర్ణముగా తెలిసికొని రహస్యముహిమవలన
 సరావరత్వ విభాగమును సాయత్కృతం వేదవరలగు (ప్రాసాద) పాహులచే రచియింపబడిన
 వియు, వేదార్థములను నిర్ణయించువియునగు స్మృతీరహస్య మ్రాంతముల తొప్పిర్పాంశము
 సారాసారి విపేకమును సెమ్మవ ప్రాంత్యముగలవారికతప్ప తక్కినవారికి తెలియరానందునను,
 వానివలెగాక, సుసారులగుజీవుల నుజ్జీవింపగోరి సర్వేర్పరుడు స్వయముగ తానే యా
 గాగ్యుడుగాను నవతరించె బహుపటమునను, సకలవేదసారమునగు రహస్యప్రయముఅతి
 సంగ్రహమగుటచేసి యత్యంత గూఢాగ్ధముగలది యగుటవలనను, ధగవంతుని నిశ్చేతుక
 కుంక్షములనల ప్రమాదముంచుకైననులేన శ్రద్ధానమును లభించినవారును, సకలవేదార్థములను
 విలసాలికిముగి సాయత్కృతంచిన నమ్మోహ్యముల నిరుమంగయాహ్వయము మొదలగునాహ్వ
 యప్రసాదింపిన ప్రాంత్యవేదమున దానియంగములగు నివ్యప్రబంధములును, అల్పజ్ఞులకు
 వారిచే సర్థముల తెలిసికొనుట కిశక్యములగువలనను, సర్వప్రయముల తెలియగోరువా, ఈపైని

* కాక, కౌశ్యే విద్యులదిన స్మృతయై శాఖలయందు ద్వితీయాన్యైక్యములు
 విధింపబడినవి. ఈ కర్మములను విధించినప్రతి ఈ శాఖలలో నొక్కొక శాఖయందొక్కొక
 విధేయంశము జెప్పబడినది. అంతరియన నక్షత్రముంశము గానబడెనున్నది. ఈ కర్మములను యేకా
 భుప్రకార ముష్టింపవను వాటిన్నరూపమున్నట్టియందు నొక్క విధిగా నె యుల విలసనను
 నియమును జట్టి స్వైశాఖలయందును ద్వైవిధన సమస్తవిశేషములతోను వాటి నుష్టింపవల
 సినదనియు, కౌలన నన్ని శాఖలయందును విధింపబడిన ద్వైవిధ్యమాన్యైక్యములు జేయులేనివి
 యనెయును ధ్యాన్యమామానా శాస్త్రమున నిష్ఠయింపబడియి. ఇంకవలన అనేక విదేశాళలలో
 జేదయయిన నొక్క విధయమును గురింప నెన్నెనెనొకొక్కోటిలో వానిని గురించిన కొన్నివిధ
 హంశములు చెప్పబడిన పోయినను, దిక్కుశాఖలలో జేప్పినవిశేషములను మరలయిక్కుశాఖలలో కొన్ని
 కొనవచ్చునని యేర్పడుచున్నది. దీనినే సర్వశాఖాశ్రయస్యాయాలనము. (ప్రతిపాదనా
 శాస్త్రములో ౧-వ అధ్యాయమున ౪-వ పాదమున ౪-౨ ౧-నూత్రములను జూడుము.)

దక్షిణాయాతే, అహ్వయదైయ నిర్దేశకకటాక్షతల్ప దివ్యజ్ఞానరావ నాథమునికళ తుడ క్కమాక సత్సప్పదాయసిద్ధరాయ సకలశాస్త్రనిపుణరాయ పరమదయాశుక్కుళాన వూర్వా చార్యురకళ అన్తవేవాదికలి లర్థజ్ఞతై సజ్జిహిత్తు, మన్దమతికరుమ్మమ్ సుగ్రహమామ్మడి ప్రబంధి కరిత్తు ముపదేశిత్తుమ్ పోవ్దార్కళ.

అప్పుడియే, సంసారిచేతనరిత్రపు సహిక్కమాట్టాత పరమకృపైయాతే, తదుజ్జీవనార్థ మాక త్తాముమ్ పల్లపబన్ధజగు మరులిచ్చయేత పిత్తైలోకాచార్యుర, అచార్యపరమ్మరాప్రా ప్తజ్ఞళాన వర్థజ్ఞలిత్, అవర్కళతాజ్ఞళ గౌరవాతిశయత్తాతే రహస్యమాక ఉపదేశిత్తు పో వ్తనైయాయ్, అరుమై పెరుమైకైప్పత్తి, ఇరుక్కుముమ్మ తాముమ్ ప్రకాశిప్పియామర్ అడిక్కిక్కొణ్ణు పోవ్తనైయమాన వర్థవిశేషజ్ఞలేల్లావత్తైయమ్, పిమ్మళ్యురుమిళిక్క వొణ్ణా తెన్లి తమ్మడైయ కృపాతిశయత్తుమ్మేత, పెరుమాళుమ్ స్వప్నత్తిరే తరువుళ్ళమాయగు కుత్తయాతే, శ్రీవచనభూషణమాకిణ ఇప్పొబన్ధముఖేన వెలియిట్టరుకుకెత్తార్.

శ్రీవచనభూషణత్తై అరుళిచ్చైయవతర్కు భగవన్నియమనమ్.

మున్నే శేరుళాళప్పెరుమాళ, తమ్మడైయ నిర్దేశక కృపైయాతే, మణల్ పాక్కిత్తిరే ఇరుప్పొరుగునమ్మియూరై విశేషకటాక్షమపణ్ణియదలి, తన్నామాయగుప్పన కలవర్థవిశేషజ్ఞతై త్తామే యవర్కమ్మ స్వప్నముఖేన వరులిచ్చయేతు, “నిర్ పోయి ఇరణ్ణాల్ ముమ్మనడవే వర్తియమ్, ఇన్నుముమ్మక్కిన్వర్థజ్ఞేల్లామ్ విశదమాక నామజ్జేళొల్లకిత్తోమ్” ఎన్దు తరువుళ్ళమాయగుకుత్తయాతే,

గనబణచిన హేతువులవలన నిరాశులై పోవలసిరాగా, అహ్వయల నిర్దేశక కటాక్షమువలన దివ్య జ్ఞానమును లభించినవారును, శ్రీనాథముని మొదలుగాగల సత్సంప్రదాయసిద్ధులును సకలశాస్త్ర నిపుణులును, పరమ దయాశువులునగు వూర్వాచార్యులు ఆవేశశాస్త్రము మొదలుగువాని యర్థములను సంగ్రహించి మందమతులకును సులభముగా బోధపడనట్లు చిన్న చిన్న గ్రంథములను రచించిరి.

అట్లే సంసారులగు జీవుల కష్టములఁగాంచి సహింపజాలని పరమ కృపగలవారగుటచే వారల నుజ్జీవింపఁజేయుటకై అనేక గ్రంథములను రచించిన శ్రీపిత్తై లోకాచార్యులవారు సంప్ర దాయ సిద్ధములగు వర్థములలో వారువారు ఈయాద్యర్థముల విషయముగు గౌరవాతిశయము మూలముగ రహస్యముగ నుపదేశించినవియు, వాటి చుపరూపమును మహత్తునున్నట్టి తామ యంతకుపూర్వము ఇతరులకుఁజెలుపక రహస్యముగా నుంచుకొనిన యర్థములనున్న వాటినిన్నింటిని తమ యనంతరము తెక్కినవారును నప్తపడకూడదని తమకు కృప గలుగుటయుగాక, అటుపైని పెరుమాళ్లును స్వప్నమున నెవనాయించి నియమించుటవలన శ్రీవచనభూషణమును ప్రబంధము వ్వారా వాటినన్నింటిని కృపకొ బయలుపరిచినారు.

శ్రీవచనభూషణమును రచించుచుటకు భగవన్నియమనము.

ఒకానొక సమయమున వరదరాజప్పెరుమాళ్లు మణల్ పాకమును గ్రామమున నివసించునట్టి మణల్ పాకనంటియను నొక భక్తునియొడల తమయొక్కనిర్దేశక కృపవలన విశేషముగ కటాక్షించి ఆయన యుజ్జీవమున కుపయోక్తములగు కొన్ని రహస్యాధ్యములను తామే స్వప్నమున ప్రకాశించి, “మీరు పోయి రెండునదులకు మధ్యను (తరుక్కాళేకిని కొల్లడమునకును మధ్యనుండు శ్రీరంగమున) నివసింపుము. ఇంకను ఈయర్థములనన్నింటిని విశదముగాను మేము మీకక్కడనే తెలిపెదము.” అనిచెప్పఁగా, అంతట అధిక్షుడచటికి శ్రీరంగనాథుని నేవించుకొనుచు తన

వరిశే వస్తు పెరియపెరుమాళ్లై సేవిత్తుక్కొణ్ణు, తమక్కుముచ్చుత్తరుళి చెయ్యతవగజ్జయ్యమ్, అశలలియాతపడి యనుసనిత్తుక్కొణ్ణు ఏకాంతమాన తొరుకోయిలిలే వర్తియానిక్కొచ్చెయ్యలే, తమ్ముడైయ శ్రీపాదత్తుక్కన్తరగ్గరాన ముతలికళుమ్ తాముమాక పిల్వై, ఒరనాళనక్కొయిలిలే యాద్యచ్చికమాకపెట్టున్దరుళి, ఆవ్విడమేకాన్తమాయరుక్కైయాలే, రహస్యార్థన్తై యవర్కళు క్కరుళిచ్చెయ్యతుక్కొణ్ణున్దరుళి యిరానిక్కొ, అవైతముక్కు పేరరుళాళప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్యత వగవిశేషజ్జళాయిరుక్కైయాలే, అవర్ పోరవిడరాయ్, ఉళ్ళిల్ నిస్తుమ్పుటప్పట్టువన్ద, పిల్వై శ్రీపాదత్తిలేమిల్లున్ద, “అవరొ? ఏర్” ఎన్న “అవలేతు?” ఎన్నపిల్వై కేట్టరుళ, పేరరుళాళప్పెరు మాళో తనుక్కివ్వర్థజ్జై ప్రసానిత్తరుళవపడియ్యెయ్యమ్, ఇద్దేత్తిత పోకవిట్టరుళినపడియ్యెయ్యమ్, “ఇన్నుమమక్కు శేవిడమాక మ్మొట్టుకిగోమ్” ఎన్నరుళిచ్చెయ్యతవపడియ్యెయ్యమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, కేట్టు మికళుమ్ మొప్పతాయ్ (అరైయుమభిమాని త్తరుళ, ఆవరుమన్దజైన్దు అన్తరగ్గరాయ్ వర్తిక్కిట నాళలే, పెరుమాళో అవర్క్కు వ్వుప్పత్తిలే, “ఇన్నర్థజ్జో ముటన్దుపోకాతపడి ఇవన్తై యెరు ప్రబన్దమాక్కిచ్చున్నోచ్చ” ఎన్న నీర్ పిల్వైక్కుమ్మొట్టుమ్” ఎన్న తిరువుళ్ళమాక, అవర్ “ఇప్ప డి పెరుమాళో తిరువుళ్ళమాయరు నార్” ఎన్న విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, “అనామప్పడిశెయ్యగోచ్చ” ఎన్న తిరువుళ్ళమ్మగోచ్చ, అనన్తరమ్ ఇప్పిచ్చన్దమిట్టరుళినా రెన్ద ప్రసిద్ధమిక్కే.

రత్నప్రచుగమానభూషణత్తుక్కు రత్నభూషణ పెన్దు పేరామాపోలే, పూర్వాచార్యుర్కళు డైయ ఎచనప్రచుగమాయ్, అనుస్థానాక్కళుక్కుబొజ్జల్య పరమాయరుక్కైయాలే, ంతు క్కు “ఎచనభూషణపె” ఎన్న తిరునామమాయగోచ్చు.

వాఙ్మూనావతారికై సంపూర్ణం.

కై: తమముంగ ప్రసాదించిన యర్థములను యితరులకు వినబడకుంక ఆనందంచుకొనుమ, ఏకాంత ముగా నొక కోవిలలో నుండగా, ఒకదినమున క్రీష్ణైలోకాచార్యులవారు తమ కంత రంగులగు స్వాములతోఁగూడ ఆకస్మికముగా నాకోవిలలోనికి వచ్చి నుండు యేకాంతముగానుండుటంజేసి కొన్ని గణాన్యాయములను తమగోవచ్చిన స్వాములకు ఉపదేశించుచుండగా ఈభక్తుండును ఆయర్థములు దినంతవపూర్వము శ్రీమదరాజప్పెరుమాళ్లు ప్రసాదించినవియే యగు టుంజేసి మిక్కిలి యానందించి బహుళికివచ్చి క్రీష్ణైలోకాచార్యులవారికి సాక్షుగదండప్రణామంబులాచరించి “వారేనా? మీరు?” అనియడుగగా, క్రీష్ణైలోకాచార్యులవారు “అది యేమి” అనియడిగిరి. అంతట యాభిక్తుండు మదరాజప్పెరుమాళ్లు తమసమర్థములగు ప్రసాదించిన సంగతిని, ఈతావునకు పొమ్మని నియమించినసంగతినీ, ఇంకా మిచ్చునాం చెలిపెమ్మని యానతిచ్చినసంగతినీ విన్నవించగా, పిల్వైలోకాచార్యులవారు విని మిక్కిలి సంతోషించియీ భక్తుని యెక్కువ గౌరవించిరి. ఇట్లు కొంతకాలముగడువగా నొకనాటిరాత్రి పెరుమాళ్లు ఈభక్తునికి స్వప్నమున సేవసాయించి “ఈచార్యులన్నియు మరుపు తగులకుండాటకై వీటిని యుక్ గ్రంథముగా రచియింపుమని పిల్వైలోకాచార్యులవారితో “జెప్పుము” అనియూపయియ్యగా ఈతిండును పెరుమాళ్లు ఆనతిచ్చినవిషయమును ఆచార్యులవారి కుఁగించిరి. తరువాతి వారును “అట్లే చేయుదును” అనిచెప్పి తరువాతనే యీగ్రంథమును రచియించిరెడివిషయ మందఱును యెఱింగినదియే.

రత్నములతో నిండియుండు భూషణమునకు రత్నభూషణమని పేరగునట్లు పూర్వాచార్యుల శ్రీనామ్మలతో నిండియుండునదియు, ఆయర్థమున ననుసంధించువారల కొక లేజస్సును గలుగజేయునదియునదియైనందునను దీనికి “ఎచనభూషణము” అని పేరుగలిగెను.

వాఙ్మూనావతారిక ముగిసెను.

“తాన్ హితో పదేశమ్ పణ్ణమ్మాశు” ఎవ్వరుడగ్గి, “ఉకప్పుముపకారస్మృతియుమ్ నడక్కవేణుమ్” ఎన్నమరవాక, హితోపదేశసమయత్తిల్ స్వాచార్యపారతత్త్వాదికానసహచార్యలక్షణమ్, సచ్చిష్యలక్షణమ్, తదుభయర్ పరిమాణ్ముమ్, తీమనమ్కడుత్త స్వాచార్యవిషయత్తిల్ శిష్యసపకార స్మృతిక్రమమ్, ఇవగ్గ్నైచ్చొల్లుకైయారే, సిద్ధోపాయనిష్ఠనాన నధికారియైయ స్వాచార్యానువర్తనక్రమమ్ శొల్లుకిఱు.

“స్వదోషానుసంధానమ్ భయహేతు” ఎవ్వరుడగ్గి, “నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు” ఎన్నమరవాక, ఇవ్వధికారిక్కు అశ్వేషమ్ శుడగ్గి ప్రాప్తిఫలమానకై బ్బర్య పర్యవ్రమాక ఉజ్ఞానవేణుకళు క్కెల్లామ్ హేతువాన్, స్వకర్మణ్య నివర్తకమానభగవన్నిర్లేతుకకృపా ప్రభావమ్ శొల్లుకిఱు.

“స్వతన్త్రీనై ఉపాయమాక త్తావపగ్గ్నైసపోతిశే” ఎవ్వరుడగ్గి మేల్లమ్ మిక్కవేధియర్ వేత్తినుట్యురశాన చరమపర్యనిష్ఠైయై వెళియక చొల్లుకిఱు.

“వేదార్థమణుతియిడువశు” ఎవ్వరుడగ్గి ఇవ్వర్థత్తి తత్తైక్కట్టుకైయారే, ఇప్పిబన్తత్తిల్ చరమప్రకరణ ప్రతిపాద్యమాననర్థమ్ వేదాన్త తాత్పర్యమెన్నమిడమ్ సమృత్తిపన్నమ్. శ్రీగీతైక్కు చరమశ్లోక మ్మోలే యితే, ఇప్పిబన్తత్తుక్కు చరమప్రకరణమ్; అట్లు, సాఘ్యోపాయద్వైతై ఉపశిస్తుక్కుణ పోన్, స్వస్వాతన్త్రీ భీతనానవనుక్కు, అవగ్గ్నైత్తే సిద్ధోపాయమ్ కాట్టప్ప

“తాన్ హితో పదేశమ్ పణ్ణమ్మాశు” (నూ. 30౮.) అనునది మొదలుకొని “ఉకప్పుముపకారస్మృతియుమ్ నడక్కవేణుమ్” (వా. ౪౬౫) అనువరకును హితోపదేశ సమయమున స్వాచార్యునికి పరతంత్రుడగానుండుట మొదలగు సహచార్యలక్షణమున, సచ్చిష్యలక్షణమున, పరిమాణుల నడపడికియున, చక్రమునస్సుమపోగొట్టిన యాచార్యుని విషయమునశిష్యుని కుండలెసిన యుపకారస్మృతియు, వీటిని చెప్పబడె నిచట సిద్ధోపాయనిష్ఠుడగు నధికారికి తన యాచార్యుని విషయమున ఇర్తింతుకొను విధమును గుఱించి చెప్పబడియె,”

“స్వదోషాను సంధానం భయహేతు, (నూ. 3౬౬.) అనునది మొదలుకొని “నివర్తకజ్ఞాన మభయహేతు” (నూ. ౪౦౬.) అనువరకును ఈ శుధికారికి అశ్వేషము మొదలు కైవర్యప్రాప్తి వరకును లభించునట్టి ఫలముల కన్నింటికిని నే నుభూతమును, తనయొక్క కర్మముననుడి తనకు గలుగు భయమును పోగొట్టునట్టి భగవన్నిర్లేతుక కృపా ప్రభావమును గుఱించి చెప్పబడియె.

“స్వతన్త్రీనై ఉపాయమాక తాన్ పత్రిసపోతిశే. (నూ. ౪౦౭.) అనునది మొదలుకొని పైని మిగుల వైచల్యమువారి వేదములొని సార్థమును చరమపర్వనిష్ఠునుగుఱించి చెప్పబడినది.

“వేదార్థమణుతి యిడువశు” (నూ. ౧.) అను ప్రారంభి వాక్యము మొదలుకొని యీ పైని గలవజులైన విషయమునె యుపదేశించి ముగించుటచే ఈ గ్రంథమునందలి చరమప్రకరణమునకై బ్రతిపాదంపబడినయర్థమే వేదాంత శాస్త్రముయొక్క తాత్పర్యముగా నంగీకరింపఁ బడుచున్నది. శ్రీ భగవద్గీతలను చరమశ్లోక మెట్టిదియో, అట్టిదియే యీ ప్రబంధమునకు చరమ ప్రకరణము. అది యెట్లునన, అచట సాఘ్యోపాయములను (కర్మజ్ఞాన భక్తులను) ఉపదేశించుకొని పోయి, యానందార్థమున స్వస్వాతంత్ర్యము ప్రాప్తించునేమోయని భయపడిన వానికి వాటిని

ట్టకు; ఇటు, సిద్ధోపాయవైచిన్చిల్లికొట్టుపోడు, ఈశ్వరస్వాతంత్ర్యోత్సక్తశ్శీవమమమమ, ప్రథమ పర్వతైత్తేర్ణి చరమపర్వమకాటప్పట్టను; ఆక ఇప్పడి ఆటు ప్రకరణమాయ్ ఆటభప్రతిపాదకమయిరుక్కుమ్.

ఒన్నతుప్రకరణమాయ్, ఒన్నతిర్థ ప్రతిపాదకమయిరుక్కు-మెత్తువుమామ్. అన్వపత్తి త్తిలుమ్ ప్రథమప్రకరణమ్ పూర్వవత్.

మేల్ “ప్రపత్తిక్కు” ఎన్దుతుడన్ది “భగవద్విషయప్రవృత్తిశేగుమ్” ఎన్దుమళవుమ్ పూర్వ ప్రకరణోపాయశేషమకై యాల్ ఉపాయప్రకరణమ్.

“సాప్రకాంతరపరివ్యాగత్తుక్కుమ్” ఎన్దుతుడన్ది, “అకైయాల్ సుఖరూపమయిరుక్కుమ్” ఎన్దుమళవుమ్ ఉపాయాంతరప్రకరణమ్. ఇప్పురకరణత్తిల్, ప్రపత్తిపాయ వైలక్షణ్యకవనమ్ ప్రాసంగికమ్.

“ఇవనవనై పె్పెరి నివైక్కు-మోగు” ఎన్దుతుడన్ది “ఇదైచ్చియాయ్ పె్పెగ్గిరివిడుతల్ శెయ్యుమ్మడియాయుక్కుమ్” ఎన్దుమళవుమ్ సిద్ధోపాయనిర్గువైయ వైధనప్రకరణమ్.

“ఇప్పడి సర్వప్రకారతైలుమ్” ఎన్దుతుడన్ది “ఉడేయ విరోధకశుభామయిరుక్కుమ్” ఎన్దుమళవుమ్ ప్రపన్నావనాస్య ప్రకరణమ్.

తొలగించి సిద్ధోపాయమును (సర్వేశ్వరునే యుపాయమునగాను) ఉపశాంతి, వాడు స్వతిం శ్రుండే యశశాని భయపడినవానికి ఈ ప్రథమపర్వమును (సర్వేశ్వరుండే యుపాయమునగానిని) తొలగించి చరమపర్వమును (అచార్యుడే యుపాయమునగానిని) ఉపశాంతివెను. కావున ఈవైని గవంబులచిన ప్రకారము ఈగ్రంథము ఆటుప్రకరణములు గలదియు. ఆటు అర్థములను ప్రతిపాదించుననియును.

ఈగ్రంథము తొమ్మిదిప్రకరణములు గలదియునని సమర్థించుట.

ఈగ్రంథము తొమ్మిది పర్వములం బ్రతిపాదించినది యనియే, తొమ్మిది ప్రకరణములు గలది యనియును చెప్పుచున్నది. ఈ పక్షమున మొదటి ప్రకరణమును పూర్వము చెప్పిన దీనిగానే యెఱుఁగునది.

తరువాత “ప్రపత్తిక్కు” (వా. ౨౩.) అనునది మొదలుకొని, “భగవద్విషయప్రవృత్తి శేగుమ్” అనువరకును ఈ భాగము పూర్వము చెప్పబడినది యుపాయముతోఁగలదని యున్నదిని నిర్ణయపాయ ప్రకరణము.

“సాప్రకాంతర పరివ్యాగత్తుక్కుమ్” (వా. ౧౧౧.) అనునది మొదలుకొని “అకైయాల్ సుఖరూపమయిరుక్కుమ్” (వా. ౧౧౨.) అనువరకును ఉపాయాంతరము నవలంబించుటవలనఁ గలుగి విరోధములం దెలుపు ప్రకరణము. ఈప్రకరణమున ప్రపత్తిపాయమునకుఁగల వైలక్షణ్యముఁ దెప్పట ప్రాసంగికము.

“ఇవనవనై పె్పెరి నివైక్కు-మోగు” (వా. ౧౧౩.) అనునది మొదలుకొని “ఇదైచ్చియాయ్ పెత్తుపిడవల్ శెయ్యుమ్మడియాయుక్కుమ్” (వా. ౧౧౪.) అనువరకును సిద్ధోపాయము నవలంబించిన వారి వైభవమును తెలుపు ప్రకరణము.

“ఇప్పడి సర్వప్రకారతైలుమ్”. (వా. ౧౧౫.) అనునది మొదలుకొని “ఉడేయ విరోధకశుభామయిరుక్కుమ్” (వా. ౧౧౬.) అనువరకును ప్రపన్నావనచర్యను తెలుపుప్రకరణము.

“తాన్ హిలో పదేశమ్ పణ్ణుమ్మాతు” ఎఱ్ఱతుడగ్గి “చేతనమదైయ రుచియాలే వరుకై యాలే” ఎఱ్ఱ మళవుమ్ సదాచార్యులక్షణప్రకరణమ్.

“శిష్యునెచ్చుతు” ఎఱ్ఱతుడగ్గి “ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్” ఎఱ్ఱ మళవుమ్ సచ్చి ప్యులక్షణ ప్రకరణమ్.

“స్వదోషానుసంధానమ్” ఎఱ్ఱతుడగ్గి “నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు” ఎఱ్ఱ మళవుమ్ భగ వన్నిర్మేళుక విషయాకారపుకరణమ్. “స్వతంత్రై” ఎఱ్ఱతుడగ్గి, వేలడగ్గి చరమప్రాప్త్య ప్రాప్తిప్రకరణమ్.

ఇవ్వీరణ్ణు క్రిమతైయుమ్ పశ్యేమితి “వేణుతరువిక్కుమవళోతన్ పెరుమై” “తిరుమామ కళింగన్” ఎన్నిట తినియన్గిరణ్ణు మవతరిత్రమ; ఆకై యాలిరణ్ణు ప్రకారము మనుసస్థిక్కుత్తై యిల్ల.

ఇప్పుబనన్దాక, దీర్ఘశరణాగతియాన తిరువాయ్ మొళివలెనే ద్వయవివరణమాయరు క్కున్. ఎఱ్ఱ నేయెన్నిల్, తిరువాయ్ మొళియిల్ ముతల్ మూస్తుపత్తాలే ఉత్తరఖడ్గార్థతైయుమ్, మేల్ మూస్తుపత్తాలే పూర్వఖడ్గార్థతైయుమ్ ఇల్లి, వేల్ నాలుపత్తాలుమ్ ఆత్మపాపాపయోగి యాన గుణజ్ఞతైయుమ్, ఆత్మశ్రీయజ్ఞిల్ తమక్కునతైయన్గి పడియైయుమ్, అవనోడు తమక్కుణ్ణాన నిరుపాధిక సమ్మనతైయుమ్, తాన్ ప్రార్థితపడియే పెన్గి పడియైయుమ్ ప్రతి

“తాన్ హిలో పదేశమ్ పణ్ణుమ్మాతు.” (వా. ౩౦౫.) అనునది మొదలుకొని, “చేతనమదైయ రుచియాలే వరుకై యాలే” (వా. ౩౦౬.) అనునదగు సదాచార్యులక్షణమును తెలుపు ప్రకరణము.

“శిష్యునెచ్చుతు. (వా. ౪౦౧.) అనునది మొదలుకొని “ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్” (వా. ౩౪౫.) అనునదగు మోక్షుడగు శిష్యునిలక్షణములఁ బెలుపు ప్రకరణము. “స్వదోషానుసంధానమ్” (వా. ౩౬౬) అనునది మొదలుకొని “నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు” (వా. ౪౦౬) అనునదగు భగవన్నిర్మేళుక విషయాకారమును గుఱించిన ప్రకరణము. “స్వతంత్రై” (వా. ౪౦౭) అనునది మొదలుకొని గుఱించిన ఈపైని గవఁబఱచిన చరమప్రాప్త్య ప్రాప్తిములను గుఱించిన ప్రకరణము.

రెండుఅనుసంధానతనయలు ప్రివర్తించుటకు హేతువు.

ఈపైని గవఁబఱచిన రెండువిధములు - ద్వయలను బట్టియేగవా “వేణుతరువిక్కుమవళోతన్ పెరుమై” అనియు, “తిరుమామకళింగన్” అనియు నిట్లు రెండుతనయలు ప్రవర్తించినవి. కావున ఈపైని గవఁబఱచిన ప్రకారము రెండువిధములుగాను అనుసంధింపకొనిననను భాషకములేను.

తిరువాయ్ మొళివలెనే ద్వయార్థమును వివరించునని యనుట.

ఈగ్రంథము దీర్ఘశరణాగతియగు తిరువాయ్ మొళివలెనే ద్వయమును వివరించునని ౪౦౧ యెట్లైన, తిరువాయ్ మొళియందలి మొదటి మాఁడుపత్తులచేతన ద్వయముయొక్క ఉత్తరఖం డార్థమును, తరువాతి మాఁడుపత్తులచేతన పూర్వఖం డార్థమునున్న తెలిపి, వేణుగుపత్తులచేతన ఉపాయమగుటకు ఉపయుక్తములగు గుణములను, తన విషయమై గాని, తనలో సంబంధించినవాని విషయమునఁగాని తనకెట్టి సంబంధము లేకుండుటను, సర్వేశ్వరునితోఁ దనకుఁగల నిరుపాధిక సంబంధమునున్న, తానుప్రార్థించినవిధముననే లభించినవిధమును ప్రతిపాదించుటచే నందులకును

పాదిక్ష్టాయా లే, తదనురూపాన్తర్గతైచ్చిల్లి త్తలైక్కట్టివాటోలే, ఇతిలుమ్, ప్రథమత్తిలే పురుషకారత్తైయుమ్, అనన్తరమ్ ఉపాయత్తైయుమ్, అనన్తరమ్ ఏతగుపాయాధికారి నిష్టైయుమ్ శొల్లుకైయా లే పూర్వఖణ్డార్థత్తైయుమ్ అవ్యధికారి నిష్టైయు శొల్లుకిణసళవిల్ ఉపేయాధికారి పేటి త్తజ్జై చొల్లుకిణ ఇతుమ్ శే ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుమ్ శొల్లి మేల్ ప్రబన్ధశేషత్తైయుమ్, తగుపదేష్టా వాన ఆచార్యసళవిల్, ఇనతుమ్ ణ్డాకవేణ్ణుమ్ ప్రతిపత్త్యుపరన ప్రకారజ్జైయుమ్, ఇనతుమ్ మహావిశ్వాసశేతువాన భగవన్నిర్లేతుక కృపాప్రభావత్తైయుమ్, వాక్యద్వయోక్తోపాయా పేయ చరమావధియైయుమ్ శొల్లి త్తజ్జైక్కట్టుకైయా లే.

ఒన్మత్త ప్రతిపాదకమాన పక్షత్తియుమ్, పూర్వవాక్యత్తిల్ క్రియాపదోక్తమాన స్వీకారమ్ ఉపాయాన్తర శ్లోగపూర్వకమాయల్లసిగా మైయాయుమ్, దినచర్యయుమ్ అపదత్తిచ్చిల్లిపుడు కిణ వధికారికే యుళ్ళిశ్వాకైయాయుమ్, సగాచార్యలక్షణమ్ ద్వయోపదేష్టావాన ఆచార్యవృద్ధి శొల్లుకిణతా కైయాయుమ్, ద్వయవివరణమాక నిర్గహిక్కమ్మ తైయుల్లె.

ఇప్పుడి ద్వయవివరణమానవితిలే, ద్వయన్మిచ్చోలే మగ్తై రహస్యద్వయార్థజ్జుమ్ నజ్జ) శోక్తజ్జ) యిరుక్కుమ్; ఎన్ద నేయెన్నిల్;

వా. — (అహమర్థత్తుమ్) [వా. 23] ఎన్మతున్దె (అడియా నెన్మిచ్చే) [వా. 22] ఎన్మ

రూపములను నర్థములను ప్రసాదించి ముగించినట్లు, ఈ గ్రంథమునను, ప్రథమమున పురుషకారమును, తరువాత ఉపాయమును, తరువాత ఈ ప్రేరేపిని యాశ్రయించునట్టి యధికారికి గావలసిన నిష్ఠమును, తేలుపుటచే పూర్వఖండముయొక్క యర్థమును, అట్టి యధికారికి గావలసిన నిష్ఠముచెప్పి ముగింపువరకు ఫలప్రాప్తియందధికారముండుటకు గావలసినవాటికి జెప్పనట్టి యీశంకర్భమున ఉత్తరఖండముయొక్క యర్థమును తెలిపి తక్కిన గ్రంథమున నట్టి యర్థముల నుపదేశించునట్టి యాచార్యునివిషయమున సేతనిష్ఠుండవలసిన విశ్వాసముయొక్కయును అనువర్తనముయొక్కయును విధములను, ఈతనికి ఎక్కువవిశ్వాసము గలుగుటకు శేతుభూతముగు భగవన్నిర్లేతుక కృపయొక్క ప్రభావమున్ను, వాక్యద్వయమునందును జెప్పబడిన ఉపాయాపేయములయొక్క చరమావధిని చెప్పి ముగించియున్నాడు.

తొమ్మిదియర్థములను ప్రతిపాదించునట్లుమునను, ద్వయ వివరణముగట

ఈ గ్రంథము తొమ్మిది యర్థములను ప్రతిపాదించునదిగాను గోనబడిన పక్షమునను, స్వయముయొక్క పూర్వవాక్యమునందలి క్రియాపదముచే చెలుపబడిన స్వీకారమునంది, ఉపాయాంతరములను వివరింపనే జెప్ప కలుగవచ్చునను, దినచర్యయును అపదముచే చెలుపబడినట్టి యధికారికే యుండునైనందుననున్ను, సగాచార్యలక్షణము జెప్పనపుడు దానిని ద్వయము నుపదేశించునట్టి యాచార్యునితో బోల్చి చెప్పటవలసిననున్ను, ఇది ద్వయార్థమును వివరించునదియని నిరూపింప వచ్చును.

తక్కిన రెండుమంత్రములను వివరించునది యనుట.

ఇట్లు ద్వయార్థమును వివరించునట్టి యీ గ్రంథమున ద్వయమునందువలెనే తక్కిన రెండు రహస్యములను సంగ్రహముగా జెప్పబడినవి. అదియెట్లనిన,

“అహమర్థత్తుమ్” (వా. 23) అనునది మొదలుకొని “అడియా నెన్మిచ్చే” (వా. 22) అను

కళవాకవుమ్ (స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమి యే ప్రధానమ్) (వా. ౧౧౧) ఎన్టుమ్ ప్రణవార్థమ్ శొల్లప్పట్టణు.

(స్వయత్న నివృత్తి) (వా. ౭౧) ఇత్యాదియాయుస్ (తన్నైన్మత్తానే మడిక్కైయావళు) (వా. ౧౨౦) ఎన్టు తుడగ్గి (ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్) (వా. ౨౪౩) ఎన్ఱిఱత్తుక్కు క్కీఱ్ఱిలుళ్ళత్తాలుమ్ నమళ్ళత్తార్థమ్ శొల్లప్పట్టణు.

(పరప్రయోజనప్రవృత్తి) (వా. ౭౨) ఇత్యాదియాయుస్, (ఉపేయత్తి క్కిల్లైయపెరుయాల్లైయుమ్) (వా. ౨౦) ఇత్యాదియాయుస్, (నేఱ్ఱుగ్గదాన్ భక్తిమూలమల్లాతపోతు) (వా. ౨౨౧) ఇత్యాదియాయుస్, త్పిఱ్ఱియపదార్థమ్ శొల్లప్పట్టణు.

(అజ్ఞానత్తాలే) (వా. ౪౩) ఇత్యాదియాయుస్, (ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్) (వా. ౧౧౪) ఇత్యాది యాయుస్, ఉపాయాన్తరత్యాగత్తై సహేతుకముగాఁ జెలుపుటంజేసి, తత్తాజ్యతైయాన్ త్యాగప్రకారమున్ శొల్లఱిఱ పదద్వయాన్యమున్ శొల్లప్పట్టణు.

(ఇనుతనక్కు స్వరూపమ్) (వా. ౧౧౫) ఇత్యాదియాయుస్, (ప్రాప్తిక్కుపాయపవన్ నిన్మెళు) (వా. ౬౬) ఇత్యాదియాయుస్, “మామేకిం-శరణం” ౧ ఎన్ఱిఱపదద్వలెర్నన్ శొల్లప్పట్టణు.

((ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు) (వా. ౧౩౪) ఇత్యాదియాన్, “వజ్ర” ఎన్ఱిఱ స్వీకారలక్షణమ్ శొల్లప్పట్టణు.

(అపనినై) (వా. ౧౪౩) ఎన్టుతుడగ్గి (స్వాతంత్ర్యైత్తాలేవరుమ్ పారతంత్ర్యైన్మ ప్రమలమ్)

వరకును, “స్వరూపప్రయుక్తమానదాస్యమి యే ప్రధానమ్” (వా. ౧౧౧) అనియును నీతావుల ప్రణవముయొక్కయర్థము తెలుపఁబడినది.

“స్వయత్న నివృత్తి,” (వా. ౭౧) ఇత్యాది గ్రంథముచేతను “తన్నైన్మత్తానే మడిక్కైయావళు” (వా. ౧౨౦) అనువాక్యము మొదలుకొని “ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్” (వా. ౨౪౩) అనువాక్యమునకు పూర్వపు గ్రంథభాగమునను “నమ” అనుశబ్దముయొక్క యర్థము తెలుపఁబడినది.

“పరప్రయోజన ప్రవృత్తి” (వా. ౭౨) ఇత్యాదివాక్యములచేతను “ఉపేయత్తి క్కిల్లైయపెరుయాల్లైయుమ్” (వా. ౨౦) ఇత్యాదివాక్యములచేతను “నేఱ్ఱుగ్గదాన్ భక్తిమూలమల్లాతపోతు” (వా. ౨౨౧) ఇత్యాదివాక్యములచేతను మూడినపదముయొక్క (నారాయణాయ) అనుపదముయొక్క యర్థము తెలుపఁబడినది.

“అజ్ఞానత్తాలే” (వా. ౪౩) ఇత్యాదివాక్యములచేతను “ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్” (వా. ౧౧౪) ఇత్యాదివాక్యములచేతనును ఉపాయాన్తరత్యాగమును సహేతుకముగాఁ జెలుపుటంజేసి, వాటిద్యజించుటనును త్యజించుపద్ధతినిన్ని తెలుపునట్టి రెండ పదములయొక్క ప్రకరములో కమునందిలి సర్వభర్మాన్—పరిత్యజ్య అను రెండుపదములయొక్క యర్థము చెప్పుబడినది.

“ఇనుతనక్కు స్వరూపం” (వా. ౧౧౫) ఇత్యాదివాక్యములచేతను, “ప్రాప్తిక్కుపాయపవన్ నిన్మెళు” (వా. ౬౬) ఇత్యాదివాక్యములచేతను “మామేకిం-శరణం” అనుపదములయొక్క యర్థము తెలుపఁబడినది.

“ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు” (వా. ౧౩౪) ఇత్యాది వాక్యములచేత “వజ్ర” అను పదముచే చెలుపఁబడిన స్వీకారముయొక్క నైలక్షణ్యము తెలుపఁబడినది.

“అపనినై” (వా. ౧౪౩) అనువాక్యము మొదలుకొని “స్వాతంత్ర్యైత్తాలేవరుమ్ పారతంత్ర్యైన్మ

మూ|| ౧|| వేదార్థమ్

(వా. ౧౦౮) ఎన్నుమశవుమ్, సర్వసాపక్షతైయువ తల్పియన్గీకరిక్కు మీశ్వరస్వాతన్త్రితైయుమ్, (కృపాఫలముమనుభవిత్తే యతఃపేయస్) (వా. ౧౦౯) ఎన్ను, ఫలసిద్ధియిల్ కణ్ణజీవిల్లమైయుమ్ శొల్లు కైయిలే, ఉత్తిరార్థత్తిలర్థమ్ శొల్లుప్పట్టతు.

ప్రకరణవిభాగప్రకారమ్ సంపూర్ణం.

ప్రమాణవిచారమ్.

(వేదార్థుత్థాది) ప్రమాణానానకా, ప్రమాణజైక్కొణ్ణి శ్రీ ప్రమేయతై నిశ్చయి పును. ఆన్దప్రమాణన్దాకా, ప్రత్యక్షాదియావేణ ఆన్దవిధమాక చచ్చిల్లువర్కళ్. అతిల్ * “ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకా” ౧ ఇత్యాదియు చ్చిల్లుకిల బాహ్యుకు దృష్టికైప్పొల్లి లన్నియే, ప్రత్యక్షాదుమానాగమద్దకో మూన్దీయుమ్ ప్రమాణతయా అన్గీకరిన్దు, ఉపమానాది పచ్చుకై

మూ|| ౧|| వేదార్థమును

ప్రబలం” (వా. ౧౦౩) ఆనువాక్యముచరసమ స్వరూపములను చొలగించి యీచేతను నంగీకరించు నట్టి యీశ్వరుని స్వాతంత్ర్యమును, “కృపాఫలము మనుభవిత్తే యతఃపేయస్” (వా. ౧౦౯) ఆనువాక్యమున ఫలము సిద్ధించునదియను మోక్షంపకును చెప్పినందున చరమశ్లోకముయొక్క యుత్తరార్థముయొక్క యర్థమున్ను చెప్పబడినది.

ప్రకరణవిభాగప్రకారము ముగిసెను.

ప్రమాణవిచారము.

ఆక్షతాక:—ప్రకారత (ఒకవస్తువున శోధింపబడును) ప్రమాణముగొనియే కదా (దానిఁ జెలుపుటగా నగు సాధనముగానియేకదా) ప్రమేయమును (తేలియదగు వస్తువును) నిశ్చయించును. అట్టి ప్రమాణము ఎనిమిది విధములని చెప్పెను. అందు మనబాగు * “ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకా” (లోకాదుతిలక. ప్రత్యక్షముమాత్రమే ప్రమాణముగాగొనుచును) అని చెప్పియున్నట్లు

* చార్వాకము ప్రత్యక్షమొక్కటియే ప్రమాణము. ప్రత్యక్షమనగా చచ్చి రాదీంద్రియములవ్యాగా గలుగు భావము. వైశేషికులకును బౌద్ధులకును ప్రత్యక్షమనగా ప్రమాణములు. ప్రత్యక్షాదిమాత్రముగాఁ జెల్పియున్నవిట్టి సూక్ష్మాదులముగఁ గన్పించుననిచేట యనుమానము. సాంఖ్యికు ప్రత్యక్షమనగా నాగమములు ప్రమాణములు. ఆగమమనగా శాస్త్రమును అస్తవాక్యమును. నైయాయికులలో భూషణమతావలంబులను ఈవైమాఁడే ప్రమాణములు ఉదాహరించి పక్షమునప్రత్యక్షమనగా శోపమాన శబ్దములు ప్రమాణములు. ఒకవస్తువునిజూచి యందుమాత్రముగ తప్పిదృశవగు వస్తువుఁ దెలిసికొనట యనగావము. ప్రాభాకరునికి ఈనాలుగును అర్థాపత్తియును ప్రమాణములు. “తేనదత్తుఁడు పగలుభుజిందడు అయితే క్రొవ్వియున్నాడు” అంటిమేని భుజింపకపోతే క్రొవ్వియుండుట యసంభవముగాన, పగలుభుజింపకపోయినను రాత్రిభుజించునని యూహించుట యర్థవత్తి యనఁబడును. భౌట్టునికిని మాయాశాదులకును ఈవైయైదును అనుపల్చి

యుమ్ అవశ్యతే యథాయోగమ్ అస్తర్భవిష్యత్తు. అవశ్యతే ప్రత్యక్షమ్ ఇద్వియగ్రహణయోగ్యజ్ఞలిఖమ్, అనుమానమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధివాప్తి గ్రహణానురూపమాక కతిపయవరోక్షార్థజ్ఞలిఖమ్ ప్రమాణమాకవుమ్, అతీన్నియాధత్తిత్ శాస్త్రమ్ ప్రమాణమాకవుమ్ నిష్కర్షిత్తు, అతీతనియమ్ (౧) 'వేదేకర్త్యాద్యభావాద్భవతిహి యై స్త్వస్మృతే నీయమానే తస్మాత్తేన మానం తదితరదభిలం జాయతే" ఎన్నిపడియే స్వప్రామాణ్యత్తుక్కు మూల సాపేక్షమాన పారుషేయశాస్త్రైత్తైప్సగ్ధి, స్వతఃప్రామాణ్యముడైయ వేదమే ప్రబలమాణమాకవు మఱులియిట్టిరుక్కుమ్ పరమవైదికరాక్షయారే, ఇప్పిబద్ధత్తిత్ తామరులిచ్చెయ్కిఱ వర్ణజ్ఞైల్లామ్ వేదప్రతిపాద్యమెన్ను మిడమ్ తోగ్ధి, ముతలిరే వేదజై ప్రమాణమాక అగ్గీకరిత్తుక్కుణ్ణు, తదధనిగ్గయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమజై ఇన్వాక్యత్తారే యరులిచ్చెయ్కితార్.

అభిలహేయప్రత్యనికత్వ కల్యాణై కతావత్సజ్జభారే ఈశ్వరక అభిలప్రమేయ విలక్షణ

వేదబాహ్యులగు కుదృష్టులవలెగాక, ప్రత్యక్షము, అనుమానము, అగమము ఈమూటినిన్నిప్రమాణములనుగా నంగీకరించి తక్కిన ఉపమానానుల నయిదింటిని సందర్భానుగుణముగ నామాడింటి యీ వంతర్కవింపజేసి, వాటిలో ప్రత్యక్షమును ఇంద్రియములద్వారా తెలియవచ్చునట్టి పదార్థముల విషయమునను, అనుమానమును ప్రత్యక్షముగాఁ దెలియవచ్చువాటిఁ బోలియుండు కొన్నియప్రత్యక్షములగు పదార్థముల విషయమునను, ప్రమాణముగానును, ఇంద్రియములద్వారా తెలియరానివాటి విషయమున శాస్త్రమునే ప్రమాణముగానును నిశ్చయించి, దానితోను, 'వేదేకర్త్యాద్యభావాద్భవతిహి యై స్త్వస్మృతే నీయమానే తస్మాత్తేన మానం తదితరదభిలం జాయతే" (శ్రిరంగ. ప్ర. ౨. ౧౪) 'కర్తయును వానిమూలములముగా సంప్రాప్తించునట్టి ప్రమాదాదిరోపములులేనిదై నందున స్మృతులు మొదలగు వానికంటెను ప్రబలమైనదగు వేదము సామాన్యముగాను విశేషముగానును నిన్ను ప్రతిపాదించునదిగాను గొనబడుటచే తదితరములగు స్మృత్యాది గ్రంథజాలమంతయును అట్టి వేదమునే యాధారముగాఁ కొని ప్రవర్తించినదిగుటచే ప్రమాణముగాఁగొనబడుచున్నది" అనిచెప్పియున్నట్లు, తాను ప్రమాణమగుటలో స్మృత్యాది పారుషేయ శాస్త్రముకంటెను స్వతఃప్రామాణ్యము (తనకుతానే ప్రమాణమగు) వేదమునే ప్రబలప్రమాణమునుగాఁ దెలియఁజేయునట్టి పరమవైదికులగుటచే వీరిపై లోకాచార్యులవారు తామురచియించిన యీగ్రంథమునఁ బ్రతిపాదింపబడినట్టి యర్థములన్నియును వేదప్రతిపాదితములనెడి విషయమును నూచింపుచు ప్రథమమున, వేదమును ప్రమాణముగా నంగీకరించి, అట్టి వేదార్థములను నిర్ణయించునట్టి పద్ధతియీ వాక్యమునఁ ప్రతిపాదించుచున్నారు.

వేద శాస్త్రము అపారుషేయమని ప్రతిపాదించుట.

సర్వేశ్వరుడు అభిలహేయప్రత్యనికుఁడును, కల్యాణునికాశ్రయఁడును నగుటచే తక్కిన యునుచేరి ఆఱుప్రమాణములు. అనుపలభ్ధియనఁగా దెలియరాకుండుట. ఉ. — గుటయు కంటికి తెలియరాకుండుటయే యదిరేకపోవుటకుఁ బ్రమాణము. పౌరాణికులకు ఈతైత్తియు సంధవమును విలిచ్యమునుచేరి యెనిమిదిప్రమాణములు. వేయియన్నవానివద్ద నూలు తేప్పకయుండుట సంధవము. చెప్పినవారు తెలియక, పెద్దలు వొప్పుకొనిన జనప్రవాదము విలిచ్య మనబడును. ఈవిషయమునే 'ప్రత్యక్షమేకం చాశ్వాకాః కణాదనుగతౌపునః । అనుమానంచ తచ్ఛామస్మాక్ఖ్యైర్భవంచ తేఅపిన్యాదైకదేశినోఽప్యేక ముపమానంచకేచన । అర్థాపత్యైసహైతాని చత్వార్యమాప్రభాకరః॥ అభావస్థాన్యేతాని భాట్టా వేదానినస్తథా । సంభవతిశ్చాయక్తాని తానిపౌరాణికావిదుః॥

నాయుక్కుమాహ్వా లే యి తే, అపారుషేయత్వ నిత్యత్వజ్ఞాతే వేదమ అఖిలప్రమాణవిలక్షణమా యియుక్కుమృది, వేద త్రిమదైయ అపారుషేయత్వాది, “వాచావిరూపనిత్యయా” ఇత్యాదిశ్రుతియా లుమ్, “అనాదినిధనా హ్యేషా వాగుత్సృష్టా స్వయముభవా, అవోవేదమయా దివ్యా యతిస్సర్వాః ప్రమాతయః” ఇత్యాదిస్మృతియాలమ్ ప్రతిపాదిక్కుప్పదానిన్త్య తే. ఇన్ద్రశ్రుతిస్మృతికల్ వేద నిత్యత్వతై చ్చొల్లున్తే యాతే, తదపారుషేయత్వముమ్ సిద్ధమితే; అతఏవ భిమవిప్రలమ్భప్రమాదా ల్ శక్తిరూపదోషచతుష్టయ సమ్భావనాగన్ధరహితమాయగుక్కుమ్, పారుషేయత్వమితే అతై వగు క్కుమాలమ్. ఇప్పడి యరుక్కుయాల్ ఇగుక్కు మేప్పటసూరకాస్త్రమిల్లె; ఆకైయాతే యితే, “సత్యంసత్యం పునస్సత్య ముద్భృత్యభుజగు వ్యతే, వేదకాస్త్రాన్పరం నాన్తీ నదేవం కళవా త్పరమ్” ఎన్త నితిహానీక రాలమ్ వారానీక గాలు ల వికీర్తయోగ చ్చొల్లున్నట్లు, ఇతి నేగ్గి మె ల్లామ్ తిరువుళ్ళిమ్పల్లీ యితే, “వేద మిగుళుళు” ఎన్త నార్కాన్వారియిచ్చేయ్తగు, అనన్త ప్పిన్ శెల్లుచువరాయ్ అభి ముక్తాగ్రేసగిరాన నట్టరును, “అదావోప్రమాణమ్” ఎన్తాది తే.

పదార్థము లన్నింటికంటెనున్న విలక్షణమైనదగున్లు, వేదమున్న అపారుషేయత్వము నిత్యత్వము మొదలగు గుణములు కలదియగుటంజేసి తక్కిన ప్రమాణము లన్నింటికంటెనున్న విలక్షణమైనది గానుండును. వేదము అపారుషేయమను గలదియైనను, “వాచావిరూపనిత్యయా” (యజు. కా. ౨ ప. ౬. ప. ౬. ౨) (బహువిధమైదియు, నిత్యమునగు వాక్కునో ఘనగుని తెలియనగును) అని గుని మొదలగుశ్రుతులవలనను, అనాది నిగనా హ్యేషా వాగుత్సృష్టా స్వయముభవా అవోవేదమయా దివ్యాయతస్సర్వాః ప్రమాతయః” (ఏవామతే సమస్తములగుజన్మములును తెలియనవిచ్చుచున్నో, ఏక జన్మనాశములు లేనిదియో, ఏక తక్కిన ప్రమాణములకంటెను విలక్షణమైనదియో, వేదస్వరూపము నగు ఈవాక్కు స్పష్టితాలనున సర్వేశ్వరునిచే బహుభుజగుబడినది) ఇత్యాది స్మృతులచేత నున్న ప్రతిపాదనబడినది గదా! ఇదేని గునగునదబడిన ప్రతిభృత్యము వేదము నిత్యమని చెప్పటచే నది యపారుషేయమగుచున్నది సిద్ధమేగదా! కానినే ముందు భిమ, విప్రలంభ, ప్రమాద, అశక్తిరూపములగు నాలుగు విధములగు దోషములును ఇంచుకైనను ఉండవచ్చునేహా యని తలందుటగును అవకాశములేక. ఏలనిన, పారుషేయమగుటయే గదా యవి ముందుటగు మాలము. వేద మిట్టి యగుటంజేసి దీనికి మించినకాస్త్ర మొక్కటి యులేదు. కనుక నే, “సత్యం సత్యంపునస్సత్య ముద్భృత్య భుజగువ్యతే” వేదకాస్త్రాన్పరంనాన్తీ నదేవం కళవాత్పరం” (హరివ, శిష్య. ౨. ౧౦) (వేదకాస్త్రముచుమించిన కాస్త్రములేదు. కళపనికికలెనుమించిన దేవములేక. ఇదిసత్యము. ముహూర్తికి సత్యము. ప్రమాణముజేయుచున్నను) “సియిట్టి ఇతిహాస కారులును, పురాణకర్తలును వికీకంకముగా వక్రాశించియున్నారు. దీనియొక్క మాహాత్మ్య మునంత గును మనస్సులోనుండుకొనియె గదా శ్రీనమ్మాళ్వారిలయొ “మదర్ మికు ఖితి” (అరు వాయ్. ౧. ౧. ౭) (ప్రకాశమునంతలయించిన వేదము) అని దీనిని బోధించుచున్నారు. వారికి తరు వాతపచ్చినవారును, ప్రామాణికతలలోప్రముఖులుగా నెన్నబడినవారునగు భట్టరును, అదోవేదాః ప్రమాణం” (శీరంగ. స. ౨. ౨. ౧౯) (వేదము మొదటిప్రమాణము) అనెగదా తెలిపియున్నారు.

+ భిమము=భ్రాంతిమాలముగ విరుద్ధార్థములజెప్పుట; విప్రలంభము=అంచనమాలముగ విరుద్ధార్థములజెప్పుట. ప్రమాదము=అసవధానమాలముగ విరుద్ధార్థములజెప్పుట. అశక్తి=సరియైన యర్థనా తెలిసికొనుటకు శక్తిలేమింజేసి విరుద్ధార్థములజెప్పుట.

ఇతైవేదమెన్నిటను, “వేదయతీతి వేదః” ఎన్నిట వ్యుత్పత్తియాలే. బుభుక్షుక్కుశాయ అస్తి కరాయరుప్పూర్కు స్వార్థప్రకాశకమాయరుక్మేయాలే. ఇప్పటియరుద్దభ వేదన్దా, ప్రతిపా థ్యార్థవిశేషతాలే భాగద్వయాత్మకమా యరుక్మమ్. అతై ఇవ్విడత్తిల్ ఉభయభాగసామాన్య వాచియాన వేదశబ్దతాలే సాకలేయన శొల్లుకిటను.

(అర్థము) ఎస్టు పూర్వభాగ ప్రతిపాథ్యమాన కర్మత్తేమున, ఉత్తరభాగ ప్రతిపాథ్యమాన బ్రహ్మత్తేమున శొల్లుకిటను.

పూర్వోత్తర మిమాంసైశిల్ “అథాతోధర్మజిజ్ఞాసా” ఎస్టు, “అథాతోబ్రహ్మజిజ్ఞాసా” ఎస్టుమీటే ఉ ప్రక్రమిత్తును. అకైయాలే భాగద్వయత్తుమ్మ సప్రతిపాథ్యన, ఆరాధనరూపమాన కర్మమున, ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమీటే. కర్మత్తినుడైయ భగవదారాధనత్వన, “సతత్యా అక్లా న్యన్యా దేవతాః” ఎస్టు అగ్నిద్వాది సకలవేదతేకనున భగవంశ్చరగూతగాక శాస్త్రమ్ శొల్లుకై యాలే సిద్ధమీటే. ఇవ్వాకారత్వైయతేస్టు అగ్నిద్వాది దేవతాన్తర్యామి సహారాధనమాక అనుష్ఠి క్కుననకళిడత్తిల్. ఇతినుడైయ భగవదారాధనత్వన సుస్పృహయరుక్మమ్. ఇవ్వాకార వాటియాతార్ అవ్వోదేవతామాత్రజై ముద్దేశిత్తుప్పట్టుమ్ కర్మమున, వస్తుగత్యా భగవదారాధన మాయ్ తైలైక్కట్టుమ్. “యేయజన్తి పితృనైవాక్ బ్రాహ్మణాక్ సముతాశనాక్, సర్వభూతా

వేదశబ్దముయొక్క యర్థము.

“వేద” శబ్దమునకు “వేదయతీతివేదః” అను వ్యుత్పత్తి. “వేదజ్ఞానే” అని భానువు. తెలి యుండేయునది మనియర్థము. అనగా, తెలిసికొనవలయునని కోరికగల యాస్థిమతనయర్థమును ప్రకాశింపజేయునది యునుట. ఇట్టి వేదము అంశప్రతిపాదింపబడనట్టి విషయములనుగల లక్షేదము నుట్టి క్రొవే భాగములుగలదిగా నుండను. అయితావున మొత్తముమీద రెండుభాగములను తె లుపునది మగు “వేద” అనుశబ్దముచే వ్యవహరింపఁ బడుచున్నది.

వేదార్థవిచారము భగవదారాధన మనుట.

(అర్థము) అర్థమనగా పూర్వభాగమునఁ ప్రతిపాదింపబడు కర్మమున్న ఉత్తరభాగమునఁ ప్రతిపాదింపబడు బ్రహ్మమనట. కౌవుననే పుర్వమిమాంసను (ప్రార్థనభాగముయొక్కయర్థవి చారమును) “అథాతోధర్మజిజ్ఞాసా” (వై. నూ. ౧. ఆ. ౧. పా. ౧. నూ) (తనవాతెకర్మమును గుఱించిన విచారము) అనియు, ఉత్తరమిమాంసను (ఉత్తరభాగముయొక్కయర్థ విచారమును) “అథాతోబ్రహ్మజిజ్ఞాసా” (బ్ర. నూ. ౧. ఆ. ౧. పా. ౧. నూ) (తనవాతె బ్రహ్మమును గుఱించిన విచారము) అనియును గదా ఆరంభించియున్నాను. కౌవున ఈరెండు భాగములయందును తెలుపబడు నది యారాధనరూపమున కర్మమును దారితే నారాధంపఁబడుపాఁడని బ్రహ్మమును గదా! కర్మ ము భగవదారాధన రూపమైనట్లు “సతత్యా అంగాన్యన్యాదేవతాః” (సర్వరుదాత్మ, తక్కిన దేవత లనమువములు) అను శాస్త్రీవాక్యమున అగ్నింద్రాది సకలవేదలును భగవంశుని శరీరమని చెప్పియుండుటచే సిద్ధమగుచున్నది. ఈవిషయమును తెలిసికొనినవారై, అగ్నింద్రాదిదేవతల కం తరాత్మయగు వానిని సుతోషింపజేయుటకై కర్మముల ననుష్ఠించువాంకే కర్మము భగవ దారాధనమనెడి విషయము బాగుగా తెలిసియుండును. ఈ విషయము తెలియనివారు అగ్నిం ద్రాదిదేవతలను మాత్రముద్దేశించి యనుష్ఠించునట్టి కర్మమున్న పర్యవసానమున భగవదాతాభ మే యగును. ఏలననగా, “యేయజన్తి పితృనైవాక్ బ్రాహ్మణాక్ సముతాశనాన్

నైరాత్యానం విష్ణుమేవ యజన్తితే” ఎన్నక్కడవతీతే. “యేఽప్యన్యదేవతాభక్తా యజన్తేశ్రద్ధయాన్వితాః, తేఽపిమామేవకాన్తేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్” ఎన్టు తానేయరుళిచ్చయితానీతే అకాయారే ఎల్లాప్పడియాణమ్ కర్మత్తుక్కు భగవదారాధనత్వమ్ సిద్ధమీతే.

ఇప్పడి ఆరాధన రూపమాన కర్మమును ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమాకిఁ అర్థద్యయతై యమతీయతే, శ్యాజ్యోపాతేయ రూపసకలార్థజ్ఞతైయ మతీయలాయరుక్తైయారే, భాగద్యయ ప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మజ్ఞతేనిఱు. ఎజ్జతేయన్నిల్; కర్మవ్దాక బభుక్షుక్కుఁగుమ్మ విశ్వర్య సాధనమాయ్, ముముక్షుక్కుఁగిల్ భక్తినిష్ఠర్క్కు ఉపాసనాధ్యమాయ్, ప్రపన్నర్క్కు కైజ్జర్మ రూపమాయితే ఇరుప్పగు. ఇప్పడి యమన్దర్మ కర్మత్తిక్ వేషతై ఉత్పపడి యతీయతే, అనన్త సిరఫల బ్రహ్మప్రాప్తికామగాన సాధకర్క్కు, ఇతు ఉపాసనాధ్యతేనోపాదేయమ్, విశ్వర్యాధి కగుమ్మ ఉపాదేయమాన వాకారత్తాల్ త్యాజ్యమెన్దతీయలామ్. అన్యసాధనర్క్కు ఇతుకొణ్ణ సాధిక్కు వేణ్ణు తొన్దెల్లమైయారే కైజ్జర్మరూపేజోపాదేయమ్. ఉపాసకర్క్కు ఉపాదేయ మాన వాకారత్తారే త్యాజ్యమెన్దతీయలామ్. బ్రహ్మతై యతీయమైపుగు, తస్మిన్విరూప రూపగుణ విభూతకలైల్లా మతీయతేణ్ణుక్తయారే, విభూతిభూతి చేతనాచేతనబ్ధిక్ స్యరూపమతీయలామ్.

సర్వభూతానైరాత్యానం విష్ణుమేవ యజన్తితే” (దక్షస్మృతి) (ఎవరు పితృదేవతలను, ఇంద్రాదిదేవతలను, నిత్యాగ్నిహోతులగు బ్రాహ్మణులనున్న పూజించుచున్నారో, వారు సర్వభూతములలో నంతరాత్మగానుండునట్టి విష్ణువునే పూజించుచున్నారు.) అని చెప్పఁబడియే గదా “యేఽప్యన్యదేవతాభక్తా యజన్తే శ్రద్ధయాన్వితాః” తేపిమామేవ కాన్తేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్” (భగ్గ. గ. అ. ౨౩. శ్లో. ౧) (ఎవరు పరమాత్మునిఁ జేయినవారలగు ఇంద్రాదిదేవతలయెఱిఁ ప్రతీకలవారై వారిని పూజించుచున్నారో, వారును, అది భగవదారాధనము నెడి జ్ఞానము లేనివారై నన్నే పూజించుచున్నారు.) అని భగవంతుఁడే స్వయముగ చెప్పియున్నాడు. కావున అన్నివిధములను కర్మము భగవదారాధనమని సిద్ధించుచున్నది.

—❦— అధికారిభేదమునుబట్టి కర్మములయుపయోగమున భేదము. ❦—

ఇట్లు కర్మము ఆరాధనచనియు, దానిచే నానాధింపఁబడునది బ్రహ్మమనియు నిరంకుశము యమతే తెలిసికొనియే గదా! త్యాజ్యములను ఉపాదేయములనగు సమస్తార్థములను తెలిసికొనిన గలము. కావున ఏదేని గణఁబఱచినప్రకారము వేదముయొక్క రెండుభాగములలోనును ప్రతిపాదింపఁబడునవి కర్మమును బ్రహ్మమునని యెఱుంగునది. కర్మమునవది లోకశుభమున నపేక్షించు వారికి విశ్వర్యము నిచ్చుచదియు, ముముక్షువులలో, భక్తినిష్ఠులకు ఉపాసనాంగముగాను, ప్రపన్నులకు కైంకర్యరూపముగాను సుపయోగపడును. ఇవిధముగ నుండునట్టి కర్మముయొక్క స్వరూపమును వాస్తవముగాఁ తెలిసికొనిననే అనంత సిరఫలమును గోరునట్టి సాధకులకు (ఉపాసకులకు) వ్యాఘ్రరూపాసనమున కంగముగా గ్రహింపఁబడునది యగును. విశ్వర్యకాము లీకర్మము నెట్టిస్వరూపమున గ్రహించుచురో, అట్టిస్వరూపమున నిది వీరికి త్యాజ్యమనియును ఎఱుంగఁవలెను. వేటొకసాధనము నపేక్షింపనివారికి (ప్రపన్నులకు) దీనిఁగొని సాధింపవలసిన దెద్దియును లేకుండుటంచేసి వారిచే నిది కైంకర్యరూపమున గ్రహింపఁబడిన దగును. అయితే దీని సుపాసకులు గ్రహించిన ప్రకార మిది వీరికి త్యాజ్యమని యెఱుంగునది. బ్రహ్మమును తెలిసికొన వలయునన్న, వాని స్వరూపమును, ఆకారమును, గుణములను విభూతులను వీటినన్నింటిని తెలిసికొనవలసియుండుటంచేసి, యట్టి విభూతులగు చేతనాచేతన పతార్థముల స్వరూపములను తెలిసికొన వచ్చును.

మూ॥ అఱులియిడువతు

అలిల్ జ్ఞానానందస్వరూపమున చేతనస్వరూపవైలక్షణ్యముతోడూక వరుకీకృతయాలే, కైవల్య
త్రిక వేషమునుతీయలామ్. బ్రహ్మత్వినుడైయ శేషిత్వ ప్రాప్యత్వజ్ఞై యతీయవే, తదనుభవాది
కల్ పురుషార్థమెన్వతీయలామ్. తదుపాస్యత్వ శరణ్యత్వజ్ఞై యజీయవే, తత్ప్రాప్తిసాధన విశేష
జ్ఞై యతీయలామ్. సాధ్యాన్తర సాధనాన్తరజ్ఞినుడైయ త్యాజ్యత్వత్రైయుమ్, బ్రహ్మత్వినుడైయ
నిరతిశయ భోగ్యత్రైయుమ్, అనన్యసాధ్యత్వత్రైయుమ్, తత్ప్రకారతయా పరతన్త్రమాన స్వస్వ
రూపత్రైయుమ్ దర్శిక్వవే, సుస్పష్టమాక వితీయలామ్. ఆక ఇస్పడియగక్రైయాలే భాగద్యయ
త్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యమ్, ఆరాధనస్వరూపమాన కర్మముమ్ ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమెన్న కుక్కు
శాయిల్లై. “త్యదర్శావిధిముపరి పరిక్షీయతే పూర్వభాగః । ఉద్ధౌభాగ స్వదీహగుణవిభవపరిజ్ఞాప
నై స్వత్ప్రదాప్తై” ఎన్జితై భట్టరయశ్చైయతతు.

ఇప్పుడి భాగద్యయ ప్రతిపాద్యజ్ఞాన ఇవ్వర్థజ్ఞై యఱులియిడుకైయావతు, కర్మత్వినుడైయ
స్వరూపాల్ల ఫలాదికత్రైయుమ్, బ్రహ్మత్వినుడైయ స్వరూపరూపగుణ విభూత్యాదికత్రైయుమ్
సంశయ విపర్యయముల నిర్ణయిక్రై, అతుతాకై త్రైయుమ్మైతు, సకలకాఖా ప్రత్యయన్యాయ

మూ॥ నిర్ణయించుట

అందులోను జ్ఞానానందస్వరూపమున చేతన పదార్థములయొక్క స్వరూపవైలక్షణ్యమునుబట్టివచ్చు
నది యగుటంతేసి యానందర్థమున కైవల్యముయొక్క స్వరూపమునున్న తెలిసికొనవచ్చును. బ్ర
హ్మము శేషియనియు, ప్రాప్యమనియును తెలియుటచే నట్టి బ్రహ్మము ననుభవించుటయే ప్రథమార్థ
మని తెలియఁ దగును. బ్రహ్మము ఉపాస్యమనియు, శరణ్యమనియును తెలిసికొనుటచే ఆట్టిబ్రహ్మ
మును బొందుటకుగా నగు సాధన విశేషములనున్న తెలియఁదగును. వేటొక్క సాధ్యమును వే
టొక్క సాధనమునున్న విధువలసిన దనియు, బ్రహ్మము తనకు మించిన భోగ్యవస్తు వెదియును
లేనిది యనియు, అది వేటొక్కదానిఁ గొని సాధింపఁ దగినది కాదనియు, ఆట్టి బ్రహ్మముకు శరీర
భూతుఁ డగుటచే పరతంత్రుఁడుగా నుండుట యనెడి స్వస్వరూపమునున్న గాన్పించినతోడనే
(సాధనాంతరాదులు త్యాజ్యములని) సుప్తముగాఁ దెలియ వచ్చును. కావున ఈనైచెప్పిన ప్రకా
రము వేదముయొక్క రెండుభాగముల యందును ప్రతిపాదింపఁ బడునది ఆరాధన స్వరూపముగు
కర్మమును ఆరాధ్యవస్తువుగు బ్రహ్మమునని చెప్పఁదగును. కావుననే క్రీపరాశరభట్టరును “త్యద
ర్శా విధిముపరి పరిక్షీయతే పూర్వభాగః । ఉద్ధౌభాగ స్వదీహగుణవిభవపరిజ్ఞాపనై స్వత్ప్ర
దాప్తై” (వేదకాస్త్రముయొక్క పూర్వభాగము నీయొక్క యగ్నవసు విశదీకరించు చున్నది. ఉత్త
రభాగము నీయొక్కగుణవిభవములఁ దెలుపుచు నందుమూలముగ నిన్ను పొందించుటయం దుప
యోగ పడుచున్నది.) అని కదా ప్రసాదించి యున్నారు.

ఇట్లు రెండుభాగములయందును ప్రతిపాదింపఁబడునట్టి యర్థములను నిశ్చయించుటయనునది
కర్మముయొక్క స్వరూపము అంగములు ఫలము మొదలగువానిని, బ్రహ్మముయొక్క స్వరూపము
రూపము గుణములు విభూతిమొదలగువానినిని సంశయవిపర్యయములుగలుగుకుండి నిర్ణయించుట.

మూ॥ స్మృతీతిహాస పురాణజ్ఞుభావే.

త్రాయమ్, సకలవేదాన్తప్రత్యయశ్వాసశ్చాయమ్ శేష్యవేదమ్. అతిలో సకలకాఖ్యాప్రత్యయశ్వా
యమానగు - ఒరువాక్యస్థితే ఓర్ధ్వజైవచ్ఛ్వాలో, అతిసదైయ అన్తోపాక్షానికిరై వేదాకవళికై
క్కాక, కాఖ్యాప్రజ్ఞకేల్లావర్తనీయస్ సచ్చరిత్రు, అవర్తనీహస్తిల్లికిఱ వర్ధజీయమ్ భానస్పిఱస్త్వ,
అవర్ధజగుమ్ అన్యోన్య విరోధజ్జైయమ్ సమిప్తత్వ, సవక్కి-భిరుతమాన అన్యోదే శేషమవ
త్తైచ్చైచ్చై. సకలవేదాన్తప్రత్యయశ్వాసశ్చాయమ్ - ఒరువేదాన్తస్థితే ఒరువాక్యమార్గజై
చ్ఛ్వాలో, అల్లాతి వేదాన్తస్థియస్ సచ్చరిత్రు అవర్తనీహస్తిల్లికిఱ వర్ధజగుమ్ అన్యోన్యవిరో
ధమ్ పిఱవారపడి విషయవిభాగమపజ్జి, తవక్కి-భిరుతమాన వర్ధజ్జోదే శేషమవత్తైచ్చైచ్చై.

ఇదుర్థా మహామతికలొన మహర్షికిగుక్కాటియ, అల్లాతాకిమ్మ చెయ్యిప్పుకొమై
యోలో, ఉపబృంహణ్ణలో కొద్దె నిర్ణయిక్క వేయవ. అవైయోలే తన్నిన్దాయుక్తిజై యరులి
చ్చెయ్కేతార్, (స్మృతీతిహాస పురాణజ్ఞుభావే)పన్దు.స్మృతికిలొన-అప్తరాన మన్నిత్ర విఘ్నహరీత
యాజ్ఞవల్క్యమికిలొలే అభిహితజ్ఞలొన ధర్మశాస్త్రజ్ఞలొ. ఇహాస్మగలొన-పురావృత్త ప్రతి
పాదకిజ్ఞలొన శ్రీమద్రామాయణ మహాభారివాదికి ; పురాణజ్ఞుభావ-స్వగోపిషత్పాలక్షణోకేతర్
లొన బ్రాహ్మ్యపాద్యైత్తపాదికలొ.

మూ॥ స్మృతీతిహాస పురాణంబులం గొవి.

అటిరిగ్గయమఁ శేయనపురు సకల కాఖ్యాప్రత్యయశ్వాసశ్చాయమ్ సకల వేదాన్త ప్రత్యయశ్వా
యమనున్ను గొవియే దానిఁ శేయనలయును. వాటిలో సకల కాఖ్యా ప్రత్యయశ్వాసశ్చాయనఁగా, ఏ
దైన నొక వాక్యమున కొకయర్థమునఁజెప్పినట్లయిన, దానియొక్క మంగోహాగములనుబాగుగా
తెలిసికొనుటకుగాన కాఖ్యాంతరముల నన్నింటిని బుఁకీలించి వాఁడొకఁ జెప్పఁబడునట్టి యర్థములఁ
చెలిసికొని వాటికిగల పరస్పర విరోధములను శయింప జేసి, తన కిభిరుతమును ప్రధానార్థ్యతో
జేయనట్టివానిఁ జేర్చుకొనుట యని యెఱుంగునది. సకల వేదాన్త ప్రత్యయశ్వాసశ్చాయనఁగా, ఏదైన
నొక యుపని యునందలి యొకవాక్య మొక యర్థమునఁ జెప్పినట్లయిన, అక్కిన యుపనిషత్తులయన్ని
పరికిరించి వానిచేఁ చెలుపఁబడు అర్థములకు పరస్పరము విరోధము పునఁ కిలపఁబడ విషయవిభాగ
ముఁజేసి, తన కిభిరుతగు వర్ధజ్జోదే వేకేపఁచియవాటినిఁ జేర్చుకొనుట యని యెఱుంగునది.

ఇది యొక్కర బుద్ధిమఁడులగు మహర్షులపలిప్పు తక్కినవారి కిలవిగానలగున విచరిణగ్రంథ
ములఁగొనియే దానిని నిర్వయించవలయును. అటి విచరిణగ్రంథము రెవ్వియనఁగా (స్మృతీ
తిహాస) ఇత్యాదివాక్యముచేఁచెడుపురుషులు. స్మృతులనఁగా, అత్తెతగు కుమపు, అగ్రి, కిష్టు, హరీ
తుఁడు యాజ్ఞవల్క్యండు మొదలగువారిచే రచియింపఁబడిన ధర్మశాస్త్ర గ్రంథములు. ఇతి
హాసములనఁగా పూర్వము బుగినదానిఁ చెలుపునవినుగు శ్రీమద్రామాయణము-మహాభారితిము
మొదలగుగ్రంథములు. పురాణములనఁగా, సర్గగో పంచలక్షణములతో గూడియుండునవియుగు
బ్రాహ్మ్యపురాణము పద్మపురాణము విఘ్నపురాణము మొదలగునవి.

* పురాణంక్షణం — “ సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చ పంశమన్యస్తరాణిచ । పంశాను చరితంఽచైవ
పురాణం పంచలక్షణం॥”

౨. స్మృతియారే పూర్వభాగత్తి లర్థమటుతియిడక్కడవతు; మన్ తైయిర
ణాలుమ్ ఉత్తరభాగత్తి లర్థమటుతియిడక్కడవతు.

వేదార్థ మటుతియిడునతు ఇవన్ ద్రా శేయన్టు ఇప్పడి నియమేన వగుళిచ్చెయ్తతు-ఇవన్ ద్రై
యొక్కియ స్వబుద్ధ్యా నిర్ణయిక్కుమళివిత్, అల్పశ్రుత నానవమక్కు విస పత్తి వరమాక్రయారే,
వేదకాలున్య శేతుమా మెన్టు నిన్తు. ఇన్నియన్ ద్రాక్ “ ఇహ స పురాణాభ్యాం వేదం
సముపబృహయేత్ । విధేత్యల్పశ్రుతాశ్చేదో మామయన్ప్రతిపిన్యతి ” ఎన్టు బార్హస్పత్యస్మృతి
యిలుమ్ మహాభారతయ్తియిమ్ శొల్పప్పట్టతిశే.

ఇన్పుపక్రమ వాక్యప్రక్రియైయారే, పుగుషకార వైభవమ్ మొదటి అచార్యాభిమాన పర్వన్
నాగ, ఇప్పన్ ద్రై లివగరుళిచ్చెయ్తకిల వేదార్థజ్ఞెల్లామ్, ఉపబృహణ్ణజ్ శొడ్డె నిశ్చయిత్తిరు
శిచ్చయ్తెణాశెన్నమిడమ్ తోన్ ద్రుకిలతు; అతుతా తత్తదర్థజ్జళిరుళిచ్చెయ్తకిల స్థలర్థిలే సమ్మి
తపన్నమ్.

అక ఇవ్వాక్యత్రాల్, సకల ప్రమాణజ్ఞిలుమ్ వేదమే ప్రబలప్రమాణమెన్న మిడముమ్,
తదర్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమముమ్ శొల్లిన్ ద్రైయిన్ ద్రు.

౩ * ఇవన్ ద్రైల్ ఎత్రారే ఎన్దభాగత్తిలర్థమ్ ఆటుతియిడక్కడవతెన్న అరుళిచ్చెయ్తెణార్,
(స్మృతియారే) ఎన్టుతుదగ్గి, ఉపబృహణ్ణమాన వేదత్తుక్కు, ప్రతిపాద్యార్థ విశేషత్రారే యిశే
భాగ భేదముజ్ఞాయ్తిరు; అప్పడియే ఉపబృహణ్ణకుమ్ ప్రతిపాద్యవిశేషత్రారే భేదముజ్ఞి

౨. స్మృతిచే పూర్వభాగముయొక్క యర్థము నిర్ణయింపబడుచున్నది. త
క్కినరెంటిచేతను ఉత్తరభాగముయొక్క యర్థము నిర్ణయింపబడుచున్నది.

వీటిమూలముగానే వేదార్థమును నిర్ణయించ వలెననెడి నియమ మెంచులకనగా వీటిని
వదలి స్వబుద్ధిచే నిర్ణయించు పక్షమున స్వల్పజ్ఞానముగలవాని కచ్చటచ్చట విరుద్ధార్థములుతో
చుటచే నదివేదశాస్త్రమున కొక కౌలుష్యమును గలుగజేయునని తలంచి యిట్లు నియమింపఁ
బడియె. మఱియు “ ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదం సముప బృహయేత్ । విధేత్యల్పశ్రుతాశ్చేదో
మామయన్ప్రతిపిన్యతి ” (ఇతిహాసపురాణములగొని వేదార్థములను విశగపరచుకొనునది. ఏలన
నగా, ఈతఁడు నన్ను నొంచించునని (అపార్థము చేయునని) స్వల్పజ్ఞానముగల వానినుండి వేదము
భయపడుచున్నది) అని బార్హస్పత్య స్మృతియందును మహాభారతమునందునున్న ఆట్టి నియమము
చెప్పబడినది.

పురుషకార వైభవము మొదలుకొని అచార్యాభిమానమువరకును ఈగ్రంథమునఁ బ్రసాదిం
పబడినట్టి యర్థములన్నియును ఉపబృహణ్ణములగొనియే నిర్ణయింపబడినవనెడి యంశము మొ
దటినుండి యింతివరకును చెప్పినదానినుండి తోచుచున్నది.

కావున ప్రమాణము లన్నింటిలో వేదమే ప్రబలమైన ప్రమాణమునెడు అంశమున్ను, అట్టి
వేదముయొక్క యర్థమును నిర్ణయించునట్టి పద్ధతియును ఈవాక్యమువలనఁ దెలుపబడినది.

అవతారిక:—వీటితో నేటి యేభాగముయొక్క యర్థమును నిశ్చయించుననగా, “స్మృతి
యారే” ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

ఇట్లు వివరింపబడునట్టి వేదవాస్త్యమునఁ బ్రతిపాదింపబడు అర్థములు భిన్నము లగు
టంజేసియే గదా దానియందును విభాగము గలిగెను. వివరింపబడనట్టి యర్థములకు భేద

తే. అలిఁ స్మృతికల్ పూర్వభాగోప బృంహణజ్ఞాకవుఁ, ఇలిహసాదికల్ ఉత్తరభాగోప బృంహణజ్ఞాకవుఁ నిర్మితజ్ఞాకైయారే, తత్తమప బృంహణజ్ఞైక్కిణ్డై తత్తద్భాగార్థ నిశ్చయమ్ పణ్ణవేణ్డియితే యిరుప్పడు. అత్తైప్పగల్గి అచారవ్యవహార ప్రాయశ్చిత్తాదికకుమ్ ప్రతిపాదకకళాన ధర్మకాస్త్రానికారే, కర్మప్రతిపాదకమాన పూర్వభాగ త్రిలర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవడు; భగవత్స్వరూప సూపగుణ విధూతిచేష్టింజగుమ్ ప్రతిపాదకకళాన ఇలిహస పురాణజ్ఞాకల మల్లై యిరణ్డాలుమ్, బ్రహ్మప్రతిపాదకమాన ఉత్తరభాగ త్రిలర్థ నిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవ తెని తార్.

ఇప్పడి ఉభయవిధమాన ఉపబృంహణజ్ఞాకారే ఉభయభాగార్థతైయుమ్ అఱియిడుకై యావడు-అనర్థత కాఖాస్తరార్థజగుమ్ ప్రతిపాదకకళాన ఇవగల్గారే, అర్థతకాఖార్థజై అపేక్షిత విశేషజ్ఞోదేహుడ నిశ్చయిక్కి, స్మృతికల్ తెన్నిన బ్రహ్మ ప్రతిపాదకముమ్, ఇలిహసాదికళిత కర్మప్రతిపాదకము మణ్డాయి న్దవే యాకిలుమ్, స్మృతికల్ బ్రహ్మ ప్రతిపాదకమ్-కర్మజ్ఞైనుడైయి తదారాధన సూపత్వ జ్ఞాపనార్థమాకవుమ్, ఇలిహసపురాణజ్ఞైలో కర్మప్రతిపాదకమ్ - కర్మజ్ఞైనుడైయి ఉపాసనావత్వ జ్ఞాపనార్థమాకవుమ్ అక్రయారే, ఇప్పడివక్రైయిట్టు చ్చొల్ల మ్మకైయిడై. “ప్రాయేణపూర్వభాగార్థ పూరణంధర్మకాస్త్రైతః । ఇలిహసపురాణాభ్యాం వేదాస్తాథప్రకాశ్యతే” ఎన్నక్కడవలి తే.

ముందుటండేని వివరణగ్రంథములను కేదము గలను. వాటిలో స్మృతులు పూర్వభాగమును వివరించునవిగాను, ఇలిహసాదులు ఉత్తరభాగమును వివరించునవిగాను నిర్మింపఁబడినవి యగుటచే నాయా వివరణగ్రంథములఁగొనియే యాయాభాగములయందలి యర్థములను నిర్ణయింపవలయును. అందువలన అచారవ్యవహార ప్రాయశ్చిత్తములను ప్రతిపాదించునవియగు ధర్మకాస్త్రములచే కర్మప్రతిపాదకమగు పూర్వభాగముయొక్క యర్థమును నిశ్చయింపఁచును. భగవత్స్వరూపము, సూపము, గుణములు, విధూతి, చర్యలు మొదలగువానిఁ బ్రతిపాదించునవియగు ఇలిహస పురాణము లనఁబడు తక్కిన రెంటిచేతను బ్రహ్మప్రతిపాదకమగు ఉత్తరభాగముయొక్క యర్థము నిశ్చయింపఁదగునని తెలుపుచున్నాడు.

ఇట్లు రెండువిధములగు ఉపబృంహణ గ్రంథములచే వేదములయొక్క రెండుభాగములయర్థములను నిశ్చయించుటయనఁగా, తాను చదివఁగోచునది తక్కిన కాఖల యర్థములనున్న ప్రతిపాదించునవియగు వీటిఁగొని ఇంచుండు అవశ్యకములగు విశేషముల సహాయముతోఁగూడ తాను చదివి యున్న కాఖ యొక్క యర్థములను నిశ్చయించుట.

స్మృతులయందె (కొన్ని నావుల) బ్రహ్మప్రతిపాదకమును, ఇలిహసాదులయందే కర్మప్రతిపాదకమును గానఁబడుచున్నను, స్మృతులు బ్రహ్మమును ప్రతిపాదించుటయనునది కర్మములు బ్రహ్మముయొక్క యారాధనసూపములని తెలుపుటకుగాను, ఇలిహసపురాణములు కర్మముఁ బ్రతిపాదించుట యనునది కర్మములు భగవంతుని సూపమున కంగభూతములు (సహాయకములు) అనియును తెలుపుటకుగాను నుకావచ్చును. కావుననేని గవఁబఱచినప్రకారము విధించి చెప్పట పొసగును కావుననే “ప్రాయేణపూర్వభాగార్థ పూరణంధర్మకాస్త్రైతః । ఇలిహసపురాణాభ్యాం వేదాస్తాథప్రకాశ్యతే” (సామాన్యముగ వేదములయొక్క పూర్వభాగపుఆర్థము స్మృతులనంబడు ధర్మకాస్త్రముచే ప్రతిపాదించఁ బడుచున్నది. దాని యుత్తరభాగపుఆర్థము (ఉపనిషత్తులయర్థము) ఇలిహస పురాణములచే ప్రతిపాదించఁ బడుచున్నది.) అని చెప్పఁబడి యున్నది.

మూ॥ 3. ఇవై యిరణ్ణిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్ణు ఇతిహాసమ్ ప్రబలుమ్

3. * ఉత్తర భాగోపబృంహణద్వయత్తుక్కుమ్ తారతమ్యముణ్ణో, తన్నిలాక్కుమో, ఎన్నిఱ శక్తైయిరే యరుగిచ్చయ్కితార్ మేల్. అన్తిక్కే, ఏకభాగవిషయమాన ఇరణ్ణు ఉపబృంహణ జ్జలిలుమ్, ఇన్నకు ప్రబలమెన్ను మత్తైయమ్ దర్శిప్పిక్కవేఱుమెన్దు తామే తిరువుళ్ళమ్ పద్రో యరుగిచ్చయ్కితాగాకవమామ్, (ఇవై యిరణ్ణిలుమ్) ఎన్దుతుడగ్గి. అతానకు - శ్రేష్ఠభాగోపబృంహణతయ్యా వన్దశేర్ తియై యుదైతాన ఇవై యిరణ్ణిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్ణు, ప్రామాణ్యత్తో వద్దార్ పురాణత్తిలుమ్, ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యముణ్ణై.

పురాణత్తిత్తుక్కు ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యమ్, పరిగ్రహాతిశయమ్, మధ్యస్థతై, కర్తు రాస్త్రపత్యమ్, అక్షిణ విసద్రోహతే. ఇవద్రోహో పరిగ్రహమావశ్య-శాస్త్రపరిగ్రహమ్, “వేద వేద్యపరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే । వేదఃప్రాచేతసా దాసీ త్వాక్షద్రామాయణాత్మనా ” “మతిమథానమావిధ్యయే నానైసౌశ్రుతిసాగరాత్ । జగద్ధితాను జనితోమహాభారత చన్ద్రమాః” “వ్యాసవాక్య జలఘేన కుధర్మతరుహరిణా ॥ వేదశైలానశీర్లేన నిరజస్కా మహీకృతా ” “విభేతిగహనాచ్ఛస్త్రా) న్నరస్త్రీవ్రాదివాషధాత్ । భారతశ్శాస్త్ర సారోఽయమతః కావ్యాత్మకృతః”

3. ఈ రెంటిలో ఇతిహాసము ప్రబలము.

అవతారిక:—వేదముయొక్క యుత్తరభాగాధ్యమును నిశ్చయించునట్టి యీరెంటికిని భేద ముండునా? రెండును సమానములేనా? మని శంకింపఁగా, ప్రసాదించుచున్నాడు. ఇంటియొకాక. ఒక్కటియే విభాగమును గుఱించినవియగు రెండు ఉపబృంహణములలో నేని ప్రబలమయినదో గాన్పించవలయునని తామే స్వయముగ తలంచి ప్రసాదించుచున్నారనియును చెప్పవచ్చును.

(ఇవై యిరణ్ణిలుమ్) శ్రేష్ఠమైనభాగముయొక్క యగ్ధమును వివశించుటచే నిచ్చిన యతిశయ ముతోఁగూడిన యీరెంటిలో, ప్రామాణ్యవిషయమున, పురాణముకంటెను ఇతిహాసమునకు ప్రాబల్యము కద్దు.

పురాణముకంటెను ఇతిహాసమునకుఁగల ప్రాబల్యమనునది పరిగ్రహాతిశయము, మధ్యస్థత, కర్తృత్వాప్తముండగుట యనునవి. వీటిలో పరిగ్రహమనఁగా శాస్త్రపరిగ్రహము, అదియెట్లనిన, స్కాందమున, “వేదవేద్యపరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే । వేదఃప్రాచేతసా దాసీ త్వాక్షద్రామాయణాత్మనా ” (వేదవేద్యుండగు పరమపుడవుండు దశరథునికుమారుండుగా నతరింపఁగా, వేదమును శ్రీమద్రామాయణరూపముగా బ్రహ్మచే జేయఁబడెను) అనియు, “మతిమథానమావిధ్యయే నానైసౌశ్రుతిసాగరాత్ । జగద్ధితాను జనితో మహాభారత చన్ద్రమాః” (ఎవనిచే బుద్ధిరూప మగు మన్దరపర్వతముతో శ్రుతిరూపమగు సముద్రమును చిలికి మహాభారతరూపమగు చంద్రుఁడు దీయఁబడెనో) అనియు, “వ్యాసవాక్య జలఘేన కుధర్మతరుహరిణా । వేదశైలానశీర్లేన నిరజస్కా మహీకృతా ” (వేదరూపమగు పర్వతమునుండి ప్రవహించునదియు, మకరత్రయమును నృక్షములవెల్సించి పడద్రోయునట్టిదియునగు శ్రీవ్యాసాచార్యుని వాక్యరూపమగు జలప్రవాహముచే జగమంతయును (భూపరాగరహితముగా) రజోగుణ రహితముగాఁ జేయఁబడినది) అనియు, “విభేతి గహనాచ్ఛస్త్రా) న్నరస్త్రీవ్రాదివాషధాత్ । భారతశ్శాస్త్ర సారోఽయ మతః కావ్యాత్మకృతః”

నాకృతః” “విష్ణో వేదేషు విద్యత్యు గురుషు బ్రాహ్మణేషుచ | భక్తిర్భవతికల్యాణీ భారతాదేవ ధీమతామ్” ఇత్యాదికథారే పురాణవిశేషానిరే ఇతిహాసమ్ శ్లాఘిక్ష్మ పృథానిష్ఠితీ.

మధ్యస్థతైయావతు - “యస్మిక్తోకర్షేతుయతో”క్రం పురాణం బ్రహ్మణాపురా | తస్య తస్యోతు మాహత్మ్యం తస్య న్యూహేణ వర్ణ్యతే” ఎష్టు సర్వపురాణత్వక్ష్మమ్ ప్రవర్తక బ్రహ్మ వాయ్, అననుక్కు యాతొరుకల్పత్తిరే గుణత్రయత్తిర్ యాతొరుగుణమ్ విజ్ఞేయిరుద్దతు, అస్త గుణానుగుణ దేవతై యదై య మాహత్మ్యైజైపురాణత్తిర్ శొల్లుకైయారే, పక్షపాతికళాయరు క్ష్మమ్ పురాణజ్ఞో సోన్విశ్లే, లౌకిక వైదిక సమలార్థనిర్ణయత్తిరే అధికృతజ్ఞభాకైయారే ఒరు విషయత్తియమ్ పక్షపాతమిన్ది క్లే యుక్తై.

కర్తరా ప్రతమత్వమావతు - ప్రబంధగ్రావానవం యథాఢ దర్శన సామర్థ్యజైయుమ్ యథాదృష్టాద్విద్యజైయుమ్ మికివుముదై యుజాయరుక్తై. “అధేతిహాసపురాణయో రితిహా సా బలియాంసః. కుతః-తేహంపర్జిహాతిరేకాత్, సర్వత్రమాధ్యస్థేన భూతాన్ధప్రతీతేః. వచనసౌప్తవేన, కర్తరా ప్రతమత్వానగతే” ఎష్టుశుక్తి పర్జిహాతిశ యాదికథారే పురాణాని

(జనుడు తీవ్రమగు నావధమునండివలెనే గంభీరమగు శాస్త్రమునుండి భయపడును కావున వట్టి శాస్త్రముయొక్క సారభూతముగు భారతము కావ్యరూపముగాఁ జేయఁబడినది) అనియు. “విష్ణో వేదేషువిద్యత్యు గురుషు బ్రాహ్మణేషుచ | భక్తిర్భవతికల్యాణీ భారతాదేవ ధీమతామ్”(బుద్ధిమంతులగు వారికి భారతముఁబడువుటచేతనే శ్రీమహావిష్ణుప్రవిషయమునను, వేదములవిషయమునను, విద్యాం ములవిషయమునను, బ్రాహ్మణుల విషయమునను, మరచిభక్తిగలుగుచున్నది) అనియు సీతైరి గనఁ బఱచిన పురాణవిశేషములయందు ఇతిహాసము కొనియాడఁ బడినదిగదా!

మధ్యస్థత యనఁగా:-

“యస్మిక్తోకర్షేతుయతో”క్రం పురాణం బ్రహ్మణాపురా | తస్య తస్యోతు మాహత్మ్యం తస్య న్యూహేణ వర్ణ్యతే” (చతుర్ముఖబ్రహ్మముచే ఏయేకల్పమునందు ఏయేపురాణము సృజింపఁబడుచున్నదో, అయాపురాణమునందు యాదేవతయొక్క ప్రభావము యాదేవతయొక్క స్వరూపముగోఁ గూడ వర్ణింపఁ బడుచున్నది) అని చెప్పియుండుటచే సర్వపురాణములను ప్రవర్తకుండు చతుర్ముఖబ్రహ్మమై వానికి యేదోకల్పమున మూడుగుణ లభ్యో నెద్దియో యొక గుణము ప్రకాశించి అగుణమున కనుగుణముగ దేవతయొక్క మాహత్మ్యమును ఆపురాణమున వర్ణించుటచే పక్షపాత యుక్తములగు పురాణములవలెఁగాక, లౌకిక వైదిక సమస్త విషయములయందును ఉపయోగపడు చు ఒకవిషయమునను పక్షపాతము లేకుండుట యనునదిః మధ్యస్థత యనఁబడుచున్నది.

కర్త యా ప్రతమత్వగుటయనఁగా:-

ప్రబంధమును రచించినవాఁడు (తానుప్రతిపాదించు విషయములను) మధార్థముగాఁ జెలిసి కొనుటటకుఁ దగిన సామర్థ్యమును, తాను చూచినట్లుగానే తెలుపుటయును ఈరెంటిని ఎక్కువగా గలిగియుండుట.

“అధేతిహాస పురాణయోరితి హాసాబలియాంసఃకుతః? తేహంపర్జిహాతిరేకాత్, సర్వత్ర మొధ్యస్థేన భూతాన్ధ ప్రతీతేః, వచనసౌప్తవేన కర్తరా ప్రతమత్వ ప్రతీతే” (ఇతిహాసపురాణ ములలో నితిహాసములు ప్రబలములు. ఎలవనిగా వాటికి పర్జిహాతిశయము కలదు. అవి యంతట ను పక్షపాత రహితముగ జరిగిన విషయములఁ జెలుపుటవి. జాటియందు వచనసౌప్తవచనముగల కర్తయును ఆ ప్రతమదు) ఇత్యాదివాక్యములయందు పర్జిహాతి శయ్యాదులచే నితిహాసము పురా

మూ॥ ౪. అత్తాలే యతుముఁబ్బటతు.

హాసప్రాబల్యమ్, సామాన్యేనతత్త్వనిర్ణయ త్తిరే ఉచ్యతాన్తానామః; (౨) “మహాభారతమ్ హి పరిగ్రహవిశేషానసిగమ్” ఎఱ్ఱతుడగ్గి, “ధర్మచార్థేన కామేచమోక్షేచభరతర్షభ । యదిహాన్తితదన్యత్ర యన్నేహాన్తి నతత్క్వచిత్” ఇతి లౌకికవైదిక సకలాన్ధ నిర్ణయాధిక్యతత్వేన, క్వచిదపి అపక్షపాతిత్వాచ్చ, పురాణేభ్యో బలవత్తరమ్” ఎఱ్ఱుమళవాక. పరిగ్రహాతిశయత్వామ్ మధ్యస్థతై యాయమ్ పురాణజ్ఞిత్వాత్ ఇతిహాసవిశేషమాన మహాభారతత్త్వగ్జ్ఞాన ప్రాబల్యమ్, శ్రీసహస్రనామభావ్యత్తిరే భట్టరాయమ్ ప్రతిపాదిక్కుప్పట్టతితే.

౪ అత్తాప్రాబల్యతై యితైవిక్కితార్, (౫త్తాలే) ఎఱ్ఱతుడగ్గి. అన్ద ప్రాబల్యత్తాలే, “ఇతిహాసపురాణంపఞ్చమమ్” ఎఱ్ఱమ్, “ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్” ఎఱ్ఱమ్, శ్రుతిస్మృతిఃకీలే ఇంజ్జేయుమ్ శేరచ్చుట్టుకిఱవళవిత్. ఇతిహాసమానతు పురాణత్త్వమ్ మన్నేశొల్లప్పట్టతెగ్గె. ద్వంద్వసమాసత్తిత్ “అల్పాచీతరహితత్, “అభ్యర్హితమాతరీతే ముఱ్ఱదునతు; అతిల్ అల్పాచీతరమన్దియిరే యరుక్కు, అతుముఁబ్బటతు అభ్యర్హితత్త్వత్తాలే యితే;

మూ॥ ౪. అందుచే నది ముందు పేర్కొనఁబడినది.

అనుకంఠేన ప్రబలమైనది యని యీవిషయమును సామాన్యముగ తత్త్వనిర్ణయమును గ్రంథమున ప్రీతికృత్యగ్గొంతారులు ప్రతిపాదించుచున్నారు. మరియు భట్టరును “మహాభారతంహి పరిగ్రహవిశేషానసిగమ్”(మహాభారతము పరిగ్రహాతిశయముగలది)అనువాక్యము మొదలుకొని “ధర్మచార్థేన కామేచ మోక్షేచభరతర్షభ । యదిహాన్తితదన్యత్ర యన్నేహాన్తి నతత్క్వచిత్” ఇతి లౌకికవైదిక సకలాన్ధ నిర్ణయాధిక్యతత్వేన, క్వచిదపి అపక్షపాతిత్వాచ్చ పురాణేభ్యోబలవత్తరమ్” (ధర్మమును గుఱించికొని, ఆర్థమును గుఱించికొని, కామమును గుఱించికొని యేది యిచట చెప్పఁబడినదో, అదియు వేటొక్కతావునను చెప్పఁబడినది. ఏది యిచట చెప్పఁబడలేదో అది వేటొక్కతావున నెచ్చటను గాన్పించదు. ఇట్లు లౌకిక వైదిక సమస్తాగ్రములను నిర్ణయించుటలో నుపయోగపడు నదియైనందునను, వివిచయమునను పక్షపాతియు లేనందునను, పురాణములకంటెను బలమైనది) అనువరకును పరిగ్రహాతిశయమును బట్టియు, మధ్యస్థతనుబట్టియు, పురాణములకంటెను ఇతిహాసమును శ్రీమహాభారతమునకుగల ప్రాబల్యమును శ్రీసహస్రనామభావ్యమునఁ బ్రతిపాదించి యున్నారు.

అవతారిక:—దాని ప్రాబల్యమును వివరించుచున్నారు.

అట్టి ప్రాబల్యమునుబట్టియే, “ఇతిహాసపురాణం పంచమం” అనియు, “ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్” అనియు నిట్లు శ్రుతి స్మృతులయం దీరఁజేసిచేర్చి పేర్కొనునపుడు పురాణముకంటెను ఇతిహాసము ముందుగ పేర్కొనఁ బడుచున్నది.

ద్వంద్వ సమాసమున స్వల్పాక్షరములుగల పదమునుగాని, పూజ్యమైన పదమునుగాని ముందుగాఁ జేర్కొనుట కద్దు. వాటిలో, “పురాణం” శబ్దము కంటెను “ఇతిహాస” శబ్దము స్వల్పాక్షరములు కలదికామండ యుండగా, దీనిని ముందుగా పేర్కొనుటయును నది దీనికిగల పూజ్యతను బట్టియే కదా! అట్టి పూజ్యత దీనికుండుటకు మూలము దీనికిగల ప్రాబల్యమే యని యభిప్రాయము.

ఇంద్రవజ్రస్థితత్వత్వక్కుమూలమ్ అతిప్రాబల్యమెఘకరుత్తు. — అథవా “స్మృతీతి హాసపురాణాశ్రయే” ఎఘ భాగద్యయోప బృంహణజ్జయేయమ్ సమస్తమాక చ్చొల్లగిణివిడ త్తిల్. “ఇతిహాసాశ్చ పురాణానిచ ఇతిహాసపురాణాని, స్మృతియశ్చ ఇతిహాస పురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణాని” ఎన్తిప్పడియవర్క్కు సమాసవివక్షేయాకైయారే, అల్పాచీతరమాన పురాణత్వక్కుమున్నే ఇతిహాసజై అరుళిచ్చెయ్తెత్తికరుజై “ఇన్తెయిరణ్ణిలుమ్” ఇత్యాదియారే యరుళిచ్చెయ్తెత్తికారాకవుమామ్. ఇన్దయోజనైయిల్ “అత్తారేయరుముట్టతు” ఎన్తివితుక్కు అన్దప్రాబల్యతారే, “ఇతిహాసపురాణాశ్రయే” ఎన్తివిడ త్తిల్ పురాణత్వక్కుమున్నే ఇతిహాసమ్ శొల్లప్పట్ట తెన్తు పొరుళొక్కకడవను.

ఆక వేదార్థనిర్ణయమ్ పట్టురుళివిల్ తరుపబృంహణజ్జయే పణ్ణవేణు మెన్తుమ్, అతిల్ పూర్వోత్తరభాగోపబృంహణజ్జ యెన్దు డెన్తుమ్, ఉత్తరభాగోపబృంహణజ్జయే ఇతిహాసపురాణజ్జయిల్ ఇతిహాసమ్ ప్రబలమెన్తుమ్ అరుళిచ్చెయ్తెయారే, వేల్ తామరుళిచ్చెయ్యప్పకుణి వర్గజ్జక్కు ప్రమాణ మొరుజ్జవిట్టరుళినారాయ్దు.

పురుషకారవైభవమ్.

మతలిరే (౧) “వేదార్థమ్” ఇత్యాదియారే వేదతదర్థతరుపబృంహణజ్జ సాకల్యేనోసా, దాసమసజ్జి, అన్దవేదత్తినుడైయభాగవిభాగ తరుపబృంహణనిభాగజ్జయిమ్ పణ్ణివారే యాకిలుమ్, చేతనరుడైయ ఉజ్జీవనత్వక్కు అపేక్షితార్థజ్జయిచ్చెయ్య విజ్ఞీవరాకైయాయుమ్, అతుతా పూర్వభాగ వేద్యమన్తిక్కే ఉత్తరభాగ వేద్యమాకైయాయుమ్, పూర్వభాగత్తిల్ ముముక్షువుక్కు

అథవా—“స్మృతీతిహాస పురాణంగళారే” అని యిట్లు భాగద్వయముయొక్కయును ఉపబృంహణములజేర్చి చెప్పతావున వీరికి “ఇతిహాసాశ్చపురాణానిచ ఇతిహాసపురాణాని, స్మృతయశ్చ ఇతిహాసపురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణాని” అనియిట్లు సమాసవివక్షయొందును గాన, స్వల్పాక్షరములుగల పురాణశబ్దముననుమందుగ ఇతిహాసశబ్దమును వేర్కొనుటకుఁ గారణమును “ఇన్తెయిరెండులుమ్” ఇత్యాది వాక్యముచే ప్రదించియుండియు నుండవచ్చును. ఇవిధమున నన్వయించుకొనుపక్షమున, (అత్తారేయరుముట్టతు) అనువాక్యముకు (అత్తారే=అప్రాబల్యముచే) “ఇతిహాసపురాణంగళారే” అనుతావున పురాణశబ్దమును ముందుగా ఇతిహాసశబ్దము ప్రయోగింపఁ బడినది) అని యర్థము చేసుకొనునది.

కనుక వేదార్థమును నిర్ణయించునపుడు ఉపబృంహణములఁగొనియే నిర్ణయింపవలయుననియు, వాటిలో పూర్వభాగార్థమును నిర్ణయించునవి యివి యనియు, ఉత్తరభాగార్థమును నిర్ణయించునవి యివి యనియు, ఉత్తరభాగార్థమును నిర్ణయించునవియగు ఇతిహాసపురాణములలో నితిహాసము ప్రబలమనియును చెప్పియుండుటచే నొక మీదు తాము ప్రసాదింపఁబోవునట్టి యర్థములవిషయమున ప్రమాణమును గాన్పించినారు.

పురుషకార వైభవము.

అవతారిక:— మొట్టమొదట “వేదార్థం” ఇత్యాది వాక్యములచే వేదమును, తదర్థములను తరుపబృంహణములను విస్తృతముగాఁ గాన్పించి, వేదముయొక్క భాగ విభాగములను తరుపబృంహణ విభాగములనున్న చేసినవారే యయినను, చేతను బుజ్జీవించుటకుఁ గావలసిన యర్థములను ప్రసాదించుట కుద్యమించిన వారయినందునను, అవి పూర్వభాగమునుండి తెలియవచ్చునవికాక, ఉ

మూ॥ ౧. ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణత్వత్

జాతవ్యాంశ ముశ్మతుమ్, ఉత్తరభాగార్థజ్ఞాన స్వరూపాపాయ పురుషార్థ ప్రతిపాదనస్థలజ్ఞితే తత్తదనుగుణత్యాజ్యోపాదేయ కథనముఖేన జ్ఞాపిక్మలాయుక్తైర్యాయుమ్, ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయత్తిలే ప్రవృత్తరాయ్, అతుతిన్నిలుమ్ భగవత్స్వరూపరూపగుణ విభూతిక శైయుమ్, భగవదుపాసనాదిక శైయుమ్ పరక్కనిస్తు ప్రతిపాదిక్మిణ విడజ్ఞితే, సారసారవివేకపూర్వకమాక తాత్పర్యార్థజ్ఞై స్థగ్నిహితు, సంశయవివర్యయమటచేతనర్కు ప్రతిపత్తివిషయమామ్బుడి యరుళిచ్చెయ్తు శెల్లుకీటార్ మేల్.

౫. అతిల్ ప్రథమత్తిలే ఉత్తరభాగోపబృంహణద్వయశ్రీత్ ప్రబలమాకచ్చిన్న ఇతి హాసజ్ఞితే వైత్తుక్మిణ్ణు. శ్రీరామాయణత్తియడైయ ప్రాబల్యతై ప్రకాశిప్పియానిస్తుక్మిణ్ణు, తత్ప్రతిపాద్య విశేషతై యరుళిచ్చెయ్కీటార్ (ఇతిహాసశ్రేష్ఠ మెస్తుతుడజ్ఞి). శ్రీరామాయణత్తుక్మ ఇతిహాసశ్రేష్ఠత్వమావతు “ వాత్మికయే మహర్షయే సద్విదేశా సనంతతః । బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాత స్సోఽప్యసా విశదాసనే ” ఎస్తు సర్వలోక పితామహునాన బ్రహ్మివారే సమ్భావితనాన శ్రీవాత్మికి భగవానారే ప్రణీతమాకైయాయుమ్ “ నతేవాగ నృతాకావ్యే కాచిదత్ర భవిష్యతి ” ఎస్తు బ్రహ్మ అనుగ్రహిక్మిణ్ణువారే ఇతిల్ శొన్నవర్ణశ్రేల్లమ్ మెయ్యాకక్కడవతాకైయాయుమ్, “యావద్రామాయణకథాలోకేషు ప్రచరిష్యతి” ఎస్తు సకలలోక పరిగ్రహముజ్ఞాకైయాయుమ్, ఇతి

మూ॥ ౧. ఇతిహాసశ్రేష్ఠమగు శ్రీరామాయణమున

త్తరభాగమునుండి తెలియవచ్చుననియైనందునను, పూర్వభాగమున ముముక్షువులచే చెలియవలసిన యంశ మెద్దియైనయున్నను, దానిని, ఉత్తరభాగ ప్రతిపాదితములగు స్వరూపాపాయ పురుషార్థములఁ బ్రతిపాదించుతావుల తత్తదనుగుణములగు త్యాజ్యోపాదేయములఁ జెలుపునపుడు తన్మాత్రముగ తెలుపఁదగి యుండుటంజేసియును, ఉత్తరభాగార్థమును నిర్ణయించుటకై యవలంబించి, దానిలోను భగవత్స్వరూప రూపగుణ విభూతులను, భగవదుపాసనానులనున్న బాగుగ ప్రతిపాదించుతావులయందు సారసారవివేక పూర్వకముగ తాత్పర్యార్థములను సంగ్రహించి, సంశయ వివర్యయములు గలుగకుండ జనులకు తెలియవచ్చునట్లు యితిమీదు ప్రతిపాదింపఁబోవుచున్నారు.

అవతాతకః—అందు, ప్రథమమున, ఉత్తరభాగముయొక్క యర్థమును నిర్ణయించునట్టి రెంటిలో ప్రబలమైనదిగాఁ జెప్పఁబడిన ఇతిహాస గ్రంథములలో నొక్కటియగు శ్రీరామాయణము యొక్క ప్రాబల్యమును తెలుపఁదలచి యందు ప్రతిపాదింపఁబడు విషయముఁ జెలుపుచున్నారు.

“వాత్మికయే మహర్షయే సద్విదేశా సనంతతః । బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాత స్సోఽప్యసా విశదాసనే” (శ్రీవాత్మికిమహర్షి వేంచేయగా వాచికాసనముఁ గొనిరవ్వుని యాజ్ఞాపించెను. శ్రీవాత్మికిమహర్షి చతుర్ముఖ బ్రహ్మముయొక్క యనుజ్ఞచే నాసనమునఁ గూర్చుండెను) అని చెప్పియున్నట్లు సర్వలోక పితామహుడగు చతుర్ముఖబ్రహ్మముచే గౌరవింపఁబడిన వాడగు శ్రీవాత్మికిమహర్షిచే తచియింపఁబడినది యగుటంజేసియు, “నతేవాగ నృతాకావ్యే కాచిదత్ర భవిష్యతి” (ఈ కావ్యమున ఏపు వ్రాసినది యొక్కటియును అబద్ధము కానేరదు) అని యట్లు బ్రహ్మముయొక్క యనుగ్రహమువలన వీరు ప్రసాదించిన యర్థములన్నియును సత్యములేయగునుండవలసియున్నందునను, “యావద్రామాయణకథాలోకేషు ప్రచరిష్యతి” (ఎంతవరకు రామాయణకథ లోకముల

మూ॥ శిత్రైయిరుద్దవశేత్ ధమ్ శొబ్దుకిఱతు;

హాసాన్తగ్ధైపుద్ధ ప్రబలప్రమాణమాయుక్తైః ఇతుతన్వై నడువిత్ తిరువీతిప్పిలై భట్టర్ తత్త్వత్రయప్రబంధత్తిత్ ప్రమాణాధికారత్తిలే యుగళిచ్చెయ్ తారిశ్శే. ఇన్నమువ్ “వేదవేద్యే పరే పుంసి” ఇత్యాదిప్పడియే సర్వసామ్రాజ్ఞానాన సర్వేశ్వరత్వం సంసారిచేతనరక్షణార్థమౌక ఇతరసజాతీయనాయ వద్దవతరిత్తాత్మ్యేతే, సర్వప్రమాణోత్కృష్టమాన వేదమువ్, తదవతారగుణచేష్టితప్రతిపాదనముఖేన తదాశ్రయణగుచియై సంసారికభుక్కుణ్డాక్కి రక్షితైక్కాక, శ్రీరామాయణ రూపేణ అవతరితైత్తెన్దు శొల్ల సుమత్తయాయివ్, ఇతినుడైయ వేత్తధమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

పిరాట్టియన్నాతే “శిత్రై యిరుద్దవశే” ఎత్తరుళిచ్చెయ్ తతు-అవభుడైయ దయాశయై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక; దేవదేవ దివ్యమహిషియాన తన్ పెరుమైయైయుమ్, శిత్రైయిరుప్పిన్ తిల్లైమైయైయుమ్ పారాతే. దేవస్త్రీకళే శిత్రైయై విడువిక్కైక్కాక త్తాత్ శిత్రైయిరుద్దవశు దయాపరవశైయాయితే. ప్రజై కణ్ణన్దైతే విల్లన్దాల్ ఒక్కసుత్తైత్తుమ్ మూళై వైప్పలే, ఇచ్చేతనర్ విల్లన్దసంసారిత్తిలే తామమొక్కవన్దు పొన్దు, ఇవర్ కళే పట్టతై త్తానువపట్టు రక్షితైక్కాయాలే, నిరుపాధికమాతృత్వసమ్మన్దత్తాల్ వన్ద నిరతశయవాత్సల్యత్తుమ్ ప్రకాశకిమితేయితు.

మూ॥ చెరసాలలోనుంగిన యాపెయొక్కమహిమ చెప్పబడినది.

యందు వ్యాపించునో) అనియును చెప్పియున్నట్లు దీనికిన్ని లోకములయందును అంగీకారమున్నందునను, ఇది యితిహాసాంతరములకంటెను ఎక్కువ ప్రబలమైన ప్రమాణముగానుండుటయే దీనిని ఇతిహాస శ్రేష్ఠమని వ్యవహరించుటకు మూలము. ఈపదమునే శ్రీ నడువిల్ తిరిగిధిప్పిలై భట్టరు వారు తత్త్వత్రయ ప్రబంధమునందు ప్రమాణాధికారమున ప్రసాదించియున్నాడు గదా! ఇంతియై కాక, అందఱికింటెను ఉత్కృష్టుండగు సర్వేశ్వరుండు సంసారులగు చేతనులను రక్షించుటకై ఇతరులతో సజాతీయుండైవచ్చి యవతరించినట్లు, ప్రమాణము లన్నింటిలో నుత్కృష్టమైనదిగా నెన్నబడు; వేదమున్ను అట్టి సర్వేశ్వరుని యవతారములను, గుణములను, కార్యములనున్న ప్రతిపాదించుచు నందుమూలముగ సంసారులకు వాని నాశ్రయించు విషయమున నాశను గలుగఁజేసి రక్షించుటకై శ్రీరామాయణ రూపముగా నవతరించినట్లు “వేదవేద్యే పరేపుంసి” ఇత్యాదికాస్త్రువాక్యములయందుఁ జెప్పియుండుటంజేసియును దీనియొక్క గౌరవము అంతయు నంగీకరించినదియే.

మూలమున “పిరాట్టి” అని పేర్కొనక, “చెరసాలలోనున్న యాపె” అని పేర్కొనుట యాపెయొక్క దయాత్రిశయమును గానించుటకుగానని యెఱుంగునది. దేవదేవుని దివ్యమహిషియగు తనయొక్క గొప్పతనమును, చెరసాలలోనుండుటవలని ఎచ్చుచిన్నతనమునున్న గమనింపక, దేవతాస్త్రీలను చెరసాలనుండి విడిపించుటకుగాను తానుచెఱిలో నుండుట యనునది యాపె దయాపరవశురాలగుటంజేసియే కదా! ఉదాహరణము:—బిడ్డభావిలో పడినట్లైన తోడనే భావిలోదుము

తునట్టి తల్లివలెనే, ఈచేతనము పడియుండునట్టి సంసారమున తానును వచ్చి పుట్టి వాళ్లుపడు పాట్లు తానును పడి రక్షించుటంజేసి, యట్లు చెఱిలో నుండుట యనునది యాపెకు నిరుపాధికమాతృత్వమువలన నుండు నిరతశయ వాత్సల్యమునున్న ప్రకాశింపఁ జేయునది గదా!

ఇన్దగుణాధిక్యతై వెలియిడుకైక్కాక విశే పరమాచార్యుగాన నమ్మాళ్వార్ “తనిచ్చిటై యిల్ విళప్పన్ద్రు కిళిమొట్టియాళ్” ఎత్తరుళిచ్చెయ్తతు. అనరుడైయ దివ్యనూక్తియితే ఇవరిప్పడి యరుళిచ్చెయ్ కైక్కుమాలమ్. శిత్తెయిరుప్ప తత్తైయ్తావళు - కర్మనిబద్ధనమాకిలిశే; ఆశ్రితగాన దేవర్ కళుడేయ స్త్రీకళ్ శిత్తెయ్దిడువికైక్కాక తన్ననుగ్రహతాతే తానేవలియ చెయ్త తాకై యాతే, ఏత్తగ్రత్తుక్కుడలామిత్తనైయితే యతు. సంసారికలోడొక్కగర్భవాసమ్ పణి ప్పిఱిక్కిఱనిశు. “పలపిఱిప్పాయ్మొళిరుమ్” ఎన్నున్కుడి సర్వేశ్వరనుక్కు తేజస్కుర చూకిఱతు, కర్మనిబద్ధనమన్తి క్కే అనుగ్రహ నిబద్ధనమాకై యితే; ఆనపిన్కు, ఇగువుమ్ అనుగ్రహ నిబద్ధనమాకై యాతే ఇళుక్కు తేజస్కురమామిత్తనై. అత్తై రావణబలాత్కారతాదేస్తాక నిన్తె ప్పార్ - ఇవళ్ శక్తివిశేషమయిత త్తుద్రుశే “శివోభవ” ఎత్తవళ్ “నష్టోభవ” ఎన్న మాట్టాళ్వై; ఆకై యాల్, ఇళు తన్ననుగ్రహతాతే పరిరక్షణార్థమాక చెయ్త తెయ్లాకై యాతే, ఇళువే ఇవళ్ దయాదిగుణజ్ఞుక్కు ప్రకాశకమెత్తు తిరువుళ్ళమ్ పత్తయ్తయ్యిల్లు ఇవర్ “శిత్తె యిరున్దవళ్” ఎత్తరుళిచ్చెయ్తతు. శ్రీరామాయణ మెల్లమివళుడైయవేత్తరుమ్ శొల్లకిఱ తెన్ను మిడమ్ “కావ్యం రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్” ఎత్తు శ్రీవాల్మీకిభగవాన్ తానే వాయోలెయ్ట్టువైత్తానిశే. “శ్రీమద్రామాయణమపిపరం ప్రాణితి త్వచ్చిరీత్రే” ఎత్త రుళిచ్చెయ్తారిశే భట్టర్,

ఇట్లు యీ పెంఁగల గుణాలిశయమును బయలుపఱచుటకైయే గదా పరమాచార్యులగు శ్రీ నమ్మాళ్వారును “తనిచ్చిటైయిల్ విళప్పన్ద్రు కిళిమొట్టియాళ్” (క్రూరమైన చెరలోనున్నప్పుడు ఎల్లరచే బాగడదగినదై చిఱకపలుకుటగలది) అని ప్రసాదించి యున్నారు. వారి దివ్యనూక్తియే కదా వీరివ్యభిముగ ప్రసాదించుటకు హేతువు. కర్మమూలకముగా వచ్చికచోఁగదా చెఱతోనుండు ట చిన్నతన మనిపించు కొనుచున్నది. ఆశ్రితులగు దేవతలయొక్క స్త్రీలను చెఱనుండి విడిపించు టకుగాను తన యనుగ్రహముచే తనవత్తానే చెఱలో ప్రవేశించెనుగాననది గౌరవమునకే హేతు ఎగును. ఇంతియే. సంసారులలో సమానముగ గర్భవాసముచేసి జన్మించుట యనునది “పలపిఱిప్పాయ్మొళిరుమ్” (అనేకజన్మములనెత్తి ప్రకాశించువాడు) అని శ్రీనమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించినట్లు సర్వేశ్వరునికి తేజస్కురమగును. అట్లుగట యది కర్మమూలముగఁ గలిగినది కాక, యనుగ్రహమూ లక మగుటంజేసియే కదా అట్లుగనెని, యిదియును ఈపెను అనుగ్రహమూలముగ సంప్రాప్తమగు టంజేసి తేజస్కురమే కాఁగలదు. ఇంతియే. ఇని యీపెను రావణుని బాఁత్కారమువలనఁ గలిగి నది యని తలంచువారు ఈపెయొక్క సామర్థ్యము నెఱింగియుండిన నీచులు గదా! అగ్నిని “శివోభవ=చల్లగానగుమా” అనినట్టి యీపె రావణుని “నష్టోభవ=నశించియమా” అననేరదా! కా వున నిది యీపె తన యనుగ్రహమువలన పగులను రక్షించుటకై చేసినవని యగుటంజేసి యిదియే ఈపెయొక్క దయాదిగుణములను ప్రకాశింపజేయునని తలంపులో శ్రీపిల్లై లోకాచార్యుల వారు మూలమున ఈపెను “చరలోనున్నయాపె” అని పేర్కొని యుండిరి.

శ్రీరామాయణము నందంతటను ఈపెయొక్క మహిమ చెప్పఁబడినదనెడి యంశమును “కావ్యం రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్” (కావ్యమైన శ్రీరామాయణమందం తటను ప్రధానముగా జెప్పఁబడినది సీతాజీవియొక్క చరిత్రము) అనుతావున శ్రీవాల్మీకిలవారు స్వయముగానే తెలిపియున్నారు. “శ్రీమద్రామాయణమపిపరం ప్రాణితి త్వచ్చిరీత్రే” (నీచరి త్రముండుటంజేసియే శ్రీమద్రామాయణము జీవముగలదియగుచున్నది) అనుటచే నీవిషయమును భట్టరును ప్రతిపాదించి యున్నారు.

మూ॥ మహాభారత త్రాల్ తూతుపోనవనేర్ ౧౧ శొల్లుకిటు.

అనన్తరమ్ మహాభారత ప్రతిపాద్యతై యరుళిచ్చెయ్తాత్ (మహాభారతత్రాల్ త్తత్తుడన్తి). “కృష్ణదైవపాయనం వ్యాసం విద్ధి నారాయణం ప్రభుమ్ | కోహ్యన్యోభువి మైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్ ” “ఏవంవిధంభారతంతు ప్రోక్తంయేన మహాత్మనా | సోఽయం నారాయణస్సాక్షో ద్వాదశరూపీ మహామనిః ” ఎత్తు భగవదావేశావతారమాయ్, “సహోచాచవ్యాసః పారాశర్యః ” ఎత్తు అస్త్రతమనాక ప్రసిద్ధనాయరుత్తర్క శ్రీవేదవ్యాస భగవానారే “వేదానధ్యాపయామాస మహాభారతపఞ్చమాన్ ” ఎన్నిఱపడియే పఞ్చమవేదమాక ప్రణీతమాయ్, అనేక పురాణ ప్రశస్తమాయరుత్తర్క మహాభారతమున్, శ్రీరామాయణస్తోత్రాని ప్రబలప్రమాణమ్. ఇతు తుమ్ నడువిల్ తిరువీధిపిల్లై భట్టర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తాత్; పెరియ భట్టరుమ్ శ్రీసహస్రనామ భాష్యసోదాతత్తిలే, “శ్రీరామాయణవ నృహాభారతం శరణమ్” ఎత్తురుళిచ్చెయ్తాత్.

సర్వేశ్వర నెన్నా తే “తూతుపోనవన్” ఎత్తు-అతనుడైయ అశ్రితపారతన్యత్తి ప్రకాశిప్పక్కైక్కాక. దేవదేవాన తన్ పెరుమైయైయమ్ కెయ్కొత్తోళీలిన్ తత్తైయైయైయమ్ పారాతే, పాణ్డవర్ కళుక్కాక క్కళుత్తిలేట్టైకట్టి తూతుపోయిర్ ౧౧ తు ప్రణతపారతన్యత్తి

మూ॥ శ్రీమహాభారతమున దూత్యమునకుఁబోయినవాని మహిమ చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—తరువాత మహాభారతమునందుఁ బ్రతిపాదించఁబడు విషయమును ప్రస్తావించుచున్నారు.

“కృష్ణదైవపాయనం వ్యాసం విద్ధి నారాయణం ప్రభుమ్ | కోహ్యన్యోభువి మైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్ ” (ఓమైత్రేయుఁడా వ్యాసుఁడు కృష్ణదైవపాయనని శ్రీమన్నారాయణునిగా నెఱుంగుము. వేటొక్కండెవడు మహాభారతమును రచియింపఁ గలడు) అనియు “ఏవంవిధంభారతంతు ప్రోక్తం యేన మహాత్మనా | సోఽయం నారాయణస్సాక్షో ద్వాదశరూపీ మహామనిః ” (ఇవివిధముగు భారతము ఏమహాత్మునిచే జెప్పఁబడినదో, అతఁడు వ్యాసమహామని రూపమునుధరించిన నారాయణుఁడే) అనియునీపైని గవఁబఱచిన ప్రకారము భగవదా వేశావతారుడై “సహోచాచవ్యాసః పారాశర్యః ” (పరాశర పుత్రుఁడగు వ్యాసుఁడు చెప్పెను) అనియిట్లు అస్త్రతముఁడుగాను ప్రసిద్ధి నొందిన శ్రీవేదవ్యాసునిచే, “వేదానధ్యాపయామాస మహాభారతపంచమాన్ ” అన్నట్లు అయిదవ వేదముగాను రచియింపఁబడి అనేక పురాణములయందుఁ గొనియాడఁబడిన శ్రీమహాభారతమున్న శ్రీమద్రామాయణమువలెనే ప్రబలమైన ప్రమాణము. ఈవిషయమును నడువిల్ తిరువీధిపిల్లై భట్టరున్న ప్రస్తావించియున్నారు. పెరియ భట్టరుకూడ శ్రీసహస్రనామ భాష్యమున “శ్రీరామాయణవ నృహాభారతం శరణమ్” (శ్రీరామాయణమునలెనే మహాభారతమును రక్షకము) అని ప్రస్తావించి యున్నారు.

మూలమునఁ సర్వేశ్వరుఁడు” అని పేర్కొనక “దూత్యమునకుఁ బోయినవాఁడు” అనియిట్లు పేర్కొనుట యతనికిఁగల యాశ్రిత పారతంత్ర్యమును గాన్పించుటకుగానని యెఱుంగునది. దేవదేవుండగు తనయొక్క గొప్పతనమును, తానుచేయు కార్యమువలని చిన్నతనమును గమనింపకయే పాండవులకుగాను దూత్యమును వహించిపోయినది, అశ్రీమలయెడల తనకుఁగల పారతంత్ర్యము

రుచిపరనశనాయితే. ఇతుతా నివనుడైయ అశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాన రిక్ మొక్కుడలాయరు
 స్వల్ప వాత్సల్యాదికగుక్కల్లామ్ ప్రకాశకమా యిరుప్పలొన్టితే. ఇన్ద గుణాధిక్యతీలే ఈడుపట్టి
 తే, “ఇన్నార్ తూతనెనన్ద్రాణ్” ఎన్దుమ్, “కుడైహన్నరిడై నడన్దమాతా” ఎన్దుమ్ తిరుమక్కైయా
 ట్టొరురుళిచ్చియేతతు. అన్ద దివ్యనూక్తియితే ఇవరిప్పడియరుళిచ్చియైక్కు మూలమ్, పేళిన్ద్రే
 పేశుక్తయితే ఇవర్కళుక్కేన్ద్రుమ్. తూనుపోనతు తత్తైయావతు - కర్తవ్యశ్యతైయడియాక
 వరిలితే, ఐచ్చమాక అశ్రితవిషయత్తిల్ శెయ్కిణ్ణాన్ద్రచ్చియెల్లామ్ ఏన్ద్రుత్తుక్కుడలాయితే
 యిగుప్పతు. “స ఉశ్రేయార్థవః నాయమానః” ఎన్దు పగార్థమాక పిఱిక్కైయారే నిఱిమ్
 పెఱు మెన్దు శ్రుతిశొన్నవితు, పగార్థమాక త్తన్నిచ్చెయ్యారే శెయ్యుమవైయెల్లొమివనుక్కు త్తేజ
 స్కుర మన్నుపతుక్కుపలకుణమితే. ఇవన్ శెయ్తి దూత్తై మాన్ద్యహేతువాక నిన్దెప్పార్,
 అతిపుకేడరిత్తలై యానవర్కళితై; అతివిత్ తలై నిన్దవర్కళ, “ఎన్ద్రిఱమ్” ఎన్దు మోహిక్కు
 మ్పడియాయి తే యిరుప్పతు; ఇప్పడియకన్దల్ ఇన్నర్ మైయిలేన్ద్రుత్తై వెళియిడుక్ క్కాకవాయి
 ధ్దు ఇవర్, “తూతుపోనన్ద్రాణ్” ఎన్దురుళిచ్చియేతతు. మహాభారతమెల్లామ్ ఇవనుడైయ వేన్ద్రుమ్
 శొల్లుక్తయిలే తత్పరమాక్తయారే యితే, శుహాభారతకన్దై శొల్లుత్తువన్దుకిణ్ణవన్ “నారాయణ
 కథామయాం”; ఎన్దుతు. అక ఇప్ప) నన్ద్యయత్తుక్కుమ్ ప్రధానప్రతిపాద్యధ్ధో ఇన్న తెన్నుమిడుమ్
 ప్రకాశిక్కుప్పటగు.

నందలి రుచిచే పరవశుండై గదా! ఇని యొక్కటియే గదా వీని శాశ్రయించు విషయమున నొక
 సౌకర్యమును గలుగఁజేయునట్టి కారుణ్యమునకు సహాయకములగు వాత్సల్యాని గుణంబుల నన్నిం
 టిని ప్రకటింపఁజేయఁనది. ఇట్టి గుణాతిశయవిషయమునఁ గలప్రసాదచేతనే కదా శ్రీతిరుమంగైయా
 ట్టొరురుళు, “ఇన్నార్ దూతనెనన్ద్రాణ్” (వీరిదూతయని పిలువఁబడువాఁడు) అనియు, “కుడైమ
 న్నరిడై నడన్దమాతా” (ఇత్రచామారాచులుగల గురొక్కధనాచలమధ్యమ దూత్యమునకుఁబోయిన
 వాడా) అనియును ప్రసాదించియున్నారు. వీరి దివ్యనూక్తియే గదా శ్రీపితై లోకాచార్యులవా
 రిట్లు “దూత్యమునకుఁ బోయి వాఁడు” అని సాయించుటగు లు లము. ఒకరు సాయించినదానిని
 సాయించుటచే గదా! వీరికిగౌరవము. కర్మసాధమున దూత్యమునకుఁ బోయినవొగదా యని యొక
 చిన్నతనము గా నెన్నఁబడును. స్వేచ్ఛాపూర్వకముగాఁ జనయాశ్రితుల విషయమునఁ జేయుకౌర్య
 ములన్నియును గౌరవమునకు సహాయకములై కదా యుండును. “స ఉశ్రేయార్థవతి జాను
 మానః” (అట్టివాఁడు అవతరించి శ్రేయస్సుగలవా డగుచున్నాఁడు) అని యిట్లు పరులనుగాను
 జన్మించుటను శ్రేయస్కురముగాను శ్రుతి తెలుపుట యనునది సరులకుగాను తనయిచ్చఁజేయు
 నవి యన్నియును యీతనికి తేజస్కురములుగా నుండుననుటకు దాఖలా గదా! ఈతఁడొనర్చిన
 దూత్యమును మోధ్యమునుగాఁ దలంచువారు మూర్ఖుగ్రేసరులు. జ్ఞానులొ, దీనిఁదలంచి, “ఎన్ద్రిఱమ్”
 (తి.రి.౩.౧)(ఏమాశ్చర్యమే!) అని మోహింపవలసివట్లుగానే కదా యుండును. ఇట్టి యీకారు
 ణ్యముయొక్క మహిమను ప్రకాశింపఁజేయుటకై యే వీరు దూత్యమునకుఁ బోయినవాఁడు అని
 ప్రసాదించినారు. మహాభారతమంతయును ఈతని సమాచారిముఁ దెలుపుటయే ముఖ్యవిషయము
 గాఁ గలదియగుటంజేసియే కదా మహాభారతకథఁ జెప్పఁబూనిన శ్రీవేదవ్యాసుఁడు “నారా
 యణకథామయాం” (నారాయణుని వృత్తాంతమును చెప్పుచున్నాను) అని యారంభించి
 న్నాడు. కావున ఈగ్రంథమునఁ బ్రతిపాదించఁబడు విషయము లిద్వియనెడి యంశము ఈప్రేసి
 చెప్పినదానిచేఁ దెలుపఁబడినది.

మూ॥ ఇన్ద్రయిరణ్ణాలుమ్.

ఉపబంధముఖేన వేదాంతతత్వగ్రాహకైః నిష్కర్షితైః ఉజ్జీవనత్వముడలానవత్తైః చచ్చిల్ల వశాకవిశేష ఉపక్రమితః; అతిలిప్సాతు శోన్నవివత్తైః వేదాంతైః లెవ్వర్థజ్ఞైః శాన్తిత్తైః యత్తైః మహాక్షయైః యుతిచ్చెయ్కెతార్ మేల్, (ఇన్ద్ర) ఎన్ద్రుడుడగ్గి. అతావతు, “ఇన్ద్రయిరన్ద్రవశేత్తైః” “తూతుటానవశేత్తైః” ఎన్ద్ర ఇన్ద్రయిరణ్ణాలుమ్ అపరాధ భూయిష్ఠరాన శేతనర్ కాశ్రయిత్తైః ముళవిల్, అఖిలజగత్తానాన సమృద్ధతైః కృపాదికళాయిమ్, నడువగుపురుషకాంమ్ వేజ్ఞాతపడి ఎన్ద్రాశ్రయిక్కులామ్మడియాయ్, అపరాధజ్ఞైః పృథ్విశీ, “క్షిపామి” “నక్షమామి” ఎన్ద్ర మిశ్వర హృదయైః త్రిరుత్తి, అవర్ కలైయన్తేకరిప్పిక్కుమ్ పురుషకారభూతైః యానవర్ వైభవముమ్, అక్షీః త్రైత్విక, పిన్దైయవర్ తానే శిలకులైక్కిలుమ్, “ఎన్ద్రడియారతుశ్చయ్యార్” ఎన్ద్ర మణులైత్తు త్రాత్రణ్ణియనాయ్ ఎన్ద్ర రక్షిక్కు ముపాయ భూతనానవత్తైః వైభవముమ్ శాన్తిత్తైః యత్తైః “పురుషకారమ్” ఎన్ద్రమ్ “ఉపాయమ్” ఎన్ద్రమ్ ఇవత్తైః నిరూపక మాకవరుశ్చెయ్తెతు, పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వముమ్, ఈశ్వరనుక్కుఉపాయత్వముమ్ అసాధారణమెన్ద్ర శోగ్గుకైక్కుక. ఇతుతెన్ద్ర “మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాం సంసారే పఠతామథః । లక్ష్మీః పురుషకారస్య నిర్దిష్టాపమృతీభిః । మమాపిచమతం పేయ్యతి న్నాన్యథా”

మూ॥ ఈరెంటిచేతను

ఉపబంధములద్వారా వేదాంతముల తత్త్వమును నిశ్చయించి ఉజ్జీవనమానముగావలసినవాటిని తత్తితులకే ముటగుగానే కదా యాగ్రాధము వారంభించినది. కావున ఈపైవిగనబలించినదానివలన వేదాంతమునందలి యేర్పాట్లములు చెప్పబడినవి యని యడిగితివేని యావిషయమును “ఇన్ద్ర” ఇత్యాదివాక్యముచే చెలుపుచున్నాను. అది యెట్లనిన, “చెరలొనన్న అపే మాహాత్మ్యము” అనియు “మాహాత్మ్యమునకు బోయినవాని మాహాత్మ్యము” “నియు వీరొగు వాక్యములయందును ఎక్కువ అపరాధపడియుండు యాచేతనులువచ్చి యాగ్రయించునపుడు, అఖిలజగత్తాయగు సంబంధమువలనను కృపాగులవలనను హధ్యున వేటొక్క పురుషకార మక్కుటలే కుండవచ్చి యాశ్రయింపఁ దగినదియు, అపరాధము జూచి “క్షిపామి” (త్రోసివేయుదును) “నక్షమామి” (క్షమింపను) అను వాడగు నీశ్వరుని హృదయమును దిగ్గపాటుచేసి ఆనఁగా వాని శోపముఁ బోగొట్టి వానిని యంగీకరింపఁ జేయునట్టి పురుషకారముయొక్క (పిరాట్టియొక్క) వైభవమును, ఒకవేళ సర్వేశ్వరుండు గీకరించినను, తగునాని (పరీక్షార్థము) ఈపెయ్ వారియెడల నెద్దియైన నొకతప్పును గాన్పించినట్లయిన, “ఎన్ద్రడియారతుశ్చయ్యార్” (పెరి.తి.౪.౯.౨) (నాదాసులట్టిపనులఁ జేయరు) అన్నట్లు ఎదిరించి, తాను చలంపకయుండి రక్షించునట్టి యుపాయముగు వాని (సర్వేశ్వరుని) వైభవమును చెప్పబడినది. మూలమున “పురుషకారమ్” అనియు “ఉపాయమ్” అనియు వీటిని నిరూపకములనుగాఁ జేర్కొనుట అనఁగా ప్రసిద్ధములగు లక్షణములనుగాఁ జేర్కొనుట యనునది పిరాట్టికి పురుషకారత్వమును సర్వేశ్వరునికి ఉపాయత్వమును అసాధారణములగుటన బట్టి (వారికిమాత్రమే యుండునని యగుటనుబట్టి) యని యెఱుంగునది. ఈవిషయమే శ్రీహంచరాత్రమున, “మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాం సంసారే పఠతామథః । లక్ష్మీః పురు

మూ॥ పురుషకారవైభవమును ఉపాయవైభవమును శొల్లిన్ గ్రాయెను.

లక్షణంధవేత్” ఎట్టును, “అహంనుశ్చాప్తిత్యుపాయోవై సాక్షాల్లక్షీత్రపతిస్త్వయమ్” అక్షీః పురుషకారణః ల్లభాప్రాప్తియోగిని । ఏతస్యాశ్చ విశేషోఽయం నిగమార్తేషు బద్ధ్యతే” ఎట్టును, “అకింఛనైర్నికశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః । మత్పదామృతహద్వంద్వం ప్రపద్యప్రీతిహనసాః । అక్షీంపురుషకారణవృతనోవరానన । మత్తమాంప్రాప్య నేవేశప్రాప్యం ప్రాపకమేవమామ్ లభ్యాకృతాథాః ప్రాప్యన్తే మామేవానన్యమానసాః” ఎట్టు భగవచ్చాస్త్రుత్తిరే తావేయరులిచ్చెయతానిశ్చే. మగ్నోత్తై పిర్యాచూర్మక్కువ నూరికళ ముతలాన తదీచరక్కువ, ఇవో సమ్మన మడియాక వనః పురుషకారత్వమితే యశ్శతు; ఇచ్చై సోరే స్వతస్సిద్ధమస్తే. ఆకై యితే “ఏతత్సావేత్త సమ్మన్దా చిన్యేషా మమలాత్మనామ్ । దేవీసూరిగురూణాంచ ఘటకత్వం నతుస్యతః” ఎట్టు దీపస్థానాత్తిరే జీయరులిచ్చెయతను. ఉపాయత్వమున “కృష్ణంధర్మం సనాతనమ్” ఎట్టు సనాతన ధర్మముగా చొల్ల పుడకఱవవనుక్కే స్వతస్సిద్ధమాయ్, తదీచరక్కు తనాసక్తియడి యాకి నగుకొనితీ యశ్శతు; ఆకై యాల్ పిర్యాక్కు పురుషకారత్వమును, ఈశ్వరనుక్కు

మూ॥ పురుషకారవైభవమును ఉపాయవైభవమును చెప్పబడినవి.

మకాః త్యే క్షిప్తిపరమర్షిభిః । మమాపిచమతంహ్యత న్నన్యథాలక్షణంధవేత్” (నమ్మహింద వలయుననికొరి ను సారమునబడునట్టి జీవులకుఁగాను ముగ్ధులకాదుగాను లక్షీ మహర్షులచేగానిం పఁబడినవి. నాను నది యట్టుము. ఆపెను యిదియే లక్షణము తప్ప వేరుకొట్టి లక్షణముకాదు.) అనియు, “అహంనుశ్చాప్తిత్యుపాయోవై సాక్షాల్లక్షీత్రపతిస్త్వయమ్” అక్షీః పురుషకారణః ల్లభాప్రాప్తియోగిని । ఏతస్యాశ్చ విశేషోఽయం నిగమార్తేషు బద్ధ్యతే” (అక్షీపతియగు నేనే సాక్షాత్తుగ నన్ను హిందుకుఁ గాకాదు. నాను భార్యగును లక్షీ నన్ను హిందించును. నానన్ను పిగ్గాణికిన్ని యిదియే విశేషము. నేను ఉపాయము. ఆపె పురుషకారము.) అనియు, “అకింఛనైర్నికశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః మత్పదామృతహద్వంద్వం ప్రపద్యప్రీతిహనసాః లక్షీం పురుషకారణ వృతనో వరానన మత్త మాం ప్రాప్య నేవేశ ప్రాప్యం ప్రాపకమేవ మామ్ లభ్యాకృతాథాః ప్రాప్యన్తే మామే వానన్యమానసాః (కొందఱు నినుపెదలును మఱి కొందఱు భాగ్యవం తలు నన్నాశ్రయించి సంకోషించినవారై లక్షీని పురుషకారముగా వరించుచున్నారు. ఓసేనే ఘట ! మీరు నన్నే ప్రాప్యముగాను ప్రాపకముగానుచుగొని వేరుకొట్టి బుద్ధిలేనివారై చృతాధునై నన్న హిందుచున్నారు.) అనియును భగవంతుఁడే నన్నునున్నాడుగా! తక్కినదేవులకును నిత్య నూగులు మొదలగు భాగవతులకును ఈవే సంబంధముగబట్టియే పురుషకారత్వముగలదగాని ఈ పెనువలెనే వారికి స్వతస్సిద్ధముగ పురుషకారత్వము లేదు. కావుననే “ఏతత్సావేత్త సంబంధాదన్యేషా మమలాత్మనాం దేవీ సూరిగురూణాంచ ఘటకత్వం నతుస్యతః” (తక్కినదేవులకును నిత్యనూరు లకును ఆచార్యులకును ఈపెనుబట్టియే పురుషకారత్వముగలదగాని వారికి స్వతస్సిద్ధముగ లేదు) అని తత్త్వదీపసంగ్రహముగ్రంథమున జియ్యర్ ప్రసాదించియున్నారు, “కృష్ణంధర్మం సనాతనమ్” అన్న ఘ్ని సనాతన ధర్మముగాఁ బేర్కొనబడినట్టి సర్వేశ్వరునికి స్వతస్సిద్ధమగు నుపాయత్వముకలదు తక్కినవారికది వానియొడల భక్తినిబట్టిగదా కలదు. కావున పిర్యాకి పురుషకారత్వమున్న ఈశ్వ

ఉ పాఠ్యమును నిరూపకమాక తట్టితై; ఇవ్వర్థతై వెలియిడుకై క్కాక వాయిగ్గులు ఇవరిప్పడి యులిచ్చెయితరు.

ఇప్పడి యుపబృంహణమాన ప్రుభద్యయత్రైలుమ్ ప్రతిపాదిక్కుప్పగుకిఱ పురుషకారత్వము ముపాయత్వముమ్, ఉపబృంహ్యమాన వేదాంతత్రియక్తమాన స్థలమేతెన్నిల్, కతవల్లుప్రపనిపత్నిధ మాన ద్వయత్రిల్ పూర్వవాక్యత్రిల్ ఉభయముమ్ కేరఉత్తమిత్రై.

ఇచ్చేతననుక్కు ఇరువరోడుమ్ సమ్మన్దముజ్ఞాయెరుక్కు ఈశ్వరసమాశ్రయణత్తుమ్ ఇవల్ పురుషకారమాక వేణుకిఱ తెన్నెన్నిల్, మాతృత్వప్రయుక్తమాన వాత్సల్యాతిరేకత్తైలుమ్, అనన్ పోలే కాతన్యమార్దవజ్ఞల్ కలన్దిక్కు యన్దిక్కు కేలమ్ మార్దవమేయాయ్, పిఱర్కణ్ణుళివు కాగమాట్టాతప్రకృతియైకయైలుమ్, వినుఖులై యు మభినుఖులొమ్మైక్కు కృషిఁణ్ణుమవళైకై యైలుమ్, కుగ్గిరివాళిర్క్కుమ్ కూశానుల్ వన్దు కాలిలే విశిలామ్మడి యిఱుప్పాళాయ్, పుంస్త్య ప్రయుక్తమాన కాతన్యత్తోడే పితృత్వప్రయుక్తమాన హితపరతైయై యుముడైయవాయ్, కుగ్గిరిజ్జలై పుత్తుమ్వత్తాకక్కణ్ణిట్టు ప్రూరిడజ్జలై పుణ్ణుకై యాలే, కుగ్గిరివాళిర్క్కు మున్ తెల్లక్కు శిల్కరిక్కుమ్మడి యిరుక్కుమిశ్వరనే, ఉచిటోపాయజ్ఞళాలే కుగ్గిరిజ్జలై యడైయ మఱిప్పిత్తు క్కుట్టివిడుమవళుమాయెరుక్కుయాలే, అపగాధమేవడివాన విచ్చేతన అవనే యాశ్రయిక్కు మళివిల్ ఇవల్ పురుషకారమాక వేణుమ్, ఆకై యిత్రై, అవనే ఉపాయమాకవరిక్కు విశ్రికిఱనళ విల్ ఇవలై పురుషకారమాక ముగ్గుడుకిఱరు.

అనన్దరమ్ పురుషకారత్వవిడితై విస్తరేణ ఉపపాదిక్కుక్కొలి, ప్రథమత్రిలే పురుషకా

రునికి ఉపాయత్వమున్న నిరూపకములగుట అనగా వారికి యసాధారణములయిన వగుటకు భాధకము లేదు. అందువలన నే మూలమున నట్లు ప్రసాదించి యున్నాము.

ఇట్లు ఉపబృంహణములగు రెండుగ్రంథములయందు ప్రతిపాదింపబడునట్టి పురుషకారత్వమున్న, ఉపాయత్వమున్న ఉపబృంహ్యముగు వేదాంతమున నెచ్చట చెప్పబడినవిగాని యడిగిత వేనియిది కతవల్లుప్రపనిపత్నిధమందుఁ జెప్పబడిన ద్వయముయొక్క పూర్వవాక్యమునఁ జెప్పబడినవిగా ! ఈశ్వరునికి చేతనలతోనున సంబంధముండఁగా, వీరు ఈశ్వరునాశ్రయించుటలో పిగాట్టి పురుషకారము కావలసిన యావశ్యకమేమున్నదంటివేసి, పిగాట్టితల్లియగుటంటేసి యాపెను ఎక్కువ వాత్సల్యమును మార్దవమును (దయా సమును) గలను. సర్వేశ్వరునివలెనే కాతన్యమును మార్దవమును ఈరెండును చేరియుండునది కాక, కేలము మార్గవముగలది. ఇతరుల దుఃఖములఁజూచిసహింపఁజాలనిస్వభావముగలది. వినుఖులై యీవువారికిన్ని అభిముఖులనుగాఁజేయుటకై ప్రయత్నించునది. పాపులగువారు మాట్లాడకుండవచ్చి యాశ్రయింపఁదగినది. సర్వేశ్వరుడన్ననో, పురుషుడగుటచే స్వతస్సిద్ధమగు కాతన్యముతోఁగూడ పితరుగుటచే నుండునట్టి హితదృష్టియునుగలవాడు. తప్పులను పదిపదిగా గుణించి క్రూరదండనములను కఠించువాడు. అపరాధులు దగ్గిరకుపోవలయునన్న భయపడుదురు. ఈపె యట్టియపరాధముల నన్నిటిని మరిపించి, యీచేతనుని సర్వేశ్వరునితోఁ జేర్చునది. కావున అపరాధభూయిష్టుడగు ఈ చేతనుడు సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించునడు పిగాట్టియొక్క పురుషకారము ఆవశ్యకము. కావున సర్వేశ్వరుని యుపాయముగాను వరించునపుడు ఈపెను పురుషకారముగాను ముందుంచుకొనునది.

అవతారిక:—అనంతరము పురుషకారముగు విధములను విస్తరముగ నుపసాదింపఁదలంచి,

మూ॥ ౭॥ పురుషకారమామ్బాతు కృషైయుమ్, పారతన్త్ర్యముమ్
అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్.

రత్నతుక్కు అవశ్యాపేక్షిత గుణజ్ఞతైయరుళిచ్చెయ్కితార్. (పురుషకారమామ్బాతు) ఎన్తుడుడగ్గి.
(పురుషకారమామ్బాతు) ఎన్తు-పురుషకార మామిడత్తితవ్విడి. కృషేయూవతు - పరదుఃఖా
సహిష్ణుత్వమ్. పారతన్త్ర్యమావతు . పరాధీనత్వమ్. అనన్యార్హత్వమావతు - తద్వ్యతిరిక్త
విషయానర్హత్వమ్. ఇవై పురుషకారత్తుక్కువశ్యాపేక్షితమావపడి యెన్నెన్నిల్, చేతవర్ సంసారత్తి
బుడుకిలి గుణుమ్ కిణ్ణు పాణుక్కుమాట్టామల్ ఈశ్వరనోడే ఇవర్కకైచ్చేర్కైక్కుడలాన
యత్తుమ్ పణ్ణుకైక్కు కృషావేణుమ్; స్వతన్త్ర్యనై వశీకరిక్కుమ్బాతు అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్కు
వేణుకైయాలే పారతన్త్ర్యమ్ వేణుమ్; నమ్మెయ్కొన్ద తొరువిషయత్తు క్కుర్నమన్దియే నమక్కే
యలియళగమా యిరుక్కుమ్ ఎన్దుపాకైయాలే వజ్రార్హ్యమ్నో శొల్లుకిటతు ఎన్దు, శొన్దిపడివక
శెయ్కైక్కు యిక్కుపాకైయాలే అనన్యార్హత్వమ్ వేణుమ్; కైయాలివై మూన్దుమ్ పురుషకారత్వ
త్తుక్కువశ్యాపేక్షితమిత్తు.

ఈశ్వరకృషేయత్తుట్టిక్ ఇవర్కకైచ్చెయ్ విశేషమెన్నెన్నిల్, ఈశ్వరనావాన్ నిర
జుగ్మ? స్వతన్త్ర్యనాయ్, నిగ్రహాన్దుగ్రహజ్ఞాణ్ణుక్కుమ్ కిణ్ణవనాయ్, చేతనకర్మజ్ఞతై నిలుత్తులుత్తు
త్తేన్దు సువశాకైయాలే, అవనుడైచుక్కుపై స్వాతన్త్ర్యతై అముక్కుణ్ణుకిడన్దు ఓరుదన్దైకళితే

మూ॥ ౭॥ పురుషకారమగునపుడు కృషయును, పారతన్త్ర్యమును
అనన్యార్హత్వమును కావలయును.

ప్రథమమున పురుషకారమగుట కవశ్యముగఁ గానలశిన గుణములను “పురుషకారమామ్బాతు”
ఇన్యోదివాక్యముచే ప్రతిపాదించుచున్నాము.

మూలమున “పురుషకారమామ్బాతు” అనఁగా “పురుషకారమగునపుడు” అనియర్థము.
“కృషి” అనఁగా పరదుఃఖములఁజూచి సహింపఁజాలునందుట. పారతన్త్ర్యమనఁగా, పా
ధీనముగానుండుట. అనన్యార్హత్వమనఁగా వేరొక్కవిషయమున కర్హముకొనిది యగుట. ఇవి పురు
షకారమగుటలో నవశ్యముగ నేల కావలయునంటివని, చేతను లీసంసారమునఁబడుదుఃఖములఁజూచి
సహింపఁజాలక యీశ్వరునితో వీరిఁజేర్చుటనఁ దగిన ప్రయత్నముఁ జేయుటకుగాను ఈపెను కృష
యుండియుండవలయును. స్వతంత్రుని వ? పరచుకొనవలయునన్న అనువర్తనమువలననే విశపరచు
కొనవలయునుగాన, అంగులకై యీపెను పారితోత్త్ర్యముండియుండవలయును. మనవిషయమున
తప్ప వేరొక్క విషయమున కర్హముకొనినై మనకి యొకమించిని గలుగఁజేయునది యగుటందేసి
యాపెచెప్పవది మనపని కాదా? యని తలంచి యాపె చప్పనిట్లుచేయుట కినుకూలమగుటందేసి
యనన్యార్హత్వ మావశ్యకము. కావున ఈపేని గనఁబఱచిన మూఁడు గుణములు పురుషకార
మగుట కవశ్యము కావలసినవి,

ఈశ్వరుని కృపకంటెను ఈపెయొక్క కృపకుఁగల విశేషమెద్దియనఁగా—ఈశ్వరుఁడు
నిరంకుశస్వతంత్రుఁడు. నిగ్రహాన్దుగ్రహ సమర్థుఁడు. చేతనుల కర్మములను కూచి యంతయుని
నిర్చయించి యనుభవింపఁజేయు వాఁడు. కావున వాని కృపయునునది వానికిఁగల స్వాతంత్ర్యము

తనై యెడుక్క క్క పవతాయగుక్కుమ్; ఇవళనగ్రహైక శీలైయాకై యాశే, ఇవళుడైయ కృపే
క్కు వేటొన్టాన్ ఓరళిభవ విల్లావైయాశే ఎప్పితు మొరుపడిప్పట్టిరుక్కుమ్; ఆకై యాలివళు
వైయకృపే కరై యట్టిరుక్కుమ్. సమ్మన్దత్తిల్ వాళివృత్తిపోశేయూయిల్లు కృపేయిల్ వాళివృ
త్తియమ్. ఇప్పడి యగుక్కాయాశే యితే ఇనలైయాశ్రయిప్పార్కు వేటొరుళుగుళుకారమ్
తేడవేణ్ణాతోట్టికగు. ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఇవళుడైయ పారిత్రాగ్యనన్యార్ త్తెడళుమ్ స్వయాప
ప్రయుక్తమాన మౌన్దన్దీ క్క, “శ్రీశ్చతేలక్ష్మీశ్చపత్నౌ” ఎన్దుమ్ “ఽష్టపత్నీ” ఎన్దుమ్ శొల్లు
కట పత్నీర్తిప్రయుక్తమానుమ్, “ఆహన్తాబ్రహ్మణస్తస్యసాహమాన్వీనాతిసి” ఎన్దుమ్, “క్రీప
త్సివశానిత్సక్రీ” ఎన్దుమ్ శొల్లుకట స్వయాపనిమంప త్తేది సిద్ధమాన అవశ్యత్వ ప్రయుక్తమాను
మిరుక్కుమ్; ఇప్పడియగుక్కాయాశేయితే అల్లాతార్ క్కడైయ మిగున శ్చేత్తియును, ఇళోగుత్తి
క్కుమ్ తేడక శేవత్తియుమాయ్లు. ఇన్ద్ర అవ్యవధానైన పుణ్ణాన సమ్మన్దత్తాశే యితే, ఇవళుక్కు
ర్వీనై వేడికి కిక్కుమళిలో ఘనం కారమ్ వేణ్ణాతోట్టికగు.

ఇమ్మాన్దుగుణత్తిలును వైతిక్కొణు కృపేయూవతు-“శ్రీభో నెవాయామ్” ఎన్దుటధాతువిలే
నిప్పున్నమాన క్రీబ్దత్తే “క్రీయశే” ఎన్దుట కర్రటిపుట్టెత్తియలును, పారిత్రాగ్యనన్యార్ త్తె
డళురెణ్ణుమ్, “శ్రయశే” ఎన్దుట కర్రరపుట్టెత్తియలును నిత్యసంబంధమున వాచియాని మనుష్యును సిద్ధ
మితే.

వలన సుకొంఠినడై యెవో సమయమున అప్రకృతమును. ఈపెయో, అనుగ్రహము స్వభావ
ముగాగలది. ఈపె కృపకు వేరొక్కవిషయమును సుకొంఠ మెద్దియునులేదు. కావున ను. యెల్లకాల
మొక్కినిభమైనదిగా నే యుండును. కావున ఈపె కృప నిండుగానుండునని యెఱుంగువది.
చేతనల కీశ్వరునితోగల సంబంధముకింతైన పిరాట్తోగల సంబంధము విలక్షణమైన
దయనీయు పిలకుగల కృపయును విలక్షణమైనది. ఇట్లుండుటంజేసియే ఈపెను ఆశ్రయించు
వారలు అందులతో వేటొక్క ఘనమకొందులు వేడినకిక్కుటలేదు. ఈశ్వరుని విషయమున ఈపె
కుగల పారిత్రాగ్యమును అనన్యార్ త్తెడళును నివి స్వరూపమునుబట్టియుండునని మాత్రంకొకి,
“శ్రీశ్చతేలక్ష్మీశ్చపత్నౌ” (పంచమా) భూమియును లక్ష్మీయును సార్వభౌమ” అనియు
“ఽష్టపత్నీ” (క్రీనా) ఽష్టపత్నీ అనియును చెప్పియున్నట్లు పత్నీత్వమును బట్టియును ఉండె
ననై “ఆహన్తాబ్రహ్మణస్తస్య సాహమాన్వీనాతిసి” (బ్రహ్మయును శక్తిగానండి యెల్లకాలము
బ్రహ్మయుతోనుండునది). అనియు, “క్రీపత్సీవశానిత్సక్రీ” (క్రీపత్సీవ పత్నీథలమునగలవాడును
ఎల్లకాలము లక్ష్మీగలవాడును) అనియును చెప్పియున్నట్లు స్వరూపమునుబట్టియుండుననియు
అనన్యత్వమునుబట్టియును ఉండనవి. ఇట్లుండుటంజేసియే య దలును మునునకుకి పుణ్యములై
ఈపెమాత్రము సర్వభౌమని కొక్కినికీ పుణ్యములు. పిండవశక నింత సామాన్యముండుటంజేసి
యే ఈపె యీశ్వరుని వేరపడదుకొనుటకుగాను వేటొక్క పుణ్యమకొనకుటలేదు.

ఈపైని గనబడచిన మూడుగుణములలో, కృపయునది ద్వయమున “క్రీమతే” అనుతావున
“శ్రీభో నెవాయామ్” అనుధాతువునుండి నిప్పున్నమగు “శ్రీ” శబ్దముయొక్క “క్రీయతే = ఆశ్ర
యింపబడునది” అను కర్రటిపుట్టెత్తిర్థమునను, పారిత్రాగ్యనన్యార్ త్తెడళులు “శ్రయశే =
ఆశ్రయించునది.” అను కర్రరపుట్టెత్తిర్థమునను నిత్యసంబంధమును తెలుపునది యగు “మతువ్”
ప్రత్యయమునుండియును తెలియవచ్చునవి గదా.

మూ॥ ౮॥పిరాట్టి ముట్టడ పిరిస్తెత్త-తన్నుడైయ కృపైయె వెలియిడుకైక్కాక;

ఇంద కృపాదిత్రయమైనది మెల్లము మఱియున్నది తానేవెలియిట్టరుగిన వైధవతై, శ్రీరామ యగ్రాల్ ఇనుకుక్కుచొల్ల పట్ట విశ్లేషత్రయత్రాలును దర్శింపిక్కితార్ మేల్, (పిరాట్టి) ఎఱుఱుచొల్ల వాక్యత్రయమైతే.

(పిరాట్టి ఇత్యాది) తావను - “దేవత్యేదేవదేహీయం మనుష్యత్యేదమానుషీ । విష్ణోర్దేహీ హనురూపాంవై కరోత్యేమాత్మనస్తమమ్” ఎన్నిపడియే నాయక నానసర్వేశ్వరమడైయ తల్లడ ననాగి సజాతీయమానవిగ్రహపరిగ్రహమ్మట్టి వనవతిరిక్కు మవళాకైయారే. “రాఘవత్యేభవ స్సతా” ఎన్నిపడియే అవనిక్రివర్తి త్తిరుమక నానవా శే తదనురూపమాకత్రానుమ్ జనక రాజన్ తిరుమక శాన పిరాట్టి, దిగ్దకారణ్యత్తిరే ఎల్లవరులీమిరుక్కుచ్చయ్యే, రావణన్ పిరిత్రానెన్దరు వ్యాజత్రాల్ ప్రథమమ్ పెరిమాల్పిపిన్దు లత్తైక్కెల్లనరుగ్గిలు, “దేవ్యాకారుణ్యరూపయా” ఎన్ను త్తిగిలసారత్వత్రాల్ కారుణ్యస్థానా చొల్లమ్మడియాన తన్నుడైయ పరమకృపైయె ప్రకా శింపిక్కిక్కాక వెన్దే. ఎడనేయిన్నిల్, దేవస్త్రీకిల్ శిలైయివిడవిక్కిక్కాకత్రాన్ శిలై యిక్కియాయును; అవిరుప్పిలే తిన్నే ఆల్లును పకలును త్తనన్దన్దనమ్ పణి యరువ్తిన్ద క్రూరరాక్షసిన్, రావణన్ పరాజితి నాకవును పెరుమాళ్ విజయిశాకవును త్రిజల్తై స్వప్నుమ్

మూ॥౮॥పిరాట్టి మొదట నిశ్లేషించుట తనయొక్కకృపను బయలుపఱచుటకు గాను

అవతారిక :—ఈ కృప మొదలగు మూడు గుణములును అందఱికిని తెలియునట్లు తానే బయలుపఱచినట్టివైధవమును శ్రీరామాయణమున తాపెనుకొని చెప్పబడిన మూడు విశ్లేషము లనుబట్టి, “పిరాట్టి” ఇత్యావాక్యత్రయముచే గానింపఁబోవుచున్నాడు.

(“పిరాట్టి” ఇత్యాది) “దేవత్యేదేవదేహీయం మనుష్యత్యేదమానుషీ । విష్ణోర్దేహీ హను రూపాంవై కరోత్యేమాత్మనస్తమమ్” (పి. పు. ౧. ౯. ౧౮౫.) (దేవతగా నవతిరించినప్పుడు దేవతగాను మనుష్యుడుగా నవతిరించినప్పుడు మనుష్యశరీరగాను నివిధమున విష్ణువుయొక్క దేహమున కనుగుణముగ శరీరమును ధరించునది) అని చెప్పియున్నట్లు నాయకుడిగు సర్వై క్కిగునియొక్క యాయా యవతారములతో సజాతీయముగ శరీరమును ధరించి యవతరించు నగుయైనగునను “ రాఘవత్యేభవస్సతా ” అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు శ్రీరాముడుగా నవ తరించిన తొడనే శానను అంగుల కనుగుణముగ శ్రీజనకచక్రివర్తి కుమార్తెగా నవతిరించి నట్టి యీపె కందకారణ్యమున వేంచేసినప్పుడు రావణుండు పట్టితీసికొని పోయినాడనెడి యొక మిషన్ మొదట పెరుమాళ్ళనువదలి లంకకుఁబోయి యుండుటయనునది “ దేవ్యాకారుణ్య రూపయా ” (లక్ష్మీతం. ౨౮-౧౮.) (కారుణ్యస్వరూపియగుదేవత) అన్నట్లు కారుణ్యమేయని పిలువఁదగినట్టి తనయొక్క పరమకృపను ప్రకాశింపఁజేయుటగానని యెఱుంగునది.

అదియెట్లున, దేవస్త్రీలను చెఱునుండి విడిపించుటకుగాను తాను చెఱులోనుండుట వల నను, అట్టి సమయమున తనను రేయుంబగట్లు తల్లడ భర్జనములచే నెక్కువశ్రమపెట్టిన క్రూరులగు రాక్షసస్త్రీలు, రావణుండు పరాజయమునుబొంది పెరుమాళ్లు జయమును బొందినట్లు త్రిజటయను

మూ॥ నడువీల్ పిరియలు

కట్టెత్తలే భీతభీతైశ్శాయ నడుగుకొనకైయితే, “భవేయంశరణంహివః” ఎన్తు - సిగ్గకో నోపు పడుమ్ సమయత్తుక్కు నానిరుద్దనే నీళ్ళజ్జవేణ్ణాఎన్తు అభయప్రదానమనన్దుకైయాలను; ఆరు ఉక్తిమాత్రమాయప్పొకామే, రావణవధాననరమ తనక్కు శోభనమ శొల్లవన్ద తిరువడి, “ఇవర్ కలై చిత్రవధవపణ్ణమ్మడికాట్టిత్తరవేమివ” ఎన్ను, అవనోడే మన్దాడి “రాజసంశ్రయవశ్యా నామ్” ఇత్యాదియారే-అవర్ కల్ శుగ్గొన్దైగుణమాక ఉపపాదిత్తువ “మర్న యామిహరుర్బలా” ఎన్తు పిఱర్ నోపుకణ్ణ పాటు త్తిరుక్కత్తుక నెఱ్ఱెరమ తనక్కిల్లా మైయైమున్నిట్టువ. “కార్యంక రుణమార్యేణ నకచ్చిన్నాపరాధ్యతి” ఎన్తు అననుక్కు మిరగ్గెయిల్లను నిఱ్ఱ-వొణ్ణాతిపడి ఉపప శిత్తువ, ఇప్పుడి యిరునిలైనిన్తు తానడియప్పణిన ప్రజ్ఞానుగుణమాక, ఆర్ద్రాపరాధైశ్శానవర్ కలై రక్షిత్కై యాలను తన్నుడైయ క్కపైయై వెలియిట్టాళిత్తే.

(నడువి లిశ్యా) నడువోర్పవామను-మీఱు పెరుమాళుడనేమాడి తిరువయోధ్యైయితే యెఱున్దరులి తిరువయలువాయ్ త్తిరుక్కిన్ద కాలత్తిశే, “అపత్వలాభో చైదేహి మమాయంసముప స్థితః । కిమిచ్చసి సకామాత్వం బ్రూహి సర్వం వరాననే” ఎన్తు - ఉనక్కపేక్షయే తెన్దు క్కటరుళ, “తపోవనానిపుణ్యాని ద్రష్టుమిచ్ఛామి రాఘవాగ్జ్ఞాతీరనిర్జస్టాని ఋషిజాంపుణ్యకర్తృణామ్ (ఫల

మూ॥ మధ్యను విశ్లేషించుట

రాక్షసస్త్రీ) కలగనగా, మిక్కిలి భయపడి నిగులుపడియుండు సమయమున, “భవేయం శరణం హివః” (రా. సు. ౫౮-౯౩), (మిచ్చులను చేసి కాపాడుచును) అన్నట్లు, “మీరు కష్టపడవచ్చు సమయమున కానకొనుటకు నేనుండనిగదా? మీరు భయపడవద్దు” అనియిట్లు అభయప్రదా నము చేసినందువలనను, ఆది మాటమాత్రమే కాకుండ, రావణ వధానంతోను తనకు శుభవార్తొగొని వచ్చిన యాంజనేయుడను వారలను చిత్రవధచేయుట కుత్తరుపిహ్యమని యడుగిగా వానినో నెదిరించి “రాజసంశ్రయవశ్యానామ్” (రాజు నాశ్రయించి వాని వశమననుండునాను) ఇత్యాది శ్లోకముల జెప్పియున్నట్లు వారల యపరాధములను గుణములనుగా మపపాదించి, “మర్న యామిహ రుర్బలా” (వారి కష్టములజూచి సహింపజాలని మనస్సుగలదానను) అన్నట్లు ఇతరులు దుఃఖపడు చుండగాజూచి నానునస్సు సహింపజాలనే యనుచు “కార్యంకరుణమార్యేణ నకచ్చిన్నాపరా ధ్యతి” (తప్పక కరుణించనలశినది తొకమున సపరాధపడనివాడెవ్వడను లేడు.) ననుచు అతినికిని తప్పక కరుణించియే తీరవలసిట్లు ఉపదేశించి, ఈ మనస్సుతోనే నిలిచియుండి తానుపూర్వమున క్విన్ద ప్రతిజ్ఞానుగుణముగ ఆర్ద్రాపరాధులైనను వారిని రక్షించి తనకృపను బహుపఱచినదాయను.

(నడువీల్) ఇత్యాది. మధ్యను విశ్లేషించుటయనగా, పెరుమాళ్ళతోగూడ అయోధ్యా పట్టున కాపురముచేయు సమయమున గర్భిణిగానుండగా “అపత్వలాభో చైదేహి మమాయం సముపస్థితః । కిమిచ్చసి సకామాత్వం బ్రూహి సర్వం వరాననే” (ఓజానకి! నాకు సంతానము కలుగుకాలము తటస్థించినది. నీకు చేయించిచ్చయున్నదో దానినంతయును తెలుపుమా!) అన్నట్లు నీకేమియపేక్షయున్నది యని యడుగగా, అపే “తపోవనాని పుణ్యాని ద్రష్టుమిచ్ఛామి రాఘవ!

మూ॥ పారతన్యతై వెలియిచ్చుకైక్కాక;

మూలాశినాం వీర పాదమూలేషువర్తితుమ్ । ఏష మే పరమః కామో యన్మాత్రఫలభోజిభు ॥ అశ్రేయక రాత్రంకాకుత్స్థ నవసేయంపుణ్యకీర్తిభు” ఎన్దు, తనకుఁజ్ఞాన వనవాసవాఁడై యై విణ్ణపృష్టమేయ్య, అతైప్పద్రు పొప్పికవిడువారై పోలే లోకాపవాద పరిహారాగమక పెరుమాళ్ కాట్టిరే పోక విడపోవనటు. ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమ్— పేరుమాళ్ కాట్టిరేవై త్తపోతోడు కాట్టిరే విట్టపోతోడు వాళియట అవరుడైయ నిలైవై ప్పిళైళ్ళి వేణ్ణుమ్మడియన తన్నుడైయ పత్తిత్వప్రయుక్తమాన పారతన్యతై ప్రకాశింపిక్కై. గత్తేక్కరైయోనవన వరమ్ ఇతైయ పెరుమాళ్ కనక్కశ్లేశ పుట్టుక్కొణ్ణు పేరుమాళ్ తగువళ్ళిమాయవిట్టరుగేనకార్యతై విణ్ణపృష్టమేయ్య, అతైక్కేట్టు మిక వుమ్మప్రలాపిత్తు “నఖిల్వద్యైవసౌమిత్రే జీవితంజాహ్నువీజలే త్యజేయంరాఘవంవంశే భర్తర్యా పరి హాస్యతి” ఎన్టాళి శ్లో. ఇతైర్-ఆద్ర్ద్రామైయి కనత్రై ముడిన్దు విత్తైక్కై తేట్టమాక నిఱ్ఱుచ్చెయ్ తేయుమ్ అతుశయ్యమాట్టాతే పెరుమాళ్ నిలైవై ప్పిళైళ్ళెన్దు, తప్రాణనై నోక్కి కొణ్ణి

మూ॥ పారతన్యమును బయలుపఱచుటకుగాను

గంగాతీరనివిష్టాని ఋషీణాంపుణ్యకర్మణాం । ఫలమూలాశినాంవీర పాదమూలేషువర్తితుమ్ । ఏష మేపరమః కామో యన్మాత్రఫలభోజిభు అశ్రేయక రాత్రంకాకుత్స్థ నవసేయంపుణ్యకర్మసు” (ఓరామ చంద్రా ! గంగాతీరముననుండు పుణ్యాత్ములగు మహర్షులయ్యాశ్రమములఁ జూడవలయునని కోరిక గలదు. ఫలమూలాశనలగు మహర్షుల శ్రీపాదముల సన్నిధిని నవసంపలయునని కోరికగానున్నది. మరియుఁ బుణ్యవంతులగువారి మధ్యను ఒక్కరాత్రియయినను నివసంపలయుననియున్నది. ఇదియే నాముఖ్యమైన కోరిక.) అని తనకుఁగల వనవాసేచ్ఛను విన్నవింపఁగా, అందులకుఁగాను పంపు వానివలెనే పెరుమాళ్లును*లోకాపవాదను పోగొట్టుకొనుటకుగాను ఆపెను ఆరణ్యమునుఁ బంపెను ఈ విశ్లేషమువలని ప్రయోజనమేమనఁగా, పెరుమాళ్లు అంతఃపురమున నుంచినను, ఆరణ్యమున నుంచినను ఎల్లకాలము నొక్క విధముగనే సదా పెరుమాళ్ళనే ధ్యానించుచు తాను పత్ని యగుటంజేసి తనకుండవలసిన పారతన్యత్రయమును బయలు పరచినదాటెను. గంగాతీరముఁ జేరిన పిమ్మట లక్ష్మణస్వామి మిక్కిలి చింతపడి శ్రీరాములవారు సంగల్పించుకొనినతానిని (అడవిలో విడిచిరమ్మన్న విషయమును) విన్నవింపఁగా విని మిక్కిలి దుఃఖించి “నఖిల్వద్యైవ సౌమిత్రే జీవితంజాహ్నువీజలే । త్యజేయంరాఘవంవంశే భర్తర్యాపరిహాస్యతి ” (లక్ష్మణా! నాభర్తయగు శ్రీరామచంద్రునినుండివచ్చిన రఘుసంతానము నాభర్తవంశము జరుగుచుండగ నే ముగియఁజూడదను ఆభిప్రాయముతో నేను ఇప్పుడే గంగలోఁబడి ప్రాణములను విడనాడకుంటిని) అన్నట్లు నదిలోఁబడి ప్రాణములవిడనాడవలయునని కోరికయున్నప్పటికిన్ని, అట్లుచేయక పెరు మాళ్ళయొక్క+యభిప్రాయప్రకారము జీవించి సహంపనలసినట్టి పారతన్యత్రయమును బయలుపఱచి

*రావణుఁడు తీసికొనిపోయిన సీతను తిరుగ శ్రీరామచంద్రుండు గొనివచ్చినాడను ఆపవాదమును.

+ భర్తయొక్క యభిప్రాయమనఁగా—“అపత్యలాభస్సంప్రాప్తః” అనుశ్లోకమున శ్రీరాములవారు పుత్రసంతానము లభింపవలయుననెడి యాశగలవారుగఁ దెలుపఁబడిరి. అట్టియభిప్రాయమును నెరవేర్చవలయుననెడి యుద్దేశముతో సీతాపిరాట్టి ప్రాణముల నెడబాయకుండెననియెఱుంగునది.

మూ॥ అనంతరమ్ పిరివ్దతు.

కుక్క వేణుమ్బుడియాని పారతన్యై నై యితే ప్రకాశిపిత్తతు. పిఱర్క్కాకజీవిక్కువేణుమ్
 టరతన్యైర్క్కు ముడివుత్తేటనూనాలుమ్ ముడియప్పొకాతే, “మాముమ్వకై యతీయేన్ వల్
 వినైయేకా పేజ్జిటన్దే” ఎవ్వారిత్తే యాత్వార్. ప్రథమవిశ్లేషత్తిల్ పత్తుమాసత్తుక్కుళ్ళే పడువ
 తెల్లామ్ పట్టుళ్ “పత్తిర్నిదైవతంనార్యాః పతిర్బన్ధుఃపతిగతిః । ప్రాతైరపి ప్రియం తస్మాత్ భర్తుః
 కార్యంవిశేషతః” ఎవ్వు తానకుచ్చెయింపడియే పతిచిత్తానువిధానమే నమక్కు స్వరూపమే
 న్నుమ్ పారతన్యై బుద్ధియా లేయిట ఆనేకసంవత్సరమ్ పాడాల్దీయిరువ్దతు; ఆక ఇప్పడి యి
 ప్పిరివిలే తన్నుదైయ పారతన్యై నై వెయిట్టాళిత్తే.

[అనంతర మిశ్యాది] అనంతరత్తిల్ పిరివాంతు - మిట్టాపేరుమాళ్ సన్నిధియిలే వద్దిరుక్కు
 చెప్పియేలే పిరివ్ద పిఱన్దకత్తిలే ఘుక్కుపిట్టతు. ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమ్ - “అనన్యారాఘవే
 ణాహం భాస్కరేణప్రభాహుథా” “అనన్యాహిమయా సీతా” ఎవ్వు ఉత్తయసమృత్తమాన తిన్నదై
 య అనన్యత్వప్రయుక్తమాన పనన్యాత్వదై సర్వసంసుతమామ్బుడి ప్రకాశిపిత్తై. ఎజ్జ నేయిన్ని
 ల్; పెరుమాళ్ ఆశ్వమేధయపట్టి యరుళొనిఱ్కు చెప్పియేలే శ్రీవాల్మీకిభగవానుడైయ నియోగత్తాలే
 కుశలవర్కళ్ వద్దు శ్రీద్రామాయణదై ప్పాడిక్కుట్టు నిరియానిఱ్కు, అత్తై పెరుమాళ్ తిరు

మూ॥ తరువాత విశ్లేషించుట

దాయెను. ఇతరులకుగాను జీవించియుండవలసినవారలగు పరతంత్రులగు ప్రాణములను వివనాదుట
 యపెత్తితమ యయినను, అట్లుచేయక, “మాముమ్వకై యతీయేన్ వల్ వినైయేకా పెజ్జి పిఱన్దే”
 (తి. వా, ౫. ౪. 3.) (గురుములగు సాపములు గల నేమ స్త్రీయైపుట్టి మరణమును బొంగునట్టి
 యుపాయము నెఱుంగనే?) అనియిట్లు శ్రీనమ్మాత్వారులు ప్రసాదించియున్నాను, మొదటి
 వియోగమున పదిమాసములలోగా పక్షవలకవిపాట్లు పడినట్టియీపె “పత్తిర్నిదైవతంనార్యాః పతి
 ర్బన్ధుఃపతిగతిః ప్రాతైరపి ప్రియం తస్మాత్ భర్తుఃకార్యంవిశేషతః”(స్త్రీలకు పతియేదేవుని, పతియే
 బంధువు పతియే గతి ప్రాణంబులంగొనియైనను పతికిష్టమైన కార్యమునే చేయువలయును) అని
 యిట్లు తానుచెప్పినరీతి నే పతియొక్క ఇచ్చకనుగుణముగ ప్రవర్తించుటయే తనయొక్క స్వరూప
 మనెడి పారతింత్ర్య బుద్ధిచేత నేకదా ఈపె ఆనేకసంవత్సరములు సహించియుండెను. కావున
 ఈపె యీ వియోగముయమున తనపారతింత్ర్యమును బయలు పఱచినదాయెను.

తరువాత విశ్లేషమెద్దియనగా—మరల పెరుమాళ్ళందరికి వచ్చినప్పుడు తాను జన్మించినభూ
 మిలోఁ బ్రవేశించుట. ఈవిశ్లేషమునుబ్రయోజన మెద్దియనిన, “అనన్యారాఘవేణాహం భాస్క
 రేణప్రభాహుథా”(ప్రకాశము నూర్చునివిడిచియుండనట్లు నేనున్న శ్రీరామచంద్రుని యెన్నఁడును
 విడిచియుండను) అని యీపెయును “అనన్యా హి మయా సీతా” (సీత యెన్నఁడు నన్నువిడిచి
 యుండునదికొను) అనియిట్లు పెరుమాళ్లును పీరుభయలు సమృద్ధించినరీతిని తానెన్నఁడును పెరు
 మాళ్ళను విడనాడియుండుటయను అనన్యార్గత్వమును సర్వ సమృత్తముగా బ్రకాశింపఁజేయుట.

అది మొట్టనిన, పెరుమాళ్లు ఆశ్వమేధయాగముఁజేయు సమయమున శ్రీవాల్మీకిమహర్షియాజ్ఞ
 వలన కుశలవులు వచ్చి శ్రీమద్రామాయణమును పాడుచు తిరుగుచుండగా, దానిని పెరుమాళ్లు ఆల

మూ॥ అనన్యార్హత్వతై వెళియిసుకైక్కాక.

చైవిశాత్తి సన్నిధియిలే యవర్కనైయైత్తు విశేషజ్ఞులై యుమ్మాట్టి ఆవర్కన్ పాట్టుక్కేళా నిట్కిణునాళితే, అవర్కనై పిరాట్టియినుడైయ పిత్తైకనైత్తుతీన్ద వనన్దరమ్, పిరాట్టియళవిలే తిరువుళ్ళమ్మశెన్దు, “తనక్కేట శుద్ధేయాకిల్కగుకవిత్తిగళితే నానైవన్దు ప్రత్యయముళేన తక్కు ద్దియై ప్రకాశిప్పిప్పాళాక” ఎన్దు. దూతముళేగ పేగుమాళ్ మహర్షిక్కున్ పిరాట్టిక్కున్ అతివి త్తువిడ, అప్పడియే శ్రీవాల్మీకిభగవానైమున్నిట్టుకొణు అన్దమహాపరివ్రతీలే పెరుమాళ్ సన్నిధి యిరేన్దు ఒడున్ది నిట్టుచైయితే, శ్రీవాల్మీకిభగవాన్ ఇవళ్ శుద్ధేయన్న మిడమ్ పలముకత్తాటున్ కొల్ల, పెరుమాళ్లు “ఇవళ్ శుద్ధేయన్న మిడమ్ నానుమతీన్, మహర్షి కొన్నతువే పోరుమ్; అనా లున్ లోకాపవాద పరిహారార్థమాక ఒగప్రత్యయమిత్తిరిలే పణ్ణవేణుమ్” ఎన్దు తిరువుళ్ళమానపడి యాలే, “సర్వాన్ సమాగతాన్ దృష్ట్వా సీతాకామాయవాసిని | అబ్రహ్మశ్రావణిర్వాక్య మగ్నో దృష్టిగవాన్మృతి” ఎన్దిఅపడియే కైయుముళ్ళలి ముమాయక్కవిత్తిత్తిలై నుట్టుకొణునిన్దు, “యథా హం రాఘవాచన్యం మనసాపినచిన్దయే | తథామేమాధవీదేవీ వివరందాతుమర్హతి | మనసాకర్తృణా వాచా యథారామంసమర్థయే | తథామేమాధవీదేవీ వివరందాతుమర్హతి | యథైతత్సత్త్వముక్తంమే వేద్మిరామాత్పరంనచ | తథామేమాధవీదేవీ వివరందాతుమర్హతి” ఎన్దు శపథమ్ పణ్ణ; “తథాశ

మూ॥ అనన్యార్హత్వమును బయలుపఱచుటకుగాను.

కించి వారిని తనసన్నిధికిరప్పించి గానరసమును గుర్తించిన పండితులతోఁగూడ వాని పాదసన్నిపాటలను వినుచుండగా, వాని శ్రీసీతాపిరాట్టియొక్క పశ్చులని జెలియఁగానే పిరాట్టి వైపు మనస్సుపోయి “ఆత్మసాక్షిగతాను పరిశుద్ధురాలయినట్లయినచో, వెంటనే శుభనచ్చి ఈ సభ యందు తన పరిశుద్ధతను నిదర్శన పూర్వకముగఁ జేటపఱచుటకు” అని పెరుమాళ్లు ముర్రార్వారాశ్రీ వాల్మీకిమహర్షికిని శ్రీసీతాపిరాట్టికిని జెలియఁజేయుగా, అంతట యాతె యామహర్షి దోడ్కొని యాసభకేగి పెరుమాళ్ల సన్నిధిని కొనిచియుండ, ఆమహర్షియును ఆపె పరిస్థితులను విషయ మును అనేక విధములఁ జెప్పఁగా, నంతట పెరుమాళ్లు, “ఈపె పరిశుద్ధురాలని నామను తెలుసునుమహా పుణలగు మీరు చెప్పినదే చాలును అయితే లోకాపవాదను పోగొట్టుకొనుటకుగాను ఈ సభయం దొకనిదర్శనమును గావించవలయును” అని యాచరియ్యఁగా, సీతాపిరాట్టియును, “సర్వాన్ సమాగతాన్ దృష్ట్వా సీతా కామాయవాసిని అబ్రహ్మశ్రావణిర్వాక్య మగ్నో దృష్టిగవాన్మృతి | (కామయ వస్త్రమునుధరించియున్నట్టి సీతాదేవి యాచరికినిచ్చినవారి నందఱునెఱుఁచి చేతులు జోడించికొని, తలవంచుకొని భూమివంక చూచుచు నిట్లుచెప్పెను” అని చెప్పెయున్నట్లు చేతులు జోడించుకొని, తలవంచుకొని నిలిచియుండి “యథాహం రాఘవాచన్యం మనసాపినచిన్దయే | తథామేమాధవీదేవీ వివరందాతుమర్హతి” (శ్రీరామచంద్రునికంటెను వేఱొక్కఁడైన నేను మనస్సునను తలంపక యుంటినట్లయిన, యీ భూదేవి నాకు జాగానిచ్చుగాక!) అనియు “మనసా కర్తృణా వాచా యథా రామంసమర్థయే తథామేమాధవీదేవీ వివరందాతుమర్హతి” (నేను మనోవాక్కాయలను శ్రీరామ చంద్రునివిషయమున నే వినియోగపఱచుచుంటి నేని, భూదేవి నాకు జాగానిచ్చుగాక!) అనియు “యథైతత్సత్త్వముక్తంమే వేద్మిరామాత్పరంనచ తథామేమాధవీదేవీ వివరందాతుమర్హతి” (శ్రీరామ చంద్రునికంటెను వేఱొక్కఁని నెఱుంగనని నేనుచెప్పినది నిజమే యగునట్లయినచో, భూదేవి

పన్త్యాం దేహ్యం ప్రాగుర త్రహాన్యతమ్ । భూతలాదుద్ధితం దివ్యం సింహాసనమనుత్తమమ్; ద్రీయ
మాణం శిరోభిస్తు నాగైరమితవిక్రమైః । దివ్యందివ్యేనపుషా సర్వరత్నవిభూషితమ్, తస్మిన్స్తథర
ణీదేవీ బాహుభ్యాం గృహ్యమైధిలీమ్ । స్వాగతేనాభివన్ద్యేనామాసనేచోపవేశయత్ । తామాసన
గతాం దృష్ట్వా ప్రవిశన్తిమీరసాతలమ్ । పుష్పవృష్టిరవిచ్ఛిన్నా దివ్యానీతామవాకిరత్ ” ఎన్దు,
ఆవ్యశవితే భూమియిల్ నిష్టుమ్ ఒరుదివ్యం సింహాసనమ్ వస్తుతోష్ట, అతిలే శ్రీభూమిపిరాట్టి ఇవలై
స్వాగత ప్రశ్నపూర్వకమాః ఇరణ్ణుకైయాలు మెడత్తుక్కొణ్ణుసోయ్యవైక్క, అసనగతైయాయ్
కొణ్ణు రసాతలత్తై ప్రవేశియానిక్కిలు వివలైక్కణ్ణు దివ్యపుష్పవృష్టి యిడైవిడామల్ ఇవల్
మేలేవిలువత్తెక్కైయాలే, ఇప్పిదివితే తన్నుడైయ అనన్యార్హత్వత్తై ప్రకాశిపిత్తాళితే.

అక, ఇవ్వవశారత్తిలివకుక్కు చొల్లపట్ట విశ్లేషత్రయత్తుక్కుమ్ హేళు, ఇగ్గుణ్ణులై యిప్పడి
వెలియిడుకైయాయ్ త్తై. ఇజ్జనన్తాకిల్, అనపాయినియాయ్, ఆకర్మవత్తైయాయ్ రుక్కిలు వివ
భుక్కు కిర్మత్తైపోలే ఇప్పడి పిరిపువరుక్కుయోగ్యతైయలైయితే. తన్నుడైయ పురుష
కారత్వోపయోగియాన గుణ్ణులైయిమ్ పురుషకారత్వత్తైయమ్ ప్రకాశిపిత్తైక్కాకాక వద్దవవ
తారమితేయితు. ఆకైయితే “యది తాన్యదుదాహరన్తి నీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యమ్”

నాకుజాగానిచ్చుకాక! ఆని శపథముచేయఁగా, “తథాశనన్త్యామ్నై దేహ్యం ప్రాదురాసీనత్రహా
ద్భుతం । భూతలాదుద్ధితం దివ్యం సింహాసనమనుత్తమమ్ । ద్రీయమాణం శిరోభిస్తు నాగైరమితవిక్రమైః!
దివ్యందివ్యేనపుషా సర్వరత్నవిభూషితమ్ । తస్మిన్స్తథరణీదేవీ బాహుభ్యాం గృహ్యమైధిలీమ్ స్వా
గతేనాభివన్ద్యేనామాసనేచోపవేశయత్ । తామాసనగతాం దృష్ట్వా ప్రవిశన్తిమీరసాతలమ్ పుష్ప
వృష్టిరవిచ్ఛిన్నా దివ్యానీతామవాకిరత్ ” (ఇవిధమున నీతాపిరాట్టి శపించుచుండఁగా, నచట
నొక యెక్కువయద్భుతమును, దివ్యమును నగు సింహాసనము భూమిలోనుండి పైకివచ్చెను. అది
యతి పరాక్రమముగల నాగుబాములచే శిరస్సున ధరింపబడినదై, దివ్యస్వరూపముతో రత్నాలం
కృతమైనది. అంతట భూదేవి నీతాపిరాట్టిని కాగలించుకొని స్వాగతమునిచ్చి యాసింహాసనముపై
గూర్చుండబెట్టుకొనఁగా నే యది భూమిలోనికిఁ జొచ్చు సమయమున నామెపై యాకాశమునుండి
యవిచ్చిన్నమగు పుష్పపద్మము కురిసెను) అన్నట్లు, అసమయమున భూమిలోనుండి యొక సింహా
సనముపైకిరాఁగా శ్రీభూమి పిరాట్టి యీపెను స్వాగత పూర్వకముగా కాగలించుకొని తీసికొని
పోయి దానిపై గూర్చుండబెట్టగా నంతట యీపె దానిపై గూర్చుండిపట్టే యది భూమిలోనికిఁ
జొచ్చుసమయమున నీపెపై విడువకుండ దివ్యపుష్పపద్మము కురిసెనని చెప్పియుండుటచే ఈ విశ్లేష
సమయమున ఈపె తనయొక్క యనన్యార్హత్వమును బయలుపఱచినట్లు తెలియుచున్నది గదా!

కావున ఈయవతారమున ఈపె మూడు పర్యాయములు వియోగమును బొందుటకు హేళువు
యీ గుణములను ప్రకాశింపజేయుటయేయాయెను. అట్లుకాకున్న, ఎన్నఁడును విడిచియుండ
నిదియును, కర్మవశ్యురాలుకానిదియునగు ఈపెకు కర్మవశ్యులగు నితరులకువలెనే యిట్లు వియోగము
సంప్రాప్తించుట తగదు గదా! తనయొక్క పురుషకారమున కుపయోక్తములగు గుణములను
పురుషకారత్వమునున్న ప్రకాశింపజేయుటకు గాను నవతరించిన యవతారము కదా యిది!
కావుననే “యదు తాన్యదుదాహరన్తి నీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యమ్” (కారుణ్యాదిగుణము

మూ॥ ౯॥ సంశ్లేషవిశ్లేషజ్యోతిర్జ్ఞానమ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ త్తమ్.

ఎట్లు ధట్టరు మరుగిచ్చెయ్యెతడు. ఇప్పుడి చేతనర్ పక్కలనుగ్రహత్తుకుడలన కృష్ణేయైయును. ఈశ్వర౯ పక్కలనుకి వశిరక్తైక్కుడలన పారతిన్యానికలైయును తానే వెలియిట్టకు. కాస్త్రుజ్యోతిలే కీట్టిటమాత్రమన్నిక్కే అనుష్ఠానపర్యంతమాక కాస్త్రజ్యోతిలే తన్నైప్పురుషకార మాకప్పన్దువార్కు. దుచివిశ్వాసజ్యోతి పిటక్తైక్కుటప్పాక.

ఏమార్భరగుణ విశిష్టయైన విశుడైయ పురుషకారత్వమ్ తోన్దువలెకేయెన్న నరుగిచ్చెయ్యెకాకా మేన్, (సంశ్లేషవిశ్లేషజ్యోత్స్థుకుడన్) పురుషకారత్వమావతుఁ ఘటకత్వమ్, అటు ఇవకుక్కు అచోడుకూడియరుక్కుమ్ దత్తైయిలుమ్, నిగ్గియరుక్కుమ్ దత్తైయిలుమ్ ప్రకాశిక్కు మెన్. సంశ్లేషదత్తైయిలే ఇలైయపెరుమాళ్ కాట్టుక్కుల్లుద్దరుకుఱిపాతు పెరుమాళ్ నిలుత్తిప్పొవ తాన్ శ్లేడినవళిలె, ఎన్నై కూడక్కుండ్లుపొకవేణుపెట్టు “సభాశుశ్చరణోగాథం నివీద్య రఘునందనః । నీతామవాచాతియశాః రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్” ఎన్నిపడియే శరణమ్ పురుకిటవళ విలున్; సచ్చానటియిలే యెల్లుద్దరుశివపాతు, నిరుమ్ నిశిలుమ్ వాయ్ త్తిరుప్పొరుప్రదేశ తైప్పార్తు పర్ణకాలైమ్మెన్నైయై మెట్టు పెరుమాళ్ మిచ్చెయ్య, నమతలైయిలే స్వాతంత్ర్యైవైత్తైత్తపాతే

మూ॥ ౯॥ పిరాట్టి ఈశ్వరునితో సంశ్లేషించియున్నదశయందున్న విశ్లేషించియున్నదశయందున్న ఈమచేయపురుషకారకృత్వము ప్రకాశించుచున్నది.

లన్నియును యాశ్రీరంగ నాచ్చియారుయంగుఁ గలవు నీతాద్యవభావమును ఈశకుఁగలదు) అని యిట్లు శ్రీరంగ రాజస్తవమున ధట్టరును ప్రసాదించియున్నారు. ఇట్లు చేతనుల ననుగ్రహించుటకుఁ గావలసిన కృపయును, ఈశ్వరుని కిచ్చెగముండి వానిని విశపరుదుకొనుటకుఁ గావలసిన పారతిన్యానికలనును ఈపెయ్ బయలుపఱచుటకుఁ బ్రయోజన మెట్టియనఁగా, కాస్త్రములయందు వినియుండుట మాత్రమేకాక, అనుష్ఠానపర్యంతము చూపించుచు నందుమాలముగ నిచేలకు తనను పురుషకారముగాఁగోను విషయమున విశ్వాసముఁ గలుగఁజేయుటయని యెఱుంగుపది.

అవతాంకి :- ఇట్టి గుణములుగల యాపెయ్కుక్క పురుషకారత్వము తెలియవచ్చునట్టి తావులెన్నియనిన “సంశ్లేషవిశ్లేషజ్యో” ఇత్యాది వాక్యముచేఁ తెలుపుచున్నారు.

పురుషకారత్వమనఁగా ఘటంపఁపయ్యనది యగుట. అని యాపె పెరుమాళ్లతోఁ జేరి యుండునప్పుడును, వానిని విడిచియుండు నప్పుడును ప్రకాశించును. అని యెట్లునిన, పెరుమాళ్లతోఁ జేరియుండునప్పుడు, పెరుమాళ్లు ఆరణ్యమునకు వేంచేయు సమయమున శ్రీలక్ష్మణ పెరుమాళ్లను గృహముననుంచి పోవుటకై తలంచఁగా, లక్ష్మణ పెరుమాళ్లు తననుకూడ తీసికొని పోవలయునని తలంచి, “స భాశుశ్చరణోగాథం నివీద్య రఘునందనః” నీతామవాచాతియశాః రాఘవంచ మహావ్రతమ్” (యశోనంకుడను లక్ష్మణ పెరుమాళ్లు భాగ్యతరుగు శ్రీరామచంద్రుని పాదములను గట్టిగ పట్టుకొని నీతాపిరాట్టితోను శ్రీరామచంద్రునితోను నిట్లుపలికెను) అన్నట్లు శరణుజొచ్చిన సమయమునను, తరువాత పెరుమాళ్లు పంచవటికి జేంచేసినపుడు “మోరుపోయి మంచి నీటివనతిగల చల్లని ప్రదేశముఁజూచి యచట నొక పర్ణకాలము నిర్మింపుము” అని యానతియ్యగా, నాస్తే యా

పెరుమాళ్ నమ్మైక్కైవిట్టాకెన్ఱు విప్పిరాయ్, “ఏవము క్కన్ఱురా మేణలత్తుణ స్సంయుతాజలిః ।
 సీతాసమత్తం కాకుత్స్థమిదంవచనమబ్రవీత్ । పరవానస్మికాకుత్స్థత్వయివర్షశతంస్థితే । స్వయన్తు
 గుచిరేదేశే క్రియతామితిమాంవద” ఎన్నిటపడియే తముద్రైయ పారతస్త్రిజై పెఱుకైక్కాక
 కైక్కయుమధ్దలియుమాయ్ నిన్ఱ పేక్షిక్కిణ వశవిలుమ్ పిరాట్టిన్ఱు స్వరుషకారమాక మున్నిట్టు
 త్తనుద్రైపేక్షిశమ్ పేలుకైయాయువ ; అసురప్రకృతియావ జయ్త్తా కాకరూపత్తైక్కొణ్ణువర్ష
 జననిపక్కిలిలే ఆకృత్తి ప్రవృత్తివాక, “కక్రడతి సరోషేణ పచ్చవక్త్రేణభోగినా” ఎన్ఱు పెరు
 మాళ్వమామేలే శీఘ్రత్తైయైయలుప్పవాకబ్రహ్మత్త్రిజై ప్రయోగిక్కి, “సప్తశాచపరిత్య
 క్తస్సురైశ్చసమహ్నభిః । త్రీలోకాన్ సమర్పిక్రిమ్యత మేవశరణగతః” ఎన్నిటపడియే ఎఱ్ఱుమ్
 శుగ్రోద్దిరిన్ఱవిన్ఱియుమ్ ఒంపుకల్లామైయాలే పోక్కాన్ మిశరణమవుక, “సతనిపతితంభూ
 మా శరణ్యశ్శరణాగతం వధార్హనుపికాకుత్స్థ కృపయాపర్యపాలయత్” ఏన్ఱుమ్, “పురతఃపతి
 తందేవీ ధరణ్యాంవాయసంతదా । తచ్చిరసాదయోనస్య యోజయామాసజానకీ ॥ తముఢ్ధాప్యక
 లేణాథ కృపాపీయూషసాగరః । రర్క్షరామోగుణవాః వాయసందయన్మైత్తత్” ఎన్ఱుమ్, శ్రీరామా

స్వాతంత్ర్యము నుంచినతోడనే పెరుమాళ్లు సన్నుఃడిచివేసినారని తలంచిదుఃఖితుడైన లత్తుణ
 పెరుమాళ్లు “ఏవము క్కన్ఱు రా మేణ లత్తుణస్సంయుతాంజలిః । సీతాసమత్తంకాకుత్స్థమిదంవచన
 మబ్రవీత్ । పరవానస్మికాకుత్స్థత్వయివర్షశతంస్థితే స్వయన్తు గురుచిరేదేశే క్రియతా మితిమాం
 వద”(ఇట్లు శ్రీరామచంద్రుఁ డానతియ్యగా, లత్తుణ పెరుమాళ్లు చేతులుజోడించుకొని శ్రీసీతాపిరాట్టి
 పాన్నిధ్యమున శ్రీరామచంద్రునితో నిట్లు పలికెను. ఓ కామత్స్థ నేను పరతంత్రుడను నివు నూరు
 వహములున్నను స్వయముగ నీకు మనోహరముగు ప్రదేశమునుఁజూచి యుంట నిర్మింపమనియాజ్ఞా
 పింపుము) అన్నట్లు తనయొక్క పాతంత్ర్యము లభించుకొనుటకై సాంజలియై నిలిచి ప్రార్థించు
 నప్పుడును సీతాపిరాట్టిని పురుషకారముగాను ముందుంచుకొని తన కోరికను నెరవేర్చుకొనుటవల
 నను, మహాక్రూరుడగు జయంతుఁడు కాకినూపముఁదాల్చినచ్చి సీతాపిరాట్టి విషయమున అక్క
 త్యముఁ జేయుటకు ప్రయత్నించుగా, “కక్రడతి సరోషేణ పంచవక్త్రేణభోగినా” (కోపముతో
 నుండు అయిదుతలలుగల బాముతో నెవ్వడు ఆటలాడ గలడు?) అన్నట్లు పెరుమాళ్లు వానియెడల
 కోపించి తలను నిరుకుటకై బ్రహ్మస్త్రమును ప్రయోగింపగా, “సప్తశాచ పరిత్యక్తి సురైశ్చస
 మహర్షిభిః । త్రీలోకాన్ సమర్పిక్రిమ్యత మేవ శరణంగతః” (అంతట నతఁడు తండ్రిచేతను
 దేవతలచేతను మహర్షులచేతనున్న రక్షింప శక్యముకాక విడువఁబడినవాడై మూడులోకములకుఁ
 బోయి గుడకు శ్రీరామచంద్రుని సే శరణుఁజెచ్చెను) అన్నట్లు ఎచ్చట తిరిగినను రక్షక మధ్ది
 యును దొరకనందున తిరిగి పెరుమాళ్లను శరణుజొచ్చుగా, “సతనిపతితంభూమా శరణ్యశ్శరణా
 గతం వధార్హనుపికాకుత్స్థ కృపయాపర్యపాలయత్” (శరణాగతత్వమండగు శ్రీరామచంద్రుం
 డు వధార్హుండైనను శరణుజొచ్చి భూమిమీదపడియుండు కాకాసురుని దయతోపాలించెను) అని
 యు, “పురతఃపతితందేవీ ధరణ్యాంవాయసంతదా తచ్చిరసాదయోనస్య యోజయామాసజానకీ॥
 తముఢ్ధాప్యక లేణాథ కృపాపీయూషసాగరః రర్క్షరామోగుణవాః వాయసందయన్మైత్తత్”(ఇట్లు
 కాకాసురుండు పెరుమాళ్లసన్నిధిని భూమిపైపడగా శ్రీసీతాపిరాట్టి వాని శరన్నును శ్రీరామచం
 ద్రుని శ్రీపాదములపైనుంచెను. దయామృతసముద్రుండగు శ్రీరామచంద్రుండు చేతితోవానిని లేవ
 రక్షించి దయతోఁజూచినవాఁడాయెను) అనియు నిట్లు శ్రీమద్రామాయణము పాదప్రరాణము

యగపాదమృతాణ్డలిలో కొట్టుకొనబడియే, ఇవలో పురుషకారమాక పెరుమాళ్ రక్షిక్లయాయమ్; విశేషదత్తయితే “ఇహసన్తోనవాసనిసతోవానానువర్తనే । తథాహివిపరీతాతేబుద్ధిరాచారవజ్జితా” ఇత్యాదియారే విపరీతబుద్ధియాన రావణుని పెరుమాళ్ తిరువడిలితే శేర్క్కైక్కువిరుమపార్క్కయాయమ్; రావణవధానస్తరమరాక్షసికలై చిత్రవధమ్ పణ్ణవతాక ఉద్యుక్తనాయ్ నిగ్గిరితిరువడియైక్కుఱిత్తు, “పాపానాంవా శుభానాంవా విధార్థాణాంప్లవజ్జమ । కార్యక్కురుగమార్థేణ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతే” ఎన్తు అవనిరజ్జత్తక్క వార్తకలైచ్చొల్లి అవరకశపరాధజ్జలై ప్పొలుప్పిక్లయాయమ్; ఉభయదత్తయిలుమ్ ఇవలో పురుషకారత్వమ్ తోన్ద్రానిన్దతిశే.

తిరుపడి రాక్షసికలై అపరాధానుగుణమ్ దణ్డెక్కుమ్మడి కాట్టితరవేణుమెన్దవళిలి, పిరాట్టి అమయవ నే మన్దాడిరక్షిత్ర విత్తవైయన్తో? “మాతర్మైళిలి రాక్షసీస్త్వయి తధైవార్థానిపంధాం స్త్వయారక్షిన్త్రైవవనాత్మజాల్లముతరా కామస్యగోష్ఠీకృతా కాకం తంసవిభీషణం శరణమిన్య క్షీమారక్షత తస్మానస్మాన్త్ర మహాగసస్సుఖయతు త్పైన్ద్రవాకస్మిన్” ఎన్తు పవనాత్మజుని నిమిత్తమాకరక్షిత్రాశ్చైన్ద్రో భట్టరుళిచ్చెయ్తెరుతు, అవివత్తిలి పురుషీకరిత్తమైయజ్జ నేయ్నిలి; బలాత్కారభాల్లిక్కిఅనుసారత్తారే యపరాధజ్జలైప్పొలుప్పిక్లయాలే పురుషకారత్వమెన్నిటతు “తిరువడియై ప్పొలుప్పిక్కుమవలో తణ్-కొల్-వల్ల వరుమవన్ద ప్పొలుప్పిక్కుచ్చొల్ల వజ్జావిశే”

లయందు జెప్పియున్న ప్రకారము ఈ పె పురుషకారముకాగా పెరుమాళ్కు రక్షించుటవలనను, పెరుమాళ్ళను విడిచియుండు సమయమున “ఇహసన్తోనవాసని సతోవానానువర్తనే । తథాహి విపరీతాతే బుద్ధిరాచారవజ్జితా” (ఓరావణా! ఈలంకాపట్టమును సస్సుగుములులేరా? వారిని నీవా శ్రయింపవు నీబుద్ధివిపరీతమైనదై నుంచినదవడికలేనిది) అన్నట్లు విపరీతబుద్ధిల రావణుని పెరుమాళ్ళ ప్రేపాదములనాశ్రయింపజేయుటకై ప్రయత్నించినందునను, రావణవధానంతరము రాక్షసులను పిత్రవధంజేయుటకై సన్నగ్ధుడైన శ్రీయాంజనేయునితో “పాపానాంవా శుభానాంవా విధార్థాణాం ప్లవంజమ కార్యంకిరుగమార్థేణ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతే” (పాపాగుత్తులగాని, పుణ్యాగుత్తులగాని వధార్థం లగువారి యెడల దయమాడవలసినది. అట్టిమున ఆపరాధపడనివాడెవ్వఁడును లేడు) అన్నట్లు అతనిమనమునుకరించునట్టివార్తలజెప్పి వారియపరాధములను వింపజేసినందునను ఈపైని గనబడిన చందు సమయములయందును ఈపెయొక్క పురుషకారము స్పష్టముగాఁ జెలియుచున్నది. అయితే శ్రీయాంజనేయుడు రాక్షస స్త్రీలను అపరాధానుగుణముగ దండించుటకు గాను నాస్వాధీనము చేయుమని యడుగఁగా, పిరాట్టి వానితో నెరించి రక్షించినని యింటియెకదా! మరియు భట్టగును “మాతర్మైళిలి రాక్షసీస్త్వయి తధైవార్థానిపంధాం స్త్వయారక్షిన్త్రైవవనాత్మజాల్లముతరా కామస్యగోష్ఠీకృతా కాకం తంస విభీషణం శరణమిన్య క్షీమారక్షత తస్మానస్మాన్త్ర మహాగససస్సుఖయతు త్పైన్ద్రవాకస్మిన్” “ఓతల్లీ జానకీ నివిషయమున నిప్పుడే యపరాధములనొనర్చినవారలగు రాక్షసస్త్రీలను శ్రీయాంజనేయునినుండి రక్షించుటచేసి చరిత్రము ముందట శ్రీరామునిచిరిత్ర బహుచిన్నదిగా చేయఁబడినది. కాకాసుని శ్రీవిభీషణాశ్వాసునిని శరణజొచ్చి నంతమాత్రమున రక్షించునట్టి సయొక్క నిర్దేశుకమగు శాంతియనునది మహాపరాధులగు మమూలను సుఖముగానుంచుగాక! ఆనుతావున ఆంజనేయుని నిమిత్తమున రక్షించినదియని గదా ప్రసాదించినారు. ఇట్లుండ, యీతావున పురుషకారమేమున్నదంటివేని, ముచుట బలాత్కారమునఁగాక, అనుసరణమువలన నపరాధములను సహింపజేయుటయే పురుషకారము. దీని తాత్పర్యమేమనఁగా,

మూ॥ ౧౦॥ సంశ్లేషదశైయి లీశ్వరైశ్చ ద్విరుత్తుమ్; విశ్లేషదశైయిల్
చేతనైశ్చ ద్విరుత్తుమ్.

ఎన్న తిరువడి విశయమానవును పురుషీకరితమై యగుచున్నప్పుడు తామి ఆకారమున
ఇరణుదశైయిలు మితర్ పురుషకారత్వమ్ తోగ్గుడుపెన్నిటమాత్రమై చొట్టకట వివాక్యత్వితర
ఇరువును కూట్టకున్నైయి.

ఇప్పుడు సదశైయిలుమిదో పురుషీకరిత్తుమ్ ప్రకారమెన్నెన్ను అనుభవైయికితార్, (సం
శ్లేషదశైయిలెత్తుడుదగ్గి). ఈశ్వరైశ్చ ద్విరుత్తునై యావతు అపరాధమైయి పారేత్తు “క్షిపామి”
“నత్తుమామి” ఎన్నిగుక్కు మిగుచ్చేయునైత్తు అట్టికారోన్ముఖనామ్మై. చేతననై ద్విరుత్తుకయూ
నగు-అకృత్యకరచాదిశీలనాయ్ సగవిద్విషయ విముఖనాయ్ త్విరికటవాకార మైయునైత్తు అశ్రయ
జోనుత్తునామ్మై.

సంశ్లేషదశైయిల్ ఇతై యపెనుమాగుక్కాన ఈశ్వరవిషయత్తిలున్, విశ్లేషదశైయిల్
రాక్షసికగుక్కాన ద్విరువడివిషయత్తిలున్ పురుషీకరితమై, ఉభయదశైయిలున్ పురుషకారత్వమ్
తోగ్గుడున్ ఎన్నిటమాత్రమైయు కూట్టికొక్కటయినదనాకిలున్, ప్రాకరణికమానవధన్ సం
సారిచేతననైయు మిశ్వరనైయున్ శరవిద్యుత్తయానై యాతే, ఇవాక్యత్వైక్కి-పుడియై యథమాక

మూ॥ ౧౦॥ సంశ్లేషదశయందు ఈశ్వరుని దిద్దుబాటుచేయును.

విశ్లేషదశయందు చేతనుని దిద్దుబాటుచేయును.

అంజనేయునే సహింసచేసి యెప్పించునట్టి యీశ్వరుని యెప్పింపగలదని వేగుచెప్పు
నక్కటలేదను విషయమును తెలుపుటకై శ్రీయాంజనేయుని నిమిత్తమునను ఈపె పురుషకార
మొనర్చినసంగతిని వీరేశలియచేసియున్నారు. కావున రెండు సమయములయందును పురుషకా
రము తెలియవచ్చునని తెలుపునట్టి యీ వాక్యమున నీవిషయమునుగూడ జేర్చుకొనవచ్చును.

అపరాధక;—ఈరెండు సమయములయందును ఈపె పురుషకారము చేయువిధము తెల్పియు
నగా తెలుపుచున్నారు.

(సంశ్లేషదశయి లీశ్వరై) ఈశ్వరుని దిద్దుబాటు చేయుటయనగా, అపరాధములనే
చూచి “క్షిపామి”(త్రోసివేయుదును) “నత్తుమామి” (క్షమింపను) అనెడి యధ్యవసాయమును
తొలగించి అంగీకరించుటకు సన్నధునిగాజేయుట. చేతనుని దిద్దుబాటు చేయుటయనగా, అకృ
త్యములచేయు స్వభావముగలవాడై భవంతుడనేమటయే లేని యధ్యవసాయమును తొలగి
ంచి భగవంతుని యాశ్రయించుటకు సన్నధునిగాజేయుట. ఈపె పెరుమాళ్ళతోగూడయుండు
వపుడు లక్ష్మణ స్వామికిగాను పెరుమాళ్ళవిషయమునను, పెరుమాళ్ళనువిడిచియుండు సమయమున,
రాక్షసప్రీతిగను అంజనేయుని విషయమునను, పురుషకారమొనర్చుటను ఉభయవేళలయం
దును పురుషకారము తెలియవచ్చుననుటనైమాత్రము ఉదాహరణముగాఁ గొనవచ్చునదిగానుండి
నను, ప్రకరణ సిద్ధమగు విషయము, యీశ్వరునిని చేతనునిని యీశ్వరునిని వీరిద్దరినీ నొకరితో
జొకరిని చేర్చునది యనుటయేగాన, ఈవాక్యమున కిదియే యర్థముగాఁ గొనవచ్చును.

కృడవను. అత్రేయాశే, ఈశ్వరనోడు తానాహుడియగుక్కుమదత్రైయిల్, చేతనాశ్రయణోన్ముఖ నాయ్ విద్విరుక్కుచ్చెయ్తే, పూర్వాసరాధతైస్పార్తు ఈశ్వర సజ్జీకరియానిగుక్కుమశవిల్ అనాస్పాతప్ర్యుతైత్తవిల్ త్తు కృపానిగుణజ్జైక్కిశప్పి ఇవనై యజ్జీకరిక్కుమ్మడి యాక్కుకై యుమ్, పిరినిరుక్కుమ్ దశేయిల్ ఈశ్వరసజ్జీకాగోన్ముఖనాయ్ వన్నిగుక్కుచ్చెయ్తే, ఇచ్చెతనకా కిగ్గుగుణయాక విముఖనాయరుక్కుమశవిల్, ఇవనైముఖ్యతైహాగ్గోనిచ్చిస్తా విస్లేషిత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖ నాక్కుకైయుమ్, ఇవలేర్ణుత్తైత్తైయుమ్ నిరుత్తుకై యావను.

అక, సుప్తి యజ్జీకారవిరోధియాన స్పాతప్ర్యుతైహాగ్గోనిచ్చిత్తుక్కుడొన కృపా నిచ్చై ఉచ్చవిస్లేషాయామ్, అశ్రయణవిరోధియాన వెముఖ్యతైహాగ్గోనిచ్చిత్తుక్కుడొన కృపా నిచ్చై జనిప్పిక్కుయామ్, “శ్రోహ హింసాయామ్” ఎన్నిఱ ధానువిలుమ్ “శ్రోహిస్తారే” ఎన్నిఱ ధానువిలుమ్ నిప్పన్నమాన శ్రీజబ్బిత్తిల్ “శ్రీజాతి” “హింసా” ఎన్నిఱ వ్యవృత్తిద్వయాఘము నిప్పిడత్తిల్తోగోనిచ్చిత్తు. “శ్రీజాతినిఖిలాన్ దోహకా హింసాజాతి చగుచ్చైగత్” ఎన్న వ్యవృత్తిద్వయామ్ చేతనవరమా చుచ్చైగోనిచ్చిత్తుయాకిలుమ్, “ఈశ్వరసేయుమ్” ఎన్నిఱ విడత్తిలుమ్ ద్విన్యామన్ తోగోనిచ్చిత్తుకైయాతే ఇప్పడి శొల్లక్కుకైయి.

గుణయే యుమ్ తిరుత్తువగు ఎచ్చైయాతే యెన్నమాకాకైయిలే మరులిచ్చెయ్కిగోని,

“చన జీవేశ్వరులను పోలుచేయుటవనగా, వాని స్వరూపిలో గూడియుండు పాలమున, చేతనాను ఈశ్వరు స్వాత్రయింపవల నునదిరాగా, వాని యపరాధములజూచి యీ శ్వరుడంగింపని సమ నునున, వాని స్పాతప్రయోగము నొలగింది కృపాగుణములను ప్రకృతింపజేసి వీని నంగీకరింపజేయుటచును. ఈశ్వరుని విడిచియుండుకాలమున, ఈశ్వరుడు తానై స్వయముగ నంగీకరించుటకైచ న్నన, ఈచేతనండు స్వరూపగుణముగ విముఖులై నుండునప్పుడు వీని వైముఖ్యమునొలగించి కిగ్గుచ్చెయ్చునున నచిగ్గుచ్చెయ్చేసి ఆశ్రయణోన్ముఖునిగానే గూడుచునని యెఱుంగున.”

చన విట్లు అంగీకార విరోధి చగు స్పాతప్రయోగమును తొలగించుచు అంగీకారోపయుక్తము లగు కృపా గుణంబులఁ గలుగజేయుటవలనను ఆశ్రయణ విరోధి చగు వైముఖ్యమునొలగింది ఆశ్రయణోపయుక్తియగు కిగ్గుచ్చెయ్చునది ననువలగువానిని గూడ కియుటవలనను “హింసా హింసాయామ్” అనుధానువునందియు, “హింసాస్తారే” అనుధానువునందియు నిప్పన్న మైన ఈపాపేరగు “శ్రీ” ఎన్నియొక్క ండువిధముతగు వ్యవృత్తులఁ దగ్గును ఈ తావునఁ జెలిచునచ్చుచున్నది. “శ్రీజాతి నిఖిలాన్ దోహకా హింసాజాతి చగుచ్చైగత్” (సర్వకోపములను నశింపజేయునది. గుణములచే నెఱుఁగు విత్తునంపజేయునది) అన్నట్లు యాపేరి గనఁ బఱచిన ండు వ్యవృత్తిద్వయములును చేతనని విషయములైనవిగానే వెలిచునచ్చును. ఉచ్చరైయుమ్ నిరుత్తుమ్-ఈశ్వరునిన్ని నిర్గుపాఁచేయును” అనుతావునను మట్టిప్రక్రియ తోయు నచ్చుటవలన నట్లు చెప్పఁదగును.

ఆపతారిక:—ఇద్దరినిన్ని నిర్గుపాఁచేయుట యెవ్విధమున వనగాఁ దానిఁ వెలుగుట కై.

మూ॥ ౧౧॥ ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువతు మువదేశత్తై.

(ఇరువరైయు మెస్తుతుడనీ). ఈశ్వరనై తిరుత్తువతు--ఇచ్చేతననుడైయి అపరాధజ్ఞై క్కణక్కిట్టు సరిప్పడి తిళ్ళిక్కతవడైత్తాల్ ఇననుక్కు వేళురు పుకలున్దో? ఉనుక్కుమివనుక్కుముడ్డాన సంబంధ విశేషమైప్పార్ తాల్ “ఉఱవేల్ నమక్కిన్గిఱ్ఱిక్కవోళియాతు” ఎన్నిటపడియే కుడనీన్ వళిత్తా యిమ్ పొకాతతొనన్దో? స్వమృత్తవినలైలభిక్కై ప్పామియాన ఉమ్మడైయి కేతాయన్దోవిరు ప్పుతు, “ఎలిర్ నూళిల్ పుక్కుత్తిరికిఱుమక్కు నాళిల్లవేళి మా? రత్తణసావేత్తనాయన్దో విసనై రక్షియాతిహేతు ఉమ్మడైయి సర్వగుత్తకత్వమ్ వికలమాకాతో? “అనాదికాలమ్ నమ్మడైయి అజ్ఞాతిలబ్ధవచనణి నమ్మడైయి శీర్గిమ్మక్కిలక్కాయప్పొన్దవిసనై అపరాధోనతడణ్డమ్ పణ్ణాతే అత్తైప్పాటు త్తడీకరిత్తాల్ శాస్త్రుచగ్గానైకులైయానో” ఎన్నన్దో తిరువుళ్ళల్లిశోడు కిఱును, ఇవనైరక్షియాతే అపరాధానుగుణమాక నియమిత్తాల్ ఉమ్మడైయి కృపాగుణధర్మ జీవిక్కుప్పడియో? అనైజీవితహేతు ఇవనై రక్షివాలన్దో? నియమియాతహేతు శాస్త్రమ్ జీవియాతు, రక్షియాతహేతు కృపాదిక జీవియాను, ఎ-కేయనోమ్” ఎన్నై వేడ్డా, శాస్త్రమై విముఖర్ విషయమాక్కి కృపాదిక అభియుఖర్ విషయమాక్కి నాల్ ఇరణ్ణుమ్ జీవిక్కుమ్, అన

మూ॥ ౧౧॥ ఇద్దటిని దిద్దుబాటాచే ముట యువదేశముచేతనే.

(ఇరువరైయుమిత్తాది) ఈశ్వరుని దిద్దుబాటాచే ముట మొవ్విధమునననగా--ఈచేతన ని అపరాధములను గుణించి మిగిల్లు త్రోసివేసితిరేని, వీనికి వేళుర్కయ్యారత్రయము కన్దా? నీరును వీనికిగల (తీరతరీరిభాన) సంబంధమును బాచినట్లయిన, “ఉఱవేల్ నమక్కిన్గిఱ్ఱిక్క వోళి యాతు”(తిరుప్పా.౨౮.) (నోమాకుగల సంబంధము తొలగింప కక్యమైనదికాదు) అన్నిట్లు * నీటికుండను పగలకొట్టినను పోనిదికదా! సాత్రగు వీనిని లభించుట యనున స్వామియగు నీయొక్క పనికాదా? (చేతనలను కక్షించుటకై) వారి నెగుర్చునిగొవునట్టి నిను నేనుచెప్పవలయునా? రక్షింపవని వచ్చినట్టి యీతనిని రక్షింపక పోతివేని నీయొక్క సర్వగుత్తకత్వమునకు ధంగము కలుగదా? నాయొక్క యాజ్ఞనతిక్రమించినా నిగ్రహమునకు విషయమై వట్టి యీతనిని యీతని అపరాధానుగుణముగ దండింపక, సహించి యంగీకరించితినేని, శాస్త్రీయనుగు కట్టవాలా తప్పి పోదా? అని కదా మీయభిప్రాయము! అట్లగు నేని, ఈతనిని రక్షింపక, అపరాధాను గుణముగ నియమించితివేని, నీయొక్క కృపాగుణంబులెట్లు జీవింపగలవు? ఈతనిని రక్షించితే గదా యవి జీవించును? యీతనిని అపరాధానుగుణముగ నియమింపకపోతివేని శాస్త్రము జీవించదే? ఈతని రక్షింపకపోతివేని కృపాది గుణంబులు జీవింపవే? యేమిచేయ? గలనని భయపడవలగు శాస్త్రమును విముఖుల విషయమున నుపయోగించుము. కృపాది గుణంబులను అభియుఖుల విషయ మున నుపయోగింపుము. ఇట్లుచేసితివేని రెండును జీవింపగలవు. కావున దయచేసి యీతనిని రక్షింపుము. ఇవిధమున నుపదేశించుటచే పిరాట్టి పెరుమాళ్ళను గుర్తుబాటు చేయును.

* సంబంధము విడిపోయినదని తెలుపుటకుగాను ఒకఘటమునిండా నీళ్లుపోసి దానినియెత్తి పగలవేయుట యాచారము గలగు. ఈ యాచారము ఇప్పటికిని శివమును కాష్టముపై నుంచిన తరువాత కర్త యొక నీటికుండముయెత్తి పగలవేయుచున్నాడు. ఈతావుననుగూడ యాకర్మయిట్టి సంబంధరాహిత్యమును తెలుపునదియేయని యెఱుంగునది, స్వదాసమిచ్చేద్యోకర్తు మదాసంప్రీతమా ననఁ. స్కన్ధాశాదాయతస్యాసౌ భింద్యాత్కంధం సహంభసా” ఇత్యాది ప్రమాణము గలదు.

పిమ్మట ఇవనై రక్షితగుణి” ఎన్నముపదేశిస్తావో, ఇవ్వుపదేశక్రమమ్, ఇవర్ తామరులిచ్చెయిత పరస్పరడియిలుమ్, అచ్చాన్నిశ్చేయగులిచ్చెయిత పరస్పరహస్యతీలుమ్ నిస్తరేణకాణామ్.

“పితవత్సత్వేయా” - జనని పరిపూర్ణాగని జనే హితస్రోతో వృత్త్యాభవతిచ కదాచిత్కలు వర్ణః । కిమేతన్నిగోషః క ఇహజగతీతిత్వముచితై రుపాన్యైర్విసాత్వ్య స్వజనయపిమాతారదసినః” ఎన్లు అపరాధ పరిపూర్ణచేతన విషయమాక హితపరనాన సర్వేశ్వరః తిరువశ్యమ్ శీటుమ్బడియై యుమ్, అద్దశైయిల్ “ఇచ్చీగ్గిత్తుక్కడియెన్?” ఎన్నతు, “ఇవత్తీరక్కజీయచ్చెయితవపరాధమ్” ఎన్లు అవఃశొన్నాల్, “మణల్ శోగ్గోగ్గీలే కల్ ఆయ్ వారుణ్?” ఇన్దజత్తిల్ అపరాధ మగ్గోగ్గిరప్పారార్?” ఎన్నతాయ్ ఉచితోపాయగ్గారే అపరాధజ్జై మఱిప్పిత్తు పిగట్టిశేర్ న్గుమ్బడియైయు మరులిచ్చెయ్ కైయల్, ఉపదేశిస్తావో ఈశ్వరత్తిరుత్తుమ్బడియై సగ్గోపాణ భట్టు మరులిచ్చెయ్ శారితే.

అవతారదశైయిలుమ్, “ప్రాణసంశయమాపన్నం దృష్ట్యవీతాభవాయసమ్ । త్రాహిత్రా హినిగ్గిరం మువాచదయయావిభుమ్” ఎన్లు వాచామగోచరమన మహాపరాధత్వైస్పణిన కాకత్తై త్తైయిలుప్పైతాకవిట బ్రహ్మస్త్రుమున్లు ఇట్టివు న్నీర్పుత్తు పెరుమాన్ రక్షితగుణిమ్ ఇవనుపదేశిస్తావో యెన్నుమిడమ్ సాధ్యపు ఇన్తిల్ ఇల్లప్పటితే.

ఇట్టి యుపదేశక్రమమున వీరు(శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు)ప్రసాదించిన “పరన్దపడి” అను గ్రంథమునను, అచ్చాన్ పిళ్లై ప్రసాదించిన “పరన్దరహస్యమ్” అను గ్రంథమునను విస్తృతముగఁ జెప్పబడినదిగాన నగుట చూచుకొనవచ్చును.

“పితవత్సత్వేయా” - జనని పరిపూర్ణాగని జనే హితస్రోతో వృత్త్యాభవతిచ కదాచిత్కలు వర్ణః । కిమేతన్నిగోషః క ఇహజగతీతిత్వముచితై । ఉపాన్యైర్విసాత్వ్యస్వజనయపి మాతారదసినః” (శ్రీగుణ ౫౭) (తత్త్వ! నీధర్మమున సర్వేశ్వరుడు తండ్రవతేనే పరిపూర్ణపాపముగల యీ చేతనుని విషయమున హితము గోరువాడగుటంజేసి ఒకానొకప్పుడు కోపదృష్టి గలవాడగును. ఏవో, “ఇనియేచి ఈలోకమున దోషములు లేనివాడెవ్వఁడు?” ఇవిధమున నుచితములగు నుపా నుములచే మరిపించి రక్షింపఁ జేయుచున్నావు. కావున నివు మాతల్లివి.) అన్నట్లు అపరాధ పరి పూర్ణుడగు చేతనుని విషయమున హితపరుడగు సర్వేశ్వరుని తిరువశ్యము భారమగుటయు ఇట్లు కోపము నచ్చుటనఁ గారణమేయి; అని యడుగఁగా “ఈతని తీరని పాపమే” అని బహుచెప్పఁగా ఇనుకలో అన్నముతంటూ రాయించినదని చెప్పవచ్చునా? ఈలోకమున నపరాధపడని వారెవరు? అని యిట్లు ఉచితోపాయములతో నపరాధములను మరిపించి పిగట్టి యీచేతనుని పెరుమాళ్లతోఁ జేప్పునట్టి పద్ధతిని తెలుపుటచే ఈపెళ్లొకమున భట్టును ఉపదేశముచే పిగట్టి పెరుమాళ్లను నిద్దుపాటు చేయునట్టి విధమున సంగ్రహముగఁ బ్రసాదించినారు.

అవతార సమమునను, “ప్రాణసంశయమాపన్నం దృష్ట్యవీతాభవాయసమ్ । త్రాహిత్రా హినిగ్గిరం ఉవాచదయయావిభుమ్” (సాన్లు) (ప్రాణములగోలుపోవనట్టి యవస్థలో నుండు కాకాసురుని చూచినదై శ్రీశీతాపిరాట్టి “రక్షింపుమా! రక్షింపుమా” అని యిట్లుదయతో భర్త కుపదేశించినదాయెను) అన్నట్లు వాచామ గోచరమగు మహాపరాధంబొచ్చిన కాకాసురుని తల నరుగుటకై ఎదలిన బ్రహ్మస్త్రుమునను సాఫల్యముగాను వాని యొక కంటిని గుడ్డిచేసి పెరు మాళ్లు యీతనిని రక్షించుటయును ఈపె యుపదేశ మువలననే యనెడి విషయము శ్రీసాధ్యపురాణ మునఁ జెప్పబడినది కదా!

ఇని చేతననై తిగుతువతు-ఉన్నపరాధత్రిక కనత్తైప్పార్తైల్ ఉనక్కొరిడ త్రిలుమకొలూన్లు విడమిల్లే, ఈశ్వరనావాన్ నిరణ్కుశస్వతప్రి నాత్తైయాలే ఆపరాధస్థై ప్పత్తుమ్ పత్తాక క్కుణక్కిట్టు అటుత్తు ఈద్రోద్రానిట్టుమ్, ఇవ్వనర్థత్తై త్రిప్పవేణ్ణిల్ ఆవన్నిరువడికళితే తల్లైశాయ్క్కై యొడ్రీయ వేటువిడ్రీయిల్లే; ఆపరాధ పరిపూర్ణనానవెన్నై యవనక్కేరిక్కుమో? దణ్ణియానో? ఎత్తణ్ణ వేణ్ణా? ఆభిముఖ్యమాత్రతై ఆభిలాపరాధస్థైయుమ్ పొలుక్కైక్కుమ్ భోగ్యమాగక్కొళ్ళుక్కైక్కుమ్ ఈడావగుణస్థితోల్ పుట్టులనెన్లు లోకప్రసిద్ధనా యిరుప్పొరున్లు, అనసిన్పు సినుభుమే యిరుక్క వేణుహుకిల్ ఆననై యాశ్రయిక్కిప్పొక్ ” ఎన్నుమ్ పరమహిణోపదేశత్తాలే, ఆప్పడి యెక్కేళ్ళోమెన్నిల్, పాపిష్టినాయ్ వట్టికెడనడన్లు తిరికిరానానైక్కుళిత్తు. “మిత్రమా పయికంకర్తుం రామస్థానంపరీప్సతా । నిధంచానిచ్చతాఘోరం త్వయాసౌపురుష ద్దభః॥ విదితస్సహిధర్మజ్ఞశ్శరణాగతవత్సలః॥ తేన మైత్రీభవతు తే యదీచితుమిచ్చసి” ఎన్లు-పెగుమా లోడుణువు పట్టుకై కాణ్ఉనకుక్కు ప్రాప్తమ్ సుతైయప్పార్త్తినిల్లైయాకిల్ వట్టియడిప్పార్ క్కుమ్ తరైయిలే కాలపావిన్లు వట్టియడిక్కు పే మే, ఉనక్కొరిప్పిడమ్ వేణ్ణియరుద్దా యాకిలు మనరైప్పగ్గోద్రావేణుమ్, అవరతల్లానొరు స్థలమ్మై కాణ్, ఎత్తిమైయాక ఎత్తికాళితేమన్లు ఇవ్విరుప్పిరుప్పతిత్తాట్టిల్ పట్టుప్పొకవమైయుమెన్నిసిన్దామో ఉన్నై నిత్రనధమ్ పణ్ణామో

ఇకమిగు యాచేతనుని సిద్ధపాటుచేయుట యెన్విధమున ననగా, — నియసగాధములఁ జూచినట్లయిన, బోలొకమున నెచ్చటను కాలుపెట్టుటకును జాగలేను. (గత్యంతరమెద్దియు గానఁ బడకు) ఈశ్వరుఁ డన్ననో, నిరంకుశ స్వతంత్రుఁ డగుటంజేసి సుపరాధములను పదివరగా (ఒక్కటిన్ని తప్పకుండ) లెక్కపెట్టి అనుభవించజేసి ననంపఁడునువాఁడు. ఈయనర్థమును తప్పించు కొనఁగోరితేనేని వానిని శరణుజొచ్చుటకన్న పోలొక్క యుపాయములేదు. ఆపరాధ భూయిష్ఠుఁ డగునన్న వాడు రక్షించునా? చండింపఁడా? అని భయపడవద్దు. ఆభిముఖుఁడ నయినంతమాత్రముని నభిలాపరాధములను సహించుటకును వాటిని భోగ్యములనుగాఁ గొనుటకును కావలసిన గుణములు సంపూర్ణము గాఁగలవాఁడుగా నతిండు లోకప్రసిద్ధుండు. కావున నిపు సుఖపడఁ గోరినీచేసి, యతని నాశ్రయించుటకై ప్రయత్నింపుము. ఇట్టి యుపదేశములచే నీపె యాచేతనుని సిద్ధపాటుచేయును.

ఇది గొప్పని విషయమునఁ చెలియవచ్చు నంటివేని—పాపిష్ఠుండై తప్పుదారిన పోవునట్టి రావణాసురునితో, “మిత్రమా పయికంకర్తుమ్ రామస్థానం పరీప్సతా । నిధంచానిచ్చతాఘోరం త్వయాసౌపురుషదర్శభః । మిత్రస్సహిధర్మజ్ఞశ్శరణాగతవత్సలః । తేన మైత్రీభవతు తే యదీచితుమిచ్చసి” (స్థానమునుగోరునట్టి నీకు శ్రీరామచంద్రునితో స్నేహముఁజేయుట యుచితము. మరియు ఘోరముగు ఎథను లోరకపోతేవేని నీవు శ్రీరామచంద్రునితో మైత్రిని చేసికొనుట యుచితము. ఈ పురుషోత్తముఁడగు శ్రీరామచంద్రుఁడు ధర్మజ్ఞుఁడుగాను, శరణాగతవత్సలుఁడుగాను ప్రసిద్ధిపొందినవాఁడు. కావున బ్రతుకఁగోరితేనేని వానితో స్నేహముఁ జేయుగువుగాక) అన్నట్లు పెగుమా దినవాఁడు. కావున బ్రతుకఁగోరితేనేని వానితో స్నేహముఁ జేయుగువుగాక) అన్నట్లు పెగుమా దినవాఁడు. కావున బ్రతుకఁగోరితేనేని వానితో ప్రదేశమెద్దియును లేదునుమి! దీనుఁడుగా శత్రువుకొల్ల మీదపడితే లభించునట్టి నీతికంటెను వాఁడు పట్టుకొని పోవుటయే మంచిది యని తలంచెదవా?

నట్లొల్లేయక కొట్టుమోపుతు మనరేపుబ్రహ్మవేణుక్లాన్, నాక పణిన వపరాధత్తుకు-
ఎన్నెయవర క్రొక్కోవరో వెన్దిరుక్కవేడ్డా. అభియుఖ్యువపణ్ణి నాల్ మున్ను కెయర వపరాధత్తై
పూర్తు చ్చీటుమన్దస్సనైఅవర్ పక్కలిల్లకాన్, అవర్ పురుషార్తమర్ కాన్, శరణాగతి
పరమధర్మ మెనఱియుమవరాయ్, శరణాగతదోషమ పారాత వత్సలరాక ఎల్లరు మఱియుమ్మడి
కాన్ పెరుమాళిరుప్పతు, నీ జీవిక్కవేణుమెన్ది చ్చిత్రాయాల్ అవరోడునక్కు ఉఱపుడ్డాక
వేణుమ్” ఎన్దు ఇప్పడి అచ్చుముటుత్తి ఉపదేశిత్తాలిఁతే. అన్ తిరుద్దాఱొట్టిన్దు ఇవరుడైయఉప
దేశక్కుఁతొయన్దై, అవనుడైయ పాప ప్రాచుర్యమిఁతే. ఇప్పడి ఉభయరైయుమ్(ఉపదేశిత్తాలేతిరుత్తు
మ్)ఎన్నెయాలే, “శ్రుశ్రవణే” ఎన్నిఱఱాతువిరే నిమ్మన్నమాన శ్రీశబ్దత్రి “శృణోతి”, “శ్రావయతి”
ఎన్నిఱ వ్యుత్పత్తికిఁ తొ నెత్తుకొట్టు “శ్రావయతి” ఎన్నిఱ వ్యుత్పత్త్యర్థమ్ కొల్లప్పటరు. “శ్రావ
యతి” ఎన్నిఱ విరు ఈశ్వరవిషయమాకవే పూర్వార్ కళ్ గ్రన్థజలిల్ పలవల్లబిలుమ్ కాణప్పట్ట
తాకిఱుమ్ “అథవా విముఖానామపి భగవదాశ్రయణోపదేశః శ్రావయిత్పుత్వమ్, శ్లో॥ విదితస్సహి
ధర్మజ్ఞః శ్వరణాగతవత్సలః। తేనమైత్రీభవతుతే యదిజీవతుమిచ్ఛసి॥ ఇతి రావణంప్రత్యుపదేశాత్”
ఎన్దు తత్త్వదీపత్తిరే చేతనవిషయమాకవుమ్ జీవరులిచ్చెయ్ క్కొనాలే, ఇవిడ్డత్తిలుమ్ చేతనవిష
యమాకవుమ్ కొల్లక్కుఁతొయన్దై.

నిన్ను చిత్రవధఁజేయక మంచిగానే చంపునన్ను నానినాశ్రయింప వలయును సుమీ! నే నొన
ర్చిన యపరాధములఁజూచి వారునన్నంగీకరింతు! యని తలంపవద్దు, నీ విభిముఖుడవై వారివద్దకుఁ
బోతివేసి (నీవాడననుచు నాశ్రయించితివే) పూర్వమొనర్చిన యపరాధములఁజూచి కోపించునట్టి
నీచస్వభావము వారికిలేదు స అయిన పురుషార్తమందు. శరణాగతి పరమ ధర్మమని తెలిసిన
వాడు. శరణుజొచ్చినవారి లక్షణమనిపనట్టి వాత్సల్యగుణము వారికున్న సంగతి యందఱు
నెఱింగినదియే కదా! నీవు శ్రీకృష్ణునితీవేసి, వారితో నీకు న్నేహముండవలయును. అని యిట్లు
లజ్జవిడిచిచెప్పి యుపదేశించినది శ్లో॥

రావణుండు దిద్దుబాటు కాకపోవుట యనునది యీపై యుపదేశముయొక్క లోపముకాదు
అందులకుఁ గారణము ఆశ్చర్య వాపవ్రాచుర్యమే. మూలమున “ఇద్దఱిని యుపదేశముచే దిద్దుబాటు
చేయును” అనుటచే, “శ్రవణే” అను ధాతువునుండి నిమ్మన్నమైన “శ్రీ” శబ్దముయొక్క
“శ్రుణోతిత్రిః=నిన్నునదిగనుక శ్రీ యనిపేరు” అనియు, “శ్రావయతిత్రిః=నినిపించునదిగనుక
శ్రీ అనిపేరు” అనియు నిట్లు రెండువిధములగు వ్యుత్పత్త్యర్థములలో “శ్రావయతిత్రిః” అను
వ్యుత్పత్త్యర్థము నెఱుఁబడినది. “శ్రావయతిత్రిః” అను వ్యుత్పత్త్యర్థము ఈశ్వరవిషయమున
(ఈశ్వరుని కుపదేశించు విషయమున) పూర్వీకుల గ్రంథములలో ననేకములలోఁ గొనఁబడి
యున్నను, (అథవా విముఖానామపి భగవదాశ్రయణోపదేశః శ్రావయిత్పుత్వమ్ శ్లో॥ విదితస్సహి
ధర్మజ్ఞః శరణాగతవత్సలః। తేనమైత్రీభవతుతే యదిజీవతుమిచ్ఛసి) (అథవా విముఖులగువారిని
భగవంతుని నాశ్రయింపుమని యుపదేశించుటయును శ్రావయిత్పుత్వము కావచ్చును ఏలవనఁగా
“విదితస్సహిధర్మజ్ఞః శ్వరణాగతవత్సలః। తేనమైత్రీభవతుతే యదిజీవతుమిచ్ఛసి” ఇత్యాదితావుల
నట్టి యుపదేశము గానఁబడుచున్నది) అనుచు రావణుని కుపదేశించుటనుబట్టి “తత్త్వదీపము”
అను గ్రంథమున నంజీయర్ దీనిని చేతనవిషయమునను అంగీకరించుటంజేసి యీతావున దీనిఁజేతన
విషయమునను చెప్పవచ్చును.

మూ॥౧౨॥ ఉపదేశత్రాతే యిరువరుడైయవుమ్ కర్మపారతస్త్రియమకులైయుమ్.

మూ॥౧౩॥ఉపదేశత్తాతే మీళాతపోతు, చేతననై యరుళాతే తిరుత్తుమ్;

ఇవ్వపదేశత్తాతే ఇరణ్ణుకలైయిలుమ్ ఫలిమమతేతెన్న వరుళిచ్చెయ్కితార్, (ఉపదేశ త్రాతే ఎన్దుతుడగ్గి) అతావతు-ఇప్పడి యిరణ్ణు తలైక్కుమ్ తత్తదనుగుణమా ఇవళి పణ్ణు సుపదేశ త్రాతే పుణ్యసాపగ్గణ వశత్తితే యిళుప్పణ్ణు భగవద్విముఖనాయ్ ప్రియైకయాకిల చేతననుడైయ కర్మపారతస్త్రియమ్, “ఇవళిపణ్ణినికర్కడై ప్రధానమాక్కి అనుక్కడా వే శేయనిలైన్” ఎన్దు ఇవనుడైయ రక్షణత్తిల్ విముఖనాయ్కైయాకిల ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతస్త్రియమ్ నిప్పిలై నామనై. చేతననుడైయ కర్మపారతస్త్రియ అనాద్యచ్చిన్నస్వస్థకార్యమాన అవిద్యానిబధ నమ్, ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతస్త్రియ నిరగుళహస్వాత్స్త్రికార్యమాన స్వస్కూలం నిబధ నమ్; ఇవై యిరణ్ణు మనాదిసిద్ధమాన్ పోన్వనైయాకిలుమ్, మాతృత్వసమ్మన్దత్తాతే చేతననుక్కు ఆత్మేయాయ్, మనోశీత్వసమ్మన్దత్తాతే ఈశ్వరనుక్కు అభిహనై ముహూనవిహ, ఇరణ్ణుకలైయుమ్ నెల్లీళకి అగ్రయణాన్తేకారాభి ముఖ స్పడియాక ప్పణ్ణుముపదేశత్తాతే నిక్కత్తహకర్తటిన్లె.

ఇవ్వపదేశత్తా తివళిళి మీళాత. ఇవళి చేతననైతెన్న, అనుళిచ్చెయ్కితార్, (ఉపదేశ త్రాతే మీళాతపోతెన్దుతుడగ్గి), చేతన మీళాపైకడి-అనాదికాలమ్ “యాతానుమ్ పత్రినిజుమ్” ఎన్దిఅపడియే భగవద్విముఖనాయ్ అనుష్ఠరప్రపణనాయ్ పోన్వనైయాత్ స్త

మూ॥ ౧౨॥ ఉపదేశముచే నిర్దేశియొక్కయును కర్మ సంక్రమము సళించును.

మూ॥౧౩॥ఉపదేశముచే దిద్దుబాటుకానప్పుడు చేతన సచే దిద్దుబాటుచేయును.

అవతారిక: — ఇట్లు ఉపదేశించుటవలన వీరిద్దరికిని ఫలిమనది యెద్దియనిన “ఉపదేశ త్రాతే” ఇత్యాది వాక్యముచే చెలువుచున్నాడు.

వీరిద్దరికి వారివారికి దగినట్లు యీపె చేయునట్టి యుపదేశమువలన, పుణ్యసాపగమున భగవద్విముఖుండై పోవునట్టి యీజీవుని కర్మపారతంత్ర్యమును, ఈతఁడొచ్చిన కర్మమునే ప్రధా నముగాఁగని దానికిదగినట్లుగా శీఘ్రించుటకై ఈతనిని రక్షించువిధమును విముఖుండైయుండు ఈశ్వరునియొక్క కర్మపారతంత్ర్యమును ఈరెండును నివర్తించును. చేతనుని కర్మపారతంత్ర్యము నది అనాదికాలము అచేతనపదార్థ సంబంధమువలనఁ గలుగు నవివర్యమ బట్టిండునది. ఈశ్వరుని కర్మపారతంత్ర్యమునది నిరంకుశ స్వాతంత్ర్యమాలకమగు స్వస్కూలమునబ యుండునది. ఈ రెండును అనాదిగనుండునట్టియేయైనను తల్లియగుటంజేసి యీచేతనుని కర్మము యిప్పురాలును, భార్యయగుటంజేసి యీశ్వరుని కర్మము ప్రియురాలునగు ఈపె వీరిద్దరి మనస్సును తిరుగదీసి వీరిలో చేతనుని యాశ్రయోన్ముఖునిగాను ఈశ్వరుని యంగీకారోన్ముఖునిగాను తనయుపదేశ ముచే జేయఁగలను.

ఉపదేశమువలన వీరు స్వాధీన పడనియెడల ఈపె చేయునది యెద్దియనిన “ఉపదేశత్తాత్” ఇత్యాది వాక్యముచే చెలువుచున్నాడు. యీజీవుఁడు నెకపడికపోవుటకు హేతువు “యాతానుమ్ పత్రినిజుమ్” (చేనినైన నవలంబించి) భగవద్విముఖుండగువాఁడు) అని నమ్మాళ్వారు లానలిచ్చినట్లు

మూ॥ ఈశ్వర నై యథాకాలే తిరుత్తుమ్.

దుర్వాసనాదికళి; ఈశ్వరక మిశామైక్కడి అపరాధానుగుణ మివనైశిక్కివేలుమెన్ను మభి
 న్నియాలే నిన్దనిలైయిళకామన్ నిశైక్కుడలాన నిరక్కాశస్వాత్ప్ర్యమ్. ఇవ్వోసేతుక్క
 థాలే ఇరణ్ణురైయువ తన్నుడైను ఉపదేశిత్తాల్ స్వస్వకర్మపారతన్త్ర్యత్తినిన్దమ్ మిశాత
 వళవిన్.

చేతననై యరుథాలే తిరుత్తుకై యావతు--అయ్యో! ఇవన్నడైను గుర్చుద్దినీగ్గి అనుకూలబుద్ధి
 గుడ్డొక వేణున్" ఎన్దు అవన్తిటల్లిల్ తాన్ పణుకిట " పద్దయత్తాల్ తిరువరుళ్ " ఎన్దిట పరమ
 ప్పెన్దైయాలే అన్దా సాపబుద్ధిపోయి భగవదభిముఖనామ్మడి పట్టుకై..

ఈశ్వరనై యథాకాలే తిరుత్తుకై యావతు--"ఓక్కాన్దపో ఉనక్కు ప్పణి:నున్దోవిను" ఎన్దు
 ఉపదేశిత్తై యుత్తానవాళే, కణ్డెప్పరట్టుతల్ కచ్చెన్దెక్కిత్తల్ శెయ్తు తన్నుకాలే యవనై
 ప్పిచ్చేన్ద్రో త్తాన్ శొన్నపడి శెయ్తలకు నిట్కమాటాత పడిపణ్ణి అక్కికారోన్దునాక్కుకై.

అన్ద, " పురుషకారమామ్మను " ఎన్దుతుడగ్గి ఇన్నభవాక పురుషకారత్వోప యోగికళాన
 గుణవిశేషగ్గైయుమ్, అవైతన్దైతానే వేలియిట్టపడినైయుమ్, సంక్షేప విశేషగ్గి తిరణ్ణిలుమ్
 పురుషీకర్తైగ్గైనైయుమ్, తత్ప్రకార విశేషగ్గైయుమ్ శొల్లిన్ద్రాయుత్తు.

మూ॥ ఈశ్వరుని సౌందర్యముచే దిద్దుబాటుచే-

భగవద్విముఖుడును వినియాంతర పరుడునై పోవుటవలన, దుర్వాసనాదులు. ఈశ్వరుడు
 స్వాభాసము కాకపోవుటగు గాన మెద్దియనగా, అపరాధముగ నెత్తని శిక్షింపవలయు
 ననడి యభిప్రాయముతో పట్టినపట్టు విడువక యుండు దగిన నిరంకుశ స్వాతంత్ర్యము. ఈ
 శాశ్వతపులనట్టి వీరద్రులు తమరెవ కర్మసాతంత్ర్యమునండి యాపె యుపదేశము మూలముగ
 విడుదల గానిపక్షమున, ఈపె యాచెతనుని తన కృపతో దిద్దుపాటు చేయును. అనగా "అయ్యో
 ఈతని గుర్చుద్దినీగ్గి అనుకూలబుద్ధి గలుగవలయు" వాడు దిద్దుపాటు అగుటలో "పద్ద
 యత్తాల్ తిరువరుళ్" "పద్దనానియగునట్టియా" అని అని శ్రీనమాత్మ్యారులు ప్రసా
 దించినట్లు తాను జూపునట్టి పరమకృపచే వా పరమకృప" భగవద్భిముఖునిగా జే
 యని యెఱుంగునది. సాపబుద్ధిపోయి భగవద్భిముఖునిగా జే

సౌందర్యముచే నీశ్వరుని దిద్దుబాటు
 అనుచు ఉపదేశమును నిరాకరించి బుచ్చేయుట యనగా -- "పో! నీపని కాదా యిది!"
 తన సౌందర్యముచే వానిని వ్యాపనతోడనే కీకంటిమాపుతో జూచిగాని చెవిక తొలగించిగాని
 కారోన్ద్రునిగాజేయుట గా హింసజేసి తాను చెప్పినట్లుచేసి తీరక తప్పునట్లునచ్చి వానినంగీ
 యని యెఱుంగునది.

కావున " పురుషకారమామ్మను " అని యెఱుంగునది. అను వాక్యము మొదలుకొని యితవరకును పురుష
 కారమగుటకు గావలసిన కారమామ్మను " అను వాక్యము మొదలుకొని యితవరకును పురుష
 పరూపములగు శండు గుణవిశేషములను, వాటిని తానే బయలుపఱచిన విధమును సంక్షేపవిశ్లే
 నున్నుచెప్పి ముగించి పురుషకారమొనర్చుటను అట్లు పురుషకారమొనర్చునట్టి విధముల

మూ॥ ౧౮॥ అతీయాతవర్ధజై అదైయవతివిత్తు ఆచార్యకృత్యతైయుమ్,

కృపాదికలై వెలియట్టమై శొన్నపోతే శ్రీరామాయణత్తిల్ పురుషకారవైభవముక్త మాన పడియై యుపపాదితారాయ్, మహాభారతత్తిల్ ఉపాయవైభవ ముక్తమానమైయై యుపపాదిక్కి తార్మేల్, (అతీయాత ఎన్దునుడన్ది) అజ్ఞాత జ్ఞాపన మాచార్య కృత్యమితే, శరణ్య కృత్యమన్దై, అతైయితే “ఎన్దై పెన్దైయై తన్దైయాయ్” ఎన్దు ప్రియకరత్య శితకరత్యజ్ఞాతీయ మానాపితృకృత్యన్దులై స్వయమేన తమక్కుచ్చయిత ఉపకారతై యరుళిచ్చయిత వనన్దరమ్, ఆచార్యకై య్యుని విశేషాపకారతైయుమ్ శానే తమక్కుచ్చయితమైయై యరుళిచ్చెకిల వాత్తొర్ “అతీయాతనవతిత్త” ఎన్దురుళిచ్చయితను. ఇన్దియత్తిల్ ఇవరుళిచ్చయికిలవాక్యన్దొన్ అన్ద దివ్యనూక్తిక్కు నూచకముగాతే యరుక్కిలతు.

అతీయాతవర్ధజైయదైయ వతివిత్తైయవను- తత్త్వవివేకమ్ తుడన్ది ప్రపత్తిపర్యవ్రమాక అర్జునముక్కు మున్దు అజ్ఞాతమాయరున్ద వర్ధజైయైల్లా మతివిత్తై. దేహాత్మాభిమానియాయ్ దేహానుబద్ధికాన బద్ధుక్కుల్ పక్కులిలే అప్థానే న్నేహజైప్పట్టి నిగ్గిలవిన్దై ప్రకృతాత్మవివే కాదికకాలే తెలివిక్కు జేట్టుతైయారే, “నత్వేవాహంజాతు నాసం నత్వంనేమే జనాధిపాఃనచైవన భవిష్యమ స్సర్వేవయమఃపరమ్ ॥ దేహినోఽస్మిక్యథాదేహే కామారంయావనంజరా । తథా

మూ॥ ౧౮॥ తెలి-గునియర్థములను లెస్సగాఁ చెలులనట్టి యాచార్యునికృత్యమును

ఉపాయవైభవమ్.

అవతారిక:—పీఠాటికి. ౧ అను బయలుపఱచిన విషయమును తెలుపునప్పుడు శ్రీరామాయణమున పురుషకారవైభవమును దీనిదని యుపపాదించి తరువాత యిప్పుడు శ్రీమహాభారతమున ఉపాయవైభవము చెప్పబడినది. అతీయాత”ఇన్దాని వాక్యముచే నుపపాదించుచున్నారు తెలియఁదానిఁ చెలుపుట యాచార్యుని పని గదా! అది శరణ్యుండగువాని పనికాదే! కావుననే శ్రీనమ్మాళ్వారులు “ఎన్దై పెన్దైయై తన్దైయాయ్” (నన్నకనిన తన్దైవియును తండ్రివియును) అనుచు నిట్లు పాటించుట హితముఁజేయుట యను నీ మాతాపితృకృత్యంబులఁజేయుట యను సర్వేశ్వరుఁ డొనర్చినాడని చెప్పికవిన్దుట ఆచార్యుఁడు చేయుట విశేషాపకారమునున్న తాత్పర్యముగ జేసినాడని తెలుపునట్టి వీరు “అతీయాతన వతిత్త” (తెలియనివాటిఁ చెలిపిన) అని దివ్యనూక్తికి నూచకముగానే కదా పీఠైలోకాచార్యులవారు సాయించినవాక్యము శ్రీనమ్మాళ్వారులు యుండగలదు. తెలియని యర్థములను లెస్సగాఁ చెలుపుటయనఁ నన్నింటిని తెలియఁజేయుట. శాని ప్రపత్తిపర్యంతము అర్జునునికి ముందు తెలియని యర్థంబుల ధువులయెడల అనుచితమగు అది యెట్లనిన, దేహాత్మాభిమానియై, దేహమును బట్టియుండు బలప్పుడు “నత్వేవాహంజాతు ప్రీతిలోనుండు సమయమున ప్రకృతాత్మవివేకముఁ గలుగఁజేయుపలిన ॥ దేహినోఽస్మిక్యథా నాసం నత్వంనేమేజనాధిపాః । నచైవనభవిష్యమ స్సర్వేవయమఃపరం ॥” (భ.గీ. ౨ అ.౧౨) దేహే కామారంయావనంజరా । తథాదేహే నరప్రాప్తిః ధీరస్తత్రవముహ్యతే.

దేహంతరప్రాప్తి రీతస్తత్రనముహ్యతి” ఇన్యోగికశాతే ప్రకృత్యాత్మవివేకమ్ ఆత్మపరమాత్మ వివేక మాకిత తత్త్వవివేక తైయుమ్, “ అన్తవన్త ఇమేదేహ నిత్యస్యాక్త్యాశ్శరీరీణః । ఆనాశినోఽప్రమే యస్య తస్మాన్యథ్యస్వభారత ” “ నజాయతేమ్రయతేవాకిదాచిన్నాయం భూత్వాభివితావాన భూయః । ఆజోనిత్యశ్శాశ్వతోఽయం పురాణోనమాన్యతే మాన్యమానేశరీరే ॥ వాసాంసిజీర్ణాని యథావిహాయ నవానిగృహ్లాతిసరోఽపరాణి । తథాశరీరాణివిహాయ జీర్ణాన్యన్యాని సంయాలి నవానిదేహీ” ఇన్యోగికశాతే ఆత్మనిత్యత్వ దేహఽనిత్యత్వజ్ఞతైయుమ్ ప్రథమ ముపదేశిత్తు, అవ నుదైయ స్వాతన్యభిమతై త్తవిక్తైక్తాక్తాక, “భూమిరాపోఽనజోవాయు ఖం మనోబుద్ధి రేవన । అహంకార ఇతీయంమే భిన్నా ప్రకృతిరప్తథా॥ ఆపరేయమితస్త్వన్యాం ప్రకృతింవిధి మేపగామ్ । జీవభూతాం మహాబాహో యయేదం ధార్యతేజగత్” ఎన్నిపడియే చేతనాచేతన శరీరీయాయ, “ సర్వస్యచాహంహ్యౌ సన్నివిష్టో మత్తః స్మృతిఃజ్ఞాన మపోహనమ్ ” ఎట్టును,

౧౩ స్లో) (ఓ అర్జునా ! నేను ముందొకప్పుడుండకపోయినదిలేదు. నీవును ఈ వచ్చినరాజును అట్లే ముందండయిండుకపోలేదు. ఇంకమీఁదును వుండకపోము. ఈ యాత్మకు తన శరీరమున కమార యావన వాగ్ధిక్యాద్యపథుగలుగునట్లు దేహంతరప్రాప్తయను గలుగుచున్నది. బుద్ధి మంసుడగువాఁ డావిమయమున భ)మఁజెందడు) అని యివ్వధముగ ప్రకృత్యాత్మ వివేకము (దేహ త్వలమగల మైత్సగ్యము) ఆత్మ పరమాత్మ వివేకమును తత్త్వవివేకమును “అన్తవన్త ఇమేదేహ నిత్యస్యాక్త్యాశ్శరీరీణః । ఆనాశినోఽప్రమేయస్య తస్మాన్యథ్య స్వభారత ॥ నజాయతే మ్రయతేవా కిదాచిన్నాయం భూత్వా భివితావానభూయః । ఆజోనిత్యశ్శాశ్వతోఽయం పురాణో నమాన్యతేమాన్య మానేశరీరే । వాసాంసిజీర్ణాని యథావిహాయ నవానిగృహ్లాతి సరోపరాణి । తథాశరీరాణివిహాయ జీర్ణాన్యన్యానిసంయాలి నవానిదేహీ” (భ. గీ. అ. ౧౮. ౨౦. ౨౧) (నిత్యుఁడును, నాశ రహితుఁడును, చిత్తురాద్యంద్రియములకుఁ జెలియనివాఁడునునగు నీజీవునికిఁగల శరీరములు నాశ యాత్మములు. ఈజీవుఁడు పుట్టువాఁడుగాని నశించువాఁడుగాని కాదు. ఇంతమముండుండుిప్పుడు లేకుండగాని యింకమీఁదు వుండబోవువాఁడుగాని కాదు. ఈతఁడు జన్మరహితుఁడు, నిత్యుఁడు కాశ్యతముగా నుండువాడ, చాలాకాలమునుండి యుండువాడు. ఈరీరము నశించినను ఈతఁడు నశింపడు. మనుష్యుఁడు చనిగిన పిత్తములను తీసివేసి క్రొత్తపిత్తములను ధరించుచందంబున ఈ జీవుండును జిల్లములయిన శరీరములను విడిచిపెట్టి క్రొత్తశరీరములలోఁ బ్రవేశించు చున్నాడు,” ఇన్యోగిదుఁడే నాత్మ నిత్యుఁడనియు దేహదు లనిత్యములనియును ప్రథమమున నుప దేశించి, స్యతఁగ్రుండన నెడి యాతిని భ్ర)ంతిని తొలంగించుటకుగాను “భూమిరాపోఽనజోవాయుః ఖం మనో బుద్ధిరేవన । అహంకారి ఇతీయంమే భిన్నా ప్రకృతిరప్తథా॥ ఆపరేయ మితస్త్వన్యాం ప్రకృతింవిధిమేపగం । జీవభూతాం మహాబాహో యయేదం ధార్యతేజగత్” (భ. గీ. అ. అ. ౪. ౫) (ఓ అర్జునా ! పృథివీ, ఉదకము, ఆగ్ని, వాయుత, ఆకాశము, మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము, అనునవి నాయొనిమిది విధములుగల భిన్నముగు శరీరము. దేనిచే నీజగత్తు ధరింపఁబడు చున్నదో, అదియును నాయొక్క జీవభూతమగు శరీరము) అనియు నిట్లు చేతనాచేతన శరీరీయై “ సర్వస్యచాహం హ్యౌ సన్నివిష్టో మత్తఃస్మృతిఃజ్ఞాన మపోహనంచ” (ఓ అర్జునా నేనందఱి యొక్క హృదయమున నుండఁవాడను. స్మరణమును, జ్ఞానమును, జ్ఞానసంకోచమును నావలన నే

“ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్ధేశేనర్జనతిష్ఠతి । భౌమయః సర్వభూతాని యంత్రానూథాని మాయయా” ఎఱ్ఱమ్ శొల్లుకిటపడియే సర్వజన హృదయస్థనాయనిష్ఠ, సకలప్రవృత్తి నివృత్తికలై యుమ్ పట్టువిక్రయాకిట తన్నుడైయ నియన్తుత్వతైయుమ్, అప్పడి సర్వనియన్తావాయ్కొట్టు సర్వస్వాత్మరనా యిరుక్కుమశవన్తికే “పరిత్రాణానుసాధూనాం వినాశాయచిగుమ్మతామ్ । ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామియుగేయుగే” ఎఱ్ఱ అవతారప్రయుక్తమాన తన్నుడైయ సౌల భ్యతైయుమ్; “సహజహం సర్వభూతేషు వశే” యోగ్యత్వైనిప్రియః” ఎఱ్ఱ తన్నుడైయ ఆశ్రయ ణీయత్యే సామ్యతైయుమ్; “ప్రకృతేక్రియమాణాని గుణైకంక్రియే సర్వతః । అహంకారవిమూ ధాత్వా కర్తాహమితిమన్యతే” ఎఱ్ఱ అహంకారదోషవైయుమ్; “యతతోహ్యపి కాన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః । ఇంద్రియాశి ప్రమాధీని హరన్తి ప్రసభంమనః” ఎఱ్ఱ ఇంద్రియ ప్రాబల్యతైయుమ్; “అసంశయం మహాబాహో మనోదుర్నిగ్రహంచలమ్” ఎఱ్ఱ అద్వప్రాబల్యతీయత్వే యింద్రి యజ్జలై పద్మమనస్సినుడైయ ప్రాధాన్యతైయుమ్ దర్శిపిక్రేయాశే ఆశ్రయణవిరోధికతైయుమ్ “తానిసర్వాణి సంయమ్య యుక్త ఆసీతిమత్పరః । వశేహియస్యేంద్రియాణి తస్యప్రజ్ఞాప్రతి స్థితా” ఎఱ్ఱమ్, “యతోయతో నిచ్చరతి మనశ్చచ్చుల మస్థిరమ్ । తత్తత్తోనియమ్యైతదాత్మస్యేవ

గలుగుచున్నవి.) అని గు, “ ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్ధేశేనర్జనతిష్ఠతి । భౌమయః సర్వభూతాని యంత్రానూథాని మాయయా ” (ఓ యగ్గునా ! ఈశ్వరుడు అందఱియుక్కు హృదయమునంగడి తనయొక్క జ్ఞానముచే నన్నిభూతములను యంత్రముననుండు బాహ్యులను ఎఱె ద్రిప్సచున్నాడు) అనియు నిట్లు సర్వజనుల హృదయముననుండి యందఱిప్రవృత్తు లను గలుగఁజేయుటయనెడి తన నియంతృత్వమును, అట్లు సర్వ నియామకుండై యందఱి కంటెను శ్రేష్ఠుడై యుండుట చూత్రమేకామండ, “పరిత్రాణాణామ సాధూనాం వినాశాయచ దుష్కృతాం । ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగేయుగే” (సాధువులను గణించుటను దుష్టులను శిక్షించుటను ధర్మమును స్థాపించుటను నేను ప్రతియుగమున నవతరించుచున్నాఁ డను) అన్నట్లు అవతరించుటనుబట్టియుండు సౌలభ్యమును “సహజహం సర్వభూతేషు వశే” యోగ్యత్వైనిప్రియః” (నేనందఱికిని సహజమే నామ ఇట్లుండుగాని అయిదుండుగాని లేదు) అనుటచే నందఱికిని తాను పొదువున నాశ్రయణయోగ్యుండగుటను “ప్రకృతే క్రియమాణాని గుణైకంక్రియే సర్వతః । అహంకార విమూఢాత్మా కర్తాహ మితిమన్యతే” (ప్రకృతియొక్క గుణముల మూలముగ నమస్తకార్యములను చేయఁబడుచున్నవి. ఈజీవుల డహంకారనిశమున నేను చేయు చున్నానని తలంచుచున్నాడు) అనుటచే నహంకార రూపముగు దోషమునన్న “యతతోహ్యపి కాన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః । ఇంద్రియాశి ప్రమాధీని హరన్తి ప్రసభంమనః ” (ఓ యగ్గునా ! జ్ఞానినుగువాడు మోక్షమునకై ప్రయత్నించుచున్నను, ప్రబలములగు నింద్రియములు మనస్సును స్వాధీనము చేసికొనుచున్నవి) అనుటచే నింద్రియ ప్రాబల్యమును, “ అసంశయం మహాబాహో మనోదుర్నిగ్రహంచలమ్” (ఓ యగ్గునా ! నిచ్చరముగ మనస్సు చంచలమైనది దీనిని వశపఱచు కొనుట దుశ్శక్తము” అనుటచే మనస్సుయొక్క ప్రాధాన్యమునన్న జూపించుటచే భగవదాశ్రయ మునకు విరోధులగు వాటిఁదెలిపి, “తానిసర్వాణి సంయమ్య యుక్త ఆసీతిమత్పరః । వశేహియ స్యేంద్రియాణి తస్యప్రజ్ఞా ప్రతిస్థితా” (అయింద్రియముల నన్నింటిని జయించి నావిషయమున పనస్సు గలవాడై యింద్రియములను తనవశమున నుంచుకొనిన వానిజ్ఞానము స్థిరమైనది.) అను

1294.17549V 1538.

వశంసయేత్ ” ఎన్ఱ ఆశ్రయఞాపకరణ్యశాసన బాహ్యభ్యంతర కరణ్యశైస్వాసనమాక నియ
మిక్కుమ్ ప్రకారతైయుమ్; “చశుర్విధా భజతైమాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున । ఆరోజిజ్ఞాసుర
భూషణ భారత్సర్వభి ” ఎన్ఱ ఆశ్రయిక్కు- మధికారికభుదైయ చాతుర్విధ్యతైయుమ్; “ ద్వే
భూతసగ్ధోలోకేఽస్మిన్ దైవఆసురవిచచ । దైవీసమృద్ధిమోక్షాయ నిబన్ధాయానురీమతా ” ఎన్ఱ
తన్నదైవ ఆజ్ఞానువగ్ధవ పరంసవర్కళో దేవకీకళో, తదతినద్రవ పరరాసవర్కళో ఆసురకీ
కళో దేవాసుర విభాగతైయుమ్; “హస్తశేకంయమ్యమి విభూతీరాత్రవశ్యభాః । ప్రాధాన్యతః
దూతశ్రేష్ఠ నాప్త్యస్తో విస్తరస్యమే ” ఎన్ఱమకగ్గి ఇవిభూసియిన్ సమస్తమదార్థకృత్కు మవాచక
నూనభిద్యభో తన్నశబితే పర్యవసిక్కుమ్మడి ఇవదగ్గై నదైవ సప్రకారమాకగ్గొండు వ్యాపిత్తు
నియ్యమ్మడిదైయుమ్; “ దివ్యందదామితేచక్షుః పశ్యమేయోగ మైశ్వరమ్ ” ఎన్ఱ దివ్యచక్షువైసి
క్కు నత్తు, “ పశ్యామి దేవాంద్రవ దేవకీమే స్యాం ప్రభాభూత విశేషసంఘాః । బ్రహ్మణ
మిశం కమలాసనస్థ ఋషీంశ్చ సర్వాసురగాంశ్చదీప్తాః ” ఇత్యాదియతే తన్నదైయ విద్య
రుచ్యవైక్కిండు చేగుమ్మడి పట్టుదైయాతే, తాను కన్దార్కు- దివ్యజ్ఞానతైక్కిండుత్తు తన్నడి
కత్త దిద్దిప్పిక్కు- మెన్ను మత్త యుమ్; “ మన్మనాభవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాంసమిక్కురు ।

టచే భగవదాశ్రయిణులను పరయ్యక్తులగు బాహ్యభ్యంతరచంద్రియములను స్వాసనముల
నుందుకొనునట్టి పద్ధతినిన్ని “చశుర్విధా భజతైమాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున । ఆరో జిజ్ఞాసురభృ
భూషణ భారత్సర్వభి ” (౧) స్త్రోత్ర్య కాముండును, అపూర్వశ్రోత్ర్య కాముండును, అత్యుక్త
కాముండును, భగవదాశ్రయిత్తి కాముండును నిట్లు నాలుగు తెగలవారగు పుణ్యాత్ములు నన్నాశ్ర
యించుచున్నాను) అనుటచే తన్నాశ్రయించునట్టి యాశ్రైతుల చాశుర్విధ్యమునున్న, “ ద్వే
భూతసగ్ధోలోకేఽస్మిన్ దైవఆసురవిచచ । దైవీసంపద్ధిమోక్షాయ నిబన్ధాయానురీమతా ” (దైవసృష్టి
యనియు, ఆసురసృష్టియనియును, రుదువిధములగు సృష్టలు కలవు. వాటిలో దైవసృష్టి మోక్ష
సంపన్నుగను ఆసురసృష్టి బంధమునుగాను నుండునవి) అనుటచే దేవతలు భగవదాజ్ఞ నను
వర్తించునట్టివారనియు అనుగులు భగవదాజ్ఞ నశీకరించు వారనియును చెప్పటచే దేవాసురి
విభాగమునున్న, “హస్తశే కథయిమ్యమి విభూతీ రాత్రవశ్యభాః । ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ
నాప్త్యస్తో విస్తరస్యమే ” (ఓ యుగ్మనా! నాయొక్క విభూతులను ఏమఁ తెలియఁజేయ బోవు
చున్నానుః ముఖ్యముగ వ్యాపించియుండు నాంతముజేరు) ఇత్యావాక్యములచే నివిభూతీయం
దుండు పదార్థములఁ కలుపునవినుగు శబ్దములు మొత్తముమీద తన్నీ తెలుపనట్లు వీటినన్నింటి
లోను సంపూర్ణముగా తానువ్యాపించియుండు పద్ధతినిన్ని, “దివ్యందదా మితేచక్షుఃపశ్యమేయోగ
మైశ్వరం” (ఓ యుగ్మనా! నీవు దివ్యచక్షుస్సు నిచ్చెదను. నాపూర్వశ్రోత్ర్యముఁ బూడుమా)
అనుటచే ఇవ్యచక్షుస్సునిచ్చి, “పశ్యామిదేవాం ద్రవదేవకీమే స్యాం ప్రభాభూత విశేషసంఘాః
బ్రహ్మణమిశం కమలాసనస్థం ఋషీంశ్చ సర్వాసురగాంశ్చదీప్తాః” (నీలోకల దేవతలను సమస్త
ములగు భూతసముదాయములను, కమలాసనుండగు చశుర్పుత్రబ్రహ్మమును యద్రునిఁబులును దేదీప్య
మానములగు నాగుబాములను మాచుచున్నాను) అన్నట్లు తనయొక్క విశ్వరూపమునుజూచిదానిఁ
జెప్పనట్లు చేయుటచే నాను ప్రేమించినవారికి దివ్యజ్ఞానమునిచ్చి తనస్థితిఁ గాన్నించుననియును,
“మన్మనాభవ మద్భక్తో మద్యాజీమాం నమిక్కురు । మామేవైష్యసియైవ మాత్యానంతు

మూ॥ పురుషకారకృత్యత్వైయుమ్,

మామేవైష్యసి యత్త్వైవ మామాత్రం మత్పరాయణః” ఎట్లు ఇప్పుడి యిరున్దళ్ళ పరత్వసౌభ్య యుక్త నాన తన తిరువడికలై ప్రాపిక్తైయాకిఱ పరమ పురుషార్థుత్తుక్కు ఉపాయమాయగున్దళ్ళ కర్మజ్ఞానరూపాబ్ధి సహితైయాన భక్తియైయుమ్; “మామేవయే ప్రపద్యస్తే మాయామేతాన్తర నితే” “తమేవచాద్యంపురుషం ప్రపద్యే” “తమేనారణంగచ్చ సర్వభావేన భారత” ఎట్లు అన్త భక్త్యజ్ఞమాన ప్రపత్తియైయుమ్; చరమశ్లోక త్తాళి అన్త భక్త్యపాయత్రిక దుష్కరత్వాదికలై యాణర్దన్దు శోకిప్పార్ మ్మ, సుకరముమాయ్ స్వరూపాను రూపముమాన ఉపాయమ్ ప్రపత్తి యెన్నువైయుమ్ తామేయతీవ్రగునినానిశ్చే; అక ఇప్పుడి అయితవర్థ్యతైయ్ల మహివిక్తై యారే ఆచార్యకృత్యతై త్తా నేటిట్టుకొణ్ణా నెన్నిఱగు.

ఇని పురుషకారకృత్యమున శరణ్యనాన తన్నతన్తే, పిరాట్టికృత్యమి శే, “మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజంతూనాం సంసారేపతతామధః । లక్ష్మీపురుషకారత్వే నిర్దిష్టపరమర్షభిః । మమాపిచమతం హ్యేతన్నాన్యథా లక్షణంభవేత్” ఇత్యాదికలై ఇరున్దెన్నభగవచ్చాస్త్రుత్తిరే నానే యరులి చెప్పయేనానిశ్చే.

ఇవనుక్కు తత్వజ్ఞానాదికలై యుద్దాక్కి కొల్లళ్ళవేణ్ణుకైయారే ఆచార్యకృత్యతైయేటిట్టు కొణ్ణానాకితాన్, పురుషకారకృత్యమేటిట్టుకొల్లళ్ళ వేణ్ణువా నెన్ ? అట్టికిరన్త విషయమై

మూ॥ పురుషకారకృత్యమును

రాయణః” (ఓ యర్జునా! ఎల్లప్పుడు నన్ను దలంచుచు, నన్ను ప్రేమించుచు నన్నారాధించుచు, నాకు నమస్కరించుచు. ఇట్లు నాయెందెల్లడల నాసక్తిగలిగి నన్ను ధ్యానించునట్టి నీవు నన్ను పొందగలవు) ఇట్టి పరత్వ సౌభ్యంబులుగల తనయొక్క పాపపద్మములఁ జేరుటయును పరమ పురుషార్థముకు ఉపాయభూతములగు కర్మజ్ఞానములంగముగాఁగల భక్తినిన్ని “మామేవయేప్రప ద్యస్తే మాయామేతాన్తర నితే” (నన్ను శరణుజొచ్చువాడు మాయ నతిక్రమించు చున్నాడు) అనియు “తమేవచాద్యం పురుషంప్రపద్యే” (అట్టి యాదపురుషుని శరణు జొచ్చుచున్నాడను) అనియు, “తమేవ శరణంగచ్చ సర్వభావేన భారత” (ఓ యర్జునా! అన్నివిధముల నతని సేవరణు జొచ్చుమా) అనియు నిట్లు అధర్మక్తి నంగముగాఁ గలిగియుండు ప్రపత్తినిన్ని ఆధర్మిరూపమగు నుపాయమును పాధించుట దుష్కరమని తలఁచి గుణభవదువారికి సులభమును స్వరూపాను రూప మగు మహాయము ప్రపత్తియనియును చరమశ్లోకముచే నానే స్వముముగఁజెలిపి కృపచేసినాడు గదా! కావున నిట్లు తెలియని యర్థంబుల నన్నింటిని లేచుపుటచే నాచార్య కృత్యమును తనపై వేసికొనినాడని చెప్పఁబడినది.

ఇక పురుషకారకృత్యము శరణ్యుండగు తనది కాదే అది పిరాట్టియొక్కపని గదా! “మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాం సంసారే పతతామధః । లక్ష్మీపురుషకారత్వే నిర్దిష్టపరమర్షభిః॥ మమాపిచ మతంహ్యేతన్నాన్యథా లక్షణంభవేత్” ఇత్యాదితావుల ఈవిషయమును భగవచ్చా స్త్రమున భగవంతుఁడు స్వయముగాఁ జెప్పియున్నాఁడు గదా! అయితే యీచేతననికి తత్వ జ్ఞానాదలఁ గలుగఁజేయ వలసియున్నదిగాన, ఆచార్యనిపనిని తనపైబట్టుకొన వలసియున్నది పరే. పురుషకారకృత్యము నేమైన బట్టుకొనవలయును? అంగీకరించితే చాలదా? అంటివేసి,

మూ॥ ఉపాయకృత్యతైయుమ్ తానేయేటిట్టుక్కొళ్ళుకైయారే

యారో? వెన్నిల్ అణ్ణికారత్తుక్కిరువు మవళ్యాపేక్షితమాకైయారే; ఎజ్జనేయెన్నిల్; ఇవుప్పాయత్తుక్కుప్పరుషసాపేక్షతై యోపాతిపురుషకారసాపేక్షతైయు ముణ్ణిఁటే. ఇవుప్పయసాపేక్షతైయుమ్, ఉపాయవరణరూపమాన పూర్వవాక్యత్తిల్ ప్రథమచరమ పదబ్ధిలే కాణలామ్; శ్రీశబ్దత్తాలే పురుషకారతైయుమ్, ఉత్తమనాలే అధికారియైయుమిటే శొల్లుకిఱు; అకైయారే చేతనర్ తన్నై ఉపాయమాకప్పర్దుమిడత్తిల్ స్వాపరాధ భయత్తాలే పిరాట్టియైపురుషకారమాకమున్నిడ, అవళ్ ఇన సపరాధ నిబద్ధమాన తన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ శీర్దైయైయార్లొచ్చేరవిడ, కైక్కొళ్ళుకై ముత్తైయాయరుక్కు, అజ్జనన్దిక్కే, ఇవనపరాధ నిబద్ధనమాన తన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ కలక్కతైయుమ్ తావే తణిత్తుక్కొణ్ణు ఇననైచ్చేర్తు కొళ్ళుకైయాయమ్, అతుతాన్, శెయ్కిఱవళవిల్ ఆర్థిత్యనిరపేక్షమాక చెప్పైకైయాయమ్, పురుషకారకృత్యతైయుమ్ తానే యేటిట్టుక్కొణ్ణాన్ ఎన్నిఱు.

ఇని ఉపాయకృత్యమ్ తన్నతాయరుక్కు అతైయుమ్ తానే యేటిట్టుక్కొణ్ణానెత్తరు-
“త్వమేవోపాయ భూతోమేభవ” ఎన్దు ఇననర్థితైల్ కార్యమ్ శెయ్యవమైన్దిరుక్కు, నామే యిన నక్కుపాయమాయ్ అనిష్టనివృత్త్యానికి తై పుణ్ణక్కడవోమెన్దు తానేయేట్టుక్కొణ్ణు “మామేకంశరణంవ్రజ-సర్వపాపేభ్యోవిమోక్షయిష్యామి” ఎన్నైయారే; అల్లిరు “ఉపాయోపేయత్యే తదిహ తప

మూ॥ ఉపాయకృత్యమునున్న తనపైబెట్టుకొనుటనలన

అంగీకరించుట కిదియును అవశ్యముగఁ గావలసినది. అదియెట్లనిన, ఈముపాయమును విరించుటకు పురుషావశ్యకతయైవోలే పురుషకారావశ్యకతయును గలదు. ఈరెంటిని యపేక్షించియున్నట్లు, ఉపాయవరణముఁ జెలుపు పూర్వవాక్యమున (శ్రీమన్నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే” అనుతావున) ప్రథమ చరమపదములయందు (“శ్రీమతే” అను పదమునను “ప్రపద్యే” అనుపదమునను) చూడవచ్చును. వీలననఁగా ఇందుండు “శ్రీ” శబ్దము పురుషకారమును “ప్రపద్యే” అను క్రియా పదమునందలి యుత్తమపురుష యధికారిని గదా! తెలుపునవి. కావుననే చేతనలు తనను ఉపాయముగాఁ గొను సమయమున, తామొనర్చిన యపరాధములవలన భయపడి పిరాట్టిని పురుషకారముగాను ముందుంచుకొనఁగా, ఆపె యీతని యపరాధముల మూలముగ ఈశ్వరుని మనస్సునంగల కోపమును బోగొట్టి యిద్దఱిని చేర్చఁగా సర్వేశ్వరుఁ డీతని నంగీకరించుట యుక్తమై యుండిఁగా, అట్లుచేయక, యీతని యపరాధముల మూలముగ తన మనస్సునంగల కోపమునుతానే బోగొట్టుకొని యీతనిఁ జేర్చుకొనుటనలనను, అందులోను ఈతఁడు ప్రార్థించకయే యట్లొనర్చుటంజేసియును అనఁగా ఈహేతువులనుబట్టి పురుషకార కృత్యమునున్న తనపై బెట్టుకొనినవాఁడని చెప్పఁబడినది.

ఉపాయకృత్యము తనదేకదా! ఇట్లుండ, దానినిన్ని పైబెట్టుకొనినవాఁడని యెట్లు చెప్పఁదగును? అంటివేని, “త్వమేవోపాయ భూతస్సాన్యః” (నన్ను కడలేర్చునట్టి యుపాయముగా నగుమా) అని యీతఁడు కోరినపైని, చేయవలసియుండఁగా, మనమే యీతనియెడల యుపాయమై అనిష్టంబుల నన్నింటిని నివర్తింపెదమని తనపైబెట్టుకొని “మామేకం శరణంవ్రజ” (నన్నొక్కనినే శరణుజొచ్చుము) “సర్వపాపేభ్యో విమోక్షయిష్యామి” (నేను నీపాపంబులనన్నింటిని విడ

తత్త్వం నతుగుణా” ఎన్నివిస్తువుకు ఉపాయకృత్యమ్ వస్తేఁబోయితి; ఉభయలిజ్జ విశిష్టతై
యాతే ఉపాయోపేయత్వస్థగ్గిరణ్ణుస్వతస్సిద్ధమయి తే యిరుప్పడు. అన్నిక్కే, “ఉపేయమాన
తనై ఉపాయమూక్తుకైమాతే ఉపాయకృత్యతై యేటిట్టుక్కొడ్డా నెనిఱతు” ఎన్నాయుణ్ణు,
అతు, పార్ మరుద్దామాపోతే ఇవనుపాయమావిడ మెణ్ణు ముళ్ళుత్తోన్తాకైయారే, అన్బ ననుక్క
పోతు అసాధారణమాకచ్చయేత తొన్తల్లా మైయాలమ్, “ఉపాయమ్” ఎన్తే వస్తువై నిరేకిత్తు
తదైభవమ్ తొల్లుకిఱ ప్రకరణ మాకైయాలమ్ ఇవిడత్తుకు చితవున్బ; అనపిన్బ కీర్తొచ్చున్బ
పడియే పాగుళాక వేణుమ్. అచార్యకృత్య మేటిట్టుక్కొళ్ళుకిఱవళివిల్, “కార్వణ్యదోషోపహత
స్వభావః పుచ్చామిత్యాం ధర్మసమూర్థచేతాః । యచ్చేయస్యాన్నిశ్చితం బ్రూహిత స్తే శిష్య
స్తేహం శాధి మాం త్వాం ప్రపన్నమ్” ఎన్బివనగ్ధిత్వముణ్ణాకైయారే అన్యకృత్యతై త్వానేటిట్టు
క్కొడ్డామాత్రమే వివక్షితమాకైయాలమ్, పురుషకారకృత్య మేటిట్టుక్కొళ్ళుకిఱవళివిల్ అన్య
కృత్యతై యేటిట్టుక్కొడ్డామైయుమ్, అతు తనై అగ్ధిత్వ నిరపేక్షమాక ఏటిట్టుక్కొడ్డామైయుమ్
వివక్షితమాకైయాలమ్, స్వకృత్యమేటిట్టుక్కొళ్ళుకిఱవళివిల్ అగ్ధిత్వనిరపేక్షమాక చ్చయేత

కొట్టెదను) అని యుపదేశించి యున్నాడు. అట్లు కానున్న “ఉపాయోపయత్యే తదివారవ
తత్త్వంనతుగుణా” (రం. స్త.) (ఉపాయముగాను ఉపేయముగాను నందుట ఏయొక్క స్వరూ
పమేకాని, గుణముకాదు) అన్నట్లు ఈతనికి ఉపాయకృత్యము అగుంతుకముకాదు గదా! ఈశ్వర
తత్త్వమిట్లు రెండులక్షణములుగలది యగుటండేసి దీనికి ఉపాయోపేయత్వములు రెండును స్వత
స్సిద్ధములయే కదా యుండగలవు. అయితే, ఉపేయమగు తనను ఉపాయముగాఁ జేయుటచే
ఉపాయకృత్యమును పైబెట్టుకొనినాడని చెప్పఁబడియెనని తలంచువారు కలరు. కాని, యది,
* పాలు మందయినట్లు, ఈతఁడు ఉపాయమగుట యందఁబడియెడల నుండుటచేతను, ఇప్పుడీతఁ
డర్జునునియెడల విశేషముగాఁజేసిన దెద్దియును లేకపోవుటచేతను, ఉపాయమనియే యతనిఁ
బేర్కొని యతని వైభవముఁ బెంపునట్టి ప్రకరణ మగుటండేసియును, వారు చెప్పనట్టియర్థ మీ
తావునఁ బొసగదు. కావున మొదట చెప్పినట్లుగానే యీవాక్యముయొక్క యర్థముఁడవలయును
అచార్యకృత్యమును పైబెట్టుకొనునప్పుడు “కార్వణ్యదోషోపహతస్వభావః పుచ్చామిత్యాం
ధర్మసమూర్థచేతాః । యచ్చేయస్యాన్నిశ్చితం బ్రూహిత స్తే శిష్యస్తేహం శాధిమాంత్వాం
ప్రపన్నమ్” (భ. గీ. ౨. ౨.) (కార్వణ్యరూపమగు దోషముచే నాస్వభావము బాత్తుగ నెడి
పోయినది ధర్మమెద్దియో తెలియకయున్నది. నాకెద్ది శ్రేయస్కరమో, ఏవే నిశ్చయించి తెలు
పుము. శిష్యుండైన నిన్ను శరణుజొచ్చినాడ) అన్నట్లు అర్థమందు కొరియుండుటండేసి యిచట
వేటొక్కని కార్యమును తనపై బెట్టుకొనుటమాత్రము వివక్షింపఁబడుటవలనను, పురుషకారకృత్య
మును పైబెట్టుకొనినప్పుడు వేటొక్కని పనిని తనపై బెట్టుకొనుటయూ, దానినిన్ని యితరులకుగ
కయే తనపై బెట్టుకొనుట యిచటవివక్షితమగుటవలనను, తనపనిని తనపై బెట్టుకొనినాడనునపుడు
వేటొక్కఁడు కొరకయే యట్లుచేసియుండుట మాత్రమేయిచట వివక్షితమగుట వలననున్న ఈపై

* పాలను సర్వసాధారణమగు నందఱును నిత్యము త్రాగుదురు. మందు ఎప్పుడోయొక
ప్పుడు యెవ్వఁడోయొక్కందు పుచ్చుకొనునది. ఇట్లుండ, పాలను మందుగాఁగొను నపుడు మంద
నెడి విశేష మెద్దియు లేనట్లని భావము.

మహాభారత స్త్రీలు సాయవైభవము శొల్లిన్ ద్రాయన్ ద్రు.

మూ॥ ౧౧॥ పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు.

పశవే విశక్షిత మాకైయాలుమ్, (తానేయేటిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఎన్నివితు కృత్యత్రయస్త్రి
లుమ్ యథాయోగ మన్వయిక్కక్కడవతు.

అచార్య నజ్జాతజ్ఞాపనమ్, పిరాట్టి పురుషీకరిక్క, వస్తుతన్నై ఉపాయమాకపన్దు
మవనుక్కు అనిష్టనివృత్త్యానికి శైష్వణ్ణి కొడుక్కు ఎవైనదిక్క, ఇవైయెల్లావన్ద్రైయుమ్
తానే యేటిట్టుక్కొడ్డుతు-వైభవమిశ్ట. (ఏటిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే మహాభారత స్త్రీ ముపాయవైభ
వమ్ శొల్లిన్ ద్రాయన్ ద్రు) ఎవ్వు-ఏటిట్టుక్కొడ్డుమైయై ప్రతిపాదిక్కైయాలే శొల్లిన్ ద్రాయన్ ద్రు
శ్రేష్ఠపడి.

౧౧. అక పురుషకారోపాయజ్ఞ శీరణ్ణుక్కు మసాధారణ వైభవవై యరుళిచ్చెయ్ తార్
క్షీర్; ఉభయసాధారణ వైభవవై యరుళిచ్చెయ్ కితార్ మేల్, (పురుషకారత్తుక్కుమ్ ఎవ్వు
తుడన్ణి). తిత్తనసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకైయాలే పురుషకారవైభవమ్ ముపాయవైభవమ్ తని
త్తనియే ఉపాదానమ్ పణ్ణి యరుళిచ్చెయ్ తార్ కీర్; ఇళు ఉభయత్తుక్కుమ్ సాధారణవైభవ
మాకైయాలే (పురుషకారత్తుక్కుమ్) ఎవ్వు తన్నైజోపాదానమ్ పణ్ణి యరుళిచ్చెయ్ కితార్. ఉభ

మహాభారతమున ముపాయవైభవము చెప్పబడినది.

మూ॥ ౧౧॥ పురుషకారముయొక్కయును ఉపాయముయొక్కయును
వైభవమునునది.

గనబలుచున్నట్లు “తనపై బెట్టుకొనుట” యనునది యీమాధువిషయములలోనును సమన్వయించును.

అచార్యుడు తెలియనివాటిఁ జెలుపఁగా, పిరాట్టి పురుషకారముఁజేయఁగా, వచ్చి తనను
ఉపాయముగాఁగొని యాశ్రయించువారల యనిష్టములఁ బోగొట్టుట మొదలగు వాటిఁజేయుట
తనకృత్యమైయుండుగా, వీటి నన్నింటిని తనపై బెట్టుకొనుట యొక వైభవమే కదా!

ఇట్లు సర్వేశ్వరుండు వీటిని తనపై బెట్టుకొనిన విషయమును క్రిమహాభారతమునఁ బ్రసా
దించి యుండుటంజేసి యచట ఉపాయవైభవము చెప్పబడినదని మొలుగునది.

ఉభయసాధారణవైభవమ్.

అవతారిక: — పురుషకారోపాయములలో నొక్కొక్కదానికిని విలక్షణమైన వైభవ
మును ఇంతకుముందు తెలిపియున్నాడు. ఇఁకమీదు అరెంటికిని పొదువయిన వైభవమును “పురుష
కారత్తుక్కు” ఇత్యాది వాక్యముచేఁ జెలుపఁబోవుచున్నాడు:—

ఇంతకుముందు పురుషకారోపాయములలో నొక్కొక్కదానియొక్కయును విలక్షణ
మగు వైభవముఁ జెలుపుటంజేసి యచట నొక్కొక్కదానిని ప్రత్యేకముగాఁ జేర్చినియుండిరి.
ఇప్పుడు చెప్పఁబోవునది రెంటికిని పొదువయినది యగుటంజేసి (పురుషకారముయొక్కయును ఉ
పాయముయొక్కయును) అని రెంటినిఁజేర్చి చేర్చొను చున్నాడు. ఈరెంటితో నొక్కొక్కదాని

మూ॥ దోషతైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్తు ఉపేక్షియాతవళవన్తిక్నే,
అగ్నేకారత్తుక్కనై తనైన్నయే పచ్చెయాక్కుకై.

యత్తుక్కు మసాధారణ వైభవమ్ శొల్లఱి విడగ్గలిల్, “ ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తుకరు ” ఇత్యాది
యాతే కాబ్బమాక పురుషకార స్వరూపముమ్, “ ఉపాయకృత్యతైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కు
శ్శుకైయాతే ” ఎనైయాతే అర్థమాక ఉపాయ స్వరూపముమ్ శొల్లపట్టతు; ఇట్లు ఉభయ స్వ
రూపకథన పూర్వకమాక వైభవతై యరుళిచ్చెయ్ కితార్, (దోషతైయుమ్ గుణహానియైయుమ్
పార్తు ఉపేక్షియాతవళ వన్తిక్నే అగ్నేకారత్తుక్క వైతనైన్నయే పచ్చెయాక్కుకై) ఎన్ట, దోష
మావతు-అకృత్యకరణాది నిషిద్ధానుష్ఠానమ్; గుణహానియావతు-వివితాకరణమ్; ఇన్టె యిరణ్డై
యుమ్, “ మనోవాక్కాయై ” ఇత్యాదిచూరైయాతే ఎ మ్మెరుమానా రరుళిచ్చెయ్ తాఱిత్తే, “ ఇదం
సురు ” “ ఇదంమాక్కాన్ ” ఎన్ట విధినిషేధాత్మకమాన కాస్త్రున్దాన్ భగవదాజ్ఞా రూపమాయితే
యిరుప్పరు. “ శ్రుతిఃస్మృతిర్మమైవాజ్ఞా ” ఎన్ట తానే యరుళిచ్చెయ్ తానిత్తే. ఏవమ్భూతకాస్త్ర
త్తిల్ నిషిద్ధతై చ్చెయ్ కైయుమ్ వివితతై చ్చెయ్యామైయుమితే అనాదికాలమ్, “ ఊపామి ”
“ నత్తమామి ” ఎన్నుమ్ భగవన్నిగ్రహతు క్కిలక్కాయ్ పోన్నరుకైక్కు క్కారణమ్. “ ఇన్టె
యిరణ్డైయుమ్ పార్తు పేక్షియాతవళవన్తిక్నే ” ఎన్టతు-అశ్రయణోన్ముఖి చేతనగతజ్ఞాన ఇవ

మూ॥ దోషమును, గుణహానినిన్నిచూచి యుపేక్షించుటయేకాకుండ
అంగీకారమునకు వాటినే భోగ్యములనుగాఁ గొనుట.

యొక్క విలక్షణమైన వైభవముఁ జెప్పునట్టి “ ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తుకరు = ఇద్దఱినిన్ని దిద్దుబాటు
చేయుట ” ఇత్యాదితావుల పురుషకార స్వరూపము శబ్దప్రయోగ పూర్వముగా జెప్పఁబడినది.
“ ఉపాయ కృత్యతైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కుశ్శుకైయాతే = ఉపాయకృత్యమును తనపేదెట్టు
కొనుటవలన ” ఈతావుల ఉపాయ స్వరూపము అర్థతః రెలుపఁ బడినది. ఈతావుల నిరంటి
యొక్కయును స్వరూపమును చెప్పుచు వాటి వైభవమును తెలుపుచున్నారు.

(దోషతైయుమ్ గుణహానియైయుమ్పార్తు ఉపేక్షియాతవళ వన్తిక్నే అగ్నేకారత్తుక్క వై
తనైన్నయే పచ్చెయాక్కుకై). దోషమునఁగా అకృత్యకరణాది రూపమగు నిషిద్ధానుష్ఠానము. గుణ
హానియనఁగా కాస్త్రువివితమైనదానిఁజేయకుండుట. ఈరెంటినిన్ని “ మనోవాక్కాయై ” అనుచూర్ణి
కయందు శరణాగతిగద్యమున శ్రీరామానుజులవారు ప్రసాదించియున్నారు. “ దీనిఁజేయుము ”
“ దీనిఁజేయకుము ” ఇట్లు విధినిషేధములఁ దెలుపునట్టి కాస్త్రమున్న భగవంతునియాజ్ఞయే కదా!
“ శ్రుతిఃస్మృతిర్మమైవాజ్ఞా ” అని భగవంతుఁడే యానతిచ్చి యున్నాఁడు కదా! ఇట్టి కాస్త్రము
నందు నిషేధింపఁబడినట్టి దానిఁ జేయుటయు, విధింపఁబడినదానిఁ జేయకపోవుటయును గదా!
అనాదికాలముగ “ ఊపామి ” (శిక్షించుదును) “ నత్తమామి ” (త్యమింపను) అని యిట్టి భగవ
న్నిగ్రహమువలన గారణము. (ఇన్టె యిరణ్డైయుమ్పార్తు ఉపేక్షియాతవళవన్తిక్నే) అనఁగా,
అశ్రయింప నుద్యుక్తుండగు చేతనని కుండునట్టిఁ దోషంబులఁజూచి విడగ్గఱలేదని వదలిపెట్టక

౧౬॥ మూ॥ ఇరణ్ణ మిరణ్ణమ్ కులైయ వేణుమెన్దిరుక్కిల్

ఇరణ్ణమ్ మిరణ్ణ ముణ్ణాయ్ మతమ్.

అట్లే దర్శిత్తు ఇవనై వేణ్డోమెన్డు కైవిదాతే అణ్ణీకరిక్కుమ్ మాత్రమన్దిక్కి యెన్డుపడి. అణ్ణీకారత్తు క్కవై తన్నెయే పచ్చెచ్చయాక్కు కైయావతు. అప్పుడిప్పట్ట దోషగుణహానికల్ తన్నెయే ముఖ మలర్సు అణ్ణీకరిక్కైక్కుఱుప్పావ ఉపహారమాక కొక్కుకై. ఉపేక్షియామైక్కు హేతు-దయాత్మానికల్, పచ్చెచ్చయాక కొక్కుకైక్కు హేతు-వాత్సల్యమ్, శువదుపట్టత తైయిల్ పుఱు-వ్యాత పను తకాకడైయిల్ నిన్దుమ్ విఱున్దు కన్దినుడమ్మిల్ వఱుమ్మై భోగ్యమాక విరుమ్ముమా పోయిలే యిరుప్పతొన్ది తై యితు; ఇగుణత్తుకొప్ప తొరుగుణమిల్లై యితే; ఆకైయారేయితే “నికరిల్ పుకటాయ్” ఎన్డాత్వా రదలిచ్చెయ్తరు; ఉడైయవరుమ్ “అపారకారుణ్య సోశీల్య వాత్సల్య” ఎన్దు గుణాన్తరజ్ఞో డొక్కవరులిచ్చెయ్తిరుక్కు చెయ్తే, ఇతికావ్యావృత్తితోద్ మిశ్రపుమ్ “ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే” ఎన్టారితే. ఇవాత్సల్యద్వా మాతృత్వసమ్బంధతారే, ఈశ్వరనిలుమ్ పిరాట్టికొత్తిశయిత్తితే యిరుప్పతు; ఆకైయారే ఇరువరుమ్ తామ్ తామణ్ణీకరి క్కుమ్ దడైయిల్, ఇచ్చేతనన్దుడైయ దోషగుణహానికలై పచ్చెచ్చయాక కొక్కుణ్ణ అణ్ణీకరిప్పర్కళెన్న్.

ఇప్పుడి పురుషకారము ముపాయముమ్ దోషగుణహానికల్ కులైవతఱుక్కుమ్మన్న అణ్ణీకరి క్కిఱుతే? ఆవై కులైవై అణ్ణీకరిక్కు క్కుడవోమెన్దిరుద్దాల్ వరువతెన్నెన్దు వరులిచ్చెయ్కితార్,

౧౬॥ మూ॥ చేతనునియొక్క దోషగుణ హానులు పోయినంగాని అంగీకరింపము అని, పురుషకార భూతురాలగు పిరాట్టియును, ఉపాయ భూతుడగు ఈశ్వరుడను అనిన యెడల, ఆదోషగుణహానులు వారిద్దఱికిని సంభవించును.

యంగీకరించుటమాత్రమే కాదనుట. (అణ్ణీకారత్తుక్కువైతన్నెయ్ పచ్చెచ్చయాక్కు కై) అనగా, అట్టి దోషమును గుణహానినిన్ని సంతోషపూర్వకగా నంగీకరించుటకుఁదగినట్టి బహుమానముగాఁగోనుట. ఉపేక్షించియుండక పోవుటకు హేతువు దయయును సహనమును. భోగ్యముగాఁ గొనుటకు హేతువు వాత్సల్యము. కాలితో తొక్కిన గడ్డినిసయితముతనుట కసహ్యపడునట్టి గోవు తనగర్భము లోనుండి వచ్చిన మాడయొక్క శరీరమునందు మురికిని భోగ్యముగాఁ గొనుటయెట్టిదో, అట్టిది గదా! యీ వాత్సల్య మనునది. ఈగుణమునకు సమానమగు గుణ మొక్కటియును లేదు. కనుకనే నమ్మాళ్వారును “నికరిల్ పుకటాయ్” (తి. వా. ౬. ౧౦. ౧౦.) (నిరువమాన మగు యశస్సు గలవాడవు) అని ప్రసాదించి యున్నారు. శ్రీరామానుజులవారును ఈవాత్సల్య గుణమును “అపారకారుణ్య సోశీల్యవాత్సల్య” అను తావున నితరగుణములతోఁగూడ పేర్కొని యుండియు, దీనివైలక్షణ్యముఁ దలంచి, దీనిని “ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలనిధే” అను తావునశరణా గతి గద్యమును మరల పేర్కొని యున్నారు. ఇట్టి వాత్సల్య మనునది పెరుమాళ్లకంటెను మాతృత్వ సంబంధమునుబట్టి పిరాట్టి కెక్కువుండును. కావున వీరును తాము తమ యాశ్రితుల నంగీకరించునప్పుడు దోషమును గుణహానినిన్ని భోగ్యములైన వాటినిగాఁగొనియే యంగీకరించునది

అవతాఠి:—ఇట్లు పురుషకారమగు పిరాట్టియును ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుండును ఈ చేతను దోషమును గుణహానియును తొలంపోవుటకుముందే యీతని నేలయంగీకరింపవలయును?

(ఇరణ్ణమెట్టు తుడగ్గి) ఇరణ్ణ మెగ్గిట-పురుషకారోపాయశ్చై. ఇరణ్ణమ్ కులైయవేణు మెన్దిరుక్కై యావతు-ఇననై యగ్గీకరిక్కుమ్మొలైక్కు ఇనుడైయ దోషగుణహానిక తిరణ్ణమ్ పోయ్ కొక్కై కణ్ణమెట్టు నినైత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖువాన వివనై ఆగ్గీకరియాలిరుక్కై. ఇప్పడి యిరుక్కైయిల్ ఇరణ్ణమ్ మిరణ్ణముణ్డొకై యావతు-పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ దోషగుణహానిక తిరణ్ణమ్ వరుకై, ఎజ్జ నేయెన్నిల్; దోషమ్ వరుకై యావతు - “త్వంమాతా సర్వలోకానాం దేవదేవోహరిపితా” “అఖిలజగన్మాతరమ్” “పితాసిలోకస్య” ఎగ్గిపడియే- సకలచేతనర్కుమ్ నిరుపాధికమాన తాయుమ్ తమప్పను మాకైయారే ఇచ్చేతననుడైయ నన్నై తీమైకతిరణ్ణమ్ తజ్జితాయుడియాన ఉలుపుణ్డొయిరుక్కై, ఇచ్చేతననుడైయ దోషాదికలై ప్పార్తు ఆగ్గీకరియమైయారే తాదృశసమ్మన్ధత్తుక్కు కొక్కైవిలైకై. గుణహానివరుకైయావతు-ఇవనుడైయ దుఃఖమ్ కణ్డిరక్కా మైయాలమ్, ఇవనుడైయ దోషమై భోగ్యమాక కొక్కైమైయాలమ్ కృపాచార్యుల్యజ్గుకు హానివరుకై. అథవా-(ఇరణ్ణముణ్డొయిల్లితామ్) ఎగ్గి విడల్లియమ్, దోషగుణహానికలావన - అకృత్యకరణ కృత్యాకరణజ్గుకావుమామ్. పురుషకారత్తుక్కు అకృత్యకరణమావతు - ఈశ్వరనైయ ముట్టుడ దోషమ్ కాణవొట్టాతతా. దోషాదికల్ కులైన్ది అగ్గీకరియే నెన్దిరుక్కై. కృత్యాకరణమావతు - ఇవనుడైయ దోషాదికల్ పారాలే కైకొణ్ణు ఈశ్వరనోడే శేరప్పిక్కైయాకిల స్వకృత్యకై చ్చెయ్యామ. ఈశ్వరనుక్కు అకృత్యకరణమా

అని నశించిపోయిన తరువాత యంగీకరించెద మనుకొని కాచియున్నయెడల యేమి వచ్చును? అని యడుగఁగా నంగలకు సమాధానమును తెలుపుచున్నారు.

పురుషకారోపాయములగు వీరిద్దఱును ఈతని దోషమును గుణహానియును నశించినతరువాత యంగీకరించెదమని ఆశ్రయించుటకై వచ్చినట్టి యీతనిని యంగీకరింపక కాచియుండు పక్షమున, వీరిద్దఱికిని ఈప్రేరేందును సంప్రాప్తించును.

దోషమును గుణహానియును సంప్రాప్తించుట యెవ్విధమున ననఁగా, తెలుపుచున్నారు. దోషము యెట్లువచ్చుననిన, “త్వంమాతా సర్వలోకానాం దేవదేవో హరిపితా” (వి. పు. ౯. ౧౨౬) (అందఱికిని నీవు తల్లివి దేవదేవుండగు సర్వేశ్వరుండు తండ్రి) అనియు “అఖిల జగన్మాతరం” (శ. ౫) (ఈసమస్త ప్రపంచమునకు తల్లియగు నిన్ను) అనియు, “పితాసిలోకస్య చరాచరస్య” (భ. గీ. ౧౦. ౪౩.) (స్థావర జంగమాత్మకమగు నీశమస్త ప్రపంచమునకును తండ్రివి) అనియును చెప్పఁబడినట్లు సమస్తచేతనులకు తల్లియును తండ్రియును నగుటంజేసి యీచేతనుని యొక్క మంచిచెడ్డలను రెంటిని తమలిగాను భావించుకొనవలసిన సంబంధ మున్నప్పటికిని, ఈచేతనుని దోషంబులఁజూచి యంగీకరింపనందున, నట్టి సంబంధమునకు లోపముగలుగును. గుణహాని యెట్లువచ్చునఁగా, ఈతని దోషంబులఁజూచి కనికరించక పోవుటవలనను, వీనిదోషంబులను భోగ్యముగాఁ గొనకపోవుటవలనను, కృపకును వాత్సల్యమునకును లోపము వచ్చును.

అథవా “రెండును సంప్రాప్తించును” అనుతావున దోషగుణంబులనఁగా, అకృత్యకరణ కృత్యాకరణములనియును ఆర్థము చేసికొనవచ్చును. పురుషకారము విషయమున అకృత్యకరణము (చేయకూడనిదానిఁ జేయుట) అనఁగా, మొట్టమొదట యీచేతనుని దోషములు ఈశ్వరునికి గానఁబడకుండజేసి నట్టి యీదే దోషములు పోయినగాని యంగీకరింపకయుండుట. కృత్యాకరణము (చేయవలసినదానిఁ జేయకుండుట) అనఁగా, ఈతని దోషంబులఁ గమనింపక యీతనిఁగొని సర్వేశ్వరునితోఁ జేర్చుట యనఁబడు స్వకృత్యముఁ జేయమి. ఈశ్వరుని విషయమున అకృత్యకరణ

మూ॥ ౧౮॥ ఇరణ్ణమ్ కులైన్ద తెన్దిరుక్కిల్ ఇత్తలైక్కిరణ్ణముణ్డైయిల్ మతామ్.

పతు - సంసారిచేతనరుదైయ తన్ మైన్దు ప్పార్ త్తుక్కైవిడాతే, స్వాభావిక సమృద్ధమే హేతు వాక, అద్యేపమతుడగ్గి ఉణ్డాక్కుక్కైక్కు, ఎతిర్ కూళిల్ పుక్కుత్తిరికిఱ సర్వభూత సుహృత్తా నతాణ్, ఇచ్చేతననై యగ్గీకరిక్కు మళవిల్ ఇవణ్ దోషాదికల్ కులైన్దాలాటియ అగ్గీకరియే నెన్ది రుక్కై. కృత్యాకరణమావతు - ఇవనుడైయ దోషాదికలై ప్పారాతే కైక్కొణ్ణు స్వకృత్యమాన అనిష్ట నివృత్త్యాదికలై ప్పణ్ణామై. ఇతుతాణ్ చేతననుక్కుచ్చొన్న వకృత్యకరణాదికలైపోవే శాస్త్రుడైప్పల్ మ చ్చొల్లుకిఱవైయన్దై, ఇవర్ కల్ స్వభావడైప్పల్ మ చ్చొల్లుకిఱవై యిత్తనై యిళై. విముఖురైయు ముట్టుడ దోషగుణహానికల్ పచ్చేయొక మేల్ విట్టున్దగ్గి కరిక్కుమ్ స్వభావ రాన వివర్ కళుక్కు, అభిముఖచేతనర్ కలై అగ్గీకరిక్కుమ్ మళవిల్, దోషాదికల్ కులైయవేణు మెన్ది రుక్కై. తాణ్ ముతలిలే కూడామైయారే, ఇవర్ కళుక్కు ఇవైవరుకైక్కువకాశమిల్లైయిళై. ఆయి రుక్కుచ్చెయిలే ఇప్పడి యరుళిచ్చెయితతు. - ఇన్దర్థ తత్త్వమజీయారవర్ కళుక్కు, అశ్రయణోన్మృఖనాన చేతనగతజ్ఞాన దోషగుణహానికల్ కులైయవేణు మెన్దిరామర్ అవన్దుడనే యగ్గీ కరిక్కై ఇవర్ కళుక్కువశ్య కరణీయ మెన్దటివిక్కైక్కాక.

౧౮. ఇప్పడి దోషాదికల్ కులైన్దాలాటియ అగ్గీకరియొ మెన్దిరుక్కిల్ అత్తలైక్కి వైయిర ణ్ణున వరు మెన్దుమిడమ కొల్లి, దోషాదికల్ కులైయప్పట్టన్దో నమ్మయగ్గీకరిత్త తెన్దిరుక్కిల్

౧౮॥ మూ॥ చేతనుడు, తన్ను ఇంతకాలమువరకును అంగీకరింపని పెరు మాళ్లును పిరాట్టియును ఇప్పుడు అంగీకరించుట, నాదోషగుణహానులు పోవుటను బట్టియె, అని తలంచిన యెడల, ఆదోషగుణహానులు అతనియందె వర్తించును.

మనఁగా సంసారులగు చేతనుల దోషములఁజూచి వారలను వదిలిపెట్టక స్వభావసిద్ధమగు సంబం ధమునుబట్టి యద్యేసము మొదలగువాటిఁ గలుగఁజేయుటనై చేతనులను వెఱుక్కునిపోవునట్టి సర్వ భూత సుహృత్తు గాను, ఈచేతనుని రక్షింప వలసినప్పుడు, యీతని దోషములు నశించిననేతప్ప రక్షింపకయిండుట. కృత్యాకరణమనఁగా ఈతని దోషములఁజూడక యీతని నంగీకరిచి స్వ కృత్యమగు ననిష్ట నివృత్తింజేయుచు.

పురుషకారోపాయముల విషయమునఁ జెప్పఁబడిన అకృత్యకరణ కృత్యాకరణములనువని యీచేతనుని కుండునవిగాఁజెప్పఁబడినవాటివలెనే శాస్త్రమునుబట్టి చెప్పఁబడినవి కావు. ఆయితే యవి వారి స్వభావమునుబట్టి చెప్పఁబడినవి. ఇంతియే. సాధారణముగ విముఖులైపోవువారి విషయ మునఁగూడ వారిదోషములను భోగ్యముగాఁగొని, వారిపైబడి వారి నంగీకరించునట్టి స్వభావముగల వీరికి అభిముఖులగు చేతనుల నంగీకరించునప్పుడు వారిదోషములు నశించినగాని వారి నంగీకరింపక యిండుట యనునది యెన్నఁడును లేనే లేదు. కావున వీరికిని సంప్రాప్తించుట కవకాశము లేనే లేదు. అయినను, అట్లు చెప్పట యెందుల కనఁగా అశ్రయణోన్మృఖుండగు వాని దోషగుణహానులు వశింపవలయునని యుండక, వాటిలోనే వాని నంగీకరించుటయునది పురుషకారోపాయముల కావశ్యకమని యిట్టితత్త్వ మెఱుంగనివారికి, తెలుపుటకు గా నట్లు చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు దోషదులు పోయిననేతప్ప యంగీకరింపమని యెన్నట్లయినచో, వారికి (పురుషకారోపాయములకు) అవి కుండును (దోషగుణహానులుండును) వచ్చునని చెప్పి అటు

౧౮॥ మూ॥ రాక్షసికల్ దోషమ్ ప్రసిద్ధమ్

ఇత్తలేక్కవై యిరణ్ణుమ్ వరుమెనిఱార్ మేల్ (ఇరణ్ణుచెల్లెన్ద తెన్దుతుడజ్జి) ఇరణ్ణుమ్ కుల్లెన్ద తెన్దురుక్కై యానకు-ఇత్తనై నాకుమ్ వమ్మై యజ్జీకరియాలిరున్దవర్కల్ ఇన్దుజ్జీకరిత్తును-నమ్మోహ దికల్ కుల్లెన్దుప్పట్టన్తో, ఆరైయార్ నవక్కవై కుల్లెన్ద తెన్దునుసన్దిత్తిరుక్కై-ఇప్పడియరుక్కిల్ ఇత్తలేక్కిరణ్ణు ముణ్డాకైయావళు-అకృత్యకరణముమ్ కృత్యాకరణముమ్ వరుకై. ఎన్ద నేమెన్నిల్; ఇక్కడికారిక్కు, అనాదికా వజ్జీకరియాలవర్కల్ ఇన్దు నమ్మై యజ్జీకరిత్తును, నమ్ముడైయ దోష గుణహానిక కిరణ్ణుమ్ కుల్లెన్దవాత్తు మన్తో ఎన్దుగుసన్దిత్తి యృత్యమాయరుక్కు అత్తైచ్చెయ్కై యాలుమ్; “నిశ నేకై నితైవొన్దుమిలే” (అమర్యాదః) “బుద్ధ్యాచనోచ” “అత్రిక్రామ న్నాజ్ఞామ్” ఇత్యాదిప్పడియే, నమ్ముడైయ దోషగుణహానికలిహ్వితిళవాక ఒన్దుమ్ కుల్లెన్దతిన్దై యెన్దుమ్, ఇప్పడియరుక్కుచ్చెయ్తే దోషాదీకల్ పచ్చేయ్యాక నమ్మై యజ్జీకరిత్తునునతే! ఎన్దు మనుసన్దిత్తి కృత్యమాయరుక్కు అత్తైచ్చెయ్యామైయాలుమ్ ఇరణ్ణుమ్ వరుమిత్తు.

౧౮. ఇప్పడి పురుషకారము ముపాయముమ్, దోషాదికల్ పచ్చేయ్యాక వజ్జీకరిత్తివిడ ముణ్డో ఎన్నుమపేక్షయిలే, తత్తదజ్జీకారమపెల్ల రాక్షసికకుడైయవుమ్ అన్దుననుడైయవుమ్ దోష

మూ॥ ౧౮॥ రాక్షసస్త్రీలయొక్క దోషము ప్రసిద్ధము.

పిమ్మట దోషగుణ నశించినందువలననేకదా నన్ను అంగీకరించివారని తలంచినట్లయిన యీచేత నునికిని యారెండును సంప్రాప్తించునని “ఇరండుమ్ కుల్లెన్దతు” ఇత్యాది వాక్యముచే బలుపు చున్నారు.

ఇంతకాలమునుండి నన్ను అంగీకరింపకయండిన వీరు యిప్పు డంగీకరించుట యనునది నాయొక్క దోషములు మొదలగునవి పోయినందున కేకదా! కావున మన కవియన్నియును పోయి నవని యనుసంధించు కొనుచుండినట్లయిన, ఈచేతనునికి యీరెండును సంప్రాప్తించుటయనగా, వీడు అకృత్యకరణమును కృత్యాకరణమును నొనర్చినవాడగును. అదియెట్లనిన, ఈతనిని అనాది కాలముగా నంగీకరింపక యిప్పు డంగీకరించుట యీతనిదోషములు బాతుగ నశించుటచేతనేకదా! యిని యీతం డనుసంధించుకొనుట యనునది యీతనికి చేగవారిని పరి. ఈతఁడు దీనిని చేయుట వలనను, “నిశ నేకై నితైవొన్దుమిలే” (తి. వా. ౩. ౩. ౪) (ఈమ్యో నూనూది దర్శణములు గలవాడను. భూతదయ మొదలగు సద్గుణములు లేనివాడను) అనియు, “అమర్యాదః” (మర్యాద తెలియనివాడను) అనియు, “బుద్ధ్యాచనోచ” (తెలిసి తెలియనివాడను) అనియు, “అత్రిక్రా మన్నాజ్ఞామ్” (నీయాజ్ఞ నతిక్రమించినవాడను) అనియును ప్రసాదించినట్లు తనయొక్క దోషగుణ హానులలో నొక్కటియు నిప్పటికిని నశించలేదే యనియు, ఇట్లున్నను తనయొక్కదోషములను భోగ్యముగాఁగొని తన్నంగీకరించి రక్షించినారే! అని యివ్వితమున ననుసంధించుకొనివలసి యుం డగా, దానిజేయక పోవుటయును ఈరెండును సంప్రాప్తించును.

అవతారిక:—ఇట్లు పురుషకారముగు పిరాట్టియును ఉపాయముగు సర్వేశ్వరుండును దోషా దులను భోగ్యముగాఁ గొనినవిషయ మెద్దియయిన కలదా? అని యడుగఁగా, అట్లంగీకరింపఁ బడి నట్టి రాక్షసస్త్రీలయొక్కయు, అర్జునునియొక్కయును దోషంబులఁగాన్పించినట్లయిన నందులకు సమాధానము చెప్పినట్లుగునని తలంచి మొదట రాక్షసస్త్రీల దోషంబులఁ గాన్పించుచున్నారు.

మూ॥ ౧౯॥ జితేంద్రియరిత్ తలైవనాయ్,

జితైదర్శిప్సిక్తవే, అతు సిద్ధిక్కు మెన్లు నిన్లు, ప్రథమమ్ రాక్షసికల్ దోషజ్ఞై దర్శిప్సిక్తతార్, (రాక్షసికశైష్ట్యకుడన్తి). ఏకాక్షీ ఏకకర్ణి ముతలాన ఏభూనూటు రాక్షసికళుమ్, పరహింనైపుణ్ణ శైతీ లుణ్ణాశే తడిక్కుమ్మడి ప్రకృత్యా పాపకీలకళాయ్, పత్తుమాసమొరుపడిప్పడ తగ్గన భర్తృనమ్పణ్ణి నలిన్లు పోన్దవర్ కలిశే; (ఇవర్ కల్ దోషమ్ ప్రసిద్ధమ్) ఎన్లు - శ్రీరామాయణమ్ నడైయాడుమ్ దేశత్తి లటియా తారైయైన్లుపడి. ఏవమ్భూతకళానవర్ కలైక్కుఱిత్తు “రాజసం శ్రయ వశ్యానామ్” “పాపానాంవా శుభానాంవా” ఎన్లు కున్ద్రుత్తై గుణమాక ఉపపాదిత్తు తిరు వడియోడే మన్డాడి రక్షిక్కైయారే, దోషమే పచ్చెయ్యాక వణ్ణీరిత్తమై ప్రసిద్ధమెన్లు కరుత్తు. గుణహాని శొల్లాతొఱిన్లు, దోషమే పచ్చెయ్యామిడత్తిలో గుణహాని పచ్చెయ్యామెన్నుమిడమ్ శొల్లవేడ్డావిశే యెన్లు కరుత్తు ఇవర్ కల్ తగ్గళుక్కు గుణహానియావతు-ఇడైవిదామల్ నలిన్లుపోరు కిఱవిడత్తిలో ఇవళుమ్ నమ్మాపాతి యెరు పెన్జ్ఱిన్లున్లున్లు? ఎన్డాకిలమ్ మున్లు మల్నమ్ నెన్జ్జి రక్కుముణ్ణాతల్; “భవేయం శరణంహివః” ఎన్లుత్తుక్కుప్పిన్లు నలికిఱవిడత్తిలో, అయ్యో! ఇప్పడి శొన్నవళన్లు? ఎన్లు శక్రీయమ్ నెన్లుళు క్కుతల్ శెయ్యామై ముతలానన్లు.

ఇప్పడి దోషప్రసిద్ధి అర్జునన్ పక్కలిన్లు మైయాలమ్, గుణప్రత్యేయణ్ణాకయాలమ్. ఇన నుక్కు దోషమే తెన్లి శక్తైయై అనువదిత్తు కొన్లు, తద్దోషజ్ఞై దర్శిప్సిక్తతార్, (జితేంద్రి)

మూ॥ ౧౮॥ జితేంద్రియములలో నగ్రగణ్యుండును

(రాక్షసికల్) ఇత్యాది. ఏకాక్షీ, ఏకకర్ణి మొదలగు ఏడువందల రాక్షసస్త్రీలును పరులను హింసించుటచే తృప్తిబొందునట్టి స్వభావము గలవారగుటంజేసి ఎక్కువ పాపకీలులును పది మాసములవరకు తగ్గన భర్తృనముల జేసినవారును గదా! వీరిదోషము ప్రసిద్ధము. అనగా శ్రీరామాయణముఁ జనువు దేశమున దీనిని తెలియనివారు లేరు. వీరి విషయమున “రాజసంశ్రయ వశ్యానామ్” అనియు, “పాపానాంవా శుభానాంవా” అనియును చెప్పియున్నట్లు వీరిదోషములను గుణములనుగా నుపపాదించి శ్రీయాంజనేయునితో పోరాడి రక్షించుటచే ఈమె దోషములను గుణములనుగా గొనిన సంగతి ప్రసిద్ధమే కదా!

గుణహానినిగుఱించి యిచట చెప్పియుండ లేదు. దోషములనే భోగ్యములనుగాఁ గొనినప్పుడు గుణహానిని భోగ్యముగాఁ గొను విషయమై యింక చెప్పవలసినది యేమున్నది? వీరి! గుణహానియనునది, ఈమెను విడవకుండ కష్టపెట్టు సమయమున, ఈమెయును మనవలెనే యొక స్త్రీ కాదా? అనియును మరచియైనను కొంచమున్న మనస్సు కరుగకుండుటయూ, ఈమె “భవేయం శరణం హివః” (మిమ్ములను నేను రక్షింపఁ గలను) అని చెప్పినపిమ్మట కష్టపడునప్పుడు (అయ్యో ఇట్లు ఈమె చెప్పినది కాదా?) అని కొంచమైన కృతజ్ఞతను జూపింపకపోవుటయును ఏమొదలగునవి

అవతారిక:—అర్జునని విషయమున నిట్లు ప్రసిద్ధముగ దోషములు లేకపోవుటంజేసియు, అతని క నేక గుణంబులుండుటంజేసియును అతనివిషయమున దోషంబులెవ్వియ నెడిశంకను అనువదించుచు దోషంబులఁ గాన్పించు చున్నాడు.

జితేంద్రియములలోఁ బ్రథమగణ్యుండనగా “అభరణస్యాభరణం ప్రసాధనవిధేః ప్రసాధనవిశేషః ఉపమానస్యాపీసఖే ప్రత్యుపమానం వపుస్తస్యాః” (విక్రమో) (ఓ నేహితఁడా దానిశరీ

మూ॥ ఆస్తికాగ్రేసరనాయ్, “కేశవస్యాత్మా” ఎన్ఱు కృష్ణనుక్కు ధారకనా యరు
క్కిఱు అర్జుననుక్కు దోషమే తెన్నిల్, బన్ఱుక్కల్ పక్కల్ స్నేహముమ్,

యరి లెన్ఱుకుడన్ఱి. “జితేన్ఱ్రియరిల్” ఎన్ఱు- “అభరణస్యాభరణం ప్రసాధనవిధేః ప్రసాధన
విశేషః । ఉ పమానస్యాపిసఖే ప్రత్యుపమానంవపుస్తస్యాః” ఎన్ఱుమ్ వైత్తణ్యముడైయ ఊర్వశి
వన్ఱు మేల్ విత్తి, ముత్తైకూటి నమస్కరిత్తు క్కడక్కనిన్ఱవనాడైయారే, ఇన్ఱ్రియజయమ్పణ్ఱి
నారిల్ తనక్కు మేన్ఱుట్టారిట్టారవనెన్ఱై, (ఆస్తికాగ్రేసరః) ఎన్ఱు-ధర్మాధర్మ పరలోక చేతనే
శ్వరాదికళుక్కు ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రుత్తిల్ ప్రామాణ్యబుద్ధి యుడైయవర్కళుక్కు మున్ఱడ
క్కుమననెన్ఱై. (కేశవస్యాత్మా ఎన్ఱు కృష్ణనుక్కు ధారకనాయరుక్కిఱు) ఎన్ఱు- “అర్జునః కేశవ
స్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మా కిరీటినః” ఎన్ఱు అన్యోన్యమ్ ప్రాణభూతతా యరుప్పర్కకైన్ఱైయారే, ఇవ
నైస్పిరియిల్ కృష్ణధర్మక్కుమాట్టా నెన్ఱుమ్మడి అభిమత విషయమాయరుక్కు మననెన్ఱై. ఇప్పడి
యరుక్కిఱు (అర్జుననుక్కు దోషమేతు) ఎన్ఱుశక్తే, (ఎన్నిల్) ఎన్ఱు తదనువాదమ్.

దోషజ్ఞల్ తన్ఱైచ్చొన్ఱ్రికొటుమేల్, (బన్ఱుక్కల్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్
వధభీతియుమ్) ఎన్ఱు. ఇవ్విల్లిల్ స్నేహకారుణ్యజ్ఞల్ దోషజ్ఞళాకొటు-అస్థానకృతజ్ఞళాకైయారే;
వధభీతిదోషమాకొటు - స్వధర్మత్తిలధర్మబుద్ధావననాకైయారే. “అస్థాన స్నేహకారుణ్య
ధర్మాధర్మధియాకులమ్” ఎన్ఱి శ్రీ అశ్వన్దారరుచ్చెయ్తరు. “ధర్మశ్రేతే కురుశ్రేతే సమవేతా

మూ॥ ఆస్తికాగ్రేసరుండును “కేశవస్యాత్మా” అన్నట్లు కృష్ణునికి ధారకుండగు
అర్జునునికి దోషమేదంటివేని, బంధువులనిషయమును స్నేహమును

రము అభరణమునకు నొకయాభరణమువంటిది. అలంకారపద్ధతికిని యొకయలంకారమువంటిది. ఉప
మానమునకును ఒకయుపమానమువంటిది) అన్నట్లు ఎక్కువ విత్తణ్ఱీయగు ఊర్వశివచ్చి ప్రేనిప
డగా, నీవునాతిల్లిని కాదా? యనిసంబంధముఁ చెలిపి నమస్కరించి దూరముగా నిలిచియున్న వాడగు
టంజేసి యర్జునుండు జితేన్ఱ్రియులలో తనకు మించినవారు లేనివాఁడు. ఆస్తికాగ్రేసరుఁడనఁగా
ధర్మాధర్మపరలోక జీవేశ్వరులను ప్రతిపాదించునట్టి శాస్త్రము విషయమున ప్రామాణ్య బుద్ధికల
వారిలో మొదటివాఁడుగా నెన్నఁబడువాఁడనుట “కేశవస్యాత్మా” అని చెప్పియున్నట్లు కృష్ణునికి
ధారకమైనవాఁడనఁగా “అర్జునః కేశవస్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మా కిరీటినః” (అర్జునుండు కృష్ణునికాత్మ
కృష్ణుండు అర్జునునికాత్మ) అని చెప్పియున్నట్లు కృష్ణార్జునులు పరస్పరము ప్రాణభూతులుగా
నుండుటంజేసి కృష్ణుండు యారనిని విడిచియుండనేరనంత యిట్టుండనుట. ఇట్టియర్జునునికి దోష
మేదంటివేని.

అవతారిక:—(బన్ఱుక్కల్) ఇత్యాదివాక్యముచే దోషములఁ చెలుపుచున్నారు.

అవి బన్ఱువుల విషయమున స్నేహమును, కారుణ్యమును, వధభీతియును, స్నేహకారుణ్యం
బులు దోషంబులుగా నెన్నఁబడుటకు హేతువు వాటిని యనుచితముగు సమయమునఁ జూపించుట.
వధభీతిని దోషముగా నెన్నుట స్వధర్మమున నధర్మబుద్ధిచే గలిగినందున. “అస్థాన స్నేహకారుణ్య
ధర్మాధర్మధియాకులం” (అనుచితకాలమున స్నేహకారుణ్యములఁ జూపించువాఁడును ధర్మమును
అధర్మముగాఁ చెలిసికొనినవాఁడును) అని కదా శ్రీయాశంకదారులును ప్రసాదించియున్నారు.

మూ॥ కారుణ్యముమ్, వధభీతియుమ్,

యాయుత్సవః” నిన్దితపడియే యుద్ధచ్చైయా లే ఇరణ్ణుతలైయమ్ వన్దలైన్దు నిష్ఠపిన్దు యుద్ధమే కర్తవ్యమాయరుక్కు, అద్దతైయిలే, “నకాంక్షే విజయంకృష్ట నచరాజ్యంసుఖానిచ । కిన్నోరా జ్యేనగోవిన్ద కింభోగైర్జీ వితేనవా ॥ యేషామర్థే కాంక్షీ తన్నో రాజ్యం భోగాస్సుఖానిచ । త ఇమే ఽవస్థితా యుద్ధే ప్రాణాం స్త్యక్త్వా ధనానిచ” ఇత్యాదిపడియే ఇవర్కకైక్కిన్దు నామ్ జీవిప్ప తొరు జీవనముజ్జో? ఎన్దు బన్ధుక్కుల్ పక్కల్ పణినన్నహమ్ స్వవర్ణవిరుద్ధమాతైయాలే నిషిద్ధ మిక్కిలై. “తాన్ సమీక్ష్య స కాస్తేయ స్సర్వాన్ బహూనవస్థితాన్ కృపయాపరయావిప్రో విషీదన్ని దమబ్రవీత్” ఎన్నువ్వుడి అద్దతైయిల్ పణినకారుణ్యముమ్ పశ్చాలమ్మనత్తిల్ కారుణ్యమ్మాలే నిషిద్ధమిక్కిలై. “కథన్నక్షేయమస్మాభిః పాపాదస్మాన్నివర్తయమ్ । కులక్షయకృతందోషం ప్రపశ్య ద్భిర్జనార్దన” ఎన్దుతుడగ్గి, “అహోబతమహత్నాపం కర్తం వ్యవసితావయమ్ । యద్రాజ్యసుఖ లోభేన మాన్తం స్వజనముద్యతాః” ఎన్నుమళవుమ్ స్వవర్ణధర్మమాన వధత్తిలే అధర్మబుద్ధ్యా పణినభీతియు నుప్పడియేయిక్కిలై.

మూ॥ కారుణ్యమును, వధభీతియును

“సర్వక్షేత్రే కురుక్షేత్రే సమవేతా యయుత్సవః” (భ. గీ. ౧. ౧) (ధర్మభూమియగు కురుక్షేత్ర మున యుద్ధమొనర్చుటకై సమగూడిరి.) అన్నట్లు యుద్ధేచ్ఛిచే నిరుప్రక్కలవారును సన్నద్ధులై వచ్చియున్నప్పుడు, యుద్ధమే చేయవలసియుండ, అట్టి సమయమున, “నకాంక్షే విజయంకృష్టనచ రాజ్యం సుఖానిచ । కిన్నోరాజ్యేనగోవింద కింభోగైర్జీ వితేనవా ॥ ఏషామర్థే కాంక్షితంనోరాజ్యం భోగాస్సుఖానిచ । త ఇమే ఽవస్థితాయుద్ధే ప్రాణాం స్త్యక్త్వా ధనానిచ” (భ. గీ. ౧. ౩౨) (ఓ కృష్ణా! నాకు జయమక్కుటలేదు రాజ్యమక్కుటలేదు. సుఖమక్కుటలేదు. రాజ్యమువలనగాని భోగమువలనగాని జీవితమువలనగాని యేమిప్రయోజనమువలనగాని, ఎవరికిగాను మనము రాజ్య మును భోగములను సుఖములనున్న కోరుచుంటిమో అట్టివీరు ధనమునున్న ప్రాణములనున్న ఆశం పక యుద్ధమునకు సన్నద్ధులై వచ్చియున్నారు.) అని చెప్పియున్నట్లు వీరినిజంపి మనము బ్రతికియుండుట యొకబ్రతుకా? అనాచు బంధువులవెపునఁజూపివి న్నేహము స్వవర్ణవిరుద్ధమగుటచే నది నిషిద్ధ మైనది కదా? “తాన్ సమీక్ష్య స కాస్తేయస్సర్వాన్ బహూనవస్థితాన్ కృపయాపరయావిప్రో ని షీదన్నిదమబ్రవీత్” (అంతట అర్జునుండు అనటికివచ్చిన బంధువులనందఱిని వీక్షించి యెక్కువ కృపగలవాఁడై దుఃఖించుచు నిట్లుచెప్పెను) అన్నట్లు అట్టిసమయమునఁజూపిన కారుణ్యమునది యజ్ఞమునందుఁ జంపుటకుఁజెచ్చిన పశువువిషయమునఁ జూపు కారుణ్యమువలెనే నిషిద్ధమైనది కదా! “కథన్నక్షేయమస్మాభిః పాపాదస్మాన్నివర్తయమ్ । కులక్షయకృతందోషం ప్రవిశ్యద్భిజ్ఞా నార్దన” (గీ. ౧. ౩౬) (ఓ కృష్ణా! కులక్షయమువలన లభించునట్టి యాపాపము నివర్తించుట యెట్లొ మనకెట్లు తెలియఁగలదు?) అని యారంభించి “అహోబత మహత్నాపం కర్తంవ్యవ సితావయం । యద్రాజ్యసుఖలోభేన మాన్తం స్వజనముద్యతాః” (గీ. ౧. ౪౫) (ఓ కృష్ణా! రాజ్య సుఖమునఁగల యాసక్తిచే మనము మనజనులను హింసించుట కుద్యుక్తుల మైతిమి. అయ్యో మన మెంతపాపము చేయఁదలంచుచితిమి) అనువరకును చెప్పియున్నరీతిని స్వవర్ణధర్మమగు వధను అధర్మ ముగాఁ దలంచుటయు నట్టిదియే.

మూ॥ ౨౦॥ ద్రాపదీ పరిభవమ్ కణ్డిరుద్దతు కృష్ణాభిప్రాయత్తలే ప్రధానదోషమ్

ఇవైయెల్లామ్ ఆప్రధానమ్, ఇన్నముమ్ ప్రధానిదోషమ్ వేళై ఎన్నితార్, (ద్రాపదీ ఎష్ట తుడణ్ణి). మున్ను ద్రాపదియై దుర్యోధనాదికల్ పరిభవిక్కిఱపడియై క్కణ్డిరుక్కుచ్చెయ్తే, శూతిలేతోడ్రుమై నినైత్తు ధర్మభీతియాలే పాటుత్తిరున్దాటుమ్, “గోవింద పుణ్డరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగతామ్” ఎష్ట కృష్ణనై శరణమ్ పురుషస్సిన్న పరిభవిక్కిఱపళవిల్, భగవదాశ్రితరై ప్పిఱర్ పరిభవిక్కుక్కుణ్డాల్, శక్తనాకిల్ విలక్కువేణుమ్, ఆశక్తనాకిల్లివోడేయవ్వరుకే పోకవేణుమ్ ఎన్నుమ్ విశేషశాస్త్ర మర్యాదైయైప్పూర్ తైత్తల్, తన్నళవిల్ కృష్ణసుక్కుణ్డాన స్నేహపక్షపాత జ్ఞైనినైత్తు, అవనై శరణమ్ పురుషవల్ పరిభవప్పడ ప్పూర్ త్తిరున్దాల్, అవక్కుముఖత్తిల్ నాల్లై విఱ్ఱిక్కుమ్మడి యెన్నెన్దాతల్ శడక్కెన న్నిన్దిరుద్ద విలక్కువీళై అదుప్పసు. ఆత్తైచ్చెయ్యా లేమున్నుత్తైయిత్కాట్టిల్ ఒరువిశేషమఱవిరున్దానిళై, ఇనువే యాయ్దోలు ఇవక్కు దోషజ్ఞళైల్లా వద్రోలుమ్ ప్రధానమాక కృష్ణన్ తిరువుళ్ళైఱ్ఱిప్పట్టుక్కిడప్పతు, ఆత్తైప్పద్రు (కృష్ణాభిప్రాయ త్తలే ప్రధానదోషమ్) ఎన్నిఱతు. దోషత్తుమ్ ప్రాధాన్యమ్-క్రార్యత్తలేయిళై, అల్లాతనైపో లన్దిక్కే “నక్షమామ్” ఎన్నుమ్మడియావ దోషమిళై యితు.

మూ॥ ద్రాపదిని పరిభవింపఁగా జూచి యూరకుండుటకృష్ణుని యభిప్రాయప్రకారము ప్రధానదోషము

అవతారిక:—ఇవియన్నియు ఆప్రధానము. ప్రధానదోషము వేళొక్కటి గలదని తెలుపుచున్నారు,

(ద్రాపది) ఇత్యాది. పూర్వము దుర్యోధనాదులు ద్రాపదిని పరిభవించుచుండగాఁ జూచి బాదములో నోడిపోయినదానిని తలంచి (అడ్డగించుట) అధర్మమనెడిభయముతో సహించియున్నను, “గోవింద పుండరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగతామ్” (ఓ శ్రీకృష్ణ! శరణుజొచ్చిన నన్ను రక్షింపుమా!) అన్నట్లు శ్రీకృష్ణుని శరణుజొచ్చినపిమ్మట పరిభవించునపుడు “భగవద్భక్తులను పరిభవింపఁగాఁ జూచినప్పుడు సమర్థుడయ్యెనేని అడ్డగింపవలయును. అశక్తుడయ్యెనేని దుఃఖించుచు నచటినుండి పోవలయును” అనెడి విశేషశాస్త్రమర్యాదను గమనించియైనను, తనవిషయమున శ్రీకృష్ణునికిఁగల స్నేహపక్షపాతంబుఁ దలంచి వానిని శరణుజొచ్చినయ్యామె పరిభవింపఁబడుచుండగాఁ జూచి యూరకున్నట్లయిన, వాని మనస్సుకు దుఃఖముగలుగునియైనను తలంచి వెంటనే లేచి అడ్డగింప వలయుండెను గదా. అట్లుచేయక ఎప్పటివరకీ యుండి యున్నాడు గదా! ఇదియే యీతని దోషంబులన్నింటిలోను, ప్రధానభూతమైనదిగాను శ్రీకృష్ణుని మనస్సునఁ బడియున్నది. ఈ హేతువునుబట్టి మూలమున “నది కృష్ణుని యభిప్రాయప్రకారము” ప్రధానదోషమని చెప్పఁబడినది. దోషమును ప్రధానమైనదనుట దానిక్రార్యమునుబట్టియే గదా! తక్కిన యన్నింటివంటిదికాక, భగవంతుండు నేనిక తుమింపనని చెప్పనట్టిది గదా యీదోషము.

మూ॥ ౨౦॥ పాణ్డవర్కశైయుమ్ నిరసిక్కు ప్రాప్తమాయురక్కు, నైత్తతు ద్రౌపది యుడైయ మజ్గళసూత్రత్తుక్కాక.

ఇద్దోపత్తికొడుమైయై ఉపపాదిక్కితార్ మేల్, (పాణ్డవర్కశైయు) ఎష్టతుడగ్గి.— అన్తిక్కే, ఇద్దోపమైవర్క్కు మొవ్వాలో? ఆపిన్పు ఇత్తైయైయుమ్ నిరసిక్కుప్పాకడామల్ వైత్తతెన్? ఎన్ఱిజిశ్శేయిలే అనుళిచ్చెయ్కితారాకవుమామ్. ముఱ్ఱుట్టసజ్గతిక్కు, అర్జుననై యొన్నాతే పాణ్డవర్కశై” ఎష్టతు-ఇద్దోపమైవర్క్కు మొక్కుమెష్ట తోన్ద్రుత్తైక్కాక ఎష్ట యోజిక్కడవతు; ఆనవరసజ్గతిక్కుతానే తన్నడైయే శేరుమిశే; పరిభవిత్ర దుశ్యోధనాది కళోపాతి పరిభవమ్ కణ్డిరుప్ప వివర్కళుమ్ నిరసనీయరెన్ఱిజు-చళబ్బతైలే. (నిరసిక్కు ప్రాప్తమాయురక్కువైత్తతు) ఎష్టతు-ఇవర్కళో తెయ్తకొడుమైక్కు త్తైయెఱుత్తు ప్పాకడవేణ్డియిరుక్కు, ప్రాణనోడే యిరుక్కుప్పడి వైత్తతెష్టపడి. (ద్రౌపదియుడైయ మజ్గళసూత్రత్తుక్కాక) ఎష్టతు-ఆవళుక్కుభినుతమాన మజ్గళసూత్రమ్ పోకామైక్కాక నెష్టపడి. విత్తెత్తై కాణమాట్టాతవకా వెఱుఱ్ఱుత్తుక్కాణమాట్టానిశే. ఇత్తై ఆశ్రితరై పరిభవిత్రాలోపాతి అనుక్కుణ్డిరుద్దారుమ్ నిరసనీయరావరెన్నమిడముమ్, అవర్కళో వాజ్గళే ఆశ్రితర్క్కువిడవాణ్ణాతవరు బచ్చముడైయ రాకిలో అవర్కళుక్కాక అవనారే రక్షిక్కుప్పడువ రెన్నమిడముమ్ ప్రకటితమాయ్ద్రు.

మూ॥ ౨౦॥ పాండవులనున్న నిరసింపవలసియుండఁగా, వారిని రక్షించినది ద్రౌపది యొక్క మంగళసూత్రముకుగాను.

అవసారిక — “పాండవర్కశైయుమ్” ఇత్యాదివాక్యముచే నీదోషముయొక్క క్రూర్యమును ఉపపాదించుచున్నారు. అధవా—ఈ దోషము పాండుపుత్రుల కయిదుగురికిని సమానమే కదా! ఇట్లుండ వీరియిదుగుఱిలో నీతనినైనను నిరసింపకయుండుటకు హేతువెద్దియంటివేని అందులకు సమాధానముఁ జెప్పటకై యనియును కావచ్చును.

మూలమున “అర్జునుని” అని చెప్పక “పాండవులను” అని చెప్పట యీదోషము అయిదుగురికిని సమానమని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది. దీనిచే మొదటిప్రశ్నముకు ఉత్తరము చెప్పఁబడినది. రెండవప్రశ్నము కుత్తరము తనంతటలానే తెలియవచ్చును. ద్రౌపదిని పరిభవించిన దుశ్యోధనాదులవలె నట్టి పరిభవమును కల్లారచూచు ఊరనుండునట్టి వీరును నిరసింపవలసిన వారేయని (పాండవులనున్న) అనుటచేఁ జెలియుచున్నది. అట్లు వీరినిని నిరసింపవలసియుండఁగా, అనఁగా వీరు చూపిన క్రూర్యమునకుగాను వీరితల నరకిజేయువలసియుండఁగా, ప్రాణముతో విడిచినది ద్రౌపదియొక్క మంగళసూత్రమునకుగాను అనఁగా ఆమె కిభినుతమగు మంగళసూత్రము పోకుండయుండుటకుగానని యర్థము. తల విరగపోసుకొనియుండఁగాఁ జూడని వాడు ఎట్టి మెడతోనుండఁగాఁ జూడ జాలడు గదా భగవద్భక్తులను పరిభవించువారివలెనే అట్టి పరిభవమును జూచుచుండువారును నిరసింపవలసినవారే యనియు, అట్టివారేయాభక్తులతో విడదీయరానిసంబంధము గలవారలగుపక్షమున నట్టి భక్తులనుబట్టి వారును భగవంతునిచే రక్షింపఁబడుదురనియును యిందుమూలముగ విశదము చేయఁబడినది.

మూ॥ ౨౨॥ అర్జుననుక్కు దూత్యసారథ్యజ్ఞోః పృథ్వీః త్విమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమేవ వృత్తి
ః త్విమ్ ఇవళుక్మాక.

అనాత్, ఇప్పుడి నిరసరియనావననుక్కు ఇట్టితొట్టితో కెయితరును పరిమంహస్యై రుప
దేశే త్తతు మేకశైయ్యో? ఎన్న; అరుళిచ్చెయ్ కితార్, (అర్జుననుక్కు-త్యాదియార్). తూనుపోయిన్
గతు “పాయచ్చుత్రిమమ్ పేళిచ్చెన్దు పేతమ్ కెయ్ తు పూశల్ విల్లైక్కాక్క; (సారథ్యుపదేశి
ః త్విమ్)-అయ్యధ మెదుక్కువొణ్ణాను ఎన్దెయారే, “కొల్లామాక్కోల్ కొలైకెయ్ తు పారితపో
కెల్లాచ్చేనైయ మిరునిలత్తివిక్కాక్కాక, (ప్రపత్త్యుపదేశమేవ వృత్తిః త్విమ్)- “నయోన్యామి” ఎన్ది
రున్దవనై, “కరిష్యే నచనం శివ” ఎన్నప్పట్టి యుద్ధే ప్రవృత్తినానుక్కు-త్యాక్క; ఇన్దెయొల్లామ్ కెయ్
తతు-శరణాగతైయాన వివల్ సజ్జల్పత్తిన్నడియే గుర్యోధనాదికలై యట్టియచ్చెయ్ తు ఇవల్
తుళిల్ ముడిప్పిక్కాక్కాకవిశే. ఆక అర్జునన్ తిరవ్విత్ కెయ్ త దూత్యాదిత్రయము మివళు
క్మాక చ్చెయ్ నాన్దెన్దెను.

“పాణ్డవర్కతైయమ్” ఎన్దునుడగ్గి ఇవ్వళవుమ్ కీర్తించున్న ప్రధానదోష క్రొర్య
ముపపాదిత మాయిత్రు. ఆక ఇప్పుడి ఆస్థాన స్నేహాదిగుమ్, శరణాగతై పరిభవమ్ కన్ది
రున్ద మహాదోషముమ్ ఇవననుక్కుణ్డాయుక్కు, “సర్వగుహ్యతమం భూయః శ్రుణు మే పరమం
వచః । ఇట్టోఽసి మే దృఢఇతి తతోవత్స్యామి తేహితమ్ । మన్మథాభవమద్భుతో మద్యాజీమాం నమ

మూ॥ ౨౩॥ అర్జునునీకి దూత్యసారథ్యంబులఁ జేసినదియు, ప్రపత్తి నుపదేశించినది
యును ఈమెరుగానే

అవతాకి. — ఇట్లు నిరసరిపవలశనవాచకు నీతనికై నిక్కప్రకృత్యము లొనర్చుటయు, పరమ
రహస్యమును ప్రపత్తి నుపదేశించుటయు కెంగుకని యిదిగితివేని (అర్జుననుక్కు) ఇత్యాదివాక్య
ముచేఁ జెలుపుచున్నాడు.

(అర్జుననుక్కు) ఇత్యాది దూత్యముననుబోయినది “పాయచ్చుత్రిమమ్ పేళిచ్చెన్దు, పేతమ్
కెయ్ తు పూశల్ విల్లైక్కాక్క” అని పెరియాళ్వారు లొనరిచ్చినట్లు కృత్రిమబంధుత్వమును
తెలిపినదియు, కేదముగలుగఁజేసినదియును యుద్ధమును నడిపించుటగానని యెఱుంగునది. సార
థ్యముఁజేసినది గుర్యోధనందు అయ్యధ మెత్తచుండఁ నుటచే “కొల్లా మాక్కోల్ కొలైకెయ్ తు
పారితపోకెల్లాచ్చేనైయ మిరునిలత్తివిక్కాక్కాక” అని నమ్మాళ్వారు లొనరిచ్చినట్లు వధసా
ధనముకాని శరణాగత వధసాధనముగాఁజేసి సమస్తమును సేవను శుభ్రితోఁజేరునట్లు చేయుటకు
గానని యెఱుంగునది. ప్రపత్త్యుపదేశముఁజేసినది యుద్ధముఁజేయవని నిర్ణయించుకొని నట్టి యర్జునుని
యుద్ధముఁజేయుటకు సన్నద్ధునిగాఁ జేయుటకై యని యెఱుంగునది. వీటి నన్నింటిని చేయుట
శరణుజొచ్చినట్టి యీమెయొక్క సంకల్పప్రకారము గుర్యోధనాదలను నశింపఁజేసి ఈమెతల
ముడివేయించుటకై గదా! కావున అర్జునునివివయమునఁ జేసినట్టి దూత్యము మొదలగునని ఈమెకు
గాను చేసినాడని యేర్పడుచున్నది.

(పాణ్డవర్కతైయమ్) అని యారంభించి యింతవరకును ఇంతకుముందు చెప్పఁబడిన ప్రధాన
దోషముయొక్క క్రొర్యము ఉపపాదించఁబడినది. కావున నిట్లు అయ్యక్రములగు విషయముల
పట్ల స్నేహదులఁజూపించుటయు, శరణాగతయగు ద్రౌపదిని పరిభవించుచుండఁగాఁజూచి యూగ
కుండుటయను మహాదోషమును ఈతనికుండియుండఁగా “సర్వగుహ్యతమంభూయః శ్రుణు మే
పరమంవచః ఇట్టోఽసి మే దృఢఇతి తతోవత్స్యామి తేహితమ్, మన్మథాభవమద్భుతో మద్యాజీమాం నమ

స్కరుమావేదైవ్యనిసత్వంతే ప్రతిజానేప్రియోసిమే” ఎన్న ఇవనశవిలుకప్పుల్లో న్నదియిచ్చెయ్య
కైయారే - ఇవనశవిలుకప్పుల్లో పుచ్చెయ్యకక్కొట్టు అట్టికరితమై ప్రసిద్ధమై కరుణ. గుణహాని
శొల్లానొట్టివడు, దోషమ పచ్చెయ్యమిడతల్ గుణహాని పచ్చెయ్యమెన్నమిడవ కిమ్మనర్పణ
యనిదమాకైయారే. ఇవనశమకు గుణహానికళావన- “తస్మాద్యుభయస్య భారత” ఎన్నదిచ్చెయ్య
పోలే “కరిష్యే ఏచనన్తన” ఎన్నదిచ్చెయ్య స్వకృత్యమాన యద్యతై పుణ్ణమైయుమ్, కృష్ణశర
ణమ్ పుకున్తలై పురిధివిక్కువిట్టు పార్వత్తు కొట్టిరున్దోమే! ఎన్న అనుతాపశముమ్ నెఱ్ఱిలిల్లా
మైయుమ్ తుడక్కమాననై.

దూత్యసారధ్యుల్ పణ్ణిశ్శుమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిశ్శు మివళుక్కాక్ హాకిల్, ఇవన
దోషకైపుచ్చెయ్యక కొట్టజీకరితా నెన్నమకు కూడాతేయిన్నిల్; అనుక్కు క్కుచ్చెయ్యిన్దై;
ఇవనో కార్యకర్మాక ఇవనైక్కుటేన్దైయెల్లామ్ తెయ్కొనిన్దై, ఇవనదోషకైప్పార్తు
ముకమ్ ఇట్టిమామర్ ఉకప్పదే తెయ్కైయారే; అన్తనై క్కుట్టిత్తు అచార్య కృత్యాకలై
యెట్టిట్టు కొక్కుకొనివళిల్ అవనదోషకై పుచ్చెయ్యకక్కొట్టు, సారథియాయ పుచ్చెయ్య
క్కుల్లననిమ్ తెయ్కైచుతలాననై యున్దైయారే.

“అత్యంతవర్జితై” ఇత్యాదియారే అత్యంత సౌకర్యపాదకర్తృన వాత్సల్యాదిగుణ

స్కరుమావేదైవ్యని సత్వంతే ప్రతిజానే ప్రియోసిమే (భ. గీ. ౧౨. ౬౪) (ఓ అన్నా! అన్నిం
టిలో నెక్కువ గుణమైనదియగు నావాక్యమును వినుము! నాకత్వంతము ఇఘండవిని తలంచి
నికు హితముఁ జెలుపఁబోవుచున్నాను ఎల్లప్పుడు నన్నే చింతించుము. నాకు భక్తుండుగానుండు
ము. నన్నే పూజించుము నానుదండము సమర్పించుము. తనువారి నన్ను పొందగలవు ఇది
సత్వము నాకిఘండవిని ప్రతిజ్ఞ చేయుచున్నాను) అని యిట్లు ఈతనివిషయమున సంకోషించిచెప్ప
టచే నితనిదోషములను భోగ్యముగా గ్రహించివసంగతి ప్రసిద్ధమేయని భావము. ఈతనిగుణహానిని
గుఱించి మూలమునఁ జెప్పువకపోవుట యేలననఁగా, దోషములనే భోగ్యముగాఁ గొనువప్పుడు
గుణహానిని భోగ్యముగాఁ గొనువిషయమై చెప్పవలసినది యేమున్నదిని భావము. ఈతనివిషయమున
గుణహాను రెవ్వియనఁగా, నిపు యుద్ధముచేయుచుని చెప్పినదోషనే లేచి నియ్యముప్రకారము
చేసెదనని స్వకృత్యముగు యద్యమును చేయకపోవుటయు, శ్రీకృష్ణునిశీశరణఁజచ్చిన శ్రౌపదిని పరి
భవించుమండఁగాఁజూచి ఊరక చూచుచుంటిమేయను అనుతాపము కొంచుమైనను లేకుండుట
మొదలగునవి.

దూత్యసారధ్యములను చేసినదియు, ప్రపత్త్యుపదేశముఁ జేసినదియును ఈమెనబడియే చేసి
యొన్నట్టివయిన, ఈతని దోషంబులను భోగ్యముగా గ్రహించి చేసినాడని చెప్పకూడదే యింటివని,
యంగల కెదియును భంగములేదు. వీలననఁగా ఈమె కార్యమునకుగాను ఈతనివిషయమున నన్నిం
టిని చేయునప్పుడు ఈతని దోషంబులఁగని ముఖము మాడ్చుకొనక సంకోషముతోఁజేసెను. మఱి
యు ఆర్జునునివిషయమై యాచార్యకృత్యమును తనవైట్టెట్టుకొనినప్పుడు అతని దోషంబులను
భోగ్యముగాఁ గొనియున్నాడు. మఱియు, సారథియై భద్రమునెంచక కలిసిమెలిసి యుండి
యున్నాడు.

(తెలియని యర్థములఁచెలిపి) (వా. ౧౪) ఇత్యాదివాక్యములచే వాత్రయణ సౌకర్యముఁ
గలుగఁజేయునట్టి వాత్సల్యాదిగుణంబులు మూచింపఁబడినవి. ఈతావున (దూత్యసారధ్యంబులఁ

జ్ఞో నూచితమ్; ఇక్లే “ ద్యూతసారధ్యజ్ఞో పణ్ణిర్థుమ్ ” ఎన్నివిత్తాలే “ అస్మాత్ శత్రపరాన్ శత్రే శత్రాగం శత్రేభాషితుమ్ । యద్యదస్మదితంకృష్ట తత్తద్వాచ్య స్సుయోధనః ” ఎన్నిపడియే కార్యాకార్యజ్ఞవాన తాపోశాలల్లతు కార్యసిద్ధి యజ్ఞా కాలెన్దు ఇత్తలెయై రక్షిక్కైక్కైక లైన్ తూతుపోనమైయుమ్, అయుధమెడుక్కు వొణ్ణాతెన్దెయాలే సాంధ్యత్రితే ప్రవృత్తినాయ్ కొణ్ణు తేర్క్కాలాలే ప్రతిపక్ష జైయబీయచ్చెయతమైయుమ్ నోస్తుకైయాలే, ఆశ్రిత కార్యా పాడకజ్ఞశాన జ్ఞానశక్త్యాదికల్ నూచితమ్; ఇన్నముమ్. “ ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిర్థుమ్ ” ఎన్దె యాలుమ్, చరమశ్లోకత్రిల్ “ మామ్ - అహమ్ ” ఎన్నిపదజ్ఞశాల్ శొల్లప్పడుకిఱ ఉభయవిధ గుణముమ్ నూచితమిఁట; ఆకైయాలే పురుషకారవైభవమ్ శొల్లకిఱవిడత్రితే శ్రీమత్పదార్థమ్ ప్రకటితమానవోపాతి, ఉపాయవైభవమ్ శొల్లకిఱవిడత్రితే నారాయణపదార్థమ్ ప్రకటితమ్; ఉపాయత్వమ్ శొల్లకైయాలే “చరణాశరణమ్” ఎన్ను మతువుమ్ నూచితమ్.

ఆక “ ఇతిహాస్యశ్రేష్ఠమ్ ” ఎన్దు తుడగ్గి ఇవ్వళవుమ్ శ్రీరామాయణ మహాభారతోక్తజ్ఞాన పురుషకారోపాయవైభవజ్ఞో, తత్తత్స్వరూపజ్ఞోడే విశదమౌక ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

జేయుటయు) ఇత్యాదివాక్యములచే “అస్మాత్ శత్రపరాన్ శత్రే శత్రాగం శత్రే భాషితుమ్ । యద్యదస్మదితం కృష్ట తత్తద్వాచ్యః సుయోధనః” (భార. ఉదో. 20. ౯౨) (ఓకృష్ట మాస్థితిగతుల నెఱుంగుచువు శత్రువుల స్థితిగతుల నెఱుంగుచువు. ఏమిచెప్పవలయునో దానిఁగూడ నెఱుంగు చువు. కావున మాకెద్ది హితంబో దానినిగుఱించి సుయోధనునితో మాట్లాడుమా) అన్నట్లు యుక్తాయుక్తంబుల నెఱింగియుండు తాను స్వయముగఁబోయిననే తప్ప పనికొదనితలంచి యీత నిని రక్షించుటకై తాను దూత్యమునకుఁబోయినదియు, అయుధమెత్తకూడదని దుర్యోధనుండు చెప్పటచే సారధ్యమునఁ బూనుకొని చక్రముచే శత్రువును కొట్టించినదియును ఆశ్రితుల కార్య ములఁ గడలేర్చునట్టి జ్ఞానశక్త్యాదురీతనికిఁగలవని నూచింపుచున్నవి.

ఇంకను, “ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిర్థుమ్” అనువాక్యముచేత చరమశ్లోకమునంగుండు “అహమ్ - మామ్” రెండుపదములచేతను చెప్పఁబడిన రెండువిధములగు గుణములును నూచింపఁ బడినవి. కావున పురుషకార వైభవముఁ జెప్పుతావున ద్వయమందలి “ శ్రీమత్ ” పదముయొక్క యర్థము ప్రకటితమైనట్లు, ఉపాయవైభవముఁ జెప్పుతావున “నారాయణ” అను పదముయొక్క యర్థము ప్రకటితమైనది. ఉపాయత్వమును జెప్పటచే “చరణాశరణం” అనునదియును నూచిత మైనది.

కావున “ఇతిహాస్యశ్రేష్ఠమ్” (వా. ౫) అనువాక్యము మొదలుకొని యంతవరకును శ్రీరా మాయణ మహాభారతములయందుఁ జెప్పఁబడిన పురుషకారోపాయ వైభవములు వాటిస్వరూపము లలోఁగూడ విశదముగాఁ బ్రతిపాదింపఁబడినవి.

* నారాయణ శబ్దమునకు “నారములనఁబడు ఆత్మల కాశ్రయమనియు, నారములనఁబడు ఆత్మలే యాశ్రయము గాఁగలవాఁడనియు నిట్లు తత్పురుష బహువ్రీహి సమాసార్థములు రెండు గలవు. వీటిలో తత్పురుష సమాసార్థములన నాశ్రయింప సుభుడనెడి యర్థము లేలుచున్నది. బహువ్రీహి సమాసార్థమువలన నాత్మలలో నంతరాత్మగానుండి వాటిని తనసంకల్పప్రకారము ప్రవర్తింపఁ జేయువాడనెడి యర్థము లేలుచున్నది. ఈరెడఁగ్రములును ఈతావున నూచితములని భావము.

మూ॥ ౨౩॥ ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్, కాలనియమముమ్,

క్రిక్తుమాన ఉపాయ త్రిసుడైయ స్వీకారరూపైయాయ్ “ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిర్థియమ్” ఎత్త ప్రాసంగికమాక ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియసుడైయపడియై విస్తరణ వరుళిచ్చెయ్కితార్ మేల్ అతిల్ ప్రథమత్తిలే అర్జుననుక్కు ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణికిఱవళివిల్, యుద్ధధూమియిలే ఒరుకా లవిశేషమ్ పారామల్ స్నానాదికళు మిన్తి క్కేయిరుక్కు ఉపదేశిప్పానన్? ఇతక్కు దేశాదినియ మజ్జియైయ? ఎగ్గిర శక్తైయిలే అరుళిచ్చెయ్కితార్, (ప్రపత్తిక్కుప్తుడగ్గి).

ప్రపత్తియావతు - భగవచ్చరణమ్; దేశనియమమావతు పుణ్యదేశజ్జిలే శైయ్యవేణుమ్ అన్యదేశజ్జిలాకా తెన్నుమతు; కాలనియమమావతు - వసన్తాదికాలజ్జిలే శైయ్యవేణుమ్, అన్య కాలజ్జిలాకా తెన్నుమతు; ప్రకారనియమమావతు- స్నానపాద ప్రత్యేకశాది పూర్వకమాక శైయ్య వేణుమ్, ప్రకారాన్తరత్తాల్ శైయ్యవొణ్ణా తెన్నుమతు; అధికారినియమమావతు- త్రైవర్ణికరాక వేణుమ్, అత్రైవర్ణికరాక వొణ్ణా తెన్నుమతు, ఫలనియమమావతు- దృష్టాదృష్ట ఫలజ్జిల్ ఇన్న ఫలత్తు క్కితు సాధనమ్, అన్యఫలత్తుక్కు సాధనమత్తెన్నుమతు. దేశకాల సాధుణ్యవైగుణ్యజ్జిడియాక వరు మతిశయానతీతయజ్జిలే యుడైయై ఎత్తిన్తల్లా మైయాయ్, తీర్థత్తిలే అవగాహిక్కుమళివిల్ శుద్ధాశుద్ధవిభాగమఱ అవగాహిక్కులాయిరుక్కుమాపోలే, స్వయం పవిత్రమాయ్ శుద్ధాశుద్ధ విభాగమఱ తన్నోడన్వయిక్కులామ్బడి యిరుక్కైయాయ్, విర్జాద్యసరూపమాయిరుప్పలొన్త

మూ॥ ౨౩॥ ప్రపత్తికి దేశనియమమును కాలనియమమును,

అవతారిక:—ఇంతకుముందు చెప్పబడిన యుపాయభూతుడగు సర్వేశ్వరుని స్వీకార రూపమును, “ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిత్తు” అనుతావున ప్రసంగవశమునఁ బ్రకరణగతముగు ప్రపత్తి యొక్క పథ్యతులను విస్తృతముగా నిఁకమీదు ప్రతిపాదించుచున్నారు. అందు ప్రథమమున అర్జును నికి ప్రపత్త్యుపదేశముఁ జేయునప్పుడు, యుద్ధధూమియందు కాల్విశేషముఁజూడక స్నానాదులు నులేక యున్నప్పుడు ఏల నుపదేశించెను? దీనికి దేశకాలాది నియమము లేవియును లేవా? అని శంకింపఁగా నందులకు సమాధానమును (ప్రపత్తిక్కు) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ జెలుపుచున్నారు.

ప్రపత్తియనఁగా — భగవంతుని శరణుజొచ్చుట. దేశనియమమనఁగా — పుణ్యదేశము లయందుఁ జేయవలయును తదితరదేశములందుఁ గూడదు అనునది. కాలనియమమనఁగా — వసం తాది కాలములందుఁ జేయవలయును తదితరకాలములందుఁ జేయకూడదు అను నియమము ప్రకారనియమమనఁగా—స్నాన పాదప్రత్యేకశాది పూర్వకముగఁ జేయవలయును వేటొకవిధ మునఁ జేయఁగూడదు అను నియమము. అధికారి నియమమనఁగా — త్రైవర్ణికులుగానే యుండ వలయును లేక్కినవారు పనికిరారు అనునది. ఫలనియమమనఁగా — దృష్టాదృష్టఫలములలో నిఫలమునకిది సాధనము వేటొక్కఫలమున కిది సాధనముకాదు అను నియమము. దేశకాలముల మంచిచెడ్డలమూలమున నొక యతిశయమునగాని యొక సంకోచమునగాని పొందునట్టిదికానం దునను నదిలోఁదిగి స్నానముఁ జేయవలించినప్పుడు అది పరిశుద్ధమైనదా! కాదా? అనెడి వివత్త లేకుండ దిగి స్నానముఁ జేయునట్లు స్వయముగ పవిత్రమై ఇది పరిశుద్ధము అది పరిశుద్ధముకాదు అనెడి వివత్త నెంతమాత్రము జేయనక్కఱలేకుండ తనతోసంబంధించి యుండలేగియున్నందునను

మూ॥ ప్రకారనియమముమ్, అధికారినియమముమ్, ఫలనియమముమిల్లె.

మూ॥ ౨౪॥ విషయనియమమే యుళ్ళతు.

న్మిక్కే- స్వరూపానురూపమా యిరుప్పలొన్మాకైయాలమ్, చేతనరుడైన రుచ్యనుగుణమాన ఫల విశేషజ్ఞుకు సాధనమావలొన్మాకైయాలమ్, ఇన్నియమజ్ఞశోష్టమితుక్కిన్మైయెన్గితే. “నజాతి భేదం నవలంనలింగం నగుణక్రియాః । నదేశకాలానావస్థాం యోగోహ్యయమపేక్షతే॥ బ్రహ్మక్షత్ర విశిష్టాద్రాః స్త్రీయశ్చాంతరజాతయః । సర్వవివప్రపద్యేరక్ సర్వధాతారమచ్యుతమ్” ఎన్మ ప్రపత్తికు దేశకాలప్రకారాధికారినియ మాభావమ్ భారద్వాజసంహితైయిలుమ్, “ప్రపత్తేః క్వచిత్కేవం పరాపేక్షానవిద్యతే । సాహిసర్వత్రసర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా” ఎన్మ ఫలనియమాభావమ్ సనత్కుమార సంహితైయిలుమ్ శొల్లపట్టతిశే.

ఇవైయిన్మైయాకిల్ మల్మిమిళినియమజ్ఞశో తానితుక్కున్మోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కితార్, (విషయనియమమేయుళ్ళు) ఎన్మ. అతావతు-ఇన్నవిషయత్తిలే శెయ్యవేణుమ్ ఎగ్గిర నియమమే యితుక్కుళ్ళతెన్మపడి; ఇవైయెల్లామ్ తామే మేలే ఉపపాదిత్తరుకుకితారిశే.

మూ॥ ప్రకారనియమమును, అధికారినియమమును, ఫలనియమమును లేవు.

మూ॥ ౨౪॥ విషయనియమమే కావలసినది.

వర్ణాదుల కనుగుణమైననై యుండునట్టిదికాకుండ స్వరూపమున కనుగుణముగా నుండునదియైనందు ననుచేతనుల రుచికనుగుణముగ నానావిధఫలములను సాధనభూతమైనంగనను ఈ నియమము లేని యును దీనికిలేవు. అదియెట్లనిన, “నజాతిభేదం నవలంనలింగంనగుణక్రియాః । నదేశకాలానావస్థాం యోగోహ్యయమపేక్షతే । బ్రహ్మక్షత్రవిశిష్టాద్రాః స్త్రీయశ్చాంతరజాతయః । సర్వవివప్రపద్యేరక్ సర్వధాతారమచ్యుతమ్” (సర్వమును ధరించియుండువాడగు శ్రీమన్నారాయణుని శరణు జొచ్చువిషయమున జాతిభేదము గాని పులిభేదముగానిలింగభేదముగాని, గుణములుగాని క్రియగాని దేశకాలావస్థలుగాని యావశ్యకములుగావు. బ్రహ్మక్షత్రీయ వైశ్య శూద్ర జాతులవారందరును స్త్రీలును వీరిలో నంతర్గతములగు నితరజాతులవారును వీరు వారనక అందరును శరణుజొచ్చు వచ్చును) అని యిట్లు ప్రపత్తికి దేశకాలాధికారి నియమములు లేకుండుటనుగురించి భారద్వాజ సంహితయందుఁ జెప్పఁబడినది మఱియు “ప్రపత్తేః క్వచిదప్యేవం పరాపేక్షా నవిద్యతే సాహి సర్వత్రసర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా” (ప్రపత్తికి వేటొక్కదాని యపేక్షలేదు. అది సర్వకాల సర్వావస్థలయందును అందఱిని అన్నికొరికలను నెరవేర్చునది అన్నిఫలముల నిచ్చునది) అని ప్రపత్తికి ఫలనియమము లేకుండుటను గుఱించి సనత్కుమార సంహితయందును చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇవి లేకపోయినను ఇంకను ఏవియైన కొన్ని నియమములు ప్రపత్తికి గలవా? యని యంటివేని యందులకు సమాధానమును తెలుపుచున్నారు.

ప్రపత్తికి విషయనియమమే కావలసినది. అనఁగా ఈవిషయమునఁ జేయవలసినది యనెడి విషయనియమమే కావలసినది.

మూ॥ ౨౫॥ కర్మత్తుక్కు పుణ్యక్షేత్రమ్, వసంతాదికాలమ్, శాస్త్రోక్తజ్ఞాన తత్త్వప్రకారజ్ఞో. త్రైవర్ణికర్ ఎన్టవైయెల్లామ్ వ్యవస్థితజ్ఞానయిరుక్కుమ్.

ఇతు క్రి.వై.యొన్టుమిల్లెయాకిల్ పిన్నెయెతుక్కుతానివైయెల్లాముళ్ళుతెన్న అరుళివైచ్చితార్ (కర్మత్తుక్కున్టుతుడన్). కర్మమావతు - జ్యోతిష్టమాదికల్, పుణ్యక్షేత్రజ్ఞాన-శాస్త్రజ్ఞాన పావనతయాఽభిహితజ్ఞానదేశజ్ఞో. (వసంతాది) ఎన్టివిడన్తిల్ ఆదిశబ్దతైత్-గ్రీష్మశర చుక్క కృష్ణపక్ష పూర్వాష్టాఽపరాష్టాదికాలజ్ఞలైచ్చొన్టుకిఱు “వసన్తే వసన్తే జ్యోతిషా యజేత” ఇత్యాదికలా లే కాలనియమమ్ శొల్లప్పదానిన్టుతిఱే. శాస్త్రోక్తజ్ఞానతత్త్వప్రకారజ్ఞానవశాచాచ మనస్సానప్రతజపాదిరూపేణ అన్యవక్త్రజ్ఞశుక్కును గుణమాక శాస్త్రవిహితజ్ఞాన ఆవ్వప్రకారజ్ఞో; (త్రైవర్ణికర్) ఎన్టతు ఉపనయనసంస్కార పూర్వకమాక వేదాధికారికలానవర్ కళుక్కే వైదిక కర్మాధికారముళ్ళతాతైయాలే; ఇతు శాస్త్రగృహమేధిత్య కృష్ణకేశిత్య వేదవేదాంగయుక్త శ్వాదికళుక్కు ముపలక్షణమ్. (వ్యవస్థితజ్ఞాన యిరుక్కుమ్) ఎన్టతు - నియతజ్ఞానయిరుక్కుమ్ న్టుపడి.

ప్రపత్తిక్రి.వై.యొన్టుమిల్లె ఎన్టు కీర్తీప్పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞైన్టు ఉపపాదిక్కైయిలే ప్రవృత్త రాయ్, ప్రథమమ్ దేశకాలనియమరాహిత్యై ఉపపాదిక్కితార్,

మూ॥ ౨౫॥ కర్మముకు పుణ్యక్షేత్రము, వసంతాదికాలము, శాస్త్రోక్తములగు నాయావిధంబులు త్రైవర్ణికులు అను నివి యన్నియును వ్యవస్థితములుగా నుండును.

దీనికి వీటిలో నెద్దియును లేకుండినట్లయిన దీనికిగా నివి యేర్పడినవని యంటివేని తెలుపు చున్నాను:—

(కర్మత్తుక్కు ఇత్యాది) కర్మము లనునవి జ్యోతిష్టమాదులు. పుణ్యక్షేత్రంబు లనునవి శాస్త్రమునందు పావనము లయినవిగాను ప్రేమింపఁబడిన దేశములు. “వసన్తా” అను తావుననుండు “ఆది” శబ్దముచే గ్రీష్మ శరచ్చుక్క కృష్ణపక్ష పూర్వాష్టాపరాష్టాదికాలములు తెలుపఁబడుచు న్నువి. “వసన్తే వసన్తే జ్యోతిషా యజేత” (ప్రతివసంతకాలమునను జ్యోతిష్టమయాగముఁ జేయునది) ఇత్యాదితావుల కాలనియమము చెప్పఁబడినది గదా శాస్త్రమునందుఁ జెప్పఁబడినట్టి యా'యా'విధంబులనఁగా, శా'దా'చమనస్సాన ప్రతజపాది రూపముగ ఆయాకర్మంబుల కనుగుణముగ శాస్త్రమునందు నియమింపఁబడిన ఆయావిధములు. త్రైవర్ణికులనునది — ఉపనయన సంస్కార పూర్వకముగ వేదాధికారము గలవారికే వైదికకర్మములయందు దధికారముండుటనుబట్టి యట్లు చెప్పఁబడినది. ఇది గృహమేధిత్య, కృష్ణకేశిత్య, వేదవేదాంగ యుక్తత్వానుల కన్నింటికిని యుపలక్షణము. వ్యవస్థితములుగా నున్నవి యనఁగా నియతములుగా నున్నవనుట.

అవతారిక:—ప్రపత్తిక్రి.వై.యొన్టుమిల్లె యేవియును లేవని యింతకుముందు చేసినప్రతిజ్ఞను ఉపపాదించువిషయమున ప్రవృత్తులై మొట్టమొదట దేశకాల రహిత్యమును ఉపపాదించు చున్నాను.

మూ॥ ౨౬॥ “స ఏవ దేశఃకాలః” ఎన్నెయాలే ఇతుక్కుదేశకాల నియమమిల్లె.

(సఏవఃఎస్తుతడన్గి), (రా. యు. ౧౭. ౪౬) “ బద్ధవైరాచ్చ పాపాచ్చ రాక్షసేంద్రా ద్విభీషణః । ఆదేశకారేసంప్రాప్త సర్వథాశంక్యతామయమ్ ” ఎన్లు మున్ను శ్రీరామునావ మహారాజర్ పెరుమాకుక్కు విణ్ణప్పమ్ శెయ్యరపక్షన్తై దూషిక్కిఱ తిరువడి, “ ఆదేశకారే సమ్ప్రాప్త ఇత్యయం స విభీషణః । వివక్షాచాత్రమేఽస్త్రీయంతాం నిబోధయథామతి । సఏవ దేశః కాలశ్శబ్దవతీహ యథారథా । పురుషాత్పురుషమ్ప్రాప్య తథాదోషగుణావపి దౌరాత్మ్యం రావణే దృష్ట్యై విక్రమశ్చైతథాత్వయి । యుక్తమాగమనంతస్య సదృశంతస్యబుద్ధితః ” ఎన్లు - రావణనాల్ అవమానితనాయ్ స్వనికర్షన్తై మున్నిట్టుక్కింఱు శరణ మెన్లువన్ద శ్రీవిభీషణా ధ్వాన్, ఆదేశత్తిరే ఆకాలత్తిరేవన్దాన్త దేవరీరుడయ మంత్రికళారే యాతొన్లు శొల్లప్పట్టుతు, ఇన్దపక్షత్తిల్ విశేషిత్తు ఎనక్కిన్ద వివక్షే యుణ్ణాకానిన్లుతు అవన్ ఎరుక్కిఅవర్విల్. యాతొరుదేశత్తిరే యాతొరుకాలత్తిరేవన్దాన్, అవన్వరవు క్కన్ద ఇతువేదేశముమ్, అన్ద ఇతువే కాలముమ్. యాతొ రువడి అప్పడిప్పట్టువివక్షయై నానశీర్దవళవుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కేట్టురుగవేణుమ్; ఎన్ద నేయె న్నిల్, తమఃప్రకృతియాన్తై చూరే పరహింసయేయాన్తైయాన రావణనిట్కాట్టిల్, సత్వోత్త రరాన్తయారే పరరక్షణమే యాన్తైయాయరుక్కిఱ దేవరీరై ప్రాప్యరాక బుద్ధిపణ్ణి, అప్పడియే రావణైవిట్టుప్పొకాతొట్టిన్దాల్ అవనుడైయ ఆకృత్యత్తుక్కు సహకారియాయ్ అన్ద ప్రాతికూల్య

మూ॥ ౨౬॥ “స ఏవ దేశఃకాలః” అన్నందున దీనికి దేశకాల నియమములు లేవు.

(సఏవ) ఇత్యాది “బద్ధవైరాచ్చ పాపాచ్చ రాక్షసేంద్రా ద్విభీషణః । ఆదేశకారేసంప్రా ప్తః సర్వథా శంక్యతామయమ్ ” (రా. యు. ౧౭. ౪౬) (బద్ధవైరుండును పాపియును నగు రావణాసురునివద్దనుండి విభీషణుండు కాలముగాని కాలమునను తావుకాని తావునను మీవద్దకు వచ్చియున్నాడు. కావున నితని రాకనుగుణించి యనుమానించ ఎలకయున్నది) అని యిట్లు జాంబవంతుండు శ్రీరామచంద్రునితో విన్నవించగా, దానిని దూషించుచు శ్రీయాంజనే యుండు “ఆదేశకారేసంప్రాప్త ఇత్యయం స విభీషణః । వివక్షాచాత్రమేఽస్త్రీయంతాం నిబోధ యథామతి । స ఏవ దేశఃకాలశ్శబ్దవతీహ యథారథా । పురుషాత్పురుషమ్ప్రాప్య తథాదోషగుణా వపి । దౌరాత్మ్యం రావణేదృష్ట్యై విక్రమంచ తథాత్వయి । యుక్తమాగమనంతస్య సదృశంతస్య బుద్ధితః” (రావణునిచే నవమానింపఁబడి నైచ్చమును తలంచుచు శరణుజొచ్చిన శ్రీవిభీషణాధ్వా రులు కాలముగాని కాలమునను తావుగాని తావునను వచ్చినారని దేవరవారి మంత్రులు యేదో చెప్పియుండిరి. ఈవిషయమునుగుఱించి నేనొక్కటి విన్నవించవలె యున్నది వారు యేకాల మున ఏదేశమున దేవరవారిని శరణుజొచ్చిరో అందుల కదియేదేశము అందుల కది యేకాలముని యేదొకవిధమున నాకు తెలిసినంతవరకు నేను విన్నవించుదానిని కృపతో నాలకించుదురుగాక అది యెట్లునన, తమెగుణ స్వభావుండగుటచే పరహింసయే వృత్తిగాగలిగియుండు రావణుని కంటెనున్న సత్త్విగుణ ప్రధానులగుటచే పరరక్షణమే వృత్తిగాగలిగియుండునట్టి దేవరవారిని ప్రాప్త్యులనుగాఁ దలంచియు, రావణుని విడిచిపోకపోయినట్లయిన వాని యకృత్యములకుఁ దోడ్పడివానికిఁగల ప్రాతికూల్యముతోఁగూడ నశించిపోవుటయనెడి దోషమునున్న ధార్మికులగు

మూ॥ ౨౭॥ ఇవ్వర్థమ్ మన్త్రరత్నత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే సుస్పష్టమ్.

త్తోడే ముడిస్టుపోకైయాకిఱ దోసవైయుమ్, ధార్మికరాన దేవరిగుడనే కూడప్పెన్ద్రాల్ రత్నల మానదేవరిన్ తిరువశికళిల్ కైజ్జుర్యతై లభిత్తు వాల్ కైయాకిఱ నన్మైయెయుమ్ బుద్ధిపట్టి, అప్ప డియే దేవరిన్ తిరువుళ్ళత్తిలే పుణ్ పడవ్వుడి కున్ద్రైత్తిరక్కట్టియచ్చెయ్ శునియ్కిఱ రావణ్ జారాత్తైయెమ్, గురాత్మాక్కై అనాయాసేన అట్టిక్కవల్ల దేవరాజ్ఞిచ్చెత్తన తైయెమ్ కణ్డాల్, విశేషజ్ఞానానవమకు ఇవ్వరపు ప్రాప్తమ్, న్యాయత్తిలే సచ్చిరక్కుచుననుడైయ బు ధ్దిగ్గు మితు సద్భుతమెట్టానితే. ఆక, ఇప్పడి భావశుద్ధియైయడైయ నాన శ్రీవిభీణాత్వాక్ శరణమెట్టువన్ద దేశకాలభిల్ కుట్రైపార్క్క క్కడవత్తల్ల, అవకానప్థమ దేశముమ్ కాలము మెట్టు, శరణాగతిధర్మజ్ఞానానిరువడివర్ణయిక్కైయాల్, ప్రపత్తికుదేశకాలనియమమిల్లెయెన్దై,

ఇతుశాన్ ప్రపత్తిస్థానసారూపమాన ద్వయత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే కాణలామెన్దితార్, (ఇవ్వర్థ మెట్టుతుట్టి) సోలోసనిష శ్సారమాయ్ సర్వాధికారమాయ్ అవిలమ్బ్యఫలప్రదమాయ్ సర్వేశ్వరసుక్ష్మత్వవైభవతమా యిక్కైయాల్ సర్వమత్తైత్తరోత్కృష్టతయా “ద్వయేన మన్త్రరత్నేన” ఎన్దిరపడియే మన్త్రరత్నాభ్యుపాయితే ద్వయమిరుప్పేకు, అన్తవైభవమోన్ద్రాజు కైక్కాకి ద్వయమెన్నాతే (మన్త్రరత్నమ్) ఎన్దితార్. అతిల్ ప్రథమపదత్తిలే మతుపర్థమాన

మూ॥ ౨౭॥ ఈయర ము మంత్రరత్నమందలి మొదటి పదమందు స్పష్టపడును

దేవరవారితోగూడ యుండుట లభించినట్లయిన, అందులకు ఫలముగా దేవరవారి శ్రీపాదముల సన్నిధిని కైంకర్యమును లభించి సుఖించుటయను సుగుణమునున్నయోచించి దేవరవారిపూద యమునకు ఎక్కువ కష్టమును గలుగజేయునట్టి పాపంబులను రెస్సగాజేసియున్నట్టి రావణుని గుప్తస్వభావమునున్న దుష్టులను అనాయాసముగ దండింపగల దేవరవారియొక్క పౌరుషమునున్నయోచించినట్లయిన, విశేషజ్ఞానగువాని కిట్లుచెయుటయే గుత్తము. న్యాయమార్గమున సంసరించునట్టి వానిబుద్ధికిని యిది సరియైనదియని కదా చెప్పియున్నాడు. కావున నిట్టి భావశుద్ధిగల శ్రీవిభీషణులవారు శరణజొచ్చునట్టి దేశకాలముల మించిచెడ్డలనుగుతించి విచారింప నక్కఱలేదు. అయినవచ్చిన కాలమే యంచులకుఁ దగినకాలమనియు ఆయనవచ్చినతావే యంగులకుఁ దగిన తావనియునిట్లు శరణాగతి ధర్మమును గుర్తెఱింగినట్టి శ్రీయాంజనేయులవారు నిర్ణయించుటంజేసి ప్రపత్తికి దేశకాల నియమములులేవని యెఱుంగునని.

అవతారిక:— ఈవిషయమునుగుతించి ప్రపత్తి స్థానసారూపమగు ద్వయమందలి మొదటిపద మునఁ జూడవచ్చునని తెలుపుచున్నారు.

(ఇవ్వర్థమ్)ఇత్యాది. సకలోప నిమిశ్సారమున, సర్వాధికారమున, విశంబము లేకుండఫలము నిచ్చునదై సర్వేశ్వరునికి యొక్కవ యిష్టమైన దగుటంజేసి మంత్రాంతరము లన్నింటికంటెను ఎక్కువశ్రేష్ఠమైనట్టి దయనందున “ద్వయేనమంత్రరత్నేన” (మంత్రశ్రేష్ఠమగు ద్వయముతో) అని సాయించినట్లు మంత్రరత్నమని పిలువఁదగినది గాను గదా ద్వయముండును. అట్టి వైభవము తెలియ వచ్చుటకుగాను శ్రీపిల్లై లోకాచార్యులవారును మూలమున దీనిని ద్వయమని పేర్కొనక “మంత్ర రత్న” మని పేర్కొని యున్నారు.

మూ॥ ౨౮॥ ప్రకారనియతియిల్లె యెన్ను మిడ మెట్టుమ్ కాణలామ్.

మూ॥ ౨౯॥ ద్రాపది స్నాత్రైయాయన్తే ప్రపత్తి పట్టిన్దు;

పురుషకారోపాయ నిత్యయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, ఏతేను మొరుదేశత్తిరే ఏతేను మొరుకాలత్తిరే ఒరుసంసారచేతననుక్కు భగవత్సమాశ్రయణమరుచి విలై ద్దార, “చచ్చలం హి మనః” “నిష్ఠవా నిల్లాన్జెలు” ఎన్నిరపడియే కూతావలి కాన్దుప్పారే శుక్లస్తువరుకిఱ నెల్లుతళమాక అస్కురిత్తు ఊభంబురై యాన రుచి తీరువతుక్కుమున్నే, తదత్తరక్షణత్తిరే ఆశ్రయిక్కలాయరుక్కైయిఱ్ఱే; అత్తయారే ప్రపత్తియనుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్య ముద్దపదత్తిరే నన్దాక వ్తోన్దు మెన్దితార్.

ప్రకార నియమగాహిత్యచైదర్యపిక్కితార్ మేల్ (ప్రకారనియతి ఎన్దునుడజ్జి). (ఎట్టుమ్ కాణలామ్) ఎన్దుతు - ఇత్తై యనుష్ఠిప్పార్ శ్రవిప్పార్ ఎల్లార్ పక్కలియమ్ కాణలా మెన్ద పడి,

అతెన్జేకణ్డతెన్ను; పూర్వప్రకృత విషయజ్గళితే దిర్ఘపిక్కితార్, (ద్రాపది) ఇత్యాదివాక్య ద్వయత్తాలే. (స్నాత్రైయాయన్తే ప్రపత్తి పట్టిన్దు) ఎన్దుతు - దుశ్శాసనాక్యస్త్రైయాయ సత్తై యిల్ వరుతిరపోతు “రజస్వలైకవస్త్రాహమ్ నతుమాం నేతుమర్హసి” గురూణాఞ్చ పురస్థాతుం సభాయాం నాహమత్సపే” ఎన్నుమ్మడి అశుద్ధైయాయరుక్కిఱవళ్ స్నానంపట్టియన్తే ప్రపత్తిపట్టి

మూ॥ ౨౮॥ ప్రకారనియమము లేదను విషయము నెచ్చటపడితే యచ్చట చూడ వచ్చును

మూ॥ ౨౯॥ ద్రాపది బహిష్టయియుండి కదా ప్రపత్తిచేసినది

ద్వయమందు మొదటిపదమున (క్రిమతే) అనుదాని యోగము పురుషకారోపాయముల నిత్యసంబంధముకు ప్రయోజనము, ఏదైన నొక దేశమునంగు ఏదైన నొక కాలమునందు ఒక సంసారియగు చేతననికి భగవత్సమాశ్రయణమునందు రుచిగ లిగినట్లయిన “చంచలంహిమనః” అనియు “నిష్ఠవా నిల్లాన్జెలు” అన్నట్లు సుదులు సుదులుగా తిరుగు గాలినలెనే శుడిచుట్టి తిరుగు మనస్సు భృథముగానిలిచి, ఊభంగురమగు రుచి పోవుటకు ముందుగనే అనఁగానది యుత్పన్నమైనప్పుడే యాశ్రయింపవలసినదిగా నుండును గదా! కావున ప్రపత్తికి దేశకాల నియమము లేదను విషయము ఆ పదమున బాగుగా ప్రకాశించును.

అవతారిక:—ప్రకార నియమము ప్రపత్తికిలేదను విషయమును తెలుపుచున్నారు:—

(ప్రకారనియతి) ఇత్యాది. ప్రపత్తికి ఇవిధమునఁ జేయఁబలయున నెడి నియమము లేకుండుటను ఈ ప్రపత్తిని యనుష్ఠించువారి విషయమునను వినువారివిషయమునను అందఱియెడలను చూడవచ్చును.

అవతారిక:—ఈవిషయమును యెవ్వరియెడల చూడవచ్చునంటివేని పూర్వము గాన్పించిన వారియెడలనే యాయను సానముఁ జూపించుచున్నారు.

(ద్రాపది) ఇత్యాది. ద్రాపది దుశ్శాసననిచే సభకు ఈడ్చుకొని రాబడినప్పుడు “రజస్వలైక వస్త్రాహం నతుమాం నేతుమర్హసి” గురూణాంచ పురస్తాతుం సభాయాం నాహమత్సపే” (నేను బహిష్టయియుండి యేకవస్త్రమును ధరించియుండుదానను కావున పూజ్యులగు మన పెద్దల

మూ॥ అర్జునః నీశర్ నదువేయితే యివ్వర్థమ్ కేట్రతు.

మూ॥ ౩౦॥ ఆక్రైయాల్ శుద్ధ్యశుద్ధికళిరద్దుమ్ లేడవేణ్ణా;

ద్రోహస్తపడి. ఇత్రాల్, ప్రపత్తిపణ్ణువార్ ప్రయతరాయప్పణ్ణుతణ్ణు మెన్నుమ్ నియతియిల్లామై కాట్టప్పట్టతు. (నీశర్ నదువేయితే ఇవ్వర్థమ్ కేట్రతు) ఎవ్వవిడత్తిల్ (నీశర్) ఎన్నిరతు “నెడువ్వకైన్దు నినైయాతార్ నీశర్” ఎవ్వాత్వొరరు లిచ్చెయిత శారిచిన్దావిముఖరానహేయై. “విష్ణుభక్తి విహీనస్తుయతిశ్చశ్వపచాధమః” “విప్రాద్వివద్గుణయుతా దరవిన్ద నాభపాదారవిన్ద విముఖాచ్ఛ్వా పచంపరివృమ్” ఎవ్వు భగవద్విముఖురై శ్వపచాధమరాక చ్చొల్లిద్రోహితే. అతుక్కునేలే శరణాగతై న్దు పురిభవిత్తుమ్ శరణాగతరానపాణ్ణనర్ కళితీతిత్తిరే తీర్ణుకలైచ్చెయ్తుమ్ పోరుక్రయారే సద్య శ్చణ్డాలతాంప్రజేత్” ఎన్నిట కర్తవజ్జాలరితే కైకలన్ద నిట్కొను. (నీశర్ నదువే) ఎన్దెయారే నీచసృష్టియా లివనుక్కుణ్డాన అశుద్ధియుమ్ నీచసకాశత్తిరే త్తున్నుడిడముమ్ తోద్రుకిటతు. ఇత్రాల్ ప్రపత్తిశ్రవణమ్పణ్ణుమ్మొచ్చు నీచమధ్యత్తిలాకాలెన్నుమ్ నియతియిల్లామై కాట్టప్పట్టతు.

ఇత్రాల్ ఫలితతైచ్చొల్లానిట్టకొణ్ణు ఇవ్వర్థతైనిగమిక్కితార్, (ఆక్రైయా లేన్దుకుడజ్జి). (ఆక్రై

మూ॥ అర్జునుండు నీచులమధ్యను గదా యీ యర్థమును వినినది

మూ॥ ౩౦॥ కావున పరిశుద్ధినిగాని యపరిశుద్ధినిగాని రెంటిని సంపాదించుకొన నక్కఱలేదు. ఉన్నట్టుగానే యధికారియగు నింతియే

యొక్క యెరుటవచ్చి నిలుచుటకును అందులోను సభలోవచ్చి నిలువబడుటకును నాకిష్టమలేదు) అన్నట్లు అపరిశుద్ధరాతగు నీమె స్నానము చేయకయే ప్రపత్తిని జేసినదామెను. ఇందువలన ప్రపత్తిని జేయువా రివిధమునఁ జేయవలయుననెడి నియమములేదని తెలుపఁబడినది.

“నీచులమధ్యనుగదా యర్జునుండు ఈయర్థమును వినినది” అనుతావున నీచులనఁగా “నెడువ్వకైన్దు నినైయాతార్ నీశర్” (తి. మొ. ౧౦. ౬. ౮.) (గొప్పజేజుస్సుగల సర్వేశ్వరుని తలంపనివారు నీచులు) అని తిరుమంగైయాత్వొ రానతిచ్చినట్లు సర్వేశ్వరుని ధ్యానింపకయుండు హేయలనుట “విష్ణుభక్తి విహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః” (విష్ణుభక్తిలేని యతియైనను ఛండాలునికన్న నీచుండు) అనియు, “విప్రాద్వివద్గుణయుతా దరవిన్దనాభ పాదారవిన్ద విముఖాచ్ఛ్వా పచంపరివృమ్” (గుణవంతుడగు బ్రాహ్మణుండైనను విష్ణుభక్తి విహీనుండగు పక్షమున వానికంటె నున్ను ఛండాలుండే శ్రేష్ఠుండ) అనియు నిట్లు భగవద్విముఖులు ఛండాలులకంటె సభములుగాను కదా శాస్త్రమునందు చెప్పఁబడినది. దానికిపేని శతణుజొచ్చినట్టి ద్రాపడిని పరిభవించినదియు, శరణుజొచ్చినట్టి పాండవుల విషయమున గుప్పూత్యముల నొనర్చినదియును చాలును గదా! కావున “సద్యశ్చండాలతాంప్రజేత్” అన్నట్లు సృశృత్యములనుబట్టి ఛండాలుగాఁ జెప్పఁబడవారు గదా యచట కలసి మెలసియుండువారు. (నీచులమధ్యను) అనుటచే నీచసృష్టివలన నీతనికిఁగల యశుద్ధియును, నీచుల మధ్యనుండుటంజేసి యట్టితావును నూచితములు, కావున ప్రపత్తినిగుఱించి తెలుసుకొను విషయమున నీచుల సామీప్యమునఁ గూడదనెడి నియమములేదని యందువలన నేర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—ఈపైని చెప్పినదానివలని ఫలితమును దెలిపి యీవిషయమును ముగించు చున్నాఁ.

(ఆక్రైయాల్) ఇత్యాది. అనుష్ఠానదశయందును శ్రవణదశయందును వీరిద్దఱు నిట్లుచేసియు

మూ॥ ఇరుద్దపడియే యధికారియామి శ్తనై .

మూ॥ 3౧॥ ఇవ్విడత్తిలే వేల్వెట్టిపిల్లై శ్తక్కు పిల్లై అరుళిచ్చెయ్ తవార్తయై స్మరిప్పతు

యార్) ఎత్తగు అనుస్థానదత్తైయులుమ్ శ్రవణదత్తైయులుమ్ అవర్ కళిరువరు మిప్పడిశెయ్ కైయారై
 వ్తపడి. (శుద్ధ్యశుద్ధికళిరణ్ణువేదవేణ్డా) ఎత్తతు-ప్రపత్తియిల్ అన్యయిక్కుమశవిల్ అశుద్ధనాయి
 రుక్కుమవనుక్కు శుద్ధిసమ్పాదిక్కు వేణ్డా, శుద్ధనాయరుక్కుమవనుక్కు అశుద్ధిసమ్పాదిక్కు
 వేణ్డావెన్తపడి. అశుద్ధివేదవేణ్డావెన్తను - కీల్ చొన్నవర్ కళిరువరు ముద్ధరాన దత్తైయిలే ప్రపత్తి
 యిలన్వయిత్తమై శొల్లైకైయారై, అశుద్ధి తానితుక్కు వేణుమోవెన్త శక్కియామైక్కొక. (ఇరుద్ద
 పడియే యధికారియా మిత్తనై) ఎత్తతు. ప్రపదనకాల ప్తిలశుద్ధనాయాతల్ శుద్ధనాయాతల్ యా
 తారుపడి యరుదాన్, ఇరుప్రకార ప్తిలే ఇతుక్కు-ధికారియామిత్తనై యెన్తపడి. ప్రౌసనియున్
 అన్యననుమ్ ప్రపత్తియిన్తనతచ్చివణదత్తైకళితదత్తయక శుద్ధి సమ్పాదియాతవోపాతి అశుద్ధియున్
 సమ్పాదిత్తుక్కొణ్ణమైయిల్లై యిత్తై, ఇరుద్దపడియే అధికారికళాన విత్తనై యిత్తై.

ఇన్వర్థవిషయమాక ఆ ప్రవచనపై స్మరిప్పిక్కితార్ మేల్. (ఇవ్విడత్తిలే ఎన్వశుడజ్జి). అనావతు-
 వేల్ వెట్టిపిల్లై “ పెరుమాళ్ కడలై శరణమ్ పుకుకిరవిడత్తిల్ ప్రాబ్బుఖాదినియ మోపేతరాయ్
 శరణమ్ పుకుకుకైయార్ ఇతరోపాయజ్జోపాతి ప్రపత్తిక్కు శిలనియమద్దళో వేణ్డి ఇరుక్కిటళో?”
 ఎత్తు నమ్మిల్లైయైక్కేట్రు, “ పెరుమాళ్ పక్కల్ కణ్ణనియమమ్ ఇన్వపాయత్తుక్కుడన్వది యా

మూ॥ 3౧॥ ఈవిషయమున వేల్ వెట్టిపిల్లై నంబిల్లై సాయించినవార్త నిదర్శనము

న్నందున ప్రపత్తితో నన్వయించు సమయమున నపరిశుద్ధుడుగా నుండువాఁడొక పరిశుద్ధిని సంపా
 దించుకొన నక్కఱలేదనియు, పరిశుద్ధుడుగా నుండువాఁడొక యపరిశుద్ధిని సంపాదించుకొన నక్కఱ
 లేదనియును ఏర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—ఇంతకుముందు నిదర్శనముగాఁ జేర్చొనఁబడినట్టి యిద్దరును అపరిశుద్ధులుగా
 నుండియే ప్రపత్తిచేసియుండుటనుబట్టి యపరిశుద్ధియే దీనికిఁగావలశెననియో? యని శంకింపకుండు
 లుకై.

ప్రపత్తిని జేయుసమయమున పరిశుద్ధుండుగా నుండని, అపరిశుద్ధుండుగా నుండని యెట్లు
 న్నాఁడో అట్లే యిందుల కధికారి యగును. ఇంతియే. ఏలననఁగా, ప్రౌపది ప్రపత్తిని జేయు
 సమయమునను, అజ్ఞులందు ప్రపత్తిని గుఱించి విను సమయమునను అందులకుగా నొక పరిశుద్ధతను
 సంపాదించుకొననట్లు, అపరిశుద్ధినిన్ని సంపాదించుకొని యుండలేదు గదా! కావున వారువారు
 వారువారున్నట్లుగానే యధికారులు.

అవతారిక:—ఈయగ్గము విషయమున నాప్రవాక్యమును జూపించుచున్నారు.

(ఇవ్విడత్తిల్) ఇత్యాది. ఒకదినమున వేల్ వెట్టిపిల్లై యను స్వామివారు “శ్రీరామచంద్రుం
 డు సమద్రమును శరణుజొచ్చినప్పుడు ప్రాబ్బుఖాది నియమముతో శరణుజొచ్చియుండుటనుబట్టి
 యితరోపాయములకువలెనే, ప్రపత్తికిని కొన్నినియమములు కావలసియున్నవా?” అని నంబిల్లైగా
 రిని యడుగఁగా, అంతట వారు “శ్రీరామచంద్రుని విషయమున మీరుగాన్పించిన నియమము ఈ

మూ॥ ౩౨॥ అధికారినియమమిన్దిక్కే యొక్కిన్దపడియెన్నెన్నిల్; ధర్మపుత్రాదికభువ
ద్రాపదియుమ్,

యిరుప్పత్తిస్త్రు, ఉపాయపరిగ్రహమ్ పణ్డినవరుడైయ స్వభావత్రాతే వస్తరిత్తనై; పెరుమాల్ తమక్కు “సముద్రం రాఘవోరాజా శరణం గన్తుమర్హతి” ఎన్తుపడేత్రాత్ క్రివిభిషణాహ్వానితే, అవస్తాత్ పెరుమాల్ శరణమిపుకుఱివిడత్తిల్, కడలిలే యెరుముక్కిట్టువద్దా నెన్దిలైయే; ఇత్రాల్ శొల్లిల్ ద్రాయల్ ముసు-పెరుమా లివ్వోకు వరిశ్యరాయ్ ఆచారప్రధానరాయుక్కుయారే త ముక్కిడైయ నియమగ్గోడే శరణమ్ పుక్కార్, ఇవన్ రాక్షసజాతీయనాకైయారే నిన్దనిలయలే శర ణమ్ పుక్కాత్, అకైయారే యోగ్యనుక్కు అయోగ్యతై సమ్పాదిక్కు వేడ్డా, అయోగ్యనుక్కు యోగ్యతై సమ్పాదిక్కు వేడ్డామ్, నిన్దనిలేకిలిలే అధికారికళామి తనై యెన్నునుతు” ఎన్దలిచ్చెయ్త, వాడై.

అనన్తరమధికారినియమాభావనై యుపపాదిస్పతాక తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నతై అనువదిక్కితార్, (అధికారినియమమిన్దిక్కే యొక్కిన్దపడియెన్నెన్నిల్) ఎన్దు. అతుక్కు త్తరమరులిచ్చెయ్కితార్, (ధర్మపుత్రాదికభు మెన్దుతుడన్దే) అతావతు “ద్రాపద్యాసహితాస్పర్శే నమశ్చ క్రుర్జనార్దనమ్” ఎన్దు త్రిత్రయార ధర్మపుత్రాదికభుమ్, “శంభుచక్రగదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్యుత! గోవిన్దపున్ది గీకాక్ష రక్షమాంశరణాగతామ్” ఎన్దు స్త్రీయానద్రాపదియుమ్; “సపిత్రాచ పరిత్యక్తః సురైశ్చ స మహ్నీభిః । శ్రీకలోకాన్ సమురి

మూ॥ ౩౨॥ అధికారినియమము లేకపోవుట యెట్లనఁగా: — ధర్మపుత్రాదులును,
ద్రాపదియును

యుపాయమునో జేరియుండునదికాదు. అది యుపాయ పరిగ్రహముచేసిన వారిస్వభావమునుబట్టి వచ్చినది ఇంతియే. ఎట్లనిన, శ్రీరామచంద్రునికి “సముద్రం రాఘవోరాజా శరణం గన్తుమర్హతి” అన్నట్లు సముద్రమును శరణుజొచ్చువని యుపదేశించినవారు క్రివిభిషణులవారు గదా! వారే శ్రీ రామచంద్రుని శరణుజొచ్చినప్పుడు సముద్రములో ఒక ముడక వేళి వచ్చినారని లేదు గదా! శ్రీ రామచంద్రుండు ఇవ్వోకువంశమున నవతరించి యాచార ప్రధానులగుటచే తమయొక్కనియమము లోఁగూడ శరణుజొచ్చినారు. ఈతందు రాక్షసజాతి వాడగుటచే నున్నట్లుగ నే శరణుజొచ్చిన వాడాయెను. కావున యోగ్యుండు అయోగ్యులను సంపాదించుకొన నక్కట లేదు. అయోగ్యుండు యోగ్యులను సంపాదించుకొన నక్కట లేదు. వారువారు వారువారున్నట్టి స్థితిలో నే యధికారులు కాగలరు” అని సాయించి యుండిరి.

అవతారిక:— తరువాత అధికారి నియమము లేదను విషయము నుపపాదించుటకై దానిని గుఱించి యడుగువారి ప్రశ్నను అనునదిండు చున్నారు.

(అధికారి) ఇత్యాది “ద్రాపద్యా సహితాస్పర్శే నమశ్చ క్రుర్జనార్దనం” ద్రాపదితోగూడ అందఱును శ్రీకృష్ణునికి దండము సమర్పించిరి) అన్నట్లు త్రిత్రయిలగు పాండవాదులును “శంభు చక్ర గదాపాణే ద్వారకా నిలయాచ్యుత । గోవింద పుండరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగతామ్ ” (భా. సభా. ౬౬. ౮౧) (శంభుచక్రద్యాయుధములను హస్తమునందుంచు కొనినవాఁడా! ఓద్వారకావాస, ఓఅచ్యుత, ఓగోవింద! ఓపుండరీకాక్ష శరణుజొచ్చినట్టి నన్ను రక్షింపుమా!” అన్నట్లు స్త్రీయగు ద్రాపదియును “సపిత్రాచ పరిత్యక్తః సురైశ్చ స మహ్నీభిః । శ్రీకలోకాన్ సమురి

మూ॥ కాకముమ్, కాలియును, శ్రీగజేంద్రాద్వానుమ్, శ్రీవిభీషణాద్వానుమ్, పెరు
మాళుమ్ ఇతైయపెరుమాళుమ్

సమహ్నీభిః । శ్రీకలోకా సమర్పితమ్యతమేవశరణగతః” ఎన్టు దేవరూపజైష్ఠ్యజ్ఞినకాకముమ్
“సోఽహమేదేవదేవేశ నార్చనాచాస్తుతానచ । సామర్థ్యవాన్ కృపామాత్రమనోవృత్తిః ప్రసీదమే”
ఎన్టు తిర్యగ్యోనిజనాయ ప్రతిపూలనుమాన కాళియును; “పరమాపదమాపన్నోమనసాచింతయద్ధ
రిమ్! సతు నాగవరశ్రీమాన్ నారాయణపరాయణః” ఎన్టు తిర్యగ్యోనిజనాద్వానాయ అనుకూలను
మాయరుక్మిణి శ్రీ గజేంద్రాద్వానుమ్; “సోఽహంపరుషితస్తేన దాసవచ్ఛావమానితః । త్యక్త్వా
పుత్రాంశ్చదారాంశ్చరాఘవంశరణగతః” ఎన్టు రాక్షసజాతీయనాన శ్రీవిభీషణాద్వానుమ్; “బాహుం
భుజగభోగాధ ముపధాయాఽనినాదనః । అంజలిప్రార్థనాం కృత్వా ప్రతిశిశ్యేమహోదధేః” ఎన్టు
సర్వశరణ్యురాన పెరుమాళుమ్; “స భాతుశ్చరణోగాధంనిపిడ్యరఘునందనః । సీతామవాచాతయ
రాఘవశ్చమహావ్రతమ్” ఎన్టు అంజలిప్రార్థనాయ తుడర్నడిమైత్యువంద ఇతైయపెరుమాళుమ్;
(తుడర్నడిమోనవర్కళి) ఎన్టైయారే “సోఽహస్తాంశరణ మపారమప్రసేయం సమ్ప్రీప్త

మూ॥ కాకాసురుండును, కాలియును, శ్రీగజేంద్రాద్వారును, శ్రీవిభీషణులవారును,
శ్రీరామచంద్రుండును, శ్రీలక్ష్మణస్వామియును

క్రమ్యతమేవ శరణంగతః” అన్నట్లు దేవరూపముతోవచ్చి మహాపరాధముజేసినట్టి కాకా
సురుండును “సోఽహమేదేవదేవేశ నార్చనాచాస్తుతానచ । సామర్థ్యవాన్ కృపా
మాత్ర మనోవృత్తిః ప్రసీదమే” (వి. పు. ౫. ౨. ౨౦) (ఓభగవంతుడా ! నన్ను
పూజించుటకుగాని స్తుతించుటకుగాని నేను సమర్థుండనుకాను. నీయొక్కకృపచే నన్నురక్షిం
పుమా!) అన్నట్లు తిర్యగ్యోనిజుండును ప్రతిపూలుండనైన కాలియును “పరమాపదమాపన్నోమన
సాచింతయద్ధరిం సతు నాగవరశ్రీమాన్ నారాయణ పరాయణః” (వి. ధ. ౬౯. ౪౨) (గజేం
ద్రుండు గొప్ప యాపత్తునుబొంది మనస్సున శ్రీహరిని ధ్యానించి భగవద్భక్తుండుగా నుండెను)
అన్నట్లు తిర్యగ్యోనిజుండై యనుకూలుండగు గజేంద్రుండును “సోహం పరుషితస్తేన దాసవచ్ఛా
వమానితః । త్యక్త్వాపుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవం శరణంగతః” (రా. యు. ౧౨. ౧౬.)
(రావణుండు పరుషభాషణములతో నన్ను కింకరునివలెఁజూచి యవమానించినందున శ్రీరామ
చంద్రుని శరణుజొచ్చినాడను) అన్నట్లు రాక్షసుండగు శ్రీవిభీషణులవారును “బాహుం భుజగభో
గాధముపధాయాఽనినాదనః । అంజలిప్రార్థనాం కృత్వా ప్రతిశిశ్యేమహోదధేః” (శ్రీరామచంద్రుండు
సర్వము పడిగవలెనందు అంజలిజోడించి తూర్పుముఖమునఁ గూర్చుండి సముద్రమునుశరణు
జొచ్చెను) అన్నట్లు సర్వశరణ్యుండగు శ్రీరామచంద్రుండును “స భాతు శ్చరణోగాధం నిపిడ్య
రఘునందనః । సీతామవాచాతయ రాఘవంచ మహావ్రతం” (రా. అ. ౩౧. ౨) (లక్ష్మణుండు
శ్రీరామచంద్రునికి దండముసమర్పించి సీతాదేవి సమక్షమున శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చెను)
అన్నట్లు శ్రీనైపుంఠమునుండెడువారై భగవంతుండు అవతరించినతావున వచ్చి కైంకర్యముచేయఁద
లంచిన శ్రీలక్ష్మణస్వామియును మొదలగువారు. అదిశబ్దముచే “సోహంత్వాంశరణ మపార మప్ర

మూ॥ తుడక్కమానవరీకళే శరణమ్ పుకురుకైయాలే అధికారినియమమిల్లె.

పరమపదంయతోనకిచ్చిత్ ససారశ్రమపరితాపతప్తచేతా నిర్వాణే పరిణతధామ్నిసాభిలాషః” ఎన్ఱు ముచుకున్దమమ్, “మూఢోఽయమల్పమతిరల్పవిచేష్టితోఽయంక్లిప్తం మనోఽస్యవిషయైర్న మయిప్రసగ్గే । ఇత్థం కృపాంకురుమయిప్రణతేఽభిలేశ త్వాంస్తౌశుమమ్ముజభవోఽపిహిదేవనేశః” ఎన్ఱు త్తత్రబన్ధవుమ్; “భగవంతంప్రసన్నాసాగవంతమవాపహా” ఎన్ఱు మాధవియామ్; “తంప్రభిన్నశిరోగ్రీవమాస్యేభ్యః స్ఫురితశోణితమ్ । లిలోక్యశరణంజగ్మ్యస్తత్పత్నోఽగ్ర్యధునూదనమ్” ఎన్ఱు కాయపత్నికతుమ్; “ప్రణామప్రసణానాథ దైత్యనైన్యపరాజితాః । శరణంత్యామనుప్రాప్తాస్స మస్తాదేవతాగణాః” ఎన్ఱు ఇన్ద్రాదిదేవతైగతుమ్; “రాక్షసైర్మధ్యమానానాం వానరాణాం మహానమూః । శరణ్యంశరణంయాతా ర మందశరధాత్మజమ్” ఎన్ఱు శ్రీ వానరసేనైయమ్, ముతలాన వర్గశ్శెల్లారుమ్ శరణమ్పుకురుకైయాలే ప్రపత్తిక్కు ఇన్నార్కకాంకకెన్ఱొరు నియతియిల్లె; దుచి యుడై యశ్శెల్లారుమధికారికశేనె.

మూ॥ మొదలగువారు శరణుజొచ్చినందున అధికారినియమము లేదు.

మేయం సంప్రాప్తః పరమపదం యతోనకిచ్చిత్ ససారశ్రమ పరితాపతప్తచేతా నిర్వాణేపరిణతధామ్ని సాభిలాషః” (ఎన్ఱొరినాశ్రయించినను ఎట్టిఫలమును లభింపక ససారమువలన తపించిన మనస్సుగలవాడనై యనంతుండును ఆప్రమేయండునగుటచే పరిపక్వమైన తేజస్సుగల పరమ సనమును బొందుటకై నిన్ను శరణుజొచ్చినాడను) అన్నట్లు ముచుకుండుండును, “మూఢోయ మల్పమతిరల్ప విచేష్టితోయం క్లిప్తంమనోస్యవిషయై ర్నమయిప్రసగ్గే । ఇత్థంకృపాం కురుమయిప్రణతేఽభిలేశ త్వాం స్తౌశుమమ్ముజ భవోఽపిహిదేవనేశః” (పిడుమూఢుండు, స్వేచ్ఛబుద్ధిగలవాడు స్వల్పచేష్టలుగలవాడు. ఈతనిమనస్సు శబ్దాదివిషయములలో మునింగియున్నవై నావైపుతిరుగకయున్నది అని తలంచి శరణుజొచ్చినట్టి నన్ను పాలించుము) అన్నట్లు త్తత్రసంధవుమ్; “భగవంతంప్రసన్నాసాధగవంత మవాపహా” (భగవంతుని శరణుజొచ్చి భగవంతునిపొందిన దాయెను” అన్నట్లు మాధవియామ్, “తంప్రభిన్నశిరోగ్రీవ మాస్యేభ్యః స్ఫురితశోణితం । లిలోక్య శరణంజగ్మ్యస్తత్పత్నోఽగ్ర్యధునూదనం” (తల నరకబడగా రక్తము శ్రవించునట్టి కాయనునిజుచి వానిభార్యలు భగవంతుని శరణుజొచ్చిరి) అన్నట్లు కాయపత్నులును “ప్రణామ ప్రసణానాథ దైత్యనైన్యపరాజితాః శరణంత్యామనుప్రాప్తాః సమస్తా దేవతాగణాః” (దైత్యులచే జయింపబడి దేవతలందరును దండము సమర్పించుచుచ్చి నిన్ను శరణుజొచ్చిన వారయిరి) అన్నట్లు ఇంద్రాదిదేవతలును, “రాక్షసైర్మధ్యమానానాం వానరాణాం మహానమూః । శరణ్యంశరణంయాతా రామందశరధాత్మజం” (రాక్షసులచే ధ్వంసము చేయఁబడునట్టి వానరనైన్యము శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చెను) అన్నట్లు వానరసేనయును, యామొదలగు వారందఱును శరణుజొచ్చినందున ప్రపత్తికి యిట్టి వారధికారులనెడి నియమ లేదు. దుచిగలవారందఱును అధికారులని యెఱుంగునది.

అవతారిక: — తరువాత ఫలనియమము లేకుండుటనుగుఱించిన ప్రశ్నను అనువదించుచున్నాడు. ఫలనియమము లేకపోవుటకుఁ గారణమేమనఁగా నందులకు సమాధానమును “ధర్మపుత్రాదిగతుక్కు” ఇత్యాది వాక్యముచే పోయించుచున్నాడు.

మూ॥ 33॥ ఫలనియమమిన్ద్రిక్ష్ణ యోజ్యపడి యెన్నెన్నిల్ ; ధర్మపుత్రాదికళుక్కు
ఫలమ్ రాజ్యమ్, ద్రావదిక్కు ఫలమ్ వస్త్రమ్, కాకత్తుక్కుమ్ కాళియను
క్కుమ్ ఫలమ్ ప్రాణమ్, శ్రీగజేంద్రాద్వైతుక్కు ఫలమ్ కైజూర్యమ్, శ్రీవిభీష
ణాద్వైతుక్కు ఫలమ్ రామప్రాప్తి, పెరుమాళుక్కు ఫలమ్ సముద్రతరణమ్
ఇల్లైయపెరుమాళుక్కు ఫలమ్ రామానువృత్తి.

మూ॥ 3౪॥ విషయనియమమావళు—గుణపూర్తియుశ్శవిడమే విషయమాకై;

అనంతరమ్ ఫలనియమాభావ ప్రశ్నజై యపదిక్కితార్, (ఫలనియమమిన్ద్రిక్ష్ణ యోజ్య పడి యెన్నెన్నిల్) ఎన్దు. అతుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్కితార్, (ధర్మపుత్రాదికళుక్కుఫలమ్) ఎన్దు తుడగ్గి. ఇత్రాల్-కీర్తి అధికారి నియమాభావతుక్కుడలాక క్కాట్టప్పట్ట ధర్మపుత్రాదికళు శుడ క్కుమాన ప్రపత్తాక్కళానవర్కల్, రాజ్యాగ్రహాకవుమ్, వస్త్రార్థమాకవుమ్, ప్రాణార్థమాకవుమ్, కైజూర్యాగ్రహాకవుమ్, రామప్రాప్త్యర్థమాకవుమ్, సముద్రతరణార్థమాకవుమ్, రామాను వృత్త్యర్థమాకవుమ్, ప్రపత్తిపట్టుకైయాలే ప్రపత్తిక్కు ఫలనియమమిన్ద్రిక్ష్ణ తాయ్దొరు.

అక, ప్రపత్తిక్కు దేశకాలాది నియమావేత్తైయిల్లైయన్దు ప్రపత్తియై ఉపపాదితార్ కీర్తి, “విషయమమేయుశ్శకు” ఎన్దుప్రపత్తియై ఉపపాదిక్కితార్ మేల్, (విషయనియమమావళు) ఎన్దు తుడగ్గి. (గుణపూర్తియుశ్శవిడమే విషయమాకై) ఎన్దును పరశ్వాదికైన్దియన్దు కైత్తుక్కొణ్డు సౌలభ్యాదిగుణపూర్తియుశ్శవిడమే విషయమాకైయన్దు పడి. అన్దగుణపూర్తితానశ్శ తేజ్గైయెన్దు,

మూ॥ 35॥ ఫలనియమము లేకపోవుట యెట్లనఁగా:—ధర్మపుత్రాదులకు ఫలము రాజ్యము. ద్రావదిక్కి ఫలము వస్త్రము. కాకాసురునికిన్ని కాళియనునికిన్ని ఫలము ప్రాణము. శ్రీగజేంద్రాద్వైతునికి ఫలము కైంకర్యము. శ్రీ విభీషణుని వానికి ఫలము శ్రీరామప్రాప్తి. శ్రీరామచంద్రునికి ఫలము సముద్రతరణము. శ్రీలక్ష్మణస్వామికి ఫలము రామానుసరణము.

మూ॥ 3౬॥ విషయనియమమనఁగా—గుణపూర్తిగలతావే విషయమగుట

ఇంతకుముందు అధికారినియమము లేకపోవుటకు నిదర్శనముగాఁ బేర్కొనబడినట్టి ధర్మ పుత్రులు మొదలుగాఁగల ప్రపన్నులు రాజ్యాగ్రహముగాను, వస్త్రార్థముగాను, ప్రాణార్థముగాను కైంకర్యాగ్రహముగాను రామప్రాప్త్యర్థముగాను, సముద్రతరణార్థముగాను, రామానువృత్త్యర్థముగా నును ప్రపత్తిచేయుటంజేసి ప్రపత్తికి ఫలనియమములేదని యేర్పడు చున్నది.

అవతారిక:—కావున నింతకుముందు ప్రపత్తికి దేశకాలాదినియమములు లేవను ప్రతిజ్ఞను ఉపపాదించి యిప్పుడు విషయనియమమే కావలెనదను ప్రతిజ్ఞను ఉపపాదించు చున్నారు.

(విషయనియమమ్) ఇత్యాదిగుణములు పూర్తిగానుండునదియేవిషయ మగును అనఁగా పర త్యాదులన్నింటిలోను సౌలభ్యాదిగుణములు పూర్తిగాగలదియే విషయమగుట.

అవతారిక:—అట్టిగుణపూర్తియున్నది యెచటననఁగా నది యర్చావతారమునఁగలదని, “పూర్తియుశ్శకు” ఇత్యాది వాక్యముచేఁ బెల్లపుచున్నారు.

మూ॥ పూర్తియుశ్శతు మర్చావతారత్తిలే.

మూ॥ ౩౫॥ ఆర్థ్వోర్కళో పలవిడస్తియమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిత్తి అ మర్చావతారత్తిలే.

(పూర్తియుశ్శతు మర్చావతారత్తిలే) ఎన్దితార్. “అర్చావతారవిషయే మయాపుష్పద్వేశతస్తథా । ఉత్తగుణానశక్యస్తే వత్తుంవశతైరపి” ఎన్దు స్వతస్స్వజ్ఞానానతానే శొల్లపుక్కాలున్ శొల్లి త్తైక్కట్ట వడితామ్మడి యితే అర్చావతారగుణపూర్తి యిరుప్పడు.

ఇగ్గుణపూర్తియుశ్శ అర్చావతారమే ప్రపత్తిక్రిడైత్త విషయమెన్నునుత్తై, ప్రపన్నజనకూటస్థరుడైయ అనుస్థానజ్ఞాతున్ ప్రకాశిప్పిక్కితార్ మేల్, (ఆర్థ్వోర్కళో) ఎన్దుతుడక్కి. మయర్ ఎఱుమతినలమరుళప్పెలుత్తె యాలే పరవ్యాధికత్తైయెల్లామ్ కరతలామలకమాక క్కణ్ణిగుక్కిఱవర్ కళితే ఆర్థ్వోర్కళో, ఇన్దుడియిరుక్కిఱవర్ కళో, ప్రాప్యత్వరాతిశయత్తాలే పలకాలున్ ప్రపత్తి పణ్ణిఱవణ్ణివో, పలవిడస్తియ మర్చావతారత్తిలేయితే ప్రపత్తిపణ్ణిత్తియై, ధర్మావ్రతత్తియై త్తమిత్తెనైయితే. ఎన్దునేయెన్నిల్; ఆర్థ్వోర్ కళు క్కెల్లాన్ త్తైవరాన నమ్మాత్థోర్, “అత నక్కు నిన్మాతమే శరణాక త్తన్దొజ్జీన్దాయ్” “కళిల్ కళవైయే శరణాకక్కిన్దొ” “నమ్మెరుమా నడిమేల్ శేనుగ్గోల్ తెన్గురుకూర్ చ్చుడగోపన్” “ఉన్నడిక్కిఱ మర్స్తు పుకున్దేన్” ఎన్దిప్పడి

మూ॥ పూర్తియుండినది యర్చావతారమున

మూ॥ ౩౫॥ ఆర్థ్వోరులు పలుతావులం బ్రపత్తిచేసినదియును అర్చావతారముననే.

“అర్చావతారవిషయే మయాపుష్పద్వేశతస్తథా । ఉత్తగుణానశక్యస్తే వత్తుంవశతైరపి” (అర్చావతారమునఁగల గుణములను నాచేపేర్కొనుటకు నూలులకొలది సంవత్సరములును చాలవు) అని సర్వజ్ఞుడగు తానే యానతిచ్చి యున్నాఁడు గదా! కావున నర్చావతారమునఁగల గుణములు చెప్పి ముగించుట కశక్యములుగాను గదా యుండును

అవతారిక:—ఇట్టి గుణపూర్తిగల యర్చావతారమే ప్రపత్తికిఁ దగినవిషయమునదానిని ప్రపన్నజనకూటస్థులగు నాత్మోరుల యనుస్థానమును బట్టియును తెలుపుచున్నారు.

(ఆర్థ్వోర్ కళో) ఇత్యాదు. ప్రమాదరహితమున జ్ఞానానందమును ఆభించినవా రగుటంజేసి పరత్వారుల నన్నింటిని కరతలామలకముగాను నేవించియున్నట్టివారుగదా ఆత్మోరులు. ఇట్టి వారగు వీరు ప్రాప్యవస్తువును బొందుటకుగానకు త్వరాతిశయమువలన అనేక పర్యాయములు ప్రపత్తిజేయునప్పుడు అనేకతావుల నర్చావతారమునఁ గదా వీరు ప్రపత్తిచేసినది. వేటొక్కతావున నరుచుగాను గదా వీరు ప్రపత్తి చేసియున్నారు.

అది యెట్లునన, ఆత్మోరులందఱిలో ప్రధానులగు నమ్మాత్మోరులు “అతనక్కు నిన్మాదమే శరణాక త్తన్దొజ్జీన్దాయ్” (తి. వా. ౫. ౭. ౧౦) (నాకు ఉపాయము; నొసంగునప్పుడు నీ శ్రీపాదములనే యుపాయముగా నొసంగి నాడవు) అనియు, “కళిల్ కళవైయే శరణాకక్కిన్దొ” (తి. వా. ౫. ౮. ౧౧) (శ్రీపాదములనే శరణుజొచ్చిన) అనియు, “నమ్మెరుమా నడిమేల్ శేనుగ్గోల్ తెన్గురుకూర్ చ్చుడగోపన్” (తి. వా. ౫. ౯. ౧౧) (సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములమీద తేమకరత్వబుద్ధిని స్వీకరించినవారును, సుందరంబైన తిరునగరికి స్వామియైన నమ్మాత్మోరులు) అనియు, “ఉన్నడిక్కిఱ మర్స్తు పుకున్దేన్” (తి. వా. ౬. ౧౦. ౧౦) (నీ శ్రీపాదములక్రింద

మూ॥ ౩౬॥ “పూర్ణమ్” ఎన్నయా లే ఎల్లాగుణజ్ఞభుమ్ పుష్కలజ్ఞో.

యితే పరివిడగ్గిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిత్తు; మత్తైయాత్వోకకుక్కు మిప్పి తత్త్వబ్రహ్మజ్ఞిరే కణ్ణుకోళపతు. “ప్రపత్తిపణ్ణిత్తుమ్” ఎత్తి అ ఇద్దచశబ్దతాతే, “పూర్ణయుశ్శతుమ్” ఎత్తు కీర్తనొన్నజై సముచ్చయిక్కిలతు.

ఇప్పటి ఇవ్వాత్వోకల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమిడగ్గిల్ పరత్వాదికల్లామిరుక్కు అర్చనతార త్తిలే పణ్ణుక్కిడి-ఇతిఁ గుణపూర్తియితే, అద్వగుణపూర్తితన్నై సప్రమాణమాక వరుళిచ్చెయ్ కితార్ వేణ, (పూర్ణమ్ ఎత్తుకువన్తి). (పూర్ణమెన్నయా లే) ఎత్తుతు. *“పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ

మూ॥ ౩౬॥ “పూర్ణం” అను శ్రుతివాక్యమునుబట్టి యన్నిగుణంబులు నిచట పుష్కలములు.

(సమద్రముయొక్క వర్ణముగతిగిన గంభీరస్వభావుఁడా! ఆమరిముండు యుద్ధానవనంబులుగల శ్రీరంగంబున వేచెనియున్నట్టి స్వామి! నిపాదపద్మముల శాశ్రయించినవాడను.) అని యిట్లు అర్చనతారమునఁ గదా యనేకతావులఁ బ్రపత్తిచేసినది. తక్కినయాత్వోరులవిషయమునను వారి వారి గ్రంథములయందుఁ జూచుకొనునది “ప్రపత్తిచేశినయియు” అనుతావుననుండు “సముచ్చయా శ్చముచ నింతకుపూర్ణము “పూర్ణయుండినది” అని చెప్పినది సముచ్చయము చేయఁబడుచున్నది.

ఆకతారికః — ఆత్మోరులు ప్రపత్తిచేయునప్పుడు పరత్వాదులన్నియునుండగా, అర్చన తారమునఁ బ్రపత్తిచేయుటకుఁ గారణము అందుఁ గుణపూర్తియే గదా! అట్టి గుణపూర్తిని సప్ర మాణముగఁ జెలుపుచున్నాయి.

(పూర్ణమ్) ఇత్యాది. “పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణవేదావశిష్యతే” అని శ్రుతియం

“స సాభ్యుక్తై, తదేవభూతం తదపాసితవ్యం సత్యం తద్వైష్యం” అనునది పూర్ణవా క్యము “శ్రీమన్నారాయణచరితాశరణం ప్రపణ్యేఇదం హృదయదః పూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముప్ర చ్యతే పుష్కలస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణవేదావశిష్యతేసర్వం సహోమ్” అనునది యుత్తరవా క్యము. “శ్రీనివాసానందానందావ వేదానందాబ్రహ్మచారిక వేదానానేన వేదావ్యం యవినవేద ఇస్యపనిసతే” అనునది కిరక్కలము ఈతావున “ఇదంపూర్ణం” అని యంగంభించి “సహో మ్” అనువరకును ఈవాక్యము ద్వియముయొక్క మధ్యనుండుటంజేసి ద్వయమునఁ జెప్పఁబడినట్టి యుపాయోపేయముల గుణములఁజెలుపునది. మరియు, “ఉక్తైగుణానశక్యంతే” అన్నట్లు పూర్ణజ్ఞానమునకు సంజోచియలేకపోవుటంజేసియు, “సంచప్రకాగోహ్లాం” అన్నట్లు అయిదు నిర్ణములుగా నుండును” అనెడి ప్రతిజ్ఞనుబట్టియు “పూర్ణస్మాదపి పూర్ణస్మాత్” అన్నట్లు ముందు ముందు దానికంటెను తరువాతిది తరువాతది గొప్పదిగాఁ జెప్పఁబడినందునను ఈశ్రుతివాక్యము అర్చనతారపై భవముఁజెలుపునదియని యేర్పడుచున్నది. ఈ ప్రేశ్రుతియొక్క యథ మేవనఁగాః—

(ఇదం=ఈ యంతర్యామిస్వరూపము, పూర్ణం=కల్యాణగుణములతో నిండియున్నది, అదః= నిత్యవిభూతియై లోకాంతరముననుండు పరరూపమునది, పూర్ణం=గుణములతో నిండియున్నది, పూర్ణాత్=పద్గుణపూర్ణమగు పరరూపముకంటెను స్పష్టమైన, పూర్ణం=ప్ర్యాహరూపము; ఉద్ర చ్యతే=రెండు రెండు గుణములచే బహువిధమైనది. పూర్ణస్య=అనంతవతారకంద్యమై క్షీరాబ్ధిగాయ యగు వ్యూహనిశేపమునుండి ప్రాయర్థించుటచే వ్యూహోత్క్రమగు పూర్ణముతో సంబంధించిన,

మూ॥ ౩౭॥ ప్రపత్తిక్రమేషీతజ్గళాన సౌలభ్యాదికల్

పూర్ణమేవావశ్యతే । సర్వంపూర్ణంసహోమ్” ఎన్దు శ్రుతిబొల్లుకైయాలే యెన్దుపడి. (ఎల్లాగుణజ్గళుమ్ పుష్కలజ్గల్) ఎన్దుతు-ఆశ్రయణ సౌకర్యాపాదకజ్గళాన గుణజ్గళోడు ఆశ్రిత కార్యాపాదకజ్గళాన గుణజ్గళోడు వాశియట, సకలకల్యాణ గుణజ్గళు మిప్పిషయత్తిశి సమ్పూర్ణమెన్దుపడి.

అనాల్ “వాసుదేవోసి పూర్ణః” ఎన్దిటపరత్వత్తిత్కాట్టిల్ ఇజ్జుల్ శ్రోక్తేల్ మెన్దున్న ఆరుశిచ్చెయికిటార్, (ప్రపత్తిక్రమ) ఎన్దుగుడన్ది. (ప్రపత్తిక్రమేషీతజ్గళాన) ఎన్దుగు-ఉ పాయమాక పుల్లెమిడత్తిల్ కణ్ణునువైయానవెన్దుపడి. సౌలభ్యాదికళాన - కణ్ణుపుల్లెమిడత్తిక్రమ పాన సౌలభ్యముమ్, మేనై క్రిణ్ణకలామైక్కు-ఱుప్పాన సౌశీల్యముమ్, కార్యమశేయ్యమెన్దు విశ్వసిక్రైక్కు-ఱుప్పాన స్వామిత్వముమ్, కుల్లెజ్జు వెరువామైక్కు-ఱుప్పాన విశ్వల్యముమ్.

మూ॥ ౩౮॥ ప్రపత్తిక్రమే గావలసిన్దత్తి సౌలభ్యాదులు

దొర జెప్పియుండుటవఱనని యెఱుంగునది. (అన్నిగుణంబులు పుష్కలములు) అనిగా ఆశ్రయించువిషయమున సౌకర్యముగఁగలుగఁజేయునట్టి గుణములును ఆశ్రితులను సౌకర్యముగఁగలుగఁజేయు గుణములును ఒక్కటిన్ని తప్పకుండ కల్యాణగుణంబులన్నియును ఈవిషయమున సంపూర్ణముగా నున్నవనుట.

అవతారిక:—అయిలే “వాసుదేవోసి పూర్ణః” (వాసుదేవుండు సంపూర్ణుండు) అని చెప్పి యున్నట్టి పరత్వముకంటెచున్న దీనికిఁగల యాధిక్యత యెద్దియనఁగా చెలుపుచున్నాను.

(ప్రపత్తిక్రమ) ఇన్యాది. (ప్రపత్తిక్రమే గావలసినది) అనఁగా సుపాయముగాఁ గోరునప్పుడు కావలసినవనుట. సౌలభ్యాదులనఁగా చూచి యాశ్రయించుటకుఁదగిన సౌలభ్యమును, స్వనైచ్చముఁ దలంచుకొని భయపడకుండుటకుఁ గావలసిన సౌశీల్యమును, కార్యసిద్ధికాఁగలదని విశ్వసించుటకుఁ గావలసినదియగు స్వామిత్వమును, కష్టంబులఁదలంచుకొని భయపడకుండుటకుఁ గావలసి

పూర్ణం=కల్యాణగుణపూర్ణమగు విధివిరూపమును, అదాయ=స్వహేతువుగా స్వీకరించి, పూర్ణమేషి=కల్యాణగుణపూర్ణమగు అర్చనతాగమే, అవశ్యతే=నిత్యాశ్రయణీయమగుటచే నిత్యసన్నిహితమైనదిగాను, సౌలభ్యాదిగుణపూర్ణ కౌశ్రయముగాను పరత్వగుణలో కుట్టుతుందిగాను నుండును. ఓమ్=రక్షకత్వప్రావృత్యవిశిష్టమగు అర్చనతారమునందు, సర్వం=ఆశ్రయించువిషయమున సౌకర్యమును గలుగఁజేయునట్టివియు ఆశ్రితులకార్యమును సిద్ధింపఁజేయునవియు నగు నన్నిగుణములు, సహపూర్ణం=మితములై పుష్కలములుగానుండును. అని యర్థము. ఇందులన పరపూర్వహోమతఁగలకాలసన్నికర్షమును, అంతర్యామియందుండు దేశకాలసన్నికర్షరూపగు సౌలభ్యమును ఈ మొదలగు నాశ్రయహోపయక్తములగు గుణంబులున్న జ్ఞానశక్త్యాదిరూపముగ కార్యోపయక్తములగు గుణములై పూర్వము పరింపఁబడిన పూర్వవాక్యమునందలి నారాయణపదముచే చెలుపఁబడినట్టియన్ని గుణములును అర్చనతారమున పుష్కలముగాఁ గలవని యేర్పడుచున్నది.

మూ॥ ఇరుట్టతైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పిత్తే.

“నికరిల్ పుకటాయ్” ఇత్యాదియాలే. ఇన్నాలుగుణశైయుమితి అభ్యోరహరిచ్చెతతు. (ఇరుట్టతైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పిత్తే) ఎత్తు-పరత్వత్తిల్ ఇగుణజ్జెల్లాముజ్జాయరుక్కచ్చెయ్లే పరమసామ్యాసన్నర్కు ముకమ్కొడుత్తిరుక్కి అవిడమాతైయాలే, పకల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశ మగ్గోరుక్కుమ్; అర్చనతారమాన విడత్తిల్ తగ్గమైక్కెల్లెనిలమాన సంసారికకుక్కు ముకమ్ కొడుత్తుక్కొడ్డిరుక్కైయాలే, అన్ధకారత్తిల్ దీపమ్బాలే అత్యుజ్జ్వలనాయ్ త్తోర్దు మెత్తపడి.

మూ॥ చీనటి గదిలో దీపమువలె ప్రకాశించునది యిచట.

నదియగు వాత్సల్యమును, నీ నాలుగు గుణములనే కదా * “నికరిల్ పుకటాయ్” (తి. వా. ౬. ౧౦. ౧౦) అను పాశురమున నమ్మాళ్వార్లు సాయించియున్నారు.

(ఇరుట్టతైయిల్) ఇత్యాది. పరత్వమునగు, (పరమపదముననున్నప్పుడును) ఈగుణంబులన్నియునున్నను, పరమసామ్యమున బొందినవాఁ సేవసాయించునట్టి తావైనందున నచట అవి సగటివేళ వెలిగించిన దీపమువలెనే ప్రకాశము తగ్గియుండును. అర్చనతారమునో, నైచ్చ్యమునకు పరమకాష్టముగు సంసారులను సేవసాయించునట్టి శావయినంగున, ఇచట అవి అంధకారముగల తావునఁ జెట్టిన దీపమువలెనే యెక్కువ ప్రకాశముగలవిగాఁ జెలియవచ్చును. విషయమున్న తావు

* అకలకిచ్చ నిజైయుమె న్నల్లర్ మేల్ మజ్జెయ్ తైమార్ పా,

నికరిల్ పుకటాయులక మూన్టడైయా యెన్నెయ్ శోవానే,

నికరిలమరర్ మునిక్కణజ్జోవిరుమ్బుమ్ తిరువేగ్గడత్తానే,

పుకటాన్తిల్లావడియే నున్న డిక్కిళ మర్ న్దుపుకున్దేనే.

అ॥ ఇతైయుమ్ - ఒకక్షణముగూడ, అకల - నిశ్లేషించియుండుటకు, కిలేన్ - సమస్త రాలుకాను; ఎత్తు - అలి, అలర్ మేల్ - పుష్పముమీదవాసముజేయుచున్న (నిరతిశయభోగ్యురాలైన), మజ్జె - వెలియపిరాట్టి, ఉత్తై - నిత్యవాసముజేయుచున్న, మార్పా - పక్షస్థలముగల వాడవై, నికరిల్ - ఒప్పులేని, పుకటాయ్ - యశస్సుగలవాడునై, ఉలకన్మూన్ట - మూడు లోకములను, ఉన్దైయాయ్ - (తనకురత్వమునై) కలవాడునై, ఎన్నె - నన్ను, అభ్యోనే - పరిసాలించువాడవై, నికరిల్ - ఒప్పులేని, అమరర్ - నిత్యనూరులును, మునిక్కణజ్జో - ఋషి సమాహములును, విరుమ్బుమ్ - ఆశపడి యాశ్రయించుచున్న, తిరువేగ్గడత్తానే - తిరుమలయందు వేంచేసియున్న ఓస్వామి! పుక - ఉపాయము, ఒన్ట - ఒకటియు, ఇల్లా - లేని, అడియేన్ - దాసుడనైన నేను, ఉన్దడిక్కిళ్ - నిశ్రిపాదములక్రింద, అమర్ న్దు - అమరియున్న వాడనై, పుకున్దేన్ - ప్రవేశించితిని.

శా॥ సౌందర్యసౌందర్యమార్గ వాదిగుణములచే నిరతిశయభోగ్యురాలైన కెరియపిరాట్టిగూడ ఊణకాలము నిశ్లేషించియుండలేక కెల్లప్పుడు నీవక్షస్థలమందు నిత్యవాసముజేయునట్లు నిరతిశయభోగ్యభూతుడవై, నిరుపమానంబునైన వాత్సల్యాదీకల్యాణగుణములుకలవాడవై, సకలజగద్రక్షకుడవై, నిత్యనూరినేవుడవై, వేంకటాద్రియందత్వ స్తమలభుడవై వేంచేసియున్న ఓక్రిమన్నారాయణుడా! నేను సకలోపాయములను వదలి నిశ్రిపాదములనే యుపాయముగానమ్మి యాశ్రయించితిని. — ఈ పాశురముద్వయార్థప్రతిపాదకమని పూర్వాచార్యులు నిర్వహించుదురు.

మూ॥ ౩౦॥ పూర్తియైయుమ్ స్వాతంత్ర్యైయుమ్ కులైత్తుక్కొణ్ణు
తన్నైయనాదిరిక్కిఁవర్కల్లై తానాదరిత్తు నిట్టిఁటవిడమ్.

విషయముల్కవిడత్తిలేయిత్తు. ఇట్లొక ప్రకాశింపుడు, అట్లొకరును శీలాదిగుణానుభవము పలుకైక్కు
వరువత్తిన్నేయిత్తు; సౌలభ్యము మున్నాక నగుళిచ్చెయితడు-కిణ్ణురల్లై కులైత్తుఁజున్నాన సౌలభ్యమే
ప్రపత్తిక్కు ప్రధానావేశితమై యోగ్యులైకొక్క.

“ఇగ్గుణ్ణు ప్రకాశింపుత్తే” ఎత్తజై యుపపాదిక్కితార్ (పూర్తియైయుమ్) ఎత్తుతుడజ్జి.
పూర్తియాయతు - అవాప్తమస్తు కామత్వమ్, ఆత్మైక్కులైత్తుక్కొళ్ళుకైయావతు-ఇవనిట్టుకొణ్ణు
త్పప్తనాక వేణ్ణుమ్మడి సావేత్త నాయరుత్తై. స్వాతంత్ర్య మావతు-స్వాధీనస్వరూపాదిమత్త్వమ్;
ఆత్మైక్కులైత్తుక్కొళ్ళుకై యావతు-ఆశ్రీవాధనస్వరూపస్థిత్యాదికలైయుడైయనాత్తే. “తదిచ్చ
యా మహావేజా భుక్తైవై భక్తవత్సలః । స్నానంపానం తథాయాత్రాం కురుతేవై జగత్పతిః ।
స్వతంత్రస్య జగన్నాథోఽప్యస్వతంత్రో యథాతథా సర్వశక్తిర్నగధాతా పృశక్త ఇవచ్ఛేవే”
ఎన్నక్కడవతిత్తు. “అర్చకపరాధనాభిలాత్మసిత్తిః” ఎత్తరుచ్చెయితాం శోభిల్లర. తన్నిచ్చె
యొట్టియ ఇవర్తై కులైత్తుక్కు హేతు విల్లమైయాలే (కులైత్తుక్కొణ్ణు) ఎనితార్. (తన్నై

మూ॥ ౩౦॥ సంపూర్తినిన్ని స్వాతంత్ర్యమునున్ను సంతేపించుకొనియుండి తన్ను
అనాదరించినవారలనుగూడ ఆదరించుట యిచట.

నగదా గుణములు ప్రకాశించును. అచట (పరమపదమున) నుండువారు సర్వేశ్వరుని శీలాది
గుణముల ననుభవించుటకైవచ్చునది యిచ్చటికేగదా! వీటిలో సౌలభ్యమునుముందుగాఁ జేర్కొనుటకు
హేతువేమనఁగా, కండ్లారచూచి యాశ్రయించుటకుఁ గావలసినదియగు సౌలభ్యమే ప్రపత్తికి
ముఖ్యముగాఁ గావలసినదియని తెలుపుటనగానని యెఱుంగునది.

అవతారకః—“ఈగుణములు ప్రకాశించునది యిచట (అర్చనాతామస) అనుదానిని
యుపపాదించుచున్నారు:—

(పూర్తియైయుమ్) ఇత్యాది. పూర్తియనఁగా అవాప్త సమస్తకామత్వము. దానిని సంతేపించు
కొనియుండుఁదనఁగా—ఈతండు ఇచ్చినది తీసికొని (నివేదనముచేసినది యారగించి శృప్తిపొంది
యుండవలసినంత యొక్కదాని యవేత్తగలవాఁడుగానుండుట. స్వాతంత్ర్యమనఁగా—తన యధీన
ములోనుండు స్వరూపాదులఁ గలిగియుండుట. దానినిసంతేపించుకొని యుండుటయనఁగా, ఆశ్రితుల
యధీనములగు స్వరూపస్థిత్యాదులఁ గలిగియుండుట. అదియెట్లనిన “తదిచ్చయా మహావేజా
భుక్తైవై భక్తవత్సలః । స్నానంపానం తథాయాత్రాం కురుతేవై జగత్పతిః । స్వతంత్రస్య జగన్నాథో
ప్యస్వతంత్రో యథాతథా సర్వశక్తిః జగధానాపృశక్త ఇవచ్ఛేవే” (భక్తవత్సలుండగు సర్వేశ్వ
రుండు భక్తులయిచ్చకధీనముగ భుజింపుచున్నాడు. అట్లే జగత్పతియగు నీతండు స్నానపానాదు
లంగూడ యొనర్చుచున్నాడు. జగన్నాథుఁడగు నీతండు స్వతంత్రుడైనను స్వతంత్రుండు కాని
వానివలెనున్న సర్వశక్తియైనను ఆశక్తునివలెనున్న ఆదరించుచున్నాడు) అని విష్వక్సేనసంహిత
యందుఁ జెప్పఁబడినదికదా! మఱియు భట్టరును “అర్చకపరాధనాభిలాత్మసిత్తిః” (రం. స్త.)
(అర్చకులకు పరాధనములగు తన స్థితిగతులుగలవాఁడు) అనిగదా ప్రసాదించియున్నాడు. ఇట్లు
వీటిని సంతేపించుకొనుటకు తనయిచ్చయేతప్ప వేరొక్క హేతువు లేకపోవుటంజేసి మాతమున

మూ॥ ౩౯॥ భూగతజలమౌబలే అన్తర్యామిత్యమ్;
ఆవరణజలమౌబలే పరత్వమ్; పాఱ్కుడల్ పోలే ప్యూహమ్;
పెరుక్కాఱుపోలే విభవజ్జల్;

పిక్కితార్ మేల్ (భూగతజలం) ఎన్తుడుజ్జి. తృప్తాన్తనుక్కు దేశాన్తనత్తిల్ పోక వేణ్ణాతిపడి నిజ్జీరివిడన్దన్నిలే యుణ్ణాయిరుక్కుచ్చెతేయుమ్, కొట్టుమ్ కుదాలియుక్కొట్టు కల్లిచాలల్లను కుడిక్కుక్కుడైయాత భూగతజలమౌబలే యాయిత్తు, కిణ్ణుపర్తివేణ మెన్డాతైప్పట్టవనుక్కు హృదయత్తిలే యరుక్కుచ్చెయ్ తేయుమ్, “కట్టికీ” ఎన్గిపడియే కిణ్ణుస్కువిషయమన్తిక్కే, అన్దొగయోగరూపయత్తైలే కాణవేణుమ్మడియాన అన్తర్యామిత్యమ్. అవనుక్కు, అన్దొత్తుస్కు ప్పుఱిన్బే పెరుక్కిడక్కిఱ ఆవరణజలమౌబలే యాయిత్తు, ఇవనుక్కుమ్, “ఆపాల్ ముతలాయ్ నిన్దవర్గిప్పరియవారముతు” ఎన్గిపడియే లీలావిభూతిక్కుప్పొట్టిరుక్కిఱ పరత్వమ్, అప్పడి అలివిప్రకృష్టమన్దియే అన్దొన్తరూపతమాయిరుక్కుచ్చెయ్ తేయుమ్, అవనుక్కు గుమ్మి పమాన పాఱ్కుడల్ పోలేయాయిత్తు, ఇవనుక్కుమ్, “సాలాఱ్ఱిసికిడక్కుమ్ పత్తైయ్యామ్ కేట్టయుమ్” ఎన్గిపడియే కేట్టిరుక్కుమి తన్దైయల్లతు. శెన్దు కాణవరతామ్మడియిరుక్కిఱ ప్యూహమ్. ప్రత్యాసన్నమాయమ్ తాత్కాలికీక్కుడపజీవ్యమాయ్ పాశ్చాత్యనాననుక్కు గర్భమాన పెరుక్కాఱుపోలే యాయిత్తు, “మణ్ణీతుళిల్ వాయ్” ఎన్గిపడియే భూమియిలే యవతరిత్తు సజ్జరిత్తుమ్, తత్కాలవిధికుక్కాశ్రయజీయమాయ్, శిత్కాలత్తిరుక్కునాననుక్కు కిట్టా

మూ॥ ౩౯॥ భూమిలోనుండు జలమువంటిది యంతర్యామిత్యము. ఆవరణ బ్రహ్మాండముకు పైగానుండు జలమువంటిది పరమపదము. పాఱ్కుడమువంటిది ప్యూహము. నదీప్రవాహములవంటివి యవతారములు.

(భూగతజలం) త్యాది. దిప్పికగొనినవానికి వేటొక్కతావునకుఁ బోవకఱులేకుండ తానున్నచోటనేయున్ననా పార, గడ్డపలుగు, తీసికొనివచ్చి త్రవ్వికే, తప్ప గ్రాసుచు. ఎలులేనట్టిది యగు భూమిలోనుండు జలమువంటిదిగదా? చూసి యాశ్రయింపవల గురని యాశపడినవానికి తన హృదయమున నే యున్నను, “కట్టికీ” (తి. వా. ౨. ౧. ౩) (కంటికిఁ గాని గొనివాఁడా) అన్నట్లు కంటికిఁ గానఁబడక అన్దొగయోగరూపముగ ప్రయత్నముచేఁ జూడవలసినదియగు నంతర్యామిత్యము. అట్టివానికి అండమునకు బయలునుండు ముద్రజలమెట్టిదియో, అట్టిదియే వీనికిని “ఆపాల్ ముతలాయ్ నిన్ద వర్గిప్పరియవారముతు” (తి. నె. ౧౪) (అండమునకు వెలుపల కారణభూతముగానుండినదై యపరిచ్ఛేద్యమగు గొప్పయమృతము) అని తిరుసుందైయ్యాఱ్వు రాన తిచ్చినట్లు, లీలావిభూతికావలనుండు పరమపదమును. అట్లు ఆత్మంతదూరమున నుండక, అండము లోపల నేయుండినను, వానికి గుమ్మిపర్తివగు పాలసముద్రమువంటిది గదా! వీనికిని “సాలాఱ్ఱిసి కిడక్కుమ్ పత్తైయ్యామ్ కేట్టేయుమ్” (పె. తి. అ. ౩౪) (పాలసముద్రమున నీవు నిద్రించు సౌందర్యమును నేను వినియున్నమాత్రమున) అని శ్రీనమ్మాళ్వార్ లానతిచ్చినట్లు, వినియుండుటతప్ప, దెగిరకుపోయి నేనించుట కశక్యమగు ప్యూహము, సమీపముననుండునదియై యేదొక కాలవిశేషమున నుండువారి కాధారభూతమై తరువాతి వారికి గుర్లభంబైనట్టి నదీప్రవాహమువంటిదిగదా! “మణ్ణీతుళిల్ వాయ్” (తి. వా. ౬. ౯. ౫) అని యిట్లు శ్రీనమ్మాళ్వార్ లానతిచ్చినట్లు యీ భూలోకమున నవతరించి సంచరించినను ఆకాలముననుండి యుండినవారి కాశ్రయజీయమై తద

మూ॥ ౮౦॥ అతిలేతేజోన మడుక్కల్పోలే అర్చావతారమ్.

మూ॥ ౮౧॥ ఇతుతా శాస్త్రజ్ఞాతే తిరుస్తవోజ్ఞాతే

తేషడియానవిభవమ్ మున్నుశొన్నవైపోలన్తిక్కే అవనుక్కు విడాయ్ కెడప్పరుకలామ్మడి పెరుక్కాల్ శ్రీలేతేజోనమడుక్కల్పోలే యాయ్ త్తులు, ఇవనుక్కువ దేశకాలకరణ విప్రకృష్టమన్తిక్కే కోయిల్ కలిలుమ్ గృహస్థలిలుమ్ ఏక్కామెక్క ఎల్లారుమ్ కణ్ణక్కిలక్కామ్మడినిట్కేట పిన్నానార్ వణ్ణుమ్ శోతయాన అర్చావతారమ్ “భవనికేతనేష్వపి కుటీసుంజేషు” ఎన్నిటపడియే పలవిడజ్జలిలుమ్ సన్నిధిసన్తి నిఱుమ్మడియై నివైత్తితే (మడుక్కల్పోలే) ఎస్తు బహువచనత్తాలే యరుచ్చెయ్ తతు. అవతారగుణజ్ఞేల్లా మర్చానవారస్థలజ్ఞేలే పరిపూర్ణమా యరుక్కైయాలమ్, అవతార విగ్రహజ్ఞే అర్చారూపేణ పలవిడజ్జలిలుమ్ పరిగ్రహిత్తుక్కొణ్ణీరుక్కైయాలమ్ (అతిలేతేజోనమడుక్కల్పోలే) ఎన్నిటతు.

ఇప్పడి ఆశ్రయణరుచి పిరన్దార్ క్కు ఆశ్రయణీయత్వే సులభమాయరుక్కు మళవేయస్తు, రుచిజనకత్వానికగు మిష్టార్చావతారత్తుక్కుజ్ఞైస్తు ఇతి వైభవజ్ఞై యరుచ్చెయ్ తాత్ మేలే.

(ఇతుతాన్) ఎస్తుతుడణ్ణి. ప్రస్తుతిమానసాలభ్యాది గుణయోగజ్ఞై యుట్కొణ్ణు (ఇతుతాన్) ఎస్తు పరామర్శిక్కితాన్, (శాస్త్రజ్ఞాన్ లిరుస్తవోజ్ఞామై) యావను హితానశాసనమ్ పణ్ణుకిట

మూ॥ ౮౦॥ దానిలోనిలిచిన మడుగులవంటిది యర్చావతారము.

మూ॥ ౮౧॥ ఇదియో శాస్త్రములచే దిద్దుపాటుచేయ శక్యముకాక

నంతరకాలమున నుండియుండునట్టి యీతనికి రుహ్మప్రప్యమైనట్టిదిగదా విభవము. ఇట్లు వప్పికగొనిన వానికి విశ్రాంతిని గలుగజేయునట్లు నోలో నచ్చటచ్చట నిలిచియుండిన మడుగులవంటిదిగదా యీతనికి దేశమునుబట్టిగాని కాలమునుబట్టిగాని దూరముగా నుండనిదై కోవిలలోను గృహములలోను అంతట నందరికిని కంటికితెలియవచ్చునట్లు అవతారకాలమున కింతరముండునదియు ఆశ్రయించుట కనుకూల మైనదియునుగదా బోళిత్తిర్కయమగు నర్చావతారము. “భవనికేతనేష్వపి కుటీసుంజేషు” (రం. స్త. ౩. ౨౪) (గృహములయందును పొదిరిండ్లయందును) అని భట్టర్ సాయించినట్లు అనేకతావుల వేంచేసియుండుటనుబట్టియే మూలమున శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు (మడుగులవలెనే) అని బహువచనమున సాయించియున్నారు. అవతారముననుండు గుణంబులన్నియును అర్చావతారమున సంపూర్ణముగా నుండుటనుబట్టియు అవతారవిగ్రహములను అనేకతావుల నంగీకరించి యుండుటంజేసియును యీయర్చావిగ్రహములను నదిలోనిల్పిన మడుగులతోబోల్చియున్నారు.

అవతారిక :—ఇట్లు ఆశ్రయించుటకై యాశగలవారికి ఆశ్రయించుటకు సులభముగా నుండుటయే కాక, అందులకై రుచిని గలుగజేయుట మొదలగు గుణములును ఈ యర్చావతారమునకు గలవని తెలుపుచు దీని వైభవమును గుఱించి తెలుపుచున్నారు.

(ఇతుతాన్) ఇత్యాది—ప్రస్తుతిము చెప్పబడిన సాలభ్యాది గుణసంబంధమును మనస్సున నుంచుకొని పూర్వము చెప్పబడినదానినే యప్పుడు ఇదియని పరామర్శించుచున్నారు.

(శాస్త్రములచే దిద్దుపాటుచేయ శక్యముకాకపోవుట) అనగా, హితమును బోధించునదియగు శ్రుతిస్మృత్యాదిశాస్త్రము లీతనికి యితరవిషయములయెడల వైకాగ్యముగలుగునట్లు వాటి

మూ॥ విషయాంతరంగళితే మణ్ణి విముఖరాయ్ పోవురుమ్ చేతనర్క్కు

(శ్రీతిస్త్ర) త్యాది శాస్త్రుణ్ణానవై, అరుచిపిఱక్కుమ్మడి ఇతర విషయగళినుడైయ నోసాధిక్కైయైయుమ్, రుచిపిఱక్కుమ్మడి భగవద్విషయత్రినుడైయ గుణాధిక్కైయైయు ముపదేశితాలుమ్, అవన్త్రాతే ఇతరవిషయగళివిట్టు ఇవ్విషయత్తై పుత్తరుమ్మడి పణ్ణిపోకామై. దుర్వాసనాబలమ్ ఉపదేశత్తైనిర్గమాక్కి విడుమిత్తే; “జన్మాంతరసహస్రేషు యాబుద్ధిర్భావితాన్పణామ్! శామేలభితేజన్తు రుపదేశో నిరర్థకః” ఎన్న క్కడవతిత్తే.

విషయాంతరంగళితే మణ్ణి విముఖరాయ్ పోవురుమ్మైయావళు, “శిలమ్మడి యురుపిఱక్కుగునెడు జ్ఞాన్ తిరత్త నాయత్తైయేమఱన్దు పులకపడిన్దుణ్ణువ పోకమే పెరుక్కి” ఎన్దుమ్, “శురికుళో మడన్దైయర్ తిఱత్తుక్కాత లేమికుత్తు క్కణ్ణవాతిరున్దు” ఎన్దుమ్, “మాతరార్ కయర్కైన్దుమ్ వలైయో పట్టఱున్దవేన్” ఎన్దుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఇతర విషయగళితే అత్తిభిరివిప్తరాయ్, యా శానుమ్వన్త్రా సిఱుమ్ విరతత్తై యేట్టుకొణ్ణు, భగవద్విషయత్రి ముకపేన్దైక్కై ఇత్తైయా తే వన్దైక్కై.

మూ॥ విషయాంతరములలో సభినివేశముగలిగి విముఖులై పోవునట్టి చేతులు

కింగల నోసాధిక్కమునున్న భగవద్విషయమున రుచిలుగునట్లు దానికింగల గుణాధిక్కమునున్న ఉపదేశించినను, ఈతఁడు ఇతరవిషయములను విడిచి భగవద్విషయము నాశ్రయించునట్లు చేయుటకు వాటిచే నశక్తియుగుట, దుర్వాసనలయొక్క బలమునునది యుపదేశమును నిరర్థకముగఁ జేయునగదా! ఏలననగా, “జన్మాంతర సహస్రేషు యాబుద్ధిర్భావితాన్పణామ్! శామేవ లభితేజన్తు రుపదేశో నిరర్థకః” (ఈజన్తువులకు వేలకొలది జన్మములుగా నెట్టిబుద్ధి వచ్చుచుండునో అట్టిబుద్ధినే యీ జన్తువులు లభించును. కావున ఉపదేశము నిరర్థకము.) అని శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నది కదా!

(విషయాంతరములలోబడి విముఖులైపోవుట) యనఁగా, “శిలమ్మడియురు పిఱక్కుగునెడు జ్ఞాన్ తిరత్త నాయత్తైయేమఱన్దు పులకపడిన్దుణ్ణువ పోకమే పెరుక్కి” (తి. మొ. ౧. ౬.౨.) (అంచెలుగఁగిరమునో గూడియుండువారును వల్లని నేత్రములుగలవారునునగు స్త్రీలతో జేరియుండి భగ్గమునుమరిచి యింద్రియములఁగొని యనుభవించదగిన బోగములనేర్పిధిబొందించుచు నుంటిని) అనియు, “శురికుళో మడన్దైయర్ తిఱత్తుక్కాత లేమికుత్తు క్కణ్ణవాతిరున్దు” (తి. మొ. ౧. ౬.౩.) (వక్రములగు ముంగురులను గలిగియుండు స్త్రీ)లవిషయమై యుత్సాహమును వృద్ధిపఱచి స్వేచ్ఛగా సంచరించి) అనియును తిరుమంగైయాళ్వార్ శాసనిచ్చినట్లున్ను, “మాతరార్ కయర్కైన్దుమ్ వలైయో పట్టఱున్దవేన్” (తిరు. ము. ౧. ౬. ౫.) (ఎక్కువ యావ్వనదశలో స్త్రీ)లయొక్క మత్స్యములవంటి కన్నుల నెడివలలో చిక్కుపడి మగ్గులుగానుండునట్టి) అని పాయ్గైయాళ్వారాన తిచ్చినట్లున్ను విషయాంతరములయం దెక్కువ యభినివేశముగలిగినశ్వశ్వరునుండి వేయపరచునట్టి యేదైన నొకవ్రతము నవలంబించి భగవద్విషయమున నిష్ఠములేనివారై ప్రవర్తించుట.

మూ॥ వైముఖ్యతైమాన్ రుచిర్నైవిభైక్కుక్కడనతాయ్, రుచిపిటన్దాల్ ఉపాయ
మాయ్ ఉపాయపరిగ్రహమ్ సన్దాల్ భోగ్యముమాయరుక్కుమ్.

(ఇప్పటిపోరుస్ చేతనర్కు వైముఖ్యతైమాన్ రుచిర్నైవిభైక్కుక్కడనతాయ్) యానఁ “పోతరయై
న్దుళొల్లి పున్దియియున్దు తన్పాలాతరమ్ పెరుక్కవై త్తనభీకన్” ఎన్నిపడియే స్వపాన్దర్శానిక
ళాలే చిత్రాపహగమ్ పణ్ణి తన్నైక్కాణపేనో మెన్దిరుక్కు మిరువైక్కులైత్తు, కణ్ణకన్మాటవై
క్క మాట్టాతపడి పణ్ణునై.

(రుచి పిటన్దాలు సాయమాన్దయావఱు) ఇప్పటి తన్వైలక్ష్యణ్యదర్శనతై “తన్నైనిత్యా
నుభవమ్ పణ్ణి పెరవేణ్ణుమ్” ఎన్నుమ్ రుచిపిరన్ద వనన్దరమ్, “అత్తనక్కునిన్పాతమే శరణాకత్తన్దొ
త్తన్దొత్తాయ్” ఎన్నిపడియే సంసారనివృత్తి పూర్వకాయన స్వప్రాప్తిక్కు త్తానే సాధనమాన్.

(ఉపాయపరిగ్రహమ్ పణ్ణినాల్ భోగ్యము మాయరుక్కుయావఱు) తన్నై ఉపాయమాక పరి
గ్రహిత్తాన్ ఉపేయసిద్ధిక్కురు గేళవిశేషత్తిలే సామళవున్సార్ త్తిరుక్కువేణ్ణాలే, “అణియరణ్ణ
నెన్నుతునై క్కణ్ణకణ్ణల్ మన్ద్రొన్నినై క్కాణావే” ఎన్నుమ్, “ఎనక్కుత్తేనే పాలే కన్నలే య
ముపే తిరుమాలిరుళ్ళొనై” ఎన్నుమ్ కొల్లకటపడియే నిరతిశయభోగ్యమా యరుక్కుయాతే,
త్తానే ఉపేయముమాయరుక్కు.

మూ॥ వైముఖ్యముఁబోగొట్టి రుచినిగలుగఁజేయగలవై, రుచిగలిగినట్లైన ఉపాయమై,
ఉపాయముగాఁ గొనఁబడినట్లయిన, భోగ్యముగా నుండును.

(ఇట్లుప్రవర్తించునట్టి చేతనల వైముఖ్యమునుబోగొట్టి రుచినిగలుగఁజేయుట) యనఁగా “పో
తరయైన్దుళొల్లి పున్దియియున్దు తన్పాలాతరమ్ పెరుక్కవై త్తనభీకన్” (త్రి. మా. ౧. ౬.)
(రండియని చెప్పి హృదయమునం బ్రవేశించి తనవిషయమున అదరమును ప్రవింపఁజేసిన సొంద
ర్యవంతుఁడు) అని తొండరడిప్పాడి యాత్మ్యానతిచ్చినట్లు తనను సేవింపవలగను కొనియుండు
స్థితిని పోగొట్టి రప్పవాల్చునంద సేవించువారినిగాఁ జేయుట.

(రుచి గలిగినట్లయిన, యుపాయమగుట) యనఁగా,—ఇట్లు తనవైలక్ష్యణ్యముఁజూచి తన
ను నిత్యముసేవించి యానంపవలయుననెడి రుచిగలిగినప్పటి, “అత్తనక్కునిన్పాతమే శరణాక
త్తన్దొత్తాయ్” (త్రి. వా. ౫. ౭. ౧౦.) (నీశ్రీపాదములనే శరణుగాఁ గృపచేసినవాడవు) అని
నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు సంసారమును నివర్తింపఁజేసి తననుపొందుటకు తానే సాధనమగుట.

(ఉపాయముగా గ్రహించుటచే భోగ్యముగా నుండుట) అనఁగా తనను ఉపాయముగాఁ
గొనినచో ఉపేయమును (ప్రాప్యవస్తువును పరమాత్మను) బొందుటకై వేటొక్క శావునకుఁ బోయి
నిరీక్షించియుండ నక్కఱలేకుండ “అణియరణ్ణనెన్నుతునై క్కణ్ణకణ్ణల్ మన్ద్రొన్నినై క్కాణా
వే” (ఆమల ౧౦.) (నుందరమగు శ్రీరంగమునకు నాయకుండును నాకు ఆస్పతిమునలై నే భోగ్యము
గా నుండువానిని సేవించిన సేత్రములు వేటొక్కనినిచూడవు) అని తిరుప్పాటియాత్మ్యా రానతిచ్చి
నట్లును “ఎనక్కుత్తేనే, పాలే, కన్నలే యములే తిరుమాలిరుళ్ళొనై” (త్రి. వా. ౧౦. ౭. ౧౦.)
(నాకు తేనెవలెనున్న, సాలవలెనున్న, శర్కరవలెనున్న, అమృతమువలెనున్న నిరతిశయ
గృహంధైన, సర్వేశ్వరుండు తిరుమాలిరుళ్ళొనై యను దివ్యేశమునకు స్వామియై వేంచేయున్నా
డు) అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లును, నిరతిశయభోగ్యవస్తువునందేసి తానేయుపేయము
గా నుండుట.

ఆక, ప్రపత్తిక్కు గుణపూర్తియుల్లవిడమే విషయమాక వేణు మెన్టుమ్, ఆతుతానుల్లకు ఆర్చావతారత్రితేయెన్టుమ్, అత్తైప్పన్ద్రీఅత్వోర్కశ్చైల్లారుమ్ ప్రపత్తిపట్టిత్తు మివ్విషయత్రితేయెన్టుమ్, ఇవ్విషయత్రితేయెన్టుమ్ గుణజ్ఞకుమ్ పుష్కలమెన్టుమ్, విశేషత్తు ప్రపత్తిక్కు శేషీతగుణజ్ఞో విశదమాక ప్రకాశిప్పత్తిత్తేయెన్టుమ్, ఇతుతా తన్నుడైయ నైరశేష్యైదికత్తైయట్టియమాటి, తన్నై యనాదరిప్పారైయాదరిత్తుక్కు నిట్కిజ్జలమెన్టుమ్, పరశ్వాదికలోగారు ప్రకారత్తాలే దుర్లభమ్ ఇతుసర్వప్రకార సులభమెన్టుమ్, ఇవ్వక వేయన్టు, ఇవ్విషయమ్ రుచినకముమాయ్ ఉపాయోపేయముమాయ్ రుక్కు మెన్టుమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఇత్తాన్, ఉపాయోపేయజ్జిరణ్ణువనా నేయాయ్, స్వేతరవిషయ విరక్తిపూర్వకమాక స్వవిషయరుచియై జనిప్పిక్కుమతాయ్, సర్వసుల భమాయ్, తన్ పడికత్తైయమాటిక్కు తన్నై అనాదరిప్పారైయ మాదరిక్కుమతాయ్, ప్రపత్తిశేషీత గుణజ్ఞలమాయ్, సమస్తగుణ సమ్మార్జమాయ్, ప్రపన్నజనకూటస్థర్కు ఉపాయవరణవిషయమాయ్ రుక్కు ఆర్చావతారమే ప్రపత్తిక్కు నియతవిషయమ్ ఎన్తలాయ్.

“ప్రపత్తిక్కు దేశనియమేముమ్” ఎన్తుడన్ద్రే, ఇవ్వశవుమ్ ఉపాయ వరణాత్మికైయాన ప్రపత్తియన్ద్రేయ దేశకాలాది నియమాభావమున విషయనియమమున దర్శిప్పిక్కుప్పట్టతు.

ఇప్పడి విషయ విశేషత్తై దర్శిప్పిత్తివనన్ద్రమ్, “భగవచ్చాస్త్రాదిసిద్ధమానాధికారివిశేషత్తైయమ్ ప్రకాశిప్పిక్కువేణుమ్” ఎన్తు తిరువుళ్ళమ్ పగన్ద్రే, అధికారి విశేషత్తైయరుళిచ్చెయ్.

కావున “ప్రపత్తిగుణపూర్తిగల తావే విషయమగును (వా.౨౩. ౪౮.) అనియు “అర్చితార్చావతారము” (వా. ౩౪.) అనియు “అందుకలన అత్వోరాదులందఱును ప్రపత్తిచేశనని యర్చావతారమున (వా. ౩౬.) అనియు “ఈవిషయమున అన్నిగుణములు పుష్కలములు” (వా. ౩౭.) అనియు, “ప్రపత్తికి గావలసినగుణంబులు విశేషముగా బ్రకాశించునని యిచ్చు” (వా. ౩౮.) అనియు, “ఇది తనయెక్కు నైరశేష్యదులను సంక్షేపింపఁజేసికొని తనను అనాదరించువారిని యాదరించునట్టి శావు” (వా. ౩౯.) అనియు, “పరశ్వాదులొకవిధమున దుర్లభములు ఇది యన్ని విధములచేత సులభము” (వా. ౪౦.) అనియు, “ఇంతియొకాక. ఈవిషయము రుచిని గలుగజేయునదియై ప్రాప్యప్రాపకముగా నుండుననియును చెప్పబడినది.

ప్రాప్యప్రాపకములు రెండును శానేయై తక్కినవిషయంబు లన్నింటి యెడలను విరక్తిని గలుగజేయుచు వంగు మూలముగ తన విషయమున రుచినిగలుగజేయునదియై, సర్వసులభమై తన స్థితిగతుల నెఱుంగక తనను అనాదరించువారి నాదరించునదై, ప్రపత్తికి గావలసిన గుణంబులన్నియును తనయందు ప్రకాశించునదియై సర్వగుణసంపూర్ణంబై ప్రపన్న జనకూటస్థులకు ఉపాయముగా వరించుటకుగాను విషయభూతిమై యుండునట్టి యర్చావతారమే ప్రపత్తికి నియతమైన విషయమని యీపైని గనబఱచిన దానినిబట్టి యేర్పడుచున్నది.

(ప్రపత్తికి దేశనియమమును) (వా. ౨౩.) అను వాక్యము మొదలుకొని యంతవరకును ప్రపత్తికి దేశకాలనియమములేక పోవుటయు, దానికిఁగల విషయనియమమును జూపింపబడినది.

అనతారిక. ఇట్లు ప్రపత్తికిఁగల విషయవిశేషమును జూపించి భగవచ్చాస్త్రాది ప్రసిద్ధములగు అధికారివిశేషములను గానింపదలంచి యిప్పుడు అధికారి విశేషమును గుఱించి తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౨॥ ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణమధికారికల్ మూవర్.

మూ॥ ౪౩॥ అజ్ఞరుమ్, జ్ఞానాధికరుమ్, భక్తిపరవశరుమ్.

తార్, (ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణమధికారికల్ మూవర్) ఎస్తు. అతావగు - సౌలభ్యాదిగుణ పూర్తి యాలే ప్రపత్తిక్కు నియతివిషయమాన ఇవ్యర్చావతారత్తిలే ప్రపత్తిపణ్ణమధికారికల్ ప్రపదన హేతు భేదత్తాలే మూన్దువైప్పట్టిరుప్పర్కశ్శెన్నే.

అవర్కళారెన్నమాకాక్షేయిలే యరుళిచ్చెయ్కితార్, (అజ్ఞరుమ్) ఎస్తురుదజ్జి. అజ్ఞరాకి తార్ - భగవల్లాభత్తుక్కుఱుప్పాక సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణుక్కిదాన జ్ఞానమిల్లారవర్కల్. అజ్ఞానమ్ అశక్తిక్కుముపలక్షణమ్, “ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కు మజ్జానాశక్తికళన్తు” ఎస్తు మేలే ఇవర్ నామే యరుళిచ్చెయ్కితారిశ్శే. జ్ఞానాధికరాకితార్-జ్ఞానశక్తికళున్దాయిరుక్కుచ్చెయ్ తేయుమ్, భగవదత్వస్తపరతన్త్రమాన స్వరూపయాధాత్మ్య దర్శనత్తాలే, “ఉపాయాన్తరజ్గల్ స్వ రూపవిరుద్ధమ్” ఎస్తు పరిత్యజక్కిక్కిదాన జ్ఞానపూర్తియై యుదైయవర్కల్. భక్తిపరవశరాకితార్ ఒన్దైయుమదైవుపడ అనుష్ఠిక్కు త్తమరల్లాతపడి భగవత్ప్రేమాతిశయత్తాలే శిధిలకరణరాయరు క్కు మవర్కల్.

మూ॥ ౪౨॥ ఈయర్చావతారమునఁ బ్రపత్తిచేయు అధికారులు మూడుతెగలవారు

మూ॥ ౪౩॥ అజ్ఞులును, జ్ఞానాధికులును, భక్తిపరవశులును.

(ఈవిషయమున ప్రపత్తిచేయు అధికారులు మూడుతెగలవారు) అనఁగా సౌలభ్యాది గుణ పూర్తివలన ప్రపత్తికి నియతివిషయమగు ఈ యర్చావతారము విషయమునఁ బ్రపత్తిచేయునట్టి అధికారులు, వారల్లు ప్రపత్తిచేయుటకు గానగు హేతువులకుఁగల భేదమునుబట్టి, మూడుతెగలు గలవారుగా నుందురనట.

అవతారిక:—వారెవ్వరనఁ గాఁచెలుపుచున్నాడ. (అజ్ఞరుమ్) ఇత్యాది.

అజ్ఞాననఁగా:—భగవల్లాభమునకుఁ దగిన సాధనానుష్ఠానముఁ జేయుటకుఁగావలసిన జ్ఞానము లేనివారనట. ఇచట యజ్ఞానముననది యశక్తినిగూడ నూచింపును. (ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగము నకు అజ్ఞానాశక్తులే కావు) ఇత్యాది వాక్యమున నికమీదు వీరే యశక్తినిన్ని అజ్ఞానముతోఁజేర్చి పేర్కొనఁ బోవుచున్నారు.

జ్ఞానాధికులనఁగా:—జ్ఞానశక్తులున్నప్పటికిన్ని భగవంతునికొక్కవ పరతంత్రుడుగానుండుట యనెడి స్వరూపముయొక్క యాధాత్మ్యమును గుర్రెఱింగిన వారగుటంజేసి ఉపాయాంతరములు స్వరూపనిరూఢములగుటచే వాటిని బరిత్యజించుటకుఁ గావలసిన జ్ఞానముపంపూర్ణముగాఁగలవారు.

భక్తిపరవశులనఁగా—ఒక్కదానిని పూర్తిగా సమర్పించుటకు సమర్థులు కానివారై భగవంతుని విషయమునఁగల ప్రేమాతిశయమువలన శిధిలములయిన యింద్రియములుగలవారు.

మూ॥ ౪౪॥ అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్ అస్మదాదికళ్, జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్
పూర్వాచార్యరకళ్, భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్ ఆత్మార్కళ్.

ఇప్పుడి అజ్ఞానాదికళ్డియక ప్రపత్తిపణ్ణినవర్కళ్ ఇన్నారెన్ను మిడమ్ కాణలామిడము
ణ్ణోవెన్నుమాకాంక్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కెటార్, (అజ్ఞానత్తాలే) ఎవ్వుతుడణ్ణి.

(అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎవ్వుతు - ఇతగోపాయానుష్ఠానత్తి లిట్టికైక్కిదాన జ్ఞానాదికళ్
మతలిలే యిల్లామైయాలే, అనన్యగతి కళాయ్కొట్టు భగవద్విషయత్తిల్ భరన్యాసమ్ పణ్ణిన
వర్కళ్వెప్పడి. (అస్మదాదికళ్) ఎన్ను-స్వనైచ్చానుసన్ధానత్తాలే మన్దాధికారికలోడే తమ్మైయుమ్
కూట్టి యరుళిచ్చెయ్కెటార్.

(జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎవ్వుతు-ఉపాయాన్తరభల్ స్వరూపనాశకమెవ్వు వదులుమ్మ
డియన స్వరూపయాథాత్మ్య దర్శనత్తాలే వన్దజ్ఞానపూర్తియాలే అనన్యగతికళాయ్కొట్టు, స్వ
రూపాను రూపముగ భగవన్ను ప్రభరరానవర్కళ్వెప్పడి. పూర్వాచార్యరకళాకెటార్ - నాధ
యామున యతివరాదికళ్.

(భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎవ్వుతు-భగవత్ప్రేమపాపకల్యత్తాలే, “కాల్లామ్
నెళ్ళిటియుమ్ కణ్ శుట్రుమ్” ఎవ్వుమ్ “ఇట్టకాలిట్టకై” ఎవ్వుమ్ శొల్లకిరపడియే శిథిలకరణరాయిరు
త్తైయాలే సాధనానుష్ఠానముక్కు ఆళన్దిక్కే అనన్యగతికళాయ్కొట్టు, అనన్యకల్యాలే భరన
మర్పణమ్ పణ్ణినవర్కళ్వెప్పడి. భక్తిపరవశకము సాధనానుష్ఠానముపట్టప్పొకాతెన్నుమిడమ్. “ఉన్నై

మూ॥ ౪౪॥ అజ్ఞానముచే ప్రపన్నులు అస్మదాదులు, జ్ఞానాధిక్యముచే ప్రపన్నులు
పూర్వాచార్యులు, భక్తిపారవశ్యముచే ప్రపన్నులు ఆత్మార్కులు.

అవతారిక:—ఇట్లు యీ అజ్ఞానాదులమూలముగఁ బ్రపత్తిచేసియుండువారు హానివారిని
చూపింపగలరా యంటివేని యావిషయమును తెలుపుటకై,

అజ్ఞానముచేఁ బ్రపన్నులనఁగా, ఇతగోపాయానుష్ఠానమునఁ బ్రవేశించుటకుఁ గావలసిన
జ్ఞానాదులు మొదటనే లేకుండుటండేసి వేటొక్కగతిలేనివారై భగవంతునిపైని భారమువేసి
యుండువారనుట. ఈతావున శ్రీపీఠ్లోకాచార్యులవారు స్వనైచ్చాను సంధానము వలన మంద
బుద్ధిగల యధికారులగోఁగూడ తమనున్నచేర్చి “అజ్ఞానమువలన ప్రపన్నులు అస్మదాదులు”
అని పేర్కొనియున్నారు.

జ్ఞానాధిక్యముచే ప్రపన్నులనఁగా, “ఉపాయాంతరములు స్వరూపనాశకములు” అని
స్పష్టపడునట్లు స్వరూపయాథాత్మ్యముగనుఁగొనుటచే లభించిన జ్ఞానపూర్తివలన వనన్యగతులై
స్వరూపాను రూపముగ భగవంతునియందు భారమువేసినవారనుట. పూర్వాచార్యులనఁగా నాధ
యామున యతివరాదులు.

భక్తిపారవశ్యముచే ప్రపన్నులనఁగా, భగవంతునివిషయమున ప్రేమాధిక్యముచే “కాల్లామ్
నెళ్ళిటియుమ్ కణ్ శుట్రుమ్” (తెరి - ఆ) (కొలువణకుడున్నది, మనస్సుచలించుచున్నది. కం
డ్లుకనబడుటలేదు) అనియు “ఇట్టకాలిట్టకై” (తి. వా. ౭-౨-౪) (సభియలచేనుంచబడినకాళ్లు
కలదియు, చేతులుకలదియు) అని నమ్మిపోవు లావరిచ్చినట్లు శిథిలములగు నింద్రియములు గలవా
రగుటండేసి సాధనానుష్ఠానమున కసమర్థులగుటయే కాక; వేటొక్కగతిలేనివారై సర్వేశ్వరునిపై
భారమువేసి యుండవారనుట, భక్తిపరవశులకు సాధనానుష్ఠానము చేయకకము కొదను విషయ

మూ॥ ౪౫॥ ఇప్పడిశొల్లుకిఱతుమ్ ఊర్దొత్తైప్పల్దే.

క్కాణుమవావిల్ వీళ్న్దునానెజ్జున్ద్రేనుమల్లెక్” ఎత్తుమ్, “ఎన్ శొళ్వన్” ఎన్నిఱపాటియ మార్వొరుప్పప్పమాక వరుళిచ్చెయ్తారిశే.

ఇప్పడి అజ్ఞానాదిశిలోరొట్టే ఇవర్ కళుక్కు ప్రపదన హేతువాక చొల్లుకైక్కు మూల మిన్న తెన్దితార్, (ఇప్పడి) ఎత్తుతుడన్. అతావతు - అజ్ఞానాశక్తికళుమ్ స్వరూపయాధాత్మ్య జ్ఞానముమ్ భగవద్భక్తియుమాకిఱ ఇన్నమాన్దియమ్, మూవర్ క్కుమన్దయ ముజ్జాయరుక్కుచ్చెయ్తే, ఓరొట్టే ఇవర్ కళుక్కు ప్రపదన హేతువాక చొల్లుకిఱతుమ్ ఇవర్దొత్తైప్పల్దే ఇవ్విధికారికల్ పక్కల్ ఉత్తైత్తిరుక్కయాలే యెన్దై. ఇత్తైల్ ముప్పట్టవర్కల్ పక్కల్ జ్ఞానభక్తికళుమ్

మూ॥ ౪౬॥ ఇట్టుచెప్పట (అజ్ఞానామల) (అజ్ఞానాను సంధానపు) యాధిక్యముచుబట్టి

మును శ్రీనమ్మాళ్వారులు “ఉన్నైక్కాణుమవావిల్ వీళ్న్దునానెజ్జున్ద్రేనుమల్లెక్” (తి. వా. ౫-౨-౨) (ఓక్రియఃపతి! నిన్ను నేను నేవింప వలయుననియాశపడి నీ నేవలభింపక నిత్యనూరులపాటియు సంసారులపాటియును కాకపోతిని) అనుతావునను, * “ఎన్ శొళ్వన్” (తి. వా. ౫-౧-౪) అను పాశురిమునను సుప్రముగాఁ దెలిపియున్నారు

అవతారిక:— ఇట్లు అజ్ఞానామలలో నొక్కొక్కటి యొక్కొక్కరి ప్రపత్తికి హేతువుగాఁ బేర్కొనఁబడుటకుఁ గారణమును దెలుపుచున్నారు.

(ఇప్పడి) ఇత్యాది. అజ్ఞానాశక్తులును, స్వరూపయాధాత్మ్య జ్ఞానమును, భగవద్భక్తియున గు నీమూడింటితోను ఈ ముగ్గుఱికిని సంబంధముండఁగా, వీటిలో నొక్కొక్కటి మాత్రమే యొక్కొక్కరి ప్రపత్తికి హేతువునుగాఁ బేర్కొనఁబడుటకుఁ గారణమనఁగానది యది వారివారి యుండెక్కువగానుండుటనుబట్టి యని యెఱుంగువది.

ఇందువలన మొట్టమొదట పేర్కొనిన యధికారులకు జ్ఞానభక్తులు రెండును తక్కువగా నుండి అజ్ఞానమే యెక్కువగానుండువనియు, మధ్యను పేర్కొనిన యధికారులకు అజ్ఞానము

ఎన్ శొళ్వన్ నై విట్టెన్నుమ్ వాశకజ్జళ్ శొల్లయుమ్*

వన్ శొళ్వన్ మన తెవలిత్తు క్కణ్ణనీర్ కరన్దు*

నిన్ శొళ్వన్ జన్దై త్తెనతావియై నీక్కిళ్ళన్*

ఎన్ శొళ్వన్ మలినమలు తెన్నైక్కువియరుళాయ్ కణ్ణనే.

టీ॥ ఉన్నైవిట్టు - నిన్నువదలి, ఎన్ శొళ్వన్ - దేనిని స్వీకరించెదను, ఎన్నుమ్ - అనెడి, వాశకజ్జళ్ - మాటలను, శొల్లియుమ్ - చెప్పియు, వన్ - క్రూరమైన, కళ్ళన్ - కృత్రిమ ముగలనేను, మనతై - మనస్సును, వలిత్తు - ఈడిచి, క్కణ్ణనీర్ - (విషయాలాభముచేకలిగిన) బాష్ప మును, కరన్దు - పోగొట్టి, నిన్ శొళ్వన్ - నీయందు, నెరుజ్జవెత్తు - చేర్చి, ఎన్ శావియై - నాయాత్మను, నీక్కిళ్ళన్ - సంసారమునుండి జేయఁపఱచసమర్థుడనుకాను. క్కణ్ణనే-ఓక్రిష్టిస్తుఁడా! ఎన్ శొళ్వన్ - నాయందున్న, మలినమ్ - అవిద్యారులను, అలుత్తు - చేదించి, ఎన్నై - నన్ను, కూవియరుళాయ్ - పిలుచుకొనుమా.

శ్లో॥ ఓక్రియఃపతి! ఆత్మాపహరినై పాపిష్ఠుడనైన నేను, నీకింటెనాకు గడ్డుకువెప్పుగులేని శిష్టినను విషయాభక్తి నివదలి మనస్సును మఱవించి నీయందుంచుటకు శక్తుడనుగాను; గనుక నీవే నాసంసారమును బోగొట్టి నీక్రిపాదమందు శేర్పుకొనుమాయని.

కుతైస్తు అజ్ఞానమే విఘ్నయిరుక్కుమ్, నదువిలవర్కళో పక్కలో అజ్ఞానమల్పమాయే భక్తియును శుభపట్టు జ్ఞానమే విఘ్నయిరుక్కుమ్, పిల్వట్టవర్కళో పక్కలో అజ్ఞానమత్యల్పమాయే స్వరూపజ్ఞానమును కుతైవత్తీరుక్కుచ్చెయ్తే క్రేమమే కరై పురణ్ణిరుక్కుమ్, ఆకైయలో, ఎల్లామ్ ఎల్లార్ పక్కలలుముడై యాకిలమ్, అల్పదృశానతై కిడక్కచ్చెయ్తే అధికమానతువే యవ్యవర్కు ప్రపదనహేతువా మెన్దతాయ్తరు.

ఇంద్ర యోజనై క్కొను కుతైయున్దు, మయర్వలమనినలమైత్తరు వాత్వార్కళుక్కుమ్, అజ్ఞానము శిశీకుకిడక్కిటతుడైదు కొళ్ళవేణ్ణి వరుకైయాలే. అనలో తెయవతెన్నెన్నిల్, (ఊత్తరు కైపుత్తరు) ఎన్నిటవై అనుసంధాన పరమాక్కి యోజిక్కునుళవిల్ ఇవిగోధమిలై, అప్పొతు (ఇప్పడి) ఇత్యాదిక్కు అజ్ఞానాశక్తికళుమ్ స్వరూపయాధాత్మ్యజ్ఞానమును భగవద్భక్తియుమాకిల విమూర్ఛితుడైయపు మనుసంధానముమ్, మూవర్కు మేలేను మొరుపడి యున్దాయరుక్కుచ్చెయ్తే ఓహ్ణే ఇవర్కళుక్కు ప్రపదనహేతువాక్ చొల్లుకిటకుమ్ ఇవత్తీరున్దై ఇవ్యధికారికళుక్కు ఊత్తరుమాకైయాలే ఎన్దు పారుళాకక్కడవతు, అతావతు అనన్యగతికళాయ్ ప్రపన్నరాకై క్కుడలన అజ్ఞానాదిత్రయాను సన్ధానముమ్ మూవర్కు మున్దానాలుమ్, మూన్దిలుమ్ వైత్తుక్కొన్దు ప్రచురమానలే తన్దాముక్కు అనన్యగతికళాయ్ ప్రపత్తియి లిట్టైక్కు హేతువాక్ వనుసన్ధి త్తిరుక్కుయాలే యెన్దపడి. ఇతిల్ ప్రథమాధికారికళుక్కు అజ్ఞానానుసంధానమ్ స్వరీమమ్, నదు

స్వల్పముగానుండి, భక్తియును మితముగానుండి, జ్ఞానమే యెక్కువగానుండుననియు, తుట్టతుడను పేర్కొనిన యధికారులకు అజ్ఞానము అతిస్వల్పముగానుండి స్వరూపజ్ఞానమును తొరతలేకుండగా నేయుండి యున్నను, భగవద్విషయక ప్రీతియే సంపూర్ణముగా నుండినట్లును యేర్పడుచున్నది కావున, నివియన్నియు నందఱికినియుండి యున్నను, వాటిలో స్వల్పముగానుండు నవి యట్లుండ, యధికముగా నుండినదియే వారివారి ప్రపత్తికహేతువు కాఁగలదని యేర్పడుచున్నది.

ఇవిధమున నర్థముఁజేసికొనినచో నిచట యొక హాషముగలుగును. అదియెట్లనిన, ప్రమాదమించుకైనను లేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించినట్టి యాత్మీరులకును అజ్ఞానము కొంచుముండి యుండవచ్చునని గ్రహింపవలసియుండునో? అయితే యిస్సదేమిచెయుదమంటిలేని, చెప్పెదను ఈతావున “అధిక్యమునుబట్టి” యనుదానిని అనుసంధానపరముగాఁగొనినట్లయిన, యిట్టి విగోధము సంప్రాప్తింపదు. అట్లు అర్థముఁ జేసికొను పక్షమున నీగ్రంథ పరదర్శమున కర్థము నివిధమునఁ జేసికొనునది.

(ఇప్పడిక్కు) ఇత్యాది-అజ్ఞానాశక్తులును స్వరూప యాధాత్మ్యజ్ఞానమును, భగవద్భక్తియును నీమూడింటియొక్కయు ననుసంధానము ఈముగ్గురికిని యేదొకవిధముగ నున్నప్పటికిని వాటిలో నొక్కొక్కటియే యొక్కొక్కరి ప్రపత్తికి హేతువుగాఁ జెప్పఁబడుట యనునదియును వీటిలో నొక్కొక్కటి మాత్రమే యొక్కొక్క యధికారియందెక్కువగా నుండుటనుబట్టి యని యర్థము చేసికొనవలయును. అనఁగా వేటొక్క యాధారములేనివారై ప్రపన్నులగుటకుఁగావలసిన యజ్ఞానాది త్రియముయొక్క యనుసంధానమున్ను ముగ్గురికిని యుండియున్నను ఆమూడింటిలో నెది యధికముగానుండునో, అదియే వారివారిచే ననన్యగతులై ప్రపత్తిలోఁ బ్రవేశించుటకు హేతువుగా ననుసంధింపఁ బడుటవలననని యెఱుంగునది.

ఇందు మొట్టమొదట పేర్కొనఁబడినట్టి యధికారులకు అజ్ఞానాను సంధానము స్వాభావి

మూ॥ ౪౬॥ ఇమ్మాన్యుమ్ మూన్తుత్త్వతైయుమ్ పత్తీభీవరుమ్.

విత్తున్నవర్కకుక్కుమ్ పామాణికాకైయాలే అజ్ఞానత్రినుడైయ సవాసనివృత్తి కూడామై యాలే అజ్ఞానానుసంధానమ్ కూడుమ్, పిట్టట్టవర్కతో మయర్కణ మలినలమ్మేర్మవర్కళా యాలే అజ్ఞానానుసంధానమ్ నైచ్చివిబంధనమామిత్తనై.

ఇవ్యజ్ఞానాధిత్రయత్తుక్కుమ్ కారణమిన్న తేన్నితార్, (ఇమ్మాన్యుమ్) ఎన్దు కుడశ్శి. (మూన్తు తత్త్వతైయుమ్ పత్తీభీవరుమ్) ఎన్దుతు పాధనానుసానత్తిల్ అజ్ఞానాశక్తికకుక్కు మూలమ్, కర్మ నిబంధనమాన వచిత్వప్పన్దమాకైయాలే. అజ్ఞాన మచిత్తత్త్వతై పుత్తీభీవరుమ్, ఇతరపాధనమ్మో స్వరూపవిరుద్ధమెన్దు పరిత్యజక్కైక్కూడలూన జ్ఞానపూర్తిక్కడి, మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఆత్మ స్వరూప యాధాత్మ్యదర్శన మాకైయాలే, జ్ఞానాధిక్యమాత్మ తత్త్వతై పుత్తీభీవరుమ్, ఒన్దైయుమ్ డైవుపడ వక్తిక్కుమాట్టాకపడి కరణతైథిల్యతైప్పణ్ణిమ్ భక్తివివృద్ధిక్కు క్కూరణమ్ “కాతల్ కడల్ పురైయ విలై విత్తీ కారమర్ మేని” అన్నన్ భగవద్విగ్రహ మెత్తణ్ణమాకైయాలే భక్తి పారవశ్యమ్ భగవత్తత్త్వతై పుత్తీభీ వరుమ్మెన్దుపడి,

అధికారిత్రయత్తుక్కు మజ్ఞానాధిత్రయత్తిలు మన్వయముడ్డాయిరుక్కు ఓరొన్దే ప్రపదనహే తువాక చొల్లుకిఱతు (ఊర్మిత్తైప్పర్మి) ఎన్దు ఊర్మిల్మి, ఇప్పడి ఏకాధికారిపక్కలిలే.

౪౬॥ మూ॥ ఈమూడును మూడు తత్త్వములను బట్టియుండును.

కము. మధ్యమ పేర్కొనబడినవారును ప్రామాణికులగుటంజేసి వారికి కొంచమైనను లేకుండ వాసనతోఁగూడ అజ్ఞానము నిర్మించుట యసంభవముగాన వారియెడల అజ్ఞానాను సంధానముం దవచ్చును. తుట్టదుడిఁ బేర్కొనబడినవారు (అవ్యోరుణులు) ప్రమాదమింతు కై నను లేనట్టి జ్ఞానానం దమును లభించిన వారగుటంజేసి వారియెడల అజ్ఞానాను సంధానమునునది నైచ్చానసంధానమును బట్టియుండునది. ఇంతియే.

అవతారిక:—ఈ అజ్ఞానాదులు మూడింటికవి కారణ మిద్దయనిన, తెలుపుచున్నారు.

(ఇమ్మాన్యుమ్) ఇత్యాది ఈమూడును మూడు తత్త్వైంబులబట్టియుండును. అదియెట్లనిన, పాధనానుసానముఁజేయఁజాలమికు కారణములగు నజ్ఞానాశక్తులకుమూలము కర్మమూలకముగు నచి త్సంబంధము గాన, నజ్ఞానమనునది యచిత్తత్త్వమును బట్టియుండును. ఇతరపాధనములు స్వరూప విరుద్ధములని తలంచి వాటిఁబరిత్యజించుటకుఁ గావలసినదియగు జ్ఞానపూర్తికిఁగారణము మధ్యమ పదమునఁజెలుపబడిన (తెరువుంఁత్రయమందు మధ్యమపదమగు “నమః” అనుదాని చేఁచెలపబడిన) యాత్మ స్వరూప యాధాత్మ్యజ్ఞానము (పారతంత్ర్యజ్ఞాన) మగుటంజేసి యట్టిజ్ఞానాధిక్యము ఆత్మతత్త్వమును బట్టియుండును. ఒక్కదానినిన్ని పూర్తిగ అనుష్ఠింపజాలనంత యింద్రియ తైథి ల్యమును గలుగఁ జేయునట్టి భక్తియొక్క వృద్ధికిఁ గారణము “కాతల్ కడల్ పురైయ విలై విత్తీ కారమర్ మేని” (తి. వా. ౫. ౩. ౪) (ఆశను సముద్రమువలె వృద్ధిబొందించినవాఁడును మేఘమువంటి శరీరముగలవాఁడునైనవాఁడు) అన్నట్లు విలక్షణమైన భగవద్విగ్రహ మగుటంజేసి భక్తిపారవశ్యము భగవత్తత్త్వమును బట్టియుండును.

అవతారిక:—ముగ్గుఱి అధికారులకును అజ్ఞానాదుల మూడింటిలోనును సంబంధముండగా, ఒక్కొక్కటియే వారి ప్రపత్తి హేతువుగాను చెప్పటకుఁ గారణము దానిదాని యాధిక్యమును

మూ॥ ౪౭ ॥ “ఎన్నాశెయ్ కే” ఎన్ని విడత్తిల్ ఇమ్మానుముణ్ణు.

మూ॥ ౪౮ ॥ ఇజ్జోనైప్పన్ శ్రీ యిరుక్కుమ్.

మ్మానుముణ్ణేన్ను మిడమ్ కాణలా మిడముండో వెన్న ఆనుళిచ్చెయ్ కితార్, (ఎన్నా) ఎన్తుడుడల్ అతావతు ఎమ్మెరుమా తమ్మడైయ వార్తిణ్ణి జ్జక్కా-తామెయారే, తన్నె పెఱుమిడత్తిల్ శిలసాధనానుసానమ్ పణ్ణవేణు మెన్దిరున్దానాకక్కొణ్ణు, ఉపాయాన్తరామసానత్తుక్కు యోగ్యతై యిల్లాతపడి అజ్జనాననాన్ ఎకాశెయ్ కే? జ్ఞానమతన్లో మేయెన్ని, నీతనజ్ఞానత్రా లేస్వరూప పారతంత్ర్యతై యుగర్దు సాధనానుసాన మప్రాప్త మెన్దిరుక్కుటనాక్ ఎకాశెయ్ కే? స్వరూపత్తుక్కు చేరాతాకిలుమ్ ఉన్నె పెఱుమిడమాకో అతులన్నెయనప్పిక్కలాయిల్ శ్రీతే, జ్ఞానమాత్రతై త్తినాయాకో; భక్తిరూపమన్న జ్ఞానతై శ్రుతయారే ఒన్తెయమడైవుపడ వనుష్ఠిక్క ఉమనల్లాతపడి భక్తిపరవశనాన నాకాశెయ్ కేనెన్తు ఇమ్మాన్తు మాయోరక్కువివక్షితమూతై యారే, అవిడత్తిలే యమ్మాన్తుమడైన్; అత్తయారే అవిడత్తిలే కాణలా మెన్తుకరుత్తు.

అనా లిమ్మాన్తు మవిడత్తిల్ ప్రపత్తికాణమాకిలతో వెన్న, ఇజ్జోనైప్పన్ శ్రీ యిరుక్కుమ్ ఎన్తితార్, అతావతు-అవిడత్తిల్ ప్రపత్తియనతు మూన్దిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్ణు ఉన్దియిరుక్కుట భక్తిపారవశ్యతైయే తనక్కు హేతువాకప్పన్ శ్రీ యిరుక్కు మెన్తుపడి.

మూ॥ ౪౭ ॥ “ఎన్నాశెయ్ కే” (తి.వాయ్.గి. ౮.౩.) అనుపాశురమున ఈ మూడింటిని నమ్మాళ్వార్లు సాయించినారు.

మూ॥ ౪౮ ॥ వారివిషయమున నొక్కదానినే (భక్తిపారవశ్యమునే) బట్టియుండును. బట్టి యనిగదా చెప్పబడినది. అయితే ఒక్కయధికారియనే ఈమూడును ఉండియుండునయను గలదా? యింటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(ఎన్నా) ఇత్యాది-నమ్మాళ్వార్లు తనయార్నిజూచి సర్వేశ్వరుడు కరుణించనందున “తనను లభించు విషయమున కొంత సాధనానుసానము కొలయునని యున్నాడనుకొని “ఉపాయాన్తరామసానమునకు యోగ్యత లేనంత యజ్ఞానియగు నేను ఏమిచేయగలను? జ్ఞానము నిస్తిమేయనెదనా? నివిచ్చిన జ్ఞానముచే స్వరూప పారతంత్ర్యమును తెలిసికొని సాధనానుసానము యోగ్యమైనది కాదని యెఱింగినట్టి నేను ఏమిచేయగలను? స్వరూపమునకు తగినదికాకపోయినను, నిన్ను చేరవచ్చు ననుకొందునా? జ్ఞానమాత్రమునిచ్చినచో, దాని ననుష్ఠింపవచ్చును. అది భక్తిరూపమన్న జ్ఞానమైనందున నొక్కదానినిన్ని వూర్తిగ ఆనుష్ఠించుటకు సమర్థుడను కానంత భక్తితరవశుండనగు నేను ఏమిచేయగలను? ఇది యిట్లు ఈమూడును ఆళ్వార్లు మనస్సున నుద్దేశింపబడుటంజేసి యాపాశురమున ఈమూడును గలవనుట, కావున నాతావున వాటిఁ జూచుకొనవచ్చునని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—ఈమూడును అతావున ప్రపత్తికాణము లగునా? యింటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(అచట ఒకదానిని) ఇత్యాది. అతావున ప్రపత్తి యనునది మూడింటిలో నతిశయించి యుండు భక్తి పారవశ్యమునే తనకు హేతువుగాఁ గలిగియుండును.

మూ॥ ౮౯ ॥ ముఖ్యమతువే.

మూ॥ ౧౦॥ “అవిద్యాతః” ఎన్నిట శ్లోక త్రిలే ఇమ్మాన్యుమ్ శొల్లిన్ యి.

ఇద హేతుత్రయ మడియాకవత్ ప్రపత్తికలిన్ ముఖ్యమేతన్న ; (ముఖ్యమతువే) ఎన్ని తార్. అతావతు - భక్తిపావవశ్యమడియాక ప్రపత్తిపట్టుమిడత్తిల్ ప్రాప్యరుచి కట్టబీవతి ఉద్దాతామాలే అతువే ముఖ్యమెత్త పడి.

ఇవ్యధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణముద్దోవెన్న, ప్రథమమ్ భట్టరరుళిచ్చెయితలొరుల్లోక తై ఉదాహరిక్కితార్, (అవిద్యాతః) ఎన్తుకుడల్లి “అవిద్యాతో దేవే పరిబృధతయావా విదితయా స్వభక్తేర్భూమ్నావాజగతి గతిమన్యామవిదుషామ్ గతిర్గమ్యశ్చాసౌ హరితి జితన్తాహ్మయమనో రహస్యం వ్యాజహే” సఖలు భగవాన్ శౌనకమునిః “ఇల్లోక్కాథమ్ జితన్తావ్యాఖ్యానోపాదాత త్రిలే ప్రపత్తికలికారికల్ అజ్ఞ రున్, సర్వజ్ఞ రున్, భక్తిపరవశరు మెత్తు త్రివిధమాక భట్టరరుళిచ్చెయ తారిత్వో ఎన్తుకుడల్లి “అజ్ఞ నాకితాత్ - భగవల్లాభత్తుక్కు - త్తేచ్చక్కుల్లో జ్ఞానశక్తికలిలాతవత్, సర్వజ్ఞః నాకితాత్. దేశకాలవస్తుకాల పరిచ్చేదికవొట్టాత నైభవతైయదైయవ సీత్యర నెన్దిరుక్కయాలే అనన్యసాధ్యనెన్దిరుక్కుమన్, భక్తిపరవశ నాకితాత్ జ్ఞానశక్తికళుట్టా

మూ॥ ౮౯ ॥ ముఖ్యమదియే (భక్తిపారవశ్యము మూలకమగు ప్రపత్తియే)

మూ॥ ౧౦॥ “అవిద్యాతః” అనుశ్లోకమున ఈమూఁడును చెప్పబడినవి.

అవతారిక :—ఈ హేతువులను బట్టి యందు ప్రపత్తులలో ముఖ్యమెన్? యనఁగా రెండు చున్నారు:

(ముఖ్యమదియే) ఇత్యాది. భక్తిపారవశ్యము మూలముగ ప్రపత్తికేయతావున ప్రాప్యవస్తువు విషయమగు రుచి ఆతిశయించి యుండుటంజేసి యదియే ముఖ్యమైనది.

అవతారిక.—ఇట్లు ముగ్గులు అధికారులుండుటకుఁ బ్రమాణం బెన్నియైన కలదా? యంటి వేని యీ విషయమును గుఱించి భట్టరు ప్రసాదించిన శ్లోకమును ముందుగ ఉదహరించుచున్నారు.

(అవిద్యాతః) ఇత్యాది “అవిద్యాతో దేవే పరిబృధతయావా విదితయా స్వభక్తేర్భూమ్నావా జగతిగతిమన్యామవిదుషామ్ గతిర్గమ్యశ్చాసౌ హరితి జితన్తాహ్మయమనో రహస్యం వ్యాజహే” సఖలు భగవాన్ శౌనకమునిః” (భగవంతుని విషయమున అజ్ఞానమువలనఁగాని, అతిండు సర్వ వ్యాపకుండనెడి జ్ఞానము వలనఁగాని, భక్తాధిక్యమువలనఁగాని యీ జగంబున వేటొక్క సాధనము నెఱింగియుండని వారికి ప్రాప్య ప్రాపకములు రెండును శ్రీమన్నారాయణుండని యిట్లు జితన్తయనబడు మంత్రముయొక్క రహస్యార్థమును పూజ్యుండగు శ్రీ శౌనకమహర్షి వివరించిన వాదాయెను)

శ్రీపెండ్లి వాచ్చాంబిళ్ల గారు జితన్తా స్తోత్రము వ్యాఖ్యానపు అవతారికయందు ఈ శ్లోక్తా ర్థమును వివరించు సందర్భమున “ప్రపత్తిక అధికారులు అజ్ఞులును, సర్వజ్ఞులును, భక్తి పరవశు లును అని యిట్లు మూఁడు విధములుగల వారినిగ భట్టరు ప్రసాదించి యున్నారు గదా” అని యూరంభించి “అజ్ఞుడనఁగా:—భగవంతుని పొంగుటకు గాను జ్ఞాన శక్తులులేని వాఁడు. సర్వ జ్ఞుడనఁగా:—భగవంతుడు దేశకాల వస్తు పరిచ్చేదము లేని వాడనెడి నిశ్చితజ్ఞానము గలవాఁడగుటంజేసి యతఁడు వేటొక్క సాధనముఁగొని స్వాధీనపఱచుకొన రిగినవాఁడు కాడనెడి తలంపుగల వాఁడు. భక్తి పరవశుడనఁగా:—జ్ఞాన శక్తులున్నప్పటికిన్ని సరిగా

మూ॥ ౧౧౧॥ “ఇదం శరణ మజ్ఞానామ్”

యిరుక్కచ్చెయ్ తే అడైవుపడవనుష్టిక్కమాట్టాతవణ్; ఇవర్ కళ్ మూవరుమ్ భగవద్విషయ మొ
ట్టియ వేణుపాయముడైన్దళి యాతవర్ కళ్; ఇవర్ కళుక్కు ప్రాపకనుమాయ్ ప్రాప్యనుమాయు
క్కుమ్ సర్వేశ్వరణ్ ఎన్దు, జితవై ఎన్దు పేరేయుడైతాన మన్ద్రహస్యతై. సర్వజ్ఞ నాన
శ్రీశౌనకభగవాన్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణపైటువతే! ఎన్దితార్” ఎత్తాచ్చాన్బిల్లై యరులిచ్చెయ్
తార్, (జ్ఞానాధిక్యతై ప్రపన్నర్) ఎన్ది అ విడత్తిన్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానమ్ ప్రపదన
పేతువాకచ్చొల్లిల్లొదు, ఇన్ద్రాక్షోకత్తిన్ భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానమ్ ప్రపదన పేతువాకచ్చొల్లి
ల్లొదు, అకై యాలిరణ్ణుమ్ జ్ఞానాధిక్యము అనన్యగతిన్య పూర్వకమాన ప్రపదనత్తుక్కు పేతు
వామెన్దు కొళ్ళవేణుమ్, కీటుమిరుతా నే అగమావాల్ విన్నిల్. ఒణ్ణాళు, (ఇమ్మాన్యుమ్ మూన్దు
తత్త్వతైయుమ్ పత్తీవరుమ్) ఎన్దు లోదు శేరామైయాన్.

అనన్దరమ్ ఇవ్వర్ విషయమాక, అఖిలజగన్మానావాయ్ ఆప్తతమైయాన పితాట్టి, అక్షీత
ప్రృత్తి లరులిచ్చెయ్ త వచనతై ఉపాదానమ్ పణ్ణుకితార్, (ఇదంశరణమజ్ఞానామ్) ఎన్దు, “ఇదం
శరణమజ్ఞానా మిదమేవ విజానతామ్ ॥ ఇదంతిత్తినాం పార మిదమానన్ద్యమిచ్చతామ్” ఇన్ద్ర
క్షోకత్తిన్ “ఇదమ్” ఎన్దు పరామర్శిక్కుఅను కీర్తించున్ద శరణాగతియై, “అపాయోపాయ నిత్య

మూ॥ ౧౧౧॥ “ఇదంశరణమజ్ఞానాం” అను తావునను.

(సాంగోపాంగముగ) అనుష్ఠించుట కసాధ్యమనెడి తలంపునోనుండు వాడు. ఈ పైని పేర్కొనఁ
బడిన ముగ్గులును భగవద్విషయము తప్ప వేరొక్క యుపాయము కలదనియును తెలియని వారు.
ఈ ముగ్గుటికిన్ని ప్రాప్యముగాను ప్రాపకముగానునుండు వాడు సర్వేశ్వరుడు. అని యిట్లు జతి
వ్రయనబడు మంత్రరహస్యమును సర్వజ్ఞుండగు శ్రీశౌనక మహర్షి వ్యాఖ్యానముచేయి లభించినా
రే” అని ప్రసాదించి యున్నారు.

“జ్ఞానాధిక్యముచే ప్రపన్నులు” అను తావున స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానము ప్రపత్తికి
పేతువుగాను చెప్పబడినది. ఈ పై శ్లోకమున భగవంతుడు వేరొక్క సాధనముగొని
పొందరగిన వాడు కాదనెడి జ్ఞానము ప్రపత్తికి సాధనముగా చెప్పబడినది. తావున ఈ రెం
డున్న వేరొక్క సాధనము లేదనెడి జ్ఞానము మూలముగ జ్ఞానాధికుల ప్రపత్తికి పేతుధూతము
అగునని చెప్పించుకొనునది.

పూర్వ వాక్యమునఁగూడ ఈ యగ్రమునే గ్రహింపఁగూడదా? యంటివేని, యట్లు గ్రహింప
గూడదు. ఎలననఁగా అట్లు గ్రహించితిమేని యీ వాక్యముకు “ఈ మూడును మూడు తత్త్వ
ములను బట్టియందును” అనువాక్యముతో నన్వయము పొసగదు.

అవతారిక:—తరువాత యీ యగ్రమును గుఱించి అఖిలజగన్మాతగము, మిక్కిలి యాప్త
రాటునగు పితాట్టి అక్షీతంత్రమున ప్రసాదించిన శ్రీమూర్తిని యుదహరించుచున్నారు.

(ఇదం శరణం) ఇత్యాది “ఇదం శరణ మజ్ఞానాం ఇద మేవ విజానతాం ఇదం తిత్తిన
తాం పారం ఇదమానన్ద్యమిచ్చతాం) (అక్షీ అ ౧౩ శ్లో ౧౦౦)(అజ్ఞానలకు ఇది (శరణాగతి)
రక్షకము, జ్ఞానలకును ఇదియే రక్షకము. సంసార సముద్రమును దాటి మోక్షమును బొందగోరు
వారలకును ఇదియే రక్షకము.) ఈ పైశ్లోకముననుండు “ఇదం = ఇది” అనుశబ్దము పూర్వశ్లోక

కా మధ్యమాం స్థితిమాస్థితా । శరణాగతిఃక్రియమ సంసార్దవతారిణీ” ఎన్నిటో కీర్తించుచు నిట్టతు (‘‘ఇయమ్” ఎన్టు స్త్రీ)లిజ్జనిరేశమన్తిక్కే ‘‘ఇదమ్” ఎన్టనపుంసక)లిజ్జవ్యత్యయమ్ శరణ శబ్దవివక్షయాతే. ఇతిగ్ ఆజ్ఞా సర్వజ్ఞ రకతై స్పష్ట మాకచ్చుల్లుకై యాతే మేల్భక్తి పరవశరై చ్చొల్లుకొటెన్టు కొళ్ళవేనుమ్. ‘‘ఇదంతిత్తీర్నతాంపారమ్” ఎన్టతు. శడక్కన వనిష్టనివృత్తి నీట క్కవేణుమెన్నుమ్ త్వరై యుడైయార్ క్కెన్లపడి ‘‘అనన్త్యమిచ్చతామ్” ఎన్టతు - స్వరూప ప్రాప్త పరిపూర్ణ భగవదనుభవతైప్పెల్లిల్లతు ధరిక్కమాట్టాతార్ క్కెన్లపడి. ఇవైయిరణ్ణుమ్ భక్తియినుడైయ భూమావాలే వరుసువైయిటే; భక్తిపారవశ్యమ్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తిల్ ఆశక్తిక్కుములుప్పాయ్, అనిష్టనివృత్తియలు మిష్టప్రాప్తియలు ముడ్డాన విశమ్భాక్షమైక్కు ముడలాయితే యరుప్పతు, అతిల్ విశమ్భాక్షమనైక్కుడలన వాకారతై ఇన్ద్రజ్ఞోకత్తిల్ కొల్లు టతు. ఆనాల్ కీర్తీఆశక్తిక్కుడలాకన్డల్ కొల్లిప్పొన్దతు, అతుక్కితు ప్రమాణమామెన్నిల్ ఆధికారిత్వైవిధ్యమ్ దర్శిప్పిక్కిలవళవే ఇన్విడత్తి అపేక్షితమాకైయాలే ఇకుప్రమాణమాకచ్చొల్లత్తిత్తై, ‘‘అవిద్యాతః” ఎన్టిజ్ఞోకత్తిల్ జ్ఞానాధిక్యమునకుడలాక చ్చొన్నతుమ్ కీర్తించొల్లిరు న్దతుమ్ భిన్నమాయరుక్కచ్చెన్లే, అధికారిత్వైవిధ్యమును ప్రమాణమాకవతై చ్చొన్నా ట్టోలే.

మునఁ జెప్పఁబడిన శరణాగతిని పరామర్శించునది. ఏలననఁగా, ‘‘అపాయాపాయ నిర్ముక్తా మధ్య మాం స్థితిమాస్థితా । శరణాగతిఃక్రియమ సంసార్దవతారిణీ” అను పూర్వశ్లోకమున శరణాగతిని గుఱించి గదా ప్రస్తావించఁబడినది. అయితే ‘‘ఇదం” అను శబ్దము నపుంసకము గదా! ఇది స్త్రీ) లింగముననుండు శరణాగతి శబ్దమునెట్లు పరామర్శింపఁగలదని శంకింపఁబనిలేదు. ఈ శ్లోకమున నుండు ‘‘శరణ” శబ్దము నపుంసకలింగముగాన, దానితో నన్వయించునది యయినందున ‘‘ఇదం” అనునది నపుంసకలింగమునఁ బ్రయోగింపఁబడినది.

ఈ శ్లోకమున ‘‘అజ్ఞానాం” ‘‘విజ్ఞానాం” అనుశావుల అజ్ఞులును సర్వజ్ఞులును శుష్ట ముగాఁజెప్పఁబడినందున ‘‘ఇదం తిత్తీర్నతాం” ఇత్యాది తావునఁ జెప్పఁబడినవారు భక్తిపరవశులని యెఱుంగునది. ఏలననఁగా, ‘‘ఇదం తిత్తీర్నతాం పారం” అనఁగా వెంటనే యనిష్టనివృత్తిగలు గవలయునని త్వరపడువారని యర్థము. ‘‘అనన్త్య మిచ్చతాం” అనఁగా, స్వరూపప్రాప్తమగు భగవదనుభవముల భించిననే తప్ప నిలువజాలని వారని యర్థము. ఈ రెండును భక్తియొక్క యాధిక్యమువలనఁ గలుగునవి గదా! భక్తి పారవశ్యముననది ఉపయాన్తరానుష్ఠానము విషయ మున ఆశక్తికిని తగియుండినదై. అనిష్టనివృత్తి విషయమునను ఇష్టప్రాప్తి విషయమునను కలుగునట్టి యాలస్యమును సహింపజాలకుండుటకును అనుమలమైనదిగాను గదా! యుండగలదు. దానిలో ఆలస్యమును సహింపజాలకుండుటకుఁ దగిన యాకారమును యీ శ్లోకము తెలుపుచున్నది. అయితే ముందు భక్తిపారవశ్యము ఆశక్తికి నూచకమైనది గాను కదా చెప్పఁబడినది. ఇట్లుండ, దానికే ప్రమాణమెట్లు కాఁగలదని శంకింపఁబనిలేదు, ఏలననఁగా, ఈ తావున నధికారులు ముగని తెలుపుట మాత్రమే కావలసినది గాన, దీనిని ప్రమాణముగాఁ గొనఁదగదు. అది యెటు వఱతననిన ‘‘అవిద్యాతః” ఇత్యాది శ్లోకమున జ్ఞానాధిక్యమునకుఁ గావలసినదిగాఁ జెప్పబడినదిన్ని ముందు చెప్పినదిన్ని భేదించియున్నను, అధికారిత్వైవిధ్యము విషయమున దానిని ప్రమాణముగాఁ గొని యుండలేదా? అటులనే యిచటను గ్రహించునది.

మూ॥ ౧౩ ॥ ఇన్ద్ర స్వభావవిశేషజ్ఞో,

ఇత్యాది యిట్లుడియే అవగాహనకుడలకతనైన యలజ్కురిక్కుప్పడి పట్టుకై, అతావతు - భగవంతుని భావముక స్వయత్పత్తిచే మూట్టుచెప్పడి. ఇతడు మదలెడుకై మతిలాపబట్టిలోలే మూట్టుచున్నాడు ముపలక్షణము. (తిరిక్కప్పట్టకైయావతు) - అరేక్షణమువనై యొట్టిచుత్తిరిక్కుమాటా మెయాలే, అవగాహరకుడలక స్వయత్పత్తిచే మిశుమ్బడి పట్టివ మతుతానే, అవగాహరకొల్పి భవిష్యుగోషతాలే “పోకునమ్మి” “కల్లకమేక్షోనమ్మి” ఎన్దు అవనై యుపేక్షిత్తుత్తల్లి భగత్తిరుక్కుప్పడి పట్టుకై. అక ఇవై యిగజ్జాలుప “ఎన్నాన్ శెయ్కేక” ఎన్దు “తరియేనిని” ఎన్దు మిదకు మిరస్సుకు ప్రతికోటిను విత్తెమ్మచెప్పడి. అకైయాల్ ప్రపత్తినినై మలేన్దు స్వప్రయత్నాదికలిల్ ఇట్టికైకట్టడి భక్తియినుడైను అగస్తాభేదమెన్దు చుత్తు.

(అగస్తా పైపావును పట్టుమ తిరిక్కువును పట్టుమ) ఎన్దు ఎమ్మరు గాక వరుకై కుడలొక కృసిగట్టకై యును, అవగాహరకొల్పి అవనై యుపేక్షిత్తుముమాకిట పరస్పరవిరుద్ధ స్వభావజ్ఞో పితైకుమ్మడియైను శొల్లిత్తు; ఇప్పుడి భక్తియానకు స్వావస్థా విశేషజ్ఞాలే చేతనర్కు విత్తెమ్మమ పరస్పర విరుద్ధస్వభావజ్ఞో తద్విషయమాత్ర త్తిలన్దికై, తత్సమ్మన్దివస్తుకల్ విషయములను కాణామెన్దితార్ మేల్, (ఇన్ద్ర) ఎన్దునుపట్టి. (ఇన్ద్రస్వభావవిశేషజ్ఞో) ఎన్దు -

మూ॥ ౧౪ ॥ ఇవ్విధములగు స్వభావవిశేషములు

౩-౭-౮) క్రతాధిగణమును ధరించుచున్నది) అన్నట్లు వానిగాకకుం దగినట్లు తనను అలంకరించుకొనునట్లు చేయుట అనగా భగవంతుని లభించుటకుగాను ఈ చేతనందు స్వయప్రయత్నము నవలంబించినట్లు చేయునట. ఇది స్త్రీలుచేయు క్రూరములగు సాధనానుసాదనల నవలంబించునట్లు చేయుటను ఉపలక్షణము. (నూచకము.)

(ధరించి గుండునట్లు చేయును) అనగా అరక్షణము వానిని విడిచి నిలువనేరని వానిగుటంజేసి వారి గాకకుం దగినట్లు వారిని స్వప్రయత్నమునం బ్రవేశపెట్టివట్టి యాభిక్తియే వాడువచ్చుట కాలస్యములుచేర గలిగిన కోషమువలన “పోకునమ్మి” (నిపుపో అనియు, “కల్లకమేక్షోనమ్మి” (త్ర. వా. ౬. ౨. ౨) (చూగోషిలోక రావణ) అనియు నావత్తిచ్చినట్లు వానిని గుంపేక్షించి యుండగల వారినిగా నియుట. కావున సరెంటివలనను “ఎన్నాన్ శెయ్కేక” అనియు, “తరియేనిని” (ఇక ధరింపజాలను) అనియు పతావులం శెప్పబడిన సీతికి ప్రతికోటి అనగా నట్టిసీతికి విరుద్ధమగు సీతి గలుగ వచ్చునని సిద్ధమగుచున్నది. కావున ప్రపత్తి నిష్ఠను వదలి స్వప్రయత్నాలయంద ప్రవర్తించుటకు గారణము భక్తియొక్క యవస్థాభేదమని యభిప్రాయము.

(తనను అలంకరించుకొనునట్లు చేయును ధరించియుండునట్లు చేయును) అనుటచే సర్వశ్చరుండు వచ్చుటకుగాను ప్రయత్నించుటయు, వాడు రాగా వానినుపేక్షించుటయు నిట్లు పరస్పరవిరుద్ధములగు స్వభావము లుదయించునట్లు గదా చెప్పబడినది.

అవతారము:—ఇట్లు భక్తియనునది తనయొక్క భిన్న భిన్నావస్థలమూలముగ చేతననికె గలగలజేయునట్టి పరస్పర విరుద్ధస్వభావములు భగవంతుని పుష్యమున మూర్తిమే కాకుండు వానితో సంబంధించినవియగు వస్తువుల విషయముననున్న గన్పట్టుచున్నవని తెలుపుచున్నాను.

(ఇవ్వి) ఇత్యాది (ఈ స్వభావవిశేషములు) అనగా మును చెప్పిన స్వభావవిశేషములు

మూ॥ కల్యాణగుణజలిలుమ్, తిరుచ్చరజలిలుమ్, తిరునామజలిలుమ్, తిరుక్కుళలోతై
యిలుమ్ కాణలామ్.

కీర్తించునై తనై యే శొల్లుకీలెన్దు, ఇప్పడిప్పట్ల స్వభావిశేజశ్చైన్దు పడి. అనెయావన-అను
భావ్య విషయమొరుపడిప్పట్టిరా నిల్కచ్చెయనే అనై యనుభవిక్కిల వివర్కళుక్కు ధారక
మాయ్ తోన్దొయైయుమ్ బాధకమాయ్ తోన్దొయైయుమ్. (కల్యాణగుణజలిలుమ్) ఇన్యాది.
“గోవిన్దన్ గుణమ్బడి - అవికా తిరుప్పేనే” ఎన్దు ధారకమాకవుమ్, “ వల్ విన్దై యేనైయార్
కిన్దు గుణజళై యుడైయాయ్ ” ఎన్దు బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయారే కల్యాణగుణ విషయమాక
వుమ్; “ శరణ్ణళొన్దు తణ్ణామరైక్కణ్ణుక్కున్దియైన్ మనమ్ తాన్దొన్దునిల్లాతే ” ఎన్దు ధారకమాక
వుమ్, “ శరణ్ణళేగొడితాయ్ కన్దు ” ఎన్దు బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయారే తిరుచ్చర విషయమాక
వుమ్; “ తిరుమలైప్పాడక్కేట్టు - మడక్కియై కైకూప్పి వణ్ణి నాళే ” ఎన్దు ధారకమాకవుమ్,
“ కణ్ణన్ నామమే కుళిళిక్కిన్దు ” ఎన్దు బాధకమాకవుమ్, శొల్లుకైయారే తిరునామ విషయ
మాకవుమ్; “ ఎణ్ణళుక్కే యొకునాళో వన్దుతణ్ణన్ కుళిలిన్దుకై పోతరాతే ” ఎన్దు ధారకమాకవుమ్.

మూ॥ కల్యాణగుణములవిషయమునను, బాణములవిషయమునను, తిరునామముల
విషయమునను, వేణునాదమువిషయముననున్న కానవచ్చును

మాత్రమే యర్థము కాదు. అయితే యివిధములయిన స్వభావిశేషములని యర్థము. అవి యివి
యనఁగా, అనుభవించునట్టి విస్తృత యేవొక విధమైనదిగానుండఁగా, అది (కొందఁజేసి) ధారకము
గాను (అనుకూలమైనదిగాను) (మఱికొందఁజేసి) బాధకముగాను (ప్రతికూలమైనదిగాను) తోచు
యును గలను.

(కల్యాణ గుణముల) ఇత్యాది. ఒకప్పుడు కల్యాణ గుణంబుల విషయమున, “గోవిన్దన్
గుణంబడి అవికా తిరుప్పేనే” (నా. తి. ౮-౩) (గోవిందుని గుణంబుల సంకీర్తనముజేసి
ప్రాణములను రక్షించుకొని యున్నాను) అనుతావున గుణంబులు ధారకముగాను, వేణుకీప్పుడు
“ వల్ విన్దై యేనైయార్ కిన్దు గుణంజళై యుడైయాయ్ ” (తి. వా. ౮-౧-౮) (ప్రబలమైన
శ్రేయమునెడి పాపముతోఁ గూడియున్నట్టి నన్ను బాధించునట్టి గుణములుగవాఁడా) అనుతావున
వాటి నేబాధకముగాను చెప్పియుండుటంజేసియు, ఒకప్పుడు బాణంబుల విషయమున “ శరణ్ణళొన్దు
తణ్ణామరైక్కణ్ణుక్కున్దియైన్ మనమ్ తాన్దొన్దు నిల్లాతే ” (తి. మొ. ౭-౩-౪) (బాణంబులను వ్యాపింపఁజేసిన
చల్లనితామర పువ్వులవంటి నేత్రములుగల సర్వేశ్వరుని విషయమునతప్ప నామనన్న యుత్సాహ
పూరితముగా నుండదు) అనుతావున బాణంబులు ధారకముగాను “ శరణ్ణళేగొడితాయ్ కన్దు ”
(తి. మొ. ౧౦ - ౨ - ౯) (బాణములే క్రూరములై బాధించుచున్నవి.) అనుతావున యవియే
బాధకముగాను చెప్పుంబడి యుండుటంజేసియును, తిరునామముల విషయమునను “ తిరుమలై
ప్పాడ క్కేట్టు మడక్కియై కైకూప్పివణంగి నాళే ” (తి. నె. ౧౪) (శ్రీయఃపతిని సంకీ
ర్తనముచేయఁగా విని నుందరమైన చిలుకకు అంజలిజేసి నమస్కరించినది) అనుతావున ధారకము
గాను, “ కణ్ణన్ నామమే కుళిళిక్కిన్దు ” (తి. వా. ౯. ౫. ౮.) (కృష్ణుండుగా నవతరించి
ములభుండుగానుండిన సర్వేశ్వరుని తిరునామములనే యక్రముగా నుచ్చరించి హింసించినాడు)
అనుతావున బాధకముగాను చెప్పియుండుటంజేసియును, ఒకప్పుడు వేణుగానము విషయమున
“ ఎణ్ణళుక్కేయొకునాళో వన్దుతణ్ణన్ కుళిలిన్దుకై పోతరాతే ” (పెరు. తి. ౬-౯) (ఒకనాడు

“అవనుడై తీర్చుకొనిన మాట” ఎట్లు బాధకముకవును కొలుకయారే తిరుక్కులొకై విషయముకవును కాణలామెట్లపడి. ఎట్లు మొక్కభోగ్యజ్ఞభాయరుద్దేశ్య కల్యాణగుణాదికల్ ధారకమును తోడ్కొనిన బాధకముయతోడ్కొనినతాకిలు అనుభోక్తాకృతాన నారకగుణము ప్రేమస్వభావవిశేషకాలే యితే, అల్లగు గుణాదికల్ స్వరూపభేదతలస్థైర్యతయారే భక్తి వస్థాభేదజనితజ్ఞాన స్వభావవిశేషజ్ఞాన, ఇవ్వోవస్తుక్కుల్ విషయముకవును కాణలామెట్లపడు. గుణాదికల్ ధారకజ్ఞభావము బాధకజ్ఞభావము చేతుకొని విడలిక, ఇరజ్జుమొగువల్ చేస్తున్నీకీ యిరుద్దనే యాకిలును, అట్లొరుకల్లారు మేకప్రకృతికల్తయాయును, ఎల్లారుడైను భక్తియును భగవత్ప్రసాదభక్తియైన పరభక్తియైతయాయును, అవభక్తి స్వభావ విశేషజ్ఞాన కాట్టుకొనిమాత్రమే ఇవిడలిక చేతుకొనితయాయారే విగోధమిట్లై. “శరణ్ణే నోడినానుడు కిష్ట”

ఎన్నిక వితు పగాతితరానవర్ పాశురమున్దో, అట్లై “శరణ్ణాన్దో” ఎన్నెక్కు ప్రతిబోధియొకచొప్పలలామో విన్నిల్, “రామవిజయము తమక్కిష్టమైతయారే, అవవిజయము క్కలక్కాయతోడ్కొని రాక్షసర్ దత్తేపిఱున్ద, పిరాట్టిమార్ దత్తేపిఱున్ద చేతుమాపోలే, తామానతన్నై తోడ్కొనితే, తోడ్కొనిరాక్షసర్ పాశురత్తాలే విజయనైప్పేళి అనుభవిక్కితార్” ఎన్నికే అత్తిరుమొట్టిక్కు వ్యాఖ్యానముపట్టి గురుగుణ వాచార్యర్ కళరుగిచ్చెయవతు; అతయారే తమ్ముడైను ప్రేమస్వ

మాకుగాను డొగులకై వేణువుయొక్క మధురమైన స్వరము రాదా) అనుతావున ధారకముగాను “అవనుడై తీర్చుకొనిన మాట” (తి. వా. ౯. ౯. ౫) అబ్బ! క్రికృష్ణుని వేణువాదము హింసించుచున్నది. అనుతావున బాధకముగానును చెప్పియున్నారు గాన నాడవచ్చును.

ఎట్లెడలను సర్వసామాన్యముగ భోగ్యముగానుండునట్టి కల్యాణగుణాదులు ధారకములుగాను బాధకములుగానును తోచుటయనునది యనుభవించునట్టి వారలగు నీరియొక్క ప్రేమస్వభావములగుల భేదమును బట్టియే కదా! ఇంకియేకాని గుణములయొక్క స్వరూపమున భేదముండుటనుబట్టి కాను గదా! తావున భక్తియొక్క భిన్నభిన్నానైకవలనఁ గలుగునట్టి భిన్నభిన్న స్వభావములు ఈ వస్తువుల విషయమనున్న చూడవచ్చునని భావము.

ఈగుణములు మొదలగు వాటిని ధారకములుగాను బాధకములుగానును సాయించియుండునావుల అట్లు రెంటిని సాయించినవారు ఒక్కరే కాక పోయినను, అట్లొరులందఱును ఒక్కటియే స్వభావముగలవారగుటంజేసియు, అందఱియొక్క భక్తియును భగవంతుని యనుగ్రహమువలనఁ గలిగిన పరభక్తియగుటంజేసియును, అట్టి భక్తియొక్క భిన్న భిన్న స్వభావంబులను జూపించుట మాత్రమే యీ తావున ముఖ్యోద్దేశ మగుటంజేసియును యీ విషయమున విగోధమెన్నియును లేదు.

“శరణ్ణేనోడితాయడు కిష్ట” (తి. ము. ౧౦-౨-౯) అనునది అవజయమును బొందిన రాక్షసుల పాశురముకదా? దానిని బాణములు ధారకములుగానుండు నీతికి విగోధమైన నీతిని వెలుపు విషయమున నుదహరింప వచ్చునా? యంటివేని “రామవిజయము తమ కిష్టమైనదగుటంజేసి యట్టి విజయప్రాప్తి సమయమున నోడిపోయిన రాక్షసుల యవధను బొంది, నాయకీ యవధను బొంది మాట్లాడినట్లు, తామనెడి తలంపు రాక్షయే యవజయమును బొందిన రాక్షసుల పాశురముచే విజయమును సంకీర్తనముఁజేసి యనుభవించుచున్నారు” అని కదా! అత్తిరుమొట్టికీ వ్యాఖ్యానముఁ గృపచేసిన పూర్వాచార్యులు ప్రసాదించియున్నారు.

భావతాతే తతవస్థాపన్నరావపిన్సు తిరుచ్చరణ్ణో బాధకమాయిత్రీతుమ్ తమక్కే యాయ్తో
త్త్రీ పేరుకయారే, అప్పడికొల్ల కుక్కైయిట్టై.

అథవా. (తన్నై. పేణవుమ్ పణ్ణుమ్ తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్) 'ఎవ్వ వివై యిరణ్ణాలుమ్, అవ
త్తానే వరుణుళవుమ్ ధరియామల్ వరవుక్కుడలాక్ యల్లిక్కప్పణ్ణువతు, వరక్కొళ్ళ ప్రణయ
రోషితారే తల్లిధరిత్తిరుక్క పుణ్ణువతాచ్చుడియైయితే కొల్లిత్తు, ఇప్పడి విరుద్ధస్వభావజ్ఞై
యైవ్వుతానే విత్తెక్కుమెన్నుమితు పేళుళిల విషయజ్ఞలిలుమ్ కాణలామెవెన్న, అరుళిచ్చెయ్
కితార్, (ఇవ్వు) ఎవ్వు తుడక్కి. అతావతు - ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావ వికేషజ్ఞో "గోవిన్దన్ గుణ
మ్మాడి" ఎవ్వు తుడక్కి త్రిచ్చొన్నపడియే ఒరుదత్తైయిలే ధారకమాక పేరువతు, ఒరుదత్తైయిలే
బాధకమాక పేరువతామ్మడి. అవరకకుక్కు ధరిప్పన్ బాధైయమాకిల విరుద్ధస్వభావజ్ఞై
విత్తెక్కిల కల్యాణగుణాదికళితేయమ్ కాణలామెన్దై.

అక (ప్రపత్తిక్కు) ఎవ్వు తుడక్కి ఇవ్వళవాక్ ప్రపత్తిభవత్తైయుమ్, తద్విషయ వైభవత్తై
యమ్, తదధికారిత్తైవిధ్యత్తైయుమ్, త్రివిధప్రపత్తిలుమ్ భక్తిపారవశ్య పేతుకప్రపత్తిను
త్తైయ ముఖ్యత్తైయైయుమ్. అతుతనక్కు స్వపేతుభూత భక్త్యవస్థాభేదత్తా వరుమ్ కులైత్తై
యమ్. అవ్వు భక్త్యవస్థాభేదమ్ తెయ్విక్కు మంశజ్ఞైయు మరుళిచ్చెయ్తార్.

కావున తమయొక్క ప్రేమస్వభావమువలన నట్టి యవస్థను బొందిన పిమ్మట తమ విష
యముననే బాణములు బాధకములయినట్లు తోచి యట్లు ప్రసాదించియున్నారు గాన నావిష
యమున విరోధమెద్దియును లేదు.

అథవా (తనను ఆలంకరించుకొనునట్లు చేయును ప్రాణములను ధరించియుండునట్లు చే
యును) అను ఈ రెండువాక్యములయందును సర్వేశ్వరుండు తనకుతానే వచ్చువరకును ప్రాణ
ములను ధరించియుండ జాలక వాని తాకుడగినట్లు ప్రయత్నింపఁజేయునదియే వాడు రాగా
ప్రణయరోషమువలన నుపేక్షించి ప్రాణములను ధరించియుండునట్లు చేసిన విధమును గదా తెలిపి
యున్నారు.

అవతారిక:—ఒక్కటియే యిట్టి విరుద్ధస్వభావములను గలుగఁజేయుట యనునది యింకను
కొన్ని విషయముల యెడలనున్న కొనవచ్చుచున్నదా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇవ్వు) ఇత్యాది. ఇవిధములగు భిన్నభిన్న స్వభావములు "గోవిన్దన్ గుణంపాడి" అని
యూరంభించి యింతకు ముందు చెప్పియున్న ప్రకారము "కప్పడు ధారకముగాను వేటొకప్పు
డు బాధకముగాను నుండునట్లు చెప్పట యనునది వీరలకు ధరించియుండుటను కష్టపడుచుం
డుటనున్న యివిధములగు విరుద్ధ స్వభావములను గలుగఁజేయునట్టి కల్యాణ గుణముల యెడల
నున్న చూడవచ్చును.

కావున (ప్రపత్తికి) అని యూరంభించి యింతవరకున్న ప్రపత్తియొక్క వైభవమునున్న,
దాని విషయముయొక్క వైభవమునున్న, దాని యధికారివైభవమునున్న, దాని కధికారుల ముగ్ధ
రగుటనున్న, చూడు విధములగు ప్రపత్తులలో భక్తి పారవశ్యమువలనఁ గలిగిన ప్రపత్తియొక్క
ప్రాముఖ్యమునున్న, దానికి పేతుభూతమగు అభక్తియొక్క భిన్నభిన్న యవస్థలనుబట్టి కలుగు
పరస్పర విరుద్ధభావనలనున్న, అట్టి భక్తియొక్క భిన్నభిన్నా వస్థలచే గలుగఁజేయుటకు యంశ
ములనున్న ప్రసాదించియున్నారు.

అవతారిక:—(ధర్మ పుత్రులు) ఇత్వాది వాక్యమునఁ జేర్కొనఁబడిన యధికారులు ఈ ప్రపత్తి నొక సాధనముగాఁ గొని యనుష్ఠించి వట్లు గవ్వట్లుచున్నందునను, దీనిని (వాడుకలో) కర్మజ్ఞున భక్తి ప్రపత్తులు అని యిట్లు ఉపాయములగు వాటితోఁజేర్చి చేర్కొనుటంజేసియు, “యద్యేన కామకామేన నసాధ్యం సాధనాంతరైః ముముక్షుణామత్యాగ్యేన యోగేనః సచ భక్తితః ప్రాప్యతే పరమం ధామ యతో నావర్తతే పునః । తేనా తేనాప్యతే తత్తత్సాధ్యసి నైవ మహామనే పరమాత్మా చతే నైవ సాధ్యతే పురుషోత్తమః) (విశ్వరూకముండగు యే యధికారిచే సాధనాంతరముఁగొని యే యైశ్వర్యము లభింపసాధ్యము కాదో, అట్టి యధికారిచే నా యైశ్వర్యము ప్రపత్తి సాధనముఁగొని పొందబడును. మరియు ప్రకృతి విమోచనకాముండగు నే యధికారిచే కర్మయోగము మాలమునఁ గాని, జ్ఞానయోగము మాలమునఁగాని, భక్తి యోగము మాలమునఁగాని పునరావృత్తి రహితమగు పరమపదము బొందుటకు సాధ్యముకాదో, అట్టి స్వాత్మానుభవ స్వరూపమగు కైవిల్యము ప్రపత్తి మాలముగ బొందబడుచున్నది. పురుషోత్తముండగు పరమాత్మయును ప్రపత్తి మాలముగ నే పొందబడుచున్నాడు) అనియు “ఇదం శరణమగ్నానామ్” అనియు నీ మొదలగు శాస్త్రవాక్యములయందును ప్రపత్తి నొక విధమైన సాధనమునుగాఁ గొని యుండుటం జేసియును, ప్రపత్తి నొక విధమైన యుపాయమునుగాఁ గొనుట కవకాశముండుటం జేసియును నట్టి యగ్రీప్రాయమును తొలగించుటకుగాను అందులకు పయంక్షములగు వనేక విషయములఁ జెలుపుచున్నారు. అందులో మొట్టమొదట దీనిని ఉపాయగాఁ గొనినచో, సంభవించు దోషమును చెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౧౪॥ ఇతుతన్నైప్పార్ త్తల్ పితావుక్కుప్పన్ శ్రీనైట్టుత్తు వాఙ్మూపొలే
యిరుప్పత్తొన్ఱు

అశాల్ ఇతు తనక్కు స్వరూపమేతన్న, అతుళిచ్చెయ్కితార్, . (ఇతుతనక్కు) ఎన్ఱునుడన్జే.
(ఇతుతనక్కు స్వరూపమ్) ఎన్ఱు - ప్రపత్తితనక్కు సాధారణాకారమెన్ఱపడి. (తన్నైప్పొత్తా
తొట్టికై యావసు) - ఉపాయవరణాత్మకమాన తన్నై ఉపాయమెన్ఱ సహాయాతపడి యిరుక్కై;
అతావసు - అపాతప్రతినియిలాట్టియ ఉశ్వపడి నిరూపిత్తాన్ స్వస్తిక్కుపాయత్వ ప్రతిపత్తిక్కు
యోగ్యమాక మాట్టాతపడి యిరుక్కయ్యెన్ఱపడి. అన్ఱిక్కై, (తన్నైప్పొత్తాతొట్టికై) ఎన్ఱిజవిడ
త్తిల్. ఉపాయ శ్లెస ప్రతీకమానతన్నై పొత్తాతొట్టికై, ఎన్ఱు అసధ్యాహారణ యోజక్కువు
మామ్, ఇప్పడి శొన్నాయిమ స్వస్తిక్కుపాయత్వ ప్రతిపత్త్యసహత్వమే పాయళామిత్తే.

మూ॥ ౧౪॥ (స్వరూపసిద్ధమైనప్రపత్తిని ఉపాయముగాఁదలచినయెడల) కుమారుఁడు
(తన్ను లెండిపోషించుటకు సాధనముగా తండ్రిపేరును తన వత్సలమును)
వ్రాయించి పుచ్చుకొనుటవలెనుండును.

(దీనిని) ఇత్యాది (దీనిని చూచినట్లన) అనఁగా ఈచేతనుండు సర్వశ్వరుని గుఱించి చే
యునట్టి ప్రపత్తిని యుపాయముగాఁ గొని చూచినట్లయిన అని యర్థము. అథవా ఈశ్వరుఁడు
తనను రక్షించుటకుగాను పేరువుగా ని చేతనుండు చేయునట్టి ప్రపత్తిని వివేచించి చూచినట్లయిన
అని యిట్లు అధ్యాహారముక్కిర లేకుండగనే అర్థము చేయవచ్చును. ఇట్లు చెప్పినను అర్థము సరి
పోవును గదా.

(కుమారుఁడు వ్రాయించి పుచ్చుకొనుటవలె నుండును) అనఁగా కన్నవాడగుటం
లేసి హితమును గోరువాఁడై, తనకంత తెలివిలేటలు రానప్పుడును, తనను రక్షించుకొనుచువచ్చిన
తండ్రికి పుత్రుఁడయినవాఁడు తనకు తెలివిలేటలు వచ్చినప్పుడు “నీవు నన్ను రక్షించవలెను”
అని వ్రాయించపుచ్చుకొని నట్లయిన ఇద్దఱు కుండుకున్న సంబంధమును . భగము కలుగు చందం
బున, సత్తకు కారణభూతుఁడై యుండునట్టి వాఁడును (ప్రణవమునందలి) అకారవాచ్యుండగు సర్వ
శ్వరునికిని మకార వాచ్యుండగు జీవునికిన్ని యుండుకున్న సంబంధమును మాపితముగాఁ జేయు
నగుట (వ్రాయించి తీసికొనుట) అనఁగా రక్షకుని పేరును తన వత్సలమున వ్రాసికొనుట.

౫౬. అవతారిక:— అయితే దీని స్వరూప మెద్దియనఁగా తెలుపుచున్నార.

(ఇతుతనకు) ఇత్యాది (దీని స్వరూపము) అనఁగా ఈప్రపత్తియొక్క యసాధారణమగు
నాకారమగుట. (తనను సహింపకపోవుట) అనఁగా ఉపాయవరణరూపమగునట్టి యీ ప్రపత్తి
తానే స్వయముగ మపాయమగుటను సహింపనిదిగా నుండుట. అనఁగా చూచాయగా తెలిసికొని
నప్పుడే తప్పులుతుకు దిగి విచారించితిమేని తాను స్వయముగ మపాయమగుటకుఁ దగినదిగా
నుండుటయే ప్రపత్తియొక్క స్వరూపము. అథవా (తనను సహింపనిది) అనఁగా ఉపాయముగాఁ
దెలియవచ్చునట్టి తనను సహింపనిదై యుండునది యని యిట్లు అధ్యాహారములేకుండ మాడ అర్థము
చేసికొనవచ్చును. ఇట్లు చెప్పకొనినను, తాను స్వయముగ మపాయముగాఁ దెలియవచ్చుటను,
సహింపనిదై యుండుట యనియే యర్పణ: న గదా.

మూ॥ ౧౧॥ ఇతు తనక్కు స్వరూపమ్ తన్నై ప్పొత్తాతొట్టికై.

మూ॥ ౧౨॥ అజమ్ తన్నై యొట్టివన్ తన్నై ప్పొత్తాతొట్టికై.

మూ॥ ౧౩॥ ఉపాయమ్ తన్నై ప్పొత్తుక్కుమ్.

చమరశ్లోక త్రిలో ఇతై సాధనమాకవిధిక్రయాశే “యద్యత్సాధనమ్; తత్తత్సాధనమ్” ఎన్నిట న్నాయ మితుక్కుమ్ వారాతో వెన్న, అజస్వరూపతై వర్తిపిక్కువే అన్యాయమిజ్జువారాతుఎన్దు పార్తు అగుతన్నై యరుళిచ్చెయ్ కితార్, (అజమ్) ఎన్దుతుడగ్గి, (తన్నై యొట్టివన్ తన్నై ప్పొత్తా తొట్టికై) యావతు స్వీకారరూపమాన (తన్నై యొట్టివన్ తన్నై ప్రవృత్తి కళితో జన్మయుమ్ సహి యాశపడియిరుక్కు, సాధనరూప సకల ప్రవృత్తి కళినుడైయవుమ్ సహసన త్యాగమిక్కు యితుక్కుల్లమ్. “యద్యత్సాధనమ్” ఎన్నిట విడతొల్, ప్రవృత్తి రూపాజ్జసహితమాననన్ తన్నై యిక్కు సాధనమాక చ్చొల్లఱిటతు; అప్పడి యన్దిక్కు ఇతినుడైయ వజ్జమ్ నివృత్తిరూపమాక్కు యాశే, ఇతుతా నే ఇతినుడైయ వనుపాయత్వ మాచక మెన్దు కరుత్తు.

ఇతినుడైయ వనుపాయత్వతై దృశీకరక్రైక్కుకాక సిద్ధసాధ్యోపాయజ్జనిష్ఠిక తన్నై చ్చొల్లి అన్దైయరజ్జేయమ్ పన్ద్రు ఇతుక్కుడైన వ్యావృత్తియై యరుళిచ్చెయ్ కితార్, (ఉపాయమ్) ఎన్దు తుడగ్గి, (పొత్తు) ఎన్నుమళవాక, (ఉపాయమ్ తన్నై ప్పొత్తుక్కుమ్) ఎన్దు - సిద్ధోపాయ మాన సర్వేశ్వరక ఇష్టనిష్ఠప్రాప్తి పరిహరజ్జభిర్జుక్కుమ్ స్వయమేవ నిర్వాహక నాక్కు: యాశే,

మూ॥ ౧౪॥ దీని స్వరూపము తన్ను సాధనముగాఁదలంచుటను సహింపకుండుట.

మూ॥ ౧౫॥ దీనియంగమేమనఁగా తనకంటెనితరములగు వాటిని సహింపకుండుట.

మూ॥ ౧౬॥ ఉపాయము తనను ఉపాయముగాఁదలంచుటను సహించును.

అవతారిక:—చరమశ్లోకమున దీనిని ఆంగములతో నన విధించుటంజేసి “ఏది యంగ ములు కలిదియో నది సాధనము” అను న్నాయము దీని మొదలను ప్రవృత్తిపదార్థి యంటి వేని, ఆంగమనఁగా నెట్టిదియో దాని స్వరూపమును జూపించినట్లయిన, అ న్నాయము దీని మొదల ప్రవృత్తిపదని తలంచి దానిని గుఱించి తెలుపుచున్నారు.

(అంగమ్) ఇత్యాది) (తనకంటె నితరులను సహింపకుండుట) అనఁగా (ఉపాయ) స్వీ కారరూపముగు తనను తప్పు తక్కిన చేతన ప్రయత్నములలో నొక్క దానినిన్ని సహింపకుండుట. సాధన రూపములగు సమస్తప్రయత్నములను గంధమాత్రమైన లేకుండ విడిచిపెట్టుటయే గదా! దీని కంగము. “ఏని యే యంగములు గలిదియో అది సాధనము” అను న్నాయము ప్రవృత్తి రూపముగు నంగముతోఁ గూడియుండు వాటిని గదా సాధనమునుగాఁ తెలుపుచున్నది. అట్లు కాక, దీనియొక్క యంగము నివృత్తిరూపముగటచే నిదియే యిది యుపాయము కాశుండుటను నూచింపుచున్నదని భావము.

అవతారిక:—ఇది యుపాయము కావనెడి విషయమును వృథాసరముటగుగాను, సిద్ధసా ధ్యోపాయముల పద్ధతులఁజెప్పి, వాటిని బట్టి దీనికిఁగల నైలక్షణ్యమును (ఉపాయమ్) అనునది మొదలుకొని (పొత్తు) అనువరకును తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయము తన్ను సహించును) అనఁగా సిద్ధోపాయముగు సర్వేశ్వరుండు ఇష్ట ప్రాప్తి నిన్ని అనిష్ట నివృత్తినిన్ని ఈ రెంటిని తానే గ్రలుగఁజేయవాడగుటచే తనను ఉపాయముగాఁ

మూ॥ ౧౮॥ ఉపాయాస్తర మిరజ్జయుమ్ పొరుక్కుమ్

తన్నె. ఉపాయ మెట్లాత్ అతుక్కు త్తకులియా యిరుక్కు మెన్టపడి. “ఉపాయాపేయత్వేత దిహతవతత్త్వం నతుగుణా” ఎన్టు ఉపేయత్వత్తోపాతి వస్తువుక్కు స్వరూపమాయితే ఉపాయత్వమిరుప్పను. “యేచ వేదవిదో విప్రా యేచాధ్యాత్మవిదో జనాః । తేవదన్తి మహాత్మానం కృష్ణం ధన్యం సనాతనమ్ ” “శరణ్యం శరణ్యత్వా మాము ర్దివ్యాహున్నయః । అమృతం సాధనం సాధ్యం సమృశ్యన్తి మనీషిణః ” ఎన్నక్కడవలితే. (తన్నెప్పొరుక్కుమ్) ఎన్నిట వివ్యశవే శొల్లివిమకైయారే, తన్నె యొట్టిదవల్లై పొత్తామై అర్థాత్పిదమ్, ఇన్దసిద్ధోపాయమ్ సహాయాస్తర సంసర్గాసహమాయితే యిరుప్పతు, ఇన్పుపాయవిశేషమ్ స్వవ్యతిరిక్తమా యిరుప్ప తొన్డై సహాయమైయాలితే “అనుకూల్యసంకల్పానికగుక్కు ఉపాయాద్ధివ్వన్దిక్కే, అవ ఘాతస్వేదమ్మారే సమృద్ధిత స్వభావత్వమున్డాకిటతు ” ఎన్టు ఇవ్వగ్గై పురన్దపడియిలే ఇనర్తామే యులిచ్చెయ్తారితే.

(ఉపాయాస్తరమిరజ్జయుమ్ పొరుక్కుమ్) ఎన్తు-సిద్ధోపాయేతరమాన సాధ్యోపాయమ్, స్వపారతస్త్రిజ్ఞానరహితరాయ స్వయత్నపరరాయరుప్పార్క్కు మోక్షసాధనతయా కాస్త్ర విహితమాకైయారే, స్వస్మిన్న పాయత్వప్రతిపత్తి సహమాయ్, స్వోత్పత్త్యాదికర్త ప్రవృత్తి

మూ॥ ౧౮॥ ఉపాయాంతరము రెండువిధములుగాఁ దలంచుటను, సహించును

గొనిన యెడల అందుల కరిండు తిగియుండుననుట. “ఉపాయాపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం న తుగుణా” (శ్రిరం. ఉ ౮౭.) (ఓ పర్యేశ్వరుడా ! ఉపాయాపేయములుగా నుండుట నీ యొక్క స్వరూపమేకాని గుణములు కావు) అన్నట్లు ఉపేయత్వమువలనే ఉపాయముగా నుండుట యును వస్తువుయొక్క స్వరూపముగానే కవా నుండును) మరియు “యే చ వేద విదో విప్రాః యేచాధ్యాత్మవిదో జనాః । తేవదన్తి మహాత్మానం కృష్ణం ధన్యం సనాతనం” (భా. అర. ౮౮) (వేదవేదాంతముల సధ్యక్షునముఁజేసిన బ్రాహ్మణులు, మహాత్ముండగు శ్రీ కృష్ణుని సనాతనముగు ధర్మమునుగాఁ జెలిసికొనుచున్నారు మరియు “శరణ్యం శరణం చత్వా మాముర్దివ్యా మహున్నయః” (పూజ్యులగు మహర్షులు నిన్ను ప్రాప్తముగాను ప్రాపకముగానున్న తెలుపుచున్నారు) మరియు “అమృతం సాధనం సాధ్యం సంపశ్యన్తి మనీషిణః” (బుద్ధిమంతులగువారు నిన్ను శాశ్వరహితమగు సాధనముగాను సాధ్యముగానును తెలిసికొనుచున్నారు)అనియును గదా! కాస్త్రమునఁజెప్పఁబడినది,

(తనను సహించును) అని యింత మాత్రమే మాలమునఁ జెప్పియుండుటంజేసి తన కంటె నితరములగు వాటిని సహింపదన విషయము అర్థాత్పిదము, విలననఁగా, ఇట్టి సిద్ధోపాయము, వేదాత్మకదాని సహాయ సంబంధమును గంధహస్త్రమైనను సహింపనిది గాను గదా యుండగలదు. ఈ యుపాయము తనకంటె ఇతరమగు వానిని సహింపనిదగుటంజేసియే గదా! “అనుకూల్యసంకల్పానులు ఉపాయాంగములుకానివి అవఘాతస్వేదమువలనే సంభావిత స్వభావములుగా నెన్నుకొనఁబడినవి.” అనిఈ విషయమును శ్రీ పిల్లైలోకాచార్యులవారే పరన్దపడియు గ్రంథమునఁ బ్రసాదించెయ్యవారు గదా!

(ఉపాయాంతరము రెండిని సహించును) అనఁగా సిద్ధోపాయమున కంటెను భిన్నమైన దగు సాధ్యోపాయము, తాను పరతంత్రులనుగడి జ్ఞానము లేనివారై స్వప్రయత్నము నవలంబించిన వారికిగాను, మోక్ష సాధనముగా కాస్త్రమునందు విధింపఁబడిన దగుటంజేసి తాను ఉపాయ

మూ॥ ౫౬॥ ఇతు యిరణ్డయుమ్ పాతాతు

రూపాజ్ఞసాపేక్షమాకైయాతే స్వవ్యతిరిక్తజ్ఞశ్చైయుమ్ సహిక్కుమతా యిరుక్కు మెష్టపడి, “భక్త్యా లభ్యస్త్యనన్యయా” “ఉభయపరికర్మితస్వాత్మస్యై కాన్తికాత్మనికభక్తి యోగై కలభ్యః” “జన్మాన్తర పహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః సరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్టే భక్తిః ప్రజాయతే” ఎన్నక్కడవతిశ్చే.

(ఇతు ఇరణ్డయుమ్ పాతాతు) ఎన్నకు-సిద్ధోపాయవరణరూపమాయ నివృత్తిసాధ్యమాయ అధికారి విశేషణమాయ స్వరూపానతిరేకియా యిరుక్కి-ట విస్తప్రపత్తి, ఉభయసహమా యిరుక్కు మెష్టపడి, అకైయాత్ సిద్ధసాధ్యోపాయవ్యావృత్తవేష్టయా యిరుక్కి-ట విస్తప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమ్ అసమ్భవితి మెష్టతాయిత్రు,

అన్తి క్కే, (ఇతు తనక్కు స్వరూపమ్) ఇత్యాదిక్కు, అనాత్ నాద్యమాక శాస్త్రవిహితమాన విస్తప్రపత్తిక్కు స్వరూపమేతు, ఇతుక్కు చొచ్చిల్లుకొవజ్గన్తా నేతెన్న. అన్తె ఇరణ్డయుమ్ దైవేయగు శిచ్చెయ్ కితార్, (ఇతు తనక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాతే. అనాత్ తన్నె పొలుపుతే తెన్న ఎరుశిచ్చెయ్ కితార్, (ఉపాయమ్) ఇత్యాది తన్నె యమ్ తన్నె యొట్టివద్దవద్దై యమ్ పాలుక్కు

మూ॥ ౫౭॥ ఈ ప్రపత్తియీ రెంటినిన్ని సహింపదు.

ముగాఁ గొనఁబడుటను సహించునదై తన యుత్పత్తి మొదలగు వాని విషయమున ప్రపత్తి రూపములగు నంగముల సహాయము నవేక్షించునది యగుటంభేసి, యది తనకంటె నితరములగు వాటినిన్ని సహింపకలదు. “భక్త్యా లభ్యస్త్యనన్యయా” (సర్వేశ్వరుఁడు అసాధారణముగు భక్తి మూలముగఁ బొందవలెనవాఁడు) అనియు “ఉభయ పరికర్మితస్వాత్మస్యై కాన్తి కాత్మనిక భక్తి యోగై కలభ్యః” (కర్తృయోగ జ్ఞాన యోగములచే సంస్కరింపఁబడినట్టి మనస్సుగల వాని యొక్క యనన్య ప్రయోజనమైనదై పరకాప్తను బొందినట్టి భక్తివలన నొక్క జానివలన మాత్రమే పొందదగిన వాడు) అనియు “జన్మాన్తర పహస్రేషు తపోజ్ఞాన సమాధిభిః సరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్టే భక్తిః ప్రజాయతే” (తలొలిది జన్మములనెత్తఁగా జనులకు శ్రీకృష్ణుని విషయమునభక్తి గలుగుచున్నది.) అనియును శాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడినది.

(ఇది రెంటినిన్ని సహింపదు) అనఁగా సిద్ధోపాయస్వీకారస్వరూపమును, నివృత్తి మూలముగ సాధింపవలసినదిగానుండునదియును, అధికారియొక్క యొక విధమైన విశేషణమును, స్వరూపవిరుద్ధముకానిదియునగు ప్రపత్తి రెంటినిన్ని సహింపనిదిగా నుండుననుట. కావున సిద్ధోపాయముకంటెనున్న సాధ్యోపాయముకంటెనున్న విలక్షణమైనదియగు ప్రపత్తి యొక యుపాయమగుట యెంత మాత్రము సంభవము కాదు.

ఈపై వాక్యములకు వేర్వొక విధముననున్న అర్థము చేసికొనవచ్చును, అది యెట్లవిన, సాంగముగ శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినట్టి యీ ప్రపత్తియొక్క స్వరూపమెద్ది? దీనిదిగాను చెప్పఁబడినట్టి యంగమెద్ది? యనఁగా వాటి రెండింటిని 'క్రమముగఁ (ఇతు తనక్కు ౫౮ ౫౯) ఇత్యాది రెండు వాక్యములచేతను తెలుపుచున్నారని గ్రహించునది.

తనను ఉపాయముగాఁ గొనుటను సహించునది యెద్ది? యనఁగా నావిషయమును (ఉపాయమ్ ౫౭) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారని గ్రహించునది.

మఱతెన్నవరుళిచ్చెయ్కీతార్, (ఉపాయాంతరమ్) ఇత్యాది. ఇన్సద్ధసాధ్యోపాయబ్జిరణ్ణిలు మి
ప్రపత్తికుజ్ఞాన వ్యావృత్తియై దర్శిపియానిష్ఠుణ్ణు ఉత్థారణై నిగమిక్కితార్, (ఇరు ఇరణ్ణై
యుమ్) ఇత్యాదియార్; ఎన్జిజ్జనే సజ్జతియాకవుమాయ్,

అథవా, ఇతివశపాయర్నతై సాగైక్కైక్కాక ఇలినుడైయన్వరూపాబ్జిరణ్ణైయుమ్
తామే యరుళిచ్చెయ్కీతార్, (ఇరుతనక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయమైతే, ఇతివశపాయర్నతైస్ఫుట
మాక్కుకైక్కాక సిద్ధసాధ్యోపాయబ్జిన్ పడికలై దర్శిపియామెన్ఱు తిరువుళ్ళప్పన్ఱి ప్రథ
మమ్ సిద్ధోపాయత్రిన్పడియై యరుళిచ్చెయ్కీతార్ (ఉపాయమ్) ఇత్యాదియార్. అనంతరమ్
సిద్ధసాధ్యోపాయత్రిన్పడియై యరుళిచ్చెయ్కీతార్ (ఉపాయాంతరమ్) ఇత్యాదియార్. ఇన్జై
యిరణ్ణిలుమ్ ప్రపత్తికుజ్ఞాన వ్యావృత్తియై దర్శిపిక్కితార్, (ఇరుఇరణ్ణైయుమ్) ఇత్యాదియార్.
ఎన్జిజ్జనే సజ్జతియాకవుమాయ్ ; ఇత్వభయ సజ్జతిక్కున్ వాక్యబ్జకుక్కర్థమ్ పూర్వవత్.

ఇప్పుడి ఇప్పుపత్తి ఉపాయమల్లా విట్టార్, ఫలసిద్ధిక్కివన్నక్కలిలుమ్ శిలవేణ్ణా

తాను ఉపాయమగుటను తనకంటె నితరములగు నవియును ఉపాయమగుటను సహించు
నది యొద్ది యనగా నా విషయమును (ఉపాయాంతరమ్ ౧౮) ఇత్యాది వాక్యముచే చెబువు
చున్నారని గ్రహించునది.

సిద్ధసాధ్యోపాయముల రెండింటినుండియును ఈ ప్రపత్తికుంకగున్న వైశిష్యమును
తెలుపఁదలంచి, ప్రస్తాపింపఁబడిన విషయమును ఇరండైయుమ్ ౧౯ ఇత్యాది వాక్యమున ముగిం
చుచున్నారనియు నిట్లు అన్వయించుకొనవచ్చును.

 అథవా యావాక్యములకు మరియొక విధమునను అర్థముఁ జేసికొనవచ్చును. అది
యేట్లుననఁ—

ప్రపత్తి యుపాయముకొదను విషయమును సాధించుటకుగాను దాని స్వరూపాంగములను
రెంటిని (ఇరు తనక్కు ౧౧-౧౬) ఇత్యాది రెండు వాక్యములచే తామే ప్రసాదించుచున్నారని
గ్రహింపవచ్చును.

ప్రపత్తి యుపాయముకొదను విషయమును స్ఫుటపఱచుటకుగాను సిద్ధసాధ్యోపాయముల
పద్ధతులను జాపింపఁదలంచి ప్రథమమున సిద్ధోపాయముయొక్క పద్ధతిని (ఉపాయమ్ ౧౭)
ఇత్యాది వాక్యముచే చెబువుచున్నారని గ్రహింపవచ్చును.

తరువాత సాధ్యోపాయముయొక్క పద్ధతిని (ఉపాయాంతరమ్ ౧౮) ఇత్యాది వాక్యము
చే చెబువుచున్నారని గ్రహింపవచ్చును.

ఈ రెంటినుండియును ప్రపత్తికిగల వైశిష్యమును (ఇరండైయుమ్ ౧౯) ఇత్యాది వాక్య
ముచే చెబువుచున్నారని గ్రహింపవచ్చును.

ఈ పైని గనఁబఱచిన రెండు విధములలో నెవ్విధముగ ఈ పై వాక్యముల యభిప్రాయము
లను గ్రహించినను వాటి యర్థము పూర్వము చెప్పిన విధముననే యుండగలదు.

అవతారికః—ఇట్లు ప్రపత్తి యుపాయముకొని పక్షమున ఫలసిద్ధికిగాను ఈచేతునునికి యేవి
యైన కొన్ని యుండవలచా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౬౦॥ ఫలత్తుక్కు ఆత్మజ్ఞానము మప్రతిషేధముమే వేణ్ణువతు.

మూ॥ ౬౧॥ అల్లాతపోతు బన్ధత్తుక్కుమ్ పూర్తిక్కుమ్ కొత్తైయామ్.

నో వెన్న అరుళిచ్చెయ్ కితార్, (ఫలత్తుక్కు) ఎన్దుతుడన్. (ఫలత్తుక్కు) ఎన్దుతు - ఫలసిద్ధికొరవ పడి. ఆత్మజ్ఞానమవతు- స్వస్వరూపజ్ఞానము; అతావతు తదేకశేషత్వ తదేకరత్వత్వజ్ఞతైయటికై. అప్రతిషేధమవతు - నిరుపాధిరక్షక నానవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణవైవిలక్కామై; అతావతు- స్వరత్వ తేస్సాన్యయనివృత్తి. అవధారణత్వల్-ఇన్ద్రయైరణ్ణు మొట్టియ పిన్దై ఎన్దుత్తుమ్ వేణ్ణా వెన్నపడి. చరమపదత్తిన్ కొల్లుకిఱఫలత్తుక్కు, ప్రథమపదత్తిన్ కొల్లుకిఱ ఆత్మజ్ఞానముమ్ మధ్యమపదత్తిన్ కొల్లుకిఱ అప్రతిషేధముమిత్తే వేణ్ణువతు.

ఇప్పుడియన్ది క్కే ఫలసాధనమూక ఇవనుమ్ శిలశైయ్యవేణు మెన్దాల్ వరుమ్ తీశ్శేతెన్న అరుళిచ్చెయ్ కితార్. (అల్లాత) ఎన్దుతుడన్. (అల్లాతపోతు) ఎన్దుతు - ఇవ్వళవన్ది క్కే ఫలహేతువాక ఇవన్ శిలశైయ్యవేణు మొత్తే పడి. (బన్ధత్తుక్కుమ్ పూర్తిక్కుమ్ కొత్తై యాతైయావతు) - ఇవనుడైయ రక్షణమ్ తన్నేతామ్మడియాన అవనుడైయ నిరుపాధికశేషిత్వత్తుక్కుమ్, ఇవనుడైయ ప్రస్ఫుత్తియిల్లాన్దైయ మశేషీయతి నిరశేషోపాయత్వత్తుక్కుమ్ వద్యమాయ్ తల్లై క్కట్టు మెన్దై.

అనాలుమ్ అనన్తశ్శభాజనమాన సంసారసాగరత్తిరే ఆట్టున్దిక్కిడన్దలై క్కితన్నాపన్దైయణ
మూ॥ ౬౦॥ ఫలముకు స్వస్వరూపజ్ఞానమును, నిషేధరాహిత్యమునే కావలసినది.
మూ॥ ౬౧॥ అట్లుకాకున్న, (నిరుపాధిక శేషిత్వ) సంబంధముకున్న (నిరశేషోపాయత్వ) పూర్తికిన్ని లోకము వచ్చును.

(ఫలమునకు) ఇత్యాది. ఫలమునకున గా ఫలసిద్ధికి యని యర్థము. ఆత్మజ్ఞానమునది స్వస్వరూపజ్ఞానము. అనగా ధిగవంతుని కొక్కనికే శేషభూతుండననియు, వానిచే మాత్రమే గర్హింపఁదగిన వాడననియు నెఱుంగుట. అప్రతిషేధమనగా వేరొక్క హేతువు నశేషింపక స్వభావసీద్ధముగా నే మనకు క్షేమమును, రక్షణమునును సర్వేశ్వరుండు చేయునట్టి రక్షణమును వద్దని నిషేధింపకుండుట. అనగా తన రక్షణ విషయమై తాను ప్రశస్తింపక యుండుట. మూలమున “ అప్రతిషేధమే ” అని యిట్లు నిర్ధారణచేసి చెప్పటచే నిది రెండు తప్పితక్కిన చెందెను నక్కరలేదని శాత్పర్యము. (తిరుమంత్రమునందు శారాయజుయతయ) అంతియ పదమునఁజెప్పి యున్నట్టి (కైంకర్యరూప) ఫలమునకు (క్షేమ అను) మొదటి పదమునఁ జెప్పిన యాత్మజ్ఞానమును (నమః ఆను) సుధ్యమపదమునఁ జెప్పిన అప్రతిషేధమును గదా కావలసినది.

అవతారిక;—అట్లు కాకున్న, ఫలసాధనముగ ఈ చేతనండును కొన్నింటిని చేయవలయునంటే సంభవించు గోషమును తెలుపుచున్నాడు.

(అట్లుకాకున్న) ఇత్యాది. ఇంతమాత్రము కాకుండ, ఫలసిద్ధికిగాను ఈ చేతనండును కొంత చేయవలయునను పక్షమున, (సంబంధముకున్న గణ పూర్తికిన్ని భంగము వచ్చును) అనగా ఈతనిని రక్షించుట తనయొక్క కృత్యముగాఁ దలంచునట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క నిరుపాధికశేషిత్వమునకును, వీనియొక్క ప్రశస్తియు నొక్క దానినిన్ని అశేషింపని నిరశేషోపాయత్వమునకును చెడ్డపేరువచ్చును,

అవతారిక;—అయినను, లెక్కలేని కష్టములను పుట్టిల్లగు సంసార సాగరమున కష్టపడు

మూ॥ ౬౨॥ ఆపతై ప్పొక్కిక్కొళ్ళుకితో మెన్టు భ్రమిత్తు, అతై విళైత్తుక్కొళ్ళాతో
భీకైయే వేణ్ణువతు.

మూ॥ ౬౩॥ రక్షణత్తుక్క పేక్షితమ్ రక్ష్యత్వానుమతియే.

రద్దాల్, ఆపత్సఖనాన వీశ్వరనై స్వప్రపత్తియాలే వశీకరత్తు, తత్త్రిసాదత్తాశే ఇతైక్కభీత్తుక్కొళ్ళు
శ్శవేణ్ణావోనెన్న, అరుళిచ్చెయ్కితార్. (ఆపతై) ఎత్తుతుడగ్గి, అతావతు - సర్వశ్వరుఁ - తిరువడి
కళితే ప్రపత్తిపణ్ణి, సంసారమాకిఱ ఆపతై ప్పొక్కిక్కొళ్ళుకితో మెన్టు తాన్ పణ్ణుకిఱ ప్రపత్తి
యాలే, తన్నాపతై ప్పొక్కిక్కొళ్ళుకితా నాక భ్రమిత్తు, తదేకపాతన్త్ర్యరూపస్వరూపహానియా
కిఱ ఆపతై విళైత్తుక్కొళ్ళాతో కైయే, తన్నివృత్తిక్కివకా తెయ్యవేణ్ణువ వృత్తిపడి. దీరాపతై ప్పొరి
హరిక్కప్పక్క, దీరాపతై విళైత్తుక్కొళ్ళాతో. ఇవాన్ స్వయత్తుత్తిన్ నివృత్తనాయుక్కువే,
ఎ మ్మెరుమాత్తానే రక్షిక్కు మెన్టు కరుత్తు. (ఆతై) ఎత్తుతు-ఆపత్నాయుక్కువై పుల్లె; అల్లఱు, ప్ర
కృతాపత్తు తన్నెయే పరామర్శిత్వపడియున్న.

అనాలుమ్ “రక్ష్యపేక్షాం ప్రతీక్షతే” ఎత్తు రక్షకనాన సర్వేశ్వరుఁ, రక్ష్యభూతనాన
ఇచ్చేతననుడైయ వపేక్షయైప్పార్ త్తిరుక్కు మెన్టెయాలే. అవన్ పణ్ణువ రక్షణత్తుక్కు ఇవనుడైయ
వపేక్షయుమ్ వేటియున్ ఇరుక్కిఱతెన్న అరుళిచ్చెయ్కితార్, (రక్షణత్తుక్కు) ఎత్తుతుడగ్గి.

మూ॥ ౬౨॥ ఆపత్తును పోగొట్టుకొనియెదమని భ్రమించి, దానిఁ దెచ్చి పెట్టుకొన
కుండుటయే కావలసినది.

మూ॥ ౬౩॥ సర్వేశ్వరుఁ డీతని రక్షించుటకుఁ గావలసినది యతనిని రక్షకునిగా
స్వీకరించుటయే

చు నలసట పడియుండునట్టి తన యవధును మోచించినట్లయిన అపద్యాంశభండగు సర్వేశ్వరుని
తన ప్రపత్తి మాలముగ వశీకరించుకొని, వాని యనుగ్రహమువలన నీనిబోగొట్టుకొనవద్దా? యంటి
వేని తెలుపుతున్నాను.

(ఆపత్తును) ఇత్యాది అనఁగా, సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములయందుఁ బ్రపత్తిచేసి సంసార
రూపముగ నాపత్తును పోగొట్టుకొనునని యిట్లు తాను చేయునట్టి తన ప్రపత్తిచే తనయూప
త్తును పోగొట్టుకొను వానినిగా భ్రమించి, తదేకపాతన్త్ర్యమందుగా నుండుటయనెడి స్వరూపము
నకు హానిఁగలుగఁ జేసికొనుట యనెడి యాపత్తునుగొని తెచ్చుకొనకుండుట కీ యట్టి సంసార
నివృత్తిగాను యీతందు చేయవలసినది. ఒక యాపత్తును పోగొట్టుకొన యిచ్చించి వేయొక్క
యాపత్తును తెచ్చి పెట్టుకొనకుండ, యాంకు స్వప్రయత్నముఁ జేయకయుండఁగా, పరమోప
కారకుండగు సర్వేశ్వరుఁడు తనంతట తానే రక్షించునని తాత్పర్యము. మాలమున “దానిని”
అనఁగా సామాన్యముగ నాపత్తునని యర్థము. ఇంతయెకాని ప్రకృతముగ నాపత్తిని కాదు.

అవతారిక :—అయినను, “రక్ష్యపేక్షాం ప్రతీక్షతే” (లక్ష్మీ అ. ౧౭. శ్లో. ౭౯.)
(రక్ష్యవస్తువుయొక్క యపేక్షను ప్రతీక్షించును) అన్నట్లు రక్షకుండగు సర్వేశ్వరుఁడు రక్ష్య
వస్తువగునట్టి యీ చేతనునియొక్క యపేక్షను గోరియుండుననుటచే వాడొనర్చునట్టి రక్షణమున
కై యీతని యపేక్షయున్న కావలసినదియే కదా! యంటివేని, తెలుపుచున్నాను.

(రక్షణమునకు) ఇత్యాది. అనఁగా నిరుపాధికరక్షకుండగువాఁడు చేయునట్టి రక్షణమునకు
గాను యీచేతనునినుండి కావలసినది యేమనఁగా సర్వేశ్వరుండు “నీవు నాచే రక్షింపవలసిన

మూ॥ ౬౮॥ ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పాతువాకైయాలమ్, చైతన్యకార్యమాకై
యాలమ్,

అతవతు - నిరుపాధికరత్నకనానవన్ పణ్ణుమ్ రత్నణత్తుక్కు ఇచ్చేతనన్ పక్కన్ వేణ్ణువతు.
“నీయనక్కు రత్నమ్” ఎట్టాల్, “అల్లేన్” ఎన్నారే, తన్నుడైయ రత్నత్వత్తై ఇత్తైయుమివ్వ
శవే యెన్నే. “రత్నప్రేక్షామ్” ఎన్ని విడత్తిల్ శొల్లుకిటవపేత్తే, రత్నత్వానుమతిద్యోతకమి
త్తనై యను కరుత్తు. “యాచ్చాప్రపత్తి” “ప్రార్థనామతి” ఎన్ని స్వీకారత్తై ఆప్రతిషేధ
ద్యోతకమెన్ని శో ఇవర్ తామగుళిచ్చెయ్తతు.

ఇప్పుడి అనుమతి పాపేక్షనాయ రక్షిక్కుమాకిల్ ఇవ్వనుమతితా సాధనమాకాతోనె
ప్పి, అరుళిచ్చెయ్కితార్, (ఎల్లామ్) ఎష్టతుడన్. (ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పాతువాకైయవతు)
భోగమోక్షోపాయభోగి ఎలేనుమొన్దిలే యధికరిక్కు మవనుక్కుమ్, నీ ఇవుపాయత్తై యనున్ది
మొన్దాల్ అప్పడియేకెయ్కితా, ఎన్నునునుమతి పూర్వకమాకె ఎలిలిళియ వేణ్ణుకైయారే సక
లాపాయ సాధాణమాయుర్కక్కు. ఇత్తాల్, పిండత్తియమ్. ఇవ్వనుమతిక్కు అధికారివిశేషణ
త్వమొళియ, పలసాధనత్వ మిల్లామై కాట్టప్పట్టతు. చైతన్యకార్యమాకైయవతు - రత్నత్వమ్
చైతనాచేతన సాధావణమా యిరుక్కుచ్చెయ్తే, జ్ఞానకూన్యమాకైయారే అన్వాకారత్తై అతి

మూ॥ అన్నియుపాయములకును సాధారణమైనందునను, చైతన్యఫల మైనందుననున్న
వాడవు” అంటే “కాను” అనిచెప్పుకుండ, తాను వానిచే రక్షింపవలసిన వాడని యొప్పు
కొనుట మాత్రమే కావలసినది. అనగా “రత్నప్రేక్షామ్” అనుతావునక జెప్పబడినట్టి యపేక్ష
యనునది తాను వానిచే రక్షింపవలసిన వాడననెడి యొప్పుదలను సూచించునట్టిది మాత్రమే అని
భావము “యాచ్చా ప్రపత్తి” (యాచించుట ప్రపత్తి) అనియు, “ప్రార్థనామతి” (ప్రార్థ
నాయాపమగు బుద్ధి ప్రపత్తి) అనియు నివ్వించున స్వీకారమును “ఆప్రతిషేధద్యోతకం”
(అంగీకారమును సూచించునది) అనుతావున లక్ష్యతంత్రమున నీరే గదా ప్రసాదించియున్నాము.

అవతారిక:—ఇట్లు సర్వేశ్వరుండు ఈచేతనుని యనుమతి నపేక్షించి రక్షించునట్లయిన
చో, ఇట్టి యనుమతియే సాధనముగాను కాంచాలదా? యుంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అన్ని) ఇత్యాది. అన్ని యుపాయములకును పొడవగుట యనగా, భోగమోక్షోపాయ
ములలో దేనినైన నొక్కదాని నవలంబించునట్టి వానితోను “నీవు ఈయుపాయము ననుష్ఠించు”
అంటిమేని “అట్లే చేయగలను” అని యనుమతిపూర్వకముగాను కదా దానిలో బ్రవేశింపవల
యునుగాన, నిది యన్ని యుపాయములకును సర్వసామాన్యమైనదిగా నుండుట. కావున నొక విష
యమునను, ఈ యనుమతికి యధికారియెడల నొక యోగ్యతగా నుండుటయే తప్ప, ఫలసాధన
మగుటచేదని తెలుపబడినది,

(చైతన్యకార్యము) ఇత్యాది. రక్షింపవలసినదిగా నుండుట యనునది చేతనా చేతన పదార్థ
ముల కన్నింటికిని సాధారణమేయైనను, జ్ఞాన శూన్యమైనదగుటంజేసి యట్టిస్థితి నెఱుంగుటకుఁదగ
నిదియగు అచేతన పదార్థమువలెఁగాక, జ్ఞానము గలవాడగుటంజేసి యట్టిస్థితి నెఱుంగుటకుఁ దగిన
వాడగునట్టి యీ చేతనునియొక్క మంగీకార మాతనికిఁగల జ్ఞానమువలనఁ గలుగునది యనుట

మూ॥ ప్రాప్తిదశై యిలు మనువ ర్తిక్తైయాలుమ్, స్వరూపాతిరేకి యల్లామై
యాలుమ్, అచిద్యావృత్తివేషత్తై సాధనమాక్కు వొణ్ణాతు.

కైక్కుయోగ్యమల్లాత అచేతనమౌత్తి క్కే. జ్ఞానాశ్రయభూతనాకైయాలే అత్తై యత్తికైక్కు
యోగ్యనాయుక్కిఱ విచ్చేతనన్ పక్కలుణ్ణాన ఎనుమతి, ఇనుమడైయ జ్ఞానకార్యమాయొక్కొణ్ణు
వస్తతాయరుక్తై. ఇత్తాల్, ఇవ్వనుమతి చేతననాననాశియైప్పల్లి వస్తతాకైయాలే, సాధనకో
టియిలన్యాయుత్తైవడి. (ప్రాప్తిదశై యిలు మనువ ర్తిక్తైయాలుమ్) - ఉపాయదశైయళన
ని క్కే ఉపేయదశైయిలు మనవామహామగుణమాకక్కొళ్ళున్ వినియోగవిశేషజ్ఞాతి, తిరు
వుళ్ళమానపడి కొణ్ణుళ పేరుమెన్నుమనుమతి ఇనుమక్కు నడన్తు తెల్లుకై. ఇత్తాల్, సాధనమాక్కి
పలసిద్దియళవిలే మీళ వేణుమెన్తు కరుత్తు. (స్వరూపాతిరేకియల్లామైయానుమ్) - శేషితై య్యునుకుక్కు
డన్ పట్టిరుక్తై శేషిత్యపారతన్య కార్యమాకైయాలే, ఇవ్వనుమతి స్వరూపత్తుక్కు ప్పణ
మ్మన్తి క్కే స్వరూపమాయరుక్తై. ఇత్తాల్, సాధనమాక్కి స్వరూపాతిరేకియా యరుక్కు పేరు
మెన్తు కరుత్తు. (అచిద్యావృత్తివేషమావతు) - జ్ఞాతృత్వత్తాలే జ్ఞానకూన్యమానవచిత్తిల్ వేణు
పట్టిరుక్కిఱ ఆత్మావినుడైయవాకారమ; ఇన్నిడత్తిల న్నాకారమావతు- జ్ఞానకార్యమానవనుమతి;
ఇత్తై (సాధనమాక్కువొణ్ణాతు) ఎన్తుతు - ఇప్పడి ఇతినుడైయ అసాధనత్వ హేతుక్కు శ నేక
ముణ్ణాకైయాలే ఇత్తై సాధనమాక క్కుల్పిక్కు ప్పొకాతెన్తుపడి. (అచిద్యావృత్తివేషమ్) ఎన్తు
పాతమాకిల్, జ్ఞానకూన్యమానవచిత్తాట్టిల్ ఆత్మావుక్కుణ్ణాన జ్ఞాతృత్వరూప వ్యాప్తియిన్
వేషమాన వనుమతిను ఎన్తుక బ్రాగ్మమ్.

మూ॥ మోక్షదశయందును అనువర్తిండుటంజేసియు, స్వరూపవిగుద్ధము కాకపోవు
టంజేసియును, అచేతనవిలక్షణముగు స్వరూపమును సాధనముగాఁ గొనకూడదు
కావున నిట్టి యనుమతి యునునని చేతనాచేతనభేదమును బట్టియుండునని గాన, నిది సాధనకోటిలో
భేదని యెఱుంగునని.

(ప్రాప్తిదశయందును అనువర్తిండుట) అనఁగా ఉపాయవిశేషముగు మాత్రమేకాఁ, ఉపే
యదశయందును వాని వ్యామోహమున కనుగుణముగ మపయోగపణ మిహానునట్టి విధములలో
“ఇష్టము వచ్చినట్లు యుపయోగించి కృపచేయునది” అను అనుమతి యీతని కుండుట. ఇంగు
వలన “సాధనమైన యెడల ఫలసిద్ధి సమయమున వానికి వదిల శల్యనది” యని యభిప్రాయము.

(స్వరూపవిగుద్ధమైనది కాక పోవుట) అనఁగా శేషముగు సర్వేశ్వరుండు చేయునట్టి
దానికిఁ దగియుండుట యనునది శేషత్వపారతన్యముల ఫలితముగాన, ఈ యనుమతి యనునది
స్వరూపానుగుణమైనదియే కాక, యిదియే స్వరూపమై యుండుననుట. కావున “అనుమతి
యనునది సాధనమగు పక్షమున, స్వరూపవిగుద్ధమైనదిగానుండవలయును” అని యుక్తి పాము.

(అచేతన విలక్షణము) ఇత్యాది. అచేతన విలక్షణముగు స్వరూపమునఁగా, జ్ఞాత (తేలివి
గలది) యగుటంజేసి జ్ఞాన కూన్యముగు అచేతన పదార్థమునుండి విలక్షణముగునట్టి యాత్మ
యొక్క యాకారము. ఈ తావున నట్టి యాకారమనునది జ్ఞాన కార్యముగు ననుమతియే.

(నీనిని సాధనముగాఁ గొనకూడదు) అనఁగా విల్లు యిది సాధనముకొదగదని తెలుపునట్టి
హేతువు లనేకములుదుటంజేసి నీనినిసాధనముగాఁ గల్పించుకొనకూడ దనుట. “అచిద్యావృత్తి
వేషమ్” అని మూల గ్రంథమున పాతముండు తావుల “జ్ఞాన కూన్యముగు అచేతన నిస్తువునుండి
యాత్మకుఁగల జ్ఞాతృత్వరూపముగు వైలక్షణ్యము స్వరూపముగాఁగల యనుమతి” యని యర్థము.

మూ॥౬౫॥ అచిద్యావృత్తిక్కు ప్రయోజనమ్.

ఉపాయత్తిలుపకార స్మృతియుమ్ ఉపేయత్తి లుకప్పుమ్.

మూ॥ ౬౬॥ “ఉన్మనతాలెన్ని నైన్దిరుద్దాయ్” ఎన్ఱిట పడియే ప్రాప్తిక్కు పాయ మవన్నినైవు.

ఆశాల్, ఇవ్వచివ్యావృత్తి తనకొక ప్రయోజనమ్ వేజ్ఞావోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కెటార్, (అచిద్యావృత్తిక్కు) ఎన్ఱుకువణ్ణి (ఉపాయత్తిలుపకారస్మృతియోవకు) - “ఎన్ఱై ఎన్ఱీమనజ్జె డుత్తాయ్” “మరువిత్తొమ్ మనమే తన్దాయ్” ఎన్ఱిటపడియే సిద్ధోపాయమాన వెమ్మెరుమాన్ తన్ఱిటత్తిట్పణ్ణి ఉపకారజ్జలై యనుసన్ఱిక్కు. (ఉపేయత్తిటకప్పావకు) - అవన్దిరువడికళిన్ తాన్ పణ్ణువ కైజ్జుర్నజ్జిల్, “ఉన్ఱు పణిశెయ్కు” ఎన్ఱిట ఉకప్పుమ్, అత్తాలవనుక్కు విత్తై కిట ప్రీతియైక్కుణ్ణు తనక్కు విత్తైకిట ప్రీతియుమ్.

ఇప్పుడి ఇవన్ఱుక్కులుశ్శొన్ఱు ముపాయమన్ఱాకిల్, ఇవనుక్కుత్తప్పొన్ఱు పాయన్దానే తెన్ఱువరుళిచ్చెయ్కెటార్, (ఉన్మనతాల్) ఎన్ఱు తుడణ్ణి. ఆతావకు- ఇత్తైలైలుబుశ్శొన్ఱువ శేన్ఱ్ యుక్కుపాయమన్ఱామైయారే, “ఉన్మనతాలెన్నినైన్దిరుద్దాయ్” ఎన్ఱు - కైకజ్జీన్ఱువన్ఱుక్కుమొ రుపోక్కుడిపార్త్తిరుక్కుక్కడవ ఉన్ఱురుపుశ్శొన్ఱానినై త్తిరున్ఱుతెన్ఱెన్ఱు, హితైషియావవనన్ని

మూ॥౬౭॥ అచేతనవస్తువుకంటెను విలక్షణమైనదిగా నుండుటకుఁ బ్రయోజనము ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుని విషయమునఁ బ్రీతియు, ఉపేయము (కైంశ ర్యము) విషయమున సంతోషమును.

॥ ౬౬॥ “ఉన్మనతాలెన్ని నైన్దిరుద్దాయ్” అన్నట్లు (సర్వేశ్వరుని) లభించుటకుపా యము వాని యిచ్చ.

అవతారిక, —అయితే అచేతన వస్తువునుండి విలక్షణమైనదిగా నుండుట కొక ప్రయోజన ముండవలదా? యిట్టివేని తెలుపుచున్నారు.

(అచేతన వస్తువుకంటె) ఇత్యాది. ఉపాయవిషయమున సుపకారస్మృతి యనఁగా “ఎ న్ఱై ఎన్ఱీమనజ్జె డుత్తాయ్” (తి. వాయ్. ౨. ౭. ౮.) (నాచెడ్డ మనస్సును బోగొట్టిన వాడవు) అనియు, “మఁ విత్తొమ్ మనమే తన్దాయ్” (తి. వాయ్. ౨. ౭. ౮.) (అమరియుండి యాశ్రయించెడి మనస్సునిచ్చి నావు) అనియు, నిట్లు సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుండు తన విష యమునఁ జేసిన యావకారముల ననుసంధించుకొనుట.

(ఉపేయము విషయమునఁ బ్రీతి) యనఁగా వాని సన్నిధిని తాను చేయునట్టి కైంశర్యముల విషయమున “ఉన్ఱు పణిశెయ్కు” (తి. వాయ్. ౧౦. ౮. ౧౦,) (సంతోషముతోఁ బనిచేసి) అన్ననట్లు సంతోషమును అందువలన వానికిఁ గలిగిన ప్రీతినిజూచి తనకుఁ గలుగు ప్రీతియుననుట

అవతారిక:—ఇట్లు వీనికుండునట్టిది యుపాయముకాని పక్షమున, వీడతనిఁ బొందుట కుపా యెద్దియనఁగాఁ తెలుపుచున్నారు.

(ఏ మనస్సున) ఇత్యాది. అనఁగా ఈచేతనుని యందుండునది యెద్దియును ఉపాయము కా నందున “ఉన్మనతాలెన్నినైన్దిరుద్దాయ్” (తి. మ. ౨-౭-౧) (నీయొక్క మనస్సున నేమి తలంచి యున్నావు) అనుతావున నిరాశులయిన వారికిని ఒక యుపాయమును యొందించునట్టి

మూ॥ ౬౨॥ అతుతా నెప్పోతు ముణ్ణు.

మూ॥ ౬౩॥ అతు ఫలిప్పతు ఇవణ్ నిన్తెవు మాటినాల్.

మూ॥ ౬౪॥ “అంతిమకాలత్తుక్కుశ్శమ్. ఇప్పోతు త్తమ్మెన్’ ఎన్టి అన్తెవు కులైకై ” ఎన్దు నంజీయరరుళిచ్చెయ్ వర్.

నేనే ఉపాయమెట్టావ్వొరనుసని త్తపడియ, అవనై ప్రాపిక్కుక్కుపాయమ్ - సర్వజ్ఞ నాయ్, సర్వశక్తియాయ్, ప్రాప్తనాయ్, పరమదయాళువాయరుక్మి అవనుడైయ ఇచ్చేతిహోజ్జీవవార్గ మాన నిన్తెన్దపడి.

అన్నివైపులా నెను క్కెప్పోతుజ్జావతెన్న వరుళిచ్చెయ్కెటార్, (అనునా నెప్పోతుముణ్ణు) ఎన్దు. (ఎప్పోతుమ్) ఎన్దును - ఇవణ్ యాతానుమ్పల్లై నీశ్చిత్తిరికైకాలత్తోడు ఇన్దొడువాళియట సర్వకాల స్థితి మెప్పుడి.

అనాల్, అతు ఇన్నాళ్నరై ఫలియూతిరుప్పానెన్నెన్న ఎరుళిచ్చెయ్కెటార్, (అతుఫలి ప్పుతు ఇవణ్నిన్తెవు మాటినాల్) ఎన్దు. అతావతు-అవణ్నిన్తెవు ఇవనుక్కుక్కార్వకరిమావతు, ఇవనుడైయ సురక్షణచిన్తె మాటివ కాలత్తిరెన్దపడి.

ఇష్వర్గత్తివడైయ ఆప్త్యర్థమాకనంజీయర్ వార్తెన్దు యరుళిచ్చెయ్కెటార్, (అన్తిమకాల త్తుక్కు) ఎన్దునుడడ్డి. అతావతు- నంజీయర్, తమన్దైయ శ్రీపాదత్తిలే యశ్వారూ శ్రీవైష్ణవరై

మూ॥ ౬౫॥ అది యెల్లప్పుడును కలదు.

మూ॥ ౬౬॥ వీని తలంపు మాటివనో, ఫలించును.

మూ॥ ౬౭॥ “అంతిమకాలమునకు రక్షకమెద్ది? యనఁగా, “ఇప్పుడు రక్షకమెద్ది?”

అనెడి తలంపు పోవుటయే’ యని నంజీయరు ప్రసాదించి యున్నారు.

నీనువస్తున నీవు తలంచి యున్నదెద్ది?” అనుచు హితైషియగు సర్వేశ్వరుడు తలచినదియ యపాయమని శ్రీ తిరుమంగైయార్వారు అను సంధించుకొనునట్లు సర్వేశ్వరుని బొందుట కుపాయము సర్వజ్ఞుండును, సర్వశక్తుండును ప్రాప్తయను. పరమదయాళువునునగు నా సర్వేశ్వరునికంగల యీ చేతనుని యుజ్జీవన విషయగు ఇచ్చునో.

అవతారిక:—అట్టి తలంపు వాని కెప్పుడు గలుగునంటి వేని తెలుపుచున్నాను.

(అది యెల్లప్పుడును) ఇత్యాది “ఎల్లప్పుడును” అనఁగా ఈ చేతనుండు దెనిన్తెన సాధ నాంతరము నవలంబించి చెడిపోవునప్పుడు గూడ అనఁగా ఇప్పుడప్పుడని శేషుండ యెల్లపుడునని యర్థము.

అవతారిక:—అయితే యది యంతరమును ఏల ఫలించేదనగాఁ దెలుపుచున్నాను.

(అదిఫలించుట) ఇత్యాది. ఈతని తలంపు మారినట్లయిన, అది ఫలించును. అనఁగా వాని తలంపువీనియెడల ఉపయోగపడునది యెప్పుడనఁగా, నన్ను నేను రక్షించుకొనగల ననెడి వీని తలంపుమారి నప్పుడని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఈ విషయమున విశ్వాసము గలుగుటకుగాను నంజీయరుయొక్క శ్రీనూక్తిని యుపహరించుచున్నారు.

2. కానొక దినమున, నంజీయరుగారు తమ శిష్యుడగు నొక శ్రీవైష్ణవుల యంటికి వారి

మూ॥ ౨౦॥ ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే.

నోవతీకైక్కాక చెప్పెట్లు వరుళియిరుక్కిట విళవిరే, అన్ద శ్రీనైష్ఠవర్, “అడియెనుక్కన్దిమకాం
త్తుక్కు తల్లమాయినప్పలొ వరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్” ఎన్న, “అన్దిమకాంత్తుక్కు తల్లమ్- నమ
క్కిప్పొత్తు తల్లమెన్ ఎన్ని తన్నుడైయ స్వరక్షణ చిన్తై కులైకై కాణుమ్” ఎన్దరుళిచ్చెయ్త
వార్తై. ఆకైయాల్, ఈశ్వర నివ్వలొత్తీవనత్తుక్కుటప్పాక పుణ్ణుమచిన్తనై ఫలిపుతు, ఇవ
నుడైయ స్వరక్షణచిన్తై మాళినా లెన్దతాయ్దరు.

ప్రాపకనీశ్వర నానామ, ప్రాప్తావుమ్ ప్రాప్తిక్కు కప్పానుమివనన్దో, ఆనపిన్దు
ఇన్ద నిన్దనై ఇప్పడి నేరాక త్తుడైకలమనెన్న వరుళిచ్చెయ్తకొర్, ప్రాప్తావుమ్)
ఎన్దుడుడన్ది. అన్దిక్కే, ఇచ్చేతన్ద కైయిలుళ్ళవల్లీలుపాయత్వగన్ద ముజత్తుడైత్తు, ఈశ్వరనే
యుపారుమెన్దు నిమ్మర్పితపోతే, ప్రాప్తృత్వముమ్ ప్రాప్తియిల్ వరుసుకప్పు మివనత్తన్దిక్కే,
ఉపాయభూతనాన వీశ్వరనేయాయ్ ఫలిత్తువిడుకై; ఆకైయాల్ (ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమ్
ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే) ఎన్దు నిగమి తరుళుకైతారాకవుమామ్. (ప్రాప్తా అవనాకైయావతు)
“స్వత్వమాత్మని సంజాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మజీశీతమ్” ఎన్నితస్వతస్సిద్ధమానస్వస్వామిత్వ సమ్మ

మూ ॥ ౨౦ ॥ (ఫలమును) లభించు వాడును, లభింపజేయువాడును లభించుటలో
సంతోషించువాడును వాడే. (సర్వేశ్వరుడే)

కష్టముఁ దెలిసికొనటకై వేంచేరుఁగా, నంతట నా శ్రీనైష్ఠవుండుఁఁజూచిమకాలమున రక్షకముగన
దెన్దియైన నొక దానిని గుఱించి సాయంపఱవనది” యని ప్రార్థింపఁగా నంజయ్యోగారు
“ఇప్పుడు రక్షకమెన్ది? అని యిట్లు స్వరక్షణవిషయమును తలంపు లేకుండ పోవుటయే” యంటిమ
కాలమున మనను రక్షించునది అని సాయించి యున్నారు.

దీని యభిప్రాయ మేమనఁగా, ఇప్పు డప్పుడను నియమము లేకుండ, ఎల్లప్పుడును సర్వేశ్వరుండే
రక్షకముగా నుండగా, ఇప్పుడు మనకు రక్షకమెన్ది? అంత్యకాలమున మనకు రక్షకమెన్ది కాఁగ
లదు? ఇవిధముగ స్వరక్షణ విషయమును చింతన పోయి, సర్వకాల సర్వావస్థలయందును సర్వే
శ్వరుండే రక్షక మని యుండునది యని భావము.

కావున సర్వేశ్వరుండు ఈ చేతమని రక్షణమును తగినట్లు యోచించు సమయము ఈతనికి
స్వరక్షణ విషయమును చింతన పోయినప్పుడే యని యెఱుంగునది.

ప్రాపకుండు (ఫలమును బొందించువాడు) ఈశ్వరుడవు గాక. అట్టి ఫలమును బొందు
వాడును ఫలప్రాప్తియందు సంతోషించువాడును ఈచేత నుండే కదా? ఇట్లుండ ఈతని
తలంపునిట్లు నేగుగ బొందింపవచ్చునా? యిట్టివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఫలమును లభించువాడును) ఇత్యాది. ఈతండు తాను జేయునట్టి ప్రయత్నము ఉపాయము
కాదని దానిని బొత్తుగ వదలుకొని సర్వేశ్వరుండే యుపాయమని నిశ్చయించుకొనిన తోడనే
(ఫలమును) బొందుటయును, దానిని బొందుటలో ఎగు సంతోషమును ఈతనిని కాకుండ, ఉపా
యభూతుడగు సర్వేశ్వరునివియే యగును. కావున లభించువాడును, లభింపజేయువాడును,
లభించుటలో సంతోషించువాడును సర్వేశ్వరుండే యని యిట్లు ఈ విషయమును ముగించుచు
న్నారనియును చెప్పవచ్చును.

(ప్రాప్త) లభించువాడు సర్వేశ్వరుడని చెప్పినది “స్వత్వమాత్మని సంజాతం స్వామి
త్వం బ్రహ్మజీ శీతమ్” (విష్ణుభ) (ఆత్మ సాత్తు సర్వేశ్వరుండు ఆ సాత్తును గలిగియుండువాడు)

మూ॥ ౭౧॥ స్వయత్న నివృత్తి పారతన్య ఫలమ్; స్వప్రయోజన నివృత్తి శేషత్వ ఫలమ్

స్థమడియాక, ఉడైమైయై ప్రాపిక్కుమడై యననై పోలే, ఇవ్వాత్తానై ప్రాపిప్పాన్ తానాయరు క్కై. (ప్రాపకై అవనాకై యావతు) - తానననై ప్రాపిక్కుమిడకైత్తిల్ ప్రాప్తిక్కు పాయముమ్, సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వ సత్యపజ్కులృత్వాది గుణవిశిష్టనాయ్, నిరజుక్కశస్వతన్త్రినాన తానాయరు క్కై. (ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనాకై యావతు) - స్వత్తిమడైయలాభిత్తిలే తదోక్తైవానస్వామిచ్చొప్పనామాపోలే, ఇవనై ప్రాపిత్రాల్ ప్రాపిక్కుప్పెన్ద్రోమేయెన్తు కప్పానుమ్, ఇవ్వాత్తానై నిత్యభోక్తైవాన తానాయరు క్కై. ఇవైయూన్తుమ్ (అవనే) నిన్ది అవిధారణత్రాలే-ఇవన్ద్రోమివనోడవ్యయిప్పతొన్తు మిలైయెన్తై. ఇతిల్, “ప్రాప్తావున్ ప్రాపకనుమ్ అవనే” అనైయాలే, ఇవనుక్కు స్వయత్న తీలవ్యయమిలై యెన్నుమిడనుమ్, “ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే” అనైయాలే, స్వప్రయోజన త్తి లవ్యయమిలై యెన్నుమిడనుమ్ సిద్ధమాయున్దు.

అనాల్. జ్ఞాతృత్వకాత్యమాన కర్తృత్వభోక్తృత్వజ్ఞతై యుడైయవనాకైయాలే స్వయత్న స్వప్రయోజనజ్ఞకుక్కుర్వనా యరుక్కు, ఇవైయరిణ్డినుడైయవుమ్ నివృత్తి ఇవనుక్కు

మూ॥ ౭౧॥ స్వప్రయత్నమును వదలుకొనుటయే పారతన్యమువలనిప్రయోజనము
స్వప్రయోజనమును వదలుకొనుటయే శేషత్వమువలని ప్రయోజనము

అన్నట్లు స్వతస్సిద్ధమగు స్వామిత్వ సంబంధమునుబట్టి యని యుండునది. ఒక యాభరణము యొక్క సాంతిగామి అట్టి యాభరణమును లభించునట్లు, ఈ యాత్మను లభించువాడును తానై యుండుట.

ప్రాపకాడును (లభింపఁ జేయువాడు) తానని చెప్పట యనునది తాను ఈ జీవుని లభించుటలో నగు నుపాయమున్న సర్వజ్ఞత్వ, సర్వశక్తిత్వ, సత్యసంకల్పత్వాది గుణవిశిష్టుడై నిరంకుశ స్వతింతుడగు తానే యయియుండుట.

ప్రాప్తిలో (లభించుటలో) సంతోషించువాడును వాడే యవగాః—సాత్తులభింపఁగా దాని సంభవించువాడగు దాని సాంతిగామి సంతోషించునట్లు, ఈ జీవుని లభించినట్లయిన, “లభింపగలిగితిమే” అని సంతోషించువాడును తానే యనుట. ఈ మాడును “వాడే” అని నిర్ధారణముగాఁ జెప్పటకు పీటిలో నీ జీవునితో సంబంధించినని యొక్కటియును లేదని తాత్పర్యము.

ఈ తావున “లభించువాడును, లభింపజేయువాడును వాడే” అనుటచే నీతనికి స్వప్రయత్నముతో సంబంధమెద్దియును లేదనియు, “లభించుటలో సంతోషించువాడును వాడే” అనుటచే నీతనికి స్వప్రయోజనముతో సంబంధమెద్దియును లేదనియును సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:—అయితే యీజీవుడు తనకుఁగల జ్ఞాతృత్వమును బట్టి యుండునట్టి కర్తృత్వభోక్తృత్వములను గలిగియుండువాడగుటంజేసి స్వప్రయత్న స్వప్రయోజనముల కర్హుడై యుండఁగా, అవి రెండును యీతని నెవ్విధమున విడుచునంటివేని “స్వయత్న నివృత్తి” ఇత్యాది వాక్యద్యయముచేఁ జెలుపుచున్నామ.

జ్ఞాతృత్వమునుబట్టి యుండునట్టి కర్తృత్వముండి యుండఁగా, (ఈతఁడొక దానిఁ జేయుటకుఁ గావలసిన జ్ఞానము గలవాడై యుండ) భగవంతుని లభించుటకుఁగాను తానొక ప్రయత్న

మూ॥ ౭౨॥ పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్. తద్విషయప్రీతి చై తన్యఫలమ్.

వ్యక్తియాలే పరుకిఁ తెన్నిజగజ్జెయిలే అజ్జెయరుచ్చెయ్కితార్, (స్వయత్న) ఇత్యాది వాక్య ద్వయత్వాలే. అతావతు - జాన్యత్వనిబధనమాన కర్తృత్వముజ్ఞాయరుక్కచ్చెయ్తే భగవత్పాప్రిక్కుత్రానొరుయత్నమ్ పజ్ఞామలిరుక్కయ్యాకిఁ ఇన్ద స్వయత్న నివృత్తి పరాధీన స్వరూప త్యాది మత్త్యమాకిఁ పారతన్యత్వీకా కార్యము; అప్పుడిమే భోక్తృత్వముజ్ఞాయరుక్కచ్చెయ్తే, అత్తెత్తెయ్ రసిష్టిక్కుమతోజీయ తనక్కన్న ఒన్దిలోరసమిన్దిక్కే యరుక్కయ్యాకిఁ స్వప్రయోజన నివృత్తి, పరాతిశయాధాయకత్వమే వశివాయరుక్కయ్యాకిఁ శేషత్వ త్వికాకార్యమ్. ఇత్తాలో, పారతన్యశేషత్వజగిరిణ్ణమాత్మావ్రుక్కు స్వరూపమాత్మయాలే అవ్యాకారజ్గళైయటియవే ఇవైయిరణ్ణమ్ తన్నడైయే పరుమెన్ద తాయిగ్దు.

అతాలో, ఇప్పుడి స్వయత్న స్వప్రయోజనజగిరి తన్యయమగ్గ్ లీరుక్కుమాకిలో, ఇవనుడైయ ప్రయత్నత్తుక్కుమ్ చై తన్యత్తుక్కుమ్ ప్రయోజన మెన్దెన్ద పరుచ్చెయ్కితార్, (పరప్రయోజన) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్వాలే. అతావతు-“అహం సర్వజ్ఞురిహ్యమి” “వహ్నివిలావడిమై శెయ్యువేణ్ణమ్” “ఉనక్కేనామాత్పెయ్వోవ్” నిన్దిపడియే పరుచుక్కు ప్రయోజనమాక ప్పణ్ణమ్ కై జగ్గరూపప్రవృత్తి, ఇవనుడైయ ప్రవృత్త్యవ్యోగరూపమాన ప్రయత్నత్తుక్కుప్రయోజనమ్. “నిత్య

౭౨॥ మూ॥ సర్వేశ్వరుని కార్యమునఁ బ్రవర్తించుట యీతని ప్రయత్నమువలని ప్రయోజనము. వాని విషయమునఁ బ్రేమించుట యీతని చైతన్యమువలని ప్రయోజనము

ముఁజేయకుండుటయను నీ స్వయత్న నివృత్తి యనునది తనయొక్క స్వరూపమును స్థితియును సర్వేశ్వరుని యధీనములని యీతనికిఁగల పారతంత్ర్యజ్ఞానమువలనఁ జేసారినది. అట్లే యీతనికి భోక్తృత్వమున్నను, (ఈతఁడొక దానిని అనుభవించు స్వభావముగల వాఁడై యున్నను) సర్వేశ్వరుని సంతోషింపఁజేయుటయే తప్ప, తనను సంతోషింపఁజేసికొనుటకుఁగాను నొక్క దానినిన్ని చేయకుండుట యనెడి “స్వప్రయోజన నివృత్తి” యనునది సర్వేశ్వరుని కతిశయముఁ గలుగఁజేయుటయే స్వరూపముగాఁగల శేషత్వమువలనఁ గలుగునని. కావున పారతంత్ర్యశేషత్వములు రెండును ఆత్మయొక్క స్వరూపమగుటంజేసి, యట్టి స్థితుల నెఱింగిన శోడనే యీ రెండును వాటియంతట యవియే చేసూరునవి యని యేర్పడుచున్నది.

అయితే యీ జీవుఁడిట్లు స్వయత్న స్వప్రయోజనముతో సంబంధములేని వాఁడై యుండు పక్షమున, ఈతని ప్రయత్నమునకును చైతన్యమునకును ఉపయోగం బెన్నియంటివేని, “పరప్రయోజన) ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ బెలుపుచున్నాను.

అది యెట్లనిన, “అహం సర్వం కరిష్యామి” (రా. ఆ. ౩౧-౨౫) (సర్వమును నేను చేయుదును” అని శ్రీలక్ష్మణస్వామి యానతిచ్చినట్లును, “వహ్నివిలావడిమై శెయ్యువేణ్ణమ్” (తి. వా. ౩-౩-౧) (పెడతెగకుండ కైంకర్యముఁ జేయవలయును) అని నమాత్ప్రార్థు లానతిచ్చినట్లును, “ఉనక్కేనామాత్పెయ్వోవ్” (తిరుప్పావ్) (నీకే మేము కైంకర్య మొనర్చెదము) అని యాండాళానతిచ్చినట్లును, సర్వేశ్వరునివిషయమగు కైంకర్యమునఁ బ్రవర్తించుయే యీతనికిఁగల ప్రవృత్త్యవ్యోగరూపమగు స్వప్రయత్నమువలనఁ బ్రయోజనము.

మూ॥ 23॥ అహమర్థత్తుక్కు జ్ఞానానందజ్ఞో తటస్థమెన్నుమ్మడి దాస్యమితే అస్తరజ్ఞ నిరూపకమ్.

కిక్కిరః ప్రహర్షయిష్యామి” ఎన్నిటపడియే అల్లిలైయిలుకప్పక్కుఱుప్పాక తాన్ పట్టుకీటక్కిర్కర్కత్తై ఆత్మస్తహృష్టనాయరుక్కిఱు వస్తపరనై విషయమాక వుడైతాన ప్రీతి, ఇవనాడైయ అచి ద్వాన్యపుత్తిరూపమాన చైతన్యత్తుక్కు ప్రయోజనమెత్తై. “పడియాయ్కిడన్దున్ పవళవాయ్ కాన్బేనే” ఎన్నక్కడవతితే. ఇత్తాన్, పారతన్త్ర్యకేషత్వజ్ఞాతే ఫలిత్త స్వయత్న స్వప్రయోజన నివృత్తి కల్లై యుడైయ నాన చేతనమైదు ప్రయత్నచైతన్యజ్ఞుక్కు, పారతన్త్ర్యకేషత్వా గుణమాక ప్రయోజనజ్ఞో శొల్లిత్తనాయిత్తు.

కేషత్వాదికగుమ్ జ్ఞాతృత్వాదికగుమ్ ఆత్మభగ్యజ్ఞయియక్కచ్చెయ్తే, కేషత్వాదికల్లై ప్రధానమాక్కి జ్ఞాతృత్వాదికల్లై తదనుగుణమాక యోజక్కిక్కు నియామక సేతు, మత్తనప్పడి తానానాలోపెన్న ఎరుగిచ్చెయ్కీతార్, (అహమర్థత్తుక్కు) ఎన్నుడగ్గి. (అహమర్థమావతు) - ప్రత్యక్షేనాహమ్భుద్వివహారార్థమాన వాత్మకస్తు. (జ్ఞానానందజ్ఞోవన) - తద్గతమాన ప్రకాశత్వానుకూలత్వజ్ఞో. “జ్ఞానానందమయస్తాత్మా” “స్వరూపము మాత్రంస్యాత్ జ్ఞానానందైకతీణమ్” ఎన్న ఇవత్తై యిట్టితే ఎన్నునై నిరూపిప్పకు, (తటస్థమెన్నుమ్మడి) ఎన్ను - బహిరంగ

23 ॥ మూ ॥ అహమర్థముకు (ఆత్మకు) జ్ఞానానందాదులు అప్రధానములన తగి నట్లు దాస్యము గదా ! అంతరంగ నిరూపకము.

“నిత్య కింకిరః ప్రహర్షయిష్యామి” (ఆశ. స్తో. ౪౩.) (ఎల్లకాలము నీకు కింకరుండనై నిన్ను సంతోషింపజేయుచును) అని శ్రీయామునాచార్యుల వారానతిచ్చినట్లు, సర్వేశ్వరుని సంతోషముకుఁదగినట్లు తాను చేయునట్టి కైంకర్యముచే మిక్కిలి సంతృప్తుండైనట్టి వాని విషయమున నీత నికిఁగల ప్రీతియునది యీతనికిఁగల యవిద్యానివృత్తిరూపగు చైతన్యమువలనఁ బ్రయోజనము. “పడియాయ్ కిడన్దు ఉళపవళవాయ్ కాన్బేనే” (పెరు. తి. ౪-౯) (శ్రీపాదముల నుంచుకొనుటకు మెట్టుగా నుండి నియొక్క యెత్తు తిరుముఖమును సేవించెదను) అని కదా చెప్పియున్నది.

ఇందువలన, పారతన్త్ర్యకేషత్వములనబట్టి స్వయత్న స్వప్రయోజనములను విడిచియుండునట్టి యీచేతననియొక్క ప్రయత్న చైతన్యములకు, పారతన్త్ర్యకేషత్వముల కనుగుణములగు నుపయోగములు చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక:—కేషత్వాదులును, జ్ఞాతృత్వాదులును ఆత్మభగ్యములుగా నుండఁగా, కేషత్వా లకును గుణముగావీటినిఁ జేర్చుకొన విషయమున నియామకంబెద్ది? వేఱొక్క విధముగాఁగొనిన సేమి? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అహమర్థము) ఇత్వాది. అహమర్థమనఁగా “నేను” అనెడి బుద్ధితో వ్యవహరింపదగినది యగు వస్తువు. జ్ఞానానందములను నవి దావికిఁగల ప్రకాశత్వాను కూలత్వములు. “జ్ఞానానంద మయస్తాత్మా” (భాగవ) (ఆత్మ జ్ఞానానందమయందు) అనియు “స్వరూపము మాత్రం స్యాత్ జ్ఞానానందై కలతీణమ్” (ఆత్మయొక్క స్వరూపము అణుమాత్రము అది జ్ఞానానందాదులచే నిరూపింపఁబడునది) అనియు సీతాశ్వుల సీజ్ఞానానందాదులనుగొని కదా స్వరూపము నిరూపింపఁబడుచున్నది. “అప్రధానములనతిగట్లు” అనఁగా బయటి వాటిని నిరూపించునట్టివియగుటచే బయటి

నిరూపకతయా పుటతవిత్తేన్నువ్వుడి యెవ్వ పడి. (దాస్యమావతు)-శేషత్వమ్. ఇతు (అన్తరంగనిరూపక మాకైయావతు)-భగవత్స్వరూపత్తుక్కు ప్రకారతయా శేషమాయ్కొణ్డే తత్సతైయా వ్వుడి యిరుక్కుమ్ వస్తువాకై యాలే, ప్రథమమ్ శేషత్వతై యిట్టు నిరూపిత్తుక్కుణ్డే మత్తుల్లుళ్ళ వాకారణ్యతై యిట్టు నిరూపిక్కువేణ్డేవ్వుడి యిరుక్కు. ఇత్తాల్, (నిరూపకమాకై యావతు) - వస్తువై వత్స్వన్తరత్తిత్తాట్టిల్ వ్యావర్తిక్కును తాకై యాలే, దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్ జ్ఞానానన్దజ్ఞల్ అచిద్వాన్తరగ్తకజ్ఞల్ యిరుక్కుమ్. ఇప్పుడి నిరూపకద్యయమ్ వస్తువుక్కుపేక్షిత మాయిరుక్కుచ్చెయ్ తే భగవత్ప్రకారతయా లబ్ధసత్తాకమాన వస్తువుక్కు, అచిత్తిత్తాట్టి లుజ్ఞాన వాశియై యతివిక్కిలమాత్రమాన జ్ఞానానన్దజ్ఞల్ పుటవిత్తేవ్వుడి ప్రకారత్వ ప్రయక్తమాన శేషత్వమే అన్తరంగనిరూపకమా యిరుక్కు మెవ్వ తాయ్తు. (ఇత్తే) ఎవ్వు ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణ ప్రసిద్ధి. ప్రథమమ్ శేషత్వతై యిట్టు వస్తువై నిరూపిత్తుక్కుణ్డే, పిన్నై జ్ఞానానన్దలక్షణమాయ్ జ్ఞానగుణకమమాయ్ అచిద్వాన్తరగ్తమాయిరుక్కు మెన్ను మిడతై తృతీయపదత్తాలే నిరూపి క్కిల ప్రణవముమ్, సమస్తవస్తుక్కును సర్వేశ్వరనుక్కు ప్రకారమెన్నుమై ప్రతిపాదిక్కిల నారాయణపదముమ్, ముతలానవై ఇలిల్ ప్రమాణమ్. “దాసభూతాస్సృతస్సర్వేహ్యత్మానః పరమాత్మనః నాన్యథా లక్షణం తేషాం బంధేమోక్షే తదైవమ్” ఇత్యాది శకుముణ్డిశ్చే. “అడియే నుల్లాన్” ఎత్తారిశ్చే యాత్తొర్. తిరుక్కోట్టియార్ నమ్మి క్రిపాద త్తిలే అత్తొనాటుమాసమ్ పొరవంటివి. దాస్యమనగా శేషత్వము. ఇది యంతరంగ నిరూపకమనగా, భగవత్స్వరూపమునకు ప్రకారముగ (శరీరముగ) శేషమైనదై తన సత్తను గలిగియుండునట్టి వస్తువగుటంచేసి, మొట్ట మొదట శేషత్వమునగొని నిరూపించిన పిమ్మటనే తక్కిన యాకారములగొని నిరూపింపవలసినదిగా నుండుట.

కావున నిరూపకమనగా ఒక వస్తువునుండి వేరొక్క వస్తువుగల వైలక్షణ్యముఁ జూపించునది యగుటంచేసే దాస్యమనగా సర్వేశ్వరునుండి యాత్మగల వైలక్షణ్యమును (భేదమును) జూపించునదిగాను, జ్ఞానానందమును అచేతన పదార్థమునుండి జీవునికిఁగల వైలక్షణ్యముఁ జూపించునదిగాను నుండును.

ఇట్లు రెండు విధములగు నిరూపకములను వస్తువును (వస్తువు నిరూపింపబడుటకు) కావలసినవిగానుండునవి యైనప్పటికిన్ని, భగవంతునికి శరీర భూతమైనందున నొకయునికి పట్టును గలిది యగు వస్తువును (ఆత్మను) అచేతన పదార్థమునకుండును గల తారతమ్యమును మాత్రము తెలుపునవియుగు జ్ఞానానందమును బయటి పొరవలె నుండునవియై విశేషణభూతమగు శేషత్వమే యంతరంగమగు స్థితిని తెలుపునది యని యేర్పడుచున్నది “గదా!” అనునది యీ విషయమున ప్రమాణ ప్రసిద్ధిని నూచింపునది. అది మొట్టనిన, మొదట శేషత్వముగొని వస్తువును నిరూపించి తరువాత జ్ఞానానందలక్షణమై, జ్ఞానగుణమై, అచేతన విలక్షణమై యుండునట్టి స్థితిని మూడవపదముచే అనగా మకారముచే నిరూపించునట్టి ప్రణవమును, సమస్తవస్తువులును సర్వేశ్వరునికి శరీరభూతములనెడి విషయముఁ జూపునట్టి “నారాయణ” అనుపదము మొదలగునవి ప్రమాణములు. “దాసభూతాస్సృతస్సర్వేహ్యత్మానః పరమాత్మనః నాన్యథా లక్షణం తేషాం బంధేమోక్షే తదైవమ్” (అన్నియూ త్మలును సర్వేశ్వరునికి దాసభూతములు. బంధాబంధముందుగాని, ముక్తావస్థయందుగాని, వాటికి వేరొక్క స్వరూపము లేదు.) ఇత్యాది ప్రమాణములును గలవు గదా! నమ్మాత్మొనను “అడియే నుల్లాన్” (తి. వా. ౮-౮-౨) అనుతావున “అడియేన్” (దానుడను) అనికదా తమనుజేర్కొని యున్నారు.

మూ॥ ౭౪॥ ఇతుతా వస్తేటి యస్తు.

మూ॥ ౭౫॥ స్వాతంత్ర్యముమ్ అన్యశేషత్వముమ్ వస్తేటి.

నేవిత్తు నిష్టు మహానిధియాక పెన్ద్రబవర్థమితేయితు. ఇప్పడి శేషత్వము ప్రరజ్జగిరూపక మాకై యాలే నిరూపిత స్వరూప విశేషజ్ఞాన జ్ఞాతృత్వాదికలై ఏతదనుగుణమాక యోజిక్క వేణుమెస్తు కరుతు.

ఇతు స్వరూపనిరూపకమాకిల్, ఆత్మావృత్తవస్తే తుడగియజ్ఞాయ్ పోరవజ్ఞావో, ఇతుక్కు మున్పిన్పి క్కే ఇపోతుజ్ఞాకై యాలుమ్, లోక త్తిలితుతా నాపాధికమాయ నడక్కక్కాజ్ఞెయాలు మ్, దాస్యమాత్మావృక్కు వస్తేటియన్తో వెన్న, అరులిచ్చెయ్కితార్, (ఇతుతా వస్తేటియన్తు) ఎన్తు. (ఇతుతా) ఎన్తు-ప్రకృతమానదాస్యలై పుగామర్పిక్కిటతు. (వస్తేటియావతు) - ఆగన్తు కమ్. (అన్తు) ఎన్తెయారే-స్వాభావిక పెన్తుపడి. “స్వాజ్ఞీవనేచ్ఛాయదితే స్వసత్తాయాం స్పృహ యది | ఆత్మదాస్యం హరే స్వాస్వయ్యం స్వభావచ్చసదాస్మర” “తిరుమాలే నానుమునక్కుప్పలి పడియేన్” ఎన్నక్కడవతితే.

అనాల్, వస్తేటియాక వివక్షిరజ్జో తానెవైయన్న; ఇతుక్కు విరోధికలైనవై యెన్తురు లిచ్చెయ్కితార్, (స్వాతంత్ర్యముమ్) ఎన్తుతుడజ్జి. (స్వాతంత్ర్యమావతు)- “నానెనక్కురియన్తి ౭౪॥ మూ॥ ఇది యాగంతుకము కాదు.

౭౫॥ మూ॥ స్వాతంత్ర్యమును, అన్యశేషత్వమును ఆగంతుకములు.

శ్రీహరత్వావృరులు శ్రీతిరుక్కోటియూర్ నంబిగారి సన్నిధిని ఆరుమాసములు సేవచేసి గొప్పనిధి గాను లభించినట్టి యర్థము గదా యిది. ఈ పైని గనబఱచిన విధమున శేషత్వమున్న ఆంత రంగమైన దానిని నిరూపించునట్టిది యగుటంజేసి అట్లు నిరూపింపబడినట్టి స్వరూపముయొక్క దిశేషములగు జ్ఞాతృత్వాదులను ఈపైని గనబఱచిన విధమున నుపయోగపరచుకొనునది.

అవతారిక:—ఇది స్వరూపమునబట్టి యుండునది యగు పక్షమున, ఆత్మయున్నప్పటినుండి యునుండి యుండవద్దా? ఇంతకు ముందుండి యుండక, యిప్పుడుండియుండునట్టిది యగుటం జేసియు, లోకమున నిది యేదైన నొకదాని నిమిత్తముననుండునది గాను గాన విచ్చుచుండుటంజేసి యును, దాస్యమునని యాత్మకు ఆగంతుకముగ విచ్చినది కాదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు. (ఇది) ఇత్వాది (ఇతుతా) అనగా ప్రస్తుతముగ దాస్యమని యర్థము. (వస్తేటి) అనగా ఆగంతుకమని యర్థము. (ఆగంతుకము) కావనటచే నది స్వభావసిద్ధమైనది యని యేర్పడుచున్నది. “స్వాజ్ఞీవనేచ్ఛాయదితే | స్వసత్తాయాం స్పృహ యది ఆత్మ దాస్యం హరే స్వాస్వయ్యం స్వభావం చ సదాస్మర” (నీకు ఉజ్జీవంపవలయుననెడి యిచ్చయున్నట్లయినను, నీ సత్త విషయమున స్పృహ యున్నట్లయినను, ఆత్మకు దాస్యమును నారాయణుని! స్వామ్యమును స్వభావసిద్ధములని యెల్ల ప్పడు అను సంధించుకొనుము) అని శాస్త్రమునఁ జెప్పబడినది. “తిరుమాలే! నానుమునక్కు పలిపడియేన్” (తి. వ. పా. ౧౧) (ఓ స్వామీ నేనును నీకు దాసుండను) అనియును ఆత్మారులు ప్రసాదించియున్నారు గదా.

అవతారిక:—అయితే యాగంతుకము తెచ్చి యంటివేని, యవి దీనికి విరుద్ధములైనవి యని తెలుపుచున్నారు.

(స్వాతంత్ర్యము) ఇత్వాది, స్వాతంత్ర్యమునగా “నమ్మ నేను రక్షించుకొనగలవాఁ

మూ॥ ౭౬॥ శేషత్వవిరోధి స్వాతంత్ర్యము. తచ్చేషత్వవిరోధి తదితరశేషత్వము.

మూ॥ ౭౭॥ అహంకారమాకిల వార్షిక్యైర్వై

రుక్మై. (అన్యశేషత్వమావత్తు) భగవద్వ్యతిరేకములగు రుక్మై (వద్దే) ఎన్ని యు-ఇవనుడైయు అవిద్యాధికరణియాకవద్దై యాకయారే.

ఇవై ఇరుక్మై విరోధికళానమైయు ఉపపాదిక్కి తార్ మేల్ (శేషత్వవిరోధి) ఎఱ్ఱుడుగ్గి (శేషత్వవిరోధిస్వాతంత్ర్యము) ఎఱ్ఱు-నానెనక్కరియే నెఱ్ఱురుక్మైమళవిల్, ఒరువిషయత్రివిష్ శేషత్వమిల్లామైయారే స్వాతంత్ర్యము శేషత్వమై యుదిక్కివాట్టా తెచ్చపడి.

(తచ్చేషత్వవిరోధి తదితరశేషత్వము) ఎఱ్ఱు - స్వాతంత్ర్యము కలెఱ్ఱ శేషత్వత్తుక్కితైన్దా లుమ్, భగవద్వ్యతిరేక విషయములగు ఒరుక్మైతనై శేషమెఱ్ఱురుక్మై, నిరుపాధిక శేషి యానవన్మక్కల్ శేషత్వమై తలైయెఱ్ఱుక్కి వాట్టా తెచ్చపడి.

“ఇరుతా వద్దేయి” ఎఱ్ఱుడుగ్గి ఉపపాదితైవత్తుమైయలెక్కితార్ మేల్. (అహంకారము) ఎఱ్ఱుడుగ్గి. అహంకారన్దా దేహత్మాభిమానరూపమయ్యమ్ స్వాతంత్ర్యరూపమా

మూ॥ ౭౮॥ శేషత్వముకు విరోధి స్వాతంత్ర్యము. భగవచ్చేషత్వముకు విరోధి

భగవదీశ్వరములగు వాటి విషయమున శేషత్వము.

మూ॥ ౭౯॥ అహంకారరూపమగు మాలిన్యమును తుడిచివేసి నల్లయిన,

డను” అను తలంపుతో నుండుట. అన్యశేషత్వమవగా భగవద్వ్యతిరేకములగు విషయముల యెడల ఆసక్తిగల వాడుగా నుండుట. వీటిని అగంతుకమునటుగఁ గారణమేమనగా నివి యవిద్యాగుల మూలమున వచ్చినవి యగుటంజేసి యని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—వీటికి విరోధులగువాటి నుపపాదించుచున్నాడు.

(శేషత్వవిరోధి) ఇత్యాది (శేషత్వముకు విరోధి స్వాతంత్ర్యము) అనగా “నన్ను నేను రక్షించుకొనఁగలననెడి తలంపుతో నుండునప్పుడు ఒక్క విషయమునను శేషభూతుండు కాక పోవుటంచేసి, స్వాతంత్ర్యమునునది శేషత్వము నంకురింపఁజేయుదు.

(భగవచ్చేషత్వముకు విరోధి తదితరశేషత్వము) అనగా స్వాతంత్ర్యము పోయి శేషత్వము నవలంబించినను, భగవంతుని కంటెను భిన్నములగు విషయముల యెడల శేషభూతుండుగా నుండుట యనునది వేటొక్క నిమిత్తము నవేక్షింపక, అనగా స్వభావసిద్ధముగానే శేషియగు నట్టి సర్వేశ్వరుని విషయమున శేషత్వము నంకురింపఁజేయుదు అనుట.

అవతారిక:—(ఇది యాగంతుకముకాదు) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యుపపాదించిన యధ్యమును హేతుప్రదర్శన పూర్వకముగఁ జెప్పుచున్నారు.

(అహంకారము) ఇత్యాది. అహంకారమనునది *దేహత్మాభిమానరూపమైనది గాను, స్వాతంత్ర్యరూపమైనది గాను నిట్లు రెండు విధములైనదిగానును కదా! యుండును. వాటిలో ఏ తావున స్వాతంత్ర్యరూపమగు నహంకారము వివక్షింపఁబడినది.

* దేహము అత్మకాకున్నను, దేహము విషయమున నాత్మయనెడి తలంపు దేహత్మాభిమానరూప మగు నహంకారము. వాస్తవమున కాత్మ భగవచ్చేషమైనందున తనకు శేషభూతము కానట్టి యీ యాత్మ విషయమన నది తనకు శేషభూతమైనది యనెడి తలంపు స్వాతంత్ర్యరూపమగు నహంకార మనిపించుకొనుచున్నది.

మూ॥ ఆత్మాపుక్కుభీయాతపేర్ అడియాన్” ఎట్టజే.

మూ॥ ౭౨॥ గ్రామకులాదికళాల్ వరుమ్ పేర్ అనర్థహేతు.

య మిరణ్డునై పుట్టితే యరుప్పరు; అతిల్ ఇల్లు స్వాత స్వ్యజై చ్చొల్లుకిఱు. (అర్ ప్పు) ఎన్దె యాలే అతినుడై యతిలోధాయకత్వముమ్ ఆగ న్తుకత్వముమ్ తోన్ బుకిఱు. అత్తై (తుడై కై మావతు)- సదాచార్యోపదేశాదికళాలే సవాసనమాకప్పొక్కుకై. (ఆత్మాపుక్కుభీయాతపేర్ అడియాన్) ఎన్దుతు-బొప్పాధికమాన జాతివర్ణాశ్రమాదికళాలే వన్దబీన్దుపోమ్ నామన్దో పొల్లిన్దొక్కే, యావదా త్మాను ఎర్రిమాన నామమ్ దాసనెన్నుమ తెన్దుపడి. (ఇతే) ఎన్దు-ఇవ్వర్థత్తిల్ - ప్రమాణప్రసిద్ధి. “దాసభూతాస్వతః” “ఆత్మదాస్యమ్” ఇత్యాదికలివిడత్తిలే వివక్షితజ్గళ్. ఆత్తె యాల్ స్వాత త్త్రివిదికళా జాపాధికమ్, దాస్యమ్ స్వాభావికమెన్నుక్కుతై యిల్లై మున్దుకరున్దు.

అతువె? గ్రామకులాదికళాల్ వరుమ్ వ్యవదేశమన్దో నదన్దుపోడుకిఱు తెన్న వరుళిచ్చెయ్క తార్, (గ్రామ) ఇత్యాదియాల్. అతావతు - గ్రామకులాదివ్యవదేశ మహజ్జగర జనకమౌక్త యాలే స్వరూపహానిరూపానర్థకరమెన్దుపడి. ఆత్తె యాల్ అన్దోగ్రానివెన్ వ్యవదేశవ్యవస్థ నెన్దు కరున్దు.

మూ॥ ఆత్మకు నిత్యమైన పేరు. “దాసుడు” అని కదా!

మూ॥ ౭౩॥ గ్రామకులాదుల సంబంధమునుబట్టి వచ్చిన పేరు అనర్థహేతువు.

“మాలిన్యమును” అని పేర్కొనినందున నది యొక దాని స్వరూపమును గప్పివేయునది యని యును ఆగంతుకమనియును నూచితమగుచున్నది. అట్టి మాలిన్యమును తుడిచివేయుట యనగా సదాచార్యోపదేశాదుల మూలముగ గంధ మాత్రమైన లేకుండ చేయుట, ఈయాత్మ కెన్నటికిని పోనట్టి పేరు “దాసుడు” అనునది. ఉపాధినిబట్టి యుండునవియును జాలి, వర్ణ, ఆశ్రమాదులనుబట్టి వచ్చి పోవునట్టి నామములవలె గాక, ఈ యాత్మ యున్నంతవరకుండనట్టిది యగు నామము “దాసుడును” అనునది “గదా!” అనునది. యీ విషయమున ప్రమాణప్రసిద్ధిని సూచింపునది. అందుకుగాను “దాసభూతాస్వతఃస్వతః” “ఆత్మదాస్యమ్” ఇత్యాది ప్రమాణములు యీ తావున వివక్షింపఁబడినవి. కావున స్వాతంత్ర్యాదులు జాపాధికములు అనగా నెన్నియైన నొక నిమిత్తమును బట్టియుండునవి యనియు, దాస్యమన్ననో, స్వభావసిద్ధమైనదనియు చెప్పట కెట్టి యాటంకమును లేదని తాత్పర్యము.

అతఃకారిక:—అః యేమి? (ఈ గ్రామమువాఁడు ఈ కులమువాఁడు ఇవిధమున) గ్రామకులాదుల సంబంధముతో పేర్కొనుట గదా లోకమున జరుగుచున్నది? యింటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(గ్రామ) ఇత్యాది. అనగా గ్రామకులాదుల సంబంధముతో పేర్కొనుట యహంకార జనకము గాన, స్వరూపహానిరూపముగ ననర్థముల గలుగఁజేయునది యనుట. కావున వాటి సంబంధముతో నీతనిని పేర్కొనఁగూడదు అని తుభిప్రాయము.

మూ॥ ౭౯॥ “ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః”

ఉక్తార్థత్వం ప్రమాణజ్ఞాట్టుకీటార్ మేల్, (ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః) ఎట్లు, “ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యో నైవ గ్రామకులాదిభిః విష్ణునా వ్యవదేష్టవ్యస్తస్య సర్వం స ఏవ హి” ఇత్యర్థ భగవదేక పరనాయకుత్వమవత్ గ్రామకులాది సమృద్ధ్యై యిట్లు చొల్లప్పుడు మవనల్లక, భగవత్సమస్త తై యిట్లు చొల్లప్పుడుమవత్; అవనుక్తుస్త గ్రామకులాదిక తల్లావ భగవానే యితి ఎన్నియు. “ప్రాప్తావుమ్” ఇత్యాది వాక్యస్థితే ఇచ్చేతననుడైయ స్వయత్ననివృత్త్యానికల్ తోబ్రీనపడి యాలే, ఇవబ్రీకుల నిదామిన్న తెస్తుమ్, ఏవమృతనుడైయ ప్రయత్నచైతన్య ప్రయోజనముమ్, శేషత్వాది ప్రాధాన్యహేతు-ఆత్మ స్వరూపత్తినుడైయ దాస్యావరణ నిరూపకత్వ మెట్లుమ్, ఇప్పడి యిట్లెన్ని విధు స్వాభావికమ్, ఏతద్విరోధికల్ బేపాధిక మెట్లుమ్, తన్నివృత్తియిలాత్తావుమ్ దాస్యమే నిరూపకమా యరుక్కు మెన్దెయాలే ఇవ్వర్థతై మూతలిత్తుమ్, గ్రామకులాదికళాలివత్ వ్యవదేష్టవ్యనెట్లుమ్, ఉక్తార్థస్థిత ప్రమాణముమ్ తొల్లకైయాలే “స్వయత్ననివృత్తి” ఇత్యాది వాక్యమ్ తుడగ్గి ఇవ్వళవుమ్ ప్రాసంగికమ్.

అక, ఇప్పికరణత్వల్ ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమజ్జిల్లె, విషయనియమ మే యల్కెత్తు మిడముమ్, అవిషయద్వా నిన్న తెన్నమిడముమ్, అవిషయస్థితుడైయ తెలక్షణ్యముమ్, అతిల్ మూ॥ ౭౯॥ “ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః” అనునది యిందులకుఁ బ్రమాణము.

అవతారిక:—ఈదైని గానబఱచిన విషయమును గుఱించి ప్రమాణముఁ దెలుపుచున్నాం. (ఏకాన్తీ) ఇత్యాది “ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యోనైవ గ్రామకులాదిభిః విష్ణునా వ్యవదేష్టవ్యం తస్య సర్వం స ఏవ హి” (విష్వక్సే) (భగవద్భక్తుఁడుగానుండు వానిని పరమైకాంతుల సంబంధ ముతోఁ జేర్కొనునదియే తప్ప గ్రామకులాదుల సంబంధముతోఁ జేర్కొనకూడదు. అతనిని విష్ణు వుయొక్క సంబంధముతోఁ జేర్కొనునది. వానికి సర్వమును విష్ణువే కదా!) అని చెప్పఁబడి నందున భగవదేకపరాయణుండుగా నుండువాఁడు గ్రామకులాదుల సంబంధముతోఁ జేర్కొనఁ దగదు. వాఁడు భగవత్సంబంధముతోనే జేర్కొనవలసినవాఁడు. వానికి గ్రామకులాదులన్నియును భగవంతుఁడే కకా!

కావున (ప్రాప్తావుమ్) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యంతవరకును ఈ చేతనుని స్వయత్న నివృత్త్యాదులు నూచితము లైనందున వాటికిఁ గారణమిద్దయను విషయమున్న, ఇట్టివాని ప్రయత్ని చైతన్యములవలని ప్రయోజనములున్ను, శేషత్వాదులు ప్రధానములుగాఁ గానబడుటకుఁ గారణము ఆత్మ స్వరూపముయొక్క దాస్యమును నంతరంగమును నిరూపించునవి యగుటయనియు, ఇట్లుండు టయే స్వాభావిక మైనదనియును, ఇందుకు విరుద్ధముగా నుండుట యాపాధికమనియు, అవి నివర్తించి నచో, ఆత్మకు దాస్యమే యంతరంగనిరూపకమని చెప్పటచే నీ విషయమును సహేతుకముగ ప్రతి పాదించుటయును, ఇట్టివాఁడు గ్రామకులాదుల సంబంధముతోఁ జేర్కొనఁదగిన వాఁడుకాడనియు, అందులకుఁ బ్రమాణమును చెప్పఁబడుటచే (స్వయత్ననివృత్తి) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యంతవరకును చెప్పినది ప్రాసంగికము.

కావున నీ ప్రకరణమున, ప్రపత్తికి దేశకాలాదినియమములు లేనివియు, విషయనియమమే కావలసినది యనియు, అవిషయ మిద్దయనియు, దాని తెలక్షణ్య మిద్దయనియు, అందులో ప్రపత్తిని

మూ॥ ౧౦॥ ఉపాయత్తుక్కు

ప్రపత్తిపణ్ణమధికారికళుడై యైలక్షణ్యమును, అతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణ మధికారికళుడై యత్తైవిధ్యమును, ప్రపత్తియై యుపాయమాక్కినాల్ వరుమవద్యమును, ప్రపత్తితన్నుడై యస్వరూపాదికళును, ప్రపత్తివ్యసే ఉపాయమెన్ను మిడమును ప్రతిపాదిక్కప్పట్టు.

ఉపాయవైభవప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

అధికారి శోధనమ్.

అనంతరమ్ అధికారి శోధనమ్ పణ్ణుకొను. ఉపాయమ్ ఉపేయార్థమాకై యాలును, “ఉపేయత్తిలుకప్పమ్” ఎన్టును, “వరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్, తన్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్” ఎన్టును ఉపేయాధికారమును కీర్త ప్రస్తకమాకై యాలును, ద్వయనిష్ఠాన వధికారిక్కు ఉభయము మపేక్షితమాకై యాలును, ఉపాయోపేయాధికారజ్ఞులిల్ ఇచ్చేతననిన్నవిన్నపడి యిరుక్క వేణుమెన్నుమడై తత్తన్నిష్ఠరై నిదర్శనమాక్కి కొల్లయిచ్చెయ్కెటార్, (ఉపాయత్తుక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. (ఉపాయత్తుక్కు) ఎన్టును-ఉపాయత్తుక్కుధికారియ్యామౌ తన్వ పడి; ఉపాయాధికారత్తుక్కున్నవుమాయ్. అప్పడియే (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్టుతువును. (ఉపాయత్తిల్) ఎన్టు పాశమానపోతు-ఉపాయవిషయత్తితన్వ పడి, ఇప్పడియే మత్తై యగువును. అవర్

మూ॥ ౧౦॥ ఉపాయము కధికారి యగునప్పుడు,

చేయునట్టి యధికారలై లైలక్షణ్యమును, వారి తైవిధ్యమును, ప్రపత్తిని యుపాయముగాఁ గొనినపక్షమున, సంభవించు శోధమును, ప్రపత్తియొక్క స్వరూపములును, ఎవనిని గుఱించి ప్రపత్తిచేయుదుమో, వాడే యుపాయమునియును ప్రతిపాదించబడినది.

ఉపాయవైభవప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

అధికారి శోధనమ్.

అవతారిక:—అనంతరము అధికారి యుట్టుండవలయునో, అవిషయమును గుఱించి పరిశోధన పూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నాను. ఉపాయము ఉపేయమునుగా నేర్పడినదై నంగునను అనగా సాధనము సాధింపబడు దానికిగా నేర్పడినదై నంగునను, “ఉపేయము విషయమున స్రీతియు (వా. ౬౫).” అనియు, “సర్వేశ్వరుని కార్యమునఁ బ్రవర్తించుట ప్రయత్నమువలని ప్రయోజనము. దాని విషయమునఁ బ్రీతి చైతన్యమువలని ప్రయోజనము ౬౭” అనియు నిట్లు ఇంతకుముందు గ్రంథమున ఉపేయ విషయమున వధికారము ప్రస్తవమైనందునను, ఈ రెండును ద్వయానుపాన పరుడగు వధికారికిఁ గావలసినవి యై వందునను, ఉపాయోపాయాధికారముల విషయమున ఈ చేతనుడు యి యి విధమున నడుచుకొనవలసినది యనెడి విషయమును అట్టివారిని నిదర్శముగాఁ జూపించుచు (ఉపాయము కధికారియగునప్పుడు) ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నాను.

(ఉపాయమును) అనగా ఉపాయమును అధికారి యగునప్పుడు, అని యర్థము. ‘ఉపాయాధికారమున కనియును చెప్పినచ్చును. అవిధముననే “ఉపేయమునకు” అను తావునను అర్థమును యోజించుకొనునది. “ఉపాయత్తిల్” అని పాశముండు తావుల “ఉపాయము విషయమున” అని యర్థము చేసికొనునది. ఇవిధముననే తక్కిన వాటివిషయమునను అర్థము చేసికొనునది.

మూ॥ పిరాట్టియెయుమ్, ద్రాపదియెయుమ్, తిరుక్కణ్ణముకై యాజ్ఞానైయుమ్పోలే
యిరుక్కవేణుమ్;

మూ॥ ఉపేయత్తుక్కు ఇళైయ పెరునూళైయుమ్, పెరియవుడై యారై యుమ్, పిళై
ఓరునటైయూరరై యరై యుమ్, చి న్తయ నియైయుమ్పోలే యిరుక్కవేణుమ్.

మూ॥ ౮౧॥ పిరాట్టిక్కుమ్ ద్రాపదిక్కుమ్ వాళి, శక్తియు మశక్తియుమ్.

కలై పోలే యిరుక్కవేణుమ్మెన్ద్రుత్తి కరున్దై దర్శిప్పిక్కైక్కాక, అవర్కళితర్జిల్ పడికలై య
దై నే యరుళిచ్చెయ్ కితార్ మేల్. అతిల్ పిరాట్టియుడై యవుమ్ ద్రాపది యుడై యవుమ్ పడికలై
యరుళిచ్చెయ్ కైక్కుడలాక, ప్రథమత్తిరే ఉభయర్కుమ్ వాళియై యరుళిచ్చెయ్ కితార్, (పిరా
ట్టిక్కుమ్) ఎన్దుకుడక్క. ఆతావతు - “తత్తస్య సదృశం భవేత్” ఎన్దిరున్ద పిరాట్టిక్కుమ్, “రక్ష
మామ్” ఎన్దు ద్రాపదిక్కుమ్ తచ్చిల్ వాళి, “శీతోభవ” ఎన్దు పెరున్దై పిరాట్టివాటోలే,
“దగ్ధోభవ” ఎన్దు విరోధివర్గదై భస్మమాక్కి తన్దై రక్షిత్తుక్కొళ్ళపల్ల శక్తియున్దాకై యుమ్,
స్వయత్నత్తారే విరోధికలై తల్లి తన్దై నోక్కిక్కొళ్ళపూర్ త్తాయుమ్, నోక్కిక్కొళ్ళకై క్కిదాన
శక్తి తచక్కిన్దామైయుమ్మెన్దై.

మూ॥ పిరాట్టివలెనున్న, ద్రాపది వలెనున్న తిరుక్కణ్ణముగ్రయాండానువలెనున్న
నడుచుకొనవలెను.

మూ॥ ౮౧॥ ఉపేయము (కైంకర్యము) కథికారియగునప్పుడు శ్రీలక్ష్మణస్వామివలె
నున్న, పెరియవుడయారు (జటాయువు) వలెనున్న, పిళైతిరునరయూరర
యరువలెనున్న నడుచుకొనవలయును.

మూ॥ ౮౧॥ పిరాట్టికిని ద్రాపదికిని గల తారతమ్యము శక్తియును అశక్తియును.

అవతారిక:—(వారివలె నుండవలయును) అనుదాని యభిప్రాయమును తెలుపుటకాగు
వారి వారి నడవడికలను క్రమముగ తెలుపుచున్నాడు. అందులోను పిరాట్టియొక్కయును ద్రాపది
యొక్కయును నడవడికలను తెలుపుట కనుకూలమునకై ప్రథమమున నీ యుభయలకుగల తారత
మ్యమును తెలుపుచున్నాడు,

(పిరాట్టికి) ఇత్యాది “తత్తస్య సదృశం భవేత్” (తా. మ. ౩౯. ౩౦) (విరోధిని నశింపఁ
జేసే నన్నుగొని పోవుటయే శ్రీరామునికి తగినది) అని కాచియుండు పిరాట్టికి “రక్షమామ్” (భా.
స. అ. ౬౧ శ్లో ౪౩) (నన్ను రక్షింపుమా) అనునట్టి ద్రాపదికిని గల తారతమ్యమెద్ది యనగా
“శీతోభవ” (చల్లగానడుమా) అన్నట్లు నిప్పును నిరుగాఁ జేసినచందమున “దగ్ధోభవ” (దహించి
పో) అన్నమాత్రమున విరోధివర్గమును భస్మముగాఁజేసి తనమరక్షించుకొనఁగల శక్తియుండుటయు,
స్వప్రయత్నమువలన విరోధులను త్రోసివేసి తనను రక్షించుకొనవలయునని చూచినచు, అట్లు రక్షిం
చుకొనఁగల శక్తి లేకపోవుటయునని యెఱుంగునది.

మూ॥ పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టాల్, ద్రాపది లజ్జయై విట్టాల్, తిరుక్కణ్ణముక్తై
యాడాన్ స్వవ్యాపారతై విట్టాన్.

ఏవముఖతరానవత్కల్ శెయ్తనైతనై యరుచ్చెయ్కెటార్, (పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టాల్ ద్రాపది లజ్జయై విట్టాల్) ఎఱ్ఱు. (స్వశక్తియై విడువై యావతు)- నాయకరాన పెరుమాల్ రక్షిక్కు మత్తనైయల్లకు, నమ్మడైయ శక్తియాల నమ్మెరక్షిత్తుక్కొళ్ళునై నమ్ పారతప్ర్యుత్తుక్కు నాశ కమెఱ్ఱు స్వశక్తియై కొణ్ణుకార్యమ్ కొళ్ళాటొట్టై; “అనన్దేశాత్తు రామస్య తపసశ్చానుపాఠ నాత్ । నత్యాకుర్మి దశగ్రీవ భస్మ భస్మాగ్న తేజసా” ఎఱ్ఱాలిశే. (లజ్జయై విడువై యావతు) - దుశ్చాసనా సభామధ్యే కుకిరై యుకిరివరివిల్, లజ్జావిష్టైయాయ్ కొణ్ణు తానొరుతరై యి దుక్కునై యన్తిక్కే, ఇరణ్ణుకైయుమ్ విడువై. పేరళవుడై యాళాకైయాలే పిరాట్టిక్కు “పె రుమాళే రక్షకర్” ఎఱ్ఱు విశ్వసిత్తు స్వశక్తియై విట్టిరుక్కలామ్, అత్తనై యళవిన్తిక్కే యరుక్కచ్చె యేతే, మహాపద్మనైయిలే. “ఇస్వరవిల్ కృష్ణసే రక్షకన్” ఎఱ్ఱు మహావిశ్వాసమ్ పట్టి మహాసభా మధ్యే ఇవన్ లజ్జయై విట్టిలిశే యిరుకు. (తిరుక్కణ్ణముక్తైయాడాన్ స్వవ్యాపారతై విట్టాన్) అతావతు-స్వరక్షణపాశువాన స్వవ్యాపారజ్ఞతై విట్టానైవపడి. ఒరుసేవకనుడైయ నాయ్ ఒరు సేవకనడిక్కు, అవన్ అరుపాతామల్ అడిగవనోడైయిలిర్తుప్పెరుకు అనైయమ్ కొన్ఱుతానుమ్

మూ॥ ౯౨॥ పిరాట్టి తనశక్తిని వదలుకొనినది. ద్రాపది లజ్జను వదలుకొనినది. తిరుక్కణ్ణముంగై యాండాను తన వ్యాపారమును వదలుకొనినాడు.

అవతారిక:- ఇట్టి వారలగు మీ చేసిన వాటిఁ దెలుపుచున్నారు.

పిరాట్టి తన శక్తిని వదలుకొనినది ద్రాపది లజ్జను వదలుకొనినది. తనశక్తిని వదలుకొనిన తనఁగా, నాయకుఁడగు పెరుమాళ్లు రక్షించిన నేతప్ప తననుతామరక్షించుకొనుట యనునది తన పారతిత్వమును నశింపఁజేయునది యని తలంచి శక్తిఁగొని పని చేయుతుండుట. “అనన్దేశాత్తు రామస్య తపసశ్చాను పాఠనాత్ । నత్యాకుర్మి దశగ్రీవ భస్మ భస్మాగ్న తేజసా” (రా. సు. ౨౨-౨౦) (౩. రామచాక్రీరామచంద్రుని యాజ్ఞ లేనందునను, (పారతిత్వరూపముగు)ధర్మమును పరిపాలింప వలసినందునను భస్మముచేయఁగల నాశక్తిచే నిన్ను భస్మము చేయుతుంటిని) అని కదా పిరాట్టి యానతిచ్చి యాన్నది.

(లజ్జను విడుచుట) యనఁగా దుశ్చాసనుండు సభామధ్యమున చీరనుపట్టుకొని గుంజునప్పడు సిగ్గుపడి తానొక ప్రక్కన గుంజుక రెండుచేతులను విడుచుట.

నిరతిశయ జ్ఞానపూర్తిగఁది యగుటంజేసి నీతాపిరాట్టి, “పెరుమాళ్ళే రక్షకుండు” అని విశ్వసించి శ్లోకీయమున శక్తిని వదలుకొని యాండవచ్చును. అయితే అంతముట్టును జ్ఞానపూర్తిలేనిదిగా నున్నను, గొప్ప యాపత్తు సంభవించినప్పుడు, “ఈ సమయమున కృష్ణుండే రక్షకుండు” అని ఎక్కువ విశ్వాసమునుంచి మహాసభామధ్యమున ఈమె లజ్జను వదలినదియే యపహాసము.

(తిరుక్కణ్ణముంగై యాండాను అనువారు తన వ్యాపారమును వదలివారు) అనఁగా తనను రక్షించుకొను విషయమున తన ప్రయత్నమును వదలుకొని నారనుట. అదియెట్లునన, ఒకా నొక సమయమున ఒక సేవకుఁడు తన కుక్కను వేటొక్క సేవకుఁడు కొట్టినందున, దాని నరఁడు

మూ॥౮౩॥ పశియరాయిరుప్పార్ అట్టశోలుముణ్ణవేణుమ్ అనుకిట శోలుముణ్ణవేణు
మెన్నుమాప్పోలే, కాట్టుక్కుప్పొక్కిటపోతు ఇల్లైయపెరుమాళ్,

కుత్తిక్కోల్ వతాక ఇరుక్కిట పడియైకణ్ణు, ..ఒరుత్తుద్రచేతనన్ తన్న భిమాన త్తిలే యొరుజ్జిన్
తెన్నుమివ్వళవుక్కాక తన్నైయట్టియమాతినపడి కణ్ణాల్, పరమచేతన నభిమాన త్తిలే యొరుజ్జిన్
నాల్ అవనెన్ పదుమా! ” ఎట్టు స్వరక్షణవ్యాపారజ్ఞులై యుడైయవిట్టు, అన్నాయోపాతియాక
తమ్మై యనుసన్నితుక్కిణ్ణు, అప్పోలే వద్దు తిరుక్కుణ్ణుమజ్జేయిల్ పత్తరావి తిరువాళలిల్ కైప్పడై
యిలే పుకున్దు కణ్ వళర్ దొరెన్దు ప్రసిద్ధమితే.

ఇని ఉపేయాధికారి శోల్ ప్రధానరాన ఇల్లైయ పెరుమాళ్ పడియై విస్తరణ వరుళిచ్చియ్
కితార్ (పశియర్) ఎట్టుతుడణ్ణి. అతావతు-పశియరాయిరుప్పార్ తల్లళ్ పశియన్ కనత్తాలే, “ఇతు
క్కుముప్పొక్కినశోలుమ్ ఇప్పొతాక్కుకిటశోలుమ్ ఎల్లామ్ నామే ఉణ్ణవేణుమ్” ఎట్టు మనోర
ధిక్కుమాప్పోలే, పెరుమాళ్ కాట్టుక్కుత్తుద్రచురుకిటపోతు తాల్యాత్తుభృతిసున్నిగ్ధరాన ఇల్లైయ
పెరుమాళ్, పడైపిట్టిల్ నిష్టుమ్ పుటప్పదువతణ్ణుమున్నే కూడప్పొవతాక ఉద్యోగిక్కిటపడియై
క్కణ్ణు, “నీర్ నిల్లుమ్” ఎట్టు నిర్బని త్తరుళ్, “కురుప్పమామనుచరం వైభర్మ్యం నేహవిద్యతే కృ
తార్థోఽహంభవిష్యామి తవచార్థః ప్రకల్పతే ” ఎట్టుమ్, గర్జకడ న్దేతినవట్టు మీళ విడుకై కుక్కులు

మూ॥ ౮౩॥ మిక్కిలి యాకలి గొనియున్న వారు ఉడికినయన్నమును ఉడుకుచున్న
యన్నమును తామే తినవలయునని యపేక్షించు చందంబున (శ్రీరామ
చంద్రుడు) అరణ్యమునకు వేంచేయునప్పుడు శ్రీలక్ష్మణస్వామివారు

నిహింపఁజాలక, కొట్టినవానితోఁ బోరాడి వానిఁజంపి తానున్న కత్తితో పాడుచుకొని చని
పోవుటఁజూచి, అహ! ఒక సామాన్యమగు మనుష్యుఁడు తన యభిమానముక్రింద యున్నంత మాత్ర
మున తననుకూడ చంపుకొన్న స్థితినిజాడఁగా, పరమచేతనుడగు సర్వేశ్వరుని యభిమానములా
నున్నట్లయిన వాఁడేమి చేసెనో? అని తలంచి తన రక్షణ విషయమగు వ్యాపారమును బొత్తుగ
వదిలి ఆకుక్కవలెనే తననున్న భావించి, వెంటనే బయలుదేరివచ్చి, తిరుక్కుండ మంగయను దివ్య
దేశమునందుండు పెరుమాళ్ల సన్నిధి సింహవ్యారముకు లోపల వైఠండు ఒక చిన్న అరుగుమీద
నిద్రపోయి రహనది ప్రసిద్ధ మేకదా!

అవతారక:—ఇతమిదు ఉపేయ (కైంకర్య) విషయమున నధికారులగు వారిలో ముఖ్య
లగు శ్రీలక్ష్మణస్వామి వారి నడవడికను విస్తారముగఁ బెలుపుచున్నాడు.

(అకలి గొన్నవారు) ఇత్యాది. అకలి గొన్నవారు తమయాకలియా ధిక్యమువలన నింతకు ముందు
తండిన యన్నమును ఇప్పుడు వండుచున్నట్టి యన్నమును అంతయును మనమే తినవలయునని కోరు
నట్లు, శ్రీరామచంద్రుడు ఆరణ్యమునకుఁ బోవునప్పుడు బాల్యమునుండియును ఎక్కువ ప్రీతిగల
వారగు శ్రీలక్ష్మణస్వామివారు తాజధానిలానుండి బయలుదేరుటకు .ముందుగనే వారితోఁగూడ
పోవుటకు యత్నించుటఁబెలిసికొని శ్రీరామచంద్రుడు “మీరు నిలువండి” అని నిర్బంధింపఁగా,
“కురుప్పమామనుచరం వైభర్మ్యం నేహవిద్యతే కృతార్థోఽహం భవిష్యామి తవచార్థః ప్రకల్పతే”
(ఓ రామచంద్రా! నన్ను కింకరునిగాఁగొనికొనాము ఈవిషయమున విరోధ మెద్దియును లేదు.
నేనున్న కృతార్థుండనగుదును నీకున్న ప్రయోజనము కద్దు) అనియు, గంగనడ్డుకు చేరిన పిమ్మట

మూ॥ పిరియిల్ తరియూమైయై మున్నిట్టు, అడిమై శెయ్యవేణుమ్, ఎల్లా వడిమై
యుమ్ శెయ్యవేణుమ్, ఏవిక్కొళ్ళవుమ్ వేణుమ్ ఎట్టార్ ;

స్వాక ఆనేక మరుళిచ్చెయ్య, “నచ సీతా త్వయా హీనా న చాహ మపి రాఘవ ముహూర్త మపి జీవావో జలాన్యత్స్యావివోద్భృతా” ఎట్టుమ్ కొల్లుకైయారే, పిరియిల్ తాముళరాక మాట్టా మైయై మున్నిట్టు “కురువ్వమామ్” ఎట్టు వన న్తర త్తిలే, “ధనురాదాయ సగుణం ఖనిత్రపీటకాధరః । అగ్ర తస్తే గమిష్యామి పథానమనుభవత్యయన్ ॥ ఆహరిష్యామి తే నిత్యం మూలానిచ ఫలానిచ । వన్యాని యానిచాన్యాని స్వాహారాణి తపస్వినామ్” ఎన్దెయారే స్వశేషత్వానుగుణమాక వడిమై శెయ్య వేణుమెట్టుమ్; తదన న్తర త్తిలే “ధివాంస్తు సహ వైదేహ్య గిరి సానుషు రంస్యతే । ఆహం సర్వం కరిష్యామి జాగ్రతస్స్వపతశ్చతే” ఎన్దెయారే, అతుతన్నిలు మిన్నవిడి మైయైట్టు ఒరునియతియిన్ని క్కే ఎల్లావడిమైయైయుమ్ శెయ్యవేణుమెట్టుమ్; పచ్చవటియిలే యెఱువ్వురుళినపోతు, “నీరుమ్ విళిలుమ్ వాయ్ త్తిరుప్ప తోరుప్రదేశ తైప్పార్ త్తు పర్లకాలైయైచ్చుమైయుమ్” ఎన్న, “ఏకము క్తస్తు రామేణ లక్ష్మణస్సంయుతాంజ్ఞలిః । సీతా సమక్షం కాకుత్స్థ మిదం వచనమబ్రవీత్”, ఎట్టు తిన్ తలైయిలేస్వత

మూ॥ స్వామిని విడిచి యుండజాలననుచు కైంకర్యముఁ జేయవలెననియు, సకల
విధకైంకర్యములను చేయవలెననియు, ఆజ్ఞాపింపవలెననియును ప్రార్థించినారు.

పీరిని తిరిగి యింటికి పంపుటకుగాను వారు ఆనేకము చెప్పగా “నచ సీతా త్వయా హీనా న చాహ మపి రాఘవ ముహూర్త మపి జీవావో జలాన్యత్స్యావివోద్భృతా” (రా. ఆ. ౫౩-౩౧) (ఓ రామచంద్రా! సీతయును నేనును జలములోనుండి బయటికితీసిన మత్స్యములవలెనే నిన్ను విడిచి త్తణకాలమున్న జీవింపజాలము) అని చెప్పటచే శ్రీరాముని వదలి తాము జీవింపఁజాల మిని పురస్కరించుకొని, తన్ను అనుచరునిగాఁ జేసికొనుమనిచెప్పి, పిమ్మట “ధనురాదాయ స గుణం ఖనిత్రపీటకాధరః అగ్రతస్తే గమిష్యామి పథానమనుభవత్యయన్ ॥ ఆహరిష్యామి తే నిత్యం మూలాని చ ఫలాని చ వన్యాని యానిచాన్యాని స్వాహారాణి తపస్వినామ్” (రా. ఆ. ౩౧-౩౩) (ధనస్సును చేతబట్టుకొని గడ్డపార మొదలగు వాయుధములనును చేతనుంచుకొని నీకు మార్గముఁ జూపించుచు ముందుగ నడచెదను. ప్రతిదినమును నీకుగాను వనమంగుండవనియును తదితరములు నగు ఫలమూలానులను తపోవంతులకు మంచి యాహారమగు వాటిని తెచ్చిపెట్టుచుందును) అన్నం దున స్వశేషత్వమున కనుగుణముగ కైంకర్యముఁ జేయవలయుననియు, తరువాత “ధివాంస్తు సహ వైదేహ్య గిరి సానుషు రంస్యతే ఆహం సర్వం కరిష్యామి జాగ్రతస్స్వపతశ్చతే” (ఓ రామచంద్రా పిచ్చ సీతా పిరాట్టితోగూడ పర్వతసానువులయందు సుఖముగానుండఁగా నేను నీవు నిద్రించు నప్పుడును మేల్కొంచి యుండునప్పుడును ఎల్లకాలమును నీకు సమస్తములగు కైంకర్యములను చేయ గలను) అని చెప్పటచే వాటిలోను ఈ యీ కైంకర్యమునెడి నియమములేకుండ యన్ని కైంకర్య ములను చేయవలయుననియు, పంచవటియందు శంఛేతియున్నప్పుడు “మంచినీటి విసతియును వీడయును గల యొక ప్రదేశముఁజూచి పర్లకాల నేర్పయమము” అని శ్రీరామచంద్రుఁడా నతి య్యగా, “ఏకము క్తస్తు రామేణ లక్ష్మణ స్సంయుతాం జలిః । సీతా సమక్షం కాకుత్స్థమిదం

మూ॥ పడైవీట్టిల్ పుకున్దపిన్పు, కాట్టిల్ తనియిడత్తిల్ స్వయమ్మాకత్తిలే వయి
న్ద్రై పెరుక్కినవడియాలే, ఒప్పున్ ఉణ్ణమాట్టాలే,

స్త్రీతై వైత్తపోతే పెరుమాళ్ నమైక్కైవిట్టారన్దు వికృతరాన్, పిరాట్టి మన్నిలైయాక
క్కయ్ ముళ్ళలియుమాయ్ నిన్దు, “పరవానస్మికాకుత్తన్ త్వయి వన్దశతంస్థితే! స్వయన్దురుచిరదేశే
క్రియతామితి మాం వద” అనైయారే, అడిమై శెయ్యమళవిల్ స్వారత్ర స్త్రీమాకిల దోషమ్ కలకార
పడి, ఉచితకైజ్జర్యజ్జలిరే యేవిక్కొళ్ళవుమ్ వేణుమెన్దు ప్రాథితారన్దై. (పడైవీట్టిల్) ఇత్యాది.
తిరుప్పడైవీట్టిలే యొట్టున్దురునిన్దు పుకన్దు తిరువభిషేకమ్ పణ్ణి యరునినపోతు, తమ్మాళుకూడ వడి
మైశెయ్క్కైక్కొరువరుమిల్లార తనిక్కాట్టిలే, తామేయడిమైశెయ్తు కైజ్జర్యాభినివేశతై పె
రుక్కుక్కయారే, స్వయమ్మాకత్తిలే వయిన్ద్రై పెరుక్కినవక్ ఒప్పుణుణ్ణాతాప్పారే, శ్రీభరతా
హ్యోన్ తుడక్కమానవరకలో డొక్కత్తాము మారడిమైశెయ్తు నిమ్మామాట్టాలే, తిరువెన్
క్కొన్ద్రై ముక్కుడైయెడుక్కై, తిరువెన్ కామరమ్ పరిమాణుక్కయ్యాకిల ఇరణ్ణడిమైయై ఏకకాల
స్థితే శెయ్తారన్దై. ఇన్ద్రచ్చత్తాన్దన్దా శ్రీరామాయణత్తిలిన్దై, “ఛత్రచామరపాణిన్దు లక్షణోఽ
నుజగామహ” ఎన్నిటకు శ్రీరామాయణ మన్తోవెన్నిల్, కాట్టుక్కొట్టున్దురు వరుక్కుమున్నే తిరు

మూ॥ తిరిగి రాజధానికి వేంచేసినపిమ్మట, స్వయంపాక నియమస్థులు కడుపునిండిం
చుకొను చందంబున, అనఁగా నందుకొనిన పదార్థములను తామొక్కరే
భుజించునటుల, పచ్చిభోజనముఁజేయక, అనఁగా భరతాదులతోబాటు
వదైన నొక్క కైంకర్యముతో తృప్తి నొందక,

వచన మబ్రవీత్” (రా. ఆ. ౧౫-౬) (ఇవ్విధమున శ్రీరామచంద్రుఁడా నతియ్యఁగా, శ్రీలక్ష్మణ
స్వామి అంజలి జోడించి సీతాపిరాట్టి సమక్షమున నిట్లు పలికిన వాఁడాయెను) అన్నట్లు తనపై
స్వాతంత్ర్యమును వెదలినప్పుడు పెరుమాళ్లు తన్ను విడనాడినారని చింతాక్రాంతుడై శ్రీసీతా
పిరాట్టి సమక్షమున నంజలి జోడించుకొని “పరవానస్మికాకుత్తన్ త్వయి వన్దశతం స్థితే స్వయం
తురుచిరదేశే క్రియతామితి మాం వద” (రా. ఆ. ౧౫-౭) (ఎన్ని సంవత్సరములయినను నేను
పరతంత్రుఁడను నిపు స్వయముగ మనోహరమైన తావున నేర్పరచమని యాజ్ఞాపించుమా) అను
టచే కైంకర్యము నొనర్చు సమయమున స్వాతంత్ర్యము రాకుండ ఉచితములగు కైంకర్యముల
యందు వినియోగపరచుకొనుమని ప్రార్థించినారనట.

తిరిగి రాజధానికి వేంచేసినపిమ్మట పట్టాభిషేక సమయమున, అరణ్యమున తమతోఁగూడ
కైంకర్యము చేయువారు వేటొక్కరు లేనందున కైంకర్యమునఁ గోరికను పూర్తిగ లభించిన
వారగుటంజేసి, స్వయం పాకముచేసికొని కడుపు నిండ తినటకభ్యసించినవాఁడు పచ్చిభోజనము
చేయని చందంబున, భరతుడు మొదలగు వారివలెనే యేదో యొక కైంకర్యముఁ జేసియుండక,
ఒక తిరుహస్తమున ఛత్రమును వేటొక్క తిరుహస్తమున చామరమునుంచుకొని కైంకర్యముఁజేసిరి
అనఁగా రెండు కైంకర్యములను ఏకకాలమున నొనర్చి నారనట. ఈపై వృత్తాంతము శ్రీరామా
యణమునఁ జెప్పియుండలేదు. అయితే “ఛత్రచామరపాణిన్దు లక్షణోనుజగామహ” (ఛత్రచా
మరములఁజేతఁ బట్టుకొని శ్రీలక్ష్మణస్వామి బయలుదేరి వెల్లెను) అని శ్రీరామాయణమునఁ గదా

మూ॥ ఒరు తిరుక్కయాలే తిరువేళ కొన్ ధక్కుడైయెయుమ్, ఒరు తిరుక్కయాలే తిరువేళ కానుర తైయుమ్ ధరిస్తు అడిమై శెయ్ దార్.

వభిషేకార్థమాక వలబ్ధురిస్తు తమ్ముడైయ దివ్యాస్త్రః పురతిల్ నిష్ఠమ్ పుటప్పట్టు చక్రవర్తిత్వం మూర్తికైయెనొక్కి త్తిరుతేరితేమేటి పెరుమాళ్ళు న్దరుగుఁజిపాతు ఇలైయ పెరుమాళ్ శెయ్ త వృత్తాంతమాక త్తిరువయోధ్యాకాండైతిరే నొల్లప్పట్టతాకయాలే ఇవ్విడత్తుక్కుగుళరాతు. ఆనాల్ ఇవరణ్ కొడ్డిప్పడి యరుళిచ్చెయ్ తానెన్నిల్; పద్యపురాణప్రక్రియైయాలే యరుళిచ్చెయ్ తార్. .“అథరస్మిన్ దినే పుణ్యే శుభం గ్నే శుభాన్వితే రాఘవస్యాభిషేకార్థం మంజుళాచక్రే జనాః” ఎట్టు తుడగి పరక్కచ్చొల్లిగొట్టువద్దు, “మన్త్రపూరజలైశుద్ధే రుద్రయస్సంక్రెతతాః । జపనోవైష్ణవాన్ సూక్తాన్ చతుర్వేదమయాన్ శుభాన్ । అభిషేకం శుభంచక్రః కాకుత్స్థంజగతాం పతిమ్ । తస్మిన్ శుభరమే లగ్నే దేవదుస్థభయో దివిని నేయః పుష్పవర్షాణి వపర్ష్యన్ సమన్తతః । దివ్యామ్బరై ర్భూషణైశ్చ దివ్యగర్భానులేపనైః । పుష్పైర్నానావిధైర్దైత్యై ర్దేవ్యాసహరఘాద్యహః । అలబ్ధైరశ్వశుశుభే మునిభిర్వదపారగైః । ఛత్రాఞ్చచామరందివ్యమ్ భృతవాన్ లక్షత్రాస్తథా । పార్శ్వభరతశత్రుఘ్నా తాళవృక్షే వివేజతుః । దర్పణమృదదాక్రిమాన్ రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః । దధార

మూ॥ ఒక హస్తముచేత శ్వేత ఛత్రమునున్న మరియొక హస్తముచేత చామరము నున్నధరించి కైంకర్యముఁ జేసిరి.

చెప్పఁబడిన యన్నదంటివేసి, యాహ్లోకమునఁ జెప్పఁబడిన విషయము శ్రీరామచంద్రుఁడు అరణ్యమున వేంచేయుటకు పూర్వము పట్టాభిషేకమునుగాను అంతఃరింపఁబడి తమయొక్క యంతఃపురములోనుండి బయలుదేరి దశరథ మహారాజుగారి గృహంబునకు పోవుటకై రథముమీద యెక్కి బయలుదేరునప్పుడు శ్రీలక్ష్మణస్వామిచేసిన కైంకర్యముగాను, అయోధ్యాకాండమున చెప్పఁబడినట్టిది గాన ప్రకృతమున సంబంధింపదు.

అవతారిక:—అయితే వీరు దేనినిబట్టి యిట్లు పాఠించి నారంటివేసి తెలుపుచున్నారు.

పాద్యపురాణమునఁ జెప్పియున్న ప్రక్రియనుబట్టి యిట్లు ప్రసాదించి యున్నారు. అదియెట్లనిన, “రాఘవస్యాభిషేకార్థం మంగళం చక్రే జనాః” (పాద్య. ఉ. ఖ. అధ్యాయం. ౧౧) శ్రీరామచంద్రుని పట్టాభిషేకమునకై జనులు మంగళ కార్యముం నొనర్చిరి) అని యారంభించి చాలా వరకు చెప్పచువచ్చి, “మన్త్రపూరజలైశుద్ధే రుద్రయస్సంక్రెతతాః । జపనోవైష్ణవాన్ సూక్తాన్ చతుర్వేదమయాన్ శుభాన్ । అభిషేకం శుభంచక్రః కాకుత్స్థంజగతాం పతిమ్ । తస్మిన్ శుభరమే లగ్నే దేవదుస్థభయో దివిని నేయః పుష్పవర్షాణి వపర్ష్యన్ సమన్తతః । దివ్యామ్బరై ర్భూషణైశ్చ దివ్యగర్భానులేపనైః । పుష్పైర్నానావిధైర్దైత్యై ర్దేవ్యాసహరఘాద్యహః । అలబ్ధైరశ్వశుశుభేమునిభిర్వదపారగైః । ఛత్రాఞ్చచామరందివ్యమ్ భృతవాన్ లక్షత్రాస్తథా । పార్శ్వభరతశత్రుఘ్నా తాళవృక్షే వివేజతుః । దర్పణమృదదాక్రిమాన్ రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః । దధారపూర్ణకలశం సుగ్రీవోవానరేశ్వరః । బాహ్యవాంశ్చ మహాతేజః పుష్పమాలాం మనోహరామ్ । వానిపుత్రస్తు రాక్షాసం సకర్పూరం దదాపియాత్ । హనుమాన్ దీపికాం దివ్యాం నుషేగస్తు భవంశుభమ్ । పరివార్య మహాత్మానం మంత్రిగస్సమపాసితే ” (పాద్యపురాణం. ఉ. ఖ. అధ్యాయం. ౧౯)

మూ॥ ౮౪॥ పెరియవుడైయారుమ్, పిల్లై తిరునఱైయూరరై యరుమ్ ఉడమై ఉపే షీత్తార్కళ్.

పూర్ణకలశం నుగ్రీవోవానరేశ్వరః । బాన్ధువాంశ్చమహాతేజః పుష్పమాలాం మనోహరామ్ । బాలి పుత్రస్తుతాన్ముఖం సకర్పూరందహాఽపియాత్ । హనుమాకాదీపికాం దివ్యాం నుషేణస్తు ధ్వజం శుభమ్ । పరివార్యమహాతాత్రం మన్త్రిణ్యముపాసితమ్) ఎన్దు పాద్యపురాణత్తిల్ ఉత్తరఖండ త్తిల్ నాన్మలొన్మతామధ్యాన్దుత్తిల్ శొల్లప్పట్టితే. “ ఛత్రపుచామరందివ్యం ధృతవాక్ ” స్వతు తోన్ద్రువితే, (తిరువెన్కొన్ద్రు కుడైయైయమ్ తిరువెన్కొమగనైయమ్ ధరిత్తు) ఎన్దరులి చెప్పితకు.

(పెరియ వుడైయారుమ్ పిల్లై తిరునఱైయూరరై యరుమ్ ఉడమై యపేషీత్తార్కళ్) శ్రీజటాయు మహారాజునై పెరియవుడైయారెన్ద్రాయీన్ద్రు మమృతలికల్ ఆరులిచెప్పితకు. ఇవర్ తామ్ పచ్చవటియైరై పెరుమాళ్ళొన్దరులి, తమై యన్దీకరిత్తు “ఇహ వత్సాన్మి సామిత్రే పార్థ మేనేన పక్షిణా” ఎన్దనిన్దుకుడన్దీ తిరువడికకుమ్మ మికవుమ్ పరివరాయ్, పెరుమాళ్ళొన్దరులి యిరు

మూ॥ ౮౪॥ శ్రీజటాయువును పిల్లై తిరునరయూరరయరును శరీరమును ఉపేషించి నారు.

“ ప్రతాపింబులగు మహర్షులు మంత్రములచే పవిత్రములుగాఁ జేయఁబడినట్టివియు, పరిశుద్ధ ములునగు నుదకములతో మంగళకరములును, చతుర్వేదమయములునగు విష్ణుసూక్తములను పఠించుచు లోకేశ్వరుడగు శ్రీరామచంద్రుని కభిషేకమును గావించిరి. అట్టి శుభముహూర్తమున నాకాశమునందు తేవతలు ధంకారములనుగొట్టి అంతటను పుష్పవర్షమును గురిపించిరి. అట్టి సమయమున వేదపారగులగు మహర్షులచే దివ్యములును నానావిధములునగు పుష్పములతో నలంకరింపఁబడి శ్రీరామచంద్రుఁడు సీతాపికాట్టితోఁగూడ దేవీవ్యమానముగ వేంచేయుండెను. అట్టి సమయమున శ్రీతత్త్వగోపామ్మ ఛత్రచామరములఁబట్టుకొనియుండ భరతశత్రుఘ్నులు విసనకజ్జలతో విసురుచు ప్రక్కన నిలుచుండిరి. రాక్షసశ్రేష్ఠుడగు క్రీవిభీషణువాఁడు అద్దము చూపించుచుండిరి. వానరేంద్రుడగు సుగ్రీవుండు పూర్ణకలశమును బట్టుకొని యుండెను. జాంబవంతుండు పుష్పమాలను బట్టుకొని యుండెను. వాలిపుత్రుండు కర్పూర మిక్రితమగు తాంబూలమును ప్రియముతో నిచ్చుతుండెను. హనుమంతుండు దివ్యమగు దీపమును బట్టుకొని యుండెను. సుషేణుండు శుభకరమగు ధ్వజమును బట్టుకొని యుండెను. మంత్రులందఱును మహాత్ముడగు శ్రీరామచంద్రునిచుట్టును నిలువఁబడి యుండిరి) అని యిట్లు పద్యపురాణముయొక్క యుత్తరఖండమున నలుబదిలోమిద్రవ యధ్యాయమునఁ జెప్పఁబడినది గదా! “ఛత్రంచ చామరందివ్యం” అను శ్లోకమును మనస్సున నొందుకొనియేకదా! శ్రీపిల్లై లోకాచార్యులవారు మూలగ్రంథమున “ఛత్రమును చామరమును ధరించి యుండి” అని సావించి యున్నారు.

పెరియ వుడైయారుమ్, పిల్లై తిరునరయూరరయరును తమతమ శరీరములను ఉపేషించి నారు. శ్రీజటాయు మహారాజును (జటాయుపక్షిని) పెరియ వుడైయారని మన పూర్వాచార్యులు పేర్కొనుట సంప్రదాయము. వీరు పంచవటియందు పెరుమాళ్లు వేంచేసియున్నప్పుడు తమను

మూ॥ చిన్తయన్తిక్కుడమ్ము తన్నడైయే పోయిన్ దు.

కింఁ దివ్యాశ్రమత్తుక్కు ఆసన్నమాక ఎర్రియానిఁబుచ్చెయ్తే, ఆచిన్దిరమాక రావణాబంధు పిరాట్టియై పిరిత్తుక్కుండ్లుపోక, అపోతు పిరాట్టి ఇవరై యొరువృక్షత్రికమేర కణ్ణు, “ఎన్నె యివిపచ్చడి యపహరిత్తుక్కుండ్లు పోకానినాన్” ఎట్టు ఇవర్ పేరైచ్చొల్లి క్కుప్పిడ, ఉఁబ్బు కిం వివర్ అన్దవార్తధ్వనియై క్కెట్టుగర్ న్దు రావణాకొండ్లుపోకిం పడియైక్కుండ్లు, “ఉనక్కిరు తకాకుకాణ్” ఎట్టు ధర్మాపదేశమపట్టిన వళవిల్ అవకకేళామెయారే, “నమ్ప్రాణనోడే ఇరు కణ్ణిరుక్కుడనోసుల్లామ్. యద్ధమపట్టి. మిట్టు తలిల్లెయాకిల్ ముడికిల్ చెయ్యక్కుడవోమ్” ఎన్దధ్వవసిత్తు, ఆతిబలపరాక్రమరాక్తయారే అవనోడే మహాయాద్యతైప్పట్టి, అవకైయారే ఈడుపట్టువిట్టు తమ తిరు మేనియైవిట్టారితే.

పిల్లై తిరునాఁడైయూరరైయర్ సకుటుంబముక త్తిరునారాయణపురైత్రి వేదశారాయణ పెరుమాళ్ సేవిక్కుచ్చెట్టు పుకున్దవళవిలే పరసమయికల్ అన్దక్కియిలైఅగ్నిప్రతేప తైప్పట్టు. ఉళ్ళున్దవర్ కళెల్లారుమ్ పుఁపట్టోడిపోక చెయ్తే, అన్దవెమ్మరుమాన్ తిరుమేనిక్కుట్టివు విరుకింపడియైక్కుండ్లు సహిక్కుమాట్టార ప్రేమాతిశయత్తారే, తాముమొక్కుముడిగతాక విధ్వవసిత్తు ఇవర్ నిత్తైయారే, పిల్లై కకుమ్ ఇవరైవిట్టుపోకోమెట్టునిఁబు, అవర్ కకుమ్ తాముమహాడ అత్తుక్కుళ్ళనిట్టు తిరుమేనియైవిట్టారట్టు ప్రసిద్ధమితే.

(చిన్తయన్తిక్కుడమ్ము తన్నడైయేపోయిన్ దు). అనఁగా “కాచిదావనధస్యాస్తే న్ధిత్వా

మూ॥ చింతయంతికి శరీరము తనంతటనే పోయినది.

అంగీకరించినదిమొదలు “ఇహ విత్వామిసామిత్రే సార్థమేతేన పక్షిణా” (రా. ఆ. ౧/౧౧౯) (ఓ లక్ష్మణ! ఈ పక్షిసోఁగూడ ఈ తావున నివసించెదను) అన్నదిమొదలు పెరుమాళ్ల విషయమున మిక్కిలి విశ్వాసముగల వారై పెరుమాళ్ళు జేంచేసియుండు దివ్యాశ్రమమునకు సమీపముగ విన సింఁచియుండఁగా, అకస్మాత్తుగ రావణుండువచ్చి సీతాపిరాట్టిని తీసికొనిపోవునప్పుడ ఆమె వీరిని యొక వృక్షముపై నుండఁగాఁబాచి “నన్ను ఈరడిట్లు అపహరించుకొని పోవుచున్నాఁడు” అనుచు వీరిని పేరుతోఁ బెద్దగాఁ బిల్వగా, నిద్రించుచుండునట్టి వీరు ఆయాన్దధ్వనిని విని మేల్కొంచి రావణుండు సీతఁగొనిపోవుటఁబాచి “నీకిది తగదు సుమీ” అని ధర్మాపదేశముఁజేసి నప్పుడు వాడు వినకపోయినందున “నేను ప్రాణముతోనుండి దీనిఁబాడజాలను యద్ధముఁజేసి విడిపించుటగాని, లేకున్న, అంతటితో ప్రాణమునన్న పోగొట్టుకొనవలయును” అని నిశ్చయించు కొని, గొప్ప బలపరాక్రమముగల వారగుటచే వానితోగొప్ప యద్ధముచేసి వానిచేతిలో బిబ్బతిని శరీరమును విడనాడివారు గదా!

పిల్లై తిరునాఁడైయూరరైయరసువారు సకుటుంబముగ తిరునారాయణపురమున జేంచేసియుండు శ్రీవేదశారాయణస్వామిని సేవింపఁబోయినప్పుడు మఠాంతరులు ఆకోవలలో నగ్నినిపెట్టఁగాలోప అనుండు వారందఱు పరుగెత్తి పోవుచుండ, అచట జేంచేసియుండు పెరుమాళ్ళశరీరమునకు కష్టము గలుగుటఁబాచి సహింపఁజాలని ప్రేమాతిశయమువలన తాముగూడ నచ్చటనే ప్రాణములవిడ నాడ నిశ్చయించికొనియుండ, పిల్లలును వీరినివదలి పోమనియుండఁగా వారును తానును దానిలో పఱునుండి శరీరమును విడిచివారని ప్రసిద్ధము గదా.

చిన్తయన్తికి శరీరము తనంతటనే విడిచిపోయినది. అనఁగా “కాచిదావనధస్యాస్తే న్ధిత్వా

మూ॥ ౧౫॥ ఉపాయత్తుక్కు శక్తియుమ్ లజ్జయుమ్ కులైయవేణుమ్

దృష్ట్యబహిర్గురుమ్ || తన్మయత్యేనగోవిందం గంగా, లితలాచనా | తచ్చిత్రవిమలాహ్లాద తీగ
పుణ్యచయాతదా | తదప్రాప్తిమహాదుఃఖం విలీనాశేపాతకా | చిత్తయన్తీ జగత్సృతిం పరబ్ర
హ్మస్వరూపిణమ్ | నిరుచ్ఛాసతయాముక్తిం గతాన్యాగోపకన్యకా” ఎన్నిటపడియే తిరుక్కురివై
యినట్లు తిరుక్కురిలాశైవ్యమునకు, దావనలేటప్పకప్పటప్పటవలె, గురుదత్తనత్రాలే
పొకమాటామలోనినట్లు, కృష్ణవైభావమునకు, తదతచిత్రయూక్తయాలేవన న్నిలమసఖత్రాబుమ్, తద
ప్రాప్తి చనమాన నివధికయఃఖలుమ్, ప్రక్షిణాశేషపుణ్యపాపైయాయ, తత్సృరణమ్తెల్లా
నిఱు తత్ప్రాప్తిప్రలాభక్షేత్రాలే భక్తిమాటామలోమూచ్చుడభుక్తయాలే, ఇవికుక్కుత్రానచే
తీక్కువేట్టాతపడి దేహమ్ తన్నయే బ్రహ్మకొనినవలెనై.

అక ఇప్పుడి నిదశానముగా సరైచ్చాస్త్రీ, ఇని ఇవరకలైప్పాలేయిరుక్కువేణుమ్ ఎన్ని
లికారతై శాశుచ్చియేటికార్, (పాయత్తుక్కు) ఇత్యాదివాక్యద్యయత్రాలే, అతాపతు,
ఉపాయత్తుక్కుధికారియామౌను, ముదైయరక్షణమ్ తానేపట్టికొన్నట్లుకై న్నిలుప్పానశక్తి
యుమ్, తాన్ పరిగ్రహిక్కియఉపాయత్తుక్కు విగోధికశానవత్తరై విదువశవిత్, నాట్రాశిరిక్కు
మూ॥ మోక్షమునకు సర్వేరుండే ఉపాయము అను నిష్ఠ కలుగుటకు, శక్తిని,
లజ్జను, స్వప్రయత్నమునున్న విధువవలెను

దృష్ట్యబహిర్గురుమ్ || తన్మయత్యేనగోవిందం దధ్యామిలితలాచనా | తచ్చిత్రవిమలాహ్లాద తీగ
పుణ్యచయాతదా | తదప్రాప్తిమహాదుఃఖం విలీనాశేపాతకా | చిత్తయన్తీ జగత్సృతిం పరబ్రహ్మ
స్వరూపిణమ్ | నిరుచ్ఛాసతయాముక్తిం గతాన్యాగోపకన్యకా” (చింతయంతి | యనబడు
వాకగోపకన్యక యా పెద్దలుండుటంచాచి స్వస్థానమున, గోవిందుని కళ్లుమూసికొని
ధ్యానించెను. శ్రీకృష్ణుని ధ్యానించుటంజేసి నిర్మలమైనట్టి యానందముచే నశించినట్టి పాప
ములు గలదియై వాని బొందజాలమివలనఁ గలిగిన దుఃఖముచే సమస్తపాపములును నశించినదై
పరబ్రహ్మ స్వరూపుడు జగత్సృరణమును ధ్యానించుచునే యుచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములుడిగినచై
మోక్షమును బొందదాయను) అన్నట్లు రాచక్రీడసమయమున మేలునాదమునువిని శ్రీబృందావన
మువరకును పోలయనని బయలుదేరినప్పుడు బయటపెద్దలుండటచే పొకుండి నిర్మలమైన సుఖము
విలనను శ్రీకృష్ణునిధ్యానించి ముల్లప్పును వానిమొడలనే చునన్ను నుంచినదైనందున వానిబొందక
పోవుటచే గలిగిన దుఃఖమువలనను పుణ్యసాపంబులన్నియును నశించినదై వానిని స్మరించుచునే
యుండఁగా, వానిని బొందుకపోతినే యనెడి దుఃఖము మూలకమగు కష్టమువలన ప్రాణంబులను
ధరించియుండి జాలనిదెను ప్రాణంబులను వనలినదై వంతున ఈమె విషయమున తాను ఉపేక్షిం
పనక్కరలేనంద శిరీరము తనంతనే నిడిచిపోయిన దనుట.

అధికారిక.—కావున నిట్లు నిదశానముగా నుదహరింపబడిన వారినడవడికలఁజెప్పి
పిమ్మటమీదలె ననుమకొనవలయునన్న దాని యభిప్రాయమును (ఉపాయమును) ఇత్యాది వాక్య
ద్యయముచే చెలుపు మన్నాను.

మోక్షమునకు ఈశ్వరుండే యుపాయము అను నిష్ఠగలుగుటకు తనరక్షణమును తానే చేసి
కొనుటకు మేళువయిన శక్తినిన్ని తాను స్వీకరించునట్టి యుపాయముతో విగోధించు వాటిని

మూ॥ ఉపేయత్తుక్కు ప్రేమః. తన్నై ప్పేణామైయుమ్ తరియామైయుమ్ వేణుమ్
 మతుక్కు కూశుమ్ అజ్జేయుమ్, తన్ తన్నై విరోధియాన స్వయత్తుముమ్ కై విడ వేణుమ్
 ఉపేయత్తుక్కుధికారియామ్మారు, శేషియోలేనిష్ట “ఎల్లావడిమైయుమ్ అన సేవపడి
 శెయ్యవేణుమ్” ఎన్నుమ్ ప్రేమముమ్, అన్మొత్తిళ్ళువరిల్ అతుకన్జాన్మమాట్టామల్
 తన్నుడమైయువేత్తిక్కుయుమ్, తద్విగ్రహమున్, త్రిల్ ధరిత్తిరుక్కుమాట్టామల్ మాచ్చ
 డబ్బుమ్మడియాకైయుమ్ వేణుమెట్టపడి, అకై మారే, స్వారే యిరుక్కుయావతు- ఇవ్వధి
 కారబ్బక్కు యెడైయరాకై యెట్ట కరుత్తు.

“విష్టో: కార్యం సముద్దిశ్య దేహత్యాగోయచాకృతః
 మానవః” ఎట్ట అగ్నేయపురాణత్రియమ్, “దేవకార్యం
 సయాది విష్ణుసాయజ్యమపిపాతకకృన్నరః” ఎట్టవాద
 హత్యాగంకరోతియః । తస్యవంశేమృతాస్సర్వే గచ్ఛన్తై
 యమ్ కొల్లుకైమాలుమ్, విశేషిత్తు అశ్వమేధ పర్వత్తిల్
 యత్తిల్ “అగ్నిప్రవేశం యశ్చాపి కురుతే మద్గతాశ్చ నా । స
 లయమ్ । ప్రాణాం స్త్యజతియామర్త్యమాంప్రపన్నోప్యనాశకం బాలనూర్యప్రకాశేనవ్రతే

వైమృతమాసాద్య ముక్తోభవతి
 స్వాంతసుంయః పరిత్యజ్యేత్ ।
 “రథ నాథంసమాశ్రిత్య దే
 యమ్ ” ఎట్ట వామనత్రి
 పర్వత్తిల్ పశ్చిమాధ్య
 పకాశేన విమానేనమమా
 బాలనూర్యప్రకాశేనవ్రతే
 ఉపేక్షేంచుటయును

మూ॥ ఉపేయానుష్ఠానమం గలుగుటకు ప్రీతియును
 ధరించియుండజాలమియును ఉండవలెను

విడిచి పెట్టినచో తామలు నిందించెదరనెడి సంకోచమునను హేతు, నున్న తన పారతిం
 త్ర్యమున విరోధియైన స్వప్రయత్నమునును విడుచుకొనవలయును.

ఈశ్వర కైంకర్యమే పురుషార్థమనెడి నిష్టగలుగుటకు తనస్వామిని నిమిషమైనను విడు
 వక సర్వవిధకైంకర్యములను స్వామినియమన ప్రకారముగా జేయవలయునని ప్రేమయును, తన
 స్వామికి ఆపదవచ్చిన యెడల తాడతాత స్వదేహమును విడిచిపెట్టుటయు స్వామియొక్క
 దివ్యమంగళ నిగ్రహసభము లభించనప్పుడు ధరింపఁజాలక అప్రయత్నము ప్రాణములను
 విడుచుటయున్న ఉండవలయునని భావము.

అనంతరకః—అయితే, అగ్నేయపురాణమునందు “విష్టో: కార్యం సముద్దిశ్య దేహత్యాగోయ
 చాకృతః తదా వై కుంతమాసాద్య ముక్తోభవతి మానవః” ఎప్పుడీ మనశాండు శిమన్నారాయ
 ణునియొక్క కార్యము సుదృఢించి దేహత్యాగముజేయనో, అప్పు డీతండు శ్రీ కుంతముఁజేరి
 ముక్తండగుచున్నాడు) అనియు, వాయు పురాణమున, “దేవకార్యం సముద్దిశ్య స్వాంతసుం
 యః పరిత్యజ్యేత్ సయాది విష్ణుసాయజ్య మపిపాతకకృన్నరః” (భగవంతుని కార్యమును తలపెట్టి
 దేహమును పరిత్యజించిన మనుజుండు పాపాత్ముండయినను విష్ణువుయొక్క సాయజ్యమును బొం
 దుచున్నాడు) అనియు, వామన పురాణమున “రంగనాథం సమాశ్రిత్య దేహత్యాగం కరోతి
 యః । తస్య వంశేమృతా స్సర్వే గచ్ఛన్తైవ్యార్థ్యంతికం అయం ” (రంగనాథుని యశ్రయించి
 దేహత్యాగముజేసిన వాని వంశమునఁ జన్మించిన వారందరును మోక్షముఁ బొందుచున్నారు)
 అనియును చెప్పి యున్నందునను విశేషముగ అశ్వమేధిక పర్వమున వైష్ణవధర్మకాన్తమునందు
 పంచమాధ్యామమున, “అగ్ని ప్రవేశం యశ్చాపి కురుతే మద్గతాశ్చ నా సమాత్మ్యగ్ని ప్రకాశేన
 విమానేన మమాలయం॥ ప్రాణాం స్త్యజతియామర్త్యమాంప్రపన్నోప్యనాశకం బాలనూర్యప్రకా

మూ॥ ౮౬॥ ఇవనుక్కు వైధమాయ్ వరుమతితే త్యజక్కలావతు.

రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమతు త్యజక్క వొణ్ణతితే

మూ॥ ౮౭॥ ఉపాయత్వానుసంధానమ్ నివర్తకమ్

ద్యానేనమద్ధృహమ్” ఎట్టు భగవత్తానే యరుచిచ్చెయ్ కైయాలమ్, ఇప్పడి మోక్షసాధనమోక్ష చొప్పిల్ల పుడుకిత భగవదధ్యమాన స్వదేహత్యాగమ్, అవస్యసాధననాన ఇవనుక్కు త్యాజ్యమన్తో, ప్రపన్నరాయరుక్మిణి పిల్లైతిరువతైయూరలై యరిలై యవప్పిప్పానెన్నెన్న, అరుచిచ్చెయ్ తొర్, (ఇవనుక్కు) ఎట్టుకుడన్ది. అతావతు - “ఇదజ్ఞుర్యాత్” ఎట్టు ఓరువిధిప్రయుక్తమాయ్ వరుమతితే ప్రాప్తప్రాప్తవివేకమ్ పట్టి ఇవనుక్కు కై విడలావతు, అజ్ఞనన్దిక్కే, తకొవరహత్రిలా త్రిప్పొక్కారపడి భోగ్యముమాయ్ ప్రాప్తముమాన విషయత్తిల్ రాగప్రయుక్తమాయ్ వరుమతు, వరున్దియమ్ కై విడప్పొకాతితే యెన్దై.

వైధమాయ్ విరుమళవిల్ సుత్యజమాయ్, రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమళవిల్ దుస్త్యజమాయా నెన్నెన్న, అరుచిచ్చెయ్ తొర్, (ఉపాయత్వ) ఇత్యాదియారే (ఉపాయత్వానుసంధానమ్ నివర్తకమ్) ఎట్టుకు - వైధమాయ్ వరుమ్ దలైయిల్ దేహత్యాగరూపప్రవృత్తియిల్ ఉపాయత్వానుసంధానమ్ నడక్కయారే, అవస్యనుసంధానమ్ ఇవనై సాధనతయా సమ్యక్రి పన్నమాన ఇదేహత్యా

మూ॥ ౮౮॥ ఈతనికి విధిప్రాప్తమైనదిగదా! త్యజింప శక్యము. అనురాగము వలనఁ బ్రాప్తమైనది త్యజింప శక్యము కాదు గదా!

మూ॥ ౮౯॥ ఉపాయత్వాను సంధానము నివర్తకము.

శేన గ్రజేద్యానేన మద్ధృహమ్” (నాయందు లగ్నమైన మనస్సుగలవాడై అగ్ని ప్రవేశముఁజేయువాడు అగ్నివలె బ్రకాశించునట్టి విమానమునై నాస్థానముఁ జేరుచున్నాడు. నాయందు ప్రపత్తిగలవాడై ప్రాణములఁ ద్యజించువాడు నాశరహితమగు నాస్థానముఁ జేరుచున్నాడు) అని భగవంతుఁడు స్వయముగ నే చెప్పియుండుటం జేసియును ఇవిధమున మోక్షసాధనముగాఁ జెప్పబడునట్టి భగవదర్చుగు స్వదేహత్యాగము వేటొక్క సాధనమెద్దియును లేదనుకొని యుండనట్టి యీతనికిఁ ద్యాజ్యము కాదా? ఇట్లుండ, ప్రపన్నాగ్రేహులగు పిల్లై తిరువరయూర రయరు దీని నేల యనుపించిరని యడిగితివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఈతనికి) ఇత్యాది “దీనిఁ జేయవలయును” అని యిట్లు ఒక విధిచే నియమింపఁబడిన దానిఁ గదా యీతఁడు “ఇది యుక్తము ఇది యుక్తముకాదు” అని యివిధమున వివేచనముఁ జేసి విడిచిపెట్టును. అట్లు కాకుండ, విడిచియుండ జాలనంత భోగ్యమై, స్వరూపానురూపమగు విషయమున, ప్రితిమూలనఁ గలుగునట్టిది లభించిన పిమ్మట త్యజింపఁదగినది కాదు గదా! యనుట.

అవతారిక:— ౨కవిధిచే నియమింపఁబడినట్టిది సులభముగ త్యజింపఁదగిన దగుటయు, అనురాగమువలన స్వీకరించినది త్యజించుటకు కష్టపాద్యమగుటయు నెట్లుంటవేని తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయత్వ) ఇత్యాది ఉపాయత్వాను సంధానము నివర్తకమనఁగా, “దేహత్యాగము మోక్షసాధనము. కాఁబట్టి దీనిని మరము చేయవలయును” అని ఉపాయత్వానుసంధానముతోఁ గూడ ప్రపన్నుఁడు ప్రవర్తించునప్పుడు, ఆయుపాయత్వానుసంధానమే, సాధనముగాఁ దలంపఁ బడిన ఈ దేహత్యాగమునందలి ప్రవృత్తినుండి మఱించును. (బుద్ధిపూర్వకముగ దేహమును త్యజించుటయందు మనస్సు ప్రవర్తింపదు)

మూ॥ ॥ ఉపేయత్వానుసంధానమ్ ప్రవర్తకమ్

మూ॥ ౮౮॥ అప్రాప్తవిషయంగభిలే సక్తనానవక్ “అతు లభిక్ష్వేణుమ్” ఎన్తు ఇరానిష్టాల్

గర్వాప్రవృత్తియిల్ నిష్టమ్ మిశువిక్కు మెన్తపడి. (ఉపేయత్వానుసంధానమ్ ప్రవర్తకమ్) ఎన్తు రాగప్రాప్తమాయవరుమవత్తైయిల్, ఇవిషయత్తుక్కు హానివరక్కట్టిరుప్పలిల్ ముడిక్తయేనల్ల తేన్తుదేహత్యాగన్దన్తై ఎల్పురుషార్థమాక ననుసన్క్కియాలే, అవిషయసంధానమ్ ఇవన్తైయిలే మూశువిక్కు మెన్తపడి:—అన్తి క్కే, వైశమాయవరుమ్మోగు భగవద్విషయన్తిలుపాయత్వాను సంధాన మితుక్కు నివర్తకమ్; రాగప్రాప్తమాయ్ ఎరుమ్మోగు అవిషయన్తిలుపేయత్వాను సంధాన మితుక్కు ప్రవర్తకమా మెన్తువుమామ్.

ఇప్పుడి ఒరుసాధనబుద్ధ్యాన్తి క్కే తద్విషయప్రావణ్యాత్మికయత్తాలే స్వదేహత్వైవిడుమ్మడి యాన నిలైవిలైయక్కుడుమోవిన్న, అరుభిచ్చెయ్ కిఱార్, (అప్రాప్త) ఇత్యాదియాలే. అతా పతు-స్వరూపప్రాప్తమల్లార హేయవిషయభిలే ప్రకణనానవక్, తిన్తై ఎయ్ జీయ మాతీయాకి లుమ్ అవిషయత్తై లభిక్ష్వేణు మెన్తు, స్వదేహత్యాగ త్తిలే ప్రవర్తియోనిష్టాల్, స్వరూపప్రాప్త మాన విలక్షణవిషయత్తిలే ప్రకణనానవనుక్కు, అవిషయత్తైప్పత్తిల్ తిన్తై ఎయ్ జీయ మాటు తై యాకిఱవితు కూడు మెన్న మిడమ్ కిన్నునర్పాయనిద్దున్తో వెన్తే. ఒరు వత్తైయిళవిలే ఒరువన

మూ॥ ఉపేయత్వానుసంధానము ప్రవర్తకము.

మూ॥ ౮౮॥ స్వరూపిరోధులగు విషయములయెడల నాసక్తిగలవాడు “దానిని లభించి తీరవలయును” అని పట్టాపట్టిసెట్లయిన,

(ఉపేయత్వాను సంధానము ప్రవర్తకము) అనఁగా అనురాగము మూలముగ లభించిన దయినప్పుడు “ఈశ్వర విగ్రహమునకు సంభవించు హానిని చూచుచుండుటకన్న, స్వదేహ త్యాగమే మేలు” అని దేహత్యాగము చేయుటకు పురుషార్థముగా ననుసంధించుటజేసి యట్టి యను సంధానమితనినా ప్రవృత్తిలోఁ బ్రవేశపెట్టును.

ఈవాక్యములకు వేఱొక్క విధమునను అర్థముఁ జేసికొనవచ్చును. “ఇదిక యొక కాస్త్ర విచే విధింపఁబడినప్పుడు, ఈశ్వరుడే యుపాయమనెడి యను సంధానము ఈతనిని ఇట్టి వ్యాపారమునండి నివర్తింపఁజేయును. ఇది యొక యనుగాగము మూలముగఁ గలుగునప్పుడు, ఈశ్వరుడే పురుషార్థమనెడి యను సంధానము (ఈశ్వరుని లభించుటకుగాను త్వరను బుట్టించి యట్టి వ్యాపారములో నితనిఁ) బ్రవర్తింపఁజేయును.” అనియును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక:—ఇట్లు ఒక సాధనబుద్ధిచేకాకుండ, ఆ విషయమునఁ గల ప్రీతిమూలముగ శరీరమును విడుచునట్టి సిద్ధిగలుగుట సంభవమా? యింటివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వరూప) ఇత్యాది స్వరూపవిరుద్ధములగు హేయవిషయముల యెడలఁ బ్రీతిగల వాఁడుతనను చంపుకొనియైనను, ఆ విషయమును లభింపవలయుననెడి పట్టుదలతో నా విషయమునఁ బ్రవర్తించుచుండు, స్వరూపాను గుణముగు విలక్షణ విషయమునఁ బ్రీతిగలవాని కొవిషయమునఁ దన ప్రాంబుతను విడనాడుట సంభవమని వేఱుచెప్ప నక్కఱలేదు గదా! దృష్టాంతము—ఒకొ నొక విటుడు ఒక వేశ్యుండు అత్యంత ప్రేమగలవాడై యుండఁగా, ఒకొనొక సమయము

మూ॥ ప్రాప్తవిషయ ప్రవణనుక్కు చొచ్చిల్లవేడ్డావితే.

మూ॥ ౮౯॥ అనుష్ఠానముమ్ అననుష్ఠానముమ్ ఉపాయకోటియి అన్వయియాతు.

తన క్తనాయోగిణు పోరుమననాయ్, అవశుక్కు వ్యాధికనక్కవద్దవళిరే “ఇవికాటియెట్లొద్దిరు న్నవాతీ నానెన్తలైయై అరిన్దతరుకిశ్చేన్” ఎన్దు ఒరు దేవతైక్కు ప్రాథిత్తు, పిన్దు తనతలైయై యరిన్దుకొడుపుతుమ్ కెయ్తానెన్దు ప్రసీద్ధమిశ్చే.

ఉపాయోపేయాధికారజగుక్కుడలాక మద్రుమ్ శొన్నవనుష్ఠానజగ్గో పోల్పిక్కే, ఉపాయతయూ కాన్త్రసిద్ధిమాకై యారే, అనన్యసాధననుక్కు అననుష్ఠానమాన ఇన్ద దేహత్యాగమ్ రాగ ప్రాప్తమాకై యారే దుస్యజమాయిరున్దతేయాకిలిమ్, ఉపాయకొటియిరే అన్వయిత్తన్దినిల్లాతే యెన్న అరుళిచ్చెయ్కితార్, (అనుష్ఠానముమ్) ఎన్దుతుడన్ది. అతావతు-అనుష్ఠానమాకచ్చొన్న స్వ శక్తిత్యాగాదికనుమ్ ప్రేమాదికనుమ్ ఉపాయోపేయాధికారన్దరూభతమాకై యారే ఉపాయ కొటియిలన్వయియాతాపొరే, అననుష్ఠానమాకచ్చొన్న స్వదేహత్యాగముమ్, ఉపాయబుద్ధ్యావ నుష్ఠితమన్దిక్కే రాగప్రాప్తమాకై యారే ఉపాయకొటియిరే అన్వయియాతు, ఉపేయాధికారత్తిలన్దర్భవిక్కుమత్తనై యెన్దై. ఉపాయతయూ కాన్త్రసిద్ధిమే యాకిలిమ్, ఉపాయబుద్ధ్యా అనుష్ఠితమానకుక్కేయిశ్చే ఉపాయత్వముళ్ళకు. అజ్ఞనన్దాకిల్, ప్రపన్న నానవన్ ఉపాయబుద్ధియి

మూ॥ స్వరూపసిద్ధమగు విషయమునఁ బ్రీతిగలవాని విషయమై వేరుచెప్పవలసినది లేదుగదా!

మూ॥ ౯౦॥ అనుష్ఠానమును, అనుష్ఠానముకానిదియును ఉపాయకోటిలోఁ జేరవు.

నందుదానికి వ్యాధి సంభవించెను. ఆవ్యాధి కుదిరినయెడల తన శిరస్సును కోసి బలియిచ్చెదనని ఒక దేవతకు మొక్కిక్కుకొని ఆవ్యాధి నివృత్తించిన సిమ్రుట మొక్కిక్కుబడి ప్రకారము తన శిరస్సును కోసి యిచ్చెనని ప్రసిద్ధమైయున్నది.

అవతారిక:—ఉపాయోపాయాధికారములకుఁ దగినవిగాను చెప్పబడినట్టి తక్కిన అనుష్ఠానములవంటిది కాకుండ, ఉపాయముగాను కాన్త్రమునందు విధింపబడినది యగుటంజేసి, భగవంతుని కంటెను వేటొక్క సాధనము లేదనెడి నిశ్చయముతోనుండు వానిచే ననుష్ఠింపఁదగనిది యగునట్టి యీ దేహత్యాగరూపమగు అనుష్ఠానము ప్రీతిమూలముగఁ గలిగినది యగుటచే దుస్తజమే యైనను, అది యుపాయకొటిలో నేలచేరదంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అనుష్ఠానము) ఇత్యాది. అనఁగా అనుష్ఠానముగాఁ జెప్పబడిన స్వశక్తిత్యాగాదులును ప్రీత్యాదులును ఉపాయోపేయాధికారములలోనంత రూభతములయిన వగుటంజేసి యవి యుపాయకొటిలోఁ జేరనివి యగు చందంబున, (అట్లు) అనుష్ఠానముగాఁ జెప్పబడినదియగు స్వదేహత్యాగము ఉపాయమనెడి తలంపుతో ననుష్ఠింపఁబడినట్టిదికాకుండ, అనురాగము మూలమున సంప్రాప్తమైనదైనందున నది యుపాయకొటిలోఁ జేరదు. అయితే యది యుపేయాధికారములోఁ జేరినది యగుననుట. ఉపాయముగాను కాన్త్రమునందు విధింపబడినదియైనను, ఉపాయమనెడి తలంపుతో ననుష్ఠింపఁబడినట్టిది మాత్రమే కదా! యొక యుపాయము కాఁగలదు. అట్లు కాకున్న, ప్రపన్నుడగువాడు ఉపాయమనెడి తలంపులేకుండ, ఉపేయము (పురుషార్థము)

మూ॥ ౯౦॥ అనన్యోపాయత్వముమ్, అనన్యోపేయత్వముమ్, అనన్యదైవత్వముమ్, కులైయుమ్మడియాన ప్రవృత్తి కాణానిన్ద్రోమితే.

ఉపేయబుద్ధ్యా ప్లక్షకః పుణ్యదేశవాసాదికళుప్ ఉపాయకోటియశే అన్వయిక్తవేణుమితే.

అన్తిక్రే, ఇన్ద్రప్రవృత్తితా సుపానుకోటియశే అన్వయి త్తవాకిలమ్ అనన్యోపాయత్వత్తు క్కుక్కులై తల్ వరుమిత్రనై యితే, అకుప్రేమపరవశర్ క్కు అద్యచుష్టు ఎన్దైక్కాక ప్రేమ పరవశర్ ప్రవృత్తి క్కలై దర్శిప్పిక్కితార్, (అనన్యోపాయత్వముమ్) ఎష్టుతుడజ్జే. (అనన్యోపాయత్వమ్ కులై యుమ్మడియాన ప్రవృత్తియావగు)..“తిరున్దవేనోమ్మిన్ద్రోమ్” “నోమ్మిన్ద్రోమ్మిన్ద్రోమ్మిన్ద్రోమ్మిన్ద్రోమ్” “నొత్తిరియాయ్ మవలూర్ కుమ్” “నొత్తి నామమ్” “ఉరావొట్టియేన్ నాన్ వారార్ పూమ్ పెట్టైమడల్” “ఉలకళియూర్ వణ్ నాన్ మన్నియపూమ్ పెట్టైమడల్” ఎష్టు నోమ్మి నోమ్మై మడలెకుక్కు ముతలానవ్యాసాజ్జళితే యితే. (అనన్యోపేయత్వమ్ కులైయుమ్మడియాన ప్రవృత్తి యావగు)-అత్తలై క్కుత్తిశయత్తైవలై క్కుయేపురుషార్థమిన్ద్రుక్ క్కు-తవిర్ న్ద్రు, “నను

మూ॥ ఇంతియెకాఁ, అనన్యోపాయత్వముకును, అనన్యోపేయత్వముకును, అనన్యదైవత్వముకున్న భంగము కలుగఁజేయునట్టిప్రవృత్తిని జూచుచున్నాముకదా!

అనెడి తలంపుతోఁ జేయునట్టి పుణ్యదేశ నివాసాదిలును ఉపాయకోటిలోఁ జేరవలసి వచ్చునె?

ఒకవేళ యీ ప్రవర్తనయు ఉపాయకోటిలోఁ జేరు పక్షమున అనఁగా, ఉపాయముగా ననుసంధింపఁబడిన దగు పక్షమున, ఈశ్వరుని కంటెను వేఱొక్క యుపాయము లేదనెడి యీ తని నిశ్చయమును భంగము కలుగును ఇంతియే.

అవసారికః—అట్టి భంగమునది ప్రేమపరవశులగు వారి విషయమున నైవాక దోషముగా నెన్నఁదగదని తెలుపుటకై ప్రేమపరవశులగు వారి నడవడికలను తెలుపుచున్నాడు.

(అనన్యోపాయత్వమ్) ఇత్యాది. అనన్యోపాయత్వమును భంగమును గలుగఁజేసెడి నడవడిక అనఁగా “తిరున్దవే నోమ్మిన్ద్రోమ్” (నా. తి. ౧-౬) (తాగుగ ఉపాయముపానము చేయుచున్నాను) అనియు, “నోమ్మిన్ద్రోమ్మిన్ద్రోమ్మిన్ద్రోమ్” (నా. తి. ౧-౮) (నోచును నోనును నిశ్చయించి) “కుత్తిరియాయ్ మవలూర్ కుమ్” (తి. వా. ౫-౩-౯) (నీగ్గులేని దాననె క్రూరకృత్యములఁ జేసి సంచరించెదను) అనియు, “నొత్తి నామమ్” (పె. తి. మొ. ౯-౩-౯) (తిరునానుసంకీర్తనముఁజేసి) అనియు, “ఉరావొట్టియేన్ నాన్ వారార్ పూమ్ పెట్టై మడల్” (తి. తి.) (నీగ్గుమైనదియు సుందరమగు శాటిమట్టును కొనిరాక మానము.) అనియు, “ఉలకళియూ పూర్వన్ నాన్ మన్నియపూమ్ పెట్టైమడల్” (పె. తి.) (విరహాగ్రుణ్ణయి నేను స్థిమైనదియు, సుందరమునగు శాటిమట్టును సాధనముగాగొని జనులకందఱికిని తెలియునట్లునడచుకొనెదను) అనియును ప్రసాదించియున్నట్లు నోమునోచుట క్రూరములగు సాహసకృత్యముల నొనర్చుట మొదలుగాఁగల వ్యాపారముల నవలంబించుట.

సర్వేశ్వరుఁడే పురుషార్థమనెడి నిశ్చయమును పోగొట్టునట్టి ప్రవృత్తియనఁగా “సర్వేశ్వరుని కొక యతిశయముఁ గలుగజేయుటయే పురుషార్థమనెడి నిశ్చయము పోయి “నమక్కే నల మాతలిల్” (పె. తి. మొ. ౯-౩-౯) (మనకేయానందము కలుగవలెను) అనియు, “తూమడల్ తణ్ణన్ద్రుయ్ మలర్ కొణ్డ మూకువోమ్” (తి. వా. ౫-౩-౯) (స్వచ్ఛమైన దళములు గలదియు

మూ || ౯౦ || జ్ఞానవిపాక కార్యమానఅజ్ఞానత్రాలే వరుమనైయెల్లామ్
అడిక్కళియైయెమ్.

క్లేనలమాతలిత్” ఎన్టుమ్, “తూమడన్ తణ్ణుభాయ్ మలర్ కొణ్ణుకుడువోమ్” ఎన్టుమ్ తనక్క
లిశయమ్ లేడత్తుడన్టు. (అనన్యదైవత్వమ్ కులై యమ్మడియాన ప్రవృత్తియావతు) - “కామ
లేవా ఉన్నైయుముమ్మియైయమ్ తొళులేన్” “పేశువతొన్టుణ్ణిక్కెమ్మెరుమాన్” ఎన్టుకామన్
పక్కలిలే దేవతాబుద్ధిపణ్ణి యారాధిక్కై. (కాణానిన్టొమిశే) ఎన్టు - ప్రాప్యవస్తువిత్ (పావ
ణ్యాలిశయత్రాలే పేరిశ్వుడైయవర్కళి పక్కలిలుముణ్ణాకక్కాణానిన్టొమిశే యెన్టై. మున్నుళొ
న్న ప్రవృత్తిక్కు ఉపాయకోట్టన్వయమ్ వస్తుగత్యా వరుమెన్టుళొళుళి మొత్రిమిశే; అన్యన్తి
క్కై, నేరే ఉపాయబుద్ధ్యావనుష్ఠితమాననైయిశే యిన్టై; అన్యాయో ప్రేమపరవశర్కొగు అర
ద్యమన్టైయై కరున్టు.

ఇతనై యమ్ కలక్కత్రాలే వన్దనైయిశే; అజ్ఞానమాలమాయ్ వరుమనై యెన్టు మాదర
ణీయమన్టై యెన్న, అరుళిచ్చెయ్కితార్, (జ్ఞాన) ఇన్యాదియాలే. (జ్ఞానవిపాకమావతు)-“జ్ఞానమ్
కనిన్దనలమ్” ఎన్టిపడియే, జ్ఞానత్తినుడైయ పరిపాకరూపైయాన భక్తి; అర్థికార్యమాన (అ
జ్ఞానమావతు)-అన్యభక్త్యలిశయత్రాలేవరుమ్ ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకాభావమ్. అత్రాలే ఎరుమ్ ప్రవృత్తి

మూ|| ౯౧|| జ్ఞానవిపాకకార్యమగు నజ్ఞానముచే (భక్తిపరవశముచే) జేయు
వ్యాపారములన్నియు స్వరూపముకు మరియంత ప్రతాశకములు.

చల్లనై నవియు, నల్లనై నవియు నగు తులనీపుష్పముల గొనివచ్చి శిరమునై నుంచుకొనెదము (అ
విపాయించినట్లు తన కొక యలిశమును సంపాదించుకొనుటకై ప్రయత్నించుట.

అనన్యదైవత్వమును భంగపరచుప్రవృత్తి యనగా, “కామలేవా ఉన్నైయుమ్ ఉమ్మి
యైయమ్ తొళులేన్” (నా. తి. ౧-౧) (ఓకామలేవా! ఉపాయమగు విన్నను, పురుషకార
మగు నీతమ్మడినిన్ని యాగ్రయించితిని) అనియు, “పేశువతొన్టుణ్ణిక్కెమ్మెరుమాన్” (నా. తి.
౧౨) (ఓవ్యామీ! ఈవిషయమున చెప్పవలసిన వొకటియున్నది) అనియును చెప్పియున్నట్లు
మళ్ళపుని విషయమున దేవతాబుద్ధినుంచి వాని నారాధించుట.

(మామచుచున్నాము కదా) అనిగా ప్రాప్యవస్తువు విషయమున గల ప్రత్యేకలిశయము
వలన జ్ఞానాధికులగు వారి విషయముననున్న ఇట్టి తలంపున్నట్లు వాది యున్నాము గదా! అని
యభిప్రాయము.

ముంచుచేప్పిన ప్రవృత్తి (పిక్లై తిరువరయారగయరు నడవడిక) ఉపాయకోటిలో జేసబ
యనునది దాని స్వభావమునుబట్టి సంభవించునని గ్రహించుట మాత్రమే కదా! ఇట్లు క్కళుండ
ప్రత్యక్షముగ ఉపాయబుద్ధికో జేయబడినట్టివి గదా యివి? కావున ప్రతీతి పరవశులగు వారిట్లు
ప్రవర్తించుట యనునది వారి యెడల నొక దోషముగా నెన్నబడదని తార్కికము.

అవతారిక.--ఇవియన్నియు మనశ్చించల్యము మాలమున వచ్చినవి గదా! అజ్ఞాన మాల
మున వచ్చినవి యేవియును ఆదరణీయములు కావుగదా! యంటివేని తెలుపుచున్నాము.

(జ్ఞాన) ఇత్యాది. జ్ఞానవిపాకమనగా “జ్ఞానబ్ధినిన్దనలమ్” (రా. మ. ౧౬౬) (పక్కమైన
జ్ఞానానందము (అన్నట్లు జ్ఞానముయొక్క పరిపాకరూపమగు భక్తి గదా! దానిని పరిమళము అజ్ఞాన
మనగా, అభిక్త్యలిశయమువలన యుక్త యుక్తివేకము లేకపోవుట.

మూ॥ ౯౨॥ ఉపాయఫలమాయ్ ఉపేయాన్తర్భూతమా యిరుక్కుమతు

ఉపాయప్రతిబంధకమాకాతు.

విశేషజ్ఞైల్లామ్ (అడిక్కల్లుల్లు పెలుమ్) ఎన్జు-అతిశ్లాఘ్యజ్ఞైల్లయిరుక్కు మెన్జపడి. కర్మనిబంధక మాన విజ్ఞానతాలే వరుమనైయే హేయజ్ఞశ్చెన్జు కరుత్తు.

అనాటుమ్, ఇవ్వతి ప్రవృత్తి ఇత్తలైయిన్ ప్రవృత్తియిల్లాన్జెయుమ్ సహియార సిద్ధోపాయ త్రిక కార్యకరణ్యత్తుక్కు ప్రతిబంధకమాకానోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కితార్, (ఉపాయ) ఇత్యాదియాలే. (ఉపాయఫలమ్) ఎన్జు-సిద్ధోపాయమాన అవన్ పట్టిక కృషిఫలమెన్జపడి-“మయర్ వజమలినల మరుళినన్” “శేరమర్ కాతల్ కడల్ పురైయ విలై విత్తకారమర్ మేనినజ్జల్లన్” ఎన్జు ఏవమూర్తప్రవృత్తిహేతువాన భక్తిక్కు ఉత్పాదకమమ్, వర్ధకమమవనే మిశ్రై. అత్తయాలే భక్తిపారవశ్యనిబంధనమాన ఇప్పివృత్తియై ఉపాయఫలమెన్జిఅగు, ఉపేయాన్తర్భూతమాయిరుక్కుమతు) ఎన్జు-ప్రాప్యత్తలైయిన్ ముటునుతిలాలే కణ్ణాల్లలైయిట్టు ఇత్తలై పడుకివలమా పెల్లామ్, నమ్మెయ్యాశైప్పట్టు ఇప్పడి పడప్పెలువతే” ఎన్జు అవన్ ముఖులరుక్కుకుట్టాక్కు యాలే, మడలెడుక్కుడుక్కమాన ఇన్జ ప్రవృత్తికళో అవన్ ముకమలర్ త్రిక్కాకప్పణ్ణుమ్ కైజ్జు-ర్యతోపాలియాయ్కొణ్ణు, ఉపేయనీతి అన్తర్భూతమాయిరుక్కుమెన్జ. (ఉపాయప్రతి

మూ॥ ౯౨॥ ఉపాయఫలమై ఉపేయాన్తర్భూతమై యుండునది ఉపాయముకు (ఉపాయము ఫలమిచ్చుటలో) ప్రతిబంధకము కాజాలదు.

అందుమాలమునఁ గలుగు విశేషంబులన్నియును అతిశ్లాఘ్యములుగా నుండును. అనఁగా కర్మమూలకమగు అజ్ఞానము మాలమున సంభించునవియే త్యాజ్యములని యభిప్రాయము.

అవతారిక.—అయినను, ఇట్టి మితిమీరిన ప్రవర్తనము తులన ప్రవర్తనములలో దేనిన్ని సహించిదియగు సిద్ధోపాయము ఫలమిచ్చు నిషయమున ప్రతిబంధకము కాదా? యంటివేని తెలుపుచున్నాను.

(ఉపాయ) ఇత్యాది. ఉపాయ ఫలమనఁగా సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుని కృషియొక్క ఫలమనుట. ఏలననఁగా, “మయర్వజమలినలమరుళినన్” (లి. వా. ౧-౧-౧) (ఇంచుకైనను అజ్ఞానములేనట్టి జ్ఞానానందము నిచ్చినవాఁడు) అనియు, “శేరమర్ కాతల్ కడల్ పురైయవిలై విత్తకారమర్ మేని నన్ కణ్ణన్” (లి. ౫. ౩. ౪) (పెద్దదియు, అమరియుండునదియు, కామమును స్వముద్రమువలెనే వృద్ధిబొందించునదియు, నిలమేఘశ్యాచుమునగు శరీరముగలవాఁడును మాకు శేషభూతుఁడగు శ్రీకృష్ణుఁడు) అని యను ప్రసాదించినట్లు, ఇట్టి ప్రవర్తనముకు హేతువగుభక్తిని గలుగఁజేయువాఁడును, వృద్ధిబొందించువాఁడును సర్వేశ్వరుఁడే కదా! కావున భక్తిపారవశ్య మూలకమగునట్టి యీ ప్రవర్తనము ఉపాయముయొక్క ఫలమని చెప్పవలసినది.

(ఉపేయాన్తర్భూతమై యుండును) అనఁగా ప్రాప్యరస్తువగు సర్వేశ్వరుని చేతవలయు ననెడి యాతురతవలన కన్పిరు కార్చి, “యీతఁడు చేయునట్టి యనుచితకార్యంబులన్నియును మన విషయమున నాశనమననట్లు చేయుచున్నాడే?” అని వాఁడు సంకోషించుటకుఁ దగినవియగుటచే ఇట్టివారు చేయునట్టి క్రూరములగు పాపాసకృత్యములు మొదలగునవి యన్నియును వాని ముఖివి కానుననుకై యీ పునట్టి కైంకర్యమువలెనే ఉపేయములో (పురుషార్థములో) వంతర్భూతములై యుండును.

మూ॥ ౯౩॥ సాధ్యసమానమ్, విశమ్భాసహమ్ ఎన్నితే సాధనస్తు క్షేప్రమ్. సాధ్య ప్రావణ్య మడియాకవితే సాధన త్తీర్థిమితితమ.

బంధకమాకాశు) ఎన్నతు - వివమ్భాస మానమ ఉపాయ త్తిమిదైయ కార్యకరత్వత్తుక్కు విలకాశు కా తెన్న నడి.

ఇప్పుడి మడలెడుక్కు ముతలానత సిద్ధోపాయప్రతిబద్ధకమాకాతెన్న మిడమిల్లి, అనై తనస్కు సిద్ధోపాయసావ్యుదై వివక్షి త్తిగుళిచ్చెయ్కితార్ మేల్, (సాధ్యసమానమ్) ఇత్యాదివాక్య ద్వయతాతే. ఆతానమ - సాధ్యవస్తువే సాధనమాకైయాలే సాధ్యత్తుక్కు సమానమెన్నమ్, ఫలవిశమ్భుతై సహియాతే శీఘ్రమాక క్కార్యమ్ తెయ్తుకొడుక్కు మెన్నమితి ఇతర సాధనబలి త్కాటిల్ సిద్ధసాధనత్తుక్కు గలమ్. సాధ్యత్తిల్ ప్రావణ్యమడియాకవితే ఇంద్ర సాధనపరిగ్ర హస్సన్నిలికితమ; అవెయిరణ్ణమివ్విగ్గు ముడైన్తుకరుత్తు. ఎజ్జ నేయిన్నిల్-మడలెడుక్కుము తలానప్రవృత్తికల్, శేషిక్కుత్తికయ్కరద్దశాకై యాలే కై బర్హరూపసాధ్యత్తుక్కు సమానబలౌ యిరుక్కుయాలమ్, “మడూయత్ నోచ్చన్మొత్తిల్ శేయవన్” ఎన్నతుచిందపోతే, సర్వేశ్వరన్ త్వరత్తుకొట్టువన్న ఇవరకల్ కావితే వినిమ్మడి పట్టికొడుక్కుయాలే ఫలవిశమ్భు సహజౌ యిరుక్కుయాలమ్, సిద్ధసాధనమౌలే ఇతర సాధనబలత్కాటిలేల్ గుత్తెయ్డైత్తా య్, సాధ్యప్రావణ్యమడియాక ఇవగ్గిలిలికిత వాకారము మొత్తిరుక్కుయాలే, ఇతాల్ సిద్ధో

మూ॥ ౯౩॥ సాధ్యవస్తువుతో సమానమైనదనియు, విశంభమును సహించనిదని యును గదా! సాధనము కాధిక్యము. సాధ్యవస్తువు విషయమునఁ బ్రీతి మూలమునఁగదా సాధనము నవలంబించుదును

ఉపాయముకు ప్రతిబంధకము కాదు అనఁగా ఉపాయముగు సర్వేశ్వరుఁడు ఫలమునిచ్చు విషయమన ప్రతిబంధకము కాదనట.

ఆవతారిక.—ఇట్లు గ్రూరములగు సాహసకృత్యములఁ జేయుట మొదలగునవి సిద్ధోపాయ మగు సర్వేశ్వరుఁడు ఫలము నిచ్చుటలో ప్రతిబంధకములు కావని తెలిపి, వాటికి సిద్ధోపాయ సామ్యమును “సాధ్య సమానం” ఇత్యాది వాక్యశ్లోకముచేఁ దెలుపుచున్నాడు.

(సాధ్య) ఇత్యాది. సాధ్యవస్తువగు సర్వేశ్వరుఁడే సాధనమగుటంచేసి సాధ్యవస్తువుతో సమానమనట. ఫలము నిచ్చుటలో విశంభమును సహించనిదై శీఘ్రముగ ఫలమునిచ్చునదియగుటయే కదా ఇతర సాధనములకంటెను సిద్ధసాధనమునఁ (సర్వేశ్వరునికి) గల యాధి క్యము సాధ్యవస్తువు (సర్వేశ్వరుని) యెడల ప్రీతిమూలకమునఁ గదా యిట్టి సాధనమునుూరించి నది. కావున వారెందును వీటికిని గలవనితాత్పర్యము. అది యెట్లనిన, గ్రూరములగు సాహసకృ త్యముల నొనర్చుట మొదలగునవి శేషమున సర్వేశ్వరుని కొక యతిశయముఁ గలుగజేయునవి యగుటంచేసి కైంకర్యరూపమగు సాధ్యవస్తువుతో (ఫలముతో) సమానములై యుండుటంచేసి యు, వాటిమట్టనో సాధనానుస్థానముఁజేయుట నోమునోమట వీటినిఁ జేయువాఁడని తెలిసినతో డనే సర్వేశ్వరుఁడు త్వరపడివచ్చు వీరి పాపములపై బడునట్లు చేయుటంచేసి ఫలమునిచ్చు విషయ మున విశంభమును సహించనివియై యుండుటంచేసియు, సిద్ధసాధనమువలెనే (సర్వేశ్వరునివలెనే) ఇతర సాధనములకంటెను యాధిక్యము గలవియై సాధ్యము విషయమునఁ గ్రతీతిమూలముగ వీటిలోఁ బ్రవేశించుట యనునది యాధియత్ర సమానముగా నుండుటంచేసియుకని యెఱుంగునది.

సాయంత్రే యోగీయపుష్ ఇతా నీ కార్యమ్ శయ్యవత్ గాత్రయాతే, తత్ప్రతిబంధక మేన్నమ్
 దూషణమిత్తై యుష్టు కరుత్తు. — అన్తిక్కే, (ఉ సాయప్రతిబంధకమా కాతు) ఎన్ద్రత్తై ఇన్నముమ్ ముఖ
 భేదత్తాతే ఉపపాదిక్కితార్. (సాధ్య) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాతే. అతామ-పాల్ మరుద్దామా
 ప్పొతే సాధ్యవస్తుతా నే సాధనమాత్తయాతే, సారస్యత్తిల్ సాధ్యత్తోడొత్తిరుక్కు మెన్టుమ్, సా
 ధ్యత్తై ప్రాపిక్కుమళవిల్ కాళవిళమ్మత్తై ప్పొత్తాతు, కడుక్ ప్రాపిత్తు విను మెన్టుమన్తో సాధనా
 న్తరజ్జిత్తాట్టిల్ సిద్ధసాధనత్తుక్కేల్లమ్, ఇప్పొళికు కొల్లొకిటకు, ఇవ్వాకారద్వయముమ్
 సాధ్యప్రావణ్య హేతువా మెన్టు తోల్లొత్తై క్కాక్, ఇప్పడియాత్తై యాతే తానడియాఁ విత్తైన్దుక్షణ
 కాళవిళమ్మమ్ పాతామల్ గుడిక్కుమ్మడి ముణుకడియికుకి సాధ్యప్రావణ్యమడియాఁ విత్తే
 మడలేడుత్తైముతలాన ఇప్పొధన త్తిలిళొకిట తెన్దై. అత్త యాతే ఏమూర్పొత్తి ప్రావణ్యత్తోన్ ముణుకుత
 లాతే కణ్ణాళుళై యిట్టుచ్చెయ్కిట ఇప్పొచ్చత్తికల్, ఉ పాయమ్ మేల్ విళున్దు కార్యమ్
 శయ్త్తైక్కుడలామి త్తనైయల్లకు, తత్ప్రతిబంధక మాకా తెన్దు కరుత్తు.

అక “ఇవనుక్కు వైధుమామ్ విమమి శ్చేత్త్యజ్జలావతు” ఎన్దు. శుకశ్చి ఇవ్వళవువర
 పిత్తైతిరునత్తై యూరరైయల్ ప్రవృత్తి వ్యాజత్తాతే, భగవత్ప్రపన్న నాయున్దా నేయాకిలుమ్
 ఉ పేయపర నానవనుక్కు తద్విషయప్రావణ్యత్తాతే వసుమ్ స్వరూపాగమ దుష్ట్యశమ్, ఉ పాయ

ఇందువలన సిద్ధోపాయముతో నవసరిము లేకుండనున్న ఇవియే ఫలమునిచ్చునది యగుటం
 జేసి యివి ప్రతిబంధకములనెడి దోషము సంభవించదని భావము.

అవతారిక:—ఉ పాయముకు ప్రతిబంధముకాదు అను విషయమును వేరొక్క విధమునను
 “సాధ్య” ఇత్యాది వాక్యముచే బ్రతిపాదించుచున్నాడు.

అది యెట్లవిన, పాటు మందుగా నుపయోగపడునట్లు సాధ్యవస్తువే సాధనముగుటంజేసి
 సారస్యము విషయమున, సాధ్యవస్తువుతో సమానముగానుండుటము సాధ్యమును (ఫలమును)
 లభింపఁజేయు విషయమున కాళవిళంబమును సహింపక కీఘ్రముగా లభింపఁజేయునది యగుట
 యును కాదా సాధనాంతరములకంటెను సిద్ధోపాయమునకుంజల యాధిక్యము/ ఇప్పుడు దీనిఁ
 జెప్పటకుఁ గారణము ఈరెండు విధములగు నాకారములు సాధ్యవస్తువు విషయమున (బ్రీతిగలు
 గుటకు హేతువులగునని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

సాధనముయొక్క యాధిక్య మిట్టిప్రీతిని గలుగఁ జేయునదియగుటంజేసి, యట్టి సాధనమూల
 మునఁగలిగినదియు, తులకాల విలంబమును సయితము సహింపక స్వరపడునట్లు చేయునట్టిదియు నగు
 సాధ్యవస్తువు విషయమగు ప్రీతివలనఁ గదా! క్రూరములగు సాహసకృత్యములఁజేయుట మొదలగు
 వాటినిషయమునఁ బ్రవర్తించుట సంభవించినది. కావున నివ్వధమగు ప్రేమయొక్క యాధిక్యము
 వలన కన్నీరుకొప్పుట మొదలగు ప్రవర్తనలు ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుండు హైబడి కార్యమును నెర
 వేర్చుటకుఁ దగ్గఁ బరిగానుండు నింతియెంతప్పు అందులకు ప్రతిబంధకములు కా నేరవని యభిప్రాయము.

కావునఁ ఈతని విధిప్రాప్తమైనది” ఇత్యాదివాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును పిత్తై
 తిరువరయూరయందు వారి ప్రవర్తనము నొక వ్యాజముగాఁగొని “భగవంతునియెడల ప్రవృత్తిచేసి
 యుండువాఁడేయి నను, ఉపేయమునఁ బ్రీతిగలవాని కట్టి ప్రీతిమూలమున సంభవించునట్టి దేహత్వా

మూ॥ ౯౪॥ ఇవనుక్కు ప్రిఅక్కుమాత్మ గుణజ్ఞైల్లావద్ బుక్కుమ్ ప్రధానహేతు
ఇష్ట ప్రావణ్యమ్.

బుద్ధ్యావసుష్ఠితమల్లామైయాలే అగుతానుపా నుకోటియిలన్వయియాను, వస్తుగత్యా అన్వయిన్
తాకిబుమ్ ప్రేమపరవశర్కుదోమయవస్తు, బుద్ధిపూర్వకమాక ఆనన్యోపాయత్వాదికల్ కులై
యుమ్బడియాన ప్రబుత్తికల్ తెలియకన్డన్ పక్కలిలుచు కాన్డెయాలే, ఇవైతాన్ అజ్ఞాన
మూలమే యాకింబు ప్రేమకార్యమూన విజ్ఞానతాలే వస్తవైయూక్తెయాలే అతిక్లామ్యుజ్జల్, నికో
పాయప్రతిబంధకమాకాను. అవ్యభి వస్తికే, అత్తోడ్కోచ్చెల్లలామ్బడియన్తో ఇవన్దోజ్జోమెను
మైయెట్టు శొల్లుకెయాలే, ఉపేయాధికార త్తిల్ తన్నెచ్చేణామై” ఎన్దు శొన్నవితు అనన్యసా
ధనత్వస్తుక్కు చేయుమొవెన్దు సుతిశ్చాసరిహారవ పణ్ణవ్వుటను.

ఏమయ్యతమాన ప్రావణ్యమ్ విషయవైలక్షణ్యాధీనమిత్తనైయన్తో, శమదమాద్యాత్మగుణజ్ఞ
శక్తో అధికారత్తై మినుగువిప్పతెన్ను, అనైతన్నెయుమితుతానే యుణ్డాక్కు మెనితార్ మేల,
(ఇవనుక్కు) ఎన్దుకుడన్జి. “శమదయ నియతాత్మా” “అమానిత్వమ్” ఇత్యాదియిల్ శొల్లుకింపడి
యే ఇచ్చేతననుక్కు జ్ఞానత్తెక్కు అత్మగుణజ్ఞోతాన నేకముట్టితే, అత్తెయుల్లావద్దుక్కు మిన్దు
ప్రావణ్యమ్ (ప్రధానహేతువాకె యావను)-అనుకూల సహవాస శాస్త్రాభ్యాసాచార్యోప దేశాది
కలన హేత్వివరణశిత్యాట్టో ముఖ్య హేతువాయుక్తెక్కు.

మూ॥ ౯౪॥ వీనికిఁగలుగు అత్మగుణంబులకన్నింటికిని ప్రధానహేతు విట్టి ప్రీతియే

గము నివారింప శక్యము కాదనియు, దాని నొక యుపాయముగాఁగని యనుష్ఠింపక పోవుటంజేసి
యది యుపాయబోటిలోజేరదనియు, ఒకవేళ దానిస్వభావమునుబట్టి యది యుపాయబోటిలోజేరి
నను, ప్రీతిపరవిఫలగువానియనల అది యొక నోపముగా నెన్నఁదగదు. ఏలననఁగా జ్ఞానాధికులన్ను
బుద్ధిపూర్వకముగ, ననన్యోపాయన్వాయులగు భంగము గలుగఁజేయునట్లు, ప్రవృత్తింపునటలగన్పట్టు
చున్నారనియు, ఇది యజ్ఞానమూలకములే యైనను, ప్రీతిమూలకముగు నజ్ఞానమువలన సంప్రాప్తము
లయిన విగుటంజేసి యొక్కవి జ్ఞానులములనియు, సిద్ధోపాయముకు ప్రతిబంధకము కాకపోవుట.
సరియైన దా దానితో సమానమైనదిగాను చెప్పఁదగినట్టిదిగాను కదా దీనియాధిక్య ముండునని
యును చెప్పటంజేసియును ఉపేయ (పురుషార్థము) విషయమున నిష్కగుటకు తనను ఉపేక్షించు
టయు నుండవలయు ననునది అనన్యసాధనత్వముతో ననుకూలించునా? యనెడి శంకను పరిహరిం
చిన వారయిరి.

అవతారిక:—ఇట్టి ప్రీతియనునది విషయవైలక్షణ్యమునుబట్టి యుండునట్టికాదా? శమ
దమాద్యాత్మగుణంబులు కావా. అధికారమును ప్రకాశింపఁ జేయునది? అని యడిగితివేని, వాటి
నిన్ని యిదియే కదా కలుగఁజేయునది యని తెలుపుచున్నారు.

(ఈతనికి) ఇత్యాది “శమదయ నియతాత్మా” (శమదమ నియమములతోఁ గూడియుం
డునట్టి యాత్మ) అనియు, “అమానిత్వమ్” (గర్వము లేకుండుట) అనియు నిత్యాదితావులఁజెప్పఁ
బడినట్లు ఈచేతనుని కుండరిగినవియగు నాత్మ గుణంబు లనేకము లున్నవి కదా, ఈప్రీతియనునది
వాటికన్నింటికిని ప్రధానహేతువనఁగా, అనుకూల సహవాస, శాస్త్రాభ్యాస, ఆచార్యోపదేశాది
సూపములగు తక్కిన హేతువులకంటెనున్న ముఖ్యమైనదిగా నుండట.

మూ॥ ౯౫॥ “మాత్పూల్ మనజ్జుభీష్ప” “పరమాత్మ నియోరక్తః” “కణ్ణ కేట్టున్ శ్చ మోన్దు”

ఇవ్యర్థత్వే ప్రమాణోపాదానమ్ పట్టుతార్ (మాత్పూల్) ఎన్ఱుకుడజ్జి. “మాత్పూల్ మనమ్ శుభీష్పమజ్జేయర్ తోళ్ కై విట్టు నూత్పూల్ మనమ్ వైక్క నాయ్విశామ్” ఎన్ఱు సర్వేశ్వరన్ పక్కలిరే మృదయమ్ ప్రమామాక, భోగ్యకళాన స్త్రీకరుడై మతోలోడే యడై యిత్ నజై యర్దు, ప్రమాణజ్జలిరే మనపై వైక్కవెళిగామెన్ఱుమ్, “పరమాత్మని యోరక్తో విక్తోఽపరమాత్మని” ఎన్ఱు పరమాత్మానిన్ పక్కలిరే రక్తనాయ్ ఆత్తాలి పరమాత్మేతర విషయత్తిల్ విరక్తనానవనెన్ఱుమ్, “ఒణ్ణాడియాన్ తిరుమకళుమ్ నియుమేనిలని అన్ఱుకణ్ణతీర్ కణ్ణ కణ్ణకేట్టున్దు మొన్ఱుణ్ణుళిలు మైజ్జరువి కణ్ణవిన్ఱుమ్ తెరివరియవళిల్లాచ్చిన్ద్రోన్ఱుమ్ - ఒళ్ళీన్దే” ఎన్ఱు పెరియపిరాట్టియారుమ్ దేవరుమాయ్ ఒరుదేశ విశేష తిశే యున్దరుళియిరుక్కిణ శేర్ తియై క్కణ్ణ అజ్జే ప్రవణనాయ్, విశ్వరక్తవల్యజ్జిల్ విరక్తనానె నెన్ఱుమ్, దిగవత్పొవణ్య నితరవిషయ విరక్తి హేతువాక చొన్ఱుప్పల్లతిశే.

మూ॥ ౯౫॥ “మాత్పూల్ మనజ్జుభీష్ప” అనియు, “పరమాత్మ నియోరక్తః” అనియు, “కణ్ణ కేట్టున్ శ్చ మోన్దు” అనియు నివి ప్రమాణములు.

అవతారిక:—ఈవిషయమునఁ బ్రమాణముఁ జూపించుచున్నాము.

(మాత్పూల్) ఇత్యాది. “మాత్పూల్ మనజ్జుభీష్ప మజ్జేయర్ తోళ్ కై విట్టు నూత్పూల్ మనమ్ వైక్క నాయ్విశామ్” (3. సి. ౧౪) (సర్వేశ్వరునియందు చిత్తము నుంచినయెడల వారి బాహుళ్యముందు ఆశనువిడచి వేదాంతమునందు మనస్సును నిలుపుట సులభమగును) అనుతావున సర్వేశ్వరుని విషయమున మనస్సు పోయినట్లయినగో, భోగప్రధానులగు స్త్రీల నాలింగనము చేసికొనుటనుందు ఆశపోయి ప్రమాణధూతమగు వేదాంతశాస్త్రమునందు మనస్సునుంచుట సులభమగునని ను “పరమాత్మనియోరక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని” (బార్హ) (ఎవఁడు పరమాత్మయందు స్త్రీలింగవాఁడుగానుండునో, ఆతఁడు పరమాత్మకింటి నితరములగు విషయములయెడల వైరాగ్యము గలవాఁడగును) అనుతావున పరమాత్మ విషయమునఁ బ్రీతిగలవాఁడై, యందుమూలముగ తదితర విషయములయెడల వైరాగ్యము గలవాఁడనియును “ఒణ్ణాడియాన్ తిరుమకళుమ్ నియుమేనిలని అన్ఱు కణ్ణతీర్ కణ్ణ కణ్ణకేట్టున్దు మొన్ఱుణ్ణుళిలు మైజ్జరువికణ్ణ ఇన్ఱుమ్ తెరివరియవళిల్లాచ్చిన్ద్రోన్ఱుమ్ ఒళ్ళీన్దే” (తి. వా. ౪.౯. ౧౦) (నుండరమైన కంఠముగల శ్రీదేవియును నీవున్న మీరు శిభములును వేంచేయుండగా నేవించినపిదప, వినుట స్పృశించుట, ఆహూనించుట, అనుభవించుట వీటిలో తిరుగుచున్న పంచేంద్రియములచే ననుభవింపఁదగిన సుఖమునున్న తెలిసికొనుట కశక్యమైనదియు, అవధిరేనిదియు, అనఁగా సంసారసుఖముకింటిను గొప్పదియు, (ధిగవత్ప్రాప్తికింటి) నల్పమైనదియునైన కైవల్యసుఖమునున్న వదలకొంటిని) అనుతావున పెరియపిరాట్టితోఁగూడ దేవరవారు ఒకతావున వేంచేసియుండఁగా నేవించి అవిషయముననే ప్రీతిగలిగి, విశ్వరక్త కైవల్యములయెడల వైరాగ్యము గలవాఁడనయినదియును చెప్పియుండుటచే భగవంతుని విషయమగు ప్రీతి తదితర విషయములయెడల వైరాగ్యమును హేతురగునని తెలుపఁబడినది గదా!

మూ॥ ౯౬॥ ఆత్మగుణజ్ఞలిప్త ప్రధానమ్ శమముమ్ దమముమ్.

మూ॥ ౯౭॥ ఇన్దై ఇర్దుముజ్జానాల్ ఆచార్యక్తైపుకురుమ్.

భగవత్ప్రవణ్యమాత్మగుణజ్ఞైర్లొవగ్దుక్కుమ్ ప్రధానహేతువెన్దు ప్రస్తావిత్తు. ఇతరవిషయ విరక్తి హేతుత్వ మాత్ర నిష్ఠ. ప్రమాణజ్ఞతై తర్కస్సిహ్వానెన్నెన్దిశక్తైర్లొవగ్దు యగుళిచ్చెయ్కితార్, (ఆత్మగుణజ్ఞలిప్త ప్రధానమ్ శమముమ్ దమముమ్) ఎన్దు. శమమానస - అన్తఃకరణ నియమనమ్. దమమానస-బాహ్యకరణనియమనమ్. “శమశ్చిత్తప్రకాన్తిస్సాన్యధ్యయశ్చేన్ద్రియనిగ్రహః” ఎన్నక్కడవత్తే. “త్వమాసత్యం దమశ్శమః” ఎన్నిట విడత్తి “దమబాహ్యకరణానానునృవిషయభ్యోనియమనమ్, శమోన్తః కరణస్య తథానియమనమ్” ఎన్నిట భాష్యకారయరుళిచ్చెయ్తేతు. మానోచ్యోన్దు మిడమున్దు. ఇన్దశమదమజ్ఞభజ్జానవిడత్తిల్ ఆల్లాతగుణజ్ఞలి తన్నడైయే వరు మాన్దెయారే ప్రధానమానవివర్తుక్కు హేతువెన్న మిడత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టప్పట్టెన్దు కున్దు, — అని కేక్, కీర్తించొన్నవిరక్తిహేతుత్వమ్, సకలాత్మగుణోత్పత్తిక్కుమ్ హేతు వెన్న మిడగుక్కు ఉపలక్షణమాక్కి. ఇన్దాత్మ గుణజ్ఞలిప్త ప్రధానమ్ తెన్దిశక్తైర్లొవగ్దు (ఆత్మ గుణజ్ఞలిప్త ప్రధానమ్ శమముమ్ దమముమ్) ఎన్దురుళిచ్చెయ్ బాగాశవుమామ్.

ఇన్ద శమదమజ్ఞభజ్జానా ఇవమక్కుజ్జాకన్దుడవ ఫలపరమ్మర్థమై యగుళిచ్చెయ్కితార్ కేగ్, (ఇన్దైయిర్దుమ్) ఎన్దుకుడగ్. భగవత్ప్రవణ్యమడియాకవరుమ్ పరిపూర్ణమానశమదమజ్ఞ

మూ॥ ౯౮॥ ఆత్మగుణంబులలో ముఖ్యమైనది శమమును, దమమును

మూ॥ ౯౯॥ ఈరెండును ఉన్నట్లయిన, అచార్యుండు చేజిక్కును.

అవతారిక:—భగవత్ప్రవణ్యము ఆత్మగుణంబులకన్నింటికిని ప్రధానహేతువని ప్రస్తావించి ఇతరవిషయములగుడల వెర్రిగ్యమును హేతువగు విషయమునమాత్రమే ప్రమాణములగవలెనని నానెల నుని నుడిగితని తెల్పుచున్నాను.

(ఆత్మగుణములలో) ఇత్యోః శమమనగా నంతఃకరణ నియమనము, దమమనగా, బాహ్యోన్ద్రియ నియమనము. “శమశ్చిత్తప్రకాన్తిస్సాన్యధ్యయశ్చేన్ద్రియనిగ్రహః” (శమమనగా చిత్తశాంతి, దమమనగా నింద్రియ నిగ్రహము) అని భాష్యమునకలెప్పియున్నది గదా “త్వమాసత్యం దమశ్శమః” (భ.గో.౧౦. ౨) అను శ్లోకముయొక్క భాష్యమున “దమమనగా బాహ్యోన్ద్రియములను ఆనర్థములగు విషయములనుండి నియమించుట” అనియు, శమమనగా “నంతఃకరణమును అట్లు నియమించుట” అనియును గదా భగవదామానుజులవాగును ప్రసాదించుచున్నారు. పిటినిమాన్చెప్పటయును శతదు.

ఈశమదమ లున్నవానికి తక్కినగుణములు తక్కువనె లభించునుగాన ప్రధానములగునెటికి హేతువేదియను విషయమునక బ్రమాణము చూపింపఁ దివది.

ఈ వాక్యమును వేటొక్క విధమునను అర్థము చేసికొనవచ్చును. అదియట్లనిన, మూడు చెప్పినప్రకారము విరక్తికి హేతువగును పమస్తములగు నాత్మ గుణంబుల యుత్పత్తికిని హేతువగుటను నూచింపుదానినిగాఁగని యీయాత్మగుణములలో బ్రధానమైనదెట్టి? యని శంకింపఁగా ఆత్మ గుణంబులలో బ్రధానము శమమును, దమమునని ప్రసాదించినారనియును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక: — ఈ శమదమంబు లున్నట్లయినచో, ఈతనికిఁ గలుగునట్టి ఫలపరంపరను తెలుపు చున్నాను.

(ఇవి రెండును) ఇన్దాది. భగవంతునియెడలగల ప్రేమివశమున లభించునట్టి శమదమము

మూ॥ తిరుమస్త్రమ్ కైపుకుర్దవాతే ఈశ్వరన్ కైపుకురుమ్, ఈశ్వరన్ కైపుకుర్దవాతే
 “ వైకున్ఠమానకర్ మన్ ముక్తయతువే ” ఎన్నిటపడియే ప్రాప్యభూమి
 కైపుకురుమ్.

మూ॥ ౯౦॥ ప్రాప్యలాభమ్ ప్రాపకత్తలే,

ప్రాప్త్యా శబ్దత్వే అచార్యై చోల్లు కిలకు. (తిరుమస్త్రమ్ కైపుకుర్దవాతే ఈశ్వరన్ కైపు
 కుర్దయవతు) — “మస్త్రాధీనభృదై వరమ” ఎట్టు తిరుమస్త్రమిట్టవభిక్తా అరుక్కు మననా
 కైయాతే, అర్థసహితమాక అగు కైపుకుర్దవాతే, తత్ప్రతిపాద్యనానతాన్ ఇవనుక్కు అనిష్ట
 నిష్పత్తి పూర్వకేష్ట ప్రాప్తిక్కు ప్రాపకనాకై. (ఈశ్వరన్ కైపుకుర్దవాతే వైకున్ఠమానకర్ మన్
 ముక్తయతువే ఎన్నిటపడియే ప్రాప్యభూమి కైపుకుర్దయవతు) — “దైవాధీనం జగత్సర్వమ్”
 ఎట్టు ఉభయవిభూతియు మీశ్వరనిట్టవభిక్తా కైయాతే అని ప్రాపకనాయ్ కైపుకుర్దవాతే.
 ప్రాప్యభూమియాన శ్రీవైకున్ఠమివనుక్కు అర్థవ నులభమాకై.

ఇప్పుడి శమదమబ్ధజ్ఞాకవే ఉత్తరోత్తరమివై యెల్లమ్ సిద్ధిక్కుమ్ ప్రకార తై ఆరోహణ
 ప్రసస్తాతే యరుచ్చెయ్తుకు, ఇతిల్ యానొస్తుక్కు యానొస్తు పేకువాచచ్చొల్లిల్లు, అరు
 నియతమెన్న మిడతై ఆవరోహక్రమతాతే యరుచ్చెయ్తుకితార్, (ప్రాప్యలాభమ్) ఇత్యాదియా
 తే. ఇతు తనక్కు ప్రయోజనమ్, ఇన్దపేకువరమ్మయిల్ ప్రథమ పేకు శమదమబ్ధశాకై యా

మూ॥ తిరుమంత్రము చేజిక్కినతోడనే సర్వేశ్వరుండు చేజిక్కును.

మూ॥ సర్వేశ్వరుండు చేజిక్కినతోడనే “ వైకున్ఠమానకర్ మన్ ముక్తయతువే ”

అని సాయించినట్లు ప్రాప్యభూమియగు శ్రీవైకుంఠము చేజిక్కును.

మూ॥ ౯౦॥ ప్రాప్యవస్తువును బొందుట ప్రాపకునిమూలమున

తిరుమంత్రము చేజిక్కినవో, సర్వేశ్వరుండు చేజిక్కుననగా “మంత్రాధీనంతు దైవతం
 (వేద మంత్రాధీనమైనది) అన్నట్లు తిరుమంత్రముమూలమున బ్రహ్మాంతువాడగుటచే సర్వముతో
 నుడ అది తెలిసినతోడనే దానిప్రతిపాదించబడునట్టి సర్వేశ్వరుండును ఈతనికి అనిష్టనిష్పత్తి
 ఘాత్వముగా నిష్ట ప్రాప్తింగలుగజేయువాడగును.

సర్వేశ్వరుండు చే జిక్కినతోడనే “వైకున్ఠమానకరమ్ మన్ ముక్తయతువే” (తి. పా.
 ౪-౧౦-౧౧) (శ్రీవైకుంఠవెడి గొప్ప వగరము చేజిక్కియుండును) అన్నట్లు ప్రాప్యభూమిచే
 జిక్కుటయనగా “దైవాధీనం జగత్సర్వం” (జగంబంతయు భగవంతుని యధీనము) అన్నట్లు
 నిత్యవిభూతి లీలావిభూతులురెండును సర్వేశ్వరుని యధీనము అగుటచేసి ప్రాపకుడగు నాతండు
 చేజిక్కినతోడనే ప్రాప్యవస్తువును శ్రీవైకుంఠమును ఎక్కువ నులభనుగును.

అవతారిక: — ఇట్లు శమదమములు లభించినతోడనే వైవైని యివియన్నియును సిద్ధించు
 లను ఆరోహక్రమమున అనగా క్రిందినుండి పైపేగా పేర్కొనుటచేఁజెలిపి, వీటిలోఁ దేనికెట్టి
 పేరువుగాఁ జెప్పబడినదో, అది యది దానిదానికి నియతమగు పేరువనెడి విషయమును అన
 రోహక్రమమున అనగా పైనుండి క్రిందికి పేర్కొనుటచేఁ జెలుపుచున్నారు.

(ప్రాప్యలాభము) ఇత్యాది. దీనికిఁ బ్రయోజనమేమనగా ఈతని పేర్కొనబడిన పేరు

మూ॥ ప్రపన్నుక్కు విహితవిషయ నివృత్తి తన్నేన్ ౧౫.

మూ॥౧౦౨॥ ఇతుతాణ శిలర్ క్కల్లకా లే పిఱక్కుమ్, శిలర్ క్కరుళా లే పిఱక్కుమ్,
శిలర్ కాచారత్తా లే పిఱక్కుమ్.

ప్రవృత్తియుమ్, ఫలదశైయిల్ భోగ్యతాబుద్ధ్యాప్రవృత్తియు మాయరుక్కుమ్; ఉపాసకనుక్కు
ఫలమ్ భగవదనుభవమాత్రయా లే, అవనైస్సేలే ఫలదశైయి లవన్యమిల్లయే యాకిలుమ్, ఉపాసన
దశైయిల్ ధర్మబుద్ధ్యాప్రవృత్తి వేణుమ్; ప్రపన్నుక్కు ధర్మబుద్ధ్యాప్రవృత్తిక్కుయుమ్ స్వాధి
కారభిక్షకమాత్రయా లే విహితవిషయత్తిలుమ్ నివృత్తి వేణుమెన్ద తాయిన్ ౧౫.

ధర్మబుద్ధ్యాప్రవృత్తిక్కు పురిహరమ్; పణ్ణవతు భోగ్యతా బుద్ధ్యాప్రవృత్తితాణ తవిర్దా
లన్దై, అనాదికాలమ్ వాసన్దేపణ్ణి హన్దవిషయజ్ఞో నివృత్తితాణ పిఱక్కుమ్మడి యెజ్జనే
యెన్ణిజజ్జేయిలే యరుచ్చెయ్కితార్, (ఇతుతాణ శిలర్ క్కు) ఎన్దుకుడన్, (శిలర్ క్కళ
కా లే పిఱక్కుమ్) ఎన్దుకు సాక్షాత్కృతి భగవత్తత్వరాన భక్తిసారవశ్య ప్రపన్నుక్కు, సకల
జనమోహనమాన తద్విగ్రహసాన్దర్యానుభవత్తా లే పిఱక్కుమెన్ద పడి. (శిలర్ క్కరుళా లే పిఱక్కుమ్)
ఎన్దుకు తత్వయాథాత్మ్యదర్శికళాన జ్ఞానాదికప్రపన్నుక్కు, “నమ్మి నునుభవిక్కు! ఇట్టు
ప్పిఱన్దెన్ద, ఇప్పుడి అన్యవిషయప్రవణమాయ్ అనర్థప్పడవ లేఎన్దు అన్యవిషయ సద్గుణుమ్మడి అవన్

మూ॥ ప్రపన్నునికి శాస్త్రముచే విధింపఁబడినదానిని విడుచుటయే యధికము
మూ॥ ౧౦౨ ॥ ఇది కొందఱికి సౌందర్యమువలనఁ గలుగును, మఱికొందఱికి కృప
వలనఁ గలుగును. మఱికొందఱికి అచారమువలనఁ గలుగును

చారిత్రణ్ణి, విశ్వర్యకాముఁడు సాధనానుష్ఠాన సమయమున, ధర్మబుద్ధిచే ననుష్ఠించుటయు,
ఫలదశయందు భోగ్యబుద్ధిచే బ్రవర్తించుటయును గలదు.

ఉపాసకునికి ఫలము భగవదనుభవ మగుటంజేసి విశ్వర్యకామునివలె నీతనికి ఫలదశయందు
సంబంధము లేకపోయినను, ఉపాసకులు ననుష్ఠించు సమయమునమాత్రము ధర్మబుద్ధిచే స్వభార్య
విషయమున ప్రవర్తించుట (స్వభార్య సంబంధము) ముండవలయును.

ప్రపన్నునికన్ననో, ధర్మబుద్ధితో బ్రవర్తించుటయును తనయధికారముకు భంగముగలుగఁ
జేయునది యగుటంజేసి శాస్త్రవిహితములగు విషయములనుండియును నివర్తించవలయును.

అవతారిక:—భోగ్యమైనదియనెడి తలంపునో ప్రవర్తించకపోయిననో గ.చా! ధర్మబుద్ధితో
బ్రవర్తించుట పరిహరింపఁబడును? అనాదికాలముగ శబ్దాదివిషయముల ననుభవించుచు వచ్చినట్టి
యీతఁడు అట్టి విషయానుభవమును వదలుకొనుట యెట్లు? అని యాడిగిలివేసి తెలుపుచున్నాను.

(ఇది కొందఱికి) ఇత్యాది. ఇట్టిస్థితి కొందఱికి సౌందర్యమువలనఁ గలుగుననఁగా, భగవ
త్స్వరూపమును సాక్షాత్కరించిన వారలగు భక్తిసారవశ్య ప్రపన్నులకు సకలజనులను మోహిం
పఁజేయునట్టి యాభగవంతుని దివ్యమంగళ విగ్రహ సౌందర్యమును సేవించుటచే గలుగుననుట.

కొందఱికి కృపవలనఁ గలుగుననఁగా—తత్త్వముయొక్క యధార్థమును గనుంగొని నట్టి
జ్ఞానాధిక ప్రపన్నులకు “మనః ననుభవించుటకై యేర్పడినట్టి యాయాత్మనస్తు విట్లు విషయాం
తరములతో బ్రీతిగలిగి అనర్థమును బొందుచున్నాడనుకొని విషయాంతరసంబంధము పోవునట్లు
సర్వేశ్వరుఁడు దయ జూపుటవలనఁ గలుగు ననుట.

మూ॥ ౧౦౩॥ పిఱక్కుమ్ క్రమమెన్నెన్నితే; అళికు అజ్ఞానతై విలైక్కుమ్;
అరుళే అరుచియై విలైక్కుమ్; ఆచారమ్ అచ్చతై విలైక్కుమ్

పట్టుమ్ పరమకృపైయాలే పిఱక్కుమ్ మెట్టపడి (అళిక్కుచారతై పిఱక్కుమ్) ఎత్తరు - ఆళవిలి కళాన అజ్ఞానప్రపన్నర్కు, అవతారజ్ఞలి “మగ్యాదానాచ్చిలొకస్య కర్తా కారయతా చ సః” ఎన్నిపడియే అధికాగానుగుణమాక అవనాచరిత్తుమ్ అచరిప్పిత్తుమ్ పోన్దపడికలైయుమ్, అళి వుడైయరాన పూర్వాచార్యర్ కళాచరిత్తుప్పోన్దపడికలైయుమ్, కాస్త్రముఖతాలు మాచాగ్యోప దేశాదిక్రమతాలుమాత్రయాలే, అవ్యాచారజ్ఞలై యనుసంధిక్కుప్పిఱక్కుమ్ మెట్టపడి.

ఇవ్వోహేతుక్కుళాన్ పిఱక్కుమ్ క్రమతై, తజ్జిజ్ఞానుపశ్చితై యనువదిత్తుక్కుణ్డారుళిచ్చె యేకితార్, (పిఱక్కుమ్ క్రమమ్) ఎత్తుతుడణ్ణి (అళికు అజ్ఞానతై విలైక్కుయాలతు) చిత్రాపహరి యాకైయాలే విషయాన్తర్దన్నైయొత్తాక వరియాలడియొక్కతై. (అరుళే అరుచియై విలైక్కుయాలతు) విషయాన్తర్దన్నైక్కుణ్డారుమ్మారు వరువత్తుక్కారిత్తుమిద్రన్ద పోమ్మడి పట్టుతై (ఆచారమ్ అచ్చతై విలైక్కుయాలతు) గుచిచెల్లచ్చెయాలే అవర్కళాచరిత్తపడి కయ్యతపోతు నమక్కనర్థమేళలిక్కుమ్మెత్తు, విషయస్పర్శ నిలిత్తియనడణ్ణుమ్మడి పట్టుతై అకైయాల ఇక్రమ త్తిరే పిఱక్కుమ్ మెట్ట కరిత్తు.

మూ॥ ౧౦౩॥ కలుగఁ జేయుక్రమ మెద్దియనఁగా—సౌందర్యము అజ్ఞానమునుగలుగఁ జేయును. కృప రుచిని గలుగఁజేయును, ఆచారము భయముఁ గలుగఁజేయును.

మఱి కొందఱికి ఆచారమువలనఁ గలుగుననఁగా, జ్ఞానసంపన్నులకాని అజ్ఞానప్రపన్నులకు అవతారముల విషయమున “మగ్యాదానాచలొకస్య కర్తా కారయతా చ సః” (అళిమగ్యాదలొకోగూడ అన్నింటిని జరుపువాఁడును, జరిపించువాఁడును సర్వేశ్వరుఁడే) అని ప్రసాదించి యున్నట్లు తాను స్వయముగ నాచరించియు, ఇతరులచే నాచరింపఁజేసియును పోయిన నడవడి కలనున్న జ్ఞానవంతులగు పూర్వాచార్యులు నగుచుకొనిపోయిన నడవడికలనున్న కాస్త్రముల ముననున్న ఆచార్యోపదేశాది మూలముననున్న తెలిసికొనియున్న వారగుటంజేసి ఆయా నడవడి కలను తలంచుకొనఁగా తలంచుకొనఁగాఁ గలుగుననుట.

ఈ యీహేతువులవలనఁగలుగు క్రమమును, దానినిగుఱించి విచారించునట్టి వారి క్రక్షణు అనువదించుకొనుచు ప్రసాదించుచున్నారు.

(కలుగునట్టి క్రమము) ఇత్యాది. సౌందర్యము అజ్ఞానమును గలుగఁజేయుననఁగా, మనస్సు నాకర్షించునది యగుటంజేసి విషయాంతరము నొక్కదానినిగాఁ జెలియనట్లు చేయుట.

కృప తై కాగ్యమును గలుగఁజేయుననఁగా విషయాంతరములను జూచునప్పుడు వాటియెడల జూగుప్పు గలుగఁజేసి కాండ్రించి యుమ్మిచేసి పోవునట్లు చేయుట.

ఆచారము భయమును గలుగఁజేయుననఁగా, గుచియున్నప్పటికిన్ని “వారసుస్థించిన ప్రకారము చేయనప్పుడు మనకు అనర్థమే ఫలించును” అని తలంచుకొని విషయాంతరములయెడల భయ మతోఁ బ్రవర్తించుట. కావున నిది యీహేతు గనఁబరచిన క్రమమున గలుగునది యని తాత్పర్యము.

మూ॥౧౦౪॥ ఇవియుమ్ ఊర్ నై ప్పన్ న చ్చిల్లుకటన్.

ఇంద్ర త్రివిధ ప్రపన్నర్కుమ్ సౌందర్యాది త్రియత్తిల్ ఓరొడ్డు విరక్తి హేతువాక చ్చిల్లు కటన్కు నిదానత్తై యరుళిచ్చెయ్కటార్, (ఇన్దెయుమాన్ నైప్పన్ న చ్చిల్లుకటన్) ఎన్దు అతానకు,, అజ్ఞానత్తై ప్రపన్నర్” ఇత్యాదియల్ ఇవర్ కటన్కు చ్చిన్న ప్రపత్తి హేతుక్కి శానన్దై ఓరొడ్డుమాన్ నైప్పన్ న చ్చిన్నాత్పేరే, “అత్తికాళే పిఱకుమ్” ఎన్దు తుడగ్గి చ్చిన్న విరక్తి హేతుక్కి శాన వన్దెయుమ్, ఓరొడ్డుమాన్ నైప్పన్ న చ్చిల్లుకటన్దై. ఇతాల్, భక్తి పారవశ్య ప్రపన్నర్కు అరుచిక్కిడియాన కృపేయుమ్, అచ్చత్తుక్కిడియాన ఆచారాను సన్ధా నము ముడ్డాయరుక్కిచ్చెయ్తే, భగవద్విగ్రహ వైలక్షణ్యతై సాక్షాత్కరి త్రిసుభవిక్కు మవర్క శాక్తయాలే చడివడితే ఎన్నోతుమ్ నెల్లపత్రిక్కిడక్కియాల్, విషయా నైరబ్ధతై యతి యాతభడిపట్టు మవ్వళక్కి అవర్కళోపక్కు లుత్తైత్తిరుక్కుమ్: జ్ఞానాధిక్యప్రపన్నర్కు అజ్ఞాన హేతువాన విగ్రహ సౌందర్యతై ఆర్చావతార త్రితే కణ్డసుభవిక్కైయుమ్, భయ హేతువాన ప్రాక్తన శిష్టాచారాను సన్ధానము ముడ్డాన్దై యరుక్కిచ్చెయ్తే, అవత్తిన్ కృపేమై ముళుమడై తెయ్తే డుత్తై విషయబ్ధశాక్తయాలే అరుచిక్కిడియాన కృపే అవర్కళోపక్కు లుత్తైత్తిరుక్కుమ్; అజ్ఞాన ప్రపన్నర్కు ఆర్చావతార త్రితే కాదాచిత్కమాక విగ్రహ సౌందర్యానుభవము అరుచిహేతువాన

మూ॥ ౧౦౪॥ ఇవియును వాటివాటి యాధిక్యమునుబట్టి చెప్పబడినవి.

అవతారిక.—ఈ ముగ్గురీ ప్రపన్నులకును సౌందర్యాగల మాడింటిల్ నొక్కొక్కరి నొక్కొక్కటి మాత్రమే వైరాగ్యహేతువగుటకుఁ గారణమెద్దియనన, తెలుపుచున్నామి.

(ఇవియును) ఇత్యాది. (అజ్ఞానముచే ప్రపన్నులు) ఇత్యాది వాక్యమున వీరి ప్రపత్తికి హేతువులుగాఁ జెప్పబడినవి యొక్కొక్కదాని యాధిక్యమునుబట్టి చెప్పబడినవగు చందంబున, ప్రకృతమునను(సౌందర్యముచేఁ గలుగును) అను వాక్యము మొదలుకొని విరక్తిహేతువులుగాఁ జెప్పబడినవియును ఒక్కొక్కదాని యాధిక్యమునుబట్టియే చెప్పబడినవి మని యెఱుంగునది.

కావున భక్తిసాగవశ్యము మాలముగ ప్రపన్నులయినవారికి వైరాగ్యముకుఁ గారణభూతి మగు కృపయును, నయమునకుఁ గాక సమాతమైనట్టి యాచారాను సంధానమును ఉన్నప్పటికిన్ని భగవంతుని దివ్యమంగళ విగ్రహముయొక్క వైలక్షణ్యమున సాక్షాత్కరించి తనుభవించు వారగుటంజేసి యీదివ్యమంగళ విగ్రహముయొక్క సౌందర్యమున నెల్లప్పుడును లగించియుండిన మనస్సుగలవారలగుటచే వారి కెంతమాత్రము విషయాంతరములఁ జెలినుగానట్లు చేయునట్టి యీసౌందర్యమే వారివిషయమున నెక్కువగా నుండును.

జ్ఞానాధిక్య ప్రపన్నులకు అజ్ఞానహేతువగు దివ్యమంగళ విగ్రహ సౌందర్యమును ఆర్చావతారమున నేవించి యనుభవించుటయు, భయహేతువగు శిషాచారాను సంధానమును ఉన్నప్పటికిన్ని సర్వేశ్వరుడు తనకృపను సంపూర్ణముగ ప్రససంపఁజేసిన విషయములగుటంజేసి, వైరాగ్యముకు హేతుభూతమగు కృపయుననది వారియెడల నెక్కువగా నుండును.

అజ్ఞాన ప్రపన్నులకు కాదా చిత్కముగ ఆర్చావతారమున విగ్రహ సౌందర్యము ననుభవించుటయు, వైరాగ్యముకు హేతువగు కృపయును ఒక మితిగలవై యున్నప్పటికిన్ని, పూర్వలయాశారములే అనేక సమయములయందు ఆనుసంధించుకొని పోవుటచే భయ హేతువులగు నాయాచార

మూ॥ ౧౦౫॥ అరుచి పిఱక్కు మ్మొత్తెక్కు దోషదర్శన మపేక్షితమాయరుక్కుమ్
మూ॥ ౧౦౬॥ అరు ప్రధాన హేతు వస్తు.

కృష్ణేయము దురుమర్యాదై యుజ్ఞాయితక్కుచ్చయేతే, పూర్వరక భాచారజ్ఞయే పరికాలమను
సన్నిభుక్కుఁబ షోక్కుయోలే భియ హేతువాన అవ్యాచారజ్ఞో అవర్కతో నెఱ్ఱిలేయూన్ది యరు
క్కుమ్, ఇత్యుక్తైపుక్తై దురాన్తే విరక్తిహేతువాక చ్చొల్లికిఁజెన్నతాయుక్తుఁ.

విషయ వైలక్షణ్యతీతయత్తాలే విషయాన్తరాజ్ఞానమ్ విశ్లేయవుమ్ కూడుమ్. అప్తరాన
శిష్టరకకు నైయ అచారాను సన్ధానత్తాలే అవిహిత విషయగృహీతిలో అచ్చమ్ విశ్లేయవుమ్ కూ
డుమ్, అసాదికాల మాన్తైప్పట్టు మేల్విఱ్ఱున్దుపోన్త విషయజ్ఞతే అరుచి పిఱక్కు అఘటితమిత్తే;
అప్పడిప్పట్ట అరుచిన్దా అవనరుభాలే పిఱక్కు మ్మొత్తెక్కు అపేక్షితాంశత్తై యరులిచ్చయే
కితార్, (అరుచి) ఎన్దు తుదన్తి. (దోషదర్శనమహమ్)- భోగ్యతానుధ్యా పరివ్యక్తికిఁజెన్నతాయుక్తి
హమ్, మాంసాపుక్కుయ విశ్మయాశ్రస్నాయ మజ్జాస్థిసముదాయమాయ చర్మావసథమాయ దుర్
నియా యగుక్కుమ్బడిమైయుమ్, భోగ్యతా అప్తమాయ, అస్థిరమాయ, దుఃఖమిశ్రమాయ అని
ర్థావహమా యగుక్కుమ్బడిమైయుమ్, ప్రత్యక్షాది ప్రమాణజ్ఞతాలే దశిక్కు.

అలాలో అరువో పిన్నై యరుచి హేతు వన్న వరుళిచ్చయేకితార్, (అరు) ఇత్యాదియాలో.
(ప్రధాన హేతువస్తు) ఎన్దుతు, అరువు మెరుహేతు, ముఖ్యహేతు వన్తెన్దువడి.

మూ॥ ౧౦౫॥ వైరాగ్యము గలుగుటకు దోషదర్శన మావశ్యకముగా నుండును
మూ॥ ౧౦౬॥ అది ముఖ్యమైన హేతువు కాదు.

ములు వారిమనస్సున నెలకొని యుండును. ఇట్లు నెలకొని యుండుటనుబట్టి యొక్కొక్కటి యొ
క్కొక్కదానికి హేతువు గాఁ జెప్పఁబడినది.

విషయ వైలక్షణ్యముయొక్క యాధిక్యమువలన విషయాంతరములు తెలియ గాకుండయును
యుండవచ్చును. అట్లెలగు శిష్టలయొక్క నడవడికల ననుసంధించుకొనుట యనునది కాస్త్రమున
విధింపఁ గడియుండనట్టి విషయమును (పరదారనుస్ఫృశించు విషయమున భయముఁ గలుగఁజేయు
నదిగాను నుండవచ్చును. అసాదికాలముగ నాశపడి పేపేహొబడినట్టి (శబ్దాది) విషయములయెడల
వైరాగ్యము గలుగుట దుర్లభము కదా!

అవతారిక:—అట్టి వైరాగ్యము సర్వశ్యరుని కృపవలనఁ గలుగుట కావశ్యక మైనదానిఁ
జెప్పఁచున్నారు.

(అరుచి) ఇత్యాది. దోషదర్శనమనఁగా, భోగ్యమైనది, యనెడి శతంపుఘో నాలింగము
చేసి కొనఁబడు స్త్రీయొక్క శరీరము మాంసా-2-స్పృశ-పూయ-విశ్-మాత్ర-స్నాయ మజ్జా
2-స్థి-సముదాయమై, చర్మముచే మాయఁబడినదై, దుర్గంధముగలదై యుండుటనున్న, భోగ
మన్ననో, స్పృశమై, అస్థిరమై, దుఃఖమిశ్రమై, అవర్థమును-గలుగఁజేయునదియై, యుండుటనున్న
ప్రత్యక్షాది ప్రమాణముల మాయముగ గనుఁగొని యుట.

అవతారిక:—అయితే యదియేనా? వైరాగ్యము గలుగుటకుఁ గారణమంటివేని తెలుపు
చున్నారు.

(అది) ఇత్యాది. అది ప్రధాన హేతువు కాదనఁగా, అదియును ఒక హేతువగును కాని, యది
ముఖ్యమైన హేతువు కాదనుట.

మూ॥ ౧౦౭॥ అప్రాప్తతైయే ప్రధానహేతు.

మూ॥ ౧౦౮॥ భగవద్విషయప్రితిక్రియేణ గుణమ్ కణ్ఠ్యుః ;

స్వరూపప్రాప్తమెన్ను.

అనాత్ ప్రధానహేతుతానేతెన్న, (అప్రాప్తతైయే ప్రధానహేతు) ఎన్ఱితార్.) అపాప్తతైయావశ్యు- భగవదేకభోగ్యమాన స్వరూపత్తుక్కుచ్చేరాతతాయరుక్తక్కు. ఇత్యాత్, అరుఖ్ అనుచిన్ఱు విశైక్కుమిడత్తిర్ దోషదశానాదికతైః పుణ్ణువిత్తు విశైప్పిక్కుయాల్, దోషదశానముమ్ అప్రాప్తదశానముమ్ తత్త్వవిత్తుక్కుశుడైయ అరుచిక్కు గౌణముఖ్య హేతుక్కుళా యరుక్కుమెన్ఱతాయున్ఱు.

“మాత్పూల్ మనమ్మహీప్పు” ఇత్యాదిపృథియే ప్రావణ్యవిషయమాకచ్చొన్న భగవద్విషయత్తిల్ గుణమ్కణ్ఠిక్రియోపాత్తి, ఇతువున్ దోషమ్కణ్ఠే విడుటితానాలోపెన్ఱిల్, (భగవద్విషయత్తిలిక్రియేణ గుణబుద్ధిస్తు) ఎన్ఱితార్. ఆకిల్ ఎత్తారేయెన్న, (స్వరూపప్రాప్తమెన్ను) ఎన్ఱితార్. అతావశు- భగవద్విషయతై పున్ఱుక్రియేణ, అత్తలైయిన్ కల్యాణగుణద్విధియాకవన్ఱు, అన్ఱాత్పావుక్కు వకుత్త విషయమెన్ను మత్తారే యెన్ఱె.

మూ॥ ౧౦౭॥ స్వరూపము కనుకూలమైనది కాకుండుటయే ప్రధానహేతువు.

మూ॥ ౧౦౮॥ భగవద్విషయమునఁ బ్రవర్తించుటయును గుణమునుబట్టికాదు. స్వరూపము కనుకూలమైనది యగుటనుబట్టి

అవతారిక:—ప్రధానహేతువెద్ది? యంటివేని, స్వరూపముతో ననుకూలింపక యుండుటయే ప్రధానహేతువని తెలుపు చున్నారు.

(స్వరూప) ఇత్యాది. స్వరూపముతో ననుకూలింపక పోవుటయనఁగా భగవంతునిమాత్రమే భోగ్యముగా ననుభవించువట్టిదియగు నీతని స్వరూపముతో ననుకూలింపకుండుట. కావున కృపవైరాగ్యమును గలుగఁజేయునప్పుడు దోషదులఁజూపించి (వైరాగ్యముఁ) గలుగఁజేయుటంజేసి దోషదశానమును స్వరూపా ననుకూల్యదశానమున్ను తత్త్వవేత్తలగు వారివైరాగ్యమును (క్రమముగ) ముఖాముఖ్య హేతువులగునని తెలుపఁబడినది.

అవతారిక:—“మాత్పూల్ మనమ్మహీప్పు” (తి. ౩. ౧౪) అను తావునఁ జెప్పియున్నట్లు ప్రీతివిషయముగాఁ జెప్పఁబడినట్టి భగవద్విషయమును గుణమునుబట్టి యవలంబించు చందంబున, ప్రకృతమునను, దీనినిన్ని దోషముఁజూచియే విడుచుగురనిచెప్పిన నేమి? యని యడిగితివేని భగవద్విషయము నవలంబించుటయును గుణమునుబట్టికాదనియు, అయితే దేనినిబట్టి యంటివేని, స్వరూపముతో ననుకూలించినది యైనందున ననియును తెలుపు చున్నారు.

అది యెట్లునన, భగవంతుని యాశ్రయించుటయును వానికిగల కల్యాణ గుణంబులనుబట్టి కాదు. అయితే యాయాత్మకుఁ దగినట్టి విషయనుగుటనుబట్టి యనుట.

మూ||౧౦౯|| ఇప్పటి కొద్దికాలము గుణహీనమై నిన్నే తదశైలిలో భగవద్విషయ ప్రవృత్తియుమ్, దోషాచననాన దశైలిలో సంసారత్తిలో ప్రవృత్తియుమ్ కూడాలె.

కీర్తనామయః చైవతపదీయే అర్థజై చుక్తికరియాశసాశైశ్చ విరోధస్ కాట్టుకితార్ (ఇప్పటి) ఎప్పుడు. (ఇప్పటికొక్కతహా) ఎన్నడు- ఇతరవిషయజ్ఞులందుకు హేతు అప్రాప్తజై, భగవద్విషయత్తిలో రుచికు-హేతుప్రాప్తజై గుణైకొక్కతే, దోషదశానశైలియమ్ గుణదశానశైలియమ్ మివగ్గుకు హేతువాక్కొక్కప్పుట్టైతనపడి. (గుణహీనమై నిన్నే తదశైలిలో భగవద్విషయ ప్రవృత్తి యావదు)- పరివాగ్గ్రామికై పురణు పెరువిదాయప్పట్టుకుడితలచూవానియ్యి, శడకై నవస్తు ముకమ్ కాట్టా మైయారే, గుణహీనమై చిన్నితదశైలిలే, పిన్నయమ్ “అవనైయల్లతీయే” ఎప్పు అవన్కులీలే అత్యగ్ని నీవేశజై పుణ్ణుకై. (దోషాచననాన దశైలిలో సంసారత్తిలో ప్రవృత్తియావదు) - మాతాపిత్రాదికళుమ్ భార్యపుత్రాదికళుమ్ జ్ఞాతికళుమ్ బంధుకళుమ్ గృహక్షేత్రాదికళుమాయ్, శబ్దాద్భోగజ్ఞై యనుభవితైర్మయ్యాకిల సంసారత్తిలో దుఃఖబహుళత్వాదిదోషజై, ప్రత్యక్షాదికళారే యతీన్దనుసన్నియానియ్యి-చెప్పయేగేయుమ్ అతిలే అభినీవేశమ్ నడన్తు తెల్లుకై. ఇచ్చెయిరణ్ణుమ్ కూడాలెన్నపడి. — అన్తిక్కే, (దోషాచన మూ|| ౧౦౯|| అట్లు కాకున్న, గుణహీనమని తలంచినప్పుడు భగవద్విషయమునఁ బ్రవర్తించుటయు, దోషముల ననుసంధించుకొన్నప్పుడు సంసారమునఁ బ్రవర్తించుటయు కూడనివి యగును.

అవతారిక:— ఈపైని గవఁబఱచిన ప్రకార మంగీకరింపని పక్షమున సంభవించునట్టి విరోధముఁ జెలుపుచున్నాడు.

(అట్లు) ఇత్యాది. ఇవిధమున గ్రహింపని పక్షమున ననఁగా విషయాంతరములయెడల నైరాగ్యము గలుగుటకు హేతువు స్వరూపముతో ననుకూలంపక పోవుటయనియు, భగవద్విషయమున నభిలాష గలుగుటకు హేతువు స్వరూపముతో ననుకూలించి యుండుట యనియు నివిధమున గ్రహింపక, దోషదశానమును గుణదశానమునున్న ిటికిఁ గారణములనుగాఁ గొనుపక్షమున ననుట.

(గుణహీనమైనదని తలంచునప్పుడు భగవద్విషయ ప్రవృత్తి) యనఁగా, భగవంతునివిడిచి యుండజాలక యెక్కువగా నాయాసపడి కలవరపడుచుండఁగా, తక్షణమేవచ్చి నేవసాయింప శంకున గుణహీనుడని తలంచినప్పుడును, తిరిగి వానినితప్ప వేరొక్కని యెఱుంగననుచు వానియెడల నెక్కువ ప్రీతిగలిగియుండుట.

(దోషాచన సంధానదశాయందు సంసారమునఁ బ్రవర్తించుట) యనఁగా మాతాపిత్రాదులును, భార్యపుత్రాదులును, జ్ఞాతులును, బంధువులును, గృహక్షేత్రాదులును ఈరూపమున శబ్దాద్భోగముల ననుభవించుచుండుటయను సంసారమునందుండు దుఃఖబాహుళ్యమును ప్రత్యక్షాది ప్రమాణముల మూలమునఁ గనుగొని వానిఁతలంచుకొను చున్నప్పటికిన్ని అట్టిసంసారముఁ బ్రేమించుట నేయుండుట. ఈపైని గవఁబఱచిన చెందును సంభవింపవని యెఱుంగునది.

దోషాచన సంధాన సమయమున సంసారమునఁ బ్రవర్తించుట యనఁగా తత్త్వతేత్తగు

మూ॥ ౧౧౦॥ “ఊడియ వెన్నెళ్ళ మవనెట్టే కిడక్కుమ్” “అడియేన్ నాన్ పిన్నమ్ ఉన్ శేవడియన్ట నయవేన్” ఎన్నానిన్టార్ కళితే.

ధానదైయిల్ సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియావతు) - తత్త్వవిత్తుక్కుళాన మహర్షికల్ తుడక్కు మానార్ సారాసార వివేక వత్తయా విషయ దోషానన్తానముట్టా యిరుక్కుచ్చెయ్తే, శాస్త్ర విహితతయా ప్రాప్తమెన్నిట బుద్ధియారే పట్టుకొని ప్రజోత్పాదనాదిరూప సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తి యాకవుమామ్. (ఇప్పడి కొళ్ళొరపో తివై కూడాతు) ఎన్ట విరోధమ్ కాట్టుకైయారే ఇప్పడికొళ్ళ వేణుమెన్న మిడమ్ స్థాపిక్కు పుట్టతు.

గుణహీనమెన్ట నిన్టైత్తదైయిల్ భగవద్విషయ ప్రవృత్తియైక్కేకణ్డతెన్న వరుళిచ్చెయ్కి తార్, (ఊడియ వెన్నెళ్ళమ్) ఎన్ట తుడగ్గి. అతావతు- “కడియేన్” ఎన్ట తుడగ్గి, “అళివరుమేని మాయత్తే” ఎన్నుమళవుమ్ స్వకార్యపరన్, పిటర్ నోవళియాతవన్, ఒరువర్క్కు మెట్టాతవన్, వచ్చుకన్, రుక్మేయస్వభావన్ ఎన్ట అవన్ గుణహీనియైచ్చొల్లి, ఇప్పడి యిరున్దా నాకిలుమ్ అతి లోక క్రూరమాన వెన్నెళ్ళు అవనై యల్లతటియాతే యిరుక్కు మెన్టమ్; వేమ్మక్కిట్టు పిఱన్దవుట్టు అన్దవేమ్మయే భుజిక్కుమతోడీయ క్కరు మ్మెక్కుణ్డాలుమ్ విరుమ్బాతు, అప్పడియే “కడల్ మల్లై క్కిడన్ద కరుమ్మ” ఎన్నుమ్మడి నిరతిళయ భోగ్యనాన నితానే వేమ్మపోలే విరసనానవన్టను, త్విద

మూ॥ ౧౧౦ ॥ “ఊడియ వెన్నెళ్ళమ్ అవన్ ఎన్టే కిడక్కుమ్” అనియు, “అడియేన్ నాన్ పిన్నమ్ ఉన్ శేవడి యన్టినయవేన్” అనియును ప్రసాదించినారు గదా!

మహర్షులు మొదలగువారు సారాసార వివేకముగల వారగుటచే శబ్దాది విషయములకుగల దోష ములు వాటితలంపుకు వచ్చుచున్నప్పటికిన్ని శాస్త్రముచే విధింపబడినందున ననుకూలమైనది యనుత లంపు గలుగుటచే ప్రజోత్పాదనరూపమగు సంసారమునఁ బ్రవర్తింపవచ్చును. ఈప్రేసి గనఁబఱచిన ప్రకారము స్వీకరింపని పక్షమున, భగవద్విషయమునఁ బ్రవర్తించుటయు, సంసారమునఁ బ్రవర్తించుటయును సంభవింప వనుచు విరోధముఁ జూపించుటచే నివ్యధముననే స్వీకరింపవలయునని స్థాపింపఁబడినది.

అవతారిక:—భగవంతుఁడు గుణహీనుండని తలంచుచునే ఘరల యాభిగవంతునినే యా శ్రయించుట యెవరియెడల చూడనిచ్చునంటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(ఊడియ వెన్నెళ్ళమ్) ఇత్యాది. నమ్మాళ్వారులు “కడియేన్” (తి. వా. ౫. ౩. ౫) అను నది మొదలుకొని “అళియవరుమేని మాయత్తే” అనువరకును “భగవంతుఁడు స్వకార్యపరుఁడు, ఇతరుల కన్యములఁ జెలియనివాఁడు, ఒక్కరికిని కానివాఁడు, వంచకుండు, రుక్మేయ స్వభావుఁడు” అని యివ్యధమున వానిగుణలోపమునుగుఱించి చెప్పి, “సర్వేశ్వరుం డిట్టివాఁడుగానున్నను, లోకా తీరిమగ క్రూరమైనదియగు నామనమ్మ వానినితప్ప వేటొక్కదాని నెఱుంగదు.” అనియు వేప చెట్టు ననుభవించుటకుగాను జన్మించినట్టి పురుగు ఆవేపచెట్టునే భుజించునే తప్ప చెరుకు కంటి తోనైనను చూచి ప్రేమింపనట్లు, “కడల్ మల్లై కిడన్దకరుమ్మ” (లి. మొ. ౭. ౧. ౪) (పాల

సముద్రమున శయనించి యుండువాఁడును; చెరుకువలెనే భోగ్యమైనవాఁడును) అన్నట్లు నిరతి శయభోగ్యవస్తువగు నీవే వేపచెట్టువలెనే (ఒకతేళ) విరసమైన వాడవైనను నికుతప్ప వేటొక్కరికి శేషభూతుండను కాదగనట్టి నేను నాకు స్వరూపప్రాప్తములగు నీయొక్క శ్రీపాదములను

మూ॥ ౧౧౧॥ గుణకృత దాస్య_త్తిలుజ్జాట్టిల్ స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమితే
ప్రధానమ్.

మూ॥ ౧౧౨॥ అనసూయైక్కు ప్పిరాట్టి యరుళిచ్చెయ్ త వార్తయై స్మరిప్పరు.

నన్యార్త శేషభూతనాననాన్, ఎనక్కవకు త్త శేషియాన ఉన్ తియవడికల్ యొక్కయ్ “అత్తై
ప్పడేక్” ఎన్దుమ్ మయర్ వల మలినలమరుళ ప్పిల్ మివర్ క శరుళిచ్చెయ్యా నిన్వార్ కలిశే యెన్.

“గుణైర్దాస్య ముపాగతః” ఎన్దారుమిల్లెయి వెన్న ఎరుళిచ్చెయ్ తార్, (గుణకృతదాస్య_త్తి
లుమ్) ఎన్దు తుడన్గి. (గుణకృతదాస్యమావతు)- అన్ గుణభక్తుక్కు త్తొన్ మి అడిమెయ్ యి
రుక్కై; (స్వరూప ప్రయుక్తమాన దాస్యమావతు)- శేషత్వై క నిరూపణీయమాన తన్ స్వరూ
పత్తై ప్పార్ త్త అడిమెయ్ యిరుక్కై. స్వరూప మిప్పడి యిరుద్దాలుమ్, గుణాధిక విషయమాన్
యారే గుణకృతదాస్యముమ్ ఇన్విషయ_త్తిరే యనువర్తియానిల్కుమ్; అత్తై యిశే శేషత్వై క నిరూ
పకరాన ఇత్తై యెరుమాల్ నామప్పడి యరుళిచ్చెయ్ తతుమ్. అశాలుమ్ గుణకృత దాస్యమావతు
జ్జోపాధిక మాన్తయారే అప్రధానమాయ్, మన్ ద్రైయతు నిరుపాధికమాన్తయారే ప్రధానమా
యిరుక్కు మ్; అత్తై ప్పన్ మిశే తత్ప్రాధాన్య ప్రసిద్ధి_త్తోన్ మ వరుళిచ్చెయ్ తతు.

ఇన్వర్థత్తుక్కు సంవాదమాక ప్పిరాట్టి వార్తయై స్మరిప్పిక్కి_త్తార్ మేల్ (అనసూయైక్కు)

మూ॥ ౧౧౧॥ గుణములను నిమిత్తీకరించుకొనియుండు దాస్యముకంటెనున్న స్వరూ

మును నిమిత్తీకరించుకొనియుండునట్టి దాస్యము గదా! ప్రధానమైనది.

మూ॥ ౧౧౨॥ అనసూయకు పిరాట్టి సాయించినవార్తను అనుసంధించుకొనునది.

తప్ప వేటొక్కదానిని ఆశింపను” అనియు నిట్లు ఇంచుకైనను అజ్ఞానములేని జ్ఞానానందమున
అభించియుండిన వారలగు ఆత్మీయులు ప్రసాదించి యున్నారు గదా! యనుట.

అవతారిక:—“గుణైర్దాస్య ముపాగతః” (రా. కి. ౩. ౪౧౨) (గుణములనుబట్టి దాసుం
డనయితిని) అని సాయించినవారున్న (లక్ష్మణస్వామివారు) లేరా? యింటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(గుణములనునిమిత్తీకరించుకొనియుండు దాస్యముకంటెను) ఇత్యాది. గుణములను నిమిత్తీ
కరించుకొనియుండు దాస్యమనగా, వానికి ల్యాణగుణములకు వశపడిపోయి వానికి దాసుండగుట.

స్వరూపమును నిమిత్తీకరించుకొనియుండు దాస్యమనగా శేషత్వమునుబట్టి తెలియఁదగి
నదియగు తనస్వరూపమును యను సందించుకొని యందుమూలముగా వానికి శేషభూతుండగుట.
స్వరూపమైన ప్రథమమును ఇట్టిదియే యైనను, గుణములతో నిండియుండునది యగుటచే గుణములను
బట్టి యిందుదాస్యమున్ను ఈతావున అనువర్తించు మిండును తావుననే శేషత్వ ప్రధానులగు
శ్రీలక్ష్మణస్వామివారట్లు సాయించియున్నారు.

అయినను గుణములనుబట్టి యుండునట్టి దాస్యము వేటొక్కదానిని నిమిత్తీకరించుకొని
యుండునదిగాన అప్రధానమైనదై, తక్కినది యట్లు వేటొక్కదానిని నిమిత్తీకరించుకొని వచ్చినది
కాకపోవుటంజేసి ప్రధానమైనదిగా నుండును. ఈ హేతువునుబట్టి యిది ప్రధానమైనదియని
తోచియే శ్రీ పిల్లై తోకాచార్యులవారు మూలమున నట్లు సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—ఈ విషయమును ఉపోద్బులకముగాను పిరాట్టియొక్క వార్తను ఉదహరిం
చుచున్నారు.

(అనసూయకు) ఇత్యాది. అత్రిమహర్షియొక్క యాశ్రమమున, శ్రీరామచంద్రుండు వేంచేకి

మూ॥ ౧౧౩॥ భగవద్విషయ ప్రవృత్తి పిన్నై శేరుమో వెన్నిల్; అతుక్కుడి

ఎన్దు గుడ్డి. అతావగు- అతిభగవానాశ్రమ త్తిశి పెరుమాళ్ళెందరులి మహర్షియ్యము మనువర్తిత్తి రుద్ద వన న్దరమ్, తత్పత్నియన అనసూయ్యై ష్టిరాట్టిశెన్దమన ర్తిత్తిరుక్కిల వళవితే, అవళ్ పిరాట్టియైప్పార్ త్తు, బంధుజనత్తైయు మభిమానత్తైయు మైశ్వర్యత్తైయుమ్ విట్టు పెరుమాళ్ పిన్నై కాట్టిలేపోన్దవిళు దైవయోగత్తాలే ఉమక్కు న్దత్తాకమ్మూడిగ్గళు, నగరస్థనాకిలుమామ్, వనస్థ నాకిలుమామ్, నల్లననాకిలుమామ్, తీయననాకిలుమామ్. స్త్రీకగుక్కుదైవమ భర్తానే కిడీర్, సరిప్పడి యెపోతుమ్ పెరుమాళ్ విషయమాక అమకూలిస్తుప్పొరుమ్” ఎన్న; పిరాట్టి అజ్జత్తుక్కిల్ త్తె యిట్టిరుద్ద, “ఎనక్కు పెరుమాళ్ పక్కల్ భావబంధమ్ స్వతః ఉణ్ణాయరుక్కుచ్చెయ్జే, అవర్ తా గుణాధికరా యరక్కయాలే, ఎన్నడైయు భావబంధత్తై గుణనిబంధన మెన్దిగుప్పర్ కళ్ నా ట్టార్, అవ్యాశ్రయత్తై గుణభోడు వ్యతిరేకిత్తు కాట్టవొణ్ణామెయాలే నానవర్ పక్కులితు క్కుమిరుప్పే యళివిక్కు పెయ్కిళిలే; అవర్ గుణహీనగుమాయ విరూపరమానవత్తుమ్ నాన వర్ పక్క లిప్పడి కాణమిరుప్పకు” ఎన్దగుళిచ్చెయ్త వార్తై.

ఇప్పడి స్వరూపప్రయక్తమాన దాస్యమే ప్రధానమాకిల్, శేషితెయ్తపడి కణ్ణిరుక్కుమ తొబ్బియ, అనన్యోపాయత్వాదికళ్ కులైయుమ్మడి అవ్విషయత్తైక్కుత్తుప్పణ్ణుకిల స్వప్రవృత్తి శేరుమో వెన్నిల శక్తైయై యనువదిక్కిటార్, (భగవద్విషయప్రవృత్తి) ఇత్యాదియాలే. అత్తెప్పరి హరిక్కిటార్. (అతుక్కుడిప్రావణ్యమ్) ఎన్దుగుడ్డి. ప్రావణ్యమావతు- అతిమాత్రస్నేహమ్. అన్ద

మూ॥ ౧౧౪॥ భగవంతునివిషయమున వీనిప్రవర్తన మనుకూలించునా? యంటివేని

యుండి యామహర్షికి దండప్రణామంబు లాచరించిన తరువాత, వారి భార్యలుగు అనసూయా దేవికి శ్రీ సీతాపిరాట్టి దండమునుమర్పింపగా, ఆమె పిరాట్టినిజూచి, “బంధుజనలను, అభిమానము నున్ను, విశ్వర్యమునున్ను విడిచి శ్రీరామచంద్రునితోగూడ యీ యరణ్యమధ్యమున సంచరించుట మీకు దైవయోగమువలన బాగుగా లభించినది. నగరముననుండినను, వనముననుండినను, మంచి వాడైనను, చెడ్డవాడయినను, స్త్రీలకు దైవము భర్తయే సుమీ” మీరు ఎల్లకాలమును ఇవ్వి ధముననే శ్రీరామచంద్రుని విషయమున ప్రవర్తించునది” అని యిట్లుచెప్పగా నంతట శ్రీ సీతా పిరాట్టి అజ్జపడి తలవంచుకొని యిట్లు సాయించినదాయెన — “శ్రీరామచంద్రుని విషయమున నాకుగల భావబంధము స్వతస్సిద్ధముగానే యున్నప్పటికిన్ని, వారు గుణపరిపూర్ణులగుటంజేసి నా భావబంధము వారి గుణములను బట్టియుండునది యని లోకులు తలంచుదురు. (వారెప్పుడును గుణ వంతులుగానే యుండుటంజేసి) నా యాశ్రయణమునకు (గుణరహితమైన కాలమెద్దియు లేదుగాన) దానిని గుణములనుండి పెరుగాఁజూపింప జాలకున్నాను. వారొక వేళ గుణహీనులుగాను విరూపు లుగాను నున్నప్పటికిన్ని వారియెడలనేను ఇవ్విధముననే నడచుకొనెదను సుమీ” అని శ్రీసీతా పిరాట్టియొక్క శ్రీ సూక్తిని యీతావున ననుసంధించుకొనునది.

అవతారిక:—ఇట్లు స్వరూపమునుబట్టి యుండునట్టి దాస్యము ప్రధానమైనదియగు పక్ష మున, శేషియగు సర్వేశ్వరుండు చేసిన ప్రకారము చూచి యూరకుండుటయే తప్ప, అనన్యోపా యత్వాదలకు భంగము వచ్చునట్లు, ఆ విషయమును గురించి చేయునట్టి స్వప్రయత్నాదులు స్వ రూపముతో ననుకూలించినవియా? యింటివేని (భగవంతునివిషయమున) ఇత్యాది వాక్యముచే బలుపుచున్నారు. ఈవిషయమునఁ గలిగిన శంకను (దానికెఁగారణము) ఇత్యాది వాక్యముచే బరిహరించుచున్నారు.

ప్రావణ్యమ్; అతుక్కుడి సమ్మన్ధమ్; అతుతానౌపాధికమన్తు; సత్ప్రావయక్తమ్.
మూ || ౧౧౮ || అద్దసత్తై ప్రావణ్యకార్యమాన వనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్.

అతుకులైయమైక్కాక వరుమనైయెల్లా మవన్దనీయజ్గుమాన్

ప్రావణ్యత్తుక్కుడి విషయతైలక్షణ్యమన్దోవెన్న, (అతుక్కుడిసమ్మన్ధమ్) ఎన్దితార్. సమ్మన్ధమా
వతు-శేషశేషిభావమ్. అతుతానౌ గుణక్యతమాయుమ్ వారాబోవెన్న (అతుతానౌపాధికమన్తుసత్ప్రా
వయక్తమ్) ఎన్దితార్. (సత్ప్రావయక్తమ్) ఎవ్వుతు-ఇవ్వాత్తైవినుడైయ సత్తైయేపిడిత్తుళ్ళులొన్దెన్తై.

ఇత్తానో, కీర్తిపట్టిన శక్తైక్కు పురిహారమానత్తేన్న వరుళిచ్చెయ్కితార్ మేల్ వాక్య
త్రియత్తై, అద్దసత్తై ప్రావణ్యకార్యమాన వనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్) ఎవ్వుతు-అప్పడిప్పట్ట
సత్తైతాన్ స్వప్రయక్త సమ్మన్ధమడియాక ఎరుకట ప్రావణ్యకార్యమాన భగవదనుభవ మిల్లాత
పోతు తుణకాలమున్ నిల్లాత్తెన్దపడి (అతుకులైయమైక్కాక ఎరుమనైయెల్లా మవన్దనీయజ్గు
మాన్ ప్రాప్తజ్గుమా యిరుక్కుమ్) ఎవ్వుతు- అద్దసత్తై యజ్జీయామై క్కులుప్పాక వరుకిఱువడ
తెడుక్కై ముతలాన సకల ప్రవృత్తికను, భగవదనుభవ మొజ్జీయ తిగిప్పిల్లామైయారే, తవిరువో

మూ|| దానికీగారణ మావిషయమునఁ ప్రీతి. దానికీగారణము సంబంధము.

అది యౌపాధికము కాదు. సత్తనుబట్టి యుండునది.

మూ||౧౧౯||అసత్తైయనునది ప్రీతిమూలకమగు అనుభవము లేవియెడల చెడిపోవును.

అది చెడిపోకుండుటకుగాను తటస్థించు నవియన్నియును అవన్దనీయములును,

ప్రావణ్యమనఁగా నెక్కువపైవూను.

అవతారిక:—అట్టిప్రావణ్యమునకుఁ గారణము విషయపై లక్షణ్యము కాదా? యింటివేసి,
దానికీ గారణము సంబంధమని తెలుపుచున్నాను.

సంబంధమనఁగా, శేషశేషి భావసంబంధము. అనఁగా ఈ జీవుడు శేషభూతుఁడు భగవం
తుఁడు శేషియనెడి సంబంధము.

అవతారిక:—అది గుణములను బట్టియుండునది కాదా యింటివేసి, యది గుణరూపమగు
వేటోక్కుదాని నకేక్షించి యుండునది కాదు. అయితే యది యాత్మయొక్క సత్తను బట్టియుండు
నది (జన్మసిద్ధమైనది) యని తెలుపుచున్నాను.

సత్తనుబట్టి యుండునదియనఁగా, ఈ యాత్మయొక్క యునికితో నే యుండునది యనుట.

అవతారిక:—ఇంతకుముందు గొనివచ్చినశంకికు పరిహార మెన్నియింటివేసి, రాబోవు మూఁడు
వాక్యములచేఁ జెలుపుచున్నాను.

అట్టి సత్తయనునది భగవంతుని విషయమున నితనికీగల ప్రీతియొక్క ఫలమగు భగవదను
భము లేనప్పడు చెడిపోవుననఁగా, అట్టి సత్తయనునది స్వమూలమగు సంబంధమును గారణముగాఁ
గొని యుండునట్టి ప్రీతిక ఫలమగు భగవదనుభవము లేగుండినట్లయినచో, తుణకాలమైనను నిలువఁ
జాలదు అనుట.

(అది చెడిపోకుండుటకుగాను సంభవించునట్టివి యన్నియును, అవన్దనీయములును, స్వ
రూపానుకూలములునుగా నుండును.) అనఁగా నిట్టి సత్త చెడిపోకుండుటకుఁ దగినట్లు యీతిఁడు
చేయునట్టి (తాటి మట్టపై సఖాచేయుట మొదలగు) ప్రయత్నము లన్నియును భగవంతుని యను
భవింపఁ ప్రాణములను ధరించునట్ల జాలనివారగుటచేఁ పెదలుకొనెద మనుకొన్నను వదలి

మూ॥ప్రాప్తంగళు మాయరుక్మమ్. ఆక్తయాలే భగవద్విషయ ప్రవృత్తి శేరుమ్.

ముతల్ప్రకరణమ్ సమ్పూర్ణమ్.

శ్రీపిల్లై లాకాచార్యర్ తిరువడిగ శే శరణమ్.

మెట్టాలుమ్ తవిరప్పొకాతనైయుమాయ్, ఎల్లామ్ శేషిక్కలిశయ కిరజ్జళాకైయాలే స్వరూప ప్రాప్తజ్జళుమా యరుక్మమ్ మెన్దపడి. (ఆక్తయాలే భగవద్విషయ ప్రవృత్తి శేరుమ్) ఎన్దు ఉక్తతైహేరు వాక్కిక్కొణ్డు, ప్రకృతశక్తైయై పురిహరిత్తు త్తలైక్కట్టుకిఱార్.

ము త ల్ ప్ర క ర ణ మ్ స మ్పూ ర్ణ మ్.

పెరియజీయర్ తిరువడిగ శే శరణమ్.

మూ॥ స్వరూపప్రాప్తములునయి యుండును. కావున భగవంతుని విషయమున నీతని ప్రవర్తనము అనుకూలించును.

పోనినై యన్నియును శేషియగు సర్వేశ్వరుని కొక్కయతిశయముఁ గలుగఁజేయునవియగుటంజేసి, స్వరూపముతో ననుకూలించునవియై యుండునవి యనుట. కావున నీతిండు భగవద్విషయమున నొనర్చు ప్రయత్నములును స్వరూపముతో ననుకూలించునవి యెఱుంగునది.

గద్య॥ ఇది, శ్రీకృష్ణానన్యత్తరవాహినీతీర్థ బన్ధవిరామక్షేత్రాపరనామక శ్రీవైకుంఠ పురవాస్తవ్య, శ్రీమదలక్ష్మీల్యంగానమేత శ్రీవేంకటేశ్వరసన్నిధ్యధ్యాపక కైజ్కర్య ధురంధర, శ్రీమద్వాఘాలదేశిక కోయిల్ కందాడై అప్పప్రణతార్తి హరాచార్య కృపాపాత్ర, శ్రీపేరరుళాళ రామానుజయతివర పరమాను గ్రహసమధిగత సకల విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత సంప్రదాయగ్రంథ తత్త్వార్థవాఘాల కులతిలక వేంకటాచార్య రంగమాంబాతనూజ కావ్యరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతరీ, వేదాంతవాచస్పతీ త్యాద్యనేక బిరుదాలంకృత, గీర్వాణాంగ్ల ద్రవిడాంధ్రీ శుద్ధమాగధ్యవస్థాది ద్వాదశభాషావిశాంబ శ్రీమదాంధ్రీ శ్రీభాష్యాది గ్రంథకర్త కం చా డై. శే షా చా ర్య ప్రణీతంబగు

శ్రీవచనభూషణాంధ్రీవ్యాఖ్యానమున

ప్రథమప్రకరణము.

శ్రీపెళ్ళికాచార్యర్ తిరువడిక శేషరణమ్.

పెరియతీయర్ తిరువడిక శేషరణమ్.

శ్రీవచన భూషణము

సాంధ్య) ద్రావిడ వ్యాఖ్యానమ్.

ద్వితీయ ప్రకరణమ్.

౧౧౧|| మూ|| ప్రాపకాంతర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్ అజ్ఞానాశక్తికళన్దు;
స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు.

ఇతరవిషయ పరిత్యాగత్తుక్కుమ్ భగవద్విషయ పరిగ్రహత్తుక్కుమ్, ప్రధానహేతుకకళిన్న తెవ్వార్ కీర్తి; ఇంద్ర ప్రసజ్జితలే ఇతగోపాయ పరిత్యాగత్తుక్కుమ్ ప్రధానహేతు విన్న తెన్నితార్ మేల్, (ప్రాపకాంతర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్) ఎన్దు కుడల్లి. ప్రాపకాంతరజ్ఞాన - ప్రపత్త్యపాయతై యొట్టింద ఉపాచుడల్లి; (అజ్ఞానాశక్తికళన్దు) ఎన్దు. అవగల్గై యశ్చిత్తుక్కుమ్ అనుష్ఠితైక్కుమీదాన జ్ఞానశక్తికల్లామై, పరిత్యాగత్తుక్కు ప్రధానహేతు వన్దునపడి. (స్వరూప విరోధమే ప్రధానహేతు) ఎన్దు - భగవదత్వ వ పాగతన్ద్రమాకిల స్వరూపత్తుక్కు చేరాలెన్న మకున

మూ|| ౧౧౧|| ఉపాయాంతరమును బరిత్యజించుటకుఁగారణము అజ్ఞానాశక్తులుకావు
స్వరూపముతో విరోధించియుండుటయే ప్రధానహేతువు.

అవతారిక :— విషయాంతరమునఁ బరిత్యజించుటకును భగవద్విషయమును స్వీకరించుటకును ప్రధానహేతువు లివ్వియని ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. ఈసందర్భమున నుపాయాంతరమును బరిత్యజించుటకు హేతువిద్ధియని తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయాంతర పరిత్యాగమునకు) ఇత్యాది. ఉపాయాంతరములనఁగా ప్రపత్త్యపాయముకంటె నితరములకు ఉపాయములు.

(అజ్ఞానాశక్తులుకావు) అనఁగా వాటిఁజెలిసికొనుటకును అనుష్ఠించుటకును కావలసిన జ్ఞానశక్తులులేకుండుట యనునది వాటిఁబరిత్యజించుటకు హేతువు కాదనుట.

(స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతువు) అనఁగా భగవంతునికి అత్యంతము పరతంత్రుఁడుగా నుండుట యనెడి స్వరూపముతో ననుకూలించియుండక పోవుటయే ముఖ్య కారణమనుట.

మూ॥ ౧౧౬॥ ప్రాపకాంతరమ్ అజ్ఞానకుపాయమ్.

మూ॥ ౧౧౭॥ జ్ఞానికళుక్కుపాయమ్.

మూ॥ ౧౧౮॥ అపాయమాయిత్రీతు స్వరూపనాశకమౌకైయాలే.

ముఖ్యహేతువెన్మ పడి. ఇత్రాల్ “అజ్ఞానత్రాలే ప్రపన్నర్” ఎన్నిజ విడత్రాల్ శొన్న అజ్ఞానాశక్తి కల్ ముఖ్యహేతువన్మన్నుమిడమ్ శొల్లుకొటరు. అజ్ఞానాశక్తికళడియాక విడిల్, జ్ఞానశక్తికళుజ్ఞా కిల్ పరిగ్రాహ్యమమిత్రే; స్వరూపవిగోధమెన్మ విట్టాలిత్రే మఱువలిడత్రొళవతు.

ఇప్పడి ప్రాపకాంతరత్తై విగోధియెన్మ తళ్ళలామె, అతువుమ్ మోక్షోపాయమాయ్ అన్లో పోరుకొటరు, అతుపిన్నై ఆర్కుపాయమెన్మ, అనుశిచ్చెయ్ కొటార్, (ప్రాపకాంతరమ్) ఎన్మతుడన్మి. (అజ్ఞానకుపాయమ్) ఎన్మతు-స్వరత్తే స్వయత్నై గదాసహమాన స్వరూపత్తై యుక్తపడి దశి- క్కైక్కీడాన జ్ఞానమిల్లాతవర్కళు కుపాయమా యిరుక్కు మెన్మపడి.

ఆనాల్ జ్ఞానికళు ఇతు ఎజ్జనెయన్న, (జ్ఞానికళుక్కుపాయమ్) ఎన్మిటార్. అతానతు- స్వరూప యాథాత్మ్యజ్ఞాన ముడైయవర్కళు కుపాయమా యిరుక్కు మెన్మ.

ఇవిర్కళుక్కితు అపాయమావానెన్మెన్న, (అపాయమాయిత్రీతు స్వరూపనాశకమౌకై యాలే) ఎన్మిటార్. స్వరూపమావతు-అత్యంతపారతంత్ర్యమ్; ఇతుక్కు స్వయత్నై రూపమాన అతు నాశకమిత్రే.

మూ॥ ౧౧౬॥ ఉపాయాంతరము అజ్ఞానులకు ఉపాయము.

మూ॥ ౧౧౭॥ జ్ఞానులకు అపాయము.

మూ॥ ౧౧౮॥ అపాయమగుటకుఁ గారణము స్వరూపనాశకమగుట.

ఈపై చెప్పినదానివలన (అజ్ఞానముచే ప్రపన్నులు) (వా. ౪౩) అను వాక్యమునఁజేప్పఁ బడినట్టి అజ్ఞానాశక్తులు ముఖ్యహేతువులుకావని తెలుపఁబడినది. అజ్ఞానాశక్తులను హేతువుల నుగాఁ గొనినపక్షమున జ్ఞానశక్తులున్నచో (ఉపాయాంతరములు) స్వీకరింపఁగలవని మాట చెప్పును. అవి స్వరూప విరుద్ధములని చెప్పినపక్షమున నే మరల వాటి నవలంబించుట కెంతిమాత్ర మవకా శము లేకుండును.

అవతారిక:— ఇట్లు సాధనాంతరమును విగోధించి త్రోసివేయవచ్చునా? అది యును మోక్షోపాయముగాను & డా గ్రహింపఁబడుచున్నది. అట్లయినచో, అది యెవరికిగాను ఉపాయమగును? అంటితని తెలుపుచున్నాడు.

(ప్రాపకాంతరము) ఇన్యది. (అజ్ఞానకు ఉపాయము) అనఁగా స్వరత్తణము విషయమై స్వప్రయత్నమును గంధమాత్రమైనను సహింపకుండుటయనెడి స్వరూపమును సరిగా తెలిసికొను టకుఁ గావలసిన జ్ఞానములేనివారల కది యుపాయముగా నుండుననుట.

అవతారిక:—జ్ఞానవిషయమై యది యెట్టిదిగానుండునంటివేని యది జ్ఞానులకపాయమని తెలుపుచున్నాడు. అనఁగా స్వరూప యాథాత్మ్యము నెఱింగినవారి కది యుపాయముగానుండు ననుట.

అవతారిక:—వీరికది యుపాయమేల యగునంటివేని యందులకుఁగారణము అది వారిస్వరూ పమును నశింపఁజేయునదియగుటయే యని తెలుపుచున్నాడు. ఏలననఁగా:—అత్యంతపారతంత్ర్య ము స్వరూపము. స్వయత్నై రూపమైనది దీనిని నశింపఁజేయునది కదా!

౧౧౯॥ మూ॥ “నెటికాట్టి నీక్కుతియో” ఎన్నానిస్థతితే.

౧౨౦॥ మూ॥ “వర్తతే మే మహద్భయమ్” ఎన్నేయాలే భయజనకమ్;

“నూశుచః” ఎన్నేయాలే శోకజనకమ్.

తదపాయత్వత్తై జ్ఞానినామ గ్రేసరరాన ఆహ్వాత్ పాశురత్తాలే చిశిప్పిక్కితార్, (నెటికాట్టి) ఎన్ను తుడగ్గి, అనావతు- ఉన్నె యొట్టియ వేళోరు ఉపాయత్తైక్కాట్టి ఉన్నక్కలిల్ నిస్థ మకల్ దిప్పార్ క్కితాయో వెన్నేయాలే, ప్రాసకావరాపాయత్వమ్ నిధమిక్కి యన్నై. ఏక్కుత్త యావను - పరతస్త్రిమాన వస్తువై స్వతస్త్రికృత్యమాన ఉపాయానుష్ఠానత్తిలై ముట్టిత్తనక్క ౩ లాక్కుత్తయిక్కి.

ఇతినుడైయ స్వరూపనాశకత్వప్రయుక్తమాన మాపణవిశేషజ్ఞతై యరులిచ్చెరుక్కితార్, (వర్తతే) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. అతావను - “కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షుస్సర్వాసుచామ్యుతః శరీరేచగతాచాపి వర్తతేమేమహద్భయమ్” ఎన్ను ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యమాన కాలేశేభ దేహవిషయమాకవును, ఉపాయాన్తరజ్ఞో త్తా విషయమాకవును ఎనక్కు మఃభయమ వర్తియానిస్థ తెన్నేయాలను; ఉపాయాన్తర శ్రవణానన్తరను అర్జుననుక్కు శోకమ్ పిఱక్కి, స్వ

౧౧౯॥ మూ॥ “నెటికాట్టి నీక్కుతియో” అని సమ్మాత్పూర్వులు సాయించియున్నారని గదా!

౧౨౦॥ మూ॥ “వర్తతేమే మహద్భయమ్” అనుటచే ఉపాధ్యక్షురము భయముఁ గలుగఁజేయునది.

“నూశుచః” అనుటచే ఉపాధ్యక్షురము దుఃఖమును గలుగఁజేయునది.

అవతారిక:—అది యపాయమగుటను జ్ఞానులలో సగ్రేసరులగు శ్రీసమ్మాత్పూర్వుల పాశురము నుదహరించి తెలుపుచున్నారు.

(నెటికాట్టి) ఇత్యాది. అనఁగా ఏకంటే వేళొక్క యుపాయముఁ జూపించి నివర్తనండి విడదీయుటకుఁ బ్రయత్నించుచున్నావా? అని సాయించియున్నందున ఉపాధ్యక్షురము అపాయ మగుట నిర్ధమగుచున్నది గదా! యనుట. (ఏక్కుత్త) అనఁగా పరతంత్రమగు వస్తువును స్వతంత్ర కృత్యమగు ఉపాధ్యక్షురమానుష్ఠానములొఁబ్రవేశ పెట్టి తిననుండి వేలుపఱచుట.

అవతారిక:—ఇది స్వరూపమును నశింపఁజేయునది యగుటను గుఱించినవి యగు మాపణ ములను “వర్తతే” ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ బఱపుచున్నారు.

“కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షుస్సర్వాసుచామ్యుతః । శరీరేచగతాచాపి వర్తతేమేమహద్భయమ్” (దిభగవంతుఁడా! అన్ని వేళలను, అన్ని వైపులను, శరీరమునందును, సాధనము విషయమునను నాకు గొప్ప భయముగలదు.) అనుటచే ఉపాధ్యక్షురమానుష్ఠానమునకుఁ గావలసిన కాలము, ధేళము, శరీరము వీటి విషయమునను, మరియు ఉపాధ్యక్షురముల విషయముననున్న నాకు ఎక్కువ భయముగలుగుచున్నది యని తెలిపియుండుటంజేసియు, ఉపాధ్యక్షురమును గుఱించి వినిన పిమ్మట, అర్జునునికి దుఃఖము కలుగఁగా, శ్రీకృష్ణభగవానులు స్వరూపానురూపు

౧౨౧॥ మూ॥ ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు ఏతప్పత్రియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధి కూడాతు.

సూపాను గూపోపాయతై యుపదేశితు, “మాశుచః” ఎన్లు శోకాపనోదనమిష్టి యరుగుకై యాలును, స్వరూపవిగోధియాన ప్రాపకాంతరమ్ జ్ఞానికగుక్కు భయజనకముమాయ శోకజనకముమాయరుక్కుమెన్లె.

శ్రీచ్చొన్నపడియే అర్థతైయజ్జీకరియాలవళివిత్ (వరుస)విగోధమ్ కాట్టుకితార్, (ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతు) ఎన్లు తుదజ్జీ. (ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు)ఎన్లు - స్వరూపనాశకి మెన్లు కొళ్ళాతపో తెన్లుపడి. (ఏతప్పత్రియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధి కూడాతు) ఎన్లు - “సకృదేవహికాస్తార్థః కృతోఽయంతారయేన్నరమ్ । ఉపాయాపానుసంయోగే నిష్ఠయాహీనులేనయా । అపాయ సమ్మపేనద్యః ప్రాయశ్చిత్తంసమాచరేత్ । ప్రాయశ్చిత్తిరియంసాత్ర యత్పునఃశరణంవ్రజేత్ । ఉపాయానానుపాయత్వ స్వీకారేప్యేతదేవహి” ఎన్లు ప్రపన్ననానవనుక్కు ప్రామాదికమాక ఉపాయానగ ప్రవృత్తి వన్లుకాలత్తిల్, అపాయప్రవృత్తియిత్తిలే పునః ప్రపదనరూప ప్రాయశ్చిత్తతై విధిక్కూడా తెన్లె. పునః ప్రపదననూపతు - పూర్వప్రపదనస్మరణమ్; పునఃప్రయోగ మన్లు.

౧౨౧॥ మూ॥ ఇట్లు గ్రహింపనిపక్షమున ఉపాయాంతరమునఁ బ్రవర్తించునప్పుడు ప్రాయశ్చిత్తమును విధింపకుండవలసి వచ్చును.

సూపాయును గుఱించి యుపదేశించి “మాశుచః” “దుఃఖింపకుమా!” యని యోదార్పి యుండుటంజేసియును స్వరూపవిగోధియగు సూపాయాంతరము జ్ఞానులకు భయమును గలుగఁ జేయునదియు, దుఃఖముఁ గలుగఁజేయునదియు నగునని సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక :—ఈ పైనిచెప్పిన ప్రకారము ఈవిషయము నంగీకరింపనిపక్షమునఁ గలుగు దోషముఁ చెలుపుచున్నారు.

(ఇట్లు గ్రహింపనిపక్షమున) ఇత్యాది. ఇట్లు గ్రహింపనిపక్షము ననఁగా ఉపాయాంతరము స్వరూపమును నశింపఁజేయునట్టిదియని గ్రహింపనిపక్షముననని యర్థము. ఉపాయాంతరమునఁబ్రవర్తించు విషయమున ప్రాయశ్చిత్తమును విధింపకుండవలసివచ్చును. అనఁగా, “సకృదేవ హికాస్తార్థః కృతోఽయంతారయేన్నరం ఉపాయాపానుసంయోగే నిష్ఠయాహీనులేనయా. అపాయ సమ్మపేనద్యః ప్రాయశ్చిత్తంసమాచరేత్ ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాత్రయత్పునఃశరణం వ్రజేత్ ఉపాయానానుపాయత్వ స్వీకారేప్యేతదేవహి” ఈ ప్రవర్తిరూపముగా శాస్త్రవిషయము నొక్కతూరి యవస్థించిన మాత్రమున నదియాయనుజుని సంసారమునుండి తరింపజేయును. శాస్త్రమున సూపాయముగా విధింపఁబడినట్టి కర్మజ్ఞానభక్తిమాపముగు సూపాయానుష్ఠానముతోఁగాని శాస్త్రమున నిందితములుగాఁ జేర్చొనఁబడినట్టి చౌర్యాద్యపాపములతోఁగాని సంబంధము గలుగునప్పుడే యానిష్ఠ చెడిపోవును, అపాయముతో సంబంధము గలుగునప్పుడు వెంటనే ప్రాయశ్చిత్తము ననుష్ఠింపవలయును. ఈవిషయమున ప్రాయశ్చిత్త మనఁగా తిరుగ శరణాగతి నొనర్చుటయే. కర్మజ్ఞానభక్తుల సూపాయముగాఁ గొనుపక్షమునను ఇదియే ప్రాయశ్చిత్తము” అని చెప్పియున్నట్లు ప్రపన్నుడగు వాఁడు ప్రమాదవశమున ఉపయాంతరానుష్ఠానమునఁ

మూ|| ౧౨౨|| తిరుక్కురుకై ప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ పణిక్కుమ్మడి - “మదిరాబిన్దు మిశ్ర
మాన శాతకుమ్మమయ కుమ్మగతత్థిసలిలమ్బాలే

ఇప్పుడి స్వరూపనాశకమని ఉపాయాంతరస్థితుడయి అత్యవసాదితత్వమునై అభియుక్త
వచనమైతే దశిప్పిక్కితార్. (తిరుక్కురుకై ప్పిరాన్ పిళ్ళాన్) ఎన్న తుడగి. తిరుక్కురుకై ప్పి
రాన్ పిళ్ళానాకియార్, సర్వజ్ఞుడైన భావ్యకారర్ తిరువడికలిరే నేవెత్తు తదభివతవిషయమాయ్
సకలశాస్త్రజ్ఞుడైయు మారాయ్ న్నటయిల్లెరుక్కు మనరాకైయారే ఆపత్తమరాయరుక్కుమవ
రితే. (పణిక్కుమ్మడి) ఎన్నగు - అగుళిచ్చెయ్యుమ్ ప్రకారమెన్నపడి. (మదిరై యావగు) అత్యవ
సాదిత ద్రవ్యమాయ్ స్వస్వశాలేశముళ్ళు ఎన్నుకైయుమ్ తన్నెప్పోలే నిషిద్ధమార్కుమతితే;
ఇతై అవాక్కారత్తుక్కు దృష్టాంతమార్కుకైయారే అతిసుడైయ అత్యవసాదితత్వముమ్, తత్స
శాలేశముళ్ళు ఎన్నువుమ్ తద్వన్నిషిద్ధమెన్న మిడముమ్ లోగ్గుబుకిఱు. (శాతకుమ్మమవతు) సువ
ర్ణమ్. (తనమ్రయకుమ్మమ్) ఎన్నగు - ఉక్కుద్రవ్యావరమాయ్ సువర్ణమ్ మేల్ పూచ్చాయరుక్కు
యన్దిక్కై, అతుతానే ఉపాదానమాకప్పణిన కుడమెన్నపడి. ఇతై పాత్రశుశోల్లుకిఱు. (తద్ద

మూ|| ౧౨౩|| తిరుక్కురుకై ప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ అనువారు చెప్పినట్లు “మదిరాబిందు
మిశ్రమమ్బై (సారాయిబొట్టుతో గలిసియుండి) బంగారపుబిందెలోనుండు
పుణ్యతీర్థజలము వంటిది

బ్రవర్తించునప్పుడు, అపాయములగు చోర్యాది దుష్కార్యములందుఁ బ్రవర్తించునప్పుడు వలె
నే ప్రపత్తిరూపమును ప్రాయశ్చిత్తమును విధింపక పోవలసి వచ్చుననుట. ఈతావున మరల
ప్రపత్తినిచేయుట యనగా ఇంతకుముందు చేసియున్నట్టి ప్రపత్తిని స్మరించుకొనుట. ఇంతయేకాని
మరల ప్రపత్తిచేయుట కాదు.

అవతారిక:—ఇట్లు స్వరూపనాశకమగు ఉపాయాంతరము ఎక్కువ నిషిద్ధమైన దను
విషయమును హితైసులగు పెద్దల శ్రీమూక్తి నడవారిండుటచేఁ జెలుపుచున్నారు.

(తిరుక్కురుకై ప్పిరాన్ పిళ్ళాన్) ఇత్యాది. తిరుక్కురుకై ప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ అను వారు
సర్వజ్ఞులగు శ్రీభావ్యకారులసన్నిధిని నేవనాసి వారి ప్రతికి పాత్రులై సకలశాస్త్రములను బాగుగా
పరిశీలించి వాటి సత్యులకుఁ జెలుపువారిగుటఁజేసి వాగుచునకు ఎక్కువయుష్టలయిన వారు గదా

(చెప్పినట్లు) అనగా వారు సాయించిన ప్రకార మనుట
సురయను నది యెక్కువ నిషిద్ధమైతే శేషమాత్రమైనను తన సంబంధముగల వస్తువు
అనున్న తనవలెనే నిషిద్ధమైన వాటినిగాఁ జేయునట్టిది గదా! ఇట్టి సురను ఈతావున అహం
కారముతో బోల్చి చెప్పటంజేసి యహంకారమును ఎక్కువ నిషిద్ధమైనదగుటయు, దాని
సంబంధము గలవియును ఎక్కువ నిషిద్ధములయిన వగుటయును, ద్యోతకమగుచున్నది.

శాతకుంధిమనగా సువర్ణము. సువర్ణమయగు పాత్రమనగా లోపల వేటొక్క
లోహముండి పైని బంగారపు పూతపూసియుండుట్టి పాత్రములవలెఁగాకుండ, అంతయు బంగార
ముతోనే చేయఁబడినట్టి పాత్ర మనుట. దీనివలన పాత్రస్థి చెప్పఁబడినది.

మూ॥ అహజ్కార మిశ్రమాన ఉపాయాంతరమ్.”

తత్త్వీర్థగలిపి) ఎన్నెయారే అతుక్కుళ్ళిగుక్కిల జలత్తిక పావనత్వమ్ శొల్లుకిలతు. (అతుపోలే అహజ్కారమిశ్రమాన ఉపాయాంతరమ్) ఎన్నెయారే ఇబ్బమ్ పాత్రశుద్ధియుమ్ తద్గతపదార్థశుద్ధి యుమ్ శొల్లువేణుమ్; అతావతు - “అత్తాజ్ఞానమయోఽమలః” ఎన్నిఱ స్వతోనిర్మలమైయాయుమ్ భగవదనన్యార్థ శేషతైయా ౨౩ పరిశుద్ధమాయితే భక్తికాశ్రయమాన ఆత్మవస్తువిరుప్పతు; శద్గత తక్తియుమ్ భగవదేకాగ్రతయా పరిశుద్ధయితే; అహజ్కారమ్ కలశిన్ బ్రహ్మయాకిల్ ఒరుమ్మై యిలైయే. అక, ఇత్తాన్ శొల్లిన్ గాయత్రి తన్నెన్నిల్; సువర్ణపాత్రగతమాన తీర్థజలమ్, పాత్ర శుద్ధియుముడ్డాయ తానుమ్ పరిశుద్ధమాయరుక్కు సురాబిష్టమిశ్రతైయారే నిషిద్ధమామాపోలే, స్వతోనిర్మలత్వాదికళారే పరిశుద్ధమాన ఆత్మవస్తుగతైయాయ్, భగవదేకవిషయశయా పరిశుద్ధై యాయరుక్కిలభక్తితా, స్వయత్నమూలమాన అహజ్కార స్వగతై జ్ఞానికశక్తీకరియతపడి నిషిద్ధయాయరుక్కు మెన్దతాయ్ గలు. (పణిక్కుమ్మడి) ఎన్దతుక్కుచ్చేర వాక్యత్తికముడివిరే ‘ఎన్దు’ ఎన్నిఱవిత్తనై యుమ్ కూట్టి నిర్వహిప్పతు.

మూ॥ అహంకార మిశ్రమమగు ఉపాయాంతరము.”

దానిలోనుండు తీర్థజలమువలేనే యగుటచే దానితో నుండునట్టి జలముయొక్క పావనత్వము చెప్పబడినది.

దానివలెనే అహంకార మిశ్రమమగు ఉపాయాంతరము అని పోల్చి చెప్పటచే నీవిషయమునను పాత్రశుద్ధినిన్ని దానిలో నుండునట్టి పదార్థముయొక్క పరిశుద్ధతనున్న శేర్మొనవలయును.

అది యెట్లనగా, “అత్తాజ్ఞానమయోఽమలః-ఆత్మజ్ఞానమయమును నిర్మలమైనదియును” అన్నట్లు స్వతస్సిద్ధముగ నిర్మలమైనది యగుటంజేసియును, భగవంతునికి శేషభూతిమైనది యగుటంజేసియును, పరిశుద్ధమైనదిగాను కదా? భక్తికాశ్రయభూతిమైనట్టి యాయాత్మవస్తువుండగలదు. అట్టి యాత్మకుగల భక్తియును భగవంతుని విషయమైనదియే యగుటంజేసి యదియును పరిశుద్ధమైనది గదా! దీనితో నహంకారము చేరియుండని పక్షమున నొక్క లోపమున్న ఉండియుండదు గదా!

దీనిఫలితార్థ మెద్ది? యనగా:-బంగారపు గిన్నెలోనుండునట్టి యుదకము పాత్రశుద్ధినిన్ని గల్గియుండి స్వయముగ పరిశుద్ధమైనదియు నైశప్పటికిన్ని, సురయొక్క బిందువుతోఁజేరియుండినది యగుటంజేసి నిష్కల్మషమైనదియగు చందంబున, స్వభావసిద్ధముగ నే నిర్మలమైనది యగుటంజేసి పరిశుద్ధమైనదియైనట్టి యాయాత్మవస్తువు నందుండునదియై భగవంతు విషయమైనదియగుటంజేసి పరిశుద్ధమైనదియగు భక్తియన్నరే, స్వయత్నమూలకమగు నహంకారపుశాముచే జ్ఞానలంగీకరింపనంత నిషిద్ధమైనదిగా నుండునని సిద్ధమగుచున్నది.

“చెప్పునట్లు” అనుదాని కన్వయము నుటకై వాక్యంతగున“అని” అనుదాని సభ్యాహారమునఁగొనునది.

మూ॥ ౧౨౩॥ రత్నత్తుక్కు పులకత్తైపోలేయుమ్ రాజ్యత్తుక్కు ఎలుమిచ్చమ్మళి
మోలెయుమ్, ఫలత్తుక్కు సదృశమస్తు,

మూ॥ ౧౦౪॥ తాన్ దరిద్రనాకైయాలే తనక్కుక్కొడుక్కులానతొన్దిలై.

ఇన్నముమితుక్కు ఫలవిసదృశత్వ మెన్నలొరుదూపణముజ్జెయ్తార్, (రత్నత్తుక్కు) ఎన్న
తుడగ్గి. ఆతావను - ద్వీపాంతరప్రదేశి శిలర్ పలకత్తైయై ఆభరణమాక పూజ్జెయ్యారే, పలకత్తైయై
కొడుతవర్కకుక్కు రత్నత్తైక్కొడుప్పర్కకో, ఉదారరాన రాజాక్కో రాజ్యాభియాయెన్దు
ఓరెలుమిచ్చమ్మళితైక్కొడుత్తై రాజ్యత్తై కొడుప్పర్కకో, ఇప్పడి కొడుప్పర్కకో
తెయ్యో మహార్గమాన రత్నత్తుక్కుమ్ మహాసమ్మత్తాన రాజ్యత్తుక్కుమ్, పలకత్తైయు మెలుమిచ్చ
మ్మళియుమ్ సదృశసాధనమల్లాతాల్, “భక్త్యైలభ్యస్తస్వినన్యయా”, “భక్త్యైత్వినన్యయాశక్యః”
ఎన్నిపడియే భక్తిచపలనాయ్ పరమోదారనాన వీశ్వరత్, ఇనన్బక్కో భక్తిమాత్రమే పరీదా
శాక ప్పరమపురుషార్థ లక్షణ మోక్షత్తై కొడుత్తాబుమ్ ఫలత్తుక్కిగు సదృశ సాధనమత్తై.

అనాల్, విసదృశమాన పలకత్తైయుమ్ ఎలుమిచ్చమ్మళితైయుమ్ ఉపహరమాకక్కొ
డుత్తు, రత్నత్తైయుమ్ రాజ్యత్తైయుమ్ పెలుకొవర్కకో తాన్ పెలుకొపడియై, అవ్వోపా
యాకొతెన్న; అనుతనక్కుమ్ యోగ్యత్తైయైయెన్దితార్, (తాన్) ఎన్నతుడగ్గి. అనావను - అగు
తానుమ్ తనక్కురియనాయ్, తనక్కెన్న ఒరుపలకత్తైయుమ్ ఎలుమిచ్చమ్మళియు ముత్తాయారే

మూ॥ ౧౨౫॥ రత్నముకు గవ్వవలెనున్ను, రాజ్యముకు నివృపండువలెనున్ను ఫల
ముతో సమానము కాదు.

మూ॥ ౧౨౬॥ తాను దరిద్రుడగుటచే తానొసఁ గతగినది యొక్కటియును లేదు.

అవతారిక:—పరియును దీనికి “ఫలముతో సమానముకానుండుట” యను శబ్దాన్నిచూప
పణము కలదని తెలుపుచున్నారు.

(రత్నముకు) ఇత్యాది. ద్వీపాంతములయందుఁ గొందఱు గవ్వలను ఆభరణముగా ధరించుటం
జేసి గవ్వల నిచ్చినవారికి వారు రత్నమునిచ్చుట కలదు. ఉదారవంతులగు మహారాజులు రాజ్యముఁ
గోరివచ్చి ఒకనిస్వస్థుండు నిచ్చినవానికి రాజ్యము నిచ్చుటయునుకలదు. ఇట్లు యిచ్చినారే యంటి
వేని యమూల్యులగు రత్నములభించుటకును, మహాసంపత్తులగు రాజ్యము లభించుటకున్న గవ్వ
యును రత్నమున్న సదృశములగు సాధనములు కానివియగు చందరిబు “భక్త్యైలభ్యస్తస్వినన్య
యా” (అసాధారణమగు భక్తిచే బొందరిగినవాఁడు) అనియు, “భక్త్యైత్వినన్యయాశక్యః”
(అసాధారణమగు భక్తిచేబొంద శక్యుఁడు) అనియును చెప్పియున్నట్లు, భక్తిప్రియుడై పరమో
దారుడగు సర్వేశ్వరుఁడు భక్తిమాత్రమునే యాధారముగాఁగొని పరమపురుషార్థమగు మోక్షము
నిచ్చినను, అట్టి ఫలమునకిది సమానమైన సాధనము కాదనుట.

అవతారిక:—అయితే అసమానములగు గవ్వనున్న నివృపండునున్న కానుకగానిచ్చి
క్రమముగ రత్నమునున్న రాజ్యమునున్న లభించినవారైతే? అట్లే యిదియును కావచ్చునంటి
వేని యందులకున్న ఈతనికి యోగ్యతలేదని తెలుపుచున్నారు.

అది యెట్లనఁగా, ఈపేని గనఁబఱచిన విషయమున నతఁడు తనసంతాను రక్షకుండై తనకు
గాను ఒక గవ్వనున్న నివృపండునున్న గలిగియుండుటంజేసి వాడెట్లు చేయవచ్చును. ఈప్రప

మూ॥ ౧౨౧॥ అనన్ శస్త్రైక్కోనుక్కుమిడల్లో, అడైవిలేకొనుక్కిల్ అనుపాయమామ్;

అతు కే శస్త్రామః ఇష్టపడియన్తిక్కి. “యా నేనియన్నడై మైయువనీయే” ఎన్నికపడియే అత్యుత్తమయజ్ఞోద్ధు మజ్జుడైయతాయ్, తనక్కన్న ఒన్టుమిల్లాత ఆకిచ్చనవాక్తయాలే, కేన్దుక్కు హేతువాక ఆవకవియత్తిల్ తనక్కు సమర్పక్కులావ తొన్టుమిల్లెయైన్తె.

గోదానత్తిల్ పితావుక్కు ప్పుత్తన్ దక్షిణైకొడుక్కుమాపోలే, అవకతన్దుతుతన్తె యవమక్కుక్కిండుతాలో నన్న అరుళిచ్చెయ్కెతార్, (అవక) ఎన్టుతుడ్గి. (అనన్ శస్త్రైక్కోడుక్కియావగు) “విచ్చిత్రాదేహసంపత్తి రీస్వరాయనివేదితుమ్ | పూర్వమేవకృతాబ్రహ్మన్ హస్తపాదాదిసంయుతా” ఎన్టుమ్ “అన్నాల్ నీతన్దవాక్తై” ఎన్టుమ్ శొల్లకీలపడియే అడియిలే అవక తన్ద కణకలే బరన్దై “మన్మనాభవమద్భక్తో మద్యాజీమాం నమస్కురు” ఎన్టువ, “సతతంకీర్తయన్తోమాం యతస్తశ్చదృఢవ్రతాః” ఎన్టుమ్ శొల్లకీలపడియే ధ్యానార్చనప్రణామాదికళాలే తచ్చేమమామ్మడికల్లుక. (అడైవిలేకొడుక్కియావగు) - తడియమెన్నుమ్ బుద్ధియాలే సమర్పిక్కి.

మూ॥ ౧౨౧॥ వాడు యిచ్చినదానినే యిచ్చుపడుమున, క్రమప్రకారము (వాడిది యను భావసతో) ఇచ్చునట్లయిన, ఉపాయము కాకపోవును.

న్నడో అట్లుకాక, “యా నేనియన్నడై మైయువ నీయే” (నేనున్న నీవాడను నాశరీరమున్ను నీదియే) అన్నట్లు తానున్న తనతో సంబంధించినవియును సర్వేశ్వరునివియై తనదిగా నొక్కటి యును లేనట్టి యకించనుఁ దగుటంజేసి, వానిని లభించుటకు హేతువుగాను వానికి తాను సమర్పింపఁ దగిన దెన్నియును లేదనుట.

అవతారిక:—గోదానపమయమున (చౌడకర్తమున) తండ్రికి కొడుకు దక్షిణనిచ్చునట్లు, సర్వేశ్వరుఁడిచ్చినదానినే వానికియ్యవచ్చునో యంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(వాడు) ఇత్యాది. వాడిచ్చినదానిని వానికిచ్చుట యనఁగా, “విచ్చిత్రాదేహసంపత్తి రీస్వరాయనివేదితుమ్ | పూర్వమేవకృతాబ్రహ్మన్ హస్తపాదాదిసంయుతా” (హస్తపాదాదిసమేతముగ విచ్చిత్రమైనట్టి యీదేహేంద్రియాది సముదాయము సర్వేశ్వరుని యారాధించుటకుగాను పూర్వమే యేర్పడవలెనది) అనియు, “అన్నాల్ నీతన్దవాక్తై” (తి. వా. ౩. ౨౧) (అనన్ జాన నీవిచ్చిన శరీరము) అని శ్రీనమ్మాళ్వార్లు లానలిచ్చినట్లును, మొదట వాడిచ్చిన కరణకలేబరింబులను “మన్మనాభవమద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు” (భ. గీ. ౯. ౩౪) (ఒకరు నాయెల్ల కాలము నాయెడల మనస్సునుంచి నాయెడల ప్రీతిగలవాడై నన్ను ఆరాధింపుమా) అనియు, “సతతంకీర్తయన్తోమాం యతస్తశ్చదృఢవ్రతాః” (భ. గీ. ౯. ౧౪) (ఎల్లప్పుడు నానామసంకీర్తనముఁజేయుచు నాయెడల నిశ్చలమైన ప్రీతిగలిగి నాకొరకు యత్నించుచుండువారలు) అనియును చెప్పినట్లు ధ్యానించుట, అర్చించుట, సంకడము సమర్పించుట యీ మొదలగు వాటిమూలమున సర్వేశ్వరునికి శేషభూతములైన వాటినిగాఁజేయుట.

(క్రమ ప్రకార మిట్లుం బ్లయిన) అనఁగా, సర్వేశ్వరునిది యనెడితెలుంపునో సమర్పించుట.

(ఇట్లు ఇచ్చినట్లయినచో, ఉపాయము కాకపోవుట) యనఁగా, వానికి వానికిచ్చుట మాత్రమే తప్ప తానుగా నొక్కటియిచ్చుచుండనందన, అది తాను భగవంతుని లభించుటకు సాధనము కాఁజాలదనుట.

మూ॥ అదైపుకెడకొడుక్కిల్ కళవు వెలివ్వుడుమ్.

౧౭౬॥ మూ॥ భర్తృభోగతై వయిలువళర్ కై కుటుప్పాక్కమాపోలే ఇరు వరక్క మవద్యమ్.

ఇప్పడికొడుక్కిల్ (అనుపాయమామ్) ఎవ్వు - అవనలై యవనుక్కొడుత్త విత్తనయ్యెట్టియ తానొస్తు కొడుత్త నాకామెయారే, అకుశేర్దుక్కు సాధనమాకాతెవ్వుపడి. (అదైపుకెడకొడుక్కియవతు) - మదీయమెన్నుమ్ బుద్ధియారే సమర్పిక్కి, ఇప్పడికొయ్యిల్ (కళవు వెలివ్వుడుమ్) ఎవ్వు - భగవద్ద్రవ్యాపహరమ్ ప్రకాశిక్కుమెవ్వుపడి. రాజమహేంద్రన్ పడియై రహస్య త్రితే కళవుకణ్ణు ఓలక్క త్రితే కొడుక్కుమాపోలే యితే ఇవనాకొడై.

ఇన్నముమ్ ఉపాయాంతరత్తు కొరుదూషణమ్ కొల్లకిణార్, (భర్తృభోగ) ఇత్యాదియారే. అతావతు - భార్యయినవళ స్వయమ్ ప్రయోజనమాన భర్తృభోగనై స్వాదరపోషణత్తుక్కు సాధనమాక్కి కొక్కుసుళవిల్, తన్నై భార్యయొక విరుప్పిన భర్తావుక్కుమ్, తచ్చాన్దై యెన్ఱు పేరిట్టిరుక్కిల తనక్కు మవద్యమామాపోలే, భగవద్దై విత్తనాన్దానభవత్తారేంద్రన్ద భోగ రూపయైన భక్తియై మోక్షసాధనమాక్కుసుళవిల్, తన్నై శేషధూతనాక విరుప్పి తన్నోడే కలన్ఱు పరిమాతిన ఈశ్వరనుక్కుమ్, తచ్చేషధూతనెన్ఱు పేరిట్టిరుక్కిల తనక్కు మవద్యమాయ్ త్తలైక్కట్టుమెన్ఱై. “రాత్రి భర్తావోడే సంశ్లేషిత్తు విడివోడే, కైక్కులితరణిమ్” ఎన్ఱు వత్తెక్కుమాపోలే, భక్తియై ఉపాయమాకొక్కుక్కై” ఎన్ఱై పిళ్ళైను మరులిచ్చెయ్తరు.

మూ॥ క్రమముతప్పి యిచ్చినట్లయిన (తనదియనుతలంపుతో నిచ్చినట్లయిన) దొంగతనము బయటపడును.

మూ॥ ౧౭౭॥ భర్తయొక్కభోగమును కడుపునింపుకొనుట కనుకూలముగాఁ జేసి కొనునట్లు, ఉభయులకును నిందాపాదకము.

(క్రమముతప్పి) అనఁగా, తనది యనెడి తలంపుతో సమర్పించుట. అట్లు చేసేట్లయినచో భగవంతుని ద్రవ్యమును అపహరించుట బహుశుభము. ఒకరాజు సమర్పించినట్టి తిరువాధరణమును యెవ్వరు తినుండమాచి దొంగిలించి దానిని గొప్పిలో భగవంతునికి సమర్పించునట్లే యాయు పాయంతరానుష్ఠానపరుండు చేయునది యంతయును.

అవతారిక:—ఉపాయాంతరమునకు వేటిొక్క దూషణమున్న కలదని తెలుపుచున్నారు.

(భర్తృభోగ) ఇత్యాది. భార్యయినది స్వయంప్రయోజనమగు భర్తృభోగమును స్వాదరపోషణమునకు సాధనముగాఁ గొనినట్లయిన, తనను భార్యనుగాఁ జ్రేమించియుండునట్టి భర్తకున్న ఫలనివాని భార్యయని పిలువఁబడు తనకున్న అవమానకరమగునట్లు, విత్తనమైన భగవత్స్వరూపమును అనుభవించుటచే వృద్ధిబొందినట్టి భోగరూపమగు భక్తిని మోక్షసాధనముగాఁ గొనుపక్షమున, తనను శేషధూతునిగాఁగొని చ్రేమించి తనతోఁజేరియుండునట్టి సర్వేశ్వరునికిన్ని వానికి శేషధూతుఁడనని పేరుపెట్టుకొనిన తనకున్న అవమానకరమగును.

“రాత్రి భర్తవద్దపరుండి తెల్లవారగానే అందులకుగాను కూలియివ్వవలయునని నిర్బంధించునట్లే భక్తిని ఉపాయముగాఁ గొనుట” అని కదా తిరుక్కురుకైప్పిరాళ్-పిళ్ళాళ్ అను పెద్దయను పాఠించి యున్నారు.

౧౭౭॥ మూ॥ వేదాంతజ్ఞ భుపాయమాక విధిక్రియపడి యెన్నెన్నిల్;

౧౭౮॥ మూ॥ బౌద్ధసేవై ఐష్ట్యతవరకభుక్కు అభిమత వస్తుక్కులిలే అతైక్కులశి
యిమవారైప్పులే, ఈశ్వరనైక్కులస్తు. విధిక్రియవిత్తనై

ఇప్పుడి స్వరూప విరోధాది దోషగర్భమనకై, హితానశాసనమ్ పట్టుకొని వేదాంతజ్ఞుల్
“ఓమిత్యాత్మానందాయథ” “ఆత్మానవేదతాక మపాసీత” “ఆత్మానా ౭ రేద్రప్రవ్య శ్రోత
వ్యో మస్తవ్యో నిదిధ్యాసితవ్యః” ఎన్న ఇచ్చేతనగక్కు మోక్షోపాయమాక విధిక్రియకుక్కు నిదాన
మరుగిచ్చెయవనాక, “జ్ఞానసుప్రశ్నకై యనవదిక్కితార్, (వేదాంతజ్ఞుల్) ఎట్టుతుడజ్ఞి.

తన్నిదానస్తనై ౨ యరుగిచ్చెయకీతార్, (బౌద్ధసేవై) ఇత్యాదియాలే, ఆతావతు - ఆత్య
స్తరగ్గతాయ త్రివియానిఱ్ఱుచ్చెయతే, అతై అవశ్యేషేనపోక్కు మాప్తమాన మహాపథకై
సేవిక్కుచ్చొన్నాల్, అతుక్కికైయాలి బాలపుత్రానికి భుక్కు, అవరకకైకైప్పట్టు వినియోగమ్
కొళ్ళుమ్ వస్తుక్కులిలే అన్తబౌద్ధసేవై క్కులశియిదుమ్ ఇత్సలరాన మాత్రాదికలైప్పులే, శీఘ్ర
మాక సంసారవ్యాధియై తీర్క్కుమ్ సిద్ధోపాయమాకొని “నచ్చుమామరదై” స్వప్రవృత్తి నివృత్తి
పూర్వకమాక సేవిక్కుచ్చొల్లి, మతలిలే ఉపదేశితాల్ ఆనాదియాయ్ వరుకొని స్వయత్సవాసనై

మూ॥ ౧౭౭॥ వేదాంతములు ఉపాయముగా సేల విధించుచున్నవంటివేని,

మూ॥ ౧౭౮॥ బౌద్ధమును సేవించుటకిష్టపడనివారికి దానిని వారు ప్రేమించు వస్తు
వులతో జేర్చి యిచ్చునట్లు, యీశ్వరునికూడచేర్చి విధించుచున్నవి. ఇంతియే.

అవతారిక:—ఇట్లు స్వరూప విరోధాది దోషములతోఁ గూడియుండునట్టి దీనిని హితమును
బోధించునట్టి యుపవిషయము “ఓమిత్యాత్మానందాయథ” (ముండ. ౨. ౨. ౬) (ఓమ్ అని పర
మాత్మను ధ్యానించునది) అనియు, “ఆత్మాన వేదతాక మపాసీత” (బృ. ఉ. ౪. ౪. ౫)
(తాకమును పరమాత్మనుగా భావించి యపాసించునది) అనియు, “ఆత్మానా ౭ రేద్రప్రవ్య శ్రోత
వ్యో మస్తవ్యో నిదిధ్యాసితవ్యః” (బృ. ఉ. ౪. ౪. ౫) (పరమాత్మ కాస్త్రుద్వారా తెలియవలసినది
వివరించినది మననము చేయవలసినది ధ్యానింపవలసినది) అనుతావుల యీచేతననికి మోక్షోపాయ
ముగావిధించుటకుఁ గారణమెద్దియంటివేని యావిషయమగు ప్రశ్నను అనవదించుచున్నారు.

(వేదాంతములు) ఇత్యాది.

అవతారిక:—అందలకుఁ గారణముఁ చెబుచున్నారు.

(శౌవధసేవ) ఇత్యాది ఎక్కువ రోగపీడితులై యున్నప్పటికిన్ని అట్టిరోగమును శీఘ్రముగా
నివర్తింపఁజేయుటకుఁగాను ఘనమైన యాపదమును సేవింపమని చెప్పినచో, అందల కిష్టపడని
బాలురు పుత్రులు మొదలగువారికి వారు ఎక్కువప్రీతితో భుజించునట్టి పదార్థములతో నట్టియా
పదముఁజేర్చి యిచ్చునట్టి దయాభువులగు తల్లితండ్రులవలెనే శీఘ్రముగా సంసారరూపమగు వ్యా
ధిని నివర్తింపఁజేయునట్టి సిద్ధోపాయమగు “నచ్చుమామరదై” (తి. వా. ౩. ౪. ౫) (విశ్వస
నీయమగు గొప్పయోగపథమైనవాఁడు) అని శ్రీశమ్భుజ్ఞుడు లావణిచ్చినట్లు సర్వేశ్వరుని స్వప్రయ
త్నము నెద్దియొఁజేయక సేవింపమని (శరణుజొచ్చుమని) మొట్టమొదటనే యుపదేశించినట్లయిన,
అనాదిగా వచ్చునట్టివ్యయత్నరూపమగు వాసనచే నందుల కిష్టపడని చేతనులనున్న విడిచిపెట్టుట

౧౨౯॥ మూ॥ ఇతై ప్రవర్తిష్పిస్తతు పరహింసైయై నివర్తిష్పిత్కైకాక.

యారే ఆతుక్కినైతాత చేతననైయుమ్ విడమాట్టామై నూలే, అవర్కకుక్కుభిసతమాన స్వయత్తు రూపమాయుక్కిల ఉపాసనత్తిలే తదజ్ఞస్వేన సిద్ధోపాయమాన ఈశ్వరైక్కిలస్థ తాదృశ మాన ఉపాసనత్తై అవర్కకుక్కు మోక్షోపాయమాక విధిక్కిల విత్తనైయై. దృష్టాంతరీభి మతవస్తు వ్యాధిహామిన్తిమే, తస్మిశ్రమాక ప్రయోగిత్త బోపధమే వ్యాధిహామాకతాప్పారే, దాహాంతిక త్తిమిమ్ ఉపాసనమిన్తిక్కిల తస్మిశ్రనాన ఈశ్వరినే ఉపాయమిన్విమిడమే కృష్ణలిప న్నమ్, ఆవ్యవధానేన సేవిక్కుమళవిలో అవిశమ్మేన వ్యాధిమైప్పొక్కు మాపధమే ఆభిమతవస్తు మిశ్రయానపోతు విశిష్ట్య కాశ్యకరమాకతాప్పారే యాయ్గోలు, ఉపాసనమిశ్రనానపోతు ఈశ్వరగో విశిష్ట్య ఫలప్రదనాకీకనుమ్.

ఇని ఇప్పుడి ఇతుతనై విధిత్తరు, కీర్తనిన్తినిలైయైక్కులైతు మేల్ కొణ్ణుపాకైక్కాక విత్తనైయైన్తిత్తార్, (ఇతై) ఎన్ఱుకుడల్లె ఆతావగు - శాస్త్రమాకీకగు - “త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః” ఎన్ఱిలపడియే పెన్ఱునితాయ్ అన్ఱాధిరాడికళాన విసలకరణగోడు పటతరికరణగోడువాళి యల సత్సలైయాయ్కుమాపోలే. మాహాస్మి సమాప్తజ్ఞాట్టిలుమ్ విశ్చలతెరమాకైయారే తమప్రమరగోడు రజప్రమరగోడు సత్త్వప్రమరగోడు వాళికులు, అవర్కకళి పథిప్రవృత్తి

మూ॥ ౧౨౯॥ దీనిని ప్రవర్తింపజేసినది పరహింసను తొలగించుటకుగాను.

కిచ్చునులేనందఁగవారి కిష్టమైనట్టి స్వయత్తు రూపమగు నుపాసనముతో నట్టియుపాసనమున కంగము గాను సిద్ధోపాయమగుసర్వేశ్వరుని గూడచేర్చి యట్టి యుపాసనమును వాలకు మోక్షోపాయము గాను విధించుచున్న వింతియే.

దృష్టాంతమున వాసుప్రీతిగో భుజించునట్టి పదార్థము వ్యాధినిబోగొట్టునట్టిదికాక దానిగో గలిపియిచ్చినట్టి యాపధముమాత్రమే యట్టివ్యాధిని పోగొట్టునట్టిదియగు చుండుంబున, దాహాంతికము నను సంసారమును నిర్మర్తింపజేయునట్టి యుపాయము ఉపాసనముకాక దానితోగూడజేర్చి పేర్కొనబడినట్టి సర్వేశ్వరుండుమాత్రమే యుపాయమని యేర్పడుచున్నది.

ఇడువకుండ సేవించినట్లయిన శీఘ్రముగా శోగమును నివర్తింపజేయునట్టి యాపధము ఇష్టమైన పదార్థముతోగూడచేర్చి సేవించినచో, పెల్లగా గుణము నిచ్చునట్లు సర్వేశ్వరుండును ఉపాసనముతో జేర్పబడినప్పుడు నిదానముగా ఫలమునిచ్చునని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇట్లు దీనిని విధించినది యంతకుముందున్ఱిని బోగొట్టి సీరలను పెట్టెగా గొనిపోవుటకుగానని తెలుపుచున్నాడు.

(దీనిని) ఇత్యో.

ఆదియెట్లనిన, “త్రైగుణ్య విషయావేదాః” (వేదములు శత్ర్వ రజస్తమోగణముల కనుగుణములుగా నేర్పడినవి) అన్నట్లు కన్నకట్టియైనది గ్రడ్డివారును చెబిటివారుననగు కిల్లలమున నట్టి కారగుగాక ఇంద్రియపుటత్వముగల కిల్లలమున్న పక్షపాతములేకండ అందిజినిన్ని సమానముగా దయతోఁజూచునట్లు వేయవంది తల్లితల్లగలంబెనున్న యెక్కువదయగలది యగుటచే తమ గుణముగలవారినిన్ని రజోగుణముగలవారినిన్ని సత్యగుణముగలవారినిన్ని పక్షపాతములేకండ సమా

రాయ్ నకిక్కవిడ కనుమల్లామైయారే, అవ్వోరుడైయ గుణానుగుణమాక ప్పురుషార్థజ్జలైయమ్ తత్సాధనజ్జలైయ ముపదేశిత్తు, కొల్ కొమ్మిలై యేన్దుకైప్పు చ్చుళ్ళికొల్ నాట్టువానోపాలి, ఇవ్వోముఖద్దొల్ తిన్నుడైయ తాత్పర్యాంశత్తిలై ఆరోపిక్కైక్కొక ప్రవర్తిప్పిక్కిణతాకై యారే, శ్వేనవిధికుడన్ది ప్రపత్తిపర్యంతమాక వరుమళవుమ్ చేతనర్ నిష్ఠనిష్ఠ వళవుక్కిడాక, ఉత్త రోత్తర పురుషార్థసాధనజ్జలై ప్రవర్తిప్పిత్తు. పూర్వపూర్వజ్జలై నివర్తిప్పిక్క క్కడవతాయరు క్కుమ్; ఆకై యారే, ఇవుపాసనతై ప్రవర్తిప్పిత్తు పరహింసయై వివర్తిప్పిక్కైక్కొక. (పర హింసై) ఎన్ఱు - మేలానహింసై యెన్ఱుపడి; “పరదేవతై, పరగతిః” ఎన్ఱివిడన్దిల్ - మేలాన దేవతై, మేలానగతి ఎన్ఱర్థమాకితాహ్వరే. అనావతు- శ్వేనవిధిక్కు మేలాకవిధిక్కుప్పట్ట పశ్వా తమ్మనాదికలై చ్చొన్నపడి. అతై హింసై యెన్ఱలామా వెన్నిల్, విహితహింసై యెన్ఱుక్కుడ వతిత్త. “అగ్నిహోమియం పశుమాలభేత” ఎన్ఱివిడన్దిల్, ఆలమ్మళబ్దమ్ “ఆలమ్మః- స్వర్కహిం సయోః” ఎన్ఱయారే హింసావాచియిత్త. ఇత్రాల్ కామ్యకర్మలై చ్చొన్నపడి. “పూర్వవిహిత హింసై” ఎన్ఱ శ్వేనవిధియైచ్చొన్ఱుకైయాలమ్, తదుపరివిహితమాన కామ్యమే ఇవిడన్దిల్ వివ షీతమ్. ఆన్ఱిక్కై, విహితమేయాకియమ్, భగవచ్చేపత్వ జ్ఞానపూర్వకమాక అనన్యప్రయోజననాయ్ కొన్ఱు, అగ్నిన్ద్రాది దేవతాన్తర్యామి సమారాధనమాక వేపన్ఱుమ్ పశ్వాతమ్మనాది యుక్తయా గాది కర్మజైప్పన్దు, స్వతన్త్రినాయ్ కొన్ఱు స్వర్గాదిఫలసాధనమాక అగ్నిన్ద్రాది దేవతామాత్ర

నముగాతామచ వారు మంచిదారిరప్పి చెడిపోవునప్పుడు వారిని విడువఁజాలక వారివారి గుణముల కనుగుణముగ పురుషార్థములను తత్సాధనములను ఉపదేశించుచు, చెట్లపాదుతిగ పందిలిపై యల్లు కొనుటకుగాను దానిప్రక్కన ఒక చిన మండను పాతువారివలెనే, ఈయొవిధముల తనయొక్క తాత్పర్యార్థమును తెలియఁజుచుటకుఁగాను ప్రవర్తింపఁజేయునట్టిదియగుటచే శ్వేన విధి మొదలు కొని ప్రపత్తిపర్యంతము చేతనులస్థితిగతుల కనుగుణముగ పైపైని పురుషార్థములను తత్సాధనముల నున్న ప్రవర్తింపఁజేసి ముందు ముందున్నట్టివాటిని నివర్తింపఁజేయఁగలదు. కావున యీయూపా సనమును ప్రవర్తింపఁజేయుటయనునది పరహింసను నివర్తింపఁజేయుటకుగానని యెఱుంగునది. ఈ తావునపరహింసయనఁగా నికమీఁదు పైపైగాజెప్పఁబోవునట్టి హింసయనియర్థము. వృష్టాంతము— “పరదేవత” “పరగతి” అనుశబ్దములకు, “పైగానుండుదేవత”, “పైగానుండుసాధనము” అనియర్థముచేసి కొనునట్లు యీతావునను అర్థము చేసికొనునది. అదియెట్లునిన, శాస్త్రమున, శ్వేనవిధిని చెప్పివపిమ్మట పశుహింసాదులను చెప్పినట్లు. అయితే దానిని హింసయని చెప్పరచ్చునా? యనియెడవా? శాస్త్ర మునందేయిది “విహితహింస=విధింపఁబడినట్టి హింస” అని చెప్పఁబడినదే? మరియు “అగ్నిహో మియం పశుమాలభేత” అను శ్రుతియందుండు “ఆలమ్మ” శబ్దమును “ఆలమ్మః=స్వర్కహింస యోః” అని ఆలమ్మన్ధారువు స్వర్కనున్న హింసనున్న తెలుపునదిగాను కదా చెప్పఁబడినది. ఇందువలన కామ్యకర్మము చెప్పఁబడినది, పూర్వము విధింపఁబడిన హింస” అని యిట్లు శ్వేనవిధిని పేర్కొనుటంజేసియును దానికిపిమ్మట విధింపఁబడినట్టి కామ్యకర్మమే యిచటయంద్దేశింపఁబడినది

ఇంతయొకాక, శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినదియేయైనను, భగవచ్చేపత్వ జ్ఞానపూర్వకముగ అనన్యప్రయోజనం దైగ్గిఅగ్నిన్ద్రాదిదేవతలతో నంతరాత్మగానుండు సర్వేశ్వరుని యారాధించుట కుఁగానేచేయునట్టి పశుహింసాయుక్తమగు యాగాది కర్మమునుబట్టిమాడఁగా, స్వతంత్రుఁడనను జ్ఞానముగలవాడై స్వర్గాది ఫలసాధనముగాను అగ్నిన్ద్రాది దేవతలనుమాత్రము ఉద్దేశించి యొనర్చు

మూ॥ ౧౩౦ ॥ ఇతుతాఁ పూర్వవిహిత హింసైహోతే
విధినిషేధజ్ఞ లిరణ్ణుక్కుమకుత్తై యిల్లై.

జల్లై యుద్దేశితుప్పణ్ణుమ్ పశ్యాలమ్మనాదియుక్త కామ్యకర్తమ్, విశేషజ్ఞుర్క్కు పరహింసా ప్రాయ మెన్నలామ్మడి అత్యవనికృప్తయాయుక్తాయారే, ఇవ్యాకారతైయిట్టు అతురనై పరహింసై యొన్టరులిచ్చెయ్తా రాకవుమామ్. కాస్త్రవిహితమయ్య, భగవదేకవిషయముమాయుక్కిఱ ప్రాపకావరతై, “జ్ఞానికళుక్కుపాముమ్” ఎవ్వహోపాతి, ఇతువు మధికారివిశేషతైయిట్టు చొల్లలామిశే. “అథపాతకభీతస్త్యమ్” ఎవ్వు ఉపాయావరతై ప్పాతకమాకచొల్లిల్లిదీశే ధర్మదేవతైయుమ్. బుభుక్షువుక్కు ఉపాదేయమాన పుణ్యదానే ముముక్షువుక్కు పాపశబ్దవాచ్య మాకానిష్టతిశే; ఆక ఎల్లావద్రామమ్ ఇవిడత్తిల్ కామ్యకర్మతై చొల్లికిఱు. ఇప్పడితాఁ యోజిక్కిఱతు ఉపాసనవిధిక్కునివర్త్యమ్ కామ్యకర్మమాక ఇవర్ తామే పరవర్తమాస్యత్తిరే యరులిచ్చెయ్తాయారే.

అనాల్ ఇప్పడివిధితై ప్పిన్ ననిషేధిక్కిఱతెన్నెన్న అరులిచ్చెయ్తారర్ (ఇతుతాఁ) ఎవ్వు తుడగ్గి (ఇతుతాఁ) ఎన్నిఱకు-క్కిచ్చొన్న ఉపాసనతై (పూర్వవిహితహింసై యావతు); “శ్రీనేనాభిచరణ యజేత” ఎవ్వు ప్రథమత్తిరే విధిక్కుప్పట్ట అభిచారకర్మమ్. అతు తమఃప్రతురయ నాన్తి

మూ॥ ౧౩౦॥ ఇది మొట్ట మొదట విధింపఁబడినట్టి యభిచారకర్మము (మారణ హోమము) వంటిది.

కావున విధించు విషయమునను నిషేధించువిషయమునను బాధకము లేదు

పశుహింసా యుక్తమగు కామ్యకర్మము విశేషజ్ఞులయినవారికి పరహింసవంటిదియని చెప్పఁదగినంత నికృష్టమైనదిగా నుండుటంజేసి దానియొక్క యిట్టిసితినిబట్టి దానిని పరహింసయని మాతమున గ్రంథకర్త పాయించి యుండవచ్చును.

కాస్త్రమున విధింపఁబడినదియు, భగవంతునిగుఱించినదిమాత్రమేయై యుండునట్టి ఉపాయాంతరమును జ్ఞానుల విషయమున అపాముగాఁ జేర్కొనినట్లు, దీనినిన్ని యొకవిధమైన యధికారియెడల ఇట్టిదియని చెప్పవచ్చును కదా! “అథపాతకభీతస్త్యమ్” (భా. విష్ణుధర్మ) (నీవుపాతకమునుండి భయపడితివి) అను తావున ధర్మదేవతయును ఉపాయాంతరమును పాతకమునుగాఁ జేర్కొని యున్నది కదా! బుభుక్షువులకు (సంసారభోగకాములకు) గ్రాహ్యమైనట్టి పుణ్యమునది ముముక్షువులయెడల పాపమని కదా జేర్కొనఁబడుచున్నది. కావున అన్నివిధములను ఈతావున కామ్యకర్మమే చెప్పఁబడినది. ఇట్లు ఆర్థము జేసికొనుటకుఁ గారణమేమనఁగా, ఉపాసనము ననుష్ఠించువానిచే కామ్యకర్మము త్యజింపవలసినదియని పేరే పరందపడియును రహస్యమున పాయించి యున్నార గదా!

అవతారిక:—ఇట్లు విధించినదానినే పిమ్మట నిషేధించుచున్నారేల? యని యడిగితివేని, తెలుపుచున్నాడు.

(ఇది) ఇత్యాది. “ఇది” యనఁగా పూర్వముచెప్పిన యుపాసనము. (పూర్వవిహితహింస) యనఁగా “శ్రీనేనాభి చరణయజేత” (శ్రీనాథునిచే నభిచారకర్మము నాచరించునది) అని

మూ॥ ౧౩౧॥ అతై శాస్త్రవిశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తతు;

ఇతై స్వరూపవిశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తతు.

కరా యిరుప్పైప్పల్ల విధిక్కప్పట్టు అశీకరాయ్ కారీర్యాదికామ్యకర్మజ్ఞులిలే యిట్టైక్కట్టు యోగ్యగాన రజః ప్రమరైప్పల్ల నిషేధిక్కప్పడుకిరాప్పిలే, ఉపాసనముమ్ స్వాతంత్ర్యాన్య శేషత్వనివృత్తిశూన్యకమాక భగవచ్చేషత్వత్తిలే యూన్తుక్కట్టు యోగ్యగాన సత్త్వప్రమరైప్పల్ల విధిక్కప్పట్టు పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్పిఱ్ఱు భగవదేకోపాయత్వత్తిలే యూన్తుక్కట్టు యోగ్యగాన పరమసత్త్వనిష్ఠరైప్పల్ల నిషేధిక్కప్పడవుమ్ కుట్రైయిన్దై.

ఇప్పడి నిషేధిక్కప్పడవుమ్వై యాన ఇన్దైతన్దై అడియలే విశుక్కాకవిధిత్తతెన్న అరు లిచ్చెయ్కిరార్ (అతై) ఎన్దుకుడక్కి. అతావతు, శతచిత్తశాస్త్ర వశతోపాయాభిచారశ్రుతిః" ఎన్దిఱ పడియే అభిచారకర్మత్తై విధిత్తతు, శాస్త్రత్తై ఇన్దైయ్విరుక్కుమ్ వాన్తికరుక్కు శాస్త్రవిశ్వాసమ్ పిఱ్ఱైక్కాక్క; ఉపాసనత్తై విధిత్తతు, తన్నైస్వతన్త్రీనెన్దు భ్రమిత్తు పొన్ద చేతనముక్కు అన్దై యిరణ్దుమ్ వదేఱి భగవచ్చేషత్వమే నిల్ల నిష్టవేషమ్ ఎన్దు తత్స్వరూపత్తిల్ విశ్వాసమ్ పిఱ్ఱైక్కాక్క వెన్దై

ఇప్పడి ఓగోవిశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తుమై ఒత్తిరున్దదాకిలుమ్ ఇవుపాసనత్తై : డామల్

మూ॥ ౧౩౧॥ దానిని శాస్త్రముయెడల విశ్వాసమును గలుగఁజేయుటకై విధించిరి.

దీనిని స్వరూపమువిషయమున విశ్వాసమును గలుగఁజేయుటకై విధించిరి.

మొదట విధింపఁబడినట్టి యభిచారకర్మము తమఃప్రమరులై నాస్తిమలగువారినిగుఱించి విధింపఁబడి నదై, అస్తిమలై కారీర్యాది కామ్యకర్మముల ననుష్ఠించుటకు యోగ్యులగు రక్షోగుణవంతులగు వారి యెడల నిషేధింపఁబడు చందంబున, ఉపాసనమున్న స్వాతంత్ర్యాన్య శేషత్వములను వదలుకొని భగవచ్చేషత్వము నుపేక్షించుటకుఁ దగినవారలగు సత్త్వగుణవంతులకుఁగాను విధింపఁబడి, పారతన్త్ర్యజ్ఞానముగలిగి భగవంతుడొక్కడే యూపాయమనెడి నిశ్చయము గలిగి యుండుటకుఁ దగినవారలగు పరమ సత్త్వగుణవంతులయెడల నిషేధింపఁబడవచ్చును. బాధక మెద్దియును లేదు.

అవతారిక :—ఇట్లు నిషేధింపఁబడునవియును వీటిని మొదట యేల విధించి యుండవలయు నంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(దానిని) ఇత్యాది. “శతచిత్తశాస్త్రవశతోపాయాభిచారశ్రుతిః” అన్నట్లు అభిచార కర్మమును విధించుటకుఁ గారణము శాస్త్రమే లేదనునట్టి నాస్తికునికి శాస్త్రమునందు విశ్వాసముఁ గలుగఁజేయుటకై యని యెఱుంగునది.

ఉపాసనమును విధించుటకుఁ గారణము. “తాను స్వతంత్రుఁడు” అనియు “దేవతాంతర శేషభూతుఁడు” అనియును భ్రమించియున్నట్టి చేతనునికి అశెండును ఆగంతుకములనియు, భగవంతునికి శేషభూతుఁడుగానుండుటయే యథార్థమైన స్వరూపమని యిట్లు తనస్వరూపము విషయమున విశ్వాసముఁ గలుగఁజేయుటకుగానని యెఱుంగునది.

అవతారిక :—ఇట్లు ఒక్కొక్కదాని విషయమున విశ్వాసముఁగలుగఁ జేయుటకుగాను మొదట విధించినదానిని పిమ్మట నిషేధించుట యుక్తమేయైనను, ఈయూపాసనమును విడువకుండ అను

మూ॥ ౧౩౨॥ అతు తోల్ పురైయేపోమ్; ఇతు మర్కప్పర్పి.

మూ॥ ౧౩౩॥ ఇతుతా కర్మసాధ్య మాకైయాలే దుష్కరముమా యిరుక్కుమ్.

పద్యీనిష్టాల్ అభిచారకర్మమౌలే క్రూరమజ్జేయితువెన్నె అలిఁజ్కాట్టిల్ క్రూరమెన్దితార్ (అతు)ఎన్దుతుడగ్గి పరహింసారూపమాన అన్తఅభిచారకర్మ దేహత్యాభిమానితెయలాయ్. విశిష్టతశ విరోధియాయ్ అత్తార్ వరుమ్ ఫలముమ్ శిలఁగుఁభూతుభవమాత్ర మాయ్కొన్డు మేలెఱిప్పొత్తె యాలే (తోల్ పురైయేపోమ్) ఎన్దిఅతు అహఙ్కారగర్భమాన ఇన్ద్రపాపనమ్ అత్మజ్ఞానమ్పిన్ద వకా తెయలాయ్ నిష్క్రొవ వేళ విరోధియాయ్ భగవదేకపారత స్వరూపనాశక మాకయాలే (మర్కప్పర్పి) ఎన్దిఅతు.

ఇవ్వశవేయ్యు. ఇతుతా నుష్కరముమెనిగురాన్ (ఇనుతా) ఇత్యాదియాలే ఇప్పడి స్వరూపవిరోధియాయ్కొన్డు ఇన్ద్రపాపనద్వకా, యజ్ఞేనదా నేనతపనానాశకేన బ్రాహ్మణావిదివి ప్పన్ది, “అవిద్యయాన్యశ్యంతీర్వావిద్యయామృతమశ్నుతే” సర్వాపేక్షచయజ్ఞాన శ్రుతేరశ్వినో”

మూ॥ ౧౩౨॥ అది చర్మగతమై శరీరముతోపోవును. ఇదియో మర్కప్పర్పి.

మూ॥ ౧౩౩॥ ఇది కర్మాచుస్థానముచే నాధింపవలసినది యగుటచే దుష్కరము గాను నుండును.

ప్రించినట్లయిన నది అభిచార కర్మమువలెనే క్రూరమైనది కాదే? యంటివేని, దానికంటెనున్న యిది యెక్కువ క్రూరమైనది యని తెలుపుచున్నారు.

(అది) ఇత్యాది. పరహింసారూపమగు నభిచారకర్మము దేహత్యాభిమానియగువాఁడు చేయునదియై, స్వరూపవిశేషమును విరుద్ధమైనదై దానివలనఁ గలుగునట్టి ఫలమును కొంచము దుఃఖాచుభవమాత్రమై పైపైని స్పృశించునది. అనఁగా చర్మగతమై శరీరముతో పోవును.

అహంకారగర్భమగునట్టి యాయుపాసనము అత్మజ్ఞానముగలవాఁడు చేయునదియై నిష్క్రొవ మగు స్వరూపముతో విరోధించునదియై భగవదేక పారతంత్ర్య రూపమగు స్వరూపమును నశింపఁ జేయునది యగుటంజేసి మర్కప్పర్పియని అనఁగా నస్థిగమైనట్లుండి యాత్మస్వరూపమునునశింపఁ జేయునదిగాఁ జెప్పఁబడుచున్నది.

అవతారిక:—ఇంతమాత్రమేకానుండ, ఇది దుష్కరమనియును తెలుపుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. ఇట్లు స్వరూపవిరుద్ధమగునట్టి యా యుపాసనము “యజ్ఞేనదా నేన తపసా నాశకేన బ్రాహ్మణావిదివిన్ది” (బృ. ఉ. ౪. ౪. ౨౨) (యజ్ఞముల నొనర్చుటచేతను, దానముల నొసంగుటచేతను, అహరినియముతో నొనర్పఁబడు తపస్సుచేతనున్న బ్రాహ్మణులు పరమాత్మనుసానింప యిచ్చయించుచున్నారు) అనియు, “అవిద్యయా మృశ్యంతీర్వా విద్యయా మృతమశ్నుతే” (మైత్రేయ. ౭. ౯) (ఫలాపేక్ష గహితముగ కర్మముల నాచరించుటచే జ్ఞానోత్పత్తికి విరుద్ధములగు కర్మములను నశింపఁజేసి భగవంతుని యుపాసించుటచే మోక్షమునుబొందుచున్నారు) అనియు, “సర్వాపేక్షచయజ్ఞాది శ్రుతేరశ్వినో” (బ్ర. సూ. ౩. ౨. ౪. పా. ౨౬. నూ) (యజ్ఞేనదా నే నేనాది శ్రుతినిబట్టి ప్రయాణసాధనమగు నశ్వము పల్లము మొదలగు నుపకరణముల సహాయము నపేక్షించుచందంబున, మోక్షసాధనమగు సుపాసనమున్న కర్మానుసానముల నపేక్షించును) అనియు, “కషాయపక్షిః కర్మాజిజ్ఞానంతు పరమాగతిః” (కర్మములు రజస్తమోగుణములకములు జ్ఞానమే ముఖ్యసాధనము) అనియు, “కషాయే కర్మభిః పక్ష్యే తతోజ్ఞానం ప్రవ

మూ॥ ౧౩౪॥ ప్రపత్త్యపాయత్తుక్కు ఇక్కుల్ ధిజ్ జొన్టుమిలై.

కషాయపక్షిః కర్షణిజ్ఞానస్తుపరమాగతిః । కషాయకర్మభిః పక్షేతతోజ్ఞానమ్ప్రివర్తతే” “జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణేభిః ప్రజాయతే” ఇత్యాదికలితొల్లుకిరపడియే కాయక్షేశకరమాన కర్మానుష్ఠానతాలే సాధిక్కుప్పడుమతాకైయాలే అశక్తనాన ఇవనాల్ శెయ్తుతలైక్కుట్టవుమ్ అరితాయరుక్కుమెన్దై.

అక ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కు ఎన్టు తుడగ్గి ఇవ్వళవాక ఉపాయన్తరదోషమ్ విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కుపట్టరు,

ఉపాయాంతరదోషప్రకరణమ్ సమ్పూర్ణమ్,

అథ సిద్ధోపాయాధికారప్రకరణమ్.

ఇప్పుడ ప్రాపకాన్తరత్తుక్కు అనేక పత్తజ్గల్ ప్రతిపాదిత్తీర్, ప్రపత్త్యపాయత్తుక్కురు మల్ ధిజ్ జొన్టుమిలైయొవెన్న్, అరుళిచ్చెయ్కిరార్ (ప్రపత్త్యపాయత్తుక్కు) ఎన్టు తుడగ్గి (ఇక్కుల్ ధిజ్ జొన్టు) ఎన్టు స్వరూపవిరోధమ్ ముతలాక దుష్కరత్వపర్యంతమాక చొన్నవైయెల్లావల్ థైయమ్ పరామర్శిక్కిరతు. (ఒన్టుమిలై) ఎన్టు, ఒరుదోషము మిలిన్ పక్కలిలై ఎన్టుపడి. “ఇక్కు

మూ॥ ౧౩౪॥ ప్రపత్త్యపాయమున కిట్టి దోషము లెవ్వియును లేవు.

ర్తతే” (కర్మముల మూలముగ రజస్తమోగుణములు నశించినచో జ్ఞానము ఉత్పన్నమగుచున్నది) అనియు, “జన్మాంతర సహస్రేషు తపోజ్ఞాన సమాధిభిః నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణేభిః ప్రజాయతే” (వేలకొలది జన్మములు జరుగఁగా తపస్సుచేతను జ్ఞానముచేతను సమాధిచేతనును పాపములు నశించినవారికి క్రీకృష్ణుని విషయమున భక్తి గలుగుచున్నది) అనియు నీ మొదలగు తావులఁ జెప్పియున్నట్లు కాయక్షేశమును గలుగఁజేయునట్టి కర్మానుష్ఠానముచే సాధింపఁబడునదియగుటం జేసి యశక్తుడగునట్టి యీచేతనునిచే నది సంపూర్ణముగా ననుష్ఠింపఁబడుటయును దుర్లభము. కావున “ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగమునకు) అనువాక్యము మొదలుకొని యంతవరకును ఉపాయాంతరానుష్ఠానముకుఁ గల దోషములు విఫలముగాఁ బ్రతిపాదింపఁబడినవి.

ఉపాయాంతరదోషప్రకరణమ్ సమ్పూర్ణమ్.

సిద్ధోపాయాధికారప్రకరణమ్.

అవతారిక:—ఇంతకు ముందుచెప్పిన ప్రకారము ఉపాయాంతరముకు అనేక దోషములు గలవని ప్రతిపాదించియుంటిరి. అయితే ప్రపత్త్యపాయమునకు ఒక్క దోషమున్ను లేదా? యింటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(ప్రపత్త్య పాయముకు) ఇత్యాది (ఈ దోషములు) అనఁగా స్వరూప విరోధము మొదలుకొని దుష్కరత్వమువరకును పేర్కొనఁబడినట్టి యన్ని దోషములనుట.

(ఒక్కటియును లేదు) అనఁగా ఒక్క దోషమును దీనికి లేదనుట.

మూ॥ ౧౩౫॥ ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానకార్యమాకైయాలే స్వరూపత్తుక్కు ఉచితము
మాయ్, “ శీర్ ౧ వేణ్ణా ” ఎన్నిటిపడియే నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుక
రముమా యరుక్కుమ్.

శ్రీ బ్రహ్మోష్ఠమిష్టా” ఎన్నెయారే మత్తీయ మత్తీయ మత్తీయ మత్తీయ ఎన్నెమిడమ్ మోగ్గి ముక్కిళు. ఆతావతు-
వస్తుతః ఉపాయత్వమ్ తనక్కిన్తి కేల యరుక్కుచ్చెయ్ నే, ఆపాతప్రతీతియిలే ఉపాయత వప్రతి
పత్తీయ మాయ్ పడి యరుక్కుమ్.

ఇక్కుశ్రీ బ్రహ్మ శిరుక్కిల్లెయ్ ను మత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక, ఇతినుడైయ స్వరూపాచి
తత్వ సుకరత్విద్వత్తై యరుచ్చెయ్ కితార్, (ఆత్మయాథాత్మ్య) ఇత్యాదియారే. ఇప్పిపత్తి (ఆత్మ
యాథాత్మ్యజ్ఞాన కార్యమాకైయావతు)- తిరుమన్త్రిల్లిల్ మధ్యమపదత్తిల్ కొల్లుకిటపడియే,
ఆత్మావినుడైయ యథావస్థిత వేదమాన భగవదత్విన్త పారతన్త్ర్యముకిటై ఉగరుక్కయారే
వన్తతాయరుక్కుమ్. (స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాకైయావతు) - అన్తపారతన్త్ర్యస్వరూపత్తుక్కుమరూ
పమాయరుక్కుమ్ (శీర్ ౧ వేణ్ణా) ఎన్నిటకు - శీర్ ౧ మిల్ - శిరుత్తులాయ్, పరక్క వేణ్ణావెన్తై.
ఆతావతు - ఒరువ్యాపారముమ్ పణ్ణవేణ్ణా వెన్తపడి. (నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరముమా య
రుక్కుమ్) ఎన్తు. “భగవత్ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తినివృత్తి ప్రపత్తిః” ఎన్నిటపడియే స్వప్ర
వృత్తి నివృత్తియారే సాధిక్కుప్పడుమతాకైయాలే ఎత్తితాకచ్చెయ్యలుమా యరుక్కుమ్ మెన్తై.

మూ॥ ౧౩౫॥ ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానమువలనఁ గలిగినదియగుటచే స్వరూపముతో
ననుకూలించినదియై, “శీర్ ౧ వేణ్ణా” అని సాయించినట్లు స్వప్రయత్నమును
వదలుకొనుటచే సాధింపవలసినదియగుటవలన సులభమైనదిగా నుండును.

ఈ దోషములలో నొక్కటియును దీనికి లేదనటచే వేటొక్క దోషముండవచ్చునని తో
చుచున్నది. అదియెట్లునన, వాస్తవముకు ప్రపత్తి యపాయము కాకున్నను, చాచాయగాఁ జెలి
యునప్పుడు ఉపాయముగాఁ జెలియవచ్చునదిగా నుండుట.

అవతారిక:— ఈ దోషములు దీనికి లేవని తెలుపుటకుగాను ఇది స్వరూపముకు అనుగుణము
గానుండుటను, అనుష్ఠించుటకు సులభముగా నుండుటను (ఆత్మయాథాత్మ్య) ఇత్యాది వాక్య
ముచేఁ జెలుపుచున్నారు.

ఈ ప్రపత్తి యాత్మ స్వరూపమును గుఱించిన యథాగ్ధజ్ఞానముయొక్క పలితమైనది యనఁ
గా తిరుమంత్రముయొక్క మధ్యమ పదముచే అనఁగా “నమః” అనుచానిచేఁ జెలుపఁబడిన ప్రకా
రము ఆత్మయొక్క యథార్థ స్వరూపమును భగవదత్వింతపారతన్త్ర్యమును మనస్సున స్థిరముగా
నుంచుకొనుటచే సంప్రాప్తమైన దగుట.

స్వరూపము కనుగుణమైనది యగుట యనఁగా— అట్టి పారతన్త్ర్యరూపమును స్వరూప
ముకుఁ దగినట్టిదిగా నుండుట.

“శీర్ ౧ వేణ్ణా” (తి. వా. ౯-౧-౨) (శ్రమపడవద్దు) అనుతావున శ్రమమ్మట్వారులును
ఏమియును చేయనక్కఱలేదని సాయించియున్నారు. అనఁగా ఒక వ్యాపారమును చేయవద్దనుట.

నివృత్తి సాధ్యమగుటచే సులభముగా నుండుననఁగా, “భగవత్ప్రయత్నముకు విరుద్ధమగు
స్వప్రయత్నమును వదలుకొనుట ప్రపత్తి” అని చెప్పియున్నందున, స్వప్రయత్నమును వదలుకొను
టచే సాధింపఁబడునది యైనందున ననుష్ఠించుటకు సులభముగా నుండునదియనుట.

మూ॥ ౧౩౬॥ పూర్ణవిషయ మాత్రైయాతే పెరుమైక్కీడాక వచ్చెయిడ వొణ్ణాతు.

ఇవైయిరణ్ణయమ్ శొల్ల వే కీర్థ్ చొన్న దోషభగొష్ట మిరుక్కిల్లై యెన్నుమిడమ్ సిద్ధిత్తపడియె
న్నిల్; అపాయత్వ భయజనకత్వశోక జనకత్వ అహంకారమిశ్రతయా నిషిద్ధత్వావద్యకరత్వభగ్,
స్వరూపవిరోధిత్వతై ప్పల్ నీ వరుకిటవై యాత్రైయాలమ్, ఫలవిసదృశత్వమ్, ఇతు ఫలసాధనమన్తి
క్కే సిద్ధోపాయమే ఫలసాధనమాయ ఇతు తద్వరణమాత్రమాయ అధికారివిశేషమాయుపపత్తో
ష్టాత్రైయాతే ఇతిన్నక్కల్ వరుకైమ్మ అవకాశమిల్లా మైయాలమ్, ఇవ్యాణుదోషము మిరుక్కి
ల్లామై (స్వరూపతుక్కుచితమ్) ఎన్ఱతిలే సిద్ధమామిశ్టే, కర్మసాధ్యతయావరుమ్ దుష్కరత్వ మిల్లై
యెన్నుమిడమ్ (నివృత్తిసాధ్యమాత్రైయారే సుకరమ్) ఎన్ఱతిలే సుస్పష్టమిశ్టే, ఆత్రైయాతే స్వరూ
పాచిత్య సుకరత్వభగొకిట ఇవైయిరణ్ణ మిరుక్కుణ్ణైన్ఱే, కీర్థ్ చొన్న దోషభగొష్ట మిరుక్కిల్లై
యెన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయ్దు.

ఇప్పడి ఉపాయమవనెన్ఱ భ్యనసిత్తు స్వప్రవృత్తియిల్ నివృత్తనాయతున్ఱ విడనమైయుమో
తత్సన్తోసుర్దమాక ఇవన్ శిలపచ్చెయిడ వేణ్ణావోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కెణ్ణార్, (పూర్ణవిషయమ్)
ఎన్ఱుతుడన్ఱి. అతావతు - లోకత్తిల్ పచ్చెయిడువార్ అవ్వోవిషయభగ్లిన్ తరతుక్కిడాకవిశ్టే

మూ॥ ౧౩౭॥ సర్వేశ్వరుండు సర్వసంపత్పరిపూర్ణుండగుటచే ఆయనపూర్తికి తగిన
టుల చేతనుండు కానుకను సమర్పింప జాలడు.

అవతారిక:—ఈ రెంటిని చెప్పినందున ముందు పేర్కొనఁబడిన దోషంబులలో నొక్కటి
యును దీనికి లేనట్లు యెట్లు సిద్ధించునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

అపాయత్వము, భయజనకత్వము, శోకజనకత్వము, అహంకారమిశ్రతమగుటచే సంభవించునిషి
ద్ధత్వము, నింతా స్పృహత్వము ఇవిస్వరూపవిరోధమునుబట్టి సంభవించునవి యగుటంజేసియు, మఱియు
ప్రపత్తి ఫలసాధనము కాకుండ, సిద్ధోపాయమే (సర్వేశ్వరుండే) ఫలసాధనమై, ఈ ప్రపత్తియూ
వాని నందులకై వరించుట మాత్రమేయై అధికారికుండవలసి యొక విధమైన యోగ్యత గా నుండు
నది యైనందున, ఫలవిసదృశత్వ రూపదోషము (ఫలముకు సమానమైనది కాక పోవుట) దీనియెడల
ప్రవర్తించుట కెంత మాత్రము అవకాశము లేకపోవుటం జేసియును యీ యాణు దోషములును
దీనికి లేనను విషయము ఇది స్వరూపము కనుగుణమైనది యన్నంత మాత్రముననే సిద్ధమగుచున్నది
గదా?

కర్మానుష్ఠాన మాలమున సాధింపబడునది యగుటచే సంభవించునట్టి దుష్కరత్వరూపమగు
దోషము దీనికి లేదను విషయము ఇది సర్వప్రయత్నములను వదలుకొనుటచే సాధింపఁబడినదైనం
దున సుకరము అన్నందున సుస్పష్టము కదా!

కావున స్వరూపానుగుణ్యమును సుకరత్వమును ఈ రెండును దీనికిఁగలవని చెప్పినతోడనే
ముందు పేర్కొనఁబడి నట్టి దోషంబు లెవ్వియును దీనికిలేవనెడి యంశము ప్రకటితమగుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఉపాయము సర్వేశ్వరుండు అని నిశ్చయించుకొని స్వప్రయత్నముఁ
దేనిఁ జేయకయున్నచో చాలునా? వానికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయుటకుగాను ఈతఁడు అట్టి
జానిని దేనినైనను చేయవద్దా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(పూర్ణవిషయమ్) ఇత్యాది లోకమున కానుకను సమర్పించువారు ఆ యా విషయ

మూ॥ ౧౩౭॥ అభిముఖ్య సూచకమాత్రత్వే సంతోషమ్ విశ్లేయుమ్.

మూ॥ ౧౩౮॥ పూర్తి క్రేవాక్లాతే మేల్ విమృశ్యైక్కు హేతువిస్తనె.

యిడువతు, ఇబ్బుమ్ పచ్చెయిడప్పార్ క్కిల్ అప్పడి యిడవేణుమిశ్ట; అవణ్ అవాప్తసమస్తకామ తయా పరిపూర్ణ నాయరుక్కు మననాకాయలే, అవనుడైయై నైభవత్తుక్కునుగుణమాక ఇవనాలూ రుపచ్చెయిడప్పార్ కాయలే.

అనాల్, అవనుక్కివన్ విషయత్తిల్ సంతోషమ్ విశ్లేయుమ్మడి యెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కి తార్ (అభిముఖ్య) ఇత్యాదియాలే అతావతు అనాదికాలమ్ యాతానుమపత్త్యై నీజుమ్ విరతత్తై యేటిట్టుక్కుణ్ణు తన్నక్కల్ విముఖనాయ్ పోన్దవివన్, అన్నినైపు మలైన్దు తన్నక్క-అభిముఖనాన మైక్కు సూచకమాన తొరువ్యాపారమ్ పెత్తనైవళివలే, ఇల్లనైకాతమ్ విముఖనాయ్ పోన్దవ నిష్టభిముఖనాక పెట్టువలే” ఎన్దు అవన్ తిరువుళ్ళమ్ మికవుముకక్కు మెన్దపడి.

అవనప్పడి యిరున్దాలుమ్ అవణ్ పూర్తియాయ్ తు “అకిచ్చనరాన సమాప్తమనైయుకప్పిల్ల ణుకప్పొక్కాతు” ఎన్దు ఇవణ్ కైవాజుమ్మడి పణ్ణాతోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కి తార్, (పూర్తి) ఎన్దు తుడిక్కి. అతావతు - అవనుడైయై అవాప్తసమస్త కామత్వమ్, ఆశ్రయశోన్మృఖనాన ఇవణ్, సమ్మా

మూ॥ ౧౩౭॥ అభిముఖ్యమును సూచించునట్టి యొక్కన్వల్పవ్యాపారము మాత్రము చేతనే ఈశ్వరునికి వీనియెడల సంతోషము కలుగును.

మూ॥ ౧౩౮॥ ఈశ్వరునియందుండు పూర్తి యీచేతనండు ఆశ్రయించునప్పుడు వెనుకతీయకుండ యభిముఖుడై యాశ్రయించుటకే హేతువగును.

మయొక్క గౌరవమున కనుగుణముగాను కదా! సమర్పించుదురు. ఈ విషయమున కానుక నీయ ప్రయత్నించితిమేని, అన్వధముననే కదా యీయవలయును? సర్వేశ్వరుండు అవాప్త సమస్తకా ముడగుటచే పరిపూర్ణుడయినందున వాని నైభవమునకుఁ దగినట్లు ఈ చేతిటండు ఒక్క కానుక నైనను ఈయఁజాలడు.

ఆనతారిక:—అయితే వానికి యీతని విషయమున సంతోషము గలుగుట యెట్లుంటవేని తెలుపుచున్నారు.

(అభిముఖ్య) ఇత్యాది. అనాదికాలముగ దేనినైన నొక ప్రథమ నవలించించి వెదిపోవుచు తనయెడల విముఖుండైనట్టి యీతఁడు అట్టి తలంపు పోయి తనవిషయమున నభిముఖుడగుటకు సూ చకముగా నెద్దియైన నొక్కదానిఁ జేయునప్పుడు, ఇంతకాలముగ విముఖుండై పోయినట్టి యీతఁ డు నేటికి యభిముఖుడై వచ్చినాడే? యిది వాని మనస్సున నెక్కువ సంతోషము గలుగును.

అవతారిక:—వాఁడు అట్టివాడైయైనను, వానికిఁగల పరిపూర్ణత్వమునది యింకొంచుడ నగు నాచే వానిని సంతోషింపఁ జేయుటకుఁ జేయఁదగినది యెద్దియును లేదనుకొని యీతఁడు వెను దీయునట్లు చేయదా? యిదివేని తెలుపుచున్నారు.

(పూర్తి) ఇత్యాది వాని యవాప్తసమస్తకామత్వమునది యాశ్రయించుట కుద్యుక్తుడగు

మూ॥ ౧౩౯ ॥ “పత్రం పుష్పమ్,,

అవనై యోరుపడియాలుమ్ సన్తోషిక్కిప్పొక్కాళు ఎన్ఱు తదాశ్రయణత్రిల్ నిన్ఱుమ్ మీళుక్కయన్ఱి క్కే, “నామిట్టకుకొంఱు తృప్తనాక వడ్డాత పరిపూర్ణనాకయారే, నమ్మక్కల్ పెన్ద్రుతుకొంఱు సన్తోషిక్కుమ్” ఎన్ఱభినివేళిత్తు పున్ద్రుక్కుడలా మిత్తనై యెన్ఱై—అన్ఱి క్కే, అవకపూర్తి అ వనై ఇప్పడి సన్తోషిక్కివొట్టుమో, ఉపేక్షిత్తు క్కేవాన్ఱిప్పణ్ణాలోవెన్న, (పూర్తి) ఇత్యాది యారే యరుళిచ్చెయ్కితార్తాకవుమామ్. అతావతు - అవనుడైయ పూర్తియనతు, “ఇవకపచ్చె యిట్టిలక్” ఎన్ఱ నాదరిత్తు అన్ఱీకార త్రిల్ నిన్ఱుమ్ కైవాన్ఱాతే, “అభిముఖ్య నూచకమాశ్రతుక్కు మేట్టుడ నమక్కివక్ కిలతెయ్యి వేణువతున్ఱో?” ఎన్ఱ విరుమ్మిక్కొక్కొళ్ళు క్కొక్కడలామిత్తనై యెన్ఱై.

ఇప్పడి ఇవనల్పసన్ఱుప్తనెన్న మతుక్కు ప్రమాణముడోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కితార్ మేల్, (పత్రంపుష్పమ్) ఎన్ఱు తుడగ్గే. “పత్రంపుష్పం ఫలం తోయం యోమేభక్త్యాప్రయచ్చతి । తదహం భక్త్యుపహృతం ఆత్నామిప్రయతాశ్చనః” ఎన్ఱ పత్రతైయాకవుమామ్, పుష్పతైయాకవుమామ్, ఫల తైయాకవుమామ్, జలతైయాకవుమామ్, యావనొరువక్ ఎనమ్మభక్తియారే తరుకితాక్; అన న్యప్రయోజనతైయాకీట శుద్ధియోడేకూడిన మనసైన్ఱి యుడైయ నావనమడైయ అప్పడిపట్టభక్తి

మూ॥ ౧౪౦ ॥ ఇందులకుఁ బ్రమాణములు “పత్రమ్ పుష్పమ్,,

నీతఁడు నాచే నెవ్విధమునను వానిని సంతోషింపఁజేయ శక్యముకాదనుకొని యట్లు ఆశ్రయించుటనుండి వేరుదీయునట్లు చేయకు సరియే కదా! మన మిచ్చినదానిచేతనే తృప్తిపడనక్కరలే నంత పరిపూర్ణుడగుటంజేసి/మనమిచ్చిన దానిఁగొని సంతోషించునని తలంచుకొని వాని నాశ్రయించుటకు ఉపోద్బలకము కావచ్చుననుట.

అథ తారికః—ఈ వాక్యముకు వేఱొక్క విధమునను ఆర్థము చేసికొనవచ్చును.

అవతారికః—వాని యవాప్త సమస్తకామత్వము వాని నిట్లు సంతోషించునట్లు చేయునా? ఉపేక్షించి విడిచి పెట్టునట్లు చేయదా? యంటివేని (పూర్తి) ఇత్యాది వాక్యముచే దెలుపుచున్నారు.

వానియొక్క యవాప్తసమస్తకామత్వమునది యీతఁడు తనకుకానుక నీయలేదనియనాదరణచేసి వీని నంగీకరించుటలో వెనుదీయునట్లు చేయక, అభిముఖ్యమును సూచించునట్టిదిమాత్రమే తప్ప దానికి పైని యీతఁడు చేయనిపినది మరియేమున్నది యనుకొని ప్రేమించి యంగీకరించుటకు ఉపోద్బలకము కాఁగలదియియే.

అవతారికః—ఇట్లు ఆతఁడు అల్పసంతోషియనుటకుఁ బ్రమాణమెద్దియయిన కలదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(పత్రంపుష్పం) ఇత్యాది “పత్రం పుష్పం ఫలంతోయం యోమేభక్త్యాప్రయచ్చతి తదహం భక్త్యుపహృతం ఆత్నామిప్రయతాశ్చనః” అనఁగా పత్రమునుగాని, పుష్పమునుగాని, ఫలమునుగాని, ఉదకమునుగాని యెవ్వఁడు నాకు భక్తితోనిచ్చునో, అనన్యప్రయోజనరూపముగు శుద్ధితోఁ గూడి యుండునట్టి మనస్సుగల యాతఁడు అట్టి భక్తితో నిచ్చిన దానిని ఆవాప్త సమస్తకామఁడ

మూ॥ “అన్యత్పూర్ణాత్,, “పురివతువుమ్ పుకైపూవే,,

యారే తరప్పట్టవడై, అవాప్తపమస్త కామనాన నాన్, అవక్రమత్తారే కలగ్గిత్తరుమాపోరే,
వ్యామోహతారేకలగ్గి అదైవుకడ వినియోగమ్ కొళ్ళురనెస్తు తానే యరుగిచ్చెయ్తానిశే. “అన్య
త్పూర్ణాదపాఙ్కుమ్భా దన్యత్పావనేజనాత్ అన్యత్కుశలసమృద్ధిన్న చేచ్చుతిజనార్దనః”
అతావతు - శ్రీతూతెట్టుదరుకుజిపాకు, ధృతరాష్ట్రే “పాండవశుపారియా యరుక్కిల
కృష్ణక్ వారానిష్టాక్, అనుక్కు చ్చిలనాట్టెయుమ్ పాన్తెయుమ్ కొడుత్తు నమక్కాక్కిక్కి
ళ్ళుకిబోమ్” ఎన్నావోరే శిలవగ్గై న్నొల్ల. నిన్తెవుమ్ శిలవుమైత్తిరాత వచ్చుకనావకకరుత్తై
యట్టిద గజ్జావక్, “నరుకిజవన్ అజ్జవోత్తవనల్లకాన్, అనుక్కు న్నెట్టువతివ్వళవు” ఎన్నితాన్,
అతావతు - నాకామడిక్కుమ్ తట్టిరై ఒరుకుడత్తిరే నిన్తెన్తక్కురివైక్క క్కుడవనే, అత్తై అ
వక్ నరుకిల వట్టియిరే వాళిరే వైక్కవమైయుమ్, అరుక్కు వేల్పువైవేట్టా; తక్కువైత్తిరే
అతిథివన్తు పునుద్దాన్ కార్లెక్కువువరాక సామాన్యశాస్త్రువ విధిత్తునైత్తిరే, అవ్వోపాతి
అవన్తిరుడకై విరక్కువమైయుమ్, అననానవాళిక్కు విశిష్టోన్తుమ్ తెయ్యవేట్టా; నెడున్దు
రమ్ ఎన్దరై కుశలప్రశ్నమ్ వొక్కడవతిశే, అవ్వోపాతి నీర ఇన్ శోరొల్లవమైయుమ్, ఏన్గ
మా ఒన్తుమ్వేట్టా; ఇన్వళవుకై యెట్టియ మన్దోన్తై ఇచ్చియాన్ కాణరనెన్తై. ఇత్తాన్, నీకొ
డుక్కు నిన్తెక్కిల నాట్టెయుమ్ పాన్తెయుమ్ అవనొరళరక్కా క నిన్తెత్తిరుక్కు మా?రత్తయూ

మూ॥ “అన్యత్ పూర్ణాత్,, “పురివతుమ్ పుకైపూవే,, ఇత్యాదులు.

గు నేను వాడు ప్రీతి పరవశుడై యున్నట్లు, వ్యామోహపరవశుడనై క్రమమునున్న గమనిం
పక వినియోగపరచుకొనెదనని భగవంతుడు స్వయముగ నే చెప్పియున్నాడనిగాదా!

“అన్యత్ పూర్ణాదపాంకుమ్భాత్ అన్యత్ పాదావనేజనాత్ అన్యత్ కుశల సంప్రశ్నాత్
నచేచ్చుతి జనార్దనః” అనగా దూత్యమునకు వేగచేయునప్పుడు ధృతరాష్ట్రుడు “పాండవ పక్ష
పాతియగు శ్రీకృష్ణుడు రాబోవుచున్నాడు వానికి కొన్ని యాధరణములనున్న గుఱర్థమునున్న
ఇచ్చి వానిని మన ప్రక్కకు పిలికొనెదము” అని యివ్వధమున కొన్ని సంగతులు చెప్పగా,
ఒక్కటితలంచి వేరొక్కదానిజెప్పనట్టి వంచకుడగు ధృతరాష్ట్రుని యభిప్రాయము నెఱిం
గినవాడగు సంజయుండు “రాబోవువాడు వాటి నపేక్షించునట్టి వాడు కాదు సుమీ? అత
నికే గావలసినది యింతియే.—తాను త్రాగునట్టి శిగ్ధమును ఒక బుంగలో పోసి చల్లగానగునట్లు
చేసి వాడువచ్చుదారిన వాకిటిలో నెదురుగ నుంచినట్లయిన చాలును. అంతకు పైన వాని కెద్దియు
నక్కఱలేదు.

తనగృహమున కెవ్వడైన యతిథి యేలేంచినట్లయిన వానికాళ్లను కడుగునది యని శాస్త్ర
మున సామాన్యముగ విధించియున్నది. కదా! అట్లే వాని పాదములను కడిగినచో చాలును. వాని
గౌరమునకుగాను విశేషించి చేయవలసినది మఱియెద్దియును లేదు.

చాల దూరమునుండి వచ్చిన వానిని కుశల ప్రశ్నల నడుగుట వాడుక గదా! అవ్యధమున
నీతని నొక్కభోగ్యమై మాటయడిగిన చాలును. ఈతనిని గౌరవించుటకుఁగాను మరి యెద్దియును
చేయనక్కఱలేదు. వీటిని మాత్రమే తప్ప మఱియెద్దియును అతఁడు కొరడు సుమీ! కావున నీవు
ఈయ వలంచినటి యాధరణమునుగాని యొక శ్లాఘ్యవస్తువునుగా నతఁడు తలంచునా?

మూ || ౧౪౦ || పుల్లెక్కాట్టి యత్తైత్తు ప్పల్లె యిడువారైప్పోలే ఫలసాధనశ్శుక్కు
భేదమిల్లె.

కిలో ఉన్నాభిముఖ్యనూచికమాక ఇవ్వశవుకలై చెయ్యిప్పారెన్నపడి. “పరివరిళనై” ఎన్ఱుతుడన్ఱి “పురివరువున్ పుకై పూశే” ఎన్ఱు పేయప్రత్యనీకనాన సర్వేశ్వరనై, సంసారాన్మక్తరా యసుభ విత్తు, అవ్వనభవజనిత ప్రీతియారే “ఎతత్సామ గాయన్నాన్ఱే” ఎన్ఱిఱపడియే పాడివిస్త్రుతరాన్ఱై యై పె్పెఱవేడ్డియిరుప్పీర్! ఉపకరణజ్ఞలిల్ కుత్రైవుపార్తు అకలుకైతవిర్ఱు, అసంస్కృతమాన జలత్తై వతేను మొగుపడి ప్రయోగిత్తు, పిన్ఱై అమకర్కురుల్ కొరైయాకక్కొడుప్పరుమ్ ఏతేను మొరుపురైయుమ్ ఏతేను మొరుపూవున్, ఇవ్వశవమైయుమ్ కిడికోళవనుక్కెన్ఱు అవనుడైయు స్వా రాధతైయై సుస్పష్టమాక ఆధ్వా రరుళిప్పెయతారితే.

“పూర్ణవిషయమ్” ఎన్ఱుతుడన్ఱి, ఇవ్వశవుమ్ ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక వన్దవిల్లనైయితే ప్రపత్తి వైలక్షణ్యమితే కీర్తించొల్లపట్టతు; అకైయారే అతుక్కిన్నముమొరు వైలక్షణ్యమ్ శొల్లుకై క్కాక, సిద్ధోపాయత్తుక్కుమ్ ఫలత్తుక్కుముణ్ణాన ఐక్కలైయున్ఱుఱ వరుళిచ్చెయ్తాన్ఱి, (పుల్లె క్కాట్టి) ఎన్ఱు తుడన్ఱి. అతానరు-గోవై వరవల్లైత్తు ప్పిన్ఱై యరుక్కుధారకాణికలై యిట్టునొక్క

మూ|| ౧౪౦|| గడ్డినిచూపించి వశువును స్వాధీనముచేసికొని, గడ్డిని దానికి ధారక ముగా వేయునట్లే (ఈశ్వరుండు తానే చేతనుని స్వీకరించు విషయమున సాధనమై ఫలముకూడ తానే యొనందున) ఫలసాధనములకు భేదము లేదు.

నివల్లనయినట్లయితే నియొక్కయాభి ముఖ్యమును నూచింపఁజేయుటకై వీటిఁజేసిచూడుము అని సంజయుండు చెప్పెను.

శ్రీనమ్మాళ్వారులును “పరివరిళనై” (తి. వా. ౧. ౬. ౧) అనునని మొదలుకొని “పురి వరువున్ పుకై పూశే” అవరకును, సంసారమునుండి ముక్తులై పేయప్రత్యనీకుడగు సర్వేశ్వరుని యనుభవించి యట్టి యనుభవమువలనఁగలిగినప్రీతిచే “ఎతత్సామ గాయన్నాన్ఱే” (తై. ౩. ౧౦. ౫) (సామగానము చేయుచుండును) అన్నట్లు పాడి విస్తరించుటకు యాశపడుడు! ఉపకరణముల కొరతను తలంచి వెఱవీయక ఏదైన జలమును ఏదొకవిధమున నుపయోగపఱచి పిమ్మట వానికి ప్రీతిపూర్వకముగ నిచ్చుటయు, ఏదైన నొక పత్రమైనను, ఏదైన నొక పుష్పమైనను యంతమాత్ర మే చాలును నుమి!” అనియిట్లు వాని వారాధించుటను గుఱించి తేటతెల్లముగా సాయించియున్నా రు కదా!

(పూర్ణవిషయమ్) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యంతవరకును ప్రసక్తాను ప్రసక్తములగు విషయములు చెప్పఁబడినవి.

అయితే ప్రపత్తియొక్క వైలక్షణ్యముఁ బలుపుటకై యంతకుముందు అరంభించియున్నారు కావున దానికిఁగల వేటొక్క వైలక్షణ్యమునున్ను చెప్పఁగలంచి యందులకై సిద్ధోపాయమునకు ను ఫలమునకున్నుగల యొక్కమును మొట్టమొదట తెలుపుచున్నాడు.

(గడ్డిని) ఇత్యాది. ఒకగోవునురప్పించి తరువాత దానికి ధారకాదులను గలుగఁజేసి తానిఁ గాపాడుట కిచ్చయించువారు దానికి భోగ్యముగు గడ్డినే దానిని వశపరచుకొనుటకు సాధనము గాను దానినుండుంచి దానిఁబిల్చుకొనిపోయి అగడ్డినే తరువాతనున్న దానికి వేయుచుండుటంజేసి

మూ॥ ౧౮౧॥ ఆత్మయాత్రే సుఖరూపముమా యరుక్కుమ్.

నినైప్పార్, తద్వోగ్యమాన పుల్లతన్నయే తద్వోకారసాధనమాక మున్నిట్టత్తుక్కొట్టు, అతు తన్నయే మేలుమడుమళివో, ఫలసాధనజగుక్కు భేదమిల్లాతాత్పరే, విత్తగణగవిగ్రహ విశిష్టనాన తానే మున్దుట ఇనైచ్చేర్తుక్కొక్కై కుప్పాయమాయ్, పిన్నైఎన్దుముక్క ఇరనుక్కు ఉ పేయమా యరుక్కుయారే, ఫలసాధనజగిరట్టు మేకవస్తువాయరుక్కు మెన్తై.

ఇత్యార్ ప్రపత్తిక్కు వైలక్షణ్యమ్ ఫలితపడియై యరుగిప్పైయేకితార్, (ఆత్మయాత్రే) ఎన్దు తుడజ్జి, ఆతామతు-సాధ్యవస్తుతానే సాధనమాకయారే, తద్వరణ రూపమాన ఇతు తేవైయాయ రాతే సుఖరూపమాయరుక్కు మెన్తపడి.—అన్ని క్కై ఇన్నముమ్ ప్రపత్తిక్కొరు వైలక్షణ్య మరు లిచ్చెయేకితార్, (పుల్లై) ఇత్యాదియారే. ఆతామతు-పుల్లైక్కాట్టి ధనుకై యత్తైత్తుక్కొట్టుపిన్నై అప్పత్తయే యడుమళివో ఫలసాధనజగుక్కు భేదమిల్లాతాత్పరే, “సకృత్ కృత్ జ్ఞానిః” “నమ శ్చక్రవర్తనాద్దమ్” ఇత్యాదికలిల్ శొల్లుకిటపడియే అజ్ఞాల్వాదిరూపైయాన ప్రపత్తియైమున్నిట్టు ఈశ్వరనే వశీకరిత్రాల్, పిన్నై అవనుమ్ కప్పాకచ్చెయ్య మడిమైయుమ్ “బద్ధాజ్ఞలిపుటా హృష్టా నమఇత్యేవనాదినః” “కైకళాలారత్తొళుతుత్తొళుతున్నై” ఇత్యాదికలిల్ శొల్లుకిటపడి యే తత్త్వరూపానురూపమాన అజ్ఞాల్వాదివృత్తి విశేషజాకయారే, ఫలసాధనజగుక్కు భేద మిల్లై. ఇప్పడి ఫలమానతు తానే సాధనమాకయారే, ఇప్రపత్తి నాక తేవైయాయరాతే ఇని

మూ॥ ౧౮౧॥ కాబట్టి ప్రపత్తి సుఖరూపమై యుండును.

యత్పదు ఫలసాధనములకు భేదములేనిచందమున విత్తగణములైనకల్యాణగుణములును విగ్రహమును గల సర్వేశ్వరుండే మొదట యాతనిఁ జేర్చుకొనుటకు ఉపాయమై తరువాతనున్న ఆట్లే యుపేయ మునై యుండుటంజేసి ఫలమున్న సాధనమున్న ఈరెండును ఒక్క వస్తువుగానే యుండగలవనుట.

అవతారిక:—ఇంచువలన ప్రపత్తి సంభవించిన, వైలక్షణ్యమును తెలుపుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. సాధ్యవస్తువే సాధనమగుటంజేసి దానిని ఎరించుట యనునట్టి యాప్ర పత్తియనునది కష్టమైనదిగానుండక సుఖరూపముగా నుండుననుట.

 ఈ వాక్యమునకు వేటొక్క విధమునను భర్తము చేసికొనవచ్చును.

అవతారిక:—ఇంకను ప్రపత్తియొక్క వైలక్షణ్యమును తెలుపుచున్నారు.

(గడ్డి) ఇత్యాది. గడ్డినిజూపించుచు ఆవును పిలుచుకొనిపోయి తరువాతనున్న ఆగడ్డినేదాని కివేయనప్పదు ఫలసాధనములకు భేదములేని చందమున, “సకృత్ కృత్ జ్ఞానిః” “ఒకతూరియంజ లినిజొడించి” అనియు, “నమశ్చక్రః జనార్దనం” (సర్వేశ్వరునికి దండము సమర్పించి) అనియు నితావుల చెప్పియున్నట్లు నమస్కారాది రూపముగు ప్రవృత్తిని పురస్కరించుకొని ఈశ్వరునివశ పరచుకొననట్లయిన, తరువాత వాని ముఖనిలాసమునకై చేయునట్టి కైంకర్యమును “బద్ధాంజలిపు టాహృష్టా నమఇత్యేవనాదినః” (అంజలి జొడించుకొని సంతృప్తులై నమస్కారమని చెప్పవారు) అనియు, “కైకళాలార త్తొళుతుత్తొళుతున్నై” (చేతులార నీకు దండము సమర్పించి) అనియు, నితావుల చెప్పియున్నట్లు తన స్వరూపాను రూపములకు నమస్కారాది వ్యాపారము లగుటంజేసి యునుఫలసాధనములకు భేదములేదని సిద్ధమగుచున్నది.

ఇట్లు ఫలమైనదియే సాధనమగుటంజేసి ఈప్రపత్తి కష్టమైనదిగా నుండక సుఖరూపముగా నుండునది యని యేర్పడుచున్నది.

మూ॥ ౧౮౨॥ ఇవనవనైప్పెట నినైక్కుమ్మొత్తు ఇన్ద్ర ప్రపత్తియు ముసాయమస్తు.
సుక్కు సుఖరూపమా యిరుక్కుమెన్దై. ఆక “ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు” ఎన్దుతుడజ్జి ఇవ్వళవాక
ప్రపత్తియనుడైయ దోషరాహిత్యమును గుణసాహిత్యమును శొల్లప్పట్టరు.

సిద్ధోపాయాధికారప్రకరణమ్ సమూర్ధమ్,

అథ సిద్ధోపాయనిష్ఠనైభవ ప్రకరణమ్.

ఇప్పడి ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియనుడైయ అనుపాయత్వతైయుమ్, తత్ప్రతికోటియాన పర
గతస్వీకాగోపాయత్వతైయుమ్ “ఇతుతన్నెప్పార్ తైల్” ఇత్యాదియాలిమ్ “ప్రాప్తిక్కుపా
యమవన్ నిన్నెవు” ఇత్యాదియాలిమ్ కీచిరుళిచ్చెయ్తపడి యన్దియే, ముఖాన్తరేణ పరుళిచ్చెయ్
కీతార్ మేల్.

అతిల్, ఇప్పడి స్వరూపాను రూపమానవిన్దై సాధనమార్క్కిక్కొన్దు, స్వతంత్రీవానవనై
- ఇవన్ పెటప్పార్కుమస్తు, అన్కనిన్నెవు మాదాతాకిల్ ఇతు విఫలిక్కుమెన్దితార్, (ఇవనవనై)
ఎన్దుతుడజ్జి. అతావతు-ఉడైమెన్దు ఉడైయవన్ శెన్దు కైక్కొళ్ళుమాపోలే, స్వామియాన అవన్
తానే వన్దజ్జీకరిక్కు క్కట్టిరుక్కుక్కడవ పరతన్త్రీవాన విచ్చేతనన్, తాన్ ఫలియాయ్, తన్వీ
కారత్తాల్, స్వతంత్రీవాన అనైప్పెటనినైక్కుమ్మళవిల్, అన్క నిన్నెవుమాదాతాకిల్, ఇప్పడి
విత్తుడైయా యిరుక్కిట ప్రపత్తియుమ్ కల్లాధిసాధన మాకాత్మన్దపడి.

మూ॥ ౧౮౩॥ చేతనుడు స్వామియైన ఈశ్వరుని బొందుటకు చేయు ప్రపత్తియును
ఆయన సరికల్పము లేనప్పుడు సాధనము కాదు.

కావున(ప్రపత్త్యుపాయమనకు)అను వాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును ప్రపత్తియొక్క-
దోషరాహిత్యమును గుణవిశిష్టత్వమును చెప్పఁబడినవి.

సిద్ధోపాయాధికారప్రకరణము సంపూర్ణము.

సిద్ధోపాయనిష్ఠనైభవ ప్రకరణమ్.

అనతారిక:—ఇట్లు ప్రస్తుతాంశమగు ప్రపత్తి యుపాయము కామండుటకు, దానికి ప్రతి
కోటిగ సర్వేశ్వరుని యంగీకారమే యుపాయమగుటను “దీనిని విచారించినట్లయిన” అనియు,
(లభించుటకుపాయము వానితలంపు) అనియు విమోచలగు వాక్యములచే నింతకుముందు సాయిం
చిన ప్రకారముకాకుండ, వేటొక్కవిధమున తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక:—అందు ఇట్లు స్వరూపాను రూపమగు ప్రపత్తిని సాధనముగాఁగొని, స్వతం
త్రుండగు సర్వేశ్వరుని బొందుటకు యీచేతనఁడు తలంచునప్పుడు, సర్వేశ్వరుని తలంపు లేనిపక్ష
మున, ఈప్రపత్తి విఫలమగునని తెలుపుచున్నారు.

(ఈతఁడు) ఇత్యాది. ఆధరణమును సొంతగాదువచ్చి గ్రహించునట్లు, స్వామియగు సర్వేశ్వ
రుడే స్వయముగవచ్చి యంగీకరించుమండఁగాఁజూచియూరకయుండఁచినంత పరతత్త్వండుగ
నటియీచేతనుండు తానే ఫలమును బొందువాఁడై తనయొక్క స్వీకారముచే స్వతంత్రుండగు
సర్వేశ్వరునిబొందుటకు తలంచునప్పుడు, అట్లు సర్వేశ్వరునితలంపు లేనిదగు పక్షమున, ఇట్లు విలక్షణ
మగుప్రపత్తియును సర్వేశ్వరుని బొందుటకు సాధనము కాఁజాలదు అనుట.

మూ॥ ౧౮౩॥ అవనివనైప్పెట నినైక్కుమోతు పాతకముమ్ విలక్కన్టు.

మూ॥ ౧౮౪॥ ఇవైయిరణ్ణుమ్ శ్రీభరతాత్వో పక్కలిలుమ్

శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ పక్కలిలుమ్ కాణలామ్.

మూ॥ ౧౮౫॥ శ్రీభరతాత్వనుక్కు నన్నైతానే తీన్దైయాయ్దొలు.

ఇని, ఆవనే స్వీకరింకముళవిత్ ఉళ్ళవాళి తొల్లకితార్, (అవనివనై) ఎన్టుకుడగ్గి. అతా వతు-స్వామియాయ్ స్వతస్త్రినానవణ్ స్వమూత్తయ్ పరివస్త్రినాయురుక్కిట ఇవనై స్వేవైచ్చ యూలే పెరినినైక్కుమళవిత్. పాపజ్జళిత్ ప్రధానమాక ఎట్టప్పళుమ్ పారికిముమ్ ప్రతిబంధకమాక మాట్టాతెన్దై. ఇవైయిరణ్ణులుమ్, స్వగతిస్వీకారా నుపాయత్వముమ్ పరగతిస్వీకారోపాయత్వ ముమ్ కాట్టప్పట్టతు. “చిరపరమచిల్లాభే ప్రపత్తిరపినోపథః । విపర్యయేతునైవాస్య ప్రతిషేధాయ పాతకమ్” ఎన్నక్కడవతితే.

ఇప్పడి యిరణ్ణుమ్ కాణలామిడమున్దోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కితార్, (ఇవై) ఎన్టుకుడగ్గి.

అవకిళ్ తజ్జళ్ పక్కలవై కణ్ణపడి యెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కితార్, (శ్రీభరతాత్వో నుక్కు) ఇత్యాదివాక్యద్యయతై. అతావతు-పెరుమాత్వమిట్టొక్కణ్ణువన్దుతిరువళిపేకిమ్ పట్టువి

మూ॥ ౧౮౩॥ సర్వేశ్వరుండు ఈచేతనుని స్వీకరింపఁదలంచినప్పుడు పాతకమున్ను

అటంకము కాఁజాలదు.

మూ॥ ౧౮౪॥ ఈరెంటిని భరతుని విషయమునను గుఱుని విషయమునను చూడ

వచ్చును

మూ॥ ౧౮౫॥ భరతునికి మంచియే చెడునైనది

అవతారిక—ఇక, సర్వేశ్వరుండే స్వీకరించు పక్షమునఁగల భారతమ్యముఁజెలుపుచున్నార (సర్వేశ్వరుండు) ఇత్యాది

స్వామియను, స్వతంత్రుండు నగు సర్వేశ్వరుండు సాత్తువంటి వాఁడును, పరతంత్రుండునునగు ఈచేతనుని స్వేచ్ఛచే స్వీకరించుటకిచ్చయించినట్లయిన, పాపంబులలోఁ బ్రధానమైనదిగా నెన్నఁబడు నట్టి పాతకంబును అందులకు ప్రతిబంధకము కాఁజాలదు.

కావున ముందుజెప్పిన రెండు వాక్యములచేతనున్న స్వగతి స్వీకారము ఉపాయముకాక పోవుటయు, పరగతి స్వీకారముపాయమగుటయును చెప్పఁబడినది. అదియెట్లునన. “చిరః పరమచి ల్లాభేప్రపత్తి రపినోపథః । విపర్యయేతునై వాస్యప్రతిషేధాయ పాతకమ్” (ఈతీవుండు సర్వేశ్వరుని లభింపగోరువత్తమున ప్రపత్తి పేతువుకాఁజాలదు, సర్వేశ్వరుండే యీచేతనుని లభింపగోరునప్పు డు పాతకమున్ను అటంకముకాఁజాలదు” అని శాస్త్రమునఁజెప్పియున్నది కదా!

అవతారిక—ఇవిధములగు ఓటినిగురించి చూడఁగిన స్థలములుండునా యంటివేని తెలుపు చున్నార.(ఈ రెంటిని) ఇత్యాది.

అవతారిక—వారియెడలనివి యెవిధమునఁగానఁబడుచున్నవి యనగా “శ్రీభరతాత్వోనుక్కు” ఇత్యాది వాక్యముచేఁ జెలుపుచున్నరు.

ఇక తుండు శ్రీరామచంద్రుని దోడకొని వచ్చి కట్టాభిషేకము జేయించి తన స్వరూపమును

మూ॥ శ్రీగుహ ప్పెరుమాళుక్కు త్తేమైతానేన న్నైయాయ్ త్తేమి.

మూ॥ ౧౮౬॥ సర్వాపరాధజ్ఞుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమాన ప్రపత్తితానుమ్

త్తు త్తకస్వరూపానరూపమాన వడిమైయై ప్పెత్తు వాత్తైక్కొక్క, “ఏభిశ్చసచివైస్సాన్ధమ్” ఇత్యాదిప్పడియే వట్టియేపిడుత్తు మనోరథిత్తుక్కుండ్లు శెష్టుపెరియవార్తయోడే అవర్ అరుణడికళిలే ప్రపత్తిపట్టిన భరతాత్మోనుక్కు ఆప్పడిపట్టిన ప్రపత్తియాకిర నన్యైతానే, శరణ్యరాన పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు అన్యమాకైయాలే తీమైయాయ్ విట్టతు. “ఏత్తైయేతలన్” ఇత్యాదిప్పడియే పెరుమాళ్ తామే వంగీకరిక్క ప్పెత్తు శ్రీగుహ ప్పెరుమాళుక్కు, దోషమేపచ్చైయాకవట్టిరిక్కైయాలే పాతకమాకిల తీమైతానే నక మైయాయ్ విట్టతెన్నై, “యత్త్వత్ప్రియంతదిహపుణ్యసుపుణ్యమన్యత్” ఎత్తితే పుణ్యపాపలక్షణమ్ అకైయాలే ఇవర్కళ్ పక్కలిలే కాణలామెన్దై.

ఇవన్ పణ్డమ ప్రపదనమ్, శరణ్యహృదయానుసారియ్లొత్తపోతు, అపరాధకోటి ఘటిత మామెన్నుమిడ మరుళిచ్చెయ్ తార్ కీత్ ఇతుతాన్, ఇవనుడైనుపూర్వవృత్తనై ప్పార్ త్తాలమ్ అపరాధకోటియేలయ్యరుక్కు మెన్నుమిడతై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కొక్క భాష్యకారుడైయ అనుస్తాన ప్రకాశతైయరుళిచ్చెయ్ తార్ మేల్, (సర్వాపరాధ జ్ఞుక్కుమ్) ఎత్తుగుడన్దై. అతావతు “అహమస్మ్యపరాధానామాలయః” ఎన్దిలపడియే, అపరాధజ్ఞుక్కుల్లామ్ కోళ్కలమాయరు

మూ॥ గుహునికి చెడువే మంచియైనది

మూ॥ ౧౮౭॥ సకలాపరాధములకున్న ప్రాయశ్చిత్తమైన ప్రపత్తియును

అనుగుణముగ క్షంకర్యమును లభించి సుఖపడుటగుగాను “ఏభిశ్చసచివైస్సాన్ధమ్” (శ్రీ-రా-ఆ ౧౦౮-౧౦౯) (మృత్యులతోగూడ) అని చెప్పియున్నట్లు చారిపట్టుకొని మనోరథముతో పోయి చేరి గొప్ప ఆర్తితో వారి శ్రీపాదములసన్నిధిని ప్రపత్తిచేయగా (శరణుజొచ్చగా) అట్టి భరతునికి అట్లానర్చిన ప్రపత్తిరూపమును మంచియే గదా శరణ్యుండగు శ్రీరామచంద్రుని మనస్సున ఇష్టము కానందున చెడువయినది.

అయితే “ఏత్తైయేతలన్” (పె. తి. ౫. ౮. ౧) (జ్ఞానహీనుడు సత్తలేని వాడు) అన్నట్లు శ్రీరామచంద్రుండు తానే స్వయముగవచ్చి యంగీకరించునప్పుడు శ్రీగుహదేవునికిగల దోషమే భోగ్యముగా నంగీకరింపబడుటచేతను ఈతావున పాతకరూపముగుచెడువే గదా మంచియైనది. “యత్ త్వత్ప్రియంతదిహపుణ్యం అపుణ్యమన్యత్” (ఆత్మమా. శ్లో. ౫౩) (ఏది సర్వేశ్వరునికి ఇష్టమైనదియో యది పుణ్యము తక్కినది పాపము) అని గదా పుణ్యపాపముల లక్షణములు చెప్పబడినవి. కావున నీపై విషయమును వీరియెడల జూడవచ్చును.

అవతారిక:—ఈతండు చేయునట్టి ప్రపత్తి శరణ్యుండగు సర్వేశ్వరుని హృదయమున కనుగుణము కానప్పుడు అది అపరాధకోటిలో జేయును అను విషయమును ఇంతకుముందు ప్రతిపాదించి యున్నాను. మరియు ఇది యీతని పూర్వపు నడవడికనుబట్టి చూచినను అపరాధకోటిలో చేరి యుండునది యగునను విషయమును తెలుపుటకుగాను శ్రీభాష్యకారుల యనుస్తానపద్ధతిని తెలుపుచున్నాను.

(సర్వాపరాధములకు) ఇత్యాది “అహమస్మ్యపరాధానామాలయః” (నేను అపరాధము

మూ॥ అపరాధకోటియిలేయాయ్ త్తమావణమ్ పణ్వేణ్ణమ్మడి నిల్లాన్తిత్తే.

క్రి. అ. ఇచ్చేతనక ప్రపత్తియైపట్టవే, “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి” ఎన్నుమ్మడి ఇవనశ విల్ సర్వేశ్వరన్ తిరువుళ్ళవ ప్రసన్నమాయ్ విడుక్కయాలే, సర్వాపరాధజ్ఞుక్కున్ ప్రాకుళ్ళి త్తమాయ్ తే ప్రపత్తి తానిరుప్పకు. ఇప్పడి యిరున్దుళ్ళ ప్రపత్తియై త్విస్వాదా రవిన్దుయగళం నిరణమంపి పర్వే” ఎన్దు పట్టినుని భాష్యకాగ్ కున్ స్వపూర్వవృత్తై యనుపభిత్త వాతే అను నాను నుపరాధకోటియిలేయాయ్, “త్వమేవమూతానా” ఎన్దునుడక్కి ఇత్తైయిలపరాధవై ప్పొలుక్కైక్కులుప్పాన బన్దువిశేషజ్ఞైయ్లాన్ విద్వన్దున్ తమగున్దు, “తస్మాత్ప్రణమ్య” ఇత్తాదియాలే, ఇప్పడి తిరుమున్నే నూతామల్ వన్దున్దు ప్రపత్తిపట్టిన ఇవ్వసరాధవై ప్పొలుత్త రుళ వేణ్ మెన్దు త్తమావణమ్ పణ్వేణ్ణమ్మడి నిల్లాన్తిత్తే యన్దు. ఆక్కయాలే, ఇవ్వటియాయ్ ఇను అపరాధకోటిఘటిలమాయరుక్కుమెన్దు. అనాదికాలముపరాధవైపట్టి పిన్పొరునాతే అభిముఖ్యైపట్టి నానేయాకిలమ్, “రిపూణా మపివత్సలః” “యదివారావణస్వయమ్” ఎనిరుక్కు మిశ్వరహృదయైచ్చార్తాల్ అన్కైక్కిళ్ళ ఒరుక్కుతియిల్లై, “ఇవన్ప్పడి యిరున్దానేయాకిలమ్, తత్పూర్వవృత్తై యుణర్ ద్వాన్ ఇన్దిత్తై యపరాధమాక వే నిన్దైత్తు న్నిరుణమ్ పణ్వేణ్ణమ్మడియాయ్ తే యిరుప్పకు.

మూ॥ మహాపరాధములోనేచేరినవై త్తమావణము గోరవలసినట్టిదిగానుండును కదా

లతువుట్టియితిని అని సాయించినట్లు అపరాధము లన్నింటికని ఘాపభూతుండను ఈచేతనుండు ప్రపత్తి చేసినోడనే “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి” (భ. గీ) (సమస్తపాపములనంగడి విడిపించెదను) అన్నట్లు ఈతనియడల స్వోన్మగుంక ప్రసన్నుండగుటంచేసి ప్రపత్తి పమస్తాపరాదములను ప్రాయశ్చిత్తముగాను కదా నుండును.

ఇట్టి ప్రపత్తి “త్వత్పాదారవిందయుగళ మహం శాంతం ప్రపర్వే” (స. గ. ౧) (నీపాద ద్వంద్వమును సగల తోచుచున్నాడను) అన్నట్లు ప్రపత్తిచేసిన శ్రీభాష్యకారులవారికి తన పూర్వ వృత్తాంతము మనస్సును వచ్చినోడనే యదియ అపరాధ కోటిలో జేరినదై “త్వమేవమూతానా” (గద్య ౧) (నీవే తల్లివి) అని యాగంభించి ఈనికిగల యపరాధంబులన్నింటని సహించుటకు గావలసిన సంబంధ విశేషంబులను విన్నవించి “తస్మాత్ ప్రణమ్య” (కావున దండముసమర్పించి) ఇవ్విధమునక జెప్పబడే “ఇట్లు నీవద్ద చూట్టాడకుండ వచ్చి నిలువబడి ప్రపత్తిచేసిన యీ యపరాధమును తమించి కృపచేయవలయును” అని యిట్లు త్తమావణము చేయవలసినదిగాను ఉండి యున్నది కదా! కావున నిది ఇవ్విధమునను అపరాధకోటిలో చేరినదై యుండును.

అనాదికాలముగ అపరాధములనొనర్చి పునాతి ఒకగోడ, సర్వేశ్వరునివద్దకు రక్షింప మనినచ్చి నిలిచినను, “రిపూణా మపివత్సలః” (శత్రువుల పిషయమునను దయాళువైనవాడు) అనియు, “యదివారావణస్వయమ్” (రావణుండు స్వయముగావచ్చి శరణుజొచ్చినను) ఇత్తాది తానలక చెలుపబడిన సర్వేశ్వరుని హృదయమును తలంచినట్లయిన అతండు రక్షించువిషయమున సందియ ముండదు.

• సర్వేశ్వరుం డిట్టివాడేయైనను చేతనుండు తనపూర్వ వృత్తాంతమును తలంచుకొనినట్లయిన, దీనిని అపరాధముగానేతలంచి, త్తమావణముకై ప్రార్థించవలసి యుండియుండును.

మూ॥ ౧౮౭॥ నెడునాళన్యపరైయాయ్ పోన్న్ భారైయై జాభయన్జన్జిన్జిక్కే భర్తనకా శత్తిలేనిన్దు “ఎన్నైయన్జీకరిక్కవేణుమ్” ఎన్ పేక్షిక్కుమాపోలే యిరుప్పతొన్ ణితే ఇవన్ పణ్ణమ్ ప్రపత్తి.

ఇవన్ పణ్ణమ్ ప్రపత్తి స్వపూర్వవృత్తతైయనుసన్ధితాల్ అపరాధకోటియిలేయాయరుక్కు మెన్నున తై దృష్టాదముఖేన దర్శిప్పిక్కితార్ మేల్, (నెడునాళ్) ఎన్దుకుడన్జి. అతావతు-నెడు క్కాలమ్ భర్తావోడొట్టన్దు, పరపురుషకామినియాయ్ తన్నిగ్రహపాత్రమాయ్ పోన్న్దాళొరు భారైయి. “ఇప్పడిప్పట్ట నామ్ అన్క సన్నిధియిలే కూకామల్ శెన్దు నిన్జుమ్బడి యెన్?” ఎన్జి లజ్జయుమ్, “ఇత్తనైకాలమునామ్ శెయ్తు తిరిన్ద తెల్లామ్ కన్జిరుక్కిఱవక, ఇపోన్దు నన్నై వన్దిప్పడి యపేక్షిప్పడే” ఎన్దు దన్జిక్కిల్ శెయ్వ తెన్నెన్నుమ్ భయముమిన్జిక్కే- అన్క మున్నే శెన్దునిన్దు “ఎన్నైయన్జీకరిక్కవేణుమ్” ఎన్దుపేక్షిక్కుమళవిల్ ఎత్తనై యపరాధమున్జు, అప్పడియే యిరుప్పతొన్ ణితే, భగవదనన్యార్న మాయ్ వైత్తు అనాదికాలమవనుడన్ పన్ద్రన్జిన్జిక్కి అన్యపర నాయ్ పోన్న్దవక స్వపూర్వవృత్తాంతానుసంధానతాల్ మరుమ్ లజ్జయుమ్ స్వతంత్రనాన అవన్ దన్జిక్కిల్ శెయ్వ తెన్” ఎన్నుమ్ భయముమిన్జిక్కే, తత్సన్నిధియిలే శెన్దు నిన్దు తన్నై యన్జీ కరిక్క వేణుమ్ ఎన్దు పణ్ణాన్జి శరణవరణమెన్జై-అక, ఇన్వళవుమ్ స్వగతస్వీకారానుపాయత్వి ముమ్ పరగత స్వీకారోపాయత్విముమ్ ప్రతిపాదిక్కుప్పన్జు.

మూ॥ ౧౮౮॥ భార్య భర్తనువిడిచి చాలాకాలము అన్యపురుష కామినియై పిమ్మట లజ్జాభయములనువిడిచి భర్త సమీపమునందు నిలిచి తన్ను ఏలుకొమ్మని ప్రార్థించినట్లై చేతనులు చేయుప్రవర్తియును అపరాధరూపమైయుండును

అవతారిక:—ఈతండొనర్చిన ప్రపత్తి, యీతండు తన పూర్వపు నడితను మనస్సుకుఁ దెచ్చుకొనినట్లయిన, అది యపరాధకోటిలోఁ జేరినదిగాను తెలియవచ్చునను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నాడు.

(చాలాకాలముగ) ఇత్యాది. చాలాకాలముగ భర్తనువదలి పరపురుషునితోఁజేరి భర్తక యిష్టరాలైయున్నట్టి భార్య “ఇంతకాలముగ చెడ్డదారిసపోయిన నేను ఇప్పుడు మాట్లాడకుండ నా భర్తవద్దకుపోయి నిలుచుటయెట్లు?” అనెడి లజ్జయును ఇంతకాలము మన నడవడికను చూచియు న్నట్టి యీతండు ఇప్పుడువచ్చి నన్ను ఇట్లు అపేక్షించుచున్నదేయని దండించినచో నేమి చేయ గలననెడి భయమున్ను లేక భర్తవద్దకుపోయి నన్ను అంగీకరించ వలయునని నిలువబడుటయెంతఅప రాధము?

భగవంతునికిమాత్రము శేషభూతుండై వానినాశ్రయింపక అన్యపరుడైపోయినట్టి యీతండు తన పూర్వవృత్తాంతమును మనస్సుకుఁ దెచ్చుకొనుటచే గలుగునట్టి లజ్జయున్ను స్వతంత్రుడగు సర్వేశ్వరుండు దండించినచో నేమిచేయగలననెడి భయమున్ను లేనివాడై భగవంతుని సన్నిధికి పోయి తనను అంగీకరింపవలయునని చేయునట్టి ప్రపత్తియును అట్టిదియే కదా! కావున నింతవరకును స్వగత స్వీకారము (తాను స్వయముగ నంగీకరించుట) ఉపాయము కాదనియు పర గత స్వీకారము (సర్వేశ్వరుండు స్వయముగా నంగీకరించుట) ఉపాయమనియును తెలుపఁబడినది.

మూ ||౧౮౫|| కృపైయాలేవగుమ్ పారతన్యస్త్రిత్యాట్టిల్ స్వాతన్యత్తాలేవగుమ్
పారతన్యమ్ ప్రబలమ్

మూ ||౧౮౬|| ఇవ్యర్థతైవేదపురుషనపేక్షిత్రాన్

ఇని ఇన్కస్వీకారమకణ్డిరగ్ని ఆవనివనుక్కు పురతన్యనావతిలుమ్, తన్కస్వాతిన్యస్త్రి
త్రాల్ వస్తు పరతన్యనావతే ప్రబలమైతిత్తాన్, (కృపైయాలే) ఇత్యాది. ఆకురరాయ్, అనన్య
శరణరాయ్ తన్ తిరువడికళితవస్తు శరణమ్ పురుష్టవర్కళ్ ఆళవిల్ తనన్కుణ్డాన కృపయాలే
అవర్కళ్ కొన్న తేకెయ్యవ్వుడి పరతన్యనావతాయుమ్, పట్టత్తుక్కురియవానెయుమరకుమ్మా
లే తన్నిరన్కుళ స్వాతన్యస్త్రిత్రాలెనిర్లేతుకమాక చ్చిలరై యన్గేకరిత్తు తన్నె యవర్కళిటరు వళి
క్కొక్కి వైక్కొయుమ్, ఇరణ్ణు మీశ్వరనుక్కుళ్ళొన్తు; ఇతిల్ ముట్టుటరు ఓగోదవైకళితే
స్వాతన్యస్త్రి నిరుద్ధమాయ్ విఫలిక్కవుమ్ మామమ్; పిట్టుటరు అప్రహరిమాత్తాయాలే ఒరుకా
లుమ్ కణ్ణిలివై, అత్తాయాలే అతియన్కాట్టిలిరు ప్రబలమైనై.

ఇవ్యర్థత్రాన్ వేదాభిరుతి మెన్దితార్ మేల్, (ఇవ్యర్థతై) ఎన్తు కుడగ్గి. (ఇవ్యర్థమ్) ఎన్ది
అరు - కీర్త ప్రబలమాక చ్చిలరైపుట్ట పరగత స్వీకారతై. (వేదపురుష నిష్ఠైయపేక్షిత్రాన్)
ఎన్దు “నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యో న మేధయా న బహు నాశ్రుతేన! యమేనైష వృణుతేతే

మూ || ౧౮౭ || కృపవలనఁ గలుగు పారతంత్ర్యముకంటెను స్వాతంత్ర్యమువలనఁ
గలుగు పారతంత్ర్యము ప్రబలము.

మూ||౧౮౮|| ఈ విషయమును వేదశాస్త్రమున్ను తెలుపుచున్నది.

అవతారిక:—ఇక ఈతని స్వీకారమును అనగా ఈచేతనుడు తనను స్వీకరించుటంజూచి
మనస్సుకరిగి యతండు ఈనినించుడల పరతన్త్రుం డగుటకంటెను తనస్వాతంత్ర్యము మామమున
ప్రకృండుగుటచే యెక్కువయని తెలుపుచున్నారు.

(కృపచే) ఇత్యాది. ఆకురులై, పోక్కుగతిలేనివారై, తనను శరణుజొచ్చినవారి విషయ
మున తనకుఁగలిగకృపచే వారుచెప్పినట్లు చేయునట్టి పరతన్త్రుండుగుటయు, పట్టాభిషేకముకుఁదగి
నట్టి ఏనుగువలెనురాజువలెనున్న తనయొక్క నిరంకుశ స్వాతంత్ర్యమువలన నిర్లేతుకముగ కొందఱి
నంగీకరించి వారుంచినరీతిని తానుండుటయు. ఈరెండును సర్వేశ్వరునికిఁగలవు. ఈరెంటిలో మొద
టిదియొకప్పుడు స్వాతంత్ర్యముచే నిర్బంధింపఁబడి విఫలమైపోయినను పోవచ్చును. రెండవదానికో,
యెట్టి నిర్బంధమున్న లేకపోవుటంజేసి దానికన్నటికిని కొడువలేదు. కావున దానికంటెనిది యె
క్కువప్రబలమైనది.

అవతారిక:—ఈయర్థము వేదసమస్తమైనదను విషయమును ఇకనిగాను తెలుపుచున్నారు.

(ఈయర్థమును) ఈయర్థమనఁగా నింతముందు ప్రబలమైనదిగాఁ జెప్పఁబడినట్టి పరగత
స్వీకారమునట. వేదపురుషుఁ డపేక్షించినవాడనఁగా “నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యో న మేధ
యా న బహు నాశ్రుతేన! యమేనైష వృణుతేతేనలభ్యో తన్నైవ ఆత్మావిప్రుణుతేతనూంస్వామ్”
“ఈపరమాత్మవేదాధ్యయనముచేతనుగాని, బుద్ధిబలముచేతనుగాని, ఎక్కువ వినికిడిచేతఁగాని పొంద
బడదు. అయితే పరమాత్మ యెవనిప్రేమించుచున్నాడో వానికే యీతండు తనస్వరూపమును తెలి
యపఱచుచున్నాడు!” అని కర్మోపనిషత్తునందును ముండకోపనిషత్తునందును చెప్పియుండుటంజేసి

మూ॥ ౧౧౦॥ అపేక్షానిరపేక్షమాక తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్
అతు ఉణ్ణాయ్న్లు

మూ॥ ౧౧౧॥ “ఇనన్ మున్నిడు మనర్కల్లై అవన్ మున్నిడుమ్”, ఎన్నుమిడమ్
అభయప్రదాన త్రిలుమ్ కాణలామ్.

నలభ్యః తద్వైవిధ్యా విప్రుణుశేతనూంస్వామ్” ఎన్దు కరనల్లియిలుమ్ మణ్డోసనివ త్రిలుమ్ శొల్లుక
యాలే ఆవరిత్తానెన్. ఆసక్యత్కీర్తన మపేక్షాకార్యమితి.

ఇతరైయి లపేక్షై యిన్దిక్కై యిరుక్క, ఇవిషయాకారమ్ సిద్ధిక్కప్పెన్ద్రవర్కళున్దో
వెన్న అరుళిచ్చెయ్కితార్, (అపేక్షా నిరపేక్షమాక) ఎన్దుతుడజ్జి. అతావతు - తద్దామ్ పక్కలపే
క్షైయిన్దిక్కై యిరుక్కచ్చెయ్తే, పహ్నాతీర్ త్రిలుమ్ గంగాకూల త్రిలుమ్ పెరుమాళ్ తానే శ్చెన్దజ్జీకరి
క్కప్పెన్ద్ర తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్ ఇన్దపరగతస్వీకారముజ్ఞాయ్న్ద్రైన్

ఇప్పదీస్వత స్త్రీ నాయ్ ఇవర్కల్లై యజ్జీకరిక్కి అవిడత్తిలుమ్, “తమభ్యభాషసామి లేసుగ్రీవ
సచివంకపిమ్” “మాత్తైమాన్ మడనోక్కి యన్ తోట్టియమ్మియమ్మి” ఎన్దు ఇలైయ పెరు
మాళై యుమ్ పిరాట్టియైయమ్ మున్నిట్టాత్పేరే, మన్ద్రుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిట్టజ్జీకరిత్త విడమ్
కాణలామా వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కితార్, (ఇనన్) ఎన్దుతుడజ్జి. అతావతు-ఇచ్చేతన తానాశ్రయిక్కు
మ్మాతు పురుషకారమాక మున్నిడుమనర్కల్లై, అవనుమజ్జీకక్కుమ్మాతు మున్నిడు మెన్నుమిడమ్,

మూ॥ ౧౧౨॥ ఆంజనేయునికిని గుహునికిని తామపేక్షింపకయే యిది కలిగినది.

మూ॥ ౧౧౩॥ ఈచేతనుండు సర్వేశ్వరుని ఆశ్రయించు నప్పుడు పురుషకా
రులను ముందుంచుకొను నట్లే, సర్వేశ్వరుండును ఈచేతనుని అంగీకరించు
నప్పుడు పురుషకారులను ముందుంచుకొనును. ఈ విషయమును అభయ
ప్రదాన సమయముననున్న చూడవచ్చును

యాచార్థము నాదరించి నాడవట, ఈయగమును గుఱించి పదేపదే చెప్పటకుఁ గారణము దీని
విషయమును నాదరముఁ దెలుపుటకు గాను కదా!

అవతారిక:— ఈచేతనుని కేమాత్రము అపేక్ష లేకుండయుండగా, సర్వేశ్వరుండే స్వయము
గా నంగీకరించిన వారెవ్వరయిన కలరా? యింటివేని తెలుపుచున్నారు.

వారివారి కపేక్ష లేకపోయినప్పటికిన్ని, పంపాసరోవర తీరమునను, గంగానదీతీరమునను
శ్రమముగ శ్రీయాంజనేయులవారినిన్ని శ్రీగుహదేవునిన్ని శ్రీరామచంద్రుండే యంగీకరించుటందేసి
వీరికి పరగత స్వీకారము కలదు.

అవతారిక:— ఇట్లు స్వతంత్రుండై వీరినంగీకరించు విషయమునను “తమభ్యభాషసామిత్రే
సుగ్రీవసచివంకపిమ్” (శ్రి. రా. కి. ౩. ౨౭) (ఓ లక్ష్మణా! సుగ్రీవుని మంత్రియగు ఆంజనేయునితో మా
ట్లాడుము) అనియు, “మాత్తైమాన్ మడనోక్కియన్ తోట్టియమ్మియమ్మి” (సుందర మైన లేడియై
క్కనే శ్రమలవంటి నేత్రములు కలదానా! నీసేపీకుండును నీతమ్ముడును నాతమ్ముడును) అని
యిట్లు శ్రీలక్ష్మణస్వామినిన్ని శ్రీసీతాపిరాట్టినిన్ని పురస్కరించుకొనినట్లు ఇవిధమున నంగీకరింప
బడినవారు ఇంకనుకలరా? యింటివేని తెలుపుచున్నారు.

ఈచేతనుండు తాను ఆశ్రయించునపుడు పురుషకారముగా పురస్కరించుకొనువారిని సర్వే
శ్వరుండును తాను అంగీకరించునపుడు వారిని పురస్కరించుకొనునను విషయమును శ్రీయాంజనే

అనఘాతిక:-అంజనేయలవారినిన్ని విభీషణలవారినిన్ని అంగీకరించినప్పుడు శ్రీసీతాపిరా
ట్టి సమీపమున లేకపోవుటంజేసి ఆమెను పురుషకారముగాఁ గొనిననంగతి తోచకపోయినను, శ్రీ
సీతాపిరాట్టి లంకకువేంచేయునప్పుడు సుగ్రీవుండును శ్రీయాంజనేయలవారును వేంచేసియుండు
తావున తిరువాధీరణములనుంచి వారిని కటాక్షించి పోవుటంజేసియు, లంకాపట్టముకు వేంచేసిన
తిరువాత రామచంద్రుని శరణుజొచ్చునట్లు శ్రీసీతాపిరాట్టి శ్రీవిభీషణలవారిని కటాక్షించుటంజేసి
యును శ్రీరామచంద్రుండు ఈపై యిద్దరిని అంగీకరించునపుడు శ్రీసీతాపిరాట్టిని పురుషురించుకొ
నియే అనఁగా శ్రీసీతాపిరాట్టియొక్క పురుషకార పూర్వకముగానే యంగీకరించినారని యెఱుంగు
నది. పరతంత్రురాలగు ఈమెకు ఈతనితలంపుతప్ప తనకు ప్రత్యేకముగా నొక తలంపు వుండకూ

మూ ||౧౧౧౨|| ఇరువర్ మున్నిడుకిఱతుమ్ తన్దామ్ కున్ దుజ్జల్లై శమిప్పిక్కైక్కాక.

మూ ||౧౧౧౩|| స్వరూపసిద్ధియుమత్తాలే.

యిల్ నినై వొట్టియ తనిల్వొరుప్రవృత్తికూడాతితే. ఆత్మయాలేయితే పరగతస్వీకారమ్ కొల్లుకొని విడల్తిలే శ్రీవిభీషణాభ్యానై యజ్జీకరిత్తలైయు మివర్ సహపరిత్తు.

ఇవన్ నిరుపాధిక శేషభూతనాయ్ అవన్ నిరుపాధిక శేషియాయరుక్కైయాలే, అవ్యవధానేన ఆశ్రయిక్కవు మజ్జీకరిక్కవుమమై నిరుక్క, ఇప్పడి ఇరువరుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుకుతు ఎరుక్కాక వెన్న, ఆరుళిచ్చయ్ కితార్, (ఇరువర్) ఎత్తుడుడల్లి. చేతనముక్కుమ్మగ్గన్ ద్రమావతు-అనాదికాలమువన్ పక్కన్ విముఖనాయ్ అన్యవిషయప్రణానాయ్ తదాజ్ఞాతిలజ్ఞున మేపట్టి కూడుపూరి త్తునైత్త వపరాధమ్. ఈశ్వరనుక్కుమ్మగ్గన్ ద్రమావతు-అనర్జనియ సమృద్ధనముణ్డాయరుక్క అపరాధత్తై యే కణక్కిట్టు అనాదికాలమివనైయకలవడి త్తిరున్దవితు. ఇవన్ తన్ కున్ ద్రత్తై శమిప్పిక్కైయాలెతు - ఇత్తైపార్ త్తు ఈశ్వరన్ శీతాతపడిపణ్ణుకై. అవన్ తన్ కున్ ద్రత్తై శమిప్పిక్కైయాలెతు-ఇత్తైనినై త్తు చేతనన్ వెరువాతపడి పణ్ణుకై,

ఇవ్వళ వేయన్తు ఇన్న ముమితుక్కొరు ప్రయోజనముణ్డెన్దితార్, (స్వరూప) ఇత్యాదియాలే. స్వ

మూ ||౧౧౧౨|| వీడిదరును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుట తమతమ దోష

ములను శమింపఁ జేసికొనుటకై.

మూ ||౧౧౧౩|| అందువలన స్వరూపసిద్ధియును కలుగును.

డరు గదా! కావుననే పరగత స్వీకారమును గుఱించి చెప్పి సందర్భమున శ్రీవిభీషణులవారి నంగీకరించిన విషయమునున్ను చెప్పి పోగొనిరి.

అవతారిక:— ఈచేతనండు సర్వేశ్వరునికి నిరుపాధిక శేషభూతుండు. సర్వేశ్వరుండు నిరుపాధికశేషి. ఇట్లు వేటొక్కదాని యావశ్యకత లేకుండనే యీతండు సర్వేశ్వరుని ఆశ్రయింప వచ్చును. సర్వేశ్వరుండును ఈతనిని అంగీకరింపవచ్చును. ఇట్లుండ వీరు ఉభయులు పురుషకారము నేల పురస్కరించుకొనవలయు నంటివేని తెలుపుచున్నారు.

చేతననికిఁగల దోషమనఁగా అనాదికాలముగ సర్వేశ్వరుని విషయమున విముఖుండై విషయాంతరపరుండై సర్వేశ్వరుని యాజ్ఞను ఉల్లంఘించి అపరాధములతో నాత్మను నిండించుకొనుదుటయును అపరాధము.

ఈశ్వరునికిఁగల దోషమనఁగా, అవర్జనియమగు సంబంధముండియుండఁగా, అపరాధములనే లెక్కపెట్టి అనాదికాలముగా నీతనిని విడిచియుండుట.

ఈతనిదోషమును బోగొట్టుట యనఁగా, దీనిఁజూచి సర్వేశ్వరుండు శోషింపకుండునట్లు చేయుట. అతనిదోషమును పోగొట్టుటయనఁగా, దీనిఁదలంచుకొని యీచేతనండు భయపడకుండునట్లుచేయుట.

అవతారిక:— ఇంతమాత్రమేకాదు. దీనికి వేటొక్క ప్రయోజనము సయితము కలదని తెలుపుచున్నారు.

(స్వరూప) ఇత్యాది. స్వరూపమనఁగా నీతనికి తదీయ పారతంత్ర్యము. వానికి లక్ష్మితపారతం

మూ॥౧౧౧౪॥ బౌపాధికముమాయ్ నిత్యముమానపారతన్త్ర్యమ్ ఇరువర్కుముడ్డతే.
మూ॥౧౧౧౫॥ అనిత్యమాన విరువర్ పారతన్త్ర్యముమ్ కులైవతుమత్తారే.

రూపమావతు- ఇవనుక్కు త్తదీయపారతన్త్ర్యమ్, అవనుక్కు శ్రితపారతన్త్ర్యమ్, “తేవుమత
న్నైయుమ్” ఎన్ఱు అశ్రితపారతన్త్ర్యమైతే అవనుక్కు త్తానానత్తైయక ఆధ్యారరభిచ్చెయ్
తతు. ఇన్ఱైయిరణ్ణు విరువర్ కుమ్ సిగ్ధిప్పకుపురుషకార పురస్కరణత్తారే యన్ఱై.

కీర్తీ “స్వరూపమ్” ఎన్ఱు శాస్త్రతైయపపాదిక్కి-తార్, (బౌపాధికముమాయ్) ఎన్ఱుకుడక్కి-
అతావతు-చేతననుక్కివ్వియయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్ తదీయత్తైప్రయుక్తమాన్ఱయారే, బౌపాధిక
ముమాయ్, అవుపాధికతా నిత్యమాన్ఱయారే, నిరుపాధిక భగవత్పారతన్త్ర్యత్తోపాతి నిత్యము
మాయిరుక్కుమ్; ఈశ్వరనుక్కివ్వియయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమాశ్రితత్తైప్రయుక్తమాన్ఱయారే బౌపా
ధికముమాయ్, అవుపాధినిత్యమాన్ఱయారే అతుతావతు నిత్యముమాయిరుక్కుమ్. (ఇరువర్ కు-
ముణ్ణు) ఎన్నా తే, (ఉణ్ణి-తే) ఎన్ఱుకు-ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధియై త్తోత్తరువిక్కుక్కాక.

ఇవ్వర్థిఎన్ఱు ఇన్నముమిగుక్కిరు ప్రయోజనముణ్ణైన్ఱిత్తార్, (అనిత్యమాన) ఎన్ఱుకుడక్కి.
అనిత్యమానపారతన్త్ర్యమావతు- కర్మ పారతన్త్ర్యమ్, అతిల్ చేతననుక్కు కర్మపారతన్త్ర్య
మావతు-అవశ్యమనుభోక్తవ్యర్థాన శుభాశుభకర్మర్థిక్ వశత్తిరేయిత్తైప్పణ్ణుసంసరిక్కు. ఈశ్వర
మూ॥ ౧౧౧౪॥ బౌపాధికమును నిత్యమునునగు పారతన్త్ర్యము ఉభయులకును

కలదు కదా!

మూ॥౧౧౧౫॥ అనిత్యముగు విరియుభయుల పారతన్త్ర్యమున్న పోవుటయును దాని
మూలముగానై.

త్ర్యము (తేవుమ తన్నైయుమ్) (లి. వా. ౨. ౭.౪) (జీవత్వమును పరత్వమును స్వరూపము)
అను పాశురమున శ్రీనమ్మాభ్యారులు అశ్రితపారతన్త్ర్యమును గదా సర్వేశ్వరునికి స్వాభావికమైన
స్వరూపమునుగాను సాయించియున్నారు. ఈరెండును వీరికిద్దఱికిన్ని పురుషకారమును పురస్కరిం
చుకొనుటవలన సిద్ధించుచున్నది.

అవతారిక:—ఇంతముందు చెప్పినట్టి స్వరూపమును ఉపపాదించుచున్నారు.

చేతననికి యీవిషయమునఁ బారతన్త్ర్యము భగవత్సంబంధమును బట్టియుండునది యగుట
జేసి యాపాధికమున్న అట్టి సంబంధము నిత్యమైన దగుటంజేసి నిరుపాధిక భగవత్పారతన్త్ర్యము
తోపాటు నిత్యమైనదియునగును. ఈవిషయమున సర్వేశ్వరునికిఁగల పారతన్త్ర్యము అశ్రితత్వమును
బట్టి వచ్చినదియగుటంజేసి యాపాధికమై యట్టి యాపాధి నిత్యమగుటంజేసి యదియును నిత్యమైన
దిగానుండును. “ఈ ఇద్దరికిని కలదు” అని చెప్పటకు బదులుగా మూలమునఁకలదు గదా!” అని
చెప్పటకుఁ గారణము ఈవిషయమునఁ బ్రసిద్ధిని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇంతేకాక, ఇందులకు వేటొక్క ప్రయోజనమున్న కలదని తెలుపుచున్నారు.

అనిత్యమైన పారతన్త్ర్యమనఁగా కర్మపారతన్త్ర్యము అందులో ఈచేతననికిఁగల కర్మపా
రతన్త్ర్యమనఁగా నవశ్యము అనుభవింపవలసినియగు శుభాశుభకర్మములవశమునఁబడి కష్టపడుట

మూ॥౧౫౬॥ ససాక్షికమూర్తయాలే ఇబ్బంధై ఇరువరాలుమిల్లై శెయ్యప్పొకాతు.

నుక్కుక్కరూపాంతస్త్రిమావతు - “తాన్ శెయ్యతకర్తవ్ తానమభివృత్తానాకిల్ నామ్ శెయ్య వతెన్?” ఎన్నివన్ శెయ్యతకర్తవైయే ప్రధానమాక్కి, అతుక్కిడాకవే నిర్వహితుక్కిణ్ణ పోతుకై. ఇతువడప్పతు “సర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి” ఎన్నమళవుమాకైయాలే ఇల్లై అనిత్య మెన్నిఱతు. ఇన్నెపురుషకారపురస్కరణతాలే కులైకైయాలవతు-ఇవన్ మున్నిడుమళవిల్ అత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్, అన్ మున్నిడుమళవిల్ ఇత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్, ఇరణ్ణులైయైయుమ్ రక్ష్యరక్షక భావేన శేరుమ్మడి పణ్ణుకైయాలే ఇన్నె తన్నడైయై నివృత్తమాకై.

అనాదికాలమ్ స్వతస్త్రినాయ్ యాతానుమ్ పత్త్రీ నీజ్జిత్తిరిన్దవినన్ ఇన్జితై అభిముఖ్యమ్ పట్టిత్తిరు, ప్రకృతియోడే యరుక్కుయాలే దుర్వాసనై మేల్లిట్టు, ఆశ్రయణాంగీకారజ్ఞతాలే ఉదూభ్రమాన ఇన్దరత్వ్యరక్షక బంధులై యిల్లై శెయ్యతు పత్త్రీయపడియే పోకప్పార్ కుత్తల్, నిరజుళ శస్వతస్త్రినాయ్ కర్మానుగుణమా ఇవనై లీలైయిలై అనాది కాలమ్ వినియోగమ్ కొణ్ణుపోన్ద ఈశ్వరజ్ఞానిబ్బంధులై ఇల్లై శెయ్యతు మున్నువాలే ఇవనై కర్మానుగుణమాక నిర్వహింపూర్ కుత్తల్ శెయ్యతో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కితార్, (ససాక్షికమ్) ఎన్దుకుడజ్జి అతావతు-ఇన్దరత్వ్యరక్షక సమ్మన్ద మిరణ్ణులైయు మఱిన్దతాకవన్దత్తిక్కి, పురుషకారరూప సాక్షి సహితమాక వన్దతాకై యాలే, ఇల్లై ఇరువరాలుమట్టియమాఱిప్పొకాతెన్.

మూ॥౧౫౬॥ సాక్షులుగలది యగుటంజేసి యీ సంబంధము ఉభయుల చేతనున్ను లేకుండచేయుట యశక్యము.

ఈశ్వరుకింగల కర్మపారతంత్ర్యమునగా “ఈచేతనుండు తానుచేసినకర్మమును తానుఅనుభ వింపవలసినట్లయిన యింకొనిద మనముచే భవలసినది యేమున్నదనుకొని ఈతండ్రినర్చికకర్మమునే ప్రధానముగాఁగొని కర్మానుగుణముగ నిర్వహించుకొనిపోవుట. ఇది “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయి ష్యామి” (భ గీ. ౧౮. ౬౬) (సమస్తపాపములనుండి విడిపించెదను) అనువరకుమాత్రమే జరుగు చుండునదిగాన అనిత్యమనిపించు కొనుచున్నది.

ఇవి పురుషకారము మధ్యనుండుటచే నశించుటయునగా, ఈతండు పురుషకారమును పుర స్కరించుకొనునపుడు ఆతనిని దిష్టుపాటుచేసియు, ఆతండు పురుషకారియును పురస్కరించుకొనున పుడు ఈతనిని దిష్టుపాటుచేసియు వీరిద్దరిని రత్వ్య రక్షకభావ సంబంధముయూమున నొకరితోనొ కరిని చేర్చుటచే నివి తమకు తామే నివర్తించును.

అవతారిక:—అనాదికాలముగ నెద్దియైన నొకదాని నవలంబించి చెడితిరుగునట్టియీచేతనుండు నేడుగదా అభిముఖుండయినది. ప్రకృతి సంబంధముండుటంజేసి దుర్వాసనపైకివచ్చి ఆశ్రయణాంగీ కారములచే నుద్భవించినట్టి యీరత్వ్యరక్షకభావ సంబంధమును లేనిదానినిగాఁజేసి పూర్వమువలె నడచుకొనతలంచినను, నిరంకుశ స్వతంత్రుండగుటచే కర్మానుగుణముగ ఈతనిని అనాదికాలముగ తన లీలతో ఉపయోగ పరమకొని పోయినట్టి సర్వేశ్వరుడే యీసంబంధమును లేనిదానినిగాఁ జేసి పూర్వమువలె నీతనిని కర్మానుగుణముగ నిర్వహించుటకు చూచినను చూడవచ్చునే? యింటివేని తెలుపుచున్నాడు.

ఈరత్వ్యరక్షకభావ సంబంధమునునది వీరిద్దరికిమాత్రమే తెలిసినదికాకుండ, పురుషకారరూప మగు సాక్షిగూడ కలిదిదియగుటంజేసి దీని నెవ్వరును లేనిదానినిగాఁ జేయఁజాలరు.

మూ॥ ౧౧౭॥ “ఎన్నై నెక్కిల్క్కిలుమ్” “కోలమలర్ ప్పావైక్కన్పాకియ”.

మూ॥ ౧౧౮॥ కర్మణివృత్తత్తిల్ స్వరూపగుణజ్ఞభాల్ వరుణి కర్తృనజ్ఞోచరాహిత్య తై నిన్దెప్పతు.

ఇతః ప్రమాణమ్ కాట్టుకితార్ మేల్, (ఎన్నై) ఎష్టుకుడగ్గి. నప్పిన్నైప్పిరాట్టి పురుష కారమాక నిత్యనూరికల్ నడువ యెన్నైయగ్గికిరిత్తిపిన్ను సర్వశక్తియానతానుమ్ కైవిడమాట్టా నెన్నైయారే “ఎన్నై నెక్కిల్క్కిలుమ్” ఎన్నిపాట్టు అననాల్లిబ్బనత్తైయిల్లై శెయ్యప్పొకా మైక్కు ప్రమాణమ్. పెరియవిరాట్టియార్ కు సేహియాకైయారే అవల్ పరిగ్రహనూనవెప్పక్కలిరే అతి సేహియాయ్, అరియన శెయ్యువనైశోడే కిలన్దవున్నై ప్పెగ్గిలు వైత్తు ఇని నఱువవిడువేనో వెన్నైయారే “కోలమలర్ ప్పావైక్క” ఎన్నిపాట్టు పురుషకారమున్నాక గన్ద ఇబ్బనత్తై చేతన నాలుమిల్లైశెయ్యప్పొకా లేన్న మఱుక్కు ప్రమాణమ్.

“ససాక్షికమాన విబ్బనత్తైయిల్లై శెయ్యప్పొకాతు” ఎష్టు-సాక్షియాన పురుషకార విషయ తిలిరువర్క్కుముడ్డాన నిత్యపారతన్యత్తైస్సగ్గివాకైయారే, ఇరువర్క్కు మివ్వినియత్తి లుడ్డాన నిత్యపారతన్యత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకితార్ మేల్, (కర్మణి) ఎష్టుకుడగ్గి. (కర్మణి వృత్తత్తియావతు) “శ్రీఞ్-సేవాయామ్” ఎన్నిభాతువిల్ “క్రియతే” ఎన్నివృత్తత్తి. ఇరుక్క ర్థమ్-సేవికప్పచానిష్టాశెన్దితే. ఇవృత్తత్తియిల్ (స్వరూపగుణజ్ఞభాల్ వరుణి కర్తృనజ్ఞో-

మూ॥ ౧౧౭॥ “ఎన్నై నెక్కిల్క్కిలుమ్” (తి. వా. ౧-౩-౮) “కోలమలర్ ప్పావైక్కన్పాకియ”

కియ” (తి. వా. ౧౦-౧౦-౨) అనుపాశురము లిందులకుఁ బ్రమాణములు

మూ॥ ౧౧౮॥ కర్మణివృత్తత్తియందు స్వరూపగుణములవలన సంభవించునట్టి కర్తృ త్వ సంకోచరాహిత్యమును స్మరించుకొనునది.

అవతారిక:—ఇందులకుఁ బ్రమాణముఁ జూపించుచున్నాడు.

నప్పిన్నైప్పిరాట్టి పురుషకారముపై నిత్యనూరులమధ్యను నన్ను అంగీకరించినపిమ్మట సర్వ శక్తియగు తానన్న విడనాడజాలడనుటచే “ఎన్నై నెక్కిల్క్కిలుమ్” (తి. వా. ౧. ౭. ౮) అనుశ్రీన మూర్త్యారుల శ్రీమాక్తి సర్వేశ్వరుం డిట్టిసంబంధమును లేవిదానినిగాఁ జేయడనుటకుఁ బ్రమాణము.

పెరియవిరాట్టి విషయమున సేహముగలవాఁడగుటంజేసి ఆమెయఁగీకరించినట్టి నాయెడల సేహముగలవాఁడై అపరూపములగు కార్యములఁజేసినచ్చి నాతోగలసినట్టి నిన్నులలించి మధ్యను వదలదువా? అనుటంజేసి “కోలమలర్ ప్పావైక్క” అను పాశురము పురుషకార పురస్కార ముగా విచ్చినట్టి యీరక్ష్యరక్షకభావ సంబంధము చేతనుచేతనున్న లేవిదిగాఁ జేయఁబడజాల దనుటకుఁ బ్రమాణము.

అవతారిక:—సాక్షిసయితమగు ఈసంబంధము లేవిదిగాఁ జేయఁబడకుండుట యనునది సాక్షియగు పురుషకారము విషయమున ఈయుధయలకుఁగల నిత్యపారతింత్ర్యమునబట్టి యుండునది గాన, వీరి యుధయలకును ఈవిషయమునఁగల నిత్యపారతింత్ర్యము విషయమగు ప్రమాణముఁ దెలుపుచున్నాడు.

కర్మణి వృత్తత్తియనఁగా “శ్రీఞ్ సేవాయామ్” అను ధాతువుకుంగల “క్రియతే” అను వృత్తత్తి “సేవింపఁబడనది” అని గదా దీనియర్థము. ఈవృత్తత్తియందు స్వరూప గుణములనుండి

మూ||౧౫|| అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ పురుషకార మవర్జనీయమ్.

చరాహిత్యమావతు) - శేషత్యమాకిం స్వరూపత్రాయమ్ ప్రణయిత్యనూకిం గుణత్రాయమ్ వరుకించేతన పరమచేతనరకశాకిం సేవాకర్తృకుమ్ సజ్జోచమిల్లామై; అతావతు - ఇరణ్ణుతలైక్కు మివల్ వినియత్రిబుణ్ణాన సేనై అవిచ్చిన్నమాయ్చెల్లుకై. ఇన్జై (నినైప్పతు) ఎన్జతు)-ఇప్పడి ఇప్పిషయత్రిలిరణ్ణుతలైక్కుముణ్ణాన సానత్తన్యైత్తై సృరిప్పైన్జపడి.

ఇప్పడియగుక్కయల్ ఇప్పరుషకారమ్ ప్రపత్తియధికారిక శైల్లార్క్కు మవశ్యాకేషీత మెన్జితార్ మేల్, (అధికారి) ఇత్యాదియాలే. (అధికారిత్రయమావతు) అజ్జర్, జ్ఞానాధికర్, భక్తివివశర్ ఎన్జిమున్జధికారిక శుమ్. ఇవర్కకుమ్ (పురుషకారమవర్జనీయమ్) ఎన్జతు-కున్జు నైశమిప్పిక్క ముతలాన వన్దుక్కుప్పరుష కారాన్వయమ్ వేణ్డుక్కయల్ సర్వధాకై విడవొణ్ణా తెన్జై.—, అథవా, ఇప్పరుషకారన్దా ఆనన్యప్రయోజనరాయ్ ప్రపత్తిపణ్ణుమవర్కకుక్కయై, ప్రయోజనాన్తరపరరాయ్ పుణ్ణుమవర్క్కు వేణుమోవెన్జు వరుళిచ్చెయ్కితార్, (అధికారి) ఇత్యాది యాలే. (అధికారిత్రయమ్) ఎన్జితు-విశ్వర్యకైవల్వభగవచ్చరణార్థిక శై. ఇవర్కళమూవర్క్కుమ్ (పురుషకారమవర్జనీయమ్) ఎన్జతు-స్వప్నాభిలషితసిద్ధిక్కు ఈశ్వరినై ఉపాయమాకన్వీకరిక్కుమల్ విల్ ఇవర్కళపరాధజై ప్పొముత్తుఅవన్జీకరిక్కుమ్బడిపణ్ణుకైక్కుప్పరుషకారమవశ్యాకేషీతమెన్జై

మూ||౧౫|| ముగ్గుటి యధికారులనున్న పురుషకారము అవశ్యకము.

చచ్చనట్టి కర్తృసంకోచ రాహిత్యమనగా శేషత్యమనబడు స్వరూపమునుండియు, ప్రణయిత్య రూపము గుణమునుండియును వచ్చునట్టి చేతన పరమచేతనులగు సేవాకర్తలను సంకోచము లేక పోవుట. అది యెట్లన, ఇద్దరికిని ఈ మేవిషయమున సేవ అవిచ్చిన్నముగా జరుగుట.

దీనిని తలంచునది యనగా ఈవిషయమున వీరియుభయులకుఁగల పారతంత్ర్యమును స్మరించుకొనునది యనుట.

అవతారిక,— ఇట్లుండుటంజేసి ఈపురుషకారమనునది ప్రపత్తియధికారు లందఱికిని అవశ్య ముగఁ గావలసినదను విషయమును తెలుపుచున్నాము.

అధికారిత్రయమనగా అజ్ఞులును, జ్ఞానాధికులును, భక్తిపరవశులును అనబడు ముగ్గురు అధికారులు. వీరికి పురుషకారముతప్పని సరియనగా దోషమును శమింపఁజేయుట మొదలగువాటికి పురుషకార సంబంధము కావలసియుండుటంజేసి ఎన్నటికిని దీనిని వదలకూడదు.

 ఈ వాక్యమునకు వేటొక్క విధమునను అర్థము కావచ్చును.

అవతారిక:—ఈపురుషకార మనునది యన్యప్రయోజనమై ప్రపత్తిచేయునట్టివారలకు మాత్రమేనా? ప్రయోజనాంతరపరులై ప్రపత్తి చేయువారికిని కావలసినదా? యంతివేని తెలుపుచున్నారు.

అధికారిత్రయమనగా, విశ్వర్యాధులును, కైవల్యాధులును, భగవచ్చరణార్థులునని యెఱుంగునది. ఈముగ్గురికిని పురుషకార మవర్జనీయమనగా, వారివారికోరికలను నెరవేర్చుటకుగాను సర్వేశ్వరుని ఉపాయముగాను స్వీకరించునప్పుడు వీరి యపరాధములను సహించి సర్వేశ్వరుండు అంగీకరించునట్లు చేయుటకుగాను పురుషకారము అవశ్యముగఁ గావలసినది.

పూర్వవాక్యమనఁ చెలుపఁబడిన పురుషకార పూర్వకమగు ఉపాయవరణము ప్రయోజనాం

పూర్వవాక్యత్వితో పురుషకారపూర్వకమానకు సాయనరణమ్ ప్రయోజనాంతరపరత్ క్కుమపాతువా క్తయాలేయితే, ఉత్తరవాక్యత్వాలే అనన్యప్రయోజనవృత్తై ప్రకాశింపిక్కువేట్లుకీకలు. “పూర్వవాక్యత్వితో ప్రతిపాతమానసాధనవిశేషమ ఫలచగుప్తయ సాధారణమయితే యిరుప్పడు. అలితో ఇవ్వధికారిక్కు అభిలషితమాన ఫలవిశేషమిన్న తెన్నుమిడితై ప్రకాశింపిక్కు అతివాక్యమ” ఎన్దుపరస్తపడియిలుమ్, “కీర్త చొన్నె సాధనమ్ ఫలచగుప్తయ సాధారణమయిరుక్కుయాలే ఇవనుక్కువేత్తీతమాన ఫలవిశేషవై చొట్టకీకలు” ఎన్దుశ్రియః పలిపడియిలుమ్, “ఉత్తరవాక్యత్వాలే ప్రాప్త్యవశొట్టకీకలు పాప్ర్యావైరత్తుక్కువేన్దై” ఇత్యాదియాలే ముముక్షుప్పడియిలుమన తామేయరళిచ్చెయ్ నారితే, “తిరుమలైక్కులొత్తువర్” “అడియన్దై చేర్ తల్ శీర్ క్కుమ్ తిరుమాల్” ఎన్దిపడియే పురుషకారమున్నాక పున్ శ్తై ప్రయోజనవృత్తైక్కుల్లకలాలే అవన్ శ్తై యిట్టిన్దు ఒడ్డూడియాలే తిరుమకుళుమవనుమాన శేర త్రియిలడి సాన్దై పెన్దై వ్వుక్కువేన్దై చొన్నె ఉపాయఫలవై క్కాట్టుకీకలు అట్టు” ఎన్ది తే, ఇవర్ తిరుత్తియ్యయరు ఆరుళిచ్చెయల్ రహస్యత్రిలరుళిచ్చెయ్ తిరు.

అక “ఇవనవై” ఎన్దుతుడన్దై ఇన్దరవాక్యస్వగతిస్వీకారాన పాయత్విముమ్, పరగతస్వీకారో పాయత్విముమ్, తత్పాబల్యముమ్, అవనే స్వీకరిక్కుమరళిలుమ్ పురుషకారమున్నాక వే స్వీకరిక్కుమ్మడియొయుమ్, ఇరువరుమ్ పురుషకారవై మన్నికుకీకలు తనక్కు ప్రయోజనమిన్న తెన్నుమిడిముమ్, ప్రపత్తిధికారిక శ్లొగ్గర్ క్కు ప్రయోజనమిన్న తెన్నుమిడిముమ్, ప్రత్తిధికారిక శ్లొగ్గర్ క్కు పురుషకారమున్నాయ మెన్నుమకుళువుమ్ శొల్లప్పట్టు.

తిరుపమలకును సమానమగుటంజేసి గదా ద్వయముయొక్క ఉత్తరవాక్యముచే అనన్యప్రయోజనత్విమును తెలుపవలసి వచ్చినది.

“పూర్వవాక్యమున తెలుపబడిన సాధనవిశేషము సామాన్యముగ ఫలచగుప్తయమునకును (ధర్మార్థ కామ మోక్షములకును) కావలసినదిగాను కదా యుండును. అందులూ ఈయధికారియే శీంచిన ఫలవిశేష మిద్దయని తెలుపునది యావాక్యము” అని పరందపడిలొను, “ఇంతకునుండు చెప్పిన సాధనము సామాన్యముగ ఫలచగుప్తయముకు కావలసినది యగుటంజేసి యాతండ్రిశీం చునట్టి ఫలవిశేషమును తెలుపునది” అని శ్రియః పలిపడియంగును, “ఉత్తరవాక్యముచే ప్రాప్త్యము చెప్పబడునన్నది ప్రాప్యంతరముకు కాదు” ఇత్యాది తావుల ముముక్షుప్పడియంగును వీరే కదా ప్రసాదించియున్నారు.

“తిరుమాల్ కైక్కులొత్తువర్” (యత్పా ౧. ౮-౨) (శ్రియః పలికి దండము సమర్పించువాగు) అనియూ, “అడియన్దై చేర్ తల్ శీర్ క్కుమ్ తిరుమాల్” (తి.వా) (దాసులయొక్క కర్తృములను పోగొట్టునట్టి శ్రియః పతి) అని సాయించినట్లు “పురుషకారమును పురస్కరించుకొని ప్రయోజనములను లభించి చంచలంపక వాటినివదలి పెరుమాళ్లును పిగ్గిరియును ఉభయులును చేరి యుండునమయమున కైంకర్యమును లభింపుమా! అని యిట్లు యంతనముండు చెప్పిన ఉపాయఫలమును ద్వయముయొక్క ఉత్తరఖండము తెలుపుచున్నది” యని కదా వీరితమ్ములును (అట్టికియ నుం వాళ పెరుమాళ్ నాయనాగు) ఆరుళిచ్చెయల్ రహస్యమును గ్రంథమున ప్రసాదించియున్నారు.

కావున (ఇవన్ అవనై) అను వాక్యము మొదలుకొని యంతవరకును స్వగతస్వీకారము ఉపాయముకాదనియు, పరగత స్వీకారమే యుపాయమనియు, అది ప్రబలమనియు, సర్వేశ్వరుండే స్వీకరించునప్పుడును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనియే స్వీకరించుననియు, ఉభయులును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుటకు ప్రయోజనమిద్దయనియు, ప్రపత్తిధికారుల కందటికిని పురుషకార మావశ్యకమనియును చెప్పబడినది.

ప్రథమప్రకరణత్రితేపురుషకారవైభవకథనముభేన శ్రీమత్పదార్థత్వైయుమ్, ఉపాయవైభవకథనముభేన “నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే” ఎన్నిఱ పదభిలీలర్థజ్ఞైయుమ్ ప్రతిపాదితవనందరమ్, “ప్రపత్తిక్కు దేశనియమము” ఎన్ఱుకుడజ్ఞి “ప్రపద్యే” ఎన్నిఱపదత్వాల్ శొల్లప్పట్ట ప్రపత్తియినడైయ దేశకాలాది నియమాభావత్వైయుమ్, ఆతుక్కు విషయనియమమ్ శొల్లకైక్కాక “గుణపూర్తియుల్భవివమే విషయమాకై” ఎన్ఱుకుడజ్ఞి ముక్తకణ్ఠమాక మిళివుమ్ నారాయణ పదార్థత్వైయుమ్ “ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికల్ మూచిల్” ఎన్ఱు ఉత్తమనాలే ఆక్షిప్తనాన పధికాంఱాయమ్, ప్రపత్తియిల్ సాధనత్వమిల్లా మైయైయుమ్, ప్రపత్తిధికారా పేక్షితమానశక్తిలజ్ఞాయత్ననివృత్తిశమదమాతిశయమ్ ముతలానవత్తైయుమ్, ప్రపత్తిజ్ఞతయా త్యాజ్యమానఉపాయాత్తరత్తియడైయ దోషభూయస్యత్వైయుమ్, తర్హితోటితయా ప్రపత్తియినడైయ నైర్దోష్యాదికత్వైయుమ్, ప్రపత్తిప్రసక్తతా లేముఖభేదేన స్వగతస్వీకారానుపాయత్వత్వైయుమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వత్వైయుమ్, తత్త్వాబిల్యత్వైయుమ్, ఆవనే స్వీకరక్కుమళవిలుమ్ పురుషకారత్వైయున్నిరై స్వీకరక్కు మెన్నువిడత్వైయుమ్, ఉభయరుమ్ పురుషకారత్వై మున్నిడు మతుక్కుణ్ణానప్రయోజనవిశేషజ్ఞత్వైయుమ్, అధికారత్రియత్తుక్కుమ్ పురుషకార మశబ్దనియమైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కాయలే, ఇవ్వళవుమ్ పూర్వఖణ్ణాత్వై యుళిచ్చెయ్తారాయ్తైయు. ఇప్పికిరణాదియలే “ఉపేయత్తుక్కు” ఎన్ఱుకుడజ్ఞి ఉపేయాధికారముమ్ శిలశొల్లిల్ గేయాకియమ్ ఆతుపొసగ్గిక మిత్తనై.

ప్రథమ ప్రకరణమున,

పురుషకారవైభవమును తెలుపుదు ద్వియనుందలి “శ్రీమత్” అను పదముయొక్క యర్థమును, ఉపాయవైభవమును తెలుపుదు “నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే” అను పదముల యర్థములనును ప్రతిపాదించిపదప (ప్రపత్తికి దేశనియమము) (వా. ౨౦) అను వాక్యము మొదలుకొని “ప్రపద్యే” అను పదముచే దెలుపబడిన ప్రపత్తికిగల దేశకాల నియమాభావమును, దానికి విషయనియమముఁ దెలుపుటకుగాను (గుణపూర్తిగల సత్తమే విషయము) అను వాక్యము మొదలుకొని వివరముగ మరల నారాయణ పదముయొక్క యర్థమును, (ఇందు ప్రపత్తిచేయునట్టి యధికారులు ముగ్గురు) (వా. ౨౧) అను వాక్యము మొదలుకొని ఉత్తమపురుషచే నూచింపబడినట్టి యధికారినిన్ని, ప్రపత్తి యొకసాధనము కాకపోవుటనున్న, ప్రపత్తిధికారమునకుఁ గావలసిన శక్తిలజ్ఞాయత్న నివృత్తిని, శమదగూది గుణాతిశయమును మొదలగు వాటినిన్ని, ప్రపత్తిగ్రహణగాను త్యజింపవలసిన యుపాయాంతరము దోషభూయిష్ఠ మగుటనున్న దానికిఁ బ్రతిరోటియగుప్రపత్తికి దోషము తెవ్వియు లేకపోవుటను మొదలగువాటినిన్ని, ప్రపత్తినిగుఱించి తెలుపు సందర్భమున స్వగత స్వీకారము ఉపాయము కాకపోవుటను, పరగతస్వీకార ముపాయమగుటను దాని ప్రాబల్యమునున్న, సర్వేశ్వరుండే స్వయముగ నిచేతనుని స్వీకరించునవ్వడును పురుషకార పురస్కరముగానే స్వీకరించుటనున్న, జీవేశ్వరు బుభయలును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుటవలని ప్రయోజనములను, అధికారులు ముగ్గురికిని పురుషకారము ఆవశ్యముగ కావలయుననియును ప్రతిపాదించి యుండుటంజేసి యంతవరకు ద్వయముయొక్క పూర్వఖండముయొక్క యర్థమును సాదించిన వారయిరి.

ఈప్రకరణమున మొట్టమొదట కొంతవరకు ఉపేయాధికారమును గుఱించి చెప్పియున్నను అది ప్రాసంగికము మాత్రము.

మూ॥౧౬౦॥ తనకు తాత్ తేదుమ్ నన్నై తీమైయోపాతి విలక్కాయరుక్కుమ్.

ఇది ఉపేయాధికారపరమాన ప్రకరణ శేషములును ఉత్తరఖండార్థమై యరుగిచ్చెయ్యకటార్. ఆరుశే య్వికలవిజ్ఞప్తి భాష్యకారర్గద్యప్రియ ప్రతి తరఖండార్థ మనునది తరుగిచ్చెయ్యకటార్. ఆరుశే ఇన్దనమస్సుతాన్ ప్రాప్యవిరోధనివృత్తి ప్రతిపాదకమాత్ర యారే ప్రాప్యవిరోధి భావనవత్తై దర్శిపిప్పనాక త్తిరువుళ్ళమ్పగ్గిప్రభుమమ్ అనగ్గిలేయైయై యరుగిచ్చెయ్యకటార్. (తనకు తాత్) ఎన్నునడగ్గి. కీర్తీ శ్రీభగవత్పాద్యాసుక్కు నన్నై నా నేతీమై యాయ్తైయై ఎన్నునగ్గి తనప్రప్తి శరణ్యనృపాయానుసారియల్లాకపోతు తీమైయాయ్ త్తైయై ట్టుమ్మడి శొన్నవిత్తాలే ఉపాయదనైయిల్ తనకు తాత్ తేదుమ్ నన్నై తీమైయాయ్ మెన్ను మిడమ రుగిచ్చెయ్యకటార్, ఇప్పుడట్టితే ఉపేయదనైయిలుమ్ తానతనకు త్తేదుమ్ నన్నై తీమైయాయ్ మెన్ను మిడమరుగిచ్చెయ్యకటార్ ఎన్నునడగ్గి. (తనకు) ఇత్యాది. ఆతానకు-శేషియా నవత్ భోగదనైయిల్ తత్వామోహతాలే “ఆరుయిర్ పట్టు ఎనకుయిర్ పట్టు” ఎన్నుమ్మడి తనతీయై త్తిల్ మిక్కుమ్ తాతీయై పరిగూతుమగ్గి, “నాన్ శేషభూతగ్గి” ననుశేషత్వమై నొక్క వేణ్ణావో?” ఎన్ను స్వనైచ్చాయుసంధానమువలన వెతుతీసి తనకు తాను లభింప ప్రయత్నించిన శేషత్వ రూపమును మంచియనునది అనాదికాలముగ “నేను స్వతంత్రుండను” అనుకొనిన చెడుపు వలెనే వానిభోగమునకు ప్రతిబంధకమగును. మూలమున “తీమై” అనుశబ్దము అకృత్యకరణాదుల నున్న తెలుపవచ్చును.

మూ॥ ౧౬౦ ॥ తనకు తాను సంపాదించుకొనునట్టి మంచియనునది చెడుపువలెనే అటంకమగును.

ఇక ఉపేయాధికారమును గురించినిదియును ప్రకరణ శేషముచే ద్వయముయొక్క యుత్తర ఖండార్థమును సాయించుచున్నాను.

ఆవతారిక :—అట్లుసాయించునప్పుడు శ్రీభాష్యకారులవారు గద్యప్రియమున ఉత్తరఖండార్థ మును అనుసంధించుకొనిన క్రమమున “నమః” శబ్దార్థమును ముందుగ ప్రసాదించుచున్నారు. అందు లోను ఈననుస్మననది ప్రాప్యవిరోధుల నివృత్తిని ప్రతిపాదించునది యగుటంజేసి ప్రాప్యవిరో ధులగువాటి వెలుపుటకు గాన తలంచి మొదట వాటిలో నొక్కదానినిగ తలంచి తెలుపుచున్నారు.

ఇంతకుముందు శ్రీభగవత్పాద్యాసుక్కు నన్నై నా నేతీమై యాయ్ త్తైయై ఎన్నునగ్గి తనప్రప్తి శరణ్యనృపాయానుసారియల్లాకపోతు తీమైయాయ్ త్తైయై ట్టుమ్మడి శొన్నవిత్తాలే ఉపాయదనైయిల్ తనకు తాత్ తేదుమ్ నన్నై తీమైయాయ్ మెన్ను మిడమ రుగిచ్చెయ్యకటార్, ఇప్పుడట్టితే ఉపేయదనైయిలుమ్ తానతనకు త్తేదుమ్ నన్నై తీమైయాయ్ మెన్ను మిడమరుగిచ్చెయ్యకటార్ ఎన్నునడగ్గి. (తనకు) ఇత్యాది. ఆతానకు-శేషియా నవత్ భోగదనైయిల్ తత్వామోహతాలే “ఆరుయిర్ పట్టు ఎనకుయిర్ పట్టు” ఎన్నుమ్మడి తనతీయై త్తిల్ మిక్కుమ్ తాతీయై పరిగూతుమగ్గి, “నాన్ శేషభూతగ్గి” ననుశేషత్వమై నొక్క వేణ్ణావో?” ఎన్ను స్వనైచ్చాయుసంధానమువలన వెతుతీసి తనకు తాను లభింప ప్రయత్నించిన శేషత్వ రూపమును మంచియనునది అనాదికాలముగ “నేను స్వతంత్రుండను” అనుకొనిన చెడుపు వలెనే వానిభోగమునకు ప్రతిబంధకమగును. మూలమున “తీమై” అనుశబ్దము అకృత్యకరణాదుల నున్న తెలుపవచ్చును.

(తనకు) ఇత్యాది. శేషియగు నశ్వేత్వగుండు భోగదశయందు తన వ్యామోహముచే “నా యాత్మవస్తువును వచ్చినవానిని యేయాత్మవస్తువు పొందినది?” అనునట్లు తన విషయమున మిక్కిలి ప్రీతిగలిగి ప్రప రించునప్పుడు “నేను శేషభూతుడను కానా? నా శేషత్వమును కాపాడుకొన వద్దా?” అనుకొని స్వనైచ్చాయుసంధానమువలన వెతుతీసి తనకు తాను లభింప ప్రయత్నించిన శేషత్వ రూపమును మంచియనునది అనాదికాలముగ “నేను స్వతంత్రుండను” అనుకొనిన చెడుపు వలెనే వానిభోగమునకు ప్రతిబంధకమగును. మూలమున “తీమై” అనుశబ్దము అకృత్యకరణాదుల నున్న తెలుపవచ్చును.

మూ॥౧౬౧॥ అహికుక్కిట్టశస్త్రై అజ్ఞైక్కైక్కు విరోధయానూపోలే.

మూ॥౧౬౨॥ “హోరోఽపి.”

మూ॥౧౬౩॥ పుణ్యమౌలే పారతన్త్ర్యముమ్ పరానుభవత్తుక్కు-విలక్కు.

శేషియగుడైయ విరుప్పత్తుక్కుడలాయ్ అత్తావు క్కులజ్జార్మా యిరుక్కిఱ శేషత్వమ్, భోగవిరోధియుఁకటపడి యెజ్జనేయన్న అనుభిచ్చెయ్కెతార్, (అహికుక్కిట్టశస్త్రై ఎఱ్ఱుకుడజ్జి. అతా వశు-స్త్రీక్కు అహికుక్కిట్టశస్త్రై యవశుకప్పక్క-విషయము హయ్ అవశుక్కుజ్జార్ముమాయరు వ్దతేయాకిలుమ్ హోగదశయిల్ అలిజ్జన విరోధి. నూమాపోలే, ఇళువుమ్ భోగవిరోధియా మెన్ద పడి.

అహికుక్కుడలాయ్ అనుభవవిరోధియా మెన్దు మిడమ్, శేషవచనత్రాల్ గర్వప్పిక్కితార్ మేల్ (హోరోఽపి) ఎఱ్ఱుకుడజ్జి. “హోరోఽపి నార్పితః కణ్ఠే స్వర్గసంగోధభీరుణా । ఆవయోగస్తరేజా తాః పర్వతాస్సరితోద్రుమాః” ఎఱ్ఱు సంక్లెషదక్షైయిల్ స్వర్గవిరోధియా మెన్దు మచ్చిత్రాల్ పిరా టి తిరుక్కుట్రుత్తి లూరు ముత్తువడముల్పపె ప్పుగ్బుత్తిల్లె ఎఱ్ఱారి క్కే పెరుమాళ్. “భీరుణా” ఎన్ఱిఱ లిజ్జన్యత్వయామార్వమ్. — అన్ఱి క్కే, అహికుక్కిట్టశస్త్రై క్కైక్కు విరోధియా మెన్దు మిడమఱివిక్కైయే ప్రయోజనమాక్కి, లిజ్జానుగుణహక పెరుమాళ్ తమ్మత్తవిలే యోజక్కువుమామ్.

అనాల్ పిన్నై పారతన్త్ర్యమేయోవల్ల తన్న, అనుభిచ్చెయ్కెతార్ మేల్, (పుణ్యమౌలే)

మూ॥౧౬౧॥ అలంకారముకై తోడుకొనిన రవికె ఆలింగనము కాటంకమగునన్లు.

మూ॥౧౬౨॥ “హోరోఽపి” అనువాక్యమును ఈతావున స్మరించుకొనునది.

మూ॥౧౬౩॥ పుణ్యమువలెనే పారతంత్ర్యమున్న సర్వేశ్వరుని యనుభవముకు విరోధి.

అవతారికః—శేషికి సంతోషమును గలుగఁజేయునదియై యీ యాత్మీయవస్తువును అలంకార భూతమగు శేషత్వము భోగవిరోధియగునట్లు ఎక్కడ చూచియున్నామంటివేని తెలుపుచున్నారు.

సీ॥ అలంకారమునకుగాని తోడుకొనిన రవికె భర్తను సంతోషము గలుగఁజేయునదియై ఆమెకు అలంకారమై యున్నప్పటికిన్ని, భోగదశయందు ఆలింగనము చేసికొనుటకు నిర్బంధమును నట్లు ఇదియును సర్వేశ్వరుని హోగమునకు విరోధియగును.

అవతారికః—అలంకారమున కనుకూలమైనది భోగమునకు విరోధియగునను విషయమును శేషియొక్క శ్రీమూర్తిచేఁజెలుపుచున్నారు.

“హోరోఽపి నార్పితః కణ్ఠే స్వర్గసంగోధభీరుణా । ఆవయోగస్తరేజాతాః పర్వతాస్సరితోద్రుమాః” (అలంగనమునకు నిర్బంధముగననెడి భయముచే కంఠమునఁగొక హారమునైనను ధరించియుండలేదు అట్టి మాయువులి మధ్యను పర్వతములును నదులును వృక్షములును ఏర్పడినవి) అనుటచే ఆలింగన సమయమున కరస్పరి సుగస్పర్శయున కాటంకమగుననెడి భయముచే ఒక ముత్యాల హారమునైనను ధరించుటలేదు అని కదా పెరుమాళ్లు ప్రసాదించి యున్నారు.

..భీరుణా” అనుతావున లింగమున మార్పు ఋషిప్రాక్తమైనందున ఆశ్చర్యముకాదు.

అథవా, (అలంకారమునకుగాని ధరించినది ఆలింగనమునకు నిర్బంధకరమైనది) అని తెలుపుటనే ప్రధానగాఁగి, ప్రయోగింపఁబడియున్నట్టి లింగముకు అనుగుణముగ..భీరుణా” అనుపదమును పెరుమాళ్ల విషయముగనున్న అన్వయించు కొనవచ్చును.

అవతారికః—అయితే యింక పారతంత్ర్యమేనా మంచిది? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

పుణ్యమనఁగా ఇంతకుముందు మంచియని చెప్పఁబడిన శేషత్వము. అది యింతకుముందుచెప్పి

మూ॥౧౬౮॥ గుణమౌలే దోషనివృత్తి.

ఎత్తుకుడగ్గి. (పుణ్యమ్) ఎన్నిఱకు-కీర్తి “నన్తై” ఎన్నిఱకొల్లలేకొన్న శేషత్వమై. అతుకీర్తి చొన్న పడియే స్వనై చ్యానుసంధానతాలే ఇతాయక్తైక్కుఁకుఁబుప్పాయ్ కొణ్ణు యాతొరుపడి భోగవిగోధియాకాని ట్టుమ్; అప్పడియేభోగదత్తైయిల్ అవనుకు ఎతిర్ ఎట్టికొదానే అచిత్తుప్పాలే కిడక్తైక్కు ట్టుప్పాన కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్ విట్టిసాకేత్త నాన నీకర్మనుడైయ భోగన్తుక్కు మిడఱుకిడియామె వ్వుపడి.—ఆన్తిక్కే (పుణ్యమ్) ఎన్నిఱకు సత్కర్మత్తైయాయ్ అతు యాతొరుపడి పాపత్రితాక్రటిల్ వ్యావృత్తిమా యిరుక్కుచ్చెయ్ తే భగవత్ప్రాప్తి ప్రతిబంధకమాకాని ట్టుమ్. అప్పడియే, ఇతాయక్తైక్కుఁకుఁబుప్పాన శేషత్వత్రితాక్రటిల్, అచిత్తుప్పాలే ఎతిర్ తల్లై యిట్టుకువళిక్కాయరు క్తైక్కు ట్టుప్పానతయాలే వ్యావృత్తిమాన పారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్ విట్టికొడుక్తైక్కు ట్టుప్పల్లమైయాలే పనుడైయవనుభవత్తుక్కు ప్రతిబంధకమామెన్నువుమామ్. ఇతాల్, కేవలశేషత్వముమ్ కేవలపారతన్త్ర్యముమ్ భోగరాకారజ్ఞతాలే భోగవిగోధియాకాని ట్టుమ్. పారతన్త్ర్యతోడేకూడిన శేషత్వమే ఉద్దేశ్యమెన్నె.

ఇప్పడి ఉకేయదత్తైయిల్ శేషత్వపారతన్త్ర్యజ్ఞతే పరానుభవత్తుక్కు విలక్కామ్మడియై యదుచ్చెయ్ తివనన్తరమ్, ప్రాప్తిదత్తైయిలవనుడైయ నిర్బంధమాలమాక ఉత్తానదోషనివృత్తి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కామ్మడియై యదుచ్చెయ్ కిదాన్. (గుణమౌలే దోషనివృత్తి) ఎత్తు. (గుణమ్) ఎన్నిఱకు-కీర్తి విగోధియాకచొన్న శేషత్వపారతన్త్ర్యజ్ఞతీరితైయమ్. ఇవేవానాశాత్తుక్కు అన్తరజ్ఞనిరూపకగుణమాయితే యిరుప్పకు; ఇకుపోలే (దోషనివృత్తి) ఎత్తుకువ్యాత్మగుణద్వయ

మూ॥౧౬౯॥ గుణమువంటిదియే దోషనివృత్తియును.

నప్రకారమే స్వనై చ్యాను సంధానము మూలముగ సంజొచపడుట కనుకూలమనద యేదొకవిధముగ భోగమునకు విగోధియగును. అట్లే భోగదశయందు సర్వేశ్వరునెదుర్కొని తోడ్పడక, అచిత్తువలెనే పడియుండుట కనుకూలమగు కేవల పారతన్త్ర్యమును అట్లు యెగర్ గొని తోడ్పడుటనచేక్షించునట్టి సర్వేశ్వరుని భోగమునకు నిర్బంధమగును.

అథవా పుణ్యమనగా సత్కర్మము కావచ్చును. ఇది యేదొకవిధముగ పాపమునకంటెను విలక్షణమైనదైనను భగవత్ప్రాప్తిక ప్రతిబంధకము కాఁగలదు.

అట్లే సంజొచపడుట కనుకూలమైనదియగు శేషత్వముకంటెను అచిత్తువలెనే వాఁడు ఉంచి నట్టుండుటకనుకూలమైనదగుటచే విలక్షణమగు పారతన్త్ర్యమును సర్వేశ్వరుని భోగమునకనుకూలముగ వానినెదుర్కొని ప్రవర్తించుట కుపయుక్తమైనది కాకపోవుటంజ్ఞేసి, వాని యనుభవమునకు ప్రతిబంధక మగుననియుచు అర్థము చేసికొనవచ్చును.

కావున కేవల శేషత్వముగాని కేవల పారతన్త్ర్యముగాని యేదొకవిధముగ భోగవిగోధిగా నుండును. కావున పారతన్త్ర్యముతోఁగూడిన శేషత్వమే యుద్దేశ్యము.

అంతాఠిక:—ఇట్లు శేషత్వ పారతన్త్ర్యములు సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు నిర్బంధకరములను విషయమును తెలిపి ప్రాప్తిదశయందు ఈచేసుని నిర్బంధము మూలముగఁ గలుగునట్టి దోషనివృత్తి సర్వేశ్వరునియొక్క భోగమునకు నిర్బంధమగు విధమును తెలుపుచున్నాడు.

ఈతావున “గుణ” మనఁగా నింతకుముందు విగోధులుగాను చెప్పఁబడినట్టి శేషత్వ పారతన్త్ర్యములు రెండును. ఇవియే కదా యాయాత్మవ్రస్తువుయొక్క యంతరంగగుణములుగా నుండునవి. వీటివంటిదియే దోషనివృత్తియనఁగా, ఇంతకుముందు చెప్పినప్రకారము ఈయాత్మగుణద్వయ

మూ॥౧౬.౫॥ ఆభరణమునభిమతమాయ్ అహిక్రభిమతమాయ్ రానినతితే.

మూ॥ ౧౬.౬॥ “స్నానమ్ రోషజనకమ్” ఎన్నిటవార్తయై స్మరింపఁతు.

మమ్ కీర్తించునప్పడియే యాతొరుపడి పరాసుభవత్తుక్కువిలక్కాకిఱతు. అప్పడియే ఇవక్ నిర్బంధితు పృష్ణువిత్తుక్కుశృకిఱ ప్రకృతిసమ్భవమాకిఱ దోషత్తినుడైయ నివృత్తియుమ్, చరమశరీరమాకైయారే. ఇత్తోడేకిఱునాన్ వైత్తసుభవిక్కువిచ్చిక్కిఱ అవమడైయ అనుభవత్తుక్కువిలక్కామెన్దై. (గుణమౌలే) ఎన్దుపారత్త్వమైన్దుయిమ్ దృష్టాన్తిక్కిఱతాకవుమామ్.

దోషనివృత్తియిలాశ్మిస్వరూప సుత్యైవ పరిశుద్ధమాయ్ భోగ్యమాయుక్కుచు తేనైయన్దు. అనపిన్దు, రోషనివృత్తిఅనభిమతమాయ్ రోషమభిమతమా యరుక్కుక్కుగుమెవెన్దు అరుభిచ్చెయ్కితాన్. (ఆభరణమ్) ఎన్దుతుడగ్గి. అతావను-లోకత్తిల్ల విషయప్రపణరాయుచ్చార్తుక్కు అభిమతవిషయత్తినుడైయ బౌద్ధస్వరూపాన ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్, అనౌద్ధస్వరూపాన అహిక్రభిమతమాయ్ రానినతితే నైన్దు.

ఇతుతాన్ లోకకత్తిలన్తిక్కు- పిరాట్టిత్తిలవన్దునక్కు మిప్పడియర్దున్దుమైన్దు నూచకమనవాన్దైయై స్మరిప్పిక్కితాన్ మేన్, (స్నానమ్) ఎన్దుతుడగ్గి. అతావను-పిరాట్టిత్తిలవన్దునక్కు కెయ్తువన్దుతు పెరుమాళ్ళుక్కు రోషజనక మెన్దుచు తైప్రకాశిప్పిక్కిఱ “దీపోనేత్రాతురస్యేన ప్రతికూలాసిమేధ్రువమ్” ఎన్నిటవార్తయై ఇన్దుగ్ధత్తుక్కుడలాక స్మరింపఁతెన్దై. “సపజ్కా-చువలక్తారామ్” ఇత్యాదిప్పడియే

మూ॥ ౧౬.౫॥ ఆభరణము అయిష్టమైనదై మురికి యిష్టమైనదిగాను కదా! యున్నది.

మూ॥ ౧౬.౬॥ “స్నానము రోషముఁ గలుగఁజేయునది” అనునాక్యమును స్మరించుకొనునది.

ము ఏదొకవిధమున సర్వశృంగనియసుభవమునకు ప్రతికూలముగనట్లు ఈతిండు నిర్బంధముచేసి చేయించుకొనునట్టి ప్రకృతిసంబంధరూపముగు దోషముయొక్క నివృత్తియును, చరమ (శుద్ధిశుద్ధి) శరీరమగుటంజేసి దీనితో (దీనిలోనుండగా) కొన్నాళ్లు అనుభవించవలయునని కోరికగల సర్వశృంగనియొక్క భోగంబునకు నిర్బంధమగును.

గుణమువలెనను తావునసాగతంత్ర్యము నొక్కదానినే దృష్టా తముగాఁగొనినను గొనవచ్చును.

అవతారిక:—దోషము నివర్తింపఁగా ఆశ్మిస్వరూపము ఎక్కువ పరిశుద్ధమైనదై భోగ్యమైనదిగా నుండును గదా! ఇట్లుండ, దోషనివృత్తి అయిష్టమైనదై దోషము ఇష్టమైనదిగా నుండవచ్చునా? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆభరణమ్) ఇత్యాది. లోకమున విషయానుభవ పరులగువారికి వారి అభిరుచివిషయమున కొక ప్రకాశముఁ గలుగఁజేయునట్టి యాభరణము అయిష్టమైనదై, అట్లుప్రకాశముఁ గలుగఁజేయునిదియగు మురికి యనునది యిష్టమైనదిగాను గొనవచ్చుచున్నది కదా!

అవతారిక:—ఇది లోకుల విషయమున మాత్రమేకానుండ, పిరాట్టి (శ్రీసీతాపిరాట్టి) విషయమున పెరుమాళ్ళుక్కు యిట్టి అభిప్రాయముండుటకు నూచకమైన యొకవార్తను తెలుపుచున్నారు

అనఁగా, శ్రీసీతాపిరాట్టి స్నానంబొనర్చియుచ్చుట శ్రీరామచంద్రునికి రోషముఁ గలుగఁజేసినను విషయమును నూచించునట్టి “దీపోనేత్రాతురస్యేన ప్రతికూలాసిమేధ్రువం” (నేత్రభోగముగలవానికి దీపమువలెనేనాదృష్టికి ప్రతికూలముగ నున్నావు) అను శ్రీరామచంద్రుని శ్రీనూక్తిని యీపైవిషయమునకు అనుకూలమైనదానినిగా స్మరించుకొనునది.

పత్తుమానమ్ తిరుమళ్ళనమ్ పట్టామలక్ష్మి క్కడైన్దిరున్ద వడినైకాణవానైప్పటిరున్దవర్క్కు. ఇవళో తిరు
మంజనమ్ పట్టివన్దవిణ్ గోపజనకమాక చ్చొల్ల వేట్టా విశ్టే. ఆనాల్ “దీర్ఘ ముష్టంచ నిశ్చస్య మేదిసిమవ
లోకయా” ఉవాచ వేఘనక్షాత్రశం విభీషణము పశ్యతమ్ । దివ్యాభరణగాం వై నేహిం దివ్యాభరణ
భూషితామ్ । ఇహాసీతాం శిరస్సన్నతా ముపస్థాపయమాచిరమ్ ” ఎట్టు అవగ తామేయన్తోతిరు
మళ్ళనమ్ పట్టి, ఆలక్కురిత్తుక్కొణ్ణు వరుమ్మడి శ్రీవిభీషణాత్మోనైస్సార్ శ్చిరులిచ్చెయ్ తివగ్;
ఇప్పడి యిరుక్కుచ్చెయ్ తే పిన్నె గోపమ జనిప్పా నెన్నెన్నిల్; నామె ఎల్లవాన్దెన్నెల్లి విడ
క్కడవోమ, తానే యోయాళోవెన్దు కొల్లి పటారిత్తివైపోక్కి, అళు శుభ్రుడయమాక చ్చొ
న్నవార్లెయ్ల; అల్లాతి పోసు దుష్టరాక క్కొడైతిశ్టే. ఆవళ తాల్ “ఆస్సాతా ద్రఘమిచ్చామి
భిరారంగాత్తి పాధప” ఎన్నిరుక్కుచ్చెయ్ తే, “యథాహారా మోగర్త్తివే దిభాత్వింకర్తుమర్హసి”
ఎట్టు శ్రీవిభీషణాత్మో నిర్బభిత్తుచ్చొన్న పిన్నణో తిరుమళ్ళనమ్ పట్టిగ్గైన్దిల్; అకాపెను
మాళో తిరువుళ్ళ క్కనుత్తేయావే, అరులిచ్చెయ్ తి వాన్దెయ్ క్కొణ్ణు కొన్నానిత్తనెయ్ తే;
ఎల్లామ్ తెయ్ తామమ్ పత్తుమానమ్ రావణ భవనత్తిలే యిరున్దవిణ్ “శిశ్నై యిరున్ద వేమ
త్తోడే శెన్దు కాణమి త్తినై యల్లళు తిరుమళ్ళనమ్ పట్టిన్” ఎన్నిరుక్కు వేమమి త్త; ఆతుశెయ్యాతే

“అపరకా మవలంకారామ్” (శ్రీ. రా. సు. ౧. ౧౧. ౨౧) (మరికికలిగి యలంకారకూ
న్యమైనది) అన్నట్లు పద్యములు స్నానముజేయుక మురికిపట్టినట్టి శరీరమును చూడవలయునని
కోరియున్నట్టి పీరివద్దకు ఈమె స్నానముచేసిపోవుట యనునది పీరికి కోపము; గలుగజేయునని
నేను చెప్ప వక్కఱలేదు గదా!

ఆవశారిక: — ఆయివే “దీర్ఘ ముష్టంచ నిశ్చస్య మేదిసిమవలోకయా” ఉవాచ వేఘనక్షా
త్రం విభీషణము పశ్యతమ్ । దివ్యాభరణగాం వై నేహిం దివ్యాభరణభూషితామ్ । ఇహాసీతాం శిరస్సన్న
తా ముపస్థాపయమాచిరమ్ (శ్రీ. రా. యు. ౧౭. ౬. ౭) (అంతట శ్రీరామచంద్రుండు గుఱిముగో
నాయాశపడుచు తలవంచుకొని సుభాషముననుండు వేఘమువంటివాడగు శ్రీవిభీషణునితో నిట్లు
చెప్పినవాడాయెను. ౬. విభీషణా! శిరస్సాన మొనర్చి మంచువర్ణముగల చుందినమునుబూసినాని అధి
రణములను భరించియున్నట్టి సీతాదేవిని నావద్దకుతోకొనివరమ్ము) అని చెప్పియున్నట్లు పీరికదా
స్నానమొనర్చి నాలంకించుకొని వచ్చునట్లు శ్రీవిభీషణులవాడో చెప్పియున్నాడో అట్లు డ, పీరి
కల కోపము గానలయునంటివేని “మనము మంచిమాటచెప్పి పంపినాము ఆయివే తనకు తెలియ
దా? యనుకొని చెప్పినారు. ఇంతయెకాని యది మనఃపూర్వకముగ చెప్పినమాటకాదు. “అట్లుకా
కున్న పీరికి కోపము ర కూడదు గదా!

అమె “ఆస్సాతా ద్రఘమిచ్చామి భిరారంగాత్తి పాధప!” (శ్రీ విభీషణా! స్నానముచేయ
కయే నాభర్తను నేవింప కోరికగలదు) అని చెప్పగా నంతట విభీషణులవారు “యథాహారామోధి
గ్రాతే తథాతిక్రిస్తుమర్హసి” (శ్రీ. రా. యు. ౧౭. ౧౧) (దీర్ఘత్రయను శ్రీరామచంద్రుండు ఆన
తిచ్చినప్రకారము చేయవలెననిచెప్పి అన్నట్లు శ్రీవిభీషణులవారి నిర్బంధవలనగదా! అమెస్నానమొనర్చి
నదాయెను అంటివేని, వారు తెరుమాళ్ళయెక్కు యంతరంగాభిప్రాయమును తెలిసికొనక వారుచె
ప్పినమాటనువిని చెప్పినాకింతయే. ఎంతచేసినను, పదిమానముల రావణుని గృహంబున ఈమెచర
లోనున్నయాకారముతోపోయి నేవింపవలయును అధవాస్నానముచేయనని యుండవలయున గదా!
అట్లు చేయక తక్షణమే స్నానముచేసి వచ్చెను. అది యట్టిచెరలోనున్న యాకారమునుజూడ గోరి

మూ॥ ౧౬౭॥ “వజ్రక్కుశ్వక్” “మజ్జవొట్టు”.

శడక్కున త్తిరుమజ్జనమ్ పట్టి వద్దాళితై. అతఁడు అవ్విరుప్పక్కణ వాఁడై పట్టవర్ కుఁగోషహేతు వాయ్త్తయి. అక్కయాలే (స్నానమ్ గోషజనకమ్) ఎన్నఁకుఁడై యిట్టై.

అన్తిక్కే, (స్నానమ్ గోషజనక మన్తి అవాఁడై యావతు) - శ్రీవిభీషణాహ్వాన్ తిరుమజ్జనమ్ శయితరు శచ్చొన్న పోతు పెరుమాళ్ తరువుళ్ళత్తై యతీయుమవళాక్కయాలే, అవర్ క్కుతు అనభిమతమా క్కయాలే గోషజనకమాయ్త్త ముడియొమెన్దు నినెత్తు, “అస్నాతాద్రఘమిచ్చామి భరారంరా త్తసాధప” ఎన్దు పిరాట్టి యరళిన్మెయిత వాఁడై యాకవుమామ్. గోషజనక మెన్ను మత్తై ప్రకాశిప్పి క్కిటవాఁడై ఎన్దు కీర్తించొన్న న్యాయమ్ ఇట్టా మొక్కుమ్.

ఇప్పడి అభిమత విషయత్తి ల్లభిక్కుక్కమ్మా మాహోరే, అత్తజ్ఞానమ్ పిఱవనక్క, “అట్టుక్కుడమ్బు” ఎన్దు క్కోక్కిటవిద్దేహత్తై, ఈవ్వక్క విరుప్ప ఎన్కై కణ్డతెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కిటార్, (వజ్రక్కుశ్వక్) ఇ త్యాదియార్. అతావను... వజ్రక్కుశ్వక్” ఎన్దుకుడన్కై. “మజ్జవొట్టు” ఎన్దు మళవాక త్తమ్ముడై యతిరు మేనియిరే అత్యాదగడై ప్పట్టి అవనుభవిత్తి పడిక త్తెయుమ్, అన్యశవన్తిక్కే అతిచాపల్యత్తై లే ఇత్తిరు మేనియొడేత మైత్తిరు నాట్టిలేక్కొట్టుపోవతాక అవనభినివిష్ట నాయరుక్కిటపడియొక్కణ్ణా “పిరానే ఇప్పడి శయితరుళవాణ్ణాకు” ఎన్దు నిర్వన్దిత్తు, ఇతనుడై యువోషత్తై మువనుక్కుణర్ త్తి ఇప్పడి హేయ

మూ॥ ౧౬౭॥ “వజ్రక్కుశ్వక్” (తి. వా. ౧౦. ౭. ౧.) “మజ్జవొట్టు” (తి. వా.

౧౦. ౭. ౧౦.) అను పాశురము లిందులకుఁ బ్రమాణములు.

యన్నట్టి పెరుమాళ్ళకు కోపము గలుగఁజేసినదానెను. కావున స్నానము కోపముఁ గలుగఁజేయు ననుట పొడగును.

అథవా “స్నానము కోపముఁ గలుగఁజేయును” అనువార్త ఈక్రింది సందర్భముతో సంబంధించిన దైనను కావచ్చును.

శ్రీవిభీషణులవారు స్నానము చేయుమనికెప్పఁగా, శ్రీరామచంద్రుని యంతః కణ్డముఁ దెలిసి కొనియుండిన యామె కనుక, వారికిది యయ్య మైనది యగుటఁజేసి శుభకు వారికి కోపముఁ గలు గఁజేయును అని తలంచి “అస్నాతాద్రఘ మిచ్చామి భరారంగాత్తసాధప” అని శ్రీశీతాపిరాట్టి చెప్పియుండిన మాటయనునను కావచ్చును. కావున “కోపముఁ గలుగఁజేయునది” అనుదానిఁ దెలుపునట్టి వార్తయని యింతకుముందు చెప్పిన న్యాయము ఈ విషయమునను పొసగును.

అవతారిక :— ఇట్లు అభిమత విషయమున మురికి సంతోషము గలుగఁజేయునట్లు, అత్తజ్ఞానము గలిగినట్టి యీతండఁ, యురికి శరీరము” అని నిష్కేదించునట్టి యీశరీరమును సర్వేశ్వరుండు ప్రేమించునట్లు ఎవరి విషయమునఁ జూచియున్నామని యడిగితేనే తెలుపుచున్నారు.

(వజ్రక్కుశ్వన్) ఇత్యాది “వజ్రక్కుశ్వన్” (౧౦-౭-౧) అను పాశురము మొదలుకొని “మంగవొట్టు” (౧౦ - ౭ - ౧౦) అను వరకును తమయొక్క శరీరము పెక్కు-వప్రేమించి సర్వేశ్వరుండగువనించిన విధములను, అంతమాత్రమేకాక, అతిచాపల్యమువలన ఈశరీరముతోనే తమను శ్రీవైకుంఠమునకు వేంచేపుచేసికొని పోవుటకై సర్వేశ్వరుండు తలంచి యున్నట్లు తెలిసికొని “ఓ యుపకారికుడా ఇట్లు చేయకూడద” అని చెప్పినిర్బంధించి యీశరీరమునఁగల దోషముల నతనికిఁ దెలిపి హేయమగునట్టి యిది నశించునట్లు చేయవలెను అనియును చెప్పి వానికాశ్చుప్తుకొని

మూ॥ ౧౭౦॥ “తిరుమాలిరుళ్ళోలై మలైయే” ఎన్నిటవడియే ఉకన్దరుళిననిల్లళ్ళెల్లా
వల్ న్నిలున్ పణ్ణమ్ విరుప్పలై అవనుడైయ శరీరకదేశతిలే పణ్ణమ్.

“కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కురుకాతో” ఎన్ఱు సంసార త్తిలడిక్కొత్తిప్పాలుమ్ భగవదనుభవ
త్తిల్ పెరువిదాయాలుమ్ ఇతుక్కుమేలిల్లైయెన్నుమ్మడి ఆర్తివిల్లైవన్. ఎవమూభత నానవిడైయ
శరీరస్థితిక్కుమేతు, ప్రారబ్ధకర్మమెన్నువొణ్ణాతిత్. “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి” ఎన్ఱత్తై
డువిరోధిక్కైయాలే, అగ్రానామాశుఫలదా సకృదేవకృతాహ్యసా । దృష్టా నామపిజన్తు నాంబే
హేన్తరనివారిణీ” ఎన్ఱితే ప్రపత్తిస్వభావద్వారియప్పతు. ఆక్రయాల్ ఇవనుడైయ శరీరస్థితిక్కుమే
తు, ఇన్నముమ్ శిలనాళివనై ఇశ్వరీరల్లోడేవైల్లనభవిక్కువేణు మెన్ఱిఱు ఈశ్వరేచ్ఛెయ్యెట్టయ వేటొ
న్ఱిల్లామైయాలే, (కేవలభగవదిచ్చెయ్యితే) ఎన్ఱిటార్, ప్రారబ్ధకర్మముడియాకమిక్కుల దృప్తవిష
యత్తిలుమ్, భగవచ్చెయ్యెయ్యెన్ఱిటైయాలే అత్తైవ్యావర్తిక్కిలుతు కేవలశబ్దత్తలే.

ఇప్పటితక్ విరుప్పత్తుక్కు విషయమాన ఇవన్ శరీర తైఅవన్ విరుమ్మమ్ ప్రకారమరుళిచ్చె
య్కిటార్ మేల్, (తిరుమాలిరుళ్ళోలై మలై) ఎన్ఱుడుడజీ. అతావగు - తెమ్మిత్తిరుమలైయై

మూ॥౧౭౦॥ “తిరుమాలిరుళ్ళోలై మలైయే”(తి. వా. ౧౦. ౭.) అనిసాయించినట్లు
సర్వేశ్వరుండు తానుప్రేమించియుండు దివ్యదేశము లన్నింటియెడలఁ జూపు
సట్టి యాదరమంతయును ఈతని శరీరమునందొక్కతావుననే చూపించును.

(తి. వా. ౫. ౮.౨.) (ఇతఁ ధరింపఁజాలను) “కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కురుకాతో” (తి.
వా. ౬. ౯. ౯.) (సర్వేశ్వరుఁడా! నన్ను పిలిచి కైంకర్యముఁగొన వలసిన కాలమింకను శుభాపించ
లేదా?) అనియును శ్రీ నమ్మాళ్వారులు సాయించినట్లు సంసారమున కాళ్ళుకాలుదున్నందునను,
భగవదనుభవ విషయమునఁగొప్ప మాతురతవలనను, ఇంతకుమించినది లేదనునంత గుఱియునుపొందిన
వాఁడు. ఇట్టివాఁడింకను శరీరముతోనుండుట వానిప్రారబ్ధకర్మమువలననని చెప్పకూడదు ఏలన
నఁగా, అట్లుండుట “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి” (అన్నికర్మములనుండియును విడదల
చేసెదను) అను భగవ్యాకృతముతో విరోధించును. ఎట్లనిన “అగ్రానామాశుఫలదా సకృదేవకృతా
హ్యసా దృష్టా నామపిజన్తు నాంబే హేన్తరనివారిణీ” (ఒక్కమారుచేసినచో, ఆర్తులగువారికి శీఘ్ర
ముగా ఫలమునిచ్చునది దృప్తలగు వారికిన్ని జన్మాంతరమును నివారింపునది) అని యిన్నిభగవదని
కదా! ప్రపత్తియొక్క స్వభావముండును. కావున నిట్టివాఁడింకను ఈశరీరముతో నుండుటకు
‘మేతువు “ఇంక కొన్నిదినములు ఈతనిని ఈ శరీరముతోనుండఁగా అనుభవింపవలయును” అనిడి
ఈశ్వర సంకల్పముతప్ప వేటొక్కటి లేకపోవుటంజేసి (అందలరుఁగారణము) కేవలభగవదిచ్చ
గదా! అని చెప్పియున్నాడు. ప్రారబ్ధకర్మము మూలముగ నుండునట్టి దృప్తలవిషయమునను భగవ
త్సంకల్ప ముండుటంజేసి మూలమునందు “కేవల భగవదిచ్చ” అను తావుననుండు “కేవల”శబ్దము
ఈవిషయమును వేరుచేయుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు తానుండుటకు యోగ్యమైనట్టి యీతని శరీరమును సర్వేశ్వరుండు ప్రే
మించునట్టి విధమును సాయించుచున్నాడు.

(తిరుమాలిరుళ్ళోలై) ఇత్యాది. దక్షిణతిరువతయని ప్రసిద్ధమైన తిరుమాలిరుళ్ళోలై మతయ

మూ॥ ౧౭౧॥ అజ్ఞుత్తైవాసమ్ సాధనమ్, ఇజ్ఞుత్తైవాసమ్ సాధ్యమ్.

యమ్, తిరుప్పావ్కడలైయమ్, ఎన్నుత్తమాజ్జలైయమ్ మొక్క విరుమ్మానిన్ద్రాన్, శ్రీశైకుణ్డలైయమ్, నడక్కుత్తిరుపనైయైయమ్ ఎన్నుదైయశరీరలైయమ్ మొక్క విరుమ్మానిన్ద్రాన్ న్ద్రాన్ శే ఆత్మాన్, ఇప్పుడి ఓగోరవయవజ్జళితే ఇరణ్ణిణ్ణు తిరుప్పలియన్ పణ్ణుమ్ విరుప్పనై పుణ్ణి నానెన్ను విరు, ఎల్లా తిరుప్పలికళియమ్ పణ్ణిన విరుప్పనై ఓగోరవయవజ్జళితే పుణ్ణి నానెన్ను మకుక్కు ఉపలక్షణమ్. ఆనై యారే ఇప్పాట్టిల్ శొల్లుకొంపడియే తనక్కళిమతమాన దివ్యదేశజ్జళిల్లావన్ శ్రీలుమ్ పణ్ణుమ్ విరుప్పనై, జ్ఞానియాన ఇవనుదై యశరీరై కదేశిల్లై పణ్ణు మెన్దితార్.

ఉకన్దరుళిన నిలజ్జళిల్లొన్ శ్రీలుమ్ పణ్ణుమ్ విరుప్పనై ఇవిష్వయ మొన్దిలు నే పణ్ణు మెన్ద్రార్ కీర్త్తి, ఇవిష్వయమ్ సిద్ధిత్తార్ ఉకన్దరుళిన నిలజ్జళిలాదరమ్ అనమక్కు సక్కు చిత్రమా మెన్ను మిడ మరుళిచ్చెయ్ కైక్కాక, ఇరణ్ణిడత్తుక్కు ముణ్ణాన వాళియై యరుళిచ్చెయ్ కితార్, (అజ్ఞుత్తై) ఎన్దుకుడన్ది. ఉకన్దరుళిన నిలజ్జళిల్ విరుమ్మిచ్చిక్కిలతు, ఉ చిన్ పాయజ్జళితే చేతనదై యకప్పడు త్రిక్కొళ్ళుకైక్కాకైయారే, (అజ్ఞుత్తైవాసమ్ సాధనమ్) ఎన్దిలతు. ఇచ్చేతనన్ తిరున్ది ఇరణ్ణాదయత్తి నున్దే తాన్ వసిక్కుప్పెన్ శ్రీలుమ్, అజ్ఞాన్దుమ్ పణ్ణిన కృషి ఫలమాకైయారే (ఇజ్ఞుత్తైవాసమ్ సాధ్యమ్)

మూ॥ ౧౭౨॥ అచట నుండుట సాధనము. ఇచట నుండుట సాధ్యము (ఫలము).

ను దివ్యదేశమును, పాతసముద్రమును, నాళిరస్సును సమానముగాఁ బ్రేమించియున్నాఁడు, శ్రీశైకుంఠమును, ఉత్తరదేశముననుండు తిరుపతినిన్ని నాళరీరమునున్న సమానముగాఁ బ్రేమించి యున్నాఁడు, అని కదా శ్రీసమాత్మ్యారులు సాయించియున్నారు.

ఇట్లు “ఒక్కొక్క యవయవమున రెండురెండు తిరుపతులయందుఁ జేయునట్టి నివాసముఁ జేసియున్నాఁడు” అనునది అన్ని తిరుపతులయందును చేసిన నివాసమును ఒక్కొక్క యవయవమునఁ జేసియున్నాఁడు సూచింపునది. కావున ఈపాశురమునఁ జెప్పియున్న ప్రకారము తనకిష్టములైన దివ్యదేశములయందుఁ జేయునట్టి వాసమున జ్ఞానియగునట్టి యాచేతనని శరీరమునందేవొక ప్రదేశమునఁ జేయునని తెలిపిన వాఁడని.

అలాతారిక:—ప్రీతితో వేంచేసియుండు దివ్యదేశములయందు నుండియుండును చేయునట్టి నివాసమును ఈచేతననియందుఁ దొకినియందే చేయునని యంతకుముందు సాయించి యున్నారు.

ఇట్టి చేతనందు లభించినట్లయిన “ఇంతకుమించు ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశముల విషయమున నతనికిఁగల యాదరము తగ్గిపోవును” అను విషయముఁ దెలుపుటకై ఈపైరెండు ప్రదేశములకుఁగల తారతమ్యముఁ దెలుపుచున్నారు.

దివ్యదేశములయందుఁ ప్రీతితో వేంచేసియుండుట యనునది యుచితోపాయంబులచే చేతన అను వశపరచుటకుఁగాన, అచ్చట వసించుట యొక సాధనము.

ఈచేతనఁడు దిద్దిపాటయి యీతని హృదయమలోపల తాను వసించుటను లభించుటయనునది యట్టిదివ్యదేశములయందుండిచేసిన యత్నముయొక్క ఫలితముగాన నిచ్చటయుండుట యనునది యొక సాధ్యము (అనఁగా నట్టిసాధనముఁగొని సాధింపఁబడిన ఫలము)

“నాక త్తడైక్కుడన్దై” (ఇయత్వా. నా. తి. ౩౬) (తిరుక్కుడందై మొదలగు దివ్యదేశములయందు శేషకాయగ వేంచేసియుండువాఁడును) “మరై మేల్ తాన్ నిన్ద్రన్ మనత్తిను

మూ॥ ౧౭౨॥ “కల్లుమ్ కనైకడలుమ్” ఎన్నిటపడియే ఇతుస్థితాల్ అవత్ శీలాద
రమ్ మట్టమాయరుక్కుమ్.

మూ॥ ౧౭౩॥ “ఇశ్శోయిల్ కైవిడేల్” ఎన్ఱ ఇనక్ ప్రార్థిక్క వేణుమ్బడియాయరుక్కుమ్ .
ఎన్ఱిటతు. . . నాక త్తెక్కడనై” “మలైమేల్ తాన్ నిన్ఱు” “పనిక్కడలుల్ పళ్ళికోళ్లై” ఇత్యాది
కలితే ఇవత్ శీలుడైయ సాధనసాధ్యత్వజ్ఞల్ శోత్ గ్రానిన్ఱతిత్తే.

ఇన్ఱ సాధనసాధ్యత్వ ప్రయుక్తిమాన ఆదరతారతమ్యజ్ఞై యరుళిచ్చెయ్ కితార్ “కల్లుమ్” ఎన్ఱ
గుడన్. ఆతావతు-తిన్ఱురువుళ్ళైతే పుకున్ఱపిళ్ళ తనక్కు ప్పణ మ్మొన్ఱిలుమాదరమిల్లెన్ఱున్ఱుతోన్ఱు
మ్మడి ఆనన్ ఇలితే అత్యాదగ్గై ప్పణ్ణి నిత్యవాసమ్ పట్టుకయాలే, తిరుమలైయమ్, తక్కున్ఱి ధా
నత్తితే ఘోషిక్కిట తరుప్పాన్ఱుడలుమ్, ఒగు త్తర్ కు మెట్టత పరమపదమానదేశముమ్, పుల్లి
యవాయత్ శీనవో ఎన్ఱాది త్తే ఆట్యార్. ఇప్పడి సాధ్యమాన ఇచ్చేతనహృదయమ్ సిగ్గితాల్ ఇగు
క్కు సాధనమాక మున్నావిరుమ్మిన్ఱొన్ఱ దివ్యదేశజ్ఞలిలాదగమ్ సక్కుచితమాయరుక్కు మెన్ఱై సాధ్యమ్
కై పుకురుమళవుమిత్తే సాధన తిలాదరమ్ మక్కిరుప్పగు.

ఆదరమ్ మట్టమామ్బడిన్ఱు అవధిమొదరిప్పిక్కి తార్. (ఇశ్శోయిల్) ఇత్యాదియాలే. ఆతావ
తు- శ్రీపూతత్తార్, త మ్మొప్పణుకై కుక్కులు వ్వాక మున్నుతాకవిరుమ్మిన దివ్యదేశజ్ఞలిన్ మున్నున్ఱై
మూ॥ ౧౭౪॥ “కల్లుమ్ కనైకడలుమ్,, (పెరి-తిరువ ౬౨). అని నాయించినట్లు ఇది
లభింపట్లయిన, వాటివిషయమున ఆదరము తక్కువగును.
మూ॥ ౧౭౩॥ “ఇశ్శోయిల్ కైవిడేల్,, (౨ తిరు. ౫౪) అన్నట్లు ఈచేతనంప ప్రార్థిం
పవలసినదిగానుండును.

లిరిద్దానై” (తి. వా. ౧౦. ౪. ౪) (వేంకటాచలమున వేంచేసియుండి నాహృదయమునందు నిత్య
వాసము చేయువాడును) అనియు “పనిక్కడలు ట్పళ్ళికోళ్లై” (పెత్. ౫. ౪. ౯) (శీతలమగుపాల
సముద్రమునందు శయనించునుండువాడును) అనియు, ఇత్యాది సాక్షరములయంద భగవంతుడు
వేంచేసి యున్నట్లనిగాను ఈపైని పేర్కొనబడిన తావులు సాధనభూతములయినవిగాను తెలియవ
చ్చుచున్నవి గదా!

అవతారిక:—అట్టి సాధన సాధ్యత్వములను బటియుండునట్టి యాదగ్గ తారతమ్యమును తెలు
పుచున్నాడు:—

“పూర్వము తనకు ఒక్కదాని విషయమునను ఆదరములేదు అని శోచినట్లువాడు ఈహృద
యమున నిత్యవాసము చేయుటంజేసి తిరుపతియును, తనసన్నధియందు ఘోషించునట్టి పాలసము
ద్రమును ఒక్కొకని సూపింపశక్యముగానట్టి శ్రీవైకుంఠమును విచమునై పోయినవాడే” అని శ్రీన
మాత్పూర్వులు నాయించినారు గదా!

అట్లే సాధ్యమగు (సాధంపబడు) ఈచేతనని హృదయము లభించినయెడల ఇందులకు సా
ధనముగా నింతముండు ప్రేమించియుండినట్టి దివ్యదేశముల విషయమున నాదరము సంపదితమ
గును. ఏలననిన, సాధ్యవస్తువు లభించువరకు గదా సాధనవిషయమున నాదరముండును.

అవతారిక:—సాధనము విషయమున ఆదరము తక్కువగుట కవధిని తెలుపుచున్నాడు.

(ఇశ్శోయిల్) ఇత్యాది. శ్రీపూతత్తాత్పూర్వులు “తనను లభించుట కనకూలముగ, పూర్వము

మూ॥౧౭౪॥ప్రాప్యప్రీతివిషయత్వత్వము, కృతజ్ఞతైయాలుమ్, పిన్బ అవై అభిమత
జ్ఞా యిరుక్కుమ్.

యాదరమిన్చిక్కే, తమతిరువుళ్ళుతిరే అన్యదరమైప్పణ్ణి చెల్లుటపడియొక్కణ్ణు, అన్వోదివ్యదే
శజ్ఞతై కైవిడవ్వుశతానో వెన్వలిశక్తైప్పణ్ణి, ఎన్హృదయత్తిరే పుక్కుకెక్కుబాలాయమాన
తిరుప్పొక్కడతై కైవిదాల్మోయివేయమెయ్యారితే, అకయాల ఇప్పడి ఇవణ్ ప్రాధికృతే
ణ్ణుమ్మడియాయ్ తోయి అవనుక్కు అవిత్తోదరమ్ మటమామ్మడియైన్.

ఇప్పడి ఇవన్దీ త్రాయమ్, సాధ్యమ్ సిగ్గితైప్పన్బ అవనుక్కు అవైజుభిమతజ్ఞా యిరు
క్కుమోవెన్న? అగుళిచ్చెయ్తేతార్, (ప్రాప్య) ఇన్యాదియారే (ప్రాప్యప్రీతివిషయత్వమావగు)-
తనక్కు ప్రాప్యధూతివాన ఇచ్చేతనడయ ఉకప్పక్కు విషయమాయుక్కు. 'కణ్ణి
యూరరంజమ్ మెయ్యమ్ కచ్చిచేర్మన్దై' ఎన్బ మణ్ణియితే ఇవనిరుప్పకు. (కృతజ్ఞతై యావతు)-
ఇన్వోదేశవానత్తారేయన్బ నామనైప్పన్బ తైన్బ అద్దేశమ్ తనక్కుపణ్ణి ఉపకారతై యనుసన్ది
త్తై. ఇన్బైయిరణ్ణాలును సాధ్యమాన ఇచ్చేతనన్బ కై పుక్కుదిరుక్కు చెల్లయ్తేయమ్ అవనుక్కు
అన్వోదేశజ్ఞాభిమతజ్ఞాయగుక్కు మెన్.

అక "గుణమౌరేదోపనివృత్తి" ఎన్బ కీర్తనప్పిన్న శేషత్వ పారతన్త్ర్య రూపా

నూ ॥౧౭౫॥ప్రాప్య వసువగు ఈ చేతనుని సంతోషముకు విషయమగుటవలనను,కృ
తజ్ఞతవలనను తరువాత అవిఃయభిమతములుగా నుండును

సర్వేశ్వరుండు మనపు తాను ప్రేమించియున్నట్టి దివ్యదేశముల విషయమున మనుపటియాద
రములేకుండ తమ హృదయము నెక్కువ యాదరించి పోవుటంజూచి అనుదివ్య దేశములను త్య
జింపఁ దలంచియున్నాడా? అని యనుమానపడి "నాహృదయమునఁ బ్రవేశించుటకుఁ బూర్వము
నీకు బాలాయమగు పాలసమద్రమును విడువవలగు" అని ప్రార్థించినారు గదా! కావున సర్వేశ్వ
రునికి ఆయా దివ్యదేశముల విషయమున నాదరము సంకోచించుట యనునది వీరిట్లు ప్రార్థింప వల
సినదిగానున్నది (అనఁగా వీరప్రార్థించి యది సంకోచింపకుండునట్లు చేయవలసినదిగానున్నది.)

అవతాదిక:—ఇట్లు ఈరూపప్రార్థించినను, సాధ్యవస్తువు చేరికినినపిన్బ వానికని యిప్పు
మైనవిగానుండునా యిట్టిచేని తెలుపుచున్నారు. (ప్రాప్య) ఇత్యాది.

ప్రాప్యప్రీతి విషయమగుటచేనఁగా తనకు (సర్వేశ్వరునికి) ప్రాప్యధూతుండగు ఈచేతను
నికి సంతోషముఁగలుగఁజేయునవి యగుట. 'కణ్ణియూరరంగమ్ మెయ్యమ్ కచ్చిచేర్మన్దై' (తిరు
క్కురు. ౧౯) (తిరుక్కండియూరు, శ్రీరంగము, తిరుమెయ్యము, కంచి, తొలిరువేరు, తిరు
క్కడల్మన్దై) అను దివ్యదేశము వీతనికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయునవిగాను గదా యుండును.

కృతజ్ఞతయనఁగా - మనమీదేశమున వసించుటగతేసి గదా మనమీతని లభింపగలిగితి మని
యాదేశము తన కొనర్చిన యుపకారము ననుసంధించుకొనుట.

సాధ్యవస్తువును ఈచేతనుండు చేరికినినను, ఈపైని గనఁబఱచిన రెండు హేతువులనుబట్టి
వానికని యభిమతము లయినవిగానే యుండుననుట.

(గుణమువలెనే దోపనివృత్తియును) అనువాక్యమున వింతకుముందు చెప్పిన శేషత్వ పారతం

మూ॥౧౭౫॥ ఆత్మయాతే దోషనివృత్తిపోతే ఆస్తరగుణముమ్ విరోధియాయరుక్కుమ్
త్ర్యగుహ్యతే దోషనివృత్తియమ్ “ పరానుభవత్తుక్కు ” ఎఱ్ఱ ప్రతిజ్ఞైపణ్ణి తరుపపాదనార్థ
మాక, ఆభిమతవిషయత్తిలక్షుక్కు ఆభిమతమా యరుక్కుమ్బడియైయమ్, ఇవత్ “ అట్ట
క్కుడమ్బు ” ఎఱ్ఱ కిట్టిక్కిఱవితరే అవనత్యాదరత్తై పణ్ణుమ్బడియైయమ్, జ్ఞానియాననివనై
సవిగ్రహమాక వాదరిక్కుక్కు హేతువిశేషత్తైయమ్, పరమార్త నాన ఇవత్ దేహస్థితికొడ్డే
ఇవత్ దేహత్తిలవత్ విరుప్పయతీయలామెన్ను మత్తైయమ్, అవత్ ఇవనడైయ రేహత్తై విరుమ్బు
మ్ ప్రకారత్తైయమ్, సాధ్యమానవతు సిద్ధితాల్ సాధనాదరమ్ మట్టమామ్బడి యైయమ్,
అతినెల్లైయైయమ్, ఇవత్ అవ్వోతేశ్శెల్లైక్కు విడాతొట్టియ వేణుమ్ ఎఱ్ఱత్తిల్ సస్సాధ్యమ్
సిద్ధిత్తిరుక్కుచ్చైయవేయమ్ హేతుద్వయత్తాతే అవనుక్కుత్తై ఆభిమతజ్ఞుకొ యరుక్కుమ్బడియై
యమ్ అరుళిచ్చైయతార్,

ఇప్పడి దోషనివృత్తి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కెన్ను మిడమ్ సుస్పష్టమామ్బడియాన
హేతుక్కుల్ పలవ్గల్గైయు మరుళిచ్చైయత్తైయాతే అత్తైసిద్ధిప్పిత్తైరాయ్, ఆతుత్తన్నెద్య
ప్రావమాక్కి సింహావలొకనన్యాయత్తాతే కీర్తించొన్న శేషత్వపారతన్య రూపాత్మగుణత్తిసు
డైయ పరానుభవవిరోధత్వత్తై స్థిరీకరిక్కితార్, (ఆత్మయాతే) ఎఱ్ఱతుడన్ణి. (ఆత్మయాతే)
ఎఱ్ఱ కీర్తసిద్ధిప్పిత్తవర్ధత్తై యనువదిక్కితార్, (దోషనివృత్తిపోతే) ఎఱ్ఱతు-దోషమ్ కట్టిక్కు స్వరూపా
మూ॥౧౭౬॥ కావున దోషనివృత్తివలెనే అంతరంగగుణమున్ను విరోధియగును.

త్ర్యరూపమగు నాత్మగుణమవలెనే దోషనివృత్తినిన్ని (సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు) అను వాక్య
మున సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు ప్రతికూలమైనట్టి దానినిగాను ప్రతిజ్ఞచేసి యావిషయమును స
మర్థించుటకుగాను ఆభిమత విషయముననుండు మురికియిష్టమైనదిగానుండుటనున్న, ఈచేతనుండు
“ అట్టక్కుడంబు ” (మురికి శరీరము) అని నిషేధించునట్టి దీనిని (శరీరమును) సర్వేశ్వరుం డె
క్కువ ప్రేమించు విధమునున్న, జ్ఞానియగు నీతనిని శరీరముతోఁగూడ ఆదరించుటకు హేతువిశే
షమునున్న, పరమాత్మండును ఈతనికి శరీరముండుటనుబట్టియే యాతని శరీరములో సర్వేశ్వరుని
యొనికిని తెలుసుకొనవచ్చునను విషయమునున్న, సర్వేశ్వరుం డీతని శరీరమును ప్రేమించువిధ
మును, సాధ్యమగు నది సిద్ధించినట్లయిన సాధనమున నాదరము తక్కువగుటనున్న దాని పరిమితి
నిన్ని, “ సర్వేశ్వరుని ఆయాదివ్యరేఖములను విడిచిపెట్ట కూడదని ” ప్రార్థించినచో, నతండు తన
కుఁ గావలసినది లభించినప్పటికిన్ని రెండు హేతువులనుబట్టి వానికవి యిష్టమైనవిగా నుండుట
నున్న సాయించినారు.

అవతారికః—ఇట్లు “దోషనివృత్తి సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు నిర్బంధము” అను విష
యమును విశదపరచునట్టి యనేక హేతువులను సాయించుటంకేసి యావిషయమును సమర్థించిన
వారై దానిని దృష్టాంతముగాఁగొని సింహావలొకనన్యాయముచే నింతరముండు చెప్పిన శేషత్వపా
రతంత్ర్యమగు ఆత్మగుణము సర్వేశ్వరుని యనుభవముతో ప్రతికూలించుటను స్థిరపఱచు చున్నారు.
(కావున) ఇత్యాది “కావున” అనునది యంతరముండు సమర్థించినయర్థమును అనువదించుచు
న్నది, దోషనివృత్తివలెనే యనఁగా, దోషముపోవుట యనునది స్వరూపము ప్రకాశించుట కనుకూల

మూ॥౧౭౩॥ దోషనివృత్తితానే దోషమామితే.

జ్వల్యత్తుక్కుఁబుప్పాయరుక్కుచ్చయేతేయమ్, దోషతైయేభోగ్యమాక విరుమ్ముకిర ప్రణయియాన వనుక్కునభిమతమాకైయారే యాతొరుపడి పరానుభవత్తుక్కు విరోధయాకిరకు. ఆకుప్పొలే యెట్టపడి; (ఆస్తరగుణమ్) ఎన్నిఱకు.జ్ఞానానందజలియమ్కాట్టి లాత్యాశుక్కువరజ్జ మాకైయారే. ఇతినుడైయ పరానుభవవిరోధత్వ ప్రకారమ్ కీర్తనొల్లపుట్టితీశే. ఇవివృత్తియమ్ (ఆస్తరగుణమ్) ఎన్నిఱకు పారతన్య మొత్తైయహాకవుమాను.

ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు దోషనివృత్తియిల్ వరుమ్దోషమేతెన్న; వేతొరు దోషముమ్వేడ్డా, ఇతుతానే దోషమెన్నితార్, (దోష) ఇత్యాదియాల్. అనావకు - కామినియానవో తన్ను డమ్మి లఱుకై కైక్కుత్తిల్ భోగ్యుల్లే యన్వయిక్కువిచ్చిక్కుమాపోలే, స్వతఃపరిశుద్ధమానవా శ్మస్వయాపత్తుక్కు వస్తేతీయాన దోషతైక్కుత్తిత్తు స్వశేషిక్కుభోగ్యమాక వినియోగ పడవేణుమె ట్టు స్వనిర్బంధతాలే ఇవకాపణ్ణువిత్తుకొళ్ళుకీఱ దోషనివృత్తితానే, కామినియునుడైయ అఱుక్కు ఉక్కుమ్కాముకనైప్పొలే దోషమేయభిమతమాయ్ ఇతోడేతనై ఎభుజిక్కువాదరిక్కిఱ పరను డైయ భోగ్యత్తుక్కు విలక్కాకైయారే దోషమామితేయెన్నై. అవనుక్కునిష్టమానుతి శే దోషమా వకు. (ఇతే) ఎట్టుప్రసిద్దితోత్తరవరులిచ్చెయ్తెకు, కీర్తిపపాది తత్తైయెల్లావ్ నినైత్తు.

మూ॥౧౭౩॥దోష నివృత్తియే దోషమగును కదా!

మైనదిగానున్నను, దోషమునే భోగ్యమైనదానినిగాఁ బ్రేమించునట్టి ప్రియుఁడగు సర్వేశ్వరునికి ఇష్టముకాకపోవుటంజేసి యది యేదొక విధమున సర్వేశ్వరుని యనుభవముకు నిర్బంధముఁ గలుగఁ జేయును. అటువలెనే యనుట.

ఆస్తరగుణమనగా—శేషత్వ పారతంత్ర్యములు. వీటి వలనఁగ గుణము అనుటకుఁ గారణము జ్ఞానానందములకింటె నివి యార్థ కంఠరంగము లగుటంజేసి.

ఈ శేషత్వ పారతంత్ర్యములు సర్వేశ్వరుని యనుభవముతో విరోధించునవి యను విషయము ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినది గదా.

ఈ తావునను ఆస్తరగుణమనగా పారతంత్ర్యము నొక్కదానిఁ గొనినను గొనవచ్చును.

అవతాంకః—ఇట్లు చెప్పయన్నారే? దోషము పోవుటలాఁగల దోషమెట్టి యంటివేని వే తొక్కదోష మక్కఱలేక. దోషముపోవుటయే యొక దోషము కావచ్చునని తేలువుచున్నారు.

భోగము నశేషించునట్టి స్త్రీ తన వంటియంచుండు మురికిని కడకొన్ని భోగముతో నన్వయింపఁ గోరునట్లు, స్వభావసిద్ధముగ పరిశుద్ధమగునట్టి యార్జునస్తువును ఆగంతుకమగు దోషమును పోగొట్టుకొని తనకుశేషియగు సర్వేశ్వరునిభోగమున వినియోగ పడవలెనని తననిర్బంధముచేతాను చేసికొనునట్టి దోషనివృత్తియే, అట్టి స్త్రీయొక్కమురికిని యశేషించునట్టి పురుషునికివలెనే దోషమే యిష్టమైనదై దీనితోఁగూడ తనను అనుభవించుటకై యశేషించునట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క భోగమునకు నిర్బంధమును గలుగఁజేయునది యగుటంజేసి దోషమగును గదా! యనుట. దోషమనగా వానికిష్టము కానిది గదా! ఇంతకుముందు ఉపపాదించినవాటిని తఱచి, యావిషయమునఁ

మూ॥ ౧౭౭॥ “తన్నాల్ వరున్ నన్నై విలెప్పాల్ పోలే ఆవనాల్ వరున్ నన్నై ములై
ప్పాల్ పోలే” ఎన్ను పిళ్ళాక్కవారై.

మూ॥ ౧౭౮॥ అవనై యొట్టియన్ తనక్కునన్నై తేడుకైయావతు

అక “నన్నై తానే తీమైయాయ్గొలు” ఎన్ను “తనక్కుత్తాక్ తేడుమ్ నన్నై తీమైయా
పాతి విలక్కాయరుక్కుమ్” ఎన్ను, “దోషనివృత్తి తానే దోషమాచిత్తే” ఎన్ను తనక్కుత్తాన్
తేడుమ్ నన్నై హేయమెన్ను మిడమ్ కొల్లుకైయాలే, అన్ తేడుమ్ నన్నైయే ఉపాదేయమెను ఫలి
త్తతీతే. ఇప్పడితాన్ తనక్కు తేడుమ్ నన్నై హేయమ్, అవక్ తేడుమ్ నన్నై ఉపాదేయమెన్ను
మలై ఆప్తవచనత్తాలేదర్శిప్పిక్కితార్ మేల్, (తన్నాల్) ఎన్నుకుడగ్గి. (తన్నాల్ వరున్ నన్నై
యావతు) - స్వయత్నత్తాలే తాన్ తనక్కు డ్డాక్కిక్కొమ్ నన్నై (విలెప్పాల్ పోలే) ఎన్నుతు-
బోపాధికముమాయ్ విరసముమాయ్ అప్రాప్తముమాయరుక్కుమైన్. (ఆవనాల్ వరున్ నన్నై
యావతు)-నిరుపాధికస్వామియ్య, అవన్తానే అవనక్కు హితమెన్నుత్తాక్కమ్ నన్నై. (ములై
ప్పాల్ పోలే) ఎన్ను-నిరుపాధికముమాయ్ సరసముమాయ్ ప్రాప్తముమాయరుక్కుమైన్.

ఇవ్వళవన్తి క్కే, ఎమ్మెరుమానైయొట్టియ త్తాక్ తనక్కునన్నై తేడవిట్టిదాన్, స్వవివాళమే
ఫలిక్కుమెన్ను మిడతై సనిదర్శనమాకవళిచ్చెయ్కితార్, (అవనై) ఎన్నుకుడగ్గి. ఆతావతు-ప్రా

మూ॥ ౧౭౭॥ “తనకుతాను సంపాదించుకొనునట్టిమేలు పోత పాలవంటిది. నర్వేశ్య
రుండు తనకుగలుగజేయునట్టి మేలు తల్లి పాలవంటిది” యని తిరుక్కురు
కైప్పిరాక్ పిళ్ళాక్ అనువారి శ్రీసూక్తి.

మూ॥ ౧౭౮॥ నర్వేశ్యని వదలి తనకుతాను మేలుగలుగజేసి కొనుట యనునది

గల ప్రసిద్ధిని నూచింపునదిగాను “ఇత్తే” అనునది ప్రయోగింపబడినది కావున “మంచిమే చెడు
గానయినది” (వా. ౧౧౭) అనియు, “తనకుతాను సాధించుకొనునట్టి మంచియనునది చెడువువలెనే
నిర్బంధమగును” (వా. ౧౨౦) అనియు, “దోషనివృత్తియే దోషమగును” (వా. ౧౭౪) అనియు,
“తనకుతాను సాధించుకొనునట్టి మంచి హేయమైనది” అనియును చెప్పబడినది, సర్వేశ్వరుం డిచ్చ
యించునట్టి మంచియేయూపాదేయమని సిద్ధించినది గదా!

అవతారిక:—ఇట్లు తనకుగాను తాను కోరునట్టి మంచి హేయమైనదియనియు, సర్వేశ్వ
రుండు కోరునట్టి మంచి యూపాదేయమనియు నీవిషయమును ఆప్తవచనముచేతను ప్రదర్శింపు
చున్నారు.

(తతనకు) ఇత్యాది. తనవలన వచ్చునట్టి మంచియనగా—స్వప్రయత్నముచే తాను తనకు
గలుగజేసికొనునట్టిమేలు. చంటిట్లకు పోతపాలవంటిది అనగా బోపాధికమై, విరసమై, అను
చితమునై యుండును.

సర్వేశ్వరుండు గలుగజేయఁబడిన మేలు అనగా - నిరుపాధిక స్వామియగు తానే
“ఈతనికిది కావలయును” అని తలంచి గలుగజేయునట్టిమేలు. చంటిట్లకు తల్లిపాల వంటిది
అనగా నిరుపాధికమై సరసమై, ఉచితమైదిగా నుండుననుట.

అవతారిక:—ఇంతియకొక, సర్వేశ్వరుని విడిచి తానే తనకు మేలును గలుగజేసికొనుట
కవలంబించిత్తైన, యది తనకు నాశమే యగునని తెలుపుచున్నారు.

(సర్వేశ్వరుని) ఇత్యాది. ప్రాప్తయను, ఆప్తుండును ఈతనిమంచికై ప్రయత్నింపవలయు

మూ॥ స్తనన్ధయప్రజ్ఞయై మాతాపితాక్కుల్ కైయిల్నిన్దుమ్ వాణ్ణి ఘాతుకనాన ఆట్టు
వాణియొక్కైయిలే కాట్టిక్కొడుక్కుమాప్పోలే యిరుప్పొత్తు.

మూ॥౧౮౯॥ తన్నెత్తానేయితే ముడిప్పాన్.

ప్రనుమయాప్రనుమాననాన్ ఇవనుక్కు నన్నెత్తేడుమతోటియ, అకుక్కొత్తిర్ తట్టనతాన్ తన
క్కుప్పొజ్జీవనార్థమాక నన్నెక్కు సమాద్విక్కు యావకు, స్వరక్షణోపయోగియన జ్ఞానశక్తికలొస్తు
మిస్తి కేక్కు స్వమాత్రాదికగుణ్దు నొక్క నేణుమ్మడియన ప్రసన్నయప్రజ్ఞయై, రక్షకరాసమా
తాపితాక్కుల్ కైయిల్నిన్దుమ్ వలియవాణ్ణి, కొలైక్కుక్కుతాతే ఉయిర్ కొలైయొక్కొస్తు
మాంసజ్యోడేకలశి విగ్గమిదుమ్ ఘాతుకనాన ఆట్టువాణియొక్కైయిలే, “ఇన్నెనొక్కిక్కొల్”
ఎస్తుకాట్టిక్కొడుక్కుమాప్పోలేయిరుప్పొత్తెన్. ఇత్తొన్ సర్వేశ్వరనే రక్షకన్, తాన్తనక్కు
నాశకనెన్నుమిడుమ్ కొల్లప్పటకు.

ఇప్పడి యివన్ తన్నెత్తానే ముడిత్తుక్కుళ్ళు మావెన్న, అరుళిచ్చెయ్కొన్, (తన్నెత్త) ఎస్తు
కుడన్. అతావతు- సర్వేశ్వరినవనైయజ్జేవిప్పిక్కుక్కవసరప్రతిక్ నాయ్ స్వీరుమవనాకై యాతే
ఇవనుడైయ వినాశత్తుక్కుగునాకు మవన్ సేకువస్తు. ఇని, “అసన్నేవ” ఎన్నుమ్మడి తన్నెత్తకొప్పి
త్తుక్కుళ్ళువాన్ తానేయితే యెన్, “యానేయెన్నె ఎన్నిపాట్టిలే, “యానే” ఎస్తు-ఎన్నితిరు
భగవల్పుతమల్లి, అవన్ ఎతిర్ శూళిన్ పుక్కుల్లిరియానిల్లు నానెడిదీన్ వినాశమైచుచ్చిన్
త్తుక్కుణ్ణేనెన్నానే ఆత్మాన్.

మూ॥ చంటిబిడ్డను తల్లితండ్రులు వద్ద నుండి తీసికొని ఘాతుకుండగు కిటిక వాని చేతి
కొప్పగించుటవంటిది.

మూ॥౧౯౦॥ తనను తానే కదా! నశింపజేసికొనును.

నేతప్ప అట్టివాడు కాన్. తాను తన ఉజ్జీవనార్థమగు మేలును సంపాదించు కొనుటయనునది,
తనను రక్షించుకొనుటకు గావలగిన జ్ఞానకల్పలలో నొక్కటియునులేకుండ, తల్లితండ్రులు తెలిసి
కొని రక్షింపవలసిన చంటిబిడ్డనగుటకు తల్లితండ్రులచేతులలోనుండి బలాత్కారముగాగెకొని,
చంపుటకు సంశయింపక, జీవముతోనుండగానే చంపి మాంసముతోగూడచేర్చి విక్రయించునట్టి
ఘాతుకుండగు కిటికవానితో, “ఈబిడ్డను కాపాడుము” అని చెప్పి వానిచేతిలో నాబిడ్డను పెట్టుట
వలెనుండును. కావున సర్వేశ్వరుండే రక్షకుండనియు, చేతనుండు తనను నానునశింపజేసికొను
వాడనియును చెప్పడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఈపండు గననునా నేనశింపజేసికొనునోయంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

సర్వేశ్వరుండీతనిని యజ్జీవింపజేయుటకు సమయమును నిరీక్షించుచు పోవువాడగుట
జేసి యీతని నాశమునకతండెన్నడును కారణము కాఁజాలదు. అటువై “అసన్నేవ” అన్నట్లు
తనను నశింపజేసికొనువాడు తానే గదా!

“యానే ఎన్నె” (తి. వా. ౨-F-F) అను పాశరమున (యానే=నేనే) అనగా
నా దుఖము భగవంతుండు కలుగజేసినది కాదు. వాడు ఎన్ను రక్షించుటకుగాను నన్నెగుక్కొ
నుచు తిరుగుచుండ, నేనే కదా నా వినాశమును గలుగజేసుకొంటిని” అని శ్రీనమ్మహర్షులును
సాయించియున్నారు!

మూ॥ ౧౮౦ ॥ తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావతు - అహజ్కార్తైయుమ్ విషయజ్జైయుమ్ విరుమ్ముక్కై.

ఇవన్ తన్నై తానేముడిక్కైయావతే తన్నైమా త్తన్నైయిలేయరుళిచ్చెయ్కితార్, (తన్నై త్తానే) ఎత్తుకుడక్కి. (అహజ్కార్తమావతు) - దేహాత్మాభిమానముమ్ స్వాతంత్ర్యాభిమానముమ్. (విషయజ్జైయావతు) విహితనిషిద్ధ విషయజ్జై. ఇవన్ త్తై (విరుమ్ముక్కైయావతు) ఇవన్ త్తైలే మికవుమ్ ప్రణినాకై. ఆత్మస్వరూపమతాన్ భగవదనన్యార్న కేషమాయ్ భగవదేకభోగమాయితే యిరు ప్పుతు, తాదృశస్వరూపజై నళిప్పిక్కైయితే ఇవన్ త్తైలే యవన్ ప్రణినాకైయావతు. ఉత్తర వాక్య నమశ్చబ్దార్థమ్ శొల్లుకితారాకిల్ ఇన్ద్రయెల్లా మెన్నెన్నిల్; ఉత్తరవాక్యత్తిల్ నమస్సిలే పురుషార్థత్తు క్కిడైచ్చువరాన విరోధకత్తెల్లమ్ తళ్ళుణ్ణు మెన్నుమిడమ్ తోన్ ద్రివిత్తే. “మనోవాక్కాయై” ఎత్తుకుడక్కి మాన్దుచూన్దూలే సకలవిరోధ నివృత్తిమైయుమ్ భాష్యకార రరుళిచ్చెయ్ తతు. ఇవన్ తాముమ్ ముముక్షుప్పడియిలే ఇన్ద నమశ్చబ్దార్థమ్ శొల్లుకితావళిల్, ఇతిలే యవిద్యా దికుమ్ కట్టియెల్లమ్” ఎన్దూరే; ఆకైయాలే, ఇవిడ్డల్లియమ్ దేహాత్మాభిమానాదిరూపాహ జ్కార్తమ్, తత్కార్యమాన విషయప్రావణ్యమ్, తదుభయకార్యమాన భాగవతాపచారమ్ ముతలా న విరోధకత్తెయ్లమ్ ప్రసక్తైను ప్రసక్తమాక మరుళిచ్చెయ్కితా రాకైయాలే విరోధమిడ్డ.

మూ॥ ౧౮౦ ॥ తనను తాను నళింపజేసికొనుట యనగా అసాంకారమును విషయ ములనున్న ప్రేమించుట.

అవతారిక:— ఈతండు తనను తానే నళింపజేసికొనుటయనగా నేమియంటివేని తెలుపు చున్నారు.

(తననుతానే) ఇత్యాది. అసాంకార మనగా దేహాత్మాభి మానమును, స్వాతంత్ర్యాభిమాన మును. విషయములనగా శాస్త్రనియమతములగు విషయములును, శాస్త్రనిషిద్ధములగు విషయము లును, వీటిని ప్రేమించుట యనగా వీటివిషయమున మిక్కిలి యాదరముగల వాడుగానుండుట. ఆయితే ఆత్మస్వరూపమన్ననో భగవదనన్యార్న కేషమై (భగవంతునికి తప్ప యితరులకు శేషభూతమగుటకుఁ దగనిదై) భగవదేక భోగ్యమైనదిగాను గదా యుండును. వీటిని యీతండు ప్రే మించుటయనునది యిన్ద్రస్వరూపమును నళింపజేయుటయే గదా!

అవతారిక:—ద్యము యొక్కయత్తరవాక్యమునందుండు, “నమః” అను శబ్దము యొక్క యర్థముఁజెప్పఁబూనినవారి కిదియంత యేలయంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

ఉత్తరవాక్యమునందలి “నమః” శబ్దార్థమున పురుషార్థమునకు నిర్బంధకములగు విరోధు లన్నియును నివారితములగును అను విషయము తెలియవచ్చుటకై గదా, “మనోవాక్కాయై” అను చూర్ణిక మొదలుకొని మాడుచూర్ణికలయందును సమస్తవిరోధుల నివృత్తిని క్రిభాష్యకారుల వారు సాయించియున్నారు.

ఈగ్రంథకర్తయే ముముక్షుప్పడియను గ్రంథమున ఈ “నమః” అను శబ్దముయొక్క యర్థముఁజెల్పు సందర్భమున, “దీనిలో నవిద్యారులును నివర్తింపఁబడును” అని సాయించియు న్నారు గదా! కావున ఈతావునను దేహాత్మాభిమాన రూపాహంకారమును, దానివలనఁగలుగు విష యప్రావణ్యమును, వాటిరెంటినుండి కలుగు భాగవతాపచారము మొదలగు విరోధులనన్నింటిని ప్రసక్తైను ప్రసక్తముగ సాయించినారు గాన విరోధములేదు.

మూ॥౧౦౧॥అహంజ్ఞానమగ్ని స్పర్శ మ్మౌలే.

మూ॥౧౦౨॥ “న కామకలుషం చిత్తమ్”

ఇవ్వహజ్ఞానాదికా కౌడుమయై విస్తరేణ ఉపపాదిస్వనాక త్తిరువుశ్యమపగ్నోఽ
ప్రథమమ్ అహంజ్ఞాన త్రికా కౌడుమయై యరుశిచ్చయేకితార్, (అహంకారము) ఎన్నికుదగ్గి. (అగ్ని
సప్తర్షమౌలే) ఎత్తగు-అగ్నిస్పర్శమానకు-అవ్యయిత్రైవమగ్నమ్ శుభ్రం ఉనువగ్గిస్కమాపౌలే,
ఇతువు మాశ్రయాశియాన్ స్వరూపజై నేరాక ఉరువగ్గిత్తు విడు మగ్నై

ఇవ్వహజ్ఞాన త్తినుజైను క్రౌర్యమగ్నమ్- ప్రమాణమ్ కాశ్యకాశార్; అతిత్ ప్రథమ త్తిలే
ఋగ్వేదభిలమాన జితన్తావచనజై యరుశిచ్చయేకితార్ “న కామ కలుషం చిత్తం మమ తే పాద
యోగ్గియై. కామయే నైష్ఠవత్వం సర్వజన్యం కేవలమ్” ఇతుక్కుభమ్-నిరుపాధిక శేషియాన్
నిరతిరయభోగ్యురాన దేవరీ తి నడికితే న్యవస్థితమానవన్నెజ్జానకు, శ్రీవైకుంఠాదికళాని నే
అన్తై స్వయంపురుషార్థమాక నిన్తెక్కులగ్గి యరుక్కిజతన్త; సర్వజన్యమగ్నమిలున్ దేవరీ-రసమా
మృడియరుక్కిజ దాస్యజైయే అన్తైస్పదానిన్త తెన్త. కేవలపదత్రాన్ త్తిలైస్కమాయరుక్కుమి
రున్తైక్కుగ్గిక్కిజతు. తుశ్చిన్తమగ్నరణార్థం. త్రాన్, మోతపర్యంతమా- త్తిన్తక ప్పావోరుమ
తల్లాన్ అహంజ్ఞానగర్భమాన్తయాలే త్యాజ్యమెన్న మిడన్ శొల్లవ్వుట్తు. అన్తరన్ పిరాట్టివచ

మూ॥౧౦౧॥అహంకారము అగ్నిస్పర్శమువంటిది.

మూ॥౧౦౨॥“న కామ కలుషమ్ చిత్తమ్” అనియు,

అవతారిక:— ఈయంకారముల క్రౌర్యమును క్రమముగఁ గలుపఁదలంచి ప్రథమమున
అహంకారము యొక్క క్రౌర్యమును తెలుపుచున్నాను.

(అహంకారము) ఇత్యాది. అగ్నిస్పర్శము వంటిది యనఁగా, అగ్ని స్పర్శమునునది తాను
సంబంధించిన జాగవంతయును దహించునట్లు, ఇదియును తానాశ్రయించిన వానిని నశింపజేయు
నదియై స్వరూపమును రూపురూపును.

అవతారిక:— ఈ అహంకారము యొక్క క్రౌర్యమును గుఱించిన ప్రమాణముఁ దెలుపు
చున్నాను. అంగ ప్రథమమున ఋగ్వేదభిలమున జితన్తా స్తోత్రముయొక్క వచనమును పాఠించు
చున్నాను.

శ్లో॥ న కామ కలుషం చిత్తం మమ తే పాదయోగ్గియై.

కామయే నైష్ఠవత్వం సర్వ జన్యం కేవలం.

దీనియర్థము — నిరుపాధిక శేషియై నిరతిశయ భోగ్యులగు దేవవారి శ్రీపాదములయందు
లగించియున్నట్టి నావి నన్నునది శ్రీవైకుంఠాది రూపముగ వేయొక్కదానిని స్వయముగ పురుషా
ర్థమును గావతలంచి నించలము గానుండునది కాదు. అయితే అన్ని జన్యములయందును దేవరవారికే
భోగ్యమయినట్టి దాస్యమునకై యాశపడుచున్నది.

ఈశ్లోకమునందు “ కేవల ” శబ్దము ఈతనికిఁ గానుండునట్టి యునికినినిషేధించుచున్నది.
“ తు ” శబ్దము అవధారణార్థము. కావున మోతపర్యంతము లేనకోరికవలన వచ్చునవియున్ని
యును అహంకారమిత్రము లగుట జేసి త్యాజ్యములు అను విషయము చెప్పఁబడినది.

మూ॥ “న హి మే జీవితేనార్థః” “న దేహమ్”

నజై యరుళిచ్చెయ్కితార్, “నహిమేజీవి తేనార్థో నైవార్థార్నచభూషణైః! వసన్త్యారాక్షసీమధ్యే వినారామంచూరథమ్” ఇతుక్కుర్థమ్- మహారథరావ పెరుమాళైప్పిరిన్దు రాక్షసికల్ నడువే వ సియానిట్కిఱవెనక్కు, ప్రాణనాళూరు ప్రయోజనమిల్లై, ఆర్థజ్గళాలు మొరుప్రయోజనమిల్లైయె ణ్ణు. ఇత్రాల్, ప్రాణాదికల్లెల్లా మత్తలైయిల్ వనియోగత్తుక్కాక వన్తిక్కే తనక్కానపోతు అ హజ్జూరస్సర్పియ్యాకై యారే త్యాజ్యమెన్నమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఆనన్తరమ్, పరమాచార్యరావ ఆశవన్దార్ వచనజై యరుళిచ్చెయ్కితార్, “నదేహంనప్రాణాక్ నచసుఖమశేషాభిలషితం న చా త్మానం నాన్యత్క్రిమపి తవ శేషత్వవిభవాత్ । బహిర్భూతమ్ నాథత్వణమపి సహేయాతుశతథా వినాశంతత్సత్వంచమధన విజ్ఞాపనమిడమ్”. ఇతుక్కుర్థమ్- ఎనక్కునమత్త శేషియానవనే! ఉన్ను డైయ శేషత్వమాకిఱ వైశ్వర్యత్తుక్కు ప్పటమ్బాన దేహజైయమ్ ఊణముమ్ సహియేక్; ఇద్దేహత్తు క్కు ధారకజ్గళాన ప్రాణజ్గజైయమ్ సహియేన్; ఎల్లా రాలుమాళైప్పట్టప్పట్ట సుఖజైయమ్ సహి యేక్; పుత్రమిత్రకళత్రాదికళాన మగ్రబ్రొన్దైయమ్ సహియేక్; ఇవైయి త్తనైక్కుమ్ భోక్తావాన వాతాత్తనైయమ్ సహియేక్; ఇతెల్లామరుక్కాణవొణ్ణాంపడి శతథావాక నశిత్తుప్పొక వేణుమ్: ఇన్దవిజ్ఞాపనంసత్వమ్: ఇదనన్తాకిల్ దేవర్క్కుప్పొయ్యనాన మగ్గుపట్టతు పడుకిఱ్ఱెనెన్దు. ఇత్రాల్ మూ॥ “నహి మే జీవితేనార్థః” అనియు “న దేహమ్” అనియు,

ఆవతారిక:—ఆనంతరము శ్రీసీతాపితృయొక్క శ్రీనూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

శ్లో॥ నహి మే జీవితేనార్థో నైవార్థః నచభూషణైః।

వసన్త్యారాక్షసీమధ్యే వినారామంచూరథమ్॥

అగ్రము—మహారథుడగు శ్రీరామచంద్రునివదలి రాక్షసస్త్రీలమధ్యను ఎనించునట్టి నాకు ప్రాణమువలని యొక ప్రయోజనమును లేదు. ధనమువలని యొక ప్రయోజనమును లేదు. ఆధరణముల వలని యొక ప్రయోజనమును లేదు.

దీనివలన ప్రాణాదులన్నియును వానికిగా నుపయోగ పడటంకైకాక, తనకుగా నగునప్పుడు ఆహంకారస్వర్మను గలవైనందున త్యాజ్యములని తెలుపబడినది.

ఆనంతరము పరమాచార్యులగు శ్రీయాశవందారుల శ్రీనూక్తిని యుదహరించు చున్నారు.

శ్లో॥ నదేహంనప్రాణాక్ నచసుఖమశేషాభిలషితం నచాత్మానం నాన్యత్క్రిమపి తవ శేషత్వ విభవాత్ । బహిర్భూతం నాథత్వణమపి సహేయాతు శతథా వినాశంతత్సత్వంచమధనవిజ్ఞాప నమిడమ్॥

దీనియర్థము—నాకభిముతుడగు శేషియైనవాడా! నీయొక్క శేషత్వరూపమును వైశ్వర్య ముతోవిరుద్ధముగు శరీరమునుక్షణకాలమైనను సహింపను. ఈదేహమునకు ధారకములగుప్రాణముల నన్ను సహింపను. అందఱును ఆశపడునట్టి సుఖమునున్ను సహింపను. పుత్రమిత్ర కళత్రాది రూప మగు వేటొక్కదానిని దేనిన్నిసహింపను. ఇవి యన్నియును రూపుమాసిపోవునట్లు అనేకవిధము లుగ నశించిపోవలయును. ఈ విజ్ఞాపనము సత్వము. అట్లుకొనున్న, దేవరవారి విషయమున నబద్ధికుం డగు మధువనంబడు రాక్షసుం డనుభవించినదానిని నేను అనుభవించెదను.

మూ॥ “ఎమ్మా వీట్టు త్తి అముమ్”

మూ॥ ౧౮౩॥ ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్ విషస్పర్శమౌర్థే, అనుకూలవిషయస్పర్శమ్ విషమిశ్రభోజనమౌర్థే.

అత్తలైయల్ కేచ్చుత్తున్కు ప్నఱియ్యవ కెల్లావ్ అహక్కారదుప్తమా కైయాలే త్యాజ్యమెన్నుమిడవ్ శొల్లప్పట్టకు. అన వ్తరన్ మయన్ నఱుపనలమరుళ పెన్ద్రన్ మన కళిత త్తలైయనవన్ వనన త్తై యరుళిచ్చెయ్ కతాల్, (ఎమ్మావీట్టు త్తి అముమ్) ఎన్దు. అహావను-అత్తీర్! మోక్షతైక్కొక్క మ్”ఎన్న, ఎన్న కప్పక్కాక త్తొకట మోక్షమ్ ఎప్తకారతాలవ్ విలక్షణమాయరున్ద భేయాకలుమ్ అతినిదైయాట్టమున్ ప్రసక్తిక్కుక్కుడవో పల్లొ మన్దై. అత్తాల్, అన్నుకప్పాల్ వరుమ్ మోక్షముమ్ అహక్కారదుప్తమా కైయాలే, విశ్వరూపికోపాతి త్యాజ్యమెన్నుమిడవ్ శొల్లప్పట్టకు.

అక, అహక్కార త్తొకట మైయ యరుళిచ్చెయ్ కతాల్ కీర్త; అన వ్తరన్ విషయభక్తి కొడుపైయై వరుళిచ్చెయ్ కతాల్ వేన్ (ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్) ఎనుగుడన్ది. (ప్రతికూలవిషయమావకు)-లోక వివిధముమాయ్ నాక పోతువుమాయున్దుళ్ళ నిషిద్ధవిషయమ్; తత్త్వస్పర్శతై (విషస్పర్శమౌర్థే) ఎన్దు-ప్రాణబాధకత్వేన ప్రసిద్ధమా కైయాలే ప్రాణకాల్యమ్ తోచినిన్దు ప్రాణనైముడిక్కుమ్ విషస్పర్శమౌర్థే, కాస్త్రునిషిద్ధమాయా ప్రసిద్ధమా కైయాలే ప్రాకూలమైత్తి తోచినియరున్దు

మూ॥ “ఎమ్మా వీట్టు త్తిరముమ్” అనునవి ప్రమాణములు.

మూ॥ ౧౮౩॥ ప్రతికూలవిషయస్పర్శము విషస్పర్శమువంటిది. అనుకూల విషయస్పర్శము విషమిశ్రమగు భోజనము వంటిది

ఇందువలన సర్వస్వగుణవిషయమును శిష్యునితో విశోధించునని యందుమును అహంకార దూషితమైనదిగుంటేనే త్యాజ్యమును విషయము తెలుపబడినది.

అనంతరము ఇంచుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానావంతమును లభి వివహరిలో సగ్రగత్యాలగువారి అనగా శ్రీనమ్మాళ్వార్లల శ్రీనాథుని యుదహరించుచున్నారు.

(ఎమ్మావీట్టుత్తిరముమ్) (తి. వా. ౨. ౯. ౧) త్యాజి.

శీనియధము—అత్తూర్థే “మోక్షమును బొందఁడి” అనిచెప్పగా “నాసంతోషమునకు గా నిచ్చునట్టి మోక్షము ఎంత విలక్షణమైనదిగా నున్నప్పటికిన్ని, అది యుండునట్టి విధమును గుఱించియైనను ప్రసంగింపఁజాలము” అనుట, కావున, “నాసంతోషమునకుగాన లభించునట్టి మోక్షమున్న అహంకారిమిత్ర మగుటంజేసి విశ్వరూపికోపాటు త్యాజ్యము” అను విషయము పుష్కలబడినది.

అవతారిక:—కావున అహంకారముయొక్క క్రొగ్యమును గుఱించి యంతయునుందు తెలిపి యుండిరి, ఇప్పుడు విషయముల క్రొగ్యమును గుఱించి తెలుపుచున్నారు.

(ప్రతికూల) త్యాజి. ప్రకూల విషయమనగా లోక వివిధమైనదై సర్వక పోతువుగానుండునట్టి నిషిద్ధవిషయము.

దానిసంబంధము విషస్పర్శమవంటిది యనగా-ప్రాణములను బాధించునట్టిది గాను ప్రసిద్ధమగుటంజేసి ప్రతికూలమైదిగాను తెలియవచ్చి ప్రాణముల(బోగొటునట్టి విషస్పర్శమువలెనే) కాస్త్రునిషిద్ధమైనదిగాను ప్రసిద్ధమగుటచే ప్రతికూలమైనదిగాను తోచినదై స్వరూపమునుసంకింపఁజేయునది యనుట.

మూ॥౧౮౪॥ అగ్నిజ్వాలైయై విభుక్తి విజాయ్ కెడనినై క్కుమాప్పోలెయుమ్, ఆడుకిఆ
 పామ్మిన్ నెలిలిలే యొత్తుజ్జనినైక్కుమాప్పోలేయుమ్, విషయప్రవణనాయ్
 సుఖక్కునినైక్కై.

స్వరూప నాశ తైప్పణుకై చూలే. (అనుకూల విషయమావళు) - లోక విరుద్ధముమట్టిక్కే నరకహే
 తువుమట్టిక్కే విశిష్టహేమనుకూలమూరున్దళ్ళ హేతువిషయమ్, తత్స్వగ్నతై (విషమిశ్రభోజనమ్మో
 లే) ఎత్తు-విషయమిశ్రాన్నిభోజనమ్ ఆతటియాతవనుక్కునకూలమైస్తే లోక్ శ్రీయరున్దు ఆవణా
 ప్రాణనై మడిన్దువిడుచూప్పోలే, శాస్త్రవిహితతయా ప్రసిద్ధమాకైయాలే అనుకూలమ్మోలేలోక్ శ్రీ
 యరున్దు ఆత్మావిషయైయ అనన్యభోగ్యరూపమాన స్వరూపతై నశిప్పిక్కయాలే, విషస్యవిష
 యాణాళ్ళు దూరమత్తన్దమ దూరమిడి పభుక్తింవిషంహన్తి విషయాః స్మరణాదపి ఎన్దు భుజిక్కు
 వుమ్ వేణాప్తే స్మరణమాప్రత్యాయు మడిక్కయాలే, విషగ్నిమకాళిత్ విషయమతికూర మె
 న్నానిన్దతిశ్శే.

ఇప్పడివి నాశకరమానవిషయభిలే ప్రవణనాయ్ సుఖక్కునినైక్కుమతు విపరీతజ్ఞానకార్య
 మెన్నుమత్తై ప్రమాణ ప్రసిద్ధదృష్టాన్తముగ్గన వరుక్కున్ద కైతార్, (అగ్నిజ్వాలై) ఎత్తుడుడ్డి.
 అభావము-ఆ ఆస్వాద్యదహనజ్వాలాముదన్యాశమనంయథా. తథా విషయసంస్కరాత్సుఖచిన్తాశరీరి

మూ॥౧౮౪॥ దప్పికగొన్నవాడు అగ్నిజ్వాలను త్రాగి దప్పికతీర్చుకొనుటకై తలంచిన
 తలంపువలెనున్ను, ఎండపడివచ్చినవాడు ఆడుచున్నట్టి పాముయొక్కపడిగె
 నీడను బదిగి తనయాయాసముదీర్చుకొనుటకై తలంచిన తలంపువలెనున్ను,
 విషయ ములఁగొని సుఖంపడలంచుట.

అనుకూల విషయమునఁగా—లోకవిరుద్ధమైనది కాకుండ, నరకహేతువున్న కానిదై యగ్న
 కార విశేషమునకనుకూలమైనదియగు శాస్త్రవిహితమైన విషయము.

దాని సంబంధము విషయతోఁగలపే యున్నట్టి యన్నమును భుజించుటవంటిదనఁగా విష
 మిశ్రాన్నభోజనము(దానిలో విషమున్నదని)చెలియని వానికి అనుకూల మైనదిగాను తోచి తుదకు
 వానిప్రాణములనుపోగొట్టునట్లు, శాస్త్రవిహితమైనదిగాను ప్రసిద్ధమగుటచే అనుకూలమైనదిగాను
 తోచియుండి ఆత్మయొక్క అనన్య భోగ్యత్వ రూపమును స్వరూపమును నశింపఁజేయునది.

శ్లో॥ విషస్య విషయాశాంస దూరమత్తంత మంతరం ।

ఉపభుక్తం విషంహన్తి విషయాః స్మరణాదపి ॥

అనఁగా భుజింప నక్కర లేకుండ స్మరించుకొనిన మాత్రమున నశింపజేయుటం జేసి విషము
 కంటెనున్న విషయము లలిక్రూరములని చెప్పియున్నది కదా

అవతారిక:— ఇట్లు వి నాశ కరములగు విషయముల యెడల ప్రీతిగలవాడై సుఖింపఁడలం
 చుటయనునది విపరీతజ్ఞానము యొక్కఫలితమని ప్రమాణ ప్రసిద్ధములగు దృష్టాంతముల మూలము
 గను తెలుపుచున్నారు. (అగ్నిజ్వాలను ఇత్యాది.)

శ్లో॥ ఆస్వాద్యదహనజ్వాలా ముదన్యాశమనంయథా

తథావిషయసంస్కరాత్ సుఖచింతా శరీరిణః

మూ॥ ౧౦౫॥ అశుణమా ముడియుమాపోలే, భగవదనుభవకపరనాయ్ మృదు
ప్రకృతియాయురక్కు మువక్ విషయదర్శన లే ముడిగుమ్మడి.

ఈ "ఎన్ని... యా... స్తు సంస్కారవ్యతిరేకసుఖంబు ప్రకృతిపశునా యాంశిత్రమాయాశ్ర
యే... పుష్టిన శొల్లుకొనడిమే తన్వీకృత్తు విద్యాపాప వక్ విపరీతజ్ఞానతాతే తాపహేతువాన
ఆగ్ని వ్యతిరేకమిల్లునైతి... దాదోగ వనస్కుమాప్పలేయును అవ్యక్తి కణబళాతే యతిమాత్ర
నిష్టవానవక్ అన్తతాపతేయాగ్నికృత్తాక, నిత్యనిజమాప్రకృత్యైర్మిల్లు ఆగామ్యనర్థతై
నిరూపియా... ప్రకృతిపశునాయ్ పడితేపిరిక్కు న్నాగుకొన సామ్యు... నిత్యతే యుక్తునినై
క్కు... మాప్పలేయు మిరుప్పతొప్పు, పాదకనున విషయస్థి... సుఖంకమాక ద్రమిత్తు అవ
త్తలే ప్రవణనాయ్, అవగతైయనుభవిత్తు సుక్కునినెమ్మ... మిల్లునవ.

విషయస్వరూప స్వరూపనాశకమ, విషయప్రవణనాయ్ను క్కు నినెమ్మ... మకు విపరీతజ్ఞాన
కార్యమైతి తే... చ్యుల్లంవత్తు. అవిషయస్థి... పేడా, భగవద్గుణాదీలే నైన్దిరుక్కుమవక్.
ఇదిగోగ్తాక్క... అవేముడియు నైతి... మేళ. (అశుణమా) ఎత్తుతుడలే. అనావకు- అశుణమాఎన్
అపక్షి అతి మధురమాన గాన ప్రవణతాతే సోపార్ ప్పుమా యిరికనద్యైయిలే, అతికతనమాన
పక్షియై యడిక్కు క్కెళ్ళుప్పటుక్కుడన్కు... మాప్పలే యాయ్ గోగు, భగవదనుభవ మొన్నిమేత
ప్రకారాయ్ త్తగ్గరసత్తిలేవైన్ది ఇతిరవిషయస్థి... కేర్ క్కుట్కిలు... నాన్దుమ్మడి మృదుప్రకృతి

॥౧౦౫॥ అశుణమా యను పక్షి ప్రాణములను విడినాడినట్లు, భగవదను భవైక
వరుండై మృదుస్వభాము గలవాడు విషయ దర్శనమువలన నశించును.

ప్రకృతిపశునా సంస్కారవ్యతిరేకసుఖంబు ప్రకృతిపశునా యాంశిత్రమాయాశ్రయే...

ప్రకృతిపశునా యాంశిత్రమాయాశ్రయే...

అను— తాపహేతువగు ఆగ్ని వ్యతిరేకమిల్లునైతి... తలంచునట్లును,
మార్పున పడిమివలన తాపము బొందువాడు అతాపమును పోగొట్టుకొనుటకు గాను "నీడ"
గదా యని యంతఃస్థమే యొచించి రాబోవు అనర్థమును గనునింపక, ఎక్కువ బోధముతో
పడిగతకప్పియాడుచుండు సామపడి... నీడను విశ్రమింపదలంపినట్లును, బాధనుగల్గజేయునట్టి
విషయములను సుఖమును గలుగజేయు నట్టివాటినిగా ప్రవించి వాటిచుడల ప్రీతిగలవాడై
వాటినియనుభవించి సుఖింపదలంచుటకుని యెఱుంగు ని.

అవతారిక:— విషయసంపంధము స్వరూపమును నశింపజేయు... దియనియ, విషయములను
ప్రేమించుచు సుఖింపదలంచుటకునునది విపరీతజ్ఞానముయొక్క ఫలితమనియును యంతకుముందు
సాయించియున్నాడు. ఇప్పుడు విషయములతో సంబంధమే యక్కడలేనట్లు భగవద్గుణానుభవము
లో చున్నట్లై యుండవాడు వాటిజూచినంత నే నశించునని తెలుపుచున్నారు.

(అశుణమా) ఇత్యది. అశుణమా అను పక్షి అతి మధురమాన గానమును వినుటంజేసి
మనస్సు కరిగి నీరయిపోయి పడియుండినప్పుడు కర్ణకళరమును తప్పుకొన్నది విని చనిపోయినట్లే
భగవదనుభవమున నొక్కదానివిషయమున నే ప్రీతిగలవాడై భగవద్గుణానుభవమున చున్నట్లై విష
యాంతరములను కేర్కొన్నంత మాత్రమున మార్పు బొందునట్టి మృదువైన స్వభావముగల

మూ॥ ౧౮౬॥ “కాట్టిప్పడుప్పయో” ఎన్నక్కడవతితే

మూ॥ ౧౮౭॥ అజ్ఞానాన విషయప్రవణ్ కేవలనా స్తి కనైప్పోలే.

జ్ఞానవానానవిషయప్రవణ్ ఆస్తి కనాస్తి కనైప్పోలే.

యా యిరుక్కుమణ్ భగవదేకభోగత్వ రూపస్వరూపనాశకజ్గళాన విషయజ్గలై క్కణ్ణమాత్రిత్తి తే మేన్దిముడియుమ్మడియెన్నే.

ఇవ్వర్థతై ఆప్తవచనతారే యికైవిక్కితార్, (కాట్టి)ఎన్దుడుక్కి. అతానఱు- అల్పరసజ్గళా యనేకవిధజ్గళాయరున్దుర్న దుర్విషయజ్గలైక్కాట్టి, అవత్తోడపారాద్వాతపడియాయ్, అవత్తు మిక్కుప్పాన్దాన నిలత్తిలే యిరుక్కుడాన పాపతైప్పణ్ణిసవైన్నే ముడిక్కప్పార్ క్కితాయో ఎన్దపడి.

ఏవమ్బూతవిషయదోషతై చుట్టియామెయారే యితిలే ప్రవణనామవిషక్కుమ్, ఇతైయళిన్దువై తే ప్రవణనామవిషక్కుమ్ వాక్యై యుళిచ్చెయ్కితార్ మేల్ (అజ్ఞానాన) ఎన్దుడుక్కి (అజ్ఞానాన విషయ ప్రవణనాకీతాణ్, -విషయజ్గళినుడైయ దోషభూయసైయైయుమ్ స్వరూపవిరుద్ధతైయైయు మఱియారే, అవత్తు యైప్పట్టు మేల్ విత్తుకటణ్; (కేవలనా స్తి కనాకీతాణ్)-ధర్మాధర్మ రలాక చేతనేశ్వరాడకకుక్కు ప్రతిపాదకమాప శాస్త్రత్తిల్ ప్రామాణ్యబుద్ధియైన్దు మిన్దిక్కే సైన్ రసజ్గళరపరనాయ్ త్తిరికిత్తు శుద్ధనాస్తికా. (జ్ఞానవానాన విషయప్రవణనాకీతాణ్)-విషయజ్గ

మూ॥ ౧౮౬॥ “కాట్టిప్పడుప్పయో”, అని సాయించియున్నారు. కదా!

మూ॥ ౧౮౭॥ జ్ఞానములేక విషయప్రవణుండు కేవలనాస్తి కునివంటివాడు

జ్ఞానముండియును విషయప్రవణుండైనవాడు ఆస్తి కనా స్తి కునివంటివాడు వాడు భగవదేక భోగత్వ రూపమగు స్వరూపమున నశింపజేయునట్టి విషయములను కంటితోఁ జూచినంతమాత్రమున దుళించి ప్రాణములను విడనాడునని యెఱుంగునది.

. అవతారిక:—ఈయర్థమును ఆప్తవచనముచే నమర్శించుచున్నారు. “కాట్టి” ఇత్యాది “కాట్టిప్పడుప్పయో” (లి. వా. ల. F. F) అను పాశురమున శ్రీకన్యాత్వార్థులవారు అల్పరసములై అనేకవిధములుగానుండుట్టి విషయములను జూపించి వాటిని సమీపింపజాలని వాఁడనై వాటికనుకూలమైన శోకమున వసించుటకుఁదగిన పాపముఁజేసికొనియున్నట్టి నన్ను నశింపఁ జేయుటకుఁజూచుచున్నావా? అని సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—ఇవిధమున విషయములయందుఁగల దోషము తెలియనందని వీటివిషయమునఁ బ్రీతిగల వానికిన్ని, ఇట్టి దోషము తెలిసియుండియు వాటిఁబ్రేమించు వానికిన్నిగల తారతమ్య ముఁజెలుపుచున్నారు.

(అజ్ఞానాన) ఇత్యాది! అజ్ఞానండు విషయప్రవణుండనఁగా, విషయములు దోషభూయిష్టములగుటను, స్వరూప విరుద్ధములగుటను తెలిసికొని వాటికైయాశపడి పైపైనిపడువాడు. కేవలనాస్తికడనఁగా—ధర్మాధర్మ పరలాక చేతనేశ్వరారుఁడై ప్రతిపాదించునట్టి శాస్త్రము విషయమున ప్రామాణ్యబుద్ధి యెంతమాత్రము లేక ఇట్టమొచ్చినట్టు సంచరించునట్టి శుద్ధనాస్తికుడు.

జ్ఞానవంతుఁడగు విషయ ప్రణుండనఁగా, విషయములు దోషవిశిష్టములగుటను, స్వరూపవిరుద్ధములగుటను తెలిసికొనియుండే వాటిని ప్రేమింపువాడు.

మూ॥౧౮౯॥ ఇవై యిరణ్ణమ్ స్వరూపేణముడిక్కుమళవన్తి క్కే భాగవతవిరోధతై
యుమ్ విశేష్తు ముడిక్కుమ్.

మూ॥౧౯౦॥ నామరూపజ్జలైయుడైయరాయ్ భాగవత విరోధమృణ్ణి పోరుమవర్
కల్ దగపటమోలే.

“తన్నై త్తానే” ఎన్నివాక్యత్రితేస్వరూపనాశకజ్జలొచ్చున్న ఆహజ్కారత్రిమడైయవుమ్
విషయజ్జలినుడైయవుమ్ క్రొర్య తైత్తనిత్తనియే యరుళిచ్చెయ్ తార్ కీర్, ఉభయత్తుక్కుమళవన్తిరు
క్రొర్యవిశేషతైతం ప్రణవరుళిచ్చెయ్ కిటార్ మేల్, (ఇవై) ఎన్దుతుడన్ది. అతవతు-ఉత్తనోపయుక్త
మాన ఇవ్వహజ్కారముమ్ విషయప్రావణ్యముమాకిట ఇవ్విరణ్ణమ్, తానానవాకారత్తాలే నిన్దునళి
ప్పిక్కుమళవన్తి క్కే, భాగవతాపచారమాకిటచహన్దతైయుమ్ విశేష్తు స్వరూపనాశ తై పృణ్ణ
మైన్, (స్వరూపేణ) ఎన్దుతు-స్వేనరూపేణవెన్దుపడి. ఆహజ్కారాదికళితే ప్రణనా నాలుళ్ళవళివ
న్తితే భాగవతాపచారమ్పణ్ణి నాలుళ్ళ భగవన్నిగ్రహమ్.

ఆనాల్ భాగవతవిరోధమ్ విశైన్దపోతే స్వరూపనాశమ్పిటక్కుమాకిల్, భాగవతవిరోధ
తైపృణ్ణి పోరునిట్రుచ్చెయ్ తే స్వరూపానరూపమాన నామరూపజ్జలైయుడైయరాయ్ కొణ్ణి
రుక్కిటపడియెజ్జ నేమెన్న; అరుళిచ్చెయ్ కిటార్, (నామరూపజ్జలై) ఎన్దుతుడన్ది. అతవతు-వైన్దు
వత్సచిహ్నమాన దాస్యనామతైయుమ్ తదనుగుణమాన రూపతైయుముడై యరాయ్ కొణ్ణి, ఉ

మూ॥౧౯౧॥ ఈ రెండును తాము స్వయముగా నశింపజేయుటమాత్రమేకాకుండ

భాగవత విరోధమునున్న వృద్ధిపొందించును.

మూ॥ ౧౯౦ ॥ నామరూపములు గలవారై భాగవత విరోధమును గలుగఁజేసికొను
వారు దగపటము వంటివారు.

కావుననే, స్లో॥ అజ్ఞాన్సుఖమారాధ్యన్సుఖతర మారాధ్యతే విశేషజ్ఞః ।

జ్ఞానలవదుర్విదగ్ధం బ్రహ్మప్రసరం సరజ్జాయతి॥

తా॥ అజ్ఞాని వొప్పించుట సులభసాధ్యము. జ్ఞానిని వొప్పించుట యెక్కువ సులభసాధ్య
ము. తెలిసి తెలియక నడుచుకొను వానిని బ్రహ్మ సయితము వొప్పించ జాలడనిచెప్పియున్నది.

కావున నాస్తిసూనికంటెను ఆస్తిక నాస్తికుండు ఎక్కువ నికృష్టుండని యభిప్రాయము.

అవతారిక :—(తననుతానే-వా-౧౭౬) అను వాక్యమున స్వరూప నాశకములుగానుచెప్పఁ
బడిన అహంకారముయొక్కయు, విషయములయొక్కయును క్రొర్యమును ప్రత్యేకముగాఁ దెలిపి
యున్నారు. ప్రస్తుతము ఈరెంటికిఁగల యొక క్రొర్యవిశేషముఁ దెలుపఁబోవుచున్నారు.

(ఈరెండును) ఇత్యాది. పూర్వము చెప్పఁబడినట్టి దోషముతోఁ గూడియున్నట్టి యీయహం
కారమును విషయప్రావణ్యమును యీరెండును తాము స్వయముగా నశింపఁజేయుట మాత్రమే
కాకుండ భాగవతాపచారమనఁబడు గొప్ప యనర్థముఁ గలుగఁజేసి స్వరూపమును నశింపఁజేయు
ననుట “స్వరూపేణ” అనఁగా స్వీయమగు నాకారముతో ననుట.

విషయములఁ జ్రేమించుటచే భగవంతునికిఁగలుగు కోపము ఎంతమాత్రమో, అంతమాత్రమే
కాదు గదా! భాగవతాపచారమువలనఁ గలుగునట్టి కోపము.

వైష్ణవత్వ చిహ్నమగు దాస్యనామమును, దాని కనుకూలమగు రూపమును కలవారైలోపల

మూ|| ౧౯౧|| మడిప్పడైవె వెన్నాల్ ఉడ్డెయ్యమ్ పావు మొత్తు క్కిడకుమ్, కాల్ ౧డిత్త

వాతే పటన్దుపోమ్.

మూ|| ౧౯౨|| “ఈశ్వరసవతరిత్తుప్పన్ ఆత్తొళిల్ కణ్ణెమ్ భాగవతాపచారమ్ పొత్తామై ఎన్దు” జీయరుళిచ్చెయ్ వన్.

లొంగుపడైయిన్ క్కి అహక్కారాదివశ్యరాయ్ భాగవతరీకళితెల్లిలి విగ్రహజై ప్పట్టిపోరు మవరీకళి. ఉరుక్కులైయ వెద్దిరుక్కుచ్చెయ్ వన్, ఉరువుడైత్తుపోలే తోగ్గోగియిరుక్కుమ్ దగ్గపటల్తోడుపద్యశక్తె.

దగ్గపటల్తిన్దు తన్నెదర్కిప్పిక్కితాల్ మేల్. (మడి) ఎన్దుకుడన్ది. అతావతు-తెట్టిమడిల్లిరు క్కిట పుడ్డైవెయనకు తెట్టురువ మెన్దుమ్ వెద్దిరుక్కుచ్చెయ్ వే ఉత్తెయ్యమ్ పావుమ్ మున్నుపోలే ఒత్తిరుక్కుమ్; నిరుక్కాగ్గొమ్మ ప్పటవడి త్తివాళే ఉరుక్కా-అహక్కారాదిపడిసాళిప్పటన్దుపో మ్మడై అప్పడియే అపచారాన్ని దగ్గరాయ్ వైత్తు నానురూపములోడే యిటుక్కిటవరీకళుమ్ నిగవన్నిగ్రహవి శేషత్రాలే పాటవడియ్యులు ఉరుమాన్దు పోవరీకణ్ణెరుత్తు.

భాగవతాపచారమ్ పట్టిసాల్ ఈశ్వర సహహాసనాయ్ ఉచితర్దుమ్ పట్టు మెన్నునుజ్జై అప్త చనత్రాలే యరుళిచ్చెయ్ క్కార్, (ఈశ్వరణ్) ఎన్దుకుడన్ది. అతావతు- సజ్జల్పహుత్రిత్రాలే సర్వత్రైయమ్ నిర్వహిక్క-వల్ల సర్వశక్తియాన సర్వేశ్వరణ్, తన్నెయ్ గోయనూళి ఇతరసజాతీయ నా

మూ|| ౧౯౧|| మడతకెట్టెబడిన బట్ట కాలిపోయిన తరువాతనుగూడ పడుగు వేక చెడకుండ బట్టమడతవలెనే కనబడును.

దానిన్దని గాలివీచునప్పుడు ఆమడతచెదరి రూపము కనబడకుండ పోవును. మూ|| ౧౯౨|| సర్వేశ్వరుండు అవతరించి చేసినట్టి యతిమానుషకృత్యములన్నియును భాగవతాపచారమును సహింపఁజాలమిఁ జేసియని నంతోయరుసాయించుదురు.

పవలేక అహంకారాదివశ్యతై భాగవతుల విషయమున వివిధముగ నాచరించి వర్తించువారు స్వరూపముతోఁగూడ నశించి పోయిన, స్వరూపమున్నట్టిగాఁ గోచునట్టి దగ్గపటము (కాలిన మడతబట్ట) వంటివారు.

అవతారిక:—దగ్గపట సాదృశ్యమును వివరించుచున్నారు.

(మడత) ఇత్యాది. మడత కెట్టెబడిన బట్ట కాలిపోయినతరువాతనుగూడ పడుగువేక చెడకుండ బట్టమడతవలెనే కనబడును. దానిన్దని గాలివీచునప్పుడు ఆమడతచెదరి రూపము కనబడకుండ పోవును. అట్లే భాగవతాపచార దగ్ధతయి యుండియును, నానురూపములతోకనబడుచున్నవారు, ఈశ్వర నిగ్రహరూపముగా వాయువు వీచగా రూపము శయితము కానరాకుండ నశించుదురు.

అవతారిక:—భాగవతాపచారముఁ జేసినట్లయిన, సర్వేశ్వరుండు సహింపఁజాలక తగినట్లు దడించును అను విషయమును అప్తచనముచే చెబుచున్నారు.

(ఈశ్వరుండు) ఇత్యాది. సంకల్ప మాత్రముచేత సకలమును నిర్వహింపఁగల సామర్థ్యము గల సర్వశక్తుండగు సర్వేశ్వరుండు తన స్వరూపము తెలియకుండచేసి యితర సజాతీయుండై యవ

మూ॥౧౯౩॥ “అవమానక్రియా”

మూ॥౧౯౪॥ భాగవతా పచారన్తా ననేకవిధమ్.

మూ॥౧౯౫॥ అతిలే యొన్లు అవర్కళి పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్.

యవతరిత్తు కైటోడనాయనిష్ఠ శైవతహిరణ్య రావణాదినిరసనరూపాద్యతిమానుష చేష్టితజ్గళే ల్లామ్, ప్రహ్లాదక మహర్షికళితుడక్కమాన అవ్యోభాగవతవిషయజ్గళిల్ అవ్వవర్ పణ్ణిన అపచారమ్ సహియామైయాలే యొన్లు, ఆప్తతమరాన సంజీయరరుళిచ్చెయ్వరెన్లు.

ఇంద్రభాగవతాపచార త్రినదైయ క్రొర్యత్తిల్ భగవద్వక్తియై దర్శిప్పిక్కితార్, (అవమాన క్రియా) ఎన్లు. “యాప్రీతిర్మయి శంభుత్తామద్భక్తేషు సదాస్తుతే। అవమానక్రియా తేహంసంహారత్యభిలం జగత్” ఎన్నానితే.

ఇప్పడిప్పట్ట భాగవతాపచార త్రినదైయ వైవిధ్యతై యరుళిచ్చెయ్కితార్, (భాగవతాపచార స్థాక) ఎన్లుతుడక్కి. (అనేకవిధమ్) ఎన్లుతు-జన్మనిరూపణమ్, జ్ఞాననిరూపణమ్, వృత్తనిరూపణమ్, ఆకారనిరూపణమ్, బద్ధనిరూపణమ్, వాసనిరూపణమ్, ఇత్యాదిక శి శేపలపడిప్పట్టిరుక్కు మెన్లుపడి.

ఆవత్తీల్ వైత్తుక్కున్లు జన్మనిరూపణ త్రినదైయ క్రొర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్వతాక, అన్తై ఉపాదానమ్పణ్ణుకితార్, (అతిలేయొన్లు అవర్కళి పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్) జన్మనిరూపణమానితు

మూ॥౧౯౩॥ “అవమానక్రియా” ఇత్యాది భగవద్వాక్యము ననుసంధించుకొనునది.

మూ॥ ౧౯౪॥ భాగవతాపచారము అనేకవిధములు గలది.

మూ॥ ౧౯౫॥ అందులో వారిజన్మను నిరూపించుట యొకటి.

తరించి యుద్ధాదుల నొనర్చువాడై యొనర్చినట్టి హిరణ్య రావణాది విధరూపములగు సరిమానుష చేష్టితము లన్నింటిని, ప్రహ్లాదుండు మహర్షులు మొదలగు ఆయాభాగవతుల విషయమున హరువారొనర్చిన యపచారములను సహింపజాలమిచే నొనర్చినాడని ఆప్తతములగు సంజీయరు సాయిం చుదురు.

అవతారిక:—ఈ భాగవతాపచారముయొక్క క్రొర్యమునుగరించి భగవద్వచనమును ప్రవర్తింపుచున్నారు.

(అవమాన) ఇత్యాది. “యాప్రీతి ర్మయిశంభుత్తా మద్భక్తేషు సదాస్తుతే। అవమానక్రియ తేహం సంహారత్యభిలంజగత్” (నాయెడలగలప్రీతి నాభక్తుల విషయమున నుండుగాక నాభక్తిల నవమానించుట యనునది జగత్తునంతయు సంహరించును) అనిగదా చెప్పియున్నాడు.

అవతారిక:—ఇట్టి భాగవతాపచారమునకుగల అనేకవిధములను తెలుపుచున్నారు.

(భాగవత) ఇత్యాది. అది జన్మనిరూపణమనియు, జ్ఞాననిరూపణమనియు, వృత్తనిరూపణమనియు, ఆకారనిరూపణమనియు, బద్ధనిరూపణమనియు, వాసనిరూపణమనియు నిట్లు అనేకవిధములుగా నుండును.

అవతారిక:—వాటిలో జన్మనిరూపణముయొక్క క్రొర్యమును తెలుపుటకై దానినిగుఱించి ప్రస్తావించుచున్నారు.

జన్మనిరూపణమనగా—నికృష్టకులములలో అవతరించిన భాగవతులకు భగవత్సంబంధము

మూ॥౧౯౬॥ఇతుతా అర్చావతారత్తిల్ డిపాదానస్మృతియులుమ్కాట్టిల్ క్రూరమ్.
మూ॥ ౧౯౭॥అతై మాతృయోనిపరీక్షైయోహొక్కుమెన్దు శాస్త్రమ్ శొల్లుమ్.

నికృష్టకులజ్ఞులైయవర్తనగాన భాగవతర్కశై, భగవదీయత్వప్రయుక్తమాన మాహత్మ్యశై
పూరాతేనికర్ణబుద్ధ్యా తత్త్వజ్ఞులైనిరూపిక్తులు.

ఇతినుడైయకౌర్యద్వైన్నె యటలిచ్చెయ్కెతార్, (ఇతుతా) ఎన్దుగుడన్ది. (ఇతుతా) ఎన్దు భాగవతజన్మనిరూపణశైప్పరామర్కిఱు. (అర్చావతారత్తిలుపాదానస్మృతి యావతు) ఆత్మతరుకన్దతేతమ మొరుద్రవ్యశై తనక్కుత్తిరుమేనియాక్కుణ్డు అతిలే అప్రొక్కతిదివ్యనిగ్రహాత్తిల్ పణ్ణుమ్ విరుప్పశైప్పణ్ణి యెఱువ్వునలి యిరుక్కిఱు వైభవశై, యనియాతేనికర్ణబుద్ధిపణ్ణి, “విగ్రహోపాదాన ద్రవ్యనిష్ఠత్యో” ఎన్దు చిన్తి కై (అతిలుమ్కాట్టిల్ క్రూరమాత్మయావతు)- అశైప్పణ్ణియైదు సర్వశక్తనకుత్తవ్యవనిగ్రహహేతువాతై.

అతుతిన్నినుడైయ కౌర్యద్వానెవ్వళవెన్న, అటలిచ్చెయ్ తార్, (అతై) ఇత్యాదియాశే. “అర్చావతారోపాదాన శైష్టవోత్పత్తిచిన్తనమ్ మాతృయోనిపరీక్షాయాస్తుల్యమాశుర్మదీపిణః” ఎన్నానిన్దతితే. ఇప్పడిఉభయశైయమ్ మాతృయోనిపరీక్షాసమచూక శాస్త్రమ్శొల్లిగ్గేయాకిలుమ్

మూ॥౧౯౯॥ ఇది అర్చావతారము చేయఁబడిన ద్రవ్యమును స్మరించుకొనుటకంటె
నున్ను ఎక్కువ క్రూరమైనది.

మూ॥౧౯౭॥అది మాతృయోనిపరీక్షతో సమానమైనది యని శాస్త్రము చెప్ప
చున్నది.

చేతవచ్చిన ప్రభావమును ఆలోచింపక తక్కువకులము వాగ నెడి బుద్ధిచేత వారిజన్మములను నిరూపించుట.

అవతారిక:—దీనియొక్క కౌర్యమునుగుఱించి తెలుపుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. ఇది యనగా భాగవతులజన్మను నిరూపించుట యని యర్థము.

అర్చావతారపు యుపాదానస్మృతి యనగా. —ఆశ్రమ లిప్తపడినట్టి ద్రవ్యమును (రాగి, వెండి మొ॥ లోహదులను) తనకు శరీరముగాఁగొని దానిలో నప్రాకృత దివ్యవిగ్రహములో (పరమపదములోనుండు శరీరమున) విసించునట్లే వేంచేసియుండునట్టి వైభవమును తెలిసికొనక నికర్ణబుద్ధిచేత “ఈలోహముతోను గదా యిది చేయఁబడినది” అని యవిస్మయమున తలంచుట.

దానికంటెను క్రూరమైనదియనగా దానికంటెను నిది సర్వేశ్వరుని కెక్కువ శోపమును గలుగఁ జేయునది యనుట.

అవతారిక:—దానియొక్క కౌర్యమెంత పరిమాణముగలది యంటివేని తెలుపుచున్నారు

శ్లో॥ అర్చావతారోపాదాన శైష్టవోత్పత్తిచిన్తనమ్

మాతృయోనిపరీక్షాయా స్తుల్యమాశుర్మదీపిణః॥

అర్చావతార విగ్రహముజేసిన లోహమును గుఱించిగాని, క్రీష్టవైష్ణవుల జన్మనుగుఱించి గాని యొచించుట మాతృయోని పరీక్షవంటిది అని శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నది గదా!

మూ॥ ౧౯౦॥ త్రిశంకువైప్పలే కర్మచండాలునాయ్ మార్వలిట్ట యజ్ఞోపవీతమ్
తానే వారాయ్ విడుమ్.

యాకిలుమ్, అరుఅర్చవతారత్తిలుపాదానస్సృతిక్కు నిదర్శనమామిత్తనై. వైష్ణవోత్పత్తి చిత్తనమ్
అతిలుమ్ శూరమెన్టివర్ కరుస్తు. (మాతృయోని పరీక్షేయావతు)-అన్యస్త్రీయోనివైలక్షణ్యా
2-వైలక్షణ్య నిరూపణానైయారే ఇతైయమప్పడి నిరూపిక్కు. (అత్తోడొక్కమ్) ఎత్తు-ఇప
డి నిరూపిత్రాల్ అరుక్కెత్తనై పాపముణ్ణు, అర్చవతార విగ్రహోపాదాన చిత్తనత్తిలుమత్తనై
పాపముణ్ణెప్పడి

ఇన్యపచారత్తుక్కుఫలమ్, దగ్ధపటమ్మారే నప్తకల్పనాయరున్దు దేహావసానత్తిరే ఉరుమాయ్
న్దు పోమళవేయల్ల ఇన్యపచారమ్పట్టినపోతేక్త్రచణ్డాలనాయ్ విడుమెన్టితార్. (త్రిశంకువైప్ప
లే)ఎత్తుడణ్ణి. అతావతు-ఇత్వైకువంశ్యనాయరుక్కిణ త్రిశంకువాకిణరాణా, తక్కులగురువా
యరుక్కిణ వసీధమవర్తియై “సశరీరస్వర్గావాప్త్యర్థమాక ఎన్నైయజిప్పిక్కవేణుమ్” ఎన్న, మహర్షి
అతు నమక్కు అశక్యమ్” ఎన్న అగ్నినిష్ఠమ్ తత్తుత్తర్ కళ తపస్సుపణ్ణుకిణవిడత్తిరేశెన్దు ఇచ్చెయ్
లియైచ్చల్లి అవర్ కళై మికవు మనువర్తిత్తు, “నిజ్జళెన్నై యిప్పడియజిప్పిక్కవేణుమ్” ఎన్దు నిర్బన్ది
క్కు, “నీదుర్బద్ధియాయరున్దాయ్, మహర్షి పోకాతు, ఎత్తతై ఎద్దళాల్ శెయ్యప్పోమా?” ఎన్న,

మూ॥ ౧౯౦॥ త్రిశంకువు వలెనే కర్మచండాలుండై మెడలో వేసికొనిన యజ్ఞోప
వీతము తోలై పోవును.

ఈపైశ్లోకమున నిల్లు ఈరెంటినిన్ని మాతృయోని పరీక్షతో సమానములైనవాటినిగాఁ జెప్పి
యున్నది అది యర్చవతార విషయమున విగ్రహ ద్రవ్యనిరూపణముకు మాత్రము నిదర్శనము కా
గలదు. ఇంటియే. భాగవత జన్మనిరూపణము దీనికంటెనున్న ఎక్కువక్రూరమైనది యని శ్రీపితౄ
లోకాచార్యులవారి యభిప్రాయము.

మాతృయోనిపరీక్షయనఁగా—అన్యస్త్రీయోని వైలక్షణ్యా వైలక్షణ్యములను గుఱించిన
యభ్యాసము మూలమున దీనినిన్ని అవ్యిధముననే నిరూపించుట. ఇవ్యిధమున నిరూపించినట్లయిన
ఎంతపాపముండనో, అర్చవతారవిగ్రహపు లోహమునుగుఱించియును విచారించినట్లయిన, అంత
పాపముండును.

అవతారికః—ఈ యపచారముకు ఫలము దగ్ధపటమువలెనే నశించినవాఁడుగానుండి దేహా
సాన సమయమున, స్వరూపములేకుండపోవుటమాత్రమేకాకుండ, ఈయపచారమునొనర్చిన వెంటనే
కర్మచండాలుడగునని తెలుపుచున్నాడు.

(త్రిశంకు.) ఇత్యాది. ఇత్వైకు వంశ్యుడైన త్రిశంకు మహారాజు తన కులగురువైన వశిష్ఠ
మహర్షియొద్దకువచ్చి యాశరీరముతో తానుస్వర్గమునుపొందునట్లుతనచే నొకయజ్ఞమునుచేయింపమని
యజేక్షింపఁగా, మహర్షి యది తనకు శక్యముకాదని చెప్పెను. ఓమృతంబు లరణ్య వశిష్ఠునిపుత్రులు
తపస్సుచేయుచున్న స్థలమునకేతెంచి వాఁలతో ఈవృత్తాంతమునుచెప్పి వారిని మిక్కిలి యాశ్రయం
చి మిరిటి యజ్ఞమును నాచేత చేయించవలయునని వారిని మిక్కిలి నిర్బంధించెను అందులకు

మూ॥ ౧౯౯॥ జాతిచండాలనుక్కు క్కాలాంతరత్తి లే భాగవతనాక్కుయోగ్యతై
యుణ్ణు, అతువుమిలై యివనుక్కు.

“మంతద్వచనంశ్రత్వా శ్రోధపర్యాకులాత్మరమ్ సరాజాపునరేవైతానిదంవచనమబ్రవీత్ । ప్ర
త్యాఖ్యాతోభగవతా గురుపుత్రైస్తదైవచాన్యాంగలిం గమిష్యామి స్వస్తి వోస్తుతపోధనాః, ఎ
వ్వు అవత్ శ్రుద్ధనాయ్ గురువాన ఆవరుమ్ తత్పుత్రైరాన నీజగుమ్, చూట్టోమ్, ఎన్నితోళాల్
నాన్ మత్తోరిడత్తిల్ పోకితేన్, నీజల్ సుఖమేయియ్యోశెన్న, బుష్పిత్రైస్తుతచ్చుత్వావా
క్యంఘోరాభిసంహితమ్ శేపుఃపరమసజ్గుర్ధా శృణ్ణాలత్వంగమిష్యసి” ఎవ్వు స్వాచార్యనైయుమ్
తత్పుత్రైరానతజ్జనైయుమ్ ఇవన్ అవమలిపణ్ణిచ్చన్నవాడైక్కేట్టు ఆవర్కల్ మికవుమ్ శ్రుద్ధరాయ్
“సింధుండాల నాక్కడవై” ఎవ్వు శపిక్కు, ఆధరాత్రియ్యవ్యతీతాయాం రాజాఘండాలతాజ్గతఃసీలన
స్త్రుధగోసీలః పురుషోద్వస్తమార్థజః చిత్రమాల్యాజ్గరాగ శ్చ ఆయసాభరణోఽభవత్” ఎన్నిజపడియే ఆన
స్తరమవత్కర్తృచండాల నాయ్ నిన్టానితే. అప్పడియే భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినపోతే కర్మచండాల
నాయ్ బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కులుప్పాకమాన్విలిట్టయ్యజ్జోపవీతనానే చండాలవేషత్తుక్కుడైతివారాయ్
విడుమెన్. అణ్ణు శాపసిద్ధమాక్రయాలే ప్రత్యక్షమాయిత్రు ఇణ్ణు శాస్త్రసిద్ధమాక్రయాలే జ్ఞాన

మూ॥ ౧౯౯॥ జాతిచండాలునికి కాలాంతరమున భగవద్భక్తుండగుటకు యోగ్యత
కలదు. ఈతని కదియును లేదు.

వారు, రాజా నీవు దుర్బుధిగలవాడవుగా నున్నావు. మహర్షి కేశక్యముకొనిది మాకు శక్యమగునా?

శ్లో॥ తేమంతద్వచనంశ్రత్వా శ్రోధపర్యాకులాత్మరమ్
సరాజాపునరేవైతా నిదంవచనమబ్రవీత్ ।
ప్రత్యాఖ్యాతోభగవతా గురుపుత్రైస్తదైవచా
న్యాంగలిం గమిష్యామి స్వస్తి వోస్తుతపోధనాః॥

అన్నట్లు ఆరాజు కోపముగలవాడై గురువైన వసిష్ఠుడును తత్పుత్రులైన మీరును నన్ను
నిరాకరించితిగిన నేను మరియొక గురువును చంచుకొనుటకై పోయెదను. మీరు సుఖముగానుం
దురగాక.” అనిచెప్పగా—

శ్లో॥ బుష్పిత్రైస్తుతచ్చుత్వా వాక్యంఘోరాభిసంహితమ్ ।
శేపుఃపరమసజ్గుర్ధా శృణ్ణాలత్వంగమిష్యసి॥

అన్నట్లు తనయాచార్యునిన్ని వానిపుత్రులగు తమనున్న ఈతండవమానపరచి చెప్పిన వా
ర్తనువిని వారును మిక్కిలి కోపముగలవారై నీవు ఛండాలడ వగుదునని శపింపగా—

శ్లో॥ ఆధరాత్రియ్యవ్యతీతాయాం రాజాఘండాలతాజ్గతః ।
సీలనస్త్రుధగోసీలః పురుషోద్వస్తమార్థజః ।
చిత్రమాల్యాజ్గరాగ శ్చ ఆయసాభరణోఽభవత్ ॥

అన్నట్లు అనంతర మతండు కర్మఛండాలుం డాయెను.

అట్లే భాగవతాపచారము చేసినతోడనే కర్మఛండాలుండై బ్రహ్మవర్చస్సుకు ఉపయుక్తమై
నదిగాను వత్సస్థలమునందు ధరించిన యజ్జోపవీతమే ఛండాలవేషముకు ఉపయుక్తమైన తోలయి
పోయెను. వానివిషయమున శాపముకలనఁగలిగినదిగనుక ప్రత్యక్షముగ చెలియవచ్చెను. ప్రకృతమున
నో, శాస్త్రసిద్ధమగుటంజేసి జ్ఞానదృష్టిమూలమునఁ చెలియఁదగినదిగా నుండును. “అశాచారాన్

మూ॥ ౨౦౦॥ ఆరూఢవతిత నాకైయాలే

మూ॥ ౨౦౧॥ ఇతుతనక్కు అధికారినియమమిల్లె.

దృష్టివిషయమాక ఇరుక్కుమ్. “అనాచారాదురాచారా నజ్ఞాతౌహీనజన్మనః మద్భక్తౌ శ్రోత్రియోనిదౌ సద్యశ్చజ్ఞాలతాంవ్రజేత్” ఎన్నక్కడవలిశే,

ఛందాలసోపాతి యాకిలుమిషమ మొరుకాలత్తి లేయాడేను మెన్తు నిన్తెక్కుక్కు అవకాశమిల్లాతవడి జాతిచజ్ఞాలనితో కర్మఛందాలనుక్కుళ్ళతద్వైయెయరుళిచ్చెయ్కితార్ (జాతిచజ్ఞాలనుక్కు) ఎన్తుతుడల్లి. అతావతు, జాత్యాచజ్ఞాలనానవనుక్కు తజ్జన్మత్తిలేయాతల్ జన్మాంతరత్తిలేయాతల్ భగవత్కుటాత్తుముళ్ళుగొరు కాలనిశేషత్తిలే నామరూపజ్జల్లె యుడైయనాయ్ భగవత్సమ్మన్త నిరూపితనాకైక్కు యోగ్యతైయుణ్డు; అన్త యోగ్యతైయుమిల్లె భాగవతాపచారరూపకర్మత్తాలే చజ్ఞాలనాన ఇప్పాపిష్ఠనుక్కు.

అతుక్కుడి భాగవతత్వయాకి అయర్దన్దిత్తిలేయేటి “పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి” ఎన్నుమ్మడి అతిక్రూరమాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన భాగవతాపచారత్తాలే పారవడియుణ్డు అధఃపతిత్తివనాకైయాలే యెన్తె.

ఇతుతా జన్మాదికశాలుమ్ జ్ఞానాదికశాలు మపకృష్టరానవర్కల్ ఉత్కృష్టవిషయత్తిల్ పణ్ణుమళివిలు మొక్కుమోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిరార్, (ఇతుతనక్కు) ఇత్యాదియాలే. అతావతు భాగవతాపచారత్తుక్కుప్పడి యిరుప్పతో రధికారి నియతి యిల్లె యెన్తె.

మూ॥ ౨౦౨॥ అధః పతితుండగుటంజేసి.

మూ॥ ౨౦౩॥ దీనికి అధికారి నియమము లేదు.

దురాచారా నజ్ఞాతౌహీనజన్మనః మద్భక్తౌ శ్రోత్రియోనిదౌ సద్యశ్చజ్ఞాలతాంవ్రజేత్॥ అనగా ఇంతనముందు అనాచారలయినప్పటికిన్ని, దురాచారలయినప్పటికిన్ని, జ్ఞానహీనులయినప్పటికిన్ని, తక్కువకులమున జన్మించినవారయినప్పటికిన్ని నాభక్తులను నిందించునట్టి శ్రోత్రియండు వెంటనే ఛందాలుండగును” అని శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నది గదా!

అవతారిక:—“ఛందాలునివంటివాడయినను, ఈతఁడును కాలాంతరమున కడఁగిరవచ్చును” అని తలంచుట కవకాశములేకుండ జాతిఛందాలునికంటెను కర్మఛందాలునికిఁగలహేయతను తెలుపుచున్నాడు.

(జాతిఛందాలునికి) ఇత్యాది. జాతిఛందాలునికి అజన్మమునఁగాని జన్మాంతరమునఁగాని కాలాంతరమున భగవత్కుటాత్తుము గలిగినప్పుడు నామరూపములుగలవాడై భాగవతుండగుటకు యోగ్యతకలదు. అయితే భాగవతాపచార రూపకర్మము మూలముగ ఛందాలుండైనట్టి యీపాపిష్ఠునికి అట్టి యోగ్యతయును లేదు.

అందులకుఁ గారణము భాగవతత్వ రూపమగు ఉన్నతస్థానమునెక్కి “పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి” (కోటానకోట్ల సంవత్సరములకైనను తమింపను) అనునట్లు అతిక్రూరమైన భగవన్నిగ్రహమునకు హేతువయిన భాగవతాపచారముచే వేగముగ త్రొసివేయబడి క్రిందపడుటవలనననుట

అవతారిక:—జన్మాదులచేతనున్న జ్ఞానాదులచేతనున్న అపకృష్టలయినవారు ఉత్కృష్టతయినవారి విషయమునఁజేసినట్టి యపచారము మాత్రమేనా భాగవతాపచార మనిపించుకొనుచున్నదంటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(దీనికి) ఇత్యాది. భాగవతాపచారమున కట్టి యధికారినియమ మెద్దియును లేదు.

మూ॥ ౨౦౨॥ “తమర్కళిల్ తలైవరాయ శాతియన్దణర్కళేలుమ్” ఎన్గెయా లే
మూ॥ ౨౦౩॥ ఇవిడన్దిలే వైనతేయవృత్తాంతమును,

ఇతుతనక్కు ప్రమాణముజ్జోవెన్న మాక్కాజ్జేయిలే యరుళిచ్చెయ్కితార్, (తమర్కళిల్)
ఎన్దుకుడన్ది. అతావకు - సాక్షమాక సకలవేదజ్జయైయు మధ్యయనమ్పణి తదీయశ్రేష్ఠురమాయ్
ఉత్కృష్టజన్మాక్కురుమా యరున్దవర్కళేయాకిలుమ్, దేవర్తిరువడికళిల్ సమ్మన్దకనిరూపక
రాన శ్రీవైష్ణవర్కళి జన్మాదికయెట్టు నిన్దిపర్కళాకిల్, కాలాన్తరే దేశాన్తరే యన్దికళి
అపోవే అవిడన్దిలే అవర్కళి తాదృశ్, చన్దాలరుమ్ ఇవర్కళుక్కురుపోలి మాత్రమెన్న
మ్మడి అవర్కళిక్కుటి లన్దిన్దిచరావరెన్దు తత్త్వయాథాత్మ్య ద్వికళాన శ్రీతొన్దరడిప్పాడి
యాథ్వారురుళిచ్చెయ్కైయా లే యెన్దే.

ఇవ్వర్కవిషయమాక ఇరణ్దు వితిహ్యజై ప్పరిప్పిక్కితార్, (ఇవిడన్దిలే) ఎన్దుకుడన్ది. వైనతే
యవృత్తాంతమానగు - విశ్వామిత్రన్ పక్కలిలే విద్వేక శిల్లా మధికరిత్తే గాలవన్దెన్ది బ్రాహ్మ
ణక్, గురుదక్షిణైన్దు కొడుత్తా లాభీయ నమక్కిన్దిత్త్యక్ కొన్దిలిన్దాతెన్దు పోన్దు “నానిన్దు
జైక్కు దక్షిణైయాక త్తరత్తక్కుడే” ఎన్దుకేట్క, “నీమక్కున్దుమ్ శిష్యవేణ్డా, నామున్న
డైయ శిశ్రూషైయాలుమ్ భక్తియాలుమ్ మికవుమ్ పీతరానోమ్, ఇని ఉన్నడైయ ఇన్దిలే
పోయిరు” ఎన్దు పలకాలుమ్ శొన్నవళవిణ్దు, ఇవనకుశైయావే, “సర్వధా ఎమ్మక్కలిలే దక్షిణై
వాణ్దిక్కుళ్ళవేణుమ్” ఎన్దు అనినిర్బన్దుమ్ పణ్దుకైయా లే, “కిళ్ళిదాగతి సంరమ్బా విశ్వామిత్రో

మూ॥ ౨౦౨॥ “తమర్కళిల్ తలైవరాయ శాతియన్దణర్కళేలుమ్” అనిసాయించి
యున్నందున.

మూ॥ ౨౦౩॥ ఈసందర్భమున వైనతేయవృత్తాంతమును,

అవతారిక:—దీనికెద్దియైన ప్రమాణముకలదా యంటి వేని తెలుపుచున్నారు.

(తమర్కళిల్) ఇత్యాది “తమర్కళిల్ తలైవరాయ శాతియన్దణర్కళేలుమ్” (తిరుమా.౪౩)
అను పాశురమునందు “సాంగముగా సకలవేదము లనధ్యయనముజేసి తదీయులలో నగ్రశ్రేష్ఠులు
న్న అయి ఉత్కృష్టమగు (బ్రాహ్మణ) జన్మముకలవారేయైనను దేనివారి శ్రీపాదములయందలి
సంబంధమే నిరూపకముగాఁగల శ్రీవైష్ణవులను జన్మాదినిరూపణముచేసి నిందించినయెడల కాలాం
తరమరిదయినను దేశాంతరమందయిననుకాక, వెంటనే అచ్చటనే ఛండాలులతోకొంచునుదృశు
రైవారికంటెనునికృష్టులగురుని తత్త్వజ్ఞులగు శ్రీతొండరడిప్పాడియాథ్వురులాసతిచ్చియున్నారు.

అవతారిక:—ఈవిషయమునగుటచి రెండు ఇతిహాసములను ప్రదర్శింపుచున్నారు.

విశ్వామిత్రమహర్షి సన్నిధిని సమస్తవిద్యలను అధ్యనముచేసి గాలవుండను బ్రాహ్మణుండు
గురుదక్షిణను ఇవ్వనియెడల తనకు ఈవిద్య నిలువదని నిశ్చయించుకొని విశ్వామిత్రులవారి సన్నిధికి
వచ్చి “తమకు నేను సమర్పింపవలసిన గురుదక్షిణ ఏవో ఆనతివ్వవలెను” అనియడుగఁగా, ఆయన
నీవు మాకు ఏదక్షిణయును ఇవ్వ నక్కరలేదు. నీ శిశ్రూషకును భక్తికిని మిక్కిలి సంతోషించినా
ము. ఇతను నీయిష్టానుసారముగా నీయింటికి వెళ్లును” అని చెప్పినను ఈగాలవుండు అట్లుచేయక
దక్షిణను పుచ్చుకొమ్మని నిర్బంధించుటచే.. కిళ్ళిదాగతసంరమ్బా విశ్వామిత్రో-ప్రవీదిదమ్! ఏకతః

బ్రహ్మదేవమ్! ఏకతఃశ్యామకర్ణానాం శతాన్యస్తేతుదేహిమే! హయానాంచద్రృశుభ్రాణాం గచ్ఛ గాలవమాచిరమ్” ఎన్టు అవకా కుపితనాయ్ ఇవనైప్పార్తు ఉడమ్మెన్టుమ్ చద్రృమణ్డలమ్మారేవ శత్తు ఒరుళెవి పచ్చెయాయరుక్కుమెన్టులుకులిరై నమక్కుక్కొన్టువన్టు తరవన్లు, ఇతైక్కెట్టు మహావ్యాకులనాయ్, ఇతు క్కినిచ్చెయవలెన్నెన్టు బహుముఖమాక విచారిత్తు సర్వాపేక్షిత ప్రదనాన సర్వేశ్వరనై యుపాపిప్పోమెన్టు ఉద్యోగిక్కిలువళవిలే! ముమ్మేయినమక్కు సఖావాయరుక్కిలు పెరియతిరువడి నాయనార్ ఇవనమక్కువన్టు మున్నిల్గు, అవరైస్తోత్రమ్పణ్ణి “ఇతుక్కుచ్చెయ్యవడుప్పలెన్?” ఎన్టుకేట్రు. ఆవర్, “ఉన్నై నానిబ్బామి యెన్టుమ్ కొన్టుపోకిరేన్, ఇరువరుమ్కూడలరాయ్ వోవనా” ఎన్టు ఇవనైయిడుక్కిక్కొన్టు తిరికిలువళవిలే, ఇతైప్పానవాశే, ఇణ్ణే ఇతైప్పాటి పోక్కడవోమ్” ఎన్టు మేల్ సముద్రత్తిల్ బువభమెన్నిట పర్వత త్రిన్ మేల్ వసియానిత్తాళాయ్ జ్ఞానాధీకయాయరుక్కిలు శాణ్ణిల్యెయెన్నిట భాగవతైయైచ్చెన్టుకణ్డు అభివాదనాదికలైప్పణ్ణి, అవళత్యాదరవతోడే మికవుమ్ సత్కరిక్కి, అనన్తరమ్విశ్రాంతరాయ్ కియిక్కిలు వళవిలే. “ఇప్పడివిలక్షణై యాయరుక్కిలువివో ఒరువిలక్షణ దేశజళిలే వసిక్కుప్పెత్తొలిలై” ఎన్టు పెరియతిరువడినాయనార్ విచారిత్తు, ఇవనై యెన్టునిన్టుమ్ నామెరు దివ్యదేశజళిలే కొన్టుపోయ్ నైక్కడవోమ్” ఎన్టు నిన్తెత్తుక్కొన్టు కిడక్కచ్చెయ్ తే, అన్తభాగవతైయిరున్దదేశజై క్కులైయ నిన్తెత్తి ఇన్వపచారత్తారే శిటుకకురుతిర్న్దు నిశ్చేష్టరాయ్ విడి, ఇతైక్కుడవోన్ బ్రాహ్మణకా కణ్డు, “కిన్ను లే మనసాధ్యాత్మమశుభంపతతాంవరనహ్యాయంభవతస్స్వలో వ్యభిచాగోభవిష్యతి” ఎన్టు, ఏతేను ముమ్మడైయతిరువుళ్ళత్తారే తీజుకళ్ నిన్తెత్తెత్తుడో? దేవరీక్కుల్పముమ్

శ్యామకర్ణానాం శతాన్యస్తే తుదేహి మే హయానాం చంద్రశుభ్రాణాం గచ్ఛ గాలవమాచిరమ్” అన్నట్లు ఆ మహర్షికి కొంచెము కోపమువచ్చి గాలవునివైపు చూచి, “దేహమంతయు చంద్రమండలమువలెనే తెల్లనై నిక్కు చెవిమాత్రము నల్లనై యుండు ఎనిమిదివందల గుట్టుములను శీఘ్రముగాఁ జెచ్చియిమ్ము, అని పలికెను. దానిని విని గాలవుండు మిక్కిలి వ్యాకులపడి దీనికిప్పుడే మిచ్చేయవలెను అని పలువిధములుగా నాలోచించి సర్వాశీష్టప్రదంపగు సర్వేశ్వరుని యుపాసించుటకు ఉద్యోగించుచుండఁగా, పూర్వము ఈతనికి స్నేహితుడయియున్న శ్రీగరుత్మంగుండు యెరుటవచ్చి నిలువఁబడఁగా ఆయనను గాలవుండు స్తుతించి ఇందూల కుపాయ మేమని యడిగెను. అప్పుడు శ్రీగరుత్మంగుండు “నిన్ను ఈధూమియంతయును త్రిప్పెదను. ఇద్దరము వెనుకదమురా” అని ఈతనిఁదీసికొని సంచారముఁజేయునప్పుడు శ్రమకలుగఁగా నిద్రుల విశ్రమించి పోయెదమను కొని పశ్చిమసముద్రతీరమునందు బువభమనెడిపర్వతముపైని నివసించునట్టి జ్ఞానాధిపతులగు శాండిలియను భాగవతోత్తమగౌలిని నేవించి నమస్కరింపఁగా, ఆమె యత్యాదరముతో వీరిని సత్కరించెను. అనంతరము విశ్రమించి శయనించి యుండినప్పుడు “ఇట్టి విలక్షణులరాలయిన ఈమె ఒక విలక్షణదేశమునందు నివసింపకపోయెను?” అని శ్రీగరుత్మంగుండు విచారించి “ఈమెను ఒక దివ్యదేశమునకుఁగొనిపోయి అచ్చట ఉంచివేసెదను” అని యాలోచింపుచు శయనింపగా, ఆయన ఆమె నివసించుదేశమును తత్కలగాఁదలంచిన అపచారముచేత రెక్కలుఁజూడి నిశ్చేష్టుండై యుండఁగా, నీనిని కూడపోయిన బ్రాహ్మణుండుచూచి, “కిన్ను లేమనసాధ్యాత్మమశుభంపతతాంవరనహ్యాయం భవతస్స్వలో వ్యభిచాగో భవిష్యతి” “మీ మనస్సులో దేనినైనచెడుపును తలంచి

మూ॥ పితౌపితౌ యాత్వానుక్తు ఆత్వోన్ పణిస్త వాస్తయైయుమ్ స్మరిష్పుతు.

న్యభిచారమ్ వరుక్తేక్కు యోగ్యతై యితైయైన్న, “ఉత్తాయిత్రుకాః” ఎన్లు తావన్త భాగవ తైవిషయత్రిల్ నిస్తైత్తప్రకారతై అవనుక్కురుతిచ్చెయ్తు; అనంతమ్, “ఇతై ప్పాఱుక్కు వేణుమ్ ఎన్లు ఆవత్తై ప్పెన్న్వనున్ద్రుత్తు, అవళనుగ్రహత్తాలే అవ్వపచారమ్ నీజ్జ మున్సుపోలే యానారెన్దిఅరు ఇతుతా త్రీకృష్ణ త్రీతూ తైత్తు ప్పరుళినపోతు నారదాదిమహర్షికల్ పలరుమ్ ఎన్దిరుక్కిఅవళవిలే కృష్ణ తిరువుళ్ళక్కరుత్తైప్పిన్లెల్లుక్కు-ఁబ్బాప్పకధృతరాష్ట్రునై క్కుఁజ్జిన్లు పలక భైకళుమ్ శొల్లి ఎరుకిఁ ప్రకరణత్రిత, త్రీనారదభగవా ననుగ్రహిత్త శాక ఉద్యోగపర్వత్రితఉక్త మూక్తయాలే, వేదా న్తోపబ్రహ్మణ సిద్దమిశే.

(పితౌపితౌ యాత్వానుక్తు ఆత్వోన్ పణిస్త వాస్తయైయుమ్)-పితౌపితౌ యాత్వానైయజ్జీ కరిన్తినాలే, ఇన్ ఆభిజాత్యాదితథాలేఉత్కృష్టరాత్రియాలేభాగవతివిషయభిల్ అవినయమాక వత్తరుక్కిన్లుపోరుకిఁపడియొక్కుణ్ణ, “ఇన్ క్కు ఇబ్బాగవతాపచారమ్ ఇవిరుదైయ జ్ఞానాను స్థానజ్జ తేల్లావళత్తైయుమ్ కీర్తప్పను త్రిశ్లా నేమేలాయ్ వివాశ పర్వన్తమాక్కివిషుమ్, అతుక్కు వేలియ్లుత్తైక్కువేణుమ్” ఎన్లు తిరువుళ్ళవపగ్గల్, నీరయనత్రినన్లు నిరాడి యేజినవళవిలే, ఇవన్లె ప్పార్తు, “ఎల్లారుమ్ దానమ్పట్టుకిఁ కాలత్రితే నీరుమ్ ననుక్కురుదానమ్ పట్టుమాట్టిగోళి” ఎన్న, అడియ్ నెత్తైదానమ్ పట్టువుతు, ఎల్లామణుత్తై యశాయరున్దలే” ఎన్న; “ఆగ్రసితియన్తోవుతు

మూ॥ పితౌపితౌ యాత్వానుక్తు కూర్తైత్వోరులు సాయించిన శ్రీ సూక్తిని అనుసంధించు కొనునది.

యుంటిరాళి దేవరవారికి కొంచ మైనను ప్రమాదము గలుగుట కవకాశము లేదే? అని యడుగఁగా, నంతట గుఱుకొనుట “జరిగినది సుని” అని తాము ఆ భాగవతోల్లమురాలు విషయమున తలంచినదానిని వానితో జెప్పఁగా, అనంతరము దీనిని గుఱింపఁజేసికొనుటకై యామెను ఆశ్రయించి ఆమెయనుగ్రహముచేత అయపారము శాంతింపఁగా, పూర్వమువలె చక్కలను లభించెను.

శ్రీ కృష్ణుడు దూత్యముకు వేంచేసినప్పుడు నారదాది మహర్షుల నేరగ వచ్చి యాండి శ్రీ కృష్ణుని యభిప్రాయప్రకారము నడచుకొనునట్లు చేయుటకై ధృతిరాష్ట్రుని కనేకకథలను చెప్పినప్పుడు శ్రీ నారదులనాను శాసించిగాను ఉద్యోగపర్వమున ప్రియుండుటచేనిది వేదాంతో పబ్రహ్మణ ప్రసిద్ధము కదా.

శ్రీ పితౌ పితౌ యాత్వానుక్తు శ్రీ కూర్తైత్వోరులు సాయించినది యేమనఁగా—

పితౌ పితౌ యాత్వాన్ ఆనేయకస్వామి కూర్తైత్వోరులనాశ్రయించి యుండిరి. ఆయన మిక్కిలి యభిజాత్యము కలవారుటచేత ఉత్కృష్టలయి భాగవతుల విషయమై అవినయముగా ప్రవర్తించుచుండఁగా కూర్తైత్వోనుమాచి “వీరికి యీ భాగవతాపచారము వీరియొక్క జ్ఞానానుస్థానములనన్నింటిని క్రిందికి త్రొక్కివేసి నానుపైకివచ్చి తుదకు నాశమును గలుగఁజేయును కావున దానిఁబోగొట్టవలయును” అని తలంచినవారై ఒక సంక్రమణమునాడు ఆయన తీర్థ మాడి యొడ్డున నిలువఁపడియుండగాజూచి అందఱును దానముల నొసంగుచున్నార గాన “మీరు నాకొకదానమును యివ్వరా?” అని అడిగిరి. అందుకు ఆయన “దాసుఁడు దేనిని దానము చేయఁ గలడు అంతయును దేవరవారిదిగా నున్నదే? అని చెప్పఁగా నంతట “ అది ద్రవ్య విషయము

మూ॥ ౨౦౪॥ జ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞలై యోగ్విన్దాలుమ్

అవ్యభిచారితు, కరణత్రయత్రయము భాగవతాపచారము పజ్ఞామలో వర్తింకొక్కడవేన్' ఎన్లు నమ్మకయితే ఉదకమ్ పట్టి తీర వేణుమ్' ఎన్న; అప్పడి ఇవరు ముదకమ్ పట్టికొడుత్ర వనవ్రరమ్ ఒరుభాగవతదోషమై పూర్వనాననెయ్యలే నినైత్తు, నామిని ముడిదోష్ ఎన్లు భయప్పట్టు మూడి కొట్టు తమిరుమాళికైయితే కణ్ వళిర: ఇవర్ మున్నవతుకిల కాలత్రిలో వరక్కాణామైయాలే అట్టొనివర్ తిరుమాళికైయితే యెట్టున్దరుళి, “ఎత్తాత్తా, ముశెప్పెన్?” ఎన్లు వినవియరుళి; తామ మనస్సాలో నినైత్తలై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు, కరణత్రయత్రాలు మపచారమ్ పురురాతపడి ఇదేహత్తో దువర్తికై యరిశాయిరానిన్దతు, ఎత్తా శెయ్యొక్కడవేన్' ఎన్లు తిరువడికలైక్కట్టికొట్టు కిడ్డున్లేశిక్క. “ఇత్తనై అనుతాపమివర్ కున్దాకప్పైత్తోమే!” ఎన్లుకన్దరుళి, “మనస్సాలే నినైత్త తుక్కుఅనుతాపముణ్ణాక నే ఈశ్వరత్ తమిత్తరుళుమ్, ప్రత్యక్షదణ్ణభయత్తాలే కాయకమాక ఒరువనై యమ్ నలియక్కాడాతు, అనపిన్బు అనైయొణ్ణముమక్కుకట్టిత్తన్దోమ్, ఇని వాకొన్దైయుమ్ నన్దాకక్కుటికొట్టు అవర్తిత్తుప్పోరుమ్” ఎన్దరుళిచ్చెయ్తతు.

భగవల్లాభహేతువాన జ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞలై యోగ్విన్దాలుమ్ పరిపూర్ణమాక పునైయానొరువనుక్కు భాగవతాపచార ముణ్ణాయ్త్త తాకిలుమ్, భగవానతుక్కులఘువానతోరు దణ్ణజ్ఞైప్పట్టి కున్దాకొట్టువిదానో; అనైయిరణ్ణ మనత్పమహాయ్, అపచారమే ప్రబలమాయ్, ఎమ్మెరుమానై యిట్టిదే పోయ్విడుమ్ ఎన్నలాపాఎన్న; అరుళిచ్చెయ్తేతార్, (జ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞలై) ఎన్దుతుడగ్గి. అతావతు-

మూ॥ ౨౦౪॥ జ్ఞానానుష్ఠానములు లేకపోయినప్పటికిన్ని,

గదా! అంతమాత్రము చాలదు. కరణత్రయముచేతను భాగవతాపచారముచేయనని నాచేతిలో నుదకము విడువవలెను” అనియడుగఁగా, అట్లే వీరు నీళ్ళు వదలిన తరువాత, (యింటికివచ్చి) పూర్వ వాసవచేత నొక భాగవతదోషమును తలంచి “ఇంక మనము నశించినాము” అని భయపడి ముసుగు పెట్టుకొని పరుండియుండఁగా, వీరు మామూలుగా వచ్చునట్టి సమయమున రాకపోవుటచే కూర్తాట్టొరులు స్వయముగ వారింటికి వేంచేసి “ఏల పండుకొని యున్నారు” అని అడుగఁగా తాను మనస్సులో తలంచుకొన్న యపచారమును విజ్ఞాపనముచేసి యాదేహముతోనున్నంతవరకు కరణత్రయాపచారము రాకుండ వర్తించుట శక్యముకాదు ఏమి చేసెననిచింతింపడువారి శ్రీసావ ముతను పట్టుకొని దుభింపఁగా నంతట శ్రీకూర్తాట్టొరులు “ఇంతిటి అనుతాపము వీరికి గలిగినదే?” అని సంతోషించి, మానసికాపచారమును గుఱించి పరితాపముగలిగిన యెడల యాశ్వరుండు తమించును. ప్రత్యక్షమందు దండభీతిచే కాయకాపచారము సంభవింపదు. కావున నారెంటిని మీకు పోగొట్టి యిచ్చినాను. ఇంక వాచికాపచారము రాకుండ జాగరూకులై ప్రవర్తింపుడు అని యానతిచ్చిన వాడైరి.

అవతారిక:—భగవంతుని లభించుటకు హేతువయిన, జ్ఞానానుష్ఠానములు పరిపూర్ణముగా నుండియున్నట్టి యొకనికి భాగవతాపచారము సంప్రాప్త మైనప్పటికిన్ని భగవంతుండు అందులకుగా ను లఘువైన దండము నొనర్చి రక్షింపదా? అట్లు కాకుండ జ్ఞానానుష్ఠానములు రెండును లే నివియై; అపచారమే ప్రబలమైనదై భగవంతుని లభింపక పోవలసి ఎచ్చునా? యింటికిని తెలుపుచున్నాను.

(జ్ఞానానుష్ఠానములు) ఇత్యాది. “ఉభాభ్యామేవపక్షాభ్యామాకా కేషశ్చిణ్ణాఃగతిః తదైతర

మూ॥ పేర్లొక్క అవర్కళి పక్కల్ సమ్మన్దమే యమైకతాప్సితే అనై యుద్ధా
నాలుమ్ ఇళవుక్కు అవర్కళి పక్కలపచారమే పోరుమ్.

“తి భాభ్యామేవపక్షభ్యా మాకాశే పక్షిణాం గతిః తద్వైశ్చానకర్మభ్యాం ప్రాప్యతే భగవాన్
హరిః” ఎన్యుమ్, “ఏశుమశిశికాల్ పక్షిత్తీర్ విణ్ణాదునుజ్జట్టులిరు” ఎన్యుమ్ శొల్లొఱిపడియే భగవల్లాభ
హేతువాన తత్త్వజ్ఞానమును తదనురూపానుస్థానము మిన్నిక్కే యుజ్జీనాలును, భగవల్లాభత్తుక్కు
“పశుర్మనుష్యః పక్షివా యేచవైష్టవసంశ్రయాః॥ తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్టాః పరమంపదమ్”
ఎన్యుమ్, “యంయంస్పృశతిపాణిభ్యాం యంపశ్యతిచక్షుషాః॥ స్థావరాణ్యపిమచ్యం లేకిమునర్పా
న్ధవాజసాః” ఎన్యుమ్ శొల్లొఱిపడియే భాగవతగుర్వప్థమే నిరపేక్షసాధన మాకతాప్సితే, అన్దజ్ఞా
నానుస్థానజ్జిరణ్ణమ్ కుత్తైవఱ ఉణ్ణాయ్త్రితాఱిలును, భగవద్విషయతైయిన్ద్రపోక్షక్కుభగవ
దభిరుతరాన అన్దభాగవతర్కళి విషయత్తిల్ పణ్ణమపచారమే నిరపేక్షసాధనమాక పోరు
మెన్ద పడి.

మూ॥ మోక్షముకు వారితోఁగల సంబంధమే చాలియుండినట్లు, అవి యున్నప్పటికి
న్ని, నరకముకు వారియెడలనొనర్చునట్టి యపచారమే చాలును.

జ్ఞానకర్మభ్యాం ప్రాప్యతేభగవాన్ హరిః” (రెండురేక్కల నాధారముగాఁగని పక్షులొకాశమున
సంచరించునట్లు, జ్ఞానానుస్థానముల మూలమున భగవంతునిపొందు మన్నాదు) అనియు, “ఏశుమ్ శిర
రకాల్ పక్షిత్తీర్ విణ్ణాదునుజ్జట్టులిరు” (తిరువరు ౫౪) (విరుగునట్టి రేక్కలతోసంచరించు
నట్టి మిశుపరమపదము సులభము) అనియును చెప్పియున్నట్లు భగవంతుని పొందుటకు హేతు
భూతమై తత్త్వజ్ఞానమును అందుల కనుగుణమును అనుష్ఠానమున్ను లేకపోయినను భగవ
త్ప్రాప్తికి,

శ్లో॥ పశుగ్మనుష్యః పక్షివా యేచవైష్టవసంశ్రయాః॥

తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్టాః పరమంపదమ్॥

తా॥ పశువుగాని మనుష్యుండుగాని, పక్షిగాని యేవి భాగవతసంబంధము గలిగియున్న
వో, దాని మూలమునని విష్టువుయొక్క పరమపదమును బొందుచున్నవి.” అనియు,

శ్లో॥ యంయంస్పృశతిపాణిభ్యాం యంయంపశ్యతి చక్షుషాః

స్థావరాణ్యపి మచ్యన్తే । కిం పున ర్భాంధవా జసాః॥

తా॥ దేనిని దేనిని భాగవతుండు చేతులతో తాకుచున్నాడో నేత్రములతో కటా
క్షించుచున్నాడో స్థావరపదార్థములైనను అవిమోక్షమును బొందుచున్నవి. బంధుజనుల విషయ
మున చెప్పవలసినది యేమిన్నది అనియును,

చెప్పియున్నట్లు భాగవతసంబంధమే వేటొక్కదాని సహాయము నపేక్షింపని సాధన
మగునట్లు, అట్టి జ్ఞానానుస్థానములు రెంటిని సంపూర్ణముగాఁ గలిగియుండినను, భగవద్విష
యమును పోగొట్టుకొనుటకు భగవంతునికి ఎక్కువ యిచ్ఛలగు భాగవతుల విషయమునఁ జేయు
నట్టి యపచారమే యట్టి సాధనముకాఁగలదు,

మూ॥ ౨౦౫॥ ఇతిల్ జన్మవృత్తాది నియమమిల్లె

మూ॥ ౨౦౬॥ ఇవ్వర్థమ్ కై శికవృత్తాస్తస్థిలుమ్,

ఇతిల్ జన్మవృత్తాది నియమముడోవెన్ను మాకాత్మైయిలే యరుళిచ్చెయ్కీతార్, (ఇతిల్) ఎ
ష్టుడుడగ్గి. (ఇతిల్) ఎష్టుడు, “శేర్దుకుభాగవతసమ్మన్దమేయమైయుమ్, ఇళివుక్కుఆవర్ కల్
పక్కలపచారమేయోరుమ్” ఎష్టుశొన్నవిత్తెయిరజ్జీలు మెష్టుపడి. (జన్మవృత్తాదినియమమిల్లె) ఎష్టు-
జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరాన భాగవతరకళోడుణ్ణాన సమ్మన్దమేశేర్దుకు పేతు
వావతు అవత్తాల్ నికృష్టరానవర్ కళోట్టై సంబంధమ్ శేర్దుకు పేతువాకాత్తెన్గి నియమము
మ్, జన్మవృత్తాదికళా లుత్కృష్టరానవర్ కళో తిత్తిల్ పణ్ణుమపచారమే ఇళివుక్కుడ
లావతు; అవత్తాల్ నికృష్టరానవర్ కళో తిత్తిల్ పణ్ణుమపచారమ్ అప్పడిళివుక్కుడలాకాత్తెన్గి
నియమముమిల్లెయ్యెష్టుపడి.

ఇవ్వర్థమ్ కాణలామిడుమ్మోవెన్ను; అరుళిచ్చెయ్కీతార్; (ఇవ్వర్థమ్) ఎష్టుడుడగ్గి, అతావతు-
చరకతులొద్దవనాన సోమశర్మవాకిల బ్రాహ్మణు, యాగత్తెచ్చెయ్వతాక ఉపక్రమిత్తు య
థాక్రమమునుష్టియమల్ అతు సమాప్తిపుణ్ణుమున్నే మరెప్పుడుమ్ తెయ్కైయారే బ్రహ్మరాక్ష
సనాయప్పిటన్దు తిరియానిల్గు, “మద్భక్తంశ్వపచంవాపి” ఎన్గిపడిమే జన్మసిద్ధమాన నైచ్చ్యత్తై
యూడై యరాయ్, భగవద్భక్తియే నిరూపకమామ్మడి యియప్పొరుభాగవతర్, ఉత్తానైకా

మూ॥ ౨౦౫॥ దీనికి జన్మవృత్తాది నియమములు లేవు.

మూ॥ ౨౦౬॥ ఈయర్థమును కై శికవృత్తాంతమునను,

అవతారిక:—దీనికి జన్మవృత్తాది నియమముకలదా? యంటినేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇతిల్) ఇత్యాది. దీనిలోననగా ఫలమునకు భాగవతసంబంధమే చాలును. ఫలము
కలుగుకుండుటకు వారియెడల ఆపచారమే చాలును అని చెప్పియున్నట్టి యీ రెండువిషయ
ములలో ననుట,

ఇందునుగుతించి జన్మవృత్తాది నియమము లేదనఁగా:—జన్మవృత్తాదులచే ఉత్కృష్టలయి
న భాగవతులతో నుండునట్టి సంబంధమే ఫలహేతువగుననియూ, వాటిచే నపకృష్టలగు భాగ
వతులతో నుండు సంబంధము ఫలహేతువు కాదనియూ, జన్మవృత్తాదులచే ఉత్కృష్టల
యిన భాగవతులవిషయమున జేయునట్టి యపచారమే నాశహేతువనియూ వాటిచే అపకృ
ష్టలయిన భాగవతుల విషయమున చేయునట్టి యపచారము నాశహేతువు కాదనియూను
నియమములేదు.

అవతారిక:—ఈ విషయమును గుతించిన దృష్టాంత మెద్దియైన కలదా? యంటినేని
తెలుపుచున్నారు.

(ఈయర్థమును) ఇత్యాది చరకవంశమునను జన్మించిన సోమశర్మయను బ్రాహ్మణుండు యా
గముచేయుటకై యుపక్రమించి దానిని కాశ్త్రమునఁ జెప్పియున్నట్టిరీతిని నెరవేర్చక యాగము
సమాప్తియగుటనుమందే మృతినొందుటచే బ్రహ్మ రక్షస్సుయి తిరుగుచుండెను. (మద్భక్తంశ్వ
పచంవాపి) అన్నట్లు చండాలకులమువందు జన్మించి జన్మసిద్ధమైన నైచ్చ్యముకలవారై భగవద్భక్తియే
నిరూపకముగల (కాశికుండను) ఒక భాగవతోక్తిముండు కార్తికేశుద్ధవకాదశినాడు రాత్రి

దశియినస్తు రాత్రి సిద్ధాశ్రమమాన తిరుక్కులుబుడియిలే నమ్మియైపాపిప్పైకొల్వతాక వీణాపా
ణియాయ్ కొట్టుపోకానిట్లు చెప్పెయ్ లే, అనిగై భక్తిప్రతాక వర్ణదర్శక అవర్ మీణువరుకైక్కు
ఉరుప్పానల సేకశపథజ్జైపట్టికొడుత్తు తదనుమతికొట్టుపోయ్ యథామనోరథమ్ నేవిత్తు హృప్త
రాయ్, అద్ద బ్రహ్మరాక్ష సకా నిశ్చీవిడ తిలేమిశవును విరైస్తువస్తు, “యథేష్టమిని ఎక శరీరతైనీభు
జి” ఎన్న; అవన్ ఇవిరుడైయ సత్యవాది త్యాది వైభవతైక్కణ్ణ; “ని ఇన్తు పాడినపాటికా ఫలతై తై, నా
నున్నైప్రాసనోడేపాకవిదుమ్మడి” ఎన్న; అవర్ అరుక్కు ఇతైయాలొబ్బీయ; “అగ్ధరాత్ర త్రిలోఫం
మ్” “ఏకయామ త్రిలేఫంమ్” ఎన్టాబ్బోలే శొల్లికొట్టు సప్తపరవిలమ్, “ నానకు శెయనతిలై,
మున్పు నీశొన్నపడియే ఎన్నై భక్తిక్కుమత్తనై ” ఎన్తు ఒరునిలైనిష్టపడియాలే, “ త్వంజైగీ
తప్రభావేన నిస్తారయి తుమర్న సివనముక్త్యై లభవణ్ణంరాక్ష సశ్వరణంతః ” ఎన్ని పడియే నీఉ
న్నడైయ గీతప్రభావతాలే ఎన్నైఇప్పాపత్తిలో నిష్టమికలైయేద్రువేణు మెన్తుశరణమ్ పుకుర, అన్దభా
గవత్ “ యన్మయా పశ్చిమంగీతంస్వరం కైశికముత్తమమ్ ” ఇత్యాదిపడియే నామ్ పిన్నపాడిన
కైశికమాకిల పట్టికాఫలతైక్కొడుత్తు కర్మదోషమతాలే ఎన్ద రాక్ష సపేషతైక్కట్టిత్తు మున్పుపోలే
బ్రాహ్మణనాయ్ అరుక్కుమేలే భాగవతమమాయజ్ఞీవిక్కు మ్మడి పట్టినారెన్నిల కైశికవృత్తాన్తత్తిలే,
జన్మాదికలైతల్కొప్పరాన భాగవత్ కలొట్టై సమ్మన్మే ఉజ్జీవనహేతువాతతు, అన్ద్రులై
పకృష్ట రానవర్ కలొట్టై సమ్మన్మ మజ్జీవనహేతువాకాలెన్నిల నియమమిలై యెన్నమగు కాగలామ్.

సిద్ధాశ్రమమగు తిరుక్కురుంగడియందు వేంచేయుండు నందిసన్నిధిని గానముచేసి పత్రయని
యాండాశానలిచ్చినట్లు కైంకర్యమును లభించుటకై వీణెను చేతబట్టుకొని వేంచేయుచుండె
ను. ఆయనను భక్షించుటకై మార్గమునంగు అబ్రహ్మరక్షున్న అడ్డుకొనఁగా ఆయన స్వామి
సన్నిధిని కైంకర్యముచేసి తిరుగవచ్చెదనని యాబ్రహ్మరక్షున్ననకు నమ్మకము గలుగునటుల
అనేక ప్రమాణములఁజేసి వాని అనుమతిని పొంది యథేష్టముగా స్వామిసన్నిధిని గానకైంకర్యము
చేసి సంతోషించి బ్రహ్మరక్షున్న ఉన్నఫలమునకువచ్చితనయథేష్టముగభక్షింపవచ్చుననిచెప్పెను.
అంతట ఆబ్రహ్మరక్షున్న ఆయన సత్యవాదిత్వమునకు మెచ్చుకొని “నీవు ఈరోజుపాడిన
గానముయొక్క ఫలమును నాకు ఇచ్చివేయుము వేను నిన్ను ప్రాణములతో విడిచెదను” అని
పలుకఁగా, అందుల కాయన అంగీకరింపకపోయెను. పిమ్మట బ్రహ్మరక్షున్న అగ్ధరాత్రియొ
క్క ఫలమునుగాని ఒకజాము సేపటిఫలమునుగాని యిమ్మని అనేకవిధములుగా ప్రార్థించినను ఆయ
న అంగీకరింపక మొదట నీవు కోరిన ప్రకారము నాదేహమునే భక్షింపుమని స్థిరముగా నిలువఁబ
డియుండగా “త్వంజైగీతప్రభావేన నిస్తారయితుమర్న సి వీవముక్త్యైతు ఫండాలం రాక్ష సశ్వరణంగ
తః” అన్నట్లు నీవు నీగానప్రభావముచే ఈ పాపమునుండి నన్ను దరిచేర్చుమని యాబ్రహ్మరా
క్షుని శరణుజొచ్చెను. అంతట ఆభాగవతోత్తముండు “ యన్మయా పశ్చిమంగీతం స్వరం కై
శికముత్తమమ్ ” అన్నట్లు గానమును చాలించి వెళ్ళిపోవునట్టి సమయమునందు పాడిన కైశి
కమునురాగముయొక్క ఫలమునిచ్చి కర్మదోషముచేతవచ్చిన రాక్ష సపేషమును పోగొట్టి పూర్వపు
బ్రాహ్మణత్వమునేకాక, భాగవతత్వమునుగూడ గలుగఁజేసి, యజ్జీవించునటుల చేసెను.
ఈపైని యడివారింపిన కైశికవృత్తాంతమున “ జన్మాదులచేత ఉత్కృష్టులగు భాగవతుల
తోటి సంబంధమే యజ్జీవనహేతువనియు, వాటిచే నపకృష్టులగు వారిసంబంధము ఉజ్జీవన
హేతువు కాదనియును నియమములేను” అను విషయముఁ జూడవచ్చును.

మూ॥ ఉపరిచరవసువృత్తాంతత్తిలుమ్ కాణలామ్.

ఋషికళుమ్ దేవర్కళుమ్ తన్పక్కలిలే ధర్మసందేహమ్ కేటుమ్మడి విద్యాధికనుమాయ్, స్వవర్ణానురూప వృత్తమాత్రమన్విక్లేపాత్వతతస్త్రినిష్ఠాతనాయ్ భగవదాచారాధనతత్పరనాయ్ కొల్లుపోరుకైయారే ఎన్దవృత్తాధికనుమాయ్, స్వతపోబలత్తారే సువాహన పరివారనాయ్ కొల్లు అన్దరిక్షచరనాయ్ త్రిరియుమ్ ఉపరిచరవసు వెన్ఱి రాజావానవన్, యాగార్థమానపశునిమిత్తమాక ఋషికళుమ్ దేవర్కళుమ్తల్లిలో వివాదమపట్టులి వళవిలే, “మార్గాగతోనృపశ్రేష్ఠస్తందేశం ప్రాప్తవాన్ వసుః | అన్దరిక్షచరశ్రీమాన్ సమగ్రబలవాహనః | తం దృష్ట్వా సహసాయాన్తమ్ వసుం తేత్వన్దరిక్షమ్ | ఉచ్యుర్విజాతయోదేవా ఏష ఛేత్స్వతి సంశయమ్” ఎన్దు, ఆకాశత్తిలే పోకా నిష్ఠభవన్తేకొల్లు, ఇవన్ నమ్మడైయ సంశయత్తై యఱుక్కవల్ల నెన్దఱులియిట్టు, ఇవనై చ్చెన్దు కిట్టి “శెయ్యవదుప్ప తెళు?” ఎన్దు కేట్టు; అవన్ “ఉన్దాముడైయ మతల్లి తన్నై చ్చొల్లుల్లి త్” ఎన్న; “ధాన్యైర్వృష్టవ్యమిత్యేష పక్షోస్మాకం నరాధిప | దేవతానాం హి పశుభిః పక్షో రాజన్ వదస్యనః” ఎన్దు, “ధాన్యాదికళారే యజిక్కుప్పదు మెన్దెల్లిగుక్కుప్పత్తమ్, పశుక్కుళారే యజిక్కు వేణుమెన్దు దేవర్కళుక్కుప్పత్తమ్, నాల్లి శెయ్యుమతె? కొల” ఎన్దు ఋషికళో కేట్టు, “దేవానాన్దుమతంశ్రుత్వా వసునాపత్తంశ్రయాత్ | ఛాగేనాజేన యప్తవ్య మేవముక్తం వచస్తథా” ఎన్దిపడియే అవన్ దేవర్కళళవిలో పత్తపారత్తారే “ఛాగత్తారే యజిక్కు వేణుమ్” ఎన్న “కుపితాస్తేతశానర్వే మనఱున్సార్వవర్చసః | ఉచ్యుర్వసుం విమానస్థం దేవపక్షార్థవాదివమ్ | సురపక్షో

మూ॥ ఉపరిచరవసు వృత్తాంతమునను తెలిసికొనవచ్చును.

ఉపరిచర వసునిను రాజు ఋషులును దేవతలునుగూడ తఃయొద్ద ధర్మసందేహములను తీర్చుకొనఁదగిన విద్యాధిక్యముకలవాడై తనవర్ణముకుఁ దగిన వ్యాపారము గలవాఁడగుటయే కాక సాత్వతతంత్ర నిష్ఠుడై, భగవదాచారాధనయఁడగు మంచి నడవడికగలవాడై స్వతపోబలముచేత సపరివారముగా విమానముతో నన్దరిక్షమున సంచరించుచునుండెను. యాగసంబంధియగు పశువు నిమిత్తమున ఋషులకును దేవతలకును పరస్పరము వివాదమువచ్చినసమయమున “మార్గాగతో నృపశ్రేష్ఠస్తం దేశంప్రాప్తవాన్ వసుః | అన్దరిక్షచర శ్రీమాన్ సమగ్రబలవాహనః | తం దృష్ట్వా సహసాయాంతం వసుం తేత్వన్దరిక్షమ్ | ఉచ్యుర్విజాతయోదేవా ఏష ఛేత్స్వతి సంశయమ్” అన్నట్లు ఆకాశమునఁ బోవునట్టి యీతనిఁజూచి “ఈతఁడు మనసంశయముచు తీర్చగలడు” అని యీయభయులును అయనయొద్దకు వెల్లి “చేయవలసినది యెద్ది?” అనియడుగఁగా, అంతట అతండు మీయొక్క మతముఁ దెలుపుదు అని యడుగగా,

శ్లో॥ ధాన్యైర్వృష్టవ్యమిత్యేష పక్షోస్మాకం నరాధిప |

దేవతానాం హి పశుభిః పక్షో రాజన్ వదస్యనః॥

బ్రహ్మలతో హోమము చేయవలసినదని మాపత్తము పశువులతో హోమముచేయవలయునని దేవతలపత్తము కావున మేమేమిచేయవలసినదని ఋషులడుగఁగా,

శ్లో॥ దేవానాంకుమతంశ్రుత్వా వసునాపత్తంశ్రయాత్ |

ఛాగేనాజేన యప్తవ్య మేవముక్తం వచస్తథా॥

అంతట వసువు దేవతలయొడల పత్తపారములనఁ పశువులతోనే యజ్ఞము చేయవలయునని చెప్పఁగా,

గృహీతస్తే యస్మాత్తేస్మాద్విషవతః। అద్యప్రభృతితేరాజ న్నాకాశేవిహతాగతిః। అస్మచ్ఛాపాభిఘాతేన మహీంభిత్యాప్రవేక్ష్యసి। విరుద్ధంవేదనూత్రాణాముక్తంయదిభవేన్నృపః। వయంవిరుద్ధవచనాయదితత్రపతామహే” అన్తు ఋషికశైలారూప్యపితరాయ, దేవపక్షార్థవాదియాయ విమానస్థనాయురక్కిల ఇవనైస్పార్తన్తు “ఋశోన్నతువేదనూత్రజ్ఞకుక్కు విరుద్ధమాకిల్, దేవపక్షపాతియాయ వాగై శోన్నురద్యోవి” నిన్తు మధఃపాతియాయ, ఇహ్వికుతుడజ్ఞి ఉన్నడైయ ఆకాశగమనముమ్మాజీ పాతాళత్తి లేమిక్కడవై నాల్గోతాక్ విరుద్ధవచనమ్శోన్నమాకిల్ అప్పడియపాతాళత్తిలేమిక్కడవోమ్” ఎన్తుశపిక్కు, “తతస్తస్మిక్ మహూరేతురాజోపరివసుస్తథా। అథోవైసమభూవాశు భూమేర్వివరగోనృపః” ఎన్నిపడియే అహ్పితే పాతాళత్తిరే విబ్రుద్దానెన్ని ఉపరిచరవసు వృత్తాస్తత్తిల్, ఋషికకుమ్ ధర్మసంజీవాల్గోతనైక్కేట్టుమ్మడి విద్యాదికళాల్ అవర్ కలియత్కృష్టనానవక్ అవర్ కల్ తిన్తు తపచారత్తారే ఆధఃపతిత్తమ్మై కాన్తెయారే, జన్మవృత్తాదికళా లత్కృష్టర్తిన్తు అపకృష్ట పణ్ణమపచారమే ఇతివృక్కుడలావతు, అవత్త్రాణిత్కృష్టరానవర్ కల్ అపకృష్టర్తిన్తు పణ్ణమపచారమ్ ఇతివృక్కుడలాకా తేన్ని నియమమిల్లెయెన్ను

శ్లో॥ కుపితాస్తే తతస్సర్వే మనయన్సురభివర్చసః
 ఊచుర్వసుంవిమానస్థం దేవపక్షార్థవాదినమ్
 సురపక్షోగృహీతస్తేయస్మా తిస్మాద్విషవతః।
 అద్యప్రభృతితేరాజ న్నాకాశేవిహతాగతిః।
 అస్మచ్ఛాపాభిఘాతేన మహీంభిత్యాప్రవేక్ష్యసి।
 విరుద్ధం వేదనూత్రాణా ముక్తంయదిభవేన్నృపః।
 వయం విరుద్ధవచనాయది తత్రపతామహే,

అన్నట్లు అందుకు ఋషులకు కోపమువచ్చి, దేవతలయెడల పక్షపాతముగలవాడై విమానము నఁగూర్చుండి యున్నట్టి యీతనిఁజూచి “నీవు నెప్పినది వేదనూత్రములకు విరుద్ధమైనదయినట్లయిన, దేవతులయెడల పక్షపాతము గలవాడవై యీవార్తను చెప్పినట్టి నీవు అంతరిక్షమునుండి క్రిందపడి ఈలోజమొదలుకొని నీయాకాశగమనమును పోగొట్టుకొని పాతళమునఁ బడిపోదువు గాక! మేము విరుద్ధవచనములఁ జెప్పితిమేని, అట్లే మేమున్న పాతాళమునఁ బడిపోదుము అని శపింపఁగా,

శ్లో॥ తతస్తస్మిక్ మహూరేతు రాజోపరివసుస్తథా।
 అథోవై సమభూవాశు భూమేర్వివరగోనృపః॥

అన్నట్లు ఆరాజు వెంటనే పాతాళమునఁ బడిపోయెను.

ఈనైని యుదహరించిన యుపరిచరవసువృత్తాంతమున, ఋషులున్న తనవలన ధర్మసంజీవాముల నడగవలసినట్లు విద్యారులచేత చారికంటె సుత్కృష్టుడగువాడు వారి విషయమున అపచారపడుటచే ఆధఃపతికుండగుటయూచి యుండుటంజేసి జన్మవృత్తాదులచే ఉత్కృష్టులగువారి విషయమున. అపకృష్టులగు వారుచేయునట్టి యపచారమే దుఃఖహేతువు అగుననియు, వాటిచే సుత్కృష్టులయిన వారు అపకృష్టులగు వారి విషయమునఁ జేయునట్టి యపచారము దుఃఖహేతువు కాదనియును నియమము లేదను విషయమును చూడవచ్చును.

మూ॥ ౨౦౭॥ బ్రాహ్మణ్యమ్ విలెచ్చెల్లకిఱతు వేదాధ్యయనాదిముఖత్రా లే భగవ
ల్లాభహేతువెను

మతుకొంటామెన్టె. జన్మాధిక్యమ్ ఋషికళుక్కు ఉడ్డానాలుమ్ జ్ఞానాధిక్యమివనుక్కు ఉడ్డానా
యా లే ఆవర్కళిలివకుక్కు-త్తెన్టె శొల్లగుక్కుటైయిల్లె. జన్మమున్ జ్ఞానాదికళు మొరుతలైయానా
త్ జ్ఞానాదికల్ ప్రబలజ్ఞశాయిత్తే యరుప్పకు. కైశికవృత్తాన్తమ్ శ్రీవరాహపురాణత్రితీశ్రీభూమిపి
రాట్టిక్కు శ్రీవరాహనాయనా రరుళిచ్చెయ్తతాకైయాలుమ్, ఉపరిచరవసువుత్తాన్తమ్ పఱ్ఱుమవే
దయాన మహాభారతత్రితే మోక్షధర్మత్రితే ధర్మపుత్రర్కుశ్రీభీష్మరాతే శొల్లప్పట్టతాకైయాలు
మ్, ఇవైతానాప్రప్రమాణసిద్ధమిత్తే.

ఇప్పుడి జన్మాదికళాన్ మరుముత్కర్నత్రితీ పల్లెయిల్లెయెన్టెశొల్లలామా, శాస్త్రజ్ఞైల్లామ్
బ్రాహ్మణ్యజ్ఞై ఆత్మాదరమ్ పణ్ణిన్చొల్లానిఱ్ఱిచ్చెయ్తేయెన్టె; అరుళిచ్చెయ్కెఱార్ మేల్, (బ్రా
హ్మణ్యమ్) ఎన్టుతుడన్ణి, (విలెచ్చెల్లకైయానకు)- విరుప్పత్తుక్కు విమయనూయ్ చెయ్లెకై. (వేదాధ్య
యనాదిముఖత్రా లే భగవల్లాభ హేతువాకైయానకు)- “ఎన్దే వేదా యత్పదమామనన్తి” ఎన్టుమ్,
“వేదైశ్చసర్వైరహమేవ వేద్యః” ఎన్టుమ్ శొల్లకిఱపడియ్ ఆరాధనస్వరూపజ్ఞైయున్ ఆరాధనీ
స్వరూపజ్ఞైయున్ పూర్వోత్తరభాగజ్ఞశాలే ప్రతిపాదియానిన్టుకొన్టు భగవదేకపరమాయరుక్కిఱవే
డజ్జై, “స్వాధ్యాయోఽధ్యైతవ్యః” ఎన్ఱిఱ విధిపరతన్త్ర) నాయ్ ఆధ్యయనమిపణ్ణి, మీమాంసాదిక

మూ॥ ౨౦౭॥ బ్రాహ్మణ్యము ఆదరణీయమగుట వేదాధ్యయనద్వారా భగవల్లాభ
మునకు హేతువగుటనుబట్టి.

జన్మాధిక్యము ఋషులనున్న ఉన్నప్పటికిన్ని జ్ఞానాధిక్యమిగాజుకుండుటంజేసి వారికంటెను
ఈతనికి యాధిక్యము కలదని చెప్పవచ్చును.

జన్మ ఎక్కురదయినదా? జ్ఞానాదులెక్కువైనవాయని విచారించితమేని జ్ఞానాదులకుఁగ
ల యాధిక్యము ప్రబలమయినదిగాను యేర్పడును గదా?

కౌశికవృత్తాంతము శ్రీవరాహపురాణమున శ్రీ భూమిపిరాట్టికి శ్రీవరాహస్వామి సా
యించిన దగుటంజేసియు, ఉపరిచరవసువుత్తాంతము పంచమవేదమగు మహాభారతమున మోక్ష
ధర్మమున పాండవులకు శ్రీ భీష్మచార్యులవారు ఆనతిచ్చిన దగుటంజేసియును ఇవియే యాప్త
ప్రమాణప్రతిపాదితములని సిద్ధమగుచున్నది.

ఆవతారిక:—ఇట్లు జన్మాదులనుబట్టి వచ్చునట్టి ఉత్కర్షమున సారము (ఉపయోగము)
లేదని చెప్పవచ్చునా? శాస్త్రములన్నియును బ్రాహ్మణ్యమును ఎక్కువ ఆదరముతోఁజేర్కొను
చున్నవే? యంటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(బ్రాహ్మణ్యం) ఇత్యాది. (ఆదరణీయమగును) అనఁగా అతేక్షకు విషయమగుట.

వేదాధ్యయనముద్వారా భగవత్ప్రాప్తికి హేతువగుననఁగా “ఎన్దే వేదాః యత్పదమామ
నన్తి” (వేదములన్నియును ఎవనిని గుఱించి తెలుపుచున్నవో” అనియు, “వేదైశ్చసర్వైర
హమేవవేద్యః” (వేదంబు లన్నింటిచే వేనె తెలియందగినవాడను) అనియును చెప్పియున్నట్లు
భగవదారాధన రూపమగు కర్మముయొక్క స్వరూపమును దానిచే నారాధింపబడువాడగు భగ
వంతుని స్వరూపమునున్న క్రమముగ పూర్వోత్తర భాగములలోఁబ్రతిపాదించుచు భగవంతుని
గురించి మాత్రమే తెలుపునట్టిదియగు వేదశాస్త్రమును “స్వాధ్యాయోఽధ్యైతవ్యః” అన్నట్లు విధి

మూ॥ అతుతానే ఇళివుక్కులుప్పాకిల్ త్యాజ్యమామితే,

మూ॥ ౨౦౮॥ జన్మవృత్తజ్ఞినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ పేర్మియుక్కుమి
ళివుక్కు మప్రయోజకమ్.

శాలేతదర్శనిర్ణయమ్ తెయతు భగవదుపాసనాదికళితే యితీష్టు భగవద్విషయమై ప్పెలుత్తెక్కులు
ప్పాకే. (అతుతానే ఇళివుక్కులుప్పాకిల్) ఎత్తుకు అన్త్రాహత్ర్యామ్తానే అహత్రాహత్రే హేతు
వాయ్కోణ్ణు, “మద్భక్తా శ్రోత్రయోనిర్దణ సద్భక్తృణాంతాం ప్రజేత్” ఎన్నితపడియే భగవ
దత్తవనిగ్రహ హేతువాని భాగవతాపచారశ్లేషప్రణిభగవద్విషయత్తుక్కళాయ్ ప్పొత్తెక్కులు
ప్పాకిల్తెత్తుపడి. (త్యాజ్యమామితే) ఎత్తు, ప్రసిద్ధిలోగ్గి వరుళిచ్చెయ్తెతు- యాలోస్తు భగవల్లా
భత్తుక్కులుప్ప అగు ఉపాదేయమ్, యాలోస్తు తదలాభత్తుక్కులుప్ప అగు త్యాజ్యమామి
త్తుమిప్ప, అత్తువు మిళివుక్కులుప్పానపోతే అప్పడియొక కుక్కైయిల్ల ఎన్ని నిశ్చయత్తాతే

ఇప్పడి ఉత్కర్ష జన్మాగ్నిళివుక్కులుప్పాకిల్ అపకర్షజన్మాగ్నికళితా పేర్మి
క్కుడలామా వెన్న, అరుళిచ్చెగ్గుకీతార్, (జన్మవృత్తజ్ఞినుడైయ) ఎత్తుగుడగ్గి. అతావతు- జన్మ
వృత్తజ్ఞినుడైయఉత్కర్షముమ్ పేర్మియుక్కుమిళివుక్కుమ్ ప్రయోజకమత్తు. అగ్గిగియడైయఅపకర్ష
ముమివైయగ్గుమ్ ప్రయోజకమత్తు. — అన్తిక్కే, “ఇతిన్ జన్మవృత్తాది నియమమిల్ల”
సేతు, “ఇళివుక్కులుప్పాకిల్ త్యాజ్యమామితే” ఎన్నతాకానిట్టి, ఇట్లనే శొల్లలామా, వేదా

మూ॥ ౨౦౯॥ అదియే దుఃఖమునకు హేతువయినచో త్యాజ్యము కదా !

మూ॥ ౨౧౦॥ జన్మవృత్తములయొక్క యుక్తముల పక్షములు భలాభలములకు
తువులు కావు.

ప్రకారము అధ్యయనమునచేసి మోహంసారలగొని దీనివర్ణమును నిర్ణయించి భగవదుపాసనాదుల
నవలించించి భగవంతుని లభించుటకు యోగ్యుండగుట.

అదియే భగవంతుని పొందకపోవుటకు హేతువగు పక్షమున—అనగా ఈబ్రాహ్మ్యమే
యహంకారమునకు హేతువై “మద్భక్తా శ్రోత్రయోనిర్దణ సద్భక్తృణాంతాం ప్రజేత్”
అన్నట్లు, భగవంతుని కెక్కువ నిగ్రహమును (శాపమును) గలుగజేయునట్టిదియగు భాగవతాపచార
మునొసర్చిభగవద్విషయమునుండి దూరమైపోవుటకు అనుకూలమైనదియగు పక్షముననగుట, “త్యాజ్యము
కదా!” అనునదిప్రసిద్ధిని తెలుపునది. ఏది భగవంతుని పొందుటకు అనుకూలమైనదియో అది గ్రాహ్యము,
యేది భగవంతుని పొందక పోవుటకనుకూలమైనదియో అది త్యాజ్యము! అట్లే యిదియును భగవద
లాభమును హేతు వగునట్లయిన, త్యాజ్యమగుటకు సంధియను లేదను నిశ్చయమునలన నచుట

అవతారిక :—ఇట్లుఉత్కర్షజన్మాదుభగవంతుని పొందకుండునట్లుచేయుటకు హేతువులగు
పక్షముగ, అపకర్ష జన్మాదులొకవేళ భగవంతుని పొందుటకు హేతువులగునా యంటినేని
తెలుపుచున్నాను.

(జన్మవృత్తముల) ఇత్యాది. జన్మవృత్తాదుల యుత్కర్షము భగవల్లాభమునకును తదలాభమునకు
ను హేతువు కాదు. వాటి అపకర్షమున్న అందులకు హేతువు కాబోదనుట.

ఇంతియొకాక, “దీనికీ జన్మవృత్తాదినియమములు లేవు” అనియు “జనోత్క్రమము భగవ
దలాభమునకు హేతువగు నేని త్యాజ్యము గదా” యనియును సాించి యున్నారే? అట్లు

మూ॥౨౦౯॥ ప్రయోజకమ్ భగవత్సమృద్ధముమ్, తదసమృద్ధముమ్.

ధ్యాయనాదినుఖతైరే భగవల్లాభ హేతువాక్యైశ్చ జన్మవృత్తిర్జగత్సమృద్ధమేవేతి యుక్తుః
డలాకవుమ్, ఆవద్గ్రహీతుడైయ అపకర్షమ్ అధ్యయనాదికగుక్కుఅనర్హమాక్యైశ్చ ఇతివుక్తు
డలాకవుమ్ శాశ్వతేష్టావోపేన్న అరుచిచ్చైకితార్, (జన్మవృత్తిర్జగత్సమృద్ధమేవేతి) ఎష్టుతుడణ్ణి. అతావతు-)
జన్మవృత్తిర్జగత్సమృద్ధమేవేతి యుక్తుః ప్రయోజకమష్టు అవద్గ్రహీతుడైయ అపకర్షముమ్ ఇతి
వుక్తుః ప్రయోజకమష్టు ఎన్తై. పేటితివుక శావన- భగవల్లాభ తదలాభజ్జల్. ప్రయోజకమావతు- ఫలి
ప్రిక్కుమతు. ఉత్కృష్ట జన్మవృత్తిర్జగత్సమృద్ధమేవేతి కలిత్ శిలర్ శిలర్ పెలువారుమాక
క్కొణ్ణెయాలమ్, అపకర్షజన్మవృత్తిర్జగత్సమృద్ధమేవేతి మప్పడియేఇరణ్ణు వక్తయుముణ్ణాక క్కొ
ణ్ణెయాలమ్ ఇన్తెయిరణ్ణు మిరణ్ణుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్తెన్నుమిడమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధమిశ్చే.

అనాల్ పేటితివుకగుక్కు ప్రయోజక మావతేతెన్న, అరుచిచ్చైయికితార్, (ప్రయోజకమ్)
ఎష్టుతుడణ్ణి. అతావతు-భగవల్లాభమాకిల పేర్దుకు ప్రయోజకమ్, నామ్ భగవదనన్యార్త శేష
భూతరన్ధిరుక్కై యాకిల భగవత్సమృద్ధమ్, తదలాభమాకిల వితివుక్తుః ప్రయోజకమ్, తదనన్యార్
ర్త శేషత్వజ్ఞానాభావమాకిల తత్సమృద్ధాభావమెష్టుపడి.

ఉత్కృష్టజన్మవృత్తిర్జగత్సమృద్ధమేవేతి భగవత్సమృద్ధముణ్ణానాల్ భాగవత్సమృద్ధసామ్య
మన్తోఉశ్శు, అన్తోడే జన్మవృత్తిర్జగత్సమృద్ధమేవేతి మన్తోయన్తెపన్తో విశిష్టమన్తోవెష్టు నిన్తె

మూ॥౨౦౯॥ భగవత్సంబంధమును, అట్టి సంబంధము లేక పోవుటయును, అందు
లకు హేతువులు

చెప్పఁదగునా? వేదాధ్యయనాదిత్యారా భగవల్లాభమునకు హేతుగుటంజేసి జన్మవృత్తి ములయొ
క్క యుత్కృష్టము భగవల్లాభముకు హేతుగుటనియు, వాటియొక్కయపకర్షకము అధ్యయనాదుల
కనర్హతను గలుగఁజేయునదియుగుటంజేసి భగవదలాభమునకు హేతుమనియెడిగానున్న గ్రహింప
వద్దా? అంటివేని తెలుపుచున్నార.

(జన్మవృత్తిముల) ఇత్యాది. జన్మవృత్తిముల యుత్కృష్టమున్న భగవల్లాభమునకు అనుకూలిం
చునది కాదు. వాటియపకర్షకమున్న భగవదలాభమున కనుకూలింపునది కాదు. ఫలాఫలము
లనునవి భగవల్లాభ తదలాభములు. ప్రయోజక మనఁగా ఫలింపఁజేయునదియని యర్థము.

ఉత్కృష్టజన్మముగలవారిలో కొందఱు భగవంతుని పొందనివారుగాను, మఱి కొందఱు పొందు
వారుగానుగానవచ్చుచున్నందునను అపకర్షజన్మముగలవారిలోను అట్లే యున్నందునను రెండువిధము
లగుటంజేసియును ఈ రెండును ఈ రెంటినిగలుగఁజేయునది కావనువిషయము ప్రత్యక్షసిద్ధముగదా!

అవతారిక:—అయితే భగవల్లాభాలాభములను గలుగఁజేయునది యేది? అంటివేని తెలు
పుచున్నార.

(ప్రయోజకము) ఇత్యాది. భగవల్లాభరూపముగు ఫలమును గలుగఁజేయునది “మనము
భగవదనన్యార్త శేషభూతులము” అను నిశ్చయముతో నుండుటయనెడి భగవత్సంబంధము
భగవదలాభమును గలుగఁజేయునది భగవదనన్యార్త శేషభూతులమును జ్ఞానములేండుటయనె
డి భగవత్సంబంధా భావము.

అవతారిక:—ఉత్కృష్ట జన్మముగలవానికిని అపకర్ష జన్మముగలవానికిన్ని వీరి యుభయు
లకున్న భగవత్సంబంధమున్నట్లయిన, భాగవత్సమృద్ధము వీరిద్దరున్న సమానము గదా! దానితోగూ

మూ॥౨౦౦॥ భగవత్సమృద్ధముండానాలిరణ్ణ మొక్కుమోవెన్నిల్,

మూ॥౨౦౧॥ బవ్వాతు.

మూ॥౨౦౨॥ ఉత్కృష్టమాకభృమిశ్టజన్మమ్ భృంశసమ్భవనైయాతే “శరీరేచ”
ఎన్ఱిరపడియే భయజనకమ్.

త్రుప్వణ్ణకిఱప్రశ్నతై యనవదిక్కితార్, (భగవత్సమృద్ధముండానా లిరణ్ణ మొక్కుమోవెన్నిల్)
ఎప్ట. (ఇన్ద్రావమ్) ఎను ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మజన్మైచ్చుణ్ణకిఱగు.

ప్రప్టానానవ ఉత్కృష్టమాక నిన్దైత్తితై అపకృష్టమాకవుమ్ అపకృష్టమాక నిన్దైత్తితై
ఉత్కృష్టమాకవుమ్ తిరువుళ్ళవపన్ద్రో అతుక్కుఉత్తర మరుళిచ్చెయ్కితార్, (బివ్వాతు)ఎప్ట.

అన్దైశపపాదిక్కితార్, (ఉత్కృష్టమాక) ఎప్టుడుజ్జి. అభిజాత్యాదికళారే అహజ్జరితు
నకిన్దైక్కుఱుప్పాకైయాతే అపకృష్టమాయరుక్కిఱవిన్దై ఉత్కృష్టమాకనిన్దైత్తు ప్రశ్నమ్ ప
ణ్ణిన్దై అతన్ద్రైస్త్రున్దైయాతే యెన్దుమిడమ్ తోన్దై (ఉత్కృష్టమాకప్రమిత్తజన్మమ్) ఎ
న్దైతార్, భృంశసమ్భవనైయాతే-ఉపాయాన్తరజ్జలన్య మత్తాలేయనన్యోపాయత్వమాకీ అధి
కారత్తిల్ నిష్టమ్ న్దువుళ్ళో ఎరుక్కెక్క-యోగ్యమాయరుక్కిఱ. (శరీరేచ) ఎన్ఱిరపడియే భయ

మూ॥౨౦౦॥ భగవత్సంబంధమున్నట్లయిన రెండును సమానములగునా యంటివేని
మూ॥౨౦౧॥ సమానములు కావు.

మూ॥౨౦౨॥ ఉత్కృష్టమైనది గాను భృమింప(బడినట్టి) జన్మము అధికారము
నుంకి తొలగించుటకు యోగ్యమైనదై నందున “శరీరేచ” అనిసాయించినట్లు
భయమునుగలుగఁ జేయునది.

డ జన్మోత్కర్షణమున్నగలవాడు తక్కిన వానికింబెనున్న విశిష్టండు కాదా? యని తలంచి
చేయునట్టి ప్రశ్నను అనవదించుచున్నారు.

(భగవత్సంబంధము) ఇత్యాది.

మాలమున “రెండు” అనఁగా మత్కృష్టాపకృష్ట జన్మములని యర్థము.

అవతారిక:—ప్రశ్నించువాడు ఉత్కృష్టమైనదానినిగాను తలంచిన దానిని అపకృష్టమై
నదానిని గాను, అపకృష్టమైనదానినిగాను తలంచినదానిని ఉత్కృష్టమైన దానిని గానును తలం
చి అందలకుత్తరమును తెలుపుచున్నారు. (సమానములుకావు) ఇత్యాది.

అవతారిక:—దానిని ఉపపాదించుచున్నారు.

(ఉత్కృష్టమైనది) ఇత్యాది. అభిజాత్యములచే నహంకారపడి నశించుటకునుకూలమైన
దగుటచే నపకృష్టమైనట్టిదీనిని ఉత్కృష్టమైన దానినిగాదలంచి ప్రశ్నించియుండిరి.

అందువలన ఒక్కదానిని వేరొక్కదానినిగాఁగొనినట్లు తోపింపఁజేయుచు ఉత్కృష్టమైన
దిగాను భృమింప(బడినదియని చెప్పియున్నారు.

(భృంశసంభావన) అనఁగా, ఉపాయాంతర సంబంధమువలన అనన్యోపాయత్వరూపమగు
సధికారమునుండి తొలగి పోవుటకుఁదగియుండుట.

“శరీరేచ” (జిత్రా) అను తావునఁజెప్పియున్నట్లు భయమును గలుగఁజేయునది

మూ॥౨౦౩॥ అతుక్కు స్వరూపప్రాప్తమాననైచ్యమ్ భావిక్కువేణుమ్.

మూ॥౨౦౪॥ అపకృష్టమాకభిమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు ఇరణ్ణుదోషముమిత్తై.

జనకమ్) ఎవ్వరు—“కాలేష్వపిచ” ఎవ్వరుడగ్గి. ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యజ్ఞశాస్త్రయా లే భయచేతుక్కు శానవర్తిచోల్లివరుకిటవ డైవిలే అవైయెల్లావత్ శ్రీలును ప్రధానమాక “శరీర చవర్త శేమే మహద్భయమ్” ఎవ్వు శొల్లుకిటపడియే స్వరూపయాథాత్మ్యవిత్తుక్కు శాయ ఉపాయాన్తరగ ధానసహాయురుక్కునుధికారిక శుక్కుమ్ “ఇశుఇకుక్కువిరుక్కుఎత్ శెయ్యైలేడుకిటతు” ఎవ్వును భయమై విత్తే శుక్కును తాయుర్కురు మెప్పపడి.

ఇన్నముమితుక్కురు దోషమరుగిచ్చెకితార్, (అతుక్కు) ఎవ్వుతుడగ్గి. (అతుక్కు) ఎవ్వు కీర్త చొచ్చిన జన్మమై పురామర్శిక్కిటతు. (స్వరూపప్రాప్తమాననైచ్యమ్ భావిక్కువేణుమ్) ఎవ్వరు-భాగవతానువర్తనాదికలిల్ వద్దాల్ శేవిత్యమాకిట స్వరూపత్తుక్కుత్తమతియాన తాళ్ళచ్చి, పిటర్ శెయ్కిటతు కడ్డమకగిత్తు కక్కుమ్మవేణుమెప్పపడి.

అతిత్పిరికోటియాన జన్మత్తినుడైయ దోషభావమై యరుగిచ్చెకితార్, (అపకృష్టమాక) ఎవ్వుతుడగ్గి. అభిజాత్యాదికలిల్ వరు మహత్కారయోగ్యమై యిన్తిక్కు శేషత్వానుకూలమాయరు క్కైయారే, ఉత్కృష్టమాయరుక్కిటవిత్తై అపకృష్టమాకనినైత్తెతుమ్ అతిస్మిత్తద్భుద్ధి యున్నమి డను తోగ్గి (అపకృష్టమాక భిమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తు) ఎన్తితార్. (ఇరణ్ణుదోషముమిత్తై) ఎవ్వు

మూ॥౨౦౩॥ దానికి స్వరూపప్రాప్తమైననైచ్యమును అనువర్తనచే నేర్చుకొనవలెను

మూ॥౨౦౪॥ అపకృష్టమైనదిగాను భ్రమింపబడిన ఉత్కృష్టజన్మముకు రెండు దోషములును లేవు.

యనఁగా—జితస్తాస్తోత్రమున “కాలేష్వపిచ సర్వేషు” అని యారంభించి యుపాయాంతిరానుష్ఠాన మునుఁదగినట్టివి యగుటంచే భయజనకమలగు వాటిని గుఱించి తెలుపునందర్భమున, వాటియన్నింటిలో బ్రధానమైనదిగాను “శరీరచవర్త శేమే మహద్భయమ్” శరీర విషయమునను నాకు ఎక్కువ భయము కలదు, అని సాయించినట్లు స్వరూపయాథాత్మ్యముఁ దెలిసినవాడై ఉపాయాంతము శక్తిండుకనైనను అవకాశనియినట్టి యధికారులకును “ఇదియుండియుండఁగా నేమిచేయగలము” అని యిట్లు భయమునుగలుగఁజేయునది గానండుననుట.

అవతారిక:—ఇంకిను దీనికొకదోషము కలదని తెలుపుచున్నారు.

(దానికి) ఇత్యాది. (దానికి) అనఁగా ముందుచెప్పిన జన్మముకిని యర్థము.

స్వరూప ప్రాప్తమైననైచ్యమును అభ్యసించ విలయుననఁగా, భాగవతానువర్తనాదులు అభించినప్పడు, శేషత్వమును స్వరూపముకు అనుకూలమైన నైచ్యమును ఇదియలు చేయఁగాఁ జూచి యనుకరింపవలయును.

అవతారిక:—దీనికి ప్రతికోటియగు జన్మముయొక్క దోషభావమును తెలుపుచున్నారు (అపకృష్టముగాను) ఇత్యాది. అభిజాత్యారులలన సంభవించునట్టి యహంకారము కవకాశమిచ్చునదికాకుండ, శేషత్వమున కనుకూలమైనదిగా నుడుటచే ఉత్కృష్టమైనదిగా నుండు నట్టి దీనిని యపకృష్టమైన దానినిగాను తలంచుటయును భ్రాంతియని లోచునట్లు “అపకృష్టమైన దిగాను భ్రమింపబడినట్టి యుత్కృష్టజన్మము” అని తెలిపియున్నారు.

మూ॥౨౧౫॥ వైచ్యము జన్మసిద్ధమ్.

మూ॥౨౧౬॥ ఆత్రేయాలే ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్.

మూ॥౨౧౭॥ “శ్వపచోపిమహీపాల”

కు-భ్రంశసమ్భవనైయా లేవరుమ్ భయజకనకత్వమును, స్వరూపసాప్రమాన్యవైచ్యము భావించు వేణుకయు “ఈశి దోషద్యయముమిల్లెనువ సరి.

భ్రంశసమ్భవనైయాలో ఇల్లారుకు, వైచ్యభావనై యిల్లెనావెన్న, అనుభిచ్చెనుదిహాన్ (వైచ్యముజన్మసిద్ధమ్) ఎత్తు. ఆతావతు-భాగవతానువ గ్రహాదికసుక్కులుపావన తాత్పర్యచి పిఱున్నదై మెయాయుక్తయాలే, భావిక వేణుకలే సశ్యమైయరుక్కు మెత్తపడి.

దవ్యర్థతై నిగమిక్కితార్, (ఆత్రేయాలే) ఎన్నగుడన్ది. (ఆత్రేయాలే) ఎత్తుకు- ఇప్పుడి అను సగోషమును ఇకు నిగోషముమాక్త యాలెత్తపడి. (ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్) ఎత్తుకు- శేషత్వోచి లేమాయ్కొల్లు ఉత్కృష్టమయిరుక్కిఱ ఇష్టజన్మమే, నిదనుచితజన్మవైపున్ శ్రేష్ఠ మెత్తపడి.

ఇవ్యర్థత్వక్కు-ప్రమాణమ్ కాన్కుకితార్, (శ్వపచోపిమహీపాల) ఎత్తు, “శ్వపచోపి

మూ॥౨౧౫॥ వైచ్యము జన్మసిద్ధము.

మూ॥౨౧౬॥ కావున ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠము.

మూ॥౨౧౭॥ “శ్వపచోపిమహీపాల” అనునది యిందులకుబ్రమాణము.

రెండు దోషములును లేవు అనగా భ్రంశ సంభావన మూలముగ సముజనకమనుటయు, స్వ రూపప్రాప్త మైన వైచ్యము ఆభ్యసింపవలసి యుండుటయు నీ రెండు దోషములును లేవనుట.

అవతారక:—భ్రంశసంభావన కాదా? లేనది. వైచ్యభావ-లేదా? యింటి నేని తేలు పుచున్నాను.

(వైచ్యము జన్మసిద్ధము) ఇత్యాది. భాగవతాను వ గ్రహాయులకనుటాదు: వైచ్యముకూడ నీ యుండుటందేసి మరల ఆభ్యసింపకక్కఱలేకుండ స్వతస్సిద్ధముగా నీ యుండు నుట.

అవతారక:—ఈ విషయమును ముగించుచున్నాను.

(కావున) ఇత్యాది. కావున అనగా నిష్పర్థము నా దోషయుక్తమును ఇంక దోషి తమును వైయున్నందునని యర్థము.

ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమనగా—

శేషత్వమున కనుకూలించువదై ఉత్కృష్టమైనదిగానుండునట్టి యా జన్మమే దానికనుకూ లింపని జన్మమును శ్రేష్ఠ మెచి.

అవతారక:—ఈ యర్థమును గుఱించిన ప్రమాణము చెలుపుచున్నాను. (శ్వపచోపి) ఇత్యాది.

శ్వ॥ శ్వపచోపిమహీపాల విష్ణుభక్తిద్విజాదిక: ।

విష్ణుభక్తి విహీనస్తు యత్పి శ్వపచాధమ: ।

ఎంతెక్కువ కులమున జన్మించినను భగవద్భక్తుండైనవాడు ద్విజానికంటెను గొప్పవాడు గొప్పకులమునందు జన్మించుట మాత్రమే కాకుండ, ఉత్తమాశ్రమమును (సన్యాసును) స్వీకరిం

మూ॥౨౦౮॥ నికృష్టజన్మతార వద్దదోషమ్ శమిప్పతు విలక్షణసమృద్ధతారే.

మూ॥౨౦౯॥ సమృద్ధస్థుక్కు యోగ్యతైయుండామౌఖ్యజన్మక్కుతై పోకవేణుమ్
మహీపాల విష్ణుభక్తోద్విజాధికః విష్ణుభక్తి విహీనస్తుయతిశ్చశ్వపచాధమః॥ ఎత్త నైయేయమ్ ని
కృష్టజన్మావాయుధ్వా సేయాకిలుమ్, భగవద్భక్తనానవత్ స్విజనిత్కాట్టిలధికః ఉత్కృష్టజన్మా
వానవళవన్తిక్కి ఉత్తమాశ్రమియాయుధ్వా సేయాకిలుమ్ భగవద్భక్తి హీననానవత్ శ్వపచని
త్కాట్టి లధమన్ ఎత్తు వద్దాశ్రమజ్జిల్ శరక్కి అత్తు భగవత్సమృద్ధమే ఉత్కృష్ట హేతువాక చ్చొ
ల్లైయారే, భింశసమ్భావనాదికళారే తత్సమృద్ధవిరోధియాన జన్మత్తిత్కాట్టిల్ తదనురూప.
మానజన్మమే శ్రేష్ఠమెత్తు కరున్తు. ఇజ్జనవ్వాకిల్ కీర్థి చ్చొన్నః ధత్తుక్కు ఇతు ప్రమాణమాకమాట్టా
తితే,

ఆక నికృష్టోత్కృష్ట జన్మజ్జలిన్మ తెత్తు నిశ్చయిక్కుప్పట్టసుకీర్థి; అతిల్ నికృష్టజన్మతార
వద్దదోషమ్ శమిప్ప తెత్తారే యెన్మ; అరుళిచ్చెయ్ కితార్ మేల్, (నికృష్ట) ఇత్యాదియారే. అతావ
తు- అహంకార హేతుతయా నికృష్టమాన జన్మముడియూకవద్ద నైశ్యమ్ భావిక్కు వేడ్డై మత
లానదోషమ్ మఱువలి డాతపడి మఱువతు, జన్మసిద్ధమాన నైశ్యతై ముడైయరాయ్ ఉపాయాంత
రాస్వయ యోగ్యతాగర్హితరాయుక్కుమ్ విలక్షణాధికారికభోదణ్ణాన శేషత్వరూపసమృద్ధ
తారే యెన్మ.

తత్సమృద్ధయోగ్యతై సమృద్ధిమృడియెన్మెన్మ, అరుళిచ్చెయ్ కితార్, (సమృద్ధస్థుక్కు) ఎ

మూ॥౨౧౦॥ నికృష్ట జన్మము వలన వచ్చిన దోషము శమించుట విలక్షణుల
సంబంధమువలన.

మూ॥౨౧౧॥ సంబంధముకు యోగ్యత కలుగుటకు జన్మాభిమానము పోవలయును.

చినవాడయినను భగవద్భక్తి లేనివాడు ఛండాలునికంటెయన్ను తిక్కువవాడు.
ఇవిధమున వద్దాశ్రమములు యత్కృషి హేతువగుటకు శ్రోత్రీవేసి భగవత్సంబంధమునే ఉత్కృ
ష్ట హేతువునుగాను తెలుపుటచే ద్రంశసంభావనాదులచే భగవత్సంబంధమునకు విరోధియగు జన్మ
ముకంటెను అంగలకనుకూలమును జన్మమే శ్రేష్ఠమైనదియని యభిప్రాయము. అట్లు కాకున్న, క్రింద
చెప్పినవిషయమునకిది ప్రమాణము కాజాలదుగాదా !

అవతారిక :—నికృష్టోత్కృష్టజన్మము లివియని యింతకుముందు నిశ్చయింపబడినది. అంగు
నికృష్టజన్మమువలన వచ్చునట్టి దోషము నశించుట దేనియాలముగా నంటివేసి తెలుపుచున్నారు.
(నికృష్ట) ఇత్యాది. అహంకారముకు హేతువగుటచే నికృష్టమైనదగుజన్మము మూలకములగు
నైశ్యమును అభ్యసింపవలసి యుండుట మొదలగు దోషములు మరలరాకుండ వర్తింపుటయనునది
జన్మసిద్ధమైన నైశ్యముగలవారై ఉపాయాంతర సంబంధము ఇంచుకైనను లేనివారలుగా నుండు
నట్టి విలక్షణాధికారులతోగల శేషత్వరూపమును సంబంధమువలననని యెఱుంగునది.

అవతారిక :—వారిలో సంబంధమును గలుగజేయునట్టి యోగ్యత కలుగుటయెట్లుంటివేని,
తెలుపుచున్నారు.

(సంబంధమునకు) ఇత్యాది. అట్టి విలక్షణులతో సంబంధమున కర్హత యీతనికి గలు
గునప్పుడు తనయొక్క జన్మమునుగుఱించిన యభిజాత్యమును వదలుకొనవలయును.

మూ॥ ౨౨౦॥ జన్మస్తుక్కుక్కొత్తైయమ్, అతుక్కు ప్పరిహారముమ్, ప్పఱుతిలావొ
ముకల్” ఎన్ఱుపాట్టి లే యరుళిచ్చెయ్ తార్.

స్తుతుడగ్గి. అతావతు-అన్ద విలక్షణగోత్తై సమ్మన్మత్తుక్కున్దై ఇవనుక్కుణ్ణామ్మోరు, తన్నుడైయ
జన్మతమాన కొత్తై కట్టియ వేణుమెప్పవడి.

జన్మస్తుక్కుక్కొత్తైయమ్, రత్పరిహారమేతుఎన్న మాక్క్యై లే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్,
(జన్మస్తుక్కుక్కొత్తైయమ్) ఎన్ఱుకుడగ్గి. అతావతు మయర్ ఎఱుమతి నలమరుళిచ్చెయ్ తత్త్వవిద
గ్రేసరరాయ్ తదీయ శేషత్త్వ సీమాభూమియాన శ్రీతొండరడిప్పొడియాత్వార్, “ప్పఱుతిలావొ
కల్” ఇత్యాదియా లే, బ్రహ్మానుడగ్గి తత్త్వభవమవర నెమకప్పొరుకిఱ వంశప్రవాహమైర్ ఒరుగో
పమిన్ఱి క్కొయిరుక్కు మవర్ కళాయ్ పలరాయిరుక్కిఱ చతుర్వేదికాల్! ఇనిల్ కీర్తప్పట్టిత్తై
ఎన్నమ్ నిహీనకుత్తి త్తై పిఱ్ఱగార్ క శీయాకిలుమ్, ఎన్నొడుణ్ణాన అసాధారణసమ్మన్మత్తై యతీన్ఱు
అన్దజ్ఞానానురూపమాన స్వాచారత్తైయుడైయరకిత్, నిజల్ ఇవర్ కల్ కాలితేమిన్ఱు అరాధ
య్యోళ్, అవర్ కల్ చిగవణ్ణానత్తై యుజ్జనుక్కు ప్రసాదిక్కిల్ క్కొన్ఱు కృతార్థరామయ్యోళ్,
ఎనక్కుమేల్ పూజ్యులొ మైయా లే ఎన్మాత్రమాకిలు మవర్ కళై యారాధిత్తు నల్ వట్టిపోకుళ్ళో శిన్ఱు,
ఇన్ద్రవరుకహస్సత్తై, భక్తిరత్నవిధా హ్యేషా చుక్కీ మేచ్చేపిన్ద్రశే తత్త్వేదేయంతతో గ్రాహ్యమ్

మూ॥ ౨౨౧॥ జన్మనుగుఱించిన యభిమానమును దాని పరిహారమును, ప్పఱుతిలా
వొముకల్” అనుపాశురమున సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—జన్మాధిక్యమనగా నేది? దాని పరిహారమనగా నేది? యంటి వేని తెలుపు
చున్నారు. (జన్మమునకు) ఇత్యాది.

ఇంచుకైనను ఆజ్ఞానములేనిజ్ఞానానందమును లభించియున్నట్టివారును, తత్త్వవేత్తలలో సగ్ర
గణ్యులును, భాగవతశేషత్వమునకు ఎల్లయినివారును నగు శ్రీ తొండరడిప్పొడియాత్వారులు,
“ప్పఱుతిలావొముకల్” (తిరుమా ౪౨) అను పాశరమున,

“బ్రహ్మముమొదలుకొని తరువగును పరంపరగావచ్చిన వంశప్రవాహమున, ఒక్కనోడు
మున్న లేనివాడై అనేకులుగానుండనట్టి చతుర్వేదపారగులగు బ్రాహ్మణోత్తములారా!

ఇంతకులేకున్నవైనా లేదనునట్లు హీనమైనకులమున జన్మించినవారైనను, వానోగల యీ
యసాధారణమగు సంబంధమును తెలిసికొని యిట్టి జ్ఞానమునకు దగినట్టి యనుష్ఠానముగలవారైయు
న్నట్లైన, మీరు వారికాళ్ళు పట్టుకొని వారిని పూజించండి.

వారు హివద్ద యేదైన తెలుసుకొనవలయునని యపేక్షించునట్లయిన, ఆదరించి తెలుపును

వారు భగవద్విషయమగు జ్ఞానమును మీకు యనుగ్రహించినట్లయిన, తెలుసుకొని కృతార్థులు
కావలెనది. నాకింటెను పూజ్యులులేనందున, నన్ను ఆదరించినంతమాత్రమైనను వారి నాద
రించి మంచుచూర్ణమున పోవలెనని.

శ్లో॥ భక్తిరత్నవిధా హ్యేషా చుక్కీ మేచ్చేపిన్ద్రశే.

తత్త్వేదేయంతతో గ్రాహ్యం సచపూజ్యోయథాభ్యాహమ్॥

ఈ యెనిమిదివిధములగల భక్తి ఛందాలునిందున్నను, వానికియ్యవచ్చును, వానినుండి

మూ॥ ౨౨౧॥ వేతకప్పొన్పేలే ఇవర్కళోట్టెసమ్బంధమ్

మూ॥ ౨౨౨॥ ఇవర్కళో పక్కల్ సామ్యబుద్ధియు మాధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్క
వేణుమ్

సచపూజ్యోయథాభ్యాసమ్” ఎఱ్ఱ పరమాత్మరాస దేవరభిచ్చెయ్ తిప్పెన్ ఇతిలారు సంశయము
ణ్డే? ఇప్పడి ఉపదేశమాత్రమాయ్ పొక్కా లే కోయిలలే వస్తరుళి లోకసారణ మహామునితలైయిలే
లిరుప్పాణ్ణొలైత్తు ఇన్ద్రుత్తై వ్యాపరిప్పిత్తు క్కాట్టిగ్గోసో వెన్న, ఇప్పట్టిలే, అభిజనాద్య
భిమానమ్ జన్మక్కొత్తై, అన్ద గురభిమానమిల్లార విలక్షణరాన తదీయరళవిల్ పణ్ణుమనువర్తన
విశేషమ్ అరుక్కుప్పరిహారమెఱ్ఱు సువ్యక్తమాక వరుళిచ్చెయ్ తారెన్దై.

ఏవమ్భుతమాన జన్మక్కొత్తైకట్టిన్ద విలక్షణరోదే సమ్బంధముజ్జాకవే ఇవనుమ్ విలక్షణ
నాయ్ విడుమా వెన్న అరుళిచ్చెయ్ కితార్, (వేతకప్పొన్) ఎఱ్ఱుగుణ్డే. వేధకమ్ ఎన్నిఱవిత్తై వేతక
మెఱ్ఱు ద్రావిడోక్తియాలే యరుళిచ్చెయ్ కితార్, (వేతకప్పొన్నావతు)- అనేక సిద్ధాపధజ్జలై
యిట్టు పలకారుక్కి గుళిక యాకప్పట్టి రసవాదికళో కయిలిరుక్కుమ్ స్వర్యవేదియానపాన్, అ
తు స్వర్యమాత్రతాలే ఇరుమ్మైప్పొన్నాక్కుమాహాలే యాయిగ్గోలు, జన్మసిద్ధమాన నైచ్యాదికల్లై
యుడైయ విలక్షణరాన ఇవర్కళోట్టె సమ్బంధమ్, నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషత్తైప్పొక్కి ఇవనై
యుమ్ విలక్షణనాక్కి విడుప్పడి.

ఇప్పడి స్వసమ్బంధతాలే అత్తలైయిల్ గోషత్తైకట్టిత్తు స్వసామ్యపత్తియైత్తురుమ్ విలక్షణ

మూ॥ ౨౨౧॥ వేధక బంగారము వంటిది వీరితోసంబంధము.

మూ॥ ౨౨౨॥ వీరివిషయమున సామ్యబుద్ధియును ఆధిక్యబుద్ధియును ఉండవలెను.

గ్రహింపవచ్చును నేను ఎట్లో అట్లే ఆతడును పూజ్యుండు) అన్నట్లు ఈసరిమరిహస్యమును దేవ
రవారు సాయించిన పిమ్మట యింక సంశయముండునా? ఇట్లు ఉపదేశించుట మాత్రమే కాకుండ
వెంటనే శ్రీరంగమునకు వేంచేసి లోక సారంగమహామునుల శిరస్సున శ్రీ లిరుప్పాణి యాఱ్ఱొ
రులనుంచి యీయర్థమును వ్యాపింపజేసియుండలేదా?

ఈ పాశురమున “అభిజనాద్యభిమానమే జన్మాద్యక్రమనియు, అట్టి దురభిమానము లేనట్టి
విలక్షణులయిన భాగవతులయొడలఁ జేయునట్టి యనువర్తనము దానిని నివర్తింపజేయును” అని
యును విదళముగా సాయించియున్నారు.

అవతారిక—అట్టి యాభిజాత్యమును విడిచిపెట్టి విలక్షణులతోటి సంబంధముగ లిగినతోడనే
యీతండును విలక్షణుండగునా? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(వేధక బంగారము) ఇత్యాది. “వేధకమ్” అను దానిని “వేతకమ్” అని ద్రావిడప్రకా
రము (ద్రావిడమున “ధ” లేనంగన) సాయించినారు,

వేధక బంగారమనఁగా—అనేక సిద్ధాపధములతోటి అనేక పర్యాయములుపుటమువేసి వుండగాను
చేయఁబడి రసవాదులయొద్దనుండు స్వర్ణవేధియగు బంగారము. అది స్వర్యమాత్రమున ఇనుమును
బంగారముగాను చేయునట్లు జన్మసిద్ధములగు నైచ్యాదులగుల విలక్షణులగునట్టి వీరితో సంబం
ధము నికృష్టజన్మమువలన వచ్చిన దోషమును బోగొట్టి యీతనినిన్ని విలక్షణునిగాఁ జేయును.

అవతారిక:—ఇట్లు తమ సంబంధమువలన నీచేతనుని దోషమును బోగొట్టి తమతో సమా

మూ॥ ౨౨౩॥ ఆతావతు—ఆచార్యతుల్యరెస్తుమ్ సంసారికలిలుమ్ తన్నిలుమ్
ఈశ్వరనిలుమ్ అధికరెస్తుమ్ నిన్తైక్కై.

రానవర్కతై ఎన్తనే ప్రతిపత్తిపట్టి యిరుక్కవేణుమెన్ను; అరుళిన్మయితార్, (ఇవర్కత పక్కల్ సామ్యబుద్ధియుమ్ నడక్కవేణుమ్) ఎన్తు

ఇన్తై వివరిక్కితార్ (ఆతావతు) ఎన్తుకుడన్తై. (ఆచార్యతుల్యరెస్తు నిన్తైక్కైయావతు)-
“గురురేవపరం బ్రహ్మ” ఇత్యాదిపప్పడియే తనక్కు సర్వప్రకారోద్దేశ్యనాన ఆచార్యనోడైఇవర్కతై
సమరాక ప్రతిపత్తిపట్టుకై. (సంసారికలి అధికరాకనిన్తైక్కై యావతు)-జాత్యాదికైయిట్టు సంసా
రికళోడు సమబుద్ధిపట్టాతే జ్ఞానాదికళోల్వద్ద వ్యావృత్తియాలే తనధికర్ ఎన్తు ప్రతిపత్తి పట్టుకై.
(తన్నిఅధికరెస్తు నిన్తైక్కై యావతు)-సంసారికలి వ్యావృత్తి తనక్కునుజ్ఞాకయాలే ఆత్మైయిట్టు
త్తన్నోడొక్క నిన్తైయిరుక్కైయిక్కే, తనక్కు శేషికళాన ఆకారతాలే తన్నిఅధికరెస్తు ప్రతిపత్తి
పట్టుకై, (ఈశ్వరనిఅధికరెస్తు నిన్తైక్కై యావతు)-శేషిత్వత్తై యిట్టు “నమక్కు ఆవనుమ్ ఇవర్
కళు మొక్కుమ్” ఎన్తిరాలే, కర్మానుగుణమాక నీన్తైయిలుమ్ వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనాయ్,
స్వచరణకమలసమాశ్రయణ దన్తైయిల్ పురుషకారమ్ వెణ్ణుమ్మడియాయ్, ఉక్తగుళిన నిలబ్బలిలే
సన్నిహితనా యిరుక్కయిన్తేయుమ్ అర్చావతార సమాధియాలే వాయ్తిఱ్ఱాయ్వాన్తై కొల్ల
క్కడనను మన్త్రిక్కై యిరుక్కయననై సోలన్తిన్తే, స్వరూపానుగుణమాక నే వినియోగమ్కొళ్ళు
నువర్కళాయ్, న్నాశ్రయణత్తిల్ పురుషకారనిరపేక్షరాయ్, వాయ్తిఱ్ఱ వ్యాఖ్యోపాదే
యిన్తై యుపదేశిన్తు నోక్కిక్కొణ్ణు పోగుమవర్ కళిన్తైయాలే అధికరెస్తు ప్రతిపత్తిపట్టుకై.

మూ॥ ౨౨౪॥ అనఁగా—అచార్య తుల్యులనియు, సంసారులకంటెను సర్వేశ్వరు
నికంటెనున్ను గొప్పవారనియును శంకంపవలయును.

మలనుగాఁ జేయునట్టి విలక్షణులగువారిని ఎఱివారనిగాఁ దలంపవలయునంటి వని, కిరివిషయ
మున సామ్యబుద్ధియును అధిక్యబుద్ధియు నుండవలయునని తెలుపుచున్నాడు.

ఆవతారిక — దీనిని వివరించుచున్నారు.

ఆచార్య సమానులని తలంచుటయనఁగా “గురురేవ పరంబ్రహ్మ” అన్నట్లు తనకు అన్ని
విధములను ఉద్దేశ్యుండగు నాచాక్షునితో సమానులనుగాను గీరిని తలంపవలయును.

సంసారులకింటెను గొప్పవారినిగాఁ దలంచుటయనఁగా—జన్మాగులను నిరూపించి సంసా
రులతో సమానులని తలంపక, జ్ఞానాదులనుబట్టి వారికింటెను గొప్పవారని తలంచునది.

తనకంటెను గొప్పవారని తలంచుటయనగా—సంసారులనుబట్టి వైలత్తిన్తయు తనకున్ను
ఉండుటంజేసి తనతో సమానులని తలంపక, తనకుశేషియైన వారినెడి యాకారముతో తన
కంటెను అధకులని తలంపవలయుననుట.

ఈశ్వరునికింటెనున్న అధకులనుగాఁ దలంచుటయనగా—శేషిత్వమునుబట్టి మనకు పిగున్ను
సర్వేశ్వరుడున్ను ఒక్కటియేయని తలంపక, కర్మానుగుణముగ శ్రీడయంగు వినియోగపటచు
కొనువాడై, తన శ్రీపాదముల నాశ్రయించుసమయమున పురుషకారము కావలసియుండి,
దివ్యదేశములయందు సమాపముగానే వేంచేసియున్నను అర్చావతారసమాధితే నోరు తెఱచి యొక
వార్తనైనను చెప్పజాలకయుండు సర్వేశ్వరునివలె కాకుండ, స్వరూపానుగుణముగానే వినియోగ
పటచుకొనువారును, తమను ఆశ్రయించువిషయమున పురుషకారము నపేక్షింపనివారును, నోరు
తెరచి త్యాజ్యోపాదేయములను ఉపదేశించి రక్షించువారగుటంజేసి, వానికింటెను అధకులని
తలంచునది యనుట.

మూ॥౨౨౪॥ ఆచార్యసామ్యత్తుక్కడి ఆచార్యవచనమ్.

మూ॥౨౨౫॥ ఇప్పడినినైయాతొ త్తొక్కైయు మపచారమ్.

మూ॥౨౨౬॥ ఇవ్వర్థమ్ ఇతిహాస పురాణజులిమ్,

ఆచార్యనోడొరు విషయత్తై యుమ్ సమబుధిపణుకై ఆయుక్తమాయరుక్కు, ఆచార్యసామ్య బుధిక్కడియేతెన్ను మాకాత్తై యితే యరుళిచ్చెయ్కితార్, (ఆచార్య) ఇత్యాద్యోయాలే. అతావతు ఆచార్యసామ్యప్రతిపత్తిక్కుమూలమ్, “వైష్ణవర్కలైక్కణ్ణాల్న మైక్కణ్ణాల్నోరేకాయమ్”, ఎన్ఱు ఉపదేశసమయత్తై ఆచార్యనరుళిచ్చెయ్త వచనమెన్ఱై.

ఇప్పడి నినైయాతొహతు వరుమనర్థముణ్ణో వెన్ను, అరుళిచ్చెయ్కితార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తుడగ్గి. అతావతు, జన్మాదికలై యిట్టు నికర్నబుధిపణ్ణుకై ఆపచారమా నాట్నోవే, ఇప్పడిగౌరవిత్తు నినైయా తొక్కైయు మపచారమాయ్ త్తైక్కట్టు మెన్ఱు పడి.

ఇప్పడి ఇన్దభాగవత వైభవమ్ ఆప్తవచనజులిల్ విశదమాక కాణలా మిడగ్గుణ్ణో వెన్ను; అరుళిచ్చెయ్కితార్, (ఇవ్వర్థమితిహాస పురాణజులిమ్) ఎన్ఱు తుడగ్గి. (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱు, త్తొవ్విన్ద రేహోక్తమాన భాగవత వైభవత్తైప్పురామర్పిక్కిరతు, “మద్భక్తం శూద్రసామాన్యా దవమన్య నియే నరాః | నరకేష్వవత్పిన్ద నిర్నకోటీర్న రాధమాః | శుండాల మపి మద్భక్తం నావమ శ్యేత బుద్ధి

మూ॥౨౨౪॥ ఆచార్యసమానులగాఁదలంచుటకు మూలము ఆచార్యుని వచనము.

మూ॥౨౨౫॥ ఇట్లు తలంపకపోవుటయును అపచారము.

మూ॥౨౨౬॥ ఈ యర్థమును ఇతిహాస పురాణములలోను,

అవతారిక:—ఆచార్యుని తానొక్క విషయముననున్న సమానముగాఁ దలంచుట యయుక్తమై యండఁగా, ఆచార్య తుబ్యలనుగాను తలంచుటకు కారణమెద్ది యంటివేని తెలుపుచున్నారు,

ఆచార్యతుబ్యలనుగాను తలంపవలయు ననుటకుఁ గారణము “శ్రీవైష్ణవులఁ జూచినట్లయిన, నన్ను చూచినట్లు తలంచునది”, అని యుపదేశసమయమున నాచార్యులు సాయించిన శ్రీసూక్తియనుట

అవతారిక:—ఇట్లు తలంపకపోయివట్లయిన ఎద్దియైన ఆనర్థము గలుగునా ? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

జన్మానులనుబట్టి తక్కువవారని తలంచుట యపచారమయినట్లు, ఈపైని గానఁబఱచిన ప్రకారము గౌరవముతో తలంపకుండుటయును అపచారమగును.

అవతారిక:—ఇట్టి భాగవతివైభవమును ఆపులయినవా రెచటనైన విశదముగాఁ దెలిపి యున్నారా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఈ యర్థమును) ఇత్యాది. ఈయర్థమనఁగానింతకుముందు చెప్పఁబడిన భాగవతవైభవమును మహాభారతమున,

శ్లో॥ మద్భక్తంశూద్రసామాన్యా దవమన్య నియే నరాః

నరకేష్వవత్పిన్ద నిర్నకోటీర్న రాధమాః |

శుండాలమపి మద్భక్తం నావమ శ్యేత బుద్ధిమాణా |

అవమానాత్పురత్యేవ రౌతవే నరకేవ సః ||

మాన్ । అవమానాత్మ తత్వేవరారవే సరకేచనః ।’ ఇత్యాదియాలమ్, “నశూద్రాధగవద్భక్తైః
విప్రాభాగవతా స్సన్నితాః సర్వవర్జేషు కేశూద్రాయేహ్యభక్తజనార్దనే” ఇత్యాదియాలమ్, “మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాఞ్ఞానుమోదనమ్ । స్వయమభ్యర్చనంచైవ మదర్థే దమవర్జనమ్ । ఘృత-
ధాత్రవణేభక్తిః స్వరసేత్రాజ్య విక్రియా మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్ఛమాం నోపజీవతి భక్తిరప్త
విధాప్యేషా యస్మిక్ష్మేచ్ఛేషివర్తతే సవిప్రేన్ద్రో మునిశ్శ్రీమాన్ సయతిస్సచపణ్డితః । సమేపూజ్య
శ్చతుర్వేదీ పూజయన్ భక్తివర్జితః । సమేపూజ్యస్సదాచాసౌ మదక్తశ్శ్యపచోపియః తస్మైదేయం
తతోగ్రాహ్యంసచ పూజ్యోయథాహ్యహమ్” ఇత్యాదియాలమ్ పరివిడగ్గళిలమ్ భాగవతేనై
భవమ్ ప్రతిపాదితమ్. ఇతిహాసోత్తమత్రితే శూద్రంవాధగవద్భక్తమ్ నిషాచం శ్యపచం తథా పితృ

తా॥ నాభక్తుని శూద్రమునిగాను తలంచువారు లోట్లలోనికి సంవత్సరములు సరకములొ
నుందురు. బుద్ధిమంతుడగువాఁడు చండాలుండైనను నాభక్తుని యవమానపటచిహ్నాడదు. అట్లు
అవమానపటముచే రౌద్రవాదినకములసాలగును” ఇత్యాది తావులను,

శ్లో॥ న శూద్రాధగవద్భక్తా విప్రాభాగవతాఃస్సన్నితాః ।

సర్వవర్జేషు కేశూద్రాయేహ్యభక్తా జనార్దనే॥

తా॥ భగవద్భక్తులయినవారు శూద్రులుగా నెన్నఁబెగరు. వారు బ్రాహ్మణులును భాగవతు
లును, అన్ని వర్ణములలోను భగవద్భక్తి లేనివారు శూద్రు లనిపించుకొనుచున్నారు” ఇత్యాది
తావులను,

శ్లో॥ మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాఞ్ఞానుమోదనమ్ ।

స్వయమభ్యర్చనంచైవ మదర్థేదమభ్యవర్జనమ్ ।

మత్కథాశ్రవణేభక్తిః స్వరసేత్రాజ్యవిక్రియా ।

మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్ఛమాం నోపజీవతి ।

భక్తిరప్తవిధాప్యేషా యస్మిక్ష్మేచ్ఛేషివర్తతే ।

సవిప్రేన్ద్రో మునిశ్శ్రీమాన్ సయతిస్సచపణ్డితః ।

సమేపూజ్యశ్చతుర్వేదీ పూజయన్ భక్తివర్జితః ।

సమేపూజ్యస్సదాచాసౌ మద్భక్తశ్శ్యపచోపియః ।

తస్మైదేయం తతోగ్రాహ్యంసచ పూజ్యోయథాహ్యహమ్॥

తా॥ నాభక్తులయెడల వాత్సల్యమును, నన్ను పూజించువిషయమున నంగీకారమును,
స్వయముగ పూజించుటయును, నావిషయమున డంబములేకుండటయును, నా చిగ్గితమును వినుట
యందు భక్తియును అట్టిసమయమున నేత్రాంగవికారములనుబొందుటయును, ఎల్లప్పుడు నన్ను
స్మరించుటయు, నన్ను విడిచి జీవింప నేరకపోవుటయు నిట్లు యెనిమిది విధములగు భక్తి ఛండాలుని
కున్నప్పటికిన్ని వాఁడే బ్రాహ్మణశ్రేష్ఠుండు. వాఁడే ముని, వాఁడే శ్రీమంతుండు, వాడే యతి,
వాడే పండితుండు. నాల్గవేదములఁ జదివినవాడైనను భక్తి లేనివాఁడు పూజ్యాండుకాదు
నాయెడలభక్తిగలవాఁడు ఛండాలుండైనను పూజ్యాండు. వానికియ్యవచ్చును. వానినుండి
గ్రహింపవచ్చును. నేనుఎట్లో, అట్లే వాఁడును పూజ్యాండు” ఇత్యాది వాక్యములచేతను అనేక
తావుల భాగవతవైభవము ప్రతిపాదింపఁబడినది.

తేజాతిసామాన్య త్సయాతినరకంనరః” ఇత్యాదియాలే భాగవతప్రభావమ్ ప్రకీర్తితమ్. ఇన్నము మిలిచునత్తిలే పలవిడబ్బలిమ్ భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్ వద్దవిడబ్బలిలే కణ్ణుకొల్ వతు. శ్రీ వరాహ పురాణత్తిలే మద్భక్తంశ్వపచంవాపి నిద్రాజుగర్వ నియేనరాః! పద్మకోటిశతేనాపి నక్ష మామివసున్ధరే” ఇత్యాదియాలే భాగవతవైభవమ్ శ్రీభాగవతత్తిలే ప్రోక్తమ్. “శ్వపచోఽపిమహీ పాలవిష్ణుభక్తో ద్విజాధికః! విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః” “విప్రాద్విష ద్గుణయుతాదరవిస్తనాథ పాదారివిస్త విముఖాఞ్శ్వపచం వరిప్తమ్! మన్యే తదర్పిత మనోవ చనేహితార్థప్రాణః పునాతి సకలం నతుభూరిమానః” ఇత్యాదికళాలే భాగవతవైభవమ్ పలవిడబ్బలిమభిహితమ్. లైజ్జత్తిలుమ్, “వైష్ణవానాంవిశేషోఽస్తివిష్ణోరాయతనంమహత్ | జద్దమ శ్రీవిమానాని హృదయానిమనసిజామ్! యఃపశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవం వీరకల్మషమ్! యస్మిన్

శ్రీరామాయణమున, శ్లో॥ కూద్రంవాభగవద్భక్తం నిమదంశ్వపచంతథా!

వీక్షతేజాతిసామాన్య త్సయాతినరకంనరః॥

తా॥ భగవద్భక్తుడైనవాడు కూద్రుండుగాని, కిరాకుండుగాని, ఛండాలుండుగాని వానిని జాతినిబట్టి తలంచువాడు నరకమును బొందుచున్నాడు. ఇత్యాది శ్లోకములచే భాగ వతప్రభావము తెలుపబడినది,

శ్రీవరాహపురాణమున, శ్లో॥ మద్భక్తంశ్వపచంవాపి నిద్రాజుగర్వనియేనరాః!

పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామివసున్ధరే॥

శ్లో॥ ఓభూదేవి నాభక్తులు ఛండాలులైనను వారిని నిందించువారిని కోట్లకొలది సంవత్స రములకైనను త్తమింపను. ఇత్యాది శ్లోకములచే భాగవతవైభవము తెలుపబడినది.

శ్రీ భాగవతమున, శ్లో॥ శ్వపచోపి మహీపాల విష్ణుభక్తోద్విజాధికః!

విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చశ్వపచాధమః॥

విప్రాద్విషద్గుణయుతాదరవిందనాథ

పా రవిందవిముఖాత్ శ్వపచంవరిప్తమ్!

మన్యే తదర్పిత మనోవచనేహితార్థ

ప్రాణఃపునాతి సకలంనతుభూరిమానః॥

ఓరాజా! ఛండాలుడైనను విష్ణుభక్తిగలవాడు వ్రాహ్మణునికంటెను గొప్పవాడు విష్ణుభక్తిలేని యతియైనను ఛండాలునికంటెను తక్కువైనవాడు. వద్దుగుంటలు గలవాడైనను విష్ణుభక్తిలేనిబ్రాహ్మణునికంటెను ఛండాలుని శ్రేష్ఠునిగాను తలంచుచున్నాను. భగవద్విషయమున మనస్సును,వాక్కును,పురుషార్థమును, ప్రాణములనున్న అర్పించిన అభిమానరహితుండు సర్వమును పవిత్రము చేయుచున్నాడు. ఇత్యాది శ్లోకములచే అనేకతావుల భాగవతవైభవము చెప్పబడినది.

లింగపురాణమున, శ్లో॥ వైష్ణవానాంవిశేషోఽస్తి విష్ణోరాయతనంమహత్

జంగమశ్రీవిమానాని హృదయానిమనసిజామ్!

యఃపశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవమ్ వీరకల్మషమ్

యస్మిన్ కస్మిన్ కులేజాతంప్రణమేద్దండవద్భువి॥

విష్ణుభక్తులవిషయమున విశేషము కలదు. విష్ణుభక్తుల హృదయములు శుశ్రేష్టరునికి చలిం చునట్టి విమానములును, నివాసస్థానములును, మంచియాచారముగలవాడును, కల్మషములేనివాడు

మూ॥ పయిలుమ్ శుడరొలి

క స్మిక్తులేజాతం ప్రణమేద్దణ్డవద్దువి॥ ఇత్యాదియాలే భాగవతవైభవమ్ ప్రతిపాదితమ్. ఇప్పుడి భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్ పరిపురాణజ్ఞులైన ముణ్డాకాయాలే తత్త్వ స్థలజ్ఞులై కణ్డుకొల్ వతు. ఇతిహాసాదికలిలుపాల్తవచనజ్ఞులై, భాగవతర్కశై జన్మనిరూపణేనావమతి కెయ్తాల్ వరుమనర్థవిశేషముమ్, భాగవతరాసహితే అవర్క శపకృష్ణజాతియర్లర్ ఉత్కృష్టజాతియతుల్యజ్ఞానప్రబాతృతయా గురుక్కుశుమాయ్పరమ శేషియాన విశ్వరసోపాతి పూజ్యరూమావర్క శేషుమిడముమ్ అవర్కశ్ తిజ్జితిలపచారమ్ కాలతత్త్వమశృతనైయు మీశ్వరకృపాతానెన్ను మిడముమ్, కరణత్రయవ్యాపారత్తోడు అర్థత్తోడు ప్రాణాదికలోడు వాశియజ భగవద్విషయత్తిలేసమ్మంధిత్తు నిరభిమానరా యిరుక్కుశువర్కశ్ స్వరూపావన రెన్నుమిడముమ్, అవర్కశుడైయ హృదయమీశ్వరనుక్కు జగ్గమవిమాన మెన్నుమిడముమ్, అవర్కశైక్కణ్డాల్ దణ్డవప్రణామమ్ కెయ్వానెన్ను మిడముమ్ శొల్లప్పట్టితే. ఇప్పుడి ఇతిహాసపురాణజ్ఞులుమ్; నమ్మాత్మావర్ “పామ్మడల్ శేర్ న్ద పరమనై ప్పయిలుమ్ తిరువుడయార్-పయిలుమ్ పిజప్పిడైలో తమ్మైయారుమ్ పరమర్” ఎన్దుతుడజ్జి భగవద్గణచేషి నాదికలిత ప్రవణరాసభాగవతర్ కశ్ నమక్కు-శేషికశేన్ను మిడత్తైప్రతిపాది

మూ॥ “పయిలుమ్ శుడరొలి” అనియు,

నగు వైష్ణవునిచూచినట్లయిన, ఏమలమునఁ బుట్టినవాడయినను వానికి సాష్టాంగముగ దండము సమర్పించునది. ఇత్యాది వాక్యములచే భాగవతవైభవము ప్రతిపాదింపఁబడినది. ఇట్లు భాగవతవైభవము అనేక పురాణములయందు ప్రతిపాదింపఁబడుటంజేసి అయా స్థలములయందు జూచుకొనునది.

ఇతిహాసాదులలోనుండి యుదహరించిన వాక్యములలో, భాగవతుల జన్మనిరూపణముజేసినట్లయిన సుప్రాప్తించునట్టి యనర్థమున్న, భాగవతులయినట్లయిన, వారు తక్కువజాతి వారుకారు. ఎక్కువజాతివారితో సమానముగ జ్ఞానమునిచ్చువారలగుటచే గురువులయి, పరమ శేషియగు ఈశ్వరునితో సమానులనియును, వారిరూపమున నొసర్చిన యపచారమును కాలతత్త్వమున్నంతవరకును సర్వేశ్వరుండు సహింపడు అనియు, కరణత్రయవ్యాపారమును ద్రవ్యమును ప్రాణాదులను అన్నింటిని భగవద్విషయమున వినియోగపరచి అభిమానరహితుడయినవాడు తన స్వగృహుచే నన్నింటిని పవిత్రము చేయువాడనియును, వారియొక్క హృదయము సర్వేశ్వరునికి సంచారయోగ్యమైన విమానమనియును, వారినిజూచినట్లయిన, సాష్టాంగ దండప్రణామంబు లాచరింప వలయుననియును చెప్పఁబడినది గదా,

శ్రీ నమ్మాత్మారులును,

“పామ్మడల్ శేర్ న్ద పరమనై పయిలుమ్ తిరువుడయార్-పయిలుమ్ పిజప్పిడైలో తమ్మైయారుమ్ పరమర్” (తి. వా. 3-2-౧) (క్షీరాభినిషేయన్న స్వామియైన శ్రియఃపతిని అనుభవించుట యనెడి సంపత్తుగలవారు నిరంతరముగా వచ్చెడి జన్మములయొక్క మధ్యకాలములన్నింటిలోను మమ్ములను పాలించెడి ఉత్కృష్టులు సుమండి) అని యారంభించి, భగవద్గణచేష్టితాదు అవిషయమునఁ బ్రీతిగల భాగవతులే తమకు శేషియైనవారని ప్రతిపాదించు సందర్భమున,

మూ॥ నెడుమార్కడిమయిలుమ్, కణ్ శోరవెజ్గురుతియిలుమ్

త్తురుకివిడ త్తిల్, “యవరేలుమవర్కణ్డీర్”, “కుమ్మినరకర్క శేత్తువరేలుమవర్ కణ్డీర్”, “ఎత్తనైవలన్దానిలాత శణ్డళ శణ్డళర్కళాకిలుమ్” ఎత్తుజన్మాదికళా తత్తనైయేనువతణ్ణియరేయాకిలుమ్ శేవత్వవిరోధియన జన్మాద్యభిమానమిల్లాతవర్ నమక్కుమికవుముద్దేశ్యరెవ్వరులిచ్చెయేతపయిలుమ్ శుడరోలియిలుమ్; “కోడుమావినయేనవనడియారడియే కూడుమిరువల్లాల్-వియక్మామావులకు పెఱినుమ్-విడుమాతెన్న తన్నన్దో” ఎత్తుతుడన్గి భాగవతర్క శే తమక్కు పరమప్రాప్య రెన్నుమిడతై ప్రతిపాదిక్కిఱవళివో, జన్మవృత్తాదివిభాగమన్విక్కే, “శయమేయడిమైతలైనిన్దార్”, “మణిమలైపోల్ కిడన్దాన్దమర్కళో”, “కోతిలిడియార్”, “నీక్కమిల్లానడియార్” ఎత్తు భగవత్సేవర్యాదికళితో త్తొద్దీరుక్కుమాకారమే అవర్కళుక్కునరూపకమాక వరుళిచ్చెయేతి నెడుమాఱ్కడిమైయిలుమ్; తిరుమన్దైయాఱ్వుర్, “తణ్ శేత్తై యెప్పెరుమాక తాళ్ తొఱ్ఱువార్ కాణ్మిన్ తలై మేలార్” ఎత్తుతుడన్గి, అర్చనాతాంప్రవణరాన శ్రీవైష్ణవర్కళేయినక్కు శిరసావాహ్యర్, శదాభ్యేయర్

మూ॥ “నెడుమార్కడిమై” అను తిరువాయ్ మొఱ్ఱులందును, “కణ్ శోర వెజ్గురుతి

‘యవరేలుమవర్కణ్డీర్’ (అట్టివారు బాలిగుజాయలలో నెంత తక్కువవారయినను) అనియు, “కుమ్మినరకర్క శేత్తువరేలుమవర్కణ్డీర్” (తి.వా. ౩-౭-౮) (కుంభీపాకనరకముననుండు వారు స్తుతించినను రక్షించువారు వారే కునుండి) అనియు, “ఎత్తనైవలన్దానిలాత శండాళ శండాళర్కళాకిలుమ్” (౩-౭-౯) (ఎంతమాత్రము జ్ఞానములేని ఛండాలంతకింటి నధమములయినను) అనుతావుల జన్మాదులనుబట్టి ఎంత తక్కువవారయినను శేవత్వవిరోధియగు జన్మాద్యభిమానములేనివారు సుమీమాకు యొక్కువకావలసినవారు” అనిసాయించినట్టి “పయిలుమ్ శుడరోలి” అను తిరువాయ్ మొఱ్ఱియందును,

“కోడుమావినయే నవనడియారడియే కూడుమిరువల్లాల్ వియక్మామావులకు పెఱినుమ్ విడుమాతెన్న తన్నన్దో” (తి. వా. ౮-౧౦-౧) (సర్వేశ్వనియొక్క దాసుల శ్రీపాదములనే పొందవలసినది తప్ప, వికాలములైన మూడులోకములను తఱించినను తీవ్రమై గొప్పపాపములగలసేను భాగవతుల శ్రీపాదములనువిడుచుట ఎట్టిది? అయ్యో) అనియారంభించి భాగవతులేతమకు పరమప్రాప్యలనువిషయమును ప్రతిపాదించు సందర్భమున, జన్మవృత్తాదుల భేదములేకుండ “శయమేయడిమైతలైనిన్దార్”, (తి.వా.౮-౧౦-౨) (స్వయంప్రయోజనమైన దాస్యముయొక్క మైభాగమునందుండువారు) అనియు, “అవనడియార్” (తి. వా. ౮-౧౦-౩) (వానిదాసులు) అనియు, “మణిమలైపోల్ కిడన్దాన్దమర్కళో” (తి. వా. ౮-౧౦-౪) (రత్నముల పర్యతమువలె పవ్వళించియున్న సర్వేశ్వరుని దాసులు) అనియు, “కోతిలిడియార్” (తి. వా. ౮-౧౦-౫) (దోషములేనిదాసులు) అనియు, “నీక్కమిల్లానడియార్” (తి. వా. ౮-౧౦-౬) (విశ్లేషింపనిదాసులు) అనియు నిట్లు భగవత్సేవర్యాదుల విషయమున ప్రతిమగ్నమైనట్టి యాకారమే వారికి నిరూపకముగాను సాయించియున్నట్టి “నెడుమార్కడిమై” అను తిరువాయ్ మొఱ్ఱియందును,

తిరుమన్దైయాఱ్వురులు, “తణ్ శేత్తై యెప్పెరుమాక తాళ్ తొఱ్ఱువార్ కాణ్మిన్ తలై మేలార్” (తి. మొ. ౭-౪-౨) (చల్లనిదియు, సారభూతమైనదియు తిరుపతికి నిర్వాహకుండయిన

మూ॥ వజ్రాతవాళ పుణరిలుమ్, తేట్టరుమ్తిఱ త్రేనిలుమ్

నూరికిలిమకైబ్బర్యసమృద్ధియువైయవర్కల్ అవర్కల్ యెరుక్షణకాలముమ్ పిరియత్తుమనల్లే ఆవర్కల్ కైక్కావృదయమ్ తేనూటి యెప్పొరుమినితాకానిన్దతు, అవర్కల్ కైక్కామాత్రత్తి లే కణ్ణికోళే యెన్నుడైయ మనోద్మక్తికో కిళిక్కిఱపడి, అవర్కల్ కళిలే యాకానిన్దతు ఎన్న పొనతు, అవర్కల్ నెంజాలేనినైక్కవే మృత్యువుక్కుమ్ పాపత్తుక్కు మజ్జావేణా, ఎన్నుడైయ మాద్యయమ్ అవర్కల్ విషయత్తిలే ఇట్టికిఱపడి కణ్ణికోళే, ఎన్నిప్పడి యరుళిచ్చెయ్కిఱ విడబ్బలిల్ జనాద్రి ప్రసక్తమఱ ముళిచ్చెయ్కిఱ కణ్ణికోళే వెణ్ణుగుతియిలుమ్, కేడల్ మల్లై శ్రీలకయనమారణ్ణుమ్ నెల్లొడైయగవశమృయాల్ వారే” ఎన్దు ఏతేనుమ్ జన్మపుత్రాదికైయుడైయరాకవుమామ్, తిరుక్కడలోమల్లైతలకయన్దైయని సభిక్కుమవర్కల్ నిన్దనిన్దకళిలే ప్రమాణమ్ కాట్టతే నమ్మైక్కానిమ్ కోళ్ళన్దైయారన్దతుడన్దే” “ఇదన్దై నొళి యురువై నైవారెన్నానుకర్” “అవరక్తల్ కులతేయవే” ఎన్దు ఉకన్దగుళిన నిలల్లేలే ప్రమాణమ్ మవర్కల్ నెమక్కు కేషిన్దైయచ్చెయ్కిఱ నెణ్ణాలివాళపుణరి లుమ్, శ్రీకలశేఖర పెరుమాళ్, “మెయ్యడియార్కల్ తన్మొట్టమ్ కణ్ణిడక్కుడుమేలతు కాణమ్ కిణ్ణయనావతు” “తొండరడిప్పొడియాడనామ్ పెయ్కో కణ్ణిర్ కున్దైన్దాడుమ్ పెట్కై యన్నావతు” ఇత్యాది

మూ॥ “ఎన్నా ననాలి పుణర్” అను పాశురమునను, “తేట్టరుమ్తిరుత్తేని” అనుపాశుర సర్వేశ్వరునియొక్క శ్రీపాదములకు దండముసమర్పించువారు నాశిరమువైనఁడొవారు” అనియారంభించిఆగ్రావతారమున(శ్రీతిగిలశ్రీవైష్ణవులు నాశిస్సుచే పొంపఁదగినవారనియు, ఎప్పుడు నాచేధ్యానింపవలసినవారనియు, నిత్యసూరులకంటెనున్న ఎక్కువ క్షంకర్య సమృద్ధి గలవారనియు, వారిని నొకకాలమెనసవిడిచినాడి నిలవజాలననియు, వారికి నాపొదయము ఎప్పుడూ తేనెలూరుచు గ్రమ్ముగానన్నదరునియు, వారు వేంచేసినమాత్రమున నా మనోబృహ్మలుసంకోష పడుటను చూడండీ అనియు, నాయొక్క ప్రీతి వారిచుడల ప్రసరించుచున్నదనియు, వారిని మనస్సాతలంచినచూతమున మృత్యువుకును పాపమునకును బయపడనికిరలేనదనియు, నాయొక్క హృదయము వారికిఁజునుమనఁ బ్రకేళించటన చూడఁదనియు, నెట్లు ప్రసాదించిన తావులయందు జన్మాగులనో నిరుత్తములేనుండ, “కణ్ణికోళ వెణ్ణురుతి” అను తిరుమొట్టియందును ప్రసాదించి యున్నారు.

“కేడల్ మల్లై శ్రీలకయనం ఆంబువె నెణ్ణొడయ రవరెమ్మైయాళ్వారే” (తి.వా. ౨.౬-౨)

అనఁగా ఎట్టి జన్మపుత్రాదులను గలిగినవారయినను, తిరుక్కడలోమల్లై యను దివ్యదేశమున వేంచేకి యుండు తిలశయన పెరుమాళ్ళను అనుసంగించుకొను వారలు పున్నట్లుగనే ప్రమాణముఁజూపింప కయే చూవలసఁకొకర్యముఁగొనదగినవారు” అనియారంభించి, “జ్ఞాన్దైనొళియుమ్ నైనినైవారెన్నానుకర్” (తి. వా. ౨. ౬. ౩) (జానస్వ రూపియగు సర్వేశ్వరుని ధ్యానించువారు నాస్వాములు) అనియు, “అవర్ ఎన్దల్ లత్తైవమ్” (తి. వా. ౨. ౬. ౪.) (తిలకయన పెరుమాళ్ళను ధ్యానించువారు మాసులవైయు) అని గూడెట్లు సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో పంచేయిన్నట్టి దివ్యదేశములను ప్రేమించు వారు మాకు శేషియైనవారని సాయిచినట్టి “వజ్రాతవాళపుణర్” అను తిరుమొట్టియందును.

శ్రీ కులశేఖర పెరుమాళ్ “మెయ్యడియార్కల్ తన్మొట్టమ్ కణ్ణిడక్కుడుమేల్ ఆరుకాణుమ్ కణ్ణిపయనావతు” (పె. ౨.౧.) (నిజముగా చాసులమునవారు తమ బృందమును చూడఁచువు

మూ॥ మెమ్మెరుళుక్కు మేలిత్వాట్టుక్కళిలుమ్ విశదమాక క్కాణలామ్.

తు” ఇత్యాదికళాలే తమ్మడైయ భాగవతక్రేవప్రకర్షతై ప్రతిపాదిక్కిల పోల్ జన్మాన్యత్కర్మాపకర్షప్రకర్షవిన్దియే భగవద్భక్తిపాదః శ్యామే ఆవర్తకుక్కు నిరూపకమాః యుళిచ్చెయ్ త తేట్టరుమ్ పిరగ్గ్లేనిలుమ్, శ్రీతొణ్ణాడి ప్పాడిమాట్టూర్ ద్వయాన్తర్ పక్క శీర్షరనుక్కుణ్ణా న ఉక్కప్పె యరుళిచ్చెయ్త “మేమ్మెరుళ్” ఎన్నిపాట్టుక్కు మేల్, ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియన్సన్స జ్జలిలే పిఱ్ఱార్క కేయాకిలుమ్ మేమ్మెరుళిల్ శొన్నజ్జాన్తలే నిప్పేయైయడైయరాకో తిరుతు ధూయోపాతి సర్వశ్వరనుక్కు శిరసావాహ్యరెఱ్ఱుమ్, జన్మత్తాల్వన్ద తజ్జమేయేనున్దిక్కే ఎత్తనై యేనుమ్ తణ్ణియన్సత్తను డైయారు మిన్దజ్జాననిష్ఠరాకిల్ అన్దగుమ్మొళలమనభియా రెన్దమ, తజ్జకు క్కు జన్మవృత్తాదికళాల్ వరుమ్కుత్తై యిల్లామైయేయత్తు, తజ్జబోడునమ్మన్దిత్త సంసారికళుమ్ తజ్జల్ ప్రసాదస్వీకారతై పరిశుద్ధరామ్మడియన ఉత్కర్షముడైయారెఱ్ఱుమ్, జన్మవృత్తాదికళాల్ కుత్తైయనిత్తే ఇన్దజ్జానముడైయవర్కళ్, ఇన్దజ్జానవిధురరామ్ జన్మవృత్తానికళాలుయర్వపర్కళు క్కు సర్వేశ్వరనోపాతి పూజ్యరాయ్ జ్ఞానజానప్రసాదహజ్జకుక్కుర్న రావరెన్దమ, జన్మవృత్తానికళు క్కు మేలే జ్ఞానాధికర మానవర్ కళ్ జన్మవృత్తాది వైలక్షణ్యున్దిక్కే ఇన్ద జ్ఞానముడైయరానవర్ కత్తే భగవత్ప్రభావతై వన్ద వైలక్షణ్యతై బద్ధిపణ్ణాతేక గునిబన్దనమాన జన్మాన్యత్కర్షతైయే

నమో॥ “మెమ్మెరుళ్” అనుపాశురముకు వైగానుండు పాశురయందును చూడవచ్చును.

నట్లు ఒక చోటచేర్చినట్లయిన, దానిని సేవించుటచే కండ్లు వున్నంగల ప్రయోజనము) అనియు “తొణ్ణరడిప్పాడియాడనామ్ పెళిళ్ కింగై నీర్ కుడైన్దాడమ్ కేత్తైయెన్నావతు” (నిఱముగా దా సులయినవారి శ్రీపాదసూళియందు స్నానము చేయలభించితమేని గంగానదిలో స్నానముచేసట్లు) అనియు సీమేదలగుతావుల తమకుగల భాగవతప్రీతిని ప్రసాదించు సందర్భమున జన్మగల యొ క్కువ తక్కువలను గుఱించిన ప్రసక్తిలేకుండ భగవద్భక్తి పరచకులుగానుండుటయే వారికి నిరూప కముగాను పొయించియున్నట్టి “తేట్టరుమ్తిరుత్తే” అనుతావునను

శ్రీ తొండరడిప్పాడియాట్టూరులు ద్వయార్థమునబ్రీతిగలవారి విషయమున సర్వేశ్వరనికే గల సంతోషమునుగుఱించి పొయించినట్టి “మెమ్మెరుళ్” అనుపాశురముకు వైపాశురములందు

“ఎంత తక్కువకులమునందు జన్మించినవారయినను, “మేమ్మెరుళ్” (తిరుమా. 3౮) అను పాశురముననుపదేశించినట్టి జ్ఞాననిష్ఠకలవారయినచో, వారు తులనీదగమువలెనే సర్వేశ్వరునిచే శిర సా వహింపవలసినవారు అనియు,

తక్కువ జన్మమున జన్మించుటయే కాకుండ యెంతతక్కువవృత్తిగలవారయినను, యీజ్ఞాననిష్ఠ గలవారయినచో ఆట్టియట్టుతమకులనిఘలముల ననుభవింపగు అనియు,

తమకుజన్మవృత్తాదులనుగుఱించిన కొరతలేకపోవుటయేకాకండ, తమనో సంబంధించినసంసా రులును తమప్రసాదస్వీకారమువలన పరిశుద్ధులగునంతయుత్కర్షము గలవారగుదురు అనియు,

జన్మవృత్తాదులనుగుఱించినకొరిత యుండి, ఇట్టిజ్ఞాననిష్ఠులవారు ఇట్టి జ్ఞానములేనివారై జన్మ వృత్తాదులవలన గొప్పవారగువారికి సర్వేశ్వరునివలెనే పూజ్యులును జ్ఞానమునిచ్చు విషయమునను గ్రహించువిషయమునను అర్హులుననియును,

జన్మవృత్తాదులకువైని జ్ఞానమున్నకలవారు జన్మవృత్తాది వైలక్షణ్యములేనివారై యిట్టిజ్ఞాన

సర్వశక్తిగల పనిమీది వాక్యముచేసిన పనినిచూచితే, సర్వశక్తిగల భగవత్సంబంధము దేవదేవతామూలము?

మూ॥ ౨౨౦॥ విభీషణునై రావణా 'కులపాంసనమ్' ఏన్ద్రా,

మూ॥ పెరుమాళ్ ఇత్వోకునంశ్యరాక నివైత్తు వాడై యరుళిచ్చెయ్ తాత్.

ఇతిహాసాది ప్రమాణముఖతా లే భాగవతవైభవతై దర్శిప్పిత్తాన్ కీర్తి; శిష్టరక్షణుడైయ
అచారముఖతాబుమ్ భాగవత నైభవతై దర్శిప్పిక్కిలార్ మేల్, 'ధర్మజ్ఞ సమయః ప్రమాణం వేదాశ్చ' ఎన్దు ఆప్తప్రమాణమాన వేదస్తుక్కుమున్నె యెడకుమ్మడియిత్తు శిష్టాచారత్తి యైదు ప్రా
మాణ్యమిరుప్పతు. అతిహా ప్రథమత్తిలే, అసక్యజాతీయరావరకల్ అన్వశరీరత్తోడే సజాతీయ
వ్యావృత్తరాయ ఉత్కృష్టతమరావరకలెన్దు కీర్తిచ్చొన్నవధతై నీరీకక్త్రాక్కాక, రావణా
నుజనైక్కు తీన్దు పెరుమాళ్ యరుళిచ్చెయ్ తవాడైయై యరుళిచ్చెయ్ కితార్, (విభీషణునై) ఎన్దుగుడజ్జి.
అతావతు- 'ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైధిరీ' ఎన్దు తనక్కు హితముచ్చొన్న ధర్మాశాస్త్రాచార
శ్రీ విభీషణాడొనై, పాపిష్టనానరావణా కుపితనాయ్, 'త్యాన్దుధర్మలసాంసనమ్' ఎన్దు ఇక్కుల
త్తుక్కిలుక్కాక పీఠన్దు వున్నె నేన్దు పరుషత్తు తత్త్విటాన్; ఇన్దుకుకుల సాధరాన పెరుమాళ్
ఇవనై ఆదరపూర్వకమాక ఆజ్ఞీకరిత్తివన ద్రుమ్, 'అజ్ఞాహిమమత త్వేన గాక్ష సానాం బలాబలమ్' ఎన్దు
రాక్షసరుడైయ బలాబలమిరుక్కుమ్మడి నమక్కుచ్చొల్లు మెన్దైయారే, ఇవనై రాక్షసజాతీయ
నాకనినైయారే తిరుత్తమ్మిమాళ్ పాలియార విభీషణునై వాడై యరుళిచ్చెయ్ తారెన్దై. ఇవాక్య
తారే రావణాపరిత్యజిత్తు మియుమ్ పెరుమాళ్ పరగ్రహిత్తిమి మిమ్ శొల్లకైయారే, భగవదానుకూ

మూ॥ ౨౨౦॥ విభీషణులవారిని రావణుండు కులపాంసనమని పేర్కొని యున్నాడు

మూ॥ పెరుమాళ్లు ఇత్వోకునంశ్యనిగాను భావించి వార్తను చెప్పియున్నారు.

అవతారిక :—ఇతిహాసాది ప్రమాణములమూలముగ భాగవతవైభవమును ఇంతకుముందు తెలి
పియున్నారు. శిష్టలయినవారి యాచారములముగను భాగవతవైభవమును జూపించుచున్నారు
'ధర్మజ్ఞ సమయః ప్రమాణం వేదాశ్చ' (శిష్టలగువారి యాచారముప్రమాణము వేదములును)
అను తావున ఆప్తప్రమాణముగు వేదములకంటెనున్న ముందుగా వేర్కొననిలసివదిగాను కదా
శిష్టాచారముయొక్క ప్రామాణ్యముండును.

దానిలో, ప్రథమమున, తక్కువజాతిలో జన్మించినవారు ఆజన్మముననే తమజాతివారినుండి
విలక్షణులై ఉత్కృష్టులగుదురని యింతకుముందుగా సాయించిన విషయమును స్థిరపరచుటగాను
శ్రీ విభీషణులవారినిగుఱించి శ్రీరామచంద్రుండు సాయించిన శ్రీసుక్తిని తెలుపుచున్నారు.

(విభీషణుని) ఇత్యాది, 'ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైధిరీ' (నీతిమరామునికోసంగము) అని
తనకు హితముపడేకించిన ధర్మాశ్మయగు శ్రీవిభీషణుని యెడల పాపిష్టుండు రావణుండు కోపము
వచ్చినవాడై 'త్యాన్దుధాక కులపాంసనమ్' అన్నట్లు ఈవంశముకు కళంకముగాఁబట్టి నట్టి నీవ
కక్రరలేదు అని వెడల గొట్టినవాడాయెను.

ఇత్వోకుకులనాధుండగు శ్రీరామచంద్రుండు ఈతని నాదరముతో సంగీకరించిన పిమ్మట
'చిక్యాహి మమ తత్వేన రాక్షసానాం బలాబలం' (విభీషణా! రాక్షసుల బలాబలమునుగుఱించి
యధార్థముగాఁజెలుపుమా) అని యడుగుటండేని ఈతనిని రాక్షసజాతిలోఁజేరినవానినిగానెన్నక,
తన తమ్ములతోపాటు తలంచి సంభాషించినారనుట,

ఈ వాక్యమున రావణుండు పరిత్యజించుటయు, శ్రీరామచంద్రుం డ గీకరించుటయు, చెప్పి

మూ॥ ౨౨౯॥ పెరియవుడైయార్కు పెరుమాళ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారమ్ పట్టి
యరుళినార్.

మూ॥ ౨౩౦॥ ధర్మపుత్రర్ అశీరీరివాక్యతైయుమ్ జ్ఞాధినాక్యతైయుమ్ కొణ్ణు

ల్యముడ్డాకి వే ప్రాక్రతర్ “ఇన్క నమక్కుడిల్లన్” ఎన్దు కైవిడువర్ క శెన్నుమిడముమ్, భిగవా
న్ విరుమ్మి మేల్ విల్లున్దు పరిగ్రహిక్కు మెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టు.

ఇప్పుడి ఉక్తిమాత్రతైలవ్విక్కు భాగవతవైభవతై వృత్తియాలమ్ పెరుమాళ్ వెలియట్టపడి
యై యరుళిచ్చెయ్కటార్, (కైవిడువరైయార్ కు) ఎన్దుకుడణ్ణి. “మర్యాదానాశ్చలొకిన్దు కర్తా
కారయితాచసః” ఎన్దిపడియే లొకమర్యాదాస్థాపనార్థమాక అవతరిత్తు పితృవచన పరిపాలనాది
కభారే సామాన్యధర్మస్థాపనకలరా యరుప్పొరువరితై పెరుమాళ్; వివస్వాభతరానవర్, పిరా
ట్టి పిరువుకన్దు బాలుక్కుమాట్టామల్ తిమ్మై నట్టి మహాతన పెరియవుడైయార్కు, జన్మపుత్రా
నికభాల్ ఉత్కృష్టరానవర్ కకున్దు తత్కుప్రతిపక్షకోక్తో పణ్ణుమ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారతై, అవ
రుడైయై ప్రయోధిక్యమే హేతువాకి, త్తిరుత్తమ్మియాయుమ్ నాడనిట్టచ్చెయ్తే తామే నాదర
మాకి పుట్టియుచినారితై. ఇత్తాన్, జన్మాద్యుత్కృష్టరానవర్ కకో అవద్భారాల్ కుత్తైన్దిరుక్కు
మ్ విలక్షణ భాగవతవిషయత్తో పుత్రకృత్రిమనష్టికలా మెన్నుమిడముమ్ కాట్టప్పట్టు.

ఇవ్వళ్ళతై ధర్మపుత్రరిన్దు స్థానమున తెలికిల్కటార్, (ధర్మపుత్రర్) ఎన్దుకుడణ్ణి. పెరుమా

మూ॥ ౨౩౧॥ జ్ఞానాయువుకు పెరుమాళ్ళు (శ్రీరామచంద్రుడు) బ్రహ్మమేధప్రకారము
అంతిమసంస్కారంబుల నొనర్చి యున్నారు.

మూ॥ ౨౩౨॥ పాండవులు అశీరీరివాక్యమును, జ్ఞానాధిక్యమును బట్టి

యుండుటంజేసి భిగవదానుకూల్యముగల్గినోడ నే ప్రకృతిపంబంధముగల జనులు ఈతండు మనకు
తిగినవాడుకాడని పరిత్యజించుదురనియు, భగవంతుండుతిని బ్రేమించి పైపై బడి స్వీకరించుననియును
చెప్పబడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు వాచా చెప్పటముమాత్రమేకాకుండ, పెరుమాళ్ళు తమనడవడికవలనను
భాగవత వైభవమును ప్రకాశింపజేసిన విధమున తెలుపుచున్నారు.

(జటాయువుకు) ఇత్తాది. “మర్యాదానాచ లొకన్దు కర్తా కారయితాచసః” అన్నట్లు
లొకమర్యాదలను స్థాపించుటకై యవతరించి పితృవాక్యపరిపాలనాదులచే సామాన్యధర్మములను
స్థాపించినవారు గదా పెరుమాళ్లు.

ఇట్టి వారలగువారు రావణుడు సీతాపిరాట్టిని గొనిపోవుటను సహింపజాలక తమప్రాణము
లగోల్పొయిన జటాయువుకు జన్మపుత్రులనుబట్టి యుత్కృష్టమైనవారికి తత్కుప్రతిపక్షము
నర్చునట్టి బ్రహ్మమేధ సంస్కారమును వారికిగల ప్రీతిమాత్రమన తమద్రుగు లక్ష్యస్వామి
తమకోగూడనే యున్నప్పటికిన్ని తామేస్వయముగ నాదరముతో నొనర్చినారు గదా!

ఇంచువలన జన్మాదులచే శుక్రమైయినవారు వాటినిబట్టి తక్కువవారగు విలక్షణ భాగవ
తుని పయమున పుత్రులొనర్చు కార్యము నొనర్పించుచునని తెలుపబడినది.

అవతారిక:—ఈవిషయమును పాండవుల యనుష్ఠానమునుబట్టియును తెలుపుచున్నారు.

(పాండవులు) ఇత్తాది. శ్రీరామచంద్రుండు ఇతరులకుగాను సామాన్యధర్మము నాచరించుచు

మూ॥ శ్రీవిదురరై బ్రహ్మమేధత్రాతే సంస్కరిత్రాత్.

శో పరాధమాక సామాన్యధర్మతైపుణ్ణిస్సాన్తారే యాకిలుమ్ విశే..ధర్మత్తితే తరువుశ్యమ్ ఉత్తరీ రుక్మేయాతే అవర్కుక్చైశ్యలామ్; ఇవర్ శయితత్తితే యశు.స్వవర్ణపగ్మతైయే ఉద్దేశ్యమా కనినైత్తుసర్వావస్థయిలు మతుక్కురు న్నొవుతల్ వారాతిపడి సావధానమాక నడత్తిక్కుణ్ణుపో రుమవరితే యివర్. ఇప్పడియరుక్కిలవివర్ శ్రీవిదురరై సంస్కరిక్కిలరైయిల్ అవరుడైయ వర్ణతై ప్పార్పుతు జ్ఞానాధిక్యతై ప్పార్పుతాయ్. 'ఎకశయ్యక్కుడవోమ్' ఎన్యుకలపపదా నిష్కచైయేతే, 'ధర్మరాజస్తతతై'నంశిష్టస్కారయిషుస్తదా. దగ్ధకామైభవద్విద్యానథా కాశేవవోబ్రవీత్. భోభోరాజన్నదగ్ధవ్యమేత ద్విదురసంజ్ఞకమ్. కశేబరమిహైతతై నైపధర్మస్స నాతనః. లోకవైలక్షణోనామ భవిష్యత్వస్యపార్థివ. యతిధర్మమవప్తోసా సశోచభరత్సభా' ఎన్టుఇవర్ బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హరెన్టుశొన్న అశరీరాక్యాత్మలుమ్, సమ్ప్రలిపన్నమాన ఇమరుడై య జ్ఞానాధిక్యత్మలుమ్ సద్దేహమద్రు, వైదికాగ్రేసరుర్కుచైయ్యక్కుడవ బ్రహ్మమేధసంస్కార త్రాతే సంస్కరిత్రాతే.

అనంతరమ్, జన్మాదుత్కృష్టరాన ఋషికిశో తదపకృష్టప్రకృతిరే ధర్మశ్రవణమపణ్ణిన పడి

మూ॥ శ్రీవిదురునికి బ్రహ్మమేధప్రకారము అంతిమసంస్కారములనొనర్చినారు.

వచ్చినవారేయైనను, విశేషధర్మము విషమునఁబ్రీతిగలిగినందున వారికిచెల్లవచ్చును.

అయితే పాండవులుచేసిదియే యగుదు. ఏలననఁగా, స్వధర్మమునే ప్రధానమైనదానినిగాఁ దలంచి యన్నియవస్థలలోను దానికొక్కవిధమయిన లోపమున్న గలుగకుండ సాధాముగాను నడచుకొని పోవునట్టి వారుగదా వీరు. ఇట్టివారలగు వీరు విదురునికి చూచుసంస్కారము నొవ ర్చుసమయమున, వాని జన్మసకాచియు, జ్ఞానాధిక్యమును జూచియును 'ఎమి చేయగలము?' అని వ్యాకులపడుచుండగా,

శ్లో॥ ధర్మరాజస్తతతై'నం శిష్టస్కారయిషుస్తదా. దగ్ధకామైభవద్విద్యా నథాకా శేవవోబ్రవీత్. భోభోరాజన్నదగ్ధవ్యమేతద్విదురసంజ్ఞకమ్. కశేబరమిహైతతై నైపధర్మస్స నాతనః. లోకవైలక్షణోనామ భవిష్యత్వస్యపార్థివ. యతిధర్మమవప్తోసా సశోచ భరత్సభా.

ధర్మరాజు ఈతనికి సంస్కారము చేయఁదలంచి దహనముచేయుబోగా నాకాశవాణి యట్లు పలికినదాయెను.

ఓరాజా! విదురిని శరీరము దహింపవలసినదికాదు. దీనివిషయమున సామాన్యధర్మము ప్రవ ర్తింపదు. విశేషధర్మము ప్రవర్తింపఁగలదు. ఏలననఁగా సీతండు యతియొక్క ధర్మమున బొంది యున్నాడు. నీవు దుఃఖింపవద్దు.

ఇట్లు 'వీరు బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హులు' అని అశరీరి వాక్కు వలనను అందఱులు ఒప్పు కొనియుండునట్టి వీరిజ్ఞానాధిక్యమునుబట్టియును, సందేహముపోయి వైదికాగ్రేసరుల విషయమున చేయవలసినది యగు బ్రహ్మమేధప్రకార మంతిమ సంస్కారము నొనర్చి గదా!

అవతారిక:—అనంతరము జన్మాదులనబట్టి యుత్కృష్టులగు మహర్షులు తదపకృష్టల సన్నిధిని ధర్మములఁ జెలిసికొనిన విధమును తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౩౦॥ ఋషిశ్చ ధర్మవ్యాధౌ వాశలిలే తువన్ము ధర్మసందేహంగళై
శమిప్పిత్తు క్కొండార్కశ్చ.

యై యదశిచ్చయేతార్, ఋషికశ్చ) ఎవ్వనుడగ్గి చతుర్వేదధర్మరాయ్ సర్వోత్కృష్టరాయితే ఋషి
కళిగుప్పగు ఏవయ్యుతిరానర్కశ్చ, వేదశ్రవణయోగ్యనైయిల్లాతమల త్తిలెపిఱస్థశ్చనాయ్, జాతి
స్మృతియోడే జా నాకయాలే పుగ్గజసత్త్రిధమాన జానత్తిల్ ధింశమిల్లామెయలుమ్ మాతా
పితృశిశ్రూషావిశేషత్తా మ్మకలధ గ్గనూత్రిజ్ఞానవాయిరుక్కుమ్ ధర్మవ్యాధౌవాశలిలేశెన్దు, మా
తాపితృ శిశ్రూషేకప నాయిరుక్కిఱ అనవసరమ్ పార్తున్దు జ్ఞానశ్చజ్ఞానధర్మజ్ఞిల్ తస్స
కుక్కు సద్ధిగజ్ఞానవై యెల్లామనన్పక్కలిలేకేటు అతిల్ సందేహజ్ఞై ప్పొక్కి-క్కొండార్క శెన్దు.

కశ్చిద్విజాతిప్రవగో వేదాధ్యాయా తపోధనః । తపస్సీధర్మశీలశ్చ కాశికోనామభారత । సాక్షో
పనిషదాక వేదా నధీతే ద్విజసత్త్మయః । సవృక్షమూలేకస్త్రింశ్చ ద్వేదానుచ్చరయన్కస్థితః । ఉపరిష్టా
చ్చవృక్షస్యవలాకాసవ్యభీయత । తయాపురీషముత్స్పృష్టం బ్రాహ్మణస్యతిదోరసి ॥ ఎన్దు తుడగ్గి,
కాశికనెన్దు పేరైయుడైరునాయ్ ఆధీతపాజ్గసశిరస్సు సకల వేదనాయిరుప్పొనరు బ్రాహ్మ
ణోత్తమన్, ఒరు వృక్షమూలత్తిలే వేదజ్ఞై యుచ్చరిత్తుక్కిల్లు నిఱ్ఱు చెయ్లే, అరికమేలే
యిరున్దలొరుక్కు ఎచ్చుమిట్టు తికమార్ పితవన్దు పట్టవాళై క్రుద్ధనాయ్ ప్పార్ త్తపార్ వై

మూ॥ ౨౩౧॥ ఋషులు ధర్మవ్యాధుని వాకిట కాచియుండి ధర్మసందేహములను
నివర్తించుకొనినారు.

నాల్గు వేదములఁ జదివినవాడై సర్వోత్కృష్టులుగాను కదా మహర్షులుందురు. ఇట్టివారగు
నీరు వేదములను వినుటకుఁగూడ యోగ్యతలేనట్టి కులమున జన్మించినవాఁడను పు ర్వజన్మజ్ఞానము
లోఁగూడ జన్మించినవాఁడుగుటఁ జేసి పుగ్గజన్మమున లభించినజ్ఞానమున లోపమైదియు లేక
పోవుటం జేసియు, మాతాపితృశిశ్రూషవలనను సమస్తములగు ధర్మనూత్కముల నెఱిగియుండు
వాఁడగు ధర్మవ్యాధుండను కటికవాని తలవాకిటలా కనిపెట్టుకొనియుండి మాతాపితృ శిశ్రూషలో
మునిగి యుండునట్టి యీతని సమయమును నిరీక్షించియుండి తెలిసికొనవలసిన ధర్మములలో
దమకు సందేహము గల వాటినిన్నింటిని ఆతనివలన విని సందేహములను బోగొట్టుకొనినారు.

శ్లో॥ కృశ్చిద్విజాతిప్రవగో వేదాధ్యాయాతపోధనః

తపస్సీధర్మశీలశ్చ కాశికోనామభారత ।

సాక్షోపనిషదాక వేదా నధీతే ద్విజసత్త్మయః ।

సవృక్షమూలేకస్త్రింశ్చ ద్వేదానుచ్చరయన్కస్థితః ।

ఉపరిష్టాచ్చవృక్షస్య వలాకాసవ్యభీయత ।

తయాపురీషముత్స్పృష్టం బ్రాహ్మణస్యతిదోరసి ॥

సకల వేదవేదాంగముల నధ్యయనముచేసిన కాశికుండను బ్రాహ్మణుండు ఒక చెట్టుక్రింద
కుర్చొని వేదాధ్యయనముఁ జేసికొనుచుండఁగా, ఆచెట్టుగూడ నిశించియున్న యొకకొంగ ఆత
నిపైని రెట్టవేసెను. అందులకతండు కోపగించి పైకిమాడగా చూచినమాత్రముచేతనే ఆకొంగ

యిల్ అతుపట్టువిట్ట, అత్తైక్కణ్ణు త ప్రచిత్తనాయ్ క్కనక్క శోకిత్తు “రాగద్యేవబలాత్కృత
రాయ్కోణ్ణు అకృత్యతైచ్చెయ్తోమ్” ఎన్ఱు పలకాలుమ్ శొలిక్కిణ్ణు, ఆసన్నమానతొరుగ్రా
మత్తిరే భిక్షార్థమాకహ్పయ్, ప్రళమమొరుగ్పూత్తిరేశెన్ఱు “భిక్షాంజేహి” ఎన్ఱు యాచిత్రవళ
విలే, అన్ద గృహిణియానవల్ “నిల్లుమ్ ఎరుకిత్తేక్” ఎన్ఱుశొల్లి కరశుద్ధానికి లైప్పణ్ణి భిక్షైక్కిణ్ణు
వరువతాక ఉచ్యోగియానిల్లచ్చెయ్నే, భర్తావానవక్ అత్తెత్తుధార్త నాయ్ వన్దవుకుర, అవల్
పత్రివనైయాకైయారే భిక్షైక్కిండు ఎరుకిరతైన్ఱు పాద్యాచమనీయాసనప్రదానాదికళారే అవనై
శిక్రూషిక్కిణ్ణు పరాక్కిరే బ్రాహ్మణకానిత్కిరన్దై మరన్ద నెడుమ్మాతునిన్ఱు, సిన్నై అనకానిత్కి
ణ్ణు నడున్ద భిక్షయైక్కిణ్ణు వన్దవళవిలే, “ఎన్నై నిల్లచ్చొన్ఱి ఇత్తనై పోతు నీవుఅన్నదా
తిరుప్పావన్?” ఎన్ఱు అవక్ కుపితనానవాత్తే, అవల్ అవనై సాన్దనమ్పణ్ణి “ఇత్తై ప్పొలుక్కు
వేణుమ్” ఎన్ఱు వేండిక్కిండు “నాక్ భర్తావేదైవపెన్దరుప్పొరుత్తి, అవనిత్తై వరుకైయారే
తచ్చిక్రూషై పణ్ణినిన్ఱే నిత్తినై”, ఎన్న “ఉనక్కభర్తా వేణున్దో సత్కరిక్కువేణువతు, బ్రాహ్మణ
రళవిల్ గొరవప్రతిపత్తియిల్లయ్” ఎన్ఱు వ్యజ్యమాకహ్పయ్, “గృహధర్మత్తిరే వర్తిక్కిణ్ణు నీబ్రా
హ్మణదై అవమతిపణ్ణి లాకాతుకాణ్” ఎన్న; “నానొరుకాలుమ్ బ్రాహ్మణదై అవమతిపణ్ణేన్ బ్రా
హ్మణరుదైయ వైభవమెల్లామ్ నన్దాక వత్తివన్” ఎన్ఱుపరక్కచొల్లిక్కట్టిఇవ్వపరాధతైప్పొలుక్కు
వేణుమ్, భర్తావే దైవపెన్దరుక్రైయారే తచ్చిక్రూషైయిరే పరవనైయాయ్ నిన్ఱే నిత్తినై, ఎన్న
దైయపతిశిక్రూషైయినుదైయ బలతైప్పొవీర్, ఉమ్మదైయ రోషత్తారే అన్దక్కొక్కుయాయ్ తొరుప

మృతినొంచెను. అందుల కాబ్రాహ్మణుండు మిక్కిలి పరితిపించి పనిపమందున్నట్టి యొక గ్రామ
మునకు భిక్షార్థమై వెల్లి యొక గృహమునందు భిక్ష పెట్టుమని యడిగెను. ఆయింటి యిల్లాలు
నిలిచియుండుమని చెప్పి భిక్షునీసికొని రావచునున్న ప్రయత్నించుచుండగా నింతలో నామె
భర్త మిక్కిలి యాకలిగొన్నవాడై వచ్చెను. ఆమె పత్రివరయగుటచే పెనిమిటికి అర్హ్యపాద్యా
దులనిచ్చు తొందరవల్ల బ్రాహ్మణుండు కొంచుకొని యుండుటను మరచిపోయి చాలావేళు తాళి
యాబ్రాహ్మణుండు నిలవబడియుండుటంజూచి తానుచేసిన అలగ్యమునకు భయపడుచు అతివిన
యముగా భిక్షను నీసికొని రాగా

“ నన్ను నిలుపుమనిచెప్పి యింతసేపుదాక యేరారేదని” యాబ్రాహ్మణుండు కోపగించు
కొనగా ఆమె ఆయనను బ్రతిమాలుకొని, దీనిని తమింపవలయునని వేడుకొని “నేను భర్తయే
దైవమని నమ్మియుండుదానను అతండు అలసటపడి వచ్చిసందున ఆతనికి శిక్రూషనొనగ్గుచుంటి
నని చెప్పగా, నంతట అబ్రాహ్మణుండు “ నీకు భర్తయే నా సత్కరింపవలసినవాడు? బ్రాహ్మ
ణులయెడల గొరవబుద్ధిరేదే? అని యిట్లు వ్యంగ్యముగా పలుకుచు “గృహస్థాశ్రమ ధర్మములో
నుండునీవు యిట్లు బ్రాహ్మణుల నవమానింపగూడదని మందలించెను.

అంతట ఆమె తానెన్నడును బ్రాహ్మణుల నవమానించునది కాదనియు, బ్రాహ్మణుల
వైభవమునంతయు బాగుగా నెఱుంగుదుననియు, భర్తయే దైవమని నమ్మి తచ్చిక్రూషాపరారల
నయియుండుటచే నాలగ్యమైనదనియు, ఈయపరాధమును తమింపుమనియును, తనశిక్రూషా
ప్రభావమును చూడుమనియును చెప్పి వాని కోపము మూలమున నాకొంగ మృతినొందిన వృత్తాం
తమునున్ను చెప్పి,

డి దగ్ధమాయీశ్చైవ, అతువు మనకు విదితమ కాదు" ఎవ్వరొల్లి "క్రోధశ్శత్రుశ్శరీరస్థో మ నుష్యాణాం ద్విజోత్తమః యఃక్రోధమహాత్యజతి తందేవాబ్రాహ్మణంవిదుః" ఎవ్వరుడజే, కామ క్రోధాదిః బ్రాహ్మణకృత్కాతు, సత్యార్జవాదికగుణాః వేణుమెను విస్తరేణ తాత్ప్రతిపా దిత్తు, "భవానపిచధర్మజ్ఞ స్వాధ్యాయనిరతశ్చచిః నతుతత్వేనభగవత్ ధర్మాత్వవేత్సితమేమతిః. మాతాపితృభ్యాం శిశూమస్సశ్యవాదీ జితేంద్రియః మిథిలాయాంవపక్వ్యాధస్సలేధర్మాత్వప్రవక్ష్య తి. తత్రగచ్ఛస్యభద్రస్తే యథాకామంద్విజోత్తమఃవ్యాధఃపరమధర్మాత్మా సలేచత్స్యతిసంశయాన్" ఎవ్వ, నీరుమధర్మజ్ఞ, వేదాధ్యయన నిరత, శుద్ధి అయియున్న యెయిలేయుమ్ ధర్మజ్ఞలైయు శ్శుపది యతీయా రెన్దెనిమ్మనినైవు. మాతాపితృశిశూమవాయ్ సత్యవాది నాయ్ జితేంద్రియ నాయ్ కొండ్లు మిథిలైయిలేయిరుక్కిలవ్యాధమమమ్మ ధర్మజ్ఞలై చొల్లక్కడవత్. అగ్నే పోమ్, ఉమమ్మ ననైయిణ్డెనితాక, పరమధర్మాత్మావాయిరుక్కిల అప్రవ్యాధక్వేదీనపడి యుమ్మలైయి సంశయ జ్ఞలైయిల్లామ్ పోక్కక్కడవనెన్న, అవత్ప్రీతనాయ్ అవలైక్కనక్క స్తోత్రమ్ పణి, అణ్ణనిష్టువె మిథిలైయిలే శెన్టు, "పంచకాని పవిత్రాణి శిష్టాచారేషునిత్యదా ఏతన్మహమతేవ్యాధ ప్రబ్రవీహి యథాతథమ్" ఎవ్వ శిష్టాచారజ్ఞులై ఎపోతు ముళవాయిరుక్కిల పవ్నిజ్ఞశ్శణ్ణమెనై, మహామతి యానవనే! అత్తైచొల్ల వేణుమెన్న, "యజ్ఞోదానం తపోవేదాస్సత్యశ్చ ద్విజసత్తమః పంచుతా

శ్లో॥ క్రోధశ్శత్రుశ్శరీరస్థో మనుష్యాణాంద్విజోత్తమః

యఃక్రోధమహాత్యజతి తందేవాబ్రాహ్మణంవిదుః॥

ఓబ్రాహ్మణా! క్రోధమనునది మనుష్యులకు తమ శరీరములోనే యుండునట్టి శత్రువు. క్రో ధమహములఁ ద్యజించిన వాడు బ్రాహ్మణుండనబడును.

బ్రాహ్మణునకు కామక్రోధాదు, బుండకూడను, సత్యార్జవము బుండవలయునని విస్తారము గాను తాను ప్రతిపాదించి,

శ్లో॥ భవానపిచధర్మజ్ఞ స్వాధ్యాయనిరతశ్చచిః

నతుతత్వేనభగవత్ ధర్మాత్వవేత్సితమేమతిః

మాతాపితృభ్యాం శిశూమస్సశ్యవాదీజితేంద్రియః

మిథిలాయాంవపక్వ్యాధస్సలేధర్మాత్వప్రవక్ష్యతి

తత్రగచ్ఛస్యభద్రస్తే యథాకామంద్విజోత్తమః

వ్యాధఃపరమధర్మాత్మా సలేచత్స్యతిసంశయాన్॥

నీవు ధర్మజ్ఞుడవు. వేదాధ్యయనపరుడవు. పరిశుద్ధుడవు అయినను ధర్మములను యథావ స్థితముగాఁ దెలిసికొనియుండలేదని నాయభిప్రాయము. మాతాపితృశిశూమపరుండై, సత్యవా దియై, జితేంద్రియుండుమనై మిథిలాపట్టణముననుండు వ్యాధుండు నీకు ధర్మములఁ దెలుపఁ గలడు. అతని యొద్దకు పాము. ఆ వ్యాధుండు కావలసివట్టు మీయొక్క సంశయములను పోగొట్టగలడు.

అంతట ఆబ్రాహ్మణుండు సంతోషించి ఆమెను స్తోత్రముచేసి అక్కడినుండి మిథిలా పట్టణమున కేలేంచి,

శ్లో॥ పంచకానిపవిత్రాణి శిష్టాచారేషునిత్యదా

ఏతన్మహమతేవ్యాధ ప్రబ్రవీహియథాతథమ్॥

మూ॥ ౨౩౫॥ కృష్ణభీష్మద్రోణాదిగృహంకలైవిట్టు శ్రీవిదురర్తిరుమాలికైయిలే
అముతుశెయ్ తాకా.

ని పవిత్రాణి శిష్టచారేషు నిత్యదా''ఎష్టయజ్ఞమును దానమును తపస్సును వేదభకును సత్యముమాది
ర పవిత్రబ్రహ్మణాన ఇన్ద్ర యైష్టము శిష్టచారబ్రహ్మణి అపొతు ముళవాయిరుక్కుమెష్ట ఇత్యాదియాలే ఆప
నితై యుపదేశిక్కు, మేల్ మేలును తనమ్మ సంశయమానవై యెల్లామివక్ కేట్కుక్కేక్కు ఉపదేశ
ముఖత్రాలేసకలధర్మసంశయజ్ఞతైయును ధర్మవ్యాధనము త్తప్రకారతై ధర్మపుత్రర్కుమార్కుజ్ఞేయ
ననుగ్రహిత్త తాక, ఆరణ్యప్రకృతిలే ఇరునూతామధ్యాయను తొడగ్గి పతిమూన్దధ్యాయత్రాలే పర
క్కుచ్చిల్లప్పట్టితీతే. ఇన్నము నిప్పడి పలరు నివక్ వాళలిలే త కణ్ణు ధర్మరక్షేహణ్ణో శమిప్పిత్తు
క్కుణ్ణమై పలవిడబ్రహ్మణుముణ్ణు. ఇత్రాల, జన్మాదులత్కృష్టరానవరకకుమ్మరిదసకృష్టరాననరకల్
జ్ఞానాధికరాయరుక్కిల్లో అవరకల్ వాళలిలే తువణ్ణుజ్ఞాతవ్యాధిగ్గతై కేట్కమ్మతైయిన్ద్రయెన్న
మిడను కాట్టప్పట్టు.

అనంతరమ్ 'యద్యదాచరత్రిశేష్ట''ఎష్ట కృష్ణనాచరిత్తపడియై తుగులిచ్చెయ్ తాక, (కృష్ణ
న్) ఎష్టతుడగ్గి. ధర్మసంస్థాపనార్థమాకవతరిత్తరులి, 'లోకసంగ్రహమేవాపి సంపశ్యేకార్తుమర్హసి'
ఎష్ట జ్ఞానియానాను లోక సంగ్రహతైప్పార్తు వర్ణాశ్రమధర్మజ్ఞతై నన్దాకవసస్థిక్కు వేలుపెష్ట
పదేశిత్తును, 'యదిగృహంనవర్తేయం జాతుకర్మణ్యతన్నితం' మను వర్ణాశ్రమవర్తతే మనుష్యాపార్థ

మూ॥ ౨౩౫॥ శ్రీకృష్ణుండు భీష్మద్రోణాదులగృహంబులకు బోక, విదురునిగృహమున
భుజించినాడు

శిషు రెప్పడును ఆవిచ్చిన్నముగాఁ జేయునట్టి పవిత్రములయిన వయసుకార్యములెవ్విఁ అని
యడుగఁగా, నంతట ఆవ్యాధుండు,

స్లో॥ యజ్ఞోదానంతపోవేద స్సత్యేచ్ఛ ద్విజసత్తనః!

పచ్చానాని పవిత్రాణి శిష్టచారేషునితా॥

యజ్ఞము, దానము, తపస్సు, వేదాధ్యయనము, వ్రాసము ఈయందును శిషులేన్నఁడు
ను విడనాడకుండ ఆచరించునట్టివి యనిచెప్పెను. ఇట్లు మీఁదు మీఁదు తనసంగల సంశయము
ల సీబావ్యాబుండతుగఁగా నడుగఁగా నావ్యాధుండు ఉపదేశమాలముని వాటినిన్నింటిని బోగొ
ట్టిన విధమును మార్కుండేమునువార్ని పాండివులకుఁ దెలిపినట్లు ఈవిషయము శ్రీమహాభారత
మున ఆరణ్యపర్వమున రెండువందల యధ్యాయము మొదలుకొని పదమూఁడు అధ్యాయములవర
కును విశదముగాఁ దెలుపఁబడినది గదా. ఇతను ఇచ్చిధమున అనేకులు ఈతని వాకిటిని
కనిపెట్టుకొనియుండి ధర్మపందేహములను పోగొట్టుకొనినసంగతి అనేక శావులఁ జెప్పఁబడినది.
కాబట్టి జన్మాదులచేత ఉత్కృష్టలయినవారు జన్మాదులచేత అపకృష్టలయినవారు జానాధికులగునేని,
వారివాకిటినికొనుకొనియుండిజ్ఞాతవ్యాంశములను తెలుసుకొన కూడునను విషయము తెలుపఁబడినది.

అవతారిక:—అనంతరము 'యద్యదాచరత్రిశేష్ట'' అన్నట్లు శ్రీకృష్ణుం డాచరించినదానిఁ
దెలుపుచున్నారు.

(కృష్ణుండు) ఇత్యాది ధర్మసంస్థాపనార్థమవతరించి 'లోకసంగ్రహమే వాపిసంపశ్యేకార్తు
మర్హసి' అనుతావున 'జ్ఞానియైనను లోకసంగ్రహమునుజూచి వర్ణాశ్రమధర్మములను బాగు

మూ॥ ౨౩౩॥ పెరుమాళ్ శ్రీశబరికైయాలే అముతు శెయ్ తగుళినార్.

సర్వశః॥ ఎన్దు ఒరు నాన్ కర్మన్దిల్ శోమ్బునే నాన్ ప్రథర్తియే నాకిల్ మన వ్యరల్లా మెన్దావనో
యైప్పికాశెల్లు మెన్దపడియే పరాగ్ నాక త్తాన్ కుళిన్దొన్ద మస్తిత్తుప్పొగుమ్ స్వభావనితై కృష్ణన్. ఏ
వమ్బుత నానవక్రీతూ తెల్లొన్ద పుళినపోను, “భీష్మద్రోణావత్క్రిమ్యమాంచైవమధునానన! కిమగ్ధంపు
ణ్ణిరీకాక్షభుక్తంపుపలభోజనమ్” ఎన్నుప్పడి ఉత్కృష్టవర్ణవృత్తరాయ్, “ఇశ్నేష్టాన్దరుళువర్” ఎన్దు
పార్ త్తున్దొన్దొరున్ద భీష్మనికబుదై మ గృహజ్జలైయే పేక్షిత్తు, వర్ణాద్యత్కృష్టరహితరాయ్, అత్తాలే
“ఇశ్నేష్టాన్దరుళువర్” ఎన్ను మెన్దెవుమన్ శ్రీమదర్ ధరుమాళికైయిలే పాదరమాక చ్చెన్దు
పుక్కు, “సమ్భ్రమైస్తుష్యగోవింద పరిన్నపరమంధనమ్” ఎన్దుభక్తిపరవశరాన అవర్ పణ్ణిన సమ్భ్రమజ్జ
లై యెల్లామ్ కణ్ణుకన్దు, “విదురాన్నానిబుభుక్షే చీనిగణవన్దించి” ఎన్దిటపడియే అహమ్కారోపహ
త మల్లామెయాలే పరమపాననయ్య, భక్త్యవహృతమాకైయాలే పరమభోగ్యమాయరుక్మిణ
అన్నలై, ఆన్దపాపవత్సభోగ్యత్కృష్టజ్జడియాక అత్తాదగమ్మణ్ణి అముతు శెయ్ తానితే.

ఏత త్పుర్యావతారత్రిలయిప్పడి యనుష్ఠిత ప్రకారంకై యరుళిచ్చెయ్ కితార్, (పెరుమాళ్)
ఎన్దుతుడణ్ణి. అతానకు-రఘుసులతలకరాయ్ ఆచారప్రధానరాన పెరుమాళ్, “శబర్యాపూజితస్సమ్యక్

మూ॥ ౨౩౩॥ పెరుమాళ్లు బదరి పెట్టిన యాహారిమును భుజించినారు.

గా ననుష్ఠితపవననది॥ అని యుపదేశించియు, “యదిహ్యహంనవ శ్తేయం జాతుకర్మణ్యతన్దితః।
మమవర్తాత్మనవర్తస్తే మమహ్యోపాగ్ధసర్వశః” (భ.గీ ౩.౨౩) “ఒక వేళ కర్మవిషయమున వెనుదీయక
నేను ఆచరింపజెట్లయిన, మనుష్యులందఱును నేనుపోయిన మార్గమునఁ బోవుదురు” అన్నట్లు
పరులకుగాను దూరదృష్టితో ననన్దించుకొనిపోవునట్టి స్వభావముగలవాఁడు గదా
శ్రీకృష్ణుడు.

ఇట్టివాఁడగు నీతఁడు “భీష్మద్రోణావత్క్రిమ్య మాంచైవమధునానన । కిమగ్ధంపుణ్ణిరీ
కాక్ష భుక్తంపుపలభోజనమ్”

ఓమధునానన! భీష్మద్రోణాచార్యులను నన్నున్న అతిక్రమించి అనఁగా, మాయొడ్డను
రాకుండ కూచ్రునియించి యేలభుజించితివి) అన్నట్లు జన్మగృత్రిములచే నుత్కృష్టలై “తిమ
యింటికే వేంచేయును” అనుకొని నిరీక్షించుచుండు భీష్మముల గృహముల నుపేక్షించి జన్మో
త్కర్మములులేనివారై కావుననే తనయింటికే వచ్చుననెడి తలంపు నయితము లేనట్టి విదురుని
గృహంబున కాదరంబునఁజని “సంభ్రమైస్తుష్యగోవింద పరిన్నపరమంధనమ్” అన్నట్లు భక్తిపర
వశుడగు విదురుండొనర్చిన సంభ్రమములఁజూచి సంతోషించి “విదురాన్నాని బుభుక్షే కుచీని గుణ
వన్దించి” అన్నట్లు అహంకారయుక్తమైనది కాకపోవుటంజేసి పరమపాననమైనదియు, భక్తితోఁ
గూడినదియునుటచే పరమభోగ్యమైనట్టి యన్నమును అట్టిపావనత్వ భోగ్యత్వములమూలమున నెక్కు
వ యాదరముతో నారగించినారు గదా!

అవతారికః— దీనికి పూర్వపు అవతారమునను, యివ్విధమున ననుష్ఠించిన విధమును
తెలుపుచున్నాడు.

(పెరుమాళ్) ఇత్యాది. రఘుసంహితాధారములు, ఆచారప్రధానములగు పెరుమాళ్లు “శబర్యా
పూజితస్సమ్యక్ రామాదేశరధాత్మజః” (దశరథుని తిరుక్కుమారులగు శ్రీరామచంద్రుండు శబ

మూ॥ ౨౩౪॥ మాటనేరినమ్మి విషయమాక పెరియనమ్మి ఉడైయవన్ క్కరులి
చ్చెయ్ తవార్తయై స్మరిప్పతు.

గ్రామోదశరథాత్మజః' ఎన్నుమ్మడి. వేడువిచ్చియాయ్ వైతై గురుశిశూ' పైయి లేపళుత్తుళ్ళా నాధి
తైయాయ్, తన్ నావుక్కుఁనితాయుడన్ద ఫలమూలాదిక శెల్లామ్, "ఇట్టైక్క" ఎన్దుగచ్చులత్తు
క్కొట్టు వరవుపార్ త్తిరున్ద్రశిబరి తన్నాదర మగుణమాక శ్లోకైయారేయముతు శైయ్యప్పణ్ణి అతి
సన్దుప్పరా యముతు శైయ్ తారన్దై. ఇత్తార్, అభిజనాదిక శాలోవము మభిమానగన్ధమన్ద్రు జ్ఞానప్రే
మాధికరుడైయ అభిమానస్పర్శముళ్ళవై ఆత్మగు టైక దర్శికళాన విశేషజ్ఞర్ కు అతీవపావనభోగ్యుణ్ణ
ళాయరుక్కు మెచ్చుమిడమ్ కాట్టప్పట్టగు.

ఇప్పుడి శ్రీరామాయణ మహాభారతసిద్ధమాన శిష్టాచారజ్ఞళాతే భాగవతవైభవవై ప్రకాశిప్పి
త్తార్ కీర్తీ, ఇన్నముమిన్దుగ్ధవిషయమాక పూర్వాచార్యవచనవై స్మరిప్పిక్కిత్తార్, (మాటనేరినమ్మి)
ఎన్దుతుడణ్ణి, అతావతు-అభిమానహేతువాన జన్మవృత్తాదిక భిన్దిక్క అళవన్దార్ శ్రీపాదతైయుడైయ
రాయ్ అధ్యాత్మజ్ఞాన పరిపూర్ణరాయిరుక్కిట మాటనేరినమ్మి, తమ్ముడైయ ఆన్దిమడతైయిలే,
"అళవన్దార్ భిమాన తరుగిన ఇద్దేహవై ప్రత్యుతిబన్దుక్కల్ స్మరిక్కిల్ శైయ్ తెన్?" ఎన్దుతిశ జ్ఞైప
ణ్ణి, సుబ్రహ్మచారియన పెరియనమ్మియై ప్పార్ త్తు, "పురోడాశతైయాయిక్కిడాతే కీడీర్" ఎన్దు
లిచ్చెయ్ తు తిరునాట్టుక్కొట్టున్దువళ, పెరియనమ్మియుమప్పడియే పిఱర్ తైయిల్ కాట్టిక్కొడాతే

మూ॥ ౨౩౪॥ ఈసందర్భమున మాటనేరినంబిగారి విషయమున శ్రీరామా నుజుల
వారికి పెరియనంబిగాను సాయించిన శ్రీసూక్తిని యనుసంధించుకొనునది.

రీచే తాగుగ పూజింపఁబడినవాఁడాయెను.) ఆన్దుట్లు కిరాతస్త్రీ గానుండింను, గురు శిశూపవలన
నెక్కువజ్ఞానముగలదై తన జిహ్వకింపుగానుండు ఫలమూలాదుల నన్నింటిని వీరికిగాను పోగు
చేసి వీరిరాకను నిరీక్షించుచున్నట్టి శ్రీ శిబరి తనయాదరణమునకుఁ దగినట్లు తాను స్వయముగ
వడ్డించి యారగించునట్లు చేయుగా, మిక్కిలి సంతోషముతో నారగించినవారయిరి.

అభిజ్ఞాదులవలన సంప్రాప్తించునట్టి యభిమానమించుకొనను లేనివారై జ్ఞానమును
ప్రీతినిన్ని యెక్కువగాఁగలిగియున్నట్టి వారభిమానముతో స్పృశించినట్టి పదార్థములు ఆత్మగుణము
తను విశేషించి గమనింపునట్టి విశేషజ్ఞులయినవారి కెక్కువ భోగ్యములుగానుండునని యిందవలన
తలుపఁబడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు శ్రీరామాయణ మహాభారత ప్రసిద్ధములగు శిష్టాచారములమూలముగ
భాగవతవైభవములను ప్రకాశింపఁజేసినారు. ఇంకను ఈవిషయమున, పూర్వాచార్యుల శ్రీసూ
ని స్మరింపఁజేయుచున్నారు.

అభిమానహేతువులగు జన్మవృత్తాదులు లేకుండ శ్రీయాళంవారుల శ్రీపాదముల నాశ్ర
యించినవారును, అధ్యాత్మజ్ఞాన పరిపూర్ణులగు శ్రీ మాటనేరినండియనవారు తమ యధ్యైకాలమున
"శ్రీయాళంవదారు అభిమానించినట్టి యీశరీరమును ప్రకృతిబంధువులు తాకుట యెట్లు" అని
శంకించుకొని సుబ్రహ్మచారియగు శ్రీ పెరియనంబిగారినిజూచి "పురోడాశమును కుక్కలపాలు
చేయవద్దు సుమీ" అనిచెప్పి పరమపదమునకువేంచేయుఁగా, పెరియనంబియును వారి చరమశరీరమును
ఇతరులు తాకకుండ తామేస్వయముగ పంపూర్ మెనర్చినవారయిరి.

మూ॥ ౨౩౫॥ “ప్రాదుర్భావైః” ఇత్యది.

తామేపభిసకుత్తు ఏదైక్యవ్యయిగుక్కు; ఇతై ఉదైయవర్ కేటరులి పెరియనమ్మి శ్రీపాద త్రిలేవస్తు
 “జీయా! మర్యాదైకిష్క క్కారియమ్ కెయ్య వేణ్ణావో? దవరిర్ కెయ్ తిగుళ ప్పణ్ణిల్లో?”
 ఎన్న; “అలిట్టన్ది తొళివో? నాన్ పెనుమాఁట్రాట్టిలుత్పప్పనో? ఇవర్ పెయిపుడైయారి
 ట్రాట్టి లపకృప్తకో? “పయిలువ్వుడరోలి” “నెడుమాఁగ్గడిమై” కడలోకైయోపారియో?
 అట్టొరరులిచ్చెయ్తె వధ్దై కిరిగునుతైయవాకిలు మాచరిక్కు వేణ్ణావో?” ఎన్నరలిచ్చెయ్తెవార్తె.

ఇని భాగవతజన్మ్యా శ్లాఘ్యతాకథనపూర్వకము; అభాగవ త్కర్తృనిష్ఠతైయై ప్రకాశిప్పి
 క్కి-తార్. (ప్రాదుర్భావైః ఇత్యాది) ఎస్తు. “ప్రాదుర్భావైః స్సురనర సమా దేవదేవస్తదీయా
 జాత్యావృత్తైరపిచ గుణస్తాద్భిశో నాత్రగర్వా । కిస్తు శ్రీమద్భువనసభవన త్రాణతో న్యేషు
 విద్యావృత్త ప్రాయోభవతి విధవాకల్పకల్పః ప్రకర్షః” ఇత్యార్. “అయర్ పయిమమరర్ కళతి
 పతియానవన్ ప్రాదుర్భావన్దళారే నుగనరసజాతీయనాకానియుమ్, రిడియరుమ్ జాతియాయుమ్
 వృత్తజ్జగోలుమ్ గుణత్రాలు మప్పడియే ఇతరసమరాయగుప్పర్కల్, ఇతిల్ గన్దైయై, శ్లాఘయేయు
 శ్శకు; ఉభయ మిప్పడి నిట్టియుతు ఇద్దగోకరత్నగనిమి త్తమాక, ఇని అభాగవతర్ పక్కలుణ్ణాన
 విద్యావృత్త బాహుళ్యరూపమాన ఉత్కర్షమ్ విధవాలజ్కూరిమ్మారే నిష్ఠమాకానిష్ఠ తెన్దియు.

మూ॥ ౨౩౬॥ ఈవిషయము “ప్రాదుర్భావైః” ఇత్యాది శ్లోకమునఁ దెలిపియున్నది.

ఈ వృత్తాంతమును శ్రీభాష్యకారులవారు విని, పెరియనందిగారి కన్నిధికిరచ్చి కాస్త్రు
 మర్యాద చెడిపోకుండ కార్యముఁజేయవద్దా? దీనిని మీరేచేయవలయు నా? (ఇతరులచేత చేయిం
 చుకూడదా?) అనియడుగఁగా, “కూలిచ్చి సంధ్యావందనము చేయించుదునా? నేను శ్రీరామ
 చంద్రునికిన్నను అధికుఁడనా? ఈమార నేరినందిగారు జటాయువుకన్నను తక్కువవారా?
 “పయిలువ్వుడరోలి” “నెడుమార్గడిమై” అను తిరునాయ్ మొట్టలు వట్టి సముద్రఘోషము
 ఎంటివా? శ్రీసమ్రాట్టాదులు సాయించినట్టి యర్థమునొంచము తక్కువగానైనను అచరింపవద్దా?
 యని పెరియనందిగా రానలిచ్చిన వార్తను ఈసందర్భమున స్మరించుకొనునది.

అవతారిక—ఇది భాగవతుల జన్మాగలనుశ్లాఘించి అటుపిమ్మట భాగవతులుకానివారి
 జన్మోత్కర్షముగఁజేసిన నిందను తెలుపుచున్నారు. (ప్రాదుర్భావైః) ఇత్యాది.

శ్లో॥ ప్రాదుర్భావైః స్సురనర సమాదేవదేవస్తదీయా
 జాత్యావృత్తైరపిచ గుణస్తాద్భిశో నాత్రగర్వా ।
 కిస్తుశ్రీమద్భువనసభవన త్రాణతో న్యేషు
 విద్యావృత్త ప్రాయోభవతి విధవాకల్పకల్పః ప్రకర్షః ॥

“నిత్యసూరినానుకుండల సర్వేశ్వరుండు దేవమన మ్యాదిరూపముగా నవతరించునట్లే భాగ
 వతులుకూడ జన్మవృత్తాలచేత ఇతరసజాతీయులై యవతరింతురు. అంగవలన నిందయేమియును
 లేదు. శ్లాఘ్యత మేకలదు. ఈయభియులును లోక సంరక్షణార్థమై యిట్లు అవతరింతురు.
 భగవద్భక్తిలేనట్టి భాగవతులయంగండు జన్మవృత్తాన్యతిశయములన్నియును విధవాలంకారమువలెనే
 నిందార్హములైయుండును” అని చెప్పబడినది.

మూ॥ ౨౩౬॥ “భాగవతసన్నిక్ష్కే వేదార్థజ్ఞానాదికైశ్చైయదైయవక్తుఃకుంభుమమ్ శుమన్త కఘ్నతైయోసాతి” ఎన్తు శొల్లానిష్ఠతితే.

మూ॥ ౨౩౭॥ రాజావానశ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ తిర్యక్ స్థావరజన్మజ్జైయశైప్పట్టర్

భాగవతర్కకళస్తైనా అవర్కకుక్కుణ్డన వేదవిద్యాదికల్ వ్యర్థమామవెన్చ, అప్పడిప్రమాణమ్ శొల్లానిష్ఠతితే యెన్గితార్, (భాగవతసన్నిక్ష్కే) ఎన్తుకుడన్గి. అతావకు-... కుశ్వేదధరోవిప్రో వాసుదేవంవిన్దతి. వేదభారభరాక్రాన్తస్సవై బ్రాహ్మణగర్దభః” ఎన్తు వేదతాత్పర్యమానభగవద్జ్ఞానాదికలిల్లామైయారే భావనతసన్నిక్ష్కే వేదాధ్యయన్తోడేఅతిల్ స్థూలాగర్దజ్ఞానాదికలైయదైయనాయి కుక్కుమవక్ భోగికళాయిరుప్పార్ విరుమ్మమ్ పరిమళద్రవ్యమాన కుంభుమజైచ్చుమన్తు తిరియా నిమ్కచ్చెయ్తే అతిల్వాళియతీయాత కఘ్నతైపోలే, పూర్వోత్తరభాగజ్జళారే ఆరాధనస్వరూప తైయమారాధ్యస్వరూపతైయమ్ ప్రతిపాదియానిష్ఠకొణ్డు భగవదేక పరమాయిరుక్కిఱ వేద మాకిఱ విలక్షణమస్తుభారతై క్కినియచ్చుమన్తు కొణ్డీరుక్కిచ్చెయ్తే, అతిల్ శువడతీయాత బ్రాహ్మణకఘ్నతైయెన్తు వేదోపబృంహణమాన ప్రమాణమ్ శొల్లానిష్ఠతితే యెన్తే.

భగవత్సంస్కారహితమాన జన్మాదికల్ సద్గర్హితమెన్నవతై ద్దృష్టితార్ కీర్త్, తత్సంస్కార సహితమాన తిర్యగాదిజన్మము సత్సాధ్యమెన్నవతై ద్దృష్టిక్కి-తార్ మేల్, (రాజావాన) ఎన్తు కుడన్గి. అతావకు-ద్వితీయవర్ణరావ ఏన్ద్రుతైయదైయ శ్రీకుల శేఖరప్పెరుమాళ్, తిర్యక్ స్థావరజన్మజ్జ

మూ॥ ౨౩౮॥ భగవద్ధక్తిలేని వాడు వేదార్థజ్ఞానాదులు గలవాడైనను, కుంకుమ

పువ్వును మోసికొనిపోవునట్టి గాడిదవంటివాడని శాస్త్రము తెలుపుచున్నది

మూ॥ ౨౩౯॥ రాజగు శ్రీ కులశేఖరులవారు తిర్యక్ స్థావరజన్మములకై యాశపడినారు.

అవతారిక:—భాగవతులు కాకున్న సేమి? వారికిగల వేదవిద్యాదులు వ్యర్థములగునా? యంటివేని అందులనుగుఱించిన ప్రమాణముకలదని తెలుపుచున్నారు.

శ్లో॥ చతుశ్వేదధరోవిప్రో వాసుదేవంవిన్దతి।
వేదభారభరాక్రాన్తస్సవై బ్రాహ్మణగర్దభః.

తా॥ వేదతాత్పర్యమైన భగవత్సంబంధజ్ఞానము లేకపోవుటచే భాగవతుడుగాక వేదములనధ్యయనము చేయుటచే స్థూలములగు అర్థములనుమాత్రము గ్రహించినవాడు, భోగపరాయణులగువారు క్రేమించునట్టి పరిమళద్రవ్యముగు కుంకుమపువ్వును మోసికొనిపోవుచు, దానిగుణము నెఱుంగని గాడిదవంటివాడు.

అనగా పూర్వోత్తరభాగములచే భగవదారాధనస్వరూపమును ఆరాధ్యవస్తువగు భగవంతుని స్వరూపమును ప్రతిపాదించుచు భగవంతునిగుఱించి మాత్రమే తెలుపునట్టిది చుగునట్టి వేదరూపముగు విలక్షణ వస్తువుయొక్క భారమును ఎడతెగకుండ మోయుచున్నను, దాని రసము నెఱుంగని బ్రాహ్మణగాడిదయని వేదోపబృంహణముగు ప్రమాణము తెలుపుచున్నది గదా!

భగవత్సంబంధ రహితములగు జన్మాదులు సత్పురుషులచే తిరస్కరింపఁ బడునని యంతకుముందు తెలిపియున్నారు. అట్టి భగవత్సంబంధముగల తిర్యగ్జన్మము మొదలగునవి సత్పురుషులౌచపడుననియని తెలుపుచున్నారు. (రాజగు) ఇత్యాధి.

క్షత్రియకులమునఁ జన్మించిన యాధిక్యముగల శ్రీ కులశేఖరప్పెరుమాళ్లు తిర్యక్ స్థావర

మూ॥ ౨౩౮॥ బ్రాహ్మణోత్తమరాన పెరియాత్వోరుమ్ తిరుమకళారుమ్ గోప జన్మతై ఆస్థానమ్ పణ్ణినారీకళి.

కానవై, “వాచిక్తైఃపక్షీమృగతామ్” ఇత్యాదికళాలే పాపయోనికళాకచ్చొల్లప్పదానిట్లు చెప్పయే లే, “వేదజన్మత్తుక్కో నేరివానిమ్ కురుకాయ్ పిఱప్పేనే” “మీనాయ్ పిఱక్కుమ్ వితియైడై యేనావేనే” “శెమ్మకమాయ్ నిఱ్ఱుమ్ తిరువుడైయేనావేనే” “తమ్మకమాయ్ నిఱ్ఱుమ్ తపముడైయేనావేనే” ఎత్తు తిరుమలైయాత్వోరోడు సమ్మధముడైయే తిర్క్కణ్ణావరజన్మతై పెత్తాప్పే తాళ అత్తైప్పటారత్తపడి.

ఇప్పుడియ్యైప్పట్టవళవన్మక్కే తాన్ నజన్మతై యాస్థానమ్ పణ్ణినారీకళై యరుళిచ్చెయ్ కితార్, (బ్రాహ్మణోత్తమరాన) ఎత్తుకుడజ్జి. అతావను- “ఇని ఇతుక్కు మేలిత్తై ఎన్నుమ్ పుడియాన వర్ణత్తి లే యవతరిత్తు విద్యామాహాత్యైనికళాలే తజ్జాతీయ సకలీత్తమరాన పెరియాత్వోరుమ్, వేదప్పయ్ కళొళ్ళవల్ల అవర్త మైస్తొలేపేత్తైపురువ త్తిలే వేదసారాధ్యవత్త మైయాయరుక్కుమ్ అవర్ తిరుమకళాన ఆణ్డాకుమ్, శ్రీకృష్ణావతారానుభవ త్తిలే తదభినివేశాతిశయతాలే. “మిడిక్కిలా మైయాల్ నాన్ మెలిన్దేన్ గ్లాన్ గ్లాన్” “ఎన్ మకళాకోవిన్దన్” “పన్నిరుతింగళి వయిన్ శ్రీల్ కొణ్డ వప్పాజ్జీ నాల్” ఇత్యాదియాలమ్, “ఆయ్ ప్పాడి చెల్వళిచ్చిలుమిర్ కాళి” “నానుమ్ నమ్మైక్కు”

మూ॥ ౨౩౯॥ బ్రాహ్మణోత్తములగు పెరియాత్వోరులును ఆయన కుమార్తెయగు ఆండాళున్ను గోపజన్మమును ఆరోపించుకొనినారు.

జన్మాగులు “వాచిక్తైఃపక్షీమృగతామ్” ఇత్యాదితావుల పాపపుజన్మములుగాను చెప్పబడుచున్న ను, “వేదజన్మత్తుక్కో నేరి వాక్కుమ్ కురుకాయ్ పిఱప్పేనే” (పెరు. తి. ౪, ౧) “వేంకటాచలమున స్వామిపుష్కరణిలో సుఖముగానుండు నారపక్షిగానైన జన్మింపకపోతి నే?” అనియు, “మీనాయ్ పిఱక్కుమ్ విధియుడయేనావేనే” (పురుతి. ౪, ౨) (చేపగా జన్మించునట్టి యదృష్టము లేకపోయేనే?) అనియు, “శెమ్మకమాయ్ నిఱ్ఱుమ్ తిరువుడయేనావేనే” (పె. తిరు. ౪-౪) (చంపక వృక్షముగా నిలువబడు సంపత్తుగలవాడను కాకపోతి నే?) అనియు, “తమ్మకమాయ్ నిఱ్ఱుమ్ తపముడయే నావేనే” (పెరు. తి. ౪-౫) (తమ్మకవృక్షముగా నిలువబడు తపస్సుగలవాడను కాకపోతి నే?) అనియు నిట్లు వేంకటాచలముతో సంబంధముగ ల తిర్క్కణ్ణావరజన్మమున నాశ పడినారు అనుట.

అవతారిక: - ఇట్లు ఆశపడుట మాత్రమేకాకుండ, తస్కువజన్మమును ఆరోపించుకొనినవారిని గుఱించి తెలుపుచున్నారు. (బ్రాహ్మణోత్తములగు) ఇత్యాది.

ఇంతకుపైగా నెక్కువదితదనబడునట్టి బ్రాహ్మణజన్మమున నవతరించి విద్యామాహాత్యైదులవలన తమజాతిలోని వారందరికంటెనున్న శ్రేష్ఠులయిన పెరియాత్వోరులును, వేదములవలని ప్రయోజనము గ్రహింప నమర్థులగు పెరి యాత్వోరులవలెనే, అతి బాల్యావస్థయందే వేదముల సారభూత మగు నర్థము నెఱింగినదియును వారి కుమార్తెయగు ఆండాళును శ్రీకృష్ణావతారము ననుభవించు విషయమున నెక్కువ శ్రీతిగలవారగుటంజేసి “మిడిక్కిలా మైయాల్ నాన్ మెలిన్దేన్ గ్లాన్ గ్లాన్” (పెరియా. తి. ౧-౧-౧) (బిడ్డకు శక్తిలేనందున. నేను దుఃఖించితిని) అనియు, “ఎన్ మకళాన్ గోవిన్దన్” (నాకొడుకు గోవిందుడు) అనియు, “పన్నిరుతింగళి వయిన్ శ్రీల్ కొణ్డ వప్పాజ్జీ నాల్” (పన్నెండవనెలలు గర్భములోనుంచుకొని రక్షించిన) అనియు, “ఆయ్ ప్పాడి చెల్వళిచ్చిరుమిర్

మూ॥౨౩౯॥ కన్దర్కకట్టిన్దాల్ సర్వర్క్కుమ్ నారీణాముత్తమైయుడైయ అవసైవర క్కడవతాయిరుక్కుమ్

“అయ్క్కులత్తున్దైప్పిఱవిపెణున్దనైపుణ్ణియమ్మయ్యాయుడైయోమ్” ఇత్యాదియాలుమ్ తానవళాక ప్పేళుమ్మడి తాజ్జళవరత్త వర్తత్తుక్కుమ్మాన్దామ్ వర్తమాన్తయాలే తణ్ణితాయీరన్దళ్ళ అఱివొస్తు మిలాత గోపజనత్తై పున్దైయఱ వీళీటుక్కున్దాల్ కళేన్ద

ఇప్పడి ఆత్మైప్పున్తయమ్ అస్థానమ్పణ్ణున్తయమ్మోయి, కన్దర్కకట్టిన్దాల్ స్వరూపమిరు క్కుమ్మడితానెన్దెన్ద: అరుళిచ్చెయ్కేతార్, (కన్దర్కకట్టిన్దాల్) ఎన్దుతుడక్కి.—అత్తక్కే, ఇప్పడి విఱిప్పతేపప్రయత్తమాన తారితమ్యావస్థకళిన్దిక్కి, కన్దర్కకట్టిన్దాల్ సకలాశ్మాక్కుళుక్కుమ్ వరు మవస్థితాసేతెన్ద; అరుళిచ్చెయ్కేతా రాకవుమామ్, (కన్దర్కకట్టిన్దాల్) ఇత్యాది. అతావతు- ఆత్మస్వరూపత్తై ఉళ్ళపడి ప్రకాశియారతపడి అనాదికాలమునుభవిత్తుపోన్ద వన్దేటియాన అవిద్యాది దోషమ్, భగత్పొసాద విశేషతాలే పిన్నాట్టాతపడి సవాసనమాక ప్పొన్దాల్, సకలాశ్మాక్కుళుక్కుమ్, “సర్వలక్షణ సమ్మన్నా నారీణా ముత్తమా వహూః” ఎన్దిఱపడిమే స్త్రీత్వలక్షణబ్బ శేల్లావత్తొలుమ్ కుత్తైవత్తు, స్వేతగసఱస్త్రీణా ముత్తమైయ యిరుక్కుమ్ పెరియ పిరాట్టి యారుడైయనిలై తన్నడైయే వరక్కడవతాయిరుక్కుమ్మెన్ద.

మూ॥ ౨౪౦ ॥ అనిద్యాదిదోషములు పోయినట్లయిన, అందఱోకిన్ని ఉత్తమ స్త్రీయొక్క యవస్థ కలుగును.

కాల్ (గొల్లపల్లెలోనుండు శ్రీమంతులగు బాలికలారా) అనియు, “నామువ్నమ్మావైక్కు” (డి, పా.) (మనము మనసోముకు) అనియు “అయ్క్కులత్తున్దైప్పిఱవిపెణున్దనై పుణ్ణియమ్ మాయుడయోమ్” (గోపకులమున నీవునచ్చి జన్మించునట్టి వుణ్ణమును మేము కలిగియున్నాము) అనియు విట్లు తాను ఆమెగాను, (గోపికగాను) మాట్లాడునట్లు తమరు జన్మించిన బ్రాహ్మణ వర్తమును మూడవ (తైళ్ళ) వర్తముగుటచే తక్కువైనదియు కొంచమును జ్ఞానములేనిదియునగు గోపజన్మమును కొంచమున్న భేదములేకుండ ఆగోపించుకొన్నారు.

ఆవతారిక!—ఇట్లు ఆశపడుటయును, ఆగోపించుకొనుటయును లేనప్పుడు స్వరూపమే ట్టుండునంటివేని తెలుపుచున్నారు. (అవిద్యాది) ఇత్యాది.

అథవా. ఇట్టి విశేష స్వరూపమునుఁజ్ఞేయుండు తారితమ్యావస్థలు లేకుండి నట్లైన, సర్వాత్మలకును సంప్రాప్తించునట్టి దశయేదియంటివేని తెలుపుచున్నారనియును ఈ చూర్ణి కకు అవతారిక కావచ్చును.

(అవిద్యాది) ఇత్యాది. ఆత్మస్వరూపము ఉన్నదియున్నట్టుగ ప్రకాశింపకుండునట్లు అనాదికాలముగ దానిని గప్పివేసివట్టిదియు, ఆగంతుకమునునగు అవిద్యాదిదోషము భగవంతుని విశేషానుగ్రహమువలన మరల రాకుండ వాససతోఁగూడ పోయినట్లయినచో, తత్వన్నియును “సర్వలక్షణ సమ్మన్నా నారీణా ముత్తమా వహూః” “అందరిస్త్రీలలో నుత్తమస్త్రీ) సర్వలక్షణ ముతోను గూడియుండినది” అన్నట్లు స్త్రీలకుండవలసిన లక్షణములన్నింటిని కొరతలేకుండనే గలిగియుండి తక్కిన స్త్రీలందఱికింజెనున్న ఉత్తమరాలగు పెరియపిరాట్టియొక్క స్థితి తనతఁ తానందు అనట

మూ॥ ౨౪౦॥ ఆఱుప్రకారత్తాలే పరిశుద్ధాత్మ స్వరూపస్థుక్కు తత్సమ్య
ముక్తాయరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౪౧॥ దృష్టతి లుక్కుర్నమ్ అహంకారత్తాలే, అదృష్టతి లుక్కుర్నమ్
అహంకారరాహిత్యత్తాలే

అతేజనే యెన్నమకేత్తైయలే అత్తై ఉపపాదిక్కితార్, (ఆఱుప్రకారత్తాలే) ఎత్తుడుడనీ, అతావతు-అనన్యార్న శేషత్వమ్, అనన్యశరణత్వమ్, అనన్యభోగ్యత్వమ్, సంక్షేపత్తిల్ ధరిక్కు, విశ్లేషత్తిల్ ధరియ్యమై, తదేక నిర్వాహ్యత్వమ్, ఆకిం ఆఱుప్రకారత్తాలే నిశ్శేషనిష్పత్తావిద్యాది దోషతయా పరిశుద్ధమాన అత్మస్వరూపత్తుక్కు, ప్రకారపట్టు పరిపూర్ణతయాన పిరాట్టియోడు సామ్యమ్, నైశ్చరికమాక ఉజ్జాయిరుక్కుమ్మనై, ఇన్ద్రసామ్యపట్టునై నిన్దెత్తి శే కేడిమామలర్ పావై యొప్పాల్ "ఎత్తు అత్మోరరులిచ్చెయ్తతు. ఆక ఇన్ద్రుల్లువంక్కినము ప్రాసంగికమ్.

ఇని, అవర్కల్ ఉత్కృష్టమానజన్మజన్మయైశ్చిత్తు నికృష్టమానజన్మజన్మయై విరుయ్యువా నెన్నె న్న; అరులిచ్చెయ్తెకార్, (దృష్టత్తిల్) ఎత్తుడుడనీ. అనావతు-అభిజాత్యాదికు మైశ్వర్యము మాకిం దృష్టపురుషార్థత్తిల్ నిరుపమమృణ్ణామకాయర్ త్రివిక్వామిత్రాదికైర్బుద్ధితేనానెన్దె నిల్లెమ్మ మేలే ఉత్కృష్టమ్ తేడప్పణ్ణుమహజ్జూర్తాలేయుజ్జామ్; శేషత్వాదికును క్కెజ్జుకన్యసంపన్నమాకిం

మూ॥ ౨౪౨॥ అఱువిధములుగ పరిశుద్ధమైనట్టి యాత్మస్వరూపముకు ఆమోతో
సామ్యము గలుగును.

మూ॥ ౨౪౩॥ కంటికి గానబడువాటి విషయమున నుత్కృష్టము అహంకారము
వలనగలుగును. కంటికిగానరానివాటివిషయమున నుత్కృష్టము అహం
కారము లేకపోవుటంజేసి గలుగును.

అని గుటంటివేసి తెలుపుచున్నారు.

(ఆఱుప్రకారములవే) ఇత్యాది. అనగా అనన్యార్న శేషత్వము, అనన్యశరణత్వము, అనన్య భోగ్యత్వము, సంక్షేపమునందున ప్రాణసామలనుధరించుచుండుట, విశ్లేషమున ధరింపఁ
డుట, తదేక నిర్వాహ్యత్వమనబడు అనువిధములచేతనగుట. అవిద్యాదిదోషములు నిశ్శేషముగా
బోవుటంజేసి పరిశుద్ధమైనట్టి యాత్మస్వరూపముకు ఈవైని గనబఱచిన ఆఱువిధములతోనున్న
పరిపూర్ణరాలగు పిరాట్టితోటి సామ్యము వ్యభావ నిర్ధముగా నే కలుగునగుట.

ఈ యాంటితోనున్న సామ్యమునకుటఁదలంచుచు కదా అత్మోరరుల, కేడిమామలర్ పావై
యొప్పాల్ " (పెరి-తిరు 3-2-F) (పరిమళముగలరియు జ్ఞాఘ్యమైనదియునగు పుష్పమును జన్మస్థాన
ముగాఁగల పెరియపిరాట్టితో నమానమైనది) అని సాయించి యున్నారు.

కావున నిరంశు వాక్యములును ప్రాసంగికములు.

అవతారిక — ఇది, వారు ఎక్కువ కులమునజన్మించుటను ఉకేక్షించి తత్కృషకులమున
జన్మించుటకై యశపడినారే? అని యడిగితేని తెలుపుచున్నారు.

(కంటికి) ఇత్యాది. అభిజాత్యాదులు. విశ్వరూపు, అనబడు దృష్ట (కంటికి తెలిస
వచ్చు) పురుషార్థములకై కొందఱికి ప్రీతియుండవచ్చును. అది విక్వామిత్రాదులకునలె నే తానుండు
స్థితికి వైగా గొప్పతనమునకై ప్రశుత్తింపజేయునట్టి యహంకారమువలనగలుగఁజేయఁబడునది.

మూ॥ ౨౮౨॥ బ్రహ్మవాయిహిన్దవోతత్, ఇదైచ్చియాం ప్పెన్ మిదుతత్ శెయ్యు
వ్వుడి యాయరుక్కుమ్.

అదృష్టపురుషార్థత్వో ఒరువనుక్కుణ్డమ్ ఉయర్ త్రిఇవన్ శ్రీసుడైను అభివృద్ధియలైయినారే
నిలైక్కునిలైతాహిప్పొమ్మడియాన అహజ్కారరాహిత్యతై ఉణ్డామెన్దై,

ఇవహజ్కారతద్రాహిత్యజ్గో ఇహివుపేటుకకుక్కుడలామ్మడియై యరులిచ్చెయ్ కితార్,
(బ్రహ్మవాయ్) ఎన్ఱుకుడన్దే. అతావరు-దృష్టార్థానిశయత్తుక్కుత్తక్క అహజ్కారాధిక నాన
బ్రహ్మవాయ్, “ద్విపరార్థావసానే మాం ప్రాప్తుమర్హసివద్యజ” ఎన్ఱుమ్, “కడిక్కుమలత్తుళ్ళిరున్ఱుమ్
కాణ్ణిలాన్ కణ్ణన్దెక్కుమలన్దన్నైయయన్” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియై ఇహిన్దవోతత్, అహజ్కార
హేతుక్కుళొన్ఱుమిల్లామెయారే తద్రహితైయాయ్ ఇడక్కైవలక్కైయజీయారే ఇదైచ్చియాన
చిన్దయన్దెయాయ్ “ముక్తిం గతాన్యాయోపకన్యకా” ఎన్ఱుమ్మడి అవణ్ తిరువడికలై ప్పెన్ మి
విదుతల్ శెయ్యుమ్మడియాయరుక్కుమ్ ఇవహజ్కారతద్రాహిత్యజ్గో స్వరూపమెన్దై. ఇప్పడి
అహజ్కార తద్రాహిత్యజ్గో ఇవనైయిహిక్కైక్కుమ్ పెణ్ణుక్కైక్కుమ్ముడలైయారే, శ్రీకులశేఖర

మూ॥ ౨౮౨॥ చతుర్ముఖబ్రహ్మముగాజన్మించి సంసారమునఁబడియుండుట గాని,
గోపికగా జన్మించి సంసారమునుండి కడితేరుటగాని సంభవించును.

శేషత్వాదులును కైంకర్యసంపత్తు అనఁబడు అదృష్ట (కంటికికానరాని) పురుషార్థముల
విషయమున మరికొందఱికి ప్రీతియుండవచ్చును.

అది వీటియొక్క యభివృద్ధినిగుఱించినట్టి యాశచే తక్కువతక్కువస్థితికిఁ గొనిపోవునట్టి
యహంకార రాహిత్యమువలనఁగలుగును.

అవతాఱక:—ఇట్లు అహంకారముండుటయు, అది లేకపోవుటయును ఫలాఫలముల కను
కూలములగుటను గుఱించి తెలుపుచున్నారు.

(చతుర్ముఖ) ఇత్యాది. మిక్కిలి యెక్కువ దృష్టార్థమనున కనుకూలమగు నెక్కువ
యహంకారముగల చతుర్ముఖబ్రహ్మయై “ద్విపరార్థావసానేమాం ప్రాప్తుమర్హసివద్యజ” (ఓచతు
ర్ముఖ! ద్విపరార్థకాలము గడువగానే నీవు నన్ను పొందగలవు) అనియు, “కడిక్కుమలత్తుళ్ళిరున్ఱుమ్
కాణ్ణిలాన్ కణ్ణన్దెక్కుమలన్దన్నైయయన్” (ఇయత్సా ౧-౪౬) (పరిమళముగల కమలమునం
దుండియు, చతుర్ముఖుండు శ్రీకృష్ణనిపాదకమలములఁ బాడలేదు” అనియును చెప్పియున్నట్లు
ఫలమును బొందకపోవచ్చును.

అహంకారహేతువు లొక్కటియును లేకపోవుటంజేసి, యహంకారములేనిదై కుడియెడమ
తెలియని గోపికయగు చింతయంతయు “ముక్తింగతాన్యాయోపకన్యకా” అన్నట్లు శర్యేశ్వరుని
శ్రీపాదములను అభింపవచ్చును. కావున అహంకారముయొక్కయు తద్రాహిత్యముయొక్కయు
స్వభావమునది యీపైరేంటిని గలుగఁజేయఁగలది.

ఇట్లు అహంకారమును తద్రాహిత్యమును క్రమముగ సంసారమున కష్టపడుటకును
మోక్షమును బొందించుటకును అనుకూలములయిన వగుటంజేసి శ్రీకులశేఖర ప్పెరుమాళ్ మొదలగు

మూ॥ ౨౪౩॥ ఇప్పడినర్వప్రకారత్రాలుమ్ నాశహేతువాన అహజ్కారత్తుక్కుమ్,
పైరుమాల్ ముతలానవర్కల్ అహజ్కారహేతువానజన్మజలై అనాదరిత్తు తదహితవన్మజలై
యాదరిత్తార్కశేన్ముకరుత్తు.

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ వైభవప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్.

“తన్నైత్తై నేముడిక్కైయావతు” ఎన్ముతుడణ్ణిఇవ్వళివాక అహజ్కారాదికలిక్ దోషముపపాది
క్కప్పట్టతు. అనన్తరమ్, “ప్రాప్యప్రాపకణ్ణిరణ్ణువననే” ఎన్మిరుక్కుమ్ ప్రపన్నాధికారియైదైయ
దినచర్యావిశేషమ్ శొల్లప్పడుకిఱు, (ఇప్పడి సర్వప్రకారత్రాలుమ్) ఎన్ముతుడణ్ణి. “సదా చార్యప్ర
సాదత్తాలే నర్తిక్కుమ్మడి పణ్ణిక్కొణ్ణు శారక్కడవక్” ఎన్నుమళవాక, (ఇప్పడి) ఎన్ముక్కిఱుక్త
మాన ప్రకారత్తైప్పురామర్కిక్కిఱు. (సర్వప్రకారత్రాలుమ్ నాశహేతువాకైయావతు)-స్వరూ
పేణముడిత్తుమ్ భాగవతవిరోధత్తైవిత్తైముడిత్తుమ్ భగవల్లాభవిరోధియాయమ్ ఎల్లాప్పడియాయమ్
“అసన్నేప” ఎన్గిఱపడియే అసత్కల్పమామ్మడి స్వరూపత్తై యరువఱీయ పుణ్ణుమతాయి రుక్మ
అహజ్కారమతాక్ దేహత్మాభిమానరూపమాయమ్ దేహతిక్తైత్తవిషయత్తిల్ వ్యాతన్త్రాభిమాన
రూపమాయమ్ ఇన్మొవకైప్పట్టి శే యిరుప్పతు. ఇవివత్తిలై యిరణ్ణుమ్ శేరచ్చొల్లప్పడుకిరతు.

మూ॥ ౨౪౩॥ ఇట్లు అన్నివిధములను నాశహేతువగు అహంకారమునకును,
వాగు అహంకారహేతువులగు జన్మముల నాదరింపక, అహంకారరహితములగు జన్మముల నాద
రించినవారయిరి.

సిద్ధోపాయనిష్ఠుల వైభవప్రకరణము సంపూర్ణము.

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణము.

“తననుతానే నశింపజేయుటయనగా” (వా—౧౦౦) అనువాక్యము మొదలుకొని యంత
వరకును అహంకారాదులవలనఁ గలుగునట్టి దోషము ఉపపాదింపబడినది.

అనంతరము “ఇట్లు అన్నివిధములచేతను” (వా—౨౪౩) అను వాక్యము మొదలుకొని
“సదాచార్యుని యశుగ్రహముచే వృద్ధిపొందించునది” అనువాక్యమువరకును ప్రాప్యప్రాపక
ములురెండును సర్వేశ్వరుండేమని నిశ్చయించుకొనియుండు ప్రపన్నాధికారియైకగ్ర దినచర్య
చెప్పఁబడుచున్నది.

“ఇట్లు” అనగా నింతకుముందుచెప్పిన విధముననని యర్థము.

అన్నివిధములచేతను నాశహేతువనగా స్వయముగనశింపజేసియు, భాగవతవిరోధమును
గలుగఁజేసి యందుమాతముగ నశింపజేసియు, భగవత్ప్రాప్తితో భోగించునదియు ఇట్లన్ని
విధములచేతను “అసన్నేప” అని చెప్పియున్నట్లు వాదావుగ లేనిదియగు విధమున స్వరూపమును
రూపుమాత్రమనిగానుండుట.

అహంకారముననది దేహత్మాభిమానరూపమైనదిగాను, దేహభిన్నమగు నాత్మవిషయమున
ప్రాతంత్ర్యాభిమానరూపమైనదిగాను నిట్లు రెండువిధములైనదిగాను కదా యుండును. ఈతావున
నారెండోవిధములును కలిపి చెప్పఁబడుచున్నవి.

మూ॥ అతినుష్టయ కార్యమాన విషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ విలైనిలమ్ తానాకై
యాలే, తన్నైక్కణ్ణాల్ శత్రునైక్కణ్ణాల్ త్తాయుమ్.

అతినుష్టయ కార్యమాన విషయ ప్రావణ్యత్తుక్కుమ్) దేహాత్మాభిమానమును స్వాతంత్ర్యాని
భిమానమును విషయజ్ఞులై స్వభోగ్యత్వేన విరుమ్భుకైక్కుమాలమానా యాలే విషయప్రావణ్యజ్ఞై
అహజ్ఞానకార్యమెన్నియు. విషయజ్ఞులై-కీర్తినుకూలమాకవుమ్ ప్రతికూలమాకవుమ్ శొల్లపట
విహితనిషిద్ధరూప విషయద్వయత్తైయుమ్ శొల్లకిలుతు. (విలైనిలమ్ తానాకైయాలే) ఎవ్వు-ఇవై
యిట్లుక్కుమ్ జన్మభూమి, భగవత్స్వరూప తిరోధానాదికజ్ఞైష్ఠ్యుక్కుడవ గుణత్రయాత్మిక ప్రకృతి
పరిణామరూపమాయ్ స్వకర్మ విశేషారబ్ధమా యిరుక్కిఱ శరీరవిశిష్టనాన తానాకైయాలే యెవ్వు
పడి, కర్మానుగుణమాక రజస్తమస్సుక్కులాలే కలజ్జవడిక్కుమ్ శరీరవిశిష్టత్తైయాలే మలిమయజ్ఞ,
తానల్లత దేహజ్ఞైత్తానాకవుమ్ తనక్కురియ నల్లతత్తన్నై స్వతన్త్రానాకవు మభిమానిపృతుమ్, తన
క్కునర్థకరమాన విషయజ్ఞులై అత్యాదరత్తై ప్పట్టువతు మవన్టానే యితే.

(తన్నైక్కణ్ణాల్) ఇత్యాది, ఇప్పటి అనాదికాలమ్ పోన్దవనాయ్ ఇప్పోగుమగుక్కు యో
గ్యమాన శరీరవిషనా యిరుక్కిఱ తన్నైదక్కిత్రాల్, “కొన్డల్లతు విడేన్” ఎవ్వు సాయుధనాయ్
పోకవిత్తిరియుమ్ శత్రునైక్కణ్ణాల్ త్తాయుమ్ కుడలోకరిత్తు త్తవక్కు నాశక నాకనిన్డెత్తుమ్.

మూ॥ దానివలనఁగలుగు విషయప్రావణ్యమునకును అశ్రయము తానగుటఁజేసి
తనను చూచినట్లయిన శత్రువును చూచినట్లయిన,

అహంకారముయొక్క కార్యమగు విషయప్రావణ్యమునకనఁగా, దేహాత్మాభిమానమును స్వా
తంత్ర్యాభిమానమును విషయములను భోగ్యములయినవాటినిగాను ఈచేతనము ప్రేమించు
టకు మూలములగుటఁజేసి విషయప్రావణ్యముననది అహంకారముయొక్క కార్యముగాను
చెప్పఁబడినది.

ఈతావున విషయమనఁగా, ఇంతకుముందు అనుకూలశయముగాను ప్రతికూలవిషయము
గానును చెప్పఁబడిన విహితనిషిద్ధవిషయద్వయమును తెలుపునది.

(అశ్రయము వానగుటచే) అనఁగా ఈరెంటికిని జన్మభూమి భగవత్స్వరూపమును తెలి
యకుండ చేయునట్టివియుగు సత్వాదిగుణత్రయాత్మకమగు ప్రకృతియొక్క పరిణామరూప
మైనదై తనయొక్క కర్మ విశేషమువలనఁ గలిగిన శరీరముతోఁగూడియున్నట్టి తానగుటఁజేసియు
ననుట.

కర్మానుగుణముగ రజస్తమస్సుచే గలవగపెట్టుననట్టి శరీరముతోఁగూడియుండుటచే మన
స్సున చపలముగల్గి తానకొనట్టి దేహమునుతానుగాను తనకు రక్షకుండుకొనట్టి తనను స్వతంత్రుని
గాను, అభిమానించుటయు, తనకు అనర్థకమలగు విషయములయెడల నెక్కువయాదరమును గలుగఁ
జేయుటయును వీటిఁజేయునట్టివాఁడు తానే కదా.

ఇట్లు అనాదికాలముగ పోవువాఁడును ఇప్పడును అందులకఁగదిగిన శరీరముతోఁ గూడియు
న్నట్టి తనను చూచినట్లయిన, “చంచేవరకు విడవను” అనుచు అయుగమునుచేతబట్టుకొని ఇట్లు
కొరుకును తిరుగునట్టి శత్రువును చూచినట్లు కడుపులో వేదనగలిగి తనను నశింపజేయు వానిని
గాను తలంచుటయు.

మూ॥ అవత్తుక్కువర్ధకరాన సంసారికైక్కణ్ణాల్ సర్వత్తైక్కణ్ణాల్పోలేయుమ్.
అవత్తుక్కు నివర్త్తకరాన శ్రీవైష్ణవర్కైక్కణ్ణాల్ బన్ధుక్కుళైక్కణ్ణా
ల్పోలేయుమ్, ఈశ్వరనైక్కణ్ణా ల్పితానైక్కణ్ణాల్పోలేయుమ్,

తద్గతుడైయ ఉక్తికళాలే దుర్వాసనైయైక్కిళప్పి అహక్కారాదికలై మేల్మేలుమ్ వశ
రుమ్మడిపణ్ణుమ్ తదుభయవశ్యరాన సంసారికైక్కణ్ణితైక్కణ్ణాల్, అహికిల్ మేల్మిల్లు అల్పి
క్కుళుమ్ అప్రికూరమాన సర్వనైక్కణ్ణాల్పోలే అట్టి నడుక్కి ప్పిత్తాళిన్దు నమక్కు బాధకర
జే నినైతుమ్.

తద్గతుడైయ ఉపదేశానుస్థానగ్గిరణ్ణాలుమ్ అహక్కారాదికలిన్ గోపదర్శనత్తై ప్పణ్ణుబిన్దు,
తత్ప్రసక్తిలే భీతభీతనామ్మడిపణ్ణి సవాసనమాక అవిన్ద్ర నివర్తిప్పిక్కుమ్ మధ్యమపదనిష్ఠరాన
శ్రీవైష్ణవర్కైక్కణ్ణాల్, తన్నుడైయ అనర్థాభ్యుదయగ్గిరణ్ణుమ్ తద్గళళాయ్ తీయతువిల
క్కి నల్లతిన్ మూర్తి రక్షిక్కుమాప్తబన్ధుక్కుళై క్కుణ్ణాల్పోలే అత్యాదరమ్పణ్ణి, నమక్కునర్దు
డైయానవర్కళే ” ఎన్దు నినైతుమ్.

అడియిలే కరణక శీబరజ్జైత్తదు అవత్తుక్కుణ్ణు వ్యభిచరియాయల్ నా వట్టినడక్కు
మ్మడి శాస్త్రజ్జైక్కణ్ణి అకృత్యకరణాదికలిన్ శిక్షిన్దు సర్వాపఘ్నేయిలుమ్ తన్నుడైయ హితమే
పార్తు ప్పొరుగొర్వరనై అర్వాప్థలగ్గిలే కర్ణభారక్కుణ్ణాల్, ఉత్పాదకనాయ్ విద్యాప్రప

మూ॥ వాటి కుపోద్బలకులగు సంసారులను జూచినట్లయిన, సర్వమునుజూచినట్లును,
వాటిఁ బోగొట్టునట్టి శ్రీవైష్ణవులఁ జూచినట్లయిన, బంధువులనుజూచినట్లును,
సర్వేశ్వరుని జూచినట్లయిన, తండ్రిని జూచినట్లును,

తమయొక్క మాటలచేతను వ్యాపారముచేతను దుర్వాసనను వృద్ధిపఱచి అహంకారాదులను
పైపైగా వృద్ధిపొందునట్లు చేయునట్టి యారంభికిని కశ్యులగు సంసారులనుచూచి యెదుర్కొని
నట్లయిన దెగ్గిరకుపోయినచో బుస్సుమని పైబడు అప్రికూరమయిన సర్వమును చూచినట్లు భయ
పడుమ వణకుమ వెనుతీయుమ మనలను భాధించువారని తలంచియు,

తమయొక్క యుపదేశానుస్థానములచే రెంటిచేతనున్న అహంకారాదులములఁ జూపించి
వాటిసంబంధమున్నచో నెక్కువ భయపడునట్లుచేసి వాసనతోగూడ వాటిని నివర్తించజేయునట్టి
మధ్యమపదనిష్ఠులగు (అనగా తిరుమంత్రమునందలి “నమః” అను పదముయొక్క యర్థమును బా
గుగ నెఱుంగుటచే అహంకారమనుకొరరహితులగు) శ్రీవైష్ణవులఁ జూచినట్లయిన, తనయొక్క
మంచిచెడ్డలను తమకానుభావించి బంధువునుపోగొట్టి మంచిగుణగణ్ణి రక్షించునట్టి యాప్త
బంధువులఁ జూచినటుల యెక్కువ యాదరించి మనకు సహాయభూతులని తలంచియు,

మొట్టమొదట శరీరేంద్రియములనిచ్చియు, వాటిఁగోని వ్యతిరేక్తముగా నడచుకొనకుండ, మంచి
మార్గమునఁ బోవునట్లు శాస్త్రములఁజూపించి చేయరానిపనులం జేయకుండునట్లుశిక్షించి ఎల్లకాల
మును తనయొక్క హితమునకై యత్నించునట్టి సర్వేశ్వరుని అర్వాప్థలములయరదు (కోటిలలో)
కర్ణారవించినట్లయిన, తనను కన్నవాడును, కద్యచెప్పించినవాడును, చెడుమార్గమునఁబోకుండ నియ

మూ॥ ఆచార్యనైక్కణ్డాల్ పశియాళోత్తక్కుణ్డాత్పలేయుమ్, శిష్యనైక్కణ్డాల్
అభిమతవిషయత్తై క్కుణ్డాత్పలేయుమ్ నినైత్తు,

నాయ్ ఆపతేప్రవృత్తివాకాతపడి నియమిత్తు నడత్తిక్కుణ్డుపోరుమ్ హితైపియాన పితావైక్క
ణ్డాత్పలే ప్నేహ సాధ్యస విషయజ్జై యదైయనాయ్క్కుణ్డు “నమక్కుహితపరన్” ఎత్తు
నినైత్తుమ్,

అనాదికాలమ్ “ఆపన్నేప” ఎన్నుమ్మడి కిడస్తతన్నై భగవత్సమ్మనైయతీవిత్తు సత్తావా
నాక్కిమేనేట్టుమ్ తన్నుపదేశత్రై జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికలైవైత్తు కైయిఱ్ఱనియెన్న భగవద్విష
యత్తై క్కాట్టిత్తరుమ్ మహాపకారకవాయ్ “ఉన్దాశీరేయిర్క్కుయిరాయ్” ఎత్తుమ్ “ఉన్ద
శ్చైయ్యిత్పిఱ్ఱియిశీరన్ది వేణ్డిలక” ఎత్తుమ్ శొల్లుమ్మడి గుణవిగ్రహజ్ఞభారే తనక్కుధారకభోగ్య
నాయిరుక్కుమాచార్యనై క్కుణ్డుక్కిఱ్ఱకామ్మడికణ్డాల్, కణ్డాళ్ళులై యిడుమ్ పెరుమ్మశియన్
ధారకముమాయ్ భోగ్యముమాన శోత్తక్కుణ్డాత్పలే అత్తభినివోత్తడే అనుభవత్తు “నమక్కు
ధారకభోగ్యవిషయమ్” ఎన్నేనినైత్తుమ్.

సాధ్యాస్తరనివృత్త్యాది సమస్తస్వభావ సమ్మన్నతయా సమ్యక్జ్ఞాన ప్రేమవానాయు
క్కుమ్ సచ్చిష్యనైక్కణ్డాల్, తనక్కునద్దావహమాన అభిమతవిషయత్తై క్కుణ్డాత్పలే “భగవ
ద్గుణానుసంధానదత్తైయిర్ వామశొల్లుకిఱ్ఱ భగవద్గుణజ్జై యాదరిత్తు క్కేట్పరు అనుభాషిపురు
విద్ధనావతామాకారరజ్జినివారే నమక్కునద్దావహమ్” ఎత్తు నినైత్తుమ్.

మూ॥ ఆచార్యుని జూచినట్లయిన అకలిగొన్నవాడన్నమును, జూచినట్లును,
శిష్యునిజూచినట్లయిన, ప్రియమైనవస్తువును జూచినట్లును తలంచి,

మించుకొని వచ్చినవాడును, హితమునుగోరువాడునునగు తండ్రినిజూచినట్లు ప్నేహము, భయము,
విషయము వీటితో “మనక హితమునుగోరువాడు” అని తలంచుటయు,

అనాదికాలముగ “ఆపన్నేప” (తేనివాడుగాను) అన్నట్లు పడియుండు తనకు భగవత్సం
బంధమును తెలియుచేయుటచే ఉన్నట్టివానినిగాజేసి, పైపైగా తన యుపదేశముచే జ్ఞాన
వైరాగ్యభక్తులను గలుగజేసి కరతలామతముగ భగవద్విషయమును తెలియజేసిన మహాపకార
కుండై “ఉన్ శీరేయిర్క్కుయిరాయ్” (నీయొక్క కల్యాణగుణము లాత్మగుధారకములై)
అనియు, “ఉన్దక పెయిత్పి ఱ్ఱయి శీరన్ది వేణ్డిలక” (నీయొక్క శరీరమున వ్యాపించియుండు
సౌందర్యములను శోరను) అనియును చెప్పియున్నట్లు గుణవిగ్రహములచే తనకు ధారకుండు
గాను భోగ్యముగానుండు ఆచార్యుని పేవించినట్లయిన, కన్నీరుకార్చుచు యొక్కువ యాకలి
గొన్నవాడు ధారకమును భోగ్యమునునగు అన్నమును గనినట్లు ఎక్కువప్రీతితో ననుభవించి
“మనకు ధారకమును భోగ్యమునునైన విషయము” అనియే తలంచుటయు,

సాధ్యాంతరనివృత్తి మొదలుగాగల సమస్త స్వభావముతోగూడియుండుటచే ఎక్కువ
జ్ఞానమునున్న ప్రీతినిన్నిగలిగియుండు మంచిశిష్యునిజూచినట్లయిన, తనకు అనందమును గలుగ
జేయునట్టి యిష్టమైన వస్తువునుజూచినట్లు, భగద్గుణానుసంధానదశయందు భగవద్గుణములను ఆదరము
తోవినుచు చాటివినుతించి తానును మాట్లాడుచు ఆనందపరమశుండగు నాకారముతో ఆనంద
మును గలుగజేయువాడు అని తలంచుటయు,

మూ॥ అహంకారార్థకామజ్ఞో మూఱ్ఱమ్, అనుకూలర్ పక్కలనాదరత్తైయుమ్,
ప్రతికూలర్ పక్కల్ ప్రావణ్యజైయుమ్,

(అహంకారార్థకామజ్ఞో మూఱ్ఱమ్) ఇత్యాది. ఇతై మూన్టియమ్ వైరుక్కొణ్ణు (అహంకారమునుకూలర్ పక్కల్ అనాదరత్తైప్పిటప్పిక్కుమ్) అతావతు-శేషత్వత్తైత్తై కాసన్నిధియల్ జీవిక్కువొట్టారిపడియి-తే అహంకారత్రికబలమిరుప్పతు. అహంకారియానవఁ “నవమేయమ్” ఎన్దిరుక్కుమతోటియ ఒరువనయ్యున్టియమ్ తలైతాత్త్తక్కవిశైయానే; అత్తయారే అహంకారమ్ మేలిదుమాకిల్, స్వరూపవర్ధకరాయ్క్కొణ్ణు అనుకూలరాయుక్కుమ్ శ్రీవైష్ణవర్ శక్తైక్కణ్ణాల్ నమ్మడైయ శేషికశైస్తు తుడైనడుజ్జీ యెట్టున్దిరున్డు ప్రణామాది పూర్వకమాన అనువర్తనజ్జై పృణ్ణివొట్టాతే, తన్నై అవర్ కళిలధిక వాక వాతల్ అవర్ కళైతన్నొడు సమరాక వాతల్ బుద్ధిపణ్ణి అనాదరిత్తిరుక్కుమ్మడి పణ్ణుమైనై,

(అర్థమ్ ప్రతికూలర్ పక్కల్ ప్రావణ్యజైప్పిటప్పిక్కుమ్) అతావతు-అత్తయారేయమ్ శేష్టనువర్తిత్తు ఒరుకాశు పెన్ద్రొతాయ్ విడవేణుమ్” ఎన్నుమ్మడియి-తే అర్థరాగమిరుక్కుమ్మడి. అత్తయారే, అతుస్వరూపవాశకశ్యేన ప్రతికూలరానసంసారికశక్తైక్కణ్ణాల్ పెరుఁ యాడిప్పొవేడియిరుక్కు, 2 రుకాతై నచ్చి అవర్ కళోడే ఉంపుపణ్ణి అవర్ కళిరున్దవిడగళితే పంకాయమ్ తెల్లవతు, అవర్ కళైరున్దైత్తు విరున్దిడువతు, అవర్ కళో గుణకీర్తనమ్ పణ్ణువతామ్మడి అవర్ కళోవిషయత్తిరే ప్రావణ్యజై యణ్ణాక్కుమైనై.

మూ॥ అహంకారార్థకామములు మూఁడును అనుకూలులయిన వారి విషయమున
అనాదరమును, ప్రతికూలులగు వారి విషయమునఁ బ్రీతిని

అహంకారార్థకామములు మూడింటిలో నహంకారముననది యనుకూలులవిషయమున ననాదరమును గలుగఁజేయును. అది యెట్లునఁగా, తానున్నప్పుడు శేషత్వము నెంతమాత్ర ముండనీయకుండ చేయునట్టి బలముకలది గదా అహంకారము! అహంకారముగలవాడుఁ, “నేను నమ్రుడనుకాను” అని యాండునే తప్ప యొకవిషయమునను లొంగి ప్రవర్తింపడు గదా!

కావుననే అహంకారము వైబడినట్లయిన, స్వరూపజ్ఞానమును వృద్ధిపొందించువారై యనుకూలులుగానుండు శ్రీవైష్ణవులను జూచినట్లయిన, మనకు శేషియమునవారనుకొని వినయముతో నిలుపంబడి దండప్రణామము లుచరించుచు వారి ననువర్తింపమనట్లు చేయుక, తనను వారికంటెను గొప్ప వానినిగాఁదలంచి గాని, లేక వారు తనతోసమానులని తలంచికొని అనాదరణచేయునట్లొనర్చును.

ద్రవ్యము ప్రతికూలులవిషయమున ప్రీతిఁగలుగఁజేయును. అనఁగా “ఎవరినైన యాశ్రయించి 2 రుకానిడబ్బయినను సంపాదించవలయును” అని కదా ద్రవ్యాశ్రయండును. కావున నది స్వరూపమును నశింపఁజేయువారగుటచే ప్రతికూలులగు సంసారులను చూచినట్లయిన, అచటినుండి భయపడి పరుగెత్తిపోవలసియుండ, ఒకడబ్బుకాశపడి వారితోపఠియముచేసికొని వారి యిండ్లకు పలుమాటుపోయి వారిని పిలిచి విందుచేసి, వారిని స్తోత్రముచేయుటచే వారియెడల ప్రీతిఁ గలుగఁజేయుననుట.

మూ॥ ఉపేక్షిక్కు మవర్కల్ పక్కలపేత్తైయైయుమ్ పిఱప్పిక్కు మొనఱ్ఱి
 ఆత్మగుణ్ణల్ సమ్మాలుమ్ పిఱరాలుమ్ పిఱప్పిత్తుక్కొళ్ళవొణ్ణతు,

(కామమ్ ఉపేక్షిక్కుమవర్కల్ పక్కలపేత్తైయైప్పిఱప్పిక్కుమ్) “కామ్యతఱితికామః” ఎన్నిఱపడియే కామశబ్దతారే విషయసమ్భాగసుఖతైచ్చొల్లుకిఱతు. అఱు “ఈశిహిమిన్” ఇత్యాదిపడియే దారిద్ర్యవార్ధకాదికళిడియాక తన్నె ముఖమపారామర్తశ్చక్రతవరైత్తు ఉపేక్షవాదమపణ్ణమ్ స్త్రీకల్ పక్కలిత “ఎత్తైయర్ తామిఱిప్పచ్చెల్వర్” ఎన్నిఱపడియే అవర్కళుపేక్షవాదమ్ ముతలనవైతనైయే ఉద్దేశ్యమాకక్కొణ్ణ శొల్లుమ్మడి విలక్షణర్ కేటాల్ శిరిక్కుమ్మడి యాన హేయాపేత్తైయై విఱైక్కుమెన్ఱె.

ఆక, ఇప్పడి అహజ్కారాదికల్ మూన్దుమ్ స్వరూపవర్ధకరై అనాదరిక్కుమ్మడియుమ్ స్వరూపనాశకరై ఆదరిక్కుమ్మడియుమ్ స్వరూపనాశకరైయోడే ఉపేక్షకురమాయుక్కుమివర్కరై అపేక్షిక్కుమ్మడియుమ్ పణ్ణమెన్ఱ అవత్తొక్కొడుమైకరై యనుసభిత్తు “ఎత్తైయైత్తేదకిఱలొ?” ఎన్ఱల్లె.—(అగ్గకామాభిమానజ్ఞల్ మూన్దుమ్) ఎన్ఱపాతమానాలుమ్ “గర్వోఽభిమానోఽహజ్కారః” ఎన్నిఱపడియే అభిమానశబ్దతారే అహజ్కారరైచ్చొల్లుకిఱతాయారే (అనుకూలర్ పక్కల్) ఇత్యాదియై నిరనితైయాక; తే యథాయోగమ్ కొణ్ణ కీర్తచొన్నప్రకారల్లితే యోజక్కుక్కడవతు.

(ఆత్మగుణ్ణల్) ఇత్యాది. శమదమాద్యాత్మగుణ్ణల్ అనాదికాలమహజ్కారాదికళుక్కు విఱై నిలమాయ్ అనాత్మగుణ్ణల్లై కూడుపూరిత్తుక్కొణ్ణ కర్మపరతన్త్ర)రాయుక్కిఱ నమ్మ

మూ॥ ఉపేక్షించువారివిషయమున అవేక్షచున్న గలుగంజేయుననియు భయపడి.

అత్మగుణములు మనచేగాని,యితరులచేగాని కలుగజేయబడునవికాననియు,

“కామ్యత=ఇతికామః” అనువ్యుత్పత్తినిబట్టి కామశబ్దము ఈతావున విషయసంభోగసుఖమును తెలుపునది.

“ఈశిహిమిన్” అనుపాశురమనఁ జెప్పియున్నట్లు దారిద్ర్యము, వాగ్ధక్యము ఈమొదలగు వాటిమూలమున తనముఖముచూడకుండ నెట్టి తలుపువేసి ఉపేక్షించునట్టి స్త్రీలవిషయమున “ఎత్తైయర్ తామిఱిప్పచ్చెల్వర్” (స్త్రీలు ఉపేక్షించిమాట్లాడినను అచటికేపోవుదుగు) అన్నట్లు వారు చేయునట్టి యుపేక్షవాదముమొదలగు వాటినే యుద్దేశ్యముగాఁదలంచి విలక్షణము విన్నట్లయిన, పరిహాసంఘదగినిదియు హేయమునగు ఉపేక్షను వృద్ధిపరచును

కావున నిట్లు అహంకారతాదలు చూడును స్వరూపమునువృద్ధిపొందించువారిని అనాదరణ చేయుటను స్వరూపమును నిశంసఁజేయువారిని ఆదరించుటను స్వరూపమును సనింపఁజేయుటయే కాకుండ, యుపేక్షించువారిని యుపేక్షించునట్లుచేయుటనున్న తలంచి “ఎవీచేయుడనా” అని భయపడి యనుట.

(అగ్గకామాభిమానములు చూడును) అని పాతముండునపుడు “గర్వోఽభిమానోఽహంకారః” అను నిఘంటువుప్రకారము అభిమానశబ్దము అహంకారమునుతెలుపునది కాన, (అనుకూలవిషయమున)ఇత్యాదివాక్యమును యథాక్రమముగ యోజించుకొనక అర్థసంబంధానుగుణముగయోజించునది.

(ఆత్మగుణములు) ఇత్యాది. శమదమాద్యాత్మగుణములు అనాదికాలముగ అహంకారాదులకు పుట్టిల్లె ఆత్మగుణములను కానివాటితోనిండియుండి కర్మపరతంత్రులగు మనయొక్కప్రయత్నముచే

మూ|| సదాచార్య ప్రసాదమడియాక వరుణి భగవత్ప్రసాదస్తా లే పిఱక్కుమత్తనై
యెన్ఱు తుణిన్ఱు, దేహ యాత్రైయిలుపేత్తైయుమ్, ఆత్మ యాత్రైయిలపేత్తై
యుమ్, ప్రాకృతపస్తుక్కులి భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తియుమ్.

దైయ యత్నైలుమ్ ఆత్మగుణోదయనిరోధికభావ అహంకారానికకున్ఱు. వర్ణకరాయ్ అనా
త్మగుణపరిపూర్ణరాయ్ కర్మవశ్యరాయరుక్మిణి పిఱయదైయ యత్నైలుమ్ పిఱపిత్తుక్కొళ్ళవో
జ్జాతు, ఆత్మగుణజ్ఞుక్కెల్లామ్ కొల్కళియాయ్ అడియిలే తన్నుదైయ నిర్దేకుకప్పైయాలే
నమైయిక్కిరిత్తుబి “నమక్కాత్మగుణముజ్ఞాన తెప్పోనో?” ఎన్ఱు పలకాయ్ కన్ఱవకు
భగవానై యర్థపతాయ్కొల్లుపోరుమ్ సదాచార్యన్ఱాయ్ ప్రసాదమడియాక వరుణి నమ్మ
దైయ ఆత్మగుణోదయనిరోధి పాపరయమ్ పిఱక్కుమ్మడి అమలజ్ఞభాకవిఱ్ఱుమ్ ను భగవాను
దైయ పరిపూర్ణప్రసాదస్తా లే పిఱక్కుమత్తనై యెన్ఱుధ్యనిన్ఱు.

(దేహయాత్రైయిలుపేత్తైయవతు)- దేహరక్షణార్థమగు వ్యాపారస్థితి విరుప్పగ్గోగ్గో
రుక్మై.

(ఆత్మయాత్రైయిలుపేత్తైయవతు)- శేషత్వమే వడినాన వాశ్యావుక్కు భారకానికభావ
గుణానుభవకైజ్ఞుర్యప్రవృత్తియిల్ పెన్ఱునివళవాల్ తృప్తనాయరాశే మేకమేలుమానైప్పడుత్త.

(ప్రాకృతపస్తుక్కులి భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తియవతు)- ఆశనాచ్ఛాదనజ్ఞకున్ఱు
పావన ప్రాకృతపదార్థస్థితి లాడరత్తు క్కడియాన భోగ్యత్వబుద్ధి తవిరుత్త.

మూ|| సదాచార్యుని యనుగ్రహమూలమునఁ గలుగునట్టి సర్వేశ్వరానుగ్రహము
వలఁగలుగునవిమాత్రమే యని నిశ్చయించుకొని, దేహయాత్రయం దుపేక్ష
యును, ఆత్మయాత్రయం దపపేక్షయును, ప్రకృతితోఁజేరిన వస్తువులు
భోగ్యము లనెడి తలంపు లేకపోవుటయును,

తనుగాని ఆత్మగుణములుగలుగుటకు ఇరోధులగు సహంకారాదులను వృద్ధిపొందించుకొనిపోవుచు
ఆత్మగుణములుకానివాటితో నిండియుండునట్టివారును, కర్మవశ్యులనగు ఇతరులయొక్క ప్రయత్న
ముచేతనుకాని కలుగఁజేయుండువు.

ఆత్మగుణములన్నిటికిని పుట్టిణ్ణై తనయొక్కనిష్ఠేకుక కృపచే మనలనంగీకరించి అనఁగా,
శిష్యునిగాఁజేసికొని మనకు ఆత్మగుణములెప్పుడు కలుగునానియని పలుహాయి దుఃఖించి సర్వేశ్వ
రునిప్రార్థించునట్టి సదాచార్యునియొక్క యనుగ్రహముమూలముగ సంప్రాప్తించునట్టిదియు, మనకు
ఆత్మగుణములు గలుగుటకు విరుద్ధమగు పాపము నశించునట్లు పాపరహితమైనదియగు భగవంతుని
యనుగ్రహముచే గలుగునవి యింతియేయని నిశ్చయించుకొని,

(దేహయాత్ర) ఇత్యాది. దేహరక్షణార్థమగు వ్యాపారమువిషయమున నపేక్ష లేకుండుటయు;

(ఆత్మయాత్ర) ఇత్యాది. ఆత్మయాత్రవిషయమున నపేక్షయండుటయనఁగా, శేషత్వమే
స్వరూపముగాఁగలయాత్రకు భారకాదులగు గుణానుభవ కైంకర్య వృత్తులవిషయమున లభించి
నంతవరకు తృప్తిసొందిండుండక పైపైగా వాశపడుట.

(ప్రాకృత) ఇత్యాది. ప్రాకృతపస్తువులవిషయమున భోగ్యతాబుద్ధినినర్తించుట యనఁగా—

మూ॥ “దేహధారణమ్, పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి ప్రసాద ప్రతిపత్తి” ఎన్నిట బుద్ధివిశేషముమ్, తనకొండు క్లేశముజ్జానాల్ “కర్మఫలమ్” ఎన్ఱాతల్, “కృపాఫలమ్” ఎన్ఱాతల్ పితకుమ్ ప్రీతియుమ్,

(దేహధారణమ్) ఇత్యాది. అతావతు, అన్తప్రాకృతవస్తుకల్లో దేహమ్ ధరిక్తాక్కుత్తక్కవళవు భుజిక్తా, పరమాత్మవాన సర్వేశ్వరునుడైయ సమారాధన త్రిక్ సమాప్తిరూపైయాన ప్రసాద ప్రతిపత్తియెన్నిట బుద్ధివిశేషముమైన్దె.—అత్తిక్క, (పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి) ఎన్నిట బుద్ధివిశేషముమ్ (తత్ప్ర)సాద ప్రతిపత్తియెన్నిట బుద్ధివిశేషముమ్) ఎన్నవుమామ్.

(తనక్కు) ఇత్యాది. అతావతు - ముముక్షువాయ్ ప్రపన్ననానాలుమ్ ప్రారబ్ధకరీరమిరుక్కుమళవుమ్ తాపత్రయమ్ వరుక్త తపితాతీతీ; అక్తయాతే, ఇశ్వరీరతోడే యిరుక్కిట తనక్కుత్తాపత్రయజ్జళితేను మొట్టకముజ్జానాల్, “ఇతు అనుభవవిశాశ్యమాన ప్రారబ్ధకర్మఫలమన్తో వివిష్ణుతకర్మజగుళ్ళవై కట్టియుమళవన్తో ఇశ్వరీంత్తోడు నమ్మై యెమ్మెరుమాన్ వైక్కిజతు, ప్రాప్తిప్రతిబద్ధకజ్జళితే యొన్ఱాకినుమ్ కట్టియప్పెన్దోమే” ఎన్నిట వసుస్థానతాతేయాతల్, “దుర్వాసనైయాతే ఇవ్వడమ్మై విడపైయామల్ ప్రాకృతపదార్థజ్జతే యజ్జీపత్తుక్కింఱు సంసారతుక్కుళ్ళ పాసున్దియిరుక్కిటనమ్మై దుఃఖుర్యన తైప్పణ్ణుత్తు ఇతిత్ పత్తీయిరుక్కింఱు

మూ॥ ఈ దేహమునుపోషించుట పరమాత్మసారాధించుటను, వాని యుగ్రహమును పొందుటకుగాన నెడి నిశ్చయమును, తనకొకకష్టము గలిగినట్లయిన, కర్మఫలమని గాని, కృపాఫలమని గాని తలంచుటచే గలుగునట్టి ప్రతియు,

భుజించుట, కష్టకొనుట ఈ మొదలగువాటికే అనుకూలములగు ప్రాకృతపదార్థముల విషయమున నాదరణమునకు కారణమగు భోగ్యతాబుద్ధి లేకపోవుట.

(దేహధారణమ్) ఇత్యాది. ఆ ప్రాకృతపదార్థములను దేహముధరించుచుండుటకు కావలసి నంతమాత్రమే యనుభవించుటయు, అది పరమాత్మయగు సర్వేశ్వరుని సమారాధనముయొక్క సమాప్తిరూపమగు ప్రసాదప్రతిపత్తియనెడి బుద్ధివిశేషమనుట.

అథవా పరమాత్మసమారాధ సమాప్తియనెడి బుద్ధివిశేషమును, తత్ప్రసాద ప్రతిపత్తియనెడి బుద్ధివిశేష మనియును ఈ వైవాక్యమున కర్థము చేసికొనవచ్చును.

ముముక్షువై ప్రపన్నుండయినను, ప్రారబ్ధకర్మఫలతమగునట్టి యాశీరీరమున్నంతవరకును తాపత్రయము రాకతప్పదు గదా!

కావున నిశరీరముతోనుండునట్టి తనకు తాపత్రయములో నెద్దియయిన నొకకష్టము సుంధ వించినట్లయిన, ఇది యనుభవముచే నశించునదియగు ప్రారబ్ధకర్మముయొక్క ఫలము కాదా? ఇట్టి కర్మములు పొయ్యేవరకుగదా భగవంతుడు మనలను ఈశరీరముతోనుంచును. భగవత్ప్రాప్తికి ప్రతిబంధకములగు వాటిలో నొక్క దానినైనను పోగొట్టుకొన గలిగితిమి కదా! అని తలంచుటవలన గాని, దుర్వాసనచే ఈశరీరమును విడుచుటకు మనస్సు రాకుండచేసి, ప్రాకృత పదార్థములనున్న కాపాడుకొనుచు సంసారములోపల సహించుచున్నట్టి మనకు దుఃఖములను గాన్పించి వీటిలోగల

మూ॥ స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధినివృత్తియుమ్,

పోక నివైక్కిఱ సర్వేస్వరమ్మడైయ కృపైయిన్ ఫలమన్మో ఇతు” ఎన్నిఱ ఎనుసన్ధానత్తలేయారి
లుండాకక్కడవ ప్రీతియు మెన్దే. పూర్వాఘమ్, ఉత్తరాఘమ్, ప్రారబ్ధమ్ ఎల్లామ్ కట్టి
క్కిఱవనుక్కు వతఃమానశరీరత్తి లనుభావ్యకర్మనిర్మలై యుమ్ కట్టిక్కు అరితన్ది శే, కర్మఫల
మాన దుఃఖపరమ్మరైగళై యనుభవియా నిష్టలుమ్ ఇదేవాత్తై విడవెన్దా లితైయార వివనై,
నిర్దుఃఖవాక్కివైప్పొమాకిల్, ఇశ్వరీరమ్మోడే నెడక్కాలమిరుక్కువిచ్చిత్తిల్, ఇన్ను మొరు శరీరమ్
తన్నై యిచ్చిక్కుచ్చల్ తెయ్యుమాకైయాలే ఇశ్వరీరమ్మక్కర్మ కర్మమును సవిదైయిరుక్కుక్కడ
వనెన్దై శే వైక్కిఱు, ఆనప్పిమ్, మన్మథుణ్ణాన కర్మస్థితైల్లామ్ కట్టి త్తెను సంసార త్తిల్ నిష్ట మి
వనైక్కుడుక త్తిరువడిగళే శేర్దుక్కిళ్ళుకైయిలుణ్డైన కృపైయాలే యానాఘ్నై, ఇత్తినై
యుమ్ కట్టియారుల్ వైత్తెమ్ కృపైయాలేయిశే, అనాదికాలమ్ పరిగ్రహిత్తి శరీరమ్మో
మనుభవిత్తై దుఃఖమ్ భగవన్నిగ్రహఫలమ్, ఇను అననిగ్రహఫలమ్, “మస్యానుగ్రహమిచ్చా
మితస్య చిత్తం హరామ్యహమ్” ఎన్దానిశే’ ఆకైయాలే ఇన్దై (కృపాఫలమ్)ఎన్నిఱు.

(స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధి నివృత్తియారమ్)- ప్రపన్నాన తన్నుడైయ వధకారా
నుగుణమాకవనుష్ఠిత్తుక్కిణ్డై పోరుమ్నల్లాక్కుజ్జితైక్కుగ్గుమ్మసాధనమాకనినైయాలొట్టిశే.

మూ॥ తన యనుష్ఠాన మొకసాధనమనిడి తలంపు లేకపోవుటయు,

సంబంధమునుపోగొట్టతలంచిన సర్వేశ్వరుని కృపాఫలము కాదా! యిది యని తలంచుట వలన
గాని యుండునట్టి ప్రీతియుననుట. ఉపాయమును వలించుటకు పూర్వమొనర్చినకర్మమును తదనంతర
మొనర్చబోవునట్టి కర్మమును వేరొక్కశరీరముతో ననుభవించుపరలసికర్మమునున్న పోగొట్టుగల
సర్వేశ్వరునికి ప్రస్తుతియు జరుగుచున్న శరీరముతో ననుభవించునట్టి కర్మమునుమాత్రము పోగొట్టుట
గుర్తనము కాదు గదా!

కర్మఫలమును దుఃఖపరిపరల ననుభవించుచున్నను “ఈపోయమును విడిచిపొట్టుము” అంటే
ప్రాణమొప్పని యీతినిని దుఃఖరహితునిగాజేసితిమేని ఈశరీరముతో నీ చాలాకాల ముండవలయు
నని యిచ్చయించినను, యిచ్చయింపఁచును. పోకొక్కశరీరమును కోరినను పోరనచ్చును. కావున
నిశరీరముతోనుండు కర్మము ననుభవించుమండవలయునని కదా శరీరము నుంచెయుండును.

అయితే తెక్కినకర్మములనన్నింటిని పోగొట్టుట యనునది సంసారిమునుండి యీతినిని
శీఘ్రముగ తన శ్రీపాదములయందాజేర్చుకొనువిషయమునగల కృపచేతనమువట్లు, ఇంతిహృత్రిమును
బోగొట్టుకుండ యుంచినదియును కృపచేతనే కదా! అనాదికాలముగానుండునట్టి యీశరీరముతో
ననుభవించునట్టి దుఃఖము భగవన్నిగ్రహముయొక్క ఫలము. ఇది వానియనుగ్రహముయొక్క
ఫలము. “యస్యానుగ్రహమిచ్చామి తస్యచిత్తం హరామ్యహమ్” (ఎవని ననుగ్రహింపతలంచు
చున్నానో, వానిద్రవ్యము నవహరించుచున్నాను) అని కదా భగవానుడు చెప్పియున్నాడు.
కావున నిది కృపాఫలమని చెప్పఁబడినది.

తన యనుష్ఠానమున సాధనమనిడి బుద్ధిని నివర్తించు చున్నగా ప్రపన్నుండగు తన
యొక్క యధికారానుగుణముగ ననుష్ఠించుకొననట్టి సదాచారిమును మోక్షసాధనముగాను
తలంపకుండుట.

మూ॥ విలక్షణరుదైయజ్ఞానానుస్థానజ్ఞలిలే వాఙ్మేయుమ్, ఉకన్దరుళిననిలజ్ఞలిలే
ఆదరాతిశయముమ్, మజ్జలాశాసనముమ్, ఇతరవిషయజ్ఞలిలే అరుచియుమ్,

(విలక్షణరుదైయ జ్ఞానానుస్థానజ్ఞలిలే వాంఛేయూవతు)- నాటాగోడియల్ వొట్టిన్దు
నారణనై నణ్ణియరుక్కయారే, నిర్మలజ్ఞానభక్తికరాయరుక్కుమ్ విలక్షణరాన పూర్వకగు
డైయ విలక్షణమాన అన్దజ్ఞానముమ్ అనుస్థానముమ్ నమక్కుజ్ఞాక వేణుమెన్నుమాన్తె.

(ఉకన్దరుళిన నిలజ్ఞలిలాదరాతిశయమావతు) “నానుకన్దఊర్” ఎన్నిఱపడియే సర్వేశ్వరను
కన్ద వర్తిక్కి-ఱ దివ్యదేశజ్ఞత్వైత్తాల్, “కణ్డియూరరజ్జుమ్ మెయ్యుమ్ కచ్చిపేర్ మల్లెయ్యెన్దు మణ్డినార్”
ఎన్నిఱపడియే మనస్సు ఆక్తే మణ్ణిబ్బొమ్మడి మేళుమేలున్దు పెరుగుకిఱ వాదరమ్.

(మజ్జలాశాసనమావతు)-అవ్వో దివ్యదేశజ్ఞత్వైత్తాల్ శురుమ్మివర్తిక్కిఱ అవనుడైయ సాన్దర్శనై
యమ్, సానుహర్యత్వైయమ్ వాళియలీన్దునోన్దుమ్ పరివరిల్లామైయెయ్దుమ్, ప్రతికూలవర్గజ్ఞలిలే న
తిశయన్దైయమ్ నిన్దైత్తేన్ది, “ఎకైయ్యత్తేదుకిఱగు” ఎరు పయిశెరిన్దు ఇరవుమ్ పకలుమ్ తిరుప్పల్లా
ణు పాడుకై.

(ఇతరవిషయజ్ఞలిలే అరుచియూవతు), ఇగ నద్యసీరిత్తిజ్ఞాన మీయూషయజ్ఞలిలే దోషదర్శనాది
కళారే విరుప్పమగ్గీరుక్కై-

(ఆర్తియావతు)-ఇతరవిషయప్రావణ్యహేతువాన ఇవ్వుడమ్మాడే ఇరుక్ తరుమాళాలత్తిలి

మూ॥ విలక్షణుల జ్ఞానానుస్థానముల విషయమున నపేక్షయు, సర్వేశ్వరుండు
ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యస్థలములవిషయమునఁ బ్రీతియు, మంగళా
శాసనమును, ఇతర విషయములయెడలఁ బ్రీతి లేకుండుటయు,

విలక్షణులయొక్క జ్ఞానానుస్థానములయెడలఁ గొరికయనఁగా “నాటాగోడు ఇయల్వా
ట్టిన్దు నారణనై నణ్ణి” (తి.వా.౧౦-౬-౨) అన్నట్లు లోకులతో సంబంధమునువిడిచిపెట్టి శ్రీయఃపతి
యెడలజ్ఞానభక్తులుగలవారును, విలక్షణులునగు పూర్వులయొక్క విలక్షణమగు జ్ఞానమును అనుస్థా
నమునుమన కుండవలయునని యాశపడుట.

సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేయుండుస్థలముల యెడల యాదరణయును అనఁగా
“తాను కన్దపూర్” (తిరుప ౬) (తాను ప్రేమించినట్టిపూరు) అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు
ప్రేమించి వేంచేసియున్న దివ్యదేశములందు “కణ్డియూర్, ఇరంగమ్, మెయ్యుమ్, కచ్చి, పేర్,
మల్లెయ్యెన్దు మణ్డినార్” (తిరుక్కురు ౧౬) అని సాయించినట్లు మనస్సు ఆయా దివ్యదేశములలో
లగ్నమగునట్లు పైపైని వృద్ధిపొందునట్టి యాదరణయును.

మంగళాశాసనమనఁగా-ఆయాదివ్యదేశములను ప్రేమించి యచట వేంచేసియుండు సర్వేశ్వ
రునియొక్క సాందర్యమును సాకుమార్యమును భారతమ్యమునెఱింగి రక్షించునట్టి వారు లేక
పోవుటను, ప్రతికూలులయొక్క యాధిక్యమునున్న తలంచి “అత్యా! ఏమిదేయుడు!” అని
కడుపులో మండి రేయుంబగళ్లు తిరుప్పల్లాండును పాడుట.

ఇతరతపయములయెడల తైరాగ్యమనఁగా—ధిగవద్విషయమునకంటెను వేఱయిన విషయ
ములు హేయములని తలంచి దోషదర్శనాదులవలన వాటియెడల కోరిక లేకుండుట.

మూ॥ ఆర్తియుమ్, అనువర్తననియతియుమ్, ఆహారనియతియుమ్, అనుకూల
సహవాసముమ్, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియుమ్,

మక్కియ వితిలడిక్కొత్తప్పాయిమ్ ప్రాప్యవై లక్షణ్యదర్శనత్వోపద్య ప్రాప్తి విలమ్బానూత్వత్వాయిమ్
పడును క్షేళమ్.

(అనువర్తననియతియవతు) — భగవద్భాగవత విషయస్థలిన్ స్వశేషత్వానుగుణమాక
నీచోక్తి నీచవృత్తికళాతే పట్టు మనువర్తనతై ప్రాకృతవిషయభళిత మున్దుమ్ తెయ్యుతోట్టికై.

(ఆహారనియతియవతు) — జాత్యాశ్రయనిమిత్తానుష్ఠానకాయ వర్వేశ్వరనుష్ఠానపుమ్ తడి
యరుడైయపుమ్ ప్రసాదంగళాన వస్తుక్కుతైయే ఆహారమాకక్కొళ్ళుమతోట్టియ, తడితరదర్శననై
కొళ్ళక్కడవోమల్లోమెన్దిరుక్కై.

(అనుకూలసహవాసమావతు) — స్వసంస్కర్తతై జ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞతై వర్ధిప్పియానిఱ్ఱు మను
కూలరానవర్కకళుడనే త్తణకాలముమ్ పిరియావే కూడివర్తిక్కై.

(ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియవతు) — స్వసంస్కర్తతై జ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞతై వర్ధిప్పియాని
ఱ్ఱుమ్ ప్రతికూలరానవర్కకళుడనే త్తణకాలముమ్ కూడి వర్తియతోట్టికై. ఇట్టిచ్చొన్న అను
కూలరుమ్ ప్రతికూలరుమ్ ఇన్నారెన్నుమిడమ్ మేలే తామే యరుళిచ్చెయ్యక్కడవరిక్తే.

మూ॥ ఆర్తియు, అనువర్తననియతియు, ఆహారనియతియు, అనుకూలులతో
సహవాసముఁ జేయుటయు, ప్రతికూలులతో సహవాసముఁ జేయకుండుటయు,

ఆర్తియనఁగా—విషయాంతరములయెడల ప్రీతినిగలుగజేయునట్టి యాశరీరమునో
నుండుటచేగలుగునట్టిసంతాపము వలనను ప్రాప్యనస్తువు విషయమగు వైలక్షణ్యము కానబడుటం
జేసియు, యట్టివస్తువును లభించువిషయమున నెంతిమాత్రిము విశంబమును గ్రహింపజాలమిఁ జేసి
యును కలిగిన క్షేళము.

అను వర్తననియతియనఁగా—భగవద్భాగవత విషయములందు తనశేషత్వముకుఁ దగినట్లు
నైచ్చానుసంధానమును నీచవ్యాపారమును చేయుటయు, అట్టి యనువర్తనను ప్రాకృతవిషయముల
యెడల మరచిగొనను చేయకుండుటయును.

ఆహారనియతియనఁగా—పుట్టుకతోగాని, స్థానమునుబట్టిగాని, యేదొక హేతువునుబట్టిగాని
దూషితములుకొనట్టివియు, భగవద్భాగవత ప్రసాదములగు వస్తువులనే యాహారముగాఁగొనుటతప్ప
తక్కిన వాటి నెన్నఁడును ఆహారముగాను గ్రహింపమని నిశ్చయముతోనుండుట.

అనుకూలసహవాసమనఁగా—తమసంబంధమువలన జ్ఞానానుష్ఠానములను వృద్ధిపొందించునట్టి
యనుకూలులయినవారిని త్తణకాలమున్న విడిచియుండకపోవుట.

ప్రతికూలసహవాస నివృత్తియనఁగా—తమసంబంధమువలన జ్ఞానానుష్ఠానములను నశింపఁ
జేయునట్టి ప్రతికూలులతోటి త్తణకాలమున్న కలిసియుండకపోవుట.

ఇచట పేర్కొనఁబడినట్టి యనుకూలులును ప్రతికూలులును ఎవ్వరను విషయమునుగుఱించి
వీరే యిఁకమీదు తెలుపఁగలము,

మూ॥ సదాచార్య ప్రసాదత్రాతే వర్ధిక్కుమ్బుడి పణిక్కుండ్లు పోరక్కడవన్,

(సదాచార్యప్రసాదత్రాతే వర్ధిక్కుమ్బుడి పణిక్కుండ్లు పోరక్కడవన్) అతావతు-కీర్తించు న్నువివైయిత్రైయున్ జ్ఞానానుష్ఠాన పరిపూర్ణనాన సదాచార్యమదైయ సర్వమంగళావహమాన ప్రసాదత్రాతే తన్నడైయే మేఘమేలుపభిషృద్ధమామ్బుడి శైయశుక్కుండ్లు పోరక్కడవనెత్తపడి. సదాచార్యప్రసాదత్రాతే వర్ధిక్కుమ్బుడియవన్ పణిక్కుండ్లుపోరు కైయావతు-తత్ప్రసాదకజ్జలైచ్చెయ్తు శుక్కుండ్లుపోరుకై. తత్ప్రసాదకజ్జలౌవన-ఇలినుడైయ ఉపపాదనస్థలత్తిలగుళిచ్చెయ్కుటవై. (పోరక్కడవన్) ఎట్టు విధియాపేట వరుళిచ్చెయ్తు-ఇలినుడైయ అనిశ్వానశ్శైయత్వమ్ తోల్లొక్కొక్కొక్క.

మూ॥ సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిపొందునట్లు నడుచుకొనునది.

సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిపొందించుకొనఁగలదు అనఁగా ఇంతకుముందు చెప్పినట్టి వీటినన్నింటిని జ్ఞానానుష్ఠానపరిపూర్ణుండగు సదాచార్యునియొక్క మంగళకరమగు అనుగ్రహముచే తనకుతానే ప్రైవైన వృద్ధిపొందించుకొని పోగలఁడు.

సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన నీతఁడు వృద్ధిపొందించుకొని పోవుటయనఁగా అట్టి యాచార్యునికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయువాటిని చేయుట.

వానికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయునది యేవియనఁగా వాటినిగుఱించి యపహాదించు స్థలమున తేలుపఁగలరు.

“నడచుకొనునది” అని విధిగాఁ జూపుట అది యవశ్యముగ అనుష్ఠింపవలసినదియని తేలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

గద్య॥ ఇది, శ్రీకృష్ణానమ్యైశ్వరవాహినీతీర్థస్థ బస్థవిరామక్షేత్రాపరనామక వైకుంఠ పురవాస్తవ్య, శ్రీమదలక్ష్మీంకాసమేత శ్రీవేంకటేశ్వరసన్నిధ్యధ్యాపకకైజ్జర్య ధురంధర, శ్రీమద్వాఘాలదేశిక కోయిల్ కందాడై అప్పప్రణతార్తి

హరాచార్య కృపాపాత్ర, శ్రీవేరరుళాళ రామానుజయతివర పరమాను

గ్రహసమధిగత సకల విశిష్టాదైవత సిద్ధాంత సంప్రదాయగ్రంథ

తత్త్వార్థవాఘాల కులతలక వేంకటాచార్య రంగమాంబాతనూజ

కావ్యరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతవాచస్పతీ

త్యాద్యనేక విరుదాలంకృత, గీర్వాణాంగ్ల ద్రవిడాంధ్ర

శుద్ధమాగధ్యవస్థాది ద్వాదశభాషావిశారిద

(శ్రీమదాంధ్ర) శ్రీభాష్యాది గ్రంథకర్త

కండాడై. శ్రీమాచార్యప్రణీతంబగు

(శ్రీవచనభూషణాంధ్ర) వ్యాఖ్యానమున

ద్వితీయప్రకరణము.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః

శ్రీపిళ్ళైయార్ కాచార్యర్ తిరువడిక్కళే శరణమ్.

పెరియజీయర్ తిరువడిక్కళే శరణమ్.

శ్రీవచన భూషణము

సాంధ్యే ద్రావిడ వ్యాఖ్యానమ్.

తృతీయ ప్రకరణమ్.

మూ॥ ౨౦౪॥ మంగళాశాసనమ్ స్వరూపవిరుద్ధమున్మో ఎన్నిల్,

ఇంద్ర దినచర్యయిల్ శొన్నవన్ శ్రీల్ వివరిక్క వేణ్ణుమవన్ శ్రీల్ వివరిప్పతాక త్తిరువుళ్ళమ్ పున్ శ్రీ, పున్ శ్రీ మన్మథాశాసనమ్ తై వివరిత్తరుకుఱితార్, (మన్మథాశాసనమ్) ఎన్నుడుడన్. పేయ ప్రత్యసిక నాయ్ కల్యాణైక తాసనాయ్ స్వేతరసకలరత్నక నాయ్ తే సర్వేశ్వరనిరుప్పరు; ఇప్పు డియిరుక్కిఱవనై కొండ్లు తనకుఱ్ణాన అమర్గళజ్జలై పోక్కి ఇల్లాతమర్గళజ్జలై యుణ్డాక్కి కొళ్ళక్కడవ తద్రత్నభూత నాన ఇవన్ తనకుఱ రత్నక నాన అవనుక్కుత్తాన్ మర్గళజ్జలై యాశా సిక్కి తచేకరక్యత్వరూపమాన స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధమన్మో వెన్దిళ్ళక్కియై యనుపదిక్కితార్

మూ॥ ౨౦౪॥ మంగళాశాసనము స్వరూపవిరుద్ధము కాదా? యింటివేని,

అవతారిక: — ఈ దినచర్యలో, జెప్పబడిన వాటిలో వివరింప వలసినవాటిని వివరింపఁ దలంచి మొదట మంగళాశాసనమును వివరించుచున్నాను.

(మంగళాశాసనము) ఇత్యాది. పేయపదార్థములకు విరుద్ధమైన స్వరూపముగల వాఁడును, కల్యాణమే స్వరూపముగాఁగల వాఁడును, శానతపు తక్కినవాటినిన్నింటిని రక్షించువాడును గదా సర్వేశ్వరుఁడు!

ఇట్టి సర్వేశ్వరి యనుగ్రహముచే తనకుఁగల యమంగళములను పోగొట్టుకొని, లేని మంగళములను గలుగఁజేసికొనునట్టి వాడును, వానిచే రక్షింపఁ బడునట్టి వాడునునగు ఈచేతనుండు తనకు రక్షకుండగు నాసర్వేశ్వరునికి మంగళములు గలుగ వలయునని తానుకోరుట యనునది వాని చేతనే రక్షింపబడునట్టి స్వభావముగల తన స్వరూపమునకు విరుద్ధముకాదా? యనెడిశంకను

మూ॥ జ్ఞానదశైయిల్ రత్నరత్నక భావమ్ తన్నుకప్పిలే కిడక్కుమ్,

ప్రేమదశయిల్ తట్టుమాటిక్కిడక్కుమ్

మూ॥ ౨౮౫॥ అవక్ స్వరూపతై యనుసన్నితైల్,

(మంగళాశాసనమ్ స్వరూపవిరుద్ధమునో వెన్నిల్) ఎఱ్ఱ, అత్తైప్పరిహరిక్కితార్ (జ్ఞానదశైయిల్) ఎఱ్ఱుడుడగ్గి (జ్ఞానదశై యావతు). సర్వేశ్వరనే రత్నక నాకవుమ్ తాన్ అవనుక్కు రత్నభూత నాక వుమ్ ప్రణవ త్తిల్ శొల్లుకొనుడియే తెలియకొణ్ణును సన్నిక్కుమ్ దశై, అన్దదశైయిల్ “కలై వాయ్ ను న్బమ్ కలై యా తొట్టి వాయ్” ఇత్యాదిన్నడియే తన్నుడైయ అనిష్టనివృత్త్యాదికగుక్కు అవనే కడ వన్బెరుక్కయారే, రత్నరత్నక భావమ్ తనక్కడైల్ అశ్రయి త్తిలే కిడక్కుమ్ (ప్రేమదశై యావతు) సర్వేశ్వరనుడైయ సౌందర్య సౌకుమార్యజ్ఞతై యనుసన్నితై “ఇవిషయత్తుక్కై వరుకొనో”, ఎఱ్ఱ అస్థానే భయశక్తై పణ్ణి, అవక్ స్వరూపతై యనుసన్నిక్కు త్తమరన్బిక్కే నెఱ్ఱ మఱుకుమ్మడి యానదశై, అన్దదశైయిల్ ఈశ్వరనైరత్నకవట్టివేడి త్తడుమాణుక్కయారే ఈశ్వరన్ పక్కలిలే రత్నభావముమ్ చేతనన్ పక్కలిలే రత్నక భావముమాయ్, తనక్కడైల్ అశ్రయి త్తిలన్బిక్కే మాతాడి క్కిడక్కు మెన్దపడి,

ఉత్తాధై విశదీకరిక్కిరార్, (అవక్ స్వరూపతై) ఎఱ్ఱుశక్తి, అవనావతు-ప్రథమాక్షర

మూ॥ జ్ఞానదశయందు ఈశ్వరుండు రత్నకుండు తాను రత్నభూమండను ప్రతిపత్తి గలిగి యుండును. ప్రేమదయందు అది హరియుండును.

మూ॥ ౨౮౫॥ వాని స్వరూపమును అనుసంధించు కొనినట్లయిన,

అనువదించుచున్నారు (మంగళాశాసనము స్వరూపవిరుద్ధమును కాదా?) ఇత్యాది.

అవతారిక:—ఆ శంకను పరిహరించుచున్నారు.

(జ్ఞానదశయందు) ఇత్యాది. జ్ఞానదశయనగా సర్వేశ్వరుండు రత్నకుండనియు తాను వానిచే రక్షింపఁబడు వాడనియు నిట్లు ప్రణవమునఁ జెప్పియున్న ప్రకారము తెలిసికొని దానిని యను సంధించుకొను సమయము.

అసమయమున, “కళవాయ్ తున్నమ్ కలై యా తొట్టి వాయ్” (తి. వా. ౫-౨-౨) అన్నట్లు తనయొక్క యనిష్టనివృత్తయలకు సర్వేశ్వరుడే సమర్థుండని తలంపుతో నుండువాఁ డగుటచే రత్నరత్నక భావము తనకు తగినట్టి యాశ్రయమున నుండును.

ప్రేమదశ యనగా సర్వేశ్వరునియొక్క సౌందర్య సౌకుమార్యములను అనుసంధించుకొని “ఈవిషయమున కేమిరానున్నదో?” అని యట్టిదికాని విషయమున భయపడి వానిస్వరూపమును అనుసంధించుకొనుట కనువల్లై మనస్సు సంతాపపడునట్టి యవస్థ

అట్టి సమయమున సర్వేశ్వరుని రక్షించుటకు గాను మార్గము నెఱుకుచు తొట్టుపథు చుండుటం జేసి సర్వేశ్వరుని యెడల రత్నవస్తువనెడి భావనయు, ఈచేతనండు రత్నకుండనెడి భావనయు గలుగును. అనగా తగిన యాశ్రయమున నుండక మారిపోవుననుట

అవతారిక:—ఈపైని గనఁబఱచిన దానిని వివరించుచున్నారు (వానిస్వరూపమును) ఇత్యాది.

తిరుమొల్రమనందు మొదటి యక్షరమగు ప్రణవమునఁ జెప్పియున్నట్లు సర్వజ్ఞుండును,

మూ॥ అవనై క్కడకాక కొండ్లు తన్నై నోక్కుమ్,

సౌకుమార్యతై యనుసన్నితై తన్నై క్కడకాక కొండ్లు అవనై నోక్కుమ్.

మూ॥ ౨౮౬॥ ఇవ్వర్థతై, చక్రవర్తి,

త్రిల్ శొల్లికిఱపడియ సర్వనాయ సర్వశక్తియాయ సర్వరక్షకనాఁ అవనుడైయ స్వరూపతై యనుసన్నితై, అవనై తనక్కనిప్పనివారకనాక కొండ్లు అజ్ఞనాయ అశక్తనాయ అప్రాప్తనాన రన్నై రక్షేత్తుకొండ్లు; శేశప్పిశకుమ్మడియాన అననుడైయ సౌకుమార్యతై యనుసన్నితై, అవనుడైయ సర్వశక్తివ్యాధికై మఱువు కుడై చ్చరక్కాక నిన్నై, తన్నై రక్షకనాక కొండ్లు మద్దళా శాసనమ పణ్ణి అననై రక్షిక్కుమెన్నై. ఇవ్విడ త్రిల్ సౌందర్యమ శొల్లిత్ శక్తియు యాకిము అరువుమ్ మద్దళా శాసన హేతువాక్య యాలును, మేలే శొల్లుకయలుమ్ సౌకుమార్యమ్ ఇరుక్కుముపలక్షణమ్.

ఇప్పుడి సౌకుమార్యుడికి క్కొండ్లు కలగ్గి రక్షకనాన అవనుడైయ శక్తివైభవతై మఱువు, తానవనైరక్షిక్కుమెన్నిఱ ఇవ్వర్థ మెడై కాణలామెన్ను మప్పేత్యైలే, ఇగు శిష్టాచారసిద్ధమెన్ను మిడమ్ కాటుకిఱా మేల్, (ఇవ్వర్థమ్) ఎఱుగుడన్, చక్రవర్తి, పెరుమాళ్ పిర్రాట్టియ త్తిరుమణమ్ పుణర్ న్దు మీడై నిన్దురు శానిఱు, పరశురామకవన్దు తోగ్గొనకవిలే, తాటకాతాటయ నిరస న్దులాలే ఇవరుడైయ శక్తివైభవతై వ్యక్తమాక మోన్దురుక్కుచ్చెయ్ పేయుమ్, ఇఱుడైయ బాల్యతై యుమ్ సౌకుమార్యతైయుమ్ పారన్దు “ఎన్నాకప్పకుకిఱతో?” ఎఱు భీతనాయ, తాణమున్నై

మూ॥ వానిని అనిష్టనివారకునిగాఁ దలంచి తనను కాపాడుకొనును

సౌకుమార్యమును అనుసంధించుకొని నట్లయిన, తనను అనిష్టనివారకునిగాఁ

దలంచి వానిని కాపాడును.

మూ॥ ౨౮౭॥ ఈవిషయమును, దశరథుండు

సర్వశక్తుండును సర్వరక్షకుండును నగు వానియొక్క స్వరూపము ననుసంధించుకొనినట్లయినచో వానిని తన యనిష్టములను నివర్తించు వానినిగాఁగొని అజ్ఞుండును, అశక్తుండును అప్రాప్తయునగు తనను రక్షించుకొనును

మాటమాట్లడినంత హితమున కిందిపోవునట్టి యాని సౌకుమార్యము ననుసంధించుకొని నట్లయిన, వాని సర్వశక్తిత్వాగులను మరచిపోయి నిపులయచే రక్షింపఁదగినట్టి ఇఱువునుగాఁ దలంచి తనను రక్షకునిగాఁగొని మంగళాశాసనముచేసి రక్షించును

ఈ తావున సౌందర్యమును కప్పియుండక పోయినను, అదియును మంగళాశాసనమునకు హేతువగుటంజేసియు, ఇఁకనిగు చెప్పఁబోవుమన్నంచునను సౌకుమార్యము దీనినిని నూచకము.

అవతారిక:—ఇట్లు సౌకుమార్యగులంజూచి మనస్సు కలపరపడి రక్షకుండగు వాని శక్తివైభవమును మరచిపోయి తాను వానిని రక్షించునట్టి విషయము నెఱట చూడవచ్చు నంటివేసి యిది శిష్టాచారసిద్ధమని తెలుపుచున్నారు (ఈ విషయమును) ఇత్యాది

శ్రీరామచంద్రుండు శ్రీసీతాపిర్రాట్టిని కల్యాణముచేసికొని తిరిగివచ్చుచుండగా పరశురాముఁడు యుద్ధముకు వచ్చి వోడిపోయినప్పుడు తాటకాతాటకేయులను సంహరించుటచే వీరి శక్తివైభవమునున్నట్లముగా నీతింగియున్నను, వీరి బాల్యమును సౌకుమార్యమునన్ను చూచి, “ఏమిసంభవినో?”

మూ॥ శ్రీజనకరాజక తిరుమకళ్,

యొడిచెప్తు “క్షత్రగోపత్వైశాస్త్ర్యమ్ బ్రాహ్మణశ్చమహాశాః। బాలానాం మనుపుత్రాణామధ్యం దాతుమర్హసి” ఎట్టు శరణువుకు, పిన్నెయమన పెరుమాల్ మేలేయడర్ న్దు శెల్లుకి పడియొక్కణ్ణు నిష్పాణనాయ్ నిట్టు, “గతోరామఇతిశ్రుత్వాహుప్తః ప్రమదితోనృపః। పునర్జాతం తదామేనే సుతానాత్మానమేవచ” ఎన్నిపడియే ఆనతోన్దు నిష్పాపానాన్దు కేటపిన్దు తానుమ్ పిల్లైకళుమ్ మటుపిటవి పిటాగాక నిన్దై తిరున్దానిశ్చే.

శ్రీజనకరాజకతిరుమకళ్, తలైవర్ ప్పాట్టలే ఇవరుడైయై వైభవమెల్లమఱియు మవళాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, తిరువభిషేకమ్ పట్టుకక్కాక అలబ్ధుతదివ్యగాత్రరాయ్ కొణ్ణు చక్రవర్తి త్తిరుమాళికై క్కణ్ణు న్దురుకుఱిపాతు, ఇవరకుకలే తోన్దు “ఇగుక్కొనరుకిఱిలో?”, ఎట్టు ప్రేమత్తలే కలగ్గి, “పతిసమ్మనితా నీతా ధర్తారమసి తేక్షణా। ఆద్యారమమవప్రాజ మద్యభాన్యభిదధుక్షీ” ఎట్టు తిరువాళలళవుమ్ తామద్యభాశాసనమ్ పట్టికొణ్ణు పిన్దెన్దు, “పూర్వాం దిశం ప్రజధగో దక్షిణాంపాతు లేయమః। వరుణః పశ్చిమామాతాం ధనదస్తాత్తేరాందిశమ్” ఎట్టు దిక్పాలకర్కకై ఇవర్ క్కురత్తుక రాక వపేక్షి త్తాళిశ్చే.

(శ్రీజనకరాజక) ఎన్దుమ్ (తిరుమకళ్) ఎన్దుమ్ పిరిత్తు చ్చొల్లువుమామ్. ఆపోన్దెక్క.

మూ॥ జనకమహారాజు కుమార్తై (శ్రీ నీతాఽరాట్టి)

యని భయపడి దశరథ చక్రవర్తి నాను ముందుగ పరుగెత్తుకొని పోయి “క్షత్రగోపత్వైశాస్త్ర్యమ్ బ్రాహ్మణశ్చమహాశాః బాలానాం మనుపుత్రాణామధ్యం దాతు మర్హసి” (రా. బా. ౭౫-౬) (క్షత్రి)యల విషయమగు కోపముపోయి శాంతిని పొందియున్నావు. “సప్తకీర్తిగల బ్రాహ్మణుండవు. బాలురగు నాపుత్రులను రక్షించుగువు గాక” అనియిట్లు శరణుజొచ్చి తిరువాత పరశురాముడు పెరుమాళ్లనిొదికి పోవుటంజూచి ప్రాణము దిగాలపోయి నిలువబడి “గతోరామ ఇతి శ్రుత్వాహుప్తః ప్రమదితో నృపః పునర్జాతం తదామేనే సుతానాత్మామేవచ” (రా. బా ౭౭-౨) అన్నట్లు పరశురాముడు వోడిపోయినాడని విన్నపిమ్మట తననున్న పుత్రులనున్న పునర్జన్మము గలవారినిగాను తలంచినాడు గదా!

(జనక చక్రవర్తి కుమార్తై) శ్రీనీతాపురాట్టి ఆనినుండియు పెరుమాళ్ళయొక్క వైభవము నంతయు నెఱింగియున్నట్టిదియే యైనను, శ్రీరామచంద్రుడు పట్టాభిషేకమునకుగాను అలంకరించుకొని దశరథుని గృహంబునకు వేంచేయునప్పుడు వీరి పౌంధర్యముఁజూచి “వీరికేమిరాఁగఁబో?” అని శ్రీతి మూలమున కలవరపడి “పతిసమ్మనితా నీతా ధర్తారమసి తేక్షణా ఆద్యారమమవప్రాజ మంగభాన్యభి దధుక్షీ” (రా-అ ౧౬-౨౧) అన్నట్లు ఆమె ద్వారమువరకును మంగభాశాసనముఁజేయుచు కూడపోయి “పూర్వాందిశం ప్రజధగో దక్షిణాంపాతు లేయమః వరుణః పశ్చిమామాతాం ధనదస్తాత్తేరాందిశమ్” (తూర్పున ఇంద్రుండును దక్షిణమున యముండును పడమట వరుణుండును ఉత్తరమున కుబేరుండున్ను నిన్నరక్షించుదురుగాక) అనుటచే దిక్పాలకులన వీరిని రక్షించుటకై ప్రార్థించినది గదా?

శ్రీజనకచక్రవర్తియనియు కుమార్తైయనియు వీటిని వెవ్వేరుపదములనుగానును అనఁగా వ్యస్తపదములనుగానును గొనవచ్చును. అట్లు గొనినచో దీనికర్థమిట్లుకాఁగలదు.

మూ॥ విశ్వామిత్రే, శ్రీదండకారణ్యవాసికశాసన ఋషికల్,

శ్రీజనకరాజక, మహేశ్వరధనుర్భుజతారే పెరుమాళుడైయ శక్తి వైశవతైక్కణ్ణిగుక్కుచ్చెయ్తే యుమ్, “ఇయం నీతా మమసుతా సహధర్మచరీ తవ! ప్రతీచ్ఛచైవాం భద్రంతే సాణిం గృష్టిష్వ పాణినా” ఎన్దు అభిజాత్యాదికళాల్ వీణుడైయళాన ఇవత్తై క్కొక్కొణ్ణురుళు మెన్టుకాట్టిక్కొడుక్కిఱపళివరే, ఇవరుడైయ వళిక్కైయుమ్ సౌకుమార్యతైయుమ్ కణ్ణు కలన్తీ ఇచ్చేర్ త్రిక్కొరు శీజు వారాల్తోయివేణు మెన్దు “భద్రంశే” ఎన్దు మజ్జశాశనమ్ పణినానెన్.

విశ్వామిత్రే, తన్నుడైయ అధ్వరతాజాగ్రహా పెరుమాళ్లైయ్తొన్దు కొణ్ణు పోరుకిఱ పోతు, నడువే తాల్కై పెరియ ఆర్ప్పరవత్తోడే ఆక్రమిన్తుక్కొణ్ణు వరుకిఱపడియై క్కణ్ణు, “ఆహం వేద్యమహాత్మానం రామం సత్యపరాక్రమమ్” ఎన్దిఱపడియే పెరుమాళుడైయ శక్తి వైశవతై యతిన్ది రుక్కుచ్చెయ్తేయుమ్ సౌకుమార్యతై ప్పార్తత్తు కలన్తీ, “విశ్వామిత్రస్తు బ్రహ్మర్షిస్తు శ్శాత్రేణాభిభర్త్యతామ్! స్వస్తీ రాఘవయోరస్తు జయంచైవాభ్యభాషతి” ఎన్దిఱపడియే తామున్నెన్దు అవశేషు జ్ఞాన్తత్తు పెరుమాళుక్కుమ్ తిరుత్తమ్మియార్ క్కుమ్ ఒరుత్తొన్దు వారామైక్కా క మజ్జశాశన ముమ్ పొందుతానిశ్చి.

శ్రీదండకారణ్యవాసికశాసన ఋషికల్, “తే తంసోమమివోద్యంతం దృష్ట్వావై భక్తచారిణిమ ద్భక్తాని ప్రయుంజానాః ప్రత్యగృహ్లాద్బృధప్రతాః” ఎన్దు తజ్జశాసన్నివృత్తిన్దుయుమ్ అ

మూ॥ విశ్వామిత్రుండు, దండకారణ్యమున నిసించునట్టి మహర్షులు,

శ్రీజనకచక్రవర్తి మహేశ్వరధనుర్భంగమునలన పెరుమాళ్ళయొక్క శక్తి వైశవమగనియు న్నను, “ఇయం నీతా మమసుతా సహధర్మచరీ తవ! ప్రతీచ్ఛచైవాం భద్రంతే సాణిం గృష్టిష్వ పాణినా” (రా. భా. ౭౩-౨౭) అన్నట్లు అభిజాత్యాదులచే సామర్థ్యవంశురాలయిన నీతాపితావ్రాతని వివాహము జేసుకొనుమని యామెనుగొనివచ్చి గొప్పగించుసమయమున, శ్రీరామచంద్రుని సౌందర్యమును సౌకుమార్యమును చూచి కలవరపడి ంగమిభావమున కొక్కొక్కప్పుడున్న గాకూడదనుకొని “భద్రంశే” (నీకు మంగళము గలుగుగాక) అనియిట్లు మంగళశాసనమును చేసికొనగాయెను.

విశ్వామిత్రుండు తనయొక్క యజ్ఞసంరక్షణార్థమై శ్రీరామచంద్రుని గోడుకొనిపోవు నప్పుడు తాటకయను రాక్షసి వీరిసొదికి వచ్చుటజూచి, “ఆహం వేద్యమహాత్మానం రామం సత్యపరాక్రమమ్” (రా. భా. ౧౫-౧౮-౧౯) (శ్రీరామచంద్రుని నిజమైనపరాక్రమముగలవానిగా నేనెఱుంగుదును) అన్నట్లు శ్రీరామచంద్రుని శక్తివైశవమునెఱింగియున్నను, సౌకుమార్యము జూచి కలవరపడి “విశ్వామిత్రస్తు బ్రహ్మర్షిస్తు శ్శాత్రేణాభిభర్త్యతామ్! స్వస్తీ రాఘవయోరస్తు జయంచైవాభ్యభాషతి” (రా. భా. ౨౬-౧౮) అన్నట్లు విశ్వామిత్రుండు ముందుకుపోయి శుంకారముచేసి శ్రీరామచంద్రునికిన్ని వారి తమ్ములగు శ్రీలక్ష్మణస్వామివారికిన్ని ఒకకళమున్న గాకుండుటకై మంగళశాశనమును జేసినవారయిరి.

దండకారణ్యమున నిసించునట్టి మహర్షులు “తే తంసోమమివోద్యంతం దృష్ట్వావై భక్తచారిణి మంగళాని ప్రయుంజానాః ప్రత్యగృహ్లాద్బృధప్రతాః” (రా. ఆ. ౧-౧౧-౧౨) (చంద్రు

మూ॥ తిరువడి, మహారాజర్,

భిమతనీధియైయమ్ పణ్ణిత్రయవారివరే యెన్దు సాధనానుస్థానమ్ పణ్ణికిల తాడల్, ఇవర్ నన్ని హితరానవాతే అనల్లో మఱున్దు, ఇవర్ వడివళికెరే శువన్కుణ్డు నుజ్జశాశనమ్ పణ్ణినార్ కళితే.

తిరువడి, ప్రథమదర్శనప్రివే, “అయతాశ్చ నవృతాశ్చ బాహవః పరిఘాపమాః సర్వభూషణభూషార్థాః కిమర్థం న విభూషితాః” ఎన్దు కణ్ణెయ్దల్ పోలేయిక్కిల తిరుత్తోళాళిల్, మిడుకై క్కణ్ణు నమక్కివర్ రత్తుకరాక క్కుత్తైయిల్లై” ఎన్దు బుద్ధిపణ్ణి నిఱ్ఱుచ్చెయ్లేయుమ్, అవల్లో నళికై క్కణ్ణు ఈడుపట్టు “పిఱర్ కణ్ణెచ్చిల్ పడిల్ కెయ్ వతెన్” ఎన్దు ఆతిశత్రైపణ్ణి, తిరువాభరణజ్జళాలే ఇత్తైమత్తైట్టువైయ్యాలే ఇప్పడి వెళియిడ క్కారణమెన్నెన్దు వయిలుపిడిత్తు, పిన్ను పెరుమాళుడైయ శక్తి శేషత్తై బళుముఖమాక క్కాణానిఱ్ఱుచ్చెయ్లేయుమ్ సాకు మార్యానసద్దానత్తాలే “ఇవర్ క్కెన్ వరుకిఱితో?” ఎన్దు తుణుక్కుత్తుణు క్కెన్దు సర్వదత్తైయైయమ్ కూడనిన్దు నొక్కిక్కొణ్డు తిరిద్దానితే.

మహారాజర్, వాలివధాదిక శాలే పెరుమాళుడైయ శక్తి గౌరవత్తై క్కణ్ణినుక్కుచ్చెయ్లేయుమ్ సాకుమార్యత్తైయే పార్తు క్కులజ్జి ప్రేభీషణాత్నొన్ నాలుపేగుమ్ తానుమాయ్ వన్దు తోల్లోదినచోతు, “ఏష సర్వాయుధోపేత శ్చతుర్భుగ్గునా రాక్షసైః రాక్షసోభ్యేతి పశ్యద్వమ

మూ॥ శ్రీయాంజనేయులు, సుగ్రీవుండు,

దుదయించునట్లు వేంచేయునట్టి శ్రీరామచంద్రునిచూచి ధర్మపరులగు మహర్షులు మంగళాశాసనము నర్చుచు వారికి స్వాగతమునంగిరి అన్నట్లు తమయొక్కయాచన్నిపుత్రినిని ఇప్తస్థినినిగలుగఁ జేయువారు ఏరే యని సాధనానుస్థానముఁజేయువారలగు తాము వీరు సమీపించిన తోడనే దానిని మరచిపోయి వీరిశరీర సౌందర్యమువైపు మనస్సుపోయి మంగళాశాసనముఁజేసిన వారయిరి.

శ్రీయాంజనేయులవారు మొట్టమొదట శ్రీరామచంద్రుని వేలించినప్పుడు “అయతాశ్చ నవృతాశ్చ బాహవః పరిఘాపమాః సర్వభూషణభూషార్థాః కిమర్థమ్ న విభూషితాః (రా. కి. 3-౧౪) (పాడుగై నవియును, గుండ్రనివియును కోటగోడవలెనుండునట్టి యీ బాహువులు అన్ని యాభరణములతో నలంకరింపవలసినవిగానుండుగా నేల యలంకరింపబడలేను) అన్నట్లు కోటప్రకారముల వలెనున్నట్టి భుజములయొక్క బలముఁగనిఁచువలను వీరు రక్షింపగలరు” అని నిశ్చయించుకొని యున్నను, వాటిసౌందర్యముఁజూచి ప్రీతిగలిగి “ఇతరులకండ్లుపడినట్లయిన ఏమిచేయగలము” అని భయపడి అభరణములతో నలంకరించుటచే నీ బాహువులను మూచుకుండ ఇట్లు బయిట కనపడునట్లుంచుటకుఁగారణమేమి? యని కడుపుపిసుక్కొని తిరిగిని శ్రీరామచంద్రుని సామర్థ్యమును బహుముఖములుగాఁ జూచుచున్నను, సాకుమార్యమును తలంచినతోనే, “వీరికేమిరాగలదో?” అని ఎక్కువ భయపడి ఎల్లప్పుడును కూడయుండి కాపాడినారు గదా.

సుగ్రీవుండు వాలివధాదుల సమయమున శ్రీరామచంద్రుని పరాకారక్రమమును పీఠించియున్నను, సౌకమార్యమునే చూచి మనస్సు కలవరపడి శ్రీవిభీషణులవారు నలుగురితో గూడ తానున్నవచ్చి శరణుజొచ్చినప్పుడు “ఏష సర్వాయుధోపేత శ్చతుర్భుగ్గునా రాక్షసైః రాక్షసోభ్యేతి ప

మ ఇ. వెలుగులిచ్చెయ్యమమ్, తెలివిత్తు భంగులై క్కడుత్తు, “అనయైనమహారీశ్రేష్ఠ” ఎన్న వేణ్ణుమ్మ
డి పెరుమాల్ క్కై చ్చరక్కాకనినైత్తు క్కాత్తుక్కొణ్ణు పోదావితే.

(మహారాజర్) ఎన్నిటకు- శ్రీజటాయమహారాజరై యెన్ఱుమ్మొల్లవర్కళ్; ఆతావతు-శ్రీజ
టాయమహారాజర్ పిరాట్టిక్కాక రావణనోడే పారుతు కుత్తురుయిరాయ్ క్కిడక్కిట తిన్నై
పెరుమాళ్ ఎన్. విశేషజన స్థానత్తిలిరున్ద పతినాలాయిరమ్ రాత్తునై యుమ్ తనివీరమ్ తెయ్
తునిన్ఱుక్కొన్ఱు అన్. ఎలియై యుట్టిరుక్కొచ్చెయ్ లేయమ్, “యామోషధిమివాయువ్వున్న స్వేషసిమ
హానసేసా దేవీ మమచ ప్రాణాః రావణోభయమ్ హృతమ్” ఎన్ఱు అరుమరున్ద తేదువారటవిలోటుమ్
తడుమాటుమాపోలే యావోరుత్తియై యిన్ద సరన్దకాట్టిలే తేడిక్కొణ్ణుతిరికిటిర్, ఉమక్కునిత్యమ్
ప్రాణసమైయాన అవకుమ్ ఎన్నుడై యప్రాణజ్ఞు మిరణ్ణుమ్ రావణనాకిటైయిలాలే ఆపహృతమా
యిత్తు కాణుమెన్ఱు కొల్లానిటొచ్చెయ్ శే, ఇవరుడైయి విరహక్లేశ త్తాలొ వన్ద తళర్ త్తియైయుమ్
సాకుమార్యత్తైయుమ్ రాత్తునోటై వరక్కొన్ఱైయైయుమ్ నినైత్తు “ఎన్నాక త్తేడుకిటలో?” ఎన్ఱుశ్శే,
“ఆయువ్వుక్” ఎన్ఱు ఆయుపై పాత్తిత్తాలితే.

ఈతని(గొనిరా) అనిశ్రీరామచంద్రుండు ఆనతియ్యవలసినట్లుశ్రీరామచంద్రుని నొక్కంచే రక్షింప
వలసిన వానినిగా తలంచి వారిని రక్షించి యుండిరి కదా!

ఈతావున, మహారాజాఅనగా శ్రీజటాయమహారాజని యర్థముచేసికొనినను చేసికొనవచ్చును.
అడెట్లనిన, శ్రీజటాయువు తాను పిరాట్టికిగాను రావణునిలోబోరాడి కొనవూపిరితోనుండి
యుండగా తమను శ్రీరామచంద్రుండువచ్చిమాచినప్పడు, జనస్థానముననున్నట్టి పగునాటుగువేల
రాత్తునులతోను తానువొంటిరిగాయుద్ధముచేసినట్టి శ్రీరామచంద్రుని బలపరాక్రమము నెఱింగియు
న్నను, “యామోషధిమివాయువ్వుక్ ఆస్వేషసిమహానసే సాదేవీ మమచ ప్రాణాః రామణోభ
యమ్ హృతమ్” (రా. ఆ. ౬౩-౧) (-౧౬) అనగా నోషధికై వెదకువారు అడుపులందంతటను వెదుకు
నట్లు యెవరికై యీమహారణ్యమున వెదకుచున్నారో, మీకు ఎల్లప్పుడును ప్రాణముతోసమాను
రాతగు ఆమెయును, నాప్రాణములును ఈలిండును రావణుండనుదుర్మార్గునిచే గొనిపోబడినవి సుమీ
అనిచెప్పచు వీరికి విరహక్లేశమువలనఁగలిగిన దేహకార్యమునున్న సాకుమార్యమునున్న రావణు
నితోఁగల మహావైరమునున్న యొచించి “ఎమికానున్నదో?” అని భయపడి “ఆయువ్వుక్ =
ఆయువ్వుంతుఁడా.” అనియిట్లు ఆయుస్సును కోరినారుకదా.

జోడించుకొని దీనుడై రక్షింపుమని యాచించినచో, అట్టివాడు శత్రువుగానుండినను ఇతరులను
నొప్పింపకుండదనెడి యాన్యశంస్యముకొరకు రక్షింపవలయును. (2) అట్లు శరణాగతుండయిన
వాడు ఆర్తుండా (మిగుల పరితాపమునొందియున్నాఁడా?) దృఢుఁడా? (నొప్పి నోర్వగలఁడా?)
అని యాలోచింపక శరణాగతుడయినంతమాత్రమున బుద్ధిమంతుడైనవాడు తనప్రాణములనైనను
విడనాడి శత్రువైనను వానినికాపాడునది. (3) రక్షించినపిమ్మట వా (దేమిచేయునో యను
భయమువలనఁగాని, శరణాగతరక్షణము పరమధర్మమని యెఱుంగమిచేఁగాని, వాడిట్లేకష్టపడవల
యుననెడి కామముచేఁగాని శక్తికొలది రక్షింపనివాడు ఈలోకమున నిందను పరలోకమున
సరకమునున్నపొండగలదు (4) అట్లు శరణుజొచ్చినవానిని రక్షింపనందున వాడు నశించినచో
రక్షింపనివాని సుకృతమునంతయును గొనిపోవును.

మూ॥ శ్రీనందగోపర్, శ్రీవిదురర్, పిల్లైయ్యుజ్జావిల్లిదాసర్, తుడక్కమానవర్కళే
పక్కలిలే కాణలామ్.

శ్రీనందగోపర్, పూతనానిరసనత్తారే కృష్ణనుడైయ దివ్యశక్తియొక్క తైక్కణ్ణిరుక్కచ్చెయ్లే
యమ్, శైశవప్రయుక్తమాన సోమమార్యత్తైయే పార్తుక్కల్లణ్ణి వయితెరిన్దు, ..రత్తుతుత్వామనే
ఘానాంధూతానాంప్రభవోహరిః । యస్యనాభిసముద్భూత పంకజాదభవజ్జగత్” ఎన్దు సర్వశక్తి
త్కారణభూతనాయ సకలవిరోధ నిరసనశీలనావ సర్వేశ్వరనుమ్మై రక్షిప్పానాకవెన్దు రక్షే
యిట్టారిశే.

శ్రీవిదురర్, కృష్ణనుడైయ సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వానికి శ్రేయతీర్థిరుక్కచ్చెయ్లేయమ్,
దుర్యోధనగోష్ఠియిలే యెఱుద్దరులినపాతు పాయ్యాసనమిట్టపడిన్దు క్కణ్ణజ్జే, ప్రేమాన్ధతైయారే
“సంస్పృశన్నాసనంశౌరే ర్విదురస్సమహమతిః” ఎన్దు తమ్ముడైయ తిరుమాళికైయిల్ తామిట్ట
అసనత్తైయమ్ అతిశక్తైప్పణ్ణి తన్తైయారే అముక్కిప్పార్ తారీశే.

పిల్లైయ్యుజ్జావిల్లిదాసర్, అత్తైయిల్ జ్ఞానశక్త్యైదిక శెల్లామతీన్దు “పెరుమాళ్ళేమనక్క
రత్తుకర్” ఎన్ది తానిమ్మచ్చెయ్లేయమ్- ప్రేమపరవశరాత్తయారే పెరుమాటలావియరుకుమ్మె
కు ఎక్కేను మొరుచలనవ్విపిక్కిల్ నవప్రాణనై విడువిల్లెనైయెన్దు కొత్తైయై యరువిప్పిడిత్తు
కొట్టు సేవిప్పరెన్దు ప్రసిద్ధమి శే.

తుడక్కమానవర్కళెన్దిఅవిత్తార్, “స్త్రీయో వృద్ధాస్తరుణ్యశ్చ సాయంప్రాతస్సమాహి

మూ॥ నందగోవులు, విదురుండు, పిల్లైయ్యురంగా విల్లిదాసులు మొదలగు వారి

విషయమునఁ జూడవచ్చును.

శ్రీనందగోవులు పూతననువధించినప్పుడు శ్రీకృష్ణుని దివ్యశక్తిని చూచియున్నను, బాల్యము
ననుండు సోమమార్యమునేచూచి భయపడి “రత్తుతుత్వామనేమ్యాణాం భూతానాం ప్రభవోహరిః
యస్యనాభిసముద్భూత పంకజాదభవజ్జగత్” అనఁగా నిరసమప్రపంచమునకును కారణభూతుఁ
డును సమ స్థవిరోధులను నశింపజేయువాఁడగు సర్వేశ్వరుఁడు మిమ్ములను రక్షింపవలయును
అని యిట్లు రత్తును కట్టినారు కదా.

విదురుండు శ్రీకృష్ణునియొక్క సర్వజ్ఞత్వమును, సర్వశక్తిత్వమును మొదలగువాటిని
గురైతింగియున్నను, శ్రీకృష్ణుండు దుర్యోధనునిసభలోకవేంచేసినప్పుడు కల్పితమైనట్టియాసనమును
ఉంచిన విషయమునుచూచి భయపడి ప్రీతిపారవశ్యమువలన “సంస్పృశన్నాసనంశౌరేః విదురస్స
మహమతిః” అనఁగా తమకృపామున తామువేసిన యాసనమునున్న సందేహించి తమచేతితో నది
మిచూచినారు గదా]

పిల్లైయ్యురంగావిల్లిదాసులు పెరుమాళ్లయొక్క జ్ఞానశక్త్యైరులనన్నింటిని యెఱింగియుండి
“పెరుమాళ్లమనకు రత్తుకులు” అని నిశ్చయించుకొనియున్నను, ప్రేమపరవశులగుటంజేసి పెరు
మాళ్లు ఊరేగింపుకు వేంచేసినప్పుడు, ఎచ్చటనైన నొకయాపద సంభవించినట్లయిన, నాప్రాణ
ములను విడనాడుదును? అని నిశ్చయించుకొనుటంజేసి కత్తిని తమయొద్దయంచుకొని యూరేగింపు
సేవించుదురని ప్రసిద్ధము కదా!

(మొదలగువారు) అనఁగా, “స్త్రీయో వృద్ధాస్తరుణ్యశ్చ సాయంప్రాతస్సమాహి

మూ॥ ౨౪౭॥ ఇలైయ పెరుమాళై శ్రీ గుహప్పెరుమాళ్ అతిశక్తైప్పణ్ణ, ఇరువరై యుమ్ అతిశక్తైప్పణ్ణి శ్రీ గుహప్పెరుమాళ్ పరికరమ్ పెరుమాళై నోక్కిరియితే.

తా: । సర్వాదేవానామస్య ని రామస్యాథేయశస్విసః? ఎన్ఱు తిరువయోధ్యావాసిజనభళ్, ‘యన్మణ్ణళంసుపర్ణస్య విసతాకల్పయత్పురా । అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్తేభవతు మణ్ణళమ్’ ఎన్ఱు శ్రీకౌసలైయార్, ‘జాతోఽనిదేవదేవేశ శభ్యచక్రగదాధర । దివ్యరూపమిదందేవ ప్రసాదే నోపసంహర’ ఎన్ఱు శ్రీవసుదేవర్, ‘ఉపసంహరసర్వాత్మక రూపమేతచ్ఛతుర్భుజమ్ । జానాతు మావతారంతే కంసోఽయమ్ దితిజన్మజః’ ఎన్ఱు దేవకి పీరాట్టి ముతలానార్ యెల్లామ్ నిన్ఱై క్కొటరు.

ఇవిషయవైలక్షణ్యమ్ యెల్లాయమ్ మణ్ణళాశాసన త్రిలే మూట్టు మెన్ను మిడత్తుక్కు ఇన్ను మొరు ఉదాహరణమ్ కాట్టుకితార్ (ఇలైయ పెరుమాళై) ఎన్ఱుకుడణ్ణి. శృంగి బేరపురత్రిలే యెల్లొన్దరులి శ్రీగుహప్పెరుమాళై విషయాకరితరులినవన్ఱు, పాణ్ణణ్ఱు ఇలైయ పెరుమాళ్ పడుత్తుక్కొడుత్తిపర్ణశ య్యైయితే పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియమ్ పల్కికొడ్డరుళానిమ్, బాల్యాశ్చిభృతిసున్నిగ్ధరాకైయారే ఏకవరుణితో వేన్ఱణ్ణి ముతుకిలిట్ట అమృతాస్త్రాణీయమ్ కట్టినవిరట్పురుడుమ్ నాణియేటిట్టు నడు క్కొత్తుప్పిడిత్రివిల్లుమ్ నామాయ న్దైయాడుమ్ మతిలోపాలే వన్ఱైయవరుణి ఇలైయ పెరుమాళై

మూ॥ ౨౪౮॥ శ్రీ లక్ష్మణస్వామి విషయమున గుహుండు అనుమానపడఁగా, గుహుని పరిచారకులు వీరియుభయుల విషయమునను అనుమానపడి శ్రీరామచంద్రుని కాపాడినారు గదా!

సర్వాదేవానామస్య ని రామస్యాథేయశస్విసః” (స్త్రీ)లును వృద్ధులును పదుమవారును. ప్రాతస్సాయంకాలములయందు గుమికూడి శ్రీరామచంద్రునికొరకై దేవతలను నమస్కరించుదురు) అన్నట్లు శ్రీఅయోధ్యాపట్టమననుండు జనలును, ‘యన్మంగళం సుపర్ణస్య విసతాకల్పయత్ పురా అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్తే భవతు మంగళం’ (అమృతమునుగొనిరానున్న గరుత్మతుని తల్లియగు విసతాదేవి గరుత్మతుని కొసంగిన మంగళము సిగకలుగక!) అన్నట్లు శ్రీకౌసల్యయును ‘జాతోసి దేవదేవేశ శంఖచక్రగదాధర! దివ్యరూపమిదందేవప్రసాదేనోపసంహర’ (దేవతలకును దేవుడైన వాడా! అనుగ్రహించి దివ్యమగునట్టి యీరూపమును కానరానివ్యక్తుము) అన్నట్లు వసుదేవుండును, ‘ఉపసంహరసర్వాత్మక రూపమేతచ్ఛతుర్భుజమ్ జానాతు మావతారంతే కంసోయమ్ దితిజన్మజః’ (అన్నింటికీ నాత్మయుగువాడా! నాలుగు భుజములుగల నీయొక్కరూపమును కానరాకుండచేయుము రాక్షసుండగు కంసుడు నీయొక్కయవతారమును గుర్తెఱుంగకనుండుగాక;) అన్నట్లు దేవకియును మొదలగువారిని యీతావున దృష్టాంతముగాఁ గొనునది.

ఆవతారిక— ఈవిషయమునకుఁగల వైలక్షణ్యమునునది యందఱిచేతనున్న మంగళాశాసన వసును చేయించుననువిషయమున వేటోక్తి దృష్టాంతమును జూపించుచున్నాడు.

(లక్ష్మణస్వామిని) ఇత్యాది. శృంగి బేరపురమున వేంచేయుండి శ్రీగుహజేవుని స్వీకరించి నప్పడు సౌఖ్యమునుగుర్తరిగిన వారై శ్రీలక్ష్మణస్వామివారు యేర్పఱచిన పర్ణశయ్యయందు శ్రీరామచంద్రుండును, నీతాపిరాట్టియును పవ్వలించియుండఁగా, లక్ష్మణస్వామివారు బాల్యము నుండియును శ్రీరామచంద్రుని విషయమున నెక్కువ ప్రీతిగలవారగుటచే ‘వారికేమి సంభవించునో?’ యని భయపడి వీవున అంబుఱుపాడినిన్ని, వ్రేలిని అంగుళిరత్నమునున్న ధరించి త్రాటిని సరిచేసి బాణమును మధ్యనుంచిన విల్లును చేతఁబట్టుకొని నచుచున్నట్టి

కొండ్లు, శ్రీగుహాపైరుమాళ్, “ఒరుతమ్మి తాయెక్కొండ్లు రాజ్యతైవాగ్గి కట్టినకాప్పడే కాట్టి
లే తల్లివిట్టా. ఇవనుమవోపాతి ఒరుతమ్మియన్తో, తనియిడ త్తిలే ఎకాశెయ్యునినైత్తు ఇప్పడి అయ
త్తమాయ్ నిన్దానెన్దు తెరియతు” ఎవ్వుతై ప్తేపట్టి, “అప్పడి ఏతేను మురు ప్పునినైక్కిల్ అవప్ప
నై ప్పీరక్కొండవోమ్” ఎవ్వు పిల్లుమ్ కోలుమాయ్ కొండ్లు ఇవరిట్టనడియిలే యడియట్టునిట్ట
శ్రీగుహాపైరుమాళ్ ఎవ్వుల్లో ట్టి త్తయ్తు తిరియుమ్ పరికరమ్, “అనెకా జ్ఞాతి, ఇవకా కుటుమ్మ నాన
వన్యన్, ఇవర్ కళిరువరుమాక ఇవ్వియన్దై ఎకాశెయ్యుత్తేడు కితార్ కళోళి” ఎవ్వు ఇరువరైయునుతిశ
జ్జేపట్టి, “అప్పడిశెయ్యిల్ ఇవర్ కళై యట్టియ ప్పెయ్తును నామ త్తైయై నోక్కొండవోమ్” ఎవ్వు
తనిత్తనియే కై యమ్ పిల్లుమాయ్ కొండ్లు పెరుమాళ్ రక్షిత్తి త్తి త్తేయన్. శ్రీగుహాశాస్త్రానుక్రమ విశేషమ్

కొట్టుకొనివడత్తిలే శ్రీగుహాపైరుమాళ్, “నియమ్యప్ప ప్పేతు తలార్ త్తైవాకా శిర్గె సుపూర్ణామి
ఘోషపరంతపః । మహద్ధనుస్సజ్యమహా హ్యాలక్ష్మహా నిశామత్తిత్తైర్విరోధోఽన్యకవలామ్ । తత
స్త్వహాభోత్తమచాపబాణభృత్ స్థితోఽవంత్రీ సయత్రలక్ష్మణః । అతస్త్రిభిః జ్ఞాతిభిరాత్రికాయై కైర్మ
హేంద్రకల్పం పరిపాలయన్స్తదా” ఎవ్వు అగ్రజై రాత్రియిల్ వృత్తాత్తై చొన్నానితే.

శ్రీగుహాపైరుమాళ్ కుమ్మ పరికరత్తుక్కుమ్ అన్దుకట్టమాత్రమొట్టియ పెరుమాళ్ డక్ మున్ను
వాసనైయిల్లైయితే, ఇప్పడియరుక్కు చ్చెయ్తే ఇవర్ కళుక్కు-వ్యాకారమ్ కూడినపడియె న్నెన్న, అ

ప్రకారమా? యనునట్లు వేంచేయునట్టి శ్రీ లక్ష్మణస్వామి వారిని చూచినవారై శ్రీగుహ
దేవుడు, “ఒకతమ్మడు తల్లిమాలముగ రాజ్యమునుగైకొని కట్టియున్న కంఠముతోఁ గూడనే
యరణ్యముకుఁ బంపినవాడాయెను. వానివలెనే ఈతండును యొక తమ్ముడు కాదా?

“ఏకాంతమున నేమిచేయఁతలంచి యిట్లు సన్నగ్ధుండైయున్నాడో తెలియదు” అనియిట్లు అను
మానించి, “అట్లు యేదైన నొకయనిషముచు తలంచియున్నట్లయిన, ఈతనినే చంపివేయుదము”
అనుకొని యిట్లు బాణములనున్న పీఠికొని వీరునిల్చియుండుతావున నే నిలిచియుండఁగా, గుహదేవు
నికి పనిచేయునట్టి పరజనము “వాఁడుదాయాని, ఈతండు కుటిలవృత్తిగల వనచరుండు వీరువురు
కలిసి యావిషమును నేమిచేయఁతలంచియున్నాడో?” అనుకొని యిద్దఱియెడలను అనుమాన
పడి, అట్లుచేసినవో, వీరిని వధించి శ్రీరామచంద్రుని రక్షింపఁగలము” అనుకొని ఒక్కొక్కఁడును
విల్లుచు చేబట్టుకొనియుండి శ్రీరామచంద్రుని రక్షించినవారయిరి. గరళునికి యచ్చటి విశేషములఁ
జెల్పురప్పడు శ్రీగుహాపైరుమాళ్లు, “నియమ్యప్ప ప్పేతు తలార్ త్తైవాకా శిర్గె సుపూర్ణామి
ఘోషపరంతపః । మహద్ధనుస్సజ్యమహా హ్యాలక్ష్మహా నిశామత్తిత్తైర్విరోధోఽన్యకవలామ్ । తతస్త్వ
హాభోత్తమచాపబాణభృత్ స్థితోఽవంత్రీ సయత్రలక్ష్మణః । అహేంద్రభిః జ్ఞాతిభిరాత్రికాయై కైర్మ
హేంద్రకల్పం పరిపాలయన్స్తదా” (లక్ష్మణస్వామి అంగురేత్తునుధరించి బాణములతోనిండి
యుండు అంబులపారులను వీవున రంధ్రపై పులఁ దగిలించుచు” విల్లునుచేతఁబట్టుకొని, రాత్రియంత
యును కాచియుండెను. అంతట నేమియు బాణములను విల్లును చేతఁబట్టుకొని జ్ఞాగులు పనివాం
డు మొదలగువారితోఁగూడ మహేంద్రుని వలెనుండు శ్రీరామచంద్రుని రక్షించుచు లక్ష్మణస్వామి
యుండుతావుననుంటిని) అనుతావున నీసమాచారమును ఆరాత్రి జరిగినదానినిగాఁ దెలిపియున్నాడు.

అవతారిక:—శ్రీగుహాపైరుమాళ్లకున్న పరిజనముకున్న అనాడు శ్రీరామచంద్రుని భూచి
యుండుటయేతప్ప పూర్వపుపరిచయ మెద్దియును లేదు గదా! ఇట్లుండ, వీరికట్టితలంపు కలుగుట
యెట్లుంటినేని, తెలుపుచున్నాను.

మూ॥ ౨౪౮॥ ఒరునాళ్ ముకత్తిలే విట్టి త్తవర్కళై వడివళుకు పడుత్తుమ్ పాడా
యిన్ గుతు,

మూ॥ ౨౪౯॥ ఇవర్కళ్ నమ్ముడైయ కోటియిలే యెన్నుమ్మడి యాయిన్ త్త
ఆహ్వోరకళ్నితై.

రులిచ్చెయ్కితార్ , (ఒరునాళ్) ఎఱ్ఱుడుడళ్. ఆతావతు- నెదునాళ్ వాసనైపణ్ణుకైయన్తిక్కేఒరు
నాళ్ ముఖదర్శనమ్ పణ్ణినవర్కళైయమ్, ఆవక్విగ్రహవైత్తత్యమ్ పడుత్తుమ్మడియాయిన్ గుతు
ఎన్తై “సదాపశ్యంతి” పణ్ణినాగో పాతి సకృద్దర్శనమ్ పణ్ణినాగైయమ్ ప్రేమాన్ధరాయ్
ఆస్థానే భయశక్తైయాలే అనుకూలైయై మలిశక్తేపణ్ణి ప్పరిస్త నోక్కుమ్మడిపణ్ణువ్వుదై
యితే భగవద్విగ్రహసౌందర్య మిరుప్పతు.

ఇన్నముమివ్వర్థత్తుక్కు ఉదాహరణమాకక్కీళ్ చొన్నవర్కళితాట్టిల్ వ్యావృ
త్తరాన ఆహ్వాంకరుడైయ మగ్గళాశాసననిష్ఠయై యలిచ్చెయ్కితార్, (ఇవర్కళ్) ఎఱ్ఱుడుడళ్.
(ఇవర్కళ్) ఎఱ్ఱుచక్రవర్తిమతలాకక్కీళ్ చొన్న వధికారికళైయడైయ పరామర్శిక్కిటతు. ఆనా
ల్ పిరాట్టియైయ మొక్కచొల్లలమెన్నెల్, ఆహ్వాంకరితతలైవరాన నమ్మాహ్వాంకిలమ్
కాట్టిల్ పెరియాహ్వాంకుక్కువీర్మమ్ శొల్లుకిఱవోపాతి, భోగపరవశైయన అవళితాట్టిల్ మగ్గ
ళాశాసనత్తిలైయత్తై ఆహ్వాంకరుక్కేర్మమ్ శొల్లుక్కుత్తైయై. ఆనాలుమ్(నమ్ముడైయ

మూ॥ ౨౪౮॥ ఒకరోజున ముఖదర్శనము చేసినవారినిన్ని దివ్యమంగళ విగ్రహ
సౌందర్యము ప్రేమపరవశులనుగాఁ జేయును,

మూ॥ ఆహ్వారులకుఁగల ప్రీతినిబట్టి చూడఁగా, ఈ దశరథాదులు అస్సదాదులతో
సమానులుగా నెన్నఁదగియుందురు.

(ఒకరోజున) ఇత్యాది. చిరకాలానుభవములేకుండ ఒక్కరోజున సేవించినవారినిన్ని వాని
దివ్య మంగళ విగ్రహవైత్తత్యము ప్రీతిపరవశులనుగాఁ జేయునదియైనది.

“సదాపశ్యంతి” అన్నట్లు ఎల్లప్పుడును రెప్పవాల్యకుండ చూచు నిత్యనూరులవలెనే ఒక్క
రడవసేవించినవారున్న ప్రేమాంధులయి అనుచితవిషయమునను భయముతోచుటచే అనుకూలులగు
వారియెడలనున్న అనుమానముగలిగి భయపడి రక్షించునట్లు చేయునట్టిదికాను గదా భగవద్విగ్రహ
సౌందర్యముండును.

ఇంకను ఈవిషయమున దృష్టాంతముగాను ఇంతకుముందు పేర్కొనిన వారికంటెను విత్తత్యు
లగు ఆహ్వారుల మంగళాశాసననిష్ఠను తెలుపుచున్నారు.

(వీరు) ఇత్యాది. వీరు అనఁగా నింతకుముందు పేర్కొనఁబడినట్టి దశరథచక్రవర్తి మొదలు
గాఁగల యధికారులందరుననుట. అయితే పిరాట్టినిగూడ వీరితోఁజేర్చి చెప్పవచ్చునా యింటివేని,
ఆహ్వారులలోఁబ్రధానులగు నమ్మాహ్వారులకంటెనున్న పెరియాహ్వారుల నెక్కువవారినిగాఁ
దెలుపునట్లు, భోగపరవశురాలగు ఆమెకంటెనున్న మంగళాశాసనమునఁగలప్రీతిమూలమున నాహ్వా
రులే యెక్కువవారని చెప్పవచ్చును.

మూ॥ ౨౧౦॥ అహ్మోర్కశ్చైలా రైయుమహాలల్లర్ పెరియాహ్మోర్

మూ॥ ౨౧౧॥ అవర్కళుక్కు ఇతు కాదాచిత్కమ్, ఇవర్క్కు ఇతు నిశ్యమ్,

కోటియిలే) ఎన్నలామెన్నిలో, ఇప్పుడనిష్ఠయింపవర్కకుడైయ యాధిక్యజైదరిప్పిక్కైక్కాక చొన్నతాకైయారే విరోధమిట్టై. అకైయారే ఇన్వసయవైలక్షణ్యకలుచిత్తరాయ . ఇతు క్కైకానరుకిఱతో? ఎన్ఱు పరన్ఱు నోక్కినవర్కళాక క్కీళ్ళ చొన్ఱు పుట్టవర్కకైల్లారు మెన్ఱపడి. (నమ్మడైయకోటియిలేయిన్ఱు మృషియాయిగ్గఱు) ఎన్ఱు-ఇన్వసయత్తిలేయన్వయిత్తిరుక్కచ్చెయ్ లేయమ్, ప్రేమాభావతారే మజ్జళాశాసనత్తి లాగ్గఱు మన్దగ్గిరికిఱ నమ్మోర్వార్హత్రమెన్ఱు శొల్లలామృషియాయిగ్గఱైన్ఱపడి. (అహ్మోర్కశ్చనిలై) ఎన్ఱు- మయర్వఱమతినలమ్ పెన్ద్రు మెన్ఱు ర్కళాకైయారే నిరతిశయ ప్రేమయున్ద్రాన అహ్మోర్కకుడైయ మజ్జళాశాసన నిష్ఠైయెన్ఱపడి.

ఇవ్వాహ్మోర్కశ్ తాన్దళో మజ్జళాశాసనత్తిల్వన్ద్రాల్ తన్దళిలాప్పర్కళో వెన్ఱ, అరుళిచ్చెయ్ కితార్ మేల్, (అహ్మోర్కశ్) ఎన్ఱుకుడన్ఱి. అతావతు- మజ్జళాశాసనత్తిల్వన్ద్రాల్ మన్దగ్గిరిక్కచ్చెయ్ లే వయిరవురు ర్కళుక్కుమ్ పెరియాహ్మోరుక్కుమ్ నెడువాళియున్ద్రెన్ఱె.

అవర్కశ్చైప్పన్ద్రు ఇవర్క్కిలిలేన్ద్రు మేలేన్ఱ, అరుళిచ్చెయ్ కితార్, (అవర్కళుక్కుతు) ఎన్ఱుకుడన్ఱి. (అతావతు- మయర్వఱమతినలమ్ పెన్ద్రు మెన్ఱు ర్కళుక్కుచ్చెయ్ లే వయిరవురు

మూ॥ ౨౧౨॥ అహ్మోరులందణ్ణివంటివారు కారు పెరియాహ్మోరులు,

మూ॥ ౨౧౩॥ వారు మంగళాశాసనమును కదాచిత్తుగ జేయుదురు. వీరు దీని నెల్లకాలమును చేయుచునే యుందురు.

అయినను “మనబోటివారు” అని చెప్పవచ్చునాయుంటివేని, ఈవిషయముననుండు యనుష్ఠానమున పీఠికెగల యాధిక్యమును జూపించుటకై, చెప్పినదియగుటంజేసి బాధకములేదు. కావున ఈవిషయమునకుగల వైలక్షణ్యముచే చలించిన యంతఃకరణముగలవారై “దీనివేమిసంభవించు నో?” అని యుపదేశించునట్టివారుగాను ఇంతకుముందుకేర్పొనబడినట్టి వారందఱుననియర్థము మనబోటివారుగా నయినట్లయినది యనఁగా—ఈవిషయముతో సంబంధించియున్నను, ప్రీతిలేక పోవుటంజేసి, మంగళాశాసనము విషయమున ప్రీతిలేకయుండు మనవంటివారేయని చెప్పఁదగినట్లయినది. అహ్మోరులస్థితియనఁగా నించుకైనను ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించిన వారగుటంజేసి ఎక్కువ ప్రీతిగలవారలగు నాహ్మోరులకు మంగళాశాసనము విషయమునగల నిష్ఠయును.

అవతారిక—ఈయాహ్మోరులందఱును మంగళాశాసనమున తమలో నొకరిలోనొకరు సమానులేనా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అహ్మోరులు) ఇత్యాది. మంగళాశాసనమువిషయమున తక్కినయాహ్మోరులకును పెరియాహ్మోరులకును యెక్కువ భేదము కలదు.

అవతారిక;—వారికంటెనును పీఠీవిషయమునగల యాధిక్యమేది యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(వారికి) ఇత్యాది. ఇంచుకైనను ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించియుండువిషయమున నందఱును సమానులేమైనను, వజ్రలేపమై పురుషులనున్న స్త్రీవేషమువేసికొన గోరునటు

మూ॥ ౨౧౨॥ అవర్ కుడైయ ఆళిక్కాల్ తానే ఇవర్ కు మేడాయరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౧౩॥ అవర్ కు కుడైయ శేషత్వత్తైయు మభిత్తు

క్కాయ్ ఆణ్ణత్తైయుమ్ పెణ్ణుడైయుదుత్తుమ్ భగవద్విగ్రహ వైలక్షణ్యత్తైయునుపనిత్తాల్, ఉత్తిగోత్తి రానుభవకామరాకానిఱ్ఱుమ్ ముత్తయ్యాత్తోర్ కుక్కుపరసమృద్ధియే ప్రయోజనమాన ఇన్ద్రుజ్జళా శాసనమ్ ఎప్పోతు మొక్క విన్దిక్కే ఎక్కేను మొరుదత్తైయిలే తేడిప్పిడిక్క వేణ్ణుమ్మడియాయరుక్కుమ్, తద్వైలక్షణ్య దర్శనానన్తరమ్ తదనుభవపరరాత్తైయిన్దిక్కే అన్తానే భయశక్తే పణ్ణి త్తిరుప్ప ల్లాణ్ణుపాడుమ్ ప్రేమస్వభావరాన ఇవర్ కు ఇన్ద్ర మజ్జళా శాసనమ్ సర్వకాలమైయాయ్ పెణ్ణుమ్మెన్.

అకుక్కు హేతువెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కితార్, (అవర్ కు కుడైయ) ఎత్తుకుడక్కి అతావతు- అనుభవపరరాన అవర్ కు కుడై దృష్టిచిత్తావహారమ్ పణ్ణి ఆళిక్కాల్ పడుత్తుమనమడైయ సాన్దర్యదానే, “అకుక్కు వరుకిరళి” ఎన్దొ మేకామేలుమ్ కాప్పిడుమ్మడి మజ్జళా శాసనపరరాన వివర్ కుత్తిరిత్తునిన్ద్ర మజ్జళా శాసనమ్ పెణ్ణుకక్కి దాన నిలమాయరుక్కుమ్ మెన్.

అత్తెజ్జనేయొన్ను మపేత్తైయిలే అరుళిచ్చెయ్ కితార్, (అవర్ కు కుక్కు ఉభయ శేషత్వత్తై యుమ్) ఎత్తుకుడక్కి అతావతు- భగవదనుభవపరరాయ్ తదలాభత్తిలాన్ ద్రామైకై పురకున్ద డియరుక్కుమ్ ముత్తయ్యాత్తోర్ కుక్కు “కణ్ణపుర మొత్తుడైయాయ్ క్కడియెనొరువర్ కు

మూ॥ ౨౧౪॥ వారికి యేది లోకా, అదియే వీరికి మెరకగానుండును. అనగా తక్కిన ఆత్మోరులను భగవద్గుణానుభవములో మునుగునట్లు చేసినట్టి భక్తి యే పెరియ్యాత్తోరులను మంగళాశాసనపరులనుగా జేసినదాయెను.

మూ॥ ౨౧౫॥ వారికి ఉభయ శేషత్వమునున్న పోగొట్టి.

చేయునదియగు భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యమును తలంచినట్లన ఉత్తిగోత్తిరానుభవమును కోరునట్టి తక్కిన యాత్మోరులకు పరసమృద్ధియే ప్రయోజనముగాఁగల యీ మంగళాశాసనమును నది యెప్పు డును సమానముగానుండక, యేదైన నొక సందర్భమున మాత్రము పెదకిమాడవలసినదిగానుండును. పెరియ్యాత్తోరులకన్న నో అవిగ్రహవైలక్షణ్యమును సేవించిన పిమ్మట దాని ననుభవించవలెనను కోరికగలవారు కాకుండ, ఆఖియమున ననుచితముగ భయమును శంకించి తిరుప్పల్లాండుపాడునట్టి స్వభావముగల వీరితో నీ మంగళాశాసన మెల్లప్పుడును ఉండునదియని యెఱుంగునది.

అవతారిక—అందులకుఁ గారణంబైదియనఁగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(వారియొక్క) ఇత్యాది. అనుభవపరులగు వారియొక్క దృష్టినిన్ని మనస్సునున్న అపహరించి భరించియుండునట్లు చేయు అసర్వేశ్వరుని సౌందర్యమే “దానికేమిసంభవించునో” అని భయపడి పైపైని రక్షించునట్లు మంగళాశాసనపరులగు వీరికి దరించియుండి మంగళాశాసనముఁ జేయుటకు దగినట్టి స్థితి యగు ననుట.

అవతారిక—అది యెట్లుంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(వారికి) ఇత్యాది. అనగా భగవదనుభవమునమాత్రము అపేక్షకలవారై ఆత్మి యనుభవము లభింపనప్పుడు దానిని సహింపఁ జాలనట్టి తక్కిన యాత్మోరులకు “కణ్ణపుర మొత్తుడై

‘మూ॥ స్వరూపతై క్కుమిత్తీ నీరుక్తవృష్ణమతు, ఇవర్ క్కు ఉభయవృద్ధిక్కుమ్
హేతువాయ్ స్వరూపతై క్కునై యేన్ . ౧౧మ్.

అయినో” ఎఱ్ఱమ్, “ఉన్ శ్రుతుమన్నడియార్ క్కుడిమై” ఎఱ్ఱ మనుసద్ధిక్కున్నడి, ప్రథమ
మధ్యమపదసిద్ధమాన భగవచ్చేషత్వము తత్కాంతయైన భాగవతశేషత్వముమాకిల ఉభయ శేష
త్వతైయుమ్ “నమక్కేనలమాతలిల్” ఎన్నమ్మడి స్వప్రయోజనత్తిలే మాట్టియుమ్, విలమ్మరొస
తైలే “పోకునమ్మి” “కళక మేత్తొనమ్మి” ఎన్నమ్మడి యాక్కియుమ్, స్వప్రవృత్తియా
కాతెన్నుమళిల్ “ఉన్ శ్రుత్తొడైన్ దైయిన్” ఎఱ్ఱ ఉతలున్నడిపట్టియుమ్, “వెళ్ళిత్తెప్పూ”
ఇత్యాదియాలే వెలున్దు వాడైల్లొల్లువిత్తుమట్టిత్తు, పరాతిశయకరిత్వమే వడివాన స్వరూపతై మద్ద
భాశాసనమెన్నొన్దతీయాతపడి తన్ పక్క లిలే మగ్గుమాకప్పణ్ణుమతాన భగవత్సాందర్యమ్,
అన్తసాందర్యదర్శనత్తిల్ అనుభవత్తిలే శెట్టొక్కలై “అనుక్కొవరుక్కిరొ” ఎఱ్ఱ వయిత్తిరున్దు
కాప్పిదుమవరాన ఇవర్ క్కు “ఉన్ శ్రుత్తొడి శెప్పితిరుక్కొప్ప” “మన్దైయుమ్ పల్లాణు” “శుడ
రాట్టియుమ్ పల్లాణు” “అప్పాన్దొళన్దియుముమ్ పల్లాణు” ఎఱ్ఱ తద్విషయమైక్కుమ్ తదీయవిష

మూ॥ స్వరూపమును మునిగిపోవునట్లు చేయునదియగు అనంగా స్వప్రయోజన
పరులనుగాఁ జేయునదియగు నిది పెరియాత్వారుల నిషయమున ఉభయ
శేషత్వవ్యక్తమై స్వరూపమును ఉజ్జీవింపఁజేసి నదాయను.

యానుక్కు అడియేనొరువర్ క్కురయేనో” (తి. మొ. ౧-౬-౩) (తిరుక్కుణ్ణపురమున వేంచేసియు
న్నట్టి స్వామికివాసుండైనట్టి నేను శేషోక్కునికి వాసుండ నగుదువా?), అనియు, “ఉన్ శ్రుతుమ్
ఉన్నడియార్ క్కుడిమై” (తి. మొ. ౬-౧-౩) (నేను ఇష్టపడునది నీదాసులకైంకర్యము) అనియు
ననుసంధించుకొనునట్లు తిరుమంత్రమునందలి ప్రథమ (ఓమ్) మధ్యమ (నమః) పదములనుండి
తెలియవచ్చునట్టి భగవచ్చేషత్వము భాగవతశేషత్వములనబడు ఉభయ శేషత్వమును, “నమక్కే
నలమాతలి” (తి. మొ. ౬-౧-౬) (కేవల స్వప్రయోజనమైనట్లయిన) అన్నట్లు స్వప్రయోజన
మునఁ బ్రవేశపెట్టియును, సర్వేశ్వరుండు శేషపాయించుటకు అలస్యమైనందునఁ గలిగిన కోపము
వలన “పోకునమ్మి” (తి. వా. ౬-౨-౨) (ఓహర్టుఁడా! నీవు పో) అనియు, “కళక మేత్తొన్
నమ్మి” (తి. వా. ౬-౨-౬) (ఓహర్టుఁడా! మానయూహమునందు ఎక్కి ప్రవేశింపవలదు) అనిచెప్ప
నట్లు చేసియు, “స్వప్రయత్నముకూడ...” అనియట్లు (బంధువులు) ఉపదేశింపఁగా, మిఠో మాకు
పనిలేదని వారిని త్యజింపఁజేసియు. “వెళ్ళిత్తెప్పూ” (తి. వా. ౧-౪-౧) (కూరములై
నగక్కలుగల—గరుత్మాకుండు) ఇవిధమున సంతాపపడి వార్తలను చెప్పి, పోగొట్టి సర్వేశ్వరుని
కొకయతిశయముగలుగఁ జేయుటయే లక్షణముగాఁగల స్వరూపము మంగళాశాసనమని
తెలియకుండ తనయగు మగ్గుమగునట్లు చేయునది యగు భగవత్సాందర్య మనునది
అట్టి సాందర్యము కానబడినప్పుడు దాని ననుభవించు విషయమున వీరికి మనస్సుపోక,
“దానికేమి సంభవించునో” మని దిగువపడి రక్షింపఁగోరువారగు వీరికి, “ఉన్ శ్రేవడి శెప్పితిరుక్కొ
ప్ప” (తిరుప్ప ౧) (నిదుక్కు యల్లతామరలవంటి శ్రీపాదములు సురక్షితముగా నుండవలయును)
అనియు, “మన్దైయుమ్ పల్లాణు” (తిరుప్ప ౨) (శ్రీమహాలక్ష్మీయును సురక్షితముగా
నుండుగాక) అనియు, “శుడరాట్టియుమ్ పల్లాణు” (దేదీప్యమానమగు చక్రమును
సురక్షితముగా నుండుగాక) అనియు, “అప్పాన్దొళన్దియుముమ్ పల్లాణు” (పాంచజన్యమును
సురక్షితముగా నుండుగాక!) అనియు నిట్లు భగవంతునికిని వానితో సంబంధించువాటికిన్ని మం

మూ॥ ౨౫౪॥ భయ నివర్తకజ్ఞభుక్కు భయప్పడువతు, ప్రతికూలతైయు మనుకూల రాక్కిక్కొళ్ళవతు,

యత్తుక్కుమ్ మద్దళాశాసనమ్ పణ్ణువిత్తైయాతే ఉభయశేషత్వవృద్ధిక్కుమ్ హేతువాయ్, స్వ రూపతై త్తస్పక్కల్ మగ్నమాకాతపడి నడత్తు మెన్దపడి. ఆక, అవర్కభుక్కుప్పడి స్వరూపతై క్కుమ్మిత్త నిరుణ్ణపణ్ణుకీట ఆవనుడైయ సౌందర్యమ్ ఇవర్క్కిప్పడి కైయైయాతే. అవర్కభుక్కుడైయ అహిక్లాత్ తానే ఇవర్క్కు మేదాయుక్కైయాతే, అవర్కభుక్కుచ్చైతే కాదాచిత్కమాకై యన్దిక్కే, మద్దళాశాసన మివర్క్కు నిత్యమాయ్ చెల్లు మెన్దతాయితే.

మగ్నైయాత్వార్కభుక్కు మద్దళాశాసనమ్ కాదాచిత్కమాకచ్చైయితే, ఇవర్క్కు నిత్యమాక్కు నిదానమిన్ద తైన్దు దర్శిపిత్తార్ కీత్త, ఇతుతా నివర్క్కు నిత్యమాయ్ చెల్లుమ్మడి తన్నై శ్లోకమాక వరుళిచ్చైయైకీతార్ మేల్, (భయనివర్తకజ్ఞభుక్కు) ఎన్దు శుడన్దీ. అతావరు త్త సౌకుమార్యతై క్కుణ్ణుకలన్ది “ఇచ్చిషయత్తుక్కైవరుకీటతో?” ఎన్దు మఱుకుకీట ఇవర్ భయతై పురిహరిక్కైక్కాక, మల్లవర్దతై అనాయసేన అభీత్త నోల్వలియైక్కాట్ట, ఇన్ద తోల్ వలియై నిన్దెత్తు మతియాతే అసురరాక్షసయుద్ధత్తిరే పుకిలెన్నాకక్కడవత్తెన్దు అతుతనక్కు భ యప్పట్టు మద్దళాశాసనమ్ పణ్ణువతు, ఉన్దాన అమద్దశ్శద్దల్ పొక్కైక్కుమ్ ఇల్లాత మద్దశ్శద్దున్దాకై క్కుమ్ తక్ కటాక్షమే యమైన్దిరుక్కిట ఇవర్ “అకలకిల్లేనిత్రైయమ్” ఎన్దు నమ్మైస్పిరియ

మూ॥ ౨౫౪॥ భయమును బోగొట్టు వాటివిషయమున భయపడుట, ప్రతికూలుల నున్ను అనుకూలులను గాఁజేసికొనుట

గళాశాసనముఁ జేయించుటచే ఉభయశేషత్వవృద్ధికి హేతువై తనవిషయమున మగ్నముకాకుండ చేయుననుట. కావున వారిస్వరూపమును తనయంగు మగ్నమగునట్లు చేయునదియగు వానియొక్క సౌందర్యము వీరియెడల యిట్లు చేయుటండేసి, వారికి లోతైనది వీరికి మెరికయగుటండేసి అనగా వారిని భగవదనుభవములో మగ్నులను గాఁ జేసినట్టి భగవత్సౌందర్యము వీరిని మంగళాశాపనపరు లనుగాఁ జేసినందున మంగళాశాసనము వారి యందువలెనే కాదాచిత్కముకాకుండ వీరియందు నిత్యముగానుండును అని చెప్పఁబడినది,

అవతారిక :- తక్కిని యాత్మారులయందు మంగళాశాసనము కాదాచిత్కముగానుండ, వీరియందది సర్వదాయుండుటకుఁ గారణమిద్దయని యితకుపూర్వము తెలుపఁబడియె. ఇది వీరి యందు సర్వదాయుండుటకుఁ గారణమును స్పష్టముగా నిఁకమిదు తెలుపుచున్నారు.

(భయనివర్తకములకు) ఇత్యాది. తన సౌకుమార్యమునుజూచి మనస్సుచలించి “ఈవిషయ మున కేమిసంభవించునో” అని భయపడునట్టి విరిధయమును పోగొట్టుటకై మల్లసమూహముతోన నాయాసముగ యుద్ధముచేసిన బాహుబలమును జూపింపఁగా, ఈ బాహుబలమును మనస్సుకుఁ చెచ్చుకొని యానందింపక “అసురరాక్షస యుద్ధమునఁ బ్రవేశించినచో, యేమికాఁగలదో” అని భయపడి మంగళాశాసనము చేయుదురు.

ఉన్నట్టి యమంగళములను పోగొట్టుటకును లేనట్టి మంగళములఁ గలుగఁజేయుటకును తన కటాక్షమే చాలియుండునట్టి పిరాట్టి “అకలకిల్లేనిత్రైయమ్” (లి.వా.౬-౧౬-౧౦) (ఒకక్షణ మైనను విశేషించియుండుటకు సమర్థురాలనుకొను) అన్నట్లు మమ్ములను విడవాడకుండగా, మా

మూ॥ అతీతకాలజ్ఞుల అపాదానజ్ఞులకు ఉత్తరకాలస్తలే వయిపోరివతు, ప్రాప్తిఫలముమీఁకువే యెన్నతు,

మాటలేముగ్గు, నమస్కువరువతును అనుభవజ్ఞులకు? ఎక కేయ్యప్పనుక్కిరి, ఎన్ను లక్ష్మీ సమస్తతైక్కాట్ట, ఇచ్చేర్ త్రితనక్కొగుత్తిగవల్ కేయవ తెన్నెన్ద్రు, “నున్నీయునుపల్లాణ్ణు” ఎన్ను మజ్జిశాశనను పట్టువతు, ఇంద్రయత్తై ప్పరిహరిక్కొక్కొక “ఇచ్చేర్ త్రిక్కొగు త్తిజ్ఞువారా తపడి కల్మషుతిటాత్తోలేయగుక్కిరి ఇవర్ కల్తెప్పారీర్” ఎన్ను ఇరణ్డిద్రు మేనిన అహ్లాన్ కల్తెక్కొట్ట, అవర్ కల్ తిజ్ఞులక్కొగు ప్పిజ్ఞువరిన్ కేయ్య తెన్నెన్ద్రు, “శుడరాట్టియునుపల్లాణ్ణు” అపాపాశ్చరన్నియమునుపల్లాణ్ణు” ఎన్ను మజ్జిశాశనను పట్టువతు, అనన్యప్రయోజనతయా అనుకూలరాన భగవద్గుణార్థికై మజ్జిశాశనమున్ను త్తున్ద్రయాక కూట్టిక్కొగ్గునల్ వాల్ పగ్యాప్తి పిలవామైయాలే, ప్రయోజనాన్తరపరియా ప్రతికూలరాన కేవలన్ద్రెయును ఇత్త్యర్థార్థికై యును తిరుత్తి మజ్జిశాశనమున్నుక్కొమ్మడి అనుకూలరాక్కిక్కొల్ వతు, “ఇలన్ద్రపాహ్లాశా కప్పడై పారుతానుక్కు పుల్లాణ్ణుకూటునుమ్” ఇత్త్యాదియాలే క్కీర్తకట్టిన్ద కాలత్తిలవకేయర వపదానజ్ఞులకు ప్పిత్తొలర్తిలే సనుకాలత్తిల్ పోలేవయి కేరిన్ద మజ్జిశాశననుపట్టువతు, “కూక్కిన్దిరు నేత్తువర్ పల్లాణ్ణు” ఎన్ను భగవత్ప్రాప్తిక్కు ఫలమును అన్యమార్గా శాసనమే యెన్నతు,

మూ॥ ఎప్పుడో జరిగిపోయిన వాటికై యిప్పుడు పరితాపవదుట, భగవత్ప్రాప్తికి ఫల మిదియేయను కొనుట,

కేమి కేళుపు కలుగఁగలను. మీరేమి చేయవలసియున్నది? అనుచు లక్ష్మీసంబంధమును జూపింపఁగా, “ఈవిధునమున కెద్దియైన కష్టముకలిగినట్లయిన యేమిచేయవలయును?” అని భయపడి “మంగైయుం పల్లాండు” (లక్ష్మీయు సురక్షితముగానుండుగాక) అని మంగళ శాసనము చేయుదురు.

ఈ భయమును పోగొట్టుటకుగాను “ఈ విధునమున కొకకష్టమున్ను సంభవించకుండ, రాలిగోడపెట్టినట్లు యున్నట్టి వీరినిచూడుడు” అని రెండుప్రక్కలనుండునట్టి యాహ్లాదులను (శంఖచక్రములను) చూపింపఁగా “వారికెద్దియయిన అనిష్టము సంభవించినట్లయిన ఏమిచేయవలయును?” అని భయపడి “శుడరాట్టి యునుపల్లాండు అపాపాశ్చరన్నియమును పల్లాణ్ణు” (ప్రకాశించునట్టి చక్రముకును శంఖముకును మంగళము కలుగుగాక,) అని మంగళ శాసనము చేయుదురు.

నేతోక్కప్రయోజనము నుద్దేశించునట్టి తలంపు లేనివారగుటచే అనుకూలులగు భగవత్ప్రార్థనన్నిధినిగోరువారిని మాత్రము మంగళ శాసనమునకు సహాయముగాఁ బిలుచుటచే తృప్తిగలుగనగును ప్రయోజనాంతరపరులగుటచే ప్రతికూలులగు కేవలమును ఇత్త్యర్థ కాములనున్న దిద్దుపాటుచేసి మంగళ శాసనమునకుఁ దగివవారలగునట్లు అనుకూలులనుగాఁ జేసికొందురు.

“ఇలన్ద్రపాహ్లాశాక పుడైపోరుతానుక్కు పుల్లాండు కూటునుమ్” (తిరుప్ప 3) (అంకాపట్టణము భృంగమగునట్లు యుద్ధముచేసినట్టి శ్రీగామచంద్రునికి మంగళము గలుగు గాక) ఇత్త్యాదితావుల కడచినకాలమున సర్వేశ్వరుఁడొనర్చిన కార్యములనుగుఱించి ఎంతయోకాలము జరిగినదైవి అక్కాలమునందువలె నే భయపడి మంగళ శాసనముఁ జేయుదురు.

“కూక్కిన్దిరు నేత్తువర్ పల్లాండు” (తిరుప్ప ౧౨) (చుట్టు గుమికూడి మంగళ శాసనముఁ

మూ॥ అనిమిషైర్పార్తు “ఉటకలుటకల్” ఎన్పతాయ్క్కొణ్ణు ఇతుతానే
యాత్రైయాయ్ నడక్కుమ్.

మూ॥ ౨౧౧౧॥ అల్లాతవర్ కళైప్పోలే కేట్కిటవర్ కళుడైయపుమ్, శొల్లుకిటవర్ క
ళుడైయపుమ్.

‘న్నేహదస్థానరత్నవ్యసనిభిరభయం శార్దచక్రాసిముఖ్యైః’ ఎన్నిటపడియే అస్థానే రత్నవ్యసనికళాకై
యాతేఅనిమిషరాయరుక్మిణిదివ్యాయుధాభ్యూర్కళముతలానానై పార్తుగుణవిధరాయ్ నల్లుణ్ణా
రైప్పోలే ఉద్దామెయతీయాతిరుత్తల్ అనుభవత్తిరేయిబీన్దు కైక్కర్యపరరాయరుత్తల్ శైయ్యతే
ఉణర్దు నోక్కుణ్ణోళైన్దు పలకాలుమ్ శొల్లువతాయ్క్కొణ్ణు ఇమ్మ్యుజ్జళాశాసనమే వృత్తియాయ్
చెల్లుమెన్దై.

ఇప్పడి మజ్జళాశాసనత్తుక్కుఅల్లేడి ప్రతికూలరై అనుకూలరాక్కుకైక్కు పృణ్ణుకిట
ఉపదేశమ్ తిరుప్పల్లాడొన్నియన్దొవుళ్ళు, మేలివరుపదేశత్తై విడబ్బలిల్ అల్లాతారుపదేశ త్రిత్కాట్టిల్
వ్యావృత్తియై న్నెన్నిటశక్త్రేయిలే యరుళిచ్చెయ్కిటార్, (అల్లాతవర్ కళైప్పోలే) ఎన్దుకుడక్కి.
అతావళు-పగోపదేశత్తిల్ వద్రాల్ మనీరుళ్ళవాభ్యూర్కళైయైమ్పాతే ఉపదేశికిట ఎర్థమ్
కేట్కిట సంసారికళుడైయ అనాద్యజ్ఞానత్తాతే ననీరుడైయాన భగవద్విషయత్తై యకన్తుతిరికై యా
ల్వన్దు తనిమైయైమ్, వక్తాక్కళాన తజ్జళుడైయ భగవద్గుణానుసన్ధానదత్తైయిల్, ‘బోధయన్తః

మూ॥ నిత్యసూరులతోనున్ను “జాగ్రతతోనుండి రక్షింపుడీ” అనిచెప్పట, ఇట్లు
మగళాశాసనమే యాత్రగాఁ గలవారై యుందురు.

మూ॥ ౨౧౧౧॥ తక్కినవారివలెనే శ్రోతలయొక్కయును, వక్తలయొక్కయును

జేయుదురు) అన్నట్లు భగవత్ప్రాప్తివలన లభించునట్టి ఫలమున్ను ఈ మంగళాశాసనమే యని
చెప్పఁబడినది.

“న్నేహదస్థానరత్నవ్యసనిభిరభయంశార్దచక్రాసిముఖ్యైః” అనఁగా సనుచితవిషయమున
రత్నకైయారురతి గలవారలగుటచే రెప్పవాలచుండ కాచియుండునట్టి దివ్యాయుధాభ్యూరులు
(శఖిచక్రఖడ్గాదులు) మొదలగువారినిజూచి గుణములయెడలప్రీతిగలవారై విషముత్రాగినవారివలెనే
తమనుతాము మరచియుండికాని, అనుభవములొబడి కైకర్యపరులుగా కాని కాకుండఁజాగ్రతతో
నుండిసంరక్షింపుడీ” అని పలుమాఱుచెప్పుచు ఈమంగళాశాసనమునే వృత్తిగాఁ గొనియుండిరి.

అనతారిక—మంగళాశాసనమునకుగాను మనుష్యులనువెదకి ప్రతికూలరైనవారినిన్ని
అనుకూలులనుగాఁ జేసికొనుటకుఁ జేయునట్టి యుపదేశము తిరుప్పల్లాడొనం దొక్కతావుననే
కలదు. తక్కిన గ్రంథములయందు తక్కినవారి గ్రంథములకంటెను వైలక్షణ్య మెక్కి కలదు?
యంటివేని తెలుపుచున్నారు!

(తక్కినవారివలెనే) ఇత్యాది. ఇతరుల కుపదేశించుసమయమున, తక్కినయాభ్యూరుల
వలెను ఆచార్యులవలెనున్ను ఉపదేశింపఁబడు అర్థమునువినునట్టి సంసారులు అనాద్యజ్ఞానముచే
హితకరముగ భగవద్విషయమును వడలి తిరుగుచుండుటవలనఁ గలిగిన ఒంటరితనమును, వక్త

మూ॥ తనిమైమైత్తవిర్ కైయన్కిక్కే “అళుమాళార్” ఎన్నిటవనుడైయ తనిమైయై
త్తవిర్ కైక్కాకవాయ్గిగు భావ్యకారరు మివగుముపదేశిప్పుతు.

పరస్పరమ్” పట్టుకొన్న ఉతాత్తుడై యిల్లా మైయాల్ వస్త తని మైమైయుమ్ తివిర్ కై ప్రమాదజన
మాక ఉపదేశిక్కొన్నట్టి, సామూర్యము సహనత్తై వయలుములుకిన అభ్యాస్ ఆరాయ్న్దు
పార్ త్త వికత్తి అడైయ అన్యపరరాయ్ త్తోన్ దుకైయారే “ఉభయవిధూతియిలుమ్ పరిక
క్కొల్లిల్లె, తిమ్మాశియత్తిన్దు పరిన్దు నొక్కుక్కొమ్ పీరాళుమాగుకిలిరే!” ఎన్దు పేరున్నుడియరు
క్కిట నిరతిశయ సామూర్యము న్న నాన సర్వేశ్వరగుడైయ తని మైసీర మజ్జళాశాసనముక్కు ఇనర్
కళాళాక వేలు మెన్దు, ఇనువే ప్రమాదజనమా వాయ్గిదు ప్రామాణిక రాన ఆచార్యర్ కళిల్ భావ్య
కారరుమ్, మయర్ పటమతిసలమరుళ పెన్గొవర్ కళిల్ ఇవ్వాన్ దు ముపదేశి త్తరుగువ తెన్ది.
ఆకైయాల్, ఇవ్వాన్ దు ప్రతికూలరై యనుకూలరాక్క ఉపదేశిక్కు మిడ మెల్లామ్ మజ్జళాశాస
నసాధ్యమాక వెన్నక్కుటైయిల్లె యెన్దు కరుత్తు. ఎమ్మెరుమా నా రెన్నా జే భావ్యకార రత్తరు-శ్రీభా
వ్యముఖత్తై వేదాస్త తాత్పర్యగురుమ్ పట్టి యరుశినరెన్నుమ్ వైభవమ్ తోన్ దుకైక్కాక.
మయర్ పటమతిసలమ్ పెన్గొవర్ కళిల్ దొర్క్కుమ్ సత్తాసమృద్ధిశో భగవద్దర్శనానుభవ
కైచ్చగ్గుజ్జళాళై యాకకట్టో తోన్ దుకటగు, అవ్వాకారమిన్ క్కు మువ్వాళో, అహ్మితైక్కు.

మూ॥ ఒంటరితనమును పోగొట్టుటకు సూత్రమే యుపదేశింపక “అళు మాళార్”
అను పాశురమునఁ జెప్పియున్నట్లు సర్వేశ్వరునియొక్క యెంటరితనమును
పోగొట్టుటకు గాను శ్రీరామునుజలవాగును ఈ పెరియాత్వారులును
ఉపదేశిందురు.

అగు తాము భగవద్గణముల ననుసంధించుకొనునప్పుడు “బోధయన్తకపరస్పరమ్” అన్నట్లు పరస్ప
రముబోధించువా సహాయము లేనందునఁగలిగిన యెంటరితనమును పోగొట్టుకొనుటకై ఉపదేశింపుట
కాకుండ, సామూర్యమును అనుసంధించుకొనుటచే భయపడినట్టి యీ పెరియాత్వారులు యోచిం
చి చూచిన తావులనంతటను ఆందలును విషయాంతరపరులుగాఁదొమటచే “రెండువిధూతులలోను
ప్రేమించు మనుష్యులు లేరు. తమ తాగతిమ్యమును తెలిసికొని ప్రీతితో కాపాడునట్టి మనుష్యుం
డును లేడే” అని చెప్పఁదగినట్లునిరతిశయకు సామూర్యముతోఁగూడియుండినట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క
యెంటరితనము పోవునట్లు మంగళాశాసనపదలు వీరు కౌవలయునను నదియే యుద్దేశముగాను
ప్రామాణికులగు ఆచార్యులలో భావ్యకారులును, ఇంచుకైనను ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమును
లభించిన యాత్మారులలో యీయాత్మారులును ఇరులకు (మంత్రమంత్రార్థములను) ఉపదేశించి
నారనుట, కావున ఈ యాత్మారులు ప్రతికూలులను అనుకూలులనుగాఁజేసికొనుటకై యుపదేశించి
నట్టి తావులనంతటను మంగళాశాసనము నుద్దేశించియే యుపదేశించిరిని చెప్పటకు బాధకములేదు.
మూలమున “ఎమ్మెరుమాక” అనకుండ “భావ్యకారులు” అనుటకు శ్రీభావ్యముమాతముగ
వేదాంతతాత్పర్యమును నిర్ణయించినవార నెడి వైభవము తెలియవచ్చుటకుగానని యెఱుంగునది.
ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమునులభించినవారలగు నాత్మారులందరికిని సత్తాసమృ
ద్ధులు భగవద్దర్శన, అనుభవ, కైంకర్యములవలనఁ గదా గలుగునవి. అట్టివారేకాదా? వీరున్ను.

మూ॥ ౨౫౬॥ అల్లాతార్ కు సత్తాసమృద్ధికల్ దర్శనానుభవకై జ్ఞర్యజ్ఞభారే.
ఇవర్ కు మజ్జళా శాసనస్తాతే.

మజ్జళా శాసనమేయాత్రైయాక నడక్కు మెన్నుమితు కూడుచ్చడి యెన్నెన్ది శక్త్యైయిలే యరు
లిచ్చెయ్ కిజార్, (అల్లాతార్ కు) ఎన్నుతుడగ్గి. సత్తైయావతు - తాజ్జళుళరాకై. ఇతు భగవద్దర్శ
నానుభవ కై జ్ఞర్య కామరాన మత్తైయత్తాయ్ కళుక్కు, అవనైక్కాణాతపాతు ధర్మమా
ట్టాతే “కాణవాగాయే” ఎన్దు కూప్పిడుకై యాతే తద్దర్శనస్తాతే యాయుక్కుమ్;
“అవరావితువరాముకా - అవర్ పీతియొగునాల్ అరుళాట్టిప్పట్ కడవీర్” ఎన్దు ఎడల్ సత్తైకిడ
కైక్కుజాలకగధ్ధిత్రైయాకిలు మొరుక్కార్ కాణుమ్మడి ఎడల్ తెరువేయొగునాల్ పోవ న్దుయు
మెన్దుకొల్” ఎన్దు యాతే, దర్శనమే సత్తాహేతు వెన్నుమిడమ్ సిద్ధమిళే. (సమృద్ధియావతు)
ఉళరాయరుక్కిణమాత్ర మన్దిక్కే మేలుణ్డాయ్ శ్చెల్లుమ్ తత్తిప్ప. ఆతు అవర్ కళుక్కు, “అన్దా
మత్తన్ను” “ముడిగొప్పి” కుడక్కమానవత్తై త్తొన్దుణ్డాన ఎనుళవత్తాలుమ్, ఒట్టివిల్ కాత్తిట్ట
డియే శేయ్యుమ్ కై జ్ఞర్యత్తాలు మాయరుక్కుమ్.

అన్దిక్కే, దర్శనానుభవజ్ఞిరజ్ఞాలుమ్ సత్తైయుమ్, కై జ్ఞర్యత్తాతే సమృద్ధియుమాక
చ్చొల్లవుమామ్.

మూ॥ ౨౫౬॥ తక్కిన యాత్వొరులకు సత్తాసమృద్ధులు భగవద్దర్శనానుభవ
కైంకర్యములవలనఁగలుగును. వీరికివి మంగళా శాసనమువలనఁ గలుగును.

ఇట్లుండ, వీరివిషయమునమాత్రము మంగళా శాసనమునది యొక వృత్తిగానుండునని మేల చెప్పఁ
దగునంటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(తక్కినవారికి) ఇత్యాది. సత్తైయనఁగా తాము ఉన్నటివారగుట. భగవద్దర్శన, అను
భవ, కైంకర్యకాములకు తక్కిన యాత్వొరులు సర్వేశ్వరుండు కానరాకున్న ధరింపఁ జాలక,
కనబడుమా! అని పిలుచుటచే వీరికట్టి సత్తైయునది వాని దర్శనమువలనఁ గలుగునదియగును.
“అవరావితువరాముకా అవర్ వీధి యొగునాల్ అరుళాట్టిప్పట్ కడవీర్” (తి.వా.౨-౬-౨) అనఁ
గా “మాయొక్క యనికి బాగుగా నుండుటకై కిటికీలగుండగా నైనను, ఒకప్పడు కానవచ్చునట్లు
మాయొక్క వీధిలో నొకతడవ వేంచేయవలయునని చెప్పము” అని సాయించుటచే భగవద్దర్శనము
వారి సత్తకు హేతుభూతమైనదని సిద్ధమగుచున్నది కదా!

సమృద్ధియనఁగా నైనిచెప్పినప్రకారము సత్తను గలిగి యుండుట మాత్రమే కాకుండ,
పైపైగా వృద్ధి నొందుట. అది వీరికి “అన్దామత్తన్ను” (తి.వా.౨-౫-౧) అనియు, “ముఖచ్చొత్తి”
(తి.వా.౩-౧-౧) అనియు నీమొదలగుతావుల చెప్పబడినట్టిదానివంటిదియగు భగవదనుభవము
వలనను, “ఒట్టివిల్ కాత్” (తి.వా.౩-౩) అనియును చెప్పియున్నట్టి విధమునఁ జేయుఁబడునట్టి
యనవరత కైంకర్యమువలనను గలుగునదిగా నుండును.

అథవా దర్శనానుభవముల రెంటిచేతను సత్తయును, కైంకర్యముచే సమృద్ధియును
కలుగుననియును చెప్పవచ్చును.

మూ॥ ౨౧౭॥ ఉక్తస్థరులిన నిలజ్జతై యనుసన్నితౌ

అజ్ఞనును బ్రక్కె, “ అన్యతై ప్రావణ్యకార్యమాన వనుభవమిల్లాతపోతు కులై యుమ్” ఎన్లు ఇవర్తామే కీర్తి యుగిచ్చెయ్యకయాలమ్, నాతై వివియోగమ్ కొక్కుకితో మెన్నిల్ అట్లొ కివుమ్ కూడ సత్తై యిత్తైయిన్లు కైజ్జుర్యమ్ సత్తాపేతువాక అనుసన్ధానత్తిరే నొల్లుకయాలమ్ “కణ్డకీప్ప” ఎన్లు దర్శన దౌక్ సమృద్ధిపేతువాకవుమ్ నోత్తరుకయాలమ్, సత్తైక్కుమ్ సమృద్ధిక్కుమ్ గూఱ్ఱుమ్ కారణమెన్నువుమామ్. మయర్ వఱుమలినలమ్ పెన్ద్రవన్లుముతల్ భగవత్సమూర్యానికళై క్కణ్డః ఇవర్తరుక్కె-కొవెరికిఱతో?” ఎన్లువయి తెరిన్లుమజ్జశాసనసాధినిస్స రాస విరక్కు మజ్జశాశాసనవిచ్ఛేదమ్ వరిల్ తాముళంగ మాట్లా మెయాలమ్, అప్పడి అవిచ్చి న్నమాయ్ చెల్లుక తానే తత్తైప్పుక్కడలాయ్ క్కెయాలమ్, సత్తైయుమ్ సమృద్ధియు మిరన్లుమ్ మజ్జశాశాసనత్తై యాయ్ క్కుమ్. అక్కయల్ ఇవర్తక్కు మజ్జశాశాసనమ్ నిత్యమాయ్ చెల్లతటిత్తై యెన్లు కరున్లు.

అక, మజ్జశాశాసనత్తిల్ పెరియార్థ్యార్ క్కుఱ్ఱాన అనవరతనిష్ఠైయై దర్శిప్పిత్తార్ కీర్తి, ఇనిమేల్ అవరుడైయ యాత్రైయే నమక్కెల్లార్ క్కుమ్ యాత్రైయక వేణుమెన్లు “ఉక్తస్థరులిన నిలజ్జతి లాదరాతీశయముమ్ మజ్జశాశాసనముమ్” ఎన్లు మున్లు దినచక్రైయిలు క్కమాన మజ్జశాశాసనత్తినుడైయ అవశ్యక క్తవ్యతైయై యరులిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఉక్తస్థరులిన నిలజ్జత్తై) ఎన్లు కుడజ్జి. అతా

మూ॥ ౨౧౭॥ సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేసిన దివ్యస్థలముల ననుసంధించినచో,

ఇంతయొకాక, “అసత్త ప్రీతివలనఁ గలుగునదియును అనుభవము లేకపోయినట్లయిన చెడి పోవును” అని యాగ్రంథకక్తయే సాయంచెయ్యున్నందునను, “నేపటిదినమున నుపయోగించుకొనె దము” అంటివని “చెడ్డస్థితిని బొందటకుఁగూడ సత్తైలేదు” అని కైంకర్యమును సత్తాపేతువును గాను అసంధాన మనఁబరగ్రంథమునఁ జెప్పియుండుటఁజేసియు, “కణ్డకీప్ప” (తి.వా.౧౦.౮.౭) (నేమించి సంతోషించినట్లు) అనిసాయించినప్రకారము నేమించుటయనునది సమృద్ధి! పేతువగుటం జేసియును, సత్తకున్న సమృద్ధికిన్ని ఈ మాడును కారణములనియును చెప్పఁడును.

ఇంచుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానానందమును లభించినదినము మొదలు భగవంతుని సౌమ్యమార్యాదలఁపాచి “వీటికేమి సంభవించునో?” అని భయపడి చేయు మంగళాశాసనమునకు విఘ్నము గలిగినట్లును, కీరు నొకవఁజాలమిఁజేసియు, అట్లు నిర్విఘ్నముగాఁ జరుగుటయే సమృద్ధికి అవకాశమగుటంకేసియును, సత్తైయును సమృద్ధియును ఈరెండును మంగళాశాసనము వలనఁగలుగునని యగును. కావున కీరియందు మంగళాశాసన మెప్పుడును ఉండవలయుటకు శాధకములేదు అని యభిప్రాయము,

కావున నింతకుముంగు పెరియార్థ్యులకు మంగళాశాసనమునఁగల యనవరత నిష్ఠను గుఱించి తెలిపిన వారయిరి. “వీరియొక్క నిష్ఠయే మనకున్ను ఉండవలయును” అనుచు “సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేయున్నట్టి దివ్యస్థలముల నుపయమున నెక్కువయోదరమును, మంగళాశాసనమును” అని యింతకుముంగు ప్రసన్న దినచక్రయందుఁ జెప్పియున్నట్టి మంగళాశాసనమును అవశ్యముగాఁ జేయవలయుననెడి విషయమును ఇఁకఁగొడు తెలుపఁబోవుచున్నారు.

(ప్రీతితో వేంచేయున్నట్టి దివ్యస్థలములను) చత్వారి. అనఁగా ఎక్కువమగుమా

మూ॥ ఘోషముఱక్కముమిన్మిక్కి ఇవగుడైయ యాత్తైయే నమక్కెల్లార్కుమ్
యూత్తైయాక వేణుమ్.

మూ॥ ౨౧౫॥ ఆత్తైయాలే మజ్జళాశాసనమ్ స్వరూపానుగుణమ్.

వరు- ఆత్మవ్రతుకుమారనాన సర్వేశ్వరుఁడై ఆశ్రితసులభత్వాధమాక తన్నైయ మైత్తుక్కొండ్లు,
“తానుకన్దపూర్” ఎన్నుమ్బడి తానత్యాదరతైప్పణ్ణివర్తిక్కుమ్ కోయిల్ తిరుమలై ముతలాన దివ్య
దేశభక్తైయనుసన్ధితాల్, “అపాయబహుళమాన దేశమాకైయాలే ఇశ్శై వర్తదళినిఱ్ఱిఱునిలైక్కు
ఏలేను మొరుత్తిగ్గాకల్ పరిలెన్నాకక్కడవళి?” ఎన్నుమ్ వయితొరిచ్చులాలే, అహారనిద్రాకలిలు
మన్వయమిన్మిక్కి నిగతియ ప్రేమయక్తరాన ఇవ్వాత్తూరుడైయ నిరస్తర మజ్జళాశాసన
యూత్తైయే శేషభూతరాన నమక్కెల్లార్కుమ్ యూత్తైయాక వేణుమెన్నై.

ఉక్తార్థతైనిగమిత్తుఁగుకితార్, (ఆత్తైయాలే) ఎన్నుకుడన్, అతావతు - ఇప్పడి శేషభూత
రాసవర్ కళుక్కెల్లా మనశ్శక్త్యవ్యమాయరుప్ప తొన్జాకైయాలే, మజ్జళాశాసనమ్ స్వరూపత్తు
క్కుచ్చేరుమెన్నై. శేషవస్తువాకిల్ శేషిక్కలిశయతై విత్తై తత్ స్వరూపసిద్ధియాకైయాలే, శేషి
క్కలిశయతై యాశాసిక్కిఱవితు శేషభూతనాన ఇవనుడైయ స్వరూపత్తు క్కునుగుణమిత్తే.

ఇప్పడి నివచ్చైయిఁగ్గమాన మజ్జళాశాసనత్తినుడైయ స్వరూపవిభక్త్యశక్తై
యై ప్పరిహరిత్తవనరమ్, “అనుకూలసహవాసముమ్” ఎత్తవిడత్తిచ్చొన్న అనుకూలరుడైయ లక్ష

మూ॥ నిద్రాహారములను విడిచి ఈ పెరియాత్మోరులవలెనే మనమందఱమున్ను
సర్వదా మంగళాశాసనమునే చేయుచుండి వలెను.

మూ॥ ౨౧౫॥ కావున మంగళాశాసనము స్వరూపమున కనుకూల మయినది.

కుండగు సర్వేశ్వరుండు ఆశ్రీతులకు సులభుండుగానుండుటకై తనను సంకోచింపఁజేసికొని
“తానుకన్దపూర్” (తాను ప్రేమించినవూరు) అన్నట్లు తాను యెక్కువ యాదరముతో వేంచేసి
యున్నట్టి శ్రీరంగము, తిరుపతి మొదలగు దివ్యదేశములను తలంచుకొనినట్లయిన “అనేకములగు
అపాయములుండునట్టి ప్రదేశములగుటంజేసి యాతావుల వేంచేసియున్నట్టి సర్వేశ్వరునికి యేమియైన
అపాయము గలిగినట్లయిన యేమికాగలదో?” యను భయముచే నిద్రాహారములున్న లేకుండ,
నిరతిశయప్రీతితోఁగూడియుండునట్టి యీయాత్మారులకుఁగల నిరంతరమంగళాశాసనస్థియను
నది శేషభూతులగు మనకందఱికిన్ని యుండి యుండవలయుననుట.

అవతారిక:—ఈపైని చెప్పకొనివచ్చిన విషయమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. ఇట్లు శేషభూతులగు వారియందరిచేతనున్న అవశ్యముగ అనుష్ఠింప
వలసినదయగుటచే మంగళాశాసనము స్వరూపముతో ననుకూలించునది యనుట. శేషభూతిమైన
వస్తువైనట్లయిన, శేషియగువాని కొక యతిశయమును గలుగఁజేయుటచేతనే తన స్వరూపము
వర్ధిల్లుటంజేసి, శేషియగువాని కొక యతిశయమును గోరుట యను మంగళాశాసనము శేషభూ
తుండియినట్టి యాతని స్వరూపముతో ననుకూలించునదియే కదా!

అవతారిక:—ఇట్లు ప్రపన్నదినచర్యయందుఁ జెప్పఁబడినట్టి మంగళాశాసనము స్వరూ

మూ॥ ౨౧౯॥ అనుకూలరాశితార జ్ఞానభక్తివైరాగ్యద్వారా ఇట్లుమాటినాటోలే వడివీలే తొడైకొళ్ళలామ్మడి యిరుక్కుమ్ పరమార్తున్.

ఇట్లే మరులిచ్చెయ్యవార, (అనుకూలర్) ఎవ్వరుడగ్గి. (అనుకూలరాశితార) ఎవ్వరు—జ్ఞానాది వర్ధకరాకైయాశే సహవాసయోగ్యులకా కీర్తిచొల్లపట్ట అనుకూలరాశితారస్తవడి. (జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యజ్ఞానం)- తత్త్వయాధాత్మ్యజ్ఞానము భగవదేకవిషయైయాన భక్తియుమ్, తరుభయకార్యముమాయెరుమ్ భగవద్వ్యతిరిక్త విషయవిరక్తియుమ్, ఇహలోకవైష్ణవా జ్ఞానరగిశే. ఇవ ర్నల్లయిట్టిశే శ్రీవైష్ణవర కరుక్కువర్తము కొల్లవకు. అకైయిశే నాధమునికుడైయి నివ్వవైభ వనై యరులిచ్చెయ్యకొ ఆశవద్దార్, “అచింత్యాన్యతాక్షిప్తజ్ఞాన వైరాగ్యరాశయే అగాధ భగవద్భక్తి సింధవో” ఎవ్వరులిచ్చెయ్యతకు. (ఇట్లుమాటినాటోలే) ఎవ్వరు-నిరుపదార్థమిరున్ పాత్రత్తిలే పదార్థాం తరతై యిట్లు మున్సిగుస్తవైమాన్ శ్రీనాలో ఆకువే యుళ్ళతాయ తోన్ శ్రీమహాప్రేర, ఇంద్రియా దికల్ మాన్యుమ్ ఏకాశ్రయగతిమాయరుక్కుచ్చెయ్యశే ఇవర్నల్లాలావైయే సార్ కున్సుశవిల్ ఒనై యిట్లు మన్ శ్రీ యవర్నల్లైమాన్ శ్రీనాటోలే ఇకువే ఇవాశ్రయత్తిలుళ్ళకు ఎవ్వ తోన్ శ్రీమహాప్రేర యిరుక్కు. (వడివీలేతొడైకొళ్ళలామ్మడియిరుక్కుయవకు)- ఇవర్ కల్ వడివుకణ్ణహోతేత్యాజ్యోపా

మూ॥ ౨౧౯॥ అనుకూలు లనంగా ఒకదాని తావున వేటొక్కదాని నుంచినచో, అదియే ఆతావున నుండునదిగాఁచునట్టి విధమున, జ్ఞానభక్తి వైరాగ్య సంబంధము తమ యాకారముననే తెలియవచ్చునట్టి పరమార్తులు.

పవిరుద్ధమనెడి శంకను తొలగించిన పిమ్మట, ‘అనుకూలసహవాసమును’ అనుతావున చెప్పఁబడినట్టి యనుకూలల స్వరూపమును తెలుపుచున్నారు.

(అనుకూలులు) ఇత్యాది. అనుకూలులనంగా—జ్ఞానాదులను వృద్ధిపొందించునట్టివార లగుటంజేసి సహవాసయోగ్యులుగాను ఇంతకుముందు పేర్కొనఁబడిన అనుకూలులయిన వారని యర్థము. జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యములనంగా—తత్త్వయాధాత్మ్యజ్ఞానమును, భగవంతుని విషయ ముననే యుండునట్టిభక్తియును, వీటి రెంటిమాలమునఁగలుగునట్టి భగవదితరవిషయ వైరాగ్యమును. ఇవి శ్రీవైష్ణవుల కలంకారములు గదా; వీటినిబట్టియేకదా శ్రీవైష్ణవుల కొక యాధిక్యము చెప్పఁబడు చున్నది. కావుననే కదా శ్రీమన్నాథమునుల దివ్యవైష్ణవమును తెలుపుసందర్భమున శ్రీయాశంబా రులు “అచింత్యాన్యతాక్షిప్త జ్ఞానవైరాగ్యరాశయే అగాధ భగవద్భక్తి సింధవో” (ప్రే.ర) (ఊహింపనలవికానిదియు, అన్యత్రమైనదియు, స్వప్రమైనదియునగు జ్ఞానముయొక్కయును, వైరాగ్యముయొక్కయును రాశియైనవారు, అగాధమైనట్టి భగవద్భక్తిక సముద్రమువంటివారు) అని కదా సాయించియున్నారు.

(ఇట్లుమాటినాటోలే) = పోలిచూర్చినట్లు! అనంగా ఒకవస్తువును పోలియున్నట్టిపాత్రమునందు వేటొక్కొస్తువునుంచి మురుపు వున్నట్టివానిని వేటొక్కతావునకు మార్చినట్లయిన, ఆపాత్రమున నదియే వస్తువు తన్నట్టిదిగాఁబెలియునట్లనియ్యదు; జ్ఞానాదులుమాఁచున్న ఒక్కరియందే యున్నను, వీటిలోనొక్కొక్కదానినిమాత్రము గమనించునప్పుడు దాని నొక్కదానినిమాత్రముతఱచించి తక్కిన వాటిని మార్చినట్లు ఇదియే వీరియందున్నదియని తోచును. (ఆకారముననే సంబంధము గ్రహిం

మూ॥ ౨౬౦॥ ఒరు శైయ నిరమ్బ నీర్ నిన్టాల్ అశల్ శైయ పొళిన్దు కాళుమాప్పోలే,
ఇవై యిల్లాతార్ కుక్కుమ్ ఇవర్ కళోల్లై సమ్మన్దత్తలే ఉతావుతల్ తీరక్కడవ
తా యిరుక్కుమ్.

దేయ వివేక పూర్వకమాన పరిమాన్త్రత్తలే, జ్ఞానమ్ వడివితే తొడై కొళ్ళలామ్; అహోదశిత సేత్రా
మ్ము; “కాలుమేత్రాకణ్ణనీరునిల్లాడు” ఇత్యాదిప్రడియే యిరుక్కుయారే భక్తి వడివితే తొడై
కొళ్ళలామ్, ఇతరవిషయజ్ఞతై క్కుడైక్కణియాయు లిరుక్కుయారే వైరాగ్యమ్ వడివితే
తొడై కొళ్ళలామ్. అన్తిక్కై, జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యజ్ఞత్ మూన్దుమ్ నవనవోన్మేషకాలిక శాయ్
వరుక్తయారే అపూర్వమాన జ్ఞానాదికతై యిట్టు పూర్వత్తిలవన్త్రమాన్త్రోనాత్పోలే, తజ్ఞత్
వడివితే ఇవై కాణలామ్మడి యిరుక్కుమ్ పరమార్త రెన్నవుమామ్. (పరమార్తర్) ఎన్దుతు-సంసార
త్తిల్ పొరున్దామై యాలుమ్, భగద్విషయత్తెక్కిట్ట పెత్తా పైయాలుమ్, ఇది యిరుక్కు మేలిరై
యెన్నుమ్మడియాశ అర్పియై యుడైయవర్ కళేన్దై

ఇవర్ కళోల్లై సహవాసత్తాల్ సిద్ధిక్కుమ్ శేరెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కితార్ మేల్. (ఒరు శైయ)

ఎన్దుతుడల్. అతావతు-ఒరువియలిరేనినైయవర్ నిన్టాల్, వీరన్దు ఉతావిక్కిడక్కిఅ అశల్ వయల్

మూ॥ ౨౬౦॥ ఒకమడినిండ నీరునిండినయెడల దాని ప్రక్కమడి చమ్మగలిగి వాడి
పోకుండునట్లు, జ్ఞానభక్త్యాదులులేనివారికిన్ని యట్టిజ్ఞానభక్త్యాదులుగల
వారితోఁగల సంబంధముచలన స్వరూపము వాడిపోకుండ యుండును.

ప(బడునట్లుండును) అనఁగా వీరి ఆకారమును జూచినతోడనే వీటితో వీరికిఁగల సంబంధము
గ్రహింపఁదగినట్టిదిగా నుండుట. త్యాజ్యోపాదేయ వివేక పూర్వకమగు ఆచారమును (నడవడికను)
బట్టి యాకారముననే జ్ఞానము తెలియఁదగినదిగా నుండుననుట.

“అహోదశిత సేత్రాంబుః” (ఆనందమువలన చల్లని కన్నీరుగలవారు) అనియు,
“కాలుమేత్రాకణ్ణనీరునిల్లాడు” (తాలాడను కంటినిరు నితవరు) అనియును సాయించియున్నట్లుం
డుటంచేసి భక్తియును ఆకారమునందే తెలియవచ్చునట్టిదిగా నుండును.

ఇతరవిషయములను దెగ్గరకు రానియకుండయుండుటచే వైరాగ్యమును ఆకారమునందే
తెలియవచ్చును.

అథవా జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యములు మూడును కొత్తకొత్తవిగాఁ దెలియవచ్చుటందేసి, కొత్త
వియగు జ్ఞానాదులుండి పూర్వముండునవి మారిపోయినవా? యని తోచునట్లు తమ యాకారమున
నిని తెలియవచ్చునట్లుండువారలగు పరమార్తమునియును చెప్పవచ్చును.

పరమార్తులనఁగా సంసారమున నిష్ఠములేనందునను, భగవద్విషయము లభింపనందునను
ఇంతకుమించినది లేదనునంత యార్థిగలవారనుట.

అవతారికః—వీరితో సహవాసము చేయుటచే సిద్ధించునది యెద్ది యంటివేని తెలుపు
చున్నారు.

ఒక్క మడిలో నిండుగ నీరు ఉన్నయెడల, నీరులేనందున యెండిపోవుచుండు ప్రక్క
మడి దాని సామీప్యమువలనఁగలిగిన తేమవలన నెండిపోకుండయుండునట్లు, జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యము

మూ॥ ౨౬౧॥ ఆటసీర్ వరవణితానాల్ అతుక్కిడాన వడైయాళ్ళగుణ్ణామాప్పోలే,
ప్రాప్తియణితానవాణే ఇన్ద స్వభావవిశేషణ్ తన్నడైయే విలైయక్కడవ
తాయరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౬౨॥ ఇవన్ శ్రీక్కొణ్ణుచరమ శరీర మెన్దుశన క్కైయటుతియివలాయరుక్కుమ్
తదాసత్రియాల్ వద్దపాళివాలే వాట్టిమ గ్గిరిక్కిడక్కుమాప్పోలే, జానభక్తివైరాగ్యణ్ణాళికి ఇన్దై
యిల్లామైయాలే స్వరూపముతాచి క్కిడక్కిటవర్కరుక్కుమ్ ఇవన్ గ్రాల్ పరిపూర్ణరాన ఇవర్కలో
పై సహవాసరూపసమ్మన్దతాలే ఇవన్ గ్రాల్ కిళిగు ఆన్వయయల్లాయ్, ఇన్దై నేరాక ఇల్లామైయాల
ణ్ణాన ఉతావుతల్ తీరక్కడవతాయరుక్కుమ్మై.

ఏతత్సహవాసత్వో ఇప్పడి ఉతావుతల్ తీర్న్దకిడక్కుమళవోవెన్నిల్: ఇవ్వళవుమన్దు,
ఇన్దస్వభావవిశేషణ్ ప్రాప్తిక్కుమున్నే పూర్ణమాక విశేషణ్ మెన్దితార్, (ఆటసీర్) ఎన్దుతుడిన్ది.
అతావతు-ఇన్దగ్రాల్ క్కిడక్కిట ఆటసీర్ వరత్తు అసన్నమాసవాణే తత్సూచకమాన మణిలోపాళిక్కి
మతలాన అడైయాళ్ళగుణ్ణామాప్పోలే, భగవత్ప్రాప్తికి అసన్నయానవాణే తత్సూచకమాన ఇన్ద
జ్ఞానాది స్వభావవిశేషణ్ స్వయ మేవ విలైయక్కడవతాయరుక్కుమ్మై.

ఇన్దై యిప్పడి విలైన్దు వరత్తుక్కాల్ ప్రాప్తియణిత్తు ఎన్దు తోన్దగ్గిరియరుక్కుమావెన్న,
అరుళిచ్చెయ్ కితార్, (ఇవన్ శ్రీక్కొణ్ణు) ఎన్దుతుడిన్ది. అతావతు-ఇప్పడి మేన్ మేలుమ్ పుగుక్కణి

మూ॥ ౨౬౩॥ ఏటికి నీరువచ్చుటకు ముందే కొన్ని చిహ్నములు తెలియ వచ్చు
నట్లు, భగవత్ప్రాప్తికి ముందుగ నే యీ స్వభావ విశేషములు తమంతట
తామే వృద్ధిపొందగలవు.

మూ॥ ౨౬౪॥ వీటినిబట్టి ఇది చరమ శరీరమని తనకే తెలియవచ్చును.

అనునవిలేనందున స్వరూపము యెండిపోవునట్లుండినవారికిన్ని వీటితో పరిపూర్ణముగా వారితో గల
సహవాసరూపమును సంబంధమువలన వీటితో కొంచుము సంబంధముగలిగి ఇవి నేనుగ లేనందువలన
స్వరూపము వాడిపోయి యుండుట యనునది తొలగిపోవును.

ఆవతారిక:— ఈ సహవాసమువలన నిట్లు యెండిపోకుండుట శక్యమా? యింటి
వేని, ఇంతమాత్రమే కాదు. భగవత్ప్రాప్తికి ముందుగ సంపూర్ణముగ వృద్ధిపొందుననియును
తెలుపుచున్నారు.

(ఏటినిరు) ఇత్యాది. యెండిపోయినట్టి నడికి నీరువచ్చుట సగొపించినతోడనే దానిని
నూచింపజేయునవియును ఇసుక చెమ్మలదియగుట మొదలగు చిహ్నములు గలుగునట్లు, భగ
వత్ప్రాప్తికి సగొపించినతోడనే దానికి నూచకములగునట్టి యీ జ్ఞానము మొదలుగా గల స్వభావ
విశేషములు స్వయముగ నే వృద్ధిపొందునట్లుగా నుండుననుట.

ఆవతారిక— ఇవి యివిధమున పూర్ణబొందుచు వచ్చినయెడల భగవత్ప్రాప్తికి సగొపించు
చున్నట్లు తోచునా? యింటివేని తెలుపుచున్నారు.

(వీటిగొని) ఇత్యాది. ఇవిధమున పైపైని యంకురించి వృద్ధిబొందుచున్నట్టి జ్ఞాన,

మూ॥ ౨౬౩॥ ప్రతికూలరాకితార్ దేహాత్మాభిమానికళుష్, స్వతస్త్రిమమ్, అన్యశేష భూతరుమ్, ఉపాయాస్తరనిష్ఠరుమ్, స్వప్రయోజనపరరుమ్.

త్తువిశ్రేస్తువరుకిఱ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యబుద్ధిశ్చైక్ష్మాన్లు, “ఇని సమకొరు శరీరపరిగ్రహమిట్లై, ఇరు చరమశరీరమ్” ఎఱ్ఱ తత్వమనన్సుక్కై నిశ్చయిత్తుక్కొల్పలాయడక్కుమెన్లై.

ఆక, ఇప్పడి సహవాసవిషయమాక దినచర్యయిల్ శొన్న అనుకూలరుడైయ అక్షణతైయమ్ తత్సహవాసఫలతైయ మరులిచ్చెయ్తు, తదః స్తరమ్, సహవాసనివృత్తివిషయమాక చొచ్చె ప్రతికూలరాకితార్ రెన్నుమిడ మరులిచ్చెయ్కొటార్ మేల్, (ప్రతికూలరాకితార్) ఎఱ్ఱకుడన్లై. (ప్రతికూలరాకితార్) ఎఱ్ఱరు-జ్ఞానాది నాశకరాకై మారే సహవాసయోగ్యరల్లరాక క్కీర్న్ చొచ్చె ప్రతికూలరాకితార్ రెన్నపడి.

(దేహాత్మాభిమానికళ) ఇత్యాది. (దేహాత్మాభిమానికళాకితార్) కాణ్ణిజదేహత్తుక్కొన్నరు శోరాత్మా ఉద్భవతీయాతే దేహాన్తిరే అహమ్బుద్ధియై పుణ్ణి ఇతైయే ఆత్మావాక వభిమానిత్తిరు క్కుమవర్ కళ.

(స్వతస్త్రిరాకితార్)- దేహాతిరిక్తమాన ఆత్మవస్తువై యజ్జన్మిరుక్కచ్చెయ్తే అతైత్తన క్కురిత్తాకవే నివైత్తు ఒరు విషయత్తియమ్ శేషత్వత్తుక్కు ఇతైయాతవర్ కళ.

(అన్యశేషభూతరాకితార్)- శేషత్వతై ఇతైన్మిరుక్కచ్చెయ్తే అతై అప్రాప్తవిషయజ్ఞలితే వినియోగిత్తిరుక్కు మవర్ కళ.

మూ॥ ౨౬౩॥ ప్రతికూలు లనఁగా దేహాత్మాభిమానులును, స్వతంత్రులును, అన్య శేషభూతులును, ఉపాయాంతరనిష్ఠులును, స్వప్రయోజనపరులును.

భక్తి, వైరాగ్యములనుబట్టి “ఇతః మనమ బన్తమైత్తనక్కల్లేను, ఇదియే తుట్టుతుది శరీరము” అని తనకుతానే నిశ్చయించుకొనునట్లుండుననుట.

అవతారిక:—కావున నిట్లు సహవాసముచేయుటనుండిగనట్టివారుగాను దినచర్యయందుఁ జేర్కొనఁబడినట్టి యనుకూలుల అక్షణమును, వారితో సహవాసము చేయుటవలనఁ గలుగు ఫలమునున్న తెలిసి, అటుపిమ్మట సహవాసముచేయకూడని వారుగాను చెప్పఁబడినట్టి ప్రతికూలులనఁ బడువారు పలానివారని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రతికూలులనఁగా) ఇత్యాది. ప్రతికూలులయినవారనఁగా జ్ఞానాదులను నశింపఁ జేయునట్టి వారగుటచే సహవాసయోగ్యులు కానట్టి వారుగాను ఇంతకుముందు చెప్పఁబడిన ప్రతికూలులయిన వారనుట.

దేహాత్మాభిమానులనఁగా—కంటికి గానవచ్చునట్టి యీ శరీరముకావల యాత్మయను నది వేఱొక్కటి కలదని తెలిసికొని యుండుకపోవుటచే దేహమే తాననుకొని దీనినే యాత్మనుగా నభిమానించుకొని యుండువారు.

స్వతంత్రులనఁగా—దేహముకంటెను వేఱుగ ఆత్మయనునది యొక్కటి కలదని యెఱింగి యున్నను, దానిని తనకే శేషభూతమైనట్టి దానినిగాఁదలంచి ఒక్కవిషయమునను శేషభూతముగా నుండుట కొప్పుకొననివారు.

అన్యశేషభూతులనఁగా—శేషత్వమును ఒప్పుకొనియున్నను, దానిని విషయాంతరములందుఁ జిహ్వాగపఱచువారు.

మూ॥ ౨౬౪॥ ఇవర్ కళుక్కు ఉద్దేశ్యరుమ్ ఉపాయోపేయజ్జుభుమ్ భేది త్తిరుక్కుమ్.

(ఉపాయాంతరనిష్ఠరాకితార్) - ప్రాప్తశేషివిషయ శేషత్వతై యదైయరాయనైతే తత్ప్రప్రస్థాపాయమ్ తచ్చరణారవిద్ద శరణాగతి యైర్విరుక్కుయన్తికే, కర్మాద్యపాయజ్జై పున్ద్రో నిత్యైఃపరకళో.

(స్వప్రయోజనపర రాకితార్)-ప్రాప్తశేషిచరణ కమలజ్జతై ఉపాయమాక పున్ద్రో యిరుక్కుచ్చయేతే, తాజ్జో పున్ద్రోపపున్ద్రో ఉపాయమాకనినైత్తుమ్,ఉపేయమాన కైర్జ్యర్యతై స్వభోగ్యమాక నినైత్తుమిరుక్కుమవర్కళో. ఇప్పడియిరుక్కుఱ ఇవర్కళో ప్రణవత్తి తృతీయాక్షరతై, అత్యైవిన్దుడైయ దేహతిరిక్తతైన్దుయుమ్, ప్రథమాక్షరత్తిలో చతుర్థియాతే భగవచ్చేపత్వతైయుమ్ మధ్యమాక్షరతై తదనన్యార్గ్యత్వతైయుమ్, మధ్యమపదతై అనన్య శరణత్వతైయుమ్, చరమపదతై అనన్యభోగ్యత్వతైయుమ్ దర్శితిరుక్కు మధికారిక్కు ప్రతికూరితే,

ఇన్ద ప్రతికూలతై యపసాదిక్కుక్కాక ఇవర్కళుడైయ విప్రతిపత్తి నిబద్ధనమాన ఉద్దేశ్యాది భేదజ్జతే యరుశిచ్చయేకితార్ మేలో, (ఇవర్కళుక్కు) ఎన్దు తుడగ్గి. (ఉద్దేశ్యరాకితార్) ఆదరణీయర్. అవర్కళాకితార్ ఇవిడత్తిలో స్వాభిమతప్రపరాసవర్కళో, (ఉపాయజ్జళాన) — స్వాభిమత పురుషార్థసాధనజ్జళో. (ఉపేయజ్జళాన) — స్వాభిమత

మూ॥ ౨౬౪॥ వీరికి ఉద్దేశ్యలును ఉపాయోపేయములును భేదించి యుండును.

ఉపాయాంతరనిష్ఠులనగా—ప్రాప్తశేషియును సర్వేశ్వరునికి శేషభూతులమని యెఱింగియున్నవానిని బొందుట నుపాయము వాని చరణారవిందములను శరణుజొచ్చుటయే యని నిశ్చయించుకొనక, కర్మాద్యపాయముల నపరాధించి యుండువారనుట.

స్వప్రయోజనపరులనగా—ప్రాప్తశేషియును సర్వేశ్వరునియొక్క చరణారవిందములను ఉపాయముగాఁ గొనియున్నవా, తామాశ్రయించినట్టి యాశ్రయమును ఉపాయముగాఁ దలంచి ఉపేయమును కైంకర్యమును స్వభోగ్యమైనదానినిగాఁ దలంచియుండు వారు. ఇవిధమున నుండునట్టి వీరు ‘ప్రణవమయొక్క (ఓమ్=అ + ఉ + మ్) తృతీయాక్షరములన అనగా ‘ఓమ్’ అను దానివలన నాత్మ దేహముకంటెను వేఱయినదను విషయమును, ప్రథమాక్షరమునందలి చతుర్థివిభక్తిచే అనగా ‘అను’ అను నావుననుండు లుప్తచతుర్థిచే నది భగవచ్చేషమగుటను, మధ్యమాక్షరముచే అనగా ‘ఉ’ అనుదానివలన నది యనన్యార్గ్యమగుటనున్న, మధ్యమపదముచే అనగా తిరుగుంత్రముననుండు ‘నచుఁ’ అను మధ్యమపదముచే అనన్యశరణమగుటను చరమపదముచే అనగా ‘నారాయణాయ’ అను దానివలన నది యనన్యభోగ్యమగుటనున్న ఎఱింగియున్నట్టి యీ యధికారికి ప్రతికూలు కదా!

ఆవతారిక:—ఈ ప్రాతికూల్యమును ఉపపాదించుటకుగాను, వీరయొక్క విరుధ్ధాభిప్రాయములను శేషభూతులమగు నుద్దేశ్యాదిభేదములను తెలుపుచున్నారు.

(వీరికి) ఇత్యాది. ఉద్దేశ్యులనగా వీరిచే నాదరింపఁదగినవారనుట. వారెవ్వరనగా వారి యభీష్టును నెరవేర్చి యిచ్చువారు. ఉపాయములనగా—తమ యభీష్టును నెరవేర్చుకొనుటకు

మూ॥ దేహత్యాభిమానికళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ దేహవర్ధకరాన మనుష్యర్ కళ, ఉపాయ మర్థమ్, ఉపేయమైహికభోగమ్. స్వతస్త్రిక్కు ఉద్దేశ్యర్ స్వర్గాది భోగ పదర్, ఉపాయమ్ కర్మానుష్ఠానమ్, ఉపేయమ్ స్వర్గాదిభోగమ్.

పురుషార్థగర్. ఇవై (భేదిత్తిరుక్మైయవతు)---తత్తద్విప్రతిపత్త్యనుగుణమాక వేణుపట్టిరుక్మై. అనుతన్నై యడవే ఉపపాదిక్కితార్ మేత్, (దేహత్యాభిమానికళుక్కు) ఎన్దు తుడర్జి. అతావతు, దేహతైయే తానాక వభిమానిత్తిరుక్కితార్ కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ ధారక పోషక భోగ్యపదార్థంగలైయిట్టు దేహతై నన్తాకవళర్తుక్కుంబు పోరుమ్ మనుష్యర్. అభిమత సిద్ధిక్కు ఉపాయమ్ సువర్గాదియాన ధనమ్. అభిమతమాన ఉపేయమ్ ఇహలోకత్తిరుక్కిన స్త్రీ స్నపానాది విషయానుభవమ్.

దేహతిరిక్త నాయరుప్పానారు ఆత్మా ఉళన్, అవన్తాన్ జ్ఞాతృత్వ కర్తృత్వ భోక్తృత్వ యుక్త నాయరుక్కు మెన్దిటమాత్రజై కాన్త్రుముఖతైరె యతీన్దు తజ్జలై స్వతంత్రరాక నిన్దె త్తిరుక్కు మవర్ కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ - అనుష్ఠిత్తి సాధనత్తుక్కు అనుగుణమాక స్వర్గాద్యా ముష్మిక భోగంగలైక్కుదుక్కుమ్ అగ్నిన్ద్రాదికళాన దేవతైకళ, ఉపాయమ్ “జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామా యజేత్” ఇత్యాదికళారె శిల్లప్పడుకీట ఫలాభిస్సనిసహితమాన యాగాదికర్మాను ష్ఠానమ్, ఉపేయమ్ విహిక భోగాద్విలక్షణమాన స్వర్గాద్యనుభవమ్.

మూ॥ ౨౬౫॥ దేహత్యాభిమానులకు ఉద్దేశ్యులు దేహ వర్ధకులగు మనుష్యులు. ఉపాయము ద్రవ్యము. ఉపేయము విహిక భోగము.

మూ॥ స్వతంత్రులకు ఉద్దేశ్యులు స్వర్గాది భోగములనిచ్చు వారు. ఉపాయము కర్మానుష్ఠానము. ఉపేయము స్వర్గాదిభోగము

సాధనములు. ఉపేయములనఁగా వారికిప్రమయిన వస్తువులు. ఇవి భేదించుచుండుననఁగా— ఆయా విరుద్ధాభిప్రాయముల కనుగుణముగ వెవ్వేరయినట్టివిగా నుండునట.

అవతారిక—దానిని ప్రమముగ ఉపపాదించుచున్నారు.

(దేహత్యాభిమానులకు) ఇత్యాది. దేహమే తాను అని యభిమానించుకొని యుండువారికి ఉద్దేశ్యులు ధారకపోషక భోగ్యపదార్థములను భుజించుటచే దేహమును బాగుగ వృద్ధిపొందించు కొనునట్టి మనుష్యులు. వారి కోరిక యీ దేరులకు సాధనము సువర్గాదిరూపముగు ధనము. వారు కోరునట్టిది యీలోకమున లభించునట్టి స్త్రీ సంభోగ, అన్నపానాది విషయానుభవము.

దేహముకంటెను వేరుగ ఆత్మయనునది యొక్కటి కలదనియు, అది జ్ఞాతృత్వ, కర్తృత్వ, భోక్తృత్వములు కలదనియును ఇంతమాత్రమును కాన్త్రుద్వారా తెలిసి కొని తమను స్వతంత్రులనుగాఁ దలంచుచుండువారికి ఉద్దేశ్యులు సాధనానుష్ఠానములగు దగి నట్లు స్వర్గాద్యాముష్మికభోగముల నిచ్చువారలగు అగ్నిన్ద్రాదిదేవతలు. ఉపాయము—“జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామా యజేత్” ఇత్యాది తావులఁ జెప్పఁబడిన యాగాదికర్మమును ఫలాపేక్షతో ననుష్ఠించుట. ఉపేయము - ఈలోకమునఁగల భోగముకంటెను విలక్షణ మైనట్టిదియగు స్వర్గా ద్యనుభవము.

మూ॥ అన్యశేషభూతరేక్కు ఉద్దేశ్యర్ బ్రహ్మరుద్రాదికళే, ఉపాయమ్ తత్సమాశ్రయణమ్. ఉపేయమ్ తత్సాయుజ్యమ్.

జగత్తు దైవాధీనమ్ ఎన్నమనె జాత్రుంగళిలో శేటకైయాలే శేషత్వమై యితెనువైతై అతు పరదేవతాపర్యంతమాక పోకవలెయాలే ఆపాతప్రతినిధ్యంగళిలె ఒకటై పుత్రులు నిలుగు మన్యశేషభూతరేక్కు ఉద్దేశ్యర్ జగత్తుగది కర్తులయ పరత్వబుద్ధ్యన్తరాన బ్రహ్మరుద్రాదికళే. ఉపాయమ్ దురారాధరానవరకళే పక్కలో నట్లును చుక్కరసమాశ్రయణమ్. ఉపేయమ్ ఆవరకళోడు సమానభోగ్యవాకైయాకిల సాయుజ్యమ్. “సాయుజ్యము భయోరత్ర భోక్తవ్యస్యా విశిష్టతా । స్మార్తా తత్రభోగస్య తారతమ్యవిహీనతా” ఎన్న క్కడనలె

అత్యస్వరూపమ్ భగవదనన్యార్ శేషమెన్నమిడనై వేదాంతము శేషవిశిష్టమైతై అభిమతలా భక్తుక్కు అవనైయే ఉపాయమాక పుష్కరికాకైవలెయాలే ఉపాయాన్తరనిష్ఠరానవరకళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ అగ్ని స్థాది దేవతైకళుక్కు త్రర్వామియాన విశ్వరక్, ఇత్తు కర్మయోగత్తుక్కు స్వరసమ్. జ్ఞాన యోగభక్తి యోగభక్తు అసాధారణవిగ్రహ విషయత్వముజ్ఞేయాకిలమ్ కర్మానుష్ఠానమ్ తళిమాక వెల్లినిరున్నై యాకైయాలుమ్, కర్మారాధ్యనానవసనే స్వాసాధారణ విగ్రహవిశిష్టవేషమై నమక్కు ప్రకాశిపితై నెన్నును నివైచు నడకైయాలుమ్, దేవతాన్తర్వామియే ఉద్దేశ్య

మూ॥ అన్యశేషభూతులకు ఉద్దేశ్యులు బ్రహ్మరుద్రాదులు, ఉపాయము వారినాశ్రయించుట. ఉపేయము వారితో సాయుజ్యమును బొందుట,

“జగత్తు దైవాధీనము” అని శాస్త్రమునందు వినియుండుటచే శేషత్వమును ఒప్పుకొని యున్నను, అది పరదేవతవరకునని తెలియక చూచాయగ తెలిసియున్నట్టివాటిలో దేనినైన నొక్కదానిని యాశ్రయించియుండునట్టి యన్యశేషభూతులకు ఉదేశ్యులు జగత్పుష్టి మొదలగువాటి నొనర్చియుండుటచే సత్కృష్టులుగా నెన్నదగిన వారలగు బ్రహ్మరుద్రాదులు. ఉపాయము—సంతోషింపజేయుటకు దుర్లభులగు వారిని కష్టముతో శాశ్రయించుట. ఉపేయము—వారితో సమానముగు భోగముగలవారగుట యనెడి సాయుజ్యము. ఏలననగా “సాయుజ్యముభయోరత్ర భోక్తవ్యస్యావిశిష్టతా. స్మార్తా తత్రభోగస్య తారతమ్యవిహీనతా” (అచట ఉభయుల కన్న సమానముకలదు. భోగ్యవస్తువులును సమానములు. అచట భోగమునకు సామ్యము కలదు. తారతమ్యము లేదు) అని శాస్త్రమునందును చెప్పియున్నది కదా?

అత్యస్వరూపము భగవదనన్యార్ శేషభూతమైనది యని వేదాంతశాస్త్రద్వారా తెలిసికొనియున్నప్పటికిన్ని, తమ యభీష్టము సిద్ధించుటకుగాను ఆభగవంతు నే యుపాయముగాఁ గొనవలయునని తెలియక, వేటోక్కదానిని ఉపాయముగాను గ్రహించువారికి ఉదేశ్యుఁడు అగ్నిం ద్రాది దేవతల కంతరాత్మయును ఈశ్వరుండు. ఇది కర్మయోగమునకు అనుకూలము. జ్ఞానయోగ భక్తియోగములయందు అసాధారణముగు భగవద్విగ్రహము విశేషముగాను గొనబడినను, కర్మానుష్ఠానము నెక్కువగాఁ గలిగియుండునవియునుటంజేసియు, కర్మానుష్ఠానముచేసంతోషించునర్హులందేతన

మూ॥ ఉపాయాంతరనిష్ఠర్థుః ఉద్దేశ్యః దేవతాంతర్యామియాన సర్వేశ్వరః,
ఉపాయమ్ కర్మజ్ఞానభక్తికల్, ఉపేయమ్ భగవదనుభవమ్,

శ్యానాకచ్చిల్లకిఱి తెస్తు కొళ్ళవేణుమ్.(ఉపాయమ్)- తనిత్తని మోక్షసాధనతయా శాస్త్రనిర్దేశ
భాన కర్మజ్ఞానభక్తియోగజ్ఞత్. ఇవై తనిత్తని ఉపపాయమామిడత్తిల్ ఓరొస్తుక్కుమత్తైయై
యిరణ్ణ మజ్జమాయరుక్కుమ్. “జ్ఞానభక్త్యన్వితంకర్మ జనకాదిషుదృశ్యతే కర్మభక్త్యన్వితం జ్ఞా
నం ప్రాయేణ భరతాదిషు కర్మజ్ఞానాన్వితాభక్తిః ప్రహ్లాద ప్రముఖాశ్రయా” ఎన్నక్కడవతితే.

అన్ని క్కే, (కర్మజ్ఞాన భక్తికల్) ఎన్ని విడత్తిల్, వేదాంతసూర్యుడై యాలే కర్మజ్ఞానానుగృ
హితైయాన భక్తియే ఉపాయమాయ్ తదజ్ఞతయాకర్మజ్ఞానజ్ఞై యుపాయ మెస్తు ఉపచరిస్తుచ్చిల్ల
కిఱి తాకవుమామ్.

(ఉపేయమ్) “సోఽశ్చ తే సర్వాన్ కామాన్ సహబ్రహ్మణా విపశ్చితా” ఇత్యాదిపూరికభా
లుమ్, “నిరస్తాతిశయాహ్లాదసుఖభావై కలత్తణా ధేవజం భగవత్ప్రాప్తిరేకాంతాత్మనిఃకుతా”
ఇత్యాదిశ్రుత్యుపబృంహణజ్ఞానాలుమ్ శొల్లప్పడుకిఱి నిరతిశయానందరూప భగవదనుభవమ్. ఇన్ద
్రోకత్తిల్ “భగవత్ప్రాప్తిః” ఎన్నివితు భగవదనుభవమాకవిత్తే నమ్మాచార్యర్కల్ స్వప్రబధ్దజ్ఞ
భితే యరుచ్చెనుతరు.

మూ॥ ఉపాయాంతరపరులకు ఉద్దేశ్యుడు దేవతాంతర్యామియగు సర్వేశ్వరుండు.

ఉపాయము కర్మజ్ఞానభక్తులు. ఉపేయము భగవదనుభవము.

యొక్క యాకారవిశేషమును మనకు జూపించినాడని తిలంచుకొనుటంజేసియును, దేవతాంతర్యా
మియే యుద్దేశ్యమని గ్రహించునని. ఉపాయము—ప్రత్యేకముగాను నొక్కొక్కటియే మోక్షసా
ధనముగాని శాస్త్రమునఁ బెలుపఁబడిన కర్మయోగ జ్ఞానయోగ భక్తియోగములు.

వీటిలో నొక్కొక్కటి ప్రత్యేకముగా మోక్షసాధనముగునవ్వడు తప్పినరెండును దాని
కంగయలు కాఁగలవు. “జ్ఞానభక్త్యన్వితంకర్మ జనకాదిషుదృశ్యతే కర్మభక్త్యన్వితంజ్ఞానంప్రాయేణ
భరతాదిషు. కర్మజ్ఞానాన్వితాభక్తిః ప్రహ్లాద ప్రముఖాశ్రయా” (జానయోగ భక్తియోగములం
గముగాఁగల కర్మయోగము జనకచక్రవర్తి మొదలగు వారియెడలఁగాన వచ్చుచున్నది. కర్మ
యోగ భక్తియోగము లంగముగాఁగల జ్ఞానయోగము భరతారులయందుఁ బెరియవచ్చుచున్నది.
కర్మయోగ జ్ఞానయోగము లంగముగాఁగల భక్తియోగము శ్రీప్రహ్లాదాదులయందుఁ గానఁబడు
చున్నది) అని శాస్త్రమునందును చెప్పియున్నది కదా?

అభవా, కర్మజ్ఞానభక్తు లనుతావున వేదాంత శాస్త్రప్రకారము కర్మజ్ఞానములచే సహకరింపఁ
బడినట్టి భక్తియే యుపాయమనియు, దానికంగభూతిముతగుటంజేసి కర్మజ్ఞానములను సయితము
ఈతావున గొణముగాను ఉపాయమని కేర్పొనివారనియును చెప్పవచ్చును.

ఉపేయము—“సోఽశ్చ తే సర్వాన్ కామాన్ సహబ్రహ్మణా విపశ్చితా” (తై. ఆ. ౧౨
ముక్తపురుషుండు బ్రహ్మముతోఁ గూడ సమస్తములగు కల్యాణగుణముల ననుభవించుచున్నాడై
అనియు నీ మొదలు గాఁగల శ్రుతివాక్యములవలనను “నిరస్తాతిశయాహ్లాదసుఖభావై కలత్తణా
ధేవజంభగవత్ప్రాప్తిరే కాంతాత్మనిఃకుతా” అనియు నీ మొదలగు వేదోపబృంహణములయందును
చెప్పఁబడినట్టి నిరతిశయానందరూపము భగవదనుభవము. ఈపై శ్లోకమున “భగవత్ప్రాప్తిః”
అనఁగా భగవదనుభవమని కదా మన యాచార్యులు తమతమగ్రంథములయందుఁ చెలిపియున్నారు.

మూ॥ స్వప్రయోజనపరర్కు ఉద్దేశ్యం “నెజ్జినాల్ నినైప్పాన్” ఎన్నికవక,
ఉపాయమ్ స్వీయ స్వీకారమ్, ఉపేయమ్ స్వాధ్యక్షైర్బుర్యమ్.

మూ॥ ముతల్ శొన్న మూవరుమ్ నిగ్రహాత్తుక్కిలక్కు,

కర్మాద్యపాశుభిల్ దుష్కరత్వబుద్ధియారే అవగ్రహే ఐట్టు సుకరత్వబుద్ధ్యా ప్రపత్తియితే
యితీంద్ర స్వప్రయోజనపరర్కు ఉద్దేశ్యం నెజ్జినాల్ నినైప్పాన్ యవన్ ఎన్నికపడియే యా
లొరుద్రవ్యతైత్తనక్కు త్రిగుమేనియాకక్కొలివార్ కళ్, అత్తైయే తనక్కు త్రిగుమేనియాకవభి
మానిత్తు అతిరే అప్రాకృతవిగ్రహాత్తిల్ పండ్లు మాదరత్తైప్పట్టిక్కొట్టు అత్తైవ్వు సులభ నాయరు
క్కిట అర్చావరారమాన సర్వేశ్వరక, (ఉపాయమ్)- అనిష్టవిషయములను మిష్టప్రాప్తిక్కు సులభ
ఉపాయమాకసినైత్తు తాన్ పల్లెనపల్లెలు; (ఉపేయమ్)-తనక్కుకప్పాకప్పట్టుమ్ కైర్బుర్యమ్.
అక, ఉద్దేశ్యాదిభేదత్తై అవగ్రహమున్నట్లైన అన్యోన్యవిశేషతైదర్శిప్పిత్తార్ కీర్త: ఇవగ్రహ
భిగ్రహవద్విషయమైదు ఒట్టటనిష్ట మూవర్ క్కుమ్, భగవద్విషయమైయే పల్లెననిష్ట ఇరువర్ క్కుమ్
జ్ఞానవిశేషతై దర్శిప్పిక్కిటార్ మేల్, (ముతల్ శొన్న మూవరుమ్) ఎట్టుతుడని. అతావగు- దేహాత్మాభి
మానముమ్ స్వాతంత్ర్యముమన్య శేవత్వముమాకిట నివల్లరుక్కువ్వరుక్కువ్వు అయ్యామైయారే భగవ

మూ॥ స్వప్రయోజనపరులకు ఉద్దేశ్యం “నెజ్జినాల్ నినైప్పాన్” అనుపాశురమునఁ
జెప్పియున్నట్లు అర్చా వతారుడగు సర్వేశ్వరుండు. ఉపాయము వానిని
తామంగీకరించుట. ఉపేయము స్వప్రయోజనముగ కైంకర్యమునొనర్చుట.
మూ॥ ౨౬౬॥ మొదట పేర్కొనిన ముగ్గురు భగవన్నిగ్రహముకు విషయము.

కర్మాత్మక మైనను మొదలగు ఉపాయములు దుష్కరములనెడి తలంపుతో వాటిని విడనాడి
సులభపాధ్యమైనది యనెడి తలంపుతో ప్రపత్తినివలంబించిన స్వప్రయోజనపరులకు ఉద్దేశ్యం
“నెజ్జినాల్ నినైప్పాన్ యవన్” (తి. వా. 3.౬.౨) (ఎట్టివాడుగా మనస్సుచేదలంపఁబ
డునో) అనిపాయించి యున్నట్లు, అత్తైయే తమ మనస్సున ఏవస్తువును తనకు శరీరముగాఁగో
రుచున్నారో, దానినే తనయొక్క శరీరముగాను అభిమానించి దానియందు అప్రాకృత శరీర
మునఁ గల యాదరముఁ జూపుచు అత్యంతసులభుండై యర్చావరారముగా వేంచేసియుండు
సర్వేశ్వరుండు. ఉపాయము—అనిష్టములు తొలగిపోవుటకును ఇష్టములు లభించుటకును వానిని
ఉపాయముగాఁ దలంచి తానాశ్రయించినట్టి యాశయము. ఉపేయము తనయిష్టమువచ్చిన
విధమునఁ జేయు కైంకర్యము.

అవసారిక:—కావున ఉద్దేశ్యాది భేదమునుబట్టి ఆయా యధికారులకుఁ గల పరస్పరతార
తమ్యమును ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. వీరిలో భగవద్విషయముతో సంబంధములేకుండ యం
దైనట్టి ముగ్గురికిన్ని భగవద్విషయమునే యాశ్రయించినట్టి తక్కినయొద్దటికిన్ని గల భేదమును ఇప్పు
డు తెలుపుచున్నారు.

(మొదట పేర్కొనిన ముగ్గురు) ఇత్యాది దేహాత్మాభిమానమును, స్వస్వాతంత్ర్య
మును, అన్యశేవత్వముమతవ్వు వాటికి కైని మరియెద్దియును తెలియకయుండువారగుటం

మూ॥ మన్ త్రైయిరువరుమ్ అనుగ్రహత్తుక్కిలక్కు.

మూ॥ ౨౬౭॥ మూవరుడైయవుమ్ కర్మమ్ అనుభవ వినాశ్యమ్;

దవ్యయగర్ధరహితకానమావరుమ్, “క్షిపామి” ఎన్ని భగవన్నిగ్రహముకు విషయమ్. ప్రక్కతేపరమాయ భగవదనన్యార్థశేషమాన స్వరూపమై యతిను భగవదనుభవ కైబ్బర్యజ్ఞులై పురుషార్థమాకర్మకృతులై మారే అనన్యప్రయోజనరాయ, కర్మజ్ఞానాదికళాన ఉపాయాంతరజ్ఞులుమ్ ప్రపదనత్రిలుమ్ నిష్ఠరాన విరువరుమ్. “దదామి”, “మోక్షయిష్యామి” ఎన్ని భగవదనుగ్రహముకు విషయమై.

ఇవర్ కరుక్కు కర్మవి నాశహేతు భేదత్తై వద్దవిశేషజ్ఞులై దర్శిప్పిక్కితార్ మేల్, (మూవరుడైయవుమ్). ఎన్దురుడజ్ఞి. అతావరు-నిగ్రహత్తుక్కిలక్కున మూవరుడైయవుమ్ అనాది కాలాల్లితమాన సదసత్కర్మమ్ “అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతంకర్మశుభాశుభమ్ । నాభుక్తంతీయతే కర్మ కల్పకోటి శతైరపి” ఎన్నిపడియే తత్ఫలముల్లెను అనుభవిత్తాలన్ది నశియాయైయారే అనుభవ వినాశ్యమైన్దితార్. అనుగ్రహత్తుక్కిలక్కుకచొన్న విరువరిలుమ్ తైత్తుక్కిలన్ది ఉపాయాంతరవిష్టనాన నాలామధికారిక్కు. కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిల ఉపావిశేషజ్ఞులైన్ది.

మూ॥ తరువాత పేర్కొనిన యిద్దరును భగవదనుగ్రహముకు విషయము.

మూ॥ ౨౬౭॥ ముగ్గురియొక్కయును కర్మము అనుభవము. వలన నశించునది.

జేసి, భగవద్విషయమన్నమాట బొత్తుగ లేనట్టి ముగ్గురును “క్షిపామి = త్రొసివేసెదను” అనుకట్టి భగవన్నిగ్రహముకు విషయభూతులు, ప్రకృతికంటెను వేలయినదయి భగవదనన్యార్థశేషమగు స్వరూపమును గుర్తెరింగి భగవదనుభవ కైంకర్యములను పురుషార్థములను గాగ్రహించుటచే అనన్యప్రయోజనమై కర్మజ్ఞానాదు అనబడు ఉపాయాంతరములను ప్రపత్తినిన్ని అవలంబించినవారలగు తక్కిన యిద్దరును “దదామి = ఇచ్చుచున్నాను” అనియు “మోక్షయిష్యామి=పాపములనుండి విడిపించెదను” అనియు నీ తావులఁ దెలుపబడిన భగవదనుగ్రహముకు పాత్రులు.

అవతారిక:—వీరి కర్మమును నశింపజేయునట్టి హేతువులనుబట్టి వీరికిఁగల భేదము అను తెలుపుచున్నారు.

(ముగ్గురియొక్కయును) ఇత్యాది. భగవన్నిగ్రహముకు విషయభూతులుగాఁ జేర్కొనఁబడినట్టి ముగ్గురియొక్కయును అనాదికాలముగ సంపాదించబడిన పుణ్యపాపకర్మముల్ను, “అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతంకర్మశుభాశుభమ్” “నాభుక్తంతీయతే కర్మకల్ప కోటిశతైరపి” (మంచికాని చెడుకానిచేసినది అనుభవించిననే తప్ప కోట్లకొలది కల్పముల్కుగడచిననుఁ తీరదు) అని చెప్పియున్నట్లు అవశ్యమగు ఫలమునిచ్చునట్టి కర్మము అనుభవించిననే తప్ప నశింపకపోవుటం జేసి అది అనుభవవినాశ్యమని తెలిపియున్నారు. భగవదనుగ్రహముకు పాత్రులుగాను చెప్పఁబడినట్టి యిద్దరిలో నుపాయాంతరవిష్టండగు నాల్గవ అధికారికి కర్మజ్ఞానభక్తులనబడు మూ

మూ॥ నామధికారిక్కు ప్రాయశ్చిత్తవివాశ్యమ్,
అజ్ఞామ్ అధికార్కు పురుషకార వినాశ్యమ్.

మూ॥ ౨౬౮॥ ఉపాయమ్, స్వీకార కాలాంతి పురుషసాపేక్షముమూన్,
పురుషకార సాపేక్షము మూన్ ఇరుక్కుమ్.

అనుష్ఠితాల్ అజ్ఞాప్రాయశ్చిత్తస్థానీయమాక్కి ఈశ్వరణ్ సర్వ కర్మజ్ఞైయుమ్ కట్టిక్కయో
లేక్కమ్ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమెన్దితార్. ప్రపదననిష్ఠనాన అజ్ఞామధికారిక్కు అశ్రయణవేల్లెయిలే,
అనాదికాలకృతా పరాధభీతనాయ్, అవత్తొయడైయి ఈశ్వరణ్ బాణుక్కుక్కుటుప్పాకి ప్పి
రాట్టియై ప్పరుషకారమాక మన్నిట్టాశ్రయిక్కయోలే అనుక్కుక ఇవనుడైయి అపరాధజ్ఞైయె
ల్లాప్ పారుత్తజ్జీకరిత్తు ఇవనుడైయి అఖిలకర్మజ్ఞైయుమ్ తల్లిప్పాకడుక్కయోలే పురుషకార
వినాశ్యమెన్దితార్.

ఇప్పుడి పురుషకారసాపేక్ష మన్నిల్ ఉపాయత్రిన్మడైయి నైగపేక్ష్యహానివారానో నెన్ది
శజ్జెయిలే యరుగిచ్చెయికితార్, (ఉపాయమ్) ఎన్దు తుడగ్గి. అతావతు- సహాయాన్తర సం
ర్ధాసహమాన సిద్ధోపాయమ్, శరణవరణరూపస్వీకారకాలత్రిల్ స్వీకర్తావాన పురుషత్తైయుమ్
స్వీకరిప్పిక్కుమ్ పురుషకారత్తైయు మపేక్షిత్తిరుక్కుమ్. స్వీకృతనానతాన్ ఇవనుక్కునిప్పనిప్పత్తి
పూర్వకేవప్రప్తియైప్పణ్ణుకైయాకిం కార్యకాలత్రిల్, పురుషనుమ్ పురుషకారము మాకిం

మూ॥ నామధికారి కర్మము ప్రాయశ్చిత్త వివాశ్యము

అయిదన అధికారి కర్మము పురుషకార వినాశ్యము.

మూ॥ ౨౬౮॥ ఉపాయము స్వీకారసమయమున, పురుషుని యపేక్షించియుండు
నదిగాను పురుషకారము నపేక్షించి యుండునదిగాను నుండును.

డింటిలో నెన్దియో యొక్కదాని ననుష్ఠించినో దానిని ప్రాయశ్చిత్తమునుగాఁగొని సర్వేశ్వ
రుండు యీతని సమస్తకర్మములను తొలగించుటంచేసి ఇతని కర్మము ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్య
మని తెలిపియున్నారు. ప్రపత్తినిష్ఠుండగు అయిదవ అధికారికి అశ్రయణసమయమున అనాది
కాలముగ నొనర్చిన యపరాధములవలన భయపడి వాటినిన్నింటిని సంపూర్ణముగ సర్వేశ్వ
రుండు సహించుటను పిరాట్టిని పురుషకారముగాను పురస్కరించుకొని యాశ్రయించు
టచే నామెకుగాను ఈతని యపరాధముల నన్నింటిని సహించి, ఈతని నంగీకరించి యీతని
సర్వకర్మములను పోగొట్టుటచే నీతని కర్మము పురుషకార వినాశ్యమని తెలిపినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇట్లు పురుషకారము నపేక్షించియుండు నంటివేని యుపాయము వేటో
క్కదాని నపేక్షించునది కాదనువానికి భంగము కలుగదా? యంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయము) ఇత్యాది. వేటోక్కదాని సహాయము నెంతమాత్ర మపేక్షింపనట్టి
సిద్ధోపాయమునుగ సర్వేశ్వరుండు తనను శరణముగా స్వీకరించుసమయమున, అట్లు స్వీకరించు
వాడగు పురుషునిన్ని అట్లు స్వీకరింపజేయునట్టి పురుషకారమునున్న అపేక్షించును. అంతట
వానిని స్వీకరించినట్టి తాను ఈతని యనిష్టములఁ బోగొట్టి యిష్టములఁ గలుగఁ జేయుటయు నెడి

మూ॥ కార్యకాలత్తిర్ ఉభయనిరపేక్షముచూ యరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౬౯॥ “స్వప్రయోజనపరరెల్లారైయుమ్ ప్రతికూలరాక నిన్లెక్కలా మో” ఎన్నిల్.

ఉభయతైయు మపేక్షియానే తానేశయేను తల్లెట్టుమెన్ది. కార్యకాలత్తిర్ సహకారిసా పేక్షముజ్ఞాకిలితే ఉపాయత్తినుడైదు నైరపేక్ష్యత్తుక్కు హానివరువరు ఎఱ్ఱకరుత్తు.

స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎఱ్ఱ అవిశేషేణ వసశిచ్చెయ్తారితే; ఇదస్వప్రయోజన పరరై అనుకూలాగ్రేసరరాన ఆధ్వార్కల్ పక్కలిలుమ్తోన్ శ్రీయరుక్మైయాతే తన్ని బన్దనమాన ప్రాతికూల్య మవర్కల్ పక్కల్ వారాతపడి పరిహరిక్కువేణుమెఱ్ఱు తిరువుళ్ళవ్పత్ శ్రీ. తద్విష యశ్శైక్మయై యనువదిక్కితార్ (స్వప్రయోజనపరరెల్లారైయుమ్) ఎఱ్ఱకుడణ్ణి. “నమక్కేనలమాతలిల్” ఎఱ్ఱమ్, “నామ్కండుకన్దుకూత్తాడ ఇలత్తూ లేనడవాయ్” ఎఱ్ఱమ్. “కణ్ణునానున్నైయుక్క” ఎఱ్ఱమ్ ఇత్యాది వచనద్దశాలుమ్, మడలెడుక్కైనుతలన ప్రవృత్తిశాలుమ్ ఆధ్వారుగకుక్కుమ్ ఇద స్వప్రయోజన పరత్వముజ్ఞాకత్తోన్ ద్రానివ్పతితే, అనపిన్సు స్వప్రయోజనపరరెల్లారైయుమ్ (ప్రతికూలర్) ఎఱ్ఱ, కొల్లప్పార్కిల్, ఆధ్వార్కల్ యమ్ ఆప్పడి నిన్లెక్కపేణ్ణి వారాతో?” ఎఱ్ఱ, శక్కాళిప్రాయమ్.

మూ॥ ఫలమునిచ్చునవ్వును ఈరెంటినిన్ని అపేక్షింపదు.

మూ॥ ౨౭౦॥ “స్వప్రయోజన పరులనందరిని ప్రతికూలులనుగాఁదలంపవచ్చునా” యంటివేని,

కార్యకాలమున వేటొక్కదాని సహాయము నపేక్షించునదియై నట్లయినచో గదా ఉపాయము వేటొక్కదాని సహాయము నపేక్షించువది కాదనువిషయముకు భంగము కలుగును.

అవతారిక—సామాన్యముగ స్వప్రయోజనపరులను ప్రతికూలులనుగాఁజెప్పి యున్నారు గదా! ఇట్టి స్వప్రయోజనపరరి యనునది అనుకూలాగ్రేసరులగు ఆశ్వరుల విషయముననుగానఁ బడుచుండుటంజేసి, యందుమూలకమగు ప్రతికూల్యమును వారియెడలనున్న ప్రవర్తింపకుండునట్లు చేయుటకై యందులను గుఱించిన శంకను అనువదించుచున్నారు.

(స్వప్రయోజనపరులందరిని) ఇత్యాది. “నమక్కేనలమాతలిల్” (తి.మొ.౬-3-౬) (మనమంచి నే చూచుకొనవలయును) అనియు, “నామ్కండుకన్దుకూత్తాడ ఇలత్తూ లేనడవాయ్” (తి.వా.౯-౯-౨) (నిన్ను నేవించి సంతోషించి నృత్యమాడునట్లు సమీపించినవాడవై యొక దినము భూమియందు నంచరింపుమా!) అనియు, “కణ్ణునానున్నైయుక్క” (తి. తిరు ౨-2-౬) (నిన్ను నేవించి సంతోషింపఁగా) అనియు నీమొదలగు వచనములచేతనున్న, సాహసకృత్యముల నొనర్చుటయందుఁ బ్రవర్తించుటవలననున్న, ఆశ్వరులకున్న ఇట్టి స్వప్రయోజనపరత్వ ముండునట్టిదిగాను తోచుచున్నది గదా! అందువలన స్వప్రయోజన పరులందఱును ప్రతికూలులని చెప్పితిమేని, ఆశ్వరులును అట్టివారే యని తలంపవలసివచ్చునే? యని శంక యొక్క యభిప్రాయము.

మూ॥ ౨౭౦॥ ఇజ్జు “స్వప్రయోజనమ్” ఎన్నితరు,

అశ్రయదోష జన్యమానతై.

మూ॥ ౨౭౧॥ ఆకైయా లే దోషమిత్తై.

అతై పురిహరిక్కితార్, (ఇజ్జు) ఎన్దుకుడజ్జి. అతావరు-ప్రతికూలర్ వకై చొట్టుక్కిరివిడి త్రిల్ స్వప్రయోజనమెన్నితరు-అనుభవకై బ్ధకర్మజ్గురు క్కాశ్రయమాన చేతనమడైయ అవిద్యాది దోషత్రాల్ వన్ద స్వప్రయోజనతై యెన్దై. ఇతై (అశ్రయదోషజన్యమ్) ఎన్దు ఒరుక్కుకై యారే, అత్వార్కరుడైయ స్వప్రయోజనమ్ విషయదోష జన్యమెన్దు కరుత్తు. ఇరు రిన్దై “విషయ దోషత్రాల్ వరుమనై” ఎన్నితవాక్యత్తిరే వ్యక్తమాక వరులిచ్చెయ్కితారిక్కే.

ఇవ్వర్థతై నిగమిక్కితార్. (అకైయా లే దోషమిత్తై) ఎన్దు. అతావరు-ప్రతికూల్య పా రువాకచొట్టుపట్టు స్వప్రయోజనమ్ అశ్రయదోషజన్యమాయ్, అత్వార్కర్ పక్కల్ స్వప్ర యోజనమ్ విషయదోషజన్యమా యిరుక్కుయారే, అన్దప్రతికూల్య మివర్కర్ పక్కలిలుమ్ వరు మెన్దిరి దోషమిత్తై యెన్దై.

అట్టిక్కై, స్వప్రయోజనపరర్ సామాన్యేనప్రతికూలరెన్దు కొట్టుమళవిల్, అనుకూలరాన అత్వార్కర్ పక్కలిలుమ్ ఇన్ద స్వప్రయోజనపరర్ తోన్ద్రుకై యారే అవర్కర్ యెన్దుప్రతికూ

మూ॥ ౨౭౦॥ ఈ తావున స్వప్రయోజనమనగా—ఈ చేతనునికీగల యనిద్యా ది దోషములవలనఁగలిగినది.

మూ॥ ౨౭౧॥ కావున దోషము లేదు.

(ఈతావున) ఇత్యాది. ప్రతికూలలని చెప్పినతావున స్వప్రయోజనమనగా, భగవదనుభవ మునకున్న కైంకర్యమునకున్న అశ్రయమయినట్టి యీచేతనుచే అవిద్యాదిదోషముల మూలముగ తలంపఁబడిన స్వప్రయోజనమగుట. ఇది యాశ్రయదోషమువలనఁ గలిగినది యనిప్రత్యేకించుటచే అత్వార్కుల స్వప్రయోజనము విషయదోషములవలనఁ గలిగినది యని యెఱుంగునది. ఈ విష యమును “విషయదోషమువలన వచ్చినవాటిని” (వా ౨౭౨) అను వాక్యమున స్పష్టముగాఁ జెలుపఁబోవుచున్నాడు.

అవతారిక:— ఈవిషయమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. ప్రతికూలమయినదిగాఁ జెప్పఁబడినట్టి స్వప్రయోజనము అశ్రయ దోషమువలనఁ గలిగినదియయి, అత్వార్కులకుఁ గల స్వప్రయోజనము విషయదోషమువలనఁ గ లిగినది యగుటచే ముందు చెప్పిన ప్రాతికూల్యమననది వీరి విషయమునఁ బ్రవర్తింపదు. కావున దోషము లేదు.

 ఈ పైవాక్యమునకు వేటొక్క విధమునను అర్థము కావచ్చును.

అవతారిక:— స్వప్రయోజన పరులనంతటిని సామాన్యముగ ప్రతికూలలని చెప్పినట్లయిన, అనుకూలలగు అత్వార్కుల విషయముననున్న ఇట్టి స్వప్రయోజనము తప్పట్టిదిగాఁ దోచుచుం

మూ॥ ౨౭౨॥ విషయదోషత్వాలే పరుమవైయెల్లామ్ దు స్వప్రయోజనముతో యిరుప్పతు,

లరస్తు నిన్లెక్కవేణ్ణివరుకయార్, స్వప్రయోజనపరరై ప్రతికూలరెన్న్ దోషమన్న్ వెన్న్వనిన్లెత్తు
పృణ్ణుకొం శక్తైయై యనువదిక్కితార్, (స్వప్రయోజనపరరల్లరైయమ్ ప్రతికూలరొకనిన్లెక్కలా
మోవెన్నిల్) ఎన్న్.

అత్తై పురిహరిక్కిరార్, (ఇన్న్) ఎన్న్తుడణ్ణి. అర్థమ్ పూర్వవత్.

నిగమిక్కితార్, (అకయాలే దోషమిన్న్) ఎన్న్. స్వప్రయోజనపరరై ప్రతికూలరెన్న్వో
న్నలిల్ దోషమిన్న్లెన్న్. ఎన్న్జిన్న్ యోజిక్కవుమామ్.

ఇప్పుడి ఆశ్రయదోషజన్యమన్న్లెక్క విషయదోషజన్యమానాలుమ్ స్వరూపవిరుద్ధమానకు
త్యాజ్యమన్న్వోవెన్న ; అరుళిచ్చెయ్ కితార్ మేల్, (విషయదోషత్వాలే) ఎన్న్తుడణ్ణి. అతావకు-
అనుభవ విషయమాన అనునడైయ వయిరువురక్కాయ్ అన్న్లైయమ్ పెన్న్లడై యుడుత్తుమ్మడి
యాన నిగ్రహరై తక్షణ్యమాకొం దోషత్వాలే వరుకిర స్వప్రయోజనపరరై, తథేతువానప్రావణ్యమ్,
తల్పిత్థర్థమానవ్యాపారబ్ధకొంబివై యెల్లామ్ స్వరూపవిరుద్ధమెన్న్ విడప్పార్ త్తాలుమ్ విడవరి
తాయిత్తే యిరుప్పరైన్న్. (విషయదోషత్వాలే వరుమకు) ఎన్న్ పాతమానపాతు, స్వప్రయోజనమా
త్రైయే కొన్న్లొకొంతు.

మూ॥ ౨౭౩॥ విషయదోషమువలనఁ గలిగినది యన్నియును త్యజించుట కశక్య

ములుగాను కదా యుండును.

డుటంజేసి, వారున్న స్వప్రయోజన పరులని తలంపవలసియుండుటంజేసి, స్వప్రయోజనపరులు
ప్రతికూలులనుట దోషముకాదా? యనెడి శంకను అనువదించు చున్నారు. (స్వప్రయోజనపరుల
నందఱిని ప్రతికూలులని తలంపవచ్చునాయంటివేని) ఇత్యాది.

అవతారిక:—ఆశంకను పరిహరించు చున్నారు. (ఇచ్చట) ఇత్యాది. ఈ వాక్యముల కర్థము
పూర్వమువలెనే.

అవతారిక:—ఈ విషయమును ముగించు చున్నారు. (కావున) ఇత్యాది “కావున” అను
దాని కర్థము పూర్వమువలెనే. దోషము లేదనఁ గా స్వప్రయోజనపరులను ప్రతికూలులనుట దోష
ముకాదనియును అర్థము చెప్పకొన వచ్చును.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆశ్రయదోషము వలనఁ గలిగినది కాక, విషయదోషమువలనఁ గలిగిన
ది యైనను స్వరూపవిరుద్ధమైనది త్యాజ్యముకాదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు

(విషయదోషమువలన) ఇత్యాది. అనుభవ విషయమైనట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క ఘనీభవించి
నదియు పురుషులనున్న నీలమగాభావించికొనునట్లు చేయునట్టి శరీర వైతక్షణ్యరూపమగు దోష
మువలనఁగలుగునట్టి స్వప్రయోజన పరతయును, అందులకుఁ గారణ భూతమగు ప్రావణ్యమును, అది
సిద్ధించుటకై యొనర్చునట్టి వ్యాపారమును ఇవి యన్నియును స్వరూపవిరుద్ధములని ఎదలుకొన
తలంచినను వదలుకొనుటకు దుర్లభములుగాను కదా యున్నవి. “విషయదోషముచేతను వచ్చు
నది” అను పాతమున్నట్లయిన స్వప్రయోజన మాత్రమునే అర్థమునఁ గొనునది.

మూ॥ ౨౨౩॥ “ఊమైయరోడు శేవిడర్ వార్తై” “కథమన్యదిచ్చతి.”

విషయబోషత్తార్ వరుమలిఁదు స్వజత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (ఊమైయరోడు శేవిడర్ వార్తై, కథమన్య దిచ్చతి) ఎన్ఱు. “మన్ద్రీరున్దిర్ కట్కు” ఎన్ఱు కుడన్దే, “అత్తైయారే పేఱున్ఱులియిట్టార్ అవణ్ వరుమళవుమ్ కర్కప్రాప్తి పార్ త్తు ఆఱియిరుక్కునేను క్లాణ్, నీ ఇఱ్ఱనే పఠలకాతుకాణ్” ఎన్ఱు తాయ్మార్తెక్కురిత్తు, “ఇవ్వివయత్తిల్ ప్రావణ్య మిన్ఱిక్కే వీన్ఱుడైయ నిన్ఱిక్కువేరాయరున్ఱ ఉగ్గుకున్ఱు ఎన్ఱొక్కడుక్కి దత్తై యఱియప్పొకాడు, “అవన్ అవన్” ఎన్ఱు వాయ్వులన్ఱుమ్మడి క్రియఃపతి విషయమాన ప్రావణ్యత్తై మఱునాదురువ వుడైయనాయ్, ఇప్పడి ఇవనై యెఱ్ఱియచ్చెల్లామెయ్ఱానాల్ అవనిరున్ఱ విడత్తేన్ఱు క్కిట్టుకప్రాప్త మాయరుక్కు, అత్తుక్కు క్కార్గనడై తారాతపడి యరుక్కిఱ వెనక్కు, నానవనోడేన్ఱు శేరామైక్కుఱుప్పొక నీర్ఱల్ శొల్లువవార్తై, కేట్కైక్కు పుంకరమిల్లార శేవిడరోడే శొల్లుకైక్కు పుంకరమిల్లార ఊమైకల్ వార్తై శొన్నాన్ఱొరే యరుప్పొన్ఱు” ఎన్ఱు అఱ్ఱాళరుళిచ్చెయ్ఱైయ లుమ్, “తవామృతస్యందిని” ఎన్ఱుకుడన్దే “వకుత్తశేషియాన దేవరుడైయ తేనెవలరుమ్ తిరువడి తామనై కళిల్ భోగ్యతైయి శేయ్యున్ఱిననెళ్ళు మన్ద్రీరు తుద్రవిషయత్తై విరుమ్మమ్మడి యెఱ్ఱనే? మధునే తీవరమానవణ్ఱు, మధుపరిపూర్ణమాన తామనైపూవానకు నిఱ్ఱచ్చెయ్ఱే అతికాకువడత్తెన్ఱు తా, క్కిట్టుకై యరితాయ్ క్కిట్టినాలుమ్ నాక్కునన్ఱైక్కుప్పొకతతాయిరుక్కిఱ నుళిప్పువిల్

మూ॥ ౨౨౩॥ ఈ సంధర్భమున “మూగవారితో చెవిటివారి సంభాషణమును” “కథమన్యదిచ్చతి” అను శ్రీసూక్తినిన్ని అనుసంధించుకొనునది.

అవతారిక:—విషయబోషము వలనఁ గలిగిన దానిని వదలుట దుర్లభము విషయమును గుఱించిన ప్రమాణముఁ దెలుపు చున్నాడు.

(మూగవారితో) ఇత్యాది “మన్ద్రీరున్దిర్ కట్కు” (నా,లి. ౧౨—౧) అనునది మొదలుకొని “వాని వలననే ఫలము కలుగ వలయునని తెలిసికొనియుండినేని, వాడు వచ్చువరకును, కర్కప్రాప్తిని నిరీక్షించుచు సహించియుండ వలయును సుమీ! నీవు ఇట్లు అవసరపడగూడదు” అని చెప్పనట్టి తల్లిని చూచి “ఈ విషయమునఁ బ్రీతిలేక, నాస్థికింపెను వేలయిన స్థితిలోనుండునట్టి మీకు నాస్థితి తెలియుట దుర్లభము. “వాఁడు వాఁడు” అని నోరార క్రియఃపతి విషయమగు ప్రావణ్యమును పూర్తి గలదాననై ఇట్లు వానిని విడిచియుండజాలని తాననగుటచే వాఁడుండునట్టి తావునకుఁబోవలసియుండఁగా అచటికిఁబోజాలక యుండునట్టి నాలో మీరు శేనువానితోఁ జేరకుండునట్లు చేయుటకై చెప్పనట్టి మాటలన్నియును, వినజాలని చెవిటివారితో మాట్లాడజాలని మూగవార్ల సంభాషణమువంటివి” అని అందఱు ఆనతిచ్చియున్నందునను, “తవామృతస్యందిని” (ప్రొ.ర) అని యారంభించి, “ప్రాప్తశేషియగు దేవరవారియొక్క తేనెతో నిండియుండుక్రిపాదకమలముల భోగ్యతయందు రుచిమరిగినట్టి నామనమ్ము తక్కిన తుద్రవిషయములఁజ్రేమించుట యెట్లు? తేనెతో తీవించునట్టి కుమ్మెద తేనెతో నిండియుండు పద్మములెదురుగ నుండఁగా, వాటి రుచి నెఱింగట్టి తానుఎన్నడును పోనిదియు, ఒక వేళ పోయినప్పటికిన్ని నాలుకతో నాస్వాదించుట కశక్యమైనట్టి ముండ్లపువ్వునందు వాలదు సరియే కదా! దానిని కన్నెత్తి చూడనున్ను చూడదు కదా!

మూ॥ ౨౭౪॥ ఇప్పడి యివై యిస్తనైయుమ్ సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వధిక్కు
మొత్తైక్కు, వస్తవ్యమ్ ఆచార్య సన్నిధియుమ్ భగవత్సన్నిధియుమ్,

తెస్తు పడియాతమాత్రమన్దిక్కే, అత్తైక్కటాక్షిప్పకుమ్ తెయ్యాలిశే” ఎత్తు ఆశవస్తారయళిచ్చె
యైక్కయ్యాలుమ్, విగ్రహవైలక్షణ్యమ్కణ్ణు భగవద్విషయత్తిల్ ప్రపణరానవర్కల్ మిట్కవరి
తెస్తు లోన్దుకైయారే, విషయదోషత్తల్ వరుమకు దుస్త్యజ మెన్నుమిడమ్ సిద్ధమిశే.

ఆక, దినచర్యోక్త ముక్తశాశానస, అనుకూలసహవాస, ప్రతి కూలసహవాసనివృత్తికల్లై వివరి
త్తార్కీత్, “సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వధిక్కుమ్మడి పట్టిక్కొణ్ణుపోరక్కడవన్” ఎత్తత్తైవివరి
క్కిత్తార్మేర్, (ఇప్పడి) ఎత్తుతుడన్. (ఇప్పడి యివై యిస్తనైయుమ్ సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే
వధిక్కు మొత్తైక్కు) ఎత్తుతు=కీత్తచ్చన్న ప్రకారత్తిలే ఇన్ద్రస్వభావవిశేషజ్జల్లెల్లామ్ సదా
చార్యుడైయ ప్రసాదత్తాలే కొణ్ణువిట్టు ఎళర్కెత్తు వరుమ్మొత్తై క్కెత్తపడి. (వస్తవ్యమాచార్య
సన్నిధియుమ్ భగవత్సన్నిధియుమ్) అతావకు=ఇవనుక్కు వాసస్థలమ్, హితైషియాయ్ ఉపదేశా
దికళాలే ఇవన్దుక్కు ఉత్పాదక వాన స్వాచార్యుడైయ సన్నిధియుమ్, అవన్ కాట్టిక్కొణ్ణు
క్కిత్తైక్కొణ్ణు అవనుకన్దవిషయమాయ్ తన్మక్కలిలే విశేష కటాక్షాదికల్లై పుట్టిక్కొణ్ణుపారు
మర్చావతార మాన భగవాన్ సన్నిధియుమ్మెన్. ఇతసుమచ్చయముమత్తు, సమవికల్పముమత్తు,
ఆచార్యసన్నిధియు ప్రధానమ్, తదలాభత్తిల్ ఆర్చావశార సన్నిధియుత్తపడి, అత్తైయిశే అచా

మూ॥ ౨౭౪॥ ఇట్లు వీటినన్నింటిని సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిబొం
దించుకొనుటకుగాను వసింపవలసినది ఆచార్య సన్నిధియును, భగవత్సన్నిధి
యును,

అని యిట్లు శ్రీ యాశవంధారులును సాయించి యున్నందుననున్న భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యమున
గన్దిభగవద్విషయమునఁ బ్రీతికలవారిని ఆవిషయమునుండి మరల్చుట దుష్టభవని లోచుటంచేసి,
విషయ దోషమువలన సంభవించునది దుస్త్యజమని సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:—కావున దినచర్యయందు చెప్పబడిన మంగళాశాసనము అనుకూల సహవా
సము, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తి అను వీటిని యంతకుముందు వివరించిసారు. “సదాచార్యునియను
గ్రహమువలన వృద్ధిబొందించుకొనుచు పోగలదు” అను వానిని వివరించుచున్నాడు.

(ఇట్లు) ఇత్యాది “ఇట్లు వీటినన్నింటిని సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధి బొంది
ంచుకొనుట”యనఁగా, ఇంతకుముందు చెప్పినప్రకారము ఈ స్వభావవిశేషములనన్నింటిని సదాచా
ర్యుని యనుగ్రహమువలన చిగిర్చి పిఠకలువేయునట్లు వృద్ధిబొందించు కొనుట” అని యర్థము.

“వసింపవలసినది ఆచార్యసన్నిధియు, భగవత్సన్నిధియును” అనఁగా, “ఈరెండు వసించుతావు
ఈతని హితమును గోరువాడై ఉపదేశాదుల మూలమున వీటింగలుగఁజేసినవాడగు స్వాచార్యుని
సన్నిధియును, అట్టియాచార్యుండు చూపింపఁగా తాను చేపట్టినదియు, అతఁడు శ్రేమించినదియు,
తనవిషయమున విశేషకటాక్షముఁజూపించితట్టి యర్చావతారమగు భగవంతునిసన్నిధియును అనుట,
ఈ పైని చెప్పినది సమచ్చయము కాదు. అనఁగా ఈ రెండున్ను వాసస్థలములని కాదు. సమ వికల్ప

మూ॥ వక్తవ్యమ్ ఆచార్యవైభవముమ్ స్వనికర్షముమ్,
జక్తవ్యమ్ గురుపరంపరాయుమ్ ద్వయముమ్

ర్యసన్నిధియై ముత్పదవరభిచ్ఛేయతేతు. “మద్భక్తైస్సహసంవాసస్తదసిద్ధౌమయాపివా” ఎన్నిక
భగవదుక్తియుమ్. ఇని (వక్తవ్యమ్) తుదగ్గి మేలదైయసముచ్చయమ్.

(వక్తవ్యమాచార్యవైభవముమ్ స్వనికర్షముమ్) అతావశ-ఇవనకుక్క సర్వకాలముమ్ నా
కాకూల్ శోల్లపృథుమతు, దుర్గతియప్రత్యక్షాకత్తనై యగ్గీకరితరుశివ ఆచార్యుడైయకయా
త్మత్వాది వైభవముమ్, ఎత్తినైయనుమ్ దయాచగుణపరిపూర్ణు మేటిట్లుస్వార్గవరువరుక్మమ్మడి
నిష్ట అనాత్మగుణపూర్తియాకిల తన్నుడైయ నికర్షముమాకిల విన్నెయుమ్మెన్దై, శ్రీమధురకవియా
హ్వార్ “ననై త్రయాన్” ఎన్నికపాటుతుడగ్గి ఇనై యగ్గజ్జెయుమ్ విశదమాక వరుశిచ్ఛేయతాదితు.

(జక్తవ్యమ్ గురుపరంపరాయుమ్ ద్వయముమ్) అతావశ-ఇవనకుక్క కాకూల్ శోల్లపృథు
మ్ భగత్తుక్కు ముత్పాపాక రహస్యమాకవసుస్థిక్కుజ్జుపారపృథుమతు - “రామానుజాక్షి”
చరణోన్మేః ఇత్యాదియిట్టడియే సర్వేశ్వరక కుశిరనోక్కుత్తెక్కుడగాయె “సవాకార్య
సంశోజ్ఞేయ” అకార్యాజామసావసావిత్వాభగవత్తై” ఎన్నికపడియే స్వాచార్యాదిపరమాచార్యభ

మూ॥ చెప్పవలసినది ఆచార్య వైభవమును తననైచ్యమును.

మూ॥ అనుసంధింపవలసినది గురుపరంపరయును ద్వయమును.

మమ్మకాను అనగా ఈ రెంటితోనెట్టియైన నొక్కటిమాత్రము అట్టిది యనియును కాదు. అయితే
ఆచార్య సన్నిధియే ప్రథానము. అది లభింపనప్పుడు అర్చనతార సన్నిధియని యెఱుంగువది.
కావున నే మూలమున ఆచార్య సన్నిధిని ముందుగ పేర్కొనియున్నాడు. “మద్భక్తైస్సహసంవా
స్తదసిద్ధౌమయాపివా” (వాభక్తులతోగూడ వసింపువది. అది లభింపక పోయినట్లయిన, నా
సన్నిధిని వసింపువది) అని కదా భగవ తుడున్ను చెప్పియున్నాడు.

“వక్తవ్యమ్” ఆచార్యును మొదలుకొని యింక మీదచెప్పఁబోవు వాటినన్నింటిని సమ
చ్ఛయముగాఁగొనవది. అనగా నికమీదుచెప్పఁ బోవువాటినన్నింటిని యనుష్ఠింపవలయు
ననుట.

“చెప్పవలసినది ఆచార్య వైభవమును స్వనైచ్యమును” అనగా “ఈతండు సర్వకాలము
అయందును వాక్కుచేఁజెప్పవలసినది తన దుర్గతి నే హేతువునుగాఁగొని తనను అంగీకరించి
వట్టి యాచార్యునియొక్కదయా త్కృత్యాది వైభవమున్న ఎంతదయాకువులున్ను కన్నెత్తి పొడ
నంత దోషపరిత్రాఱ్ఱుడుగా నుండుటయను తనయొక్క తక్కువస్థితియును” అనుట. “ననైత్తై
యాన్” (కట్టి, ర-౧-౨) ఇత్యాది పాశురముల యందు ఈరెంటినిన్ని శ్రీకథురకవియాహ్వయము
విశదముగాఁ చెలిపియున్నారు కదా!

“జపింపవలసినది గురుపరంపరయును ద్వయమును” అనగా “ఈతని! బ్రాహ్మ పోవుటకు
భగమునకును అనుకూలముగాను రహస్యముగ అనుసంధించుకొన వలసినది. “రామానుజాంఘ్రిచర
ణోస్మి” “రామానుజదాసువను” అని చెప్పియున్నట్లు సర్వేశ్వరుని కటాక్షమున పాత్రులై “సవా
చార్యవంశోజ్ఞేయః ఆచార్యజామసావసావిత్వా భగవత్తై” (ఆచార్యులలో నితండీతండు సదా

మూ॥ పరిగ్రాహ్యమ్ పూర్వాచార్యోకశుడైయ వచనముమ్ అనుష్ఠానముమ్,
పరిత్యాజ్యమ్ అవైష్ణవ సహవాసము మభిమానముమ్,

గవత్పర్యంతైయాన గురుపరమృదైయుమ్, అన్దగురుపరమృరాప్రాప్తమాయ్ స్వాచార్యకాతనక్కు
త్తజ్జమాక ఉపదేశితద్వయముమెన్దై ఇత్తాల్ గురుపరమృరాపూర్వకమాన ద్వయమే షనిమక్కు
రహస్యమాకవనున్ధిత్తుక్కుండు సోరప్పడమెన్దపడి. భాష్యకారరక్కుక్కాలక్షేపప్రకారమ
రుశిచ్చెయ్కరివిడత్తిల్ “ద్వయమర్థాన సద్ధానేనసహ సద్వైపంగత్తై” ఎన్దైతేపెరియ పెరుమా
ళరుశిచ్చెయ్తతు.

(పరిగ్రాహ్యమ్ పూర్వాచార్యోకశుడైయ వచనము మనుష్ఠానముమ్) అతావతు- తనక్కు
జ్జానానుష్ఠానద్ద భూద్ధిరుక్తైక్కుండు అప్పాక క్కుడ్డకడ్డవిడల్లిత ఇనగాల్ పరిగ్రహింకప్పడు
మతు-వాధమునికల్ ముతలాక ఇవ్వరుమళ్ళ పూర్వాచార్యోకశుడైయ జ్ఞాతవ్యార్థప్రకాశకమాన
దివ్యవచనంగళుమ్, అన్దవచనానుయాపమాక మఱువత్తైవన స్థానజ్ఞుమెన్దై. “సువ్యాప్యతాని
మహతాంసుక్యతానితత స్రతః॥సంభిన్యన్తాధీర ఆనీతనిలహారీ నిలంశుధా” ఎన్నక్క డవనితే.

(పరిత్యాజ్యమవైష్ణవసహవాసము మభిమానముమ్) అతావతు- జ్ఞానానుష్ఠాన వాళికి మెన్నుమ్

మూ॥ అవలంబింపవలసినది పూర్వాచార్యుల శ్రీ సూక్తియును అనుష్ఠానమును.

మూ॥ త్యజింపవలసినది వైష్ణవులుకాని వారిలో సహవాసమును, అభిమానమును.

చార్యవంశమునఁ జన్మించినవాఁడు అని యిట్లు భగవంతునివరకు నెఱుంగునది) అని సాయించి
యన్నట్లు స్వాచార్యుండు మొదలు పరమాచార్యులద్వారా భగవంతుని వరకునుపోవు గురుపరం
పరమ అట్టి గురుపరంపర మూలముగ వచ్చినదియై, తనయాచార్యుండు తనకు రక్షకమైనట్టి
దానినిగా నుపదేశించినట్టి ద్వయమును” అనుట.

ఇందులన “గురుపంపరా పూర్వకమగు ద్వయమే ఈచేతనండు రహస్యముగ అనుసంధించు
కొనవలసినది” అని యేర్పడుచున్నది.

భాష్యకావలకు కాంక్షనుగడపు మార్గము నుపదేశించు సందర్భమున, “ద్వయమును
అర్థముతోఁగూడ ఎల్లప్పుడును అనుసంధించుకొనునది” అని కదా పెరియపెరుమాళ్లు (క్రివరద
రాజప్పెరుమాళ్లు) సాయించియున్నారు.

“గ్రహింపవలసినది పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తియు అనుష్ఠానమును” అనఁగా “తనకు జ్ఞానా
నుష్ఠానములు వృద్ధిపొందుట కనుకూలముగ తానుచూచినతావులనంతటను ఈతండు గ్రహింప
వలసినది వాధమునకు ముకలుకొని యింతవరకుండు ఆచార్యులయొక్క తెలియవలసిన వాటిఁ
దెలుపునట్టివియగు శ్రీసూక్తులును, వాటిని యనుసరించినవై దోషరహితములగు అనుష్ఠానములును”
అనుట. “సువ్యాప్యతాని మహతామ్ సుక్యతాని తతస్తతః॥ సంభిన్యన్ ధీర ఆనీత నిలహారీ నిలం
శుధా” “(పరిగ్రహింపదానివలెనే పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తులను వారి అనుష్ఠానములనున్న
సంగ్రహించునది” అని శాస్త్రమునందును చెప్పియున్నదికదా!

“త్యజింపవలసినది వైష్ణవులుకాని వారిసహవాసమును, అభిమానమును” అనఁగా “జ్ఞానా
నుష్ఠానములను నకింపఁజేయువలెనది భయముతో నితండు బొత్తుగ వలవలసినది వైష్ణవతనములు

మూ॥ కర్తవ్యపూచార్యకై జ్ఞాన్యముమ్ భగవత్కై జ్ఞాన్యముమ్.

మూ॥ ౨౭౫॥ కీర్తీ చ్చొన్న భగవత్కై జ్ఞాన్యమతివతు శాస్త్రముఖతారే.

భయతారే ఇవనుక్కు సహనమాక విడప్పడుమతు. వైష్ణవలక్షణమిల్లతనక కళోపై సహవాసముమ్, అవర్కళో “ఇవన్ నమ్మదై మవక” ఎన్టు ఓరన్యముంగళారే తన్వితన్వితముఖతారే మభిమానము మెన్దై.

(కర్తవ్యపూచార్య కై జ్ఞాన్యముమ్ భగవత్కై జ్ఞాన్యముమ్) అనావతు - ఇవనుక్కు స్వరూపానుకూలముక వే ఎప్పొరుమ్ తెన్యప్పడుమతు, మహాపకారక నాన స్వాచార్యక విషయన్వితో శ్రేమపూర్వకముకప్పణుమ్ కై జ్ఞాన్యముమ్. తన్వితాగపరతన్వితాయప్పణుమ్ భగవత్కై జ్ఞాన్యము మెన్దై. ఆక, దినచర్యములో కొన్న స్వభావవిశేషము కల్పెమ్ (సదాచార్యప్రసాదతారే వర్ధిక్కున్నట్టి పక్షిక్కుంబుపోరు కై యావరు)- ఇప్పుడి యగున్దుళ్ళ వస్తవ్యజస్తవ్య పరిగ్రాహ్య పరిత్యాజ్యకర్తవ్యకై యుత్తమిన్దు ఇన్దున్దై నెన్దు నాయప్పొరు కై యెన్దుతాయన్దు.

ఇప్పుడి కర్తవ్యమాన కై జ్ఞాన్యజ్ఞిరణ్దు మనీవతెమ్ముఖతారే యెన్దుమాకాక్షేయలేను యెచ్చెయ్ కిటార్ మేల్, (కీర్తీ చ్చొన్న) ఎన్దుగువన్ది. (కీర్తీ) ఎన్దుతు- వస్తవ్యాదిక కై చ్చొన్న ఇన్దుగలనై యెన్దుపడి. (భగవత్కై జ్ఞాన్యమతివతు శాస్త్రముఖతారే) ఎన్దుతు- భగవాని వనుక్కిచ్చొరు వాయ్తెన్దు ఒన్దై అరుళిచ్చెయ్యామెయారే తత్పరిసాదకమాన శ్రుతి శ్రుతి

మూ॥ చేయవలసినది ఆచార్య కైంకర్యమును భగవత్కైంకర్యమును.

మూ॥ ౨౭౫॥ ముందు చెప్పిన భగవత్కైంకర్యమును శాస్త్రమునుండి తెలిసికొనునది

తేనివారిలో సహవాసమును, అట్టివారు ఈతండు మనవాడు అని యేవొక సంబంధమువలన తన యెడలమాపునట్టి యభిమానమును” అనుట. “చేయవలసినది ఆచార్య కైంకర్యమును భగవత్కైంకర్యమును” అనగా “ఈతండు స్వరూపానుకూలముగ ఎప్పుడున్న చేయవలసినది మహాపకారకుండగు స్వాచార్యుని విషయమున ప్రీతిపూర్వకముగా జేయునట్టి కైంకర్యమును, అట్టి యాచార్యుని యాజ్ఞకుబద్ధుడై చేయునట్టి భగవత్కైంకర్యమును” అనుట.

కావున దినచర్యముందు జెప్పబడిన స్వభావ విశేషములన్నింటిని సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన నిర్దిష్టించించుకొని పోవుటయనగా, ఈ పైన చెప్పబడినట్లు వసంపవలసిన వాటిని, జపింపవలసినవాటిని, త్యజింప వలసినవాటిని, చేయవలసినవాటినిన్ని తెలిసికొని, వాటిని అనుష్ఠించు కొనుచుండుట యని యేర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు చేయవలసినవిగాను చెప్పబడినట్టి కైంకర్యములను రెండింటినిన్ని తెలిసికొనుట యెట్లంటివేని తెలుపుచున్నారు.

• (ముందుచెప్పిన) ఇత్యాది. (ముందు) అనగా వసంపవలసినది మొదలగు వాటిజేర్చి పేర్కొనబడిన నంకర్యమున ననుట. “భగవత్కైంకర్యమును తెలుసుకొనుట శాస్త్రద్వారా” అనగా “భగవంతుడు ఈతనికి ఇప్పుడు నోయితెలిచి ఒక్కదానిన్ని చెప్పియుండనందున

మూ॥ ఆచార్య కైంకర్యమునకు శాస్త్రముఖ్యతలు మాచార్యవచనతలును.

మూ॥ ౨౭౬॥ కైంకర్యమేతా ఇరణ్ణ అతావతు-ఇష్టమ్ శేయ కైయుమ్ అనిష్టమ్ తవిరు కైయుమ్

మూ॥ ౨౭౭॥ ఇష్టానిష్టజ్ఞో వర్ణాశ్రమజ్ఞోయుమ్ ఆత్మస్వరూపజ్ఞోయుమ్ అవలంబితుః.

త్యాగి శాస్త్రముఖ్యత అత్యంతమున్నది. (ఆచార్యకైంకర్యమునకు శాస్త్రముఖ్యతలు మాచార్యవచనతలును) ఎవడు- ఆచార్యవిషయమున శ్రీకృష్ణప్రకారజ్ఞతే ప్రతిపాదింపఁజూచువాడై యున్నాడని, తనకిష్టానిష్టజ్ఞులైన తన్నుమిడతై నువరులచేయఁగల వచనతలున్నవి.

ఇనిమేల కైంకర్యవేదవల్ల యజ్ఞవికృత్యాక (కైంకర్యవ్యాపార) ఎన్వితార్.

అతావతేతన్న, (అతావతిష్టమ్ శేయ కైయుమ్ అనిష్టమ్ తవిరు కైయుమ్) ఎన్వితార్.

ఇతే తానిరణ్ణమేతై యవలంబితుఃకుమేన్న, అరుళిచేయఁజూచు నేల్ (ఇష్టానిష్టజ్ఞో) ఎవడుడని, అతావతు - కీర్తనాన్నకైంకర్య ప్రతిపత్తికి ననువరదైయి మిష్టానిష్టజ్ఞో ఇవ్యధికారియై యే వర్ణాశ్రమజ్ఞోయుమ్ ఆత్మస్వరూపజ్ఞోయుమ్నోగ్రీయగుక్కుమేనై. (ఇష్టానిష్టజ్ఞో వర్ణాశ్రమజ్ఞతేపునోగ్రీయగుక్కుయావను) - స్వవర్ణస్వాశ్రమ వితమానభక్త్యై పరార్థబుద్ధ్యావనుష్ఠితై యిష్టమాయ స్వార్థబుద్ధ్యావనుష్ఠితై అనిష్టమాయుక్తు-పరార్థబుద్ధ్యా

మూ॥ ఆచార్యకైంకర్యమును శాస్త్రమువలనను ఆచార్యుని వలనను తెలిసికొనునది.

మూ॥ ౨౭౬॥ కైంకర్యము రెండువిధములు—ఇష్టమును చేయుటయును, అనిష్టమును జేయఁజూచుటయును. ఇష్టానిష్టములు వర్ణాశ్రమములనున్న ఆత్మస్వరూపమునున్న బట్టియుండును.

తానిఁ బ్రతిపాదించునట్టి శ్రుతిస్మృత్యాది రూపము శాస్త్రమువలన నెఱుంగునది” అనుట.

“ఆచార్య కైంకర్యమును తెలిసికొనుట శాస్త్రముచేతను ఆచార్యునివచనమువలననగా ఆచార్యవిషయమున శ్రీకృష్ణ యొక్క విధములఁ బలుపుట్టి శాస్త్రముచేతనున్న తనకిష్టానిష్టములు ఇవియని తెలుపునట్టివాడగు ఆచార్యుని శ్రీకృష్ణవచనను” అనుట.

అవతారిక:— ఇతమిగు కైంకర్యముయొక్క స్వరూపముఁ బలుపుటకుగాను, కైంకర్యము రెండువిధములని యవిధమున తెలుపుచున్నారు.

అది యెద్దియనగా—ఇష్టముఁజేయుట అనిష్టముఁ జేయఁజూచుట అని తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక—ఈరెండును దేనిని అవలంబించి యుండున టిదేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇష్టానిష్టములు) ఇత్యాది. ఇతరులను కైంకర్యమును గ్రహించువారలగాఁ జెప్పఁపడినట్టి యిద్దఱియొక్కయును ఇష్టానిష్టములు ఈయధికారియొక్క వర్ణాశ్రమములను, ఆత్మస్వరూపమునున్న బట్టియుండును.

ఇష్టములు వర్ణాశ్రమములనుబట్టి యుండుననగా—స్వవర్ణాశ్రమముల కనుకూలములగు భర్తృమును పరార్థము అనుష్ఠింపఁ జూచుట యనిష్టమై వాటినే స్వార్థముగా ననుష్ఠించుట యనిష్టమైయుం

అనుష్ఠితైక్యావతు-లోకసద్భిహితయావాకవుమ్ శిష్యపుత్రోరకకుడైః ఉజ్జీవవార్ధమాకవుమ్ అనుశంస్యతాతే అనుష్ఠితైః. ఇవ్యధతై, “ఇనియవద్దీశీర్ నమ్మాచార్యోరక శనుష్ఠిక్కిఅతై శిష్యపుత్రోరకకుడైః ఉజ్జీవవార్ధమాక అనుశంస్యతాతే అనుష్ఠిక్కితార్ కలిత్తనై. ఇప్పడి యనుష్ఠియాతహగు భగవద్విధూతిభూతరాన చేతనర్కునాశహేతువాతైయాతే ఈశ్వరనుక్కు నభియ, భూతవావక. ఆత్మయాల్ యాతోరశవారే లోకసద్భిహిమ్ పిఱుక్కుమ్, యాతోరశ వారే శిష్యపుత్రోరకకుడు, జీవనముజ్ఞావి, అవ్యశవుడునుష్ఠేయ మెవ్వతాయిదీరు. ప్రవృత్తి ధర్మమనానే అభిసన్నిభేదతాతే నివృత్తిధర్మమావోపాతి ఇన్దనివృత్తిధర్మము ప్రాప్యమాకకుడ వతు. ఇవిద్దత్తిలో అకరణేనత్యవాయమ్ ఎమ్మెరుమానుడైః అనభివతత్వముమ్ తన్నుడైయపురు మార్థహానిము మాకకుడగు” ఎట్టు తనిష్టోకత్తిరే ఇవర్ తామే యరులిచ్చెయ్తారిట. ఇనిస్వార్థ బుద్ధ్యావనుష్ఠితైక్యావతు- స్వవర్ణస్వాశ్రమచితమాక విహితమాకై యారే నమక్కినై యనుష్ఠి యాతోఱ్ఱియిల్ కృత్యాకరణరూపపాపమ్ వరుమెట్టుని నైత్తనుష్ఠితైక్కు.

(ఇష్టానిష్ఠజ్ఞాత్మ స్వరూపతైస్పర్శీయిరుక్తైక్యావతు), “ఇచ్చెన్స్వరూపమ్” ఎన్ని అపడియే వినియోగదత్తైయిల్ శేషియుడైయ ఇచ్చానుగుణమాక స్వరూపదై వినియోగపుడుత్తు

డుట పరార్థముగా ననుష్ఠించుట యనఁగా—లోక సంగ్రహార్థముగాను, శిష్యులయొక్కయు పు త్రులయొక్కయును ఉజ్జీవనముకుగాను దయతో ననుష్ఠించుట.

ఈయర్థమును, “ఇక ఏటిలో నునపూర్వాచార్యులు అనుష్ఠించునవి, శిష్యులయొక్క యును పుత్రులయొక్కయును ఉజ్జీవనముకుగాను దయతో ననుష్ఠించివారు ఇంతియే. ఇట్లు అనుష్ఠింపకపోయినయెడల, భగవంతుని విధూతియగు చేతనులకు నాశముఁ గలుగఁజేయువాడగుటచే సర్వేశ్వరునికి అయిష్టుండగును. కావున నెంతమాత్రమునుష్ఠించుటచే లోకసంగ్రహము కలుగునో, వఱియు ఎంతమాత్ర ననుష్ఠించుటచే శిష్యులకును పుత్రులకును ఉజ్జీవనముగలుగునో అంతమాత్రము అనుష్ఠించునది యని యేర్పడుచున్నది.

* ప్రవృత్తిధర్మమే అభిప్రాయభేదముచే నివృత్తిధర్మ మగునట్లు ఈ నివృత్తిధర్మమున్న ప్రా ప్యముగాను కౌఁగలరు.

ఈ విషయమును అనుష్ఠింపక పోయిన యెడల చెడుపును, సర్వేశ్వరుని శిష్టము కాక పోవుటయు, తన పురుషార్థముకు హానియును కలుగఁగలవు” అని తనిష్టోకమున ఏకే (ప్రీపిల్లైలోకా చాన్యలవారు) నాయించియున్నాడు కదా!

ఇక స్వార్థబుద్ధిలో ననుష్ఠించుట యనఁగా, తనవర్ణమునును ఆశ్రమమునకున్న కౌవలసిన విగాను విధించియుండుటఁజేసి, ఏటి ననుష్ఠింపకపాతిమేని మనకు కృన్యాకరణరూపమగు (చేయ వలసినదానిఁ జేయనందునగలుగు) పాపము వచ్చుననెడి తలంపునో ననుష్ఠించుట.

“ఇష్టానిష్ఠములు ఆత్మస్వరూపమును బట్టియుండును” అనఁగా “ఇచ్చెన్స్వరూపము = భగ వంతుని యిచ్చయే స్వరూపము” అన్నట్లు భగవంతునికై వినియోగపడునప్పడు శేషియగు సర్వ

* “జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామానుజేత” ఇత్యాదితావుల స్వగ్ధాగులను బొందించుటకై విరంపఁబడిన జ్యోతిష్టోమాదికర్మములు “యజ్ఞేనదా నేన” ఇత్యాది శ్రుతిప్రకారము ఉపాసనాంగ ములుగాను వినియోగపడునట్లు, ప్రపన్నునియొక్క వర్ణాశ్రమధర్మములును “వియోగమమవిష్టాశ్చ” ఇత్యాదితావులఁ జెప్పియున్న వినియోగవశమున కైంకర్యముగాను కౌఁగలవు. అనఁగా ఫలాశేతు లేకుండ, అనుష్ఠించునపుడు యజ్ఞాదులు ఉపాసనాంగములగునట్లు, సర్వేశ్వరునిప్రీతికై యనుష్ఠించు నప్పడు వర్ణాశ్రమధర్మములును వానికైంకర్యముగాను కౌఁగలవు.

తై ఇష్టమాయ, తట్టుమాటివియోగము కోళ్ళుచువిల్ తన్నడై శేషత్వమై యిట్లు ఇతాయ త్తల్ పారతన్యమై యిట్లు ఎరిక విట్టిలా దాటొట్టితల్ తయైతై అనిష్టమాయ రుక్మ.

అజ్ఞానన్తిక్రే, (ఇష్టానిష్టగర్భ) ఇష్టానిష్టా, స్వవర్ణస్వామిచిత్రై చెప్పయైతై ఇష్టమ్, తద్విరుద్ధగర్భై చెప్పయైతై నిష్టమైష్టమ్, ఆత్మస్వరూపత్వమ్ ఇతితమానవత్తై చెప్పయైతై ఇష్టమ్, తద్విరుద్ధగర్భై చెప్పయైతై యనిష్టమైష్టమ్ యోజిక్కినమామ

అజ్ఞానమన్తిక్రే, దౌపాధికమామ ఆత్మరూపమాన వర్ణాశ్రమభరితీ ఊద్రీయైతై అనిష్టమ్, నిరుపాధికనిత్య శేషమాన ఆత్మస్వరూపత్వితీ ఊద్రీయైతై నిష్టమైష్టమ్ యోజిక్కిన మామ. ఇజ్ఞానాద్రీయైతై చెప్పయైతై యన్తిక్రే, అనిష్టమ్ వర్ణాశ్రమైతై తవలమ్మిల్లిగుమ్మ మెన్దిజ్జశేభజిత్తు వర్ణాశ్రమాచారైతై అనిష్ట కోటియా: వర్ణాశ్రమా: తై, “శ్రుతిస్మృతి ర్మమైవాజ్ఞాయస్తా ముల్లభ్యవర్తతే” అజ్ఞాచేషీ మను ద్రోహీ మధ్యకోపైష్టమ్” ఎష్టమ్, “అనిష్టవాంధ్రం పాలనాయకులస్యచ । సద్గ్రహాయచ లోకస్య మర్యాదాస్థాపనాయచ । ప్రియాయమమవిష్టాశ్చ దేవదేవస్యకార్తిణః । మనీషీవైదికాచారంమన సాపినలభ్యయేత్ । యథాహి వల్లభోరాజ్ఞో నదీం రాజ్ఞానవర్తితామ్ । లోకోపయోగినిరన్యాయం బహుసస్య వివర్ధినిమ్ । అంభయకా

శ్వరుని యిచ్చ కనుగుణముగ స్వరూపమును వినియోగపడకుండుట యిష్టమై క్రమములపై వినియోగ పడుచుకొనునప్పుడు తనయొక్క శేషత్వమునుజూపించి వెనుదీయుటయు పారతన్యమువలన వాని నెదుర్కొని భోగమున వినియోగపడకుండుటయును అనిష్టములుగానుండుట.

ఇంతేకాక, “ఇష్టానిష్టములు” ఇత్యాది వాక్యముకు స్వనిర్ణాశ్రమములకు అనకులము అగువాటి నొనర్చుట యిష్టము. అందులకు ప్రతికూలములగువాటి నొనర్చుట అనిష్టము అనియును అర్థము చెప్పకొనవచ్చును.

అథవా “ఆత్మస్వరూపముకు తగినట్టివాటి నొనర్చుట యిష్టము అందులకు విరుద్ధములగు వాటి నొనర్చుట యనిష్టము అనియును అర్థము చెప్పకొనవచ్చును.

ఇంతేకాక, దౌపాధికమామను అనిత్యములునునగు వర్ణాశ్రమముల విషయమున నెక్కువ ప్రావణ్యమును గలిగియుండుట యనిష్టము, నిరుపాధికముగను (స్వభావసిద్ధముగను) నిత్యముగ నున్న శేషధూతమైనట్టి ఆత్మస్వరూపవిషయమున నెక్కువప్రావణ్యమును గలిగియుండుట యిష్టము అనియును అర్థముచేసికొనవచ్చును. ఇవిధమున ప్రావణ్యాతిరీచియునుబట్టిచెప్పక, అనిష్టము వర్ణాశ్రమముల నవలంబించి యుండుననియు, ఇష్ట ఆత్మస్వరూపము నవలంబించియుండు ననియు ట్లు విధించి వర్ణాశ్రమాచారములను అనిష్టకోటిలో జేరితిమి, “శ్రుతిస్మృతి ర్మమైవాజ్ఞాయస్తా ముల్లభ్యవర్తతే” అజ్ఞాచేషీ మను ద్రోహీ మధ్యకోపైష్టమ్” (శ్రుతిస్మృతి లు నామొక్కయాజ్ఞ, వాటిని యతిక్రమించి నడకొనునాడు) అని యాజ్ఞాన మించినవాడు కావున వాడు ద్రోహి. వైష్ణవుండయినను అట్టివాడు సాధిస్తుండుకాదు” అనియు,

“అనిష్టవాంధ్రం పాలనాయకులస్యచ । సద్గ్రహాయ లోకస్య మర్యాదాస్థాపనాయచ! ప్రియాయమమవిష్టాశ్చ దేవదేవస్యకార్తిణః । మనీషీవైదికాచారంమన సాపినలభ్యయేత్ । యథాహి వల్లభోరాజ్ఞో నదీం రాజ్ఞానవర్తితామ్ । లోకోపయోగినిరన్యాయం బహుసస్య వివర్ధినిమ్ । అంభయకాకూలమలోహీదనశ్చోపేతామృతి । ఏకంవిలంబ్య మర్త్యమగ్ర్యణాం

మూ॥ ౨౮౯॥ పుణ్యక్షుక్కుళుకిఱవక్ పాపవైష్ణవనితే.

కూమారోపేదనపేక్షోఽపితామృతిః ఏనంబలభయక్ మర్త్యమర్యాదాంవేదనిర్మితామ్ ప్రయోషినప్రియాఽసౌమే మదాహ్లాద్యతివర్తనాత్ । ఉపాయత్వగ్రహం తత్రవర్జయేన్మనసాసుధీః॥ ఎఱ్ఱమ్ సర్వేశ్వరమమ్ పిరాట్టియు మరులిచ్చయిత తచనజ్జలొకుమ్ పూర్వచాగ్యోక్తుడైయ వచనానుష్ఠానజ్జలొకుమ్ విరోధిక్కుమితే ! ఆనపిన్సు కీర్తించున్నపడియే ఇవ్యాక్యక్షుక్కు ప్పొరుళొకక్కడవగు.

“ఇమ్ముఱ్ఱయోజనైక్కుమ్ మేలిల్ వాక్యల్లోడు సజ్జలియెక్” ఎన్నిలో! ప్రథమయోజనై యిల్, ఇప్పుడి వర్ణాశ్రమనుష్ఠాన త్తిల్ ప్రతిపత్తివిశేషజ్గలియమ్ ఆత్మస్వరూప త్తినుడైయ వినియో గదతైయిల్ ఆనుకూల్య ప్రాప్తకూల్యజ్గలియమాక ఇష్టానిషదగుక్కు విషయవిభాగమ్ పట్టవేణుమా? వర్ణాశ్రమానుమాపమాయమ్ క్షరూపానుమాపమాయమ్ ముక్కనల్లైచ్చెయ్తై ఇష్టమ్, తదితథ జ్గలొక ఆచార్యానిశైచ్చెయ్తై అనిష్టమెఱ్ఱుమావెన్న, అరులిచ్చయ్తేతార్ మేల్, (పుణ్య క్షుక్కు) ఎఱ్ఱకుడజ్జి. స్వతీయయోజనైయిల్, ఇప్పుడి వర్ణాశ్రమవిషదజ్గలై యమ్ స్వరూప విరుద్ధజ్గ

మూ॥ ౨౯౦॥ పుణ్యముచేయుటకే భయపడువాఁడు పాపముఁజేయడు కదా!

వేదనిర్మితామ్ ప్రయోషినప్రియాసౌమే మదాహ్లాద్యతివర్తనాత్ । ఉపాయత్వగ్రహం తత్రవర్జయేన్మనసాసుధీః॥

(ధర్మపరిపాలనముకొరకున్న, కులపరిపాలనముకొరకున్న, లోకసంగ్రహముకొరకున్న మర్యాదలను స్థాపించుటకొరకున్న దేవదేవుఁడును, కార్తవీర్యుఁడును, విష్ణువును నగు శాయొక్క ప్రీతికొరకున్న బుద్ధినుండుఁడయినవాడు వేదశాస్త్రమున విధింపఁబడినట్టి యాచారమును మన సుస్సందయినను అతిక్రమించుటకై తలంపఁగూడదు. శాయొక్కచుంట్రి శాశ్వతప్రవర్తింపఁ బడినదియు లోకమునకు యుపయుక్తమైనదియు, సుందరమైనదియు, ఎక్కువగువ్యయమును పండిం చునదియును నగు నదిని ఆబుద్ధిపూర్వకముగానియినను చెడగొట్టువిధమున వేదనిర్మితము మర్యా దను అతిక్రమించువాఁడు శాయాహ్లాదు అతిక్రమించుటంజేసి వాఁడు ప్రియుండయినను శాకు ప్రియుండుకాదు, అయితే శానివిషయమున మోక్షోపాయమనెడి తలంపు నుంచకూడదు.) అని యును చెప్పియున్నట్లు, సర్వేశ్వరుండును పిరాట్టియును సాయించియున్నట్టి వాక్యములతోను న్ను పూర్వచాగ్యలక్రీమాత్మలతోను ఆనుష్ఠానములతోనున్న విరోధించును కదా! కౌవున నింతకుముందు చెప్పినవిధముననే యీవైవాక్యములకు అర్థముఁజేసికొనవలయును.

అవతారిక—ఇట్లు మూఁడువిధములగు యోజనలకున్న వైవాక్యముతో సంబంధమైయు నగా, ప్రథమయోజనయందు, ఇవిధమున వర్ణాశ్రమానుష్ఠానముల విషయమునగల చుభిప్రాయ భేదములను ఆత్మస్వరూపమయొక్క వినియోగదశఁబండు అనుకూల్య ప్రాతికూల్యములనున్న ఇష్టానిష్టములను గాను గ్రహింపవలయునా? వర్ణాశ్రమముల కనుకూలమైనవాటినిన్ని స్వరూపము కనుకూలములు నాటినిన్ని యొనర్చుట యిష్టమనియు, వర్ణాశ్రమములతో విరోధించునట్టి వాటి నిన్ని స్వరూపముతో విరోధించునట్టి వాటినిన్ని చేయుట యనిష్టమనియును అర్థముఁజెప్పకొన వచ్చునా? చూటివేసి తెలుపుచున్నాడు. (పుణ్యముకు) ఇత్యాది.

మూ॥ ౨౦౦॥ ఇవక్ పుణ్యతై స్పాపమెన్వి రుక్కుమ్.

శ్రీయమశేయకై అనిష్టమెష్టు ఇవనక్కుచ్చొన్ది త్తవిరప్పికై గుతాకపేణుమా? ఎన్న, (పుణ్యత్తు క్కణ్ణుకిఱవక్) ఎష్టుడుడగ్గి యరుగిచ్చెయ్కితార్. తృతీయయోజనైయిగ్, ఇప్పడి వర్ణాశ్రమజ్ఞులి లాన్ద్రుమఱుత్తాల్ అకృత్యకరణజ్ఞోనన్దు పుశురాతోవెన్న, (పుణ్యత్తుక్కణ్ణుకిఱవక్) ఇత్యాది యారే యరుగిచ్చెయ్కితార్. (పుణ్యత్తుక్కణ్ణుకిఱవక్ పాపతైప్పణ్ణానిశే) ఎష్టు - భగవదను గ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమా యరుక్కుచ్చెయ్లేయమ మోక్షవిరోధియెన్నువత్తారే పుణ్యమ్ శేయకైక్కుట్పడ అష్టుకి ఇవ్వధికారి, భగవన్ని గ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమాయ సరకా వహమెష్టు సామాన్యరుక్కుట్పడ చెయ్యారపాపతై యరుకొలువ శేయ్యనిశే యెన్ది.

ఇవక్ పుణ్యత్తుక్కణ్ణుమ్మడియైయమ్ వత్సలనాన వీశ్వరనుక్కు మిశమఱుప్పడి పాప ప్రవృత్తియిఱవన్యం మన్ద్రీరుక్కుమ్మడియైయమ్ దర్శిప్పిక్కితార్ మేల్, (ఇవక్ పుణ్యతై) ఇత్యాదివాక్యత్రయత్తారే. అతావతు, “తదావిద్వాక్ పుణ్యపాపేవిధాయనిర్జ్ఞానః పరమంసా మ్యముపైతి” ఎన్దెయారే పుణ్యపాపజ్ఞులిరణ్ణుమ్ మోక్ష విరోధియెన్దిరుక్కు మివ్వధికారి, నాట్టార్ సుఖహేతువెష్టు విరుమ్మియరుక్కుమ్ పుణ్యతై భగవత్ప్రప్తిప్రతిబంధకతయా అనిష్టవహమాన్దై

మూ॥ ౨౦౧॥ ఈతడు పుణ్యమును పాపమునుగాఁ దలంచియుండును.

ద్వితీయయోజనయందు, ఇట్లు వర్ణాశ్రమవిరుద్ధములయిన వాటినిన్ని స్వరూపవిరుద్ధము లయిన వాటినిన్ని చేయుట యనిష్టమని యీతనికిఁజెలిపి యీతనిని వాటినుండి తొలగింపవల యునా? యంటివేని, తెలుపుచున్నారు. (పుణ్యముకు భయపడువాడు) ఇత్యాది.

తృతీయయోజనయందు ఇట్లు వర్ణాశ్రమములయెడలఁగల ప్రావణ్యమును పోగొట్టితిమని అకృత్యకరణములు ఎచ్చి చెరవా? యంటివేని “పుణ్యముకు భయపడువాడు” ఇత్యాది వాక్య ముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

“పుణ్యముకు భయపడువాడు పాపముఁజేయడు” అనఁగా ‘భగవంతునికి అనుగ్రహము కలుగుటకు హేతువయినదిగాను శాస్త్రమనఁజెప్పియున్నప్పటికిన్ని, మోక్షముకు విరోధియగు టంజేసి యట్టిపుణ్యమునాచరించుటకు మిక్కిలిభయపడునట్టి యీతడు భగవంతుని నిగ్రహము నకు హేతువుగాను శాస్త్రసిద్ధమైనదియ, “నరకమును గలుగఁజేయునది” అనితలంచి సామాన్య జనులున్న చేయనట్టి పాపమును ఒకప్పుడున్న చేయడుకదా” యనుట.

అవతారిక—ఈతడు పుణ్యముకు భయపడువిధమును, వాత్సల్యముగల సర్వేశ్వరుండును దయచూపనట్టి పాపప్రవృత్తితో సంబంధింపకయుండునట్టి విధమునున్న “ఈతడు పుణ్యమును” ఇత్యాది వాక్యత్రయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

“తదా విద్వాక్ పుణ్యపాపేవిధాయనిర్జ్ఞానః పరమం సామ్యముపైతి” (జ్ఞానియగువాఁ డు పుణ్యపాపములను వదలుకొని కర్మసంబంధములేవివాదై పరమసామ్యమును బొందుచున్నా డు” అని చెప్పియుండుటచే పుణ్యపాపములెందును మోక్షవిరోధులని నిశ్చయించుకొని యుండు నట్టి యీయధికారి తాకులు సుఖహేతువునుగాను ప్రేమించియుండునట్టిపుణ్యమును భగవత్ప్రప్తి ప్రతిబంధకమగుటచే ననిష్టమును గలుగఁజేయునది యగుటంచేసి దుఃఖహేతువగు పాపమనితలంచి భయపడియుండును.

మూ || ౨౦౨ || అతువు మిల్లాతపోతు అధికార త్రిలుకు ఉపాయోపే యజ్ఞిలుమ్
అన్వయమిక్ష్మే యోభియుమ్.

మూ || ౨౦౩ || కైజ్కర్వన్దన్దై ఫలసాధనమాక్మాతే ఫలమాక్మవేణుమ్

వరుకైయావతు). అతిన్దిక్ష్మేయోభిన్దార్, “అతిశ్చిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః” ఎన్నిపడియే
శేషత్వవృత్తియల్లాతపోతు శేషత్వ హానిపిఱక్కుమెన్నుమ్ భీతియడియాకవరుకై. ఇతిల్ భక్తి
మూలమానతు వే ముఖ్యమ్, తదలా భక్తిల్ భీతిమూలన్దానాకిలుమ్ వేణుమెవ్వుపడి.

అతుతానుమిల్లాపడిల్ శేయవతేన్నెన్న; అరుళిచ్చెయ్కితార్, (అతువుమిల్లాతపోతు)
ఎన్దుకుడన్ది. అతావతు-అముఖ్యమాన భీతిమూలకైజ్కర్వన్దాను మిల్లాతపోతు, కిశ్చిత్కారా
భావతారే శేషత్వరూపమాన వధికారత్రిలుమ్, అధికారి నాపేక్షమాయరున్దుర్భ శేషియుడైయ
కృపారూపమాన ఉపాయత్రిలుమ్, ఇవన్ దైయ అనుకూలవృత్తిపాపేక్షమాన అవన్ దైయ ముకమ
లర్ త్రియాకిఱ ఉపేయత్రిలు మన్వయమన్దురువిగుమ్మెన్ది.

అక, కీర్తిరణువాక్యతాలుమ్ కైజ్కర్వన్దన్దై వ్యక్తియుమ్ కైజ్కర్వన్దానాత్తిలెరు
మనర్థవిశేషగుమ్ కాట్టప్పట్టు; ఏవం విధకైజ్కర్వన్దన్దై సాధనబుద్ధియై త్రివిక్కి-తార్
మేల్, (కైజ్కర్వన్దన్దై) ఎన్దుకుడన్ది. అతావతు-ఇప్పుడి అవశ్యకరణీయమాక కీర్తి చొన్న
కైజ్కర్వన్దన్దై ప్పణ్ణుమళిల్ ద్వాపావృప్తఫలజ్ఞిలేతేన మొన్దుకు సాధనమాక ప్రతిపత్తిప
ణ్ణితే స్వయమ్మయోజనమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణివేణుమ్మెన్ది.

మూ || ౨౦౨ || అదియైనను లేనిచో, అధికారముతోను, ఉపాయోపేయముల
తోనును గల సంబంధమును వదలుకొనును.

మూ || ౨౦౩ || కైంకర్యమును ఫలసాధనమునుగాఁదలంపక, ఫలమునుగానే తలంచునది.

“అకించిత్ కుర్వతః శేషత్వానుపపత్తిః” (ఁంచమయినను చేయునినాని శేషత్వముకు భంగము
కలుగును) అన్నట్లు శేషత్వవృత్తిలేకపోయినట్లయిన శేషత్వముకు హానికలుగుననెడి భయము
వలనజేయునది. వీటిలో భక్తిమూలముగ జేయునదియే ముఖ్యము. అది లేకపోయినయెడల భీతి
మూలముగా నయినను చేయునందవలయును.

అవతారిక—అదియున్న లేకపోయినచో, చేయవలసినది యేమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

అంతముఖ్యమైనదిగా నెన్నఁబడనట్టి భీతిమూలకమగు కైంకర్యమున్న లేనిచో అట్టివాఁడు
ఁంచమైనను చేయవలసిన శేషత్వరూపమగు వధికారముతోను అట్టి అధికారమునుబట్టి యుండు
నట్టి శేషియును సర్వేశ్వరుని కృపారూపమగు ఉపాయముతోనున్న, తాతనియొక్క యనుకూల
మగు నడవడికను బట్టియుండు వానిముఖికోసరూపమగు ఉపేయముతోనున్న సంబంధములేని
వాఁడగును” అనుట.

అవతారిక:—కావున ఈపైరెండు వాక్యములచేతను కైంకర్యమును అవశ్యముగ చేయవల
యుననియు, లేనియెడల సంభవించునట్టి యవర్థములున్న చెప్పఁబడినవి. యివిధమగు కైంకర్య
మును సాధనముగాఁ దలంపఁగూడదని తెలుపుచున్నారు.

(కైంకర్యము) ఇత్యాది, ఇట్లు అవశ్యముగ చేయవలసినదిగాను ఇంతకుముందు చెప్పఁబడి
నట్టి కైంకర్యము నొనర్చునప్పుడు దీనిని దృష్టాకృష్టఫలములలో లేనికైన వొక దానికి సాధనము
గాఁచునగునుగాఁ దలంపవలయును.

మూ॥ ౨౮౪॥ అతావతు - తాత్త్రయేలాతే అవనైక్త్రయేట్రువృష్ణుకై.

మూ॥ ౨౮౫॥ కొడుత్తుక్కొల్కాతే కొణ్ణుక్కుక్కు క్కొక్కూలి కొడుక్కవేణుమ్.

ఇతై వికడికిరిక్కితార్ మేల్, (అతావతు) ఎఱ్ఱుడుగ్గి. (అతావతు) ఎఱ్ఱుడు. ఇతై సాధనమాక్కాతే ఫలమాక్కుతాయవతెప్పడి. (తాత్త్రయేలాతే అవనై క్త్రయేట్రువృష్ణుకైయవతు). కైబ్బర్కమ్ పట్టుకొని తాత్ అతుక్కు ఫలమాక అవన్ పక్కలితే ఒన్దైయర్థియాతే స్వయప్రయోజనమాక చెయ్యనిట్టుకొణ్ణు, కైబ్బర్కమ్ కొక్కుకొవననై. “తాస్సర్వా క్కీరసా దేవః ప్రతిగృహ్ణాతివై స్వయమ్” ఎన్నిపడియే తాత్తూర్తిపారాతే సాపేక్షతాయ విరుద్ధిక్కు కొక్కుమ్మడి పట్టుకై.

ఇవ్వళవుమ్ పారాతు, తాత్తొడుత్తై అవన్ కొణ్ణుక్కు ప్రత్యుపకారమ్ పట్టువుమ్ వేణు మెన్దితార్ మేల్, (కొక్కు) ఎఱ్ఱుడుగ్గి. అతావతు “దేహిమే దదామిలే” ఎన్నిపడియే తానవను కొణ్ణుపై సమర్పితు అవన్ పక్కలితే ఒరుప్రయోజనమ్ కొల్కాతే, “ఇష్టం వర్తితైయం నుముతుకెయ్ తిడప్పేలిల్ నానొన్ఱు నూతాయరమాక కొడుత్తు ప్పిన్నమాకుమ్ శెయ్ వన్” ఎన్ఱ పెరియాత్వార్ తిరుమకలై ప్పారే తాత్ సమర్పిత ద్రవ్యతై అవనగ్గీకరిత్త ఉపకారత్తుక్కాక, అప్పడి యిరుద్దశ్యవత్తై త్తన్నభివవేళానుసరణమాక నిత్రును కొణ్ణువన్ఱు సమర్పియానిట్టుకొణ్ణు పిన్నై యునుడిమై శెయ్ కైయాకొని కైక్కుతి కొడుక్కవేణుమ్మెన్.

మూ॥ ౨౮౪॥ అనగా తాను చేయిజాపక వానిని చేయిజాపునట్లు చేయునది.

మూ॥ ౨౮౫॥ ఇచ్చి పుచ్చుకొనక, పుచ్చుకొనినందుకు కూలి యివ్వవలయును.

అనతారికి :—ఈవిషయమును విరించుచున్నారు.

(అనగా) ఇత్యాది, అనగా = దీనిని సాధనముగా గొనక ఫలముగా గొనుట యనగా ననుట. తానుచేయిజాపక వానిని చేయిజాపునట్లు చేయుటయనగా—కైంకర్యముజేయునట్టి తాను అందు అకు ఫలముగాను వానివద్దనుండి యెద్దియైన నొకదానిగోరక తానొనర్చునట్టి కైంకర్యమునే ఫలమునుగా భావించి యిట్టి కైంకర్యమును స్వీకరించునట్టి సర్వేశ్వరుని “తాస్సర్వా క్కీరసాదేవః ప్రతిగృహ్ణాతివై స్వయమ్” (వాటినిన్నింటిని సర్వేశ్వరుండు నెత్తినపెట్టుకొనును) అని సాయించి యున్నట్లు తనయొక్క సంపూర్ణత్వమునుమాడక, ఇవి కావలసినవాడై వీటినిప్రీతితో గ్రహించు నట్లు చేయునది.

అవతారికి :—ఇంతమాత్ర మే కాదు. తాను ఇచ్చినదానిని వాడంగీకరించినందుకు ప్రత్యుపకారము చేయవలయునని తెలుపుచున్నారు.

“నీకిగముచ్చుచున్నాను. నాకదియ్యి” అన్నట్లు తానొకదానిని సమర్పించి వానివలన నొకప్రయోజనము సపేక్షింపక, “ఇష్టవర్తితైయం నుముతుకెయ్ తిడప్పేలిల్, నానొన్ఱు నూతాయరమాక కొడుత్తుప్పిన్నమాకుమ్ శెయ్ వన్” (నా. తి. ౬-౭) (ఇష్టాదిచ్చటికి వేంచేసి వీటి వారగించితిలేని ఒకటికి నూరువేలుగా సమర్పించుటయే కాక కైంకర్యము జేయుదును) అని యానతిచ్చిన పెరియాత్వారుల కుమార్తెయగు శ్రీ ఆండాకువలెనే “తాను సమర్పించిన ద్రవ్యమును వాడు అంగీకరించుటయనెడి యుపకారముకుగాను అట్టి ద్రవ్యములను తనప్రీతిగొంది మిక్కుటముగా గొనివచ్చి సమర్పించుచు తిరిగి కైంకర్యముజేయుట యను కూలినయితే మిఱువలయును” అనుట.

మూ॥ ౨౦౬ ॥ శ్రీవిదుర్నరైయుమ్ శ్రీమాలాకారరైయుమ్ కూనియైయుమ్మోలే
కిళ్ళిత్తురిత్తాల్ స్వరూపమ్ నిటమ్ పెలువతు.

మూ॥ ౨౦౭ ॥ మడి తడవారళోటుమ్ శురుల్ నాతార పూవుమ్ శుణ్ణాంబుపడా
త కానుమితే ఇవర్కల్ కొడుత్తతు.

ఇప్పుడి యనన్యప్రయోజననాయ్ కిళ్ళిత్తురిత్తాలయి న్నీరు స్వరూప ముజ్జ్వలమావలెన్ను
మత్తై సచ్చిస్తాంతమాక వరుగుచ్చియ్కితార్, (శ్రీవిదుర్నరైయుమ్) ఎఱ్ఱుడుగ్గి.

దృష్టాంతభూతానవర్కల్ కిళ్ళిత్తురిత్తి ప్రకారన్తన్నె యరుళిచ్చియ్కితార్, (మడితడ
వార)ఎఱ్ఱుడుగ్గి. (మడితడవారళోటుమ్)-మున్దల వాదరల్తోడెట్టు ప్పిన్నై, ఇతక్కుక్కాశ
తరలాకాతో” ఎఱ్ఱ మడిచ్చిరై శోధిత్తుక్కాక మడియైపిడారు త్తడవ్ ఇట్టాన్ నెట్టు ఇత్రేయు
మ్మడిపట్టున్ ప్రయోజనాంతరపరుదుమ్ శోటుపోన్దిక్కి, ఇట్టవన్ నెట్టు తిక్కుమ్మడి అనన్య
ప్రయోజనమాన శోటు. ఇప్పుడియతద్దశ్య శోటితే, భుక్తవత్సుద్విజాగ్రేభ నిపట్టాపరమాసనే । విదు
రాన్నానిబుభుజే శుచీని గుణాన్తిచ”ఎఱ్ఱ పావనత్వభోగ్యత్వ ప్రాస్తమామ్మడి శ్రీవిదుర్ అ
నుక్కు సమర్పిత్తతు. (శురుల్ నాతారపూవావతు) - అగ్నిస్పర్శముజ్జానాల్ శురుల్ నాలుమ్మడి
యితే పూవిక స్వభావమిరుప్పకు, అప్పుడియే ప్రయోజనాంతరస్పర్శమాకితశురుల్ నాన్దిమిల్లార
పడి అనన్యప్రయోజనత్వ పరిమళయుక్త గాకఇదుమ్ పుచ్చమ్. ఇప్పుడి యిదద్దశ్యపూవితే, ప్రసాద

ము ॥ ౨౦౮ ॥ ప్రిడి రుసవలెను, మాలాకారునివలెను, కూనివలెనున్న కైంకర్య

ముఁజేసేనట్లయిన, స్వరూపము ప్రకాశించును.

మూ॥ ౨౦౯ ॥ రొండిపట్టి చూడని యన్నమును, వెంట్రుకలవాసనలేని పుష్పమును
సున్నముతగలని చందనమును గదా వీరు సమర్పించినది.

అవతారిక:- “ఇట్లు పూజేతులేమింది కైంకర్య మెనర్పినచో, స్వరూపము ప్రకాశించు
ను” అను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నాడు.

(శ్రీవిదురుని) ఇత్యాది.

(రొండిపట్టిచూడని అన్నము) అనఁగా మొదట అదగణచేసి యన్నముపెట్టి పిమ్మట దీనికి
గాను డబ్బులియ్యజాలవా? యని రొండిపట్టి వెదకిచూచి, అన్నిముతినివ వానిమవక్కును కప్తము
గలుగఁజేయునట్టి ప్రయోజనాంతరపరులు పెట్టుపట్టియన్నము వంటిదికాకుండ, తినినవాని మనక్కు
పంతోషపడునట్లు యనన్యప్రయోజనలగు వారు పెట్టిన యన్నము.

ఇవిధమైనట్టి యన్నమునే కదా “ భుక్తవత్సు ద్విజాగ్రేభ నిపట్టాపరమాసనే । విదు
రాన్నానిబుభుజే శుచీని గుణాన్తిచ” (బ్రాహ్మణాద్యగ్రవర్గములవారు భుజింపఁగా మంచియొసన
మునఁగూర్చుండి పరిశుద్ధమును రుచికరమును నగు విదురునియన్నమును భుజించెను) అన్నట్లు
పావనత్వభోగ్యత్వములమూలముగ క్లాఘ్యమైనఁగానుండుఁజ్జియన్నమున గదా విదిరుండు భగ
వంతునికి (క్రికృష్ణునికి) సమర్పించినది.

కమురు కంఠుకొట్టని పుచ్చమనఁగా అగ్నిస్పర్శము తగిలినట్లు సనకమురుకంఠు కొట్టినది
గానుకదా పుచ్చముయొక్క స్వభావముండును. అట్లు ప్రయోజనాంతర స్పర్శరూపముగు కమురు
కంఠు లేకుండ అనన్యప్రయోజనత్వరూపముగు పరిమళముతోఁగూడియుండునట్టి పుచ్చముండును.

మూ || ౨౦౮ || కైబ్బర్యదశైవోలే మున్ముళ్ళదశైకలిలున్ స్వరూపమై ఉజ్జ్వల
మాక్కవేణుమ్.

పరమానాథా మమగేహముపాగతౌ | ధన్యోహమర్చయిష్యామి త్యాహమాన్యోపశేవనః' ఎఱు
విశేషజ్ఞుర్ శ్లాఘిక్కుమ్మడి అత్యాదర పూర్వకమాక శ్రీమాలాకారర్ అవసుక్కుక్కొడుత్తడు.
(శుద్ధామ్మపదాతి శాద్వావగు)-అయిరమ్పాన్నటియ కూట్టియుమ్ శుద్ధామ్మనీవలెపడ క్కుడు
మ్మడియితే శాన్తికాస్వభావమ్, అప్పడియే ప్రయోజనానస్పర్శమాకిం దోషమిన్తిక్కే అనన్యప్ర
యోజనమాన శాద్వ. ఇప్పడి యిరున్దళ్ళ శాన్తికేనుగంధమేతద్రాజార్హమ్ రుచిరం రుచిరాననే అవయో
ర్గైత్రిసదృశం దీక్షితామనులేపనమ్' ఎఱు అనన్తిత్తవనవరమ్ పూసుమ్ శాద్వామ్మడి కూనికొ
డుత్తడు. ఆకి, ఇప్పడి అనన్యప్రయోజనమాక క్కిళ్ళిత్కరితలాయిన్దు కైబ్బర్యక్రయమాన
స్వరూపముజ్జ్వలమావతెన్తే. ఆకి, ఇన్వళ్ళవుమ్ వస్త్రవాదిగణనైయిల్ చరమాక్రమాన కర్తవ్య
రూప కైబ్బర్యతైవోధిన్తు, తాదృశకైబ్బర్యతలే స్వరూపముజ్జ్వలమావెన్నుమిడతెన్తు మరుళి
చ్చెయ్ తారాయిన్దు.

ఇప్పడి అనన్యప్రయోజననాయ్క్కొణ్డు కైబ్బర్యమత్యేతలే స్వరూపముజ్జ్వలమాన

మూ|| ౨౦౮|| కైంకర్యదశయందువలెనే పూర్వముండు దశలయందును స్వరూప
మును ప్రకాశింపజేయవలయును.

ఇన్విధముగ నుండునట్టి పుష్పమును కదా ! “ప్రసాదపరమానాథా మమగేహ ముపాగతౌ
ధన్యోహమర్చయిష్యామి త్యాహ మాన్యోపశేవనః” (అనుగ్రహపూర్ణులగు శ్రీరామత్మజులు నా
గృహమునకు వేంచేసినారు నేను ధన్యుండను. వారల నర్చింప లభించితినని మాలాకారుండు
చెప్పెను) అన్నట్లు విశేషజ్ఞులు శ్లాఘించునట్లు యొక్కవ అదరణికో శ్రీమాలాకారులు సర్వేశ్వ
రునికి సమర్పించినది.

నన్నముపడిని చిందన మనఁగా—వేరువేరుగ ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టినను, నున్నముపడి
నే చెడిపోవునట్టిదిగాను కదా! చిందనముయొక్క స్వభావముండును. అట్లు ప్రయోజన-ంతర
స్పర్శరూపముగ దోషములేకుండ అనన్యప్రయోజనమైన చిందనముగ నాఫలాపేక్ష లేకుండ నమర్పిం
చినట్టి చిందనము)

ఇన్విధమైనట్టి చిందనమే కదా! “నుగంధమేతద్రాజార్హమ్ రుచిరం రుచిరాననే అవయో
ర్గైత్రిసదృశం దీక్షితామనులేపనమ్” (రుచిరాననా! ఈచిందనము మంచి పరిమళముగలది.
ఇది రాజులకుఁదగినది. ఇది మనోహరమయినది. మాశరీరములకుఁదగినట్టి చిందనము తొసంగుమా)
అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు కోరినపిమ్మట పూసుకొనుట కనుకూలమగునట్టి చిందనము కదా కూని
సమర్పించినది.

కొవున నింతవరకును వాసస్థలము మొదలగువాటికి బేర్కొనునప్పుడు తుట్టుకుదిని పేర్కొ
నఁబడినదియు, అవశ్యము చేయవలసినదియునగు కైంకర్యమునుగుఱించి విచారించి యట్టికైంకర్య
మువలన స్వరూపము ప్రకాశించునని తెలిపినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇట్లు పలాపేక్ష లేకుండ కైంకర్యము చేయుటచేతనే స్వరూపము ప్రకాశిం
చునని చెప్పినందున మోక్షసంస్థాయందలి కైంకర్యదశయందు స్వరూపము ప్రకాశించునని నేఱు

మూ॥ ౨౦౯॥ మున్నే నాలుదశై యున్లు.

మూ॥ ౨౦౯౦॥ అతావతు - జ్ఞానదశైయును, వరణదశైయును, ప్రాప్తిదశైయును, ప్రాప్యనుభవదశైయును.

తెస్తు శొన్నవిరిత ముక్తవశ్యైర్ కైబ్బర్యదశైర్ స్వరూపాజ్ఞాన్యమును అర్థానుక్రమెస్తు నితైత్తు. ఇప్పటి కైబ్బర్యదశైర్ స్వరూపాజ్ఞై ఉజ్జ్వలమాక్కుమోపాతి ఏతత్పూర్వదశావశే పబ్బలిలును స్వరూపదై ఉజ్జ్వలమాక్కువేణుమెత్తురుచ్చెయ్కితార్ మేల్, (కైబ్బర్యదశైసారే) ఎత్తుకుదగ్గి. (మున్నుక్కదశైలిలును) ఎత్తుకు- కైబ్బర్యత్తుక్కుల్పూర్వదశైలిలుమెత్తుపడి.

మున్నే ఎత్తినదశైయుండుఎన్న మాకొంతుయిలే యరులిచ్చెయ్కితార్, (మున్నే నాలుదశై యున్లు) ఎన్లు.

అద నాలుదశయున్దానేతెన్ను ముప్పేత్తైయిలే యరులిచ్చెయ్కితార్, (అతావతు) ఎత్తుకుదగ్గి, (జ్ఞానదశైయావతు) - ఆచార్యోపదేశతారే తనకు జ్ఞానమేపెట్టుకొట్టుకొట్టు. (వరణదశై యావతు) - సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనై తనకు ఉపాయముగాను వరించునట్టిదై. (ప్రాప్తిదశైయావతు) - సాంసారికసకలపాప నివృత్తిపూర్వకముగ ఆపాయముపొందికై ప్రాప్తికొట్టుకొట్టు. (ప్రాప్యనుభవదశైయావతు) - ప్రాప్యభూతనానవనైక్కిట్టి యనుభవికొట్టుకొట్టు. ఇవ్వనుభవ వివరప్రీతికారక కైబ్బర్యము తే పరమపురుషునె. ప్రథమాపేక్షితమున తత్త్వజ్ఞా మునుజ్ఞాన

మూ॥ ౨౦౯॥ ముందే నాలు దశలు కలవు.

మూ॥ ౨౦౯౦॥ అవి యెవ్వియనఁగా—జ్ఞానదశయును, వరణదశయును, ప్రాప్తిదశయును, ప్రాప్యనుభవదశయును.

చెప్పనక్కఱలేకుండనే సిద్ధమగుచున్నదనికలంచి, ఇట్లు కైబ్బర్యదశయును స్వరూపమును ప్రకాశింపఁ జేసికొనునటుల, దీనికిమందు దిశలయందును స్వరూపమున ప్రవాశింపఁజేసికొనునదియుని తెలుపుచున్నారు.

(కైంకర్యదశవలనే) ఇత్యాది, పూర్వపుదశలనఁగా కైంకర్యముకు పూర్వపు దశలనుట.

అవతారిక:—పూర్వము ఎన్నిదశలున్నవంటివేని తెలుపుచున్నారు. (మునుపే నాలుదశలు కలవు) ఇత్యాది.

అవతారిక:—ఈనాలుదశ లెన్నియనగా చెలుపుచున్నారు (అవియెన్ని) ఇత్యాది.

జ్ఞానదశయనఁగా—ఆచార్యోపదేశములన తనకు జ్ఞానము గలుగునట్టి దశ.

వరణదశయనఁగా—సిద్ధోపాయముగు సర్వేశ్వరుని ఉపాయముగాను వరించునట్టిదశ.

ప్రాప్తిదశ యనఁగా—సాంసారి సకల పాప నివృత్తిపూర్వకముగ సర్వేశ్వరుని బొందునట్టి దశ.

ప్రాప్యనుభవదశయనఁగా—ప్రాప్యవస్తువుగు సర్వేశ్వరుని కెక్కుర సమీపముననుండి వాని ననుభవించునట్టి దశ.

ఇట్టి యనుభవమువలనఁ గలిగిన ప్రీతిమూలముగఁ జేయునట్టి కైంకర్యమేకదా; పరమపురుషార్థము.

మొట్టమొదట కావలసిన తత్త్వజ్ఞానమును, దానిమూలముగ ఉపాయవరణమును, దాని

మూ॥ ౨౯౦॥ జ్ఞానదశైయిల్ అజ్ఞానలై మున్నిడుమ్, వరణదశైయిల్ అపూర్తియై మున్నిడుమ్, ప్రాప్తిదశైయిల్ అర్తియై మున్నిడుమ్,

ఫలమాన ఉపాహవణముమ్, వణఫలమానప్రాప్తియుమ్, ప్రాప్తిఫలమాన అనుభవముమ్, అనుభవనిత శ్రీకారిత కైజ్జగర్జనమాయితై క్రిమవిరుప్పగు. ఆకైయారే, కైజ్జగర్జనశై చరమ దివైయాయ్, పూర్వదశై నాలుమ్ ఇతిశేవనేట్టుకక్కిట్టపడి యొట్టుక్కుయగుక్కుమ్.

ఇన్నోదశైయిల్ స్వరూపలై ఉజ్జలమాక్కుచ్చుడియై దర్శిప్పిక్కితాత్తుల్, (జ్ఞానదశైయిల్) ఎన్నుడుదన్. (జ్ఞానదశైయిల్ అజ్ఞానలై మున్నిడుకైయవగు) - ఆచార్యక మేనేర్లో తనక్కు అజ్ఞానజ్ఞానముగట్టుచుండి తత్త్వహిత పురుషార్థజ్ఞలో తన్నుడైయ అజ్ఞానలై పులకాలుమ్ విజ్ఞాపకై. (వరణదశైయిల్ అపూర్తియై మున్నిడుకైయవగు) - “నోద్రగీనోమ్మిరేక” “నధగ్మనిష్టోస్త్రి” “నత్కర్మవైకలికిం నచిన్మి” ఇత్యాదియొడియై శేద్రుక్కుహేతువాక్కిల్ పూర్వమును సుకృతాదికలొట్టుమ్ తనక్కి జ్ఞానయోగి అకిచ్చనన్మలైపురస్కరితై. (ప్రాప్తిదశైయిల్ అర్తియై మున్నిడుకైయవగు) - “పెద్రహహేతు కెయిత్తుమ్” ఎన్నిరారే, తాగులకమ్ తేదైయన్మయవగు” “రియని” “కాక్కిల్గుమ్ కాలిమన్నమ్క అకాలో” ఇత్యాది

మూ॥ ౨౯౧॥ జ్ఞానదశయందు అజ్ఞానమును పురస్కరించుకొనును.

మూ॥ వరణదశయందు దపూర్తిని పురస్కరించుకొనును. ప్రాప్తిదశయందు అర్తిని పురస్కరించుకొనును.

మూ॥ భగవత్ప్రవృత్తి గుణము, ద నిమూలముగ్భగవదనుభవమును అట్టి యనభవమువలన అగ్రీనప్రీయాలముగ బ్రయుపవృత్తి కైంకర్యమును నివృధమున కలా వీటిక్రమముండును.

కవున కియిక్కర్పదయునద తుట్టతొదిదశయై దీనికి పూర్వపుదశలునాల్గును దీనిలోంచి చేరుటకు క్రిమము తగియుండును.

అవతారిక:—అయో దశలయందు స్వరూపమును ప్రకాశింప జేసికొనునట్టి విధముల దెలుపుచున్నాడు.

(జ్ఞానదశయందు) ఇత్యాది. జ్ఞానదశయందు అజ్ఞానమును పురస్కరించుకొనుటయనగా, ఆచార్యుండు పెద్రై తనకు దెలియునివాటిఁ జెలుపునట్లు తిప్పిహిత పురుషార్థముల విషయమున తనయొక్క అజ్ఞానమును పదేపదే విజ్ఞాపనము చేసికొనుట.

వరణదశయందు పూర్తిని పురస్కరించుకొనుట యనగా, “నోద్రగీనోమ్మిరేక” (గి.పా. ౫=౭=౧) (నత్కర్మముల నాచరించినవాడగుకాను) అనియు, “నధగ్మనిష్టోస్త్రి” (ధర్మమున నిష్ఠ గలవాడగు కాను) అనియు, “నత్కర్మవై కలికించన సంచిన్మి” (కొంచమైనను నత్కర్మమునుచేర్చి యుండకపోతిని) అనియును చెప్పియున్నట్లు ఫలమునకు హేతువుగాఁ గొనుట కనుకూలములగు నుకృతాదులలో నొక్కటియును తనకురేకపోవుటయును అకించన్యమును పురస్కరించుకొనుట.

ప్రాప్తిదశయందు అర్తిని పురస్కరించుకొనుటయనగా, లభించినప్పుడు పొందగలమున కొనియుంపక, “నానులకమ్ తేదైయన్మయవగు” (లి. ము. =౩=౪) (కాలుష్యములేనట్టి పరమపదము నెప్పుడు పొందుదునా) అనియు, “తరియేనిని” (లి.పా. ౫=౮=౭) (ఇంక ధరిం

మూ॥ ప్రాప్త్యానుభవదశై యిల్ ఆభినివేశతై మున్నిమమ్.

మూ॥ ౨౯౨॥ అజ్ఞానమ్ పోవతు ఆచార్యజ్ఞానత్తై.

మూ॥ అపూర్తిపోవతు ఈశ్వరపూర్తియాలే,

పృథియే విలయసహత్వవిభజనమాన తన్నుడై యక్షేణాతిశయతై దర్శిప్పిక్కై. (ప్రాప్త్యానుభవదశై యిల్ ఆభినివేశతై మున్నిమమ్ కైయావతు) - పెరువిదాయనమ్ క్కుళ్ళుడి త్తరణ్ణిగారాతాప్పోత అనుభూతాంత్రాల్ తృప్తిపిఱవాలే మేళమేయమిదనమ్ క్కు విత్తెన్ద్రకెల్లుకిం అనుభవాభినివేశతై ప్రకాశిప్పిక్కై. ఆక జ్ఞానదశై ముతలన నాణదశైయిం మమ్ స్వరూపతై ఉజ్జ్వలమాక్కు కైయావతు - ఇన్వో ఆకారదశై మున్నిమమ్ కైయావతు.

ఇప్పుడి ఇవనివత్తై మున్నిట్టల్ ఇవనుక్కివై శమిప్పతై తాలేయెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కితార్ మేల్, (అజ్ఞానమ్ పోవతు) ఎన్దుకుడణ్ణి. అతావతు - తత్త్వహితాదికలో ఇవనక్కుళ్ళ అజ్ఞానమ్ సహజనమాక నివృత్తిమావతు అనిత్తై అలకలకాక దర్శిప్పిత్తు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుకై క్కీడాన ఆచార్యనుడై మమ్ జ్ఞానత్తై. పేర్తుమ్ క్కు హేతువాయిరున్దుల్ సత్కర్మాదికలొన్దుమ్ తనక్కిల్లా మైయాకిం అపూర్తి శమిప్పతు, ఇత్తలైయిల్ శ్చ తొన్దైయమనేక్షియమన్ కార్యమ్ కైయ్య మపా యథూత నాన. ఈశ్వరనుడైయ సహకారి నైరనేక్షిమాకిం పూర్తియాలే. అవిలమ్మేన తిరువడికతై

మూ॥ ప్రాప్త్యానుభవదశయందు ఆభినివేశమును పురస్కరించుకొనునది.

మూ॥ ౨౯౨॥ ఆచార్యునికిఁగల జ్ఞానమువలన ఈతని యజ్ఞాన ముతోలఁగిపోవును.

మూ॥ సర్వేశ్వరునికిఁగల పూర్తివలన నీతని యసంపూర్తి తోలఁగిపోవును.

పఁజాలను) అనియ (ఈవిక్కిళ్ళుమ్ కామిన్నుమ్ కురుకాణో, (కైంకర్యముకయి నన్నుకొని పోవుకామింకను సమీపింపలేదా) అనియను సాయించునట్లు అలస్యమును సహింపఁజాలమివలనఁ గలుగు తనకన్తముల జూపించుట.

ప్రాప్త్యానుభవదశయందు దభినివేశమును పురస్కరించుకొనుట యనఁగా, ఎక్కువ దాహము కొనినవానికి ఎన్నిసీళ్లు త్రాగినను దాహము తీరనట్లు అనుభవించినదానివలన తృప్తిగలుగక తనకు పైపై వృద్ధిపొందునట్టి అనుభవవిషయపు కోరికను ప్రకాశింపజేయుట.

కావున జ్ఞానదశ మొదలుగాఁగల నాలుగుదశలయందును స్వరూపమును ప్రకాశింపజేసికొనుట యనఁగా, ఈయాయాకారములను పురస్కరించుకొనుట యని యభిప్రాయము.

అవతారికః—ఇవిధమున నీతండు వీటిని పురస్కరించుకొనినచో, ఈతని కిది శమించుట యెట్లంటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(అజ్ఞానముపోవుట) ఇత్యాది. తత్త్వహితాదుల విషయమున నీతనికిఁగల అజ్ఞానము నివర్తించుటయనునది వాటిని వెవ్వేరుగఁజెలిపి వానికిఁజెలియనివాటిఁ జెలియజేయుటకుఁ దగినట్టియాచార్యుని జ్ఞానమువలననని యెఱుంగునది.

ఫలముకు హేతుభూతములగు సత్కర్మములలో నొక్కటియును తనకు లేకపోవుట యను అపూర్తి శమించుటయనునది యీతనివలన నొక్కదానినిన్ని యనేక్షింపక, పనిజరుపునట్టి యుపాయభూతుడగు సర్వేశ్వరునియొక్క వేటొక్కసనాము ననేక్షింపకుండుట యనెడి మౌ రివలన పని యెఱుంగునది.

మూ॥ అర్తిపోవతులరుభాలే, అభినివేశమ్ పోవతు అనుభవశ్చాలే,

మూ॥ ౨౯౩॥ అజ్ఞానత్తుక్కుడి అపరాధమ్, అపూర్తిక్కుడి జ్ఞానపూర్తి, అర్తిక్కుడి అలాభమ్, అభినివేశత్తుక్కుడి అశకు.

ప్రాపిక్కుప్పెతామైయాలుజ్ఞాన అర్తిరీతువకు, అర్తి కణ్ణాల్ అర్థమాట్లానే అప్పుతే కార్యమ్ తెయ్తు తల్లెక్కట్టుకత్తులు ప్పావన పరమభాసహిస్తుమాకి అననదైయ కృపైయాలే. అనుభవదైయ అనుక్షణస్ పిటక్కుమభినివేశమడగువకు, అవిషయత్తై మేళమేలు మనుభవిక్కుయాలే గొన్నె.

ఇవ్వజ్ఞానాది చతుష్టయత్తుక్కుమ్ హేతువేతెన్నమాకాత్తెయితే యరుచ్చెయ్కెటార్, (అజ్ఞానత్తుక్కు) ఎట్టుతుడగ్గి. అతావకు - జ్ఞానదైయిల్ మున్నిహకి అజ్ఞానత్తుక్కుమూలమ్ - అనాదికాల కృతాకృత్యకరణ కృత్యాకరణరూపమాన అపరాధమ్. వరణదరైయిల్ మున్నిదుకి అపూర్తిక్కురూపమా - పేర్బుక్కు హేతువాకి నిన్కెల్లావర్తొస్తుమ్ తనక్కిల్లా మైయ్తెదర్కి క్కెక్కుడలన జ్ఞానపూర్తి. ప్రాప్తిదశయిల్ మున్నిదుకిర అర్తిక్కు హేతు ప్రాప్యవస్తువై శీఘ్రముక కిట్టెప్పెతామైయాకిర యలాభమ్. ప్రాప్యానుభవదశయిల్ మున్నిదుకి అభినివేశత్తుక్కుక్కరణస్-అనుభవిత్తవశివాల్ త్పిప్తిపిటవాలే నేళ మేలు మాత్రైప్పడప్పలుమణ్ వడినట్టిక్కెన్తె.

మూ॥ ఈతనికిగల దుఃఖము సర్వేశ్వరుని కృపవలన పోవును.

మూ॥ ఈతనికిగల యానందతే యనుభవమువలన పోవును.

మూ॥ ౨౯౩ ॥ అజ్ఞానముకుఁగారణము అపరాధము, అపూర్తికిఁగారణము జ్ఞానపూర్తి. దుఃఖముకుఁగారణము కోరినది అభింషకపోవుట. ఆతరుతకుఁగారణము సౌందర్యము.

శీఘ్రముగ వాసనస్పిరి - చేరి బోవుటవలనఁ గలుగునట్టి దుఃఖములమించుటయనునది యట్టి దుఃఖముఁజూచినట్లయిన సహించియుండజాలక వెంటనే పనిచేసి ముగించుటకుఁ దగినట్టి పరదుఃఖాఁగొట్టుత్వరూపమగు సర్వేశ్వరుని కృపవలన నని యెఱుంగునది.

అనుభవవిషయంగు ప్రతిదశము గలుగునట్టి కోరికలు సీగుటయనునది యీవిషయమును నైపైగా అనుభవించుటవలన నని యెఱుంగునది.

అవతారికిః—ఈయజ్ఞానాది చతుష్టయమునకును హేతువెద్దియంటివేనీ తెలుపుచున్నారు, (అజ్ఞానముకు) ఎత్తాది. జ్ఞానదశయంగు పురస్కరించుకొనునట్టి అజ్ఞానముకు మూలము అనాదికాలముగ నొనర్చిన అకృత్యకరణ, కృత్యాకరణరూపమగు అపరాధము.

వరణదరయంగు పురస్కరించుకొనునట్టి యాపూర్తికి మూలము ఫలమునకు హేతుభూతముగ తలంపఁదగినట్టిని యొక్కటియును తనకులేకుంటును తెలిసికొనఁగల జ్ఞానపూర్తి.

ప్రాప్తిదశయందు పురస్కరించుకొనునట్టి యాపూర్తికి హేతువు ప్రాప్యవస్తువును శీఘ్రముగ అభింపకుండుట.

ప్రాప్యానుభవ దశయంగు పురస్కరించుకొనునట్టి అభినివేశముకుఁ గారణము అనుభవించి నంతమాత్రమున తృప్తిపొందక, నైపైగా అతను గలుగఁజేయునదియగు నాతని దివ్యముగఁగ్రహసౌందర్యము.

మూ॥ ౨౯౪॥ ఆర్తియునుభినివేశము మిరుక్కుమ్మడి అర్చిరాదిగతియి లే శోన్నోమ్
మూ॥ ౨౯౫॥ ఇవచ్చనక్కు నాలుడశైవోలే నాలుగుణముల్లా.

ఆర్తిభినివేశ వేషమిరుక్కుమ్మడి యన్నెన్న; అనుభిన్నయొక్కారే, (ఆర్తియు మభినివేశము మిరుక్కుమ్మడి అర్చిరాదిగతియిలేనోన్నె) ఎన్ను. “ఇన్నిష్టవర్ మై యనియాముతామై” ఎన్నుతు దక్కి “తిరువాడైనిన్నాడైకణ్ణాయ్” ఎన్ను తనమును వలెత్తును “అక్షయమ్మడి పరమభ కితై యొకుత్తల్” ఎన్నునుకవాక ఆర్తియుమిరుక్కుమ్మడియొక్కను; “శైవ్యాభక్తయమ్ తిరుముకమును శైవ్యావా యమ్ కుళులువకణ్ణు” ఎన్నిపడియే, “మన్నగ్గై గుళుత్త యుభవిత్తు” ఎన్నుతుదక్కి, “తన్నై శైవ్యోద్ధిప్రీతియాల్ వద్దశైవ్యయైయనుభవిత్తు” ఎన్ను మళవాక అభినివేశ మిరుక్కుమ్మడియొక్కను అద్దప్రభత్తిలే నున్నప్పమాక అనుభిచ్చాయ్ భావోక్తి. అక, “కెద్య్కొన్దైక్కుమున్నే నాలుడశై యొక్కెయ్, అదై తానిన్ని తెన్ను. అవ్వవదానుగణమాన అజ్ఞానాదిశైవ్యమున్నడనే అవ్వనదై కలిన్ స్వరూపముల్లయిమా మెన్నును, “అవ్వునాదిక శైవోక్కుమున్నై అజ్ఞానాదిక శైవ్యమ్, అవ్వు జ్ఞానాదికకుక్కు నిదానదభును శొల్లిన్ద్రాయ్ న్ద్రు.

ఇవ్వుదకాచుక్కును ప్రవర్తతిలే ఇగుపయ గుణచిగున్ను వలై నా మనుభిచ్చయోకితార్ మేల్

మూ॥ ౨౯౪॥ ఆర్తియును, అభినివేశమున్ను ఉంకియున్నట్లు అర్చిరాదిగతియను
గ్రంథమునఁ జెప్పియున్నాము.

మూ॥ ౨౯౫॥ ఈతనికి నాలుగశతవలెనే నాలుగుణములుకలవు.

అవతారిక:—ఆర్తియొక్కయును అభినివేశముయొక్కయును అక్షయమైయుంటివేని తెలుపు
చున్నారు.

ఆర్తియును, అభినివేశమును ఇవియుండునట్టి విధమును అర్చిరాదిగతియను గ్రంథమునఁ
జెప్పియున్నానునఁగా, “ఇన్నిష్టవర్ మై యనియాముతామై” (అంక ౧) (హియమగు శరీరము
యొక్కయునాదియగు స్వభావమును నేను సహింపజాలను) అని యాది భిని, “తిరువాడై నిన్నాడై
కణ్ణాయ్” (తి. శా. ౧౦- ౧౦- ౨) (నన్ను సంసారములో ఉంచినట్లయితే ప్రేమించినాడను నీమీ
తను ఒట్టులెట్టెదనువెల్లెదవోయాదా) అనుచు పోకుండు అష్టగీతియు, “నీగియును శాందకలసి
నట్లు, పరమభక్తి తలయై వ్రినట్లయిన,” అనువగతును ఆర్తియుండునట్టి విధమునున్ను, “శైవ్యాభక్తై
యమ్ తిరుముఖమును శైవనివాయుమ్ కుళులుకణ్ణు” (పెళ్ళ. తి. ౬-౨) ప్రీతాంబరమును, ముఖ
మండలమును, ఎట్టుగ దొండపండువలెనుండు పెదమలమున్ను తలవెండుకలనున్ను పేరించి) అని
సాయించినట్లు పూర్వముండు సౌందర్యమును అనుభవించి” అనవచ్చి మొదలుకొని “తెనను అభించి
సందుతలనఁ గలిగిన ప్రీతివలనవచ్చిన కాంతిని పేరించి” అనునాకును అభినివేశముండునట్టి విధము
నున్ను ఆగ్రంథమున స్పష్టముగ సాయించినారు గదా!

కావున కైంకర్యకళకు ముందుగ నాలుగువిధముల కలవలయును, అవి ఫలానివమును, ఆయా
దళల కనుగుణముగ అజ్ఞానాదులను పురస్కరించుకొనినవో, ఆయాదళలయందు స్వరూపము
ప్రకాశితునననియు, ఆయజ్ఞానాదులనుపోగొట్టునవి యాచార్యునిజ్ఞానము మొదలగునవియనియు
ఆయజ్ఞానాదులకు హేతువులున్ను చెప్పబడినవి.

అవతారిక:—ఈనాలుగదళలను కేర్పొను సందర్భమున ఈతనికిదళల నాలుగుణములనున్ను
తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౯౬॥ అతాపతుః జ్ఞానముమ్, అజ్ఞానముమ్, శక్తియుమ్, అశక్తియుమ్.

మూ॥ ౨౯౭॥ ఇతుతా నవయక్కు మ్మహా.

మూ॥ ౨౯౮॥ అవనుడైయి జ్ఞానత్తుక్కిలక్కు ఇవనుడైయి గుణమ్,

(ఇవన్తనమ్) ఎత్తుకుడగి అగావరు ఇవ్విశాకాయ్ ప్పరూపాజ్జ్వలన్తత్తు క్కుడలొక కీ-గ్-చోన్
న్న దికాచనుట్టయమ్మారే ప్పరూపాజ్జ్వలన్తహేతువాన గుణచతుష్టయము మణినే.

అవై గానెత్తె మ్మూ మాకాత్తై యిలే (అతావరు జ్ఞానముమ్ అజ్ఞానముమ్ శక్తియుమ్ అశక్తియుమ్) ఎత్తు ఆన్తనగజ్జో తిన్తె మ్మనకిచ్చెయ్ కితార్.

ఇవనుడైయి గుణచతుష్టయమ్ శొన్నప్రసక్తత్తి శ్శక్త్యగుణక్కు మివైయుజ్జెన్నుమిడతై యరుకిచ్చెయ్ కితార్, (ఇతుతా నవయక్కు-మల్లు) ఎత్తు. (అవన్) ఎత్తు - కీగ్-చోన్ త్తిక్కొ-ట్టువన్త శక్త్యగుణనే ప్పరూపర్పిక్కిజను.

ఇప్పటియిట్లు శ్శక్తి అగునట్టి గుణగుణక్కు - శక్త్యగుణ శీవై యున్న; అనగ్గో విభజిత్తు అగుకిచ్చెయ్ కితార్, (అవనుడైయి) ఎత్తుకుడగి. శీగ్-చోన్ త్తన దెవిలన్తక్కి - శక్త్యగుణ శక్త్యగుణై మ్మన్త అగుకిచ్చెయ్ కితార్, శ్శక్త్యగుణచతుష్టయమ్ శొన్నముడిత్తార్ అని పాతే ప్రాసంగికముగ నిషిద్ధచాతుర్విధ్యమై శ్శక్తిగ ఇగుకిచ్చెయ్ కితార్. (అవనుడైయి జ్ఞానత్తుక్కిలక్కు ఇవనుడైయి గు

మూ॥ ౨౯౯॥ అవియోవియనంగా—జ్ఞానమును, అజ్ఞానమును, శక్తియును, అశక్తియును.

మూ॥ ౩౦౦॥ ఇవి సర్వేశ్వరునికిన్ని కలవు.

మూ॥ ౩౦౧॥ వాని జ్ఞానమునకు విషయము ఈతని (శీవుని) గుణము.

(ఈతనికి) ఇత్యాది. ఈయశక్తికాయ్ క్కు ప్పరూపమును ప్రకాశవర్ణరూపములకు నోడ్వదు విభజిగాను చెప్పబడిన నాల్గవశతవన నే యాతని స్వతాపము బ్రహ్మకంఠజేయనవియగు నాల్గు గుణములున్న కలవని తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక:—అవియో వియనంగా (జ్ఞానమును, అజ్ఞానమును, శక్తియును, అశక్తియును) అని యాగుణముల దెలుపుచున్నారు.

ఈ గుణచతుష్టయము దెలుపుచున్నందున, ఈశ్వరునికిన్ని శక్తిగలది వానికిన్ని కలవు) ఇత్యాదివాక్యముచే దెలుపుచున్నారు.

“వాడు” అనగా ముగ్ధుడైన సర్వేశ్వరుండనుట.

అవతారిక:—ఇర్విధముగానుండునట్టి శీర్షణీయైక్యమును గుణములకు శక్తియు వివిధ యనగా, వాటిని విభజించి దెలుపుచున్నారు (వానియొక్క) ఇత్యాది.

క్రిందుకేర్పొనిన క్రమమునగానుండ ఈశ్వరునిగుణములను మొదట కేర్పొనుటకుగాన గాను చేతనని గుణవిషయములనుచెప్పి ముగించినపిమ్మట దానిపైని ప్రాసంగికముగ నిషిద్ధముల చాతుర్విధ్యమును విస్తృతముగ దెలుపుటకైయని యెఱుంగునది.

వానిజ్ఞానమునకు విషయము ఈతనిగుణమనగా — “యస్సర్వభూ” అనియు, “సహ

మూ || అజ్ఞానత్తుక్కిలక్కు ఇవనుడైయదోషమ్, శక్తిక్కిలక్కు ఇవనుడైయ రక్షణమ్, అశక్తిక్కిలక్కు పరిత్యాగమ్.

గమ్)ఎత్తురు- (యస్సర్వజ్ఞః” ఎత్తుమ్, “సహస్రాంశుః” ఎత్తుమ్ శొల్లుణిపడియే సర్వజ్ఞానానావనుడైయ, దివ్యజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, అద్యేషాభిముఖ్యమ్ తుడగ్గి ఇచ్చేతనన్ పక్కులుజ్ఞాన ఆత్మగుణమెన్గె. (అజ్ఞానత్తుక్కు ఇవనుడైయదోషమ్) ఎత్తురు - “అవిజ్ఞాతాసహస్రాంశుః” ఎత్తుమ్, “అవిజ్ఞాతాహితైనా మాగన్సుకమరేక్షణః । సదాజగత్సమస్తచ్చ పశ్యన్నపిహృద్దిశితః” ఎత్తుమ్ శొల్లుణిపడియే సర్వజ్ఞ నాయుక్కుచ్చెయ్ లే అవిజ్ఞాతానాయుక్కు మనసుడైయ అజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ప్రకృతివశ్యనాన ఇన్కపట్టు మకృత్యకరణాదిదోషమెన్గె. (శక్తిక్కిలక్కు ఇవనుడైయ రక్షణమ్) ఎత్తురు- “పరాస్యశక్తిర్విధైవశ్రూయశే” ఎన్గిపడియే సర్వశక్తియాన అవనుడైయ అఘటితఘటనాసామర్థ్యమాకలి శక్తిక్కువిషయమ్, ఇవనుడైయ సకలవిద్యజ్ఞైయమ్ పోక్కి స్వరూపానుగుణమాన సకలైవ్యజ్ఞైయమ్ కొడుక్కుయాకలి రక్షణమెన్గె. (అశక్తిక్కిలక్కు పరిత్యాగమ్) ఎత్తురు - అప్పడి సర్వశక్తియాన అవనుడైయ అశక్తిక్కువిషయమ్, దుస్సహమాక ఇన్కకెయ్యమ్ దోషజ్ఞాతాతే కిటి క్కైవిదుక్త యున్గె.

ఇప్పుడి ఈశ్వరునివిషయజ్ఞై యరుచ్చెయ్దుకు మేల్ చేతనగువిషయజ్ఞై యరుచ్చెయ్ కితార్, (ఇవనుడైయ) ఎత్తురుడగ్గి. (ఇవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కిలక్కు ఆచార్యగుణమ్) ఎత్తురు-ఇచ్చే

మూ || అజ్ఞానమునకు విషయము ఈతని దోషము. శక్తికి విషయము ఈతని రక్షణము. అశక్తికి విషయము పరిత్యాగము.

సాంశుః” అనియును చెప్పియున్నట్లు సర్వజ్ఞుడగువానియొక్క దివ్యజ్ఞానమునకు విషయము అద్యేషాభిముఖ్యము మొదలుకొని ఈచేతననియందుగల యాత్మగుణములనుట.

“అజ్ఞానముకు విషయము ఈతని దోషము” అనగా, “అవిజ్ఞాతాసహస్రాంశుః” అనియు, “అవిజ్ఞాతాహితైనా మాగన్సుకమరేక్షణః । సదాజగత్సమస్తచ్చ పశ్యన్నపిహృద్దిశితః” అనియును చెప్పియున్నట్లు సర్వజ్ఞుడయినప్పటికిన్ని తెలియనివానివలె నే యుండునట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క అజ్ఞానమునకు విషయము ప్రకృతివశ్యుండై యాతండు చేయునట్టి యకృత్యకరణాదిదోషము.

“శక్తికి విషయము ఈతని రక్షణము” అనగా, “పరాస్యశక్తిర్విధైవశ్రూయశే” అని చెప్పియున్నట్లు సర్వశక్తియగుతాతనియొక్క అఘటితఘటనా సామర్థ్యము నెడి శక్తికి విషయము ఈతని యగ్రంబులన్నింటిని పోగొట్టి స్వరూపానురూపములగు నన్నికోరికలను పూర్చుటకు నెడి రక్షణమునుట.

“అశక్తికి విషయము పరిత్యాగము” అనగా నిట్లు సర్వశక్తియగు ఈతని యశక్తివిషయము సహించుటకు వీలులేకుండ యాతండుచేయునట్టి యపరాధముల మూలమునఁగోపించి యాతనిని పరిత్యజించుట.

ఆవతారిక:—ఇట్లు సర్వేశ్వరుని గుణములకు విషయభూతములగు వాటినితెలిపి పిమ్మట యీచేతనని గుణములకు విషయభూతములగు వాటిఁ బలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౯౯॥ ఇవనుడైదు జ్ఞానత్తుక్కిలక్క ఆచార్యగుణమ్. అజ్ఞానత్తుక్కిలక్క ఆచార్యదోషమ్, శక్తిక్కిలక్క ఆచార్యకైబ్బగ్యమ్, అశక్తిక్కిలక్క నిషిద్ధానుష్ఠానమ్.

మూ॥ ౩౦౦॥ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ నాలుపడియాయరుక్కుమ్.

మూ॥ ౩౦౧॥ అతావతు-అకృత్యకరణమును,

తననడైదు జ్ఞానత్తుక్కిలక్క విషయమ్, మహాపకారక నాన ఆచార్యనడైదు సద్గుణసమూహమైనై. (అజ్ఞానత్తుక్కిలక్క ఆచార్యదోషమ్) ఎత్తకు - ఇవనుడైదు జ్ఞానత్తుక్కువిషయమ్, అచార్యకై తిరుమేని స్వభావమాన్ ఆగతుకయూర్కాపమైనై. (శక్తిక్కిలక్క ఆచార్యకైబ్బగ్యమ్) ఎత్తకు - ఇక్క ప్రవృత్తిశక్తిక్కువిషయమ్, స్వాధ్యాయస్కు ఉకపాకప్పెయ్యమ్ కైబ్బగ్యమైనై. (అశక్తిక్కిలక్క నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎత్తకు - ఇవనుడైదు అశక్తిక్కు విషయమ్, స్వరూపోపాయ పురుషార్థవిరోధికాన కాస్త్రనిషిద్ధబ్ధినుడైదు ఆగమైనమైనై.

ఇప్పుడియన్దుర్క నిషిద్ధత్తినుడైదు పడియెరులిచ్చెయ్కెతార్, (నిషిద్ధదానమ్) ఎత్తుగుడక్కి. అతావతు - ఉపాదేయమాన గుణచతుష్టయమౌలీ హేయమాన నిషిద్ధదానమ్ చతుర్విధమాయిరుక్కుమైనై.

అన్దాలపడినూన అతుతానేతెప్ప మకేత్తుయిశే (అనావకు అకృత్యకరణమును భగవ

ము ॥ ఈతని జ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యనియొక్క గుణము. అజ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యని దోషము. శక్తికి విషయము ఆచార్యని కైంకర్యము. అశక్తికి పినయము నిషిద్ధానుష్ఠానము.

మూ॥ ౩౦౨॥ నిషిద్ధానుష్ఠానము నొల్లువిధములుగానుండును.

మూ॥ ౩౦౩॥ అవియేవియనఁగా—అకృత్యకరణమును,

(ఈతనియొక్క) ఇక్క. ఈతని జ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యని గుణమనగా—ఈ చేతనని జ్ఞానమునకు విషయము మహాపకారకగు ఆచార్యనియొక్క సద్గుణసమూహము. అజ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యదోషమనఁగా—ఈతని శక్తిజ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యని శరీరిత్యమునుబట్టి యుండునట్లు ఆగంతుకమైనదోషము,

శక్తికి విషయము ఆచార్యకైంకర్యమనఁగా—ఈతఁ ప్రవృత్తిరూపమగు శక్తికి విషయము తనయాచార్యనికొడుకయన సుతోపమతోజేయునట్టి కైంకర్యమగుట.

అశక్తికి విషయము నిషిద్ధానుష్ఠానమనఁగా—యీతని అశక్తికి విషయము స్వరోపోపాయ పురుషార్థములతో విరోధించునట్టి కాస్త్రనిషిద్ధములగువాటి యుష్ఠానము.

అవతారిక—ఇట్లు నిషిద్ధమైనదాని భేదమును తెలుపుచున్నారు.

(నిషిద్ధము) అత్యంత. ఉపాదేయమును గుణచతుష్టయమౌలీ హేయమును నిషిద్ధమును నాలుగువిధములుగా నుండుననట.

అవతారిక—అట్లు - అనువిధములుగా నుండునవి యేవంటివేవి, అవి అకృత్యకరణమును, భగవదపచారముగా, భాగవతాపచారమును, అసహ్యపచారమునని తెలుపుచున్నారు.

అ. తారిక—వీటి స్వరూప మెద్దియంటివేని, వాటిని క్రిమముగ వివరించుచున్నారు.

(అకృత్యకరణము) ఇత్యాది. పరిహింసయనఁగా—“నహింసాత్మత్వాభూతాని” (యే

మూ॥ భగవదపచారముమ్, భాగవతాపచారముమ్, అసహ్యపచారముమ్.

మూ॥ 30-౨॥ అకృత్యకరణమావతు- పరహింసై, పరస్తోత్రమ్, పరదారపరిగ్రహమ్
పరద్రవ్యాపహారమ్, అనత్యకఙ్గనమ్, అభత్యభక్షణమ్ తుడక్కమానవై

పపచారముమ్ భాగవతాపచారముమ్ అసహ్యపచారముమ్) ఎట్లు అత్యంత సన్నిహితముగా ఉంటారు.

ఇవన్నీ నీవు దేవుని వేషధారణ చేసినప్పుడు కాళ్ళ కింద ఇట్లు అట్లు చేసి పరికింపాలి, (అకృత్యకరణమావతు) ఎన్నడుకీ. (పరహింసైయావతు) “నహింసాత్ సర్వాభూతాని” ఎన్నివిధములైనా క్రమితులైనా ప్రాణిపక్షి. (పరస్తోత్రమావతు)- ప్రాప్తవిషయస్తోత్రార్థమాన వాక్యైర్గోష్ఠి అప్రాప్తవిషయైర్మత్తైర్. (పరదారః పరిగ్రహమావతు) - పిఠర్మూలన వ్యాధ్యమాన స్త్రీ) విషయైర్మత్తైర్మహాదికాశే స్వీకరితైర్. (పరద్రవ్యాపహారమావతు) - పిఠర్మూలమైర్మహానభోతైర్ అకరః పశ్యేద్విక్రేయిరుక్త ప్రకాశమాకవాతర్ అప్రకాశమాకవాతర్ గ్రహితైర్.

(అనత్యకఙ్గనమావతు) - యథాదృష్టాప్తవిషయముమ్ భూతహితమును విక్రేయిరుక్తముమ్ వస్త్రైర్చొల్లుతై. (అభత్యభక్షణమావతు, - జాత్యాశ్రయనిమిత్త గుప్తభోగైర్గోష్ఠి రిసక్కుభత్యమన్విక్రేయిరుక్తమనైర్భక్షితైర్. (తుష్కమావతు) ఎవరు- “పరద్రవ్యవృద్ధిభ్యానం మనసాఽనిష్ఠచింతనమ్ । విరిధాభిసేష్య త్రివిధంకర్మమాననమ్ । పాపవ్యమన్యతంచైవనైశునంచైవసర్వతః । అనిబద్ధప్రలాపశ్చ వాచ్యయంస్యాచ్చగుర్విధమ్ । అథత్తా నామసాదానం హింసా

మూ॥ భగవదపచారముమ్, భాగవతాపచారముమ్, అసహ్యపచారముమ్.

మూ॥ 30-౨॥ అకృత్యకరణమనఃగా—పరహింసయును, పరస్తోత్రమును, పరదారా పరిగ్రహమును, పరద్రవ్యాపహారమును, అనత్యముఁజెప్పుటయు, అభత్యమును భక్షించుటయును మొదలగునవి.

జంతువునున్న చంపకూడను) అనేది కాస్త్రవిధి నతిక్రమించి చేయనట్టి సాధనం.

పరస్తోత్రమనఃగా—ప్రాప్తవిషయమును స్తుతించుటకు యోగ్యమైనట్టి వాక్కుతో అప్రాప్తవిషయములను స్తుతించుట.

పరదారపరిగ్రహమనఃగా—ఇతరులను యోగ్యముకాని స్త్రీ) విషయములను మహాదలచే స్వీకరించుట.

పరద్రవ్యాపహారమనఃగా—ఇతరులను సంబంధించిన వాటిని వారల యనుమతి లేకుండ యుండఁగా, వారికి తెలియనట్లుగాని తెలియనట్లుగాని గ్రహించుట.

అనత్యకఙ్గనమనఃగా—తాను స్వయముగాఁ జూచినట్టిదిగాని, భూతహితమును గుఱించినది యనుగాని కానట్టి వచనమును పలుకుట.

అభత్యభక్షణమనఃగా జాత్యాశ్రయనిమిత్త గుప్తములై (పుట్టుకతోగాని, వేలొక్కటాని సంబంధమువలనగాని, వేలొక్క కారమువలనగాని మరలకలై భక్షించునాకరివాటిని భక్షించుట,

మొదలగునవియనఃగా — “పరద్రవ్యవృద్ధిభ్యానం మనసాఽనిష్ఠచింతనమ్ । విరిధాభిసేష్య త్రివిధంకర్మమాననమ్ । పాపవ్యమన్యతంచైవ నైశునంచైవసర్వతః॥ అనిబద్ధప్రలాపశ్చ వాచ్యయంస్యాచ్చగుర్విధమ్ । అథత్తా నామసాదానం హింసాచైవావిధానతః॥ పరతాతోపసేవాచకారం

మూ॥ 303॥ భగవదపచారమావతు- దేవతాస్తరజ్జలోదాక్క ఈశ్వరనైనినైక్క-
యమ్, రామకృష్ణాద్యవతారముల మనుష్య సజాతీయతాబుద్ధియుమ్,

చైవాదిధానతః । పరివాహోపసేవాద కారీకంత్రివిధంస్మృతమ్” ఇత్యాదికౌశల మన్వాదిస్మృతి
కలిత శొల్లపుషుకివై ఆనేకమాకృతాః.

అనంతరమ్ భగవదపచారమై వివరింపింపఁబడినది. (భగవదపచారమ్) ఎవ్వరుచక్క. (దేవతాస్తర
జ్జలోదాక్క ఈశ్వరనైనినైక్కయమ్) - “యేతుసామాన్యభావేన మన్యజేభురుషోత్తమమ్ ।
తేవైపాషడ్విన్శతైః సర్వకర్మబహిష్కృతాః । యస్తునారాయణందేవం సామాన్యేనాభిమన్య
తే । సయాతిసరకంఘారం యావచ్ఛ్రద్ధివాః రమ్” ఎవ్వ దేవతాస్తరజ్జలోదా ఈశ్వరనైనినై
మూ॥ 303॥ భగవదపచారమునఁగా—ఇతరదేవతలతో సమానునిగాను భగవం

తుని తలంపుటయు, రామకృష్ణాద్యవతారముల విషయమున మనుష్య
సమానులనెడి తలంపును,

క్రివిధంస్మృతమ్” (ఇతరులద్రవ్యమును అపహరించవలయునను అలోచనయు, పరులకనిష్ఠమునగు
గజేయవలయునను అలోచనయు, వ్యర్థమైన కారికయును ఇట్లు త్రివిధమైనది మానసిక కర్మము
పారువ్యమును, అసత్యమును విశునారితనమును అసంగతప్రలాపమును యాచగఃప్రయమును తాచిక
కర్మము. ఇతరు లియ్యకుండ వారలద్రవ్యముఁగొనుటయు, జంతువులను హింసించుటయు, పర
దారాపగ్రహమును యాచూడును శరీరసంబంధములగు నపరాధములు) ఇట్లు మన్వాదిస్మృతుల
యందుఁజెప్పఁబడినవి యనేకములు కలవు.

అవతారిక—అటుపిమ్మట భగవదపచారమును వివరించుచున్నాడు.

(భగవదపచారమ్) ఇత్యాది. దేవతాంతరములతోటి సమానునిగా సర్వేశ్వరుని
తలంపుట యనఁగా—“యేతుసామాన్యభావేన మన్యజేభురుషోత్తమమ్ । తేవైపాషడ్విన్శతైః
సర్వకర్మబహిష్కృతాః । యస్తునారాయణందేవం సామాన్యేనాభిమన్యతే । సయాతిసరకంఘారం
యావచ్ఛ్రద్ధివాః రమ్”

(ఎవ్వరు సర్వేశ్వరుని సామాన్యనిగాఁ దలంచుచున్నాడో వారు పాపండులును, సర్వ
కర్మబహిష్కృతులును. ఎవ్వఁడు నారాయణుని సామాన్యనిగాఁ దలంచుచున్నాడో, అతఁడు
సరకమును బొందుచున్నాడు) అన్నట్లు దేవతాంతరములతోటి సమానునిగా దలంపఁగూడదని

* “అపచారస్తథాన్యైర్వాత్రింశత్పరీక్షితైః । యానైర్వాపాదైర్వాపీ గమనంభగ
వద్భూషా । దేవోత్పవాద్యసేవాచా ప్యప్రణామస్తవగ్రతః । ఏకహస్తప్రణామశ్చా ప్యేకహస్తప్ర
దక్షిణమ్ । ఉచ్చిష్టేవాఃచాశౌచే భగవద్దక్షిణాదికమ్ । పాదప్రసారణంచాగ్రే తథాపర్యబ్రుబధ్ద
నమ్ । శయనంభోజనంచైవ మిథ్యాభాషణమేవచ । ఉచ్చైర్వాసోకృథాజల్పో రోదనానిచవిగ్రహః
నిగ్రహానుగ్రహస్త్రైవ స్త్రీషుసామతభాషణమ్ । కమ్మలావరణంచైవ పరినివ్వాపరస్తుతిః । అశ్శీల
కథనంచైవా ప్యధోవాయువిమోక్షణమ్ । తత్తత్కాలోద్భవాశాంచ ఫలాశీశామనర్పణమ్ । విని
యంత్రవశిష్టస్య ప్రణామనన్యజ్ఞావాదిషుః పృష్టికృత్యాసనంచైవ పరేషుమభివాదనమ్ । గురూహాసం
నిజస్తోత్రం దేవతానిష్ఠనంతథా । శక్తిగోణోపచారశ్చ అనితేతరభక్షణమ్ । ద్వాత్రింశదపచారేణ
రాగంసరకంప్రజ్ఞేత్” ఇట్లు విష్ణుపురాణము ప్రపన్నపారివారము మొదలగు గ్రంథములందుఁ
జెప్పఁబడినట్టి యపచారముల నీతావున స్మరించుకొనునది.

మూ॥ వర్ణాశ్రమ విపరీతమాన ఉపచారము వ, అర్చనతరత్విత ఉపపాదాననిరూపణముమ్, ఆత్మాపహరముమ్, భగవద్ద్రవ్యాపహరముమ్ శుభక్రమాననై.

బుద్ధిపట్టలాకాతేష్ట శాస్త్రమైశ్చోల్లానిజ్ఞా, “అంతఃప్రవిష్టశ్చాస్తాజనానాం సర్వతామ్” (తమిశ్వరణాం పరమం పశ్యేత్) “నతత్త్వం శ్చాస్థ్యధికచ్ఛన్యతే” ఎన్నిపడియే స్వేతానకలని యామక నాయ సమావాధికగహితనాన ఈశ్వరీనై, “క్షాన్యన్యాదేవతాః” ఎన్న తిచ్చరీర తయాభిహితరాన బ్రహ్మాదేవతైః శోకు సమబుద్ధిపట్టై. (రామకృష్ణానాం జ్ఞానో మనష్య సజాతీయతాబుద్ధియావతు - “అజోపిసన్నవ్యయాన్యా భూతానామిశ్వరోపిన్” । ప్రకృతిం స్వావధిష్టాను సమ్యవామ్యత్వమాయయా” ఎన్నిపడియే ఆజవాన్యైభావనాయ ఆప్రాకృత దివ్యసంస్థానతై ఇతరసజాతీయమాక్కిక్కొలు “శుయరిల్ మలియామ్ మనకరోజ్జనియల్ తొన్ది నిజ్జిజ్ఞునిలైయైయజీయాతే అనాదృశిన్ మెరున్వాట్టుక్కా అనకై తెలియకట్టివ గర్భవా సజననశోక, మాహాదికతైయిట్టు కర్మవశ్యరాన మనష్యగోద సజాతీయవాకి ననైక్కై. (ద్వా శ్రమ విపరీతమాన ఉపచారమువతు) - తవారాధనతైయల్ శ్రైవర్ణికార్తవ్యమాన వైదికవస్తై జ్ఞాతే చతుర్థవర్ణగానవర్ కళాంధిత్విత, ఉత్తిమాశ్రమికో ముతిలావార్ గృహస్థవత్ తా మ్మూల నివేదవాదిక తైప్పట్టుతల్ శుభక్రమాననై. (అర్చనతరత్విత యపాదాన నిరూపణమాన

మూ॥ . వర్ణాశ్రమ విపరీతమగు ఉపచారమును. అర్చనతరత్విత పిగ్రహం లోపా మునుగుటించిన పరీక్షయును, ఆత్మాపహరమును, భగవద్ద్రవ్యాపహరమును మొదలగునవి.

శాస్త్రమునందుఁ జెప్పఁబడినా, “అంతఃప్రవిష్టశ్చాస్తా జనానామ్” (జనులలోపలనుండి నియమించువాడు) అనియు, “తమిశ్వరణాం పరమం పశ్యేత్” (ఇంద్రునిదేవతలను పాలకులడయినవాడు) అనియు, “నతత్త్వం శ్చాస్థ్యధికచ్ఛన్యతే” (వానితో సమానముగానివాని కంటెను గొప్పవాడుగానలేదు) అనియును చెప్పఁబడినట్లు తక్కినవారినంగటిని నియమించు వాడును, తనతో సమానులును తనకంటెను ఎక్కివారను లేనివాడునునగు సర్వేశ్వరుని “అంగానన్యాదేవతాః” (ఇతర దేవతలీతర తరము) అన్నట్లు వారిశరీరుగాఁ జెప్పఁబడినట్టి బ్రహ్మాది దేవతలతో సమానునిగాఁ దలంచుట.

రామకృష్ణానాంతరముల విషయమున మనష్యమాత్రులనెడి బుద్ధియనగా, “అజోపిసన్నవ్యయాన్యా భూతానామిశ్వరోపిన్” । ప్రకృతిం స్వావధిష్టాను సందావామ్యత్వ మాయయా” అన్నట్లు తన స్వభావమును విడువక తనయొక్క ఆప్రాకృత దివ్యవిప్రమానును ఇతరులతో సమానముగాఁజేసి, దుఃఖాతీతుండగు తాను దుఃఖప్రచురగు మనుజులవత్తమున జన్మించియుండు స్థితిని తెలిసికొనక ఆయావతారపు స్వభావమును తెలుపుటకై వాడు చెసి చూపించిన గర్భవాస, వన, శోక, మాహాదలనుబట్టి కర్మవశ్యులగు మనుష్యులతో సమానునిగా దలంచుట.

వర్ణాశ్రమవిపరీతమగు ఉపచారమునగా — వాని వారాధించునపుడు శ్రైవర్ణిలకుమాత్ర మధికారముగల శేదమంత్రములగుని వర్ణపవర్తమువారు ఆరాధించుటయు, సన్యాసాశ్రమముననుండువారు గృహస్థునివలెనే తాంబూల నివేదనాదులఁజేయుట మొదలగునవి.

మూ॥ 308॥ భగవద్ద్రవ్యమై తానపహరిక్తైయుమ్,

ఈ తమరుకన్తతేవ్యరువనువ్వురువమ్ ఇత్యాదిపడియ్యుత్తరక భివతమానతేతేను ముకుందవ్యవై త్తిరుమేనియాక వశీకరిత్తు, అదిలే అప్రాకృతివిగ్రహాత్తిన్ పట్టుచువిగ్రహైప్పణ్ణి యేనివ్యక్తియరు క్తిఁబిల్లియై యజయాతే, మాతృయోనిపరీక్షింపైప్పోసి, ఇతఁ ఇన్నద్రవ్యమహ్నో, ఎన్నువిగ్రహో పాదానవై నిరూపిక్తై. (అత్యాపహరిమానకు) యో2 న్యథా2 వ్యవశాన్త మన్యథాప్రతిప ద్యతే కిన్తేననకృతిం పాపం చో రణాత్పహరిణా” ఎన్ను సకలపాపములయొక చొల్లఁబుడికిఁ భగవదేకేషభూతమాన ఆత్మ స్తుభున్ స్వతచ్ఛ్రుతి. (భగవద్ద్రవ్యాపహరిమానకు- అయితుపడి శాత్తుప్పడిక్కుర్నమానవత్తై ప్రకాశమావాతన్ అప్రకాశమాకవాతన్ తనక్కుక్కుక్త. (తుపక్కుమానవై) ఎన్నతు - ఇన్నమిప్పడి క్రూరమాక శాస్త్రుధర్మిల్ శొల్లురువై పటవున్నావై యూలే. ద్వాత్రింశతపచారికాశు ముణ్ణిశ్చే

కీర్తించున్నవత్తే, పాతి భగవద్ద్రవ్యాపహరిముమ్ భగవదవిష్టమాయరుక్మమో వేర్ణి శక్తైయిలే, తానపహరిక్తిఁజమాత్రిమన్ణిక్తే అపహరిష్పార్వమ్ సకరిక్తైయుతలానవైయుమ్ అమక్కునిషమాయుక్కు మేర్ణిత్తాన్, (భగవద్ద్రవ్యమై ఎన్నుతున్ణి. (తానపహరిక్తైయువకు)-

మూ॥ 308॥ భగవద్ద్రవ్యమును తాను స్వయముగ అపహరించుటయు,

అర్చావతానవిషయమన తి పాదాన నిరూపణమనగా — తమరుకన్తతేవ్యరువనువ్వురు వన్ణి అని నాయుదివట్లు ఆక్రిశేలకిష్టమైన్ణి యేదయిన శోకవస్తువును శరీరముగాఁగని దాని యందు అప్రాకృ దివ్యసంగళ విగ్రహమునందు వలెనే యాదరముతో మేఘేశయున్నట్టి మహిమ నెఱుంగక, మాతృయోనిని పరీక్షించువానివలెనే (ఇది యాలోచనముగ) తేయబడినది కాని, యని యట్లు విగ్రహము చేసింబడిన పదార్థమును నిరూపించుట.

అత్యాపహరిమనగా—యోన్యథా2 వ్యవశాన్త మన్యథా ప్రతిపద్యతేకింశే న సకృతిం పాపం చో రణాత్పహరిణా” (ఎన్నకు వాస్తవమున కొకకథముగా ముందనట్టియాత్మను వే అక్రిష్టితముగాఁ బలించునో, అట్టివా దాశ్వాపహరికుండు. తాదేవాపమును చేసియుండ లేదు) అన్నట్లు, భగవచ్చేభూతమగు నాత్మకస్తువు విషయమున సకల పాపహేతువుగాఁ జెప్పబడిన స్వతంత్రబుద్ధి.

భగవద్ద్రవ్యాపహరిమనగా — వియ్యము చందినము వీటినుంచుట కనుకూలమైనతాటిని తెలియునట్లుగానుకాని తెలియనట్లుగానుకాని నాటిని తనమాటినిగాఁ జేసికొనుట.

మొదలగునక యనగా— ఇంకను యిట్లు క్రూరమాలయినవిగాను శాస్త్రమునఁజెప్పబడినవి యనేములు కలవు. * మహ్మరెండు అపచారములు శాస్త్రమునఁ జేర్చి, నబడియున్నవి కదా.

అవతానిక — ఇంతకుముందు కేర్పొనఁబడినవాటివలెనే భగవద్ద్రవ్యాపహరిమున్న భగ వంతుని కయిషునునా? నుంజివేని, తాను అపహరించుటాత్రిమే కాకుండ, అపహరించు వారి కుపరించుట మొదలగునవియును వానికి అయిషుములుగానుండునని తెలుపుచున్నాడు,

(భగవద్ద్రవ్యము) ఇత్యాది. తాను అపహరించుట యనగా— తానే స్వయముగా దొంగిలించుట.

* 3100 కేజిలో నీయబడిన వివరణమును చూడుడు.

మూ॥

అపహరిక్కిఅవర్గళుక్కుసహకరిక్కైయుమ్, అవర్కళో పక్కలిలే యాచిత మాకవుమ్, అయాచితమాకవుమ్ పరిగ్రహిక్కైయుమ్, భగవానుక్కు అని స్వమూయిరుక్కుమ్.

మూ॥ 309॥ భాగవతాపచారమావతు - అహంకారాధ కామజ్జడీయాక శ్రీనైష్ఠ వర్కళుక్కు ప్పణ్ణుచు విరోధమ్.

నేలే శా నేయిరుక్కుక్కుర్తాయ్ ధ్యాయక్తై. (అపహరిక్కిఅవర్కళుక్కు సహకరిక్కై యా వతు) - 'నామపహరిక్కితోమిల్లైయిత్తే' ఎన్దునినైత్తు ఆపహర్తాక్కుక్కు అనుమత్యాడక శాలే సహాయమ్ ప్పణ్ణుక్తై. (అవర్కళో పక్కలిలే యాచితమాకపురిగ్రహిక్కైయావతు) - 'నామివ్వ పహరత్తుక్కు మాట్టన్దే' ఎన్దునినైత్తు తానవర్కళో పక్కలిలే శిలవల్ శ్రైవాక్షేత్తు వాన్దే కొళ్ళుక్తై. (అయాచితమాక పురిగ్రహిక్కైయావతు) - 'నామక్షేత్తిలోమే' ఎన్దునినైత్తు అవర్కళో తాన్దే శే తరుచువల్ శ్రై వాన్దై. (భగవానుక్కునిష్ఠమూయిరుక్కుమ్) ఎన్దుతు- ఇన్దై యి త్తనై యుమ్ ఇవనువైయు ఉజ్జీనవరనాయ్ క్కృష్ణిణ్ణిప్పొగుమ్ సర్వేశ్వరొ తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనభిరుతమూయిరుక్కు మ్మెన్దే.

అనన్తరమ్ భాగవతాపచారమై వివరిక్కితార్, (భాగవతాపచారమావతు) ఎన్దుతుడజ్జి అశా వతు-పహితక్కున్దుకణ్ణు సహాయమైయుమ్ స్వాత్మబుద్ధిక్కుముడిలాన అహంకారమడియాక వుమ్, అవర్కళో వైష్ణవాకారమై బుద్ధిణ్ణి-ఇవర్కళానైష్ఠత్తు తొన్దాకీలో ఇవల్ శ్రైట్టు పుల్లై మూ॥ అపహరించువారికి తోడ్పుడుటయు వారిని అడిగిగాని, అడగకుండగాని, అట్టి

ద్రవ్యముఁగొనుటయు, భగవంతుని కయిష్టములుగానుండును.

మూ॥ 309॥ భాగవతాపచారమనఁగా—అహంకారాధ కామముల మూలముగ శ్రీనైష్ఠవులతో విరోధముఁ దెచ్చుకొనుట.

అపహరించువారికి సహకరించుట యనఁగా— మనము స్వయముగ దొంగిలించుట లేదు గదా యనుకొని, దొంగిలించువారికి తన యనుమతి నిచ్చుట మొదలగు వాటిమూలముగ వారి కుపకరించుట.

వారిని యాచించి గ్రహించుట యనఁగా— మనము యీదొంగతనములోఁ జేరియుండలేదే యనుకొని వారివద్దనుండి కొన్ని వస్తువులను ఆడిగి తీసికొనుట.

యాచింపకుండ గ్రహించుట యనఁగా— మనము ఆక్షేపించలేదు కదా యనుకొని వాళ్లం తలవాళ్లు యిస్తే గ్రహించుట.

భగవంతుని కనిష్ఠముగా నుండుననఁగా— ఇవియున్నయును యీతని యుజ్జీనవమునకై ప్రయత్నించునట్టి సర్వేశ్వరుని మనస్సుకు అనిష్టములుగా నుండుననుట.

అపతారిక—అటుపిమ్మట భాగవతాపచారమును వివరించుచున్నార,

(భాగవతాపచారము) ఇత్యాది. పదుల యతిశయముఁజూచి సహింపఁజాలకుండుటకున్న తన యతిశయమునకును అనుకూలమగు అహంకారము మూలముగను వారి శ్రీనైష్ఠవాకారముఁగని వారు కోరినదానిని వదలి వేరొక్కదానిఁ గైకొనుడము అనుకొనక, ఆర్థకామముల మూలముగ

మూ॥ 30౬॥ అసహ్యపచారమావతు - నిర్నిబద్ధనమాక భగవద్భాగవత విషయమేనాల్ అసహమాననా యరుక్మైయుమ్, ఆచార్యాపచారముమ్, తద్భక్తాపచారముమ్.

వోమ్" ఎన్నిగుక్కుమాట్లామన్, అర్థకామద్దళిడియాః వ్రుమ్ శ్రీవైష్ణవర్కగుక్కు శ్చెయ్యమ్ వికోభపేన్తే.

అనన్తమ్ అసహ్యపచారతై వివరిక్కితార్, (అసహ్యపచారన్) ఎన్దుకువన్తి. అల్లాత అపచారద్దళిలుమ్ కాట్టిల్ ఈశ్వరమక్కు- ఇశు అత్తైవైసహ్యమా యరుక్మైయాతే అసహ్యపచారమేన్దితరు. 'భగవదసహనీ యుగనితః' ఎన్ని శ్రీ భట్టరగుళిశ్చెయ్తరు. (నిర్నిబద్ధనమాక భగవద్భాగవతవిషయమేన్దు లసహమాననాయరుక్మైయాఃకు)- శ్రీగోచ్చన్నపడిన్దు అర్థకామాది నిబద్ధనమాక వన్తిక్కి, హిరణ్యవైష్ణవే భగవద్విషయము భాగవతవిషయముమేన్దు కౌణక్కేట్టు పౌతాతపడి యరుక్మై. (ఆచార్యాపచారమావతు) - అవనగుళిశ్చెయ్త వర్థత్తిన్దుడి యన్దు యామైయుమ్, అవనుపదేతి మన్ద్రగవర్థత్తై అల్పప్రయోజనత్తై వచ్చి అనగకారికగుక్కుకు పదేత్తైయుమ్ శువక్కుమానన్తే. (తద్భక్తాపచారమావతు) - ఆచార్యభక్తాన పబ్రహ్మచారికగువన్ ఇకరస్యముజ్జాయ వర్తిక్కువేన్దియుక్కు అశుశయాత్తే అవర్కకళ తిత్తిల్ పట్టును నూన్దుయుమ్ అవన్తియుమ్ శువక్కుమానన్తే.

ఇప్పడి ఉక్యత్యకరణాది చతుష్టయతైయు మడైవే వివరిత్తరుళి, ఇవర్గద్రీమడైను క్రొర్య విశేషత్తైయుమ్, ఇవైతా నిన్నుగుక్కు- వికోధి మాయుగుక్కు మేన్దుమత్తైయు మగుళిశ్చెయ్కె

మూ॥ 30౭॥ అసహ్యపచారమనఁగా—నిష్కారణముగా భగవంతుని విషయమునకు భాగవతులవిషయమునకు అసూయపడుటయు, ఆచార్యాపచారమును, తద్భక్తాపచారమును.

అవతారిక:—తరువాత అసహ్యపచారమును వివరించుచున్నాను.

(అసహ్యపచారము) ఇత్యాది. తక్కిన యపచారము లన్నింటికంటెను ఇది యీశ్వరునిచే సహించుట కర్హముగుటచేసి దీని కసహ్యపచారమనిపేరు గలిగినది. 'భగవద సహనీ యుగనితః' భగవంతునిచే సహించదగని ఉపచారమున (చీతిగలిగి యున్నావు) అని కవా భక్తులన్న సాయించియున్నాను. నిష్కారణముగ భగవద్విషయమంటే సహించజాలకుండుట యనఁగా నింతమముండు చెప్పిన ప్రకారము అర్థకామాదుల మూలమునఁ గాకుండ, హిరణ్యామునివలె భగవద్విషయ మన్నను భాగవతవిషయమన్నను చూచి విని సహించజాలకుండుట.

ఆచార్యాపచారమనఁగా—ఆచార్యుండు శుపదేశించినట్టి యర్థముల ప్రకార ముపైంచు కొనక వాకుపదేశించిన మంత్రమంత్రార్థములను స్యల్పప్రయోజనముల నపేక్షించి యనప్రకారుల కుపదేశించుట మొదలగునవి.

వానిభక్తులయెడల అపచారమనఁగా—ఆచార్యులకు భక్తులకు సహాధ్యాయులతో నేకీభావముగలవాడై యుండవలసియుండ, అట్లుచేయక, వారివిషయమనఁ బాపునట్టి యనూచయును, అవమానమును మొదలగునవి.

అవతారిక—ఇట్లు ఉక్యత్యకరణాదులను నాలుగింటిని క్రమముగ వివరించి పీటి క్రొర్య విశేషములను 'ఇవి దీనితో వికోధించును' అను విషయమును తెలుపుచున్నారు,

మూ॥ 302॥ ఇన్ద్ర యొన్మక్కొన్మ క్రూరజ్జఘమామ్ ఉపాయ విరోధిజఘమామ్
ఉపేయవిరోధిజఘమా యరుక్కుమ్.

తార్ మేల్, (ఇన్ద్ర) ఎన్మరుడణ్ణి. (ఒన్మక్కొన్మ క్రూరజ్జఘమామ్) - అకృత్యకరణమిల్ భగవదపచారమ్ క్రూరమాయ్, అతియమ్ భాగవతాపచారమ్ క్రూరమాయ్, అతుతన్నిలు మహాహ్యపచారమ్ క్రూరమాయరుక్కుమ్. ఇతుక్కుడి పూర్వపూర్వగణితాట్టి లుత్తహోత్తరగణిత భగవన్నిగ్రహమతిశయిత్తిగుక్కుమ్. అకృత్యకరణమిల్ స్వాజ్ఞాతిలగ్గునమడియన శీర్మిరుమీ, అన్మశనన్మిశే ఇన్ద్రాత్మాప్రకాశాత్మాయ్ అతీకనన్మైశు పడిత్తుకోక్కొన్మసారుమ్ తన్మితి అపచారత్తాల్ వరుమ్ శీర్మిరుమ్, అన్మశవునన్మిశే, “జ్ఞానీత్వాన్మైశ్చనన్మితి అపడియే తనక్కనుయరాకనిన్మితిరుక్కుమ్ భాగవతవిషయజ్ఞాన అనన్మారాడికశడియాక స్పన్మిరుపచారత్తాల్ వరుమ్ శీర్మిరుమ్, అతు తన్మశవునన్మిశే నిర్మిబధనమాక త్తేవక్కలియమ్ తన్మిదైయాల్ పక్కలియమాతల్, ఉభయైశ్చ పజ్జపకనాయ్ ఉభయభిమతనన ఆచార్యనపక్కలితే యాతల్ మావర్మ మభిమతగాన తద్భక్త పక్కలితేమాతల్ శెన్మిరుపచారత్తాల్ వరుమ్ శీర్మిరుమ్, అన్మయాల్ ఒన్మక్కొన్మ క్రూరమాయుగుక్కుమ్ అకృత్యకరణమిల్ భగవదచారాడికమ అన్మశనిమ్మమాయుగుక్కు త్తనన్మి ఇన్మడి పిరిత్తున్మిలగ్గుతు- ఇన్మశీమదైయ క్రూరకేశేమగ్గుత్తే ప్పర్మిరుమీ. (ఉపాయవిరోధిజఘమామ్ ఉపేయ విరోధిజఘమాయరుక్కుయావతు) - ఇన్ద్రాత్మవిషయైయ ఉజ్జీవనలిలానుప్పట్టు మేల్ మేయమ్ కృపిపన్మిక్కున్మిసారు ఎమ్మెరుమాను

మూ॥ 302॥ వీటిలో నొక్కటికంటె నొక్కటి యెక్కువ క్రూరమైనదిగాను
ఉపాయవిరోధులుగాను, ఉపేయవిరోధులుగాను నుండును.

(ఇన్ద్ర) ఇన్ద్రాది. ఒకటియించి యొక్కటి క్రూరమయినదిగాను నుండునగా, అకృత్యకరణముకంటెను భగవదపచారము క్రూరమైనదై, దానికంటెను భాగవతాపచారము క్రూరమైనదై, దానికంటెనున్న అపహ్యపచారము క్రూరమైనదైయుండును. పలువలగా అకృత్యమునాచరించినయెడల స్వాజ్ఞాతిక్రమమువలని శర్యేశ్వరునికి కోపము కదా కలుగును. అంతమాత్రమే కాదు గదా, యాయాత్మకంతరాత్మయై దానికత్తను కాపాడుకొనిపోవునట్టి తన విషయమున జేయునట్టి యపచారము! అంతమాత్రమే కాదు గదా! “జ్ఞానీత్వాన్మైశ్చనన్మితి అపడియే” అన్నట్లు తనప్రాణముగా నెన్నుకొనినట్టి భాగవతులవిషయమున నహంకారాదులవలనగా జేయునట్టి యపచారము.

అంతమాత్రమే కాదుకదా! నిష్కరణముగా తన విషయమునగాని, తనవాసుల విషయమునగాని, వీరి యుభయుల వైభవమును తెలుపునట్టివాడై వీరి యుభయులను యిష్టుడైన యాచార్యునివిషయమునగాని, వీరి మగ్గుకిన్ని యిష్టులయినట్టి యాయాచార్యుని భక్తులవిషయమునగాని చేయునట్టి యపచారములనలగ జూగు కోపము! కావున నొకదానికంటెను పెక్కుకొట్టి యెక్కువ క్రూరమైనదిగానుండును. అకృత్యకరణములో భగవదపచారాలున్న అంతమాత్రము అయియుండగా, వీటిలో నొక్కొక్కదానిని ప్రత్యేకముగాఁ జేర్కొనుటకుఁ గారణము వీటియొక్క క్రూరకేశేమములఁ జెల్పుటగుగానని యెఱుంగునది.

ఉపాయవిరోధులుగాను ఉపేయవిరోధులుగాను నుండునగా — ఈయాత్మయొక్కయు జీవనము విషయమున పూనుకొని వైదెగా ప్రయత్నించుట కనుకూలముగానుండునట్టి శర్యేశ్వరుని

దైయ కృష్ణమై, ఎప్పుడుమీనుకు ప్రాప్యమయిరున్నట్లు ఆవశ్యకమైన ముఖోల్లాసమును
వింకాయితై. “ఇది క్షమయమై ఇనిమైయకేయమ్” ఎన్నక్కడవతితే. ఆకైయలో
ఇవ్వకృత్యకరణావికల్ నిలలేదు పెళ్ళిమాపాలే అవనిరువుళ్ళిలై నిగ్రహతైక్కిరప్పి, ఆవను
దైయకృష్ణయై ముకప్పమ్ ఇవనప్ప అటుమ్మడి పట్టుకైయాలే ఇవనై ఉపాయోకేయవికో
కకెన్నత్తిట్టిలై.

“తనముత్తై లేమననన్ది” ఎన్నుతుడన్ది నమళ్ళబ్బాగ్నైదైరేణ ప్రతిపాదిక్కైయ
లుమ్, “ఉకన్దరునిననిగ్గి లావరాతికేయనుమ్” ఎన్ను ఉకన్దరునిన నిలప్రవర్తనలుమ్, మేలే“భగ
వత్కైచ్చుర్యమ్” ఎన్నివిడత్తిల్ భగవచ్చుర్యలుమ్, కైచ్చుర్య ప్రతిపమ్మన్ది ప్రతిపాదికమాన
శ్రీమత్తుకనారాయణ పదార్థమై నూచిప్పిక్కైయలుమ్, నగ్గిలొకానన ప్రకరణలుమ్, “ఉక్త
శ్రీమాచార్య కైచ్చుర్యముమ్ భగవత్కైచ్చుర్యముమ్” ఎన్నుతుడన్ది. “కిచ్చిత్తైత్తై స్వరూ
పమ్ నిలమ్ పెళ్ళువను” ఎన్నుమకవాకవుమ్ చగుర్గర్గతై యనుచిచ్చయైక్కైయలుమ్, నిషిద్ధచా
గుర్విధ్యప్రతిపాదనముఖేన ప్రాసంగికమాక మిగవుమ్ నమళ్ళబ్బాగ్నై శేతుక్కైయలుమ్, ఇవ్వళివుమ్
ఉత్తిరఖడ్గాగ్నై యరుచిచ్చయైతారాయన్దు.

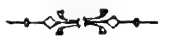
ఆక, ఇప్రకరణత్తై, క్రియైపాదుకైక్కింబు ఉకేయనై పెళ్ళుమ్ చేతననుకు ఉపా
యోకేయాధికార ప్రధానాకేతిత్వమై యుమ్, ప్రాపకాచైర పరిత్యాగపేతువాన స్వరూపనాక
కత్వాన్మైయుమ్, ప్రపత్తియై స్వరూపానుకూలత్వాన్మైయుమ్, స్వగత స్వీకారానుపాయత్వ
కృపకుమ్ ఎప్పుడును యితనికి ప్రాప్యముగానుండునట్టి యతని ముఖోల్లాసమునున్న నిర్బంధ
ముగానుండునట్లు, కృపయుపాయనునియు, భోగ్యత యుపేయనునియు కదా చెప్పదురు.
కావున యీయకృత్యకరణములు నిల్లలో నిష్ప ఉదయించునట్లు వానినునన్నన కోపముగలుగఁ
జేసి వానిపను సంతోషమును వీనియెడల లేకుండునట్లు చేయుటంజేసి వీటిని ఉపాయోకేయ
కావధులని చెప్పటకు బాధకములేదు.

(తనంతట తాను సంపాదించుకొననట్టి మంచి-౧-వా) అని యారంభించి “నమః”
అనుకబ్బముయొక్క యర్థమును నిర్వృత్యముగా ప్రతిపాదించుటంజేసియు, (ప్రేమించి వేంచేసియుం
డు దివ్యజేశములయెడల వాదరము ౨-౪౩ వా) అనుకావున ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యశేష
ముల ప్రసక్తివస్తువులనను, అటువై (భగవత్కైంకర్యము ౩-౧- వా) అను కావుననుండు భగ
వచ్చుర్యములనను కైంకర్యముఁగొనువారిఁ బెట్టువునట్టి “శ్రీమత” “నారాయణ” అను పదముల
యర్థములను నూచింపుటంజేసియును, మంగళాశాసన ప్రకరణమువలనను, (కర్తవ్యము ఆచార్య
కైంకర్యమును భగవత్కైంకర్యమును ౨-౨౨ వా) అని యారంభించి (కైంకర్యమునర్పుటచే స్వ
రూపము నిలుచును ౨౨ వా) అనువరకును “ఆచు” అను చగుర్గియొక్క యర్థమునను సాయిం
చినందునను, నిషిద్ధములగువాటిని నాబుగింటిని ప్రతిపాదించినందున ప్రపంగవశమున మరల నమ
ళ్ళబ్బముయొక్క యర్థమును చెప్పియున్నందుననున్న ఇంతవరకును ద్వయముయొక్క యుత్తర
భాగమును తెలిపినవారయిరి.

కావున ఈప్రకరణమున ముందుచెప్పినట్టి యుపాయముఁగొని ఉకేయమును (ప్రాప్యమును)
భింపఁగోరునట్టి యీచేతననికి ఉపాయోపయోగికారములకు ముఖ్యముగా కావలసినవాటిని,
ఉపాయాంతరమును త్యజించుటకు పేతువులను స్వరూపనాకకత్వాదులనున్న, స్వగతస్వీకా

జ్ఞేయుమ్, పరగతిస్వీకారోపాయత్వజ్ఞేయుమ్, తత్త్వబల్యజ్ఞేయుమ్, అపనే స్వీకరింపబడినట్టి
 లును పురుషకారజ్ఞేయున్నిడుస్తున్నట్లైయును, ఉత్తమును మన్నింపవలయును ప్రయోజనకరము
 జ్ఞేయును, ఉత్తేషదశయలును ప్రాప్తదశయలు మిశ్రతేషశ్చ పారతిస్త్వేగ్గమును స్వరూప
 నివృత్తియును పరానభవ విరూధియామృద్యుయ్యుమ్, తస్మాత్తేషామ్ సత్త్వయితో ఆవశాత్
 పును సత్త్వస్కృత్యవాగ్మైయుమ్, ఈశ్వరసే రక్షణే తాత్ తనక్కు వాళిక నెన్నుపజ్ఞేయును,
 తన్నైత్తానో శక్తిస్కన్ ప్రకారజ్ఞేయును, ఆహజ్కారమును వియ్యగ్గును స్వరూపేణపును,
 భాగవతవిరోధజ్ఞే విత్తేత్తుమ్ తిశ్వరూపజ్ఞే సత్త్వస్కృత్యుద్భియ్యును, భాగవతాపచార
 క్రూర్యజ్ఞేయును, తత్త్వజ్ఞేయితో భాగవతయామృత్యుజ్ఞేయును, ఇతన్ దినచర్యైయ్యును, దిన
 చర్యైత్తేగ్గజ్ఞేయ సదాచార్యప్రసాదతాతే వర్తిక్కుమ్మైయును । అక్షేతమాన వస్తవ్యాదిజ్ఞే
 యును, తస్మిన్మాత్త కర్తవ్యరూప కైజ్కర్యసేవజ్ఞేయును, కైజ్కర్య తత్త్వార్థదక్షతేతో
 స్వరూపజ్ఞే యుల్లలనామృ మృద్యుయ్యును, ఇతనక్కుణాన గుణచక్షుప్యజ్ఞేయును, తిర్విషయ
 విభాగజ్ఞేయును, ఆదిత ఆశక్తియను నిషిద్ధచాక్షుర్వ్యజ్ఞేయును శొల్లకైయాతే అధికారినిపా
 క్రమమ్ శొల్లస్పర్షగు

ప్రపన్న దినచర్యాప్రకరణమ్ సమూర్ణమ్.

రము ఉపామమకౌకపాపుటను, పరగతిస్వీకారము ఉపామమపుటను, అనిత్రామమపుటను,
 సర్వేశ్వరుండు స్వయముగా స్వీకరించునప్పుడును పురుషకారమును పురక్కరించుకొనటకులని
 ప్రయోజనములన్న, ఉత్తేషదశయందని ప్రాప్తదశయందని, యితని శేషత్వపారతింత్ర్య
 ములును స్వరూపనివృత్తియును సర్వేశ్వరుని యుగధవమునకు విరోధముగుటయున్న, తనకు తాను
 సంపాదించుకొను మేలుకంటెను తనకు సర్వేశ్వరుండు సంపాదించియిచ్చునట్టి మేలుగుగలవార
 తమ్యమును, ఈశ్వరుండే రక్షకుండై వాను తనను నశింపజేసికొనువాడగుటను, తనను తాను
 నశింపజేసికొనువిధమును, ఆహంకారమును వియ్యములున్న స్వరూపనిర్ధముగా భాగవిరోధమును
 వృద్ధిపరిచి యంగమాలముగ ఈతని స్వరూపమును నశింపజేయునట్టివిధమును, భాగవతాపచార
 క్రూర్యమును, ఆసందర్భమున భాగవతవైధవమును, ఈతని దినచర్యనున్న, దినచర్యయందుజెప్ప
 బడినవాటినిక్రిమముగ సదాచార్యుని కనుగ్రహముచే వృద్ధిపొందించుకొనుటకుఁ గావలసిన వస్త
 వ్యావలను, తుదిని (అను) అను చతుర్థియందు) చెప్పబడిన కైంకర్యస్వరూపమును, కైంకర్య
 దశయందును దానికి పూర్వపు దశలయందును, స్వరూపమును ప్రకాశింపజేసికొనువిధమును, యిత
 నికిగల గుణచక్షుప్యమును, వాటివిషయవిభాగమును, దానిలో నశక్తికి విషయమును నిషిద్ధచక్షుప్
 యములన్న చెప్పియుండటచే అధికారినిపాక్రమము చెప్పబడినది.

ప్రపన్న దినచర్యాప్రకరణము

సంపూర్ణము.

మూ॥ ౨౦౮॥ తా॥ హితోపదేశమ్ వర్ణయోగో తస్మై యమ్ శిష్యస్తేయమ్ ఫల
త్తైయుమ్ మాతాః నిష్కర్షే-త్రూరనిషేదమ్.

సదాచార్యులక్షణ ప్రకరణం.

అనంతరం, (తా॥ హితోపదేశమ్ వర్ణయోగో తస్మై యమ్ శిష్యస్తేయమ్ ఫలత్తైయుమ్ మాతాః నిష్కర్షే-త్రూరనిషేదమ్.) అనంతరము పాఠశ్రుతి యువ సడక్కు-మో-మోనియును శిష్యా ఇవృథికారము-శ్రీ-నిష్కర్షే-త్రూరనిషేదము కల్పమును ప రేష్టానాన ఆచార్యులయొద్ద ఆర్థిక కల్పము ప్రకటించియున్న ప్రకారం దర్శింపబడినా-తాన, సదాచార్యులక్షణం నిష్కర్షులక్షణం తినుభయగుడైనా తరమాగ్రామం ఇష్టయగు మృదగు ప్రసక్తాను ప్రసక్తగాక కలుగెయ్యేకతాన. ఇవృథికారము ఆర్థికమునుమాననిషేధంకో శిష్య ప్రకటనతో పై మెల్లగాగ్రామం ప్రానినిషేధం పనిపదేశంను మితిలో నివరించి యొద్దగు యెయ్యకతాన. (తా॥ హితోపదేశమ్ వర్ణయోగో తస్మై యమ్ శిష్యస్తేయమ్ ఫలత్తైయుమ్ మాతాః నిష్కర్షే-త్రూరనిషేదమ్.) ఇత్యాదివాక్యతాన. అతాన-శ్రీ ప్రకరణమితి కొల్లపట్ట అధికారిలయొద్ద కల్పవర్గాలను శిష్యవగ్రామంనున్న తాన, ఉద్దేశకముక-శిష్యులను గన్వేషించి పట్టుయొక్కెను ఉద్దేశవహేతువాన ముక్త్యయాచార్యతై ఉపదేశమును పొందెమితి, ఉపదేశవాన తస్మై యమ్ ఉపదేశపాత్రవాన శిష్యునె యమ్ ఉపదేశ ఫలత్తైయుమనిప కన ప్రతిపక్షిజ్ఞునై పూర్వమిది ధర్మకార్య-తీర్థం ప్రానినిషేధమితి. అవృథికారము ఇవృథికారము వాతకము తి నెయి తే; అవృథికారము ఇవృథికారము ఉపదేశం ద్విగుమును కట్టాక యాది ఇతై ఆనగ్రామంకాట్టి ప్రానినిషేధమైతను. (ఇది మరొక) మెన్వనూపశిష్యులయొద్ద ఎన్నికే దేతాకొల్ల కేకకతను.

మూ॥ ౨౦౯॥ ఆచార్యుండు హితమును ఉపదేశించునపుడు తననున్న, శిష్యు
నిన్ని, ఫలమునున్న వేళువిధముగ తలంచుట త్రూరముగ నిషేద గునది.

సదాచార్యులక్షణ ప్రకరణం

అనంతరము (తా॥ హితోపదేశము చేయునప్పుడు) (మూ॥ ౨౦౮॥) అను వాక్యము మొదలు కొని (హితోపదేశము ఉపకారశ్రుతియును ఉండవలయును) అనువచనము తా॥ అధికారికి కుండు చెప్పిన యర్థశిష్యులన్నింటిని కుండుదేశించవారడగు ఆచార్యుఁ డెవఁడును నుండవలసిన యశ్యవపాయముయొక్కయును ప్రవర్తనముయొక్కయును, కుండులు జూపించుటకై సదాచార్యులక్షణమున, నీరుగుముల నడపడితమ, వీటి శిష్యులను పెద్దవానినగునగు తలంపుచున్నాడు. ఈ అధికారి అతనికి విషయములను నిర్ధారించుటకై అతనిని వాటి నన్నింటి కంటెను ఎక్కువ ప్రారముయినగ శిష్యుని నుపదేశించు మయమున తనవిషయమునను శిష్యునికు యగునను తనవగల యశ్యధాభావని. తా॥ హితోపదేశము చేయునప్పుడు' అత్యాది వాక్య ముచే చెల్లువుచున్నారు.

క్రింది ప్రకరణమున శిష్యులైన అధికారిలక్షణములన్నింటిని పూర్తిగాఁగలియున్నట్టి వా ను ఉద్దేశించవలయుననెడియిచ్చుకో తనను ఆశ్రయించనివారికి ఉద్దేశవహేతువగు ముక్తరూపమ ను హితమున ఉపదేశించునప్పుడు ఉపదేశమును తనను, ఉపదేశపాత్రుడగు శిష్యుని, ఉపదేశ ఫలమునున్న వివేకముగాఁదలంచుట. ఇట్లు వివేకముగాఁ దలంచుచునునది పూర్వము శిష్యుల బడిన నిషేధములకంటెనున్న ఎక్కువప్రారమైవది. విలసనగా, ఆయానిషేధములు తాతనిని నశిం పదేయును ఇంటియే. ఇంతిమాత్రమేకాకుండ, యిది తాతనిన్ని, ఉపదేశము బొందవలసిన్ని చెడుపునదినుగుటంజేసి, దీనిని వాటికంటె ఎక్కువప్రారముగ నిషేధముయినదానిగాఁ జెప్పియు న్నాను. వీరిద్దరిన్ని న్యయాపక్షిగి. లేదని కదా! వైని చెప్పబోవుచున్నాడు.

మూ॥ ౩౦౯॥ తన్నై మూతాడి నిన్నైక్కయవతు - తన్నై ఆచార్యనెన్ఱునిన్నైక్కె,
 శిష్యునైమాతాడి నిన్నైక్కయవతు - తనకు శిష్యునెన్ఱునిన్నైక్కె, ఫలమై
 మాతాడి నిన్నైక్కయవతు - దృష్టప్రయోజనమైయుమ్, శిష్యుడైయ
 ఉజ్జీవనమైయుమ్, భగవత్కైక్కర్వమైయుమ్, సహవాసమైయుమ్, ఫలమాక
 నిన్నైక్కె.

తన్నైయుమ్ శిష్యునైయుమ్ ఫలమైయుమ్ మాతాడి నిన్నైక్కయవతేతెన్నుమా కాక్షి
 యితే ఆవనైయై యుపపాదిక్కితార్, (తన్నైమాతాడినిన్నైక్కయవతు) ఎన్ఱుడుడగ్గి ఆతా
 వతు - ఉపదేశమైనతన్నై ఉళ్ళపడినిన్నైయమల్ మాతాడినిన్నైక్కయవతు - ఉపదేశ
 సమయమైతే తన్నుడైయ ఆచార్యుడైయే ఇవనుక్కు ఉపదేశమైవకువుమ్. తానబ్బుత్కైక్కరగ
 భూతనాకవుమ్ ప్రతిపత్తిపణ్ణిక్కుణ్ణు ఉపదేశిక్కువేణ్ణియరుక్కు, అగుళైయ్యతే, స్వాచార్య
 పరగన్త్రినాయరుక్కు. తన్నై ఇవనుక్కు ఆచార్యునెన్ఱు నిన్నైక్కె. ఉపదేశపాత్రనాన శిష్యునై
 ఉళ్ళపడినిన్నైయమల్ మాతాడినిన్నైక్కయవతు - తన్నైపాతి ఇన్నైయుమ్ తన్నుడైయ ఆచా
 ర్యునకు శిష్యునాక ప్రతిపత్తిపణ్ణి ఉపదేశిక్కువేణ్ణియరుక్కు, అగుళైయ్యతే ఇవనైత్తెనకు
 శిష్యునెన్ఱునిన్నైక్కె. ఉపదేశఫలమై ఉళ్ళపడినిన్నైయతే మాతాడినిన్నైక్కయవతు-పగోపదే
 శమపణ్ణుమళియై ఇవ్వాత్మాతిరున్ది “అగుమాళార్” ఎన్ఱి విషయమైయుమ్ మన్దలకానమైయుమ్
 ఆళాకవేయమెన్ను మిళువే ఫలమాక ఉపదేశియ్యతే. ఇవనాల్వకుమ్ అర్థమక్రూపా రూపమాన

మూ॥ ౩౧౦॥ తనను వేటువిధముగ తలంచుట యనఁగా—తనను ఆచార్యునిగాఁ
 దలంచుట.

మూ॥ శిష్యునివేటువిధముగాఁదలంచుటయనఁగా—తనకు శిష్యుండని తలంచుట
 మూ॥ ఫలమును వేటుగాఁ దలంచుటయనఁగా—దృష్టప్రయోజనమును, శిష్యుని
 యుజ్జీవనమును, భగవత్కైంకర్యమును, సహవాసమును ఫలమునుగాఁ
 దలంచుట.

అవతారిక:—తననున్న, శిష్యునిన్ని, ఫలమునున్న వివరముగా తలంచుట యనఁగా నేమి
 యంటివేని, తాటిని ఉపపాదించుచున్నారు.

(తనను వివరముగాఁ దలంచుట) ఇత్యాది. ఉపదేశమయను తనకు వాస్తవరీతినితలంపక వేరు
 విధముగాఁ దలంచుటయనఁగా—ఉపదేశసమయమున తనయాచార్యుని యీతని కుపదేశముగాను,
 తనను వాని కుపకరణభూతునిగానున్న తలంచుకొని యుపదేశింపవలసియొండఁగా, అట్లుచేయక,
 స్వాచార్యపరతంత్రుండగు తనను ఆచార్యునిగాఁ దలంచుట.

ఉపదేశపాత్రుండగుశిష్యుని వాస్తవరీతిని తలంపక, వివరీతముగాఁ దలంచుటయనఁగా—
 తనవలె తిలపినిన్ని తనయాచార్యునికి శిష్యునిగాఁదలంచి యుపదేశింపవలసియొండ, అట్లు తలం
 పక, యీతనిని తనకు శిష్యునిగాఁ దలంచుట.

ఉపదేశఫలమును వాస్తవరీతినితలంపక వివరీతముగాఁ దలంచుటయనఁగా—పరుల కుపదేశ
 ముఁ జేయునప్పుడు, “అగుమాళార్” అను విషయముకు మంగళాకాశనమునకు తగినవారు కావ
 లయు ననునదియే ఫలముగాఁదలంచి యుపదేశింపక, యీతనివలన ఎచ్చుద్రవ్యము శ్రీకృష్ణరూప

మూ॥ 3౧౦॥ ని నై యాతిరుక్మ, ఇన్నా లుఫలముమ్ సిద్ధిక్కిలపడియెన్నెన్నిలో
శేషభూతనాన శిష్యక్ ని నై వాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్,
ఈశ్వరక్ ని నై వాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్,

దృష్టప్రయోజన లైయాతల్. శిష్యనానవివక్ సంసారాదు త్తీర్ణ నాయ్ వాత్తు కైయాకిం ఉజ్జీవ న లైయాతల్, తిరునన్దననాదికలై చెప్పియికిం తిలున్ కాట్టిన్ ఓరాత్తావె త్తిరుత్తి నాల్ ఎమ్మెరు మాన్ తిరువుళ్ళుకు క్కైయా లే ఇప్పడియిరున్దళ్ళ భగవత్కై జ్జుక్కై యాతల్, సంసారి త్తి తిరుక్కుమ్ వాల్ త్తత్తతి మైతీరక్కూడి వ ర్తి క్కైయాకిం సహవాస లైయాతల్ ఉపదేశత్తుక్కు ఫలమాక ని నై క్కై యెన్ద పడి.

ఇప్పడి ఇవక్ ని నై యాతిరుక్మ ఇన్నా లుఫలముమ్ సిద్ధిక్కిలపడితా నెన్నెన్నికి త్తజ్జివాసు ప్రశ్నలై యనవడిత్తుక్కుండు, అవై సిద్ధిక్కుమ్ వల్లీ యాకి న్నెయ్ కితార్, (ని నై యాతిరుక్కు) ఎన్దుకుడజ్జి (శేషభూతనాన శిష్యక్ ని నై వాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్దుకు - శిష్యనానవివక్ తనక్కు శేషత్వమే స్వరూపమెన్దు నునన్దిత్తుక్కుంజ్జి క్కైయా లే, కిచ్చిత్కార్ మిల్లాతపోగు శేషత్వమ్ కూడా తెన్దు త్తత్తస్వరూప లాభత్తుక్కుక త్తన్నాలాన కిచ్చిత్కార్ వం పట్టిక్కుండు పోరు కైయా లే అర్థశుక్రూషైకాకిం దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కు మెన్దు పడి. (ఈశ్వరక్ ని నై వాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్దుకు - ఎతిరీ కూర్తల్ పుక్కుత్తిగన్దు త్తత్త వి శేషకటాక్షగ్గిలే ఆద్యేషాదిక కైయూ జ్జాక్కి ఆచార్యుఁ మాశ్రయణ ల్లితమాట్టి ఇవాచార్యున దైను ఉపదేశాన్వితైయూ జ్జాక్కి అతి డియాక అఇవనై సంసారి త్తిలోనిన్దు మక్కురై ప్పడు త్తి వేణుమ్ ఎన్ని ఎమ్మెరుమాన్దై నుక్కి పా

మూ॥ 3౧౦॥ ఇల్లు ఆచార్యుండు వీటిని తలంపకున్నచో, ఇని సిద్ధిమట యెట్లుంటి
వేని, శేషభూతుండగు శిష్యుని యిచ్చువలన దృష్టఫలము సిద్ధించును.
మూ॥ సర్వేశ్వరుని యిచ్చువలన ఉజ్జీవనము సిద్ధించును.

మగు దృష్టఫలమునుగాని, శిష్యుండగు ఈతండు సంసారిమునుదాటి యుజ్జీవిండుటనుకొని, సంధన వనాదులను యేర్పరుచుటకంటెను ఒకయాత్మగు దిద్దుపాటుచేసినట్లయిన, సర్వేశ్వరునికి సంసో షము గలుగుననెడి యక్ష్మభమగు భగవత్ కైంకర్యమునుగాని, సంసారమునం దున్నంతికాలము తనకు తోడుగానుండుననెడి సహవాసమునుకొని, ఫలమునుగాఁదలంచుట.

ఆవతారిక—ఇల్లు ఈతండు తలంపనిచో, ఈ నాల్గఫలములుగ సిద్ధిండుట యెట్లుంటివేని, యాప్రశ్నను ఆనవసించి యని సిద్ధించునట్టి మార్గమును తెలుపుచున్నాను.

(తలంపకున్న) ఇత్యాది. శేషభూతుండగు శిష్యునితలంపుచే దృష్టఫలము సిద్ధించుననగా శిష్యుడయినవాఁడు తనకు శేషత్వమే స్వరూపమని యాన సంధిమకొని గుఱునాటంజేసి, కొంచ మయినను చేయనియెడల శేషత్వముండదు, అనుకొని తన స్వరూపలాభముకై తన శక్త్యానుసార ము కించిత్కారము జేయుమిండుటంతేసి ద్రవ్యశిక్రూపానూపమగు దృష్టఫలము సిద్ధించును.

ఈశ్వరుని తలంపువలన సుజ్జీవనము సిద్ధించుననగా — ఈతనిని యెదుర్కొనుచు పోయి తన విశేషకటాక్షమువలన యీతనికి ఆద్యేషాదులఁ గలుగఁజేసి, ఆచార్యుని యాశ్రయించునట్లు చేసి, యాయాచార్యునియొక్క యుపదేశముతో సంబంధము గలుగఁచేసి, దానిసూలముగ ఈ

మూ॥ అచార్యకనినైవాలే భగవత్కైజ్జగ్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్,
ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

కార్యమాన నినైవాలే శిష్యనానవశయ ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్మెవ్వపడి. (అచార్యకనినైవాలే భగవత్కైజ్జగ్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎవ్వతు-ఇవకాహితోపదేశమపట్టి మగ్ధశాశాసనత్తుక్కాశామ్యుడి చేతనై త్రికుతుకిఁ బగు ఎమ్మెరుమాతరువుశ్శుత్తుక్కు మికివు ముకప్పాకై యాలే “ఇతుభగవత్కైజ్జగ్యమహ్మో”ఎవ్వనుసన్నితిరుక్కుమ్ తన్నుడైయ అచార్యకనినైవాలే ఉపదేశావాన తనక్కు భగవత్కైజ్జగ్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్మెవ్వపడి. (ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్)ఎవ్వతు-“అనాదికాల మహాజ్ఞాన ముకారజ్జగళాలే నప్రప్రాయసాయక్కిడనవెనైని నిర్దేశుకమాక వజ్జీకరిత్తు ఆజ్ఞాశిష్టాసనముఖతాలే అపద్రోహి రుచియై మోద్రీ మగ్ధశాశాసనత్తుక్కాశామ్యుడి పట్టి న మహాపకారకనత్తో”ఎన్నిఁ ఉపకారస్మృతియాలే, శిష్యనానవకా క్షణకాలముమ్ పీయ క్షుమనన్తిక్కే కూడినడత్తై.యాల అవనోడుజ్ఞాన సహవాసమ్ తన్నుడైయే సిద్ధిక్కుమ్మెవ్వపడి.

ఇప్పడి ఇవకా నినైయాలిరుక్కు,ఇప్పలచతుష్టయముమ్ శిష్యేశ్వర స్వాచార్యుకళోనినై వాలే సిద్ధిక్కుమ్మెన్నుమిడ మరుళిన్పెయ్తు, ఉపదేశత్తుక్కు సా యోత్థలయాయుశ్శుక్కుమ్,ఉపదేశా వాన అచార్యపరతన్త్రనుక్కు ఉపదేశపాత్రమాన ఇవనైక్కుఁతీత్తుజ్ఞామాచార్యత్వముమ్సిద్ధిక్కుమ్

మూ॥ అచార్యునితలంపువలన భగవత్కైంకర్యము సిద్ధించును
ఉపకారస్మృతివలనసహవాసము సిద్ధించును.

నిని సంసారమునుండి దరిచేర్చవలయుననెడి సర్వేశ్వరుని కృపాఫలమగు తలంపుచే శిష్యుడగు వాని యుజ్జీవనము సిద్ధించును.

అచార్యుని తలంపువలన భగవత్కైంకర్యము సిద్ధించుననగా — ఈతఁడు ఉపదేశము నొసంగి మంగళాశాసనముకు తగినవాడగునట్లు ఈచేతనుని దిద్దసాటుచేయుట యనవలె సర్వేశ్వరుని మనస్సుకు ఎక్కువ సంతోషకరమగుటంజేసి, యిది భగవత్కైంకర్యము కాదా? అని తలందుచుండునట్టి తన యాచార్యుని తలంపువలన ఉపదేశముగు తనకు భగవత్కైంకర్యము సిద్ధించును.

ఉపకారస్మృతివలన సహవాసము సిద్ధించుననగా—అనాదికాలముగ అహంకార ముకారములమూలముగ నప్రప్రాయుండగునన్న అంగీకరించి తెలియనివాటిఁదెలిపి యందుమూలముగ నట్టియహంకారాదులయడల రుచిని తొలగించి మంగళాశాసనమునకు తగినట్టివానినిగాజేసిన మహాపకారకుండు కాదా? యనెడి యుపకారస్మృతివలన శిష్యుడయినవాడు క్షణకాలముయినను అచార్యుని విడిచియొండబాలక కూడియొండుటంజేసి, వానితో సహవాసము తనంతటతానే సిద్ధించును.

ఇట్లు యీతఁడు (అచార్యుండు) తలంచకుండగనే ఈశాల్ల ఫలములును శిష్య, ఈశ్వర, స్వాచార్యుల తలంపువలన సిద్ధించునను విషయమును తెలిపి,ఉపదేశమునకు ముఖ్యఫలమయినదియు ఉపదేశముగు స్వాచార్యునికృపరతింతుండై ఉపదేశపాత్రమయిన యీతనిని గుఱింపినదియు అచార్యత్వము సిద్ధించునట్టి విధమునున్న ప్రశోత్తరరూపముగ సాయించుచున్నారు.

మూ॥ 300॥ సాక్షాత్ఫలముమ్, ఆచార్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కిలుపడి యెన్నెన్నిల్,
తన్మనైవాలు మోశ్వరకనినైవాలుమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

మూ॥ 301॥ ఇప్పుడియొక్కోయ ఉపదేశిక్కిల్ ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధి యిల్లె.

వృద్ధియై ప్రశ్నోత్తిరమాషణ ముఖ్యచ్చెయ్కితార్, (సాక్షాత్ఫలముమ్) ఎఱుకుడగ్గి. (సాక్షాత్ఫల మానకు) - ఉపదేశపాత్రమానవక విగన్ది మఱ్ఱశాశనత్తుక్కాళాత్త. ఇఱు (తన్నినైవారే సిద్ధిక్కియావకు) - ఉపదేశవాన తావిప్రతిపత్తిగొట్టువిన్ది ఇఱు వేఫలమాకనినైత్తు ఉప దేశిక్కిజే, అనప్పడితిరున్ది మఱ్ఱశాశననాధికారియాత్త. (ఆచార్యత్వమానకు) - తిన్నె ఆచార్యపరతన్త)నాక వే యనున్ది త్రికుక్కిల ఇవకతన్పక్క అపక్షమకేట్కిఱనుక్కుఆచార్య నాత్త. ఇఱు (ఈశ్వరకనినైవారే సిద్ధిక్కియావకు) - ఇప్పుడి తన్నెయుమ్ శిష్యునైయుమ్ ఫలత్తెయుమ్ విప్రతిపత్తిపట్టాతే ఉశ్వపడి ముగన్దిత్తు ఉపదేశిక్కుమ్ పరిపాకముడైయనాన వివక ఇవకక్కాచార్యన్' ఎఱునినైప్పిటరున్తయారే ఇవకక్కాచార్యత్వముడ్డాత్త.

ఇద్దనన్ది శ్రూరినివిద్ధమాక ఆడియిచ్చెన్ని విగ్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిక్కిల్ ఉభయ స్వరూపముమ్ సిద్ధియా తెన్దితార్, (ఇప్పుడియొక్కోయ) ఎఱుకుడగ్గి. (ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధి యిల్లె) ఎన్నిఱు - కీర్తించ్చిన్నపడియే యథాప్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిక్కిలాగ్గియ ఈశ్వరన్ ఇవనై ఆచార్యనాక నిజేప్పిడామైయారే ఉపదేశావుక్కు ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపసిద్ధియిల్లె;

మూ॥ 300॥ సాక్షాత్ఫలమును ఆచార్యత్వమును సిద్ధించుటయెట్లుంటివేని, తనతలం
పువలనను సర్వేశ్వరుని తలంపువలననున్న సిద్ధించును.

మూ॥ 301॥ ఈప్రకారము ఉపదేశింపనిపక్షమున, ఉభయులకును స్వరూపము
సిద్ధించును.

(సాక్షాత్ఫలము) ఇత్యాది. సాక్షాత్ఫలమనగా ఉపదేశపాత్రుండు ఈతఁడు దిద్దుపాటయి, మంగళాశాసనమునకు తగినవాఁడగుట. ఇది తన తలంపుచే సిద్ధిచుటయనగా, ఉపదేశవ్యయగు తాను విపరీతభావములేకుండ, దీనినే ఫలమునుగాఁదలంచి యుపదేశింపగా, వాఁడును అట్లే దిద్దుపాటయి మంగళాశాసనమున కధికారియగుట.

ఆచార్యత్వమనగా—తనను స్వాచార్యపరతంత్రునిగా నే ఆమ సంధించుకొనునట్టి యీతఁడు తనవద్ద యుపదేశమును గ్రహించువాని కాచార్యుండగుట.

ఇది యీశ్వరునియొక్క తలంపువలన సిద్ధించుననగా—ఇట్లు తననున్న శిష్యునిన్ని పలమునున్న విపరీతముగాఁ దలంపక, వాస్తవరీతిని యనుసంధించుకొని యుపదేశించునట్టి పరి పాకముగల యీతఁడు యీతనికి ఆచార్యుండు' అని తలంచి కృపచేయుటచే నీతని కాచార్యత్వము కలుగును.

అవతారిక:—అట్లుకాకుండ, శ్రూరముగను నిషిద్ధముగనున్న ముందుచెప్పినప్రకారము విప రీతముగాఁ దలంచినట్లుయన, ఉభయస్వరూపమున్న సిద్ధింపదని తెలుపుచున్నారు.

(ఇట్లుకాకున్న) ఆత్యాది. ఇద్దరికిని స్వరూపము సిద్ధింపదనగా ముందుచెప్పినప్రకారము సరియయిన తలంపుతో నుపదేశించిన నే తప్ప, యీశ్వరుం డీతనిని ఆచార్యునిగాఁదలంపననున ఉపదేశించువానికి ఆచార్యత్వరూపముగ స్వరూపము సిద్ధింపదు.

మూ॥ ౩౦౩॥ ఆచార్యునకు శిష్యుల పక్కల్ కృపైయుమ్, స్వాచార్యుల పక్కల్ పారతన్యముమ్ వేణుమ్.

మూ॥ ౩౦౪॥ కృపైయాలే శిష్యస్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్, పారతన్యతాలే తా స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

అప్పటి యథాప్రతిపత్తియొడే ఇవనుపదేశియారతవలె ఉపదేశసిద్ధియిల్లాయెయాలే ఉపదేశ పాత్రమానవమనుక్కు శిష్యత్వమాఱి స్వరూపసిద్ధియైయెన్నె.

ఆచార్యునకు ఇరణ్ణ గుణముమ్ అవిశ్యమ్ వేణుమెన్దితార్, (ఆచార్యునకు) ఎన్దుకుడజ్జి అతావతు - ఉపదేశమైన ఆచార్యునకు ఉజ్జిజీవిషువాయవన్దు ఉపసన్ననాన శిష్యస్వకల్ అయో"ఎన్దిరిగి అవనుజీవిక్కై కుటుప్పాన ఉపదేశాదికలై పుణ్ణుక్కైడాన కృపైయుమ్, తన్నైక్కైర్తావానినైయాలే అత్తలైక్కుక్కరణభూతనాక అనుసన్దిక్కైక్కిడాన స్వాచార్య విషయత్తిల్ పారతన్యముమ్ అవశ్యముజ్జాకవేణుమెన్నె.

ఇవర్, తాన్ ఫలిక్కుమవత్తలై అరులిచ్చెయ్కెతార్, (కృపైయాలే) ఎన్దుకుడజ్జి. అతా వగు - అప్పటి అవకాశస్వరూపమ్ తిరున్దుమళవుమ్ ఉపదేశాదికలైప్పజ్జి పోరువివకలైకృపైయాలే నాకుక్కునాకుమ్ స్వరూపమ్ నిర్మలమాక్రైయాలే శిష్యుడైయ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్, స్వకర్తృత్వబుద్ధియైయ స్వాచార్యకరణభూతనాక తన్నైయనుసన్దిక్కైక్కుమ్, మన్, యుమ్ సర్వకాలత్తియి తదగ్గననాయవర్తక్కైక్కుముడలన పారతన్యతాలే ఆచార్యనాన తన్నుడైయ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమెన్ది.

మూ॥ ౩౦౫॥ ఆచార్యునికి శిష్యుని విషయమున కృపయును, తనయాచార్యుని విషయమున పారతన్యమును ఉండవలయును.

మూ॥ ౩౦౬॥ కృపవలన శిష్యుని స్వరూపము సిద్ధించును, పారతన్యమువలన తన స్వరూపము సిద్ధించును.

ఇట్లు సరియైన తలంపుతో నీతిండు ఉపదేశింపనియెడల, ఉపదేశసిద్ధి లేకపోవుటంజేసి ఉపదేశ పాత్రమగు నీతినికి శిష్యత్వరూపమగు స్వరూపము సిద్ధింపదు.

అవతారిక—ఆచార్యునికి, తిండుగుణములు అవిశ్యముగానుండవలయునని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యునికి) ఇత్యాది. ఉపదేశమయగు ఆచార్యుండు ఉజ్జినేచ్చగుల శిష్యుని "అయో" యని కృపతో అపి వానిముజ్జినమనునకుఁగాను ఉపదేశగుల నొసగుటకు గావలసిన కృపయును తనను కర్తవ్యగా తలంపఁ స్వాచార్యునికి ఉపకరణభూతునిగాఁ దలంచుటకుఁగావలసిన స్వాచార్యవిషయమగు పారతన్యమును అవశ్యముగ నుండవలయుననుట.

అవతారిక :—వీటివలన ఫలించునట్టిదానిఁ దెలుపుచున్నారు.

(కృపచే) ఇత్యాది. ఇట్లు అతని స్వరూపము దిద్దుపాటుగువరకును ఉపదేశగుల నొనర్చునట్టి యాచార్యుని కృపచే దినదినము స్వరూపము నిర్మలమగుటచే శిష్యునియొక్క స్వరూపము సిద్ధించును. తాను కర్తవ్యను తలంపునువిడిచి స్వాచార్యునికి ఉపకరణభూతునిగాను తనను తలంచుకొనుటను, తక్కిన యిన్నివేళలను తనయాచార్యుని కధీనుండయి ప్రవర్తించుటను అకూలమగు పారతన్యముచేత ఆచార్యుండగు తనయొక్క స్వరూపము సిద్ధించును.

మూ॥ ౩౧౫॥ నేరే ఆచార్యనెన్నఱు సంసారనివర్తకమాన పెరియ తిరుమన్ద్రై యుపదేశిస్తవనై.

అక, కీర్త్యచ్యయతా యిత్రాదు - హిగోపదేశసమయత్రిత స్వవిషయత్రిలువ కిష్కవిష యత్రిలువ ఫలవిషయత్రిలుముడ్డావ విప్రలిపత్రికా క్రూరనిషిద్ధమెత్తువ, అద్వవిప్రలిపత్రికా నిన్న తెత్తువ, ఇన్కానినైయాలిగ్కు- దృఢప్రయోజనాదికల్ వస్తు సిద్ధిక్కువ వట్టియువ, సాక్షాత్ఫలా చార్యత్వజ్ఞల్ సిద్ధిక్కు వ వట్టియువ. ఇప్పడియన్దియే విప్రలిపత్రికా ఉపదేశిక్కు ఉభయస్వరూ పమువ సిద్ధియామెయువ, ఆచార్యనానవనుక్కు అవశ్యాకీర్త గుణవ్యయమువ, తనభయఫల మువ కొల్లిన్ద్రాయిత్రాదు.

ఇప్పడి ఉపదేశానుగుణ నియమాగ్గలై దర్శిప్పిత్తన వ్రగమ్ ఉపదేశిక్కుముళవిల్ ఇన్నమ ద్రై యుపదేశిత్తననైయే సాక్షాదాచార్య నెన్నఱిటార్, (నేరే) ఎత్తుగుడక్కి. (నేరేఆచార్య నెన్నఱు) ఎన్నియ - ఆచార్యత్వము కుత్తై అన్ని యిక్కచ్యయలే ప్రతితిమాత్రమకొడ్లు కొల్లు మళవన్దిక్కి సాక్షాదాచార్యనెత్తు కొల్లువ తెవ్వుడి. (సంసారనివర్తకమాన పెరియతిరుమన్ద్రై యుపదేశిత్తవనై) ఎత్తుగు - 'విహారాకిక మైశ్వర్యమ్' ఇత్యాదిపక్షమే అఖల ఫలప్రదమాయగుడ వే యాకిలువ అన్యఫలజ్ఞల్ తాత్పర్యనిన్దిక్కి మోక్షఫలత్రిత మోక్షాయుక్కుయారే, 'సర్వవేదాన్తసారాథ్య స్సంసారాత్తనతారకః | గతిరమోక్షగోనౌనా మపునర్జన్మకాక్షిణామ్' ఎన్నిఅపడియే సంసారనివర్తకమాయ, అతివన (మన్త్రాణా పరమామన్త్ర) గుహ్యనాం గుహ్యము

మూ॥ ౩౧౫॥ నా మోక్షుగ ఆచార్యుండని చెప్పినది సంసారనివర్తకముగు తిరుమన్ద్ర మును ఉపదేశించిన వానిని.

కావున, హిగోపదేశసమయమున తనవిషయమునను, కుష్టుని విషయమునను, ఫలవిషయము నను విపరీతముగాఁ దలంచుట క్రూరమును. నిషిద్ధముననియు, అ విపరీతతలంపు యిటదనియు, ఈ యెదు తలంపకయే దృఢపథములు సిద్ధించినట్టిభమును, సాక్షాత్ఫలమును, ఆచార్యత్వమును సిద్ధి మవిధమును ఇట్లుచేయుక విపరీతభావనతో నుపదేశించినవో ఉభయాల స్వరూపమున్న సిద్ధిపకపోవుటయు, ఆచార్యుడగు వానికి అవశ్యముగ కావలసి గుణవ్యయమును, అరంటియు క్కు ఫలమును ఇంతవరకు చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక—ఇట్లు ఉపదేశానుగుణములను నియమంబులను చూపించిపిమ్మట యామన్త్ర మును ఉపదేశించినవాఁడే సాక్షాదాచార్యుడని తెలుపు న్నారు.

(నేరుగ) ఇత్యాది. నేరుగ ఆచార్యుండనఁగా=ఆచార్యత్వము కొరతలేసండ యుండగా, ప్రతితిమాత్రమునుబట్టి చెప్పట మాత్రమేకాక, సాక్షాత్తుగ ఆచార్యుండని చెప్పియున్నారు.

సంసారమును నివర్తింపఁజేయునట్టి పెరియతిగువంత్రిమును ఉపదేశించినవానినవఁగా--'విహారాకిక మైశ్వర్యమ్' అని నాయించినట్లు పమ స్తఫలముల నిచ్చుననియేయొనను, ఇతరఫలములుముఖ్య ములుకాఁ, మోక్షఫలమే ముఖ్యవిషయమైనది యగుటంకేసి 'సర్వవేదాన్తసారాథ్య స్సంసారాత్తన తారకః | గతిరమోక్షగోనౌనా మపునర్జన్మకాక్షిణామ్' (అన్నియుపనివర్తులయొక్కయును సార మైనదియు, సంసారసముద్రమునుండి దరితేర్చునదియునగు అష్టాక్షిమంత్రిము పునర్జన్మమునుకొరని

మూ॥ ౨౧౬॥ సంసారవర్గశక్తిభూమామ్ తుద్రజ్జభూమాన భగవన్మస్తిజితై ఉపదేశి
 త్తైవర్గశక్తిభూ-రచార్యత్వపూర్తి యితై.

తేమమ్ ! పశ్చాత్తాపవిశ్రాంతి మూలము ప్రసన్ననాతపశో ఎన్నిజపడియే సర్వమద్రాప్తి ప్రశాంతిప్రసాదము పెరువైదులముదైతాన నీకును ప్రసన్నై సంసారవిపరీతత్వ ప్రతిపత్తియోదే ఉపశాంతిరసై యొన్ది. ద్వైతము పూర్వోత్తరవాక్యైశ్చ శాతే ఇతి శ్రీ మధ్వమ చరణం వివరణమాయే, వివరణోక్తి మ్ పూర్వోత్తరార్థశ్చ శాతే ఇతి శ్రీ పూర్వోత్తరవాక్య వివరణమాయోక్త్యాయాశే, మన్తశ్రోతా స్యద్వయమున్ ప్రభుమాహ్వహూన ఇత్యో డనన్యమాయోక్త్యాయాశే, ఇత్యేచ్ఛొల్ల కే అన్తశ్చ సదైయ ఉపశాంతమున్ తన్నదయే శొల్లిగ్గూమెన్దు తిరువుళ్ళుపత్తీర్తి (మోయాళిరునాన్త్రుత్తై యుపదేశి శ్చన సై) ఎన్దియార్, ఆత్మ మూలే ఇగు రహస్యైతయో..దేవముక్కు ముపలక్షణం.

భగవద్గ్రంథాని వ్రతేన మున్నె ఉపదేశితవరకగుమ్మను ఆచార్యత్వమియ్యకావచ్చు; అను
భిప్రాయకీతార్, (సంసారవర్జగుమాయ్) ఎన్నగువద్దే ఆనాసకు - సంసారశ్చై నివర్తియో-తి
మాత్రమన్విక్లవగరకగుమ్మమైతాయ్ పెనుమైయినిక్కె సుక్రజ్ఞగుమాయాన్వభృతతిని భగవ
ద్గ్రంథాని ఉపదేశితవరకగుమ్మ, ఉపదేశ్యత్వప్రయుక్తమైన ఆచార్యత్వప్రవృత్తిమాత్రము
జీయితత్వాగ్నియిష్టె నున్నె.

మ॥ ౩౧౬॥ సరసారమును వృద్ధిపొందించునవియై యేద్రములగు భగవత్కృతే
మాల నుపదేశించినవారికి ఆచార్యత్వపూర్తి లేదు.

కారి కా ధార ధూత (మది) అన్నట్లు, సుసారమును నివర్తింపగదియు కేవున నే (మంత్రాజానం పరమోమంత్రో గుహ్యవాన్ నుహ్యముత్తమస్య పవిత్రమితి పవిత్రాజానం సులహిత్రస్య వాతనః) (మంత్రములలో సుతత్కప్తమైన మంత్రమును, గుహ్యములలో గొప్పరహస్యమును, పవిత్రములలో నెక్కువ పవిత్రమైనవియును అమృతమంత్రము) అన్నట్లు, తక్కినమంత్రము అన్నంటికంటే సుతత్కప్తమైవదియనెడి యాధిక్యముగల లిఖమంత్రమును సుసారనివర్తకుడెడి తలంపుతో గుపతేకించువాడని అనుట.

ద్వయము పూర్వోత్తరవాక్యములచే ఈ తిరుమంత్రముయొక్క మధ్యమవరమ పదముల (నమః - రామణాయ ఆనుపదిముల) యార్థములను వివరించుచు గాను, చరమశ్లోకమున పూర్వోత్తరార్థములచేత దీనియొక్క * పూర్వోత్తరవాక్యములను వివరించుటంజేసియును, తక్కిన రెండు రహస్యములును మొదటిరహస్యమను తిరుమంత్రముతో నేకాథముగలవై నందున దీనిని చేర్చుచు నందున బాటి యుపదేశమున్ను అందులో నంతర్భూతమైనదియని తలంచి (పెరిచితిమి) మంత్రమును ఉపకేరించినవానిని) అని చెప్పియున్నాడు. కావున శిట్టు చెప్పట యనునది మూలరహస్యముల యుపదేశమునున్న సూచింపునది.

అవతారిక: - భగవద్గ్రంథములలో దేనినయిన నొక్క-దానిని యుపదేశించిన వాని కాచా
ర్యత్యము లేదా యింటివేసి వెలుపుచున్నారు.

(సంసారవర్ణకమర్త) ఇత్యాది, సంసారమును నివర్తింపజేయుచు సరియైన చా!వానినిప్పట్టి పనులునుచేయై, అధిష్ఠ్యముకలవికాకుండ తుద్రమునైననై యుండునట్టి తక్కిన భగవద్గోత్రములను ఉపదేశించునట్టివారికి ఉపదేశించుటనుబట్టి ఆచార్యు, నెదిప్రసన్నిర్తవు వా! కిది పూర్తిగా లేదు.

* ధీమనము:—పూర్వవాక్యము. సమోనారాయణాయ—ఉత్తరవాక్యము.

మూ॥ 3102॥ భగవన్మన్మజ్జితే త్సుద్రజ్జకైన్విటతు ఫలద్వారా.

మూ॥ 3103॥ సంసారవర్ధకజ్జకైన్విటతు అత్తాలే.

మూ॥ 3104॥ ఇసురాన్ తోపాధికిమ్.

మూ॥ 3105॥ చేతనన్మదైయ రుచియాతే వర్మకైయాతే.

అక్షరభేదమును ప్రణవతాపప్రకృతై యన్తే, భగవన్మన్మజ్జితే ఇప్పటి కొలుకలై న్నెన్ను; అరుశిచ్చయేకతార్, (భగవన్మన్మజ్జితే) ఎన్నుకున్నది. అతావరు - పగడేవ్వలై యా భగవద్విషయమాత్మయాతే వర్ణపెరు మెన్నెగుడైయ మత్త్యితై సుద్రజ్జకైన్మ కొలుకలగు, అర్థకామపుత్ర విద్యాది పా ప్రభుకృతై కొండుక్కి-అ పఠియాలే.

సంసారవర్ధకజ్జకైన్విటతైన్మ; అరుశిచ్చయేకతార్, (సంసార) ఇత్యాదియాతే, (అత్తాలే) ఎన్నుతు - కోర్చొన్న బంధమాన సుద్రులకై కొండుక్కి-యాతే మొన్న.

అతార్, ఇవర్గియుక్తులు స్వాభావిక మెవెన్ను; అరుశిచ్చయేకతార్, (ఇసురాన్) ఎన్నుకున్నది (ఇసురాన్) ఎన్ను ప్రభలప్రదత్వతై పురామర్చిక్కి-అతు. (తోపాధికిమ్) ఎన్నుతు-ఉపాధి ప్రయత్నియాయవత్త నిర్మితై యుతే.

అత్తై యుపపాదిక్కితార్, (చేతనన్మదైయ రుచియాతే వర్మకైయాతే) ఎన్ను, అతావరు - భగవన్మన్మజ్జితైయాతే మోక్షప్రదత్వశక్తి గుం ముణ్డాయుక్కు-యైయాలే, ఇవర్గియుక్తులు

మూ॥ 3102॥ భగవన్మన్మజ్జితే త్సుద్రజ్జకైన్విటతు ఫలద్వారా.

మూ॥ 3103॥ సంసారమును వృద్ధిపొందించునవి యనుటయును దానిఁ జేసెయే.

మూ॥ 3104॥ ఇది తోపాధికిము.

మూ॥ 3105॥ చేతనునియొక్క కోరికవలన లభించినది మొనఁచున.

అవతారిక:— ప్రములములు ప్రదేశకలనునుండిన మంత్రములను తాతా! భగవన్మన్మజ్జితము నట్లు చెప్పవచ్చునా! యంటివేని తెలుపుచున్నాట.

(భగవన్మన్మజ్జితము) ఇత్యాది. పగడేవ్వలగు భగవతుని గుఱివినది యగుటచే వచ్చినట్టి యాధిక్యముగల మంత్రములను సుద్రములని చెప్పటకుఁ గారణము అవి యర్థకామపుత్ర విద్యాది పాప్రభులముల నొసంగునది నగుట.

అవతార్:—సంసారమును వృద్ధిపొందించునవి నను యెలచెప్పవచ్చు నంటివేని తెలుపుచున్నాను.

(సంసార) ఇత్యాది. అంచునగు ననగా—ముందు చెప్పిన పాప్రభులముల నిచ్చునని యగుట వలన ననట.

అవతారిక:—పిటి కిది స్వభావమా? యంటివేని తెలుపుచున్నాను.

(ఇది) ఇత్యాది. ఇది యనగా త్వుత్రవిషయములఁ బెలుపునది యగుట. తోపాధికిమనఁగా ఉపాధినిబట్టి వచ్చినది మూర్తియగుట.

అవతారిక:—అ విషయమును ఉపపాదించు చున్నాను.

(చేతనునియొక్క) ఇత్యాది. భగవన్మన్మజ్జితములగుటచే మోక్షమునిచ్చునట్టి శక్తి యన్నప్పటి

మూ॥ ౩౨౦ ॥ శిష్యునైస్సతు సాధ్యాంతర నివృత్తియుమ్,

తుద్రఫలప్రదత్సమ్, ప్రకృతివశ్యవాన చేతనరుదైయ తుద్రఫలమచిరుతే వరుకైయాలే యైశ్చై. విశ్వరూకామర్క్కు గోపాలమప్రాదికగుమ్, పుత్రకామర్క్కు రామమప్రాదికగుమ్, విద్యా కామర్క్కు హనుగ్రీవమప్రాదికగుమ్, విజయకామర్క్కు సుదర్శన వారసిహూ మప్రాదికగుమ్, ఇప్పుడి నియమేన తుద్రఫలప్రదాయే కొడుతుక్కొట్టు హరుకిఱవిగు, చేతనరుదైయ రుచ్యగుగుణ మాక “ఇవ్వోను ప్రతిభావో ఫలగులై కొడుకుక్కడవతు” ఎన్తు ఈశ్వరకానియమేన కల్పిత్తు వైత్తైయైశ్చై; అతువాన్ చేతనరుదైయ రుచ్యగుణమాక కల్పిత్తతాకైయాలే ఆవర్తదుక్కు వైస్వాభావికవస్తు, జౌపాధిక మెన్నలామిశ్చై.

సదాచార్యులక్షణప్రకరణమ్ సమ్పూర్ణమ్.

సచ్చిష్యులక్షణ ప్రకరణమ్.

ఆక, “తాన్ హిలోపదేశమ్ పణ్ణుమ్మగు” ఎన్తునువచ్చి, “ఆచార్యత్వపూర్తియై” ఎన్న మళవుమ్ ఆచార్యస్వరూపబోధనమవచ్చి, అనంతరమ్ అలోమేలోవస్త హాసగీతశత్రైయుమ్ పరి హరిత్తార్కీప్ర; మేలోశిష్యస్వరూపబోధనమ్ పణ్ణుకీతార్, (శిష్యునైస్సతు) ఎన్తునువచ్చి (శిష్యునైస్సతు)

మూ॥ ౩౨౧ ॥ శిష్యుండనగా—సాధ్యాంతరములను వదలుకొనటయ

కల్పి, ఇవి తుద్రఫలముల నిచ్చుట యనునది ప్రకృతివశ్యుండగు చేతనునికి తుద్రఫలముల యెవలం గల రుచివలననని యెఱుంగునది.

విశ్వరూక గోరువారికి గోపాలమంత్రానుమాయము, పుత్రులనుగోరువారికి రామమంత్రాను మనియు, విద్యనుగోరువారికి హనుగ్రీవమంత్రానుమనియు, విజయముగోరువారికి సుదర్శన వారసిహూ మంత్రానుమని యిట్లు ఇవి నియతముగ తుద్రఫలములనిచ్చుటయనునది చేతనల రుచి కనుగుణి గ ఈ యామంత్రములు ఈ యాఫలముల నిచ్చునవియని సర్వేశ్వరుండు నియతముగ కల్పించియుండు టంజేసి కదా! అది చేరుట రుచికనుగుణముగ కల్పించినది యగుటంతేకీ యది వాటికి స్వాభావిక ముకాదనియు, జౌపాధికమనియు చెప్పవచ్చును కదా!

సదాచార్యులక్షణప్రకరణము ముగిసెను.

సచ్చిష్యులక్షణ ప్రకరణము

కావున (తాన్ హిలోపదేశముజేయునప్పుడు) (వా ౩౦౮) అను వాక్యము మొదలుకొని (ఆచార్యత్వ పూర్తిశేషు) (౩౧౬వా) అను వాక్యమువరకును ఆచార్యస్వరూపమునుగుతించి విచారిం చి పిమ్మట ఆవిషయమున వచ్చిన శంకలను పరిహరించివారు.

అవతారిక:—ఇదిగూడు శిష్యునియొక్క స్వరూపమునుగుతించి విచారించుచున్నాడు.

(శిష్యుండు) ఇత్యాది. ఉపదేశమాత్రముగొనినవానిని పైపైగా చెప్పటమాత్రముకావంజ, శిష్యుండని ముఖ్యముగాఁ జెప్పుచున్నది.

మూ॥ ఫలసాధన శుక్రసూత్రమున, ఆదియున, ఆదరమున,

ఎవ్వరు— ఉపనేత్రవణము తవ్వకొట్టు వేల నిష్టవానియొక చొప్పున నుద్దిష్టే శివసచ్చిష్టాభి
 మాకచొప్పున తెచ్చవడి. (సాధ్యాంతర నిష్పత్తియవతు) - స్వరూపబోధియన విశ్వస్వకైవ
 ల్యిక్తాకీతి ప్రాప్త్యాంతరత్వోపపత్తయ అన్వయమనబోధకైక్. అన్దిష్టే. “ఇచ్ఛాచార్యస్త
 వైయోజితే” వేదాంతప్రాప్తయను వతియేనా” ఎన్నియైక్యయాకవుమాన. (ఫలసాధనశుక్రసూ
 త్రయావతు) - “గురుశుక్రసూత్రయాః కార్య” ఎన్నియడియే ఆచార్యవై తావత్ప్రజ్ఞాకీతి శుక్రసూత్రయాతే
 సచ్చిష్టాపిస్తు జ్ఞానోపలేవకమనన్లుకే ప్రాప్తమాత్రయాతే, ఆచార్యక తనక్క ఉపకరిక్కితి
 తత్త్విజ్ఞానమాకీతి ఫలనివారణం నిర్దిష్ట సాధనమాయగునన్లుకే ఆచార్యవచ్చిష్ట. అన్దిష్టే,
 స్వరూపానూపమాన ఫలత్తిలమ శ్రోతుమిచ్చేయకవుమాన. అథవా, ఆచార్యమనబోల్లాస
 చుకీతి ఫలత్తున్న సాధనమార తత్త్విచ్చియెన్నవమాన. (ఆద్యయావతు - “ఇచ్ఛాచార్య
 మాకవతు” ఎన్నియడియే విశ్వజ్ఞానత్తున్న కార్యయాన ఇచ్ఛాభూతియిన్ నిష్టన కనుకపోవ
 యేతామైయాతే ఉచ్ఛక్తేయ, అన్దిష్టే, ఆచార్యకైవసాధనవాలాంతరత్వోజ్ఞానమాకవుమాన.
 (అదువావతు) - ఉత్తరీత్యేన నమబుధూయ విగ్రహయతే ఆచార్యవనిచ్చియేకీతి భగవ
 న్నిజానంతరత్వో వేదావేద మజ్ఞాకానిచ్చితి కనుప్పను. అన్దిష్టే, ఆచార్యవైక్యజ్ఞానోపలే
 వకైవ శోభిష్టేక్యజ్ఞానోపలే తదనంతర తైక్యకర్తవ్యేతే వచ్చియెన్నడియన విరుప్పమాకవు
 మాన.

మూ॥ ఫలసాధన శుక్రసూత్రము, ౨౧, ౨౨, ఆదరమునగునామము

సాధ్యాంతర నిష్పత్తియనగా స్వరూపబోధియన విశ్వకైవల్యనాడి ప్రాప్త్యాంతర
 ములతో మునిచ్చియెన్నవను సంబంధ పడకవతు. అథవా ఈయాచార్యవచ్చిష్ట వచ్చిష్ట ప్రాప్తవస్తువు
 నెఱిగియుండక పోవునమున కొవచ్చును.

ఫలసాధన శుక్రసూత్రమునగా “గురుశుక్రసూత్రయాః కార్య” ఎన్నియడియే తావత్ప్రజ్ఞా
 సచ్చి శుక్రసూత్రే నాచార్యుని సలహాపవో జ్ఞానోపలేవకమనన్లుకే అని కనుకవతుజ్ఞాన ఆచా
 ర్యుండు తనకొ నివ తత్త్వజ్ఞానరూపమును ప్రాప్తియిచ్చియెన్నవ గాన సాధనభూతమ ఆచార్య
 కైవకర్తయు. అథవా స్వరూపానురూపమున ఫలమునుగాజీయియెన్నవ తత్త్వసాధనమున
 నివకలయననాడి విచ్ఛేదనియెను చెప్పవచ్చును. అథవా ఆచార్యవచ్చిష్ట మును సాధనభూతి
 మయినట్టి యాచార్య కైవకర్తమనియును చెప్పవచ్చును.

ఆర్తియనగా—“ఇచ్ఛాచార్యతనమావతు” అని సాయుజ్యిచ్చి తనకుగలిగిన జ్ఞానమునకు
 బోధియగు ఈభూతిలోనాడి శీఘ్రముగా అనివెఱియెన్నవ ప్రాప్తియొనగడ గల్గిన కుఱుము.
 అథవా ఆచార్యనిష్ఠమనిబోధకైవసాధన అభివేదనగున గల్గిన కుఱుమనియును చెప్పవచ్చును.

ఆదరమనగా—“దైవేనియమథ శ్చ వృద్ధిబోంసన్లు, ఆచార్యుండు సాయించునట్టి భగ
 వన్లుకానాధమున దైవగా కలుగునట్టి వ్రీతి. అథవా ఆచార్యుని జాననట్లయిన, అనిబోన్నవాడు
 అన్నము(జూచినట్లు) (వాచరశి) వాని యనభవకైవకర్తమునను సలహాముతో నవతందించు
 కునియును చెప్పవచ్చును.

మూ॥ అననూయై యముడైయవడై,

మూ॥ 13-9-9॥ మంత్రముమ్, దేవతైయుమ్, ఫలముమ్, ఫలముబిక్కుమ్

(అననూయై యవరు) - ఆచార్యుఁ ధర్మవ్యాఖ్యవర వైభవములై పుక్కి ఉపపాదియొ నిష్ఠార్ ప్రవక్ష్యమ్యననూయవే' ఎన్నుమ్మడి అలలనూయై యుద్ధిరైక్కి అన్తికేక్కి, ఆచార్య నుడైయ ఉత్కర్షణైయుమ్ సబ్రహ్మచారులకుడైయ ఉత్కర్షణైయుమ్ కణ్డార్ అలిల్ అనూయై యుద్ధిరైక్కి యెన్నువుమామ్. 'అనూయొప్రసవధూః' ఎన్నివతిక్కు 'హిరిమ్ కొన్ని వను డైయ ఉత్కర్షణై యాయుద్ధిరై పృతాతరు' ఎన్నిశే పూర్వకకరుళిచ్చయ్లెడు. భగవద్విషయ త్రిబుల్పడ అనూయై ఎణ్ణానిష్ఠార్ తడియవిషయ త్రిల్ కొల్లవేలుమా? 'ఇదంతే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యమ్యననూయవే' ఎన్డానిశే. ఆ ఇప్పడి యరుస్తుళ్ళిగర్గుణ సమృద్ధినై యాయుద్ధిరై నేరేకిప్ప నెన్నరు.

ఇప్పడి ఉత్తలక్షణముక్తనాన శిష్యునుక్కు స్వాచార్యవిషయత్తి లక్షణా కేలుమ్ ప్రతిపత్తి విశేషతై నిధిక్కిణ్డార్ మేల్, (మంత్రముమ్) ఎన్నునుబట్టి ఆతానిగు - 'మంత్రాంత్రాంత్ర ఇతి మంత్రః' ఎన్నిపడియే అనువధ్యా రక్షకమాయరుద్దళ్ళ తరుమంత్రముమ్, తత్త్వికపాద్యపరజేవ తలైయుమ్, తత్త్వికాదంత్యమన కైజ్జర్యరూప ఏహాఫలముమ్, తదనబట్టి శిషి అవిద్యాది నివృత్తి పూర్వక మాన స్వస్వరూపావిర్భవముమ్ సాలోక్యాదిక శుమాకల విదే రుమ్, తథావిధఫల

మూ॥ అనూయపడనివాడును

మూ॥ 9-9-9॥ మంత్రమును, దేవతయును, ఫలమును, ఫలముతోఁ జేరినవియును

అననూయ యవః ౧—ఆచార్యుండు ధర్మవ్యాఖ్యవర విషయములను విశేషముగా ఉపపా దించునప్పుడు 'ప్రవక్ష్యమ్యననూయవే' అన్నట్లు దానియెడల యనూయలెకుండుట. ఆధవా ఆచార్యుని యుత్కర్షణ సబ్రహ్మచారుల యుత్కర్షణను జూచినట్లుయన దానియెడల అనూయ పడకుండుట యనియును చెప్పవచ్చును. 'అనూయొప్రసవధూః' అను శ్రియాశ్రవణానిస్తోత్ర వాక్యమును 'హిరిమిజెప్పినదానియొక్క యుత్కర్షణ మే కదా సహింపబడనిది', అని పూర్వా చార్యులు అర్థముసాయింపివారు. భగవద్విషయమున నెక్కువ అనూయగలవాడయినచో, భగ వతవిషయమునుగుణించి యింక చెప్పవలసింది యేమున్నది? 'ఇదంతే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యమ్యన నూయవే' (భ. గీ. ౯. ౧) (ఎక్కువరహస్యమైనట్టి దీనిని అనూయలెట్టివాడవరు నీకు తెలుపు చున్నాను) అనికదా ధర్మశంకుడును చెప్పియున్నాడు. కావున నిట్టి సర్దుములుకలవాడే ముఖ్య ముగ శిష్యుండిని చెప్పబడుచున్నాడు.

అవతారిక:—ఇవిధములగు లక్షణములుగల శిష్యునికి స్వాచార్యుని విషయమున నుండవల సిన దావకన విధించుచున్నారు.

(మంత్రమును) ఇత్యాది. 'మంత్రాంత్రాంత్ర ఇతిమంత్రః' అని సాయింపినట్లు, అనుసం ధించువారిని లక్షించునట్టి మంత్రమును, దానిచే ప్రతిపాదింపబడు పరజేవతయును, ఆదేవత యొక్క యనుగ్రహమువలన లభించునట్టి శ్రౌతర్యరూపముగు గొప్పఫలమును, దానిని ఎట్టియుండు నట్టి అవిద్యాది నివృత్తిపూర్వకముగు స్వస్వరూపావిర్భవమును, సాలోక్యమును, అట్టిఫలము నిచ్చునదియగు సాధనమును, పుత్ర, దార, గృహ, క్షేత్ర, పశు, అన్నాద్యసంభవరూపములగు ఇహ

మూ॥ ఫలసాధనమును విహికభోగమును ఎల్లాను అచార్యనేయెట్లు నిజైక్కుక్కడవన.
మూ॥ 3-౨౩॥ “మాతాపితాయువతయః” ఎన్ని జ్ఞోకత్తిలే ఇవ్వగలై పురమాచార్య
రుమరులిచ్చెయ్ తాన్.

ప్రథమాన సాధనమును, పుత్రదారి గృహక్షేత్ర పశ్యన్నాద్యసభవనాపమాన ఇహలోక త్రిలో
భోగ్యమాకలి ఇదైయెల్లాను, నమస్కు నమస్తదైయ అచార్యనే యెట్లు ప్రతిపత్తిపట్టుకొడవనెన్నె.
“గురుశేవపరంబ్రహ్మ గురుశేవ పరాకతిః గురుశేవ పరా విద్యా గురుశేవ పరా యోగము గురుశేవపరిః
కామా గురుశేవ పరంధనము యస్మాత్తీరుపదేప్తాసా తస్మాద్గురుతిరోగురుః” ఎట్లును, “విహికా
ముష్టికంసర్వం సచాప్తాక్షరదోగురుః॥ ఇత్యేవం యే న మన్యంతే త్యక్తవాన్తేమసిషిః” ఎట్లును
ఇప్పటి శాస్త్రబోధి శోల్లుకైయాశే (నిజైక్కుక్కడవన) ఎట్లు విధిచూపెనె అరులిచ్చెయ్ తాన్.
ఇప్పటి తామగలిచ్చెయ్త ఇవ్వగలై లాప్తిక్కుడలాక ఇరు పరమాచార్య వచనసిద్ధము
మెట్టరులిచ్చెయ్తాన్, (మాతా) ఎట్లుతుడజ్జి. అతావనః—“మాతాపితా యువత గుప్తనయః ధూమిః”
ఎట్లు విహిక భోగ్యులై యును, “సర్వం” ఎట్లు అనుక్త సతకథనత్వారేను ప్రసాదా భూదిగలై యు
మెదర్తు. ఇత్యేవం యాత్మాగో రిరుపడికన్ మెట్టరులిచ్చెయ్తాన్, “వత్సోకే త్రిలే ఇవ్వగలై
పురమాచార్యుని ఆశీర్వాదు మరులిచ్చెయ్తాన్.

మూ॥ ఫలసాధనమును, విహికభోగమును, ఇవియున్నియును అచార్యుడే యని
తలంపవలయును.

మూ॥ 3-౨౩॥ “మాతాపితాయువతయః” అను జ్ఞోకమును ఈయ్యమును పరమా
చార్యులును (శ్రీ యామునాచార్యులవారును) ప్రసాదించియున్నారు.

లోక భోగములు ఇవియున్నియును మనకు మన యాచార్యుండేయని తలంపవలయును. గురుశేవ
పరంబ్రహ్మ గురుశేవ పరాకతిః గురుశేవ పరావిద్యా గురుశేవ పరా యోగః గురుశేవపరిః కామాగురు
శేవ పరంధనం । యస్మాత్తీరుపదేప్తాసా తస్మాద్గురుతిరోగురుః” (గురుశేవ పరబ్రహ్మము, గురుశే
వాక్షమాగ్నము, గురుశేవాక్షవిద్య, గురుశే యాత్రయము, గురుశే కామమును ధనమును. మంత్ర
మును ఉపదేశించినవాడగుటంజేసి గురుశే యంపటికంబెను గొప్పవాడు) అనియు, “విహికా
ముష్టికంసర్వం సచాప్తాక్షరదోగురుః॥ ఇత్యేవం యే న మన్యంతే త్యక్తవాన్తేమసిషిః” (విహికా
ముష్టికంతులయును అష్టాక్షరీమంత్రము సపదేశించినట్టి గురుశే యని తలంచునది. అట్లు తలంపని
తారని బుద్ధిమంతులగువారు త్యజించునది) అనియును శాస్త్రమునందుఁ జెప్పియుండుటంజేసి, (తలం
పవలయునని) విధిగాఁ జెలిపియున్నారు.

అవతారిక:—ఇట్లు సాయించినట్టి యీ యర్థము : పరమాచార్యులు గలవారు కనుకల
ముగ పరమాచార్యులగు శ్రీయామునాచార్యులవారి శ్రీమాత్తీర్థనను తేలియుచున్నది తెలుపు
చున్నారు.

(మాతా) ఇత్యాది. “మాతాపితాయువతయః స్తనయావిధూమిఃసర్వం” అనతావున విహిక
భోగమును “సర్వం” అనుటచే నచట చెప్పబడని అన్నింటిని చెబుటచే మంత్ర, శేవతా,
ఫలానులనున్నగొని, యివి యన్నియును తమకు శ్రీమాత్పూర్వులగు శ్రీనాదపద్మనాథులవారి తెలుపు
వాక్యోక్తమునకుఁజేసిచెప్పెన యర్థమును పరమాచార్యులగు శ్రీయామునాచార్యులవారును సాయించి
వారసులు.

మూ॥ ౨౨౦॥ ఇతుక్కుడి ఉపకారస్మృతి.

మూ॥ ౨౨౧॥ ఉపకారస్మృతిక్కు ముశలడి ఆచార్యస్మృత్ కృష్ణతై;
ముద్దిన్దనిలమ్ ఈశ్వరస్మృత్ కృష్ణతై.

ఇప్పడివిల్లా పవన యన్దనుకన్దిక్కుడియై తేన్దు; గుంశ్చయోక్తార్, (ఇదిక్కుడి ఉపకారస్మృతి) నిన్దు. ఆశావసు - ఇప్పడి ఆచార్య నే ననుమ్మ నకలము మెన్దనుకన్దిక్కుక్కు హేను, నిత్యసంసారియాయ్ క్కుడన్ద తన్దె ఉపదేశాంకశేత తిన్దై నిత్యమూరికళుడై ను ఆనుభవత్తుక్కుత్త నామ్మడి పట్టిన ఉపకారానుగన్దాన పిన్దై.

అన్దపకారస్మృతి ప్రసజ్జిలే అతిన్దన్దము ప్రభుమచరమావధిక్కుడి దర్శిక్కుడిచార్, (ఉపకారస్మృతిక్కు) ఎన్దనుగన్ది. ఇచ్చే నాన్దనుకన్ది అవనన్ది ఎను, అన్దాశ్చాన్దపముఖత్తాశే తనమ్మ అన్దలత్తైయు మళిత్తు భగవన్దనుగన్దై క్కుప్పనుగ్గిన ఆచార్యునిగ్గిన ఉపకారత్తై యూత్తై యూతే (ఉపకార స్మృతిక్కు-యితలడి ఆచార్యున పక్కుల్ క్కుష్ణతై) ఎన్దిశను. కృత్తి ఙ్గైయు నుపకారస్మృతియున పరాయణము. ఆచార్యగౌరవం శెట్టిర్ పడప్పడ అన్దపముగ్గితే తన్దైక్కుణ్ణువన్ద శేత్త ఈశ్వరగౌరవంకన్దై పరమన్దై ప్పిన్దై యనుగన్దిక్కు-యూతే (ఇదిన్ద నిలమిశ్వరగౌరవం పక్కుల్ క్కుష్ణతై) ఎన్దిశను. ఇన్దును మిశ్వరగౌరవం పక్కులుపకారస్మృతియున పడి.

ఇత్తైల్, శివవ్యయముత్తై యుపకరిత్త ఆచార్యగౌరవంకన్దై యనుగన్దిక్కు-విట్టివైల్

మూ॥ ౨౨౨॥ ఇందులకు హేతువు ఉపకారస్మృతి.

మూ॥ ౨౨౩॥ ఉపకారస్మృతికి మొదటికారణము ఆచార్యునివిషయమున కృత ఙ్గత. తుదికారణము సర్వేశ్వరుని విషయమున కృత త్త.

అవతాంక:—ఇట్లు అంతయున ఆచార్యుడి మని యనుసంధించుకొనుటకు గారణమున తెలుపుచున్నారు (దీనికిగారణము) ఇత్యాది. ఇట్లు అనుసంధించుకొనుటకు గారణము నిత్యసం సారిగానుండునట్టి తనను ఉపదేశాల మాలముగ దిగుపాటుచేసి నిత్యయాల యనుభవమునకు అర్హునిగాజేయుటయును ఉపకారముయొక్క యనుసంధానమునది.

అవతాంక:—ఇట్టి యుపకారస్మృతిని తెలుపు సందర్భమున దానియొక్క ప్రభుమచర మావధిల తెలుపుచున్నారు.

(ఉపకారస్మృతికి) ఇత్యాది. ఈచేతనంను ముందుగ అనుసంధించుకొనునది తెలియున దానిఁ దెలుపుట మాలముగ తనను సర్వమును తెలిపి భగవద్విషయము చేజిక్కునట్లుచేసిన యా చార్యుడొనర్చిన యుపకారమునగుటచేసి, ఉపకారస్మృతికి మొదటికారణము ఆచార్యునివిషయ మున కృత ఙ్గతయని తెలిపినవారియిది. కృత ఙ్గతయన్నను ఉపకారస్మృతియన్నను ఒక్కటియే.

ఆచార్యుని విషయమున గౌరవము మనస్సున నాటుకొనఁగా నాటుకొనఁగా వానియొద్దను తననుగొనినచ్చి చేర్చినవాడగు సర్వేశ్వరుం డొనర్చిన కృపిపరంపరమునాడ యనుసంధించుకొను టచే చరమావధి సర్వేశ్వరుని విషయమున కృత ఙ్గతయని తెలిపినవారియిది. ఇదియును సర్వేశ్వ రుని విషయమున ఉపకారస్మృతియని యెఱుంగునది.

కావున భగవద్విషయమున అనుసంధించిన యాచార్యుండు చేసిన యుపకారమును అనుసంధిం

మూ || 3-౨౬ || శిష్యునమ్ ఆచార్యునమ్ అన్యోన్యమ్ ప్రియహితజ్ఞతై నడత్తక్కడ వరకళ్.

మూ|| 3-౨౭|| శిష్య తా ప్రియతై నడత్తక్కడవఁ,
ఈశ్వరైక్యోన్ము హితతై నడత్తక్కడవఁ ,

అననుడైయై శైభవమ్ నెట్లైలే ఊత్తీరుద్దవాశే, ఇప్పడియిక్కుకి విషయతై నామ్ పెత్తీరురు ఎమ్మెరుమా నాతేన్మో, ఎమ్మతత్తుతో పకారానుసథాన త్తిలేశెమ్మ శల్లక్కట్టు మెన్మతాయిత్తురు.

ఇని ఇన్ద సహచార్య సచ్చిష్యులకుడైయై పరిమాత్తు మిరుక్కుమ్మడిమై యరుళిచ్చెయ్కి తార్ మేల్, (శిష్యునమాచార్యునమ్) ఎమ్మతుడణ్ణి. (అన్యోన్యమ్ ప్రియహితజ్ఞతై నడత్తుకై) యావరు శిష్యునాచార్యునుక్కు ప్రియహితజ్ఞతైయుమ్ నడత్తుకై యుమ్. ఆచార్యుక శిష్యునకుక్కు ప్రియహితజ్ఞతైయుమ్ నడత్తుకైయుమ్. (నడత్తుకడనరకళ్) ఎన్మరు - ఇతియడైయై అవశ్యకరణీయ త్వమ్ తోత్తుకైక్కాక.

ఇరువరుమిరడైయుమ్ అన్యోన్యమ్ నడత్తుమ్ క్రమమెన్నెన్మ, అరుళిచ్చెయ్కితార్, (శిష్యుక) ఎమ్మతుడణ్ణి. అతావరు - శిష్యుక ఆచార్యుని క్కెరడైయుమ్ నడత్తుమిడన్మిల్ తకస్వరూపాను గుణహుక, ఆచార్యునితోల్లాసమే పురుషార్థమ్, ఎమ్మనితైత్తు త్తన్నడైయై శిష్యుత్కారాదికళాతే

మూ|| 3-౨౮|| శిష్యుండును ఆచార్యుండును పరిస్పరము (క్రిమముగ) ప్రియహితముల నొనగ్గుకొనగలరు.

మూ|| 3-౨౯|| శిష్యుండు తాను స్వయముగ ప్రియముఁజేయఁగలడు.

ఈశ్వరునిఁగొని హితముఁజేయఁగలడు.

చుకొనటకై యావలంబించినట్లయిన వానియొక్క శైభవము మనస్సున నాటియుండుటచే నిట్టివిషయమును మనము లభించుట యనునది సర్వేశ్వరునికృపవలనఁ గదా! యనుకొని, యట్టి సర్వేశ్వరుండునర్చిన యుపకారము ననుసంధించు కొనుటలో ముగించునని చెప్పఁబడినది.

ఆవతారిక:—ఇక యీ సహచార్య సచ్చిష్యులయొక్క నడవడికలను తెలుపుచున్నాను.

(శిష్యుండు) ఇత్యాది. పరస్పరము ప్రియమును హితమును ఒనర్చుటయనఁగా — శిష్యుండు ఆచార్యునికి ప్రీతిఁగలుగఁ జేయువాఁడుగాను హితముఁ గలుగఁజేయు వాఁడుగానును ప్రవర్తించుట. ఆచార్యుండును శిష్యునికి ప్రీతియుఁగలుగఁజేయు వాఁడుగాను హితముఁ గలుగఁజేయువాఁడుగానును ప్రవర్తించుట. మూలమున ‘ప్రవర్తింపవలసినది’ అనిచెప్పట యిది యవశ్యముగా నాచరింపవలసినది యని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

ఆవతారిక:—విరిద్దరును ఈరెంటిని యవతర్తించి నడచుకొను క్రమ మెద్దియంటివేని, తెలుపుచున్నాను.

(శిష్యుండు) ఇత్యాది. శిష్యుండు ఆచార్యుని విషయమున రెంటి నొనగ్గునప్పుడు తన స్వరూపము కనుగుణముగ ఆచార్యుని ముఖోల్లాసమే పురుషార్థమని తలంచి తనయొక్క తంత్రాద్యగుల మూలముగ తాను ఎల్ల కాలమును ఆచార్యునికి ప్రీతిఁ గలుగఁజేయును

మూ॥ ఆచార్య మాతాడి నడత్తక్కడవన్

మూ॥ 3౨౮॥ శిష్యు డకప్పిలే యూనిప్పొరుమ్,

ఆచార్య డజ్జీవనత్తిలే యూనిప్పొరుమ్.

తానాచార్యునకు సర్వకాలము ప్రయత్ననడత్తి పొరక్కడవన్. ముగ్ధభావానపరనాకై యారే “ఇవిభూతిస్వభావతాల్ తిరువుళ్ళుతిలాయకలక్కమ్ వారాలోటియవేణుమ్” ఎఱ్ఱమ్, “అప్పడియేతేనుమొఱ్ఱ వద్దకాలత్తిల్ ఇతైప్పొక్కి త్తవరుళవేణుమ్” ఎఱ్ఱమ్ ప్రార్థిత్తు ఈశ్వరశైక్యోన్ము హితత్తై నడత్తక్కడవనెన్. (ఆచార్యమాతాడినడత్తుకైయావతు) - హితైకపర

నాకైయారే ఇవనుక్కు స్వరూపహనివారతపడి హేయోపాదేయజ్ఞునియైయ హానోపాదానద్దె లో స్థాతిత్తమ్ పిలవామల్ నియమిత్తు, సర్వకాలము సల్ వజ్జీనడత్తిక్కొన్ము పోరుకైయాకిం హితత్తైత్తానడత్తి, ధృష్టత్తిల్ సజ్జోచత్తారే ఇవన్మికవుమ్ నలమరుళవిల్, “ఇరున్దనాల్తొక్క ఇవన్ నలక్లామల్ ఇవైయమనకున్ దామ్పడి తిరువుళ్ళుపత్తన్ శ్రీ యరుళవేణుమ్” ఎఱ్ఱత్తు, ఈశ్వరశైక్యోన్ము ప్రయత్నై నడత్తక్కడవనెన్.

ఇప్పడి శేయతు పోతుమిడత్తిల్ ఇరువర్క్కు మిరణ్డుమ్ సమప్రధానమాయిరుక్కుమో వెన్ది శక్తైయిలే యరుళిచ్చెయ్కెటార్, (శిష్యుడకప్పిలే) ఎఱ్ఱరజ్జీ. అతావరు-శిష్యు శేష భూతనాకైయారే శేషియాన ఆచార్యునడై యప్రీతియిలే ఉన్ద్రమాయ్పొరుమ్; ఆచార్యు

మూ॥ ఆచార్యుండు ప్రియహితములను మార్చి చేయఁగలడు.

మూ॥ 3౨౮॥ శిష్యుండు ఆచార్యునికి ప్రీతిని గలుగఁజేయుటను ప్రధానముగాఁ దలంచును. ఆచార్యుండు శిష్యుని యుజ్జీవనమును గలుగఁజేయుటను ప్రధానముగాఁదలంచును.

దునది. మంగళాశాసన పరుడగుటచే ఈ విధూతి స్వభావమైన మనకున్న శొక్క కష్టమున్నగులుగకుండ వలయును” అనియు “అట్లు ఎద్దియైన తలపించినప్పుడు దానిని పోగట్టవలయును” అనియును ప్రార్థించి సర్వేశ్వరుని మూలముగ హితముగలుగఁజేయవది.

ఆచార్యుండు మారి నడుచుకొనుట యనఁగా — హితపరుడగుటచే నీతనిస్వరూపమునకు హాని గలుగకుండునట్లు హేయములను త్యజించు విషయమునను ఉపాదేయములను గ్రహించు విషయమునను ఎట్టితోపమున్న గలుగకుండ నియమించి, ఎల్లకాలమును మంచి మార్గమునఁగొని పోవుట యనెడి హితమును తాను నటించి, ధృష్టఫలముల యెడల సంకోచము వలన నీతండు మిక్కిలి కించగలవాఁడగునప్పుడు ఈ లోకమున నున్నంతకాలమతండు కష్టపడకుండ ఆవియును ఈతనికిఁగలుగు నట్లు కృపచేయవలయునని ప్రార్థించి సర్వేశ్వరునిమూలముగ ప్రయత్నము గలుగఁజేయ వలయుననుట.

అవతారిక. — ఇట్లుచేయుచు పోవునప్పుడు వీరిద్దఱికిని రెండును సమానముగ ప్రధానములయినవా? యంటివేని తెలుపుదున్నారు.

(శిష్యుండు) ఇత్యాది. శిష్యుండు శేషభూతుండగుటచే శేషియగు ఆచార్యునియొక్క ప్రీతియం. దాశగల వాడుగా నుండును. ఆచార్యుండు పరమకృపగలవాడగుటవలన తనయొక్క

మూ॥ 3-౨౯॥ ఆత్మయాత్ శిష్యో ఆచార్యనుడైయ హర్షస్తుక్కు ఇలక్కాత్తై
యొట్టియ రోషత్తుక్కిలక్కాత్తైక్కు అవకాశమిలై.

పరమకృపావానాకైయారే తన్నుడైయ శిష్యనానవిక సంసారాదు తీర్ణగాయ ఉజ్జీవిత్తైయితే
ఊర్దమాయపోర్పుమెన్దై, ఆత్మయారే, శిష్యనుక్కు ప్రియకరణమువ్ ఆచార్యనుక్కు హితకర
ణముమే ప్రధానమెట్టు కరుత్తు.

కీర్తీ చొన్ననదీద్రాల్ ఫలిక్కుమలై యరుచ్చెయ్ కితార్, (ఆత్మయారే) ఎన్తుడుడగ్గి.
అతావరు - శిష్యనాచార్యనుడైయ ప్రియకరణమువ్ ఆచార్య శిష్యుడైయ హితకరణమువ్
ప్రధానమాకనడల్లి పోర్పుకైయారే శిష్యనానవికన్ ఆచార్యుడైయ ప్రితిక్కు విషయమాయ్
పోర్పుకైయొట్టియ, అనిష్టకరణాదికళారే నిగ్రహత్తుక్కు విషయమాత్తుక్కు ఇత్తనాల్ మురితే
యిలైయెన్దై. (ఆత్మయారే) ఎన్తు (ఉకప్పితే యూన్దిప్పారువ్) ఎన్తుశొన్నతొన్దైయ మనునది
క్కిల తాకవుమావ్.

ప్రకృతిసమృద్ధితోడే యరుక్కిల ఇవనుక్కు ఎపోరు మొరుపదీపృట్టిరుక్కుమా, కాలు
ష్యుణ్ణుణ్డాకావో! ఆతడియాక నిగ్రహపాత్రమామ్మారు అన్దనిగ్రహమిరణ్ణురలైక్కు మెజ్జనే
యాకక్కడవ తెన్దిల్; అరుచ్చెయ్ కితార్, (నిగ్రహత్తుక్కు) ఎన్తుడుడగ్గి. అతావరు- అనిష్టక
రణాదికళడియాక ఆచార్యనిగ్రహత్తుక్కు పాత్రమామదనైయిల్ అన్దనిగ్రహవ్ శిష్యనాన వి
షయై అపధేప్రవృత్త నాకాతపడి నియమిత్తు నలోపజీనడత్తుక్కులు పూర్వోక్తొణ్ణు హితరూప

మూ॥ 3-౨౯॥ కావున శిష్యుండు ఆచార్యునియొక్క సంతోషమునకు పాత్రమగు
నే తప్ప కోపముకు పాత్రుండగుట కవకాశము లేదు.

శిష్యుండగు తుతండు సంసారమునుండి యుత్తీర్ణుడై యుజ్జీవింతుటలో నాశకలవాడగును.
కావున శిష్యుని కాచార్యుని! ప్రితిగలుగజేయుటయును, ఆచార్యునికి శిష్యునికి హితముఁ
గలుగజేయుటయును ప్రధానములని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇంతవఱకు చెప్పినదాని ఫలితముఁ దెలుపుచున్నాను.

(కావున) ఇత్యాది. శిష్యుడు ఆచార్యునికి ప్రీతిని గలుగజేయుటన, ఆచార్యుడు శిష్యునికి
హితముగలుగజేయుటనున్న ప్రధానముగా నొనర్చుకొనును పాపుటంజేసి, శిష్యుండగు వాడు
ఆచార్యుని ప్రీతికి విషయమైయుండుట తప్ప, వానికి అయిష్టములు మొదలగువాటి నాచరించుటచే
వాఁడొకప్పుడును విషయమగుటకు మొదట యవకాశమే లేకుండుట.

(కావున) ఇత్యాది వాక్యము “ప్రితిని గలుగజేయుట కాశపదును” అను వాక్యమునను
దించునది యని యును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక:—ప్రకృతి సంబంధముతో నుండునట్టి యీతండు యొల్లకాలము ఒక్కవిధ
ముగానే యుండునా? కాలుష్యములుగలుగవా? అందమూలముగ నిగ్రహము కలుగతా? అట్టి
నిగ్రహము వీరిద్దరి కెవ్విధముగానుండగల దంటివేని తెలుపుచుండు.

(నిగ్రహమున) ఇత్యాది. అన్యము నాశరించుట మొదలగువాటి మూలముగ ఆచార్యుని
నిగ్రహముకు పాత్రుండగు నప్పుడు, అని గ్రహము శిష్యుండగు తుతనిని దుర్మార్గమునఁ జోపిండు
నియమించి సన్మార్గమునఁగొని పాపుట కనుకూలమైనదై హితమైనది యగుటంజేసి, “శునలనిట్లు

మూ॥ 33౦॥ నిగ్రహత్తుక్కు పాత్రమామ్బాతు అతు హితరూప మాత్రైయాలే
ఇరువర్క్కు ముపాదేయమ్.

మూ॥ 33౧॥ శిష్యునుక్కు నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్.

మూ॥ 33౨॥ నిగ్రహన్తా భగవన్నిగ్రహమ్బాలే ప్రాప్త్యాన్తర్గతమ్.

మాయి రుప్పతోత్తాత్రయాలే. “ఇప్పడి నమ్మెన్నిగ్రహిప్పతే” ఎన్దు ఇవక్ నెన్దు ఉన్దైతల్
“ఇతనై యిప్పడి నిగ్రహిక్క పేణ్ణుకితే” ఎన్దు ఆచార్యన్ నెన్దు ఉన్దైతల్ “తెయ్యైయన్దిక్కే”
నిగ్రహిషయమాన ఇవనుక్కుమ్ నిగ్రహశ్రయమాన ఆచార్యనుక్కుమ్ అగ్గీకార్యమెన్దై.

నిగ్రహముపాదేయమాకిల్ నిగ్రహకారణము ముపాదేయమాకాతోవెన్న, (శిష్యునుక్కు
నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్) ఎన్దితార్ ఆతావతు- నిగ్రహ ముపాదేయమెన్దునిన్దిత్తు, మోక్షవుమ్
తత్కారణతైచ్చెయ్యవొణ్ణాతు! యాతొరు కారణతాలే దిలె నెరుప్పెలు మాపాలేతా విషయ
త్తిల్ కుర్వెన్దు తెలిన్దిరుక్క-ఆ ఆచార్యహృదయత్తిల్ నిగ్రహమెన్దిన్దిరున్దు, “నన్దకారణతై వలు
వలిదాతపడి విడవేలుమెన్దై.

కీర్తనొన్న ఆచార్యనిగ్రహమ్ హితరూపమెన్దు వైధిరూక ఉపాదేయముమగ్గవన్దిక్కే
ఇవనుక్కు. ప్రాప్త్యోటి ఘటితమా యిరుక్కుమెన్నుమన్దై పద్యప్రాప్తరూక వరుళిచ్చయ్
కితార్, (నిగ్రహన్తా) ఎన్దుకుడగ్గి. ఆతావతు-స్వాచార్యన్ స్వవిషయత్తిల్ హితరూపేణ పణ్ణుకిత

మూ॥ 33౦॥ నిగ్రహముకు పాత్రుండగునప్పుడు అగ్గీనిగ్రహమునది యిదటియొక్క
యును హిసమునకుఁ గాన, నది యిదటికిని ఉపాదేయమే.

మూ॥ 33౧॥ శిష్యునికి నిగ్రహకారణము త్యాజ్యము.

మూ॥ 33౨॥ (ఆచార్యుని) నిగ్రహము భగవన్నిగ్రహమువలెనే ప్రాప్త్యాంతర్యాతము.

కోపించుకున్నారే!” యని యితండు మనస్సుచిన్నబుచ్చు కొనుటనుగాని, “ఈతని నిట్లు కోపించు
కొనవలసి వచ్చినదే” యని యాచార్యుండు మనస్సున చిన్నబుచ్చుకొనుటనుగాని చేరుకపోవుట
మాత్రమే కాకుండ, అట్టి నిగ్రహమునది నిగ్రహవిషయమగు శిష్యునికిని నిగ్రహశ్రయమగు ఆ
చార్యునికిని అంగీకరింపందగినది యగును అనుట.

ఆవతారిక—నిగ్రహము అంగీకరింపందగినది యగు పక్షమున, నిగ్రహకారణమున్న అంగీ
కరింపందగినది కదా యుంకితని శిష్యునికి నిగ్రహకారణము త్యాజ్యమని తెలుపుచున్నారు.

నిగ్రహము ఉపాదేయమని తలంచు మరలను దానికారణమును గలుగఁజేయకూడదు. ఏకార
ణమువలన నీళ్లలోనిప్పు ఉడయించునట్లు తనవిషయమున ప్రసన్నమైనట్టి యాచార్యునిహృదయ
మున నిగ్రహము గలిగినచో, ఆకారణమును మరల సంధింపవలండ్ చేయవలయును.

అవతారిక, — క్రిందచెప్పిన ఆచార్యనిగ్రహము హితమైనది యగుటచే విధిగాదు నుపా
దేయమగుట మాత్రమే కాకుండ, యితనికి ప్రాప్త్యోటిలోఁ జేరినదిగా నుండునను విషయమును
దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ చెబుచున్నారు.

(నిగ్రహము) ఇత్యాది. తన యాచార్యుడు తన విషయమున హితమునకై చేయనట్టి నిగ్ర
హము తన విరోధులను నివర్తింపఁజేయుట కనుకూలమైనది యగుటచే “క్షోడ్ధశక్తి మొప్పుణ్ణు”

మూ॥ 33॥ ఆచార్యో శిష్యునడైయ స్వరూపవై ప్పేణక్కడవక?

శిష్యన్ ఆచార్యుడైయ దేహవై ప్పేణక్కడవక.

నిగ్రహన్తాన్ స్వవిరోధి నిగ్గుత్తిక్కులుప్పాకైయారే, కొండ్లకోర్ మొన్దున్దు... శిష్యుల్ తీవినై, ఇత్యాదికలిల్ శొల్లుకితి భగవన్నిగ్రహమైతే పురుషార్థకోటియిలే ఆన్తర్భూతమాతై. .. ఆచార్య సర్వకామభ్యుత్తి నత్రైయత్తువనాకైయారే అత్రే హేతువాకప్పొలుక్కువును వెఱుక్కువును ప్రామాదికమాకు పు నిరుపభూతు పారాతిపది ఎకగ్రాత్రాయొక్కొండు ఉపశాదకళారే. నొక్కొక్కొండు పోరక్కడవక! ప్రియపరనాన శిష్యుక తన్నుడైయ ఉజ్జీవపరనాయ తకస్వరూప రక్షణమే పణిక్కొండు పోరుకితి ఆచార్యుడైయ తరుషేనియై ఉచిత్రైక్కొండ్లకోర్ సర్వకాలము మేకాగ్రచిత్తనాయ నొక్కొక్కొండు పోరక్కడవ ననై.

కీర్తి ఇరువర్కున్ ప్రధానకృష్ణశోచొన్న హితకరణ ప్రియకరణభిక్ కేషనై విశదమాక వరుణిచ్చేయకితార్, (ఆచార్యః) ఎన్దుగిజ్జీవానామ ఉజ్జీవపరనాన ఆచార్యక, ఉజ్జీవీపువాయ వన్దు ఉపసత్తపణ్ణి ఉకప్పిలే యూన్దిపోరుకితి శిష్యునడైయ స్వరూపవై ప్రామాదికమాకు పు నిరుపభూతు పారాతిపది ఎకగ్రాత్రాయొక్కొండు ఉపశాదకళారే. నొక్కొక్కొండు పోరక్కడవక! ప్రియపరనాన శిష్యుక తన్నుడైయ ఉజ్జీవపరనాయ తకస్వరూప రక్షణమే పణిక్కొండు పోరుకితి ఆచార్యుడైయ తరుషేనియై ఉచిత్రైక్కొండ్లకోర్ సర్వకాలము మేకాగ్రచిత్తనాయ నొక్కొక్కొండు పోరక్కడవ ననై.

ఇప్పది యిరువరుమిట్టైయుప కేణినాగ, ఇట్టులైప్పు మ ఫరిక్కుమనై యరుణిచ్చేయ!

మూ॥ 34॥ ఆచార్యుండు శిష్యునియొక్క స్వరూపమును రక్షింపవలయును.

మూ॥ శిష్యుండు ఆచార్యునియొక్క శరీరమును రక్షింప వలయును.

(పేరి.తి.౫-౨-3) అనియు “శిష్యుల్ తీవినై” అనియు నిమిదిలను తావులజెప్పియున్నట్టి భగవన్నిగ్రహము వలెనే పురుషార్థ కోటిలో సంతర్భూతమైనది యగును,

..ఆచార్యుండు ఆర్థక మములయెడల ఆశలేనివాడగుటచేసి వాటిసూములముగ తమిం చుటకునాని కోపించుటకుగాని యవకాశములేదు. ఇది ఈరసం పితముఁ జేయుటకుగానుకోపించుకొనినట్లయిన, అదియను ప్రాశస్త్యకోటిలో జేరివయగును” అని మాణియ మాయను గ్రంథమున శ్రీపేరియ వాచ్చాప్పిళ్ళై గారు ప్రసాదించియున్నారు గదా!

అవతారిక:—ఇంతస ముందు విద్యరీచేతనున్న ప్రధానుగాఁజేయఁబడినగాను ఇప్పుఁబడి న హితకరణ ప్రియకరణముల స్వరూపములను విశదముగాఁ జెలుపుచున్నాను.

(ఆచార్యుండు) ఇత్యాది. ఉజ్జీవపరండగు ఆచార్యుండు ఉజ్జీవనేచ్చగతవాడై తనకు ఆశ్రయించి తనయెడల ప్రీతిగలవాడై యుండనట్టి శిష్యునియొక్క స్వరూపమును ప్రామాదికముగానైనను 2 క్కపేయ స్తువు విషయమునను ప్రీతిగలగిండ్ల ఏకాగ్రచిత్తుడై ఉపశాదకలచే రక్షించుకొని పోవలయును.

ప్రియపరండగు శిష్యుండు తన యుజ్జీవనముఁగోరుచు తనస్వరూపమును రక్షించుకొని పోవువాడగు ఆచార్యునియొక్క శరీరమును యుచిరి కైంకర్యముల నొనర్చును ఎల్లకాలమును ఏకాగ్రచిత్తుడై కాపడుకొను చుండునది.

అవతారిక. — ఇట్లు వీర్ధమును ఈరెంటిని శ్రమించుచున్నట్లయిన, విద్యజీవినై ఫరించుకొనిని తెలుపుచున్నాను.

మూ॥ 33౪॥ ఇరణ్ణమ్ ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపముమాన్

భగవత్తైజ్జగ్ర్యము సూ యిరుక్కుమ్.

మూ॥ 33౫॥ ఆచార్యనుక్కు దేహరక్షణమ్ స్వరూపహాని.

తా॥ (ఇరణ్ణమ్) ఎఱ్ఱుడుడగ్గి. ఆతావతు-ఆచార్యనానాల్ శిష్యుడైయ స్వరూపమై శ్చేలు కైయుమ్, శిష్యనానాల్ ఆచార్యుడైయ దేహమై శ్చేలుకైయుమ్ స్వాసాధారణాకారభా కైయారే ఇరణ్ణమ్ ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపముమాన్, “అహమన్నమ్” ఎన్నిపయే ఆవ నుక్కు భోగ్యమాకైక్కు యోగ్యమాయ్తైత్తు, అనాదికామప్పడి వియోగప్పడ పైతామల్ కిడన్ద ఇఁక స్వరూపమ్ తాదృశవియోగార్హమాక త్తిరున్దమ్మడి శ్చేటిక్కొణ్ణ పోరుకైయుమ్, “నన్దెన్నుడలమ్ కైవిడాక్” ఎన్నిపడినె అవకుక్కువిట్టుప్పిడిక్క- సహియాత్తపకి భోగ్య మాయరుక్కిల ఆచార్యవిగ్రహమై శ్చేటిక్కొణ్ణ పోరుకైయుమ్ భగవానుక్కు మిక్కు మిక్ ప్పొకైయారే, ఇన్దెతాక్ వస్తుగత్యా భగవత్తైజ్జగ్ర్యముమాన్యరుక్కుమెన్దె.

ఇప్పడి వ్యవస్థితమాకదేలుమా, ఆచార్యనుక్కు త్తెన్నుడైయ దేహరక్షణత్తిలమ్ శిష్యను క్కుతెన్నుడైయ స్వరూపరక్షణత్తిల మన్దయమణానాల్ వరువతెన్నెన్న; ఆరుశ్చెయ్కైతాల్ (ఆచార్యనుక్కు) ఎఱ్ఱుడుడగ్గి. ఆతావతు-తెన్నుడైయ దేహయారైయిల్ తానుశేతుకనాయరు క్క, శిష్యనానవక్ “ఇఱువే నమక్కుస్వరూపమ్” ఎఱ్ఱు తెన్నుడైయదేహమై శ్చేటిక్కొణ్ణ పో

మూ॥ 33౬॥ ఈ రెండును ఇద్దటికిని స్వరూపముగాను, భగవత్తైజ్జగ్ర్యము

గాను నుండగలవు.

మూ॥ 33౭॥ ఆచార్యునికి దేహరక్షణము స్వరూపహాని.

(రెండును) ఇత్యాది. ఆచార్యుడయి నట్లయిన శిష్యునియొక్క స్వరూపమునురక్షించుటయు శిష్యుడయినట్లయిన, ఆచార్యుని దేహమును రక్షించుటయు వారివారి కసాధారణమలయి నందున ఈ రెండును వీరిద్దరికిని స్వరూపమై “అహమన్నమ్” అని సాయించినట్లు సర్వేశ్వరునికిభోగ్యముగా నుండటకుదగినదిగా నుండియు, అనాదికాలముగ ఆట్లు వియోగపడకపడి యున్నట్టి యాతినిస్వ రూపమును ఆట్లు వియోగము విధమున గిద్దుపొలుగునట్లు రక్షించుకొని పాపుటయు, “నన్దెన్నుడలమ్ కైవిడాక్” (తి.వా. ౧౦-౭-౪) (ప్రాశస్త్యమని తలంచి నాశరీరమును విడవక యున్నాడు) అని సాయించినట్లు, సర్వేశ్వరుడు ఇడిచియుండనంత భోగ్యమైనట్టి యాచార్యుని శరీరమును కాపాడు కొను చుండుటయును సర్వేశ్వరునికి ఎక్కువయిష్టమగుటంజేసి ఇవి వాస్తవమునను భగవత్తైజ్జగ్ర్య ముగా నుండును.

అవతారిక:—ఇట్లు నిమిత్తములుగా నుండవలయునా? ఆచార్యునికి తనయొక్క దేహర క్షణమునను, శిష్యునికి తనస్వరూప రక్షణమునను సంబంధమున్నట్లయిన బాధక మెనుంటివని తెలుపుచున్నాను.

(ఆచార్యునికి) ఇత్యాది. ఆచార్యుడు తనయొక్క దేహరక్షణము విషయమున తాను ఉపే తుకలవాడైయుండగా, శిష్యుండయిన వాడు “ఇడియే మనకు స్వరూపము” అని తలంచి వాని దేహమును కాపాడవలయునే తప్ప, తనయొక్క దేహమును తాను కాపాడుకొనుటయుననది యా

మూ॥ శిష్యునకు ఆశ్చర్యక్షణమ్ స్వరూపహాని.

మూ॥ 33౬॥ ఆచార్యస్ ఆశ్చర్యక్షణమ్ పణ్ణమిడత్తిల్ అహంకారమ్ విరోధి.

శిష్యుఁ దేహరక్షణమ్ పణ్ణమిడత్తిల్ మమకారమ్ విరోధి.

రుక్మయ్యోహి. తన్నడైయదవత్తై త్తాక్ ట్టిత్తై నా కిం విత్త ఆచార్యునకు ఆచార్యత్వమా శిష్యస్వరూపత్వముహాని; తా నాచార్యుఁ పక్కలితే న్యస్త భరణానవిన్య తాస్వరూపత్వై అహంకారేణిక్కొండ్లు పోరకొట్టిరుత్తైయ్యోహి, తా తన్నాశ్చర్యక్షణమ్ పణ్ణమి యాకిం విత్త, శిష్యు నకు శిష్యత్వమాకిం స్వరూపత్వము హానియైన్తై. అత్తయల్ పణ్ణమ్ శిష్యునకు తన్న డైయ స్వరూపరక్షణముమ్ ఆచార్యునకు తన్నడైయ దేహరక్షణముమ్ కర్తవ్యమైన్తైతాయి య్దు.

ఇని, ఆచార్యునకు శిష్యునకు ఇప్పటి తస్మాదుక్కు వ్యవస్థిగ్ధ శాన ఆశ్చర్యక్షణ దేహరక్షణ క్తి పణ్ణమిడత్తిల్ అవశ్యమ పరిహరణీయగ్ధ శాన విరోధితై యుభిచ్చయికితార్. (ఆచార్య నాత్మరక్షణమ్ పణ్ణమిడత్తిల్) ఎన్దు తుదగ్గి. అనానతు-హితపరణాన ఆచార్యుఁ స్వాత్మరక్షణ శాలే శిష్యాత్మరక్షణమ్. పణ్ణమిడత్తిల్ “నాక్ ట్టిత్తుక్కొండ్లు పోరుకిత్తన్” ఎన్ని అహంకారమ్, ఆచార్యపారతంత్ర్య మాకిం తన్నతికారవిరోధి. ప్రియపరణాన శిష్యుఁ ద్రవ్యాదికాలే ఆచార్యోపరక్షణమ్ పణ్ణమిడత్తిల్! “ఎన్దుడైయ ద్రవ్యగ్ధశాయిమ్ కరణగ్ధశాయిమ్ ఇప్పటి రక్షిత్తు కొండ్లు పోరుకిత్తన్” ఎన్ని మమకారమ్. శరీరార్థప్రాణాదిక కల్లా మాచార్యశేషమ్” ఎన్ని క్కిక్కిడవ తన్నధికారవిరోధియైన్తై.

మూ॥ శిష్యునికి ఆశ్చర్యక్షణము స్వరూపహాని

మూ॥ 33౬॥ ఆచార్యుండు ఆశ్చర్యక్షణము తేయునప్పుడు అహంకారము విరోధి

మూ॥ శిష్యుండు దేహరక్షణము చేయునప్పుడు మమకారము విరోధి

చార్యునికి తన యాచార్యత్వరూపము స్వరూపముకు హానిగలుగు జేయునది తాన ఆచార్యునిపై భారము పెనెనవివృట తనస్వరూపము నతడు రక్షించుకొని పోవుచుండగా, చూచి యూరకుం డుటయెతప్ప, తానే తన యాత్మరక్షణముజేసి కొనటయననది శిష్యస్వరూపము స్వరూపముకు హానిగలుగుజేయునది. కావున పారసాయి వలననైనను, శిష్యుడ తనస్వరూపరక్షణముక ఆచార్యుండు తనదేహరక్షణమును చేసికొనకూడదని చెప్పబడినది.

అవతారిక:—ఇది ఆచార్యుండన శిష్యుండన తమకు తమకు నియమితములయినట్టి యాత్మరక్షణ దేహరక్షణములం జేసికొననప్పుడు అవశ్యముగ పరిహరింప వలసిన విరోధుల బెలుపు చున్నారు.

(ఆచార్యుండు) ఇత్యాది. హితపరణాం ఆచార్యుండు తన యుపతేజాగల మూలముగ శిష్యు నియత్రు రక్షించునప్పుడు “నేను రక్షించినాను” అను అహంకారము స్వాత్మరక్షణపారతంత్ర్యరూ మపగు తనయధికారముతో విరోధించును. ప్రియపరణాం శిష్యుండు ద్రవ్యాదులమూలముగ ఆచార్యుని శరీరమును కాపాడవచ్చుడు, నాయొక్క ద్రవ్యముచేతను సాధనములచేతనన్న నేను కాపాడినాడననది మమకారముననది శరీరమును, కర్తవ్యమును, ప్రాణమును ఆచార్యునికిని శేషభూతములను గాఁ దలంచుచుండవలసినట్టి తన యధికారముతో విరోధించును.

మూ || ౩౩౭ || ఆచార్యతన్నదైయదేహరక్షణమ్ తత్వస్తువైక్కిణ్ణ పణ్ణక్కవక్; శిష్య తన్నదేహరక్షణమ్ ఆచార్య వస్తువైక్కిణ్ణ పణ్ణక్కడవక్.

ఆచార్యునకును శిష్యునకును విద్వాదుడై య దేహరక్షణమైనయితే ప్రతిప్రతినికడుజ్జలైవకు త్తరుచిచ్చయకతార మేల్, (ఆచార్యన్) ఎత్తుకుడజ్జి. (ఆచార్య తన్నదై య దేహరక్షణమ్ తత్వస్తువైక్కిణ్ణ పణ్ణక్కడవక్) ఎత్తు - “శరీరమథం పాణిణ్య సద్గురుభ్యోనివేదయేత్” ఎన్నిపడియే శిష్యునకునైనా అడియితే సమర్పితమా కైశానే, స్వోహరక్షణత్తుక్కుణ్ణ పాప్ అనికాకాలోచితమా కిచ్చిత్కరిక్కునువత్తై ఆవన తన్ను నివైనిక్కి, తన్న తేష్టవాగ్గి వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనెన్జై. (శిష్య శ్లోహరక్షణమ్ ఆచార్యకొచ్చివైక్కిణ్ణ పణ్ణక్కడవక్) ఎత్తు-తనకోర్కు రుడైమైయిన్జిక్కే సకలమునా దాగ్యశేషమాకైయానే, స్వోహరక్షణత్తుక్కుణ్ణ పాప్ వినియోగమ్ కొళ్ళునువత్తై ఆచార్యున దైవైయెన్జు ప్రతిప్రతిపణ్ణి వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనెన్జై

ఆచార్యదేహరక్షణత్తివద్దాల్ శిష్యులవత్కళ్ళనెల్లావ అట్లుదై యుడైమైయెన్నమ్ నివైవారే కొడక్కైయుమ్, ఆచార్యును తాద్యవత్తువై వాగ్గైయు మెట్టియ, శిష్యునదైయ మమ మూ|| ౩౩౭ || ఆచార్యుండు తనదేహరక్షణమును (శిష్యుని వస్తువును) తనవస్తువను భావనతోఁగొని చేయఁగలఁడు. మూ|| శిష్యుండు తనదేహరక్షణమును (తన వస్తువును) ఆచార్యునిదను భావనతోఁగొని చేయఁగలఁడు.

అవతారిక:—ఆచార్యునికిని శిష్యునికిన్ని తమతమ దేహరక్షణ సమయమున నుండవలసిన భావనావిశేషములను తగినట్లు తెలుపుచున్నారు.

ఆచార్యుండు తనయొక్క దేహరక్షణమును తనవస్తువుఁగొని చేసికొనవలయుననఁగా “శరీర మర్థంప్రాణంచ సద్గురుభ్యోనివేదయేత్” (శరీరమును, ద్రవ్యమును, ప్రాణమునున్న సద్గురువున కొసంగునది) అన్నట్లు శిష్యునికిఁగల సర్వమును ముందుగానే తనకు సమర్పింపవలసిగనుక, తనయొక్క దేహరక్షణమునకుఁ దగినట్లు శిష్యుండు కాలోచితముగ సమర్పించినదానిని వానిది యని భావింపక, తనదైయని భావించుకొని స్వీకరించి యుపయోగపఱచుకొనునది.

శిష్యుండు తనదేహరక్షణమును ఆచార్యుని వస్తువుఁగొని చేసికొనవలయుననఁగా — తనది యనునది యొక్కటియునులేక, అంతయును ఆచార్యుకేమైనది యగుటఁజేసి, తనదేహరక్షణము నకుఁ దగినట్లు ఉపయోగపఱచుకొని వాటిని తనది యని తలంపక ఆచార్యునిది యని తలంచి యుపయోగ పఱచుకొనునది.

అవతారిక:— ఆచార్యుని దేహరక్షణమునకై శిష్యుండు తనకున్నంతయును ఆచార్యునిదే యనెడి తలంపుతో నిచ్చుచును, ఆచార్యుండు అట్టితలంపుతో నిచ్చినదానినే స్వీకరించుచు నుండవలయునే తప్ప, శిష్యునియొక్క మమకార దూషితమైన వస్తువును ఆచార్యుండు గ్రహింపకూడదు. శిష్యుండును అట్టి వస్తువును ఆచార్యునికియ కూడదనియును తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ 33౮॥ అచార్యః శిష్యః వస్తువైకొశ్శక్కుడవనల్లః,

శిష్యః తత్వస్తువై కొడుక్కుక్కడవనల్లః.

మూ॥ 33౯॥ కొల్లిల్ మిడియనామ్, కొడుక్కిల్ కళ్ళనామ్.

తాదూషితమాన వస్తువై ఇదవగుమ్ కొశ్శక్కుమ్ కొడుర్ శక్తిరెన్నితార్, (అచార్యః శిష్యః వస్తువై) ఎన్నతుడగ్గి. (శిష్యః వస్తువై కొశ్శక్కుడవనల్లః) ఎన్నతు-ఇదత్ “మదీయమ్” ఎన్నభిమానిత్తుగుమ్మమ్ వస్తువై మఱుదుమ్ అక్షీకరిక్కుక్కడవనల్లనై. శిష్యః తత్వస్తువై కొడుక్కుక్కడవనల్లః) ఎన్నతు - “స్వకీయమ్” ఎన్నభిమానిత్తుగుమ్ వస్తువై మృదుప్రకృతియాన అచార్యుమ్ మ్మ, విషయై యిదుమాహితే సమర్పిక్కుక్కడవనల్లనై.

అప్పడికొశ్శక్తుత్ కొడుత్తల్ శెయ్తాల్ వరువతెన్నెన్న; అరుభిచ్చెయ్కెతార్, (కొల్లిల్) ఎన్నతుడగ్గి. అతాతతు-శిష్యః “ఎన్నతు” ఎన్నిరుమ్మమ్ వస్తువై చ్చాపల్యతైలే స్వీకరిక్కిల్, “ఈర్వరత్ అభిలభరనిర్వాహక నాయ్ పోరుత్తయైలే నమక్కెన్నుకుత్తెయ్దు” ఎన్నిరుమ్మమ్ తుర్ల నాన తా, దేహయాతై)మ్మమ్కూడ ముతలత్తు దరిద్రనాయ్ విదుమ్; “ఎన్నతు” ఎన్న బుద్ధి పణ్ణి ఒన్టై అచార్యుమ్మమ్ కొడుక్కిల్, “శరీరమర్థమ్” ఇశ్వాప్పడియ్ అడియిలే సమర్పితి మాత్తయైలే తదీయమాయుక్కివతిలే మదీయత్విబుద్ధి పణ్ణుత్తయైలే అచార్యస్వాపహరి యాయ్ విదుమ్మెన్న.

మూ॥ 33౮॥ అచార్యుండు శిష్యుని (యభిమానదూషితముగు)వస్తువును స్వీకరింప కూడదు.

మూ॥ శిష్యుండు మమకారదూషితముగు వస్తువు నీయకూడదు.

మూ॥ 33౯॥ అచార్యుండు స్వీకరించినచో, దరిదుండగును.

మూ॥ శిష్యుండు ఇచ్చినచో, దొంగయగును.

(అచార్యుండు) ఇత్యాది. అచార్యుండు శిష్యుని వస్తువును స్వీకరింపకూడదనగా నీతడు “నాది” అను అభిమానముతో నుంచుకొనినట్టి వస్తువును పారపాటుగా వైచకు స్వీకరింపకూడదు. శిష్యుండు తనవస్తువు నీయకూడదనగా స్వకీయమని యభిమానించుకొనిన వస్తువును మృదువైన స్వభావముగల యాచార్యునికి విషమ నిచ్చినట్లునొని, దానిని సమర్పింపకూడదనుట.

అనితారిక:—అట్లు గ్రహించినను, ఇచ్చినను దోషమేమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వీకరించిన) ఇత్యాది. శిష్యుండు తనదియని యభిమానించి యుండునట్టి వస్తువును అచార్యుండు చాపల్యముచే స్వీకరించినట్లయిన, సర్వశ్యమందు భారమునంతయును నిర్వహించుకొని పోవుటంజేసి మనకమి కొరతయన్నదని తలంచుకొందు సంపూర్ణుండగు తాను దేహయాత్ర సయితముగడవని శుద్ధదరిదుండగును, తనదియను యభిమానముతో నాచార్యుని కొసంగినట్లయిన, “శరీరమర్థం” ఇత్యాది కాశ్చమునఁ జెప్పియున్నట్లు, తూర్వమే సమర్పింపబడిన దగుటంజేసి యాచార్యునిదైనట్టి దానిని తనదియని తలంచుటంజేసి యాచార్యద్రవ్యము నపహరించిన వాడగును.

మూ॥ 3౪౦॥ కొల్కొడై యుజ్జానాల్ సమ్మన్దమ్ కులైయుమ్.

మూ॥ 3౪౧॥ ఇవన్ మిడియనాకైయాలేఃకొడాన్,

అవన్ పూర్ననాకైయాలే కొళ్ళాన్.

ఇవ్వళివేయన్తు, సమ్మన్దహనియుమ్ యుమెన్దితార్, (కొల్కొడై) ఎన్తుతుడన్ది. అతావతు-
శిష్యాచార్యత్వయాకీతి సమ్మన్దముజ్జానాల్, శేషభూతనాశిష్యుక్ “శరీరమర్థమ్” ఇత్యాదిపడియే
“సర్వముమట్టుదైయుడు” ఎన్నుమ్ నిలైవాలే సమర్పిక్కైయుమ్, అప్పడి సమర్పితవత్తై శేషి
యాన ఆచార్యసగ్గీకరిక్కైయుమ్ ముత్తైయాయరుక్క, ఇవన్ “తన్నగు” ఎన్తు అభిమానిత్తై
వత్తై ఆచార్యుక్ స్వీకరిక్కైయుమ్, ఇవన్ “ఎన్నగు” ఎన్తు అభిమానిత్తై అచార్యుకు
సమర్పిక్కైయుమాకీతి ముత్తైకేదాన కొల్కొడై యుజ్జానపోతు, శిష్యాచార్య రూపసమ్మన్దమ్
కులైయుదుమెన్ది.

ఇప్పడి దారిద్ర్య ద్రవ్యాపహరణ్ణో వకువగుమ్ సమ్మన్దములైయుమ్ కొల్కొడై తానుజ్జా
రిండు, అతావతు సవరకళో తెయ్యార్కళెన్నుమిడన్తై సహేతుకముక వకుచ్చెయ్కితార్, (ఇవన్)
ఎన్తుతుడన్ది. అతావతు - శిష్యునానవివక్ “సకలము మాచార్యస్వమ్” “నమ్మగు” ఎన్తు సమర్పిక్కై
లావతోన్తుమిల్లై” ఎన్దిరుక్కుమ్ మిడియనాకైయాలే, “నామగ్నాన్తైక్కిన్తైక్కిన్తైక్కిన్తై”

మూ॥ 3౪౦॥ ఇచ్చిపుచ్చుకొనుట యుండినచో, సంబంధము చెడిపోవును.

మూ॥ 3౪౧॥ శిష్యుండు దరిద్రుండగుటచే నీయడు.

మూ॥ ఆచార్యులను పూర్ణుండగుటచే స్వీకరింపడు.

అవతారిక:—ఇంతమాత్రమేకాకుండ, సంబంధమునకును హనిగలుగునని తెలుపుచున్నారు
(కొల్కొడై) ఇత్యాది. శిష్యాచార్యరూపమును సంబంధమున్నట్లయిన, శేషభూతుడగు
శిష్యుడు “శరీరమర్థమ్” ఇత్యాదితావుల జెప్పియున్నట్లు, శిష్యుండు “సర్వము ఆచార్యునిది” అనెడి
తలంపుతో సమర్పించుటయు, అట్టితలంపుతో సమర్పించినదానిని ఆచార్యుండు స్వీకరించుటయును
కాత్రుసిద్ధముగా నుండగా, ఈతడు తనది యని యభిమానించుకొనినదానిని ఆచార్యుడు స్వీకరిం
చుటయు, ఈతడు తనదియని యభిమానించుకొనినదానిని ఆచార్యునికి సమర్పించుటయు నిట్లు
సంబంధమును చెడకొట్టుకట్టి పుచ్చుకొనుటయు ఇచ్చుటయును జరుగునట్లయిన, శిష్యాచార్యత్వ
రూప సంబంధము చెడిపోవును.

అవతారిక:—ఇట్లు దారిద్ర్యమును, ద్రవ్యాపహరణమును సంభవించుటయు, సంబంధమువిడి
పోవుటయును, స్వీకరించుటవలనను ఇచ్చుటవలనను కదా! అట్టిదానిని వారు చెయ్యనే చేయరను
విషయమును సహేతుకముగఁ జెలుపుచున్నారు.

(ఈతడు) ఇత్యాది. శిష్యుడగు ఈతడు “అంతయును ఆచార్యునిద్రవ్యము. మనదియని
సమర్పింపఁదగినది యొక్కటియునులేను” అని తలంచుకొనుట దరిద్రుండగుటచే “మనము ఆచా
ర్యుని కొకదానిని ఇచ్చుచున్నాము” అను తలంపుతో నీయడు. ఆచార్యుడయినవాడు సర్వేశ్వ
రుడే భారమునంతయును నిర్వహించుకొని పోవువాడుగాన, మనకేమిన్ని కొరత యుండదు అని

మూ॥ 3౪౨॥ అవనుక్కు పూర్తియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్రతు,

ఇవనుక్కు మిడియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్రతు.

మూ॥ 3౪౩॥ తనాల్ శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కు పుణ్యముపకార మొస్తుమిల్లెయో వెన్నిల్,

ఎస్తు కొదాకా; ఆచార్య నానాకా, “ఈశ్వరకా నానాభరినిర్వాహక నాయ నడత్తిక్కొట్టుపోరుకై
యాలే నమస్కిని యెన్నుకున్నట్లుగా” ఎన్నిరుక్కుమ్ పరిపూర్ణ నాయరుక్కుయాలే, ఇవనభి
మాన దుష్టమాననై యొస్తేయు మజ్జీకరియాలెన్నె.

ఇంద పూర్తి దారిద్ర్యము లిహవర్కుమ్ ఫలిత్రవత్తై యరుగిచ్చెయ్కెతార్, (అవనుక్కు) ఎస్తుకుడగ్గి. ఆతావరు - ఆచార్యనుక్కు ఇవనభిమాన దుష్టమాననై యొస్తేయుమ్ కొల్పోమెక్కు
డలన పూర్తియాలే ఆచార్యత్వమాణిః స్వరూపమ్ జీవిత్రతు; శిష్యనాన వివనుక్కు స్వకీయత్వ
బుద్ధ్యా దిస్తేయుమ్ సమర్పిక్కుక్కు యోగ్యతైయిల్లాలె సకల తడియత్వ ప్రతిపత్తిసిద్ధ దారిద్ర్య
త్తాలే శిష్యత్వమాణిః స్వరూపమ్ జీవిత్రతెన్నె.

ఇని శిష్య నాచార్యనుక్కు పుణ్యముపకారమిన్నతె న్నరుగిచ్చెయ్కెతార్ తద్విషయప్రశ్న
నై యనుదిక్కితార్, (అనాల్ శిష్యనాచార్యనుక్కు పుణ్యముపకార మొస్తుమిల్లెయో వెన్నిల్)
ఎస్తు. ఆతావరు-ఇప్పడి కొల్ కొడెకగుక్కు యోగ్యతైయిల్లెయ్కెటెయుమ్ ఉపకారస్మృతియుడైయ
శిష్యన్ మహోపకారక నాన ఆచార్యనుక్కు పుణ్యముపకార మొస్తు మిల్లెయో వెన్నిల్లెన్నె.

మూ॥ 3౪౨॥ అచార్యునికి పూర్తివలన స్వరూపము దక్కును

శిష్యునికి దారిద్ర్యమువలన స్వరూపము దక్కును.

మూ॥ 3౪౩॥ అయితే శిష్యుండు ఆచార్యునికి చేయవలసిన యుపకార మొక్కటి
యును లేదా? యంటివేని,

తలంచుయందునట్టి పరిపూర్ణుండగుటంజేసి యీతని యభిమానముచే దూషితములయిన వాటిలో
నొక్కదానినిన్ని స్వీకరింపడు.

అవతారిక:—ఇట్టి సంపూర్ణవలనను, దారిద్ర్యమువలనను పరిద్దటికిన్ని ఫలించినదానిని
తెలుపుచున్నాను.

(వాసికి) ఇత్యాది. ఆచార్యుండు ఈతని యభిమానముచే దూషితమైట్టిదాని నొక్కదాని
నిన్ని స్వీకరింపకపోవుటకుఁ దగినట్టి సంపూర్ణవలన ఆచార్యత్వరూపమగు స్వరూపము సురక్షిత
మగును. శిష్యుండగు ఈతనికి స్వకీయమును తలంపుతో సమర్పింపఁదగిన దెద్దియును లేకుండునట్లు
సర్వమును ఆచార్యునిదే యనెడి తలంపుకలననీధమగు దారిద్ర్యమువలన శిష్యత్వరూపమగు స్వరూ
పము సురక్షిత మగును.

అవతారిక:—ఇక, శిష్యుండు ఆచార్యునికిఁ జేయునట్టి యుపకార మిట్టిదియని తెలుపు
టకై యావిషయమును గుఱించిన ప్రశ్నను అనునించుచున్నాను.

(అయితే) ఇత్యాది. ఇట్లు స్వీకరించుటకును ఇచ్చుటకును యోగ్యతలేకపోయినను, ఉపకార
స్మృతిగలశిష్యుండు మహోపకారుడగు ఆచార్యునికిఁజేయవలసిన యుపకార మెద్దియును లేదా
యంటివేని యనట.

మూ॥ 308॥ ఆచార్యఁ నివైవాలే ఉణ్ణు.

మూ॥ 309॥ అతావతు - జ్ఞాన వ్యవసాయ ప్రేమ సమాచారముల్.

మూ॥ 30౯ ॥ ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కు త్తవిర వేట్టవతు.—భగవద్ద్రవ్యతై

ఆకుక్కుత్తర ముశిచ్చెయ్కితార్, (ఆచార్యఁ నివై వాలే యుణ్ణు) ఎన్ఱు. అతావతు-స్వరూపజ్ఞాన శిష్యునివైవాలే ఒరుకాలు మొట్టురుల్లై; స్వకృషిఫలసన్తుప్తనాన ఆచార్యఁ నివై వాలే యుణ్ణెన్ఱై.

ఆలేతెన్న; అరుశిచ్చెయ్కితార్, (అతావతు) ఎన్ఱుకుడగ్గి. (జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచార్యభావన)- స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్, తదనురూపజ్ఞాన శిష్యాధ్యవసాయముమ్, ఉపేయప్రేమముమ్, ఇవై మూన్ఱుక్కు మనురూపమాన సమ్యగనుస్థానముమ్. ఇత్తాల్, తిరుమన్ఱిత్తిల్ పవత్రయత్తలుమ్ ప్రతిపాదింపుడుకిఱి స్వరూపాపాయ పురుషార్థములలో జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమజ్ఞతైయుమ్, తదనురూపానుస్థానజ్ఞతైయుమ్ శొల్లుకిఱు.

ఆచార్యనుక్కు ఉకప్పాక వివకపణ్ణుమ్ కైక్కర్కన్దాక్ ప్రవృత్తినివృత్తిరూపమా మిరుక్కయాలే ప్రవృత్తిరూపమానవద్దై యరుశిచ్చెయ్కితవినన్దరమ్, నివృత్తిరూపమానవద్దై యరుశిచ్చెయ్కితార్ మేల్, (ఆచార్య ప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కు త్తవిర వేట్టవతు) ఎన్ఱుకుడగ్గి. (భగవద్ద్రవ్యతై) ఇత్తాడియాలే ఇవైతనై ఉద్దేశిక్కితార్.

మూ॥ 30౮॥ అని ఆచార్యుని తలంపువలన కలదు.

మూ॥ 309॥ అనఁగా—జ్ఞాన వ్యవసాయ ప్రేమ సమాచారములు.

మూ॥ 30౯॥ ఆచార్యప్రీతికై ఈతండు వదలవలసినది—భగవద్ద్రవ్యాపహారమును

అవతారిక—అందులకు త్తరముఁ జెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యుని) ఇత్తాడి. ఆచార్యుని తలంపునుబట్టియుండుననఁగా, స్వరూపజ్ఞానము శిష్యుని తలంపునుబట్టి యెన్నఁడు నొక్కటియు నుండదు. అయితే తన ప్రయత్నముయొక్క ఫలమువలన సంతోషించిన యాచార్యుని తలంపునుబట్టి యుండుననుట.

అవతారిక—అది యెద్దియంటికిని, తెలుపుచున్నారు.

(అదియనఁగా) ఇత్తాడి. జ్ఞాన, వ్యవసాయ, ప్రేమ, సమాచారములనఁగా, స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానమును, తదనుగుణములగు ఉపాయాధ్యవసాయమును, ఉపేయప్రేమయును ఈ మూడింటికిని అనుగుణమును మంచి యనుస్థానమును, ఇందువలన తిరుమన్ఱమునందలి మూడుపదములచేతనున్న ప్రతిపాదింపబడునట్టి స్వరూపాపాయ పురుషార్థములలో జ్ఞానవ్యవసాయప్రేమములున్ను తదనుగుణములగు అనుస్థానములున్ను చెప్పబడినవి.

అవతారిక—ఆచార్యుని సంతోషమునకై యీతండుచేయునట్టి కైంకర్యము ప్రవృత్తినివృత్తిరూపమునందగుటచే ప్రవృత్తిరూపము లయినవాటిని ముందుగాఁజెలిపి అటుపిమ్మట నివృత్తిరూపములగువాటిని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యుని సంతోషముకై) ఇత్తాడి, భగవద్ద్రవ్యాపహారము ఇత్తాడులని వాటిఁ జూపించుచున్నారు.

మా॥ కిరం॥ అవన్నదైదు రిడుకళ్ళొకమో॥ పవన్నపర్వితాగ్నితే శోనోమ్.

గురుపరిభవహుచతు - కేటవ-స్థితి యుక్తి, యాతొత్తై, యుక్తి,

[illegible][illegible]

(మనుషునివలె) ఇశ్వారిది. (కలుషం పుట్టి నీ దాసుని కాంతానికి నూనడు). ఈ జీవనాన
మాక అవయవస్థైర్యమేమిటా? ఇశ్వారిని చూచుచున్నప్పుడు నీ జన్మ-మరణ చక్రం ఎలా ఉంటుంది?

ಮಾಂಸ ಕಿರಣ || ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುವು ಪ್ರಪಂಚದಿಲ್ಲೇ ಇರುವ ಗ್ರಂಥಮುಖ
ತೆಪ್ಪಿಯು ಸ್ವಮಾ.

పూ॥ గురుపరిభవమనగా—తెలిసికొనినప్రకారము నడచుకొని పోవుటయు,

అని సాయంని నాగు. అట్లుకొన్న "రక్షించును" అంటే నీ చాళుఖుని నీ నంజీళ్ళవారు నాయంని
దును. అట్టివాడగు నీని రక్షింపునును చెడుదురునుగా ప్రగడమున నలి ఆత్మమును అవగత్యం
అను భావపురతన స్వభావద్ధముగాను సద్గురక్షితుడగాను స్వభావద్ధి సాక్షిత్వమునకి రక్షించ
వలసివస్తువు లేమింకనట్లు స్వప్రమాణముగాని ఇంటిలములముగ గాని నామికినను రక్షించు
కొనుట కుమ్యక్తులగుట. ఇట్లు ఆనను తాను రక్షించు" అట సద్గుమించుట భగవంతుడు
మాత్రమే రక్షకుడని నామప్రమాణి "అను" అను పదముచేత సంగతంబగు దుష్టానికి చా!

అవతారిక:—నాను రక్షించినట్టి ప్రమమేద్రి నుండి కని తెలుపుచున్నాను.

(వానియొక్క) ఇత్యాది. స్వశ్శబ్దము (హ క్షేపము) తిలకమును ప్రసన్న పరివ్రాణమును గ్రంథమున విశదముగాఁ జెప్పెనున్నాము. అట్లే ఇతర శాస్త్రమున, అగ్రగ్రంథమున నువాదుతప్ప తక్కినవాడును రక్షకులుకారని చెప్పినవిన్నవల (అట్టి) గ్రంథము విశవానికి వసనముననుపేయినిష్ఠఁడీయింపకున్నాఁడనివాదమునకు” (అ.వా. ౮-౯-౭) (వివాదముఁ దానునశించుచున్న రక్షించి” అని సాయించినట్లు అతన స్వభావమునుమార్చి వేరొక్క రీతియనగ్రహించి అల్లివతనముఖము జూపించి ఇంద్రునిమాటలనుజేసి” అని యారంభించి “అంతడే నుండరికి రక్షించి” అనువరకును వాడు రక్షించునట్టి విధమును స్పష్టముగాఁ జెప్పెనున్నాడువా”;

(గురు పరీభవము) ఇత్యాది. పన్నుల యర్హము ప్రకారము నహి. చిత్రింపఁ జేయవలెననిగా—

మూ॥ అనధికారిక శుక్కుపదే శిక్షయ్యును.

మూ॥ మన్తస్థివిరిధి వమావతు—అర్థశ్లో విస్మృతియును, విపరీతార్థ ప్రతిపత్తియును—
దేవతాపరిధి వమావతు—కిరణశ్రయ శ్రేయ మప్రాప్తి విషయశ్చిలే ప్రవణ
మాక్కుకైయును, ఉద్విషయ శ్లో ప్రవణమాక్కు లోభి కైయును.

శ్లో త్యాగ స్వీకారమూపమాన అమనశ్చై పుణాతోభిక్ష. (అనధికారిక శుక్కుపదే శిక్షయ్యునా వ
తు)— అనర్థశ్చైష్టయోకి అవన పదే శిక్షి సాంక్షిజ్యై నాన్తిక్యానికి శోత ఇరుక్కుధికారిక శ్లోత
వరక శుక్కు బ్యాధిలాభానికి శ్చై పుణయవదే శిక్షయ్యు.

(మన్తస్థివిరిధి వమా) ఇత్యాది. (అర్థశ్లో విస్మృతియావశు)—అచార్యున అన్యమన్తశుక్కు-
బుద్ధి పుణి నా భాగ్యైష్టై పులకాలుమును, ధృత్తునోక్తి-కొట్టునోగుకై చాన్తి-సోగోస్వీకారే
మత్తికొక్క. (విపరీతార్థ ప్రతిపత్తియావశు). అచార్యున గతి నాంతర ప్రకారమన్తికై మన్త
త్తుక్కు శివోపమానమగు వర్ణవై ఇరుక్కుగ ను భ్రాన్తియాశే ప్రతిపత్తిపత్తి యిరుక్కు.

(దేవతాపరిధి వమా) ఇత్యాది. (కిరణశ్రయ శ్రేయ మప్రాప్తి విషయశ్చిలే ప్రవణమాక్కుకై
యావశు). .. కలితాశే పుణ్యైర్వికృతము నివోగువ ॥ .. మాయాకాలిన్నై వణ్యవై
త్తికరణమై ॥ ఏన్దితపతియే భగవత్పతికొగ్గరూక స్వస్థ్యరాయ, .. ఉద-శిన్నమమే తట

మూ॥ అధికారులుకానివారి కుపదేశింతుటయును.

మూ॥ మంత్రస్థివిరిధి వమావతు— అర్థమును మరచిపోవుటయు. విపరీతార్థమాలం
గిల్పించుటయును.

మూ॥ దేవతా పరిధి వమావతు—మంత్రోవాక్కాయములను స్వరూప వినిధములగు
వాటివిషయమున ప్రతిగల వాటినిగా జేయుటయు, భగవద్విషయమున
ప్రతిలేనివాటినిగా జేయుటయు.

తన యుక్తి ననుసరిత యాచార్యుడూ ప్రసాదించగా కిరణ శ్చైష్టపా శుకూపములను
అర్థ విధిములకు కిరణ శ్చై గానునా త్యాగ స్వీకారు పమగు అన మనము పొందవకుండుట. అ
నధికారిక శుక్కుపదే శిక్షయ్యునా, తనకు రిగ్గముగా నాచార్యుం డవదేశించిన సారభూతిము
అగు సర్వములను నాన్తిక్యములచే దీని కధికారులుకానివారికి బ్యాధిలాభాదుల కాశపడి యువ
దేశింతుట.

(మన్తస్థివిరిధి వమా) ఇత్యాది. అర్థమున విస్మృతియనగా అ త్యంత సామంత్రముకు సా
యించిన యర్థము పుణ్యయన సంధించుకొని దానిని కావాన్తికమున సోపరితములన
మరిచిపోవుట. విపరీతార్థ ప్రతిపత్తి యనగా అచార్యుండు ప్రసాదించినట్లుకొనుండు, మంత్ర
ముకు విపరీతములగు అర్థములను దీనికర్థమని భ్రాన్తింపడి తిలంచుట.

(దేవతాపరిధి వమా) ఇత్యాది. కిరణశ్రయమును అప్రాప్తి విషయములయందు అశగలదానిని
గాజేయుట యనగా—.. ఏన్దితాశే పుణ్యైర్వికృతము నివోగువ ॥ (పత్వీశ్వరునికై యుప
యోగపరిమిట కి హనవత్తి విదిత్ర మైనవి, అనియు, .. మాయాకాలిన్నై వణ్యవై త్తికరణమై ॥
(రా. సూ. = 2) (అధికారికముగా నమర్చుచును స్వీకృతిండు తనను ఆశ్రయించుటకై యిదివ

మూ॥ 202 || ఇవచుక్కు శరీరావసానస్తశశ్రుమ్ ఆచార్యవిషయస్తిల్
 యోగ్యమును శిష్టితత్త్వమును అన్వేషించుచున్నప్పుడు అవతరించుచున్నట్లు శిష్టమును ముగియక
 క్రిములుపొసగు మనోవాక్యములై, స్వయావసానస్తశశ్రుమ్ శ్రీమతన తామరమునై, మేటిలో నవ
 పశ్యత్తితే వినియోగితే ప్రవణమౌముడి పట్టుక. (తద్విషయస్తిల్ ప్రవణమౌక్కాంతోతీతయావ
 తు) “నాత్మని మౌళి నాగజావెట్లై ముత్తమి నున్నాను” ఇత్యాది శిల్ శొల్లకి అపరిమ
 స్వరూపప్రాప్తమని ఆత్మవిషయమున పట్టి వినిపట్టి పట్టువియోగితోతీత. ఆక “మస్త్రేత
 దేవతాయాద్వి తథామస్త్రే” (నో నరౌ । ప్రేమభక్త్యుదాకార్యా” ఎట్లును, “మస్త్రే నాథం
 గురంమస్త్రం” మస్త్రే నానుభావయేత్” ఎట్లును పూజ్యమాని పట్టుపురుకిత ఇమ్మొత్తు విషయ
 స్త్రేయమను పరిధిపట్టు యావతీతై యాయగ్గలు.

ఆక ఇప్పుడి ఆచార్యస్వరూపమును దృష్ట్యవేణుమనె యును తదవ వేణుమనె యు
 ముగ శిష్టయేతా వాయ్ విష్టాకీర్తి; ఇన్నమును ఇవకుక్కు పేక్షితమా యినున్న తొన్తై యరుశిచ్చయ
 తిత్తార్ వేల్, (ఇవచుక్కు) ఎట్లును పట్టి ఆతావతు-ఇవధికారిక్కు శరీరావసానస్తశశ్రుమ్ కామిత్త

మూ॥ 203 || తునసికి యూపావసానస్తశశ్రుమ్ ఆచార్యని విషయమున
 శరీరావసానస్తశశ్రుమ్ అని సాయించినట్లు భగవంతుని పరచర్యుని గాను మేర్పడినవిగాను స్పష్ట
 ములై “నాత్మని మౌళి నాగజావెట్లై ముత్తమి నున్నాను” (తి. వా. 2-1-2) (నియొక్కు
 శంభుచక్రాది చిహ్నములను, తివ్యముగల శిగ్రహమునున్న ధ్యానించి, స్తుతించి, దండము
 నున్నించునట్లు) అనియును సాయించినట్లు పర్వేర్పరుని దృష్టించుటకును, సంతమిటకును, దండము
 నున్నించుటకును తగినట్టి మనోవాక్యములను స్వయావసానస్తశశ్రుమ్ కివసానస్తశశ్రుమ్ కామిత్త
 విషయములయందు, మేరకనుండు శిష్టశబ్దమును బోధనట్లు, ప్రీతితో నవరూపములు, వాని విష
 యమున ప్రీతిగలవాటిని గాని జేయుకొన్నందునగా “నాత్మని మౌళి నాగజావెట్లై ముత్తమి
 తి నున్నానొల్లొలుకు” (పెజి-తి. వా. 2-1-2) (నోరు కాను కామిత్త ప్రీతి న్నయింపని తిరునామ
 మునచప్పి శరీరము కామిత్త కామిత్తు విషయము పమస్పించి స్త్రోత్రముచేసి నిరతిశయా వందమును
 బోధన శ్రీవైష్ణవముక్త శ్రీసానియలను నామవర్ణననది స్త్రోత్రముచేసి మంగళాశాసనమున
 కియును ఇత్యాది నామలం జెప్పించుచున్నట్లుగాను ప్రాప్తమగునట్టి యీ విషయమున సంబోధించి
 ఎఱుఁగుడు కామిత్తు. కామిత్తును అట్లే తదేవతాయాం చ తథామస్త్రే ప్రీతిగల తామరము
 స్వదాకార్య” (మంత్రము విషయమునను, తద్వినియోగితే దేవతావసానస్తశశ్రుమ్, వానిను పోలించినట్టి
 యాచార్యుని విషయమునను తామరాడింటి విషయమునను భక్తికతవాదుగా నుండునది.) అనియు
 “మంత్రనాథం గురుం మంత్రం పస్త్రే నానుభావయేత్” (మంత్రప్రతిపాదితి దేవతామస్త్ర ఆచార్య
 నిష్టమంత్రమునున్న సమానము గాభావించునది) అనియు నే మొకలక తామర గౌరవంపనింపినది
 గాను చెప్పబడినట్టి యాచార్యుని పరిధిని ముందు యాచార్యుని సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆచార్యుని సంతోష పెట్టుటగాను అచరింపవలసిన వాటినిన్ని దృఢం
 పవలసినవాటినిన్ని యింతయును తెలిపియున్నారు. ఇంకను తుదికి కామిత్త వాని నొక్క
 గానిని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ “ఎన్నెన్నోమనమ్ కెడుత్తాయ్” “మరువిత్తోట్టాన్ మనమే తన్నాయ్”, ఎన్ను ఉపకారస్మృతి నడక్కవేణున్.

మూ॥ ౩౫౦॥ మనస్సుక్కు త్తేవైయావతు, స్వగుణతైయుమ్, భగవద్భాగవత దోషతైయుమ్ నివైక్కై.

నైమైయుమ్ మహాపకారకగాన ఆచార్యున్ పక్కలిల్, “ఎన్నువైయ తీయమనస్సెప్పొక్కినాయ్ అనన్య ప్రయోజనమాక అనుకూలపుత్తిక తైప్పణ్ణుమ్ మననైవైత్తదాయ్”, ఎన్ఱు ఉపకార స్మృతి యనువత్తక్కవేణు మెన్ఱె.

మనస్సుక్కు త్తేమైయావతేతన్న మూకాత్తేయిలే యరులిచ్చెయ్కొటార్ మేల్, (మనస్సుక్కు) ఎన్ఱుతుడన్ఱి. (స్వగుణతైవినైక్కైయావతు). శమదమాన్యత్వగుణజ్ఞో తనక్కణ్ణా నాలుమ్ “నితైవొన్ఱుమిలేక్” “నలన్దానొన్ఱుమిలేక్” ఎన్ఱిజపడియే సమక్కైరాన్ఱిగుణము మిన్ఱైయెన్ఱు తక్ వెణు మెన్ఱు యనుసన్ఱిక్కేణ్ఱియరుక్క, “ఇవైయెల్లామ్ సమక్కిప్పొన్ఱుణ్ణు” ఎన్ఱు తనక్కణ్ణాన సన్ఱుణ్ణుతైప్పొరప్పొలియినైక్కై. (భగవాన జైయవో ప్పత్తెవినైక్కైయావతు). తనక్కప్పరితత్తమాన ఇవాన్యత్వసన్ఱునై త్తన్నుకేత్తేయిలే అనాదికాలమ్ కిర్మణ్ఱైవ్యాజ మాక్కిక్కైవిన్ఱిరున్దవక్, అన్ఱిశవునున్ఱిక్కై నిర్దయ్యుప్పొలే యథాకర్మఫలవాయియ్-య్ నిర

మూ॥ “నాయొక్కైచ్చెమనస్సును పోగొట్టినావు” “అనన్యప్రయోజనముగదండము సమర్పించునన్ఱి మనస్సును ఇచ్చినావు” అని యిట్లు ఆచార్యునియెడల ఉపకారస్మృతి యుండవలయును.

మూ॥ ౩౫౦॥ మనస్సుక్కు దోషమనగా—తనను గుణవంతునిగాను, భగవద్భాగవతులను దోషవంతులనుగానును పొలంచట.

(ఈతినికి) ఇత్యాది. ఈతిథికారి ఈలోకమున నున్నంతవరకు మహాపకారకుండగు అగార్కుని విషయమున, “నాయొక్కైచ్చెమనస్సును పోగొట్టినావు. ఫలాశేషలేక అనుకూలములను వ్యాపారముల నొనర్చునట్టి మనస్సును ఇచ్చినావు” అనెడి యుపకార స్మృతితోనుంచునది.

అవతారిక:—మనస్సునందుండనట్టి చెనువనగా నెన్ఱి యంటివేని, తెలుపుచున్నాను,

(మనస్సును) ఇత్యాది. తనగుణమును తలంచుకొనుటయనగా—శమదమాన్యత్వగుణములు తనకున్నప్పటికిన్ని, “నితై వొన్ఱుమిలేక్” (తి. వా. 3-3-౪) (భూతదయ మొదలగు గుణములులేనివాడను) అనియు, “నలన్దానొన్ఱుమిలేక్” (తి. మొ. ౧-౯-౪) (గుణులమగాని తనకూతమగు జ్ఞానముగాని లేనివాడను) అనియును సాయించినట్లు తనకొక్క యాత్మగుణమును లేదనుకొని తనలోవను ననుసన్ఱించుకొనవలసి యుండగా, “ఇవియన్నియును మనకేప్పడు కలిగినవి” అనియట్లు తనకుగల గుణములను సంపూర్ణముగానుండు వాటినిగా దలంచుట, భగవంతుని దోషమును తలంచుట యనగా తనకు పరితంత్రమునట్టి యాయాత్మకస్తువును తనయుకేత్తవలన అనాదికాలముగ కిర్మమనెడి మివలన విడనాడియుండుట ముత్రమే కాకుండ, దయలేని వారివలెనే కర్మాను గుణముగ ఫలమునిచ్చువాడై నరకమునబడవేసి కష్టపెట్టి తీర్చుకొను

మూ॥ ౩౫౧॥ దోషమ్ విన్నైయాతోట్టికిటతు, గుణమోలే ఉణ్ణాయరుక్కవన్తు?
ఇణ్ణామెయాలే.

యాగిల్ తల్లియణ్ణు త్తణ్ణుత్తీర్ త్తుమ్ అవన్ కైక్కొణ్ణాలుమ్, నిరజుశస్వతప్రవాకైయాలే
“ఇన్నపోలిన్నపడిశెయ్యమ్” ఎన్దు విశ్వసిక్కివొణ్ణాతవన్ ఎన్డాత్పొలవుమ్, కృష్ణావతారత్తిశే
న్వైరవిహారశ్శలైయిట్టు “ధర్మసంస్థాపనమ్ పణ్ణప్పిలవనముక్కు ఇజ్జణ్ణెయ్ కై ముత్తైమెయా
యరుద్దతిశ్శెయ్” ఎన్డాత్పొలవుమ్ నిన్దైక్కై; అట్లు సమస్తకల్యాణగుణావృత్తమానవిషయైల్
నిన్దైక్కలావ తొరుదోషమిల్లెయిటే. ఇని (భాగవతవోషత్తై నిన్దైక్కయాలెయ్)-తిరుమేనియోడే
యరుక్కైయాలే మేరెత్తిత్తొల్లుకిట ఆకారశ్శలైయిట్టు ప్రకృతివశ్యర్ అహంకారగ్రస్తర్
ఎన్డాత్పొలే నిన్దైక్కై; ఆక ఇత(స్వగుణత్తైయమ్ భగవద్భాగవతవోషత్తై ముమ్నిన్దైక్కయాలెయ్)

అనాల్ తనక్కు చ్చిలగుణముణ్ణాయరుక్క అతునిన్దైక్క-లాకా తెన్దితాప్పోలే, అత్తలై
క్కుమ్ శిలవోష ముణ్ణాయరుక్క నిన్దైక్క-లాకా తెన్దితావెన్న; అగుళిచ్చెయ్ కితార్ (దోషమ్
నిన్దైయాతోట్టికిట) ఎన్దుతుడశ్శే. అతావతు - భగవద్భాగవత విషయ్యాగిల్ దోషమ్ నిన్దైయా
తోట్టికిట, తనక్కు గుణముణ్ణాయరుక్క అతు నిన్దైయాతోట్టికిటాప్పోలే, ఉణ్ణాయరుక్కనిన్దై
యాతోట్టికిటతన్దు; ముతలిలే ఇన్దిపయాగిల్ అతిల్లామెయాలేయ్ నై, ఎన్ద సేయెన్నిల్, సర్వముక్తి
ప్రగణ్ణమ్ వారాతపడి తాన్దిట్టకట్టలై యిలే ఆన్దీరిక్కైక్కాక, “బన్దియెన్ది యులకమ్ పడైత్తాణ్”

మూ॥ ౩౫౧॥ దోషమును తలంపకుండుటయనునది గుణమువలెనే దోషమున్ను
వారియం దుండియుండఁగా కాదు. అయితే యది వారికి లేనందునననుట.

వాడు స్వీకరించినను, నిరంకుశస్వతంత్రుడగుటంజేసి, “ఈవేశను యిన్దిధముగ చేయును” అని
విశ్వసించుటకుఁదగినవాఁడుకాడనియు నిన్దిధమునను, కృష్ణావతారమున స్వేచ్ఛావిహారములనాలో
పించి ధర్మసంస్థాపనముజేయుటకై యవతరించిన వాఁడట్లుచేయుట కా స్త్రీయము కాదనియనిన్ది
ధమునఁ దలంచుట. అట్లుకాకున్న, సమస్త కల్యాణగుణావృత్తకుండలున వానివిషయమునఁ దలంపఁ
దగినట్టి దోషమెద్దియునుండఁజాలదు. ఇకభాగవత దోషమును తలంచుటయునఁగా శరీరముతో
నుండుటంజేసి, పైకి గానబడునట్టి యాకారములనుబట్టి ప్రకృతివశ్యులనియు అహంకారాదులు
గలవారనియు నిన్దిధమునఁ దలంచుట. కావున తనగుణమును భగవద్భాగవత దోషముతనన్ను
తలంచుటయనునది యిట్టిదివాని యెఱుంగునది.

అవతారిక—అయితే తనకు కొన్ని గుణములుండఁగా వాటిఁ దలంపకూడదన్నట్లు, వాని
కొన్ని, కొన్నిదోషములుండఁగా వాటిని తలంపకూడదని చెప్పదురాయంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(దోషమును) ఇత్యాది భగవద్భాగవత విషయమున దోషమును తలంపఁగూడదనఁగా,
తనకు గుణములుండియుండ వాటిఁదలంపఁగూడదని చెప్పినటువలెనే ఈ విషయముననున్న దోష
ములుండి యన్నప్పటికిన్ని వాటిని తలంపఁగూడదని కాదు. అయితే మొదట ఈవిషయమున నది
లేకుండుటంజేసి అని యెఱుంగునది. అది యెట్లన, సర్వముక్తి ప్రసంగము రాకుండ, తాను ఏర్ప
టచిన నియమములప్రకార మంగీకరించుటకుగాను “బన్దియెన్ది యులకమ్ పడైత్తాణ్” (తి. వా ఏ
౩౯౧౦) (మిక్కిలి యమరియండిన లోకమును సృజించినవాఁడు) అనియు, “ఎలిర్ శూళిల్

మూ॥ 37౧౨॥ దోషముజ్ఞులు నివైక్కిల్ అతు పరదోషములు, స్వదోషమ్.

మూ॥ 37౧౩॥ స్వదోషమానపడి యెన్నెన్నిల్;

మూ॥ 37౧౪॥ స్వదోషత్రాల్లును బంధత్రాల్లుమ్.

(దోషములై) ఎన్దు ప్పపక్షత్రాలే సాధితార్ కీర్త; ఇని పరపక్షత్రాలే దోషసద్భావతై యరుళిచ్చెయ్ కితార్ మేల్, (దోషముల్లు) ఎన్దుకుడన్ది. అతాపకు - కీర్త చొన్నపడియన్ది క్కే భగవద్భాగవత విషయభగిల్ దోషముజ్ఞులు నివైక్కిల్ అవర్ కల్ పక్కల్ తనకున్దు త్తొల్లుకిఱవోషమ్ అవర్ కల్ దోషములు; తద్దర్పణవాన తన్నులైయ దోషమెన్దు.

అకు స్వదోషమానపడియై సాధితార్ క్కాక తన్నియ ప్రశ్నలై యనువర్ కి తార్, (స్వదోషమానపడి యెన్నెన్నిల్) ఎన్దు. పరగతమాయ్ త్తొల్లుకిఱవకు స్వదోషమాన పడి యెన్దు నే యెన్ని తన్నపడి.

అకుత్తుత్తర మరుళిచ్చెయ్ కితార్, (స్వదోషత్రాల్లుమ్) ఇత్యానియాలే. అనానకు కాచాదిగుప్తదృష్టిమానుక్కు ఎన్దర్ కి త్యాదికల్ త్తొల్లుమాహాలే, నిర్దోషమానపడయన్దుకీలే దో

మూ॥ 37౧౫॥ దోషమున్నదని తలంచితేనేని, అది యితరుల దోషము కాదు తన దోషమ్.

మూ॥ 37౧౬॥ అది తన దోషముగట యెట్లంటివేని,

మూ॥ 37౧౭॥ తన దోషమువలనను బంధమువలనను అట్లు తెలియుచున్నది.

గ న్నెట్టుకొనునది. దీనినంతయును మనస్సున ముంచుకొనిచుక దా! శ్రీపైల్లొకాచార్యులవారు 'లేక పోవుటంజేసి' అనియాలనున సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—దోషములేదను విషయమును తిమిపక్షముఁ గొని యింతకుముందు సాయించి వారు. ప్రకృతిమున దోషముకలదనెడి పరపక్షము నంగీకరించి, యందులకు పరిహారముఁ జెలుపుచున్నారు.

ఇంతకుముందు చెప్పినట్లు కొనుడ, భగవద్భాగవత విషయములయందు దోషముకలదని తలంచునట్లయిన వారివిషయమున తనకుతోచునట్టి దోషము వారిదోషము కాదనియు, అట్టి దోషమునునిరూపించునట్టి వాడగు తనయొక్క దోషమనియును యెఱుంగునది.

అవతారిక:—అది స్వదోషమను విషయమును సాధించుటకు గాను అవిషయమును ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(స్వదోషమగుట యెట్లనిన) అనఁగా ఇతరులయందుండునది తనయందుండునదిగా నెఱుల నగునట్టివేని యుంబు.

అవతారిక:—అందులకుత్తరమును చెలుపుచున్నారు.

(తనదోషముఁలనను) ఇత్యాది. కాచాది నేత్రకోగముగలవానికి ఒక్కచంద్రుఁడు రెండుగా గానఁబడునట్లు, నిర్దోషములగు విషయములయందు దోషము తెలియవచ్చునట్లుచేయు గుర్భాసనా

మూ॥ 3గీగీ॥ స్వదోషమిల్లెయాకిల్ గుణప్రతిపత్తి నడక్కుమ్.

మూ॥ 3గీ౬॥ నడన్దతిల్లెయాకిల్ దోషమైనమే దోషమామే.

షష్ఠ తోష్టష్టాడియాన దుర్వాసనాగుప్తచిత్తతైయాకిం స్వదోషతైలుమ్, పుత్రాదికభో దోషమ్ పిత్రాదికభతామాపోలే అవర్కకుక్కుణ్ణానదోషమ్ తన్నతామ్బడి అవర్కభోడు తనక్కుణ్ణాన బద్ధవిశేషతైలుమెన్తే. (స్వదోషతైలుమ్) ఎన్తిఱవిగు. అట్టెన్తియిల్ దోషభావతై పృథ్వి చొల్లుకిఱతు, మత్తన్తైయతు దోషవత్తెన్తు శ్లోకిరత్తుక్కొణ్ణు శోల్లుకిఱతు.

(స్వదోషతైలే) ఎన్నలాఱతు దోషదానాణ్ణానాల్వోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్రితార్, (స్వదోషమిల్లెయాకిల్) ఎన్తుకుడన్తి. అతావకు-చచ్చిద్విత్విదర్శనహేతువాన చో శోపమిల్లాత పోతు చన్తైకత్తమే తోన్తొయియాపోలే. దోషదర్శనహేతువాన స్వచిత్తదోషమిల్లాత గతు, భగవత్పాగవతివియ్యగ్గిల్ గుణప్రతిపత్తియే నడక్కు మెన్తే. అత, నడవామైయాల్ దోషముణ్ణెన్తు కొళ్ళవేమ మెన్తుకిరుత్తు.

నడన్దతిల్లెయాకిల్ వరుమ్ దోషమెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్రితార్, (నడన్దతిల్లెయాకిల్) ఎన్తుకుడన్తి అతావకు- గుణప్రతిపత్తి నడవాతోబీదాల్ దోషప్రతిపత్తియి తే నడపుతు, అన్దదోషజ్ఞానదానే ఇవరుక్కు భగవన్నిగ్రహహేతువాన దోషమామ్, ఇరిడిమాక వేటొయి దోషముణ్ణా మెన్నవేదావెన్తే. ఇత్తో, ఇతు అవశ్యమ్ పరహాశీతు మెన్నుమిడమ్ శొల్లిత్తొయిన్తియి.

మూ॥ 3గీగీ॥ దోషము లేన్దొయిన, గుణానుసంధానమే యుండ గలదు.

మూ॥ 3గీ౬॥ అది లేన్దొయిన, దోషములఁ గన్పెట్టుటయే దోషమగును.

గుప్తచింతనారూపమగు స్వకీయదోషమువలనను, బిడ్డల తప్పు తిల్లితండ్రులదయినట్లు వారిలో తనకు గల సంబంధ విశేషము వలనను అటుట. “తన దోషము వలనను” అనునది వారి యెడల దోషము మొదలికే తదని తలంచిచెప్పిన మాట. తిక్కినది దోషము కలదనుపక్షము నంగీకరించి చెప్పిన మాట.

అవతారిక: — దోషమొకటి యుంటేకదా ! తన దోషమువలననని చెప్పవచ్చునంటివేని, తెలుపుచున్నాను.

(తనయందు దోషము లేన్దొయిన) ఇత్యాది. చంద్రుండు రెండుగాఁ గావఁబడునట్లు దేయనట్టి నేత్రదోషము లేన్దొయిన, చంద్రుఁ డొక్కఁడగుగానే కనపడునట్లు, దోషము తెలియవచ్చుటకు హేతుభూతమైన స్వమానసికదోషము లేన్దొయిన, భగవద్భాగవతివిషయములయందు గుణములే యున్నట్లు తోచును. అట్లు కాకున్న, దోషముండి యున్నదని గ్రహింపవలయునని తాత్పర్యము.

అవతారిక: — జరుగని యెడల దోషమేమంటివేని, తెలుపుచున్నాను.

(జరుగక పోయినయెడల) ఇత్యాది. గుణదర్శనము కాకపోయినయెడల, ఇంకదోషదర్శనము కదా కావలయును. అట్టి దోషమే యీతనికి భగవన్నిగ్రహహేతువగు దోషమగును. ఇందు మూలముగ వేటొక్క దోషము కలుగునని తలంపనక్కఱలేదు. కావున నిది యవశ్యముగ పరిహరింపవలసినది యని చెప్పఁబడినది.

మూ॥ ౩౫౭॥ ఇతుతనక్కు అవసరమిల్లె.

మూ॥ ౩౫౮॥ స్వదోషత్తుక్కుమ్.

ఇతుతానెల్లామ్ శొల్ల వేణువకు ఇతుతనక్కు అనకాశ మివనుక్కుణ్ణా నాలిశే యెన్ని తార్ మేల్, (ఇతుతనక్కువసరమిల్లె) ఎన్టు. అతావకు - భగవద్భగవతిదోష చిన్తనమా! విరు తనక్కు అవసరన్దా నివనుక్కు ముతలిరే యిల్లెయెన్టె.

అతెత్తాలెయెన్టు, అరులిచ్చెయేతార్, (స్వదోషత్తుక్కుమ్) ఎన్టుకుడన్టి. అతా వకు, “నీశ నేన్ శిన్తెవొన్టుమిరేన్” “పోయేన్న్వణ్ణానముమ్ పొల్లావొళుక్కు ముళుక్కుడమ్బు మిన్నిన్టవీర్ మై” “అచర్యాదః త్సుద్రః” “విద్యేషమాన మదరాగ విలోభ మోహాద్యజ్ఞాన భూమిః” “అతిక్రామన్నాజ్ఞాం తవవిధినిషేధేషు భవతేష్యభిరుహ్య స్వాగ్రీకృతిభిరపి భక్తాయ సతతమ్” అజానన్ బాసన్యాభవదసహనీయాగపిరతః” “శ్రీరంగేశ త్వగ్గుణానామివా స్మద్దోషాణాం కఃపారద్యక్వా యతోహమ్” ఇత్యాదికలిత్ శొల్లకింపడియే అనవధికమాన తన్నుడైయ దోషునుస్థానత్తుక్కుమ్, అన్దోషత్తైప్పా రామలక్ష్మీకలిత్తురుళిన భగవానుడైయవుమ్, “వేతమ్

మూ॥ ౩౫౭॥ దీనికి అవకాశములేదు.

మూ॥ ౩౫౮॥ స్వదోషాను సంధానమునకును,

అవతారిక:—దీనినంతయు నేల చెప్పవలయును? మొదట యీతని కవకాశ మొకటి యుండు కదా! యని తెలుపుచున్నాడు.

దీని కవకాశము తేదనఁగా భగవద్భగవతిదోషములఁ జింతించుటకు మొదట యీతనికి అవకాశమే లేదనుట,

అవతారిక:—అది యెందుచేతననఁగాఁ చెలుపుచున్నాడు.

(స్వదోషమునకు) ఇత్యాది. “నీచ నేన్ శిన్తెవొన్టుమిరేన్” (తి. వా. ౩-౩-౪) (దుర్గణములు గలవాఁడను. సద్గుణము లొక్కటియును లేనివాఁడను) అనియు, “పోయేన్న్వణ్ణానముమ్ పొల్లావొళుక్కు ముళుక్కుడమ్బు మిన్నిన్టవీర్ మై” (తి. వి. ౧.) (అసత్యవాన్యమైన యచేతనమునందు ఆత్మయు నెడి జ్ఞానమును, సాంసారికదుష్కర్మప్రవృత్తియు, ముక్తి శరీరమును, వీటియందు స్థిరముగానున్న రుచిజాసనాస్వభావమున్న) అనియు, “అచర్యాదః త్సుద్రః” (స్తో. త.) (చర్యాదలేనివాఁడను. నీచుండును) అనియు, “విద్యేషమానమదరాగ విలోభ మోహాద్యజ్ఞానభూమిః” (ద్యేషము, అభిజాత్యము, మదము, రాగము, లోభము, మోహము మొదలగు అజ్ఞానములకు జన్మభూమి యయినవాఁడను) అనియు, “అతిక్రామన్నాజ్ఞాం తవవిధినిషేధేషు భవతేష్యభిరుహ్య స్వాగ్రీకృతిభిరపి భక్తాయ సతతమ్, అజానన్ బాసన్యాభవదసహనీయాగపిరతః” (నియొక్కవిధినిషేధకాస్త్రములయందుఁ జెప్పఁబడిన యాజ్ఞానతిక్రమించి మనోవాక్కాయములచే నీకున్ను నీ భక్తులకున్ను ఎల్లప్పుడు ద్రోహము చేయుచు, తెలిసిగాని, తెలియకగాని నీ విషయమును వధారాదుఁ జేసినవాడనయితిని) అనియు, “శ్రీరంగేశ త్వగ్గుణానామివా స్మద్దోషాణాం కః పారద్యక్వా యతోహమ్” (ర, స్తో. ౨-౯-౪) (ఓ రంగనాథా! నీ యొక్క గుణములను వలెనే నాయొక్క దోషములనంత కనుకొనిన వాడెవ్వడు కలడు) అనియు నీ మొదలగు తావులఁ జెప్పియున్నట్లు

మూ॥ భగవద్భాగవతగుణజుక్తుక్కుమే కాలమ్ సోరు కైయాలే.

వల్లార్ కరైక్కొణ్ణు ” ఎత్తుమ్, “బోధయన్తః పరస్పరమ్” ఎత్తుమ్, “అవనడియార్ శిలుమామ నిశరాయై నై యాణ్ణార్ శ్చేరియన్ నలుమావిరై నాల్ మలరడిక్కిళ్ళోప్పకుత్తల్ శిలుమా” ఎత్తుమ్ శొల్లుకిపడిమే పురుష కారము ముకాత్తురైయమ్ ప్రాప్యమన భాగవత్ కళుడైయవుమ్, “సమ స్తకల్యాణగుణామృతోదధిః ” “అసంఖ్యేయ కల్యాణగుణ గణోఘమహర్గతః” “యథా రత్నానిజలధేరస్థేయానిపుత్రక । తథాగుణాహ్యనస్తస్య అసంఖ్యేయమహత్మతః” “సాహం సమర్థో భగవత్ప్రియాణాం వత్సం గుణాన్ పద్మభువోఽవ్యగమ్యాన్” ఎత్తుమ్ శొల్లుకిపడిమే అసంఖ్యేయమాయురుద్వర్శ గుణానుసంధానజుక్తుక్కుమే కాలమ్ సోరు మన్ శోస్తు క్కవకాళమిల్లా మైయాలే మైన్తే. (ఇవన్ శ్చే కాలమ్ సోరు కైయాలే) ఎన్తేయాలే స్వగుణస్మరణత్తుక్కువకాళ మిన్తే మెయ్ను మిడము మధాత్తిధమిశే.

ఆక. “మనస్సున్కు ర్తీమైయవతు ” ఎత్తుడుదగ్గి ఇవ్వళవుమ్ భగవద్భాగవతదోష స్మరణమాకా తెన్ను మిడముమ్, అవర్ కళుడైయ నైర్దోష్యముమ్, దోషముడైన్దనిరైక్కిల్ ఆరు మూ॥ భగవద్భాగవత గుణానుసంధామునకున్ను మాత్రమే కాలము సరిపోవు చున్నందున.

అసంతములగు తనియొక్క దోషముల ననుసంధించుకొనుటకును, అట్టి దోషమును గతునింకయం గీకరించిన వాడగు సర్వేశ్వరునియొక్కయును, “వేదన్ వల్లార్ కరైక్కొణ్ణు” (తి. వా. ౪-౬-౮) (వేదార్థము వెలింగిన భాగవతుల ద్వాం) అనియు, (బోధయన్తః పరస్పరమ్) (ఒక్కరికొక్కరు తెలుపుదు) అనియు, “అవనడియార్ శిలుమామనిశరాయై నై యాణ్ణార్ శ్చేరియన్ నలుమా విరై నాల్ మలరడిక్కిళ్ళోప్పకుత్తల్—శిలుమా” (తి. వా. ౮-౧౦-౩) (సర్వేశ్వరునికి వేదభూ తురై చిన్నవారై మహిమయంచు గొప్పవారై మనుజోత్తములై నన్ను పాలించెడు శ్రీనైష్ఠవులు ఈ లోకమునందే సంపరితఃగా మిక్కిలి పరిమళించుచున్న అప్పుడు వికసించిన పుష్పములవలె నున్న శ్రీపాదముల (కింద ప్రవేశించుట నాకు తగునా?) అనియు సాయించి యున్నట్లు పురుషకారభూతులును, స్మృత్య కీర్తన సహాయము గలవారను ప్రాప్యలునైన భాగవతుల యొక్క యును, “సమ స్తకల్యాణ గుణామృతోదధిః” (సమ స్తకల్యాణగుణములనెడి యమృతముకు శము ద్రము వంటివాడు) అనియు, “అసంఖ్యేయకల్యాణగుణగణోఘమహర్గతః” (లెక్కలేని కల్యాణగుణము లకు మహాగముద్రము వంటివాడు) అనియు “యథారత్నానిజలధే రస్థేయానిపుత్రక । తథాగుణాహ్యనస్తస్య అసంఖ్యేయమహత్మతః” (సముద్రముననుండు రత్నములకు పెక్కలేనట్లు, మహాత్ముండగు ఈరసిగుణములకును లెక్కలేదు) అనియు, “సాహం సమర్థో భగవత్ప్రియాణామ్ వత్సమ్ గుణాన్ పద్మభువోఽవ్యగమ్యాన్” (చతుర్ముఖబ్రహ్మముకున్న గోచరములు కానట్టి భాగవతుల గుణములను విర్ణించుటకు నేను సమర్థుండను కాను) అనియును చెప్పియున్నట్లు, లెక్కపెట్టతరముకానివియగు గుణములనుసంధించుకొనుటకే కాలము చాలకుండుటచేననుట. వీటికేకాలము సరిపోవుటవలననుటచే స్వగుణ స్మరణమునకు యవకాళములేదని తనంత నేసిద్ధముగు చున్నది కదా!

కావున (మనస్సునందుండు చేదుపనఁగా) అనువాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును భగవద్భాగవతులదోషములను తలంపకూడమిని, వానికి మొదలికే దోషములు లేకపోవుటను, ఉన్నట్లు

మూ॥ ౩౫౯॥ సంసారికల్ దోషమస్వదోషమెఱు నిన్లెక్కక్కడవక.

మూ॥ ౩౬౦॥ అతుక్కుహేతు బద్ధజ్ఞానమ్.

తద్దోషమస్తు స్వదోషమెఱుమ్, అనుష్ఠానోపమాకైక్కు నిదానశ్శుమ్, స్వదోష భావశక్తైక్కు ఉత్తరముమ్, దోషప్రతిపత్తిపడిక్కిల్ అతుతానే ఇవనుక్కు మహదోషమెఱుమ్, స్వదోష భగవద్భాగవతగుణానుసంధానముక్కు కాలమ్ పోరుకై యాల్ ఇతుతినక్కు ఇవనుక్కుపరమిత్తెయెఱు మరులిచ్చెయ్తార్ కీర్తి, ఇప్పడి తనక్కుఉద్దేశ్యమాన భగవద్భాగవత విషయగోల్ దోషమనినై యామలుమ్, నిన్లెత్తానాకిలుమ్ అతు తన్నుడైయ దోషమాక నిన్లెత్తిరుక్కు వేణుమెఱురుళిన్లెయ్త ప్రసక్తితిలే, సంసారికల్ దోషవిషయానుసంధానముమ్ ఇన్నపడి యా వేణు మెన్లితార్ మేర్ (సంసారికల్) ఎఱుతుడల్లి. అతావతు- సంసారికశుక్కుజ్ఞాన భగవద్వైముఖ్యమ్ అనాత్మశాస్త్రి త్మబుద్ధి అవ్వేస్వబుద్ధి ముతలాన దోషమ్ కణ్ణాల్ అన్దగోపల్లికై యెట్లు ఆవర్క కై ఇకత్తొద్దు, ఇవర్క శుక్కుమ్ నమక్కుమ్ పణియెన్” ఎన్లిరాతే ఆవర్క శుక్కుడైయదోషముమ్ తన్నుడైయ దోష మెన్లినుసంధితిరుక్కుక్కడవన్లె.

అతుక్కుహేతు వన్నెన్, అరులిచ్చెయ్కెతార్. (అతుక్కుహేతు బద్ధజ్ఞానమ్) ఎఱు అతావతు - తనక్కు శేషికళాన భగవద్భాగవతర్కల్ దోషమ్ స్వదోషమాక వనునన్దిక్కు మతుక్కుహేతు, అవర్క కళోడు తనక్కుజ్ఞాన సమ్మన్దజ్ఞానమానాన్పొలే, సంసారికల్ దోషమైత

మూ॥ ౩౫౯॥ సంసారులదోషములను తన దోషమునుగాఁ దలంచునని.

మూ॥ ౩౬౦॥ అందులకు హేతువు సంబంధజ్ఞానము.

తలంచిన యెడల అది తనయొక్క దోషమేయనియు, అది తనయొక్క దోషమగుటకుఁ గారణములను, తనకు దోషములే లేదని శంకించినచో, అందుల శుత్తరమును, దోషములఁ దలంచుటయే యాతనికి గొప్పదోషమనియును, తన దోషములఁ దలంచుటకును భగవద్భాగవతగుణములనున్న అనుసంధించుకొనుటకున్న కాలముచాలనంగున నిందుల కీతని కనకాశములేదనియును ఇంతకుముందు తెలిపిన శాఁరయిరి. ఇట్లు శుత్తనికి ఉద్దేశ్యమైన భగవద్భాగవతవిషయముల యెడల దోషముఁ దలంపకూడదనియు, తలంచినను అది తనయొక్క దోషముగాఁ దలంచుటకునుది యనియును తెలుపు సంకర్షణమున, సంసారుల దోషములను గుఱించి యివిధమున ననుసంధించుకొనునది యని తెలుపుచున్నారు.

(సంసారుల) ఇత్యాది సంసారులకుఁ గల భగవద్వైముఖ్యమును, అత్మకానిదాని నాత్మను గాఁ దలంచుట యెడలగు దోషములఁ జూచి నట్లయిన, ఆ దోషములనుబట్టి వారినిత్యజించి వీరిలో మనకెమి సంబంధమునకొని యుండక, వారి దోషమున్న తన దోషమే యని యనుసంధించుకొని యుండవలసినది.

అవతారిక:—అట్లు అనుసంధించుటకుఁ గారణమేమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

అందులకు హేతువు సంబంధజ్ఞానమనఁగా,— భగవద్భాగవతముల దోషమును తన దోషమును గాఁ దలంచుకొనుటకుఁ గారణము వారిలోఁ దనకుఁగల సంబంధమును గుఱించిన జ్ఞానమయిన టు, సంసారుల దోషమును తన దోషమునుగాఁ దలంచుకొనుటకుఁ గారణము శాఁరాయగత్వము

మూ॥ ౩౬౦॥ “ఇత్యైవృత్తుమెట్టోమ్” ఎన్నయాలే అతుకాళాతోనాతు.

న్నదైను దోషమాకవనుసన్నికైక్కుమేగు, నారామణిని పము కమాన సమస్తజ్ఞానమెన్నె. ఎల్లాక్కుమిశ్వరనోడు సమస్త మొత్తరుక్కయాలే అవ్యతీయాలే తనక్కమవర్ కకుక్కమ్ స మ్మనముణ్ణాకెయాలే, తనక్క అవర్జనీయగాన ప్రకృతిబంధుక్కుకుక్క వన్దవోషమ్ తనక్కవర్దతాక నిశ్చైత్యక్కుమోసాలి సంసారికకుక్కణ్ణానవోషమ్ తన్నుచైతువోష మెన్నే నిశ్చైక్కుక్కుక్కుయిలైయిశే.

అతుకాళా వేణునకు అవర్ కల్ దోషస్థానికనుక్కు తొన్దిలితే, అతుకాళా మతలిలే ఇన నుక్కు తోవ్వా తెన్దివార్ మేగ, (ఇత్యైవృత్తుమెట్టోమ్) ఎన్నగుడన్ది. అతావరు- “కడల్ మల్లై త్తలశయనత్తువైవారైయెణ్ణాశేయిగుప్పరై యిత్యైవృత్తుమెట్టోమ్” ఎన్న పగమపద త్తిలేనిత్య నూరికల్ పరిన్దపరిచర్త్య పణ్ణిరుక్కుమ్ పెగుమెణ్ణు యదైనునాయవైత్తు త్తిరుక్కడల్ మల్లై యితేవన్ద తల్లైప్పెణ్ణైక్కాక త్తనైక్కిడైకిడిక్కి-అ నీర్ మైమైయుదైయనై, “ఇతొరుగిర్ మై యిరుక్కుప్పడయెన్” ఎన్న ఆనీర్ మైయిలే తోన్దులు అనవరితానుసన్దానమ్ పణ్ణిడైయిరుక్కు, ఆననిడైయాట్టమ్కొణ్ణు కార్యున్దులు, కేవలదేహపోషణాది పరరామిరుక్కి-అ సంసారికత్తే త్తూణ కాళముమ్ నిశ్చైయోమెన్నయాలే, సంసారికల్ దోషవైవా ఇవ్యధికారిక్కు-తోవ్వా తెన్నే. తిరుమగ్గై యాట్టొ రరుళిచ్చెయ్ తవితు శ్రీవైష్ణవర్ కల్లార్ కుక్కు మొక్కుమిశే.

మూ॥ ౩౬౦॥ “ఇత్యైవృత్తుమెట్టోమ్” (క్షణకాలమైనను తలంపము) అని సాయిం
“చి నందున అది తలంపునకు రాదు.

నుబట్టియందు సంబంధజ్ఞానము యొలుంగునది. అనగా నాత్మతన్నియును ఆ సర్వేశ్వరునికి శరీర భూతములయినవికెడి జ్ఞానమువలననగుట. సర్వేశ్వరునితో సంబంధమందఱికిని సమానముగానుండుట వలన వారితో తనకు సంబంధముండుటంజేసి, తనకు ఆకళ్యులగు ప్రకృతి బంధువులకు సంబంధించిన దోషము తనకు సంబంధించినట్లు తలంచు విధమున, సంసారులకుఁ గల దోషము న్ను తన దోషమని యెంచుకొనుటకు భాధక మైయును లేదు కదా!

అవతారిక:—వారి దోషము ఈతనికిఁ దోచినప్పుడు కదా! యిట్లు తలంపవలయును? అది యీ తనికి తోచనే తోచక యని తెలుపుచున్నారు.

(ఇత్యైవృత్తు) ఇత్యాది. “కడల్ మల్లై త్తలశయనత్తువైవారైయెణ్ణాశే ఇలుప్పరై ఇలప్పొత్తుమెట్టోమ్” (పె. తి. ౨-౬-౧) అనగా తరమ పక్షమున నిత్యనూరులుప్రీతితో పరిశర్యచేయు నట్టి మాహాత్మ్యము గలవాడై తిరుక్కడల్ మల్లైయను దివ్యదేశమున వేంచేసియుండి తమను లభించుటకు నిరీక్షించుచుండునట్టి స్వభావముగల వానిని “ఇన్లోరు నీశ్త్రెయిరుక్కుమ్ పడియెన్” (అబ్బా! యీతని స్వభావమెట్టిది!) అన్నట్లు ఆ స్వభావము విషయమున నెక్కువ ప్రీతిగలిగి సర్వ దా దానిగే యను సంధించుకొనవలసియుండ, వానివిషయముఁగని పనిలేనివారై కేవలమే దేహపోషణాదిపటలైయుండు సంసారులను త్తూణకాలమైనను తలంపము అని సాయించుటంజేసి సంసారుల దోషము ఈ అధికారి మనస్సుకు రాదని యొలుంగునది. తిరుమగ్గై యాట్టొరులు సాయించినట్టి యీ విషయము శ్రీవైష్ణవులకందఱికిని యొప్పవలమైనదియే కదా!

మూ॥ 3౬. ౨॥ తోస్తువతు నివర్తనార్థమాక.

మూ॥ 3౬.3॥ పిరాట్టి రాక్షసికల్ కుద్ధమ్ పెరుమాళుక్కున్ తిరువడిక్కున్
అటివియాతాప్పోలే,

(తోడ్డాకు) ఎన్నప్పోహ, “శొన్నాల్ విరోధమ్” “ఒరునాయకమ్” “శొణ్ణపెణ్ణిర్” ఇత్యాదియిరే అర్థార్థక్కుముద్రపడ సంసారికల్ కుద్ధమ్ తోడ్పిల్లెయోవెన్న, అరుళి చెయ్ కితార్, (తోడ్డువకు) ఎప్పుడుదగ్గి. అతావకు-సంసారికల్ దోషమ్ తోడ్డువకు అన్తదోషగ్గి లిన్ నిష్టుమ్ అవకలై నివర్తిప్పిక్కైక్కాక వెన్తె. “శొన్నాల్ విరోధమ్, మురలానవల్ ద్రాల్ ఆ ధ్వాట మతిల్ తిరువుళ్ళమ్మైల్లరు అసేవ్యసేవాదికలిల్ నిష్టు మవర్ కలైనివర్తిప్పిక్కైక్కాకవితే, అతెల్లార్క్కు మొక్కు మెన్టు కరుత్తు.

అక, ఇవ్వధకారి సంసారికల్ దోషమ్ కణ్ణామనుసన్దిక్కుమ్ ప్రకారముమ్, తద్దోషన్దా నిను క్కుల్లోడ్డా తెన్నుమిడముమ్, తోడ్డువకు ఇన్నకుక్కాక వెన్టు మరుళి చెయ్ తాల్ కీర్, ఇప్పడికా దాచిత్కమాకల్లోడ్డుమ్ సంసారికల్ దోషబ్దలై స్వదోషమాకనిన్తెత్తుమ్, తన్నివర్తికనాయమ్ పోరునుళిన్దిక్కే, స్వవిషయత్తిరే కుద్ధబ్దలై చెయ్ తాల్ ఇవసరుక్కుతగుక్కున్నుడి యరుళి చెయ్ కితార్ కీల్, (పిరాట్టి) ఎన్టు తుదగ్గి. అకతకు-ఏకాక్షి ఏకకర్ణి మురలాన ఏళుమారురాక్ష సికల్ ఏకదినసచ్చాతే పత్తుమా పమ్ తర్జనభర్త నమవట్టదిరున్ద పిరాట్టి, ఇవర్ కళప్పడితెయ్ త కు

మూ॥ 3౬.౨॥ తోచుటయును నివర్తింపఁజేయుటకుగాను.

మూ॥ 3౬.3॥ సీతాపిరాట్టి రాక్షసులదోషమును శ్రీరామచంద్రునికిన్ని హనుమం
తునికిన్ని తెలుపని చందమున

అవతారిక—తలంపునకు రాదని చెప్పవచ్చునా? “శొన్నాల్ విరోధమ్” (తి. వా. 3-౯.౧౧) అనియు, “ఒరునాయకమ్” (తి. వా. ౪.౧.౧౧) అనియు, “శొణ్ణపెణ్ణిర్” (తి. వా. ౬.౧.౧) అనియు ఏ మొదలగు తావుల సంసారము దోషము శ్రీనమ్మాళ్వారుల తలంపునకు వచ్చి యుండ లేదా అని యంటితేని తెలుపుచున్నారు.

(తోచుట) ఇత్యాది. సంసారుల దోషము తలంపునకు వచ్చుటయునునది ఆదోషమునుండి వారిని తొలగించుటకుగానని యెఱుంగునది. “శొన్నాల్ విరోధమ్” మొదలగు పాశురములచే నాభ్యూరులు వారి దోషములఁ దలంచుటకు హేతువు అసేవ్యసేవాదులనుండి వారిని తొలగించుట కై గదా; దాని నందఱును చేయవచ్చునని తాత్పర్యము.

కావున ఈ యధికారి సంసారుల దోషములఁ జూచినట్లయిన, అను సంధించుకొను విధమును, వారి దోషము ఈతని తలంపునకు రాదను విషయమును, తలంపునకువచ్చుట అనునది యిందులకు గాననియు నింతకు ముందు సాయించినారు.

అవతారిక:—ఇట్లు కాదాచిత్కముగ తలంపునకు వచ్చునట్టి సంసారుల దోషములను తన దోషమునుగాఁ దలంచుకొని వాటిని పోగొట్టుటకై ప్రయత్నించుట మాత్రమే కాకుండ, తనకెద్ది యైన చెడుపునుచేసివట్లయిన, యీతండుండవలసిన విధమును తెలుపుచున్నారు.

(పిరాట్టి) ఇత్యాది. ఏకాక్షి ఏకకర్ణి మొదలగు ఎదువంసల రాక్షసస్త్రీలు ఒకదినమువలెనే పది మానవులు తర్జన భర్త న్నమలచే శ్రమపెట్టబడినట్టి శ్రీ సీతా పిరాట్టి వాళానర్చిన దోషము

మూ॥ తనకు ప్రియతమమైన కుత్సితభగవద్భాగవతివిషయజ్ఞులనివికల్ప-
దవనల్లక

మూ॥ 3౬౪॥ అతివికల్పిణియవనకప్పడ వాయ్ తిలవాతేన,
సర్వజ్ఞ విషయజ్ఞుఁడు మత్తెక్కు మెన్నానిపతితే.

అట్లే, భగవద్విషయమైన పెరుమాళ్ళు, భాగవతివిషయమైన తిరుప్పావై మహావియతా
పోలే, తిలవాతేనాక ప్రియతమమైన కుత్సితభగవద్విషయజ్ఞులనివికల్ప
లాతల్ మత్తెక్కు విజ్ఞులనివికల్పిణియవనకప్పడ వాయ్ తిలవాతేన, (అతివికల్పిణియవనకప్పడ
కల్ తిరుప్పావైలో పుణ్ణట్టాల్ పణ్ణెయిత్తుకొడిక్కిణ ఇవరకగుక్కు మిక్కున్ వివాళాళువా
నాన్ నెయ్.

ఇటు కిప్పునిర్వచనమున్నది ఈశ్వరవేదాంతమునకు చెప్పుకొన, (అతివికల్పిణి
యవనకప్పడ) అతాళు- “ఎలిర్ శూత్రిల్ పుక్కు” ఎన్నికడియే తన్నుడైయ శీలసాలభ్యా
దికలైక్కాట్టి సంసారచేతనమై తప్పానులకప్పగుత్తి కొక్కువతాక వద్దవరిత్తు, తమక్కడి
యార్ వేగుమెన్దపేక్షిత్తాల్ అవరకళప్పడి యనుకూలరాయ్ వ్రోవ్వాళిన్దాను, 1 “ఇవరకల్
తెయ్తపడి తయ్కొణ్ణాకల్, నామివరకగుక్కులుప్పాక పెత్తల్లోమిశ్శే” ఎట్టు అనుతాశే
భోగ్యముకవిగుప్పర్, అతుక్కుమేల్ “అవరకల్ వెముఖున్ పణ్ణివార్కల్” ఎట్టు అవరకల్

మూ॥ తనకు ఇతరులొసర్చినట్టి కష్టములను భగవద్భాగవతులనన్ని ధిని తెలుప
గూడదు.

మూ॥ 3౬౪॥ “తెలుపవలసినవారు కానబడగా నోరుతెరిచి చెప్పక, స్వయం
ముగతెలిసికొనువారిన్ని తెలుపకుండ దాచిపెట్టును” అని నాయించియు
న్నారకదా

ను భగవద్విషయమగు శ్రీరామ చంద్రునికన్ని భాగవతి విషయమగు శ్రీయాంజనేయుల వారికన్ని
తెలుపని చందమున, తనకు ఇతరులొసర్చిన కష్టములను భగవత్పన్నిధిని గాని భాగవతిన్నిధిని
గాని పొరపాటువలన నైనను విజ్ఞాపనము చేయగూడదు.

(తెలుపగూడదు) అనగా వారి మనస్సున కష్టము గలిగినట్లయిన, పెట్టిన దుఃఖించునట్టి
వివాళముగ గలుగజేయునట్టిది యగుననుట.

అవతారిక:—ఇది వేలు చెప్పనక్కఱలేదను విషయమును పెరుమాళ్ళ విషయమునఁ జూపిం
చుచున్నారు.

(తెలుపవలసిన) ఇత్యాది “ఎలిర్ శూత్రిల్ పుక్కు” ఇత్యాది తావులఁ జెప్పియున్నట్లు,
తనకుఁకొ శీలసాలభ్యాదులఁ జూపించి, సంసారులగు చేతనులను తప్పకుండ వశపఱచుకొనుటకై
వచ్చియువరించి, తనకు దాసులు కావలయునని యపేక్షించినట్లయిన, వారు యవ్యధమున అనుకూ
లపడువారు కానివారుగాను తోచినను, వీరు మామూలుగాఁ బోవుదారిని పోవుచున్నారు. మన
మున్ను వీరి కనుకూలముగానుండి లభించినామే యనుకొని తాటినే భోగ్యముగాఁ దలంచును.
అందుపైని వారు విముఖులుగా నుండిరిని ఎకాంతముగా నుండునప్పుడు పిరాట్టిలోనైనను తెలుప

మూ॥ ౩౬౫॥ కున్ద్రమైశెయ్ తవర్ కళ్ పక్కల్ పాడైయుమ్, కృషైయుమ్, శిరి
పుమ్, ఉకప్పుమ్, ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్కవేణుమ్.

కున్ద్రమై త్తనియరుప్పిరే పిరాట్టిక్కు మరుళిచ్చెయ్యార్ ఎన్నిఱ “శూన్రీ వడియార్” ఎన్నిఱ పాటిరే
చేతనర్ శెయ్ త కున్ద్రమై త్తకాతిరువుళ్ళుక్కు ఉన్దవర్ కళుడక ఆటివిక్కిక్కు ప్రాప్తవాన
సర్వేశ్వరనుడుట్టడ త్తకాతిరుప్పకళమ్ శ్లోఱి వడలిచ్చెయ్యారే, తానరుళిచ్చెయ్యారోట్టి న్నాణుమ్
ఆటియవల్ల సర్వజ్ఞ విషయజ్ఞుక్కుమ్ మత్తే మత్తు కొల్లానివ్విలే శ్లో యెన్దై. ఇత్రాల్, అనుటకు
ఇప్పడిను శ్లోయానివ్వాల్ ఇవనుక్కు ప్పిన్దై కొల్ల వణుమా వెన్దపడి.

ఇప్పడి ఉదేశ్యవిషయజ్ఞుళి లఱినియాతిరుక్కుమ్ మాత్రముమ్ సోరాకు, కున్ద్రమై శెయ్ తవర్
కళ్ విషయమాక త్తమాదయాదికళుమ్ నడక్కవేణు మెన్దితార్ మేల్, (కున్ద్రమై శెయ్ తవర్
కళ్ పక్కల్) ఎన్దురుడగ్గి. (పాశ్చైయావగు) అవర్ కళ్ శెయ్ తకున్ద్రమై మొరు ప్రతి
క్రియై పణుతల్, శెఱ్ఱిరే కన్దియిరుత్తల్ శెయ్యార్ మెయాఱి అపరాధసహత్వం. (కృషైయావ
గు) “నావపాణు త్తిరున్దొనూకిలు మెమ్మెరుమానుచిరదండమ్ పణ్డవన్దొవుకుకాకా, ఐయో? ఇని
యిరుక్కా శెయ్ వోమ్” ఎన్నిఱ పరదుఖాసహిష్టుత్వమ్. (శిరిప్పావగు) “అదృష్టవిరోధమాక
ఇవర్ కళాల్ శెయ్యలకతొన్దిల్లై యిశ్తే. పారుమ్యదినుళిత్రాశే ఖ్యాతిలాభాదిప్రవిరోధగ్గిశ్తే

మూ॥ ౩౬౫॥ తప్పచేసినవారియెడల సహనమున్ను, కృపయును, నవ్వున్ను, సంతో
షమున్ను, ఉపకారస్మృతియును ఉండవలయును.

తై. ౪. “శూన్రీ వడియార్” (పె. తి. ఆ. ౧౭.) అనుపాశురమున చేతను లోనఁచిన తప్పలను
తమ కర్తవ్యతము ఇష్టలయిన వారికి తెలుపవలసినవాఁడగు సర్వేశ్వరుండు వాస్తవముకను నాను
నోరు తెరచి చెప్పక పోయినను, వాటికి చెలిసికొనడగిన జ్ఞానముగల వారికిన్ని అవి తెలియకుండ
వాచి పెట్టును అని శ్రీనమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించి యున్నారు. వాఁడే యిట్లు వాచి పెట్టునట్టి
స్వభావముగల వాఁడయినట్లయిన యీ చేతనుని గుఱించి చెప్పవలసినది యేమన్నది?

అవతారిక:—ఇట్లు ఇష్టలయిన వారికి తెలుపకుండుట మాత్రమే చాలదు. తప్పచేసిక వారి
విషయమున త్తమించుటయు, దక్షుల్ (కాచుటయును మొదలగునవి యుండవలయునని తెలుపు
చున్నాడు.

(తప్పచేసిన వారి విషయమున) ఇత్యాది. సహనమనఁగా—వాఁడచేసిన యపరాధముకు బదు
లుగా తామున్ను ఒకదాని పొనర్చుట గాని, మనస్సులో కోపము గా నుండుట గాని తేకుండ వారి
యపరాధములను సహించుట.

కృపయనఁగా—మనము సహించియున్నను, సర్వేశ్వరుండు తగినట్లు దండించును గదా
ఇఁక యీ విషయమున నేమి చేయవలయునని యివ్వధమున నితరుల కష్టములఁ జూచి సహింపఁ
జాలకుండుట.

నవ్వునఁగా;—కంటికిఁ దెలియనాని వాటికి విరుద్ధముగ పిరావరించున దెద్దియును లేదు క
దా! అటు నైని, పఠపవచనాదుల మూలముగ ఖ్యాతి లాభాది రూపములగు కంటికిఁ గాన వచ్చు

ఇవికళాత్ శిష్యులవశ్య; అప్పటి శిష్యులైనచేయబాల్ తగ్గబోవాలి నామునివద్దేలే నవల గాయ ఇవబోసినదైయహనియైపుత్తి నెఱ్ఱబాల్ పట్టుతగ్గవనో మెన్నిరుద్దార్ కళాకాతే, ఇవికళాశాస్త్రీతినిమరుద్దపడిమన్ ఎన్దు పట్టుమ హాస్యమ్. (అపకపావకు) అవికళాపట్టుమ పరిభ వాదికళుక్కు విషయమానశరీరదైత్త సక్కుశక్రగువాకవుమ్, అవికళాహానిపట్టుమ దృష్టపదాధ్యక్ష తనక్కు ప్రతికూలజ్ఞశాకవుమ్ నివై త్రిరుక్తయాతే, తన్నుదైయ శక్రవిషయమాక ఒరువక పరి భవాదికపైపట్టుమ తనక్కు ప్రతికూలజ్ఞశానవద్దగ్గో పోక్కుతల్ శిష్యులకుకముహాతే, అవికళాశాస్త్రీ పట్టుమ ప్రీతి. (అపకారస్పృతియావకు) “నమ్మదైయ దోషజ్ఞై నామ్ మఱి నిరుక్కుమ్ ద్విశేకళితే ఉణర్ త్రియుమ్, నమక్కిన్విరుదప్పిన్ నదైయఱుమ్మడియాన శెరుప్పకలైచ్చె యుమ్మ ఇవికళా నమక్కుపట్టుమ అపకారమెచ్చాన్” ఎన్నిరుక్కుమ్ కృతజ్ఞతై. (నడక్కువే ఱుమ్) ఎన్దు ఇవైయిత్తిన్దైయమ్ కుర్తమ్ శిష్యులవర్తనయత్తిలే ఇవమక్కు అవశ్యముణ్డాయ పోరవేఱుమెన్దు తోగ్గొక్కుకాక్కు.

ఆక, ఇప్పుకరణత్తాల్, హితోపదేశసమయత్తిల్ విప్రతిపత్తివేష్యులుమ్, తద్రహితమాక ఉపదేశక్కువేఱుమెన్దుమిదమమ్, ఉపదేశపాక్షాత్ఫలముమ్, ఉపదేశవిశాచార్యత్వముమ్ సిద్ధి క్కుమ్ వర్తకళుమ్. విప్రతిపత్తియుడ నుపదేశక్కు అభయార్కుమ్ స్వయాపస్థియిల్లామైయెయుమ్ ఉపదేశప్రవాన ఆచార్యమక్కు అవిశ్వాసేక్షితగుణద్వయముమ్; సాక్షాదాచార్యత్వమిన్న మన్త్రితై నట్టి వాటికి విశోధమగాను కదా! ఏమి చేయుదుగు. అట్లు ఏమి కొన్నింటిని చేసినట్లయిన, వారి మాటే మనమున్న వాటి విషయమున చిపలులమై వాటియొక్క హానిని పట్టుదలతో తొలగించు దము” అని తలంచి యుండక, వీరంత బుద్ధి హీనులని నవ్వుట.

సంతోషమునఁగా—వాగు చేయునట్టి పరిభవారులకు విషయభూతమగు శరీరమును తనకు శక్రవునుగాను, వారలు హాని గలుగజేయునట్టి కృష్టపదార్థములను తనకు ప్రతికూలములైన వా టినిగాను తలంచియుండుటచే తనయొక్క శక్రవులవిషయమున వేహాక్కిండు పరిభవారుల నొ నర్చినఁగాని, తనకు ప్రతికూలములగు వాటిని పోగొట్టుటవలనఁగాని సంతోషించునట్లు, వా విష యమునఁ గలుగునట్టి ప్రీతి.

అపకారస్పృతి యనఁగా—మనము మనదోషంబులను మరచియున్నప్పుడును మనకు వా టిఁ దెలిపియు, మనకు యీ విషయమునఁ బ్రీతిలేకుండ పోవునట్లు చెబువులఁ జేసియును నివ్యధ మున ఏమి మననఁ జేయునట్టి యుపకారమెంతముని చెప్పవచ్చును! అని యివ్యధమున నుండు నట్టి కృతజ్ఞత.

ఉండవలసినది యనఁగా—ఇవి యన్నియును దోషముల నొనర్చిన వారి విషయమున నీర నికి తప్పకయుండి తీరవలయునని తెలిసిన వారయిరి.

కావున ఈ ప్రకరణమున, హితోపదేశసమయమున సంభవించునట్టి విరుద్ధభావనలును, అట్టి భావనలు లేకుండవలయుననటను, ఉపదేశమువలన గలుగుముఖ్య ఫలమును, ఉపదేశించు వా నికాచార్యత్వము సిద్ధించు విధములను, విరుద్ధభావనలతో నుపదేశించునట్లయిన, ఇద్దరికిన్ని స్వయా పము సిద్ధింపక పోవుటను, ఉపదేశయగు శాచార్యునికి ముఖ్యముగా నుండవలసిన గుణద్వయ మును, సాక్షాదాచార్యత్వము సిద్ధించుటనున్న తెలిపి యుండుటవేసి, సాచార్యలక్షణమును, అ

యుపశేత్రవనుక్కెఱ్ఱుమ్ శొల్లకైయారే సదాచార్యలక్షణ తైయుమ్, తదనంతరమ్ సచ్చివ్యలక్షణ తైయుమ్, తదుభయరుదైయ పరిమాత్మగ్ధతైయుమ్, శిష్యసుక్కు ఆచార్యవిషయత్తిల్ “తీమనమ్ కడుత్రాయ్” ఇత్యాదిప్పడియే యూవచ్చరీరపాతి ముపకారస్ఫులి నడక్కివేనుమెన్నుమన్నైయుమ్, మనస్సుక్కుత్తి మై ఇన్న తెన్నుమిడతైయుమ్, అతిలుపపాదనీయాంశత్తి సుపపాదనతైయుమ్, తత్పొ సగ్ధత్తిలే మద్రు మివనుక్కు అశేషీతమాన అర్ధవిశేషగ్ధతైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కెయారే, కీర్థి చొల్లివంద ద్వయనిష్ఠ నానవధికారిక్కు త్తరుపదేష్టవాన ఆచార్యవిషయత్తి లుణ్ణాక వేణ్ణుమ్ ప్రతిపత్వ సువర్తన ప్రకారజ్ఞుమ్ శొల్లప్పటదు.

సచ్చివ్యలక్షణ ప్రకరణమ్ ముడిన్దను.

భగవన్నిర్దేతుకవిషయకారప్రకరణమ్.

ఇని (స్వదోషునసద్ధానమ్ భయహేతు భగవన్ముగానుసద్ధాన మభయహేతు) ఎన్ఱుతుడగ్గి, “నివర్త్యజ్ఞానమ్ భయహేతు, నివర్తకజ్ఞాన మభయహేతు” ఎన్ఱుమళవాక. ఇవ్విధికారిక్కు అనాదికాలార్జిత కర్మవివాశకారణమాయ్ అద్యేషమ్ ముతలాక ప్రాప్తిపర్యవ్తమాక నశాపుళ్ళపే టుకకుక్కెల్లామ్ ప్రధానహేతువాన భగవన్నిర్దేతుక కృపావైభవమ్ శొల్లప్పడుకిఱ్ఱు.

సంసారికల్ దోషముమ్ స్వదోషమెత్త నివైక్కెముతలాక ప్రసక్తాను ప్రసక్తమాయ్ వన్ద అర్ధవిశేషగ్ధతై ప్రతిపాదిత్తు త్తలైక్కట్టిన నివర్తరమ్, కీర్థి, “స్వదోషమత్తుక్కుమ్” ఇత్యాదివాక్య

టుపిన్ఱుట సచ్చివ్యలక్షణమును, తాత ఉభయులు నడుచుకొనవలసిని విధములను, “తీమనమ్కె డుత్రాయ్=గుప్తస్వభావను గల మనస్సును పోగొట్టిన వాడవు అని యివిధమున శిష్యునికి బ్రతికి యున్నంతవరకును ఆచార్యుని విషయమున సుపకారస్ఫులియుండవలసి యుండుటను, ఆసందర్భ మున సుపపాదింపవలసిన వాటి యుపపాదనమును, ప్రసంగవశమున నింకను ఈతనికిఁ గావలసినట్టి యర్ధవిశేషములనున్న ప్రతిపాదించుటంజేసి యింతకు ముందు చెప్పెను వచ్చిన త్వయనిష్ఠుండగు నధికారికిఁ దాని సుపదేశించినట్టి యాచార్యుని విషయమున నుండవలసిన ప్రతిపత్తియు, అనువర్తన మును చెప్పబడినది.

సచ్చివ్యలక్షణ ప్రకరణము ముగిసెను.

భగవన్నిర్దేతుక విషయకార ప్రకరణమ్.

ఇక, “తీన దోషములఁ దలంచుకొనుట భయహేతువు” అను చూర్ణిక మొదలుకొని, నివర్తింతుకొనవలసిన వాటిఁ దలంచుకొనుట భయహేతువు తాటినినివర్తించునట్టి దానిఁ దలంచు కొనుట యభయహేతువు” అను చూర్ణికవరకును, ఈ యధికారికి అనాదికాలముగఁ జేర్చబడిన కర్మమును నశింపఁజేయునదియై అద్యేషముమొదలుకొని భగవత్ప్రప్రసరకును ఈతఁడులభించునట్టి వాటికన్నింటికిని ప్రధానహేతువగు భగవన్నిర్దేతుక కృపయొక్క వైభవము చెప్పబడుచున్నది.

అవతారిక:—(సంసారుల దోషమునుతనదోషమునుగాఁ దలంచుకొనుట) యనునది మొదలు కొని శ్రవక్రైసుప్రసక్తముగ నుపదేశింపవలసిన యథముల నన్నింటిని ప్రతిపాదించిన పిమ్మట, యింతకు ముందు(స్వదోషమునకుకరి) ఇత్యాది వాక్యమున నీతఁడు యెల్లకాలమొనర్ప వలసినది

మూ॥ ౩౬౬॥ స్వదోషానుసంధానమ్ భయహేతుః భగవద్గుణానుసంధానమభయహేతుః.

త్రితే ఇతనుక్కు ఆనవరితక క్షవ్యహక చ్చోన్న స్వదోషభగవద్గుణవతి గుణానుసంధానబలతో వైత్తు
కొట్టు భాగవతిగుణానుసంధానమ్ ప్రతిపాద్యంత్యుక్కు. ఉపయుక్తమల్లా మయాలే ఇతైవిట్టు,
అతుక్కు ఉపయుక్తమాన స్వదోష భగవద్గుణానుసంధానక్తై యజ్ఞీకర్తుకొట్టు అవై యిరట్టు
క్కుమ్ ప్రయోజనమిన్న తెనితాన్ మేఘ, (స్వదోషానుసంధానమ్) ఎత్తుతుడజ్ఞి. (స్వదోషమావకు)-
అనాత్మిక నాదిక శుమ్, అనుక్కుమూ మాయ అనాదికాల మేపిడిత్తు క్కాట్ట పేటక్కిడిక్కు అవి
ద్యాక శుమ్, ఏతదనుసంధానమ్, ఇతువిశువాక ఇన్నమ్ సంసారమ్ పరిహారయ తే న్నిన్నమ్
భయక్కుమ్ హేతు. (భగవద్గుణమావకు)- ఇద్దోషతైత్పార్ శ్చ ఇతి మలజ్ఞీకర్తు ఇవర్తైత్పా
టుత్తు ఇవాన్తానై త్తిరువడికలిలే శేర్త్తుక్కుక్కుక్కుడలాన అవనుడయ దయాత్తాన్త్యాది
కలి, ఏతదనుసంధానమ్. అనాదికాలమ్ సంసార హేతువాయోపోగ్గ స్వదోషబలత్తై ప్పార్ శ్చ ఇన్న
మునుస్పడియాకలి శేయకతేనా' ఎన్ని భయత్తినుడైను నివృత్తిక్కు హేతువెన్త, “దురన్తస్యా
నాదెంపరిహార జీయస్య మహతో నిహానాచాగోఽహం నృపశురశుభస్యాస్పదమపి । దయాసిన్ధో
బద్ధ నిరవధికవాత్సల్యజలధే తవస్మాత్రంస్మాత్రం గుణగణమితీచ్ఛామి గతిభిః” ఎన్నక్కుడవతిశే.

మూ॥ ౩౬౬॥ తనదోషములను మనస్సుకుఁ దెచ్చుకొనుట భయముకు హేతువు

మూ॥ భగవంతుని గుణములను మనస్సుకుఁ దెచ్చుకొనుట యభయముకు హేతువు.

గాను చెప్పబడినస్వదోషానుసంధానము భగవత్పాదవతి గుణానుసంధానమున వీటిలో భాగ
వతిగుణానుసంధానము ప్రతిపాదించబోవు విషయమునకింత యుపయుక్తమైనది కానందున, అం
దుల కుపయుక్తమగుస్వదోష భగవద్గుణానుసంధానముల నంగీకరించి వాటి రెంటివలనఁ గలుగు
ప్రయోజనములఁ దొత్తుచు వ్నారు.

(స్వదోషానుసంధానము) ఇత్యాది స్వదోషములనఁగా ఆత్మగుణములు కానివియును, వా
టిఁ గలుగఁజేయునవియై యనాదికాలముగ బాధించుచు వెగము గల్గియును అగిద్యాగులును. వీటి
నను సంధించుకొనుట యనునది యాశ్చర్యముల మూలక ఇంకను సంసారములోనే పడియుండవల
సివచ్చినట్లులును, ఎమి చేయగలము! అను భయము గలుగుటకు హేతువగును.

భగవద్గుణ మనఁగా—ఈ దోషములఁబాచి త్యజింపకుండ, అంగీకరించి వీటిని సహించి
యా యాత్మను తన శ్రీపాదముల యందఁ జేర్చుకొనుటకుఁ గావూహించుచు వాని దయాత్మ
త్వాదులు. వీటి ననుసంధించు కొనుట యనునది యనాదికాలముగ సంసార హేతువైనట్టి దోష
ముల బలముఁ గాంచి యింకను ఇట్లే ననుచుకొంటి నేని యేమి చేయవలయును? అను భయమును
నివర్తించునది యగును. అట్లే “దురన్తస్యానాదేరపరిహారజీయస్యమహతో నిహానాచాగోఽహం
నృపశురశుభస్యాస్పదమపి । దయాసిన్ధోబద్ధ నిరవధికవాత్సల్యజలధే తవస్మాత్రంస్మాత్రం గుణగణమితీ
చ్ఛామిగతిభిః” (హేనమైన నవపడికల వాడవై మనుష్యుండైనను పశుప్రాయుండనగు నేను
దురంతమును, అనాదియును, పరిహరింప శక్యముకానిదియును, అనాదియును, గొప్పదియునగు
అమంగళముకు జన్మభూమియైనను, ఓ దయాశుభ్రుడా! బంధువా! నిరవధికవాత్సల్యజలధే!
నీయొక్క గుణములను పడేపడే యనుసంధించుచు భయరహిండ్డనయినాడను) అనియును చెప్పి
యున్నది కదా!

మూ॥3౬2॥ భయాభయజలిరక్షణమ్ మాతాడిల్ అజ్ఞతైయే సిద్ధిక్కున్.

ఇప్పుడి ఇవిడ నితే భయాభయపేతుక్కొక సకలదోషగుణజ్ఞతైయమ్ శేరచ్చొల్లి యిగు క్కచ్చెయ్తే, “ఇళివుక్కుడి కర్మమ్, పేర్దుక్కుడికృపై” ఎన్దుమ్, “కర్మఫలమ్మాతే కృపాఫల మునుభవిత్తే యజ పేణుమ్” ఎన్దుమ్ కర్మజ్ఞైయమ్ కృపైయైయమ్ ఇళివు పేణుకకుక్కు పేగు వాక చొల్లిక్కుణ్ణుపోయ్, “భయపేతుకర్మమ్, అభయపేతుకాయణ్ణుమ్” ఎన్దు నిగమిత్తు, ఇన్దైయెల్లావ్ద్రీలి మినసుక్కు సంసారమోక్షగుక్కు ప్రధానపేతుక్కశవై యాకైయారే, ఇన్దైయెరత్తైయమ్ పిఠైణ్ణుమ్ మగ్గిరుళ్ళవైయమ్ మిన్దైవుక్కువిడతేతానే వన్దువిదుమిత్తే. ఇన్దన్ది క్కే అవన్బడియై నిన్దైత్తు భయముమ్, తన్బడియైనిన్దైత్తు అభయముమానుళవిల్ అజ్ఞవిలిత్తినమే ఫలి క్కుమెన్దితార్, (భయాభయజలిరక్షణమ్) ఎన్దుకుడక్కి. అతావతు - కీర్తచొన్పపడియన్ది క్కే “అనాదికాలమ్ తనక్కుపురతన్ద్రమాన ఆత్మతన్దువై కర్మవాణజ్ఞతాతే సంసరిప్పిత్తుప్పొన్దవన్ద్రా, నిరజ్కుశస్యతన్ద్రా నానవన్ద్రముమ్ సంసరిప్పిక్కిల్ తెయ్ప తెన్?” ఎన్దు అవన్బడియై నిన్దైత్తు భయప్పదుకై యమ్ “మున్బుపోన్ది క్కే, వమక్కిపోతాత్మి గుణజ్గురుడ్డైకైయారే పేర్దుగోర్కణ్ణ ట్టివిత్తై” ఎన్దు తన్బడియైనిన్దైత్తు భయమ్ కెడుకైయమానుళవిల్ తాన్ తనక్కునాళకెన్దు భయ ప్పదుకైయమ్ ఈశ్వరనే రక్షకన్దు భయమ్ కెడుకైయమానుళ జ్ఞాతృత్వ కేషమిల్లా మైయారే అజ్ఞతైయే సిద్ధిత్తు విదుమైన్.

మూ॥3౬2॥ భయాభయములను రెంటిని వేలు విధమున తలచునట్లయిన, తెలివి లేమియే సిద్ధించును.

ఇట్లు ఈ తావున భయాభయపేతువులగు సమస్తములగు దోషములనున్న గుణములనున్న చేర్చి చెప్పి యున్నప్పటికిన్ని, (సంసారముకుఁ గానగము కర్మము) (వా. 3౬౨) అనియు (కర్మ ఫలమునువలెనే కృపాఫలమునున్న అనుభవించియే తీరవలయును) (వా ౪౦౦) అనియు నిట్లు కర్మమునున్న కృపనున్న క్రమముగ సంసార మోక్షములకు పేతువులకాఁజెప్పి (భయపేతువు కర్మము అభయ పేతువు కృప) (వా ౪౦౪) అని ముగించి యున్నారు. అది యెందువలనననగా వీటి యన్నింటిలో నిరంతర సంసార మోక్షములకు ప్రధానపేతువు అనుట, కావున, వీటితోఁగూడ తుండునవి యగు తక్కినవియును, తమంతనే వీటితోఁజేరి యుండును కదా!

అవతారిక:—అట్లుకాకున్న, సర్వేశ్వరుని స్థితిని తలంచుకొనినచో, భయమున్ను తనస్థితిని తలంచుకొనినచో, అభయమున్ను గలుగుననుట తెలివితక్కువ తనమని తెలుపుచున్నారు.

(భయాభయములు రెండును) ఇత్యాది. ఇతరు ముందు చెప్పిన ప్రకారము కాకుండ, అ—దికాలముగ పరతంత్రముగా నుండునట్టి యాత్మ నిస్తువును కర్మచునెడి మిషచేత సంసారములో నుంచి యుంచిన వాఁడు కాదా! నిరంకుశ స్వతంత్రుండగు ఆతండు ఇంకను సంసారములోనుంచి నట్లయిన యేమి చేయగలము! అని యిట్లు వాని స్థితిని తలంచుకొని భయపడుటయును, మునుపటి కరెగాకుండ మనకీష్పదు ఆత్మగుణములుండి యుండుటంజేసి, మోక్షముకు కొరత లేను అని యిట్లు తన స్థితిని తలంచుకొని భయపడక పోవుటయును గలుగు పక్షమున, తాను తనను నశింపజేసికొను వాఁడని భయపడుటయును, ఈశ్వరుండు రక్షకుండని నిర్భయుండుగా నుండుటయును నివిధమగు జ్ఞాతృత్వ లక్షణము లేనందున అజ్ఞానమే సిద్ధించును.

మూ॥ ౩౬౮॥ అనాల్ “నలివానిన్న మెట్టుకిస్తాయ్” “అల్లర్లజ్జరైవాల్ మర
మొలలుకిస్తే” ఎన్ని పాశుర్యములకు అడియెన్నెన్నిల్,
మూ॥ ౩౬౯॥ బనానుననానమ్.

(అట్టైయెన్నెక్కుమ్) ఎవ్వరివైద్యులైనాకాక అట్టైయెన్నెక్కుమ్ పాశుర్యములైనాకాక ప్రతి
వర్ణానమ్ పట్టివరకు అట్టైయెన్నెక్కుమ్ అనాల్, (అనాల్) ఎవ్వరుడైనా. అతావతు-ఇప్పడి
యాకిల్ తత్త్వవిదేశకరణ అట్టైయెన్నెక్కుమ్ “ఉట్టిలావియవైవరాల్కు మెత్తిగ్గి యెన్నె
యమ్ పాతపగ్గయమ్ నట్టిలావకైయే నలివానిన్న మెట్టుకిస్తాయ్” ఎవ్వరు, “కాట్టిప్పడుప్పాయో”
ఎన్నిపడియే ఇయ్యగ్గైక్కాణిల్ మడియమ్మడియన వెన్నె, ఉత్తే నిరన్దరవానమ్
పట్టుకైయాలే అత్తకత్తుకొయిరుక్కిల ఇన్నియగ్గైవ్దాలున్ నతివుణ్ణుప్పడిపట్టి, ప్రాత్త
ముమాయ్ భోగ్యముమాన ఉన్ తిరువడికలై క్కిటాతపడియాక వ, శరణాగత నానప్పిమ్ సం
సారత్తిలైవత్తు నలియవెట్టా నివ్దాయెవ్వుమ్, “మక్కల్ తోన్ద్రు క్కుటిన్ద్రు మిప్పయ్కొలెన్ది
న్నమాన్ద్రుగ్గైవాల్ మరమొలలుకిస్తే” ఎవ్వ- మనుష్యులకుడెయ గర్భస్థానత్తిలే ఎన్న
డెయ కర్మానుగుణముక ఇన్నమ్ సంసరిప్పిక్కితాయోవెవ్వు, “ఇప్పొత్తిప్పొగుప్పొయిన్దు” ఎన్న
మ్మడి భయస్థానమాన అల్లర్లజ్జరైయిలే వర్తిక్కిల మరమ్మైలే, ఉక్వాత ప్ర్యుత్తైనిన్దు అట్టా
నిష్టేనెవ్వుమ్ అరుగ్చెయ్త పాశుర్యములకు నిదానమెన్నెన్నిల్.

అతుక్కు ఉత్తరముగిచ్చెయ్కితార్, (బనానుననానమ్) ఎవ్వ. అతావతు - ఇటి
మూ॥ ౩౬౮॥ “అనాల్ నలివానిన్న మెట్టు కిస్తాయ్” “అల్లర్లజ్జరైవాల్ మర మొ
లలుకిస్తే” అను పాశుర్యములకు సోతువేమంటివేని,
మూ॥ ౩౬౯॥ సంబంధాను సంధానము.

అవతారిక—అట్టానమ్ నిర్దించునను వత్తుమున్ త్రోసిపెయ్యటకై అట్టారుల పాశుర్యముల
గొని వాదించునటి వాగు చేయునట్టి వాదమును అను వదించుచున్నారు.
(అయినను) ఇత్యాది, అట్టయిననో, తత్త్వవేత్తిలలో నగ్రగణ్యులగు అట్టారులు “ఉట్టి
లావియ వైవరాల్కు మెత్తిగ్గి యెన్నెయమ్ పాతపగ్గయమ్ నట్టిలావకైయే నలివానిన్న మెట్టుకి
స్తాయ్” అనియు, “కాట్టిప్పడుప్పాయో” అనియునీతావుల “విషయముల జూచినంత మాత్రమున
ప్రాణములనువిడనాడునట్టి నన్ను నాలోపల నెల్లప్పుడుండుటంకేనీ నాలోనుండుశత్రువులగు పంచేం
ద్రయములచేతను నన్ను బాధపడనట్లుచెసి, ప్రాప్తములును, భోగ్యములునునగు నీశ్రీవాదములన పొంద
కుండునట్లు శరణాగతి నొనర్చిన పిమ్మటనున్న సంసారములో నుంచి బాధపెట్టుచున్నావు” అని
యు, “మక్కల్ తోన్ద్రు క్కుటిన్ద్రు మిప్పయ్కొలెన్దిన్నమాన్ద్రుగ్గైవాల్ మరమ్మైలే అట్టా
నిష్టేనెవ్వుమ్” (పె. తి. ౧౦) అను తావున “మనుష్యుల గర్భస్థానమున నాడుక్కు కర్మాను గుణముగ
నింకను జన్మింపజేయునవా! ఇదిగో ఇప్పుడు పడిపోవును అని చెప్పఁదగినట్లు భయస్థానమగు
ఏటి వడ్డుననుండు చెట్టువలెనే నీ స్వాతంత్ర్యముఁ దలంచుకొని భయపడుచున్నాను” అనియును
సాయించియుండుటకుఁ గారణం బెద్దియంటివేని,
అవతారిక?—అందులకు ఉత్తరముఁ చెబుచున్నారు.
(సంధాను సంధానము) ఇత్యాది, సంధాను సంధానమునఁగా—సంసార మెత్తుములు రెండు

మూ॥ ౩౭౦॥ ప్రజై తెగువిలే ఇడటి త్తాయ్ ముతుకిలే కుస్తమాపోలే, నిరుపాధికబన్దు
వాయ్ శక్తనాయరుక్కి అనక విలక్కా తొట్టిన్దాల్ అప్పడి శొల్లలామితే.

అర్థః శిరణ్ణ మహాత్మయెన్నలావ్పడి నిరుపాధికరత్నక శాసన వనోదు తద్భక్తుక్కుడైన సమృద్ధి
నుడైయ అనుసంధానమైనై.

బహుశసంధానత్రై అప్పడి తన్నాల్ వరుచువన్దై అవక కుక్కాయాక చొల్లలామా
వెన్న, అమెన్నమిడతై సర్వసాద్రమాః ఎరుళిచ్చెయ్ కితార్, (ప్రజై) ఎప్పుడుడత్తే. అతావతు-క్రీ
డాధమాక తైరువిలే యోడి త్రిలికింప్రజై, అట్లే యిడటి క్కాల్ నొన్దవాళే అట్టుగుణ్ణు అకత్తిలే
వన్దు, తనక్కు ఇచ్చేద నైవన్దు తాయాళేయాః నిన్దై త్త అవిల్ ముతుకిలే కుస్తమాపోలే, నిరు
పాధిప్రయుక్త మల్లామైయాళే బ్రీక్కివొట్టియాత బన్దైయ డైయవనుమాన్. ఇచ్చేతననుడైయ
శర్మతోడు ప్రకృతి ప్రాకృతజ్ఞతోడు వాళియ సర్వముమ్ స్వాధీనమాకైయాళే, కర్మానుగు
మాః ప్రకృతి ప్రాకృతజ్ఞకాలే ఇవకపడుకిల నేనై త్రిఃకైక్కుమ్ శక్తనుకూయరుక్కియ
కక, నేవుపడేట్టు విలక్కా తొట్టిన్దాల్, “అవనివన్దై యిట్టు నలిపిక్కితాసి” ఎన్నలామి
యైనై.

విలక్కా తమాక్రమ్ కొణ్ణు అవకాయ్ తావెన్నలామా వెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కితార్.
(ప్రజైయై) ఎప్పుడున్దై అతావతు-కిల త్రిలికింప్రజై స్రైయైరుక్కియ పడిన్దొక్కన్దై మాతా

మూ॥ ౩౭౦॥ బిడ్డ వీధిలో కాలుజ రిపడి శిల్పియొక్కవీపున గ్రుద్దనట్లు, నిరుపాధిక
బంధునై, సమర్థుండైనట్టి సర్వేశ్వరుండు నిరోధింపక పోయినట్లయిన,
అట్లు చెప్పడగును గదా !

ను వాని వలననే కలుగుచున్నది యని చెప్పడగుటల్లు నిరుపాధికరత్నమండన వానితో తమగుం
సంబంధముయొక్క యనుసంధానమునట.

అతావికః—ఇట్లు తనవలనఁ గలుగునట్టి వాటిని వాని లోపముగాను సంబంధానుసంధాన
మున బట్టి చెప్పవచ్చునా? యింటికిని, చెప్పవచ్చునని యావివచనమును దృష్టాంతపూర్వకముగఁ
తెలుపుచున్నాడు.

(బిడ్డను) ఇత్యాది, అడుగునటనై వీధిలో పరుగిడుచుండునట్టి బిడ్డ యచట వారిపడి కాలిలో
నొప్పిపుట్టినతోడనే యేడ్చుచు ఇంటికివచ్చి తన కీ నొప్పి వచ్చినది తల్లిరతననే అని తలంచి
యామె వీపున గ్రుద్దనట్లు, దేనినిన్ని నిమిత్తీకరించుకొని యుండునట్టిది కాక పోవుటంతేసి తీసి
వేస్తే పోనట్టి సంబంధముగలవాడై ఈ చేతనని శర్మమును, శరీరమున్ను, శరీరముతో సంబంధించి
యుండునవియును అన్నియును వాని స్వాధీనములో నుండునవి అగుటచే కర్మాను గుణముగ శరీర
సంబంధములయినట్టి వాటివలన, ఈతండు పడునట్టి కష్టములను లొంగించుటకు సమర్థుండయినవాడు
కష్టపడవచ్చుచు వాటిఁ దొంగింపకున్నట్లయిన వాడు వీటి మూలముగ కష్ట పెట్టుచున్నాడనిచెప్ప
వచ్చునకదా!

అవతావికః—లొంగింపకుండినంత మాత్రమున వాడే కష్టపెట్టివాడని చెప్పవచ్చునా,
యింటికిని తెలుపున్నాడు.

మూ॥ ౩౭౦॥ ప్రత్యక్షైక్కిణ్ శ్రీకృష్ణాయై నిస్తుమ్ వాక్సాలోఽభీష్టాల్ “తాయే తస్మిన్వాత్” ఎన్నక్కడవలితే.

మూ॥ ౩౭౧॥ ఇవనుడైయ అనుమతి పేర్కొనుక్కు హేతువల్ల తాప్పులే.

అవనుడైయ అనుమతియుమ్ ఇట్లావుక్కు హేతువస్తు.

వానవో అహోరేదాశిచ్చస్తుమ్ వాక్సాలోఽభీష్టాల్, కిణ్ శ్రీకృష్ణాయై నిస్తుమ్ వాక్సాలోఽభీష్టాల్ “తాయే తస్మిన్వాత్” ఇవనుడైయ అనుమతి పేర్కొనుక్కు హేతువల్ల తాప్పులే. ఇవనుడైయ అనుమతియుమ్ ఇట్లావుక్కు హేతువస్తు.

వానవో అహోరేదాశిచ్చస్తుమ్ వాక్సాలోఽభీష్టాల్, కిణ్ శ్రీకృష్ణాయై నిస్తుమ్ వాక్సాలోఽభీష్టాల్ “తాయే తస్మిన్వాత్” ఇవనుడైయ అనుమతి పేర్కొనుక్కు హేతువల్ల తాప్పులే. ఇవనుడైయ అనుమతియుమ్ ఇట్లావుక్కు హేతువస్తు.

మూ॥ ౩౭౧॥ బిడ్డను భావించుచుండి తీసికొని రాకున్నచో, తల్లియే భావిలో పడత్రోసినదని చెప్పుదురు కదా!

మూ॥ ౩౭౨॥ ఈ జీవునియొక్క యంగీకారము ఫలముకు హేతువు కానట్లు.

సర్వేశ్వరునియొక్క యంగీకారమున్న జీవుని కష్టంబులకు హేతువు కాజాలదు.

(బిడ్డను) ఇత్యాది. భావించుచుండి తీసికొని రాకున్నచో, అ భావిలో నా బిడ్డ పడినప్పుడు, తల్లి యొక్క హేతువు తీసికొనివచ్చినట్లయిన, బిడ్డ భావిలో పడునా? భావి యొద్దవలదును ఈమె యొక్క హేతువు యొక్క హేతువు కదా బిడ్డ భావిలోపడినది. అటుపైని యామే కదా భావిలోపడత్రోసిన యామే యొక్క హేతువు అని కదా లోకులు చెప్పుదురు.

అవతారిక—అయితే, అట్లు చెట్టుకుండుట యొక్క హేతువు బట్టి లోక గింపకుండుటయే యనుమతియైన విషయ వాని యనుమతియేనా? యితని సంసారమున గారణ మంటితని తెలుపుచున్నారు.

(ఈతనియొక్క) ఇత్యాది. రక్షకస్తుకను ఈతడు నేను నీచే రక్షింపవలసిన వాడనని యొప్పుకొనుట యనునది యితడు ఆచేతనపదార్థము కాక పోవుటను బట్టి యందునది యగుటం జేసి, యది భగవత్ప్రీతికి హేతువు కానట్లు, రక్షకుండగు వాడు ఈతడు సంసారములో బడియుండుటను ఒప్పుకొనియుండుటయను, స్వాత్మాభిమానమున కన్త్రుమర్యాదచేడిపోకుండ కాపాడుటకయి శ్రమముగ అంగీకరించుదమనకొని యితని కుచిని నిరీక్షించుచుండునట్టి స్థితికావున, నది యాచేతనని కష్టంబులకు హేతువుకాజాలదు.

మూ॥ ౩౭౩॥ ఇరవై మిరువర్క్కుమ్ స్వరూపమ్.

మూ॥ ౧౭॥ ఇహుక్కుడికర్మమ్, పేన్ నుక్కుడి కృపై.

ఇవ్వకనుచిద్దయమున పిన్నైయేతానతెన్న, అనుశిచ్చెయ్కితార్, (ఇరుణ్దుమ్) ఎన్నుకుడళ్ళి.
(ఇరువర్కుమ్ స్వరూపమ్) ఎన్నుకు-పగతన్ద్ర) నాముమ్ స్వగన్ద్ర) నాముమిరుక్కిఱిరువర్కుమ్
మ్ స్వాసాధారణాకాగమెన్దపడి, అతావకు-పగతన్ద్ర) నాన ఇనుము స్వరత్వత్వానుమతి స్వరూ
పాలితేకియల్లామైయారే స్వరూపమ్. స్వతస్త్రునాన అవహక్కు స్వరత్వవస్తుగత్వణత్తిల్ స్వా
ర్థరూపతాన్ద్ర)నుగుణ నిర్వహణార్థమాన సంసారానుమతి స్వాతంత్ర్య వేషమాకాయారే స్వరూ
పమైన్ద్ర.

అనాథ ఇళువు పేరుకనుకకుడి నొవైయెన్న, అగళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఇళువుకుడి) ఎన్ను
డగ్గి-అతావతు-భగవద్వినియలై అనాది కాలమిళుక్కుక్కు హేతు “మున్-తెయ్ తములువిన్నె”
ఎన్నుమ్మడి అనాదికాల సజ్జితమాన ఇవనడైయ కర్మమ్, ఇప్పడియిళుక్కు కిడన్దదిన్-ఆవిషయనై
పెరుక్కు హేతు “వితివాయ్ కిన్దు కాప్పగార్” ఎన్నుమ్మడి ఇరుకనై యుమళియ పెరు
కుమ్ భగవత్కున్నెనొనై.

మూ॥ ౩౭౩॥ రెండును యిదటికిన్ని స్వరూపము.

మూ || 32౪ || కష్టంబులకుఁ గారణము కర్మము. మోక్షంబునకుఁ గారణము భగవత్కృప.

ఆవశారిక—పిమ్మట యీరెండు అనుమతు లేలాటి వంటి జీని తెలుపుచున్నాను.

(రెండును) ఇత్యాది. ఇద్దరికిన్ని స్వరూపమునగా పరతంత్రుండుగా నుండునట్టి జీవునికిన్ని స్వతంత్రుండుగానుండునట్టి సర్వేశ్వరునికిన్ని వీరిద్దరికిన్ని అసాధారణముగు ఆకార సుగుననుట. అదియెట్లన, పరతంత్రుండయిన యీజీవునికి తనను సర్వేశ్వరునిచే రక్షింపవలసివానినిగా నొప్పు తానుట యని నది స్వరూపమునండివేఱయినది కాకపోవుటంజేసి వానికిది స్వరూపము. స్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరునికి అనియజ్ఞ గును శాస్త్రమున కనుగుణముగ నిర్వహించుకొనుటకై యొనర్చునట్టి సంసారముమతి యనునది వానికిగల స్వాతంత్ర్యముయొక్క లక్షణమగుటంజేసి యది వానికి స్వరూపమైనది.

ఆవతారిక—ఆయితే సంసారమోక్షములకుఁ గారణమై యుంటివని తెలుపుచున్నాను.

(శంసారమును) ఇశ్వరని భగవద్విషయమును అనాదికాలముగి విడిచియొంటుంటున్నారనము
 “మన్ తేయతముఖివిష్టే” (ముందొనర్చిన .. హాపాపము) అనిసానించినట్లు అనాదికాలంచిత
 మగు సీతని కర్మము. ఇట్లు భగవద్విషయమును విడిచిపెట్టిపడియొందునట్టి యీతందు ఈవిషయ
 మును లభించుటకు హేతువు (వినివాయ్ క్లిష్ట కాప్పారాన్” (లి.వా.౫=౧=౧) (వాసిక్యపగతి
 గనేని దానిని నివారించుచున్నారనదు) అనిసానించినట్లు పరిపూర్ణభగవత్కృప యనుట.

అవతారిక—ఇట్లుకాదు, వేటూక్క-విధమునఁ జెప్పకొనినట్లయిన, సంభవించునట్టియన
రముఁ జెప్పుచున్నారు.

మూ॥ ౩౭౫॥ మత్ తైప్పడిశొల్లిల్ ఇళివుక్కులుప్పామ్.

మూ॥ ౩౭౬॥ ఎడుక్కునిక్కిరియనై “తల్లియాయ్” ఎన్నె ఎడైక్కులుప్పితే.

ఇజ్జకన్కిక్కే నూతన్వొల్లుగళవిల్ వరుమనర్థమై యగుళిచ్చెయ్కీతార్ మేల్, (మత్ తైప్పడి) ఎట్టుతుడణ్ణి. అతావకు-ఇప్పడి నన్దిక్కే “భయ్యానియగళిరణ్ణుమ్ మాతాడిల్” ఎన్నిఱవిడి త్రిల్పోలే ఇళివుక్కుడి ఈశ్వరస్వాత స్త్ర్యిన్, పేల్ ముక్కుడిచేతననగ్గుణ మన్దు ఇళివుశేరుకకుక్కు హేనుకై మత్ తైప్పడిల్ ఈశ్వరకైవ్యాకైయాలే, అవనిరువడికకై పెరామ ల్లిడుపొక్కై క్కుడలామెన్నై. అథవా, (మత్ తైప్పడి) ఇశ్వాదిక్కు, ఇళివుక్కుడిచేతనకర్మమ్ పేల్ ముక్కుడి ఈశ్వరకైవెట్టు ఇళివు ఇకనాలుమ్ పేలు అవనాలుమాక చొప్పై పనియన్ది క్కీ, ఇళివు పేలుక పర ఙ్గుక్కునుడి ఈశ్వరస్వాత స్త్ర్యిమెట్టు ఆనాదికాలమిల్లవనుక్కునుడి అవనాక చొల్లిల్, అవకై వ్యాకై యాలే, ఒగుకాలును మననై పెటామల్లిడు పొక్కై క్కుడలాయ్కాను మెన్నవుమామ్.

ఇప్పడిశొల్లుగళవిల్ ఈశ్వరకైవ్యాకై మెన్నమజై లొకికన్వాయ్జై యపటివిత్తుక్కొండ్డు దర్శిప్పిక్కితార్ (ఎడుక్కునిక్కిరియనై) ఎట్టుతుడణ్ణి. అతావకు ఆర్ న్దకణిల్ ద్దోర్ తకాకర్మాను గుణమాక అనవధానతాలే విల్లవననై ఆగునన్దానొరు క్కపావానానవనెడుప్ప తాకియత్తుక్కిరియ

మూ॥ ౩౭౫॥ వేలువిధమునఁ చెప్పినచో, కష్టములే సంప్రాప్తించును.

మూ॥ ౩౭౬॥ భావిలోనుండి లేవతీయుటకు ప్రయత్నించువానిని త్రోసినావని చెప్పట వాడులేవతీయకచోవుటకు హేతు నగును కదా!

(వేటొక్కవిధమున) ఇత్యాది. ఇట్లు కాకుండ, (భయ్యాభయములను రెంటినినియార్చి చెప్పినట్లయిన) అను తావునవలసే సంసారమునఁ గారణము సర్వేశ్వరుని స్వాతంత్ర్యమనియు మోక్షమునఁ గారణ మొ చేతమనికెఁగల సగ్గుణమనియు నిట్లుసంసార మోక్షముల హేతువులను మార్చి చెప్పకొంటిమేని, సర్వేశ్వరుడు చేయవలయుటచే వానిశ్రీపాదములను పొందకుండ, సంసారము లోఁబడియుండుట కనుకొలమగును.

 ఈవాక్యమునకు వేటొక్కవిధమునను అర్థముచెప్పవచ్చును.

(వేటొక్కవిధమున) ఇత్యాది. “సంసారమునఁ గారణము ఈచేతనుని కర్మము, మోక్షమునఁ గారణము సర్వేశ్వరుని కృప” అనియు నివిధమున సంసారము ఈతనివలనననియు, మోక్షముతని వలనననియు నిట్లు వైనిచెప్పినప్రకారము కాకుండ, సంసార మోక్షములకు రెంటికిన్ని హేతువు సర్వేశ్వరుని స్వాతంత్ర్యమగుతలంచిన నాదికాలముగ సంసారములోఁబడియుండుటకుఁ గారణము సర్వేశ్వరుడనిచెప్పినచో వాడు చేయవలయు గాన, ఎన్నటికిన్ని వానిని పొందజాలక సంసార ములోనే పడియుండుటకుఁ దగియుండు ననియును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక—ఇట్లు చెప్పకొనినచో, సర్వేశ్వరుడు విడనాడుననువిషయమును లొకికన్వాయము ననుసరించి తెలుపుచున్నారు.

(వైకీషీయగోరువానిని) ఇత్యాది. లోపైనభావిలో తనకర్మానుగుణముగ ప్రమాదవశమునఁబడియుండువానిని సమీపముననుండు కృపాశువైనవాడొక్కిండు బయిటికితీయుటకై ప్రయత్నించుచుండగా, తాను పడినప్పుడు దగ్గిరయున్నంతమాత్రమున నాతడే త్రోసినాడని తలంచి

మూ॥ ౨౭౭ ॥ “శీర్శ్మముళే” ఎత్త వనస్తర త్తీరే ఇన్వర్తతై తామే యరుశిచ్చయ్ తాః తే.

పశచిత్ తాః విట్టుకొనిపోతులనాసన్నునెట్టి ముత్రప్రేక్షింబు. ఆపవిత్రుని తల్పినానాకనినైత్తు “ఇక్కిణ్దోరీలేయైన్ నైత్తల్పినాయమ్ నియన్తో” ఎత్తాల్ “వాక్ శిష్యాతికారితై యివక్ శొల్లువశే” ఎత్తు శీర్శ్మమెన్నిగున్లు ఎడవల్ కైవాన్లుకైక్కులుప్పామాపోలే, స్వకర్మతైలే సంసారమూకొనకుట్టియిలే వినియ్యకొనితనై ఎడవక్కునినైక్కిట కృపావానాన ఈశ్వరనై “ఇత్తన్ కాలముమెన్నై సంసారత్తీరే తల్పిట్టువెత్తాము నీయ” ఎత్తాల్ కీటి కైవాన్లు “పటకు పడుకొనా” ఎన్నిగున్లు విడుకైక్కులుప్పాయిటె యెన్నై.

అప్పుడి శొల్లుకై ఈశ్వరముక్కు శీర్శ్మత్తుక్కుడలెన్నును తాకిక న్యాయమ్ కొట్టుకొల్ల శేలు మా? తత్పదర్పక శాస తిరువక్కియాన్ పూర్వోక్తికిన్ నస్తరత్తీరే తామే యరుశిచ్చయ్ తా రోశే యెన్నితాల్ “శీర్శ్మముళే” ఎత్తుకుడట్టి, ఆతావకు “ఇన్నిమ్ మక్కుల్ తోర్శ్మక్కుళితోర్శ్మము విప్పాయ్ కొల్” ఎత్తు ఈశ్వరకైతా న్నాతంత్ర్యతైలే సంసరిప్పిక్కితా నాకచ్చొన్నవిరు కర్మా నుగుణమాక సంసరిక్కిటవాత్తానై సంసారత్తీరే నిన్లుమెడుకైక్కు క్కొప్పిణ్ణిప్పొరు మవన్తి రువుళ్ళమ్ కీటుకైక్కుడలెన్లు నినైత్తు కీర్తివిణ్ణిప్పమ్ శెయ్ తివాన్ల క్క నస్తరత్తీరే, ఇట్టువుక్కిడి అవ నాకచ్చొన్లుకై నిగ్రహజనక మెన్నుమివ్వర్తతై మువ్వప్పడి యరుశిచ్చయ్ తామే యరుశిచ్చయ్ కితార్క.

మూ॥ ౨౭౮ ॥ “శీర్శ్మముళే” అనుపాశురముకు నైని ఈ విషయమును తామే తెలిపి యున్నారు కదా!

“ఈభావిలో నన్ను ప్రోసనగ నీవుకాదా!” అని శిష్యులు నువనది, నేను చేసియుండనిదాని యీతం దుచేసి నానని చెప్పచున్నాడే” అని కోపముకొని, యాభావిలోనుండి బయటికితీయక పోవుట కను కూలమునట్లు, తనకర్మవశమున సంసారమనెడిపాడుగుంటలోపడియుండునట్టి తననుండరి చేర్చుదల చిన కృపాకుండగు సర్వేశ్వరుని “ఇంతకాలముగ నన్ను సంసారములో బడప్రొసి యుంచినవా డవు నీవే” అనినట్లయిన కోపమువచ్చి వెనతీసి ఆమర్మింప నిమ్మని విడనాడుట కనుకూలమును కదా!

అవతారిక— ఇట్లు చెప్పట సర్వేశ్వరునికి కోపముగలుగజేయునను విషయమును తాకిక న్యాయముగోవి చెప్పవలయునా! తత్పదర్పయగు శ్రీ తిరుమంగైయార్వారు లింతకుముందుడహరించిన వాక్యముకు ప్రైవాక్యమున సాయించియే యున్నారేయని తెలుపుచున్నారు.

(కోపముగల) ఇశ్యాని. “ఇన్నిమ్ మక్కుల్ తోర్శ్మక్కుళితోర్శ్మము విప్పాయి కొల్” అనుతావున సర్వేశ్వరుండు న్నాతంత్ర్యముచే సంసారముననుంచి వెట్టుచున్నాడని చెప్పటయను నది, కర్మానుగుణముగ సంసారములోపడియుండునట్టి యాత్మకు అట్టి సంసారమునుండి దరిచేర్చుటకు ప్రయత్నించునట్టి సర్వేశ్వరునికి కోపము గలుగచేయునని తలంచి, యింతకుముందు తిన్నపము చేసిన వార్తకునైని సంసారమును గలుగజేసినవాడతండునిచెప్పట వానికి కోపము గలుగచేయు నను ఈయర్థము నింతకు ముందుఅట్లు సాయించిన తామే తెలిపియున్నారు కదా;

“శీర్శామయశ్చ” ఎత్తపిన్నమ “అక్షయశ్చపవనమ్” ఎత్తు మున్నులొన్నగుతన్నయే లొట్టుక
కు. పేతులై ప్రహ్లాదరూపిణ ప్రకాశిష్టికితార్, (శీర్శామయ) ఎత్తుపవనశ్చితానరు శీర్శా
చొన్నుకతై ఈశ్వరక్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు శీర్శామయైష్టజీర్ణార్ పిన్నయమ్ ఇన్నయై
క్కుకామల్ తిరుమున్నేలొట్టుప్పడి యెద్దనేయెన్నిల్, అవక శీర్శామయైష్ట త్తా పిన్నియల్ జీవి
క్కువొట్టాతి పరిదఃఖానః స్తుత్వరూపైయాన కృత్రయమ్, శీర్శామయ కణ్ణజ్జీ వాయ్మూషవొట్టా
తిపడి కరైయ్జీన్దుకెట్టకీఱ సంసారార్తియమ్; శీర్యెడుతైజీయియమ్ వేలుపుతలిల్లా మైయాకీఱ
అనన్దశీత్వముమ్ లొట్టుప్పడి పట్టుమెన్నై. ఇత్తిరు మొజీమిరే “అదైమవరుకాయెనక్కున్దనరుళే”
“తుజీయేని నిన్నరుళ్ల తెనక్కు” “లొడ్డరానవర్క్కిన్నరుళే శేమవాయ్” ఎత్తు పలివెద్ద
లై మవనరుళైయమ్ “అత్తొద్దరైవాళ్ళేమరమ్బొల్జ్జాకిచ్చేక్” “కాత్తొత్తిడైప్పట్టకలవల్ మన
మ్బొలాత్తొత్తొక్కొనిష్టా” “పామ్బొడొరుకూరైయిరే పయ్యావొప్పల్ తాడ్డాడుళ్ళమతళ్ళుమ్”
“ఇరుపాడెరికొళియనుళ్ళేలున్నేపో లగుకానిట్టు మెన్నుళ్ళుమ్” “వెళ్ళొత్తైప్పట్ట నరియనమ్బొ
ము” ॥ 32౮ ॥ కోవముకలదని తెలిసినట్లమున, చెప్పవలసినవి యేవంటివేవి, కృప

“శీర్షిమ” ఇత్యాది. ఇంతకుముందు చెప్పిన దానివలన సర్వేశ్వరునికే తాపముగలిగినది యని తెలిసినట్లయిన మరల ఆనియేవార్తను సర్వేశ్వరుని సన్నిధిని చెప్పవచ్చునా? యింటికి నేను తెలుపుచున్నాను. వాని తాపమును తనసన్నిధియందుండినట్టిదియగు పరదుఃఖానహిస్తుత్వరూప మగు కృపయును; తాపమును భయపడి నోరుమాటుకొని యుండనీయనట్టిదియై సంపూర్ణముగానుండునట్టిదియునగు సంసారలబిషయమగు నార్తియును, తాపిండుకొనిత్రొనిచేసినను పేదొక్కగతి లేకుండుటయును అనన్యగతిత్వమును వీటిజైవునట్లుచేయుననుట. ఏలయనఁగా ఈతిరుమొట్టియందు “అదైయవిరుగొయనకున్దనరుశే” (తి. మొ. ౧౧-౭-౬) (నేను నిన్నులభించునట్లు కృపచేయుము దీనుడగు నాకు నీకృపయే యాధారము) అనియు, “తుణియేనిని నిన్నరుగల్ల తనకు” (తి. మొ. ౧౧-౮-౨) (నిన్నుక కృపనతప్ప వేదొక్కదానిని నమ్ముయుండలేను) అనియు, “తొండరాన వరికిన్నరుళ్ తరువాయ్” (తి. మొ. ౧౧-౮-*) (రాసులయినవారిని కృపతోఁజూచువాడవు) (అనియునిట్లు అనేక తావుల వారికృపను “అత్తొద్దిదైవాత్తొమరమ్మొలఱ్ఱుకీచ్చేన్” (తి. మొ. ౧౧, ౮-౧) (యేటివడ్డుననుండు చెట్టువలెనే భయపడుచున్నాడను) అనియు, “కొత్తొద్దిదప్పట్టకలవరమనమ్మొలఱ్ఱొద్దిత్తుకొన్దావన్” (తి. మొ. ౧౧-౮-౨) (పెద్దగాలితో చిక్కుకొనిన పడవమీదనుండు వారిమనస్సువలెనే తొట్రుపడుచున్నాడను) అనియు, “పామ్మొడొరుకూర్తెయిలే పయిన్దా పొల్ వాక్కొరుళ్ళిన్ తక్కు” (తి. మొ. ౧౧-౮-౩) (పాముతోఁగూడ ఒక గృహముననున్నట్లు నామనస్సు భరింపబాటక తడమాడుచున్నది) అనియు, “ఇరుపాడెరికొల్లి యనుక్కెరుమ్మేపొలున

మూ॥ ౩౨౯॥ శీతీనాలుమ్ కాల్కైక్కట్టికొళ్ళలామ్బుడి యిరుప్పానరువనై పెన్ద్రో
త్రోవ్ ఎల్లామ్ శొల్లలామితే.

మూ॥ ౩౩౦॥ “కృపయా పర్యపాలయత్” “అరిశినత్తాల్”

లే ఉళ్ళమ్ తుళ్ళానిర్ప్పన్” ఎన్దు పలద్దిప్పైవర్జళాలమ్ తమ్మడై. ఆన్ద్రనన్యగతిత్వదైయు
మరులిప్పెయ్ తారిత్తే.

ఇప్పుడి ఆనన్యగతిత్వాదిక భుక్తానాలుమ్ అవనుక్కు శీర్థమ్ పిఱుక్కుమ్బడి శిలవత్తై
చొల్లలామోవెన్న; ఆరులిప్పెయ్ కితార్, (శీతీనాలుమ్) ఎన్దుడుడన్ది. అతావతు-శీతీనకాలత్తిలుమ్
శీర్థత్తుక్కు విషయమానవర్కకుక్కుచ్చెన్దు తిరువక్కికైప్పుణ్ణుకొళ్ళలామ్బుడి పరమకృపావానా
యిరుప్పానరువనై పెన్ద్రోద్రాల్ నిన్దె త్తపడి మెల్లాచె శొల్లలామితేయెన్దె.

శీతీనదైయులుమ్ కాల్కైక్కట్టి కొళ్ళలాయరుక్కుమ్బడిక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకితార్,
(కృపయాపర్యపాలయత్ అరిశినత్తాల్) ఎన్దు. అతావతు - “నతంనిపతితంభూమా శరణ్యశృర
జాగతిమ్ । విధార్నమపికామత్త్వః కృపయాపర్యపాలయత్” ఎన్దు అపరాధచైత్తీర క్కట్టియ
చ్చెయ్తు బ్రహ్మస్త్రుక్కులక్కాయ పుఱుమ్మపుకలత్త్రనాతే వన్దు తిరువడికళితే విల్లిన్దకాక
తై కృపైయాలే రక్షితార్గాకై యాలుమ్; “అరిశినతాల్లిన్ద తాయకత్త్ర్రిడినుమ్ మత్త్ర్రివళ్ తన
రుళ్ నిన్దెన్దేయ్తుమ్ కుళవియ్తువే పొన్దిరున్దేన్” ఎన్దు పెన్దుక్కు మరున్ది పగల్గొడన్దు పెన్ద్రో

మూ॥ ౩౩౦॥ కోపిం నుకొనినను, కాళ్ళుపట్టుకొనుటకుఁ దగినట్లు యుండువానిని లభించి
నట్లయిన, అన్నియును చెప్పవచ్చును కదా!

మూ॥ ౩౩౧॥ “కృపయా పర్యపాలయత్” “అరిశినత్తాల్” వీరినరుసంధించుకొనునది.

కానిక్కు మెన్దుళ్ళమ్’ (తి. మొ. ౧౧-౮-౩) (రెండుశిలలుగలదై బుగదలోపడి కడువడుచుండు
చీమవలె నే నాహృదయము కష్టపడుచున్నది) అనియు, “వెళ్ళొల్లిడైప్పట్టనయి మోతెయుళ్ళి
మ్ తుళ్ళానిర్ప్పన్” (తి. మొ. ౧౧-౮-౬) (ప్రవాహములాగొట్టికొనిపోవు గోమాయుమ్మగముల
సముదాయమువలె నే నామనస్సు తొట్రుపడుచున్నది) అనియు నిట్లు ఆసేకదృష్టాంతములను చూపిం
చుచు తరుయొక్క యాతురకను ఆనన్యగతిత్వమునున్న తేలిపియున్నారు గదా?

అవతారిక:—ఇట్లు ఆనన్యగతిత్వాదులున్నప్పటికిన్ని వానికి కోపమువచ్చునట్టి వార్తలనుచె
ప్పవచ్చునా? యంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(భయపడినను) ఇత్యాది. కోపమువచ్చిన సమయముననున్న అట్లు కోపింపబడినట్టి వారు
పోయి, శ్రీపాదముల నాశ్రయించునట్లు పరమకృపాభువను వానిని లభించినట్లయిన, తలంచినటుల
అన్నింటిని చెప్పవచ్చును గదా!

అవతారిక:—కోపమువచ్చిన సమయమునను పోయి శ్రీపాదముల నాశ్రయింప వచ్చునటు
కుఁ బ్రమాణముఁ జూపించుచున్నారు,

(కృపయా) ఇత్యాది. అనగా “నతంనిపతితంభూమా శరణ్యశృరజాగతిమ్ । విధార్నమ
పికామత్త్వః కృపయాపర్యపాలయత్” అన్నటుల అపరాధమును సంపూర్ణముగా వొనర్చి బ్రహ్మ
స్త్రుమును విషయమై బయలుదేరుటను క్షించువారిగానక; వచ్చి శ్రీపాదములను శరణు
జొచ్చిన కాకాసురిని కృపతో చూచి రక్షించినారు అనియు, “అరిశినతాల్లిన్ద తాయకత్త్ర్రిడినుమ్
మత్త్ర్రివళ్ తనరుళ్ నిన్దెన్దేయ్తుమ్ కుళవియ్తువే పొన్దిరున్దేన్” (పె. తి. ౧, తి. ౧ పా) అనగా బిడ్డ

తాయానవో ఇతుశ్చైత తీమైక్కణ్ణు అస్థిపాకడవేణుమ్ శీఘ్రమైయుదైయవశాయ్కొణ్ణు క్రిటవరవొట్టామల్ తళివిట్టాలుమ్ వేణుపోక్కిడియన్దు శీఘ్రయదుదైళికిఱ వనకుడైయ ముక త్తి రక్కతైయే నిన్నెత్తు, అట్టుతుకాలై త్తళువిగొల్గుమ్ కుళివిపోలే, ఎన్నపరాధవైక్కణ్ణు అరుగు వారాతపడి దేవర్ తళివిడప్పార్ క్కిలుమ్, తిరువడికల్లగు వేణుపోక్కిడియన్దు శీఘ్రమైయుదైళికిఱ శీఘరపైయమాళరుళిచ్చెయ్ కైయలుమ్, “శీఘ్రాలుమ్ కాలైక్కిటిగొల్గుళుళామ్మడి యరుప్పా నారువన్” ఎన్నమిడమ్ సిద్ధమైనై. ఇప్పుడి అట్టారరుళిచ్చెయ్ త ఇన్నదై, “నిరాసకప్పాపి నతావరుత్సహే మహేశ హతుం తవ పాదపబ్జజమ్! రుషానిరస్తోఽపి శిశుస్తనథయో నజాగు మాతు శ్చరణోజహసతి”, ఎట్టు ఆళవద్దారరుళిచ్చెయ్ తాఱిశై.

ఆక ఇవ్వళవుమ్ “భయాభయభగిరణ్ణుమ్ మాతాడిల్లుతైయే సిద్ధిక్కుమ్” ఎన్నిటాకా మోవన్ద శక్కాపరిహరణ్ణో పణ్ణప్పట్టగు.

లువుట్టుట కైవరములను సంపాదించుకొనినట్టి కన్నతల్లియైనది బిడ్డచేసినతప్పునుచూచి కోపించు కొనినదై దెగిరకు చేరనియక నెట్టివేసినను, వేటోక్కగ తిలేసందున కోపించుకొనిన తల్లియొక్కమాఖ మువంక నే చూచుచు చేడ్చుచు తల్లికాళ్ళను చుట్టుకొనునట్టి బిడ్డనైన నాయపరాధములతాచి దెగిరకురానియకుండ దేవరవారు త్రోసవేసినను దేవరవారి శ్రీపాదములుతప్ప నాకు వేటోక్కగ తిలే దని శ్రీకులశేఖరాళ్ళారు లానలిచ్చియున్నందునను సర్వేశ్వరుడు కోపించియున్నవాడయినను శ్రీపాదముల వాశ్రయించుట కనుకూలమైనవాడని సిద్ధమగుచున్నది.

ఇట్లు ఆళ్ళారులు సాయించినట్టి యాయర్థమునే “నిరాసకప్పాపి నతావరుత్సహే మహేశ హతుం తవ పాదపబ్జజమ్! రుషానిరస్తోఽపి శిశుస్తనథయో నజాగు మాతు శ్చరణోజహసతి” (స్తో.ర.-౨౬-శ్లో) అను శ్లోకమున శ్రీయాళవందారులును కృపచేసియున్నారు కదా!

కావున “భయాభయములు మారినచో, తెలివిమాలినతనమే సిద్ధించును” అను చూర్ణికి పై వచ్చిన శంకలు పరిహరింపబడినవి.

గద్య|| ఇది, శ్రీకృష్ణానమ్యుత్తరవాహినీతీర్థ బర్హవిరామక్షేత్రాపరనామక శ్రీవైకుంఠ పురవాస్తవ్య, శ్రీమదలక్ష్మీకాండసమేత శ్రీవేంకటేశ్వరసన్నిధ్యధ్యాపకకైజుర్య ధురంధర, శ్రీమద్వాఘాలదేశిక కోయిల్ కందాడై అప్పప్రణతార్తి

హారాచార్య కృపాచాత్ర, శ్రీపేరరుళాళ రామానుజయతివర పరమాను

గ్రహసమధిగత సకల విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత సంప్రదాయగ్రంథ

తత్త్వార్థ, వాఘాల కులతిలక వేంకటాచార్యరంగమాంబాతనూజ,

కావ్యరత్న, వేదాస్తరత్న, వేదాస్తతీర్థ, వేదాస్తవాచస్పతీ

త్యాద్యనేక బిరుదాలంకృత, గీర్వాణాంగ్ల ద్రవిడాంధ్ర

శుద్ధమాగధ్యవస్థాది ద్వాదశభాషావిశారిద

(శ్రీమదాంధ్ర) శ్రీభాష్యాది గ్రంథకర్త

కందాడై. శేషాచార్యప్రణీతంబగు

శ్రీవచనభూషణాంధ్రవ్యాఖ్యానమున

తృతీయప్రకరణము.

శ్రీమ తేరామానుజాయనమః.

శ్రీపీఠేలోకాచార్యర్. తిరువడిక శ్రీ శరణమ్.

పెరియబీయర్. తిరువడిక శ్రీ శరణమ్.

శ్రీవచన భూషణము

సాంధ్య ద్రావిడ వ్యాఖ్యానమ్.

చతుర్థ ప్రకరణము.

మూ॥ ౩౮౧॥ త్రిపాద్విభూతియితే

ఇని, “ భగవద్గణానుసంధాన మభయహేతు ” అను కీర్తిరశిచెప్పెయ్యలే విశదీకరింపకాక, ఈశ్వర ఇవ్వజ్ఞోజ్జీవతుక్కుప్పణ్ణుమ్ కృపిపరమ్మనైనై యరుళిన్నెయ్కితార్, (త్రిపాద్విభూతియితే) అష్టగుడజ్జీ. “ త్రిపాదస్యామృతందివి ” అన్నెయారే నిత్యవిభూతియై త్రిపాద్విభూతి యెన్నక్కడవలికే. ఇతినుడైయ త్రిపాత్వద్వాక్ పలకడియాక నిర్వహిక్కలాయరుక్కుమ్. ఎజ్జనేయెన్నిల్; “ పాదోఽస్యవిశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యా మృతందివి ” అను ఇంద్ర విభూతియిల్ ఎల్లాభూతజ్జు మిరుక్కు నాలత్తొడైన్నుప్పడి అల్పమాయరు

మూ॥ ౩౮౧॥ త్రిపాద్విభూతియందు అనఁగా శ్రీవైకుంఠమునందు

అవతారిక:—“ భగవద్గణానుసంధాన మభయహేతువు ” అని యింతకుముందు చెప్పినదానిని విశదపఱచుటకుగాను సర్వేశ్వరుండీయార్థ యజ్జీవించుటకుఁగాను చేయునట్టి ప్రయత్నములఁ దెలుపుచున్నారు.

(త్రిపాద్విభూతియందు) ఇత్యాది. “త్రిపాదస్యామృతందివి” అను శ్రుతివాక్యమున నిత్యవిభూతి త్రిపాద్విభూతియని కదా తేల్చినఁబడినది. ఇదిమూడుపాదములు గలది యనువిషయము అనేకవిధములుగాను నిరూపింపఁదగినదిగానుండును. అది యెట్లనిన, “పాదోఽస్యవిశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యామృతందివి” అనఁగా సమస్తభూతములును దీనికి నాల్గింటిలో నొక్కభాగ మనఁదగినటుల స్వల్పమైయుండును. పరమాకాశముననుండు నాని నిత్యవిభూతి “త్రిపాత్” అనఁబడుదు

మూ॥ పరిపూర్ణానుభవమ్ నడవానిఱ్ఱు,

క్కుమ్; పరమాకాశతీలకనుడై ను నిత్యమానవిభూతి త్రిపాత్రైన్నవ్వుడి ముమ్మడక్గాయరు క్కుమ్; “ఇంద్రవిభూతిద్యుత విషయమాన పాదశబ్దముమ్ త్రిపాచ్ఛబ్దముమ్, అమృత్యుమహత్వస్థి భుక్కు. ఉపశాంతి మిత్తనైయొట్టియ పరిచ్ఛేదపరమస్తు; లీలావిభూతియిలఁజ్జగల్ గానే అసంఖ్య తద్గళాయి శీ యిరుప్పరు” ఎఱ్ఱ దీపప్రకాశ త్రితీ జీయరజరిచ్చెయ్ కై యారే, ఇవిభూతియిల్ కార్యరూపప్రదేశ వైపుల్ నీ, పరమాకాశ త్రిల్ నిత్యవిభూతి ముమ్మడక్గాయరుక్కు మెన్నపు మామ్. అన్వికే, “దివి” ఇత్యప్రాకృత స్థానముచ్యతే, త్రిపాత్వీఞ్చ అప్రాకృతైర్భోగ్య భోగోపకరణ భోగస్థానవిశేషైర్వా భూషణాస్త్రాదిరూపేణ జగదన్తర్గతవస్త్యభి మానిభిర్నిత్యై ర్భగవదనుభవమాత్రపరై శ్చ నిత్యసిద్ధైర్ముక్తైశ్చాత్మభిర్వాగమ్యవతి ” ఎఱ్ఱ శ్రుతప్రకాశకై యిరే భట్టరయరిచ్చెయ్ తపడియె అప్రాకృతమాయరుప్పర్ భోగ్యవిశేషజ్గల్ భోగోపకరణ విశేషజ్గల్ భోగ స్థానవిశేషజ్గళాః అమూఙ్ఘంశజ్గల్ దే కూడియరుక్తై యారే యారల్, అస్త్రభూషణాధ్యాయ త్రిబ్బడియే భూషణాస్త్రాదిరూపత్రాతే జగదన్తర్గత వస్త్యభిమానికళాన నిత్యుమ, కేవల భగవదనుభవపరరాయరుక్కుమ్ నిత్యరమ్, ముక్తరుమాయ్ ఇప్పడి మాన్తంశమాయరుక్కు మా త్మాకృత్తీ యుడైత్రాకైయారే యారల్ త్రిపాత్రైన్నవుమామ్. ఆక ఇప్పడి లీలావిభూతియిల్ అత్యంత వ్యావృతైయైకై యారే నిరతిశయ సుఖావహైమాన నిత్యవిభూతియిరే. (పరిపూర్ణాను భవమ్ నడవానిఱ్ఱు) నిత్యము కగోడే కూడియరున్దు ఓరొచ్చే నిరతివయానన్దజనకమాన స్వరూప

మూ॥ పరిపూర్ణానుభవము జరుగుచున్నను,

మూడవంతులు పెద్దదిగానుండును. ఈ విభూతులను రెండింటిని పాదమనియు త్రిపాదమనియును చెప్పట ఒక్కదానికింటెను పేటొక్కదానికిఁగల హెచ్చుతక్కువలను తెలియఁజేయునది గాని, యిది యంతమాత్రమ నెడి యొకవిధమైన కొలతను తెలుపునది కాదు. “లీలావిభూతిలో నండములే యనేకములుగానున్నవి” అని దీపప్రకాశికయందు జీయర్ సాయిం చియుండుటచే ఈవిభూతులుండు కార్యబూతమగు ప్రదేశమునుబట్టి పరమాకాశమున నిత్యవిభూతి మాడంతలుండుననియును చెప్ప వచ్చును. ఇంతియొకాక; ప్రైశ్రుతియందుండు “దివి” అనుశబ్దము అప్రాకృతమగు స్థానముగు తెలుపు నది. ఇచట మాడింతలనుట అప్రాకృతములగు భోగ్యభోగోపకరణ భోగస్థానవిశేషములనుబట్టిగాని భూషణాస్త్రాదిరూపజగదంతర్గతవస్త్యభిమానదేవతలగునిత్యులను, భగవదనుభవమాత్రపరులగునిత్య సిద్ధులను, ముక్తైత్యులను ఓటికాని యుండవచ్చును” అని శ్రుతప్రకాశికయందుక్రీమదర్శనభట్టర్ వారు సాయించినట్లు, అప్రాకృతములగు భోగ్యవిశేషములు, భోగోపకరణవిశేషములు, భోగస్థానవిశేషము అను మూడుఅంశములతోఁ గూడియుండుటనుబట్టి కాని, అథవా, అస్త్రభూషణాధ్యాయమునఁజెప్పి యున్నట్లు, భూషణాస్త్రాదిరూపమున జగత్తులోనుండువస్తువుల కభిమానోపతలగు నిత్యులును, కేవలము భగవదనుభవపరులుగానుండునిత్యులును, ముక్తులును ఇవిధమున మూడుఅంశములతోఁ గూడియుండుటనుబట్టి కాని త్రిపాత్తనిచెప్పవచ్చును. ఇట్లు లీలావిభూతికంటెనున్న ఎక్కువతల ఊణమయినదియగుటచే నిరతిశయసుఖమున కాస్పదమయినట్టి నిత్యవిభూతియందు పరిపూర్ణానుభవ ము జరుగుచుండఁగా, ఆనఁగా నిత్యులతోను ముక్తులతోనున్న కూడియుండి ఓక్కొక్కటియేనిర

మూ॥ అతు ఉణ్ణతురుక్కాట్టాతే, దేశాన్తరగతనానపుత్త్రీన్ పక్కలిలే పితృహృద
యమ్ కిడక్కుమాపోలే,

రూపగుణ విభూతికల్పావత్తై యమ్ యగపదేవానుభవక్తై యాకిఱ పరిపూర్ణానుభవమ్ అని
చ్చిన్నమాయ్ చెల్లనిఱువెన్టై. (అతుణ్ణతురుక్కాట్టాతే) అతావతు- అహోతిహోతు వడివు
ఇట్లు మాఱినాహ్నోలే పురుక్కడిత్తు వరప్పణ్ణుమన్ద అనుభవమొస్తుమ్ వడివోతోత్తాహ్నోయెన్టై.
(దేశాన్తరగతనాన పుత్త్రీన్ పక్కలిలే పితృహృదయమ్ కిడక్కుమాపోలే. సంసారికో పక్క
లిలే తిరువుళ్ళమ్ కుడిసోయ్) అతావతు-అనేకపుత్త్రీరకలిల్ వైత్తుక్కింట్టు ఒరువక్ స్వకర్మాను
గుణమాక దేశాన్తరమే పోనాల్, మన్ద్రుణ్ణాన పుత్తీరుమ్ తానుమాయరున్దు జీవియానిఱుచ్చె
య్ నేయుమ్, “ఇవర్కకోపాలి ఆవనుమ్ కూడియరున్దు వాళుక్కైక్కిట్టుప్పిఱున్దువైత్తుమ్ ఇవై
యొట్టిన్దు కిడక్కితానే” ఎన్దు, దేశాన్తరగతనాన అన్దపుత్త్రీన్ పక్కలిలే పితావిన్దుడైయ హృద
యమ్ కిడక్కుమాపోలే, నిత్యముక్తరుమ్ తానుమ్ కూడియరున్దు వాళిచ్చెయ్తే, “ఇబ్బోగత్తిన్
ప్రాప్తియొణ్ణాయరుక్కు ఇచ్చేతనరివై య్దున్దు కిడప్పతే!” ఎన్దు దేశాన్తరస్థరాన సంసారికోపక్క
లిలే తిరువుళ్ళమ్ నేరాకప్పోయెన్టై. (ఇవర్కలైప్పిరివ్వా లాన్ద్రుమాటాతే) అతావతు- సంహృతి
సమయత్తిల్, ప్రాప్తియొణ్ణాయరుక్కు, నిత్యవిభూతియిలే ఇస్సంసారి చేతనలైప్పిరిన్దు తానిరుక్కు
మళివో పుత్త్రీపాత్రాదికకోడే జీవితవక్ అవర్కలై య్దున్దు తనియనానాహ్నోలే “సవికాకి

మూ॥ అనుభవించినది తెలియరాక దేశాంతర గతుడైన, పుత్రునిచ్చితండ్రిమనన్సు
పోవునట్లు

తిశయానందమును గలుగజేయునట్టి స్వరూప, రూప, గుణ, విభూతులసన్నింటిని యేకకాలమున
ననుభవించుటయను పరిపూర్ణానుభవము నిరాలంకముగా జరుగుతుండఁగా ననుట.

(అనుభవించుచున్నది తెలియకుండ) అనఁగా అప్పటికప్పుడు ఉన్నట్టిగుర్తునుంచి మారునట్టిది
వలె నేకొత్తొత్తగావచ్చునదియగు అనుభవమొక్కటియును ఉన్నటుల తెలియరాకుండ యనుట.
ఆదియెటువలెననిన, దేశాంతరమునకుఁబోయిన పుత్రునివిషయమున తండ్రియొక్కమనస్సుపోవునటుల
సంసారులవిషయమున మనస్సుపోయి, అనఁగా ననేకపుత్రులలో నొక్కఁడు తనకర్మప్రకారము దే
శాంతరమునకు పోయినచో, తక్కినపుత్రులున్ను తానున్ను జీవించుచున్నను “వీరివలెనే వాఁడు
న్ను శుభముగానుండు యోగమున్నను, దానిని పోగొట్టుకొని తిరుగుచున్నాడే?” యని ఇట్లు దేశాం
తరమునుజనిన పుత్రునివిషయమున తండ్రియొక్కమనస్సు పోవునటుల, నిత్యులతోను, ముక్తుల
తోనున్నుచేరి శుభముగానున్నను, “ఇట్టిభోగము ననుభవించుటకు ప్రాప్తియన్నప్పటికిన్ని, ఈ
చేతనులు దీనిఁబోగొట్టుకొని యుంటున్నారే!” యని ఇట్లు దేశాంతరముననుండు సంసారులగు
చేతనుల విషయమున మనస్సుపోయినదై యనుట.

(వీరివివదలియుండజాలక) యనఁగా, ప్రళయసమయంబున వీరితోచేరియుండుటసంభవమై
నను, నిత్యవిభూతియందీసంసారులను వదలి తానుండునప్పుడు, పుత్రపాత్రాదులలోఁజేరి జీవించిన
వాఁడు వారిని విదలి వొంటరిగానుండజాలనటుల, “సవికాకినరమేత” (ఒంటరిగానుండుటచే
శుభింపకపోయెను) అన్నట్లు అట్టి వియోగమును సహింపజాలక యనుట.

మూ||సంసారికభోవక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ కుడిపోయ్, ఇవర్ కళైప్పిర్న్దాలాన్ ౧ మా
ట్టా లే, ఇవర్ కళోడే కలన్దు పరిమాణుకైక్కుక్కరణకళేబరజ్జళైక్కొడుత్తు,
అవన్ శ్రైక్కొణ్డు వ్యాపరిక్కైక్కిడాన శక్తివిశేషజ్జళైయున్ కొడుత్తు,

సరమేత, ఎన్నిఅపడిమే అవ్విత్తువసహిక్కమాట్టా లే యెన్దై, సంహృతరాయ్ క్కిడక్కుమళవిలుమ్
ఇవర్ కళై చ్చరీరమాకక్కొణ్డు తాన్ శరీరయా యిరుక్కుచ్చెయ్ పేయుమ్, అత్తై యిరుకలవి
యాక నిన్దైయా లే, కరణకళేబరసహితరాయ్ అవర్ కళో వర్తిక్కిరకాలత్తిల్ అంతగాత్మతయా
(ప్రవృత్తినివృత్తికళై నిర్వహిత్తుకొణ్ణిరుక్క ముతలానవన్దై ఇవర్ కళోక్కై క్కులవియాకవుమ్;
ఇవర్ కళో కరణకళేబర విఘ్నరాయ్ అచిదవిశేషితరాయ్ క్కిడక్కత్తన్ నిత్యవిభూతియిలేయి
యిరుక్కుమిగుప్పు ఇవర్ కళై ప్పిర్న్దిరుక్కిట విరుప్పాకవుమ్ అవన్ నిన్దైత్తిరుక్కయాలే (ఇవర్
కళై ప్పిర్న్దాల) ఎన్దురుచ్చెయ్ కిడాన్, (ఇవర్ కళోడే కలన్దు పరిమాణుకైక్కు క్కురణకళేబర
జ్జళైక్కొడుత్తు) అతావతు అంతిరాత్మతై యాలుమ్ అవతారార్పవతారజ్జళాయిమ్ ఇవర్ కళోడేకల
న్దు పరిమాణుకైక్కుఱుప్పాక .విచిత్రాదేహసంపత్తిః ఇత్యాదప్పడియే స్వచరణకమల సమా
శ్రయణోప కరణమాన కరణకళేబరజ్జళై దమమానమ నావాయ్ కొడుత్తెన్దై. (అవన్ శ్రైక్కొణ్డు
వ్యాపరిక్కైక్కిడాన శక్తివిశేషజ్జళైయున్ కొడుత్తు) అతావతు అన్దక్కరణ కళేబరజ్జళైక్కొణ్డు
అతేజు వేణ్ణుమవన్దై యజిన్దు శైయ్యవేణ్ణుమవన్దైచ్చెయ్ తు విరవేణ్ణుమవన్దైర్తివిర్న్దు, ఇప్ప
డి వ్యాపరిక్కైక్కిడాన చిచ్చత్తి ప్రవృత్తికై నివృత్తికైకళాకిట శక్తివిశేషజ్జళైయున్ కొ

మూ||సంసారిముసనుంకువారి విషయమున మనస్సుపోయి, వారిని విడనాడి యుండ
జాలక, వారితో జేరియుండుటకుగాను వారికి దేహేంద్రియముల నొసంగి,
వాటిఁగొని ప్రయత్నించుటకుఁ గావలసిన శక్తినిన్ని యొసంగి.

సంహారకాలమునను వీరలను శరీరముగాఁగొని తాను శరీర గానున్నప్పటికిన్ని, దానిలోకి చేరి
కనుగానెన్నక, కరణకళేబరములతోఁగూడియుండువారయియున్నప్పుడు వారికి అంతగాత్మగానుండి
వారిప్రవృత్తి నివృత్తులను నిర్వహించుకొనిపోవుట మొదలగువాటిని వీరితోఁగల సంక్షేపమునుగా
నును, వీరు కరణకళేబరములులేనివారై అచిత్తువలె నె డడియుండఁగా, తాను నిత్యవిభూతితో (పర
మపదమున) వేంచేసియుండుట యనునది వీరినుండి విశ్లేషముగానును వాడుతలంచి యుండుటంజేసి
(వీరిని విడిచినట్లైన) అని సాయించివారు.

వీరితోఁజేరి ప్రవర్తించుటకుగాను శరీరేంద్రియముల నిచ్చునఁగా— అంతగాత్మగానుండుటం
జేసియును, రాసుక్కష్టాద్యవతారములవలనను, అర్పవతారమువలనను వీరితోఁజేరి ప్రవర్తించుట
కనుగుణముగ .విచిత్రాదేహసంపత్తిః అన్నట్లు తన పాదపశ్యముల నాశ్రయించుటకు సాధన
భూతములగు శరీరేంద్రియములను దయతో నొసంగి యనుట.

వాటిఁగొని వ్యవహరించుట కనుకూలములగు శక్తివిశేషములనిచ్చి యనఁగా— ఆశరీరేంద్రి
యములఁగొని తెలిసికొనవలసినవాటిఁ జెలిసికొని, చేయవలసిన వాటింజేసి, త్యజంపవలసిన వాటిఁ
ద్యజించి అవిధమున వ్యవహరించుటకుఁగావలసిన జ్ఞానశక్తి, ప్రవృత్తిశక్తి నివృత్తి శక్తులనఁబడు
శక్తివిశేషములనున్న ఒసంగి యనుట.

మూ॥ కళాకాణిత్కిల్ ఆజ్ఞైయిట్టు విలక్కువరక శెన్టు కణ్ణుక్కుత్తోత్తాతపడి,
ఉఱ్ఱుక్కిఱప్రజ్ఞైయై త్తాయ్ముతుకిలే యజ్ఞైత్తుక్కుణ్ణు కిడక్కుమాపోలే, తా
నత్తిన్దసమ్మన్దమే హేతువాకవిడమాట్టాతే, అకవాయులే యజ్ఞైత్తుక్కుణ్ణు,
దు తెన్దై. (కణ్ణానిత్కిలాజ్ఞైయిట్టు విలక్కువరక శెన్టు కణ్ణుక్కుత్తోత్తాతపడి) అతావతు య
త్తనై ముమ్ శేయ్తు స్వామిత్వప్రాప్తితోత్తా ఇవర్ కళాకణ్ణుక్కు విషయమాయ్నిత్కిల్, “త్యం
మే” ఎన్దాల్ సహియామల్ “అహమే” ఎన్నుమ్ స్వతంత్రరాక్షాయలే, “ఎన్దాల్ కళామక
ప్పిల్ నీయరుకాలుమ్ నిఱ్ఱుక్కడవై యన్దై” ఎన్దు తిరువాజైయిట్టు నిషేధిప్పరక శెన్టు నిన్దై తు
“నచత్తు హపశ్యతికశ్చనై నమ్” “కటికిలి” ఎన్దిఱపడియే ఇవర్ కళా కణ్ణుక్కురుకాలముమ్ విష
యమాకాతపడి యన్దై.

(ఉఱ్ఱుక్కిఱప్రజ్ఞైయై త్తాయ్ముతుకిలే యజ్ఞైత్తుక్కుండు కిడక్కుమాపోతే తానత్తిన్ద సమ్మన్దమే
హేతువాక అకవాయులేయన్దై తు) అతావతు తనై యుమ్ తామైయుమతియానే కిడపురజ్జుక్కిఱ ప్ర
జ్ఞైయై వత్సలై యానవల్ తానత్తిన్ద రత్నరత్నక భావ సమ్మన్దమడియాక ముతుకిలే యజ్ఞైత్తుక్కుణ్ణు
కిడక్కుమాపోలే, అనాదిమాయయాగుప్తరాయ్ స్వపరస్వరూపజ్ఞలిలాకైయై మతియామల్
కిడక్కిఱ ఇచ్చేతనదై, శేషియాన తానత్తిన్ద రత్నరత్నక సమ్మన్దమే హేతువాక కిడత్తువన్దన్దిక్కి
“యతత్త్రినిర్మక” ఎన్దిఱపడియే అంతరాత్మజ్యేష్ఠవత్తై స్ఫుర్తిత్తుక్కుణ్ణైన్దై.) ఆర్చియిల్

మూ॥ కంటికి గానవచ్చినట్లయిన, నిర్బంధించి నిషేధించుదురని తలంచి, కంటికి
గానరాకుండ, నిద్రించునట్టి బిడ్డను తల్లి వీపున నెక్కించుకొని వీపునల్లు,
తనకు తెలిసిన సంబంధమునే హేతువుగాఁగొని విడచకుండ, అంశరాశ్య
గానుండి

కంటికిఁగానవచ్చునట్లుండిన, నిర్బంధించి నిషేధించుదురని కంటికిఁగానబడకుండ అనఁ
గా—ఇంతచేసియు, స్వామియనితెలియునట్లు వీరికంటికిఁ జెలియునట్లుండినచో ‘నీవునావాడవు’
అన్నట్లయిన, శుహింపక “నేను నావాడను” అనునట్లు స్వతంత్రులగుటంతేని మాకదురుగ నీవిన్న
దును నిలువకూడదని నిర్బంధించి నిషేధించుదురనితలంచి, “నచత్తు హ పశ్యతికశ్చనై నమ్”
అనియు (కటికిల్) అనియు చెప్పియున్నట్లు వీరికంటికి నన్నందును గానబడకయునుట.

నిద్రించునట్టి బిడ్డను తల్లి వీపున పడుకోబెట్టుకొనునట్లు తానెఱింగిన సంబంధమే
హేతువుగా నెంచి వదలక వారిలోఁగూడయుండి అనఁగా = తననున్న తల్లినిన్ని
యెఱుంగక, పడి నిద్రపోవుచుండుబిడ్డను వత్సలయగుతల్లి తానెఱింగియుండునట్టి రత్నరత్నకసం
బంధము మూలముగ వీపున పడుకోబెట్టుకొనునట్లు అనాదియగు అజ్ఞానము మూలముగ నిద్రపోవు
చుండి (అజ్ఞానములోపడియుండి) స్వపరస్వరూపము లొక్కటియును తెలియనివారై యుండునట్టి
యీచేతనులను శేషియగు తానెఱింగిన రత్నరత్నకసంబంధము మూలముగ వారిని విడనాడుట కస
మర్థుండై “యతత్త్రినిర్మక” అని చెప్పియున్నట్లు అంతరాత్మగాను వీటిలో సంబంధించి యుండు
వాడై యనుట.

మూ॥ అట్చియిల్ తుడర్చిన నెను విదాతే, సత్తెయైనోక్కి ఉడన్ కేడనాన్ ఇవర్
కళ సత్కర్మజళితే ప్రవర్తిక్కుమ్మోళు మీటకమాట్టాతే, అనుమతిదాన
తైప్పణ్ణి ఉదాసీనరైప్పోలే యరున్దు

తుడర్ చినన్తెన్దు విదాతేసత్తెయైనోక్కి) అతావతు మొరుననుడైమైమైసొరుననపహరితై? నిఱ్ఱ
ఉడై యననాయవైతు ఉడైమైయి శివన్ తన్నతెన్నమిడన్తొగ్గెల్ల ప్పల నాకున్ తుడర్ న్దు
పోదాల్ పిన్పు వ్యవహారత్రిల్ విజయ హేతువాక నిఱ్ఱమిటె అప్పడియే “అనుభవవివాత్”
ఎన్నిఱ చేతనరుడైయ అట్చియిలున్ “నమ్మగు” ఎన్నమిడన్తోగ్గెల్ల ఒరుత్తై పర్గోక్కిణ్దు
పోరుకిఱ తుడర్ చ్చి ప్రబలమెన్దునిన్తె, అంతరాత్మతయానస్థితనానతాన్ ఇవర్ క తైయిరుకాలు
మ్ కరిదాతే ధారక నాయ్కోణ్దు ధార్యభూతరాన ఇవర్ క త సత్తెయిట్టియామన్తోక్కి యె
న్తై. (ఉడన్ కేడనాన్) అతావతు ఇప్పడి సతాధారకతయా స్వర్గ నరకప్రళీనాని సగ్నావస్థేయి
లు మివర్ కకుక్కు తుడైయాయ్పోరుకై (ఉడన్ కేడన్) ఎన్నతు ఇవన్ కేకు తన్ కేడాయరుక్కు
మననైయిటే. (ఇవర్ కళ సత్కర్మజళితే ప్రవర్తిక్కుమ్మోళు మీటకమాట్టాతే అనుమతిదానతై
ప్పణ్ణి ఉదాసీనరైప్పోలేయరున్దు మీటకైక్కిడన్ పార్తు) అతావతు “అదావీశ్వరదత్తయై పు
రుషః స్వాతంత్ర్యశక్త్యైస్వయం తత్తదాన చిక్షీర్షణ ప్రయత సాన్యత్వాదయన్ వర్తతే” ఎన్నిఱపడి
య అడియిలే తాన్ కొడుత్ జ్ఞాతృత్వరూప స్వాతంత్ర్యశక్తి యాతే స్వనవ్యమగుణమాక ప్రవృ
త్తిక తైప్పణ్ణిక్కిణ్దు పోరుకైక్కు యాగ్యగాన ఇచ్చేతనర్ దుర్వాస నాబలతైలే పాపకర్మజ్ఞులితే

మూ॥ (దూరముననుండి) పాలించుటకంటెను కూడయుండుట మంచిదని విడువ

కుండ, కాపాడుకొనుచు సహాయభూతుండై, వీరు అసత్కర్మములయందు
ప్రవర్తించునప్పుడు వీరిని నిరోధింపక అనుమతినొసంగి ఉదాసీనులవలెనుండి

ఒక్కని యాభరణమును తనొక్కండ్రు అపహరించినట్లుయిన, సొంతగాడై యాభరణము
ను పోగొట్టుకొనినవాడు తనదియని తెలియునట్లుల, అనేకదినములుగ పోరాడుచుపోయినచోతరు
వార వ్యవహారమున జయహేతువుగా నుండును కదా! ఇట్లై “అనుభవవివాత్” (అనభవమును
బట్టి నేకీస్వతంత్రుండగు) అనునట్టిచేతనలను సూగముగానుండి పరిపాలించుటకంటె మనదనెడి
విషయము తెలియనట్లుపట్టుపట్టి వారిసోగూడయుండుటయే ప్రబలమనితలంచితగాత్మగానుండు
నట్టి తాను వీరిని ఒకప్పుడున్న విడనాడక. ధారనండము ధరింపబడునారగు వీరిస్వత్వము చెడిపో
కుండ కటాక్షించియుండుట.

సహచరుండైయనగా—ఇట్లు సత్తెనుకాపాడువాడుగాను స్వర్గనరక ప్రవేశాదిరూపము
లగు సమస్తావస్థలయందును వీరికి సహాయభూతుడుగానుండుట. ఉడన్ కేడన్ అనగా ఈతని
కష్టమును తనకష్టముగా జాలించువాడనికతా!

“వీడు అసత్కర్మములలో బ్రవేశింతుమండగా వాణినుండి తొలగింపక యనుచుతినిచ్చి
యదాసీనులవలెనుండి తొలగించుట కతకాశమునాచి అనగా “అదావీశ్వరదత్తయై పురుషః
స్వాతంత్ర్యశక్త్యైస్వయం తత్తదాన చిక్షీర్షణ ప్రయత సాన్యత్వాదయన్ వర్తతే” అనగా మొదట
తానిచ్చిన జ్ఞాతృత్వరూపగు స్వాతంత్ర్యశక్తిచేతనరుచి నుగుణముగ ప్రవర్తించుటకుఁ దగిన
వారయినట్టి యాచేతనలు దుర్వాస నాబలమువలన పాపకర్మములలో బ్రవర్తించునప్పుడును అంత

మూ॥మీట్ కైక్కిడన్ పార్ త్తు నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరుతీమైయుమ్ కాణాతే.
 స్త్రీత్తిక్కమళవిణమ్ అంతర్యామియనతాన్ నిన్మైల్లార్ మీట్ కలా యిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్,
 అప్పడి శెయ్యుమళవిల్ స్వాళ్ళారూపశాస్త్రువినియోగము మెన్నుమనై పున్ద్రపుమ్ మీట్ క
 మాట్టాతే అనుమతిదానినై పుణ్ణియుమ్, ఉదాసీననన్దిక్కేయిరుక్కచ్చెయ్ తే “ఇవర్ కల్ ఎన్
 పట్టాన్ నల్లతు” ఎన్నిరుక్క ముదాసీననైప్పోలే ఇరున్దుమ్ అతిల్ నిన్దువవర్ కల్ మీట్ కైక్కులు
 ప్పొక చ్చొల్లిక్కొళ్ళల్లిక్కొత్తొరు నన్మైయాకి అవకాశమ్ పార్ తైన్దై.

(నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరు తీమైయుమ్ కాణాతే) అతామకు ఇప్పడి ఇడమ్ పార్ త్తు పో
 రుమళవిల్ శాస్త్రమర్యాదానుగుణమాకవాతల్, తానతీంద్రతాక వాకోప్పిత్తుక్కొల్లాతల్, ఇవర్
 కల్ అసత్కర్మల్లిల్ నిన్దుమ్ మీట్ కైక్కునకాశమాయరుప్పతొరు నన్మై కాణాతివళవన్దిక్కే,
 అవ్వసత్కర్మల్లిల్ తన్నిలే నన్మైయెన్ఱు పేరిట్టు కొళ్ళలావతొరు తీమైతా నుట్ పడక్కాణ పె
 తానే యైన్దై. (నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరుతీమైయావతు) పరహింసై శెయ్ తుక్కొల్లు తిరియా
 నిన్మైచ్చెయ్ తే, భగవత్పాగవత విరోధికలాయరుప్పనై యాద్యచ్ఛికమాక హింసిక్కే. విషయ
 ప్రవణనాయ్ భగవద్దాసికలై పిన్ పల్గ్గి పులకాలున్ కోయిల్ కళితే పుక్కుప్పన్ పుడుకై. ప
 యర్ తిన్దు పశుత్తుడర్ న్దవాతే అతొరు కోయిలై వశేయవరుమాకిల్ అన్మైయడిక్కైలుబుణ్ణా

మూ॥ నిరోధించుట కవకాశమును నిరీక్షించి, మంచియని పేర్కొనందగినట్టి యొక
 చెడుపునై నను కన్పెట్టజాలక,

రాత్యగానుండునట్టి తాను తలంచినట్టును వారలను వాటినుండి తప్పింపఁగలవాఁడైనను, అట్లే
 చేసినచో స్వాళ్ళారూపము శాస్త్రమును ఉపయోగము చెడిపోవుననియు, సర్వముక్తిప్రసంగము
 తలస్థించుననియును తలంచి వారిని వాటినుండి తప్పింపక అనుమతించి ఉదాసీనుండు కాకపోయి
 నను, వీరు దేనినియనుభవించినను మంచి దనుకొనునట్టి యుదాసీనులవలె నేయుండియును, వాటినుం
 డివారలను తొలగించుట కనుకూలముగాఁ జెప్పి యిచ్చుటకుఁ దగినట్టియొక మంచియను యవకాశ
 మునకై నిరీక్షించుచున్నవాడై యుండుట.

“మంచిదియని పేరుపెట్టఁదగినట్టి యొక చెడుపునైనను చూడక” అవఁగా ఇట్లు అనికా
 శమునకై నిరీక్షించుచు పోవునప్పుడు శాస్త్రమర్యాదానుగుణముగానుకాని, తనకు తెలిసినట్టివానిని
 గా నారోపించుకొనికాని, వీరిని యసత్కర్మమునుండి తొలగించుట కవకాశముగా నుండునట్టిది
 యగు నొకమంచిని చూడకపోవుటమాత్రమే కాకుండ, ఆ యసత్కర్మములలో మంచిదియని పేరు
 పెట్టి పీలుకఁదగినట్టి యొక చెడుపునైనను యధార్థముగ చూచుటకు లభింపక యుండుట.

మంచిదియని పేరుపెట్టఁదగినట్టి చెడుపనఁగా—పరహింసనుచేయుచు పోవుచుండఁగా భగవ
 త్పాగవత విరోధులగువారిని తలవనితలంపుగ హింసించుట. విషయప్రవణుడై భగవంతుని తాను
 రాళ్ళను వెంబడించి పోవుచు అనేక పర్యాయములు కోవిలలోకి పోవుచు బయటికి వచ్చుచు
 నుండుట.

పయిటమేసినతావును వెంబడించిపరిగెత్తినచో అదియొకకోవిలకు ప్రదక్షిణముగవచ్చినట్లునున,

మూ॥ నెత్ బియ్యె కొత్తిపూర్తైల్ ఒరువత్తెయిలుమ్ పత్తెకాణా తొట్టిగార్.
అప్రావ్యమెన్టు కణ్ణిరోడే మీళువతు;

న ఆగ్రహతైలే తానుమట్టెనత్తయవరుకై నిదార్థమాక తిరునామగ్నై చ్చొల్లుకై ముతలాననై.
(నెత్ బియ్యె కొత్తిపూర్తై లూరువత్తెయిలుమ్ పత్తెకాణా తొట్టిగార్ అప్రావ్యమెన్టు కణ్ణిరోడు మీళువతు) ఆతానకు సగ్గుడుప్పరాయ్ మృతకల్పరానవర్కత్తే మత్తా)నికళితే మొత్తుప్పకైక్క-
ప్రాణస్థితి పరిషార్థమాక నెత్ బియ్యె కొత్తి పూర్తైల్ ఒరుప్రకారమును రక్తపుత్తై కా-
ణాతవళివల్, “ఇచ్చివయమ్ నమక్కిని కైపురురావెన్టు” ఇచ్చివోడే కైవ్లామ్ బిట్టకల్లై
పోలే, నన్నై కాణాతవళివల్ విడాతే నన్నైయెన్టు పేరడలానతొరుతీమై తానున్డో వెన్నుమళవాక
పూర్తైవళివిలుమ్ ఒరుప్రకారత్తాలు మివర్కల్ పక్కల్ పత్తై కాణాపట్టాల్ “ఇచ్చివయమ్
నమక్కు ప్రాపిక్కి-ప్పడుమత్తల్లి, ఇత్తైయిత్తోమ్” ఎన్టెట్టు కణ్ణిరోడే మీళువతెన్టై.—అన్తి
క్కే, (నక మైయెన్టు పేరడలానతొరుతీమై) ఎన్టిటతు “శ్యేనే నాళిచరన్యజేత” ఎన్టు అన్తిక్య
జనకమాక విహితమాకైయాలే నక మైయెన్టు పేరడలాయగుక్కుమతాయ్, పరహింపై యాకై
యాలే పీమైయాయగుక్కి-అ శ్యేన విధ్యునుస్తానత్తైయాయ్. అన్తికారత్తుక్కుడలానతొరు నక
మైకాణాతవళివత్తిక్క, కాస్త్రుమగ్నాదైయాలే మేల్ తానాకిలుమాక్కి కొట్టుక్కు యోగ్య

మూ॥ నెత్తిలోగుచ్చి చూచినచో, రక్త మెంతమాత్రము పారనందున ఉపయోగము
లేదని కన్నీరుకార్చుచు విడిచి పోవునట్లు, విడిచిపెట్టెను.

కొట్టవలయుననెడి యాగ్రహమువలన తానును దానిని వెంటడించి అట్లే యాకోవలకు ప్రదక్షిణ
మునావచ్చుటయు నిందార్థముగ తిరునామముల జెప్పుట మొదలగునవి.

“నెత్తిమాక గుచ్చిచూచినట్లయిన ఒకవిధమునను రక్తములేవటుల కానబడినందున ఉపయో-
గములేదనుకొని కన్నీరుకార్చుచు మరలిపోవుట” యనగా పాము కరచినందున చనిపోయినవారి
వలెనే పడియుండువారిని మంత్రాదులమూలముగ లేవతీయుటకు గాను ప్రాణమున్న వాళియని పరి-
క్షించుటకు గాను నెత్తిమీద గుచ్చిచూచినట్లయిన ఒకవిధమునను రక్తమువచ్చునటుల కనపడనట్ల-
యిన ఈప్రాణము దక్కిదని దుఃఖముతో వదలిపెట్టిపోవునట్టి బంధువులవలెనే, మంచి కానబ-
డనంతమాత్రమున విడువకుండ, మంచిదియని పిలువదగినట్టి యొక చెడుపయినను కలవా? యని
చూచినంతవరకు ఒకవిధమునను వీరికదియున్నటుల కానబడకపోయినయెడల ఈ విషయమును
మనము పొందజాలము. దీనిని వదలుకొనవలసినచ్యే నేయని గుఱించి కన్నీరుకార్చుచుపోవునగుట.

అథవా—“మంచి యనిపిలవదగినట్టి యొక చెడువు” అనగా “శ్యేనే నాళిచరన్యజేత”
అని యిటుల అన్తిక్యమును గనగజేయుటకై విధింపబడినట్టిదియగుటచే మంచిదియని పిలువదగి-
నట్టిదియై కట్టొక్కదానిని హింసించుట యగుటంజేసి చెడుపయినట్టి శ్యేనయాగానుస్తాన మైనను
కావచ్చును. అంగీకరించుట కనుకూలమైనట్టి యొకమంచియును కానబడకుండుట మాత్రమే కా-
కుండ, కాస్త్రుమగ్నాదచే తనకుతానయినను నైబెట్టుకొని అంగీకరించుటకు యోగ్యమైనదియు,
కాస్త్రాన్తిక్యమునకనుకూలమైనట్టిదైనను, యధార్థముగ వీరియందున్నట్టిదిగాను కానరానందునను
అనియును అర్థము చేసికొనవచ్చును.

మూ॥ తన క్కేఱుఱడమ్ పెన్ద్ర వళవిలే, “ఎన్నూరై చ్చొన్నాయ్, ఎన్ పేరై చ్చొన్నాయ్, ఎన్నడియారై నోక్కినాయ్

మాన కాస్త్రాస్తికృత్తు క్కుడలానవతుతానుముట్పడ ఇవరకల్ పక్కల్ కాణప్పెటాతే యెన్నువుమామ్; అప్పొవైక్కు (నెన్ద్రేయైక్కొత్తిప్పార్తల్) ఇత్యాదియల్, జ్ఞాతిసుకృతయోగ్యతైయిల్లామైయాలే అజ్ఞాతసుకృతదానుణ్ణో వెప్పారాయ్న్దు అతువుమిల్లామైయాలే ౨ రువట్టియాలు మజ్జీకారయోగ్యతైయద్రు ఇళివోడే మిగుచ్చుడి శొల్లుకిఱు.

(తన క్కేఱుఱ ఱడమ్ పెన్ద్ర వళవిలే) అతావతు - ఇప్పుడి మీణ్డాత్పోలే మీణ్డుగడ్డుకై యున్దిక్కై ఇవరకలైయుజ్జీవిప్పిక్కు క్కువకాశమపార్తుత్తు త్రియుమ్ తన క్కేఱుఱ అవకాశమ్ పెన్ద్ర వళవిలేన్దై. (ఎన్నూరై చ్చొన్నాయ్) ఇత్యాది (ఎన్డాత్పోలే శిలవన్ద్రైయేఱిట్టు) అతావతు-అవూరివూతన్దు ఇవక పలవూర్కలైయుమ్ శొల్లానిఱ్కు, శోయిల్, తిరుమలై, మురలాకత్తానుకన్దడార్కలిలే ఏతేను మొన్దైచ్చొన్నాల్, అమృత్రమే పన్ద్రాకాక “ఎన్నడైయడొరై చ్చొన్నాయ్” ఎన్దుమ్; అవరివకన్డాత్పోలే శొల్లానిఱ్కు, ఒరువకాశ్చేరై చ్చొల్లుకిఱతా కత్తిరు నామజ్జిలే యొన్దైచ్చొన్నాల్ అవళవైక్కొణ్ణు “ఎన్ పేరై చ్చొన్నాయ్” ఎన్దుమ్; శిలభాగవతర్ కాట్టిలే వట్టిపాకానిఱ్కు అవరకలైహింసిత్తుకైయిలుళ్ళుపరిప్పతాక వట్టిపఱిక్కార్ రున్దోగిక్కిఱ వళవిలే, స్వకార్యత్తిలే పోకితానారుశేవక అవరకల్ పిన్నేతోన్దై, అనై తద్ర

మూ॥ తన కవకాశము కలిగినప్పుడు. “నా పూరిపేరును చెప్పినావు,” “నాపేరును చెప్పినావు.” “నాదాసులను రక్షించినావు.”

ఈపైని గనఁబఱచిన ప్రకారము అర్థము చేసికొనునప్పుడు “నెన్ద్రినపాడిచి చూచినట్లయిన” ఇత్యాది వాక్యమునకు తాత్పర్యమేమనఁగా—జ్ఞాతసుకృతమును యోగ్యతలేనందున అజ్ఞాతసుకృతమైనను కలదాకేయి; యొచించి, అదియునులేనందున వొకవిధమునను అతం డంగీకరించుటకు వగిన యోగ్యతలేనందున రుఁఖముతో మరలిపోవలయునని తెలుపుచున్నది.

తనకవకాశము కలిగినప్పుడనఁగా ఇటుల మరలిపోవువారివలె నేవదిలిపెట్టక, వీరినుజ్జీవింపఁ జేయవలయుననెడి యాశవలన మరల యంగీకరించుట కవకాశమునకై నిరక్షించుచు తన కవకాశముగలిగినప్పుడనుట,

“నాపూరిపేరును చెప్పినావు” యీమొదలగువాటిని కొన్నింటినియోగోపించియనఁగా, ఈ పూరు అపూరు అని యిట్లు కొన్నిపూర్ణము చెప్పసందర్భమున శ్రీరంగము తిరుపతి మొదలగు తాను ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశములలో నెద్దయైన వొక్కదానిని పేర్కొనినట్లయిన, అంత మాత్రమునే యొకయొక్కవయిన దానినిగాఁదలంచి నాపూరును పేర్కొనినావనియు, వీరు వారిని సంభాషించునప్పుడు ఎవనినయిననొక్కరిని పేరుపెట్టిచెప్పసందర్భమున సర్వేశ్వరుని తిరునామములలో నొక్కదానిని చెప్పితిమేని యంతమాత్రమునే యొక్కవగాఁదలంచి నాపేరును చెప్పినారనియు, కొందఱు భాగవతము అధిపమార్గమున బోవుచుండఁగా, వారినిచంపి వారివద్దనున్నవాటిని దొంగిలించుటకుగాను దాకికొట్టుదొంగలు ప్రయత్నింపుచుండఁగా తనపనిమీద పోవుచున్నట్టి యొకసేవకుఁడు (పోలీసువాఁడు) వారిని వెంబడించిరాఁగా వాఁడు వారిని రక్షించుటకై వచ్చు

మూ॥ అవర్కళో విదాయైత్తీర్త్రాయ్, అవర్కళుక్కుతు జ్ఞ నిమిత్తైక్కుడుత్తాయ్,
ఎన్టాత్పీలే శిలవన్త్రై యేత్తిట్టు, మడిమాక్కాయిట్టు,

క్షణార్థమాక వరుణానాకనినైత్తు అవర్కళో భుక్తుపట్టు ప్పటియాహోహీయ, అతుప్పన్త్రాకాక
అన్తసేవకనై “ఎన్నడియారై నోక్కినాయ్” ఎన్టుమ్; ఒరువక్ ఘృకాలత్తిలే తక్వవయల్
తీయప్పక్కవాత్తే నీరుళ్ళవిడల్లినిన్టు వయలిలేవర నెడుమ్మూరత్తిలే కులైయిట్టితైయానిన్టు,
మరుభూమియిలే నెడుమ్మూరమ్నడన్టు “ఇత్తనైజలమ్పెట్టేల్ నమ్ప్రాణణధరిక్కుమ్” ఎన్న
మ్మడి ఇల్లైత్తువరుణితార్కళో శిలభాగవతర్ అవనతీయామ అన్తనిలే తన్జల్ శ్రీపాదమ్ మురలాన
వన్త్రై విళక్కి ఇల్లైప్పాటిప్పొనాల్ ఆతడియాక “ఎన్నడియార్ విదాయైత్తీర్త్రాయ్” ఎన్టుమ్;
ఒరువక్తనక్కళుతుశతురజ్జమ్ పోరుక్కుమ్ కాన్దుఅత్తీతమానపోతు వన్దిరుక్కుమ్
ఇవన్దుక్కాక ప్పుణ్దిణ్ణైక్కివైక్కి, వన్దపీడితరాయ్ “అత్తేయిత్తువోమ్” ఎన్టు వరుణితార్
శిలభాగవత రక్తేయిత్తుజ్ఞీయరున్దుపోక, తావన్మాత్రత్తై “ఎన్నడియార్ క్కుతున్దిమిల్లై క్కు
డుత్తాయ్” ఎన్టుమ్; ఇప్పడైకళిలే శిలవన్త్రైఅవర్కళోయాతిరుక్కు త్తానే యారోపిత్తెన్తై,
(మడిమాక్కాయిడుక్కు మువతు) మాక్కాయె చామల్ వెణుమనే వహీపోకివక్వమడియిలే మాక్కా
యై ముత్తైక్కు ఙ్గుశెన్దిట్టు “మాక్కాయ్ కళవుకణ్ణాయ్” ఎన్తై. ఇతు వలియ అరోపిక్కు మతుక్కు
దృష్టాన్తుమ్.

మూ॥ “వారి యాయాసమును పోగొట్టినావు” “వారుండుటకు జాగానిచ్చినావు”
అని యివ్వీధమున కొన్నింటిని యారోపించి వొడిలో మామాడి
కాయనుపెట్టి దొంగలించినావని నట్లును,

చున్నాడని తలంచి వాడు భయపడి దొంగలంపకుండయుండఁగా, దానినే ఎక్కువవై నదానినిగా
తలంచి ఆసేవకుని నాభక్తులను రక్షించినవాడవనయు,

మండు తేనెవికాలమున తనపయిరు ఎండిపోవుటంజూచి, సిక్కున్నట్టి తావునుండి తనపాలము
నకు వచ్చునట్లు, చాలదూరమునుండి యొక్కడు యేతముమూలముగ నీళ్ళను పొరుదలచేయుచుండం
గా, యెదారియందు చాలాదూరము నడచివచ్చుచు కొంచముజలము దొరికినయెడల ప్రాణములను
దక్కించుకొందుమని శ్రమపడివచ్చునట్టికొండరుభాగవతులు వానికి తెలియకుండగ నే యానీటిలో
శాల్గుచేతులు కడుక్కిని, శ్రమతీర్చుకొని పోయినట్లుయివ, అందుమూలముగ నాదాగులశ్రమను
పోగొట్టినవాడవనయు,

ఒకడు జూదమాడుటకును, చతురంగమాడుటకును, యుద్ధవిసోదమునకును, గాలికావలసినప్పు
డువచ్చికొప్పుటకును యింగలకుగాను ఎయటయొకఆరుగును కట్టించగా, వర్షములోపడి వచ్చు
చు యెత్తుట నిలువబడుటకు కొంచము జాగా దొరుకునాయని నిరీక్షించుచువచ్చి ఆయరుగునిది
కొండరుభాగవతులు కొంచమునేపు నిలువబడిపోగా, అంతిమాత్రముచేత నాయాక్రతులు నిలువబ
డుటకుయెడమిచ్చినావనయు అనగా వీటిలో కొన్నివారికి తెలియకుండగ నే తానే యారోపించి
యనుట.

(వడిలో మామిడికాయనుపెట్టుట) అనఁగా—మామిడికాయకుగాను కాకుండ పూరికనే
చారిని బోవు వానివడిలో మామిడికాయను మూసికొనివచ్చిపెట్టి మామిడికాయను దొంగిలించినా
వనుట, దీనిని సుశృతమును ఆరోపించుటకుమాత్రము దృష్టాంతముగాఁగొనునది.

మూ॥ పోవాణీయో పొన్నై ఉరైకన్లలేయురైత్తు మెళుకావేయెడుత్తుక్కాల్
కట్టెన్జును పిరట్టుమాపోలే, జన్మపరమ్మరైకల్ తోటుమ్, యాదృచ్చికమ్
ప్రాసంగికమ్ అనుషడ్గికమెన్జుట సుకృతవిశేషక్కులై క్కట్టిన్జుక్కొణ్ణు, తానే
అవన్ శై బన్మపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్ణుపోరుమ్.

(పోవాణీయో) ఇత్యాది, (బన్మపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్ణుపోరుమ్) అతావతు - పోవా
వాణీయమ్ తెయ్వానొరువక అతనును పరీక్షిక్కుక్కుక్కాట్టి పొన్నై ఉరైకన్లలే ఉరైత్తు
పో వోరాతపడి మెళుకాలే యుత్తియెడుత్తు, నాబోట్టత్తుడనే “కాన్ పొన్నాయిన్దు,
కట్టెన్జుపొన్నాయిన్దు” ఎన్మ పిరట్టుమాపోలే, ఒరుజన్మమిరణ్ణు జన్మతల్లనన్జిక్కి చేతనరుడైయ
జన్మపరమ్మరైకల్ తోటుమ్, “విదానైత్తిరైత్రాయ్ ఒరుజ్జ నిత్తిరైక్కొడుత్తాయ్” ఎన్మతోలే
ఉణ్ణాక్కుమ్ యాదృచ్చికమ్, “ఉరైచ్చొన్నాయ్ శేరైచ్చొన్నాయ్” ఎన్మతోలేమరున్
ప్రాసంగికమ్, “అడియరై నొక్కినాయ్” ఎన్మతోలే ఉణ్ణామానుషశ్చికమెన్జుట సుకృతవిశేష
దైతే, కాన్మ్రువిహితమును చేతనవిదితమునన్జుయిరుక్కు త్తానేకల్పిత్తు, కల్పితమానవైతన్జై
బన్మ అనేకమాక్కి నడత్తిక్కొణ్ణు పోరుమ్నై

ఇన్మజ్జాత సుకృతమడియాక ఈశ్వరసశ్చికరిక్కుమెన్నుమతు కాణలామిడముణ్ణోవెన్న,
(లలితాచరితాదికలితే ఇన్మర్థమ్ కురుక్కుమెట్టియక్కాణలామ్) ఎన్గితార్. అతావతు - విదర్శ

మూ॥ బంగారపు వ్యాపారముచేయువాడు బంగారమును సానరాయిమీదరున్ది
మయినముతో అద్ది కాలగురిగింజయెత్తయినది యని యిట్లు క్రమముగ
బంగారమునుచేర్చువిధమున, జన్మపరంపరగా యాదృచ్చికమనియు, ప్రాసం
గికమనియు, అనుషంగికమనియును చెప్పఁబడునట్టి సుకృతంబులను కల్పించి
తానే వాటిని ఒకటిని పదిగాఁజేసి కొనిపోవును.

(బంగారువ్యాపారము) ఇత్యాది, బంగారువ్యాపారముచేయువాడు ఎత్వరయినను పరీక్ష
కుగాను తీసికొనివచ్చి చూపించినట్టి బంగారమును సానరాలిమీద రుద్దిమాచి బంగారముపాడి
క్రిందపడిపోకుండ మయినపుండతో అద్దుచు అద్దుచు నిట్లు దినములు గడువగా, చిన్నమెత్తు
బంగారముచేరినది వరాయెత్తు బంగారముచేరినది యని చేర్చునట్లు, యీచేతనలయొక్క యొకజన్మ
ము రెండుజన్మములుమాత్రమే కాకుండ, పరంపరగా నిన్నిజన్మములయందును, క్రమమును పోగొ
ట్టినావు” “విక్రమించుటకు తావిచ్చినావు” అన్నట్లు యాదృచ్చికముగా నొనర్చినదానిని, “నాపూరు
పేరును చెప్పినావు నాపేరును చెప్పినావు” అన్నట్లు ప్రాసంగికముగా నొనర్చినదానిని, “నాదాసు
లను రక్షించినావు” అన్నట్లు అనుషంగికముగా నొనర్చిన సుకృతవిశేషములను కాన్మ్రుసిద్ధములుగాను
గాని, యీచేతననికి తెలిసినవిగానుకాని కాకుండయుండఁగా, తానేకల్పించి అట్లు కల్పించినవా
టితో నొక్కదానిని అనేకముగాఁజేసి, యిద్విధమున ప్రవర్తించును.

అతతారిక — ఇట్టి ఇన్మజ్జాత సుకృతముమాలముగ సర్వేశ్వరుండు రక్షించినట్టి వారు
కలకా?యంటివేని, లలితాచరితాదులలో నీవిషయమును జూడవచ్చునని తెలుపుచున్నారు.

ము॥ 3౮౨॥ లలితాచరితాదికళితే ఇవ్వర్థమ్ శురుక్కు ముఖ్యియక్కాణలామ్.

రాజసులైయాయ్ కాశిరాజమహిషియన లలితై, సపత్నికళాన మన్నును స్త్రీకణ్డాట్టిర్ ఆభిభూష్యమ్ అతివశ్యభక్తువుతై దేహతేజస్సు సర్వగుణసమృత్తి ఇవై యదైయవళాయ్, అహో రాత్రివిభాగముల భగవత్సన్నిధియిలే ఆనేకమ్ తిరువళక్కేల్లోలీ అలిలే నిరలైయాయ్ పోరుళిఱ పడియొక్కణ్డ, “ఉనక్కివ్యాభిభూష్యాదికగుక్కున్ దీహళోపణై జ్జర్వ ప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ కారణమేన్?” ఎన్ఱు సపత్నికల్ కేదోక, అవిల్ బాతిస్సెలియోడే పిఱన్దవళాకై గూలే “తగే మోళయామ్యేత ద్యద్వృత్తం మమభోధనా” ఎన్ఱుగుడన్దే, “సోవీరరాజస్య పురా మైత్రేయోఽభూత్సూహితిః । తేనచాక్షతనంబిష్టోః కాంతంబేవికాతతే । ఆహవ్యహనిశుక్రూషం పుష్పఘోషామ్బులేపనైః । దీపకానాదిభిశ్చైవ చక్రేతత్ర వనకాద్విజః” ఎన్ఱు సోవీరరాజ పురోహిత నాన మైత్రేయో, దేవియాల్లొద్దైయిలే ఓరమ్మనమాళోయిలైయుణ్డాక్కి అగ్నే నాల్ గోళిమ్ సకలకై జ్జర్వణ్డలై యుమ్పణ్డే ఎర్తిత్తిపడియై యుమ్; “కార్తికేదీపితోదీప ఉపాత్తస్తేన చైకవా । ఆనీన్నిర్యాణభూయిష్ఠో దేవస్యపురతోనితి । దేవతాయతసేచాసం తత్రాహుమపి మాషికా । ప్రదీపవర్తిగ్రహణే కృతబుద్ధిర్వరాననాః । గృహీతాచమయావర్తీ పృషదంశోరరావచ । నష్టచాహంతత స్తస్య మార్జాలస్యభయానుగా । వక్త్రప్రాచేననశ్యజ్జ్యై సదీపాశ్రేణోమయా । జన్వాల పూర్వవద్దీప్త్యై తస్మిన్నాయతసేపునః” ఎన్ఱు కార్తీకమాసమైత్రే అవనన్ద ఎమ్మెళమాళ సన్నిధియిలే గోధీన తిరువిళక్కవియ త్రేకుళిగళవిలే, అన్దక్కోయిలిలే ఒరు పెణ్డెలియాయక్కా

ము॥ 3౮౩॥ లలితా చరితాదులయందు ఈ యర్థమును స్పష్టముగాఁ దెలిసికొన వచ్చును.

అదియొట్టిన, వివిధరూపా కుమార్తెయును కాశిరాజభార్యయగు లలితయును యామె మాకు వందల సుపుత్రులకంటె నున్న ఎక్కువసాంకర్యమును, తనయొకల భర్త కెక్కువప్రితినిన్ని, దేహ హాకాంతినిన్ని, సర్వగుణసంపూర్ణతనున్న కలిగినదయి. తేయుంబగు శ్శు భగవత్సన్నిధియందున్న యముగ దీపములనుముట్టించి, ఆకార్యమున నెక్కువప్రితికలది యగుటంజూచి, “నీకట్టి సాంకర్యము ఉండటకును, దీపములను వెలిగించుటలోఁగల ప్రీతికిన్ని కారణమైయిని తక్కిన స్త్రీలకుగఁగా, ఆమె పూర్వజన్మజ్ఞానము కలవియగుటంజేసి “తగేమోళయామ్యేత ద్యద్వృత్తం మమభోధనా” అని యారంభించి తన వృత్తాంతము నిట్లు చెప్పినవాయెను. “సోవీరరాజస్య పురా మైత్రేయోఽభూత్సూహితిః । తేనచాక్షతనంబిష్టోః కాంతంబేవికాతతే । ఆహవ్యహనిశుక్రూషం పుష్పఘోషామ్బులేపనైః । దీపకానాదిభిశ్చైవ చక్రేతత్ర వనకాద్విజః” అనఁగా సోవీరరాజయొక్క పు గోహితుండగు మైత్రేయుండగు బ్రాహ్మణుండు దేవికానదీపీయన నొక దేవస్థానము నేర్పరచి ఆ చట బహుదినములుగా సమస్తకైంకర్యముల నొనర్చుచునుండినదిభమును, “కార్తికేదీపితోదీప ఉపాత్తస్తేన చైకవా । ఆనీన్నిర్యాణభూయిష్ఠో దేవస్యపురతోనితి । దేవతాయతసేచాసం తత్రాహుమపి మాషికా । ప్రదీపవర్తిగ్రహణే కృతబుద్ధిర్వరాననాః । గృహీతాచమయావర్తీ పృషదంశోరరావచ । నష్టచాహంతత స్తస్య మార్జాలస్యభయానుగా । వక్త్రప్రాచేననశ్యజ్జ్యై సదీపాశ్రేణోమయా । జన్వాల పూర్వవద్దీప్త్యై తస్మిన్నాయతసేపునః” అనఁగా కార్తీకమాసమున నశండు ఆదేవస్థానమునందు భగవత్సన్నిధానముననుంచిన నీనము అరిపోవునప్పుడు అతిలో నొకయాడ

ణు పత్రిక్కి-తాకా అత్తిరువిక్కిల్ తిరియైక్కవ్విక్కొణ్ణు పోవతాకనిన్తెత్తుచ్చెత్తు కిచ్చినవళ విలే, ఒరుళునైకత్తివ కురలైక్కేట్టజ్జి మరణలైరుదైయానిన్కొ, అప్పుగు భయమైలే నమ్మణ్ణు కిల తకమాణ్ణియాలే అత్తిరుత్తుప్పట్టు మున్నప్పాలే అత్తిరుకళక్కు ప్పళపళత్తెరిప్పడియైయమ్; “మృతాచాహంతతోజాతా వైదగ్గీరాజకన్యకా జాతిస్సరాకా నిమిశీ భవతీనాంపరాగుడైః” ఎన్దు ఆనన్దరమ్ తాకామరిత్తు విదర్భరాజమక్కు పుత్రియాయ్ జాతిస్సృత్యాదికళోడే పిజన్దపసి యొగుమ్, “ఏవప్రభావోదీపస్య కార్తికేమాసిశోభనాః । దత్తేస్యవిష్ణ్వయతనే యశ్యేయం వృష్టి ప్రియత్రయా । అనన్బుల్వితమవ్యస్య క్రేరణంయత్పుత్రంయయా ! విష్ణ్వయతనదీపస్య తనైస్సతి ద్బాజ్యతేఫలమ్ । తతోజాతిస్సృతిర్లన్మ మానవ్యం శోభనంవపుః । వశ్యఃపశిస్తేనగ్నానాం కిమ్మనర్దీపదాయినామ్” ఎన్దు ఆన్దవజ్జాతమకృతఫలమాక ద్దెక్కివ్వేగ్గొడైల్లా ముడ్డానపడియొయమ్ శొన్నాశ్చెట్టు శ్రీఃష్టుభర్మత్తిలే లలితాచరిత్రమ్ విస్తరేణ శొల్లొప్పట్టితి శ్చే.

అదిశబ్దమైలే, తత్త్వేత్రయైరుప్పా వొగ్గుబ్రాహ్మణుడైరు పుత్రియాయ సుప్రసే, అతిబాల్యత్తిలే మాత్రకీనైయాయ్ అగుతోగ్గొత్తపడి పరమనయాగువాన పితా నర్తిప్పిత్తుక్కొణ్ణుపోర వళర్న్దు, ఇని యొరువర్ కైయిలే ప్రదానమ్పన్దు ప్రాప్తమెన్నుచువళిలే. అన్దపితావుమ్ మర్తిక్కయాలే అత్తివళోకాన్దయాయ్, “యేనసంకర్థితాబాలా యేనాస్మిపరిరక్షితా । తేనపిత్రావియక్తాహం నజీవేయంకథన్మన । నత్యాంవానిపతిన్మ్యమి సమిద్దేవాశుతాశనే । పర్వతాద్వాపతిన్మ్యమి పితృహీనానిరాక్రయా” ఎన్దు దేహత్యాగోద్యుక్తయనవళిలే “అగత్యకరజావిష్టో యెలుకగా నుండినశేను అదిపముయొక్క నత్తిని గొనిపోదలంచి యెటుటికేబోయి లాగినతోడనే ఒకపిల్లి కూతనుచిని భయపడి ననిపోవుదంబగా, అప్పుడు భయముతో కణకుచున్న నానుక్కుచే నానత్తిలైకి గ్రోయుచి యాదీపము యెప్పటివలెనే యెలుంగుచి వచ్చిదయినవిధమును “మృతాచాహంతతోజాతా వైదగ్గీరాజకన్యకా । జాతిస్సరాకా నిమిశీ భవతీనాంపరాగుడైః” అనగా ఆనంతరము తానుమృతివొంది విదర్భరాజ కుమార్తెగా, పూర్వజన్మపంపొగ్గియుతోబుద్ధించిన విధమును “ఏవప్రభావోదీపస్య కార్తికేమాసిశోభనాః । దత్తేస్యవిష్ణ్వయతనే యశ్యేయంవృష్టిప్రియత్రయా । అనన్బుల్వితమవ్యస్య క్రేరణంయత్పుత్రంయయా ! విష్ణ్వయతనదీపస్య తనైస్సతిద్బాజ్యతేఫలమ్ । తతోజాతిస్సృతిర్లన్మ మానవ్యం శోభనంవపుః । వశ్యఃపశిస్తేనగ్నానాం కిమ్మనర్దీపదాయినామ్” అనగా నట్లు సేపమును వెలిగించుటచేగల్గిన యజ్ఞాతమకృతియు మూలముగ తనపిట్టియూ ధిక్యముగ లిగినవిధమునున్న తెలిసినవారైనని యిట్లు విష్ణుభర్మమున లలితాచరిత్రము విస్తృతము గాఁ జెప్పబడినది కదా?

మూలముననుండు అదిశబ్దముచే క్రింద యుదహరింపఁబడిన చరిత్రములును తెలుపఁబడుచున్నవి.

తత్త్వేత్రయగు ఒకబ్రాహ్మణునికి సుద్రుతమును ఒక కుమార్తె కలదు, ఆమె తల్లి యతి బాల్యముననే చనిపోయినందున తండ్రి యాబిడ్డను తల్లిజ్ఞాపకమునకురానటుల, అతిగాతాబముతోఁ బెంచుచుండెను. ఆమెకు వివాహముకుఁ దగినవయస్సురాఁగానే తండ్రియును చనిపోయినందున నామె మిక్కిలి దుఃఖపడి “యేనసంకర్థితాబాలా యేనాస్మిపరిరక్షితా । తేనపిత్రావియక్తాహం నజీవేయంకథంచన । నత్యాంవానిపతిన్మ్యమి సమిద్దేవాశుతాశనే । పర్వతాద్వాపతిన్మ్యమి పితృహీనానిరాక్రయా” (నన్ను బాల్యమునుండియును పోషించినట్టి నాతండ్రిని వదలి నేను త్రిగతా

యమస్సర్వహితేరతః । స్థవిరో బ్రాహ్మణోధూత్వా ప్రోవాచేదంచచస్తథా” ఎన్నిఉపదేయ సర్వ ప్రాణికుడైయవును హితత్తిలే నిరత నాయరుక్కుమ్ యమకా, కృపావిప్యనాయ ఒరు వృద్ధబ్రాహ్మణజేపిత్తై కొట్టువస్తు, “అలంబాలే వికాలాక్షి గోద సేనాతివిహ్వతే । నభూయఃప్రాప్యతేతా తిస్తస్మాన్నార్హ తిశోచితుమ్” ఇత్యాదియాలే ఇకుడైయ శోకాపనోదనవైపృథ్వి. “తస్మాత్త్వం దుఃఖముత్సృజ్య శ్రోతుమర్హసిసుత్రతే । పితృభ్యాంవిశ్రయోగోయం యేనాధూత్కర్మజాతవ” ఎస్తు ఆరైయాలన్నదైగు దుఃఖత్తైవిట్టు ఇవ్రమాతాపితృవియోగమ్ ఉన్నదైయ యాతొయకగృతాలే యజ్ఞాయిత్రు ఆరై వొట్టుకొన్న తాకొల్లి, “పురాత్వంసుందరీనామ వేశ్యాపరమసుందరీ । వృత్తిగీతాదినిపుణా వీణా వేణు విచక్షణా” ఎస్తుకుడజ్జీ న పూర్వసన్మత్తిల్ సుందరియెన్నాబోరు వేత్తై, “నాన్ వశ్యేతి నాయ ఉన్నడనే సంసర్గిల్లువొప్పువానాయ బ్రాహ్మణపుత్రనై ఉన్న మిత్రమాక స్మరేయాశి ౭గుకూర్కొవిధక్కి, అవనుడైయ యాతాపితాక్కి, “ఎన్లో పుత్రినై కొట్టునిత్తి శి సమురుజన్మత్తిల్ మాతాపితాక్కితైయక్కిను హుక్కి పృథివీపిప్పాయ” ఎస్తు శపి త్తిపదేయా లేకొనకిన్దైవోకమవదైవై; అనాత్విదసాపివియాన నాయ త్తిమజ్జిత్తిలేపిజక్కి క్కు నేతువెన్నెచ్చలేకొ, “శ్చింత్య మహాప్రాజ్ఞే నిమిత్తంగడిలోమమ । యేనత్వం బ్రాహ్మణస్యాస్య కులేజాతామహాత్మనః” ఎస్తుకుడజ్జీ, జ్ఞానాక నాయ ఒన్మిమ్ సర్వత్రిన్దు సర్వత్ర లమైనను జీవంపజాలను, ఎదిలోనైననుపడి పృథివీండుదును, దృలింయనట్టి యగ్నిలోనైనను పడు దును, లండ్రిలేందన నిరాధారురాలగు నేను పర్వతముమీద నుండియొడవను పడి చనిపోయెదను అన్నట్లు ప్రాణములను ఇదనానటై యున్మత్తరాలయివప్పదు. “ఆగత్కరణావస్థో యమస్స ర్వహితేరతః । స్థవిరో బ్రాహ్మణోధూత్వా ప్రోవాచేదంచచస్తథా” అన్నట్లు సర్వప్రాణులకును హితమునొనర్చు విషయమున నపేక్షకులవాడగు యముండు యొక వృద్ధబ్రాహ్మణుని పేమును వేసికొని, “అలంబాలే వికాలాక్షి గోద సేనాతివిహ్వతే । నభూయఃప్రాప్యతేతా తిస్తస్మాన్నార్హ తిశోచితుమ్” అన్నట్లు అరిడ్డునువోదార్చి, “తస్మాత్త్వం దుఃఖముత్సృజ్య శ్రోతుమర్హసిసుత్రతే । పితృభ్యాం విశ్రయోగోయం యేనాధూత్కర్మజాతవ” అనగా నీవు దుఃఖమును విడిచిపెట్టి యొకర్మములన నీకిట్టి మాతాపితృవియోగము సంభంధివద్ అకర్మమును గుఱించి తెలిసికొను మాయని తానేచెప్పెదనని, “పురాత్వంసుందరీనామ వేశ్యా పరమసుందరీ । వృత్తిగీతాదినిపుణా వీణా వేణు విచక్షణా” అని యారంభించియట్లు చెప్పెను.

నీవు పూర్వజన్మమున సుందరియను పేరుగల యొక వేశ్యగానుండితి, నిన్ను మోహించినిగో సంబంధించియందు యొక బ్రాహ్మణునిన్నవానిని నీకముయగు యార్జ్యవలన నొకకూర్మండు నం పివేసెను, అంతట వాని తల్లితండ్రులు నచ్చి మా కుమారుని చంపించిన నిత రాబోవుజన్మమున మా తాపితృవియోగములన దుఃఖించెదనని శపించితి, కావున నీకిట్టి దుఃఖము సంభవించినదాయెను.

అంతట యాబిడ్డ మహాపాపియగు నేను యీబ్రాహ్మణజన్మమున జన్మించుటకుఁ గారణమే మియని యడుగగా నతండు “శ్రుణుతస్యమహాప్రాజ్ఞే నిమిత్తంగడిలోమమ । యేనత్వం బ్రాహ్మణస్యాస్య కులేజాతామహాత్మనః” అని యారంభించి యామె బ్రాహ్మణకులమునఁ బుట్టుటకుఁ గారణము నిటుల తెలిపినవాడాయెను.

జ్ఞాతాధికుండును, ఒక్కదానియందును పక్షపాతములేక అన్నింటిని సమానముగాఁ జూచువాఁడును, భగవద్భావనపరుండును, ఒక్కొక్కగ్రామమున నొక్కొక్కరాత్రిచోళ్లన సర్వ

సమద్యుతాయ భగవద్భావపరనాయ గ్రామైకరాత్రవ్యాయత్రాతే ఎఱ్ఱమ్ సభ్యురిప్పానాక భాగవతక ఒరురాత్రి ఉకావాళల్ తుల్యిణ్ణెయిలే ఒకన్గివళవిలే, తలొక్కారర్ అవనై క్కళ్ళనెట్ట పిడిత్తుక్కట్ట, అత్వళవిలే నీయొడిచ్చెట్ట ఒక్కట్టేవిడుకన్తు అన్దభాగవతనై ఉకాగృహత్రిలే కొన్ఱుత్తుక్క అశ్వసిప్పిత్రాయ్, అత్తారే ఇకు ఉనక్కుణ్ణాయ్ న్నెట్ట ఇలిహాసమచ్చయత్రిలే పొల్లప్పట్ట సుత్రతోపాఖ్యానముమ్.

ఇన్నముమ్, ఒరుస్త్రీ యమభటురారే అత్వన్దపిడిచెయాయ్ అకాశత్రిలే రక్షకాపేత్తె తోన్ద్రుక్కుప్పిట్టుక్కొన్ఱ వారానిక్క, అశ్వత్థతీర్థత్రిలే చిరకాలమ్ తపస్సుపణ్ణియగున్దమాశవి అత్తైక్కణ్ణు కృనైపణ్ణి తానారునాల్ తెయిత తపఃఫలనై ఆవళుక్కొక్కడుక్క, అస్సోనే యమభటుమ్ బన్ధధూతరాయ్ యాన్యూదార్గముమ్ సుభూత్తరనూయ్ యాతనాశరీరముహోయ్ విలక్షణమాపమాయ్ ఇవనై యుమ్కొన్ఱు అవర్కళో యమనన్నిధియిలే తెన్దవళిల్, “పితేవధర్మరాజోఽభూత్తస్యాంతత్ప్రియదర్శనః | సాన్ద్రయన్ సమహాతేజా వ్యాజహరచతాన్పుత్రి” ఎన్ఱు పితృవత్ప్రిసన్నవదననాయ్ ఇవనైక్కుటిన్ఱు ఇకాళొల్లుక్కొన్ఱి యమకా “భక్రేత్వయానమృత్యుతం నకిచ్చిదివావిద్యతే | ఇతోద్వాదశజన్మానై త్వాం కల్పిత్సిద్ధఅవిశత్ | విష్ణుభక్తో నివాసార్థం రాత్ర్యాన్తతపవేశ్యుః | తత్సన్నిధానప్రభవస్తప సాధుసమాగమః | సాహవైబ్రహ్మవిదుషీ శ్రీమద్రంజముపాశ్రితా | తత్రతీర్థోత్తమం శ్రీమదశ్వత్థం నామ సంక్రితా | ధర్మజ్ఞా ధర్మపరమా యస్యాస్త్రే సన్ధిమాఽభవత్” ఎన్ఱు మాధవియిన్ద్రుక్కు అన్గీకారమునక్కు వరుక్కుణ్ణుప్పావ్ నీయోయచ్చెయ్ త తొరున్దైయిన్ద్రై; ఇన్ద్రుక్కుక్క పున్నిగణ్ణామ్ జన్మత్రిలే ఒరురాత్రి ఉన్నదైయ గృహత్రిలే తన్గిప్పొత్తక్క ఒరుభాగవతకావన్ఱ ఉన్దైక్కొట్టియిగున్దపోనాక, తత్సన్నిధానత్రాతే త్రసంచరించువాడగు నొకభాగవతుండు ఒకనాటిరాత్రి నితలవాకిటి యరుగొనాద పరుండియుండగా, కావలివాండ్రు అతండు దొంగయనుకొని అతనిని కట్టితమంగా నీవచటికేతెంచి యాకట్టును విడిపించి యాభాగవతుని యింటికిఁగొనివచ్చి యానాటిని కావుననికిట్టివామృణజన్మ్రుగలిగినదని యిట్లు యాసమాచారము ఇలిహాస ముచ్చయమను గ్రంథమునఁ జెప్పఁబడినది. ఇట్లు చెప్పఁబడిన సుత్రతోపాఖ్యానమునున్న,

ఇంకను ఒకస్త్రీ యమభటులచే బాధింపఁబడినదై యాకాశమున గక్షింపునా! రక్షింపుండని కేకలువేయుచుండఁగా అశ్వత్థతీర్థమున చిరకాలముగ తపస్సుచేయుచున్నట్టి మాధవియను ఆమె యాకేకలనువిని తనయొకనాటి తపఃఫలము నామెకియగా వెంటనే యానభటులు బంధువులవంటి వారయి, మార్గమును సుఖావహమై, యాతనాశరీరముహోయి విలక్షణశరీరమువచ్చి యామెను వారు యమనిగన్నిధిఁగొనిపోగా, “పితేవధర్మరాజోఽభూత్తస్యాంతత్ప్రియదర్శనః | సాన్ద్రయన్ సమహాతేజా వ్యాజహరచతాన్పుత్రి” అన్నట్లు యమండును తండ్రివలెనే ప్రసన్నుడై ఈమెతో నింపుగ మాట్లాడుచు “భక్రేత్వయానమృత్యుతం నకిచ్చిదివావిద్యతే | ఇతోద్వాదశజన్మానై త్వాం కల్పిత్సిద్ధఅవిశత్ | విష్ణుభక్తో నివాసార్థం రాత్ర్యాన్తతపవేశ్యుః | తత్సన్నిధానప్రభవస్తప సాధుసమాగమః | సాహవైబ్రహ్మవిదుషీ శ్రీమద్రంజముపాశ్రితా | తత్రతీర్థోత్తమం శ్రీమదశ్వత్థం నామ సంక్రితా | ధర్మజ్ఞా ధర్మపరమా యస్యాస్త్రే సన్ధిమాఽభవత్” అన్నట్లు మాధవి నిన్ను కటాక్షించుటకుఁ దగినట్లు నీవు తెలిసివేసిన సుకృతమెద్దియును లేదు. యాజన్మముకు ముందు పన్నెండవ

అంశము ని నియంబులగుండి పోతుటకయి యొకభాగవతుండువచ్చి నీయింటనుండి

మూ॥ ౩౮౩॥ అజ్ఞాతానమనుష్యకళో వాభాతన్తా న్నెర్దురుప్పర్కళో.

యుజ్జానకుకాణునక్కిన్ద సాధుసమాగమమెష్టు మున్నేయుజ్జానలో రజ్జాతసుకృతలై ఇవళో పేర్దుకుడియోక చ్చొన్నానెన్ది గారుడపురాణత్రితే లోయిల్ మాహాత్మ్యత్రిలోకదైయుమ్ ముతలానవల్లై చ్చొల్లకియరు. (శురుక్కుమొట్టియక్కొలమ్) ఎవ్వరు - విస్తరేణకాణలామెష్టు పడి. ఇవ్వజ్జాతసుకృతజగడియూన భగవత్కటాక్షమే ఇవర్కళుక్కిచ్చొఫలగ్గళో వకుత్తెక్క పేతువాన్దెయాలే అజ్ఞాతసుకృతలై పువ్వుతాకాకొల్లు ఈశ్వరసన్దీకరిక్కుమెన్నుమితుక్కు ఇన్దె ఉదాహరణమాకలామితే.

ఆక సర్వేశ్వరక తనన్దొర్తేతుకకృపెయాలే సంసారి చేతనలై ఉజ్జీవిప్పిక్కెయిలే ఉద్యుక్తనాయ్, కరణకళేబర ప్రదానాదిక నైప్పట్టి స్వాజ్ఞానూప కాస్త్రానుగుణమాక ఇవర్కళోపక్కలితే శిలసుకృతవిశేషమ కట్టజీకరిక్కలమ్ ఎజ్జీయున్దోవెస్తుపార్త్తు, తదభానత్రిల్ సర్వముక్తి ప్రశస్తియమ్ వైచమ్యనైప్పుణ్యముమ్ వారామైక్కొక అజ్ఞాతసుకృతలై తానే కల్పిత్తు, అనై తన్నై జన్మపరమృతైకళో లోయి మెష్టుపత్తాక్కినడత్తిక్కొల్లు పోరువ్వుడియై విస్తరేణవరుచ్చెయ్దు, అజ్ఞాత సుకృత మగ్గీకారపేతువామ్మడియైయుమ్ దత్తిప్పిత్తారాయ్ నిష్టార్కీత్; ఇన్ని పేర్దుకు విషయాకారవాశియతియాతవర్కళో ఇరుక్కిన్దెవైత్తే ఏతదనుస్థాపన విధరాకా మలిరుప్పర్ కళిన్దితార్ మేల్ (అజ్ఞరానమనుష్యకళో) ఎవ్వరుడగ్గి. (అజ్ఞరాకీతార్) నిపేర్తుకవిషయాకార వైభవమతియాతవర్కళో. (వాభాతన్తానెర్దురుప్పర్కళో) ఎవ్వరు, ఇవ్వుడి యుప

మూ॥ ౩౮౩॥ అజ్ఞాలగు మనుష్యులు పూరికే సహాయముచేసి నాడనుకొనియుందురు

పోయినాడు. అతని సన్నిధి నారాత్రియున్నందున సుఖా! నీకీటిసాధుసంగము ఈగోజున సంఘటిల్లె. ముందొకప్పుడెప్పడోయినర్చినట్టి యజ్ఞాతసుకృతమును ఈమె పొందినట్టిఫలముకు గారణముగాను గారుడ పురాణమున శ్రీరంగ మాహాత్మ్యమునఁ జెప్పబడినది, యీకథ మొదలగువాటినిగొరతలేకుండ చూడవచ్చుననఁగా వివరముగాఁ దెలిసికొనవచ్చుననుట. ఈయజ్ఞాతసుకృతములమూలముగ భగవత్కటాక్షమే ఈ ఫలములు గలుగుటకు పేతువగుటంజేసి, ఈ అజ్ఞాతసుకృతములనె పేతువుగాఁగొని యీశ్వరుం డంగీకరించు నను విషయమున కిది యుదాహరణము కావచ్చును కదా!

కావున సర్వేశ్వరుండు తనయొక్క నిస్తేతుకకృపవలన సంసారమునఁ బడియుండు ఈ చేతనల నుజ్జీవింపఁజేయుట కుద్యుక్తుండై దేహేంద్రియారులనొసంగి తనయాజ్ఞాయగు కాస్త్రమున కనుగుణముగ పీరియందు కొన్నిసుకృతములఁగని యంగీకరించుట కిద్దియైన మార్గములదామున చూచి అది లేనట్లయిన, సర్వముక్తిప్రసంగమును వైచమ్యనైప్పుణ్యములున్న సంభవింపకుండుట నై అజ్ఞాతసుకృతములను తానుగానే కల్పించి వాటిని ప్రతిజన్మమునను నొకటిని పదిగాఁగొని పోవునట్టి విధమును విస్తృతముగాఁ బ్రతిపాదించి యజ్ఞాతసుకృతమనునది యీశ్వరుం డంగీకరించుటకు పేతువగువిషయమును ఇంతవఱకుండు తెలిపియున్నారు.

అతఃతాంక—ఇట్లు నిపేర్దుకుకముగ భగవంతుండు అంగీకరించుననువిషయము నెఱుంగని వారు దీనికి వొప్పుకొనియుండే, దీని ఎనుసంధింతుకొనుటచే సంతోషముతో నుప్పొంగువారుకాదుండయుందురని తెలుపుచున్నారు. (అజ్ఞాలగుమనుష్యులు) ఇతఁడి.

మూ॥ ౩౮౪॥ జ్ఞానవాన్తర్, “ఇన్ద్రైన్ద్రేహృదయాక్కి తన్ద్రైయేన్నుల్ వైత్తా”,
“ఎన్నన్ది శైయేతేనా వెన్నెన్ద్రై తిక్కన్ వతువే”

కరితరుగువతే” ఎన్ద్రై తన్ద్రైయేతు ఈడుపడవేడ్డియరుక్క, అతు శైయోమల్ నెయిమనే యుప
కరిత్రాన్ద్రైయే మాత్రన్ద్రై యనుసన్ది త్రిరున్ద్రైవిడవర్క శేన్ద్రపడి.

ఇతివాక్యోన్ద్రైవర్ కశీడుపడుమ్మడియై యరుగిచ్చెయ్కితార్, (జ్ఞానవాన్తర్) ఎన్ద్రైతుడన్ద్రై (జ్ఞాన
వాన్తర్కాకితార్) - నిహేతుక క్షయికారవైభవన్ద్రైయైకృపడి యతీయమవర్కల్ (ఇన్ద్రైన్ద్రై
హృదయాక్కి తన్ద్రైయేన్నుల్ వైత్తా) ఇత్యాది-అనాదికాలమ్ అవస్తునాయ్కిడన్ద్రైవేన్ద్రై
ఇన్ద్రైవస్తువాక్కి) నిత్యనూరికగుక్కు మవ్యురకావతన్ద్రై నిత్యసంసారికగు క్కివ్యురకావ ఎన్న
దైయ హేయమాన శ్శైతేన్ద్రై, పెరియపుడైయన్ద్రైహృదై తన్ద్రైయోడే ముడిన్ద్రైనో? తిరువడి
యైహృదై “దృష్టానీతా” ఎన్ద్రై వన్ద్రైనో? అన్ద్రై క్కే, తన్ద్రైయై అజ్ఞానవర్తనమ్పణ్ణి నేనామ్మడి
హితకర్మన్ద్రై యనున్ద్రైతేనో? ఎన్నన్ద్రై మైశైయేతేనాక వెన్నెన్ద్రై త్రిరున్ద్రై శైతాన్ద్రైయై పెన్ద్రై

మూ॥ ౩౮౪॥ జ్ఞానవంతులు “ఇన్ద్రైన్ద్రేహృదయాక్కి తన్ద్రైయేన్నుల్ వైత్తా”
(తి.వా. ౧౦-౮-౯) (ఇప్పుడు నన్నొక వస్తువునుగాఁగొని తన్ను నాలోనుం
చెను.) అనియు, “ఎన్నన్ది శైయేతేనా వెన్నెన్ద్రై తిక్కన్ వతువే” (తి. వా.
౧౦-౮-౯) (ఏమి యుపకారముచేసినానని నామనన్నున ప్రకాశించుచు
వేంచేసియున్నావు) అనియు,

అజ్ఞానంగా—నిర్దేశకవిషయాకారముయొక్క వైభవము నెఱుంగని వారగుట.

(యేమెయంగీకరించి నాడని యనుకొందురు) అనగా—ఇట్లు ఉపరించి నాడేయని తలనం
చి దండముపమర్పించి ప్రీతిగలవారము యుండవలయుండఁగా, పూర్వక యేమె యంగీకరించి
నాడని యనుకొందురు.

అవతారిక—దీని తారతమ్యము నెఱింగియుండువాడు ప్రేమ పరవశులయి యుండుస్థితిని
తెలుపుచున్నాడు.

(జ్ఞానవంతులు) ఇత్యాది. జ్ఞానవంతులగా నిర్దేశకవిషయాకారమును బాగుగ నెఱిం
యుండువారనుట.

(ఈరోజున నన్నొక వస్తువునుగాఁగొని నాతోనుండువాఁడు) అనఁగా అనాదికాలముగ నొక
వస్తువుగా నెన్నఁదగియుండక పడియుండునట్టి నన్ను ఈరోజున నొకవస్తువునుగాఁగొని నిత్యనూరు
లమఱైగా నుండునట్టి తాను నిత్యసంసారికంబైనున్న తక్కువగానుండు నాయొక్క హేయ
మగు మనస్సుననుండియన్నాఁడు. జటాయురలెనె రావణుని యాటంకకరచి ప్రాణములను
విడగాడితినా! శ్రీయాంకశేయుల వానిలెనె “దృష్టానీతా” అన్నట్లు నీతను చూచివచ్చితి నంటి
నా! ఇంటియొక్క, తనయాజ్ఞప్రకారము నడచుకొనువాడనగునట్లు కాన్త్రునియమితములగు కర్మం
బుల నావరించి యుంటినా? యేమి కృతమునొనర్చినానని నామనన్నులొబ్రవేళించి లభింపనిఫల
మును లభించినటుల నన్ను సంకోషింపజేసినాడు. నేను విషయప్రవణుండనై పోవుచుండగా మధ్య

మూ॥ “నదువేవస్తుయ్యక్కోశ్చీన్దనాతః” “అతీయాదనవరివిత్తవత్తా నీశైయదన
వడియే నటియేనే” “పొరుళల్లాత వెన్నై పొరుళాక్కి యడిమైకొండాయ్”
“ఎన్నైత్తీమనక్కెడుత్తాయ్” “మరువిత్తొమ్మై మనమేత్తన్దాయ్” ఎన్ద్రు
పడానిట్ పరకళి.

దానాయ్ విశ్వాకాశు. విషయప్రవణనాయ్ పొకానిట్ నదువేవస్తుజీవిషయనిష్టస్వామి !
ఎనక్క అజ్ఞాతిజ్ఞాపనవై పుణ్ణి స్వామియన నీ శేషభూతనాన ఎన్నక్కల్ పణ్ణిన ఉపకారమ్ ఉప
కరిత్తనీ యతీయిలయి మిత్తనై, ఎన్నాల్ శొల్లిత్తలైక్కట్టప్పొమా? “అసన్నేవ” ఎన్దిపడి
యే అసత్కల్పనాయ్ క్రిడన్దై కన్నై “సత్తమేనమ్” ఎన్దిపడియే సత్తానానాయ్ ఒరువస్తువామ్మ
డిపణ్ణి అన్దసత్తై నిల్లై నిట్టుమ్మడి కైక్కర్యవైయమ్ కొడ్డెరుళినాయ్. అమృతవైయమ్ విపత్తై
యమ్ మొక్క విరుమ్మపనై పొరే తన్నైయమ్మకన్దై యుద్రవిషయన్దైయమ్ ముకమ్మమ్ పొల్లాత
కెళ్ళిపొక్కినాయ్. అనన్దప్రయాజనమాయ్ కొట్టు ఉన్నై యనుభవిక్కుమ్ మనసైన్దై
న్దాయ్ ఎన్దు అవక్ సహేతుక మాకపుణ్ణిన ఉపకారశేషజ్ఞై యనుసన్ధిత్తు త్తైకియత్తు
ఈడడదానిట్ పరకళి.

మూ॥ “నదువే వస్తుయ్యక్కోశ్చీన్దనాతః” (తి. వా. ౧-౭-౫) (మధ్యను వచ్చి
ఉజ్జీవింపఁజేసిన నాధుఁడు) అనియు, “అతీయాతన పటివిత్తవత్తా నీ
శైయ తనవడియే నటియేనే” (తి.వా.-౨-౩-౨) (తెలియని విషయములను
అచార్యునివలెనే తెలిసినట్టి యుపకారకుండవగు స్వామి! నీవుచేసిన యుప
కారమును దాసుండు తెలిసికొనఁజాలజే) అనియు, “పొరుళల్లాత వెన్నై
పొరుళాక్కి యడిమైకొండాయ్” (తి.వా.-౫-౭-౩) (ఒకవస్తువునుగాఁ దలం
పఁదగని నన్ను ఒకవస్తువునుగాఁగొని నావలన కైంకర్యమును గ్రహించి
నావు) అనియు “ఎన్నైత్తీమనమ్ కెడుత్తాయ్” (తి. వా, ౨, ౭, ౮)
(నాయొక్క దుష్టమనస్సును పోగొట్టినావు) అనియు, “మరువిత్తొమ్మై
మనమేత్తన్దాయ్” (తి. వా, ౨, ౭, ౭) (శ్రద్ధతోదండము నమర్పించునట్టి
మనస్సునిచ్చినావు) అనియు, నిట్లు ప్రీతిగలవా రగుదురు.

నువచ్చి యుజ్జీవింపఁజేయునట్టి స్వామి! నాకు తెలియనివాటిఁజెలిపిన స్వామియయిన నీవు శేష
భూతుండగు వావిషయమున జేసియున్నట్టి యుపకారమననది యట్లు యుపకారమున ననుభవించు
చో నెఱింగియుండవచ్చును అది ఇట్టిదియని నేను చెప్పి ముగింపగలనా!

“అసన్నేవ” అని సాముంచినటుల అసత్తుగాఁబడియుండునట్టివన్న “సంతమేనమ్” అన్న
టుల నొకసత్తగలవానినిగాఁజేసి అ సత్తయనునది యెల్లకాలముండునటుల కైంకర్యముఁగొనుచు
కృపచేసినావు. అమృతమునున్న విషమునున్న సమానముగాఁ బ్రేమించువారివలెనే నిన్నున్న
యుద్రవిషయములనున్న సమానముగ ప్రేమించునట్టి దుష్టమనస్సును పోగొట్టినావు, వేటొక్క
ఫలము నకేషింపక నిన్నేయనుభవించునట్టి మనస్సును ఇచ్చినావు అని ఇవ్విధమున నిహే
తుక కృపాకటాక్షము ననుసధించుకొని నమ్రులై భగవత్ప్రయమునఁబ్రీతిగలవారలగుదురు.

మూ॥ ౧౮౫॥ భాష్యకారర్ కాలత్తిలే ఒరునాల్ పెరుమాళ్ పుటప్పట్టరుళ్లు నై
యుమ్ పార్తుపెరియ తిరుమణ్ణవత్తుక్కు క్కీభాక ముదలిక శ్లొరుమ్ తిరళ
విరున్ద వళవిలే

అన్తిక్కే (అన్జర్) ఇత్యాదిక్కు (వాళార్ తన్దార్) ఎన్దుపాతమాకిల్, ఇప్పడి సర్వేశ్వరన్
తన్నిహేతుక కృపెయారే తగ్గై యుజ్జీవిప్పిక్క కృపిపణ్ణిక్కుణ్ణునరుమ్ ప్రకారన్దైయళియా
తమసుష్యర్, వాళవలియారే జీవిత్తు తిరివార్ తగ్గుళ్ళు వన్దతొరు సమృద్ధియై “నమ్ముడైయవా
ళార్ తన్దార్” ఎన్దు నిన్ది త్తిరుక్కుమాపోలే, నిహేతుకమాకవన్ద భగవదక్షికారన్దై తగ్గల్ సుకృత
బలత్తై లేనన్ద తాక నిన్ది త్తిరుప్పర్ క శ్లెన్దు పాదుళాకక్కడవతు. అప్పొవైక్కు, సకలమునువనరుళా
లేవన్ద సేన్దు తెలియక్కణ్ణవర్ కల్, అవన్ నిహేతుకమాకవన్దన ఉపకారవిశేషన్దై యనుసన్ధిత్తు
ఈదుపదుమ్మడియై యగుళిన్చెయ్ కితారన్దు మేలిల్ వాక్యత్తుక్కునన్దతి.

ఇన్నిహేతుక విషయాకారస్థాపకమానతొరు వితిహ్వాన్దై సృజిప్పిక్కి-తార్, (భాష్యకారర్
కాలత్తిలే) ఎన్దుతుడన్ది. అతావరు-సకలవేదాన్త తాత్పర్యాన్దగ్గ శ్లొరుమ్ సంశయవిపర్యయములు నడ
న్దు శ్లెన్దుకిల నల్లడిక్కులమాన భాష్యకారర్ కాలత్తిలే, ఒరునాల్ పెరుమాళ్ పుటప్పట్టరుళ్లు నై
యుమ్ పార్తు పెరియతిరుమణ్ణవత్తుక్కు క్కీభాక జ్ఞానాధికరాన ముతలిక శ్లొరుమ్ తిరళవిరు

మూ॥ ౩౮౫॥ శ్రీభాష్యకారులవారి కాలమున పెరుమాళ్లు బయటికి వేంచేయబోవు
టంగని, పెద్ద తిరుమండపమునకు క్రిందుగా స్వాములందఱును గోష్ఠిగా వేం
చేసి యున్నప్పుడు

ఇంతేకాక, “అట్టలు” ఇత్యాది. వాక్యమున “వాళార్ తన్దార్” అనుపాతమున్నచో
నిటుల అర్థముచేసికొనునది.

ఇటుల సర్వేశ్వరుండు నిర్దేశకకృపతో తమకు ఉజ్జీవింపజేయుటకై ప్రయత్నించుచుండు
ట శ్లెన్దుంగని మనుష్యులు కత్తియొక్కబలమువలన దిరుగువారు తమకు గలిగినమేలును తమయొ
క్కకత్తివలన గలిగిన దానినిగాఁ దలంచునటుల నిహేతుకమగు భగవదంగీకారమును తమయొ
క్కసుకృతఫలమువలన గలిగినదానినిగాను తలంచుదురని యర్థముకొవత్తును.

అటుల అర్థముజేసికొనినపక్షమున సమస్తమును సర్వేశ్వరునికృపవలన గలిగినదియని తె
లిసికొనినవారు వాడునిర్దేశకముగాఁ జేసిన యుపకారవిశేషములను అనుసంధించుకొని భ
గవత్ప్రేమయమున శక్కున ప్రీతిగలవార టగుటను తెలిపినవారయ్యియుని పై వాక్యముతో
సంబంధించును.

అవతారిక—ఇటుల నిర్దేశకమగు సంగీకారమును నిరూపించునట్టి యొకయితహాసమును
జ్ఞాపకముచేయుచున్నారు.

(భాష్యకారులకాలమున) ఇత్యాది. సమస్తములగు ఉపనిషత్తుల యర్థములును సంశయ
విపర్యయములేకుండ తెలియవచ్చునట్టి మంచికాలముగు శ్రీరామానుజులవారికాలమున. ఒకరోజున
పెరుమాళ్లు తిరగింపుకు వేంచేయునప్పుడు పెద్దమండపమునకు క్రిందుగ జ్ఞానాధికులగు స్వాము
లందఱును, గోషిగాఁగూడి నిటువంటియుండునప్పుడు వారిలో నొక్క శ్రీవైష్ణవులు “ఇంతకాల

మూ॥ ఇవ్వుగ్ధమ్ ప్రస్తుతమాక, పిన్బుపిఱ్ఱువా నైకలై స్మరిప్పతు.

మూ॥ ౩౮౬ ॥ ఆకైయార్ అన్బుతమాన నన్మైకలైయే పత్తైయో శాకక్కొల్లు కటూక్షియానిఱ్ఱుమ్.

ద్వవళివలే, ౭వ శ్రీవైష్ణవర్, “ఇటు నెడ క్కాలమ్ ఆర్ వాళితే అవర్ కల్ పుటప్పాడు పార్ త్తి రుత్తోమా ఎఱ్ఱు తెరియాతు, ఇఱ్ఱు వకుత్త శేషియాన పెరుమాళ్ పుటప్పాడు పార్ త్తు వర్తిరుక్క ఎన్ను సుకృతవపణ్ణినోమ్” ఎన్ను, తత్ప్రగల్గ త్తిలే “నిత్యసంసారియాయ్ పోవ్దవనుక్కు భగవద్విషయ త్తిలే రుచిపిఱ్ఱ క్కడియన్?” ఎఱ్ఱు విచారిక్కచ్చెయ్ లే, యాదృచ్చిక సుకృతమెన్ను అజ్ఞాతసుకృతమెన్ను ప్పిఱ్ఱుత్తాయ్, అవ్వళివల్ కిడామ్బిత్పెరుమాళిరుద్దవర్, “నమక్కు భగవద్విషయమౌతే సుకృతదేవతఱ్ఱు మొరువరుణ్ణో ఆశ్రయణీయర్” ఎన్ను, పిల్లైతిరున తైయూరగై యర్ “సుకృతమెఱ్ఱు శొల్లుకిఱ్ఱుమ్ నిన్దై క్కిఱ్ఱు విషయ స్తన్నైక్కోన్” ఎఱ్ఱు రుచిచ్చెయ్య, ఆక ఇప్పడి పిన్బు పిఱ్ఱువనాకై కలై ఇవ్వుడై త్తిలేనినైప్ప నెత్తనడి. ఇక్కడై తాక “తరుకుయరమ్ తదా యేల్” ఎఱ్ఱిఱ్ఱిపాల్తో వ్యాఖ్యానమై త్తిలే నగ్గిహేణ పూర్వరక కరుళిచ్చెయ్ తు నైత్తార్ కళితే. ఇత్తాలే, అజ్ఞాతసుకృతముఱ్ఱాయ్ త్తొరాయిత్తా కిలుమ్ అతుఫలహేతువత్తు. అత్తై వ్యాజమాక్కి యక్షేక రిక్కు మీశ్వరనే ఫలహేతువెత్త తాయిల్లు.

కీలుక్రమానవర్గతై నిగమిక్కితార్, (ఆకైయార్) ఎఱ్ఱుతుడక్షి. అతావగు—కీర్తించొన్న ప్రకాశతైలే సర్వముక్తి ప్రసక్తాదికల్ వారామైక్కాక ఇచ్చేతననఱియామలే విశ్లేయుమతై

మూ॥ ఈ యరము విషయమగు ప్రస్తావనరాఁగా, తరువాత జరిగినసంభాషణమును స్మరించుకొనునది.

మూ॥ ౩౮౬॥ కావున అజ్ఞాత సుకృతంబులనే యాధారముగాఁగొని కటూక్షించును.

ముగ ఎవ్వరివాకటియంగు యెవ్వరి రాకను నిరీక్షించియుఁటిమా తెలియను. ఈ రోజున శేషియగు పెరుమాళ్లు యూరేగింఱును శేషించుట లభించుట కేమి సుకృతముఁ జేసికొనియుఁటిమా” అని విచారించుచుండఁగా నట్టి సందర్భమున నిత్యసంసారియై పోయినవానికి భగవద్విషయమున రుచి గలుగుటకు కారణందెద్ది? అని యాదృచ్చిక సుకృతమా? అజ్ఞాతసుకృతమా? యాడి విచారణవచ్చెను. అప్పుడు కిడాంబిపెరుమాళ్ళు అను స్వామి నేంచేసియున్నందున వారు “మనకు భగవంతునినలెనే సుకృతభగవంతుఁడు అనువాడును వేఱొక్కఁడు ఆశ్రయింపవలసినవాడు కలదా?” అని యడిగిరి. అంతట పిల్లైతిరునగై యూరకయరు అనువారు సుకృత మనునదియును నీవు తలంచుచున్న భగవద్విషయమే సుమీ! అని బగులుచెప్పిరి. కావున నాసందర్భమున జరిగిన తిక్కినవార్తలనున్న ఈతావున ననుసంధించుకొనునది.

ఈ కథను పూర్వచార్యులు “తురుకుయరన్ద దాయేల్” (తె.తి., ౫-౧) అను పాశురముయొక్క వ్యాఖ్యానమున సంగ్రహముగా సాయించియున్నారు.

కావున అజ్ఞాతసుకృతమున్నప్పటికిని అది ఫలముకు హేతువు కాఁజాలదు. దానినొక వ్యాజమునుగాఁగొని యంగీకరించునట్టి సర్వేశ్వరుండై ఫలముకు హేతువని యేర్పడుచున్నది.

అవతారిక—ఇంతకుముందు చెప్పినట్టియగ్ధమును ముగించుచున్నాను.

(కావున) ఇత్యాది. ఇంతకుముందు చెప్పినవిధమున సరస్వతి ప్రపంచమును

మూ॥ ౩౮౭॥ ఇనైయుమ్మాడ ఇవనుక్కుచ్చైయుమ్బడియితే ఇవన్టన్నై ముతలిల్ అవక
సృష్టి పురు.

మూ॥ ౩౮౮॥ అతుతన్నై నిరూపిల్

యాన శిలసుకృతవిశేషబలైయే, ఇవనై యజ్జీకరిక్కైక్కు పుల్ దాశాకప్పిడిత్తుక్కొణ్ణు విశేష
కటాక్షుచ్చై పుణ్ణానియ్యుమైన్.

ఇప్పుడి అజ్ఞాతసుకృతబలై యాకియిమ్మ హేతువాకక్కొణ్ణు కటాక్షిక్కుముళవిల్, అజ్జీకార
మ్ సహేతుకమాకాలో వెన్న; అయళిచ్చెయ్కితార్, (ఇనైయుమ్మాడ) ఎన్టురుడజ్జీ. అతావతు -
ఇన్టయాదృచ్చికాది సుకృతబలముల్ పడ ఇవనుక్కు ణ్ణామ్బడియితే ఇవన్టుక్కుమ్ యోగ్యతై
యిల్లాతపడి కరణకళేబర విధుతనాయ్క్కిడన్ట ఇవన్టన్నై సృష్టికాలత్రిలే కతణాదికలైక్కొడు
త్తు అవనుణ్ణాక్కిన్ దొన్టై. ఇతాల్, కటాక్షహేతువాక వొన్న యాదృచ్చికాదికగుమ్ అవనుడైయ
కృపి. ఫలమైన్. చశబ్దతాల్ తుల్యన్యాతాల్ జ్ఞాతసుకృతఫలబలగుమ్బడి అవకృపియైన్టు.

అన్తిక్కే వత్తుమాణ నిరూపణవిశేషబలై సమచ్చయిక్కిట శాకవుమాన్, సృష్టితాకచేతనకర్త
నుగుణమన్టోవెన్నిల్; సృష్టిపురు కర్మజ్ఞైక్కటాక్షితైయాకియిమ్ యోగపద్మముగ్రహకార్యమితే
తన్నిరూపణల్ ఇవనుక్కు సమ్మవిక్కుమ్బడై యుళిచ్చెయ్కితార్, (అతుతన్నై) ఎన్టు
రుడజ్జీ. అతావతు- అచిదవిశేషితమాయ్ క్కిడక్కిటదైయిలే ఉజ్జీవనోపయోగియాన కరణకళే

మూ॥ ఇవియును ఈతనికి గలుగునట్లుగాను కదా మొట్టమొదట సర్వేశ్వరుండు
ఈతనిని సృజించినది.

మూ॥ ౩౮౮॥ దానిని నిరూపించితిమేని,

గాకుండుట్కై, యాచేతనునికి నేలియకుండున నే వృద్ధిపొందునవియగు కొన్ని సుకృతవిశేషములనే
ఈతని నంగీకరించుటకు హేతువుగాఁగొని సర్వేశ్వరుం డీతనిని విశేషముగ వటాక్షించుననుట.

అవతారిక — ఒకవేళ యిట్లు అజ్ఞాతసుకృతంబులనయినను, హేతువుగాఁగొని కటాక్షించు
నట్లయిన, భగవదంగీకారము సహేతుకమని చెప్పినట్లుకాదా యంటితని తెలుపుచున్నాడు.

(ఇవియును) ఇత్యాది. ఇట్టి యాదృచ్చికాది సుకృతములున్న ఈతనికి కలుగునట్లుకదా!
ఏటికిన్ని యోగ్యతలేనట్లు శరీరేంద్రియములలేనివాడై పడియున్నట్టి యాతనికి సృష్టికాలమున శరీ
రేంద్రియా ద్యుపకరణములనొసంగి వాటిఁ గలుగఁజేసినాడు. కావున కటాక్షహేతువుగాను చె
ప్పఁబడిన యాదృచ్చికాది సుకృతములున్న సర్వేశ్వరుని ప్రయత్నము వలనఁ గలిగినవియే
యనుట.

(ఇవియును) అను తావుననుండు సమచ్చయమువలన, జ్ఞాతసుకృతములును ఈపైని చెప్పిన
విధమున సర్వేశ్వరుని ప్రయత్నమువలనఁ గలిగినవియని యెఱుంగునది. అథవా ఇఁకమీదు చెప్పఁ
బోవు విశేషములను ఈసమచ్చయమువలన గ్రహింపఁ యుండవచ్చును.

సృష్టించుటయనునది చేతనల కర్మములనుబట్టిగదా యుండునంటితని, చెప్పెదను. సృష్టిం
చుట కర్మమునుబట్టియేయైనను, ఏకకాలసృష్టి భగవదనుగ్రహమువలనఁ గలిగినది కదా!

అవతారిక — అసృష్టిని నిరూపించినచో, ఈతనికి శుభవించుదానిని తెలుపుచున్నారు.

(దానిని) ఇత్యాది. అచేతనవస్తువుతో సమానముగాపడియుండుకాలమున ఉజ్జీవనోపయో

మూ॥ ఇవన్తనక్కు ఒన్తమ్ శెయ్యవేశ్శాతపడియాయరుక్కుమ్.

మూ॥ ౩౮౯॥ పట్టయతాక ఉళువతు నడువతు విశైవతాయ్ పోరుమ్ తేత్రత్తిలే ఉలిరిములైతు ఫలవర్యన్తమామాపోలే, ఇనైతాన్ తన్నడైయే విలైయు మ్మడియాయ్ మ్మి, పత్తియుళివన్ పళిమ్మనత్తై స్పష్టిత్తట్టలే.

బగ్గలే పురమకయైయాలే అవన్తన్తపడియై యనుసన్ధితాల్, తదధినసత్తాడికనాన ఇన్తనక్కు స్వోజ్జీవనాన్తత్తిల్ అవన్తెయ్తపడి కణ్ణిరుక్కుయ్మిళియ తానొరుప్రవృత్తిపణ్ణవేణ్ణాతపడియాయరుక్కుమై.

ఈశ్వరస్పష్టియా లివనక్కు విలైయవజ్జీకారప్పన్ మ్మిళుకన్ యాదృచ్చికాడికన్ మాత్ర మేయన్తు, ఇన్తముమ్ శిలకడైన్తు దర్శిప్పిక్కైక్కాకవాతల్; క్కీత్త చ్చొన్న ఇనైతాన్తామ్ ప్రకార తై ఉపపాదిక్కైక్కాకవాత లరుళిచ్చెయ్కతాన్ మేల్, (పట్టియతాక) ఎన్తుకుడణ్ణి, అతాళు-పులికాక త్తిరిశులిరుళినత్తిన్ క్కై పట్టియతాక ఉళువతు నడువతు విశైవతాయ్ కొన్డు శెయ్కొ లాయ్ పోరుమ్ తేత్రత్తిలే, కర్నకన్ అరుక్కున్న ఒరు కృషియుమ్ పణ్ణాలిరుక్కు, ఉలిరియనరు మ్మలైతు విలైన్తు తలైక్కట్టుమాపోలే, మేల్మొల్లప్పడుకిఱ నిరూపణవిశేషగ్గళాతల్, క్కీత్త చ్చొన్న యాదృచ్చికాడికళాతల్, ఇరుక్కున్న వారుకృషిశెయ్యవేణ్ణాతే ఇచ్చేతనర్ పక్కలితే తన్నడైయే విలైయమ్మడి యాయ్ మ్మి, భక్తిక్కు కర్నకనానవీశ్వరన్ ప్రవాహరూపేణ నడక్కిఱ సంసారమాకిఱ తళిమ్మనత్తై కృషిత్తు త్తిరుత్తు మైవపడి.

మూ॥ ఈతం దొక దానినిన్ని చేయవలసియుండదు.

మూ॥ ౩౯౦॥ సాగుబడిలోనున్నదై దున్ని విత్తనమువేయబడి పయిరు వృద్ధిపొందు నట్టి పొలమునందు గడ్డిమొదలగు కలుపు మొలిచి ఫలించునట్లు, ఇవియును తమకుతామే వృద్ధిపొందునట్లయెను భక్తికై కృషిచేయునట్టి సర్వేశ్వరుని దిద్దుపాటు

క్రములగు శరీరేంద్రియములను పరమకృపతో సర్వేశ్వరుఁడొసంగిన విధమును స్మరించుకొనినచో, వాని యధీనములో నుండునట్టి సత్కారముల యీతిఁడు తన యుజ్జీవనమునకై వాఁడుచేయుదానిఁ జూచి యూరకుండవలసినదియేతప్ప, తానొక్కటియును చేయవలసినదిలేదని యేర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—సర్వేశ్వరునిస్పష్టివలన నీతనికిఁ గలుగు మోక్ష హేతువులు యాదృచ్చికారులు మాత్రమేకావు. ఇంకను కొన్నికలవని తెలుపుటకుగాను కాని ఆధవా ఇంతకుముందు చెప్పినవి యుండునట్టి విధమును ఉపపాదించుటకుగాను కాని ప్రైగంధమును సాయించుచున్నాడు.

(ప్రాతదై) ఇత్యాది. క్రొత్తదై బీడుగానుండి బాగుచేసినదికాకుండ, ప్రాతదై దున్ని విత్తనమువేసిఫలించునట్టి శేవ్యపుధూమి గానుండునట్టి పొలమునందు త్వరితాయుదారుడు దానికిగా నొక్కప్రయత్నముఁజేయకయున్నన, తుంగ మొదలగుకలపు మొలచిపెరుగునట్లు, ఇంకమీకు చెప్పఁ బోవు యాశంకలుగాని, ఇంతకుముందు తెప్పిన యాదృచ్చికారులుగాని, వాటికిగాను ఒక్కప్రయ

మూ || ౩౯౦ || అవైతానైవైయైత్తల్;

మూ || ౩౯౧ || పూర్వకృత పుణ్యాపుణ్యఫలజ్ఞులై చిరకాలమ్ భుజ్యు, ఉత్తరకాల తీర్త వాసనేకొడ్లు ప్రవర్తిక్కుమ న్నైవై యెన్నుమ్మడి కైయైత్తదనై యిలే, “నామూర్, నామ్ నిచ్చ నిలై యేతు, నమక్కినిమేల్ పోక్కడియేతు?” ఎన్ఱు పిఱప్పన శిల నిరూపణ విశేషజ్ఞులు; అవైయాతత్, ముచ్చుళొన్న వై యాతత్.

(ఇవై) ఎన్ఱు కీటరులిచ్చెయ్తనత్తై విశదీకరిక్కుక్కాక తద్విషయప్రశ్నలై యనువదిక్కి తార్, (అవైతానైవైయైత్తల్) ఎన్ఱు.

అతుక్కు ఉత్తరమరులిచ్చెయ్తనత్తై, (పూర్వకృత) పుణ్యాదియాలే. అతావతు-మున్నుశెయ్య పట్ట పుణ్యపాపరూప కర్మద్యయ త్రిమడైయవుమ్ ఫలజ్ఞులై స్వర్గనరకాదితేత నెడక్కాలమనభ విత్తుమేలుర్కకాలత్తిల్ పూర్వకర్మవాసనైకొడ్లు పుణ్యపాపరూప కర్మజ్ఞుల్ ప్రభృత్తిక్కు మ త్తనైయెన్ఱు కొల్లత్తక్కతామ్మడి ఆచ్చుకర్మవాయ్ కర్మఫలానుభవ త్తిల్ కైయైత్తని నివదనై యితే. “కాణ్ణిదేహమా దేహతిః కనో స్వతంత్రునో పరతంత్రునో నామూర్” ఎన్ఱుమ్ “నశి క్కుమ్మడినిన్ఱోమి ప్పిశెక్కుమ్మడినిన్ఱోమే నామ్ నివ్వినిలైయేతు” ఎన్ఱుమ్, “అప్పడినిన్ఱు నమ క్కినిమే లీడేయైక్కిడాన పోక్కడియేతు” ఎన్ఱుమ్ తన్నడైయే యజ్ఞావన శిలనిరూపణ

మూ || ౩౯౦ || అవి యేవంతు,

మూ || ౩౯౧ || పూర్వమొనర్చిన పుణ్యపాపంబులను చిరకాలము అనుభవించి, రాబోవు కాలమున దానివాసనప్రకారము ప్రవర్తించుచుండవలనదియే యని నిశ్చేష్టులైయున్నప్పుడు, మనమెవ్వరు? మనముండునట్టి స్థితియేది? మనము ఇంక మీఁద పోవలసిన గతియేది? అని యిట్లు కొన్ని యాశంకలు కలుగగలవు. అవియైనను, మునుపు చెప్పినవయినను కావచ్చును.

త్వముఁ జేయకయే ఈచేతునికీత తమంతటనే వృద్ధిబొందునట్లుకదా! భక్తికలుగఁజేయుటకు పాటుపడనట్టి సర్వేశ్వరుండు, ప్రవాహరూపముగ జరుగుచువచ్చునట్టి సంసారము నేవ్యవృథామిని సృజించి చక్కచేయును.

అవతారిక—“ఇవి” అని యింతకుముందు చెప్పినవాటిని విశదపరచుటకు గాను వాటిని గుఱించిన ప్రశ్నను అనువదించుచున్నాడు

(అవియేవియంటెను) ఇత్యాది.

అవతారిక—అందులకు ఉత్తరమును తెలుపుచున్నారు.

(పూర్వమొనర్చిన) ఇత్యాది. ముందొనర్చిన పుణ్యపాపకర్మములరెంటియొక్కయున, ఫలమును స్వర్గనరకాదులయందు చిరకాల మనుభవించినపిమ్మట పూర్వపువాసనవలన, పుణ్యపాపకర్మంబుల నొనర్చుటయందుఁ బ్రవర్తించుట మాత్రమేయని చెప్పఁదగినట్లు స్వల్పకర్మముగలవాఁడై కర్మఫలానుభవనమయమున నిష్క్రయత్నుండైయుండి యుండునట్టి స్థితియందు “మనమెవ్వరు? కంటికి గానవచ్చునట్టి శరీరమా? జేహముకంటెను వేఱయినవారమా? స్వతంత్రులమా? పరతంత్రులమా? నశించేటట్టుంటిమే? శిల్లాచిదరై పోవునట్లుయన్నామే? మనముండుస్థితియేది? ఇట్లున్న

మూ || ౩౯.౨ || “యథాహి మోషకాఃస్థానే” ఎన్టుడుడగ్గ ఇతినుడైదు క్రమతై
భగవచ్చాస్త్రుత్తిలే శొల్లిన్ అ.

విశేషగ్గ శుద్ధు, అన్ని యపణ విశేషగ్గకాతల్. పూర్వోక్తగ్గకాన యదృచ్చికాది సుకృతగ్గ
కాతలెన్.

ఇన్ని హేతుక విషయాకారక్రమమ కాస్త్రుత్తిలెన్ శొల్లిన్ నెన్న అరుగి చెప్పెయికితార్
(యథాహి) ఎన్టు శుద్ధగ్గి భగవచ్చాస్త్రమ నూన్ శైట్టు సంహితైయాయిత టుటుప్పకు అతిలే
యొన్టి తే అహిర్బుధ్వుసంహితై. “పచ్చారాత్రస్యకృత్స్నస్య వక్త్రానారాయణః స్వయమ్” ఎన్ని
పడియ సకలత్తుక్కు మాదివక్త్ర భగవానాయుక్కు చెప్పె తే తత్తత్సంహితైకల్ తోటుమ్ అహం
తరవక్త్రాక్కుళుముణ్డి త, అతిల్ ఇన్ద సంహితైక్కు అహిర్బుధ్వుసంజ్ఞితనాన రుద్రక్ వక్త్రవా
యిరుక్కుయాలే ఇతై అహిర్బుధ్వుసంహితై యెన్టిటతు ఇన్ద సంహితైయిలే, “నన్బుణర్ విల్
నీలార్ కణ్ణత్తమ్మాన్” ఎన్నిపడియ సత్వమ్ తలైయెదుత్తహతు నూత్మదర్శియా యిరుక్కుమ్
రుద్రనై, దేర్ని యాయ బ్రహ్మవిత్తమనాన శ్రీ నారదభగవాన్ శక్త్యనుగర్తిత్తు స్వసంశయగ్గ
శైల్లామ్ కేట్టు, అవక్ నిర్దయత్తుక్కుణ్ణు వాగానిట్టు, పతికాలానుధ్యాయత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణిన
ప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమాక సంసారమోక్ష హేతుక్కు కాక నిగ్రహశక్తి అనుగ్రహశక్తియొప్పు స
ర్వేశ్వరను క్కిరణ్ణు శక్తియుడైప్పు ప్రతిజ్ఞపణ్ణి, అతిల్ “తిగోధానకరీ శక్తిస్సానిగ్రహ సమాప్త్యా

మూ|| ౩౯.౨|| “యథాహి మోషకాఃస్థానే” అని యారంభించి దీనియొక్కక్రమము
భగవచ్చాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడినది.

మనము కడతేరుమార్గమెద్ది? ఇట్లు తమంతట తమకు మనస్సుకొమ్మనట్టి కొన్ని యాశంకలుకలవు
అట్టి యాశంకలవలనఁగాని పూర్వము చెప్పిన యాదృచ్చికానులవలనఁ గాని యని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇట్లు నిర్లేతుకముగ భగవంతుడే చేతమని యంగీకరించునను విషయము
కాస్త్రమునం చెప్పట చెప్పియున్నదంటి వేని తెలుపుచున్నారు.

(యథాహి) ఇత్యాది. పాంచరాత్రము నూటయెనిమిది సంహితలు కలదిగానుండును. అహి
ర్బుధ్వుసంహితయనది వాటిలో నొక్కటి. “పాంచరాత్రస్య కృత్స్నస్య వక్త్రానారాయణస్స్వ
యమ్” అన్నట్లు సకలమును ఆదివక్త్ర నారాయణుడేయయినను, ఆయా సంహితలలో నొ
క్కొక్కవానికి వేవేరు గ్రంథకర్తలును కలరు. వాటిలో నీ సంహితకు అహిర్బుధ్వుండను పేరు
గల రుద్రుండు ఎక్తయగుటచే నీనికి అహిర్బుధ్వు సంహితయని పేరు గల్గెను. ఈ సంహితయందు
“నన్బుణర్ విల్ నీలార్ కణ్ణత్తమ్మాన్” (తి. వా. ౬-౧౦-౮) (నూత్మముఁ దెలిసికొనునట్టి
జ్ఞానముగల నీలకంఠుండు) అని సాయించినట్లు సత్వగుణము మైంఁగా నూత్మదర్శిగానుండు
రుద్రునియొద్దను దేర్ని యనుబ్రహ్మవేత్తమునగు శ్రీ నారదుండు మేలేంచి తనసంశయంబుల నన్నిం
టిని యడుగఁగా, రుద్రుండును వాటిని నిర్దయించుకొనుచు వచ్చెను. ఆ సందర్భమున పదునాడుగవ
యధ్యాయమునందు నారదుండును ప్రశ్నలకుత్తరముఁ జెప్పనప్పుడు సంసారమును మోక్షమునున్న
గలుగఁజేయుటకు హేతుభూతములగు నిగ్రహశక్తియను, అనుగ్రహశక్తియును ఈ రెండు శక్తు
లును సర్వేశ్వరునికిఁ గలవని ప్రతిజ్ఞ చేసి “తిగోధానకరీ శక్తిస్సానిగ్రహ సమాప్త్యా । పు

యా । పుమాంసంజీవసంజ్ఞం సాతిగోభావయతిస్వయమ్” ఎఱ్ఱ కుడగ్గి నిగ్రహాత్మికైయాన శక్తియారే తిరోహిత స్వస్వరూపాదికనాయ జీవాత్మాసంసరిక్కుమ్మడియై విస్తరణ ప్రతిపాదిత్తు అనంతరమ్ అనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తియారే సంసారాన్ముక్తనామ్మడియై ప్రతిపాదింపు తాక “ఏవంసంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః । జీవేదుఃఖావలెవిష్టః కృపాకాఢ్యవజాయతే సమీక్షితస్తుదాసోఽయం కరుణావర్షరూపయా । కర్మసామ్యంభజత్యేవ జీవోవిష్టుసమీక్షయా శక్తిభావస్సవై జీవ ముత్తరయతిసంసృతేః । కర్మజీచసమేతత్ర తూష్టిమ్భానముపాగతే” ఎఱ్ఱ సంసారచక్రస్థనాయ దుఃఖాశలనాన జీవక విషయమాక సర్వేశ్వరమగ్నింబు కృపై జనిక్కుమ్మడియైయుమ్, అన్దకృపైయెడియొక ఉణ్ణావ అవక కటాక్షత్తుక్కు విషయభూతనాయ కొండ్లు ఇవక కర్మసామ్యజై భజిక్కు మెన్నుపడైయుమ్, అన్ద అనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తి యినుడయ సద్భావ మివనై సంసారత్తోనిస్తు ముద్ధరిప్పిక్కు మెన్నువిడదైయుమ్, కీర్తకర్మ సామ్యమెవ్వులిక కరుణైయుమ్ సద్భావోగొల్లి, “యథాహిమోషకాఃపాథేపరిబర్తముపేయుషి నివృత్తిమోషణోద్యోగా స్తదాస్తతఉదాసతే అనుగ్రహాత్మికాయాస్తు శక్తేఃపాతక్షణేతథాఃపా సాతేసమీభూయ కర్మజీతేశుభాశుభే । తత్పాతానన్తరంజన్తు ర్యుక్తోమోక్షసమీక్షయా । ప్రవర్తమానవై రాగ్యో విశేషేఽభినితేశవాకా ఆగమాననుసంభివృత్త్య గురూనపుష్పసర్వ్యచ । అభ్యసత్తః ప్రకారైస్తైః ప్రబుద్ధోబోధపాలనః” ఇత్యాద్యధ్యాయశేషత్తారే, పట్టిపోజివక సంభారజైవైత్తు ముపేయనిష్టవళివిల్ అవనడైయ సమ్భారజై అపహరింపుతాక ఉద్యోగిక్కిల తక్కురర్, అన్దసమ్భారజై అవకవన్దు కైప్పన్ద్రీనవళివిల్ యాతొగుపడి నివృత్తిమోషణోద్యోగరాకానిష్టకొండ్లు ఎప్పుడు ముదాసీనరాయరున్దు విజువళిక్, అప్పడియే భగవదనుగ్రహశక్తి ఇవకపక్కలిలేవన్దు

మాంసం జీవసంజ్ఞంసా తిగోభావ యతిస్వయమ్” అని యారంభించి, నిగ్రహరూపమగు శక్తివలన నూయబడినట్టి స్వస్వరూపాదులగుల జీవుండు జన్మ మరణానుభవ మరలమరల పొందుచుండునని విస్తారముగ ప్రతిపాదించి పిమ్మట యనుగ్రహరూపమగు శక్తివలన సంసారమునుండి ముక్తుండగు విధమును ప్రతిపాదించుటకుగాను “ఏవంసంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః । జీవేదుఃఖా వలెవిష్టః కృపాకాఢ్యవజాయతే । సమీక్షితస్తుదాసోఽయం కరుణావర్షరూపయా । కర్మసామ్యం భజత్యేవ జీవోవిష్టుసమీక్షయా । శక్తిభావస్సవై జీవ ముత్తరయతిసంసృతేః । కర్మజీచసమేతత్ర తూష్టిమ్భానముపాగతే” అనగా సంసార చక్రమునందుండి దుఃఖాశులంజైన జీవునివిషయముగ సర్వేశ్వరుని కొన విధమయిన కృప కలుగుననియు, అట్టి కృపమూలముగ గలిగినట్టి వాని కటాక్ష ముకు విషయమై యీతఁడు కర్మఫలము నపేక్షింపకయుండుటను, అట్టి యనుగ్రహరూపమగు శక్తి యుండుటంజేసి యిది యీతనిని సంసారమునుండి విముక్తిని గలుగజేయుననియును, ముందు చెప్పిన కర్మసామ్యముయొక్క యభిప్రాయమునున్న సంగ్రహముగాఁజెప్పి, “యథాహిమోషకాః పాథే పరిబర్తముపేయుషి । నివృత్తిమోషణోద్యోగా స్తదాస్తతఉదాసతే । అనుగ్రహాత్మికాయాస్తు శక్తేఃపాతక్షణేతథా । ఉదాసాతేసమీభూయ కర్మజీతే శుభాశుభే । తత్పాతానన్తరంజన్తు ర్యుక్తోమోక్షసమీక్షయా । ప్రవర్తమాన వై రాగ్యో విశేషేఽభినితేశవాకా ఆగమాననుసంభివృత్త్య గు రూనపుష్పసర్వ్యచ । అభ్యసత్తః ప్రకారైస్తైః ప్రబుద్ధోబోధపాలనః” ఇత్యాద్యధ్యాయశేషమున, మార్గమునఁబోవువాఁడు తనమూటనొకతావుననుంచి మరుగుతుపోగా, వానిమూట నపహరించుటకై ప్రయత్నించునట్టి దొంగలు అమూటను ఆ మార్గస్థుండు పట్టుకొనియున్నప్పుడు ఏదొకవిధమున

మూ॥ ౩౯౩॥ “వేణీతేయగుళ్ శైవ్వర్” ఎఱ్ఱ ఇవ్వరై స్పష్టమాక వరుళి
చెయ్ తారితే.

క్షణత్తిలే, అవ్యత్యవైత్తకవటీయే యిట్లుప్యతాకానిస్త పుణ్యపాపకర్మణ్యము, ఇవనైవన్దు
మేలిదామలుగానీ నిత్తిరున్దుడను; అన్దు అనుగ్రహత్మికయన శక్తి తన్నక్కల్ వన్దున వరమ్
గ్యనాయ్ వికకాళిని వేళియాయ్ శాస్త్రప్రమాణనాయ్ సదాచార మాత్రయణమ్ పట్టి
లభ్యసత్తాకనాయ్ లభ్యజ్ఞాననాయ్ అన్దుజ్ఞాపత్తైరక్షిత్తుక్కొన్దు సారగ్రాహియాయ్ సముచితోపా
య పరిగ్రహత్తాలేసంసారాదు తీర్తనాయ్ పరమపదపై ప్రాప్తిక్కుమెత్తు శొన్నానికే. అత్తై
యాలే, “యథాహి మోషకాపాణే” ఎఱ్ఱకుడిగ్గి ఇన్ని హేతుక విషయాకార త్రిసుడైయ క్రిమ
యై అప్తప్రమాణమన భగవచ్చాస్త్రత్తిలే శొల్లిన్దుతైనితార్.

ఇప్పుడి శాస్త్రమశొన్న విళిన్దు క్కె నిర్మేగుక విషయాకారముక్కునేరే పాత్రభూతరాయ్,
అప్తమాత్రగృహరాన అశ్శొరివ్వగ్గై తైళియవరుళిచెయ్ నారెన్దితార్ మేల్, (వేణీతే) ఎఱ్ఱ
కుడిగ్గి, “వేణీతేయగుళ్ శైవ్వర్” ఎఱ్ఱకు-నిహేతుకమాక క్కటాక్షిండునరన్దుపడి. (ఇవ్వరై
స్పష్టమాక వరుళిచెయ్ తార్) ఎఱ్ఱకు-ఇన్ని హేతుక విషయాకారమాక రహస్యాగ్గై సంశయ
విపర్యయముల నకలరుమతీయుమ్మడి ప్రకాశమాక విరుళిచెయ్ నారెన్దు.

మూ॥ ౩౯౩॥ “వేణీతేయగుళ్ శైవ్వర్” అను పాశురమున ఈ యర్థమును స్పష్ట
ముగాఁ దెలిపియున్నారు కదా!

దొంగతనము చేయనివారివలెనే యూరకయుండురు. అట్లే భగవంతుని యనుగ్రహశక్తి యీచేత
నుని వైపుకువచ్చినప్పుడు ఈయాత్మను తాను పోయిన మార్గమునఁ గొనిపోవునట్టి పుణ్యపాప
ర్మములు రెండును తులనివై పడకుండ, యూరకయుండును. అట్టి యనుగ్రహరూపముగ శక్తి
తనవైపుకు వచ్చినప్పుడు ఈచేతనుండు, మోక్షాపేక్షగలవాడై నానాటికి వృద్ధిబొందునట్టి వైరా
గ్యముకలవాడై వివేకిమనం దాశగలవాడై, శాస్త్రమునందు శ్రీతిగలవాడై సదాచార్యుని
శ్రద్ధతోనాశ్రయించి సత్తను జ్ఞానమునున్న లభించినవాడై యట్టిజ్ఞానమును గట్టింపుకొనుచు
సారగ్రాహియై మంచి యుపాయము నవలంబించుటవలన సంసారమునుండి కడవేరి పరమపదమును
పొందగలడు” అని చెప్పియున్నాడు గదా!

కావున “యథాహి మోషకాః స్థానే అని యారంభించి నిహేతుకముగ భగవంతుంజీతనిని
స్నేహింపునట్టి విధమును అప్తప్రమాణముగ శ్రీపాంచరాత్రిమున చెప్పబడినదియని తెలిపిన
వారియిరి.

అకతారిక:—ఇట్లు శాస్త్రమునఁ దెప్పియుండుటమాత్రమే కాకుండ, నిహేతుకముక విష
యాకారమును నేరుగ నే పాత్రులై అప్తతములలో మొదటివారుగా నెన్నఁదగినవారగు శ్రీనమ్మా
భ్యూరులవారు ఈవిషయమును తెలిపియున్నారని (వేణీతే) ఇత్యాది మార్గికచేఁ దెలుపు
చున్నారు.

(వేణీతే యగుళ్ శైవ్వర్) అనఁగా నిహేతుకముగ కటాక్షిండురుగ యర్థము. (ఈయర్థ
మును స్పష్టముగాఁ దెలిపియున్నారు) అనఁగా ఈనిహేతుక విషయాకారరూపముగ రహస్యా
గ్యమును సంశయ విపర్యయములు లేకుండునట్లు అండులును తెలిసికొనువిధమున, బహిరంగముగాఁ
జెలిపినారనుట.

మూ॥ ౩౯౮॥ “శైయవార్కట్టు” ఎఱ్ఱ అరుళుక్కు హేతు సుకృతమెన్నానిష్టతే
యెన్నిల్, అహోతు “వెటితే” ఎఱ్ఱ విడమ్ శేరాతు.

మూ॥ ౩౯౯॥ భగవదాభిముఖ్యమ్ సుకృతత్తాల్లిక్కే భగవత్కృపైయాలే పిఱిక్కి
అతు, అద్యేషమ్ సుకృతత్తాలేయెన్నిల్, అన్దఫలవిశేషమ్ము అత్తైసాధన
మాక్క వొణాతు.

అన్దోపన్యాసాత్మకమైన ద్వంద్వోక్తియి అభిప్రాయ మతీయాతార్ శక్తైయై యనువదిత్తు పురి
హరిక్కితార్, (శైయవార్కట్టు) ఎఱ్ఱతుడక్కి. అతావరు-అనుల్ శైయవరచ్చ వనన్దమ్ అర్కు
త్తానెన్నుమపేత్తైయిలే “శైయవార్కట్టు” ఎఱ్ఱ-అరుళుక్కైక్కలుప్పాక త్తిరువుళ్ళుకమ్ము
మ్మడి శిలవల్లై చెయ్య మవర్క పెన్దైయాలే. అవకాకృపై శక్తైక్కమ్ము హేతు చేతనసుకృత
మెన్నానిష్టతేయెన్నిల్; అప్పడిశిల్లుమ్మగు నిల్లేగుకవాచకమాన “వెటితే” ఎఱ్ఱవిడమ్ సద్గత
మాకాతెన్దై; అత్తైయార్ “శైయవార్కట్టు” ఎఱ్ఱగు-తాక శైయనిన్దై తవర్క కుక్కెన్ద పడి.

అభిముఖ్యత్తుక్కు భగవత్కృపై కారణమ్, అద్యేషత్తుక్కు సుకృతమ్ కారణమెఱ్ఱనిన్దైత్తు
చొల్లువార్ వచనత్తై యనునదిత్తు కొల్లు పరిహరిక్కితార్, (భగవదాభిముఖ్యమ్) ఎఱ్ఱతుడక్కి.
అతావరు-అనాదికాలమ్ విముఖనాయ్ పోన్దై ఇచ్చేతననుక్కు, భగవద్విషయత్తిన్ పిఱిక్కి అభి

మూ॥ ౪౦౦॥ “శైయవార్కట్టు” అను పాశురమున కృపకు హేతువు సుకృతమని
చెప్పియున్నదే యంటివేని, అట్లు అర్థము చేసికొనినచో, “వెటితే” అనునది
దానితో నేకార్థము కాజాలదు.

మూ॥ ౪౦౧॥ భగవదాభిముఖ్యము సుకృతమువలనఁగాక, భగవత్కృపవలనఁ
గలుగునది. అద్యేషము సుకృతమువలనఁగలుగునది యంటివేని యిట్టి ఫలం
బున కది సాధన మనుకొనకూడదు.

అవతారిక:—పైని యుదహరించిన శ్రీ నమ్మభ్యారుల దివ్యసూక్తికి తరువాతిపాశురము
యొక్క యభిప్రాయమును తెలియనివారు కొందఱు చేయనట్టి శంకల ననువదించి వాటిని పరిహా
రించుచున్నారు.

(శైయవార్కట్టు) ఇత్యాది. “కృపచేయుదురు” అని చెప్పినపిమ్మట “అట్లు కృపచే
యునది యెవ్వరికి?” అను విరక్షరాఁగా, (శైయవార్కట్టు) అనఁగా అట్టికృపకు తగినట్లు మన
స్సుకు, సంసారము గలుగవిధముక కొన్ని కార్యముల నొనర్చువారికి” అని బహులు చెప్పియున్నం
దన, నట్లు సర్వేశ్వరుండు కృపతో కటాక్షించుటకు హేతువు ఈచేత సంపూర్ణమైన సుకృతమని
చెప్పియున్నారా? యంటివేని, అట్లు చెప్పినట్లయిన, నిహేతుకర్తవ్యమును తెలుపునట్టి “వెటితే” అను
పదము సరిపడకపోవును. కావున “శైయవార్కట్టు” అనఁగా తాను కృపతో కటాక్షించుటకై
తలంచినవారికిని యర్థము.

అవతారిక:—అభిముఖ్యముకు భగవత్కృప కారణమనియును, అద్యేషమునకు సుకృతము
కారణమనియును తలంచువారు చెప్పనట్టి వచనముల ననువదించి వాటిని పరిహరించుచున్నారు.

(భగవదాభిముఖ్యమ్) ఇత్యాది. అనాదికాలముగ విముఖుండై పోవుచున్నట్టి యీచేతనునికి

మూ॥ ౩౯౬॥ శాస్త్రముమ్ విధియా తే నాముమతియా తే యరుక్కిలవిస్తై, సుకృత మ్మేన్దు నామ్ పేరిదుఃఖపడియెన్నెన్నిల్, నామన్దు, ఈశ్వరకామన్దు కేట్టిరు క్కైయాయరుక్కుమ్.

మఖ్యమ్ ఇవన్దుడెను సుకృతనిబ్బనమాకవన్దిక్కే కేవలభగవత్కృపైయారే పిఱక్కిలగు, తత్సూ ర్యభావియాన ఆద్యేషమ్ సుకృతమడియొక ప్పిఱక్కిలతెన్దు శొల్లప్పార్ క్కిల్. అభిభాస్మిగుకాది యాయ్ అత్మోజ్జీవనాజురయాయరున్దుళ్ళ భగవదద్యేషమాకిఱ ఇస్ఫలవిశేషత్తుక్కు అతిత్తుద్ర మాన యాదృచ్చికాది సుకృతన్దై క్కాగణమెన్దు శొల్లవొణ్ణాతెన్దై. అక్కియార్ ఆద్యేషత్తు క్కుమ్ భగవత్కృపైయే కారణమెన్దు శొల్లవేణుమెన్దు కలుత్తు.

శాస్త్రావిహితముయాయ్ చేతనాబిత్తముమాన ఇన్దయాదృచ్చికాదిక్కు సుకృతమెన్దు పేరి ట్టారిన్నా రెన్నుమిడతై శక్తాపరిహారయాదేణ వయశిచ్చెయ్ కితార్, (శాస్త్రముమ్) ఎన్దుగుడన్ది. ఆతావతు—“ఇదంకుర్యాత్” ఎన్దు శాస్త్రవిహితముయాయ్ కర్తృభూతకాన చేతనారలే బుద్ధిచా వ్యేణానుష్ఠితముమానతొన్దైయి తేసుకృతమెన్దు; అప్పడియే ఇన్దైచ్చెయ్ వానెన్దు శాస్త్రముమ్ విధియాతే, ఇన్దు సుకృతమిష్టణిసోమెన్దు తత్కర్తాకాన నాముమతియాతే, యరుక్కిల ఇన్ద యాదృచ్చికాదియై సుకృతమెన్దు నామ్ పేరిదుఃఖపడియెన్దనే యెన్నిల్, “ఇదుక్కు సుకృతమెన్దు పేరిదుఃఖిమ్ నామన్దు; సర్వముక్తిప్రసద్దిమ్ వారామెక్కాక సర్వజ్ఞానాన ఈశ్వరకా సుకృత

మూ॥ ౩౯౬॥ శాస్త్రమున్ను విధింపక, మనకున్ను తెలియక యున్నట్టి దీనికి సుకృ తమని పేరుపెట్టుట యెట్లుంటివేని, అది మనముకాదు. ఈశ్వరుండుని విని యుండవచ్చును.

భగవద్విషయమునఁ గలుగునట్టి యాభిముఖ్యము ఈచేతనని సుకృతము మూలముగఁ గానిదై కేవల ము భగవత్కృపవలనఁ గలుగునది. దానికి పూర్వపుదియగు ఆద్యేషము సుకృతముమూలముగ గలుగుననియని చెప్పదానంపే, అత్మగుణంబులన్నింటిలో మెట్టమొడిటిదై యాత్మోజ్జీవనము కంకురమైయున్నట్టి భగవదద్యేషరూపముగు ఈవిభవవిశేషమును అతిత్తుద్రమగు యాదృచ్చికాది సుకృతమును కారణమును గాఁ జెప్పఁదగదుకావున ఆద్యేషమునకున్న భగవత్కృపనే కారణ మును గాఁ జెప్పవలయునని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—శాస్త్రమునందు విధింపఁబడకఁగు, ఈచేతనలచేఁ తెలియఁబడకయును ఉండు నట్టి యీ యాదృచ్చికాదులకు సుకృతమని పేరుపెట్టినవారు పలానివారను విషయమును శంకా పరిహార పూర్వకముగఁ జెబుచున్నారు.

(శాస్త్రము) ఇత్యాది. “దీనిఁ జేయఁబడినది” అని శాస్త్రముచే విధింపఁబడినదై కర్తలగు చేతనలచేబుద్ధిపూర్వకముగా ననుష్ఠింపఁబడనట్టి దానిని కదా సుకృతమందురు. అబ్బిధమునఁ దీనిఁ జేయుము” అని శాస్త్రము విధింపక, ఈసుకృతముఁ జేసినవారమని కర్తలగు మనకున్ను తెలియ వుండ, యుండునట్టి యీయాదృచ్చికాదులను సుకృతమనుపేరున మన మెట్లు పిలువఁదగునంటి వేని, ఏటికి సుకృతమను పేరునుపెట్టిన వారము మనముకాము. సర్వముక్తిప్రసంగము రాకుండు టకై సర్వజ్ఞాండగు ఈశ్వరుండు ఏటికి సుకృతమని పేరుపెట్టినాడు అని తత్త్వవేత్తలగు మన పూ ర్వాచార్యులు సాయించుదురు.

మూ॥ ౧౮౭॥ ఇవ్యర్థవిషయమూక ఆత్మార్థకళ పాశురజ్గళిల్ పరిస్పరవిరుద్ధమో^బ
లే తోన్ద్రుమ్, అవన్ద్రుల్ శొల్లుకిఱ పరిహారముమ్, మన్ద్రుమ్ముణ్ణాన
వక్తవ్యజ్గళుమ్ విస్తరభయత్తాలే శొల్లుకిటిటోమ్.

‘మెన్దుపేట్టువైత్తాన్’ ఎన్దు తత్త్వదర్శకరూప ఆచార్యరకళరుచ్చెయ్య కేట్టిరుక్కయాయరు
క్కుమెన్దై ఆకక్కిళ్ ‘వెటితేయరుళ్ శెయవర్’ ఎన్దు *తయర్ తమమతినలమ్ పెన్ద్రువర్ కళిల్
తలై వరాన నమ్మత్వార్ నిహేతుకవిషయకారమాకిఱ ఇవ్యర్థతై విశదమాక వరుచ్చెయ్ తపడి
యై దర్శిప్పిత్తు అతిమామేర్ వద్దకక్కుపరిహారజ్గళుమ్ పట్టియగునిసారాయన్ద్రు.

ఇని ఇవ్యర్థవిషయమాక ఆత్మార్థకళ పాశురజ్గళిల్ అన్యోన్యవిరుద్ధమౌలేనోన్ద్రు మున
ద్రుమ్ము పరిహారముమ్, ఇవ్యర్థస్థాపకమాక మన్ద్రుమ్ శొల్లుకేట్టుమ్ ప్రమాణతిరక్కజ్గళుమ్
ఇవ్యర్థతిల్ తాశురుచ్చెయ్యామైక్కు హేతువిన్న తెన్దితార్, (ఇవ్యర్థవిషయమాక) ఎన్దుకుడగ్గే.
అతావళు-నిహేతుకవిషయకారమాకిఱ ఇవ్యర్థవిషయమాక, ఇవిషయకారత్తుక్కిలక్కయ్
మయర్ తమమతి నలమ్ పెన్ద్రు ఆత్మార్థకళుడై భగవదక్షేతారవ్రకాశకర్గరూప పాశురజ్గళిల్
‘వెటితేయరుళ్ శెయవర్’ ‘ఎన్నన్ది శెయ్తేనా వెన్నళ్ళిల్ తికళువతువే’ ఎన్దుమ్, ‘తిరుమాలి
రుళ్ళొలై మలైయై నేనన్న’ ‘మాతవనెన్ద్రు లేకొణ్ణు’ ఎన్దుమ్, ‘నల్లతోరణమ్ శెయ్ తుమి
లేక’ ఎన్దుమ్, ‘నోన్ద్రోన్ద్రో-పల్ పిఱవి’ ఎన్దుమ్, ‘యానెత్తవత్తార్ కాణ్ పణ్ కొలిన్దు’ ఎన్దు

మూ॥ ౩౯౭॥ ఈయర్థము విషయమై యాత్మార్థుల పాశురములలో పరిస్పరము
విరుద్ధములయినవాటివలెనోచునట్టి వాటినిగూఢించిచెప్పిన పరిహారమున్ను
తక్కిన శ్రీసూక్తులును గ్రంథవిస్తరభయమువలనఁ జెప్పియుండలేదు.

కావుననింతకుముందు ‘వెరి తెయరుళ్ శెయవర్’ అని ఇంచుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానా
నందమును లభించినవారిలో ప్రధానముగ శ్రీ నమ్మత్వారులు నిహేతుకవిషయకారరూపముగు
ఈయర్థమును విశదముగాఁ దెలిపినవిధముఁ దెలిపి, దానివిషయమున వచ్చిన శంకాపరిహారముల
నున్న చేసినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇంక, ఈవిషయమై ఆత్మార్థపాశురములలో పరిస్పరము విరుద్ధములయినవి
గాఁ దోచువాటికి పరిహారమును, ఈయర్థమును ఉపపాదించుటకై యీతావునఁ జూపింపవలసిన
ప్రమాణాంతరములనున్న ఈతావున తాము తెలుపకుండుటకుఁ గారణముఁ జెలుపుచున్నాడు.

(ఈ యర్థమువిషయమున) ఇత్యాది.

నిర్దేశక విషయకారరూపమున ఈయర్థము విషయమై యిట్టి విషయకారముకు లక్ష్య
భూతులై ఇంచుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానానందమును లభించినవారలగు ఆత్మార్థులయొక్క
భగవ దంగీకారముఁ దెలుపునట్టి పాశురములలో ‘వెటితేయరుళ్ శెయవర్’ (తి. వా. ౧-౧-౧) అనియు, ‘ఎన్నన్ది శెయ్తేనా వెన్నళ్ళిల్ తికళువతువే’ (తి. వా. ౧౦-౬-౧) అనియు, ‘తిరు
మాలిరుళ్ళొలై మలైయై నేనన్న’ (తి. వా. ౧౦-౧-౧) అనియు, ‘మాతవనెన్ద్రు లేకొణ్ణు’ (తి.
వా. ౨-౩-౩) అనియు, ‘నల్లతోరణమ్ శెయ్ తుమి లేక’ (పె. తి. ౧-౯-౪) అనియు, ‘నోన్ద్రో
న్ద్రో పిఱవి’ (పె. తి. ౧-౯-౧) అనియు, ‘యానెత్తవత్తార్ కాణ్ పణ్ కొలిన్దు’ (౨ తిరువ
౧౬) అనియు, ‘యానెత్తపణ్ శెయ్ లేక’ (౧౦ తిరు ౭౪) అనియు నీమొదలగు తావుల భగవం

తక్కిన వచనములనఁగా—ఇంకను ఈ నిహేళుకత్వమును స్థాపించుటకై యదవసారింప వలసిన “ఏకం సంస్కృతి చక్రస్థే భ్రామ్యమాణోస్వకర్మభిః । తేవేదుఃఖాతులే విష్టాః కృపాకాత్మస జాయతే” “నిహేళుకకటాక్షేణ మదీయేనమహమతే ఆచార్యవిషయాకారాత్ప్రాప్నువన్తి శరా

మూ॥ ౩౯౮ ॥ ఆకైయాల్ ఇవవిముఖనానదకైయిలుమకూడ ఉజ్జీవిక్రేకుక్కు
పివణ్ణిన వీశ్వరనై యనుసన్నితాల్, ఎప్పొతుమ్ నిర్భరనాయే యిరుక్కు
మి శ్తనై.

ప్రేక్ష్యకఞ్చిత్రదాచన" ఇత్యాదిప్రమాణబలము, ఏతదనుగ్రాహకతర్కబలము(విస్తరభయత్రాతే
శొల్లకిటిలామ్) ఎత్తు -ఇవైయిల్లామ్ శొల్లప్పార్కుమళవిల్ గ్రంథపురస్సవరుమెత్తజ్జి శొల్లకి
టోమిలైయెత్తపడి.

ఆక, కీర్తి, "భగవద్గుణానుసంధానమభయహేతు" ఎత్త ప్రతిజ్ఞక్కు ఉపపాదకమాక
"ప్రిపాద్విభూతియిలే" ఎత్తుడుజ్జి, ఇవ్వళవుమ్ ఈశ్వరనివ్వార్తోజ్జీవసార్థమాకవిముఖనదకైయే
పిడిత్తు క్కొప్పిపణ్ణిప్పొరుమ్మడియై విస్తరేణవరులిచ్చెయ్ నాల్; అతుతనై ఎ నిగమిక్కితార్,
(ఆకైయాల్) ఎత్తుడుజ్జి. అతావతు-ఈశ్వరనివ్వార్తోజ్జీవనత్తుక్కు క్కొప్పిపణ్ణియై కట్టలే యితు
తాకైయాల్ ఇప్పడి ఇచ్చేనక తనప్పక్కల్ విముఖనానవిస్తైయిలుమటపడ ఇనికజ్జీవిక్రేకుక్కు
క్కొప్పిపణ్ణిప్పొద్ద గుణాధికనానవనై యనుసన్నితాల్, ఏతమ్భూతనాన అవిన్ ఇవ్వనస్థాపన
రాక్కినమ్మైక్కరాక్కినగుణమాకసంగరిక్కివిదానెత్త తద్గుణవిశ్వాసత్రాతే సర్వకాలముమ్ నిర్భర
నాయేయిరుక్కుమి త్తనై, భయప్రసంగమిలైయెత్తపడి.

"విముఖనానదకైయిలుమకూడఉజ్జీవిక్రేకుక్కుపిపణ్ణిన వీశ్వరనై యనుసన్నితాల్" ఎత్తుతామ్
శ్రియలిచ్చెయ్ త వర్థతిలా పిన్కుడలాక జ్ఞానాధికరుడైయ వనుసంధానవిశేషమై యరులిచ్చెయ్ కి

మూ॥౩౯౮॥ కావున ఈతండు విముఖుండుగా నున్నప్పుడును కృషిచేయునట్టిసర్వే
శ్వరుని యనుసంధించుకొనినట్లయిన, ఎప్పుడును నిర్భరుండుగానే యుండును.
ఇంతియే.

బలము" "నాసౌతుషకారేణచాప్యన్యేనహేతునా । కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్ష్యకఞ్చి
త్కదాచన" ఇత్యాది ప్రమాణములును వీటి కనుకాలములగు వాదములననుట.

గ్రంథము పెరుగుననెడి భయమువలన చెప్పలేదనగా—వీటి నిన్నింటిని చెప్పినచో గ్రంథ
ము మిక్కుటముగా విస్తరించిపోవుననెడి భయమువలన చెప్పలేదనుట.

కావున ఇంతకుపూర్వము (భగవద్గుణాను సంధాన మభయహేతువు) అని యారంభించి
అవిషయమును ఉపపాదించుటకుగాను(ప్రిపాద్విభూతియందు) అను వాక్యము మొదలుకొని యింత
వరకును సర్వేశ్వరుం డీయాత్మను ఉజ్జీవింపజేయుటకై యీతని నైమిఖ్యమునే యాధారము
గాఁగొని కృషిచేసి పోవువిధమును వివరించుటగా సాయించినవారయిరి.

అవతారిక:—ఈ నైవిషయమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. సర్వేశ్వరుం డీయాత్మను ఉజ్జీవింపజేయుటకై ప్రయత్నించుట యి
వ్విధమునఁగాన, నిట్లు ఈచేతనుండు తనవిషయమున విముఖుండుగా నున్నప్పుడును, యీతని యు
జ్జీవనమునకై ప్రయత్నించునట్టి గుణాధికుడగు నాతనిని యను సంధించుకొంటిమేని, యిట్టివాఁ
డగు సితండు యిట్టి యవస్థలో వునలనుంచి కర్మానుగుణముగ జన్మమరణాదులను బొందనీయడని
యీతనిగుణముల విషయమగు నమృతమువలన యెల్లకాలమును నిర్భరుండుగానే యుండును.
కావున నొకప్పుడును భయముయొక్క ప్రస క్తియే లేదు.

మూ॥ ౩౯౯॥ “ఎలిర్ కూళిల్ పుక్కు.”

మూ॥ ౪౦౦॥ ఒరువనైప్పిడిక్కినినైత్తు ఊరైవళైవారై పోలే వ్యా నియుమ్.

తా॥ (ఎలిర్ కూళిల్ పుక్కు) ఎత్తు. “ఎలిర్ కూళిల్ పుక్కు” ఎత్తు - ఎక్కువైతప్పు వాడై పడి పార్ త్తవిడమెల్లమ్ తానేయాన్బుడియాన వ్యాప్తియిలే ఉల్ పుక్కెన్దు పడి...ఎలిర్ కూళిల్ ఎన్నిట-అవతారపరమాక మత్తుముక్కారాతే వ్యాఖ్యాతమాయ్ ద్దాకిలుమ్. ఇపోతి వరిన్విడ త్తిల్ వ్యాప్తి పరమాక మరళిచ్చెయ్ తా॥; అనేకయాజనై కరుణాయితై యిరుప్పకు.

ఆతుక్కుదృష్టాంతమరళిచ్చెయ్ తా॥, (ఒరువనైప్పిడిక్కినినైత్తు ఊరైవళైవారై పోలే) ఎత్తు. అతావతు - ఒరువనైప్పిడిక్కినినైత్తు అవనైత్తప్పామల్ పిడిక్కివేలు మెన్దుమభినివేశతైతే అవూరైచ్చేరగనైయమాసోలెయాయ్ ద్దామి ఓరాత్తావైయకప్పదుత్తిక్కిగ్గుక్కక్కాక సకలచేతనాచేతనగ్గిలిమ్ వ్యాపిత్తునిట్టుమ్మడి; ఆత్తయారే వ్యాప్తియుమ్ స్వాధ్యమాకవైత్తి తే జ్ఞానాధికరనుసద్ధిపుత్తితా॥. (వ్యాప్తియుమ్) ఎత్తుకు-సర్వసత్తాహేతువాన అతువు ముగ్గు పడి వెన్దు పడి.

మూ॥ ౩౯౯॥ “ఎలిర్ కూళిల్ పుక్కు” (లి-వా-౨-౬-౬) అని సాయించినట్లు

మూ॥ ౪౦౦॥ ఒకనిని పట్టుకొనతలంచి పూరంతటను ముట్టడివేయునట్లు వ్యాపించి యుండుట.

అవతారిక:— (విముఖుండుగా నున్నప్పుడు ఉజ్జీవింపజేయుటకై ప్రయత్నించువాడగు సర్వేశ్వరునియనుసంధించుకొనినట్లయిన) అనియితకుముందు సాయించిన దానికడయనున విద్యానము కలుగుట కనుగుణముగ జ్ఞానాధికులయొక్క అనుసంధాన విశేషముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఎలిర్ కూళిల్) ఇత్యాది. (ఎలిర్ కూళిల్ పుక్కు) అనగా నాకు తప్పకుండ చూచిన తాత్పర్యంబుండంతటను, తానే తెలియవచ్చునట్లు అంతటను వ్యాపించియుండి యుండుట.

“ఎలిర్ కూళిల్ పుక్కు” అనుపాశురమును అవతారమువిషయమైనదానిని గానితరులు వ్యాఖ్యానముఁ జేసియున్నను ప్రకృతమున వీరు దీనిని వ్యాప్తినిదెలుపు దానినిగాను సాయించియున్నారు. అనేకార్థము బుండియుండవచ్చును కదా!

అవతారిక:—అందులకు దృష్టాంతముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఒక్కనిని) ఇత్యాది. ఒకనిని పట్టుకొనవలయునని తలంచుకొనినవాఁడు వానిని తప్పకుండ పట్టుకొనవలయుననెడి ప్రబుద్ధలవలవి నాపూరువంతయును ఆక్రమించుకొనియుండునట్లు, సర్వేశ్వరుండును ఒకయాత్మను వశపఱచుకొనుటకుగాను, చేతనాచేతన పదార్థము లన్నింటిలో వ్యాపించి యుండిన వాఁడాయెను.

అవతారిక:—కావున సర్వేశ్వరుండు దంతట వ్యాపించియుండుటయును స్వోపయోగమునకు గానే యని జ్ఞానాధికులు చెప్పువరని తెలుపుచున్నారు.

(వ్యాప్తియును) ఇత్యాది. అన్ని పదార్థములయొక్కయును ఉనికిపట్టుకు హేతువయినట్టి యుదియుఁగూడ యుండుట

అవతారిక:—సర్వేశ్వరుండు సృష్ట్యవతారాదులను స్వాధ్యముకై యెనర్పినదానిని నిరూపింప నక్కఱలేకుండనే యంగీకరించి దానినిందులకు దృష్టాంతముగాఁగొని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౦౦॥ సృష్ట్యవతారాదికవైప్రోతే స్వార్థమాకవిత్తే జ్ఞానాధికరను సంధిష్పతు.

మూ॥ ౪౦౨॥ కర్మఫలమోబలే కృపాఫలము మనుభవిత్తే యజవేణమ్.

సృష్ట్యవతారాదికై స్వార్థమాక వనుస్థిక్తయై సిద్ధవత్కరితు, ఇతుక్కుదృష్టాంతమాక వరుచిచ్చయేకితార్, (సృష్ట్యవతారాదికై హ్యే) ఎన్టు. *మన్నీర్ ఖాల్తిల్ ముతత్పాట్టిలే సృష్టియై స్వార్థమాకవుమ్, ఇరణ్డామ్పాట్టిలుమ్ మూర్డామ్పాట్టిలుమ్ అవతారజ్ఞై స్వార్థమాకవుమ్ ఇవర్తామే యనుస్థిత్తరుగిసారిశే. (అవతారాదికల్) ఎన్జివిడత్తిల్ అదికబ్బతారే గుణచేష్టితాదికలై చొల్లుకొలుతు.

ఇప్పుడి ఇవన్ యుఖనానదలై యిలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికళాశే ఇవనుడైయ ఉజ్జీవనతుక్కుఅవన్ కృపిపణ్ణిప్పొరుకొలుతు తన్నుడైయ నిర్లేతుకకృపైయాలేయై; | తాదృశకృపాఫలమి వనుక్కు అవశ్యానుభావ్యమెన్నుమిడతై సదృశాంతమాక వరుచిచ్చయ్యానిన్టుకొల్లు, కీర్త్తి “నిర్భర నాయిరుక్కుమిత్తనై” ఎన్టువల్లై సిరీకరిక్కితార్ మేల్, (కర్మఫలమోబలే) ఎన్టుతుడన్జి. అతావను - తాళైయేత పుణ్యపాపరూపకర్మఫలమ్. “అవశ్యమనుభోక్తవ్యమ్” ఎన్జివిడయే అనుభవిత్తే యజవేణుమిపాలి, నిత్యసంసారమేతువాన కర్మతైత్తర్చి నిత్యమారికలోడు సమాన భోగభాగియాక్కుక్కు మేతువాన అవనుడైయకృపాఫలముమ్ ఇవనుక్కిచ్చెయిన్జేయేయాకొలుతు అవశ్యమనుభవిత్తే విడవేణుమెన్జే.

మూ॥ ౪౦౧॥ సృష్ట్యవతారాదులవలెనే స్వార్థముగానని కదా జ్ఞానాధికు లనుసంధించుకొందురు.

మూ॥ ౪౦౨॥ కర్మఫలమువలెనే కృపాఫలమున్ను అనుభవించియే తీరవలయును.

(సృష్ట్యవతారాదులవలెనే) ఇత్యాది.

“మన్నీర్ ఖాల్తిల్” అను తిరువాయ్మొట్టియొక్క మొతటి శాశురమున సృష్టిని స్వార్థముగానొప్పి నట్టి దానినిగాను రెండవ శాశురమునను మూడవ శాశురమునను అవతారమును స్వార్థముగా నొప్పి నట్టి వాటినిగానున్న పితౄసాయించియున్నారకదా? మూమున (అవతారాదులు) అను తావుననుండు అదికబ్బముచే గుణచేష్టితాదులను గ్రహించుడి.

అవతారిక:—ఇట్లు ఈచేతనుండు విముఖుండుగా నున్నప్పుడును ఈతనియొక్క యుజ్జీవనమునకుఁగాను సర్వేశ్వరుండు కృపించేయట యనునది తనయొక్క నిర్లేతుక కృపవలనఁగదా అట్టి కృపాఫలము ఈచేతనునిచే యవశ్యముగ అనుభవింపవలసినదను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగఁ దెలుపఁదలంచి యింతకుముందు (నిర్భయఁడుగానుండును ఇంటియే) అను విషయమును స్థిరపఱచుచున్నారు. (కర్మఫలమువలెనే) ఇత్యాది.

తానొనర్చిన పుణ్య పాపకర్మముల ఫలము “అవశ్యమనుభోక్తవ్యమ్” అని చెప్పియున్నట్లు అనుభవించియే తీరవలసియున్నట్లు, నిత్యసంసారమును మేతువగు కర్మమును తొలగించి, నిత్యమూరులతో సమానమైన భోగముగల వాఁడగుటకు మేతువైనట్టి సర్వేశ్వరుని కృపయొక్క ఫలమున్ను ఈతండిచ్చయింపకపోయినదని అవశ్యముగ అనుభవించియే తీరవలయును.

మూ || ౪౦౩ || కృపై పెరుకప్పుక్కాల్ ఇరువర్ స్వాతస్త్రిత్యైలామ్ తక్తయవా
న్జాతపడి ఇరుకనైయు మఱ్ఱియప్పెరుకుమ్.

ఏవమృత కృపై అనాదియగుకచ్చెయ్తే, కర్మకర్తావాన చేతననుడైయును తర్కిత
దాతావాన ఈశ్వరనుడైయును స్వాతస్త్రిత్యైలామ్ తక్తయపుట్టన్మొడివ్వుపోవడు, ఇన్నముమప్పడి
యానాలోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్కీతార్, (కృపైపెరుకప్పుక్కాల్) ఎవ్వుడుడగ్గి. అతావతు-కృపా
గుణమ్, నిరంకుశస్వతస్త్రిత్యానవిశ్వరూపానట్టకట్టలైయిరే వర్తవాత్మి యజ్జీకరిక్కక్కడవో
మెవ్వు ఇచ్చేతననై కర్మానుగుణమాక నిర్వహిస్తుమళవిల్, ఇరువర్ స్వాతస్త్రిత్యైలామ్ తక్త
యపుట్టు నిఱుగుమతోటియ, ఆకట్టలైయిల్ బారామైయారే దుగ్గలియేవర్దానాక ఇవనై
అవస్తానే మేల్విట్టన్మొడివ్వు క్కుడలామ్మడి పెరుకుమళవిల్, స్వాతస్త్రిత్యానవిశ్వరూపనుడైయు
చేతనకర్మానుగుణమాక వ నిర్వహిక్కక్కడవోమెన్మొడి స్వాతస్త్రిత్యైలామ్, స్వవిషయమానచేతన
నుడైయు “శ్రుతిస్త్రిత్యైలామ్మైవాజ్ఞాయస్తామల్లభ్యుర్రతే” ఎన్మొడియే ఈశ్వరాజ్ఞెమై యతిలం
ఘిత్తు నడక్కక్కడియన స్వాతస్త్రిత్యైలామ్ విరోధిక్కవాన్జాతపడి “విలివాయ్కీన్మై కా
ప్పారార్” ఎన్మొడియే ఉభయస్వాతస్త్రిత్యైలామ్ ఇరవ్వుకనైయు ముడైవట్టియమ్మగొ
యిరుమట్టిల్ నిల్వమైమేన్మేలుమ్ పెరుకొనిఱుమ్మెన్మై.

ప్రకరణాదియిల్ భయాభయపేతుక్కళిక చొన్న స్వదోషభగవద్గుణగిల్ వైత్తు

మూ || ౪౦౩ || కృపగలుగుట కారంభించినట్లయిన, ఉభయుల స్వాతంత్ర్యమువలన
నున్న అణచిపెట్టుటకు ఏలులేకుండ, ఇటుఅటు నిండిపోవును.

అవతారిక:—ఇట్టి కృపయనునది, అనాదిగానున్నను, కర్మంబుల నొనర్చినవాడగు ఈ
చేతనుని యొక్కయును, అట్టి కర్మంబులకు పలంబుల నొసంగువాడగు సర్వేశ్వరుని యొక్క
యును స్వాతంత్ర్యములమూలముగ అడ్డగింపఁబడియున్నదికదా! ఇంకను అట్లే యుండకూడదా
యంటి నేని తెలుపున్వారు.

(కృప) ఇత్యాది. కృపాగుణమనునది నిరంకుశస్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరుడు తాను యేర్పర
చిన నియమముల కనుగుణముగ ఈచేతనుం దుండి యున్నప్పు డంగీకరించుదమునకొని యీచేతనుని
యొక్క కర్మానుగుణముగ నిర్వహించునప్పుడు, వీరి యుభయుల స్వాతంత్ర్యమువలనను నిర్బంధిం
పఁబడియుండును. ఇంతేకప్పు, ఈచేతనుండు అనియముల కనుగుణము ప్రవర్తింపకపోవుటచే వాని దుగ్గ
లినే యాధారముగాఁగొని యీతనిని సర్వేశ్వరుండేమై పైబడి యంగీకరించుటకుఁ దగినట్లు ప్రవ
ర్తిండునప్పుడు చేతనుని కర్మానుగుణముగానే నిర్వహింపవలయుననెడి యీశ్వర స్వాతంత్ర్యము
వలనను, “శ్రుతిః స్మృతిర్మై వాజ్ఞాయస్తామల్లభ్యుర్రతే” అన్నట్లు సర్వేశ్వరునియజ్ఞనతిక్ర
మించి, నడుచుకొనుట కనుకూలమైనట్టి యీచేతనుని స్వాతంత్ర్యమువలననున్న అడ్డగింపఁబడనట్లు
“విలివాయ్కీన్మై కాప్పారార్” అని పొయించినవిధమున, ఈరెండు స్వాతంత్ర్యములనెడి రెండు
వాడ్డులును నిండిపోవునట్లు ఒకతావున నిలువకుండ వైతని వృద్ధిపొందుననుట.

అవతారిక:—ఇంతకుముందు భయాభయంబులకు పేతువులుగాఁ జెప్పఁబడినట్టి యీచే

మూ॥ ౪౦౪॥ భయహేతుకర్మమ్, అభయహేతుకారుణ్యమ్.

మూ॥ ౪౦౫॥ భయాభయశ్చ భిరణ్ణమ్ మాటిమాటి వ్రాక్తియశ్చమే నడక్కుమ్.

కొండ్లు, కర్మకారుణ్యగ్ధ ప్రధానశ్చక్తాయాశ్చ అవశ్యశ్చ యుపపాదితుకొండ్లు వద్దార్ కీర్తి; అతు తన్నెన్ని నిగమిత్తరుకుకితార్ మేల్, (భయహేతు) ఎట్టు తుడగి. అతావశు- ఈశ్వరనే ఉపాయమెట్టిరుక్మిణ ఇవ్యధికారిక్కు ఇన్నమమ్ సంసార మనునర్థిక్కిల్ శెయవతెన్నెన్ని అభయత్తుక్కుహేతు, అనాదికాలమ్ సంసరిక్కుక్కు క్కారణమాయ్ పొంద్ స్వకర్మస్మరణమ్, “కూర్త్ పిటప్పమ్ మరుగ్గేవరప్పెరుమే” ఎన్నిపడియే సంసారమ్ నమ్మరుకుమ్ వరమాట్టాతు, శరీరావసానత్తిల్ భగవత్ప్రాప్తిక్కుమ్ కణ్ణజీవిల్లెయైట్టు నిర్భయశాయరుక్మైక్కుహేతు కర్మజైప్పారామలగ్గేకరిత్తు సంసారత్తై యడియలుత్తు తత్త్తిరువడికలితే శేర్ తుక్కుక్కుక్కుక్కుక్కుక్కు అవనుడైయ నిహేతుక కారుణ్యస్మరణమెన్. “స్వబోహనుసంధానమ్” “భగవద్గుణానుసంధానమ్” ఎట్టు తుడగిన్న్ది నిగమిక్మిణ విడమాక్తాయాశ్చ (కర్మమ్) (కారుణ్యమ్) ఎన్ని విడత్తిల్ స్మరణశర్యంతమ్ వివక్షితమ్.

ఇబ్బయాభయశ్చభిరణ్ణ మివమక్కెవ్యశవాక నడక్కుమెన్న అనుశిచ్చెయ్ కితార్, (భయాభయశ్చభిరణ్ణమ్) ఎట్టు తుడగి. అతావశు భగవత్ప్రపాదియమాయ్, ప్రకృతికూడే యరు

మూ॥ ౪౦౪॥ భయహేతువు కర్మము. అభయహేతువు కారుణ్యము.

మూ॥ ౪౦౫॥ భయాభయములు రెండును మారిమారి భగవత్ప్రాప్తివరకును

అనువర్తించును.

నుని బోహును సర్వేశ్వరునిగుణములను విటిల్ కర్మకారుణ్యములు ప్రధానంబులగుటంజేసి, వాటి నింతకుమందు ఉపపాదించియున్నారు, అవిషయమునే ముగింపుచున్నారు.

(భయహేతు) ఇత్యాది సర్వేశ్వరుండే యుపాయమని తెలంచుంపునట్టి యాయధికారికి

యింకను సంసారము విడువక జరుగుచున్నట్లయిన, యేమిచేయవలయుననుభయంబునకు హేతువు అనాదికాలముగ సంసారములోఁ బడియుండుటకు హేతువైయున్నట్టి తనకర్మమును స్మరించుకొనుట.

“కూర్త్ పిటప్పమ్ మరుగ్గేవరప్పెరుమే” (తిరువి ౪౫) (చక్రమువలె తిరుగుచుండు సంసారము నమిపించునా?) అని పాయించియున్నట్లు, సంసార మింక మనవద్దకు రాదు. శరీరావసానమున భగవత్ప్రాప్తికి కొరతలేదు. అని యిట్లు నిశ్చితగా నుండుటకు హేతువు కర్మముఁ బాడకయే యంగీకరించి సంసారమునుబోగొట్టి తనయొక్క శ్రీపాదములతోఁ జేర్చుకొనుట కనుకూలమగు సర్వేశ్వరుని నిహేతుక కారుణ్యమును అను సంశించుకొనుట.

“స్వబోహనుసంధానము. భగవద్గుణానుసంధానము” అని యారంభించి ముగించునట్టి ప్రకరణమగుటంజేసి (కర్మము-కారుణ్యము) అను తావున కర్మమనఁగా కర్మానుసంధానమనియు, కారుణ్యమనఁగా కారుణ్యానుసంధానమనియు నిట్లు అర్థము చేసికొనునది.

అవతారిక:—ఈభయాభయంబులు రెండును ఈతని కెరివర కుండునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(భయాభయంబులు రెండును) ఇత్యాది, భగవంతుని శృపక విషయమైనను, ప్రకృతితో,

మూ॥ ౮౦౬॥ నివర్త్యజ్ఞానమ్ భయహేతు, నివర్తకజ్ఞాన మభయ హేతు.

త్వయా లే యనాదికాలమ్ సంసరణ హేతువాయోహ్యస్త స్వకర్మజ్ఞై యనుసస్థిస్థు, అజ్ఞై పృథావీ అజ్ఞీకరితై భగవత్కారుణ్యజ్ఞై యనుసస్థిప్రతాయోగ్నిజ్ఞై శ్చ ఇవన్విధికారియిరుప్పతు. అతిలోకరత్నై యనుసస్థిత్తిహేతు భయముమ్, కారుణ్యజ్ఞై యనుసస్థిత్తిహేతు అభయముమాయ్ ఇరణ్ముమ్ మాతీమాతీ ప్రకృతిసమ్మవృద్ధమర్థు భగవత్ప్రాప్తిపణ్ణుచక్రపుష్ప నదిక్కు మెన్మె.

ఇప్పుడి అభయముమ్ మాతీమాతీ ప్రాప్తిచక్రపుష్ప నదిక్కి అతేకా? తద్గుణవిశ్వాసత్వాలే ఎహ్యగు మొక్క నిర్భగు రా యిరుక్కహాణాతో వెన్న, అయిచ్చెయ్ కితార్ ; (నివర్త్యజ్ఞానమ్ ఎను మడజ్ఞి. అతావతు అవయదైయ కారుణ్యత్వాలే నివర్తింపవుమతాన అవిద్యావృత్తివాసనా రుచి ప్రకృతి సమ్మవృద్ధవిషయజ్ఞానమ్, ఇదై కిష్టత్వయా లే ఇన్నముమ్ సంసారమ్ మేలిట్టాలో శయవతెన్నెన్మి భయ హేతు, “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి” ఎన్దు సర్వేశ్వరునికల్తైర్మర్మి ప్పాకడుమ్మడిపణ్ణుత్వయా లే ఇవదుమ్మర్మ నివర్తకమాన అవయదైయ కారుణ్యవిషయజ్ఞానమ్ తదభయరాహిత్యహేతు వెన్మె. నివర్తకబలమతీన్దాలుమ్ నివర్త్యమ్ కిడమ్మచక్రపుష్ప భయముమ్ నడునడువ కలశిచ్చెల్ల మెన్మె కలుత్తు.

అక ఇప్రకరణత్వాలే ఇన్నమ్మ భయాభయహేతుక్కగుమ్, తదుభయ విపర్యయత్వాలే

మూ ॥ ౮౦౬॥ నివర్తింపవలసినదియగు స్వకర్మమునుగుఱించిన జ్ఞానము భయ హేతువు. దానిని నివర్తింపఁ జేయునట్టివాఁడగు సర్వేశ్వరునిగుఱించిన జ్ఞానము అభయ హేతువు.

గూడియుండుటంతేసి, అనాదికాలయగ సంసారముకు హేతుభూతమైనట్టి కర్మము ననుసంధించు కొనుచును. దానిని గమనింపఁ జూంగీరించినట్టి భగవంతుని కారుణ్యము ననుసంధించుకొనుచును కదా! యీ యధికారి యుండును. అందులో కర్మము ననుసంధించుకొనునప్పుడు భయమును కారుణ్యము ననుసంధించుకొనునప్పుడు అభయమును నుండుటంతేసి యీరెండును ఒక్కటివిడిచి వేటొక్కటిచొప్పన ప్రకృతి సంబంధముపోయి భగవంతుని చొందువరకును కలుగుచునే యుండును.

అవతారిక:— ఇట్లు ఒక్కటితప్పినే వేటొక్కటి భగవత్ప్రాప్తివరకును ఏయందుడవలయును? సర్వేశ్వరుని గుణములయెడల యుండునట్టి విశ్వాసమువలన నెల్లకాలమును నిశ్చింతుఁడుగా నేల యుండకూడదంటివేసి తెలుపుచున్నారు.

(నివర్త్యజ్ఞానము) ఇత్యాది సర్వేశ్వరునియొక్క కారుణ్యమువలన నివర్తింపఁబడునట్టి యవిద్యా కర్మవాసనా రుచి ప్రకృతి సంబంధవిషయముగు జ్ఞానమనునది, యింకను యీయవిశ్వాసులుండుటం జేసి, యింకను సంసారముపై బడినచో, ఏమిచేయగలమనెడి భయంబునకు హేతువగును, “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి” అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు వీటి నన్నింటిని పోగొట్టువాఁడగుటంతేసి వీటిఁ బోగొట్టువాఁడగు సర్వేశ్వరునియొక్క కారుణ్యమువిషయము గు జ్ఞానము అట్టిభయము లేక పోవుటకు హేతువగును.

నివారకుండగు సర్వేశ్వరుని శక్తి తెలిపియేయున్నను, వానిచే నివారింపఁబడునవియును యవిద్యారులున్నంతవరకు భయమున్ను మధ్యమధ్య కలుగుచుండునని భావము.

కావున ఈప్రకరణమున ఈజీవునికి భయాభయంబులను గలుగఁజేయునట్టి హేతువులును

సిద్ధిక్కుమతువును, తన్ని బద్ధన శజ్ఞాపరిహరణమును, సర్వేశ్వరం సంసారికగుక్కు జీవనత్తిలో కృషిపంజుమ్మడియును, అజ్ఞాతనుకృతభగవద్గీతాః హేతుత్వమును, ఇన్ని హేతుకవిషయాకార వైభవానభిజ్ఞింపడియును, ఏతద్వైభవాభిజ్ఞింపడియును, ఇవ్విధ మభియుక్తవచన నిత్యమెన్ను మతువును, అజ్ఞాతసుకృతవ్యాజేన అవస్థీకరిక్కుమ్మడియును, అజ్ఞీకారహేతువాక్కు మజ్ఞాత సుకృతగీత తత్కృషిఫలత్వమును, తన్నిరూపణఫలితమును, అజ్ఞీకారప్రతిబాధానునైకాదా చత్కమాక స్వయమేవ విలైక్కైక్కుడియును. అవత్తీకైద్వైవిధ్యమును, ఏవమ్భూతవిషయాకార శాస్త్రసిద్ధిత్వమును, ఇవిషయాయాకారమ్ పెత్తీయర్ ఇత్తై వెలియాక ప్రేరినపడియును, ఏతదన భిజ్ఞవచనపరిహరమును, అభియుఖ్యవదద్యేష తత్కృపాజనితత్వమును, యాదృచ్ఛికాదికలిలో సుకృత నామవిశ్వర కృతమెన్నుమతువును, ఏతద్దగవిషయాభియుక్తవచన పరస్పరవిరోధ పరిహారాద్య నుక్తిహేతువును, కీర్తిపరక్క ఉపపాదిత్తువద్దతి ఫలితమును, తదాప్తిహేతుతయా జ్ఞానాధిక రనుసన్ధానమును, నిర్దేశక కృపాఫలవాక్యనభావ్యత్వమును, ఈదృశకృపాప్రవాహ దుర్నివార కత్వమును, ప్రకరణాది ప్రతిజ్ఞాతార్థ నిగమనమును, భయభయమునవర్తన కాలావధియును, ఏతద భయహేతుభూత జ్ఞానవిశేషజ్ఞును కొల్లకైయాత ఇవ్వధికారిక్కు అద్యేషాదిమోక్ష పర్యవ్తాభిల లాభహేతువాన భగవదాకస్మిక కృపాప్రభావము విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కుప్పట్టతు. ఇత్తై, ద్వయా

ఇవి రెండును విపర్యస్తములయినట్లయిన, సిద్ధించునదియు, అందుమూలకములగు శంకాపరిహరము లును, సర్వేశ్వరుండు సంసారుల యుజ్జీవనమునకై ప్రయత్నించుటయు, అజ్ఞాతసుకృతము భగవ దంగీకారమును హేతువగుటయు, ఇట్టి నిహేతుక విషయాకారము నెఱుంగనివా రుండునట్టి విధ మును, దీని వైభవము దెలిసిన వారివిధమును, ఈ విషయము ఆప్తవచన సిద్ధమనియును, అజ్ఞాతసు కృతమునొక వ్యాజముగాఁగిని సర్వేశ్వరుం డంగీకరించువిధమును. అంగీకార హేతువుగాఁగినఁ బడునట్టి అజ్ఞాత సుకృతముల విషయమున నతని కృషి ఫలమును, దానిని నిరూపించినందువలని ఫలమును, అంగీకారమును హేతువులగు వాటిని కాదా చిత్కముగ తానే స్వయముగ వృద్ధిపొందించుటకుఁ గారణమును, వాటియొక్క ద్వైవిధ్యమును, ఇట్టి అంగీకారము శాస్త్రసిద్ధమగుటయు ను, ఇట్టి అంగీకారమును అభించినవారలు దీనినిగుఱింప స్పష్టముగాఁ దెలిపియుండుటయు, దీనిఁ దెలియనివారు చేయునట్టి వాదములను పరిహరించుటయు, అభియుఖ్యమువలనే యద్యేషమును సర్వేశ్వరుని కృపవలన గలుగునదియనియు, యాదృచ్ఛికాదులకు సుకృతమనెడి పేరు సర్వేశ్వరుండు పెట్టికడనియు, ఈ విషయమున నభియుక్తుల వచనములందలి పరస్పరము విరోధములను పరిహరిం పకుండుటకు హేతువును, ముందు ఉపపాదించుకొనుచు వచ్చిన దానిఫలితమును, ఈవిషయమున విశ్వాసము గలుగుటకై జ్ఞానాధికుల యనుసంధానములును, నిహేతుక కృపాఫలము అవశ్యమనుభ వింపవలసినది యగుటయు, ఇట్టి కృపాప్రవాహము అడ్డగించుటకు అశక్యమగుటయు, ప్రకరణాది యందు ప్రతిజ్ఞ చేయఁబడినట్టి విషయమును ముగించుటయు, భయభయము అనువర్తించునట్టి కాల మయొక్క యవధియు, ఈరెంటికిని హేతుభూతములగు జ్ఞానవిశేషములును చెప్పియుండుటంజేసి యీచేతనునికి అత్యేషాదులు మొదలుకొని మోక్షమువరకును సమస్తమగు అభయమును హేతు భూతమగు భగవంతుని నిర్దేశక కృపయొక్క శ్రభావము విఫలముగ ప్రతిపాదింపఁబడినది. ఇం దుదవలన ద్వయము నుపదేశించినట్టి యాచార్యుని యాశ్రయించుట మొదలగు వాటికిని తనచే

పదేష్టభూతాచార్యోప సత్త్వాదికభుక్కుమ్, తదుపదిష్టవ్యయార్థ జ్ఞానాదికభుక్కుమ్ హేతువాన భగవన్ని హేతుక కృపావైభవమ్ శొల్లపృట్టతు.

నిహేతుకకృపావైభవప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

చరమప్రాప్య ప్రాపకప్రకరణమ్.

ఇప్రస్తుత్తిల్ ఉపక్రమమేపిడిత్తు ఇవ్వళివాక, సిద్ధోపాయభూతవాన సర్వేశ్వరనే చేతనర్ క్కు పురమపురుషార్థలక్షణ మోక్షసిద్ధిక్కు నింపేక్షసాధనమె వ్వురుళిచ్చెయ్తు, ఉపాయభూత వాన సర్వేశ్వరక కర్మనిబద్ధనమాక సంసరిప్పిక్కువుమ్, కారుణ్యనిబద్ధనమాక ముక్తవాక్కువుమ్ వల్లనిరజుక్క స్వతన్త్రవాక్తెయాలే, అవనై ఉపాయమాకప్పల్లీయరుక్కు మవర్కభుక్కు స్వకర్మానుసధానత్తాలుమ్ తత్కారుణ్యానుసధానత్తాలుమ్ ఎరుమ్ భయాభయజ్ఞో యావత్ప్రాప్తి మాటిమాటి నడక్కున్నుడియెయమ్ దర్శిప్పిత్తారీక్షీత్, ఇనిమేల్, “సాక్షాన్నారాయణో దేవః కృ త్వామర్త్యమయీం తనుమ్” ఎత్తుమ్, “తిరుమామకల్ కొల్లువన్ తా నేకురువాకి” ఎత్తుమ్ శొల్లుకై యాలే అథసిద్ధోపాయ బహిర్భూతమన్వితు తచ్చరమావధియాయ్, బద్ధమోక్షజ్ఞిరణ్డుక్కుమ్ హేతు వాయరుక్కైయన్విక్కే మోక్షైకహేతువా యరుక్కైయాలే తన్నిష్ఠర్ క్కు భయప్రసక్తిమిన్వియే ఎప్పురు మొక్క నిర్భయరాయ్ కొట్టిరుక్కలామ్మడియాయ్, చరమావధియానస్వరూపప్రాప్య జ్ఞుక్కు అనురూపమాన చరమోపాయమ్ సదాచార్యాభిమానమేయెత్తు సకలవేదాన్తసార విగ్రహ నుపదేశింపబడినట్టి ద్వయముయొక్క యర్థజ్ఞానానులను హేతుభూతమైనదియగు భగవన్నిరే తుక కృపయొక్క వైభవము చెప్పబడినది.

భగవన్ని హేతుక కృపాప్రభావ ప్రకరణము ముగిసినది.

చరమప్రాప్య ప్రాపక ప్రకరణము.

ఈ ప్రకరణమున మొదటినుండి యంతవరకును సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుండే యాచేత నులకు పరమపురుషార్థమగు మోక్షము సిద్ధించుటకు వేటొక్కదాని సహాయము నపేక్షింపనట్టి యుపాయమని తెలిపి, ఉపాయభూతుండగు సర్వేశ్వరుండు కత్మానుగుణముగ సంసారముననుంచుట కును కారుణ్యముమూలముగ ముక్తునిగాఁజేయుటకున్న సామర్థ్యముగల నిరంకుశ స్వతంత్రుం డగుటంజేసి, వానిని ఉపాయముగాఁగొని యాశ్రయించి యుండువారికితమ కర్మము ననుసంధించు కొనుటంజేసియు, భగవత్కారుణ్యము ననుసంధించుకొనుటంజేసియును, కలుగునట్టి భయాభయం బులు ఒకటితప్పితే యొకటి భగవత్ప్రాప్తివరకు నుండగలవని యంతభముందు తెలిపియున్నాడు.

ఇతఁడని “సాక్షాన్నారాయణో దేవఃకృత్వా మర్త్యమయీంతనుమ్” (సాక్షాత్తుగ నారాయణుండే నరకరీరముఁ గొనివచ్చినాడు) అనియు, “తిరుమామకల్ కొల్లువన్ తా నేకురువాకి” (జ్ఞానసారం 3౮) (క్రియఃపతి తానేస్వయముగ గురువుగానయి) అనియును చెప్పియున్నందున నట్టి సిద్ధోపాయముకంటె (సర్వేశ్వరునికంటె) వేఱుకాకుండ, దానియొక్క చరమార్థయై; బంధమోక్షములకు రెంటికిన్ని పాదువయినదిగానుండక, మోక్షముకు మాత్రమే హేతువైనదియై యున్నందున దానియందు నిష్కలవారికి భయప్రసక్తి లేకుండ, యెల్లకాలము ఒక్కవిధముననే నిశ్చింతగా నుండగినట్లుండి, చరమావధియగు స్వరూపప్రాప్తంబులకు అనుగుణమైనదియగు చర

మహా॥ ౪౦౮॥ స్వతస్త్రినై ఉపాయమాక పత్నీ నీనపోతితే ఇప్రసజ్జనానుశ్చతు.

రాని పూర్వాచార్యర్ కణ్ తగ్గుకున్న తల్లిమాక వసుసద్ధిత్తు ముపకేత్తుమిపొద్ద రహస్యాధ్యక్షై సకలరుమతీస్థజీవిక్కుమ్మడి ప్రబంధశేషత్వమును సుస్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్యకొటార్.

అతిల్, ఇప్పుడి భయాభయభరితజ్ఞున మాతీమాతీ యనువర్తియాయుల్ ఎప్పుడు మొక్కు నిర్భయ నాయరుక్కలావతారు వట్టియైదైయోవెన్నమాకొక్కైయితే యరుళిచ్చెయ్యకొటార్, (స్వతస్త్రినై) ఎన్తుడుడగ్గి. ఆతావతు - కర్మానుగుణమాక సంసరిప్పిక్కువును కారుణ్యానుగుణమాక సంసారనివృత్తియొప్పట్టి తీరుపడికలితే శేర్త్తుకొన్నపునువల్ల నిరబ్బుళ స్వతస్త్రినానవీత్వకనై ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహరణకుకు ఉపాయమాకపత్నీ నీనపోతితే, యవత్ప్రాప్తి భయాభయభరితజ్ఞును మాతీమాతీ నడక్కుమెన్న మిప్రసజ్జనానుశ్చతెన్తే. పరతస్త్రిస్వరూపనాయ మొత్తేక హేతువాన స్వాచార్యనై యుపాయమాకపత్నీ నీనపోతి ఇప్రసజ్జమిన్తే, సతతనిర్భయ నాయరుక్కలామెన్తు కరుత్తు. (ఉపాయమాకత్తా) ఎన్తు ఒరుములు చొల్లిత్తన్తే.

ప్రమాణాత్ప్రమేయ నిశ్చయమపట్టవేణుమితే, ఇవ్వర్థమేకొణ్డు నిశ్చయిక్కుక్కడవో మెన్నమాకొక్కైయితే యరుళిచ్చెయ్యకొటార్, (ఉణ్డుపోతు)ఎన్తుడుడగ్గి మయర్ వణమలినలమ్ పెర్లరు

మూ॥ ౪౦౯॥ స్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరుని ఉపాయముగాఁ గొనినప్పుడు కదాయిని యన్నియును ప్రసక్తించును.

ఉపాయము సదాచార్యాభిమానిమే యని సకల వేదాంత సారవేత్తలగు పూర్వాచార్యులు తమకు దానిని రక్షకముగా నను సంధించుకొనియు, ఇతరుల ముపకేళించియు నున్నట్టి రహస్యాధ్యక్షును అందఱును చెలిసికొని యుజ్జీవిండునట్లు తక్కిన గ్రంథభాగముచే స్పష్టముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

అవతారిక — అందులో, ఇవిభయన భయాభయములు రెండును ఒకటితప్పితే యొకటి రాకుండ, ఎల్లకాలము నిశ్చింతుఁడుగానుండుట కెద్దియును మార్గము తేదాయుంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వతంత్రుని) ఇత్యాది. కర్మానుగుణముగ సంసారములో నుంచుటకును, కారుణ్యానుగుణముగ సంసారమునుతప్పించి తన శ్రీపాదములయందుఁ జేర్చుకొనుటకును సామర్థ్యముగల సిరంకుళ స్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరుని ఇష్టప్రాప్తికిని అనిష్టనివారణమునకును ఉపాయముగా నాశ్రయించి నప్పుడు కదా! భగవత్ప్రాప్తివరకును భయాభయములు రెండును ఒకటి తప్పలే యొకటి ప్రసక్తించుననెడి ప్రసక్తివచ్చును?

పరతంత్రస్వరూపుండై మోక్షముకుమాత్రమే హేతువగు స్వాచార్యుని యుపాయముగాఁ గొని నట్లయిన, దీని ప్రసక్తియేయుండదు, ఎల్లకాలమును నిర్భయుండుగానే యుండవచ్చునని యభిప్రాయము.

మూలమున, “ఉపాయకత్తా” అను తావుననుండు “తా” అనునది శబ్దాంతమున ప్రయోగింపఁబడునది యింతియే.

అవతారిక—ప్రమాణముఁ గొనియేకదా ప్రమేయమును నిర్ణయింపఁవలయును? ఇట్లుండ, ఈయర్థమును తేనిగొని నిర్ణయింపఁగల రంటివేని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౦౮ ॥ ఉణ్ణపోతోరువా రైయుమ్ ఉణ్ణతపోతోరువా రైయుమ్ శొల్లువార్
జత్తు పేతుణ్ణోరే.

భగవదనుభవైక ధారకరాయుక్తు మార్హ్యోర్కకుక్కు, ఉణ్ణపోతు ముజ్జాతపోతుమావన భగవ
దనుభవ తదలాభకాలక్లో, అతిలో భగవదనుభవపట్టి హృప్తరాసపోతు, తద్దాస్యవివృద్ధికామ
తయా తదీయదాస్యప్రేయ్యాన్తి, “పయిలుమ్ పిఠిప్పిడైతోఁతు మైయోగుమ్పరమర్” “నాగుమ్
పిఠిప్పిడ తోఁతు మైయోగుడై నాధర్” “నరుమవ మైయు మి మైయుమ్ న మై యిక్కుమ్ పిరా
క్కో” “శలిప్పిన్తి యై మై చ్చన్త్ర శాన్తరమ్ కాప్పర్” “నన్తై పెరు తై మై నాగుయ్య
క్కో కిన్త నమ్బర్” “ఎమ్మిల్ పిఠిప్పిడైతోఁతు తోఁతు సులమ్ తాదర్” “అవనడియార్ శిలు
మామనిశ రాయై న్నెయ్ జ్జారి శ్లేతిరియ - శెన్దామై క్కట్టిరుక్కు అశన్ నలుమావిరై నాణ్ మల
రడిక్కిత్త పురుతల్ - ఉణ్ణ మోపావియేనుక్కు” ఎన్దుమ్, “ఆరణ్ణమ్ నెన్జ్జుడైయారపై రైయోర్”

మూ॥ ౪౦౯ ॥ భగవదనుభవము కలిగినప్పు డొక్కమాటను, అదికలుగనప్పుడొక్క
మాటనున్న చెప్పనట్టివారు పదిమంది కలరు.

(అనుభవించునప్పుడు) ఇత్యాది. ఇందునను అజ్ఞానములేనట్టి జ్ఞానానందమును అభించిన
అభ్యారులకు అనుభవించినప్పుడు అనుభవింపనప్పుడనఁగా-భగవదనుభవముకలిగినప్పుడును అదికలుగ
నప్పుడు ననుట. అందులో భగవంతుని అనుభవించి సంతుష్టులయినప్పుడు, భగవంతుని కైంకర్య
వృద్ధిని కోరువారగుటండేసి, భాగవత కైంకర్యమునఁ బ్రీతిగలిగి “పయిలుం పిఠిప్పిడైతోర్ ఎమ్మై
యోగుమ్ పరమర్” (లి. వా. ౩-౭-౧) (ఎంత తక్కువజాతివారయినను, నిరంతరముకచ్చెడి
జన్మపరంపరలో మమ్ములను పాలించెడి యుత్కృష్టులు సుమీ) అనియు, “నాగుమ్ పిఠిప్పిడైతో
రమ్మై యోగుడై నాధర్” (లి. వా. ౩-౭-౨) (ప్రతిదినము ఆశ్రయించువారే జన్మమరణములకు
మధ్యనున్న కాలమందును మనలను దాసులనుగాఁగొనిన నాథులు) అనియు, “నరు మైయు మి మై
యుమ్ న మైయిక్కుమ్ పిరాక్కో” (లి. వా. ౩-౭-౩) (పరలోకమునందును ఈలోకమునం
దును మనలను రక్షించెడి స్వాములు) అనియు, “శలిప్పిన్తి యై మై చ్చన్త్ర శాన్తరమ్ కాప్ప
ర్” (లి. వా. ౩-౭-౪) (చలింపకుండ రక్షించి జన్మజన్మాంతరములయందును రక్షించుదురు)
అనియు, “నన్ మై పెరు తై మై నాగుయ్యక్కో కిన్త నమ్బర్” (లి. వా. ౩-౭-౫) (భాగవత
శ్రవణమునెడి మంచితనమును కలుగఁజేసి, ప్రతిదినము ఉజ్జీవింపఁజేయుచున్నట్టి విశ్వసనీయులగు
పెద్దలు) అనియు, “ఎమ్మిల్ పిఠిప్పిడైతోర్ ఎమ్మిల్ సులమ్ తాదర్” (లి. వా. ౩-౭-౬) (మన
యొక్క యనేక జన్మములమధ్యను సర్వకాలమందును, మనచే నాశ్రయింపఁదగిన వంశము గలవా
రగుదురు) అనియు, “అవనడియార్ శిలుమామనిశ రాయై న్నెయ్ జ్జారి శ్లేతిరియ శెన్దామై క్కట్టి
రుక్కు అశన్ నలుమావిరై నాణ్ మలరడిక్కిత్త పురుతల్ ఉణ్ణ మోపావియేనుక్కు” (లి. వా. ౪-
౧౦-౧) (అవామనునికి దాసులై రూపమందు చిన్నవారయినను, మహిమయందు గొప్పవారయి
నట్టి మనుజోత్తములు నన్ను పాలించెడి శ్రీశైవ్యులు ఈలోకమునందే సంచరింపఁగా, నాకు
భోగ్యముయి పద్మమువలెనున్న నేత్రములుగలవాఁడునైన శ్రీనివాసనియొక్క జ్ఞాప్తుమై మిక్కి
లి పరిమళించుచున్న నై అప్పుడువికసించిన పుష్పమువలెనున్న శ్రీహరిముక్తింద్రప్రకాశులగు పా
పియైనట్టి నాకు తగునా?) అనియు, “ఆరణ్ణమ్ నెన్జ్జుడైయారమ్మై యోర్” (లి. ము.

వారే” “ఇహనత్రినోలియురులై నినైవారెన్నాఱుకరే” “నచ్చిత్తోళువారై నచ్చెన్జన్ నన్నెంజే”
 “పేరాళన్ పేరోళుమ్ పెరియారై యెరుకాలుమ్ పిరికిలేనే” “కణ్ణారక్కణ్ణురుకి కైయార
 త్తోళువారై క్కరుతుమ్కాల్ - ఉణ్ణాతువెమకూర్ మోవాతుపావజ్జళోళేరా” ఎన్దుమ్, “ఈ
 ట్టకుకణ్ణిడక్కుడుమేలతుకొలుమ్ కణ్ణయనావతే” “తోన్డరడిప్పొడియాడనామైతీర్ కణ్ణిన్
 కుడైన్దాడుమ్ వేల్పైయెన్నావతే” “ఇన్బులుమ్తోన్డర్ శేవడియేత్రివాల్త్రుమెన్నెజ్జమే” ఎన్దుమ్
 ఇత్యాదికళారే తద్విషయ త్రియన్ కాట్టిల్ తడియరేనమక్కు శేషికళుముపాయోషేయ భూతరుమెన్దు
 అత్యాదరత్తైప్పణ్ణి శ్చేషుపకు.

భగవదనుభవాలాసక్తి స్వరాసపోతు, అప్పడి పరమ శేషికళుమ్ పరమప్రాప్య ప్రాపకభూతరు
 మాన తడియర్ సన్నిహితరాయరు న్దాలుమ్ అవర్కళోపక్కల్ నెళ్ళుకెల్లామల్ భగవన్విషయమేప్రా
 ప్యముమ్ ప్రాపకముమాక నినైత్తు, “కొణవారాయ్” “కొణుమూరుళాయ్” “వరికొళోవెళ్ళైలై
 వల్లేవిత్త మైన్దనుమ్ వన్దిల నెన్ శెయ్ కేణ్” “వెళ్ళామత్తడు శరమతురన్ద వెమ్మడికళుమ్ వారానాల్”

౧-౬-౨) (సర్వేశ్వరుని ధ్యానించు వారెవ్వరయినను మాకు రక్షకులయినవారు) అనియు, “ఇహ
 నత్రినోలియురులై నినైవారెన్నాఱుకరే” (తి. మొ. ౨-౬-౩) (జ్ఞానస్వరూపుండగు సర్వేశ్వరుని
 ధ్యానించువారు మానాయనలు) అనియు, “నచ్చిత్తోళువారై నచ్చెన్జన్ నన్నెంజే” (తి. మొ.
 ౨-౬-౩) (నాయొక్క మంచునస్సా! తిరుక్కడల్ మత్తై యనుదివ్యదేశమును నమస్కరించువారిలో
 న్నేహముచేయుము) అనియు, “పేరాళన్ పేరోళుమ్ పెరియారై యెరుకాలుమ్ పిరికిలేనే” (తి.
 మొ. ౨-౬-౪) (సర్వాధిపతుండగు సర్వేశ్వరుని నామసంకీర్తనముఁజేయునట్టి పెద్దలను ఎన్నటికిని
 విడనాడజాలను) అనియు, “కణ్ణారక్కణ్ణురికి కైయారత్తోళువారై క్కరుతుమ్ కాల్ ఉణ్ణాతు
 వెంగూర్ మోవాతు పావజ్జళోళేరా” (తి. మొ. 6 - ౫ - ౨) (సర్వేశ్వరుని కండ్లార నేవిం
 చి చేతులార దండము సమర్పించునట్టి వారికి మృత్యువునుండి భయముండదు. క్రూరమగు మృత్యు
 నేతర వారికి భయపడును, పాపములు వారియొద్దకుఁ జేరజాలవు) అనియు, “ఈట్టకుకణ్ణిడక్కు
 డు మేలతుకొలుమ్ కణ్ణపయనావతే” (పె. తి. ౨-౧) (భాగవతోత్తములనేన లభించినట్ల
 యిన అదియే దృష్టఫలము) అనియు, “తోన్డరడిప్పొడియాడనామ్ పెత్తీర్ కన్తనీర్ కుడైన్దాడుమ్
 వేల్పైయెన్నావతే” (పె. తి. ౨-౨) (భాగవతుల శ్రీపాదధూళియం దవగాహింప లభించితిమేని
 యింక గంగాన్నానమెందుకు) అనియు, “ఇన్ పురుమ్ దొన్డర్ శేవడియేత్రి వాల్త్రుమెన్నెంజమే”
 (పె. తి. ౨, ౪) (శ్రీవైష్ణవులను స్తోత్రముచేసి యానందావహములగు వారి శ్రీపాదములను శరణు
 జొచ్చుమా) అనియు నీమొదలగుతావుల భగవంతునికంటెను భగవద్భక్తులే మనకు శేషియైన
 వారును, ఉపాయోషేయభూతులును అనియిట్లు యెక్కువ యాదరణతోఁజెప్పియుండిరి. భగవదను
 భవము లభింపకపోవుటంజేసి కష్టపడుచుండునప్పుడు ఈపైనిజెప్పినప్రకారము పరమ శేషియైన
 వారును పరమప్రాప్యప్రాపక భూతులునునగు భగవద్భక్తులుసమీపమున నెయుండియున్నప్పటికిన్ని,
 వారివైపుకు మనస్సుపోక, భగవంతునే ప్రాప్యప్రాపకములనుగాఁ దలంచి, “కొణవారాయ్”
 (తి. వా. ౨-౫-౨) (నేవసాయిత్రమా?) అనియు, “కొణుమూరుళాయ్” (తి. వా. ౨-౧-
 ౨) (నేవించునట్టివిధమును కృపచేయుమా) అనియు, “వరికొళోవెళ్ళైలై వల్లేవిత్త మైన్దనుమ్ వన్ది
 ల నెన్ శెయ్ కేణ్” (తి. మొ. ౨-౫-౬) (రేఖలుకలదియు, ఉగ్రమును నగు ధనుస్సును వంచినస్వా
 మి నేవసాయిత్రమే నీమిచేయుదును) అనియు, “వెళ్ళామత్తడు శరమతురన్ద వెమ్మడికళుమ్ వారానాల్”

మూ॥ అవర్కల్ పాశురమ్మొణ్ణు ఇవ్వర్థమటులియిడువతు.

మూ॥ ౪౦౯॥ అవర్కలై చ్చిరిత్తిరుప్పా రొరువరుణ్ణితే,

“వాసులేవాత్మకవరువుపార్తు-వార్ మణర్ మన్దిల్ పులరనిచ్చేన్” ఎన్ఱ ఇత్యాదికళాతే అర్తిపరవళ
రాయ్ అలన్ ద్రిరువరుణ్ణిడువతు, “వెళ్ళైత్తెప్పల్” “ఉల్లలోడెల్లలిడైయిల్లై” ఎన్ఱ ఇత్యాదికళాతే వెలు
ప్పరు ఉతలువతాకైయాలే, (ఉల్లలోత్తొత్తవాకైయం ముణ్ణాతపోలొరు వాన్దైయమ్ కొల్లవార్)
ఎన్ఱితార్. అథ్వాన్ కళెల్లారు మేకప్రకృతికళాయ్ ఏకకణ్డరాయిగుక్కయాలే (పన్ఱుక్కేరుట్టి-ఱి)
ఎన్ఱితార్. (అవర్కల్ పాశురమ్మొణ్ణు ఇవ్వర్థమటులియిడువతు) ఎన్ఱతు- మయర్ నిలుమలినలమరులి
పెళ్ళిదువర్ కళాకైయాలే ప్రథమపర్వత్తిత్కాటిల్ చరమపర్వత్తుక్కుళ్ళున్నేదువరుడైయై టైటి
యక్కణ్ణు పేళివార్ కళెయొకిలున్, చరమపర్వత్తికనిపర్వత్తియే ప్రథమపర్వత్తిలే దుణ్ణి, తదనుభవ
హృప్తరానపోలొన్దైచ్చిల్లువతు, తదలాభక్తిప్తరానపో లొన్దైచ్చిల్లువతాయ్ ఒరువడిప్పాడల్లార
వర్కల్ పాశురమ్మొణ్ణు అచార్య సే ఉపాయమెన్ఱివ్వర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణువరైన్.

పిన్నెయార్ పాశురమ్ కొణ్ణులియిడువతెన్ఱు, అణ్ణిచ్చియేకితార్, (అవర్కలై) ఎన్ఱ
తుడణ్ణి, అతావతు, “మేవిసేనవళ పొన్నడి - తేవుమన్ ద్రిటియేన్” ఎన్ఱ స్వాచార్యరాన నమ్మా

మూ॥ వారి పాశురములఁగొని కాదు ఈ యర్థము నిర్ణయించుట.

మూ॥ ౪౦౯॥ వారిని పరిహసించునట్టి వానివలెనుండు వారొక్కరు కలరు కదా!

(పె.తి. ౬-౧) (అయ్యో యుద్ధమునందు క్రూరమైనబాణమును వేసిన నాస్వామి రాడే) అనియు,
“వాసులేవాత్మక వరువుపార్తువార్ మణర్ మన్దిల్ ప్తేపులరనిచ్చేన్” (వాసుదేవుఁడా! నీకై నిరీక్షిం
చుచు, సంసారప్రవాహవేగమున తపించువాడనైయున్నాను) అనియు నీమొదలగు తావుల పదేపదే
చెప్పమిను ప్రణయకలహముఁ జేయుచు నుండుటంజేసియు, “వెళ్ళైత్తెప్పల్” (తి.వా. ౧-౪-౧)
(క్రూరములయిన రెక్కలుగల గరుత్మింతుఁడు) అనియు, “ఉల్లలోడెల్లలిడైయిల్లై. (తి.వా. ౨-౨-౩)
(మీతో మాకు సంబంధములేదు) అనియు నీమొదలగు తావుల నిండించుచు నిర్ణయించుచుండుటం
జేసియును, భగవదనుభవము కలిగినప్పు డొకమాటను అది కలుగనప్పుడు ఒక మాటను చెప్పవార
లనుట. అశ్వారులందఱును ఒక్కటిమే స్వభావముగలవారేమై యొక్కవిధముననే చెప్పవారగు
టంజేసి యట్టివారు పదిమంది కలరని చెప్పియున్నారు.

వారిపాశురములఁగొని కాదు యీవిషయమును నిర్ణయించుట యనఁగా—ఇంచుకయినను
ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించినట్టివారలగుటచే ప్రథమపర్వముకంటెనున్న (భగవం
తుని యాశ్రయించుటకంటెనున్న) చరమపర్వముకు (భాగవతుల వాశ్రయించుటకు) గల యాధిక్య
మును సంపూర్ణముగా నెఱిగి చెప్పినట్టివారయైనను, చరమపర్వమునమాత్రమే నిష్కలవారుకొ
కుండ, ప్రథమపర్వమునఁ బ్రీతికలిగినవారయి భగవదనుభవవానందభరితులయినప్పు డొక్కటిచెప్ప
తు, అది అభింపక కిచ్చవడునప్పు డొక్కటిచెప్పచునొక్కవిధముగా నెప్పియుండనివారలగు వారిపా
శురములఁ గొని కాదు. ఆచార్యుండే యుపాయంబును ఈవిషయమును నిర్ణయించుట యనుట.

ఆపతారిక—అటుపైని యెవ్వరిపాశురములఁగొని యీయర్థమును నిర్ణయింపవలయునంటి
వేని తెలుపుచున్నారు.

(వారిని) ఇత్యాది. “మేవిసేనవళ పొన్నడి తేవుమన్ ద్రిటియేన్” (తి. వ. ౩. ౨) (నా యా

మూ॥ అవరోపాశురమ్ కొణ్ణ ఇవ్వర్థముఱుతియిడ క్కడవోమ్.

ట్రోర్ తిరువడికలే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాకప్పురై యటప్పన్ద్రీ అవిదితాన్యదేవతరాయ్, “నావిసాల్ నవిన్ద్రీనన్మమెయ్ తినేన్” ఎట్టు తత్సంకీర్తనానన్ద నిర్భరరాయ్ “అడియేన్ శతిర్ త్రే” ఎట్టు ఉఱువతటిన్దు పన్ద్రీన చతురరాయరుక్మయారే, చరమపర్వత్తిలేన్దుమఱున్దుపేకా నిఱుచ్చియ్ తే తదేకనిష్ఠరన్దియే ప్రథమపర్వత్తిలేమణ్డి తదైత్తలక్షణ్యపరవశరాయ్ ఉణ్ణపోతొరువా రార్తైయుముణ్ణాపోతొరువార్తైయుమ్ కొణ్ణకెట ఆట్రోర్ కళోపతిన్దురైయుమ్, “అడియిలేయారా చార్యక్ తిరువడిక లైప్పన్ద్రీ అనవరతసుభకళా యిరుక్కప్పెతాతే స్వవైలక్షణ్యత్రా లేపిచ్చేన్దు మ్భగవద్విషయ త్తిలే మున్దుఱుమున్నమిఱున్దు తతనుభవదన్దైయిలొన్దైచ్చొల్లువతు తదలాభదన్దై యిలొన్దై చొల్లువతాయ్ ఇవరో కళో పదుకీటపాడెన్; ఎట్టు పరిహాసి త్తిరుక్కుమ్ శ్రీమధురకవి యాట్రోర్ తిరువడికలే, చరమపర్వనిష్ఠరాయ్ సదైకరూపవచనరాన ఇవరుదైయపాశురమాన కణ్డినుణ్ శిఱుత్తామ్మొక్కొణ్ణ ఇవ్వర్థతై సంశయవిపర్వయగన్ధముఱ నిశ్చయిక్కుక్కడవోమెన్దై.

అథవా, ఉణ్ణపోతు ఇత్యాదిక్కు. భగవదనుభవమనన్దిన పోతు, “ఉణ్ణకళిత్రైక్కుమ్మరేకమత్తై” “యూవరో నికరకళో వానత్తే” “మాఱుళలో విమ్మణ్డికమిత్తై” ఎట్టు ఇప్పుడి అనుభ

మూ॥ వారిపాశురములఁగొని యీ యర్థమును నిర్ణయింపగలము.

చార్యుల శ్రీనమ్మాళ్వారుల స్పృహణీయములగు శ్రీపాదంబులను యెడతెగకుండ ఆశ్రయించినాడ ను. అవి తప్పు వేటొక్కగతి నెఱుంగని వాడను) అని యిట్లు తను యాచార్యులగు శ్రీ నమ్మాళ్వారుల శ్రీపాదంబులనే ప్రాప్యప్రాపకములనుగాను విడువక యాశ్రయించి వేటొక్క దేవత నుగుఱించి యెఱుంగనివారయి “నావిసాల్ నవిన్ద్రీనన్మమెయ్ తినేన్” (క. శి. ౨) (వాక్కు లో స్తోత్రముజేసి యానందభరితుండనయితిని) అన్నట్లు, వారిని స్తోత్రముచేయుటచే నానందము గలవారయి “అడియేన్ శతిర్ త్రే” (క. శి. ౬) (చాతుర్యమును బొందితిని) అన్నట్లు ఆనురూపము నెఱింగి యాశ్రయించినట్టి చాతుర్యముగలవా రగుటంజేసి, చరమపర్వముయొక్క యాధిక్యమునె ఱింగి చెప్పచున్నను, దానియందుమాత్రము నిష్ఠగలవారుకాకుండ, ప్రథమపర్వమునఁ శ్రీతిగలిగి దానివైలక్షణ్యమున నెక్కువ యాశగలవారయి భగవదనుభవముగ లిగినప్పుడొక్కమాటను అది కలుగనత్స దొక్కమాటనున్ను చెప్పనట్టి యాళ్వారులు పదిమందిన్ని మొదటనే యొకయాచా ర్యుని యాశ్రయించి సుఖముగానుండక, తన వైలక్షణ్యమువలన పిచ్చెక్కునట్లుచేయునట్టి భగవద్వి షయమున నుండుముందుగ ప్రవేశించి దాని యనుభవము కలుగునప్పు డొక్కమాటను, అదికలు గనప్పు డొక్కమాటను చెప్పచుండురు. వీరు పడుపాట్లు యేమని చెప్పవచ్చునని పరిశాసించు నట్టివారగు శ్రీ మధురకవియాళ్వారొక్కరున్నార కదా! చరమపర్వనిష్ఠులయి యెల్లకాలము ఒక్కవిధముననే మాట్లాడు వారగు శ్రీమధురకవుల పాశురమగు కణ్డినుణ్ శిరుత్తాంబునుఁగొని ఈ విషయమును సంశయవిపర్వయములైకుండ నిర్ణయించెదమనుట.

అథవా ఈవాక్యమునకు వేటొక్కవిధమునను అర్థముచెప్పకొనవచ్చును.

భగవంతుని యనుభవించినప్పుడు “ఉణ్ణకళిత్రైక్కుమ్మరేకమత్తై” (తి. వా. ౧౦=౮=౩) (అ నుభవించి తృప్తిపొందినట్టి నాకు దానికిపైని యేమిశోరతయన్నది?) అనియన, “యూవరో నికర

మూ॥ ౪౦౦॥ స్వరూపముక్తుమ్ ప్రాప్యత్తుక్తుమ్ శేర్న్దిరుక్క వేణుమితేప్రాపకమ్

నితి హర్షప్రకర్ష గర్వితమానతాయ వాదైయుమ్, తిదనుభవమ్ పెతాతపోశు, “మతియెల్లము శోకలక్ష్మీ మయ్యుమాల్” “శాయలాడుమణిమామై తళిర్ శ్లేష్ణాన్” “కాణవారాయెన్దైన్దు కణ్ణుమ్ వాయుమ్ తువర్న్దు” “తీయోడుడన్ శేర్ మెళుక్కాయలకిల్ తిరివేళో” ఎన్దు ఇప్పడి లోక వేగజనితమాన తోరువాదైయుమ్ శొల్లువారొరువరిరువరన్దిక్కే పత్తుప్పేగణ్డిశ్చ, తదీయశేషి కళు ముపాయోపేయ భూతరుమెన్దటిన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, తిదనుగుణమాక నిల్కమాట్టామత్ భగ విద్విషయవైలక్షణ్య పరవశరాయ్ ఇప్పడి ఉణ్ణపోలోరువాదై శొల్లుకిఱవర్ కళుక్కి శొణ్ణు ప్పా చార్యచాణ్యుగళమే ఉపాయోపేయ మెన్ది ఇప్పగమార్థనిర్ణయమ్ పణ్ణకళు, అట్టొర్తిరువడి కలైయే తమక్కుత్తళ్ళమాకప్పన్ద్రే, “తేవుమన్ద్రేటియేన్” ఎన్దిరుక్కయారే, ప్రథమవర్వత్తి తేమణ్డి హర్షశోకపరవశరాయ్ పేళుకిఱవర్ కలై పురి హసిత్రెగుప్పారొరువరుణ్డిశ్చ అప్పడియ రున్దుళ్ళత్రే మధురకవికళో దివ్యనూక్తియైక్కొణ్ణు ఇన్విర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవోమెన్దు ఇన్జనెయో జిక్కివుమామ్.

. ఇప్పడి ప్రమాణసిద్ధమానవర్తనై ఉపపత్తియారే ఫిరీకరిక్కితార్ మేల్, (స్వరూపత్తు

ము॥ ౪౦౦॥ స్వరూపముకును | ప్రాప్త్యముకును అనుగుణమైనదిగాను కదా! ప్రాపక ముండవలయును.

కళవానశై” (తి.వా. ౪-౬=౮) (పరిమపదమున నుండువారెన్దురు సమానలగురు) అనియు “మారుళ్ళతోవిమృణ్ణిన్విమై” (తి. వా. ౫-౧౬) (ఈభూలోకమున నుపమానము కలదా) అని యు నిట్లు భగవదనుభవమువలనఁ గలిగిన సంతోషాతిశయమువలన గర్వమునోఁ జెప్పవది యొకమాటయు, అట్టి యనుభవము లభింపనప్పడు “మతియెల్లము శోకలక్ష్మీ మయ్యుమాల్” (తి. వా. ౧-౪-౩) (జ్ఞానసంతయు చెదరిపోయి మోహించును) అనియు, “శాయలాడు మణి మామైతళిర్ శ్లేష్ణాన్” (తి. వా. ౧,౫టిర) (అవయవకాంతినోఁగూడ స్పృహణీయమగు సమా దాయకాంతిని పోగొట్టుకొంటిని) అనియు, “కాణవారాయెన్దైన్దు కణ్ణుమ్ వాయుమ్ తువర్న్దు” (తి.వా. ౮-౧౬-౨) (నేపపాయింపుమాయని పలుమాటు చెప్పటచే కండ్లున్న వాక్కున్న శుష్కించి అనియు, “తీయోడుడన్ శేర్ మెళుక్కాయలకిల్ తిరివేళో”) అగ్నిమీపమాననుండు మయిన మువలెనే లోకమునందులిరుగుచున్నాడను) అనియు నిట్లు రుణుపేమువలన నొక్కమాటనున్న చెప్పనట్టివారు ఒక్కరిద్దరు కాకుండ పదిమంది కలరు కదా! భాగవతులే శేషియైనవారనియు ఉపాయోభూతులనియు నెఱింగియున్నను, అందుల కనుగుణముగ నిలిచియుండక, భగవద్విష యపరవశులయి ఇట్లు భగవంతుని యనుభవించినప్పడు ఒకమాట చెప్పవారలునగు వారి మాట లను బట్టికారు ప్పాచార్యుని శ్రీపాదములే యుపాయోపేయములను ఈ పరమార్థమును నిర్ణయించుట. అయితే శ్రీనమ్మాళ్వారుల శ్రీపాదములే తమకు రక్షకమని నమ్మియుండి, “తేవుమన్ద్రేటియేన్” (క. ౪.) (వేటిక్కగతి నెఱుంగను) అని యుండుటంజేసి, ప్రథమపర్వ పరవిశులును హర్షశోకపరులునునయి మాటలాడువారగు అట్టొరులను పరిహసించువారివలెనుండుతా లొక్కరు కలరు కదా! అట్టివారలగు శ్రీమధురకవుల దివ్యనూక్తిగొని యాయర్థమును నిర్ణయించెదమనియు నిట్లు అర్థముజేసికొనవచ్చును.

అవతారిక:—ప్రమాణసిద్ధమగు అర్థమును ఉపపత్తినిబట్టియును ఫిరపటచుచున్నాడు.

(స్వరూపముకు) ఇత్యాది. స్వరూపోపాయపురుషార్థములను నిర్ణయింపవలయునన్న, ప్ర

క్కుమ్) ఎత్తుతుడజ్జి. స్వరూపాపాయపురుషుడై నిష్క్రియమగుచు, ప్రథమమస్వరూప
తైయ్యశ్యపడి నిష్క్రియమై, అనంతరమ్ ప్రాప్యతైత్తనమనూపమాకనిష్క్రియమై, ప్రాపకతైత్తను భ
యనూపమాక నిష్క్రియమై కల్గవేణమితే. పుత్యత్పత్తిదత్తైయిల్ ఉపేయమ్ ముట్టుట ఉపాయమ్
పిట్టిరుక్కుమ్, అనుష్ఠానదత్తైయిల్ మాతాడియరుక్కుమ్ స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్
శేరామై యాలేయితే ఉపాయాన్తరతైప్పరిత్యజి తత్తు. ఆత్మయాశీ (స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్య
త్తుక్కుమ్ శేర్ నిరుక్కు వేణమితే) ఎన్దితార్. ఇని స్వరూపవత్తై నిరూపిత్రాల్ జ్ఞానానందజుమ్ పు
విత్తొన్నుప్పడి భగవదనన్యార్త శేషత్వమేవదేవాన్, అతనుడై యయాథాత్మ్యమ్, తిచ్చేషత్వముమ్
పురవిత్తొన్నుప్పడి తదీయ శేషత్వమే వడివాయి తే యిరుప్పతు. వివర్ణత స్వపారూపనూపమా
నప్రాప్యతై నిరూపిత్రాల్, తత్తైజ్జగర్వమ్ ప్రథమావధియాయ్ తదీయకైజ్జగర్వమ్ చరమావధి
యాయరుక్కుమ్, స్వరూపప్రాప్యవేష మితువాకై యాలే తగుభియానుగుణమాన ప్రాపకమ్ తదీ
యరెయక వేణియితే యిరుప్పతు. ఇని యింద్రతదీయరిల్ వైత్తుక్కొణ్ణు, ముతలడియలే తన్నె య
జ్జీకరిత్తు, తత్త్వజ్ఞాన ప్రదానతైప్పట్టిన మహోపకారకగాన స్వాచార్యనుక్కు శేషమాయరుక్కు
సమస్తభాగవతరుడైయ ఉత్కృష్టమామ్ తత్ స్వరూపత్రిశుడైయ ఎల్లై నిలముమాయరుక్కుమ్. ఇన్ద
స్వరూపత్తుక్కు నూపమాన ప్రాప్యముమ్ స్వాచార్యకతిరువడికళిల్ పణ్ణుమ్ కైజ్జగర్వమాయరు
క్కుమ్. ఇప్పడి స్వరూపప్రాప్యజ్ఞాన్ అత్త్రాల్ ఇన్దెయిరణ్ణుక్కుమ్ సదృశమానప్రాపకమ్ స్వా

ధమున, స్వరూపమును వాస్తవరీతిని నిర్ణయించి, అటుపిమ్మట అట్టి స్వరూపము కనుగుణముగ
ప్రాప్యమును (ఉపేయమును) నిర్ణయించి, ఆరెంటి కనుగుణముగ ప్రాపకమును (ఉపాయము
ను) నిర్ణయింపవలయును కదా! * జ్ఞానదశయందు ఉపేయము మొదటిది గాను, ఉపాయము
తరువాతిది గాను నుండును. అనుష్ఠానదశయందు దివి వ్యత్యస్తముగా నుండును. స్వరూపమును
ప్రాప్యమును అనుగుణముగా నుండకపోవుటంజేసియే కదా ఉపాయాంతము త్యజింపబడినది.
కాబట్టి స్వరూపమునకును, ప్రాప్యమునకును అనుగుణముగాను ఉండవలయునని చెప్పియున్నాడు.

ఇక స్వరూపమును నిరూపించినట్లయిన, జ్ఞానానందములు బయటిపారవంటివై భగవద
నన్యార్త శేషత్వమే స్వరూపమగును. దానియొక్క లోతుకుదిగఁగా భగవచ్చేషత్వము బయటిపార
వంటిదై భాగవతశేషత్వమే స్వరూపముగానుండును.

ఇట్టి స్వరూపమును అనుగుణమైనట్టి ప్రాప్యమును నిర్ణయింపబూనితిమేని, భగవత్కైంక
ర్యముప్రథమావధియై భాగవతకైంకర్యము చరమావధి యగును. స్వరూపప్రాప్యముల స్వరూపమిట్టి
దియగుటంజేసి యారెంటికిన్ని యనుకూలముగ ప్రాపకమున్న భాగవతులుగానే యుండవలయును.

ఇక భాగవతులలో మొట్టమొదట తన నంగీకరించి తత్త్వజ్ఞానము నొసంగిన మహోపకార
కుండగు స్వాచార్యునికే శేషభూతుండుగా నుండుట సమస్తభాగవతులకు ఇష్టమై తన స్వరూప
మును పరమావధియైయుండును. ఇట్టి స్వరూపమును అనుగుణమైన ప్రాప్యమును తన యాచార్యుని
కొనబట్టినట్టి కైంకర్యమైయుండును.

స్వరూపప్రాప్యములు తివ్విధములయినవయినందున వీటిరెంటికిని తగినట్టిదియగు ప్రాపకము
న్న స్వాచార్యుని శ్రీశాదములే యయియుండవలయును, ఇదియే స్వరూపప్రాప్యముల కనుగుణ

* ఇది కొనిలయునని తెలిసినపిమ్మట దాని కుపాయమును గన్పెట్టుదురు. కావున జ్ఞానదశ
యందు ఉపేయము మొదటిది ఉపాయము తరువాతిది. అట్టిసాధనము ననుష్ఠించి కదా పాధ్యమును
బొందగలము. కావున అనుష్ఠానదశయందు ఉపాయము మొదటిది ఉపేయముతరువాతిది గానగును.

మూ॥ ౪౦౧॥ వడుకనమ్మి అహ్లానైయుమ్ అహ్లానైయుమ్ ఇగుకనైయరెన్నర్.

చార్యచరణయుగళ మాక వేలుమెన్దై. ఇతువే స్వరూపప్రాప్త్యర్థుక్కుచ్చేర్న్ద ఉపాయమెన్దై యార్, ఈశ్వరస్వాతంత్ర్య భీత్యా నిర్భయత్వవైస్పర్థ ఇతిహాపాద్యవల్ల, ముఖ్యోపాయ మితువే యెన్నుమిడమ్ సమప్రతిపన్నుచే.

ఇవ్వర్థవిషయమాక ఓర్తై తిహ్యవై యరుళిచ్చెయ్కితార్ మేల్, (వడుకనమ్మి) ఎన్దుగుడన్దై. అతావరు. అహ్లాన్దతిరుండికలిల్ శ్రీమధురకవికలిన్దాట్వోలే, “ప్రాప్త్యప్రాపకజ్జగిరణ్దు మెమ్మెరుమానార్ తిరువడికళే” ఎన్దు ప్రతిపత్తిపట్టి “తేవుమన్ద్రుళియేన్” ఎన్దిరుక్కుమ్ వడుకనమ్మి ఎమ్మెరుమానార్కు నిర్భయమడితాటుమ్మోలే అవివాభూతరాయ్, “రామానుజస్వరణౌ శరణం ప్రసద్యే” “రామానుజార్యవశగః పరివర్తిషీయ” ఎన్దు ఉపాయోపేయజ్జల్ అవర్ తిరువడిగళున్దు ఆత్తిరువడికలిల్ పణ్దుమ్ కైబ్బుర్యము మెన్దిరుక్కుమ్ కూరత్తాహ్లానైయుమ్ తాదృశరాన ముతలి యాణ్డానైయుమ్, సంసారత్తిలిరుప్పి అడిక్కొత్తిప్పాల్వన్ద ఆర్తియొమితులయారేకలన్దై కాదా చిత్తిమాక పెరుమాళ్ పక్కలిలుమ్కెన్దు పల్కాట్టువరు, తద్వైలత్తణ్దుమ్ కణ్ణవాళే ప్రసంగ రాయ్పోతువతా మివ్వళవైక్కొణ్దు, “ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికళే ప్రాప్త్యము ప్రాపకము మానార్, “తేవుమన్ద్రుళియేన్” ఎన్దిరుక్కువేణ్డావో, అజ్జనన్దిక్కే, చరమావధియిలుమ్ ప్రథమా వధియిలుమ్ కైవైత్తు నిట్కిలవర్కలిరుకరైయర్” ఎన్దురుళిచ్చెయ్కరన్దపడి.

మూ॥ ౪౦౧॥ వడుకనంబి కూరత్తాళ్వారునిన్ని ముదలియాండానునిన్ని రెండుప్రక్కలను పట్టుకొనియుండు వారనియందురు.

మొనట్టి యుపాయమగుటంజేసి, ఈశ్వరస్వాతంత్ర్యమును భయపడి నీనియందుండు నిశ్చలతను బట్టి ఇందులోఁ బ్రకటించుటమాత్రమే కాకుండ, ముఖ్యోపాయము సయిత మిద్దియేయని యందఱును ఒప్పుకొనుచున్నారు,

అవతారిక:—ఈ విషయము గుఱించి యొక యితిహాసముఁ దెలుపుచున్నారు.

శ్రీ సమ్యాక్భావరుల శ్రీపాదములను శ్రీ మధురకవు లాశ్రయించియున్నట్లు, ప్రాప్త్యప్రాపకములు రెండును శ్రీ రామానుజులవారి శ్రీపాదంబులేయని నిశ్చయించుకొని “తేవుమన్ద్రుళియేన్” (గత్యంతర మెఱుంగనివాడను) అని తలంచుకొందు వడుకనంబి యనువారు పాదచ్ఛాయ వలెను పాదరేఖలవలెనున్న శ్రీ రామానుజులవారి నెన్నందును విడనాడియుండనివారయి “రామానుజస్వరణౌ శరణంప్రసద్యే” (శ్రీ రామానుజులవారి శ్రీపాదములను శరణుజొచ్చినాడను) అనియు “రామానుజార్యవశగఃపరివర్తిషీయ” (శ్రీ రామానుజులవారికి కైంకర్యమొనర్చెదను) అనియు నిట్లు ఉపాయోపేయంబులురెండును వారి శ్రీపాదంబులును వాటి కొనర్చునట్టి కైంకర్యమునని తలంచుకొందు శ్రీ కూరత్తాళ్వారులును అట్టివారగు శ్రీముదలియాండానును సంసారమున నుండుటవలనఁ గలిగిన శ్రమవలనవచ్చిన కష్టాతిశయమువలన మనస్సుచలించి కదాచిత్తుగ భగవంతుని సన్నిధికిన్నిపోయి రక్షింపమని ప్రార్థించుటను, వాని వైలత్తణ్దుముఁగనినలోడనే ప్రీతిపరవశులగుటనున్నకని ఇంతమాత్రమున, శ్రీ రామానుజులవారిశ్రీపాదంబులేప్రాప్త్యమును ప్రాపకంబునయిలుట్టయిన, వేటొక్కగతి నెఱుంగనివారుగా నుండవలయును కాదా! అట్లుకాకున్న, చరమావధినిన్ని (భగవంతునిన్ని) ప్రథమావధినిన్ని (అచార్యునిన్ని) యాశ్రయించియుండువారు రెండువడ్డులను పట్టుకొనియుండువారని సాయింతుదురు.

మూ॥ ౪౦౨॥ ప్రాప్యత్తుక్కు ప్రథమపర్వమ్ ఆచార్యకైజ్జగ్యమ్, మధ్యమపర్వమ్
భగవత్కైజ్జగ్యమ్, చరమపర్వమ్ భాగవతకైజ్జగ్యమ్.

“స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్దిరుక్కు-వేణుమిశే” ఎవ్వవిడత్తిల్ స్వరూపత్తై యొరుక్కరీయాలితైస్తు, భగవత్కైజ్జగ్యమ్ ప్రాప్యమ్, ప్రాప్యత్తుక్కు సద్భూతమాక వేణుమెవ్వపడి యెజ్జనే యొన్నరుడైయ శత్రైయైప్పరిహరిక్కైక్కాక, ప్రథమమ్ ప్రాప్యవేషత్తై ఓడవైత్తుక్కాట్టుకితార్, (ప్రాప్యత్తుక్కు) ఎవ్వతుడట్టి. (ప్రాప్యమావతు) - శేషత్వైకనిరూపణీయమాన ఆత్మస్తువుక్కు పురుషార్థమావకైజ్జగ్యమ్. పర్వశబ్దమ్ అంశవాచి, ఇట్లు ప్రథమపర్వమాక చొట్టుకొని ఆచార్యకైజ్జగ్యమావతు - “తిరుత్తిరుమకల్ శేళ్వనుక్కాక్కియపిరాన్” ఎన్నిపడియే ముతలడియిలే తన్నెన్నయజ్జీకరిత్తు భగవద్విషయత్తుక్కాశామ్మడి తిరుత్తిన ఆచార్యమక్కుకప్పాక పుట్టుమ్ భగవత్కైజ్జగ్యమ్, మధ్యమపర్వమాక చొట్టుకొని భగవత్కైజ్జగ్యమావతు - “అడియార్ క్కన్నైయిట్ పడుత్తివిమలన్” ఎన్నిపడియే తానుకన్దానైత్తన్నడియార్ క్కడిమైప్పడుత్తుమ్ భగవానుక్కుకప్పాక పుట్టుమ్ భాగవతకైజ్జగ్యమ్, చరమపర్వమాక చొట్టుకొని భాగవతకైజ్జగ్యమావతు-ఆచార్యపర నెవ్వకక్కుమవర్కకాయ్ ఆచార్యకైభవజ్ఞాపకరాయ్ ఆచార్యకైజ్జగ్యత్తిశేర్దిరుజ్జియుమవర్కకాన భాగవతకైజ్జగ్యమ్ ముక

మూ॥ ౪౦౩॥ ప్రాప్యముకు ప్రథమపర్వము ఆచార్యకైంకర్యము.

మూ॥ మధ్యమపర్వము భగవత్కైంకర్యము. చరమపర్వము భాగవతకైంకర్యము.

(స్వరూపమును ప్రాప్యమును అనుగుణముగా నుండవలయును) అనుతావున స్వరూపము నొక్కవిధమునగ్రహించి, భగవత్కైంకర్యము కాదా ప్రాప్య మనునది? ప్రాప్యమున కనుగుణముగా నుండవలయుననగా శేమి? యని యోక్షేపించువారి యోక్షేపమును పరిహరించుటకు గాను, మొట్టమొదట ప్రాప్యముయొక్క స్వరూపమును విశేషించి తెలుపుచున్నారు.

(ప్రాప్యముకు) ఇత్యాది. ప్రాప్యమనగా శేషత్వమునట్టిమాత్రమే నిరూపితవలసినది యగుఆత్మస్తువుకు పురుషార్థమగు కైంకర్యము. ఈతావున పర్వమనగా అంశమనుట.

ఈతావున ప్రథమపర్వముగాఁ జెప్పఁబడినట్టి యాచార్యకైంకర్యమనునది, “తిరుత్తిరుమకల్ శేళ్వనుక్కాక్కియపిరాన్” (రా. మా. ౩౮) (దిద్దుపాటుచేసి, సర్వేశ్వరునికి దాసునిగాఁ జేసినట్టి యుపకారమందు) అని సామించినట్లు మొట్టమొదట తననంగీకరించి భగవద్విషయముకు దగివట్టివాఁడగునట్లు దిద్దుపాటుచేసినట్టి యాచార్యుని సంతోషమునకై చేయునట్టి భగవత్కైంకర్యము.

మధ్యమపర్వముగాఁ జెప్పఁబడినట్టి భగవత్కైంకర్యమనగా, “అడియార్ క్కన్నై యిట్ పడుత్తివిమలన్” (అమల ౧) (తనదాసులకు నమ్మదాసునిగాఁ జేసినట్టి పతిశుద్ధుండు) అని సామించినట్లు తాను ప్రేమించినవారిని తనదాసులకు దాసునిగాఁ జేసినట్టి సర్వేశ్వరుని సంతోషమునకై యొనర్చునట్టి భాగవతకైంకర్యము.

చరమపర్వముగాను చెప్పఁబడినట్టి భాగవతకైంకర్యమనగా ఈతం దాచార్యుని యాశ్రయించినవాడని సంతోషించువారును, ఆచార్యవైభవముఁ దెలుపువారును, ఆచార్యకైంకర్యముయొక్క వైభవముఁ దెలిసినవారలగు భాగవతుల యందఱియొక్కయును సంతోషమునకై యొనర్చునట్టి యాచార్యకైంకర్యము.

మూ॥ రం॥ స్వరూపప్రాప్తియై శాస్త్రమ్ పురుషార్థకామాక చ్ఛొల్లానిఱ్ఱ, ప్రాప్తి
ఫలమాయ్కొల్లు కైజ్కర్యమ్ వరుకితాప్సలే, సాధ్యవివృద్ధియాయ్
కొల్లు చరమపర్వమ్ వరక్కడవతు.

పాకప్పణ్ణుమాచార్యకైజ్కర్యమ్. ఆక, ఆచార్యప్రీతివిషయమాన భగవత్కైజ్కర్యకై ఆచార్య
కైంకర్యమెట్టుమ్, భగవత్ప్రీతివిషయమాన భాగవత్కైంకర్యకై భగవత్కైంకర్యమెట్టుమ్, భాగ
వత్ప్రీతివిషయమాన ఆచార్యకైంకర్యకై భాగవత్కైంకర్యమెట్టుమ్ శొల్లిన్ద్రాయ్ద్రు. అకై
యార్ ఆచార్యకైంకర్యమ్ ప్రాప్త్యమెట్టు శొన్నవిలిల్ కుత్తయిలై యెట్టు కరుతు.

ఇప్పుడి ఆచార్యకైంకర్యమే చరపర్వమెట్టు శాస్త్రమ్ శొల్లాతిరుక్కచ్చెయ్లే ఇను వరుకి
వట్టితానెన్నెన్ది కజ్జేయిలే యరుచ్చెయ్కితార్, (స్వరూపప్రాప్తియై) ఎన్దురుడిన్ది. అతావరు-
“పరంజ్యోతిరుపసంపద్య స్వేనరూపేణాభిసంపద్యతే” ఎన్దు పరప్రాప్తిపూర్వకైయాయ్
అసాది కర్మనిబద్ధసాచిత్సమృద్ధతలే మలావతుణ్ణిత్ మణిప్రభైపాలే తిరోహితమాన స్వాసాధార
ణాకారత్వమైయ అవిరూపరూపైయానప్రాప్తియే వేదాంతశాస్త్రమ్ పురుషార్థకామాక చ్ఛొల్లాని
ఱ్ఱ, ఇప్పుడి అవిరూపతమానస్వరూపైయైయ వాత్కా, శేషత్వైక నితువణ్ణియతయ్ శేషివిషయ
కిచ్చితార్తలల్లతు శెల్లాత్ పడియాయరుక్కయ్లే, అన్దస్వరూపప్రాప్తి ఫలమాయ్కొల్లు
భగవదనుభవజనిత ప్రీకాంతకైంకర్యమ్ వరుకితాప్సలే, శేషియాన భగవానుక్కు స్వవిషయకి

మూ॥ రం॥ స్వరూపప్రాప్తిని పురుషార్థమునుగాను శాస్త్రము చెప్పుచున్నను,
ప్రాప్తిఫలముగాను కైంకర్యమొచ్చు విధమున, సాధ్యవృద్ధికిగా నుచమ
పర్వము రాగలదు.

కావున ఆచార్యుని సంతోషింపజేయుటకై యొనర్చునట్టి భగవత్కైంకర్యము ఆచార్య
కైంకర్యమనియు, భగవంతునికి సంతోషము గలుగజేయుటకై యొనర్చునట్టి భాగవత్కైంకర్యము
భగవత్కైంకర్యమనియు, భాగవతులకు సంతోషము గలుగజేయుటకై యొనర్చునట్టి యాచార్య
కైంకర్యము భాగవత్కైంకర్యమనియును చెప్పబడినది. కావున ఆచార్యకైంకర్యము ప్రాప్త్య
మని చెప్పినచో కొరతయొద్దయును లేదని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆచార్యకైంకర్యమే చరమపర్వమని శాస్త్రముచెప్పుచున్నను, ఇది యె
విధమున సంప్రాప్తిమనంతివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వరూపప్రాప్తిని) ఇత్యాది. “పరంజ్యోతిరుపసంపద్య స్వేనరూపేణాభిసంపద్యతే” అ
న్నట్లు పరమాత్మప్రాప్తిపూర్వకమై అసాదికర్మసంబంధములన, మయలవలన మణియొక్కకాంతి
కప్పబడినట్లు, మూయబడినట్టి తనయొక్క యసాధారణాకారముయొక్క యావిరూపరూపమగు
స్వస్వరూపప్రాప్తిని పురుషార్థమును గాను వేదాంతశాస్త్రము చెప్పుచుండగా, ఇట్లు అవిరూపతమై
నట్టిస్వరూపముగల యాత్మ శేషత్వమునుబట్టియే నిరూపింపఁదగినట్టియైనందున శేషియగు సర్వేశ్వ
రునికి కైంకర్యమొనర్చిననే తప్ప వేఱు విధమున నుండఁజాలనిది యగుటంజేసి, అట్టి స్వరూపప్రాప్తికి
ఫలముగాను భగవదనుభవమువలనఁ గలిగి ప్రీతిమూలకమగు కైంకర్యము సంభవించునట్లు, శేషి
యగు సర్వేశ్వరునికి తన విషయమున కైంకర్యమొనర్చుటకంటెనున్న తన భక్తులవిషయమున

మూ॥ ౪౦౪॥ ఇతుతా౯ దుర్లభమ్.

మూ॥ ౪౦౫॥ విషయప్రవణనుక్కు అత్తైవిట్టు భగవద్విషయత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళ వరుమైపోలన్టు, ప్రథమపర్వతైవిట్టు చరమపర్వత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరుమై.

ఇష్టితార్మకసాక్షియారే, అన్తభగవత్తైక్కైకగ్యమ౯కీఱ సాధ్యత్తిక౯వృద్ధిహాపమాయ్కోణ్డ మధ్యమపర్వమాన భాగవతకైంకర్యమ్ వరక్కడవతాయ్, అన్తభాగవతర్కశ్శెల్లార్క్కుమ్స్వ విషయకిఇష్టితార్మకత్తిలుమ్ తనకుంపకారకనాన ఆచార్యవిషయత్తిల్ కిఇష్టితార్మకే ఉకప్పాకై యారే అన్తసాధ్యత్తియడైయ విశేషవృద్ధియాయ్కోణ్డ చరమపర్వమాన ఆచార్యకైంకర్యమ్ వరక్కడవతైన్టే.

ఇన్త చరమపర్వలాభత్తి నరుమైయై దర్శిప్పిక్కితార్మకే, (ఇతుతా౯దుర్లభమ్) ఎన్టు.

ఇతుతన్టే వివరిక్కితార్మకే, (విషయప్రవణనుక్కు) ఎన్టుగడగ్గి. ఆతావతు-త్తుద్రవిషయభగ్గి పుటచ్చాచ్చానన్టేత్తణ్డత్తిలే ఈదుపట్టు మీట్కవొణ్ణాతపడి ఆవత్తీలే ప్రవణనాయ్ నిన్టవనుక్కు ఆవత్తీత్తైక్కిట్టు వత్తైవిషయమాన భగవద్విషయత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరుమైపోలన్టు, పుంసాంత్కప్పి చిత్రాపహరియాన భగవద్విషయ ప్రవణనాయ్ తత్తైంకర్యనిరశనానవవనుక్కు ప్రథమపర్వమాన అత్తైవిట్టు చరమపర్వమాన ఆచార్యకైంకర్యత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరుమై యెన్టపడి.

మూ॥ ౪౦౬॥ అయిలే యిది దుర్లభము,

మూ॥ ౪౦౭॥ విషయాసక్తిగలవానిని వాటినివదలి భగవద్విషయమును ప్రేమింపఁజేయునట్లు కాదు, ప్రథమపర్వనిష్ఠుని దానినివదలి చరమపర్వమునఁ బ్రీతిగలవానినిగాఁజేయుట యనునది.

కైంకర్యమొనర్చుట వానికి సంతోషముగలుగఁజేయునది యగుటగజేసి, అట్టి భగవత్తైంకర్య రూపము సాధ్యమును వృద్ధిపొందించునదియై మధ్యమపర్వమును భాగవతకైంకర్యము రాఁదగి యున్నదై అట్టి భాగవతుల కందఱికిని తమ విషయమున కైంకర్యముఁ జేయుటకంటెను తన కుపకారకుండగు ఆచార్యునికి కైంకర్యమొనర్చుట యిష్టమగుటగజేసి, అట్టి సాధ్యమును విశేషముగ వృద్ధిపొందించునట్టిదియై చరమపర్వమును ఆచార్యకైంకర్యము రాఁగలను,

అవతారిక:—ఇట్టి చరమపర్వమును అభింతులు యరుదని తెలుపుచున్నారు.

(ఇది యయిలే దుర్లభము) ఇత్యాది.

అవతారిక—ఈ విషయమును వివరించుచున్నారు (విషయప్రవణునికి) ఇత్యాది.

త్తుద్రవిషయములయందు నెక్కి నానవచ్చునట్టి వైలత్తణ్డముఁజూచి ప్రేమించి దానినుండి మరల్చుట కలవికానట్లు వాటియం నానత్తుండైనవానిచే వాటిని విడిపించి, తగినట్టి విషయమును భగవద్విషయమున చెచ్చునట్లుచేయుట వంటిది కాదు గుమీ పురుషులయొక్క యను మనోద్వేగుల నాకర్షించునట్టిదియగు భగవద్విషయమునఁ బ్రీతిగలిగి తత్తైంకర్యపరం దగువానిని ప్రథమపర్వమును విడిపించి, చరమపర్వమును నాచార్యకైంకర్యమునఁ గొనివ

మూ॥ ౪౧౬॥ అజ్ఞు దోషదర్శనత్రాలే మీళలామ్, ఇజ్ఞు అతు శైయ్యవోజాతు,
మూ॥ ౪౧౭॥ దోషముణ్ణానాలుమ్ గుణమోలే ఉపాదేయమా యిరుక్కుమ్.

అత్యంతేయస్సుమాకాంతైయిలే యదశ్చైయ్కితార్, (అజ్ఞు) ఎష్టుగుడక్కి. అశావగు-త్యుద్ర విషయజ్ఞలిల్ దేహదోషానికగుమ్ అల్పస్థితత్వాదిదోషజ్ఞు ముణ్ణామగుక్కైయా లే ఆవత్తై కర్పి క్కవే ఆరువరుత్తు మీళలాయరుక్కుమ్, విలక్షణవిగ్రయైక్తమాయ్ సమస్త కల్యాణగుణాత్మకమాయ్ విత్యమాయ్ అపరిచ్ఛేద్యమాన ఇవిషయత్రిల్ దోషగఢమిల్లా మైయా లే, దోషదర్శనపట్టి మీళ పోకా తెన్నే, సజ్ఞాతుం నైవశక్యన్తే గుణా దోషాశ్చకాన్తిణః॥ అనన్త్యాత్పరిధమారాకి రభావా గేవపశ్చిమః॥ ఎన్నక్కడవత్తే.

త్యుద్రవిషయజ్ఞగు చ్చొట్టికిటవోప మొట్టు మిణ్ణుచ్చొల్లలావత్తైయ్కిటమ్, స్వవిష యభక్తిపరవశర్కు స్వసంక్షేపముఖన్తై ఉరువదత్తా లే విష్టపిత్తు దుఃఖన్తై చ్చిత్తైక్కైయా లే, “కడియైకోడియై” ఇత్యాశ్చపడియే శొల్లలామ్మడి తోన్దురువ శిలదోషముణ్ణు, అతుతాకా మీగుక్కడలామాపెన్న. అరుళిచ్చైయ్కితార్, (దోషముణ్ణానాల్) ఎష్టుగుడక్కి. అశావగు-అ పడియాత్తై మైయా లే తోన్దురువ శిలదోషముణ్ణానాలుమ్, “కడియైవెన్నెజ్జ మవనైకిడక్కు”
మూ॥ ౪౧౬॥ వాటివిషయమునఁగల దోషంబులఁజూపించి త్రిప్పవచ్చును. ఈ విష

యమున దానిని చేయజాలము,

మూ॥ ౪౧౭॥ దోషమున్నప్పటికిన్ని గుణమువలెనే యుపాదేయముగా నుండును.

అవశాసః—అది యెటువలెనని, తెలుపుచున్నారు. (అవిషయమున) ఇత్యాది,

అని యెట్లనిన, త్యుద్రవిషయములయందు దేహదోషాదులును, అల్పస్థితత్వాదిదోషములును ఉండియుండుటంతేనీ, వాటిని చూపించినగోడనే వెంటనే మరిచిపోవునట్లు చేయవచ్చును. విలక్షణమగు విగ్రహముతోఁ గూడియుండునట్లై, సమస్త కల్యాణగుణాత్మకమై అపరిచ్ఛేద్య మగునట్టి యీవిషయమున దోషంబుల వాసనయొనను ఉండుట దుర్లభముగానీ, దోషంబులఁ జూపించి మరిచుట యశక్యము “సజ్ఞాతుం నైవశక్యన్తే గుణాదోషాశ్చకాన్తిణః॥ అనన్త్యాత్పరిధమారాకి రభావాదేవపశ్చిమః” (సర్వేశ్వరుని గుణంబులును దోషంబులును లెక్కపెట్టుట కలవికొవు. వలననఁగా, గుణంబులో యనంతములు, దోషంబులో మొదటికే శేవు) అని చెప్పియున్నదికాదా

త్యుద్రవిషయములను గుతించి చెప్పనట్టి దోషమొక్కటియును ఈవిషయమున లేకపోయి నను, తన విషయమున భక్తిచే పరవశతయినవానికి తన సంబంధమువలన నిత్యముగ ను ఖమును గలుగఁజేయుక, వారిని వివేచనాడియుండి వారి కంగుమాలముగ దుఃఖమును గలుగఁజేయుటందేనీ, “కడియైకోడియై” (లి. వా. ౫-౩-౫) (తన కార్యమును శీఘ్రముగా నెరవేర్చు కొనువాడును, ఇతరులను దుఃఖపెట్టువాఁడును) అనియు నీమొదలగు తావులఁ జెప్పియున్నట్లు చెప్పఁదగినదికాను తోచునట్టి కొన్నిదోషంబులు కలవే? అవి యీశనిని భగవద్విషయమునండి మరిలించుటకుఁ దగినట్టిది కావా? యిట్టిదని తెలుపుచున్నారు.

(దోషమున్నప్పటికిన్ని) ఇత్యాదిఁ అట్లు సహింపఁజాలమిచేఁ దలంపఁబడినట్టివియగు కొన్ని దోషంబులున్నను, “కడియైవెన్నెజ్జ మవనైకిడక్కుమ్” (లి. వా. ౫-౩-౪) కురమయిన

మూ॥ ౪౦౮॥ లోకవిపరీతమాయితే ఇజ్జీరుప్పశు.

మూ॥ ౪౦౯॥ గుణ ముపాదేయమాకై క్కీడాన హేతు దోషత్తుక్కుముడ్డితే.

మో' ఎత్తు అవైతనై న్నయే విరుమ్మి మేల్ విట్రుమ్మడి యరుక్కైయారే హేతుమాయితాకు, విషయ త్రైవిరుమ్మి మేల్ విట్రుక్కై క్కుడలాన గుణమౌలే ఉపాదేయమాయరుక్కుమెన్దై.

లోకత్తిల్ దోషమ హేయమాయ గుణముపాదేయమాయనో విరుప్పశు, దోషమ గుణమౌలే ఉపాదేయమమెవెన్న; అరుళిచ్చయికితార్, (లోకవిపరీతమ్) ఎత్తుకుడగ్గి, అతావతు, దోషమ విడుక్కొక్కడలాయ గుణమ పద్రొక్కై క్కుడలాయరుక్కుమ్ లోకప్రక్రియైయన్దయే, దోషముమ్ గుణమౌలే ఉపాదేయమాయితే ఇవిషయత్తి లిరుప్పలెన్దై.

ఎల్లామకెయ్ తాము దోషమ గుణమౌలే ఉపాదేయమాకక్కుడుమెవెన్న మాకాక్షేయి లే యరుళిచ్చయికితార్, (గుణముపాదేయమాకక్కు) ఎత్తుకుడగ్గి, అతావతు భగవద్గుణమ్ తత్త్వ వణర్క్కుపాదేయమాకై క్కీడాన ప్రాప్తశేషిగతత్వమాకింహేతు, అవిషయత్తిల్ తోద్రొక్కెం దోషత్తుక్కుముడ్డితే యెన్దై. ఇత్తార, అనాపక్కులభ్యతెన్నుతత్తారే గుణముపాదేయమాకిం హేపాతి అవన్మక్కలభ్యతెన్నువ తైప్పద్రొ. దోషము ముపాదేయమాక క్కుత్తైయిన్దై యెత్తతాయి ద్రొదు. ఇప్పడియైకైయార దోషమున్దా నాలు మకుమిట్ కైక్కుడలాకా తెన్దు కరుత్తు.

మూ॥ ౪౦౮॥ లోకవిరుద్ధముగాను కదా! యుందును.

మూ॥ ౪౦౯॥ గుణ ముపాదేయమగుటకుగానగు హేతువు దోషంబునకున్న కలదు కదా!

ట్టుదలగల నామనస్సు. (శీకృష్ణుండేయని) అన్నట్లు వాటిన్నే ప్రేమించి పైపై బడునట్లుండు టుబ్బేసి, యది హేయముకావలదు. ఈవిషయమును ప్రేమించి పైపైబడుటకుఁ బగినట్టి గుణము వలెనే యుపాదేయంబగును.

అవతారిక—లోకమునందు దోషముహేయమై గుణము ఉపాదేయముగాను కదా యుందును. ఇట్లుండ, దోషము గుణమువలెనే యుపాదేయం బెట్లగునంటివేని, తెలుపుచున్నారు. (లోకవిపరీతము) ఇత్యాది.

దోషమగునది త్యజించుటకు హేతువై గుణము ఆశ్రయించుటకు హేతువుగానుండునట్టి లోకపద్ధతీప్రకారము కాకుండ, దోషము గుణమువలెనే యుపాదేయముగాను కదా యీవిషయ మున నుండగలదు.

అవతారిక—ఎంతచేప్పినను, దోషము గుణమువలెనే యుపాదేయమగుట సంభవమా? యింటి వేది తెలుపుచున్నారు.

(గుణము ఉపాదేయమగుటకు) ఇత్యాది.

భగవద్గుణము భగవద్భక్తుల ముపాదేయంబగుటకు హేతువు అద్భుతమవ్వప్రాప్తశేషియైన వానియందుండుటను బట్టియేకదా! అట్టి హేతువు దోషంబునకున్న కలదుగదా! కావున దోషమున్నప్పటికిన్ని, అది విడనాడుట ముపయోక్తముకదని యభిప్రాయము.

మూ॥ ౪౨౦॥ నిర్ఘృణనెస్తు వాయ్ మూడువతఱ్ఱుమున్నే ఘృణావానెస్తు శోల్లు
స్పృడి యాయరుద్దతితే.

మూ॥ ౪౨౧॥ ఇప్పడి శోల్లుమ్మడి పణ్ణిల్ మి కృపైయాలే యెస్తు

విశ్లేషదశైయిల్ తోల్ మిమ్ నైర్ఘృణ్యాదిదోషతై యశ్శీరిత్తు, అతఃతా గుణవదుపాదేయ
మాయెక్కుమ్మడియై యులిచ్చెయ్ తార్ కీర్త, అన్దనైర్ఘృణ్యాదిదోషద్దా ముతలిలే ఇద్విషయల్లి
ల్లిదైయెమ్మడితై అభియుక్తవచనద్దళాలే దిర్విప్పిక్కితార్ మేల్, అతిల్ ముతలిలే అధ్యాయదైయ
వచనతై దిర్విప్పిక్కితార్, (నిర్ఘృణ) ఎఱ్ఱుతుడశ్శీ. అతవరు, “ఎవతవళవణ్ణర్ తకవుక శే” ఎఱ్ఱు ఎఱ్ఱ
నేయిరున్దన శుద్ధస్వభావరాన ఉమ్మడియ కృపైకల్, నాట్టిలే ఇప్పడియుజాక్కుమాయ్ పరగుఃఖా
సహిష్టుక్కుమాయరుప్పార్ కిలథార్మికర్ నడైయాడ అబలైకగుక్కు అక్కితాకమ్మడిక్కిడక్కు
లాయరున్దతైయ పెన్ పిన్దైయాల్ ద్రామై క్కుతవారితుకొణ్ణు తిరుత్తాయార్ నిర్ఘృణనెస్తు వాయ్
మూడువతఱ్ఱుమున్నే అవల్ వాయై ప్పన్దైతైత్తోరే, “తకవుడైయవ నే” ఎఱ్ఱు, కడువాయ్! అక
రత్తిల్ తక వుమలుక్కుమో, అతు నమ్ కున్ద్రాజ్గణేఱ్ఱు ఘృణావతైయై చొల్లుమ్మడి యాయరున్ద
తితే యొన్దపడి.

ఇత్తుక్కితాక తాయార్ శొన్నగుణహానిక్కు ఒరుపరిహారమపట్టివమాశ్రమ, సహృదయ
మాః చొన్నతో వెన్ది అశ్శేయిలే, అతిక సహృదయత్వతై మూతిలిక్కితార్, (ఇప్పడి) ఎఱ్ఱు
మూ॥ ౪౨౦॥ దయారహితుండనిచెప్పి నోలుమూయుటకు ముందుగానే దయాళు

వని చెప్పనట్లున్నది కదా!

మూ॥ ౪౨౧॥ ఇట్లుచెప్పినది కృపామూలకముగానని తోచునట్లు,

అవతారిక:— విశ్లేషదశయిండు తెలియవచ్చునట్టి దయాగ్రాహిత్యాదిదోషమును అంగీకరించి,
యది గుణమవలెనే యుపాదేయంబని యింతకుముందు సాయించి యుండిరి. ప్రకృతిమన నట్టి
దయాగ్రాహిత్యాదిదోషము ఈ విషయమున మొదలికేలేదని యాప్తులయినవారి క్రిమాత్తులగొని
తెలుపుచున్నారు. అందు మొట్టమొదట క్రి నమాత్మ్యాదుల క్రిమాక్తిగొని తెలుపుచున్నారు.

(దయారహితుడు) ఇత్యాది. “ఎవతవళవణ్ణర్ తకవుక శే” (తి.వా.౨-౪-౬) అనఁగాపరి
శుద్ధస్వభావుండగు సీయొక్క కృప యొక్కడ? తొకమునందు మృదుస్వభావులై పరగుఃఖాసహిష్టు
వులయియుండు వారు కొండియి ధార్మికులు సంభరించుచుండ, స్త్రీలకు బాగుగ వసించుటకు యోగ్య
మైయుండెననుచు, అట్టికృప సహింపజాలకుండునప్పుడు ఉపయోగపడకుండుటంగని తల్లియైనది
“దయారహితుండు” అని చెప్పి శోరుమాయునంతిలో, అమె నోటినిమూయునట్లు “ఒదయా
గువా” అని ఓపాపీ! నిధియయినవానియందు కృపకు కొరతయిండునా? అట్లు కొరతయిండుట
మనదోషమేనుమి! అనియిట్లు దయాగుత్వమును చెప్పనట్లు కదా యున్నది.

అవతారిక:— ఈపైని చెప్పినది తల్లి చెప్పినట్టి గుణహాని కొక పరిహారముఁ జెప్పటకై మా
శ్రమేనా? అథవా ఇది మనస్ఫూర్తిగాఁ జెప్పిన మాటా? అని శంకింపగా, ఇది మనస్ఫూర్తిగాఁ
జెప్పిన విషయమగుటను ఉపపాదించుచున్నాను.

(ఇట్లు) ఇత్యాది. గుణరహితుండని చెప్పినమాటను త్రోసివేసి, గుణమున్నట్లు చెప్పినది

మూ॥ స్నేహము ముపకారస్మృతియుమ్ నడవతితే.

మూ॥ ౪౨౨॥ నిర్ఘృణనాక శక్తిత్తుచ్చిల్లు మవస్థైయిలుమ్ కారణతై స్వగతమా కవితే శొల్లిన్ద్రై.

దశి. అతావకు-గుణశానిశొన్నతై ద్విర్భి గుణమ్ శొల్లుమ్మడి పణ్ణిన్ద్రై కృప్తయారేయెన్ద్ర, “మికివిరు మ్మచ్ఛి” ఎన్ద్ర స్నేహముమ్, “పిరాన్” ఎన్ద్ర ఉపకారస్మృతియుమ్ నడవతితే! అతావకు, “తకవుడైయననే” ఎన్ద్ర విరు సహృదయోక్తియెన్ద్ర.

అనన్తరమ్ పిరాట్టియుడైయ వచనతై ద్విర్భిపిక్కితార్, (నిర్ఘృణనాక) ఎన్ద్రకుదశి. అతావకు- పిరివాన్ద్రై మైయారే పెరుకక్కలన్ద్రిన శ్రీజనకరాజు అరుమకళ్ పెరుమాళ్ తన్నాన్ద్రై మైక్కు ఉతవన్ద్ర ముకమ్ కాట్టప్పెతాత ఇన్నాప్పారే, “భ్యాతఃప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞశ్చ సానుక్రోశశ్చరాఘవః | సద్వృత్తోనిరనుక్రోశశ్చజే” ఎన్ద్ర పెరుమాన్ద్రై నిర్ఘృణనాక శక్తిత్తుచ్చిల్లుకివవస్థైయిలుమ్, “మద్యాగ్నసంక్షయో” ఎన్ద్ర ఇప్పడి శక్తిత్తుక్కడి ఎన్నుడైయ భాగ్యహాని యెన్ద్రయారే, శక్తిత్తుక్కారణతై స్వగతమాకవితే శొల్లిన్ద్రై.

“ప్రథమపర్వతైవిట్టు” ఎన్దిటవిడత్తిర్ అర్థాదుక్రమాన భగవత్సంక్షేపముమ్, “దోషముణ్డా నాలుమ్” ఎన్దిట విడత్తిర్ అర్థాదుక్రమాన భగవద్విశ్లేషముమాకిట ఇన్ద్రైయిరణ్డుమ్ శెయ్యుమతై

మూ॥ స్నేహమున్ను, ఉపకారస్మృతియును కలిగినవి కదా!

మూ॥ ౪౨౨॥ దయారహితుండని చెప్పనట్టి సందర్భముననున్ను అందులకుఁ గారణమును తమయందున్నట్టి దానినిగాను కదా చెప్పియున్నారు.

కృపవలన నగుటంజేసియే “మికివిరుమ్మచ్ఛి” (లి. వా. ౨-౪-౭) అనుతావున స్నేహమున్ను “పిరాన్” (లి. వా. ౨-౪-౭) అనుతావున ఉపకారస్మృతియును కలిగినవి. కావున “ఓదయా గుణా” అని చెప్పినది మనస్సుర్తిగాఁ జెప్పిన మాటయే.

అవతారిక:—అటుపిమ్మట పిరాట్టియొక్క శ్రీమాక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

(దయారహితుఁడుగా) ఇత్యాది. శ్రీరామవియోగమును సహింపఁజాలమిచే యెక్కువ తోఁగిన పొందిన శ్రీ సీతాపిరాట్టి తాను సహింపఁజాలకున్నప్పుడు శ్రీ రామచంద్రుండువచ్చి నేవ సా యింపనంటున గలిగిన దుఃఖమువలన “భ్యాతఃప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞశ్చ సానుక్రోశశ్చరాఘవః | సద్వృత్తోనిరనుక్రోశశ్చజే” (శ్రీరామచంద్రుండు ప్రాజ్ఞుండుగాను, కృతజ్ఞుండుగాను దయాగువు గాను ప్రసద్ధిపొందినవాఁడు. ఏల ఇప్పుడు దయారహితుండు) అనియిట్లు శ్రీరామచంద్రుని ని ద్దాయునిగా శంకించి చెప్పనప్పుడును “మద్యాగ్నసంక్షయో” అనఁగా నిట్లు సంజేహించు టకుఁ గారణము నాదౌర్భాగ్యమేయనుటచే నట్లు శంకించుటకుఁ గారణమును తనయం దుండునట్టి దానిని గాను కదా చెప్పినదాయెను.

అవతారిక:—(ప్రథమపర్వమునవదలి) అనుతావున అర్థాత్సిద్ధమగు భగవత్సంబంధమును (దోషమున్నప్పటికిన్ని) అనుతావున అర్థాత్సిద్ధమగు తద్వియోగమునును ఈరెంటిని కలుగఁజే యునట్టివాటిని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౨౩॥ గుణదోషజ్ఞిరణ్ణమ్ త్సుద్రపురుషార్థత్రైయుమ్ పురుషార్థకాష్టేయై
యుమ్ కులైక్కున్.

యథాచ్యాయకీతార్, (గుణదోషజ్ఞిరణ్ణమ్) ఎఱ్ఱకుడన్. గుణమావశు- స్వసౌందర్యాదికై ఆశ్ర
తర్క్కుము గోమూట్టాక వసుభవిక్కుక్కొడుత్తు క్కొణ్ణికుక్కుమ్ కలవి; దోషమావశు - అవ్యస
భవాలాభత్తారే అవర్కల్ కణ్ణాఱ్ఱుత్తైయిట్టు త్తుడిక్కు త్తామకమ్ కాట్టాతిరుక్కైయాకిఱ
పిరివు. (ఇన్దైయిరణ్ణమ్ త్సుద్రపురుషార్థత్రైయుమ్ పురుషార్థకాష్టేయైయుమ్ కులైక్కుయావశు)-
మిరొత్తే ఇరణ్ణైయుమ్ కులైక్కు. ఇలిల్ గుణమిరణ్ణైయుమ్ కులైక్కుయావశు- ‘‘మూత్పాల్
ననఱ్ఱుట్టిప్ప మజ్జేయర్తోళ్ కైవిట్టు’’ ఎఱ్ఱమ్, ‘‘మనైప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దైయ్తుమ్ పేరిన్ప
మెల్లామ్ కుఱన్దార్ తొళుతారత్తోళ్’’ ఎఱ్ఱమ్ తన్విషయవైలత్తణ్ణత్తారే త్సుద్రవిషయవై రాగ్య
త్తై ప్పిఱపిక్కుయాతే, త్సుద్రపురుషార్థాన్వయత్తై కులైక్కుయామ్, ‘‘పయిఱ్ఱుడరొలియిలే
తదీయశేషత్వత్తిలే యూన్దిన ఆఱ్ఱొన్దై, అన్దత్తిదీయరుడైయ స్వరూపనిరూపకత్వేన ప్రత్తుతమాన
తిత్తేన్దర్య కీలాదికళారే తదీయదాస్యరసత్తై మఱన్ద ఇవనై యనుభవిక్కుయిలాత్తై కైపురణ్ణ,
అనన్దరమ్ తిరువాయ్ మొట్టియిలే తాముమ్ తిమ్ముడైయ కరణగ్రామజ్ఞకుమ్ పెరువిడాయ్ పుట్టు
క్కుప్పిడుమ్మడిపట్టి నాఱ్ఱోలే, వేఱొన్దై క్కాకప్పకున్దాలుమ్ తన్నైయ్ఱియ ప్పుఱమ్మొన్దై
మూ॥ ౪౨౩॥ గుణదోషములు రెండున్న త్సుద్ర పురుషార్థమునున్న నిరతిశయ
పురుషార్థమునున్న పోగొట్ట గలవు.

(గుణదోషములు రెండును) ఇత్యాది, గుణమనగా—స్వసౌందర్యగుణ నాఱ్ఱులు సంపూ
ర్ణముగా వసుభవించునట్లు వారితో జేరియుండుట.

దోషమనగా అట్టి యనుభవము లభింపనగున, కణ్ణీరుకొర్చుచున్నను, తాను సేవనా
యింపఁ యుండుటయ నెడి వియోగము.

ఈతెండును త్సుద్రపురుషార్థమును అంతిమపురుషార్థమునున్న చెడగొట్టుకనగా వీటిలో నొ
క్కొక్కటియే రెంటినిన్ని పోగొట్టునది యగుట.

వీటిలో గుణమనది రెంటిని చెడగొట్టుట యనగా, ‘‘మూర్ పాల్ మనఱ్ఱుట్టిప్ప మంగయర్
తోళ్ కైవిట్టు’’ (సర్వేశ్వరునియందు చిత్తమునుంచినయెడల నారీబాహు లతలయంగు ఆశను
విడిచి వేదాంతమందు మనస్సునుంచుట సులభమగును) అనియు, ‘‘మనైప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱ
న్దైయ్తుమ్ పేరిన్ప మెల్లామ్ కుఱన్దార్ తొళుతారత్తోళ్’’ (అ తిరుక్కౌ) (గృహంబుననుండువా
గు అనుభవించునట్టి మహాసుఖంబులన్నింటిని సర్వేశ్వరుని బాహువులను స్తుతించునట్టివారు తల్లి
జించుచురు) అనియు భగవద్విషయమునఁ గల వైలత్తణ్ణమువలన త్సుద్రవిషయములందు తైరాగ్య
మునుఁ గలుగజేయుటచే త్సుద్రపురుషార్థములతోఁ గల సంబంధమును పోగొట్టుటయు, ‘‘ప
యిఱమ్ శుడరొడి’’ అను తిరువాయ్ మొట్టియందు భాగవత శేషత్వమునఁ బ్రీతిగల నమ్మాళ్వారు
లను అట్టి భాగవతుల స్వరూపమును నిరూపించుటకై ప్రపాదింపఁబడిన భగవంతుని సౌందర్య
సౌకీల్యాదులవలన భాగవత తాస్యరసమును మరిచిపోయి, సర్వేశ్వరుని యనుభవించుటయం దా
శ సంపూర్ణముగాఁగలిగి వై తిరువాయ్ మొట్టియందు తామును తమ యింద్రియంబులును యెక్కు
వ యాయాసపడునట్లు భవవంతుని సలుమాటు ప్రార్థించునట్లు చేసినవిధమును, వేఱొక్కడా

క్కాళాకాతపడిపణ్ణమ్ దృష్టిచిత్రాపహరియాన అవకాపక్కలిలే శుభ్రీయాణుపదు త్రిపురుషార్థ కాస్త్రేయాన తదీయశేషత్వత్తిల్ నిల్లెయ్కుల్లైక్కైయుమ్, దోష మిరణ్డైయుమ్ కుల్లైక్కైయా వతు- ఆశుభవాలాభక్షేతత్రై సస్యకాలముమ్ తకాపక్కలిలే మనస్సాయ్, “ఉణ్ణఱియాళుఱక్కమ్ శేణాల్,” “పన్దొడుక్కళిల్ మరువార్ శైజ్జిలియుమ్ పాలూట్టాల్ పావై శేణాల్,” ఎన్నిఱ పడియే మున్నునుభవిత్తుప్పొన్దప్రాక్కృతభోగజ్ఞాకాకిఱ త్సుద్రపురుషార్థజ్ఞిల్ పొరువ్దా మైయై విశ్లే క్కైయుమ్ “అవడియార్ శిరుమామనిశరాయెన్నై యాన్దారిశ్శెలిరియ - శెన్దామరైక్కట్టిరు క్కుఱళిన్ నణుమావిరై నాణ్మలరిడిక్కిఱ్ ప్పరుతల్ - ఉణుమోపావియేనుక్కు” ఎన్టుమ్, తనిమాన్తైయ్ వత్తిలిరిడిక్కిఱ్ ప్పరుతల్ యవనడియార్ తనిమాక్కలవి యిన్నమేనాళుమ్ వాయ్క్క నంగట్టు” ఎన్టుమ్ ఇప్పడితదివయ సంశ్లేషరసమ్ వేణ్ణాతపడి తదీయవిషయ సంశ్లేషర సమే అమైయుమెన్దిరుక్కుమనర్కకైయుమ్, అన్దత్తదీయరుడనేకూడి యిరున్దాలుమ్ అవర్కళి పక్కల్ నెళ్ళిద్రోబు, అవనైయనుభవిక్కై యిలాన్తైయారే, “కాణవాకాయ్” “కాణుమాఱరు

నికై ప్రస్తాపింపబడినను, తనను తప్పు వేటొక్కజానిని ప్రేమించునటుల చేయనివాడును మనోదృష్టల నాకర్షించునట్టి వాడునునగు సర్వేశ్వరుని విషయమునగల శ్రీతిలో మూనింగిపోవు నట్లుచేసి నిరతిశయ పురుషార్థమగు భాగవత శేషత్వమునగల స్థితిని చెడగొట్టుటయును.

దోషము రెండింటినిని చెడగొట్టును అనగా, భగవంతుని యనుభవము లభింపనందున గలిగిన కష్టమువలన యెల్లప్పుడును తననే ధ్యానించుచు “ఉణ్ణఱియాళుఱక్కమ్ శేణాల్” (తిరు. నె ౧౨) (భుజించేదిలేదు నిద్రపోయేదిలేదు) అనియు, “పన్దొడుక్కళిల్ మరువార్ శైజ్జిలియుమ్ పాలూట్టాల్ పావై శేణాల్” (తి. మొ. ౫-౫-౨) (స్త్రీ)లతోబంతులాడను సుందర మైన చిలుకకు పాలు పోయగు బొమ్మలను ప్రేమింపదు) అన్నట్లు ముం దనుభవించినట్టి ప్రాకృత భోగములనెడి త్సుద్రపురుషార్థములయెడల వైరాగ్యమును గలుగజేసియు, “అవనడియార్ శిరు మామనిశరాయెన్నై యాన్దారింగే తిరియ శెన్దామరైక్కట్టి తిరుక్కుఱళిన్ నరుమావిరై నాణ్ మలరడిక్కిఱ్ పురుతల్ ఉరుమోపావియేనుక్కు” (తి. వా. ౨-౧౦-౩) (వానిదాసులు రూప మందు చిన్నవారయినను మహిమముందు గొప్పవారైన మనుజోత్తములై నన్ను పరిపాలించెడి శ్రీవైష్ణవులు ఈలోకమందే సంచరింపగా, వారిని వదలి పద్మములవంటి నేత్రములుకలవాడగు శ్రీని వాసునియొక్క మిక్కిలి పరిమళించునవియు, అప్పుడు వికసించినవియునగు పుష్పములవలెనున్న శ్రీపాదములక్రింద ప్రవేశించుట యనునది పాపమును నాకు(దగు నా?) అనియు “తనిమాన్తైయ్ తిలి రడిక్కిఱ్ పురుతల్ యవనడియార్ ననిమాక్కలవి యిన్నమేనాళుమ్ వాయ్క్క నంగట్టు” (తి. వా. ౮-౧౦-౮) (అద్వితీయమైన పరదేవతయైన శ్రీమన్నారాయణునియొక్క చిగుటకాకుల వంటి శ్రీపాదములక్రింద ప్రవేశింపక వానిదాసులగు శ్రీవైష్ణవులయొక్క మిక్కిలి శ్లాఘ్య మైనట్టి సంశ్లేషముఖమే ప్రతిదినమున్న మనకు లభింపవలెను) అనియు నిట్లు భగవత్సంబంధము అ క్కరలేకుండ భాగవతసంబంధమే చాలుననుకొనియుండునట్టివారినిని అట్టి భాగవతులతోజేరి యేయున్నను, వారివిషయమున మనస్సుపోక సర్వేశ్వరుని యనుభవంపవలయు ననెడి యాశవలన, “కాణవాకాయ్” (తి. బా. ౮-౫-౨) (సర్వేశ్వరుడఁడా శేవసాయింపును) “కాణుమాఱు కాాయ్” (తి. వా. ౮-౧-౨) (శేవించునట్లు కృపచేయుమా) అనియు నిట్లు వానిని పిలుచుట యు “నెళ్ళిరైప్పళ్” (తి. తు. ౧=౪=౧) (క్రూరములగు రెక్కలుగల గరుత్మంతుఁడు) అని

మూ॥ ౪౨౮॥ “నిత్యశత్రువాయి తే యిటువృత్తు.

శాయ” ఎఱ్ఱ కూప్పిడువతు, “వెళ్ళిపైప్పు” ఇత్యాదికారే అవర్కర్ తిట్లతోడ నెఱుఱు వాడై కొలువతామృది పణ్ణకయారే, పురుషార్థకాష్టైయిల్ నెఱ్ఱున్ దొగపడిపణ్ణకయిమ్.

ఇతిల్ తుద్రపురుషార్థనై కులైక్కు మెన్ఱవితు. తన్ పక్కలితే యకప్పట్టనై పుట మ్మొరువిషయమతీయారపడి పణ్ణమిన్విషయత్తిక్ స్వభావమ్ కొలుకైక్కాక కూట్టిక్కొడ్డ విత్త నై. పురుషార్థకాష్టైయై కులైక్కు మెన్ఱువతునే ఇవిడత్తి లకీతమ్. ఆనపిన్ఱు తుద్రపురు షార్థభక్తత్వమ్ ప్రాగ్జికమాక్రయారే ఆత్మివిట్టు ప్రాకరణికమాన చరమపురుషార్థభక్తత్వనై మూతలిక్కితార్, (నిత్యశత్రువాయి తే యిరుప్పతు) ఎఱ్ఱ. అతావతు “శత్రుఘ్నా నిత్యశత్రు ఘ్నః” ఎఱ్ఱ పెరుమాళుక్కు అభిమతవిషయమాన శ్రీభరతాత్మానై యే తనక్కు ఉద్దేశ్యమాకప్ప ధ్రిదీ అవనైయల్లతతీయారే యరుక్కుమ్ శ్రీ శత్రుఘ్నాత్మానై భరతానవుత్తిక్కు విరోధియాన రామసాందర్భమాకీఱ నిత్యశత్రునై జయిత్తిరుక్కు మెన్ఱయారే, తదీయకైజ్జర్యనిష్ఠనుక్కు నిత్య శత్రువాయి తే భగవత్సాందర్భమిరుప్పతెన్ఱై. ఆక్రయారే ఇప్పడి విలక్షణమాన విషయత్తిల్ సంగ్లేషవిశ్లేషదగ్గిరణ్ణమ్ పురుషార్థకాష్టైయై కులైక్కు మెన్ఱు కులైయిల్లై యెఱ్ఱు కరుత్తు.

అన్తిక్కి, కీర్త్తచ్చొన్న గుణదోషదగ్గిరణ్ణమ్ కెయ్యువుతై యరుచిచ్చెయ్కితార్. (గుణదో షదగ్గిరణ్ణమ్) ఎఱ్ఱ తుడన్ఱి. గుణమావతు—“ఇచ్చ అనుకెయ్య వొణ్ణారు” ఎన్ఱిఱ విడత్తిల్ శొన్న సాం మూ॥ ౪౨౯॥ నిత్యశత్రువుగాను కదా యుండును.

యు నిట్లు వారిపైనొచ్చుకొని మాటలాడునట్లు చేయుటంజేసి, నిరతిశయపురుషార్థమునందు (భా గవతవిషయమున) మనస్సు పోకుండునట్లు చేయుటయును.

అనతారిక: — ఈతావున తుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టుననుట, తనవిషయమున ప్రీతిగల వారిని వేరొక్కవిషయము నెఱుంగకుండునట్లు చేయునట్టిదియగు ఈవిషయముయొక్క స్వభావ ముఁదెలుపుటగుగాను పేర్కొనబడినది యింతియే, నిరతిశయ పురుషార్థమును (భాగవతప్రీతిని) పోగొట్టుకదియనుటయే యీతావున కావలసినది. కావున తుద్రపురుషార్థమును పోగొట్టునదియ నుట ప్రసంగవశమునఁ జెప్పబడినది యగుటంజేసి, దానిని విడిచి ప్రకరణసిద్ధమగు చరమపురు షార్థ బాధకత్వమును ఉపపాదించుచున్నార.

(నిత్యశత్రువు) ఇత్యాది, “శత్రుఘ్నా నిత్యశత్రుఘ్నః” అన్నట్లు శ్రీరామచంద్రునికి యెక్కువ యెఱ్ఱుండగు శ్రీభరతులవారినే తనకు ఉద్దేశ్యులనుగా భావించి, వారినితప్ప వేరొక్క దాని నెఱుంగక యుండునట్టి శ్రీ శత్రుఘ్నులవారికి భరతులవారి వాశ్రయించుటలో విరోధియగు నిత్యశత్రువుగానుకదా! శ్రీరామసాందర్భమనెడి భగవత్సాందర్భ ముండకలగు. కావున నిట్లు విలక్షణమైనట్టి యీవిషయమున సంగ్లేషవిశ్లేషదశలు రెండును భాగవతప్రీతిని పోగొట్టునవి యగుటకు బాధకములేదు.

 ఈ వాక్యమునకు వేరొక్కవిధమునను ఆర్థముచేసికొన వచ్చును,

అనతారిక:—ఇంతకుముందు పేర్కొనబడినట్టి గుణదోషంబులు రెండును చేయునట్టివ టిఁ దెలుపుచున్నారు.

(గుణదోషములు రెండును) ఇత్యాది. గుణమనఁగా—(ఇచ్చట అనికూడగు) అనతావున

దృష్టి చిత్రపహారియాన సాన్దర్యకీలాదికల్. దోషమానతు “గుణమౌలే ఉపాదేయమాయర క్కుమ్” ఎన్ని విడల్లిల్ శొన్న, “కడియకొడియక” ఇత్యాదికల్. “ఇరణ్ణమ్ తుద్రపురుషార్థవైయుమ్ పురుషార్థకాష్టేయైయుమ్ కులైక్కుమ్” ఎన్నతు-ఓరొన్టే ఇరణ్ణైయుమ్ కేయుమ్ మెన్న పడి. గుణమిరణ్ణైయుమ్ కేయై కైయానతు, “మనైప్పాల్ పిణ్డార్ పిణ్డైయుక్కుమ్ పేరిన్బుపెల్లామ్ కుణ్డార్ తొట్టై తారత్తోల్” ఇత్యాదికల్ శొల్లుకింపడియే తుద్రపురుషార్థవై కులై కైయుమ్, స్వవై లక్షణ్యైలే అళి ఙ్గాల్ పడుల్లి పురుషార్థకాష్టేయాన తదీయశేషత్వనిలైయుక్కులై కైయుమ్. దోషమిరణ్ణైయుమ్ కులై కైయునాతు - గుణమౌలే ఉపాదేయమాయ. అననైష్టేడికక్కుమ్బడి సన్దుకైయాలే ఉణుకక్కుమ్ పన్దు కట్టిల్ ముతలానవర్ శ్రీల్ పాగున్దా మైయై వలైత్తు తుద్రపురుషార్థవై కులై కైయుమ్. “శిలుమానునిశరాయెన్నై యాణ్డార్ శేరిరియ- నలుమావిలై నాన్ మలరడిక్కిల్ పురుకల్ - ఉణుమా” ఎన్నుమ్బడియాన పురుషార్థకాష్టేయై కులై కైయుమ్ ఎన్నిజ్జనే యోజిక్కవుమామ్. ఇన్ద యోజనైక్కు “నిత్యశక్రు” ఎన్నితు-సాన్దర్యాది గుణవిశిష్ట నస్తులవయ మాకక్కడవరు.

అజ్జనుమన్టిక్కి, గుణమ్ పురుషార్థకాష్టేయై కులైక్కుమ్, దోషమ్ తుద్రపురుషార్థవైక్కులైక్కుమ్ ఎన్దు ఇజ్జనేపిభజిత్తు యోజిప్పారుముణ్డు. అప్పొనైక్కుమ్ పురుషార్థకాష్టేయైక్కులైక్కుమ్ చెప్పబడినట్టివియు, పురుషులయొక్క మనస్సునున్న దృష్టినిన్ని అకర్షించునట్టివియు సాందర్య సాకీల్యాదులు.

దోషమనగా — (గుణమువలెనే యుపాదేయముగానుండును) అనుతావున చెప్పబడిన “సాన్ద్రపరుడు పరులను పీడించువాడు” ఇత్యాదులు.

రెండును తుద్రపురుషార్థమును భాగవతశేషత్వమునున్న చెడకొట్టుననగా వీటిలో నొక్కొక్కటియే రెంటినిన్ని చేయుగలదని యెఱుంగునది,

గుణమురెంటినిన్ని చేయుగలదనగా—“మనప్పాల్ పిరన్డార్ పిణ్డైయుక్కుమ్ పేరిన్బుపెల్లా మ్మరన్డార్ తొట్టై తారత్తోల్” (౨ తిరువ ౪౨) (ఒకచోట పుట్టినవారు పుట్టిపొందెడి గొప్ప సుఖమును సర్వేశ్వరుని భుజమును నమస్కరించువారు విడిచిపెట్టినవారగుదురు) అనియు ఏ మొదలగుతావులఁ జెప్పియున్నట్లు తుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టుటయు స్వవైలక్షణ్యమునే యాధారముగాఁ జూపించి భాగవతశేషత్వనిష్ఠను పోగొట్టుటయును.

దోషమురెంటినిన్ని పోగొట్టుటయనగా—గుణమువలెనే యుపాదేయమై సర్వేశ్వరుం డేరక్షింపవలయునని నిశ్చయముతో నుండునట్లుచేయుటంచేసి, నిద్రాహారములను స్త్రీలతో బంతులాడుట మొదలగువాటిని సహింపకుండునట్లు చేయుటంచేసి, యంచుమూలముగ తుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టుటయు, “శిలుమానునిశరాయెన్నై యాణ్డార్ శేరిరియనరుమావిలై నాన్ మలరడిక్కిల్ పురుకల్ ఉరుమా” (తి. బా. ౯-౧౨-౩) (చిన్నవారియినను మహిమయును గొప్పవారగు శ్రీవైష్ణవులు ఈలోకము నందే సంఘరించుచుండిగా, మిక్కిలి పరిమళించుచున్నవై అప్పుకు విడిసించిన పద్మములవంటి సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములక్రింద ప్రవేశించుట పాపినియును నాకు తగునా) అని చెప్పియున్నట్టి భాగవతశేషత్వమును పోగొట్టుటయనియును అర్థము చేసికొనవచ్చును. అట్లు అర్థము చేసికొనినట్లయిన, “నిత్యశక్రు” అనగా సాందర్యాది గుణవిశిష్టమైన వస్తువని యర్థము చేసికొనునది.

అథవా గుణము భాగవతశేషత్వమును పోగొట్టుననియును, దోషము తుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టుననియు నిటు విభజించి యర్థముచేసికొనువారును కలరు. అట్లు అర్థముచేసికొంటిమే

మూ॥ ౪౨౫॥ ఇప్పటి ప్రాప్త్యతై యటులియిట్టాల్, అతఁకు సద్మతమాకవేణు
మితే ప్రాపకమ్.

మూ॥ ౪౨౬॥ అల్లాతపోతు ప్రాప్త్యప్రాపకజ్ఞుక్కు ఐక్యమిల్లె.

మెన్నునకుక్కుమ్ దోషమ్ తీర్చుచున్నప్పుడై క్కులేక్కుమెన్నునకుక్కుమ్ పూర్వయోజనై
కలితొన్నపడియే పాదుకాకక్కడఁకు. ఇవిషయస్వభావ మిరువైయాలే చరమపర్వమాన
ఆచార్యకైజ్జగ్ర్యమాకఁకు ఇరుతా దుర్లభమెస్తు సింహావలోకన న్యాయత్తాలే తీర్చే యన్వ
యమ్.

“స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్త్యత్తుక్కుమ్ శేర్నిరుక్కుజణమితే ప్రాపకమ్” ఎట్లవి
తిల్ స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్త్యమ్ చరమపర్వమాన ఆచార్యకైజ్జగ్ర్యమెస్తు నిర్ణయత్తా
రాయ్ నిష్ఠార్ తీర్చి. ఇన్ద్రప్రాస్థానురూపమాన ప్రాపకనిర్ణయమ్ పట్టుకీతార్ మేల్, (ఇప్పటి
ప్రాప్త్యతై యటులియిట్టాల్) ఎస్తుతుడగ్గి. అతఁకు - ఇప్పటి ఆచార్యకైజ్జగ్ర్యమే ప్రాప్త్య
మెట్టులియిట్టాల్ ఇన్ద్రప్రాప్త్యత్తుక్కు త్తకులియాక జణమితే ఏతిత్తాప్రకమెన్దె. ఇత్తాల్
ఆచార్యకైజ్జగ్ర్యమాకఁకు చరమప్రాప్త్యత్తుక్కు ఆచార్యనే ప్రాపక నాకవేణుమెట్టపడి.

ఇప్పటి యల్లాతపోతు వరుమ్ హానియేతెన్న, అరులిచ్చెయ్కీతార్, (అల్లాతపోతు) ఎస్తుకు
మూ॥ ౪౨౫॥ ఇట్లు ప్రాప్త్యముఁ దెలిసికొనినట్లయిన, అందులకునురూపగాను కదా
ప్రాపక ముండవలయును.

మూ॥ ౪౨౬॥ అట్లుకాకున్న, ప్రాప్త్యప్రాపకములకు ఐక్యము లేకపోవును.

ని, గుణము భాగశతశేషత్వమును బోగొట్టునను విషయమును గుఱించియు, దోషము తీర్చుచు
మార్గములను బోగొట్టునను విషయమును గుఱించియును ఇంతకుముందు గాన్పించినట్టి యన్వయముల
యందుఁ జూపించిన ప్రకారమే యర్థము కాఁగలదు. ఈ విషయముయొక్క స్వభావమిట్టిదియగు
టంతేసి చరమపర్వమాను ఆచార్యకైంకర్యమనెడి యిది దుర్లభమని సింహావలోకన న్యాయప్ర
కారము ఇంతకుముందు చెప్పినవాక్యములలో నన్వయించుకొనునది.

(స్వరూపమునకు ప్రాప్త్యమునకును అనుగుణమైనదిగాను కదా ప్రాపక ముండవలయును)
అనుతావున స్వరూపానురూపమగు ప్రాప్త్యము చరమపర్వమగు ఆచార్యకైంకర్యమని ఇంతకు
ముందు నిర్ణయించియున్నాము. ఇట్టి ప్రాప్త్యముకు అతగుణమైనట్టి ప్రాపకమును ఇదివిదు
నిర్ణయింపఁబోవునున్నారు.

(ఇవిధమున ప్రాప్త్యమును తెలిసికొనునట్లయిన) ఇత్తాది. ఇవిధమున ఆచార్యకైంకర్య
మే ప్రాప్త్యమని తెలిసికొనినట్లయిన, ఇట్టి ప్రాప్త్యమున కనుగుణమైనట్టిది గాను కదా! ప్రాపక
ముండవలయును. తావున ఆచార్యకైంకర్యరూపమగు ప్రాప్త్యమునకు ఆచార్యుండే ప్రాపకముగా
నుండ వలయుననుట,

అవతారికః — ఇట్లు ఉండకపోయినచో, సంభవించునట్టి హాని యేమంటివేన తెలుపు
చున్నారు.

(అట్లుకాకున్న) ఇత్తాది. ఇవిధమున ప్రాప్త్యమునకుఁ దగినటు ఆచార్యుని ప్రాపకమును గా

మూ॥ ౪౨౭॥ ఈశ్వరనైపున్రుకై కైయైప్పిడిత్తు క్కారియమ్మొళ్ళు మోపాతి;
దణ్ణి. అతావతు - ఇప్పటి ఇప్పొప్పుత్తుక్కు పద్యశమాన్బుడి ఆచార్యనై ప్రాపకమాక కొళ్ళు
శృతే ఈశ్వరనై ప్రాపకమాక కొళ్ళుమ్మొత్తు, ప్రాపకత్తుక్కుమ్ ప్రాపకత్తుక్కుమ్ తన్ని
లైక్కమిలైయెన్దై. ప్రథమపర్వత్తుక్కుణ్ణాన ప్రాప్య ప్రాపకైక్కమ్ చరమపర్వత్తుక్కుమ్మొత్తు
మిశే. ఆకాయాశయిశే పిల్లైయముతనార్, “శేటొన్డుమన్ద్రీల్లెనికొళరణ్ణి యప్పరళిత్ర
త్కొటొన్డుమిలై మన్ద్రీచ్చరణ్ణి” ఎన్డు ప్రాప్యప్రాపకజగ్గిరణ్ణి మేకవిషయమేయాక వరుళిచ్చె
యెతరు.

ఇప్పొప్పున్రుకై ఐపక్రమమేపిడిత్తు, “స్వతన్త్రినై” ఇత్యాదివాక్య త్తళవుమ్, సిద్ధోపా
యతయా సకలకాశ్రుప్రసిద్ధనాన ఈశ్వరనై పరమోపాయమాకవుమ్, ఆచార్యన్ ఆజ్ఞాతజ్ఞాప
నముఖేన ఉపకాశకనాకవుమిశే కొల్లిప్పొన్రుతు. ఇప్పొత్తు ఈశ్వరనైట్టు ఆచార్యశేషపాయ
మెన్నువరవిత్ కాశ్రువిరోధముమ్ స్వోక్తివిరోధముమ్ సమ్మియితో, ఈశ్వరనైఉపాయమాక
ప్పన్రుమతిత్కొట్టిర్ ఆచార్యనై ఉపాయమాక ప్పన్రుగిగల్ వరుమన్ద్రీన్దానేతో వెన్ది
శక్తైక్కయికామేలే యరుళిచ్చయేకితార్, (ఈశ్వరనైప్పన్రుకై) ఎన్డుతుదణ్ణి. అతావతు - ఈ
శ్వరనైప్పన్రుకై అవకైయైప్పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమ్మోపాతి. ఆచార్యనైప్పన్రు
కై అవకైకైప్పిడిత్తు క్కారియమ్కొళ్ళుమ్మోపాతియెన్దై. ఇజ్జవరుళిచ్చయెతరు. ఈశ్వరవిషయ
త్తోడు ఆచార్యవిషయత్తుక్కుణ్ణాన ఆనన్యత్వముమ్, ఆవ్యవయత్తైప్పన్రుమతితో ఇవిషయమై

మూ॥ ౪౨౮॥ ఈశ్వరుని యాశ్రయించుటయనునది చేతులుపట్టుకొని బ్రతిమాలి
పనిచేయించుకొనుట వంటిది.

గొనక సర్వేశ్వరుని ప్రాపకముగాఁ గొనినట్లయిన, ప్రాప్యప్రాపకంబుల కైక్కము లేక
పోవును. ప్రథమపర్వముకుఁగల ప్రాప్యప్రాపకంబుల యైక్కము చరమపర్వముకున్న సమానమే
కదా. కావుననే కదా! పిల్లైయముతనార్ “శేటొన్డుమన్ద్రీల్లె నిశేరణ్ణియి యేళిత్త
త్కొటొన్డుమిలై మన్ద్రీచ్చరణ్ణి” (రా. మా. ౫౫) (దేవరవారి శ్రీపాదములు తప్ప శేటొ
క్కప్రాప్యములేదు. వాటిని లభించుటకు దేవరవారి శ్రీపాదములే ప్రాపకమున్న) అనతావున
ప్రాప్యప్రాపకంబులను గంటిని ఏకవిషయములనుగాను కదా సామించియున్నారు.

అవతారిక:—ఈ ప్రబంధమున మొదటిపండి (స్వతంత్రుని) ఇత్యాది వాక్యమువరకు సిద్ధో
పాయమును, సకలకాశ్రుప్రసిద్ధుండగు సర్వేశ్వరుని పరమోపాయంబుగను, ఆచార్యుండు తెలియ
నివాటిఁ జెలుపునట్టివాఁడుగానుకదా ఇంతకుముందు తెలుపఁబడినది. ఇట్లుండ, ఇప్పుడు సర్వేశ్వరు
నిదిచిచి ఆచార్యుండై యుపాయమనిచెప్పినట్లయిన. కాశ్రువిరోధమున్న స్వతంత్రవిరోధమున్న
సంభవింపవా? సర్వేశ్వరుని యుపాయముగాఁ గొనుటకంటెను ఆచార్యుని యుపాయముగాఁ గొ
నుటలో నెక్కువేమి యనియంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుట) ఇత్యాది. సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుటయనఁగా
చేతులుపట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనుట వంటిది. ఆచార్యుని యాశ్రయించుటయనఁగా
కొళ్ళుపట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనుటవంటిది. ఈలాగున చెప్పినది యెందులకంటెను యీ
శ్వరుండన్నను ఆచార్యుండన్నను ఒక్కటియేయని తెలుపుటకుగానును, సర్వేశ్వరుని యాశ్ర

మూ॥ ఆచార్యనైష్ఠుర్ మృతే కాలైఃపిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోసాతి.

పృథుమతుక్కుణ్డన కార్యసిద్ధియల మోక్షమృత్యుమ్ తోగ్గమృతే క్కాక ; అతేజ్జ నేయెన్నిల్ చరణతోక్తియాలే తదనన్యత్వమ్ సమ్మృతిపన్నమ్. (ఈశ్వరనైష్ఠుర్ మృతే అవకాశమై పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోసాతి) ఎన్నెయాలే, మహాప్రభువాయుపానోయననై వశీకరిత్తు

క్కారియమ్ కొళ్ళువానోయవక అవకాశమైపిడిత్తు వేణ్ణిక్కొణ్ణు కారియమ్ కొళ్ళప్పార్కు మళవిల్, నిర్ మైయాలే నెళ్ళిళకిక్కారియమ్ శైవ్యపుచాయ్, స్వాతస్త్రిత్రాలే ఉతతీవిడవు మాయుక్త్రయాలే ఇన్నపడి యెట్టలులియిడ వొణ్ణానాప్పాలే ఆశ్రితనాన ఇవన్నడైయ వపే ఊతిమ్ తన్నుడైయ కృషేయాలే: నెళ్ళిళకిక్కారియమ్ శైవ్యల్ ఫలిక్కుమ్మడిచాయ్ స్వాతస్త్రిత్రాలే మఱుకిచ్చెయ్యాలొట్టియిల్ విఫలిక్కుమ్మడియాయుక్త్రయాయుమ్; ఆచార్య నైష్ఠుర్ మృతే అవకాశకాలైపిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోసాతి) ఎన్నెయాలే, అప్పడి ప్రభు వానవక తన్నెయే కాలైపిడిత్తు వేణ్ణిక్కొణ్ణు కారియమ్ కొళ్ళుమళవిల్ దయాపరవశగాయ్ కారియమ్ శైవ్యత్వతు నిల్లామైయాలే తప్పామల్ కారియమ్ సిద్ధిక్కుమాపోలే, ఆశ్రితనాన ఇవన్నడైయ అశీత మఱుతియొక ఫలిక్కుమ్మడి యుక్త్రయాయుమ్ అమోఘత్వమ్ సమ్మృతిపన్నమ్.

అక, ప్రాప్త్యనిర్ణయతైప్పణ్ణి. “ఇతుక్కు సదృశ మాక వేమిమి శీ ప్రాపకమ్” ఎన్ఱ విత్తాలే ఆచార్యకైజ్జుర్యమాకిణి చరమప్రాప్త్యత్తుక్కు ఆచార్యనే సదృశోపాయమెత్తు,

మూ॥ ఆచార్యుని యాశ్రయించుట యనునది కాళ్ళుపట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనుట వంటిది.

యించుటకంటెను ఆచార్యుని యాశ్రయించినందువలన కార్యసిద్ధి యమోఘముగాఁ గలుగునని యను తెలుపుటకు గానని యెఱుఁగునని. దృష్టాంతమున నాచార్యుని చరణములనుగాఁగొని చెప్పి నించున సుభయులకును అభేదము ఒప్పకొనబడి యున్నది.

(సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుటయనునది వాని చేతులుపట్టుకొని పనిచేయించుకొనుట వంటిది) అనఁగా గొప్పప్రభువును విశపరచుకొని వానియాలముగ తన పనిని సాధించుకొనునట్టి వాఁడు వానిచేతులు పట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనునప్పుడు దయవలన మనస్సుకరిగి వానిపనిని చేయవచ్చును. అథవా స్వాతంత్ర్యమువలన దగ్గిరకు పోవుటకును వీలులేకుండనున్న ఉండవచ్చును. ఇవిధముననని నిశ్చయముగాఁ జెప్పటకు వీలులేదు. అట్లే సర్వేశ్వరుండును ఆశ్రితుం డగు యాతని కార్యమును మనస్సు కరిగి చేసినను చేయవచ్చును. స్వాతంత్ర్యమువలన కోపించుకొని చేయకపోయినను పోవచ్చును.

ఆచార్యుని యాశ్రయించుట వానికాళ్ళుపట్టుకొని పనిచేయించుకొనుట వంటిది యనఁగా అట్లు ప్రభువైనవానినే కాళ్ళుపట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనునప్పుడు అతండు దయా పరవశుండై పనిచేసిననే తప్ప విశవశండుటండనే తప్పకుండ కార్యము సిద్ధించినటుల, ఆశ్రితుం డగు యాతని కార్యము నిశ్చితముగ ఫలితమిటండనేసి యది యమోఘమగుట సిద్ధము.

అవతారిక:—ప్రాప్త్యమును నిర్ణయించి దీనికి సమానముగా నే ప్రాపకముండవలయును) అనుటచే ఆచార్యకైకార్యరూపమును చరమప్రాప్త్యమునకు ఆచార్యుండే తగినట్టి ప్రాపకమని

మూ॥ ౪౨౦॥ ఆచార్యన్ ఇరువర్క్కు ముపకారకక.

మూ॥ ౪౨౧॥ ఈశ్వరనుక్కు శేషవస్తువై యుపకరిత్రాక;

మతై ప్రతిపాదిత్తు, అప్పడియన్తి క్కే ఈశ్వరన్లై ఉపాయమాకక్కొర్కు మళవిల్ మరుమ్ విరో ధమ్కాట్టి, ఆచార్యనుక్కు ప్రాప్యత్వమిశ్వరశోడన్వయత్రా లేయామోపాతి ప్రాపకశ్వముఖతదన న్యత్వనిబద్ధనమెన్ను మలైయుమ్, ఈశ్వరన్లైప్పన్దుమతిల్ ఇవనైప్పన్దుమతుక్కుళ్ళ వీన్దులై యు మరుళిచ్చెయ్తార్ కీర్త్. ఇనిమేల్ పలహేతుక్కుళాలు మాచార్యవై భవతై ప్రకాశిప్పిక్కి తార్, ఇవిషయలై ఉపాయమాకప్పన్దు మవర్కకుక్కు రుచివిశ్వాసబ్బళ్ళ వలైక్కులు ప్పాక. అతిల్ ప్రథమత్రితే, ఈశ్వరచేతనర్ కలిరువర్క్కు మివనపకారకనానమైయై యరుళి చ్చెయ్కీతార్, (ఆచార్యక) ఎన్దుకుడన్తి. అతావతు - ఇప్పడి ఉపాయమాక కీర్త్చొన్లుప్పట్ట వాచార్యక, శేషశేషభూతరాన ఈశ్వరచేతన రిరువర్క్కుమ్ అభిమతవస్తుక్కులై క్కొడు త్త ఉపకారకనెన్.

ఇరన్లుతలైక్కు మివనపకరిత్తలై ఎనైయెన్న, అరుళిచ్చెయ్కీతార్, (ఈశ్వరను క్కు) ఎన్దు కుడన్తి. అతావతు-మేకమేలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికలైప్పన్తి వకీరిక్కుప్పార్ త్త వి డత్తియిమ్ కీరాత్మా వస్తువు మెట్టప్పడామైయాలే ఇళువాళనాయరుక్కిఱ ఈశ్వరనుక్కు, శేషమాన ఆత్మవస్తువై అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖేన తిరుత్తి ఇప్పవినియోగార్తమావ్వుడి కైప్పదు

మూ॥ ౪౨౦॥ ఆచార్యుండు ఉభయలకును ఉపకారకుండు.

మూ॥ ౪౨౧॥ సర్వేశ్వరునికి శేషవస్తువును ఉపకరించినవాడు,

యుపపాదించిరి, అట్లుకాకుండు, సర్వేశ్వరునే యుపాయమునుగాఁ గొనినచో, సంభవించు నట్టి విరోధముఁజూపించి, ఆచార్యునికి ప్రాప్యత్వము యీశ్వరసంబంధమువలన సిద్ధించుచందం బున, ప్రాపకత్వమున్ను ఈతని సంబంధమువలననే కలుగునది యనియు, ఈశ్వరు నాశ్రయించుటకంటెనున్న అతాద్యని యాశ్రయించుటవలనఁ గల యాధిక్యమునున్న ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. ఇఁకమీదు ఆచార్యుని యాశ్రయించువారల కీవిషయమున రుచి విశ్వాసము లను గలుగఁజేయుటకై యాచార్యవైభవమును అనేక హేతువులనుబట్టి తెలుపుచున్నారు. అం దు మొట్టమొదట యాచార్యుండు సర్వేశ్వరునికిన్ని యాచేతనునికిన్ని యుపకారకుండను విష యమును తెలుపుచున్నారు,

(ఆచార్యుండు) ఇత్యాది. ఇట్లు ఉపాయముగాను ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినట్టి యాచా ర్యుండు శేషియగు సర్వేశ్వరునికిన్ని శేషభూతుండగు జీవునికిన్ని వారువారు వోరునట్టివాటి నొసంగినట్టి యుపకారకుండనుట.

అవతారిక:— వీ రిద్దఱికిన్ని యీతండు దోనర్చిన ఉపకారం బెద్దియఁటివేని తెలుపు చున్నారు.

(ఈశ్వరునికి) ఇత్యాది. మైమైగా సృష్ట్యవతారాదల నొనర్చి వశపరచుకొనుటకై ప్రయ త్నించినను, ఒక్క యాత్మయైనను వశపడనందున, అకాభింగముగల ఈశ్వరునికి శేషభూతుం డగునాత్మను తెలియనివాటిం బెలుపుటచే దిద్దుపాటుచేసి, యిష్టమొచ్చినట్లు యుప యోగపడువానినిగాఁ జేసినవాడు అనఁగా భగవంతుని గుఱించిన జ్ఞానములేనందున అనాదికాల

మూ॥ చేతననుక్కు శేషియై యుపకరింపఁగా.

మూ॥ ౪౩౮॥ ఈశ్వరతాను మాచార్యత్వమై యాతైష్ఠ్యిరుక్కువ.

మూ॥ ౪౩౯॥ ఆకైయితే గురుపరమృతైయితే యన్వయి తైతుమ్, శ్రీగీతైయుమ్
అభయప్రదానము మరుళిచ్చెయ్ తతుమ్.

త్రినాఁ, భగవద్వాసాభావతాతే అనాదికాలమసత్కల్పనాయ్ క్రిడన్త చేతననుక్కు. భగవత్సంబంధస్థైర్యమిది తు శేషియానవనై క్రిడుతానై. ఇతాల్, ఆచార్యన్ అడైయ చేతనేశ్వరర్ కళిరువర్కు ముపకారకనాకైయాఁట వైభవమ్ శొల్లప్పను.

ఇన్నము మొరుప్రకారతాతే ఆచార్యవైభవమై ప్రకాశపిక్కితార్ (ఈశ్వరన్ తానుమ్) ఎఱ్ఱుడుడన్. అతావతు-ఇతుక్కిట్టు ప్రియతాత ఈశ్వర తానుమ్ ఇన్వాచార్యత్వమేన్ద్రు ప్రైప్పన్ద్రు ఇతిలేమికవుమ్ శ్రద్ధైపణ్ణి యిరుక్కు మెన్ద్రు.

అతైక్కణ్ణతెన్నుమశేత్తైయితే అతైయూతలిక్కితాల్, (ఆకైయితే) ఎఱ్ఱుడుడన్. అతావతు - ఆచార్యత్వమై యాతైష్ఠ్యిరుక్కియాలే యితే, “సదాచార్యవంశోజ్జేయః ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తే” ఎన్నుమ్బడి గురుపరమృతైయితే ద్వయోహోష్ట్యైవైన అన్వయితైతుమ్, ఆచార్యకృత్యమై యేఱ్ఱుకొన్డొ అర్జుననైక్కటైత్తు, తత్త్వవివేకాది చరమోపాయపర్యంతార్థ ప్రతిపాదనైయాన శ్రీగీతై యగుళిచ్చెయ్ తతుమ్, శ్రీ విభీషణాహ్వాన్ నిమిత్తమాక, “సక్యోప్రపన్నాయ తవాస్త్రీతిచయాచతే | అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రాతంమమ్”

మూ॥ చేతనునికి శేషిని యుపకరించినవాడను.

మూ॥ ౪౩౯॥ సర్వేశ్వరుండే స్వయముగ ఆచార్యత్వమునకై యాశపడును.

మూ॥ ౪౪౦॥ కావుననే కదా గురుపరంపరతో సంబంధించియున్నదియును,
శ్రీ భగవద్గీతలనున్న, అభయప్రదానమునున్న కృపచేసినదియును.

ముగ అసత్తుగా నయిపోయినట్టి యీచేతునికి భగవత్సంబంధముఁ దెలిపి శేషియైనవానిని మాపించినవాడనుట. ఇందువలన ఆచార్యుండు యీచేతునికిన్ని సర్వేశ్వరునికిన్ని ఉపకారముం దనెడి వైభవము చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇంకొక విధముననున్న ఆచార్యునివైభవముఁ దెలుపుదున్నారు.

(సర్వేశ్వరుండే) ఇత్యాది. ఇంగులకై పుట్టియుండని సర్వేశ్వరుండను ఈ యాచార్యత్వము యొక్క యాధిక్యము విషయమున నెక్కువ యాదరణకలవాడుగా నుండును,

అవతారిక:—అది యెటులఁ దెలియునంటి నేని తెలుపుదున్నారు,

(కావుననే) ఇత్యాది. ఆచార్యత్వమునకై యాశపడుటండేనియేదా! “సదాచార్యవంశోజ్జేయః ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తే” (పూర్వాచార్యులవంశమున జన్మించినవానిని ఆచార్యులలో శీతండు ఈతండు అని ఇటుల భగవంతునివరకును) అని సాయించియున్నట్లు, ద్వయము నుపశేసించినవాఁ డగుటండేసి గురుపరంపరతో సంబంధించియుండుటయు, ఆచార్యకృత్యమున నై బెట్టుకొని యర్జునునికి తత్త్వవివేకము మొనరుకొని చరమోపాయపర్యంతములగు అర్థములను ప్రతిపాదించునట్టి శ్రీ భగవద్గీతలను సాయించుటయు, శ్రీ విభీషణుల వారినిగుఱించి “సక్యోప్రపన్నాయ తవాస్త్రీతిచయాచతే | అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రాతంమమ్” (ఒక్క

మూ॥ ౪౩౨॥ ఆచార్యునకు సదృశప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణలావతు విభూతిచతుష్టయము మీశ్వరద్వయము ముక్తాకిల్.

మూ॥ ౪౩౩॥ ఈశ్వరసమృద్ధమ్ బంధమోక్షజ్జలిరణ్ణుక్కుమ్ పాతుయిరుక్కుమ్;

తమమ" ఎఱ్ఱ అధియప్రదాన మరుళిచ్చెయ్మేతుమెనై, ఇత్రాల్ ఈశ్వరను మాత్రేష్వరుడమ్మడి యన్తో ఆచార్యత్వత్తిక పెను మైయెఱ్ఱ ఆచార్యవైభవమ్ శొల్లిత్తాయిత్రులు.

ఇన్నము మొరువళియారే ఆచార్యవైభవమై దర్శిప్పిక్కాత్, (ఆచార్యుక్కు-) ఎఱ్ఱకు డగ్గి. ఆతావను- ఉభయవిభూతియైయును విభూతిమానాన వీశ్వరవై యమ్ గానిట్లగు వక్రక్కామ్మడిపణ్ణిక్కొడుత్త ఆచార్యకాపణ్ణిన ఉపకారత్తునకు సదృశమాన ప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణలావతు, ఇప్పడియే ఇన్నము మిరణ్ణువిభూతియుమ్ విభూతి మానాయుపానో వీశ్వరమమ్ వేళి యుణ్డాకిలెన్దై, "యోదద్యాద్భగవద్జ్ఞానం కుర్యాద్భగోపసేవనమ్ | కృతస్సానవా పృథివీందద్యాన్నతత్తుల్యం కథంఞ్చన" ఎన్నానిష్టతిశ్చ. ఇత్రాల్, ఆచార్యునడైయ ప్రత్యుపకారం వకాశ రహితమహాపకారకత్వమాకిల వైభవమ్ శొల్లిత్తాయిత్రులు.

ఇన్నము మొరువళియారే ఆచార్యవైభవమై యరుళిచ్చెయ్మేకాత్, (ఈశ్వరసమృద్ధమ్ ఎఱ్ఱ

మూ॥ ౪౩౨॥ ఆచార్యునికి ప్రత్యుపకార మొనర్చుటయునునది విభూతిచతుష్టయమును, ఈశ్వరద్వయమును ఉన్నట్లయిన సంభవించును,

మూ॥ ౪౩౩ ఈశ్వర సంబంధము బంధమోక్షములకు రెంటికిన్ని సమానమైన హేతు వగును

తూరి శరణాగతిచేసిన చాలును. సర్వభూతములను అధియమనిచ్చుచున్నాడను. ఇది నామొక్కవ్రతము" అని యభయప్రదానమును సాయించినదియు ననుట. ఈశ్వరుడు" ఇయితము ఆశ పడునట్టిది కాను కదా ఆచార్యత్వముండునని యాచార్యవైభవ మిందుమూలముగాఁ గెలుపఁబడినది.

అవతారిక— ఇంకొకవిధమునను ఆచార్యునివైభవముఁ తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యునికి) ఇత్యాది. ఉభయవిభూతులనున్న వాటిని గలిగియుండు సర్వేశ్వరునిన్ని యుపకరించినవాడగు ఆచార్యుం డొనర్చిన ఉపకారమువకు ప్రత్యుపకారమొనర్చుట యెప్పుడనఁగా, ఇట్లే ఇంకను రెండు విభూతులును ఇంకొక యీశ్వరుండును ఉన్నట్లయిన నని యెఱుంగునది. కావుననే "యోదద్యాద్భగవత్జ్ఞానం కుర్యాద్భగోపసేవనమ్ | కృతస్సానవాపృథివీందద్యాన్తత్తుల్యం కథంచన" (భగవంతుని విషయమగు జ్ఞానమునిచ్చినవానికిన్ని ధర్మము నుపసేవించినవానికిన్ని యీ పృథివినంతయు నిచ్చినను నాని ఋణము తీరదు) అని చెప్పియున్నది కదా.

ఇందువలన ఆచార్యుం డొనర్చినట్టి యుపకారమునకు సరియైన ప్రత్యుపకార మెద్దియును కాఁజాలదనుటచే నాచార్యుని మహాపకారముయొక్క వైభవము తెలుపఁబడినది.

అవతారిక— ఇంకొక విధమున ఆచార్యుని వైభవమును తెలుపుచున్నారు.

(ఈశ్వరసంబంధము) ఇత్యాది, ఈతావున ఈశ్వరసంబంధమనఁగా, ఈశ్వరునియా

మూ॥ ఆచార్యసమ్మన్ధమ్ మోక్షత్తుక్కే హేతువాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౪౩౪॥ భగవల్లాభమ్ ఆచార్యనాలే.

కుడగ్గి. ఇవిడల్లిల్ (ఈశ్వర సమ్మన్ధమ్) ఎన్నిటను. “ఈశ్వర నై పుత్రియై” ఎన్ఱు కీర్త వొన్నత తదాశ్రయరూపసమ్మన్ధైః ఆతు (బద్ధమోక్షజగిరణుక్కుమ్ హేతువాక్త యావతు) కర్మాను గుణమాక సంసరిప్పిక్కువుమ్ కారుణ్యాను గుణమాక ముక్త నాకొవుమ్కల్ల నిరజుక్కుశస్వతస్త్రి నోదుత్తాన సమ్మన్ధమాక్త యాలే. ఉభయసాధారణమాయుక్తైక్కు. (ఆచార్యసమ్మన్ధమాకిణ్ఱు) “ఆచార్య నై పుత్రియై” ఎన్ఱు కీర్త వొన్నతదాశ్రయరూపసమ్మన్ధమ్. ఆతు (మోక్షత్తుక్కే హేతువాక్త యావతు) - కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కువుమ్విదుమ్ స్వతస్త్రినన్దిక్కు, సర్వ ప్రకారత్తాటమ్ ఇవనై యజ్జీవిప్పిత్తేవిదుమ్ నిరతిశయకృపావానోట్టై సమ్మన్ధమాక్త యాలే, సంసారమోక్షజగిరక్కు హేతువన్దిక్కు సంసారవిమోచనైకహేతు వాయిరుక్కు, ఇత్తాలే, మోక్షైక హేతుత్వి నిబన్ధనమాన వైభవమ్ కొల్లప్పట్టతు.

ఉత్తారకత్వత్తిల్ ఆచార్యుడైయ అధికత్వై యరుళిచ్చెయ్తార్కీర్త, ఉపకారకత్వ త్తిల్ ఈశ్వరనుడైయ అధికత్వైయరుళిచ్చెయ్తార్కాక అడికొడ్డెఱ్ఱునిరుక్కితార్ మేల్, (భగ వల్లాభమ్) ఎన్ఱుకుడగ్గి, ఆతావతు - నిరుపాధిక శేషియాయ్ నిరజుక్కుశస్వతస్త్రినా యిరు క్కుమ్ భగవానై లభిక్కు, తత్త్వప్రద్యైక ప్రయోజననాయ్ కొల్ల, మద్దభాశాసనత్తక్కా శాక వేణుమెన్ఱు తన్నైయక్కిరిత్తు, తద్వ్యామోహవిషయమాక్కిన స్వాచార్యనాలే యున్ఱి.

మూ॥ ఆచార్యసంబంధమన్ననో, మోక్షముకే హేతువుగానుండును.

మూ॥ ౪౩౪॥ భగవల్లాభము ఆచార్యనివలన.

శ్రయించుటకు ఇంతికుముందు చెప్పిన యాశ్రయశ్రయరూపమగు సంబంధము, అది బంధ మోక్షములకురెంటికిన్ని సాధారణమైనది యనఁగా—కర్మానుగుణముగ సంసారముననుంచుటకును కారుణ్యానుగుణముగ ముక్తునిగాజేయుటకున్న సమర్థుండిగు నిరంకుశ స్వతంత్రునితోఁ గల సం బంధమగుటంజేసి, రెంటికిన్ని సాధారణముగానుండు ననుట.

ఆచార్యసంబంధమనఁగా—ఆచార్యుని యాశ్రయించుట. అది మోక్షముకే హేతువుగుట యనఁగా కర్మానుగుణముగ సంసారములోనుంచునట్టి స్వతంత్రుండుకొనుండ, అన్నివిధములచేత ను యితనిని యుజ్జీవింపఁజేసియే వీరవలయుననెడి పట్టుదలగల కృపారంకునితోఁ గల సంబంధ మగుటంజేసి, యది సంసారమోక్షములకు రెంటికిన్ని సాధారణమైనది కానుండ, సంసారమునుండి విముక్తిని గలుగఁజేయుటకు హేతువు కాఁగలను. ఇందువలన మోక్షమునకుమాత్రమే హేతువుగు టయనెడి యాచార్యవైభవము చెప్పఁబడినది.

అపతారిక—ఉత్తారకుండగు విషయమున ఆచార్యునికేగల యాధిక్యమును ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. ఉపకారకుండగు విషయమున సర్వేశ్వరునికిఁ గల యాధిక్యమును తెలుపుటకై ఇఁకమీరు ఉపక్రమింపఁబోవుచున్నారు.

(భగవల్లాభము) ఇత్తాది. నిరుపాధిక శేషియై నిరంకుశ స్వతంత్రుడైయుండు భగవంతుని లభించుటయనునది భగవత్సృష్టిచే కొరువాడై మంగళాశాసనమునఁ బ్రీతిగలవాడు కావలయు నని తనను అంగీకరించిన భగవంతుని విషయమునఁ బ్రీతిగలవానినిగాఁ జేసినట్టి స్వాచార్యుని వలన ననుట.

మూ॥ ౪౩౫॥ ఆచార్యలాభమ్ భగవానా లే.

మూ॥ ౪౩౬॥ ఉపకార్యవస్తుగౌరవత్తా లే ఆచార్యనిత్యాట్టిర్ మిశ్ర
ముపకారకన్ ఈశ్వరక్.

ఏవమ్యాసాన ఆచార్యకర్తనైఋతికైక్కుమ్ హేతువేతెన్న మపేక్షైయిలే యరు
చ్యైయ్కితార్, (ఆచార్యలాభమ్) ఎత్తుతుడగ్గే. ఆనామకు - భగవల్లాభ హేతువాయ్ పరమ
ప్రాప్యభూతాన ఆచార్యనైఋతికైక్కుమ్. “ఈశ్వరస్యచ సాహర్దమ్” ఇత్యాదిపృథియ నిరుపా
ధికసుహృత్తాయ్ విశేషకటాక్షపుష్కరాక్షయైమ్ తానేకల్పిత్తుక్కున్ణు విశేషకటాక్షవై
పుణ్ణి, ఆద్యవత్తైప్పిటప్పిత్తు ఆభిముఖ్యతైయుణ్ణాక్కి సాత్వికసమ్భవణత్తిలే మాట్టి సదా
చార్యప్రాప్తియై పుణ్ణు విక్కుమ్ నిర్లేతుక కృపావానా లే యైన్,

ఆనాల్ ఇరువరు ముపకారత్తిల్ సమరో నెన్న, ఆరుచిచ్యైయ్కితార్, (ఉపకారవస్తు)
ఎత్తుతుడగ్గే. ఆతావకు- ఉభియరు ముపకరిత్తివస్తుక్కుత్తై చ్చీర్తూక్కిప్పాత్తార్, ఆచార్యో
పకార్య వస్తువాన బద్ధమాక్షోభయహేతువాయ్ ప్రథమపర్యముమా యిరుక్కిట భగవద్విష
యత్తిత్తాట్టిర్ భగవదుపకార్యవస్తువాన మైత్తికహేతువాయ్ చరమపర్యముమాయిరుక్కిట
ఆచార్యవిషయత్తినుడైయ గౌరవత్తా లే, ఈశ్వరన్ ఉపకరిత్తి ఆచార్యనిత్యాట్టిర్ ఆచార్య
నైయుపకరిత్తి ఈశ్వరక్ మహోపకారక నెన్.

మూ॥ ౪౩౫॥ ఆచార్యలాభము భగవంతునివలన.

మూ॥ ౪౩౬॥ ఉపకార్యవస్తు గౌరవమునుబట్టిచూచితే ఆచార్యనికంటెను
ఈశ్వరుండే యెక్కువ యుపకారకుండు.

అవతారిక—ఇట్టి యాచార్యుని లభించుటకు హేతువెద్దియంటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(ఆచార్యలాభము) ఇత్యాది. భగవంతుని లభించుటకు హేతువై పరమప్రాప్య భూతుండగు
ఆచార్యుని లభించుటకునునది “ఈశ్వరస్యచ సాహర్దమ్” ఇత్యాదితావులఁ జెప్పియున్నట్లు నిరు
పాధిక బంధువై విశేషకటాక్షముకుఁ గావలసినట్టి హేతువులను తానే కల్పించి, విశేషముగ
కటాక్షించి అశ్వేషమును కలుగఁజేసి, యాభిముఖ్యమునున్న కలుగఁజేసి, సాత్వికసంభాషణ
మున రుచిని గలుగఁజేసి, సదాచార్యప్రాప్తిని గలుగఁ జేయునట్టి నిర్లేతుక కృపావంతుడగు భగ
వంతునివలన ననుట.

అవతారిక—అయితే ఉపకారము విషయమున ఇద్దఱును సమానులేనాయంటివేని తెలుపు
చున్నాడు.

(ఉపకార్యవస్తువు) ఇత్యాది. ఉభియలయొక్కయును ఉపకారములను తుల్లతూచితిమేని
ఆచార్యునిచే నుపకరింపఁబడునట్టిదియు, బంధమాక్షంబులకు రెంటికిన్ని హేతువయినదియు, ప్ర
థమపర్యముగు భగవద్విషయము కంటెనున్న భగవంతునిచే నుపకరింపఁబడునదియు, చరమపర్య
మునగు ఆచార్య విషయముయొక్క గౌరవమువలన ఈశ్వరుని లభింపఁజేసిన యాచా
ర్యునికంటెనున్న ఆచార్యుని లభింపఁజేసిన యీశ్వరుండే యెక్కువ యుపకారకుండు అనుట.

మూ॥ ౪౩౭॥ ఆచార్యసమ్మన్ధమ్ కులైయాతే కిడ్నాల్ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యజుష్టా
క్కిక్కొళ్ళలామ్; ఆచార్యసమ్మన్ధమ్ కులైన్దాల్ అనై యుజ్ఞానాలుమ్
ప్రయోజనమిల్లె.

“అచివ్యైశ్చ తాన్తిష్ఠ జ్ఞానవైరాగ్యరాశయే ఆగాధభగవద్భక్తిసింధవే” ఎన్నిపడియే
ఆచార్యకృతనక్కేద్రమ్ జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళాతే యితే; అన్దజ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళుజ్ఞానవన్
ఇన్ద ఆచార్యసమ్మన్ధత్తై నక్కినిజ్ఞానాకిలుమ్ అనైభగవల్లాభత్తు క్కుడలామావెన్న, అరురి
చ్చెయికితార్ మేల్, (ఆచార్యసమ్మన్ధమ్ కులైయాతే కిడ్నాల్) ఎన్ఱుడుక్కీ. అతాతకు - కీర్త
చ్చొన్నపడియే ఉత్తారకనుమాయే ఉపకారకనుమాయరున్దుళ్ళ ప్వాచార్యక్ “ఇవ నెన్నుడైయ
వన్” ఎన్దభిమానిత్తిరుక్కుమ్పడి అన్తాత్తిరువడికలిల్ తనక్కుజ్ఞాన సమ్మన్ధమ్ స్వనిప్రతి
పత్తియాతే కులైయాతపడి అన్దెనోక్కిక్కొళ్ళు కిడ్నాల్, అత్తాలక్కార్గళాన తర్త్వ
జ్ఞానమ్ అప్రాప్తవిషయ వైరాగ్యమ్ ప్రాప్తవిషయభక్తియాకి అత్తగుణస్థిరైయాకిలుమ్,
అవ్వాచార్యప్రసాదాదికళాతే క్రమేణ ఉజ్ఞాక్కిక్కొళ్ళలామ్. సర్వమర్గశహేతువాన అన్ద
ఆచార్యసమ్మన్ధమ్ స్వనిప్రతిపత్తియాతే కులైన్దాల్, జ్ఞానాదికళానవనై పూర్వసుకృతజ్ఞకళాతే
కిత్తుజ్ఞాయిద్రొలుమ్ భగవదక్షిత్తార్ హేతువాకామైయాతే నిష్ప్రియాశనమెన్దె.

ప్రయోజనమిల్లా మైయెన్ఱు, అవద్యకరము మెన్దితార్, (తాలికిడ్నాల్) ఎన్ఱుడుక్కీ.

మూ॥ ౪౩౭॥ ఆచార్యసంబంధనమును చెడకొట్టుకొనక యుండినట్లయిన, జ్ఞాన
భక్తివైరాగ్యములను సంపాదించుకొన వచ్చును. ఆచార్య సంబంధము
చెడిపోయినట్లయిన, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములున్నను ప్రయోజనములేదు.

అవతారిక—“అచివ్యైశ్చ తాన్తిష్ఠ జ్ఞాన వైరాగ్యరాశయే, ఆగాధభగవద్భక్తిసింధవే” అ
న్నటుల ఆచార్యునికి గల యాధిక్యమనునది జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములను బట్టియుండునది కదా అట్టి
జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యములు కలవానికి యీయాచార్యసంబంధము లేకపోయినచో, అది భగవల్లా
భమునకు హేతువులు కాగలవా? యంటివని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యసంబంధము చెడిపోవనట్లయిన) ఇత్యాది. ఇంతకుముందు చెప్పిన ప్రకారము
ఉత్తరకుండై ఉపకారకుండయినట్టి ప్వాచార్యుండు “ఈతండు నావాడు” అని అభిమా
నించునట్లు వాని శ్రీపాదములలో తనకుగల సంబంధము తన విపరీతభావనవలన చెడిపోకుండ
కాపాడుకొనినట్లయిన, అత్తాలంకారములగు తత్వజ్ఞానమును, అప్రాప్తవిషయములయెడల వైరా
గ్యమును ప్రాప్తవిషయమున భక్తియును ఈయాత్మగుణములు లేకపోయింపప్పటికిన్ని, వాటిని ఆయా
చార్యుని యనుగ్రహమువలన క్రమముగ కలుగజేసి కొనవచ్చును. సమస్తమంగళములకును హేతు
వయినదియు ఆ యాచార్యసంబంధము తనయొక్క విపరీతభావనవలన చెడిపోయింపట్లయిన, పూ
ర్వజన్మసుకృతము మూలముగ జ్ఞానాదులు కొన్నికలిగినప్పటికిన్ని, అవి భగవంతుండు, యీతని
నంగీకరించుటకు హేతువులు కానందున, నవి నిరుపయోగములు.

అవతారిక— ఉపయోగము లేకపోవుటయే కాదు, అవయవకర మనియును తెలుపు
చున్నారు.

మూ॥ ౪౩౮॥ తాలి కిడన్దాల్ భూషణ్గళ్ పణ్ణిపూణలామ్;

తాలి పోనాల్ భూషణ్గళ్ళెల్లా మవద్యత్తై విలైక్కుమ్.

మూ॥ ౪౩౯॥ తామరైయై యలర్ త్తక్కడవ ఆదిత్యన్దా నే నీరై ప్పిరిన్దాల్

అత్తై యులర్ త్తుమాపోలే,

అతావతు-పత్రివైయాన స్త్రీక్కు పుతిఃస్పృహసూచకమాన తాలియొస్తుమ్ పోకొమల్ కిడన్దాల్ భూషణ్గళ్ళెయైయాకిలుమ్ ముతలుజ్జానపోతు పణ్ణిపూణ్ణుకొళ్ళలాయగుక్కుమ్. “ఇత్తనై భూషణముట్టు” ఎట్టుననైత్తు తాలియై వాణ్ణిప్పొక్కట్టల్, విధవాలక్కాగ కల్పమాకై యారే పూణ్ణభూషణ్గళ్ళెల్లా మవద్యావహణ్ణకొయిరుక్కుమెన్దై. ఇత్తల్, ఆత్మగూషణ్గళొన జ్ఞాన వైరాగ్య భక్తికళిలైయైయాకిలుమ్ ఆచార్యసమృద్ధమాత్రమ్ కిడన్దాల్ అవక్ ప్రసాదత్తారే అవైక్రమేణ ఉత్థాక్కిక్కొళ్ళలామ్; ఆచార్యసమృద్ధమత్తనై యమ్ కులైన్దాల్ ఆత్మగుణ్గళొన జ్ఞానవైరాగ్య భక్తికళిలైముట్టానాలుమ్, అవైజ్ఞాఘృతా హేతువన్తిక్కే అవద్యావహ మాయ విడుమెన్ద పడి.

ఆచార్యసమృద్ధమ్ కిడన్దాలున్ స్వరూప వికాసక నీశ్వరవహ్ని, అరుగులైన్ద తాకిలుమ్ ఇత్తనై యాత్మగుణముడైయవినుక్కు అవక్ స్వరూపవికాసత్తై పృథ్వావోవెన్దిఱశజ్జెయిలే యరులిచ్చెయై కితార్, (తామరైయై) ఎన్దుడకుణ్ణి. అతావతు-జలజమెన్దుమ్మడిజలత్తిలే పిఱపు జలైక ధారమాయరు

మూ॥ ౪౩౯॥ మంగళసూత్రమున్నట్లయిన, ఆభరణములను చేసివేసికొనవచ్చును.

మంగళసూత్రము పోయినట్లయిన ఆభరణములు నిండనుగలుగజేయును.

మూ॥ ౪౪౦॥ తామరపుష్పమును వికసింపజేయునట్టి సూర్యుండే సీటిలోనుండి బయటపడి యున్నప్పుడు దానిని వాడిపోవునట్లు చేయును.

(మంగళసూత్ర మున్నట్లయిన) ఇత్యాది. పత్రివతయైన స్త్రీకి పతిసంబంధ సూచకమగు మంగళసూత్రము పోకుండ యున్నట్లయిన, ఆభరణములు లేకపోయినను ద్రివ్యమున్నప్పుడు చేయించి వేసికొనవచ్చును. ఇన్ని యాభరణములున్నవి కదా యని తలంచిన మంగళ సూత్ర మెందుకని దానిని తీసివేసినట్లయిన, విధవయుక్త యలంకార మగుటంజేసి, ధరించిన యాభరణంబులన్నియును అవమానాస్పదంబులగును,

కావున ఆత్మాలంకారంబులగు జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములు లేకపోయినప్పటికిన్ని, ఆచార్యసంబంధముమాత్రము చెడిపోకుండ యున్నట్లయిన, యాతని యనుగ్రహమువలన వాటిని క్రమముగ కలుగజేసికొనవచ్చును. ఆచార్యసంబంధము మాత్రము చెడిపోయినచో, జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యంబులన్నియును ఉన్నప్పటికిన్ని అవి జ్ఞాఘృత హేతుభూతమలయినవి కాకుండ నిండాస్పదములు కాగలవు.

అవతారిక—ఆచార్యసంబంధ మున్నప్పటికిన్ని, స్వరూపమును ప్రకాశింపజేయునట్టివాడు సర్వేశ్వరుడుకాడా? అది చెడిపోయినప్పటికిన్ని, యిన్ని యాత్మగుణములు గలవాని స్వరూపము నతండు ప్రకాశింపజేయదా? అంటివేసి తెలుపుచున్నారు.

(తామరపుష్పమును) ఇత్యాది. జలజము అనబడునట్లు జలమునబుట్టి జలమునే యాధారముగాగలిగి యుండు తామరపుష్పమును “శైలజమలమందరంజేర్ వెడలిరోట్కొల్లాలరావల్”

మూ॥ స్వరూపవికాసతైప్పణ్ణ మిశ్వరద్దానే ఆచార్యసమ్మన్థమ్ కులైన్ద్రాల్
అత్తై వాడప్పణ్ణమ్.

మూ॥ ౪౪౦॥ ఇత్తైయొట్టియ భగవత్సమ్మన్దమ్ దుర్లభమ్.

కుమ తామరైక్కు, “శైజ్ఞమలమన్దరమశేర్ వెజ్జతిగోల్లొలలరావల్” ఎన్నుమ్మడి
వియమేన వికాసక నాయ్పోరు మాదిత్యకతానే, స్వధారకమాన జలత్తైవిన్దేపిత్రాల్ అన్ద
త్తామరైయై వికసిప్పియాతమాత్రమన్ది క్కే శోషిప్పిక్కుమాపోలే, ఆచార్యాన్యయత్తాతే సత్తైపె
న్ద్రొదు స్వగత్తాధారక మాన తత్సమ్మన్దమ్ కులైయాతే నిఱ్ఱుమళివిల్ ఇవనుడైయ స్వరూపత్తైజ్ఞాన
వికాసముఖేన, “ఉళ్ళవులకళవు యానుముళ నావ్” ఎన్నుమ్మడి వికసిప్పిక్కు మిశ్వరన్ద్రానే,
స్వసత్తాధారకమాన ఆచార్యసమ్మన్దత్తై స్వవిప్రతిపత్తియాతే ఇన్ద్రాకులైత్తుక్కొడ్డకొలత్తిల్తాన్
వికసిప్పిక్కుక్కడవ అన్ద స్వరూపత్తై వికసిప్పియాతమాత్ర మన్ది క్కే నాకుక్కునాకున్
నప్పప్రజ్ఞ మాయ్ సజ్జోచిత్తుప్పొప్పడిపణ్ణ మెన్దై. “నారాయణోపివికృతింయాతి గురోః ప్రచ్యు

తస్యదుర్బుధేః । కమలంజలాదతేతం శోషయతి రవిర్న తోషయతి” ఎన్నుక్కడవతిత్తే.

ఇన్ద్రాగోల్లొలలతే, ఇవ్యాచార్యసమ్మన్దమ్ కులైన్ద్రాకిలుమ్ “బట్టిక్కువొట్టియాకు”
ఎన్నిట భగవత్సమ్మన్ద మజ్జీవనత్తుక్కుడలాకాతోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కీతార్, (ఇత్తైయొట్టియ)

మూ॥ స్వరూపముకు వికాసముఁ గలుగఁజేయునట్టి యీశ్వరుండే ఆచార్యసంబం
ధము చెడిపోయినట్లయిన, దానిని వాడిపోవునట్లు చేయును.

మూ॥ ౪౪౦॥ ఇదిలేకున్న, భగవత్సంబంధము దుర్లభము.

(పె. తి. ౬౫) (యెఱ్ఱతామరపువ్వు ఆకాశమునఁ దిరుగుచుండునూత్యునిచేఁ దిప్ప ప్రకాశింపదు)
అన్నట్లు నియతముగ వికసింపఁజేయునట్టి వాడగు నూర్యుండే అది తన కాధారభూతమగు
జలమును విడిచియున్నట్లయిన, ఆతామరపువ్వుమును వికసింపఁజేయుడు సరియేకదా, పైగా దానిని
(తన వేడిమివలన) శోషింపఁజేయును. అట్లే యాచార్యుని సంబంధమువలన సత్తమలభించి
తన సత్త కాధారభూతమగు వాని సంబంధము చెడిపోకుండ యుంచుకొనునప్పుడు యీతని
స్వరూపమును జ్ఞానవికాసము ద్వారా “ఉళ్ళవులకళవు యానుముళ నావ్” (పె. తియ ౭౬) (ఈ
లోకము లున్నంతవరకును సత్తగలవాడనయి యుండును) అన్నట్లు వికసింపఁజేయునట్టివాఁ
డగు సర్వేశ్వరుండే, యీతండు తనసత్తకు ఆధారభూతమగు యాచార్యసంబంధమును తనయొ
క్క విపరీతభావనవలన చెడగొట్టికొనినప్పుడు తాను వికసింపఁగలిగినట్టి యాస్వరూపమును విక
సింపఁజేయకపోవుట మాత్రమేకాకుండ, రోజు రోజుకు జ్ఞానము నశించి సంకోశించిపోవునట్లు
చేయుననుట, కావుననే “నారాయణోపి వికృతింయాతి గురోః ప్రచ్యుతస్యదుర్బుధేః । కమలం
జలాదతేతం శోషయతిరవినతోషయతి” (గురువును విడనాడినవాని విషయమున నారాయణుం
డును కోపముగలవాడగును. జలమును విడనాడిన కమలమును నూర్చుడు శోషింపఁజేయునే
కాని, వికసింపఁజేయదు కదా) అని చెప్పియున్నది.

అవతారిక—ఇట్లు మేల చెప్పఁదగును. ఈయాచార్యసంబంధము పోయినప్పుటికిన్ని చెడ
గొట్టినను చెడిపోనిదియు చెప్పఁబడునట్టి భగవత్సంబంధము ఉజ్జీవనమునకు హేతువుకాఁజాల
దా? యిట్టివేని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౪౧॥ ఇరణ్ణమమైయాతో, నడువిల్ పెరుజుడియెన్నెన్నిల్;

ఎఱ్ఱుడుడగ్గి. అతావతు - అనాదిసిద్ధమాయరుక్కచ్చయేలేయుమ్, ఆచార్యునిగర్తువలయుమున్ను అసత్కల్పమాయ్ అవనుగర్ త్రినపిన్న ఇవనుక్కు కార్యకరమాకకడవతాయరుక్కుమకు. ఇవాచార్యసమృద్ధమ్ కులైన్దపోతు ఇతడియాకవన్దతానుమ్ కులైన్దపోమాకైయాలే, ఇవాచార్యసమృద్ధతైయిటోయ భగవత్సమృద్ధ మివనుక్కుక్కిడైయాతెన్దై. ఆకైయాల్ ఇరు పోయిల్ ద్రాకియమ్ అతునమక్కు ఉజ్జీనత్తుక్కుడలెన్దిరుక్కు విరిగైయెఱ్ఱు కనుత్తు.

ఇప్పుడి ఆచార్యసమృద్ధతైయిటోయ భగవత్సమృద్ధమ్ లభియామైయాలే ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు ఇరణ్ణమ వేణుమెత్తునై దర్శిప్పిత్తవన్దరమ్, భాగవతవిషయసమృద్ధముమ్ అవ్వోపాతి ఇవనుక్కవత్తాకేత్తిమెన్నునై దర్శిప్పిక్కైక్కాక తద్విషయప్రశ్నతై యనువదిక్కితార్. (ఇరణ్ణమమైయాతో నడువిల్ పెరుజుడియెన్నెన్నిల్) ఎఱ్ఱు. అతావతు - ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు భగవత్సమృద్ధస్థాపకమాస ఆచార్యసమృద్ధముమ్ తత్ స్థాపితమాస భగవత్సమృద్ధముమాకిల ఉధయముమ్ పోతాతో, ప్రాప్యమధ్యమపర్వోత్తయా నడువిల్ పెరుజుడిపోలే యిరుక్కిల భాగవతర్కకలోడు, “సాత్వికైస్సహృదయమ్” ఎన్నిల సమృద్ధమైప్పుడే వేణువ తెన్నితాకిరెన్దై.

ఇప్పుళ్ళుత్తుక్కుఉత్తరమరుచిచ్చయేకితార్, (కొడియై) ఎఱ్ఱుడుడగ్గి. అతావతు-ఉపహ్ను

మూ॥ ౪౪౧॥ ఈ రెండును చాలవా? (ఊరి) మధ్యను పెద్దయిల్లు వలెనుండు భాగవత సంబంధమెందులకంటివేని,

(ఇది తప్పితే) ఇత్యాది అనాదిసిద్ధముగా నున్నట్టిదయనను, ఆచార్యుండు దిద్దుపాటు చేయుటకు పూర్వము అసత్కలెనుండి, వాడు దిద్దుపాటు చేసినపిమ్మట వానికి యుపయుక్తమైనట్టి యగు ఇది యీయాచార్య సంబంధము చెడిపోయినప్పుడు దానిమూలకముగ వచ్చినట్టి తానున్ను చెడిపోవునుగాన, ఈయాచార్యసంబంధము లేకుండేనేని భగవత్సంబంధముకలుగజాలదు. కావున ఆచార్యసంబంధము పోయినప్పటికిన్ని, భగవత్సంబంధము ఉజ్జీవించుట హేతువుకాగలదను కొనుట కవకాశములేదని భావము.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆచార్యసంబంధమున్ననే తప్ప భగవత్సంబంధము కలుగజాలదు గాన, ఆత్మోజ్జీవనమునకై రెండును గావలసినవియే యని తెలిపిన పిమ్మట, భాగవతసంబంధమున్ను అట్లే ఈతని కవశ్యము కావలసినదియని తెలుపుటకుగాను అందువలన గురించిన ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(ఈరెండును చాలవా మధ్యను పెద్దయిల్లెందులకంటివేని) ఇత్యాది.

ఆత్మోజ్జీవనమును గాను భగవత్సంబంధమును స్థాపించునట్టిదియగు ఆచార్యసంబంధమున్ను ఆట్టి యాచార్యసంబంధమున్ను యీరెండును చాలవా! ప్రాప్యమధ్యమపర్వముగా జెప్పటచే గ్రామమధ్యముననుండు ఒక పెద్దయిల్లువలెనే యున్నట్టి భాగవతంతో, “సాత్వికైస్సహృదయమ్” అన్నట్టి సంబంధము చేనిని యాశ్రయించియుండు నంటివేనియనుట.

అవతారిక—యీప్రశ్నకు త్తరముఁ బెలుపుచున్నారు.

(తగ్గిను) ఇత్యాది. ప్రాకుటకయి యొకమండ తెదలగుదాని సహాయము నకేమిచు

మూ॥ ౪౮౨॥ కొడియైక్కోల్ కొమ్మిలే తువక్కుమ్మోతు శుభీక్కాల్ .

వేణ్ణమాపోలే, ఆచార్యన్వయత్తుక్కు మితు వేణ్ణమ్.

శేషమాయ వశమవతొడుకొడియై అతిపరిణామత్తుక్కల్లామిడమ్కొడుక్కల్లక్క పెరియతొరు ఉపన్నుతిలే శేర్క్కుమ్మోతు మతలిలే అతు తన్నోడే శేర్క్కుమ్మోకామైయాలే, తనైప్పు దామల్ మన్దుఱ త్తనితుక్కాశ్రయమాయ్కొణ్ణ అణుకిన్దు తన్నోటై యన్వయముఖేన కొల్ కొమ్మిలేకొణ్ణున్దువిక్కుమ్ శుభీక్కాల్ శేషితమామాపోలే, కొల్ లేడియొడుమ్ కొణ్ణున్దు పోలే అభిముఖనాన ఇచ్చేతనకా, అత్తర్ అధఃపతియామలుద్ధరిప్పిక్కుమ్ మహాశాశ్రయ మాన ఆచార్యక తిరువడికి లన్వయమ్మోతు, మతలిలే తదన్వయమ్నీధిక్కయాలే మన్దుఱత్తాన్దొసన్నరాయ్నిన్దు తన్దోడే ఇణ్కువిత్తు అన్వబీయాలే ఆచార్యవిషయ త్తిలే శేర్క్కుమ్ భాగవతర్కతోటై సన్మన్దమవక్యాశేషితమైనై. ఇప్పడి ఆచార్యన్వయత్తుక్కుడి భాగ వతర్కకళాకిల్, ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే, ఎన్నానెన్నన్నిల్; అతుక్కుక్కుటైయిన్దై, భాగవతాన్వయమతనక్కుడి అవనాన్దైయాలే; అభిముఖ్యపగ్యన్వమాకత్తానే కృషిపట్టికొణ్ణు వన్దు పిన్నైభాగవతర్కతోడే ఇణ్కి అన్వబీయాలేయితే అవన్దా నాచార్యవిషయ త్తిలే శేర్క్కు. ఇతిన్దైన్దు ఇవరరులిచ్చెయ్త వృష్టాన్దైన్దీధమ్ ! ఎన్దేనైన్దీల్, చేతననై కొడియన్దుడైయన్దానే యాకత్తుమ్ ఆచార్యనై కొల్ కొమ్మిన్దుడైయన్దానేయాకత్తుమ్ భాగ

మూ॥ ౪౮౨॥ చెట్టపాదు తీగెను చెట్టపాదు పందిలికెక్కింపలయునన్న ప్రక్కను ఒక

చిన్నమండను పాతవలసియున్నట్లు ఆచార్యసంబంధమున కిదికావసీలనది

నట్టి తీగను దానిని పయికిగొనిపోయి నృధిపొందునట్లు చేయునట్టిదియగు ఒకపెద్ద చెట్టపాదు వదిలిపోఁ జేర్వవలయునన్న మొదటనే అది దానితోఁ జేతనేరదుగాన మొదట అది క్రిందపడి పోకుండ దానికి యాశ్రయమై తనతోఁగల సంబంధము మూలముగ పందిలితోఁ జేర్చునట్టి దియగు నొక చిన్నమండ గావలసియుండునట్లు, కొయ్యకై వెతుక్కునుచు ప్రాకునట్టి తీగవలెనే అభిముఖుండగు ఈచేతనుండు అశ్రుతధఃపతితులు గాకుండ యుద్ధరింపఁజేయునట్టి గొప్పయాశ్ర యమగు యాచార్యుని శ్రీపాదముల నాశ్రయించునప్పుడు ముందుగ అట్టి యాచార్య సంబంధము లభించుట యరుదయినందున తాము ముందుగనిలిచి దెగ్గిరకుతీసి, యందుమూలముగ యాచారు నితోఁ జేర్చునట్టి భాగవతులతోటి సంబంధము అవిశ్యముగ గావలసినది.

ఇట్లు యాచార్యసంబంధముకు మూలము భాగవతు లయినట్లయిన, యాచార్యప్రాప్తి భగవంతునివలనఁ గలుగునని యింతకుముందే చెప్పినారంటివేని, అట్లు చెప్పినందున బాధ కము లేదు. భాగవతసంబంధముకున్న మూలకారణము భగవంతుండే యగుటంచేసి, అతాభి ముఖ్యము గలుగువరకును భగవంతుండే కృషిచేసికొనికచ్చి అటపిమ్మట భాగవతుల చెంతచేర్చి యందుమూలముగ తానే ఆచార్యునితో చేర్చును, ఇది యంతయును వీరు ఉదహరించిన దృష్టాంతముననే స్పష్టముగాఁ దెలియ గలదు. అది యెట్లనిన, యీచేతనుని యొకతీగెనుగానును ఆచార్యుని చెట్టపాదపంపిలిగానును, భాగవతులను అట్టి తీగె పందిలి కెక్కుటకుగాను దాని ప్రక్కను పాతునట్టి యొకచిన్నమండనుగానునుబోల్చి చెప్పియున్నందున వ్యవసాయదారుడు తన

వతర్కకై చుట్టిక్కాలినుడై య స్థానేయాకివు మరుళిచ్చెను కైయాలే కర్నక - యరుప్పానొ
రువక స్వప్రయోజనార్థమాక ముతలిలే విత్తైయిట్టు ముత్తైప్పిత్తు కొట్టున్దుకరిక్కుమళవుమ్
వళర్తుకొట్టు పొస్తటొరుకొడియై, ఇతుక్కు ఇని యొరుపఘ్నుమ్ తణుమెట్టు తానేఉపఘ్ను
ముమ్తేడి ఆతలేకెట్టెయైకైక్కు శుట్టిక్కాలుమ్నాటి అవ్వట్టియాలే, సర్వశేషిమాన సర్వే
శ్వరక స్వప్రయోజనార్థమాక ఇచ్చేతననైముతలిలే సృష్టిత్తు, „ఈశ్వరస్యచసాహార్దమ్” ఇత్యా
దిప్పడియైక్రమేణ అభిముఖ్యపర్యంతమాకవిత్తైత్తు ఇవనుక్కొరాకార్యనైయు మిన్నానెట్టుతానే
తిరువుళ్ళువపట్టె అవనోడే శేర్కుమ్ భాగవతర్కలోడే ముతలన్వయిప్పిత్తు అవ్వట్టియాలే
ఆచార్యవిషయత్తై యన్వయిప్పిక్కుమెన్నుమిడమ్ తోడ్దొరుకైయాలే కొల్కొమ్మిలేయేరిట్ట
కర్నకనుక్కే అన్దొక్కడియాలిళ్ళ ప్రయోజనమామాహాలే, ఆచార్యవిషయత్తై లీశ్వరక శేర్త
చేతననాలిళ్ళ ప్రయోజనము మీశ్వరనలే యెన్నుమిడముమ్ ఫలితమ్, ఇని ఆచేతనమాన కొల్
కొమ్మపొత్తియై చేతనోత్తమనాన ఇవ్వాచార్యకతానుమ్ పరసమృద్ధైక పరనాకైయాలే,
సర్వశేషిమాన ఈశ్వరనుడై య ప్రయోజనమాక నిన్దైత్తిరుక్కుమిట్టె.

ఇని (స్వాభిమానతాలే) ఎన్దుతుడన్ది. „ఆచార్యభిమానమే ఉత్తారకమ్” ఎన్నుమళవాక,
ఇప్పడి తదీయర్మున్నాకప్పట్టెప్పడుమ్ సదాచార్యనుడై య అభిమానమే ఉజ్జీవనత్తుక్కు
ఉచితోపాయమెట్టు ఇప్పటిబద్ధతాత్వవ్యవైప్రకాశిత్తరుక్కితార్. పెనువిలెయనాన ఆభరణ
త్తుక్కు నాయుక్కిలోపాలేయాయిత్రు వచనభూషణత్తుక్కు ఇప్పటిదేశమ్ నాయుకరత్న

లార్థమునకై మొట్టమొదట విత్తనమునుచిల్లి మొలిపించి దీగవేయవరకును కాపాడుకొని పో
యిర యొక మొక్కను ఇది యెల్లకొనుట కొక యాధారముండవలయునని కోరి, యందులకైయొక
పందిలివేసి యీతీగ దానిపైకి పోవుటకుగాను దీనిప్రక్కను ఒకచిన్నమండను పాతునట్లు
సర్వశేషియగు సర్వేశ్వరుండును స్వప్రయోజనమునకై మొదట యీచేతనుని సృజించి, „ఈశ్వర
స్యచసాహార్దమ్” అని సాయించినట్లు క్రిమముగ అభిముఖ్యమువరకును గలుగజేసి; యీతని కొక
యాచార్యుండు యుండవలయునని తానే తలంచి, వానితోఁ జేద్దునట్టి భాగవతులతో ముందుగ
సంబంధమును గలుగజేసి, తద్వారా ఆచార్యునితో సంబంధము గలుగునట్లు చేయునని తెలియవచ్చు
టంజేసి తీగను మండలోఁజేద్దునట్టి కాపుకానిదే అతీగవలనఁ గలుగునట్టి ప్రయోజనమగునటుల
ఆచార్యునితో నీచేతనునిచ్చేనట్టి యీశ్వరునిదే యీచేతనునివలనఁ గలుగుప్రయోజనమును అని తె
లిపి యున్నారు.

ఇక ఈ యాచార్యుండు చెట్టుపారుపందలివలెనే యచేతనముకాకుండ చేతనోత్తముండగు
టంజేసి పరసమృద్ధినే (సర్వేశ్వరుని యతిశయమునే) కొరువాడుగాన, తనకు శేషియగు
సర్వేశ్వరుని ప్రయోజనమే తన యొక్క ప్రయోజనము నని తలంచుముండును కదా.

అవతారిక:—ఇక (స్వాభిమానముచే) అనువాక్యము మొదలుకొని (ఆచార్యభిమానమే
యుత్తారకము) అను వాక్యమువరకును యట్లు భాగవతపురుషకారముద్వారా యాశ్రయింపబడు
నట్టి సదాచార్యునియొక్క అభిమానమే ఉజ్జీవింపుటకుఁ దగినట్టి యుపాయ మని యీప్రబంధము
యొక్క ముఖ్యాభిప్రాయముఁ దెలుపుచున్నారు.

గొప్ప వెలగల యాభరణముకు నాయుకరత్నమువలెనే క్రివచనభూషణగ్రంథమునకు యీ
ఫుట్టము నాయుకరత్నముగా నుండును,

మూ॥ ౪౪౩॥ “స్వాభిమానత్రాతే ఈశ్వరాభిమానతై మ్మలైస్తుగ్మోర్జా ఇవనుక్కు-
ఆచార్యాభిమానమొట్టియ గతియై” ఎఱ్ఱ పితృవలకాలు మరుళిచ్చె
య్య కేట్టిరుక్కైయా యిరుక్కుమ్.

మా యిరుక్కుమ్మడి. ఇత్తనియు మరుళిచ్చెయ్ కైయైప్పల్ల అధిష్ఠితైయిట్టు గొల్లునవ్వు కీర్తి
డల్లుకు, మేడల్లు మితిల్లొమ్మై స్థాపిక్కిఱు. అతిల్ ప్రథమత్తిల్ ఇవ్వర్థమ్ సత్తు
మ్మిదాయసిద్ధమై సర్వరుమ్ విశ్వసిక్కిల్లొమ్మడలాక ఇరు తనుక్కు అప్రోవదేశలభమెన్ను
మిడతైయరుళిచ్చెయ్ కితార్, (స్వాభిమానత్రాతే) ఎఱ్ఱకుడక్కి. అతావతు-అనాదికాలమ్ “నానే
యెనక్కు నిర్వాహకన్” ఎఱ్ఱరుక్కుమ్ తన్నుడైయ తురభిమానత్రాతే, “ఇవకనమక్కు-
శేషమ్, ఇవక కారియమ్ నమక్కేధరమ్” ఎఱ్ఱ తన్నుఉజ్జీవిప్పిక్కిల్లొమ్మడలాన ఈశ్వరాభిమా-
నతై యభిత్తుగ్మోర్జా ఇవనుక్కు, దుర్గతియే పర్మాణాకవజ్జీకరిత్తుత్తుడై యవన్” ఎఱ్ఱభి-
మానిత్తిరుక్కుమ్మన వభిమానమొట్టియ, శేష ఉజ్జీవనోపాయమిలైయెఱ్ఱ సకలకాన్త్రసారవిద
గ్రేసరరాన నమ్మిత్తుత్తిరువడికిరే పట్టుక్కనేవిత్తు తదేకపరతత్త్వరాయ సకలకాన్త్రతా-
త్పర్యజ్ఞతైయు మవరుళిచ్చెయ్యకేట్టు తన్నిష్ఠరాయురుక్కుమ్ నమ్మడైయ ఆచార్యరానపిత్తై
తజ్జమాకపులకాలుమరుళిచ్చెయ్య కేట్టిరుక్కైయా యిరుక్కుమ్మెవ్వపడి. ఆకైయాల్, ఆచా-
ర్యాభిమానమే ఇవాత్తాత్తుక్కు ఉజ్జీవనోపాయమెన్ను కరుత్తు.

మూ॥ ౪౪౩॥ “స్వాభిమానమువలన సర్వేశ్వరుని యభిమానమును పోగొట్టు
కొనినట్టి యీతనికి ఆచార్యాభిమానముతప్ప గతిలేదు” అని వడక్కు-
త్తిరు వీధిపిల్ల గారు పలుమారు సాయంపఁగా వినియున్నాము.

అవతారిక: —ఇంతవరకును సాయించినదానివిట్టి యొకపీఠిక నేర్పఱచి, యంతకుముందు
గ్రంథముచేతను ప్రైగ్రంథముచేతనున్న యీవిషయమున నుండవలసిన నిష్ఠను స్థాపించుచున్నారు
అందులో మొట్టమొదట యీయర్థము సత్సంప్రదాయసిద్ధమని యెల్లగును విశ్వసించుటకుగాను ఇది
తనుకు అప్రోవదేశమువలన లభించినదియని తెలుపుచున్నారు.

(స్వాభిమానముచే) ఇత్యాది. అనాదికాలముగ “నేనే నాకు నిర్వాహకుడను” అని
తలంచుకొను తనయొక్క దురభిమానమువలన, “ఈతండు మనకు శేషభూతుండు ఈతని
కార్యము మనచే నిర్వహింపవలసినది” అని తలంచి తనను ఉజ్జీవింపజేయ శక్తిగల సర్వేశ్వరుని
యభిమానమును పోగొట్టుకొనినట్టి తనయొక్కదుర్గతి నే హేతువునుగాగొని యంగీకరించి, తనయుజ్జీ-
వనమునకై కృషిచేయునట్టి పరమదయాళువగు ఆచార్యుండు “ఈతండు మనవాడు” అని య-
భిమానించుకొందుట యనెడి యభిమానముతప్ప వేరొక్క యుజ్జీవనోపాయములేదని సకల
కాన్త్రసారవేత్తలలో నగ్రేశ్వరులగు నందియైగారి శ్రీపాదములయందు సేవచేసి వారికి పతం-
త్రులయి సకలకాన్త్రతాత్పర్యార్థములను వారు ఉపన్యసింపగావిలి వాటియందు నిష్ఠగల మాయా-
చార్యులగు వడక్కుత్తిరువీధి పిల్లెగారు యీయర్థమునే రక్షకముగాను పలుమారు ప్రసా-
దింపఁగా వినియున్నారమనుట, కావున ఆచార్యాభిమానమే యీయాత్మ ఉజ్జీవనోపాయమని
యభిప్రాయము.

మూ॥ ౪౪౪॥ స్వస్వాతంత్ర్యభయత్తాలే భక్తి నమ్రువిత్తు.

మూ॥ ౪౪౫॥ భగవత్స్వాతంత్ర్యభయత్తాలే ప్రపత్తి నమ్రువిత్తు.

ఇప్పుడి “అచార్యభిమానమొట్టిను గలియిత్తె”. ఎన్నానె, కాశ్రుసిద్ధజ్ఞాన భక్తి రహితము విశేషజ్ఞుడైయెన్నిటకైనై, అట్టివైదొల్ల మివనుక్కు ఉపాయమన్నికే నిష్టపైయై అడ్డవేయగలిగెయికితార్ వేల్. ప్రథమత్తలే భక్తి ఉపాయమన్నియే నిష్టపడియై యగుగిచ్చెయికితార్, (స్వస్వాతంత్ర్య) ఇత్యాదియాలే. అతావకు-భగవత్స్వాప్తిసాధనతయూ వినిపియాయ్ స్వయత్నసాధ్యే యనభక్తి భగవదేకపారతంత్ర్యవిరోధియన స్వస్వాతంత్ర్యైర్మయ్యెట్లాక్కు మెన్నుమ్ భయత్తాలే ఇవనుక్కు ఉపాయమన్నియిలే నమ్రువినిష్ట తెన్నె.

అనంతరమ్, ప్రపత్తి ఉపాయమన్నియే నిష్టపడియై యగుగిచ్చెయికితార్, (భగవత్స్వాతంత్ర్య) ఇత్యాదియాలే. అతావకు-స్వపారతంత్ర్యసహాయయే మహావిద్యసహాయయే నప్రపత్తి, బద్ధమోక్షోభయ నిర్వాహకనాన భగవాన్ లెకాస్వాతంత్ర్యత్తాలే మోక్షపుష్కరమగుణమాక, వైతక్తిసేవాజువిత్తు సంసరిప్పిక్కిల్ తెయవ తెన్నెన్ని మహాభయత్తాలే ఇవనుక్కు ఉపాయమన్నియిలేనమ్రువినిష్ట తెన్నె.

అనంతరమ్, అచార్యవిషయత్తల్ స్వకీయస్వీకార మపాయమన్నికే యొట్టివైదొల్లమెన్నె

మూ॥ ౪౪౪॥ స్వస్వాతంత్ర్యభయ మువలన భక్తి యుపాయము కాకున్నది.

మూ॥ ౪౪౫॥ భగవత్స్వాతంత్ర్యభయమువలన ప్రపత్తి యుపాయము కాకున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు యీతినికీ అచార్యభిమానముతప్ప వేటొక్క గలితెదని చెప్పరయ్య నా? కాశ్రుమనిందు విధింపబడినట్టి భక్తి మొదలగు ఉపాయములనేకములు కలవేయంటివేని ఈ యాచార్యభిమానము తెనట్లయినచో, అవి యన్నియును యీతిని కుపాయముకాకపోవుటను క్రమముగ తెలుపుచున్నారు, అందులొ ప్రథమమున భక్తి యుపాయము గాఁజాలదనువిషయమును “స్వస్వాతంత్ర్య” ఇత్యాదివాక్యముచే తెలుపుచున్నారు.

భగవత్స్వాప్తికి సాధనముగాను విధింపబడినదై స్వయత్నసాధ్యమగుభక్తి భగవత్పారతంత్ర్యరూపమగు స్వరూపమునకు విరోధియగు స్వస్వాతంత్ర్యమును గలుగఁజేయునది యగుటంజేసి యిది యీతిని కుపాయముకాదగను.

అవతారిక—అనంతరము ప్రపత్తి యుపాయము కాకపోవుటను తెలుపుచున్నారు.

(భగవత్స్వాతంత్ర్యము) ఇత్యాది. తనయొక్క పారతంత్ర్యమున కనుగుణమై మహావిద్య సహాపమగు ప్రపత్తియనునది బంధమోక్షంబులకు లెంటికిన్నినిర్వాహకుండగు భగవంతుండు దాని విషయమై ముండున్నట్టి యభిప్రాయమునువదలుకొని కర్మానుగుణముగ మరల సంసారమునకుంచి నచోయేమిచేయ గలను అడెడి గొప్పభయమువలన, ఈతని కుపాయముకాదగను.

అవతారిక—అనంతరము అచార్యుని విషయమున స్వకీయస్వీకారము ఉపాయముకాకపోవుటను తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౪౬॥ ఆచార్యనైయుమ్ తావత్త్రిమవత్త్రి అహజ్కార గర్భమాత్ర
యాతే, కాలన్ మోతీరమిషుమోపాతి.

మూ॥ ౪౪౭॥ ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్.

యదభిచ్చయేకీతార్, (ఆచార్యనైయుమ్) ఎత్తురుదగ్గి. అతావతు - ఆచార్యనైయుమ్ ఉపా
యమాకత్వా స్వీకరిక్కితి స్వీకారమ్ స్వఫలిత్వకర్తృత్వరూపమాయ స్వరూపనాశకమాయి
రుక్కితి అహజ్కార తై ఉత్తే యదైత్యాయుర్క్రయోతే, స్వవివాశకరమాన కాలనైపురి
గ్రహిత్తు అన్తప్పన్నాతే అస్థుభీయకధారణమ్ పణ్ణినాల్ అవద్యకరమామోపాతి తన్నుడైయ
స్వరూపతుక్కు అవద్యకరమాయిరుక్కుమెన్తే. ఆతైయాల్ ఇరువు ముపాయమన్దియేన్ది త
స్తు కరుత్తు.

పారిశేస్యత్ కీర్త తామరుభిచ్చయేరితే ఉపాయమెత్తు తలైక్కట్టుకీతార్, (ఆచార్యాభి
మానమే ఉత్తారకమ్) ఎత్తు. అతావతు- మోక్షసాధనతయా శాస్త్రసిద్ధజ్ఞాన భక్త్యాదిక
భోష్టు ముపాయమన్దియిలేన్దిపిన్దు, నిరతిశయ కృపావానాయ నిర్లేకుకమా తన్నై యజ్జీక
రిత్తురుభి నిరపాయమాక నోక్కిక్కిణ్ణుపాయ మాచార్యకా “ఇవన్ నమ్మడైయవన్” ఎన్ది
రుక్కునన్దయభిమానమే యవనై సంసారత్తిన్దు ముత్తిరిప్పిక్కుమెన్తే. ఆక. “స్వతన్త్రినైయు
పాయమాకత్వా తావత్త్రిశపోతిత్” ఎత్తురుదగ్గి ఉపపాత్తుక్కిణ్ణువన్ద చరమోపాయస్వరూ
పతై ఉత్తేపడి భోధిత్తు నిర్ణయిత్తురభినాశాయిత్రులు.

మూ॥ ౪౪౮॥ ఆచార్యుని తాను ఆశ్రయించిన ఆశ్రయణము అహంకార గర్భితమగు
టంజేసి యమునిప్రతిమయొక్క బంగారముతో వ్రంగరముచేసి ధరించునట్లు
నిందాస్పదము.

మూ॥ ౪౪౯॥ ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకము.

(ఆచార్యుని) ఇత్యాది. ఆచార్యునిని ఉపాయముగాను తాను స్వీకరించినట్టి స్వీకా
రమననది స్వఫలిత్వస్వరూపకర్తృత్వమై (తన ప్రయోజనమును తాను సాధించుకొనుటయై) స్వ
రూపనాశకమగు అహంకారమును లోపలకలిగి యున్నదగుటంజేసి, స్వవివాశకుండగు యముని
యొక్క బంగారపుప్రతిమను దానమియ్యగా స్వీకరించి, ఆ బంగారముతో వ్రంగరముచేయించి
పెట్టుకొనుట నిందాపయమగునట్లు, తన స్వరూపము నిందాస్పదమగును. కావున నిదయును ఉపా
యముకాదని భావము.

అవతారిక:—ఇంక మిగిలేనది యింతవరముగు తాము సాయించినది యుపాయమని తెలుపు
చున్నాడు.

(ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకము) ఇత్యాది. మోక్షసాధనములుగాను శాస్త్రసిద్ధము
లయినట్టి భక్తి మొదలగు వాటిలో నొక్కటియును ఉపాయము కాని పిమ్మట, నిరతిశయకృ
పావంతుడయి సహేతుకముగ తనను అంగీకరించి యెట్టి యుపాయమును రాకుండ తనను
రక్షించుకొనుచు పోవునట్టి యాచార్యుండు “ఈతిండు మనవాడు” అని తలంచుకొనుట
యనెడి యభిమానమే యీతనిని సంసారమునుండి యుద్ధరింపజేయును.

కావున “స్వతంత్రుండయినవానిని తాను ఉపాయముగాఁగని యాశ్రయించినప్పుడు”
అనువాక్యముమొదలుకొని ఉపపాదించుకొనినచిచ్చిన చరమోపాయ స్వరూపమును బాగుగ పరిశీలించి
నిర్ణయించిన వారయిరి.

మూ॥ ౪౪౦॥ కైవట్టపారులై కై విట్టు ప్పుతై త్తపారులై క్కణిశిక్కడవనల్లక్.

అనన్తరమ్, ఇత్తుపాయవిష్టనానధికారిక్కుక్కర్తవ్యాకర్తవ్య విశేషజ్ఞై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్కితార్. అతిశ ప్రథమత్రిశ సులభమాన ఆచార్యవిషయతైవిట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయతై ఇచ్చిప్పనల్లనెన్నుమిడతై దృష్టానమభేన వరుళిచ్చెయ్కితార్, (కైప్పట్ట) ఇత్యాదియారే. అతావతు - కైయిలే యిరుక్కిఱుగనమ్మలే అతిసులభమాయిరుక్కిఱు ఆచార్యనై క్కుత్తయనినైత్తు అనాదరత్తాతైకైవిట్టు, భూమియిలే పిఱర్ తులైత్తువైత్త ధనమ్మై ఎట్టప్పదామైయాతే “అరుమ్మరుళ్” ఎన్నుమ్మడిదుర్లభమాన భగవద్విషయతైరత్తుక మాకప్పత్తురువిచ్చిక్క క్కుడవనల్లనై. “సులభంస్వగురుంత్యక్త్వైదుర్లభంయఉపాసతే! లబ్ధంత్యక్త్వైధనంమూఢో గుప్తమస్వేపతిశీతా” ఎత్తుమ్, “పత్తురుకురుతై” ఎత్తుతుడగ్గి, “తక్కై ప్పారుళ్” విట్టారేనుమ్ కాళినియిల్ తామపుతైత్తవప్పారుళ్ తేడి త్తిరివానత్తు” ఎత్తుమ్ శొల్లక్కడవనత్తు.

ఇన్నముమ్ శిలదృష్టాన్తముఖతై సులభమానఆచార్యవిషయతైవిట్టు దుర్లభమానభగవ
మూ॥ ౪౪౦॥ చేజిక్కిన ద్రవ్యమును విడిచిపెట్టి, భూమిలో పాతిపెట్టిన దానికై
ప్రయత్నింపకూడదు.

కదా” అను వాక్యము మొదిలుకొని యుపపాదించుకొనినచ్చి చరమోపాయస్వరూపమును య
థార్థరీతిని పరిశీలించి నిర్ణయించినవారయిరి.

అవతారిక—అటుపిమ్మట యాయుపాయమున నిష్కలవానిచే ననుష్ఠింపవలసినవాటిని విప్రు
లముగాఁ దెలుపుచున్నారు,

అందు మొట్టమొదట సులభమగు ఆచార్యవిషయమును వదలి దుర్లభమగు భగవద్విషయము
ను తొలకూడదను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(చేజిక్కిన) ఇత్యాది, చేతిలోనున్నట్టి ధనమువలెనే అతిసులభండుగు ఆచార్యుని
తక్కువగాఁ దలంచి అనాదరణచే విడిచిపెట్టి భూమిలో నెవ్వరో పాతిపెట్టియుండిన ధనము
వలెనే పొందుట కశక్యమైనందున “అరుమ్మపారుళ్” (కష్టసాధ్యమైన విషయము) అని సా
యించినట్లు దుర్లభమగు భగవద్విషయమును రత్నకముగాను, అశ్రయింపఁగోరకూడదు. “సుల
భంస్వగురుంత్యక్త్వై దుర్లభంయఉపాసతే! లబ్ధంత్యక్త్వైధనంమూఢో గుప్తమస్వేపతిశీతా” (సుల
భండుగు గురువుని వదలి భగవంతుని యాశ్రయింపఁగోరువాఁడు చేతిలోనుండు ద్రవ్యమును వ
దలి భూమిలోనుండు ద్రవ్యమునకై వెనుకువానివంటివాఁడు) అనియు, “పత్తురుకురుతై” అని యా
రంభించి “తక్కై ప్పారుళ్” విట్టారేనుమ్ కాళినియిల్ తుతైత్త వప్పారుళ్ తేడి త్తిరివానత్తు తన
యాచార్యునివదలి కండ్లకగుపడని సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుట యను నది చేతనన్నసాత్తును
పాతకమని భూమియం దెవ్వరో పూడ్చిపెట్టిన ద్రవ్యమును వెదకుటవంటిది) అని జ్ఞాపకమునను
చెప్పఁబడియున్నది కదా!

అవతారిక — ఇంకను సులభమగు ఆచార్యవిషయమునువదలి దుర్లభమగు భగవద్విషయ
మునకై యాశపడకూడదను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౪౯॥ విదాయపిఠస్థపోతు కరస్థమాన ఉదకతై యుపేక్షిత్తు, జీమూతజల
జైయుమ్ సాగరనలిలతైయుమ్ సరిత్సలతైయుమ్ వాసీ కూప వయస్సు
క్కుశైయుమ్ వాఙ్మక్కుక్కుడవన్లె.

ద్విషయతై యాతై పృథువాసల్ల వెనిఱార్ మేల్, (విదాయపిఠస్థపోతు) ఎన్దుకుడన్ది. అతా
వకు- పిసానై విఱ్ఱినపోతు శడక్కునప్పావమ్ పట్టలామ్మడి సాత్రగతమాన్ కొంఱు తణ్ కై
యిలిరుక్కిజలతై సులభతైయే పేతువాక అనాదరత్తు, త్తెన్దయిలేయుకుత్తు అకాశస్థమా
య్ కొణ్ణేటాతపడియాయమ్, భూమిస్థమాయరుక్కు మారస్థమాయమ్., అసన్నమాయరు
క్కుచ్చియేతే పెరుకుమ్ కాలమొళియే ఎత్తినకాలమిన్ది క్కేయుమ్, ఎప్పోతుముణ్ణానాలుమ్
అవ్వళవుమ్తెన్దు ఉపజీవిక్కువేణ్ణియుమ్, ఇరున్దవిడమతన్నిలే యుణ్ణాయమ్ ఇనిత్రాదికల్
కొంఱు కల్లిప్పెజ వేణ్ణియుమిరుక్కుమ్ జీమూతాదికల్ జలతై యాతై పృథమవనై ప్పోలే, రక్ష
కాపేత్తై పిఠస్థదన్దెయిల్ అప్పోతే తనక్కు ఉతవుమ్మడి కైపుకున్దిరుక్కిజ అచార్యవిష
యతై సాలభ్యమే పశూన్తకాక ఉపేక్షిత్తు, పగమాకాశవర్తియాయ్ దుమ్ప్రిపమాయరుక్కిజ
పరత్వతైయుమ్. భూమియిలేయాయమ్ క్షీరాభియళవుమ్ తెల్లవల్లవర్ కళుక్కున్దిమేయతవత
వ్యూహతైయుమ్, అసన్నమావస్తుమ్ తాత్కాలికర్ కొంఱ్ఱియ పాళ్యాత్మర్ కుతవత విభ
వతైయుమ్, నిత్యకల్పగియుణ్ణాయమ్ సమ్యాపజాదికల్ లివనోదు కైకలన్దిరాత అర్చాన
తారతైయుమ్, ఇరున్దవిడమతన్నిలే యుణ్ణాయరున్దతాకియమ్ యమనియమాదిక్రమేణ యత్ని

మూ॥ ౪౪౯ ॥ దప్పిక గొనినప్పడు చేతిలోనుండు ఉదకమును ఉపేక్షించి, మేఘు
ములలోనుండునట్టి జలమును, సముద్రములోనుండు జలమును, నదిలో
నుండు జలమును, వాసీకూప తటాకంబులలోనుండు జలమునున్న ఆ శింప
కూడెను.

(దప్పిక గొనినప్పడు) ఇత్యాది. దప్పిక గొనినప్పడు వెంటనే త్రాగుటకు యోగ్యమై
తన చేతిలోని పాత్రములోనుండునుకయును సులభప్రాప్త్యమైనదియని యనాదరణచేసి, భూమి
మీద యినికి అకాశమునకుఁబోయి పొంద పాధ్యముగానట్టి మేఘాదకమునున్న, బూమియం
దున్నను దూరముగానుండు సముద్రోదకమునున్న, దగ్గరయున్నను వర్షాకాలముతప్ప తక్కిన
కాలములకుఁగల అభింపని నద్యదకమునున్న యెల్లకాలముండునదియైనను అంతదూరముపోయి కొని
రావలసినట్టి కూపోదకమును, ఉన్నచోటనే యున్నను గడ్డపలుగు మెడలగు యాయుధములఁగొని
వచ్చి త్రవ్వి పొందవలసిన భూగతజలమునున్న ఇవ్విధమున మేఘాదకములలోనుండునట్టి జలమునకై
యాశపడు వానివలెనే రక్షకుం డెవ్వఁగా యనెడి యాశగలిగినప్పడు వెంటనే యాశ్రయించు
టకుఁ దగియుండునట్టి యాచార్యవిషయమును సులభమైనదను పేతువువలన వదులొని, పతమ
పదముననుండి దుమ్ప్రిప్యమగు పరస్పరూపమును, భూమియందున్నను క్షీరాభివరకుఁబోగల్గ సామ
ధ్యముగలవారికి తప్ప తక్కినవారికి యుపయోగములేనట్టి వ్యూహమును, సమీపముననున్నను
అక్కలమున నున్నట్టి వారికితప్ప తరువాతికాలముననుండిన వారికి ఉపయోగపడని విభవము
నున్న, యెప్పుడును సమీపముననేయున్నను, సంభాషణాదులమాలముగ నితనిలోఁ గలిసి మెలసి
యుండని యర్చావతాకమును, తానున్నచోటనే యున్నను, యమనియమాది క్రమప్రకారము

మూ॥ ౮౫౦॥ పాట్టుక్కేట్టుమిడముమ్ కూప్పీడు కేట్టుమిడముమ్ కుతిత్తవిడముమ్
వల్లైత్తవిడముమ్ ఊట్టుమిడముమ్ ఎల్లామ్ వకుత్తవిడమే యెన్నిరుక్క
క్కడవన్.

తుదర్శిక్కపేణు మన్తర్యామిత్వజ్ఞైయ మశైప్పడక్కడవనల్లనెన్దై. “చక్షుర్గమ్యంగురుంత్య
క్వై కాస్త్రగమ్యన్తయః స్మరేత్ హస్తస్థ ముదకంత్వక్వై ఘనస్థం సోఽభివాఞ్చతి” ఎన్తుమ్,
‘ఎట్టవిరుందకురువై యైయనైన్తువిట్టు’ ఎన్తుకుడన్దై, “అయ్యుత్తవైప్పార్ త్తిరుప్పానన్దు” ఎన్తుమ్
శొల్లక్కడవత్తిఱు. ఇగు పూహోకగున్న ముపలక్షణమ్.

ఇప్పడి సులభమాన వాచార్యవిషయమ్ స్వరక్షణత్తుక్కుణ్డాయరుక్క ఇన్దైయపేక్షిత్తు
దుర్లభమాన పరత్వాదికలైవాఞ్చిక్కక్కడవనల్ల నేయాకిలుమ్, ప్రాప్యత్వేన అన్దై ఇవసుక్కు
వాఞ్చిసోఽభివాఞ్చన్దైవెన్న, అన్దైయెల్లూవాచార్య నేయెన్నిరుక్క క్కడవనెన్దితార్, (పాట్టుక్కే
ట్టుమిడముమ్) ఎన్తుకుడన్దై. అతావతు- “ఎతత్సామగాయన్నాస్తే” ఎన్దిజపడియే నిరన్తరా
నుభవపరరాన నిత్యముక్తర్ అనుభవత్తుక్కుప్పొక్కువీడాకప్పణ్ణుమ్ సామగానమ్కేట్టుమ్ స్థలమాన
పరమపదముమ్, అనిరరాక్షసపీఠరాన బ్రహ్మాదీవేరకకౌరనాదమ్ కేట్టుచ్చెవిడిఁతుక్కు

మూ॥ ౮౫౦॥ నామగానము వినంబడు ప్రదేశమును (పరమపదమును) దేవతల
ప్రార్థనలనువినునట్టి ప్రదేశమును (పాలసముద్రమును) వచ్చి దుమికిన ప్రదే
శమును (అవతారమును) వ్యాపించి యుండు ప్రదేశమును (అంత
ర్యామిత్వమును) ప్రత్యక్షముగా ననుభవింపఁజేయు ప్రదేశమును (అర్చా
వతారమును) కోరతగినవన్నియను ఈ యధికారికి ఆచార్యుడే.

కృషిచేసి దర్శింపవలసినదియగు అంతర్యామిత్వమునున్న ఆశపడువాఁడు కాకూడదనుట. “చక్షు
ర్గమ్యం గురుం త్యక్వా కాస్త్రగమ్యంగురుంత్వై ఘనస్థం సోఽభివాం
ఛతి” (కంటికిఁ గానవచ్చునట్టి యాచార్యునివదలి కాస్త్రగమ్యమగు భగవద్విషయముఁ గోరు
వాఁడు చేతిలోనుండు నీటినివదలుకొని మేఘములలో నుండునట్టికై యపేక్షించువానివంటివాఁడు)
అనియు “ఎట్టవిరుందకురువై యైయనైన్తువిట్టు” (జ్ఞానసార ౩౪) (సమీపముననున్నట్టి గురువును
వదలినవాఁడు) అని యారంభించి “అంబుదన్దై ప్పార్తిరుప్పానన్దు” (ఉదకమైనకయి మే
ఘముల కెదురుచూచువాని వంటివాఁడు) అనియును చెప్పియున్నది కదా ! ఇది పూహోదులకును
ఉపలక్షణము.

అవతారిక—తనను రక్షించుటకై సులభుండగు ఆచార్యుడుండగా, వానిని ఉపేక్షించి,
దుర్లభులుగు పరత్వాదులను వాంచించుట కూడని దయనను, ప్రాపకములయినందున నవియును
తుతనచే కోరవలసినవి కావాయని యడిగితివేని, అవియన్నియును ఆచార్యుండేయని తలంచుకొని
యొండవలయునని తెలుపుచున్నారు.

(సామగానముచేయు స్థలమును) ఇత్యాది. “ఎతత్సామగాయన్నాస్తే” అన్నట్లు నితంతర
భగవదనుభవ పరులగు నిత్యులును మత్తులును, అనంద భరితులై చేయునట్టి సామ గానము
ఇవచ్చునట్టి దేశమగు పరమపదమును, అసురుంచేతను, రాక్షసుంచేతను బాధిం

జ్ఞాకణోపశయమ్ పూర్వాపరముమ్, అవర్తకార్థధ్వనికేట్లుత్పత్తిత్వకొద్దెట్లునిరుద్ధ, “నాగపర్య
జ్ఞమత్యుజ్యహ్యగతో మధురాంపురీమ్” ఎన్నిపడియే తరుప్పొడలితే తిరువరవలైయిల్
నిస్తుమివ్వరుకేర క్కుతిప్పొడప్పొలే వద్దవతరిత్త ఆవతారస్థలముమ్, నిన్నెత్తు తలైక్కట్టుమ
శవుమ్ మలైయాళర్ వలైక్కుమాపోలే ఇట్టవడిపేరవిదాతే వలైత్తుక్కొడ్డిరుక్కిల ఆర్పా
వతారస్థలజ్ఞముమ్, “యేషామిందీరశ్యామా హృదయేనుప్రతిష్ఠితః” ఎన్టుమ్, “ఒన్ శబ్దలైవాళాబీ
యానొరువనడియేనుళ్ళానే” శొల్లక్కిపడియే హృదయ కమలత్తిలేయిరున్దు తానుకన్దార్క్కు
త్తన్నట్టై భుజిప్పిమ్ అన్తర్యామిత్వస్థలయాకిల ఇన్ద్రప్రాప్త్యస్థలజ్ఞెల్లామ్, తనక్కువకుత్త
స్థలయాయ్ ప్రాప్తయాయుక్కుమాచార్యవిషయమే యెన్దధ్వవనీ ప్రేతకక్కడవన్తై:- (వలై
త్తివడమావగు)- పిజరళియ-తపడి తిరై వలైత్తుక్కొడ్డిరుక్కిల అన్తర్యామిత్వమ్ (ఊట్టుమిడ
మావతు) చత్తుర్వయయాయురున్దు తన్వదవన్తై యమ్ గుణజ్ఞలై యమ్ ఆశ్రితరై భుజిప్పి
క్కు మర్పావతారస్థలమెన్దు శొల్లవుమామ్. “యేనైవగుణాయస్య శ్యాసవిద్యాప్రదీయతే తస్య
వైకుంఠాద్ధాభి ద్వారకాస్సర్వ వసః” ఎన్టుమ్, “విల్లార్ మణికోక్కుమ్” ఎన్టుతుడక్కి,
“అరుళాళెన్దై త్తవవర్” ఎన్టుమ్ శొల్లక్కడవత్తై.

పబడినట్టి బ్రహ్మాదిజ్ఞేయతల యార్దధ్వనివినుటకు చెవియిచ్చి యోగనిద్ర నలుపుచుండునట్టి
శీరాబ్ధియు, వారియొక్క యార్దధ్వనిని విని మేల్కొంచి “నాగపర్యంకముత్యుజ్యహ్యగతో
మధురాంపురీమ్” (శేషశయనమును నిదిలి మధురాపట్టమును వచ్చియున్నాడు) అని సాయించి
యున్నట్లు, శీరాబ్ధిచుండుండు శేషపర్యంకమునుండి యిచ్చనికి ఒక గుముకు! రుమికినట్లు నచ్చి
యవతరించినట్టి యవతారస్థలమును, “యేషామిందీరశ్యామా హృదయేనుప్రతిష్ఠితః” (యెవ్వరి
హృదయమునకలువపుష్పమువలెనే నల్లనివాడగు సర్వేశ్వరుండు స్థిరముగా నిల్చియున్నాడో) అ
నియు “ఒన్ శబ్దలై వాళాబీయానొరువనడియేనుళ్ళానే” (ఓ, వా. ౮-౮-౧) (శంఖచక్రగదాదు
లను ధరించినవాడు దాసుని హృదయములోనున్నాడు) అనియును సాయించి యున్నట్లు హృద
యకమలమునందుండి తాను ప్రేమించినవారిచే తన స్థాందర్యము ననుభవించజేయునట్టి యంత
ర్యామిత్వమునునగు నిప్రాప్త్యస్థలంబుల వన్నింటిని తనకు ఇన్దమైన తానై ప్రాప్తమైనదియగు ఆ
చార్యవిషయమే యని నిశ్చయించుకొని యుండునది.

మూసికొనియుండుతాననగా—ఇతరులకుఁ దెలియకుండ తెరవేసికొని యుండునట్టి యంత
ర్యామిత్వమహు.

అనుభవంపఁజేయు స్థలమనగా—కంటికిఁ గావచ్చునట్టిదియై తన శరీరకాంతినిన్ని గు
ణంబులనున్న ఆశ్రితులచే ననుభవంపఁజేయునట్టి యర్పావతారస్థలమనియును చెప్పవచ్చును,

“యేనైవగుణాయస్య శ్యాసవిద్యాప్రదీయతే తస్యైవకుంతర్ధాభి ద్వారకాస్సర్వ
వసః” (యే యాచార్యునిచే నెవ్వని కధ్యాత్మవిద్యయుపదేశంపఁబడుచున్నదో శ్రీవైకుంఠక్షీభిద్వా
రకాదులన్నియును ఆయాచార్యుండే) అనియు “విల్లార్ మణికోక్కుమ్” (జ్ఞానసారం) (కిర
ణములు మిక్కుటముగాఁగల మణులు చేరియుండు తిరుమల మొదలగు దివ్యదేశములు) అని
యారంభించి “అరుళాళెన్దై త్తవవర్” (అవి యన్నియును వయాగునగు ఆచార్యుండు) అనియును
సాయించియున్నారు కదా!

మూ॥ ౪౫౧॥ ఇవనుక్కు ప్రకూలర్ స్వతస్త్రిరుమ్, దేవతాస్తరపరరుమ్;
అనుకూలర్-అచార్యపరతస్త్రిర్; ఉపేక్షణీయర్ ఈశ్వరపరతస్త్రిర్.

అన్తిక్కే, (పాట్టుక్కేట్టుమిడమ్) ఇత్యాదిక్కు రక్షకమాక అవత్తైయాయైప్పడవ నల్ల నెల్లివళవన్తిక్కే అన్తియెల్లామ్ తనక్కిన్విషముమే యెన్దిరుక్కుక్కడవ నెల్లిం తెన్తు క్కీత్తోడేశేర యోక్కళుమామ్.

ఏవమ్యాతనాన ఇన్విధికారిక్కు స్వరూపనాశకత్వ స్వరూపవర్ధకత్వ తదభయ రహితత్వజ్ఞాల్ ప్రతికూలరాయమ్ అనుకూలరాయమ్ అనుభయరాయమ్ మిరుక్కుమవర్కతై దర్శిప్పిక్కితార్ మేల్, (ఇవనుక్కు ప్రతికూలర్) ఎన్తుకుడక్కి. అతావతు- ఇప్పడి అచార్య భిమాననిష్ఠ వాయ్పర త్యాదిపచ్చిక ల్లిలుముళ్ళప్రపావణ్యమడైయ ఇన్విషయ త్తిలే ఒరుమడైప్పడుత్తి “తేవునుత్తయేన్” ఎన్దిరుక్కు మిన్విధికారిక్కు, అణుకర్ అత్తనాశతైప్పిటప్పిక్కుమ్ ప్రతికూలర్, అత్మాపహరికళాన స్వతస్త్రిరుమ్ పారతస్త్రిత్తుక్కిన్తువైత్తే భగవద్వ్యతిరిక్తవేదైకుక్కు ప్పరతస్త్రిరాయరుక్కు మవర్కకుమ్; స్వసంసర్గతాల్ స్వరూపతై వళర్ క్కునునుకూలర్, స్వరూపతై ఉత్పవడియుగన్తు తచ్చరమావధి నిష్ఠరాన సదాచార్యపరతస్త్రిర్; ఇప్పడి స్వరూపనాశకరుమ్ స్వరూపవర్ధకరుమల్లా మైయాల్ వేరువుతలుక్కుమ్ విరు ప్పుత్తుక్కుమ్ విషయమల్లాత ఉపేక్షణీయర్, చరమస్వరూప అచార్యపారతస్త్రిత్తిలాత్ యెన్దియైల్ ప్రథమవర్వమాన ఈశ్వర పారతస్త్రిత్తిలే యూన్దినిఱుక్కు మవర్కతైన్తుపడి.

మూ॥ ౪౫౧॥ ఈశానికి ప్రతికూలులు—స్వతంత్రులును, దేవతాంశరపరులును.
అనుకూలులు—అచార్య పరతంత్రులు, ఉపేక్షణీయులు—ఈశ్వరపర తంత్రులు.

అధవా (సామగానము వినబడుదేశము) ఇత్యాది వాక్యమునకు “రక్షకములనుగాను వాటి కయి యాశపడకుండుటమాత్రమే కాకుండ, అవియన్నియును తనకు ఆచార్యుండై యని తలంచి యుండువాడనియును అర్థముచెప్పకొన వచ్చును.

అవతారిక—ఇన్విధమున నుండువాడగు ఈయధికారికి స్వరూపనాశకుల లగుటంజేసి ప్రతి కూలులయినట్టివారును, స్వరూపవర్ధకులగుటంజేసి యనుకూలు లయినట్టివారును, యీ పై రెంటి నిన్ని చేయనివారగుటంజేసి యీ గుండువిధము లయినవారున్న కానినాయ వీరిని చూపించు చున్నారు. (ఈశానికి ప్రతికూలులు) ఇత్యాది.

ఇట్లు అచార్యభిమానవిషయమై పరత్వాను లయిదింటివిషయమున నుండవలసిన ప్రీతికంత యునాస్పదమైనట్టి యీవిషయమున తనేకదృష్టితో “తేవునుత్తయేన్” (వేటొక్కగతి నెలుంగను) అన్నట్లు ఉన్నట్టి యీయధికారికి దెన్దిరుకుపోతే యాత్మ నాశనముఁ గలుగఁజేయునట్టి ప్రతి కూలులు. అత్మాపహరికులగు స్వతంత్రులును, పారతంత్ర్యమున కోప్పకొనియుండియు, దేవతాంత రములకు పరతంత్రులుగా నుండునట్టివారును, తమ సంబంధమువలన స్వరూపమును వృద్ధిపొందించునట్టి యనుకూలులు స్వరూపమును యధార్థముగ తెలిసికొని తచ్చరమావధినిష్ఠులగు అచార్య పరతంత్రులు, ఇన్విధమున స్వరూపనాశకులును స్వరూపవర్ధకులును కాకపోవుటంజేసి, త్యాజ్యో

మూ॥ ౪౫౨॥ జ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞ ధిరణ్ణుమ్ అల్లాతార్క్కు ఉపాయాజ్ఞానా యిరుక్కుమ్, ఇవనుక్కు ఉపేయాజ్ఞమాయిరుక్కుమ్.

ప్రతికూలరై చ్చొట్టుకొని విడత్తిల్ స్వతంత్ర దేవతావ్రపరతంత్రులవలె యుమ్ శొన్నవితు ప్రపత్తిప్రకరణత్రిల్ శొన్న ముద్దుల శ్చ ప్రతికూలర్క్కుమపలక్షణమ్. ప్రథమవర్ణవిష్ణునుక్కు ప్రతికూలరానవవర్కక్ ఇవనుక్కు ప్రతికూలరల్లా మైయిల్లైయిత్తే. ఇత్తాల్, కీర్తీధగవత్తై పన్నాధి కౌరిక్కు సహవాసతన్ని వృత్తికళుక్కులు ప్పాక అనుకూలప్రతికూలదర్శనమ్ పణ్ణులిత్తాత్తోలే అచార్యాభిమాననిష్ఠాన ఇవనుక్కు సహవాసనిష్ఠత్రిషయమాన ప్రతికూలరై యుమ్ సహవాసవిషయమాన అనుకూలరై యుమ్ దర్శిప్పిత్తు, తదధికమాన ఉపేక్షణీయ విషయముమ్ ఇవనుక్కున్టుడైయ్ మిడమ్ దర్శిప్పిత్తాయ్దు.

ఇవ్యధికౌరిక్కుణ్ణాక వేణ్ణుమ్ ప్రతిపత్తిస్థానజ్ఞరై పులపడియాలు మరులిచ్చెయ్తార్ కీర్తీ ; ఇన్ద్రప్రసజ్జత్తిలే అశ్శోపాయనిష్ఠరుడైయ్ జ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞకుక్కుమ్, ఇతిన్డు యజ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞకుక్కుముణ్ణాన వినియోగవిశేషతై యడలిచ్చెయ్కీతార్ మేల్, (జ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞ ధిరణ్ణుమ్) నిష్ఠతుడజ్జే. ఆతావతు-తత్త్వజ్ఞానము తదనర్హుపమాన అనుష్ఠానముమ్, అచా

మూ॥ ౪౫౩॥ జ్ఞానానుష్ఠానంబులు రెండును తక్కినవారికి ఉపాయంగముగా నుండును. ఈతని కవి యుపేయాంగముగా నుండును.

పాచేయంబులకు విషయభూతులు శొనట్టివారిలగు ఉపేక్షణీయులు చరమపర్వసుగు యాచార్య పారతంత్ర్యమునఁ బ్రీతిలేనివారయి ప్రథమపర్వసుగు యీశ్వరపారతంత్ర్యమునఁ బ్రీతికలవారు.

ప్రతికూలులను పేర్కొనుసందర్భమున స్వతంత్రులనున్న దేవతాతరపరతంత్రులనున్న పేర్కొనుట యనువిధి ప్రపత్తి ప్రకరణమునఁ బేర్కొనినట్టి తక్కిన ప్రతికూలులకున్న ఉపలక్షణము. ప్రథమపర్వమున నిష్ఠగలవానికి ప్రతికూలులయినవారు ఈతనికిన్ని ప్రతికూలులు కౌకుండ యుండరు కదా; కావున నింతకుముందు భగవద్విన్నిధియుందు ప్రపత్తిచేసినవానిచే జేజువలసిన సహవాసమునున్న తన్ని వృత్తికిన్ని తగినట్లు అనుకూలులనున్న ప్రతికూలులనున్న చూపించినట్లు, ప్రకృతముననున్న అచార్యాభిమానమున నిష్ఠగలవానిచే సహవాసము చేయకూడనివారగు ప్రతికూలులనున్న అట్లు సహవాసము చేయఁదగినవారలగు అనుకూలులనున్న చూపించి అటుపిమ్మట దానికిపైగా ఉపేక్షింపవలసిన విషయము వేటొక్కటి కలదని దానినిన్ని చూపించిన వారయిరి.

అవతారిక—ఈ యధికారి కుండపలసిన యధ్యక్షపాయమునున్న అనుష్ఠానమునున్న ఇంతకుముందు తెలిపిన వారయిరి. ఈసందర్భమున ఇతరోపాయంబుల నవలంబించినవారికిఁకల జ్ఞానానుష్ఠానములయొక్కయును ఈయధికారికిఁగల జ్ఞానానుష్ఠానములయొక్కయును ఉపయోగములకుఁ గల తారతమ్యముఁ దెలుపుచున్నార.

(జ్ఞానానుష్ఠానములు) ఇత్యాది. అచార్యాభిమాన నిష్ఠానికంటెనున్న వేఱయిన యధికారులకుఁ గల తత్త్వజ్ఞానమును, అందుల కనుగుణముగ అనుష్ఠానమును, వారవలంబించిన యుపాయము అధికారిని బట్టియుండునది గావున, ఉపేయము లభించువరకును ఉపాయాధికారము చెడి

మూ॥ ౪౫౩॥ ఇవనుక్కునిషిద్ధానుష్ఠానమ్ తన్నైయుమ్ పిఱనైయుమ్ న శిప్పిక్కై-
యాలే త్యాజ్యమ్.

ర్యాభిమాననిష్ఠాన ఇవనైయొట్టింద అధికారికకుక్కు, ఉపాయమధికారి సాపేక్షమైనై
యాలే ఉపేయప్రాప్తియశవుముపాయాధికారమ్ నభివామల్ నడక్కైక్కయిప్పాయ్
క్కొణ్ణు అవ్వట్టియాలే ఉపాయశేషమయిరుక్కుమ్ ; అచార్యాభిమానమే ఉత్తరకమానై
యాలే ఉపాయాధికారశేషమక వేణువలొన్టిల్లామైయాలే, ఇవ్వధికారిక్కొణ్ణాన జ్ఞానా
నుష్ఠానద్వలిరణ్ణు అచార్యక ముకమల్ త్రియాఃః ఉపేయత్తుక్కు శేషమయిరుక్కుమెన్దై.
(ఇవనుక్కు ఉపేయమయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱు పాఠమానపోతు, అచార్యనుక్కభినుతమాయ్క్కొణ్ణు
ఇవైతానివనుక్కు ఉపేయమయిరుక్కుమెన్దైపడి.

ఇప్పడి జ్ఞానానుష్ఠానద్వలిరణ్ణు అచార్యప్రీతిపేతువాక నిన్ఱెత్తు క్కుటిక్కొణ్ణువర్తి
క్కు మివ్వధికారిక్కు అవశ్యమ్ నివర్తనీయదై అరులిచ్చెయ్ఁవతాక త్తిరువుళ్ళమ్పల్లీ,
ప్రథమమ్ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ త్యాజ్యమెన్నుచునై యరులిచ్చెయ్ఁవతార్, (ఇవనుక్కునిషిద్ధా
నుష్ఠానమ్) ఎన్ఱుడుదక్కి. ఆతావతు- ఏవమ్భూతాన ఇవ్వధికారిక్కు పురదారపరిగ్రహాది
నిషిద్ధానుష్ఠానమ్, స్వనివాళ తైయుమ్ స్వానుష్ఠానమ్కణ్ణుపరరుదైయ వివాళ తైయుమ్ పణ్ణుకైయాలే
పరిత్యజిక్కుప్పడుమలొన్దెన్దై.

మూ॥ ౪౫౩॥ తననున్న ఇతరులనున్న నశింపజేయునది యగుటంజేసి నిషిద్ధాను
ష్ఠానమీతనికి త్యాజ్యము.

పోకుండ యుండుట కనుకూతముగానుండి అవిధమున యుపాయాధికారిముకు అంగభూతము
లయియుండును. ఈయధికారికన్ననో, అచార్యాభిమానమే యుత్తరకమగుటంజేసి, ఇవి యుపా
యాధికారిము కంగములు కావుగాన, ఈతనికిఁగల జ్ఞానానుష్ఠానములు రెండును అచార్యుని
సంతోషింపజేయుట యనెడి యుపేయమునకు అంగములయి యుండగలవు.

ఈ వాక్యమున “ఇవనుక్కుపేయమయిరుక్కుమ్ = ఈతని కుపేయముగానుండును” అని
పాఠమున్నట్లయిన, “ఈతని జ్ఞానానుష్ఠానములురెండును అచార్యునికి ప్రీతిని గలుగజేయునవియై
యివియే యుపేయముగా నుండగలవు” అని యర్థము చేసకొనునది,

అవతారిక—ఇట్లు జ్ఞానానుష్ఠానములను రెంటినిన్ని అచార్యునికి ప్రీతిని గలుగజేయునట్టివాటి
నిగాఁ దలంచి జాగరూకతో ననుష్ఠించుకొనునట్టి యాయధికారిచే అవశ్యముగ పరిత్యజింపవలసిన
వాటిఁ దెలుపఁదలంచి ప్రథమమున, నీతనిచే నిషిద్ధానుష్ఠానము త్యాజ్యమనువిషయమును తెలుపు
చున్నాడు.

(ఈతనికి నిషిద్ధానుష్ఠానము) త్యాజ్యది. ఇవిధమున నుండునట్టి యాయధికారిచే పరదార
పరిగ్రహాది నిషిద్ధానుష్ఠానము తనను నశింపజేయుటయే కాకుండ, తననుచూచి యవిధమున
నడచుకొనునట్టి యితరులనున్న నశింపజేయుటంజేసి దానిని యీతండు అవశ్యముగ పరిత్యజిం
పవలయుననుట.

అవతారిక—దీనివలన ఉభయులును నశించుట యెట్లంటివని, తెలుపుచున్నాడు,

మూ॥ ౪౫౪॥ తా న శిక్కిఱతు మూఱ్ఱపచార త్రిలు మన్వయిక్కయాలే; పిఱర్
న శిక్కిఱతు తన్నెయనాదరిత్తుమ్ తన్ననుసానతై యగ్గీకరిత్తుమ్.

ఈ భయవివాదములు తైలే నరుకొపడి యెఱ్ఱనేయెన్న ; అరుళిచ్చెకటార్. (తా న శిక్కిఱతు) ఎఱ్ఱతుడగ్గి. అతావతు - ఆచార్యాభిమాన త్రిలేయెత్తుగ్గి భగవద్భాగవతాచార్య విషయ జ్ఞో మూఱ్ఱుక్కుమభిమత విషయమాయిరుక్కిఱ తా న శిక్కిఱతు, అమూర్తగర్భమితు అని ప్రమాదైయాలిమ్ (అపచారమావతు) - అనిప్రకరణమాదైయాలిమ్ అతిక్రూరమాన అపచార త్రియ త్రిలు మన్వయిక్కయాలే. పిఱర్ న శిక్కిఱతు, చరమపర్వవర్తమాకవస్త నిఱ్ఱిఱ భాగవతోత్తమనాన తన్నెనిసిద్ధానుస్థానమ్ పట్టివనెఱ్ఱ అనాదరిత్తుమ్, తత్త్వవిత్తా ఇన నిప్పడికెయ్ తా ఇతిల్ దోషమిట్లెయకప్పట్టన్, నమక్కుప్పిన్నెయ్? ఎఱ్ఱతిన్నుదై యవనుస్థానతై త్తాగ్గిగ్గీకరిత్తుమెన్నై. అనాదరిప్పార్ భాగవతవైభవ మజియారవిర్కల్, అను స్థానతై యగ్గీకరిప్పార్ ప్రాప్తాప్రాప్త వివేకకూన్యరానవర్కల్. అనుస్థానతై యగ్గీకరి క్కిఱవర్కల్ న శిక్కిఱార్ కల్, అనాదరిత్తవర్కల్ న శిక్కిన్కె? దోషమిట్లె అనాద రిక్కిలాకానోవెన్నిల్, రాజపుత్రినుక్కు దోషముఱ్ఱానాల్ రాజా తాగ్గీత్తుక్కిల్కు మతోట్టియ అవనై అనాదరిత్తవర్కల్ మేలేనిగ్రహంపట్టి దణ్ణిక్కుమాపోలే. స్వాభిమత

మూ॥ ౪౫౪॥ తాను న శించుటయనునది మూఁడు అపచారములతోనును సంబంధించియుండుటవలన.

మూ॥ ఇతరులు న శించుట యనునది తనను అనాదరణచేసియు, తన యనుసానము నవలంబించియును.

(తానునశించుట) ఇత్యాది, ఆచార్యాభిమానమే యుత్తరకముని నిశ్చయించుకొని భగవంతునికిన్ని భాగవతులకున్న ఆచార్యునికిన్ని యామగ్గురికిన్ని మిక్కిలి ఘోషండుగు తాను నశించుట యెట్లనఁగా—నిసిద్ధానుస్థానము అమగ్గుజీకిన్ని అయిప్రమయినది. అపచారమనఁగా అయిప్రమయిని జానిజేయుటయే కదా; వారి కయిప్రమయిన జాని నాచరించుటంజేసి వారి మగ్గురి యెడలను అపచారమొనర్చినవాడయినందున నశించిపోవును. ఇతరులు నశించుట యెట్లనఁగా, చరమపర్వమువరకును వచ్చియున్నట్టి భాగవతోత్తమండగు తనను నిసిద్ధానుస్థానముగలవాడని అనాదరణచేసియు, తత్త్వవేత్తయగు యీతండు యీకార్యమును చేసినాడు, ఇందువలన దోషమెద్దియును లేకపోవుటంజేసియే కదా! యీతం డట్లుచేయగలిగెను. కావున మనమట్లు చేసినచో నేమియని తలంచి తన యనుసానము నవలంబించిపండున ఇతరులు నశించుదురు,

అవతారిక—ఈతనిని అనాదరణ చేయువారు భాగవతవైభవము తెలియనివారు. ఈ తని యనుసానమునవలంబించువారు ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకము లేనివారు. ఈతని యనుసానము నవలంబించు వారు నశించుదురు. ఈతని కనాదరణచేయువా లేలనశింపగలకు? దోషమున్నట్లయిన అనాదరణ చేయ కూడదా యంటివేని చెప్పెదను. రాజయొక్క మూరునివలన తప్పున్నట్లయినరాజు వానిని తానేగిడించును. అయితే, అందుమూలముగ వానిని అనాదరణజేసినజారియెడల కోపించుకొని వారిని వండించు

మూ॥ ౪౫౫॥ విహితభోగమ్ నిషిద్ధభోగమోబ్ధలే లోకవిరుద్ధముచున్లు, నరకపేతు
పుచున్లు; ఆయిరుక్కచ్చెయ్ తే, స్వరూపవిరుద్ధముమాయ్ వేదాన్తవిరుద్ధ
ముమాయ్ శిష్టగర్వితముమాయ్ ప్రాప్య ప్రతిబద్ధకముమా యిరుక్కై
యాలే త్యాజ్యమ్.

నాన ఇవనుక్కుదోషముజ్ఞానాబుమ్ సర్వేశ్వరజ్ఞానేతిరుత్తిక్కుశ్చుచోబ్ధి ను పిఱరనాదరి
క్కై ప్పాతామైయాలే. అనాదరితవర్కకుక్కు వివాళమేఘలిక్కుయాలే అనాదరిక్కల
కాదు, “అపిచేత్తునురాచారో భజతే మామనన్యభాక్ । సాధురేవ సమస్తవ్య స్సమ్యగ్వ్యవ
సితోహిసః” ఎట్లు ఉపాసకవిషయమాక వరుళిచ్చెయ్తపడి కణ్ణాల్ ఎల్లెనిలత్తిల్ వద్ద
నిస్త ఇవ్యధికారివిషయత్తిలవనిరుక్కుప్పడి కొల్లజేజ్ఞావిశే, అక్రయాల్, ఇప్పడి తానుమ్
పిఱదుమ్ నశిక్కుమ్మడియిరుక్కైయాలే ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుస్థానమ్ పరిత్యాజ్యమెవ్వుతా
యిల్దు.

ఇప్పడి పరదారాదిభోగమ్ స్వపరవివాళ పేతునాకైక్కడి కాస్త్రనిషిద్ధమాకై
యిశే, ఇజ్జనన్దిక్కై కాస్త్రవిహితవిషయమాన స్వదారభోగ్తుక్కు క్కు. అయిల్లెయ్తెన్న
అరుళిచ్చెయ్కెటార్మేల్, (విహితభోగమ్) ఎట్లుతుడగ్గి, అతావకు- విశిష్టవేషవిషయి యాన

మూ॥ ౪౫౫॥ కాస్త్రమునందు విధింపబడినట్టి భోగము నిషిద్ధ భోగము
వలెనే లోకవిరుద్ధము కాదు నరకపేతువున్న కాదు. అయినప్పటికిన్ని స్వ
రూప నిరుద్ధమై వేదాంత విరుద్ధమై శిష్టగర్వితమై, ప్రాప్యప్రతి బంధక
మునునయియుండుటంజేసి, త్యాజ్యము.

చందమున, తన కిష్టుండయినట్టి యీతనియందు తప్పన్నను, సర్వేశ్వరుండు తాను స్వయముగ దిద్దు
పాటుచేయునేతప్ప, ఇతరులు చేయునట్టి యనాదరణమును సహింపజాలనందున అట్లు అనాదరణ
చేసినవారికి వివాళమే కలుచునుగాన, అనాదరణ చేయరాదు. కావుననే “అపిచేత్తు
నురాచారో భజతేమామనన్యభాక్ । సాధురేవ సమస్తవ్యః సమ్యగ్వ్యవసితోహిసః” అనగా
(ఎక్కువ దురాచారవంతుడైనను నన్ను విడువక యుపాసించునట్టివాడు మంచివాడే వాడు
మంచినడవడిక కలవాడు కదా) అని ఇట్లు ఉపాసకునిగుఱించి చెప్పినదానినిమాచితే గుట్టకుదిని
(చరమపర్వమున) యున్నట్టి యీతనికారివిషయమై యతని మానస్సుకుగుఱించి నేటుచెప్ప న
క్కఱలేదు. కదా! కావున నిటులు తానున్న ఇతరులున్న నశించునట్లుండుటంజేసి యీనికి నిషిద్ధా
నుస్థాన మెంతమాత్రము కూడదు.

అవతారిక—ఇట్లు పరదారాదిభోగము తననున్న ఇతరులనున్న నశింపజేయునట్టిది య
గుటకుం గారణ మది కాస్త్రనిషిద్ధ మగుటకదా! అట్లుకాకుండ, కాస్త్రమున విధింపబడినట్టిదైన
స్వభార్యాభోగమునందు తిప్పులేదు కదా యింటివేని తెలుపుచున్నారు.

(విహితభోగము) ఇత్యాది. దేహవిశిష్టస్వరూపమునుగుఱించి నదియగు కాస్త్రముచే విధింప
బడినట్టి స్వభార్యాభోగము కాస్త్రనిషిద్ధమగు పరదారాపరిగ్రహమువలెనే లోకవిరుద్ధమైనదియును
కాదు. (కాలిన) రాగవిగ్రహమును ఆతింగనము జేసికొనునటువంటి ఘోరముయినదుఃఖానుభవము
గలుగజేయునట్టి నరకములోబడుటకు పేతువున్న కాదు. ఇవ్యధమున ప్రత్యక్షమగు లోకవిరో

మూ॥ ౪౫౬॥ భోగ్యతాబుద్ధి కులైస్తు ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిల్లిలుమ్ స్వరూపమ్ కులైయుమ్.

కాస్త్రుతిరే విధిక్కప్పట్ట స్వదారిత్రో భోగమ్, తద్భూతాస్త్రునిషిధమాన పరిదారభోగ మేచ తే లోకవిరుద్ధమువస్తు, తస్మిన్నాలియవ్త పాతైయై త్త్రువుకై ముతలాన ఘోరదఃఖానభవమ్ తిట్టుమ్ నరక హేతువువస్తు. ఇప్పడి ప్రత్యక్షపరోక్షసిద్ధజ్ఞాన లోకవిరుద్ధత్వ నరక హేతుత్వజ్ఞ తిరణ్ణ మద్రీ ద్రికుక్కుచ్చైయ్ తే, అనన్యభోగత్వరూపమాన స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్. “కాంతోదాస్త ఉపరతస్థితీక్షుస్సమాహితోభూత్యాత్మనేవాత్మానంపశ్యేత్” ఇత్యాదికథాబుమ్ తిరుమవ్రాదికథాబుమ్, ఉపాసక నోడుప్రపన్ననోడువాళియఱ ఇరువర్ కుక్కుమ్ విషయభోగమా కాతెన్నుమిడతై ప్రతిపాదిక్కుఱ వేదావత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్, దోషవర్గనత్తులుమ్ అప్రాప్తదర్శనత్తులుమ్ విషయభోగ తై అరువరు త్తిరుక్కుమాచార్యప్రధానగాన శిష్టరకథారే హేయమెన్ను నిర్దిక్కప్పట్టెరుప్పగుమాయ్, అప్రాప్తవిషయవిరక్తిపీఱు - న ఆచార్యుక్కునభిమతమాతై యారో ఆచార్యముఖ కిమలవికాసానుభవరూపశ్రావ్యత్తుక్కు ప్రతిబంధకముమాయ్, ఇప్పడి అనేకానర్థాన హమాయరుక్మైయారే ఇవ్వధికారిక్కు పుత్యాజ్యమెవ్వపడి.

భోగ్యతాబుద్ధియైట్టు ధర్మబుద్ధ్యాప్రవర్తిక్కు మళిల్ ఇతైయైట్టుమిలైయైన్న, అరు లిచ్చైయ్ కితార్ మేల్, (భోగ్యతాబుద్ధికులైస్తు) ఎవ్వుతుప్పజ్జీ. అతానగు- విహితవిషయప్రకృతియి ల్ కాముకతయా వరుమ్ భోగ్యతాబుద్ధియై విట్టు ఉపాసక రాన మహ్నకళే గుడక్కుమానళి

మూ॥ ౪౫౬॥ భోగ్యమనెడి తలంపును వదలి ధర్మమనెడి తలంపుతో ప్రవర్తించినను స్వరూపము చెడిపోవును.

ఇమును పరోక్షమగు నరక హేతువున్ను ఈరెండును లేనిదేయైనను, అనన్యభోగ స్వరూపమును స్వరూపముతో విరోధించునట్టిదియై “కాంతోదాస్త ఉపరతస్థితీక్షుస్సమాహితోభూత్యాత్మనేవాత్మానం పశ్యేత్” (బాహ్యోంద్రియ నిగ్రహముగలవాఁడును, ఆంతరింద్రియ నిగ్రహముకలవాఁడును, ఉపరతుండును, సహనశీలుండును, సమాధిగలవాఁడునయి పరమార్థము తనయందే యునుభవించునది) ఇత్యాద్యుపనిషత్వాక్యములచేతనున్న, తిరుదంత్రాగులచేతనున్న ఉపాసకులకును ప్రవత్తులకును వీరియుభయులకున్న విషయానుభవముకూడదని ప్రతిపాదించునట్టి వేదాంతముకు విరుద్ధమైనందువల్లను దోషదర్శనమువల్లను స్వరూపముకు తగిలబడికానందుననున్న విషయభోగమును బొత్తుగ విడనాడియుండు ఆచార్యాభిమానశిష్టులగు శిష్టులచేత హేయమని నిందింపబడినదై స్వరూపాచితుములుగానట్టి విషయములయెడల వైరాగ్యమును ప్రేమించునట్టి యాచార్యునికి అయిష్టమైనందున; ఆచార్య ముఖకమలవికాసానుభవరూపముగ శ్రావ్యమును ప్రతిబంధకమై యివ్వధమున ననేకానర్థంబులకుఁ గారణముగుటంజేసి యాచార్యునిచే త్యజంపవలసినది.

అవతారిక—భోగ్యతాబుద్ధినివిడిచి ధర్మబుద్ధిలోఁ బ్రవర్తించునప్పుడు ఇవి యన్నియును తేతయంటివేని తెలుపుచున్నారు,

(భోగ్యమనెడితలంపును) ఇత్యాది. కాస్త్రుదియమితమగు విషయమునఁ బ్రవర్తించునప్పుడు కాముకులకుఁగల భోగ్యతాబుద్ధినివిడిచి ఉపాసకులగు మహర్షులు మొదలగు శిష్టులు పితృబుగ

మూ॥ ౪౯౮॥ “క్షేత్రాణిమిత్రాణి” ఎన్నిక శ్లోకత్తిలవస్త్ర పిఱక్కవేణుమ్ స్వరూపమ్
కులైయమైక్కు.

ప్రేతకృతులు మోచక ప్రజోత్పాదసార్థమాకవును ప్నానదివసత్తిలక్షకరియ్యాదిలో బ్రూ
ణసాత్యాది దోషముడై ప్న మజైపుత్తరువును ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కుమాపోలే ఇవనుమప్పది
ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిత్తులును, సిద్ధధర్మనిష్ఠునాన ఇవనుక్కు అన్యధర్మావ్యయము విరోధియా
కైయాలే అనన్యోపాయరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయమైక్కు. ఇత్తాల్. భోగ్యతాబుద్ధ్యా
ప్రవర్తిక్కిల్ అనన్యభోగత్వరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయమైక్కు. ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కి
ల్ అనన్యోపాయత్వరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయమ్, అనపిన్పు ఒరుపడియాలు మివ్వధికా
రిక్కు విహితవిషయ ప్రవృత్తి యాకాల్వైత్తతాయిత్తు. అత్తయార్ ఏలేను మొరుదడి అన్య
యిత్తులును స్వరూపహితపావుకు, అనపిన్పు పకిత్యజిక్కవేణుమెచ్చుమిడను నిశ్చితమిశ్చే.

ఇప్పుడి స్వరూపహాని వరుమెన్నుమ్ భయత్తలే విడుకిటవళవు పోరాకు, ప్రాప్తవిషయ
ప్రపంచితైత్తేయాలే ప్రాకృతసకల భోగ్యవిస్తుక్కును ప్రతిహాలమాయ్త్తోత్తుమవస్త్ర పిఱ
క్కవును వేణుమ్ స్వరూపమ్ కులైయమైక్కునితార్ మేల్, (క్షేత్రాణి) ఎట్టుకుడగ్గి. అతా
పతు- “క్షేత్రాణిమిత్రాణి ధనాని నాథ పుత్రాశ్చదారాః పశవోగృహాణి । త్వత్పాదపద్మ
ప్రసవాత్మవృత్తేః భవన్తిస్వర్వ ప్రతిహాలరూపాః” ఎట్టు పేరగుళాళరాన పెడమైక్కు
మూ॥ ౪౯౯॥ స్వరూపము చెడిపోకుండ యుండి యుండవలయునన్న, “క్షేత్రాణి
మిత్రాణి” అను శ్లోకమునఁజేప్పియున్నట్టి యవస్త్ర కలుగ వలయును.

మును తీర్చునట్టి సంతానమునకుగానును ముట్టునీళ్ళు పోసుకొనినవోజున భార్యతో సంగమింపని
యెడల బ్రూణసాత్యాది దోషము కలుగుననెడి కాస్త్రమునబట్టియును ధర్మమనెడి బుద్ధితో ప్రవ
ర్తించునట్లు, ఈతండును అట్లు ధర్మబుద్ధితో ప్రవర్తించినను, సిద్ధధర్మనిష్ఠుండగు (సర్వము సుర్వే
శ్వరుండనుకొనిన) ఈతనికి వేటోక్కధర్మముతోఁ గలసంబంధము విరుద్ధమయినదగుటఁజేసి, అన
న్యోపాయరూపముగు స్వరూపము చెడిపోవును. కావున భోగ్యతాబుద్ధితోఁ ప్రవర్తించినప్పుడు అన
న్యభోగరూపముగు స్వరూపమునఁబడునట్లు, ధర్మబుద్ధితోఁ ప్రవర్తించునప్పుడును అనన్యోపాయత్వరూ
పముగు స్వరూపము చెడిపోవును, కావున నెవ్విధమునను ఈ యధికారికి కాస్త్రనియమితమగు విషయ
మునను (స్వభార్యాభోగమునను) ప్రవర్తించునాడదని యేర్పడుచున్నది. కావున నేతలంపుతో
సంబంధించినను స్వరూపహాని తప్పనిది. కావున పరిత్యజింపవలయునన్నమాట నిశ్చితము కదా!

అవతారిక—ఇట్లు స్వరూపమును హాని కలుగుననెడి భయముతో విడిచిపెట్టుట మాత్రమే
చాలదు. స్వరూపాచితమగు విషయమునఁగల ప్రీతివలన ప్రాకృతములగు పమస్త పదార్థములును
ప్రతిహాలములుగాఁ దోచునట్టి యవస్త్ర కలుగవలయును. అది కలిగిననే స్వరూపము చెడిపోకుండ
యుండఁగలదని తెలుపుచున్నారు.

(క్షేత్రాణి) ఇత్యాది, “క్షేత్రాణిమిత్రాణి ధనాని నాథ పుత్రాశ్చదారాః పశవోగృహాణి ।
త్వత్పాదపద్మప్రసవాత్మవృత్తేః భవన్తిస్వర్వ ప్రతిహాలరూపాః” అని ఇట్లు శ్రీవరదః॥ స్వరూప
శ్లోతో చతుర్ముఖ బ్రహ్మ విజ్ఞానము చేసిన శ్లోకమునందుఁ లేకొనినక్షేత్రమిత్రధనాదులగునను

మూ || ౪౫౦ || ప్రాప్త్యభూమియిల్ ప్రావణ్యముమ్, త్యాజ్యభూమిల్ జహాసైయుమ్,
అనుభవాలాభ త్రిలాశ్యధారణా యోగ్యతైయుమ్, ఉపాయచతుష్టయత్తు
క్కుమ్ వేణుమ్.

అట్లు బ్రహ్మవిజ్ఞాపిత శ్లోకత్రిల్ శాల్లికిఁ జేత్రమిత్రధనాదికాన సమస్తవస్తుక్కుమగ్ని కల్ప
మాయత్తోన్ముచ్చడియానవనస్థిపిఁజక్కు వేణుమ్ స్వరూపప్రమృతిపిఁజా మైక్కనై, ఇన్ద శ్లోకార్థ
తై, “నల్లపుతల్ వర్” ఇన్ద్రానియా శేఅరుకాళ ప్పెరుమా శేమ్పెరుమా నారు మరుగిచ్చెయ్ తారి శే.

ఇనిమేల్, ప్రాప్త్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదిత్రయము మివనుక్కవశ్యాపేక్షితమెన్నుచు
వై యతివిక్లక్కాక. అవిద్యుడై య ఉపాయచతుష్టయ సాధారణ్యవై యరుగిచ్చెకొత్తార్,
(ప్రాప్త్యభూమియిల్) ఎన్నుకుడజ్జి. (ప్రాప్త్యభూమియావతు)- తనకు వకుత్త శేషియాన విషయ
మెక్కువ్వరుగియిరుక్కిఁజేకమ్, (తత్పా)వ్యామావకు- అదేకత్తెక్కిట్టియల్లకు తరియత ఆతిమా
త్రమాన ఆత్మ. (త్యాజ్యభూమియావతు)- అవిషయవై యకన్దిరుక్తైక్కుడలనదేశమ్. (తజ్జి
హాసైయావతు)- ఇతైవిట్టే నిఁజు-వేణుమెన్నుమిచ్చె. (అనుభవాలాభ త్రిలాశ్యధారణా యోగ్య
తైయావతు) వకుత్త శేషియాన విషయ త్తినడైయ విగ్రహాద్యనుభవమ్ పెతాతపోతు. దేహధారణ
మాన భోజనమిల్లాదివిల్ దేహమ్ ధరియతాపోశి తాధర్మిరుక్తైక్కు యోగ్యవస్తికేయి
రుక్తై (ఉపాయచతుష్టయత్తుక్కుమ్ వేణుమ్) ఎవ్వుతు- ఇవైయిత్తినైయ ముపాయచతుష్టమాధి

మూ|| ౪౫౦|| ప్రాప్త్యభూమి విషయమునఁబ్రీతియు, త్యాజ్యభూమి విషయమున
వైరాగ్యమును, భగవదనుభవము కలుగ నప్పుడు ప్రాణములను ధరించియుం
డజాలక పోవుటయును ఇవి నాల్గుండచ యములకును కావలసి యుండును.

స్తపదార్థములను అగ్నితో సమానములుగాను తోచునట్టియనస్థ, యాతనిస్వరూపము చెడిపోకుం
డుటకు గాను కలుగవలయును. యీశ్లోకముయొక్క యర్థమునె “నల్లపుతల్ వర్” ఇత్యాది పాశు
రమున అరుకాళ ప్పెరుమా శ్లొంబెరుమా నారువారు సాయించియున్నారు కదా,

అవతారిక — ఇకమిడు ప్రాప్త్యభూమివిషయమున ప్రావణ్యాదులు మాఁడును ఈ యధికా
రికి అవశ్యముగ ఉండియుండవలయునని తెలుపుటకై యిది నాల్గు ఉపాయములను కావలసినవి
యని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రాప్త్యభూమి) ఇత్యాది. ప్రాప్త్యభూమియనఁగా తనకు మిక్కిలి యిష్టుండగు సర్వేశ్వ
రుండు వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశము.

(దానియెడల) ప్రీతియనఁగా అదేశమునువిడిచి యుండినచో, ప్రాణములను ధరింపజాలక
యుండునట్టి యాశ.

(త్యాజ్యభూమి) యనఁగా అవిషయమును విడనాడియుండుట కుపయుక్తమైనట్టి ప్రదేశము
దానియెడల వైరాగ్యమనఁగా—దానిని విడిచిపెట్టి యుండ వలయుననెడి కోరిక.

భగవదనుభవము కలుగనప్పుడు ప్రాణములను ధరించియుండజాలక పోవుట యనఁగా—
ప్రాప్తశేషియగు సర్వేశ్వరుని దివ్యమంగళవిగ్రహాదులసేవ భింపనప్పుడు, దేహధారణమునకుఁ
గావలసిన భోజనము దొరకనట్లయిన, దేహమును ధరింపజాలని చందంబున తాను ప్రాణములను
ధరించి యుండజాలనివాఁడుగా నుండుట.

కారికకుక్కుమ్ కేవలత్వాధికారానుగుణమాక వేణుమైస్తపడి. (ఉపాయచతుష్టయమావతు) “స్వప్నాత్ తన్మన్త్రిభూతై” ఎత్తుకుడక్కి. కీర్తియరెచ్చెయిత భక్తిప్రపత్తికనుమ్, అచార్యవిషయత్తిల్ స్వగత పరగత స్వీకారజ్ఞును. భగవద్విషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారజ్ఞును అచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారజ్ఞుమాక వ్రమాయ్. ఇతిలుమ్ ముట్టుటయోవైక్కుటై త్యమణ్ణుః. కీర్తి నాలు ఉపాయత్రైయుమ్ ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయితకుక్కుచ్చేరుత్తయాలే. ఇతిల్ ప్రవత్తినిష్ఠురిరు నిర్క్కుమ్, “మాకవైకుస్తమ్ కాణ్ణుతత్త్రిమనమేకమెణ్ణుమ్” ఎన్నిట ప్రాప్యభూమియాన పరమపదత్తిల్ ప్రాప్తియనుమ్, “వరంఘటవహన్జాలా పంజరాంతర్వ్యవస్థితః | నకౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశశమ్” “కొడువులకంకాట్టేల్” ఎన్నుమ్మడి ప్రాప్యవస్తువైయున్ద ప్రాప్యతను భేయిరుక్తైక్కుడలన సంసారిమాకిఱ త్యాజ్యభూమియిల్ జహవైయుమ్, “ఉన్నెట్టొమ్మ మూర్తిమిక్కిన్దిరేన్” ఎన్నిటపడియే భగవదనుభవాలాభత్తి లాత్మభారణాయోగ్యత్రైయు మరశ్యముణ్ణాకవేణుమ్. అచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారనిష్ఠురాన ఇరువర్క్కుమ్ “ఎల్లామ్ వస్తువిడమే” ఎన్నిరుక్తైయాలే అచార్యనెట్టొన్దనులి యిరున్దదేశమ్ ప్రాప్యభూమియాయ్, అవ నైప్పిరిన్దిరుక్కిటవిడమ్ త్యాజ్యభూమియాయ్, అవనుదైయ విక్రహాదికలే అనుభవ విషయమనూ

(నాలుగు ఉపాయములకును ఉండవలయును) అనఁగా ఇవియన్నియును నాలుగు ఉపాయముల నవలంబించియుండు వారికిన్ని వారి వారి యధికారము కనుగుణముగ గావలసినవైయుండుననుట.

నాల్గుఉపాయములనఁగా—(స్వప్నాత్తంత్ర్యభయమువలన) అనువాక్యము మొదలుకొని ఇంతకుముందు చెప్పబడినట్టి భక్తిప్రపత్తులు అచార్యుని విషయమున స్వగతపరగత స్వీకారములును, భగవద్విషయమున స్వగతపరగత స్వీకారములూ అచార్యవిషయమున స్వగతపరగతస్వీకారములునని చెప్పవచ్చును. దీనికంటెను మొదట చెప్పినవిధమున నన్వయించుకొనుటయే యుచితము. వీలనఁగా నింతకుముందు పేరు సాయించిన నాల్గు ఉపాయములలోను చేరియుండును.

వీరిల్ భక్తిప్రపత్తినిష్ఠుల కుభయములను “మాకవైకుస్తమ్ కాణ్ణుతర్ కేన్ మనమేకమెణ్ణుమ్” (తి. వా. ౯-౨-౨) (గొప్పదియు “ఘ” అనఁబడునట్టిదియునగు శ్రీ వైకుంఠమును సేవించవలయునని నామనస్సున కౌరికగలదు) అని సాయించినట్లు ప్రాప్యభూమియగు పరమపదవిషయమున ప్రీతియు, “వరంఘటవహన్జాలా పంజరాంతర్వ్యవస్థితః | నకౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశశమ్” (భగవద్విషయములయిన వారితోఁ గలిసిమెలసియుండుటకంటెనున్న అగ్నిజ్వాలానుభ్యను వనించుట మంచిది) అనియును “కొడువులకంకాట్టేల్” (తి. వా. ౪-౬-౨) (క్రూరమయిన లోకమును చూపింపవలదు) అనియు చెప్పియున్నట్లు ప్రాప్యవస్తువును సర్వేశ్వరుని వదలి ప్రకృతి సంబంధులగువారితోఁ జేరియుండుటకుఁ దగినట్టి సంసారమనెడి త్యాజ్యభూమివిషయమున వైరాగ్యమును “ఉన్నెట్టొమ్మ మూర్తిమిక్కిన్దిరేన్” (తి. వా. ౫-౭-౧) (క్షణకాలమైనను నిన్ను విడిచి ధరించియుండజాలను) అనియును సాయించియున్నట్లు భగవత్సమీపము లభింపనప్పుడు ప్రాణము అనుప్రధించి యుండజాలకుండుటయు అవశ్యముగ ఉండవలయును.

అచార్యవిషయమున స్వగతపరగత స్వీకారనిష్ఠులగు ఉభయములు అన్నియు తాము ప్రేమించియున్నట్టి యాచార్యుండె యని తలంచియుండుటంచేసి యాచార్యుండు శంపేసియున్నట్టి ప్రదేశము ప్రాప్యభూమియై వానిని విడనాడియుండునట్టిదేశము త్యాజ్యభూమియై వానియొక్క

మూ॥౪౫౯॥ “పట్టుతాకాతోష్ఠత్థిస్తే” ఎన్నిటపాట్టెప్పురోవోపాయశుక్కు ప్రప్రమాణమాక వనునన్ధిప్పతు.

కైయాలే, ప్రాప్త్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదికళోమూస్తు మివసుక్కనుగుణమాక అవశ్యముజ్ఞాక వేణుమెస్తుఅధికారానుగుణమ్ విభజిత్తువొల్లక్కడవకు—అన్తిక్కే. “మధురకవిశొన్నశొల్ నమ్మనార పతి వైకున్దమ్” ఎస్తు తామరులిచ్చెయిత ప్రబంధై యభ్యసీత్తవర్తకుక్కు వాసస్థానమ్ తదీయవైభవమే నవక్కుమ్ శ్రీవైకుంఠమెస్తు శ్రీమధురకవియూహ్వా రహశిచ్చెయైకైయాలమ్, చరమపర్య నిష్ఠరానవర్తకుక్కుమ్ స్వాచార్యనుకన్త భగవద్విషయత్తిల్ పరిపూర్ణానుభవాదికళో సిద్ధిప్పకు అవ్యభూతియిలే యాకైయాలమ్ ప్రాప్త్యభూమి. పరమపదమ్. (ఇరుళోతరుమాళాలమాకైయాలే ఆవతక్కు విరోధియాన సంసారమ్ త్యాజ్యభూమి (అనుభవాలాళ త్రిలాక్యధాతణామోగ్యతైయాలతు) స్వాచార్యవిషయత్తియమ్ ఆవచుకన్త రిగవద్విషయత్తియ ముజ్ఞాన వనుభవమ్ పెతాతవళిల్ తాకధరిత్తిరుక్కమాట్టామై ఎస్తు ఇన్దనేయోజిక్కవుమాయ్.

ఉక్తోపాయ చిత్తప్రయత్తియమ్ భగవద్విషయతై యవలమ్పిత్తిరుక్కిరి భక్తిప్రపత్తికళాకిరి ఉపాయద్వయము మివధికారిక్కు న్దువినిష్టప్రకారతై క్కీరియిచ్చెయిత వనన్తరమ్, “ఆచార్యవైయుమ్తాక పద్మమున్ను” ఎస్తుమ్, “ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్” ఎస్తునురులిచ్చెయిత ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారరూపోపాయద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రయాణదగ్ధనమ్ పణ్ణవిక్కవేణుమెస్తు తిరువుళ్ళమ్పగోదే, ప్రథమమ్ స్వగతస్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టు

మూ॥౪౫౯॥ “పట్టుతాకాతోష్ఠత్థిస్తే” అను పాశురమును పూర్వోపాయమునకు ప్రమాణమునుగా ననుసంధించుకొనునది.

వ్యవంగళివిగ్రహోమలే అనుభవవిషయము లగుటంజేసి ప్రాప్త్యభూమిప్రావణ్యము మొదలుగాల యాయూడును ఈతనికనుగుణమాక అవశ్య ముండవలయునని యధికారానుగుణ్యము విభజించి శ్చబంధిసది.

అథవా “మధురకవి శొన్నశొల్ నమ్మనారి పతివైకున్దమ్” అనియిట్లు తామరుచించినప్రబంధమును అభ్యసించునట్టి వారికి వాసస్థానము భాగవతవైభవమే అనుభవింపబడునట్టిదియగు శ్రీవైభవని శ్రీమధురకవియూహ్వాలు సాయించియున్నందనన, చరమపర్యనిష్ఠలకును స్వాచార్యుండు ప్రేమించిన భగవద్విషయమున పరిపూర్ణానుభవాదులు సిద్ధించునది ఆ విభూతియందే గుటంచేసియును, ప్రాప్త్యభూమి యనునది పరమపదము. అజ్ఞానాస్పదమయినది యగుటంజేసిందులకు విరుద్ధమైనట్టి సంసారము త్యాజ్యభూమి.

(అనుభవము లభింపనందున ధరించియుండజాలమి) అనగా స్వాచార్యుని విషయమునను, స్వీయాచార్యుండు ప్రేమించినట్టి భగవద్విషయమునను నుండవలసిన అనుభవములభింపక పోయిట్లయిన, తాను ప్రాణములను ధరించియుండజాలక పోవుట యనియును అర్థము చేసికొన వచ్చును.

అవతారిక:— పైని పేర్కొనినట్టి వారుగు ఉపాయములలో భగవద్విషయములగు జ్ఞాపకపుటలెందును ఈయధికారివిషయమున ఉపాయములుగా కావండునవి యని తెలిపినపిమ్మట తాత్యుని తానాశ్రయించినట్టి యాశ్రయము) అనియు, (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తరము) అనుతావుల సాయించిన యాచార్యవిషయములగు స్వగతస్వీకార పరగతస్వీకార రూప

మూ॥ ౪౬౦॥ “నన్దువెన్ తోఁఱ్ఱి”

కీర్తార, (పట్టుతాకాకు) ఎత్తుతుపట్టి. “పట్టుతాకాతోవ్వుటిన్దేక పాట్టుడలాపారమ్. పట్టు
వావనైన్దెన్నైకలో తోట్టువారై. కన్నెన్దెన్జి వాట్టొరకలన్దవిన్దెకడుత్తు. విజ్జిఱన్దువిత్తే నీరు
పార్ మిక్కు,” అతావతు ఆహాఘమాయరుప్పలొరు ఉపాయమఱింజేక, ఆశ్రయిప్పార్మక్కు
సమాశ్రయఱియనాయ్కోణ్ణు తిరుప్పాట్టడలిలే కల్వళర్ న్దరుకుఱి అవనుడైయ తిరువడిగలై
త్తే, ప్పాతప్రకారతైన్దెన్దు నాడోటుమనుకూలవృత్తియై పుట్టికోణ్ణు పోరుమ్ క్కానాధికరైకక్కు
ణ్ణు తగ్గుకుక్కు ఉత్తారకరాక ఆశ్రయిత్తు ఉజ్జీవిక్కునువరకల్, ఆత్మావోడు అవినాఘాతమాన
పాపతైట్టిక్కిశ్రీవైకుంతర్ తిరువాళలోలిఱన్దు ఆన్దె సమృద్ధమాకన్జానాదికలైయుడైయరాయ్.
తడిఱు కైంకర్య నితరరాయ్కోణ్ణు వ్యావృత్తరా యిరుప్పరన్దు పరమాప్రరాన తిరుమఱిశెప్పిరా
నకులిచ్చెయ్త “పట్టుతాకాతోవ్వుటిన్దేక” ఎన్జిపాట్టై ఆచార్యవిషయత్తిర్ ముట్టుడలొన్న స్వ
గతస్వీకారమాఱి ఉపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసనిప్పరైన్దే, అత్తాల్ స్వగతస్వీకారమ్
అనాక్కూర గర్భతయా అవద్యకరమా యిరున్దతేయాకియిమ్, ఫలసిద్ధియిల్వన్దాల్ పట్టుతుపోకా
తెన్నుమిడమ్ శొల్లిల్ ద్రాయ్దు. “గురుజాయ్భిమన్దేత గురుంవాయ్భిమన్దతే । తావుభో
పరమాన్దిఱిం నియమాడుపగచ్చుతా” ఎన్దు పరగతస్వీకారతోపాలి స్వగతస్వీకారత్తుక్కుమ్ ఫలమ్
తప్పా తెన్నుమిడమ్ భారధ్యానసంహితైయిలుమ్ శొల్లప్పట్టలిత్తే.

ఇనిమేల్ పరగతస్థితార్మాకి పరమోపాధ్యక్షుఁడు ప్రమాణజ్ఞోపపత్తో యుమ్ దరి
పిత్తయగిటార్, (నల్లవేలితోటి) ఎఱ్ఱకుదజ్జి. అతావకు తోటియూనవల్ ఇవల్ తనకుక్క.

మూ॥ రక్ష॥ “నల్లవోళ్ళి”

ఈ పాఠ్యద్వయముకును ప్రమాణములను జూపింపఁదలంచి, అందు ప్రథమమున స్వగతస్వీకారమును ప్రమాణముఁ జూపించుచున్నాము.

(పట్టాతాకాదు) ఇత్యాది “అహింసామయేనైవై యోగవిషయముఁ బెరిసికొంటిని. ఆశ్రయించువారి కాశ్రయింపఁదగినట్టి వాడై క్షీరాబ్ధియందు శయనించియుండు సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములను తప్పకుండ ధ్యానించి, రోజురోజు నుంచిపనులఁ జేయుచుండునట్టి జ్ఞానాధికులగు వారిని నేవించి తమ నుద్ధరించువారినిగా నాశ్రయించి యుజ్జీవించువారలు ఎల్లప్పుడు ఆత్మతోనుండునట్టి పాపమునుభోగొట్టి శ్రీవైకుంఠపు ద్వారమును తెరచి ఆచటనే సమృద్ధిగ జ్ఞానాదులనులభించి భాగవత కైంకర్యపరులైయుండి, విలక్షణులుగా నుండురు” అని పరమార్థులగు శ్రీ తిరుమొట్టికైయార్యులు సాయించిన “పట్టాతాకా తొన్దటింజేక” ఇత్యాదిపాశురమును ఆచార్యుని విషయమున మొదటచెప్పిన స్వగతస్వీకారోపాయమునకు ప్రమాణముగా ననుసంధించు కొనునది. కావున, స్వగతస్వీకారము ఆహంకారమును లోపలకదియై యైవను, ఫలమునిచ్చు విషయమున వెనుతీయుదను విషయముచెప్పుబడినది “గురునాయోభిషు న్యేత గురుంవాయోభిషున్యతే తావుభౌ పరమాన్సేధిం నియమాదుపగచ్చతః” అనుతావున పరగతస్వీకారమునకువలెనే స్వగతస్వీకారమునకున్న ఫలము తప్పక కలుగునని భారద్వాజసంహితయందును చెప్పియున్నది కదా!

అవతారిక:— ఇదిగోమీతు పరితస్వీకార రూపముగు పరమోపాయమునకు ప్రమాణంబుల ననేకములను తెలుపుచున్నారు. (నల్లవేణుతోటి) ఇత్యాది.

చెలికత్తె : ఈమె తనకు ఫలసాధనముగాఁ దలంచుచుండునది 'నత్యజేయం' (విజయా

స్కందలాక నివేత్తిరుప్పతు, అవకాశత్యజ్ఞేయమ్' ఎష్టవాదైర్మయమ్, పెరియాభ్యూర్
 థోల్ పిఱవైయుమాముల్లు, ఇపోతవక వాదై తనక్క ఫలియారమాత్రతైక్కొణ్ణు
 ముత్తశజ్జేపణ్ణానిత్తాల్, ఇని ఇవళెజ్జనే జీవిత్రు త్తలక్కట్టప్పకుటా శెన్నుమిళితు
 వివిరక్క, అవళెప్పార్తు ఎన్నిలుమెన్నిళితుక్కు, నోవుపడవ్వుడి స్సిగ్గెయాన వెన్ను
 తోళ్ళి అనంతకాయాయ్ అతవి సర్వస్మాత్పరరామురుక్కిఱవర్, అకుక్కుమేలే శ్రీ
 శైవళాయ్ ఒరువర్క్కు మెట్టవాణ్ణాత పెరుమైయై యుడైయరా యుప్పారొరువర్, దేవ
 యుల్ పిఱన్దు శివనైయనిర్కయుమన్దిక్కే అవర్క్కుమ్ ననుక్కుమ్ పర్వతపరమాణుక్కత
 పాక పోరువ్వుడి తుద్రరాన మనుస్యర్ నామ్, ఆనపిమ్మ నమ్మోల్ శెయ్యాలావ తుణ్ణో!
 శరువాదై మున్నే కొల్లివైచ్చాపడైక్కొణ్ణు నమ్మలనరైవలై క్కపోమా అతుకిడక్కిడుమ్
 చ్చిప్పేరుక్కు నట్టియుణ్ణుకాగ, శ్రీవిల్లిపునరారే యవతి త్తయేద్రుడై యుడైయరాయ్
 విద్యాపకవస్తువై త్తతతిరువిళ్ళితియడక్కిక్కొణ్ణిరుక్కిఱ పెరియాభ్యూర్, “ఆచార్యదేవో
 ఎన్నిజడదేవననుక్కుతేవతానతనుక్కుతేవరాయుక్కిఱవరై ఒరివైయైవొల్లి యిళైక్క
 కామ్, కిఱియలుత్తు వరప్పణ్ణుమామ్, తిరుమణ్ణన తైచ్చేర్తు వై త్తట్టైక్కవుమామ్, తిరుక్కు
 వై కుడియైచ్చమైత్తు వై త్తట్టైక్కవుమామ్, తిరువన్దిక్కాప్పిడవక్కరైవుమామ్, అన్దిక్కే,
 త్తమైయిన్నిటాత్పరే తమక్కు పురుషకారమా వాదైమున్నిట్టు వరప్పణ్ణుమామ్. నల్ల

అత సర్వేశ్వరుని వాక్యమును పెరియాభ్యూరుల గర్భమున జన్మించి యుండటమునకదా!
 త్తమ సర్వేశ్వరుని వాక్యము తనకడయమున ఫలింపనంగన, దానికడనున్న సంతయము
 డైయున్నది. ఇకయ్యామె యెట్లుజీవింపగలను” అని దుఃఖించుచుండగా వామెనుమాచి
 దుఃఖమునకై నాకంటెనున్న ఎక్కువగా దుఃఖించునట్టి ప్రీతిగలదానవగు నాచెలియా!
 సర్వేశ్వరుండన్నో, “శేషకాయయై కనుకనే యందఱికంటెనున్న గొప్పవాడైనవాడు. దానికి
 పైగా శ్రీయఃపతియై ఒక్కరికిని లభింప శక్యముకానట్టిదియగు అధిక్యము కలవాడై యుం
 దువాడు. మనమో, దేవతలుగానైనను జన్మించి వానికంటెనున్న కొంచము తక్కువ వారుగానై
 నను యుండి యుండక, వానికిన్ని మనకున్న పర్వత పరమాణువులవలెనే భేదముగల మిక్కిలి
 తుద్రమైన మానవజన్మ మెత్తినారము. అటుపిమ్మట మనము చేయతగిన దేమున్నది? సర్వేశ్వరుండు
 మునుపెప్పడో యొక మాటను చెప్పినాడని, వానిని యిప్పింపగలమా?

అది యట్లుండనిమ్మ! మనకు ఉద్దీపనమునకు మార్గమున్నది గుమీ! అది యేమనగా శ్రీ విల్లి
 పుత్తూరులో నవతరించునట్టి భాగ్యముకలవాడై సర్వవ్యాపకుడగు సర్వేశ్వరుని తమ మనస్సులో
 నుంచుకొనియుండిన శ్రీ పెరియాభ్యూరులు “ఆచార్యదేవోభవ” అన్నట్లు మనకు దేవతయగు
 తమకు దేవతయగు సర్వేశ్వరుని ఒక్కపాశురముఁజేప్పి యొప్పించినను యొప్పింపగలరు. శుక్రమి
 చ్చెదనని పిలిచినను పిలువవచ్చును. తిరుమంజనముకు సిద్ధముచేసి పిలిచినను పిలువవచ్చును. పుష్ప
 మాలలను సిద్ధముచేసి నానని పిలిచినను పిలువవచ్చును. సాయరిక్షను చేయుటకై పిలిచినను పిలువ
 వచ్చును. అట్లుకాకున్న నేను వారిని పురుషకారముగా గొనినట్లు, తమకున్న పురుషకారభూ

మూ॥ “మాతాయతానవనై” ఎన్నిటపాట్టుక్కలైయుమ్ స్తోత్రమిల్ ముడిసల్లోక
లైయుమ్,

తొరుప్రకారమ్ వరువత్రాకరిల్ అత్తైక్కణ్ణిరుక్కడవోమ్. నామ్మేల్ విఱ్ఱుక్కడవోమల్లో
మ్, ఎన్ఱాణ్ణాళరుళిచ్చెయ్త “నల్లవేళోడ్డి” ఎన్నిట పాట్టైయుమ్, ఈశ్వరసెన్ఱు పారాతేతన
క్కెరియిన హిరణ్యాసురని హూరియతిరువుకిరాతే, శరబలన్ఱళాతే భూలోకట్టియిరుక్కిం
మార్ వైప్పొమ్మలై పిళ్ళాన్ఱోతే ఇరన్ఱుమాతామ్మడి ఆనాయాసేన కిట్టిత్తుప్పొక్కిట్ట మిడుక్కె
య్యుడైయ నరసింహడై, “అన్నియమ్మొలిలియురువాకి యిరియైయట్టిత్తవనై - పల్లాన్ఱు - పా
డుతుమ్” ఎన్ఱు అనన్యప్రయోజనరాయ్కోన్ఱు మన్ఱళాశనమ్ పణ్ణియిరుప్పొరై జయిక్కుమ్,
వ్యావృత్తరాయుక్కిం అవరకల్ పక్కలితే న్యస్తభరరాయ్ అక్కళభిమానత్తితే యెతున్ఱి
యిరుప్పొరుడైయ నుక్కతమెన్ఱు తిరు మొట్టికైప్పిరా నరుళిచ్చెయ్త “మాతాయతానవనై” ఎన్ని
టపాట్టైయుమ్, “అక్కత్రిమ్” ఎన్ఱుతుడన్ఱి. ప్పాభావికమాయ్ నేవరితుడైయ ప్రాప్తమాయ్ భో
గ్యముమాన తిరువడికలిన్ఱాన ప్రేమత్తిరుడైయ ఆతిశయిత్తుక్కేల్లై నిలమాయిరుప్పొరాయ్
అన్ఱప్రేమ ప్రకర్నత్తుక్కడియిన అత్తయ్యాధాత్మ్యన్ఱానడై యుడైయతాయ్ విడైయ్తయ్యుమ్ జ
న్మత్తయ్యుమ్ అడియేనుక్కు ప్పితామహరాయుక్కిం నాథమునికలైప్పొర్త్తు, అడియేనుడైయ
వృత్తజైప్పొరాతే ప్రసన్నరాయరుళవేణుమెన్ఱు పరమాచార్యరాన అళవన్ఱా రరుళిచ్చెయ్త వే
తాన్ఱతాత్పర్యమానస్తోత్రమిల్ చరమమానశ్లోకడైయుమ్, జ్ఞానయోగ్యతైయిల్లార పశుపక్షిక

మూ॥ “మాతాయతానవనై” అనుపా శృరములను శ్రీయాశవందారుల స్తోత్రము
నందలి తుట్టతుది శ్లోకమును

అగువారిని ముందు పెట్టుకొని పిలిచినను పిలువవచ్చును. ఏదైన నొకవిధమున పిలిచినను పిలవ
వచ్చును. దానిని మనముచూచి యూరకుండవలయునే శ్రీతప్ప మనముపైకి పోహలము అనియిట్లు
అందాళు నాచ్చియార్ తిరుమొట్టియందు పొయించిన “నల్లవేళోడ్డి” అనుపాశురమును,
సర్వేశ్వరుండని తలంపక, తననెదిరించినవాడగు హిరణ్యాసురని వాడిగలగోళ్లతో పరులబాణములు
పడి కొండకొచ్చియున్నట్టి రొమ్మ్రును బంగారపుకొండను బ్రద్దలుచేసినట్లు తెందు భాగములగునట్లు
సులభముగా చీల్చివేయునట్టి పామర్థ్యముగల నారసింహుని, అందియంబోలి తిరియురువాకియిరియై
యట్టిత్త ఎనై పుల్లొండు పాడుతుమ్” (రాక్షసబలము వృద్ధిపొందునట్టి సానుంకాలమునందు,
సృసింహరూపియై హిరణ్యాసురుని సంహరించిన వానినిగూర్చి వాని యాయాసముతీరునట్లు మం
గళముఁ గోరుచున్నాము) అని ఇట్లు తేల్చొక్కణలను నక్షేపించినవారయి మంగళాశాసనము
తేసియుండువారిని జయించునట్లు విలక్షణులైయుండునట్టి వారియందు భారమునుంచి వారి యశి
మానముననుండు వారియొక్క నుక్కతము” అని తిరుమొట్టికై యాశ్వాతము సొయించిన “మాతా
యతానవనై” అను పాశురమును, “అక్కత్రిమత్వచ్చరణారవిండే” (స్తో, ౪౬ = శ్లో) అనియో
రంభించి భగవంతునియెడల యొక్కవ ప్రీతికలవారై అట్టి ప్రీతిఁ గారణముగ యాధాత్మ్యన్ఱాన
ముగలవారై విద్యవలనను జన్మమువలనను దాగునికి పితామహులగు శ్రీమన్నాథమునల నుట్టుట్టియై
నను, దాగునియొక్క నడవిడికనంత గమనింపక. కృపతో జూచునది” అని ఇట్లు పరమా
చార్యులగు శ్రీయాశవందారులు సొయించినట్టి తేజాంత తాత్పర్యముగ స్తోత్రమున నందిమ

మూ॥ “పశుర్ననుష్యః” ఎన్నిటశ్లోక త్రైయుమ్ ఇతుక్కుప్రమాణమాక వనుసద్ధి పృతు.
మూ॥ ౪౬౧॥ ఆచార్యాభిమానద్వాత్ ప్రపత్తిపోలే ఉపాయాన్తరజ్ఞభక్త్యజము
మూయ్ స్వతఃప్రముమాయురుక్కుమ్.

కాకవుమామ్, జ్ఞానయోగ్యతైయుళ్ళ మనుష్యరాకవుమామ్, యావత్ కియి భగవత్సమర్పణమే నితూపకమామ్మడి యిరుప్పాకారు తదీయశోడే సమన్వితీర్క్కుతార్ కళి, ఆవత్ కళిస్తవై ప్తవ గాలే ప్రాప్త్యభూమియాన పరమపదతైప్రాపిష్పర్ కళేన్దైయాతే జ్ఞానముజ్ఞాకవుమామ్ ఇన్దైయా కవుమామ్, తదీయాభిమానమే ఉత్తారక మెన్నుమిడతై సుస్పష్టమాక చొల్లకిఱి, “పశుగ్రహ ప్యుపక్షీవామేచ వైష్టనసంక్రయాః తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్టోః పరమంపదమ్” ఎన్నిట పారాణికశ్లోకత్రైయుమ్, ఆచార్యాభిమానమాకిఱి ఇంద పరగతస్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణ మాక వనుసద్ధిపృతేష్టపడి.

కీర్తించొన్న ప్రపత్తినిష్టనాన వధికారిక్కు ఉపాయాధికారత్తిల్ నుత్తైయుజ్ఞాకిలిమ్, ఆతుపారామల్ ఈశ్వరకాకరియుమ్ కెయ్ కెక్కుడలాయ్ కొల్ల అవ్వపాయ కేమాయురుద్ధళ్ళ ఆచార్యాభిమానతై ఇచ్చొరు స్వతన్త్రోపాయమాక చొల్లనానె, ఒన్తుక్కే ఉభయాకారముమ్ కూడుమా నెన్నిట శక్తైయిలే యరుళిచ్చెయ్ తార్ వేల్, (ఆచార్యాభిమానద్వాత్) ఎన్దుకుడల్లే ఆతావరు-ఆచార్యాభిమానమాకిఱుతాన్, “తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యే” “తమేవశరణం గచ్ఛ” ఇత్యాదికళిల్ శొల్లకిఱిపడి విరోధిపాపక్షయత్తుక్కుమ్ భక్తివివృద్ధిక్కు మడలా,య

మూ॥ “పశుర్ననుష్యః” అను శ్లోకమును ఇందులకుఁ బ్రమాణంబులన్నగానను సంధించుకొనునది.

మూ॥ ౪౬౧॥ ఆచార్యాభిమానము ప్రపత్తివలెనే యుపాయాంతరములకు అంగ మును స్వతంత్రమునునై యుండును.

శ్లోకమును “జ్ఞానమును సంపాదించుకొనుటకు యోగ్యతలేనట్టి పశుపక్షులైనను, జ్ఞానమును సంపాదించుకొనుటకు యోగ్యతగల మనుష్యులైనను, యెవ్వరైనను సతే భగవత్సంబంధముగల యొక భాగవతునితో సంబంధముగలవారయినట్లయిన, వారు ఆవైష్టవుని మూలముగ ప్రాప్త్యభూ మియగు పరమపదమును బొందగలరు” అని చెప్పియున్నందున జ్ఞానమున్నను, లేమన్నను భగవ త్తానులతోఁ గల సంబంధయే యుత్తారకమని స్పష్టముగాఁ దెలుపునట్టి “పశుగ్రహప్యః పక్షీవా మేతువైష్టనసంక్రయాః తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్టోః పరమంపదమ్” అను పురాణశ్లోకమునున్న ఆచార్యాభిమానరూపమగు పరగతస్వీకారోపాయంబుననుప్రమాణంబులను గాననుసంధించుకొనునది

అవతారికః—ఇంతకుముందు చెప్పిన ప్రపత్తినిష్ఠుండగు అధికారికి ఉపాయాధికారమున కొరతయున్నను, దానినంత గమనింపక, సర్వేశ్వరుండే యీచేతనుని యంగీకరించుట కనుకూలమైన దియై యట్టి యుపాయమునకు శేషమైయున్నట్టి యాచార్యాభిమానమును ఇప్పుడు స్వతంత్రోపాయమునగా నేఱి చెప్పఁదగును? ఒక్కదానికే రెండు విధములు ఉండవచ్చునా? యంటివేని తెలుపుచున్నాడు.

(ఆచార్యాభిమానము) ఇత్యాది, ఆచార్యునట్టి యిది “పురుషంప్రపద్యే” అనియు, “తమేవశరణం

కొండ్లు ఉపాయానరమాన భక్తికణ్డముమాయ్, తత్త్వగపూర్వకమాక “మామేకంశరణం
 వ్రజ” ఎఱ్ఱవిధి స్కమ్బడి ఇఱ్ఱనిష్ఠ ప్రాప్తిపరిహారజ్ఞ కరణ్డకొమ్ స్వయమేవోపాయమాయ్
 కొండ్లు స్వతంత్రోపాయముమాయురుక్కుమ్ ప్రపత్తిహారే, ఉపాయాధికార మాన్యతైప్పార్
 త్తు ఈశ్వరనుజేక్షియానుల్ కార్యమకేయోక్తకుంఱుప్పాకైయారే న్యేతకోపాయమాన ప్రప
 త్తిక్కు సాకల్యజై యుజ్ఞాకొనిష్ఠకొండ్లు అవ్యభీయారే ఆకుకణ్డముమాయ్, అత్తైయిట్టి
 య త్తనై యే ఉపాయమాక కొంఱుమళవిల్ అనిష్ఠనిశ్చత్వాదిఃకుక్కు త్తానే ఉపాయ
 మాయ్ కొండ్లు స్వతంత్రము మాయురుక్కు మెన్దై, “అన్తి క్కే. అనాచారోపలభ్యాహి విశ్వేయం
 నశ్యతిద్రువమ్” ఎఱ్ఱమ్, “కాస్త్రాదిషు సుదృష్టపి సాక్షాసహఫలౌదయా । నప్రసీధ్యతినై విద్యా
 వినా సదుపదేశతః” ఎఱ్ఱమ్ కొంఱుకైయారే ఏతేను మొరువిదై యై యవలప్పిక్కు మవనుక్కు
 మ్ అకుక్కాచారోపదేశమ్ వేణ్ణుకై యారే ఆచార్యాభిమానమ్ సకలోపాయాభిమానమురుక్కు,
 “తేనైవతేప్రయాస్యన్తి” ఎఱ్ఱ స్వతంత్రోపాయమాక చ్చొట్టువానెన్నెన్న, (ఆచార్యాభిమాన
 వ్వాక్) ఎఱ్ఱకుడగ్గి యరుచ్చెయ్కితా రాకవుమమ్; ఆతావరుప్రపత్తితా కర్మజ్ఞానభక్తి క
 రాకిఱ ఉపాయానరజ్ఞకుక్కు ఉత్పత్తివివృద్ధివిగోధి పరిహారార్థమాక విహితమాయ్ కొండ్లు
 తదజ్ఞముమాయ్, “అనన్యపాధ్యేస్యాభీష్టేమహావిశ్వాసపూర్వకమ్ । తదేకోపాయతాయాచ్ఛాప్ర
 పత్తిశ్చరణాగతిః” ఎన్దిఱపడియే అన్యోపాయజ్ఞతైయిట్టిస్థ తనై యే ఉపాయమాక కొంఱు

తరముగు భక్తికంగమునై, దానిని త్యజించి యందుమూలముగ “మామేకంశరణంవ్రజ” అని విధిం
 పబడునట్టిదియు ఇఱ్ఱప్రాప్తికిని అనిష్ఠనివృత్తికిన్ని యీరంటికిన్ని స్వయముగ ఉపాయమై స్వ
 తంత్రోపాయముగు ప్రపత్తివలెనే ఉపాయాధికారమునఁ గల కొరతనుచూచి సర్వేశ్వరుండు ఉ
 జేక్షింపక, యజ్ఞేవింపఁజేయుట కనుకూలమైనదై తనకంటెను జేయనట్టి యుపాయముగు ప్ర
 పత్తికి సాఫల్యమును గలుగఁజేయునదియై, అందుమూలముగ దానికంగమై, దానిని విడిచి తననే
 యుపాయమును గాఁ గొనునప్పుడు అనిష్ఠనివృత్త్యామలకున్న తానే యుపాయముగుచు నిట్లుస్వతం
 త్రముగా నుండునటుట.

అథవా “అనాచారో పలభ్యాహి విశ్వేయం నశ్యతిద్రువం” (ఆచార్యునిద్వారా లభింపని
 విద్య నిస్సంశయముగా నశించును) అనియు, “కాస్త్రాది ష్టపి, సాంగాసహఫలౌదయా
 నప్రసీద్యతినై విద్యా వినా సదుపదేశతః” (ఫలము నిచ్చునదిగాను కాస్త్రాదులయందుఁ దెలియనిచ్చి
 నను మంచి యాచార్యునిమూలముగ లభించినట్టిదికొనట్టి విద్య సిద్ధింపక) అనియును చెప్పియు
 న్నందున, ఎదైన నొకవిద్యకు లభింపఁగోరువానికిన్ని, అందులకుగా నొకయాచార్యోపదేశ ముం
 డియుండవలయును గాన, ఆచార్యాభిమానము సకలోపాయంబుల కంగముగానుండియుండ. “తే
 నైవతే ప్రయాస్యన్తి” అని ఇట్లు స్వతంత్రోపాయముగా నేలచెప్పవచ్చునంటివేని, అంగుల
 కుత్తరమును (ఆచార్యాభిమానము) ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దెలిపినవారయినయును చెప్పవచ్చును.

అది యెట్లునన, ప్రపత్తియనునది కర్మజ్ఞానభక్తు అనఁబడునట్టి యుపాయాంతరముల; యు
 త్పత్తి వృద్ధి విషయములగు విరోధులఁ దొ మటకై విధింపఁబడినదియగుటంజేసి వాటి కంగమై
 “తేకోపాయతాయాచ్ఛాప్రపత్తిశరణాగ
 మై విశ్వాసపూర్వకముగ భగవంతునే
 బ్రు ఉపాయాంతరములను వదలుకొని

